I

یکانه دردل نکفته مانده ای نطق تقریری
زبانه را نیست یارای کشیده ای خامه تحریری
تماشا بر از جاپای جسم جلق ای ارج
زتنهای دلم دیوانه شد ای زلف زنجیری
زخم کردم کنه دیده ترح رفته هوا مدد
بسوی او ندارم قاصدی ای باد شبکیر
برو درکاه مه بغزیارم رسید امدادی ای افغانه
برو درکاه سنکدل رحمی کند ای ناله تأثیری
بکام خصم کردی چند ای ترس ای کوکب
روی تا کی خلاف رای من ای چرخ تغیری
ببین زخم ندقانی بسینم تنجیله ای ناشق
بجانم تشنه ها زخم دیدم ای عجو تا خیری
بیار خود خود مانده است بیجا بندی ای ناکح
جنون رخت رسوای جهانه ای عقل تدبیری

685



٦٨٥

قطعه

از بس شرف گوهر تو منشئ تقدیر　　　　ارزو زکه بکذاشت اقلیم قدم را
تا حکم نزول تو در این دار نوشت　　　　صدره ببعث باز تراشیده قلم را

یارسول الله عند الله سنک شرف کوهر ذاتک کثیر و وفیر اولدوغندن اولکونکه اقلیم قدمی ترک ایندک یاکه سنک نزولک حکمی بو دار دنیاده یازدی او ترنی یوزکره بلکه نیجه کره منشئ تقدیر قلم قدرتنی بیهوده می تراش ایتمشدر استفهام انکاری اولوب بیهوده تراش ایتمشدر دیمک اولور اقلیم قدم دیدوکی عالم امر اولوب اقلیم قدمی ترک ایندرمک روح محمدینک عالم امردن ظهورندن کنایه در صدره دیدوکی صدنکثیر ایچوندر تحدید دکلدر تراشیده قلم قبل بعث انبیا واقع اولان ایجاد و اعدام و نسخ و اثبات ادیانن کنایه در مال معنا بو اولکه یارسول الله جناب شریفکز بعث اولنمزدن اول واقع اولان ایجاد و اعدام و نسخ و اثبات بیهوده و بیمعنی دکل ایدی بلکه بو دار دنیاده سنک وجود پرسودک اظهار دین مبین متین نکه استقرار ویرمک ایچون ایدی تقدیر بیت تا حکم نزول تو منشئ تقدیر در این دار نویسد در فاعل منشئ تقدیر در انجق وزن ایچون تقدیم اولنمشدر اکرچه معنای استفهام بعض متظرفین دخل ایدوب ادات استفهام ترکدنی اخذ اولنوب آلینور دیرلر بلمزلرکه اصل وضعده ارباب فن فرس استفهام ایچون ادات وضع ایتمیوب قراین حالیه اکتفا ایتمشدر

ترجمه

دل حسود تو الماس اگر بدست آرد
بدست عهد شهید وفای خود بشکند

سنک حسودنک مضطرب و مبتلای شکستکی اولان کوکلنی اعلای درجه سختده اولان الماس خاطرینه کتورسه طبیعت الماسه اضطراب دل حسود سرایت ایدوب الماس بهانه جوی شکستکی اولمغله عهد شهید وفانک یدیه بی تاب و توانده مکسور اولور مقصود اضطراب دل حسودی بیاندر

---

بو کتاب سرقت اولنمشدی نوص... صحافلرده
صکره تاریخ آتیده استرا قلندی
... عرفی شیرازی کربلا لنوب

صاحب و مالک این کتاب مشار الیه
... مصطفی پاشا مرحوم زاده
... حقی ...
... ١٥ د

## قصیده در توحید باری

ای متاع درد در بازار جان انداخته • گوهر سود در جیب زیان انداخته
انداخته لفظنده یا خطاب مقامنده قایم همزه تقدیر اولنوب هر محلده بیته
مناسب معنایه اخذ اولنوب انداخته لفظنی ما وضع لهندن صرف ایلمک
مستحسندر حسن کلام ایچون منادای حذفیله بو بیتده اولدوغی کبی ای شول
الله که درد متاعنی حکمتکله جان بازارنده وضع ایلمشسن و حکمتکدن ناشی بر
فایده گوهرین زیان و ضرر جیبنده وضع ایلمشسن جیب لفظی یا ایله
اولمق مناسبدر فایده دینیله همی اولوب گورنمدوکنه اشارت اگرچه نون ایله
اولسه بو افاده ممکندر اما یا ایله مبالغه یی مفیداولدوغی مذعنه خفی دگلدر
هم گوهر لفظنه انسب اولان بودر فایده نک بو مرتبه مستور اولمسی طالبک علو
همتنی مشعردر صاحب بیت عالم جاننده کرما کرم بر بازار اثبات ایدرکم امتعهٔ
فاخره سی صافی درد و محن الهی اولوب اول بازارک شانندندرکه هر بر زیانی
ضمننده بیک گوهر سود و سرمایه حاصل اوله بازاری فایده سی یاننده یوز
بیک حیثیت و خسران موجود اولدوغی کبی لکن جان بازارینک مشتریلری بو معامله
تجارت رابحه و محض فایده بیلوب ۞ جانلر فدا اجتت جانانه سرلر گل ۞ ارباب
عشقه ترک ایتمک هنر دگل ۞ بر ذره کالای درد ایچون مایهٔ نقد هستی متوطلرین
رقصان و شادان بر باد و اتلاف ایتمه ده بذل مقدور ایدرلر جمله دن بری
شعر کف کافر داد دین و بنداررا • ذرهٔ درد دل عطاررا • دین و دنیلیدر
بیت امعان نظر اولنسه قده ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم و اموالهم بان

لهم الجنة آیتنه اشارت بولنور ۞ در چمنهای محبت هر قدم چون کربلا • از نسیم
غشوه فرش ارغوان انداخته • بیتک مدلولنه نظرا کربلا وادیلرنده ارغوان
اشجارینک وجودینه حکم اولنورسه خیلی لطیف خیال اولنور اندنی قطع نظر حقا
عتبه التفات تقدیری اوزره دیمکدرکه عالم محبتک چمنزارلرنده سرتابقدم
حکمت الهیه نازو غشوه نشیمندن فرش ارغوان دوشه مشدر یعنی شمشیر سرتیز
و اذا عشقته قتلته دن ریختهٔ خون معنوی عاشقان ایله لاله رنگ و لعل گون
اعتباری اولان چمن عالم محبتی سیلان دم شهیدان تشنه لبان بی گناه ایله برگ
ارغوان و خردهٔ مرجانه دونش ریگستان دشت کربلایه تشبیه ایلمشدر استعاره
تمثیلیه قبیلندندر چمن محبتدن اهل عشقک جسم نزارلری که برگ ارغوان گبی
ذانزد انه دو گیلن خونابه چشم اشکبار ایله سرتابقدم مستغرق اولمشدر مراد
اولنسه بعید دگلدر مناسبدر نثر کیم دیمشدر • بحفظ گریه مشغولم اگر بینی درونم را
• زول تا برده چشم دو شاخ ارغوان بینی • فی الحقیقه شعر شربت الحب کاسا
بعد کاس • و لا نفد الشراب و لا رویت • باده سندن سرمست اولنلر سرشک
حسرت صاحرق کندولرین تیغ محکم محبته تسلیم ایدوب شعر اقتلونی اقتلونی
یا ثقات • ان فی قتلی حیاتا فی الحیات • نوه سن اوزمشلر درو سرچشمهٔ جان
شربتلرندن ال یویوب حیات ابدی و عمر سرمدی تحصیل ایتمشلردر • و لا تحسبن
الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا بل احیاء عند ربهم یرزقون • نور حیرت
در شب اندیشه او صاف تو • بس همایون مرغ عقل از آشیان انداخته • بو خیال
فاخر آکا تلمیحدرکه ضیا دل گیجه ایچره لانه لرنده قرار ایدن مرغانه شعله چراغ

کوستروب سزلکون ایدرلر معنی بیت تفکر وا فی آلاء الله مفهومی اوزره
اوصاف بی غایتک تفکر اثناسنده شعشعهٔ نور حیرت پک جت و زیرک مرغ عقلی
آشیان بدنده پریشان ایدوب بیقرار و تمکین ایدرفی نفس الامر العقل عقال
من حیث هو حکمین اجرا ایله تقیید صرف و اطلاق محضه مادی اولور شان
الوهیت ایسه قید و اطلاقدن بریدر حتی عقل ایله بلمک استینلرک حب جلالی
استسمن ذا ورم ۰ ونفخ فی غیر ضرم ۰ در حتی شیخ حضرتلری عنقا المغرب‌ده
عقل حقی تنزیه ایدن منزهه خطا بابیورر که و غایة معرفتک بران تسلب
نقایص الکون وسلب العبد عن ربه ما لا یجوز راجع الیه ومنی لیس للحق صفات
النقص حتی تسلبه عنها او تعریه والله ما بهذه حالة التنزیه بو مسلکه عقلک
نتیجه‌سی حیران و سرکردان اولمه در متفکر اوصاف حق اگر ره رو راه فنا
ایسه هر نه قدر سربکریبان مراقبه اولوب جناب الوهیتک اوج تجلیات
آثار اسما و صفاتنده طیران ایله آخر الامر بارقهٔ برق حیرانی چشم دوربینی
خاطرینه مستولی اولدوغنده مرغ سراسیمه کبی کندین یتوروب پریشان احوال اولور
اگر مناظره اصحابندن ایسه قوت متفکره و زور اندیشه‌سی ندکلی سبک و سریع
الانتقال ایسه ده عاقبت حضیض علم و اذعانده فرومانده اولوب شعر
اعتصام الوری بمعرفتک ۰ عجز الواصفون عن صفتک ۰ تب علینا فاننا
بشر ۰ ما عرفنا حق معرفتک ۰ زمزمه‌سیله اعتذاره باشلر لکن بو قدر وار که
سالک راه یقینه بو حیرت محض رحمتدر بو یولده معرفتلر حاصل اولوب
تبدیل صفاته باعث اولور بهمان لایق اولان فنای مطلق ظهور ایدنجه مستانه

رفتار

مستانه رفتار و دیوانه اطوار اولمق گرک ۰ از کمان ناجسته در چشم تحیر کرده جا
معرفت کو تیر حکمی برنشان انداخته ۰ بو بیتده جولان عقلک عاقبت حیرت
اولدوغی کبی معرفت دخی منتج هیجان اولدوغنی اشعار وار در آنلکی حیرتله بو
حیرتک بیننده فرق عظیم وار در رب زدنی حیرة بیورلیان بو در تجلی وحدت
ذاتده نا نشئ اولان هیچا مذر نشانده نامراد بی نشان اولان وحدت
حقیقیه‌در که ان الله لغنی عن العالمین دیمکدر معرفت اگر حکمی ادق نشان
اوزره آتمش اولدی ایسه هنوز پایدن صحرادین حیرت گوزنده دیکلوب
قالور معرفت گرکه معرفت شهودی اولسون البته عارف و معروف ادرتی سینده
دائر برنسبتدر وحدتله مناسبتی اقتضای مقامی اوزره در بو مقامک مقتضاسی
حضرت وجوبله حضرت امکان بینی جامع برزخ اولمقدر که قاب قوسین منزلی
اطلاق اولنور بو محلله تردکمان ذکری عجب لطیف اشارتدر بو بر حیرت انگیز تیردر
بو مقامده خاتم نبوتله خاتم ولایتک معرفتی حکمی غیرک عرفانه بکزمز سائرینک
ابو بکر صدیق حضرتلری کبی العجز عن الادراک ادراک دیمه‌دن غیری چاره‌سی یوقدر
فصوصده تفصیلی مسطوردر خلاصه کلام حقیقة الحقایقک اشیاده سریانی
اعتباری ایله موجود اولدیغی برشینک حقیقتنه اطلاع میسر دکلدر فکیف که معرفت
کنه وحدت حقیقی نه کیم حضرت شیخ بیورور ۰ ولست اعرف من شئ حقیقته ۰ وکیف
اعرفه وانتم فیه ۰ بو بیته کلنجه سالک افعالنی افعال الله ده صفاتنی صفات الله ده
ذاتنی ذات الله ده افنایه اشارت واردر که نصف دائرهٔ وجوددن مبدا
اوله عروجدر ۰ ای بطبع باغ کون از بهر برهان حدوث ۰ طرح رنک آمیزی از

فصل خزان انداخته • بو مرتبه مرتبهٔ استدلالدر کم اهل ایمان دلیل قدرت
رب الانام منکرات خلق جدیده حجت الزامدر معنیٔ بیت ای شول الله کم موجودات
حادث اولدوغنه دلیلدر اوتوری کونک طبیعتنده فصل خزانی استعمال اتمشدر
رنک آمیزی نقوش طرح ایدوب بیاضه چقارمشدر یعنی ایجاد بهار ایتمشدر
حقیقت باغ عالم آفت سرما وکزند شتا ایله غارت زده دزد روزکار
یغماکار اولوب عریان وپریشان حال ایکن حلهٔ سبز نوبهار ایله زیب وفر
بولمسی ونباتات واز هارخوش نمایش قیامتدن نشان اولان خزان
محنت رساندن مونایه ملحق اولمشکن فاذا هم قیام ینظرون اشارتی
اوزره بربری حیات تازه بولوب دخمهٔ ملکوت غبرادن جلوه نما
اولمسی مقتضای عقل سلیم اوزره کمال تصرف حق ورحمت امتنانی فیاض
مطلقه برهان قطعیدر کم فانظر الی آثار رحمة الله کیف یحیی الارض بعد
موتها دن معلومدر الاعراض لایبقی زمانین مفهومنه بناً کل یوم هو
فی شأن ایله متصف قادر بیچونک وراء پردهٔ غیبدن هر آنده ونفسده
خلق جدیده قدرتنه اطلاع ایده مین نادرست اعتقادلرک دهریک بو تبدلات
وتغیراتی از دیاد یقیننه باعث ومدفن باطن ارضده اجسام رمیمه نک
نفخهٔ صور اسرافیل ایله بعث ونشورنه شاهددر وقدم عالمه ذاهب اولان
ملاحدهٔ فادئینه ومنکران حشره توبیخ وتعییردر وکذلک یحیی الله الموتی
ویریکم آیاته لعلکم تعقلون بو بیتده طبیعت تاثیرده مستقلدر زعم ایدنلر
ردیدر • سرعت اندیشه را افکنده در دامان تیر • عادت خمیازه در جیب

کمان



کمان انداخته • بیتک معناسی دیمکدر حقک قدرتی وحکمتی فکرلرنک سرعت
حرکتنی اوقک داماننده کوسترمش وانلرنک اسنمه سنی یایده اظهار ایلمش
یایده اسنمک خیالی کوزل خیالدر یعنی خدنکک سریع التیر اولمسی وکمانک
آچیلوب قپانمه سی اکرچه اسباب جهتندندر لکن مسبب الاسبابک تصرفیله‌در
انسانه مخصوص اولان بو ایکی وصفی تیر وکمانده خیال ایتمه سی الله اعلم ان الله
خلق آدم علی صورته خلقت صورت انسانیه اوزره اولدوغنه تلمیحدر انکیچون کم
اصطلاح صوفیه‌ده انسانه اجمالندن اوتوری عالم صغیر وعالم تفصیلندن
اوتوری انسان کبیر دیمشلر تیر وکمانک بو ایکی وصفله متصف اولمسنه سبب انسان
اولدوغنده بو معنای مشعردر • سایه پرورد نعمت در آفتاب رستخیز • عفو تو
شاهین رحمت را بر آن انداخته • سایه پرورد کونی کورمش نازونعیم ایچنده
بیومش محبوبلره دیرلر معنیٔ بیت سنک غم واضطرابک کولکه سنده تربیه بولمشلرک
عفو ومغفرتک قیامت کونشنده شاهین رحمتکی اوزرینه حواله ایلمشدر بالای
سر سعادتمندنده سایبان اولمغیچون دنیاده آتش وقلق اضطراب آلهیده
کباب کبی جکر بریان اولوب چوریلان نازنین وخالص بنده‌لر تاب آفتاب
عرصات تدن متألم اولمق دکل نار دوزخه کیرسه‌لر برد اوسلاما بولمه‌لری مقرردر
خراب کو یک خراج وعشری اولمز شعر زنفرت شاد شو هرکه غمی برکرد دل کردد
• زغفلت داغ شو هرکه خود را شادمان بینی • بوندن منفهم اولان اولدرکم
کشی پناه ظل محافظت حقده اولوب شدت بلای آخرتدن خلاص اولمق
استرسه قوللوغنده شائبهٔ سمعه وریا قومیوب عبادت وطاعتی لوجه الله اولوب

دنیا و آخرتده برشیله قناعت ایتمک کرک حتی اضطرابه دوشوب درده غمی ایلما
دیدار حق بلکه رضای محبوب مطلق اوله که القلق تحریک الشوق صاحبه نحو المحبوب
بیورلمشدر بوکون حق غمن چکن قیامتده راحتده در دیو حکم ایتمک مبدئیله
خاتمه یه استدلال و موثردن اثره انتقاله اشارتدر که هر کسک عاقبتی عین
ثابته سنک عینی در نحن الآخرون السابقون معنی سی مشعردر • هرکجا تاثیر غم را
داده اذن عموم • شادئ راحت رسان را ناتوان انداخته • ضدینک اجتماعی
ممتنع اولدوغن بیاندر مفهوم بیت هرقنده هر شی وجودده که غمه عموم اوزره
تاثیر اذن ویرمش سندر او محلده راحت ایرشدرجی شادلغی ضعیف ایدوب
حکمنه مانع اولوب کندی حکمن اجرا ایدر فی الحقیقه غم و محنتک محل اوصاف
اولکلری بدنده حکمی جاری اولمدیغی یه که تخیف و نزار ایلر اوصافده دخی حکم
ایدوب فنانه سبب اولور غم آلوده و محنت زده کیمه کثرة کلامدنده قالور
اکل و شربنه نقصان نده کلور راحت و حضور خوابدنده بری اولور لکن بو تصرف
غمکده کورینورسه غمک دکلدر بلکه الله یقبض و یبسط و الیه ترجعون نظم
کریمی اوزره قبض و بسطی اللهدن بیلوب هر حالده الله رجوع ایدوب
اثردن موثره انتقال ایتمک کرک بو بیتده اشارت وار در که حقک تصرفی
صور و اعراضده نیجه مستقل ایسه هیولاده و جوهرده دخی اویله مستقلدر
هیولا و جوهر بنفسهما موثر دکلدر • ای مذلت را رواجی داده در
بازار عشق • عزت و شان از اوج عزت شان انداخته • ای شول الله که عشق
بازارنده مذلت و خورلغه رواج و رغبت ویروب عزت و شانی اولولق اوجندن



آتوب اندره قیمت قومشسن وجودلرین کالعدم ایتمشسن • عاشقان جام
فرح آن دم کشند • که بدست خویش خوبان شان کشند • شیخ حضرتلری بیورر که
العشق التفات الحب علی المحب حتی خالط جمیع اجزائه و اشتمل علیه اشتمال القماط
مشتق من العشقة و لذلک یفسر بافراط المحبة و کنی عنه فی القرآن بشدة الحب
فی قوله تعالی و الذین آمنوا اشد حبا لله حتی مشایخدن بعضیلری عشقک اسماء
اللهدن اولمسنه ذاهب اولمشلر بو سوز اسماء الله توقیفیه در سوزینه مخالف دکلدر
آیة شریفه دلالتیله عشق عین ذات اولانه اوصاف قدیمه دندر فاجبت ان
اعرف شهادتیله حقیقتی اوزره عشقی کیمه افصاح و بیان ایده ممشدر • کر بکویم عشق را
شرح و بیان • چون بعشق آیم خجل باشم همان • بو بازارده متاع محنت و کالای
مذلتدن غیری رواج و بها بولمش یوقدر بو چارده عزت و سعادتک قدر و
مقداری سیم دغل و قلب سیاه کبی چشم اعتباردن دوشمشدر بو معامله یک ارباب
اهل دنیانیک کوزنده اولمیوب یانلرنده خورو ذلیل اولوب احوال باطنلرینه
زیرپرده غیرت الهیه ده مستور در مطلع اولمدقلری کبی زیرا ولیائی تحت
قبابی لایعرفهم غیری ردی صورت بینلری بو معرفتدن نیجه بیکه فرسخ یردور
ایلمشدر آنی بلمدیلر که عشق بر کنز مخزون و خزینه مدفوندر که مالک اولنلر
عالمک ملکنه تنزل ایتمیوب دولت کونینه رغبت ایلممشلردر • فقر ظاهر مبین
که حافظ را • سینه گنجینه محبت اوست • زهی حسن سعادتکه بر سالک درونده
آشنا وضع و بیرونده بیگانه طرز اولوب اعتباردن خلاص اوله • وقت
آن شیرین قلندر خوش که در اطوار سیر • ذکر و تسبیح ملک در حلقه زنار داشت

حمد المنن لا نذله فقر وفنای عشقی اختیار ایتمش بر طایفهٔ جلیل القدرک حالکه
اولدغکه مجلسلرندن غیری نادی بلکیلرندن ماعدا وادی کسرابٔ بقیعه
بحسبه الظمآن ما • زین خجالت چون برون آیم که دل در موج خون • نو عروسان
غمت را موکشان انداخته • دل صنوبری الشکل بر لحم پاره در که دبنده بر قطره
قره قان وار در نور سیاه دیدکلری او در محل فیض اولدیغچون بینک معناسی
دیمکدر که بن بو خجالت و شرمدن نیجه خلاص اولیم کوکل سنک نو عروس
لطافت مألوف و ملاحت مأنوس اولان غمک صاچندن چکرک موجکاه خون
کنورمشدر آنک شاننه اکرام و حسننه احترام بو دکل ایدیکه شویله بر آلوده
منزل مقر و جلوه کاهی اوله دیو اعتذار ایدر نو عروسی قانه چکمک
تعبیری خیلی شاعرانه کلام و خیلی رنکین ادادر محصل اهل سلوکه لایق
اولان اودر که جناب حقک درد و غمنده بر مرتبه ذوق و حالت بوله که خلق
عالم ابکار شبستان فروز و حجله طرازده اول لذتی بولمش اوله و سوز و
کداز اشتیاق الٰهینک یکشبه صحبتنی بزار کرمیت عیش و نوش روز افروزنه
دکشمیه و الا بو کیفیتله در ون ازدواج ایتمزسه و لد معنویدن بهرمند
اولمز • طعمهٔ جرغ غمت را مغز جان آورده ام • آن هما تا سایه بر این استخوان
انداخته • بو خیاله بین الناس همانک غداسی استخوان اولمق شهرتنه بنادر
همای بر همه مرغان از آن شرف دارد • که استخوان خورد و جانور نیازارد •
دیدکلری کبی مفهوم بیت سنک غمک همای نحیف و ضعیف و استخوانی مانند
اولان جسمه سایه سن آتالدن برو آنک غداسن مغز جاندن حاضر ایتمشمدر مغز

… بیتیله که اصل دیمکدر منفهم اولور که اکر بر طالب استرسه که همای بلند
پرواز در و مولای بی انباز عالم لامکاندن سایه انداز بالای فرقی اوله
و اولدخی بو سعادت ناکهانی و عنایت ربانی ایله دولت دارینی و سرمایهٔ
اقبال کونینه واصل اولوب قطب فلک ایله همسر و خسرو چار بالش کردون کبی
علم شهرت و اشتهار ایله شرق و غربده بلکه زمین و آسمانده نام آور و نجی
یاور اوله ریاضات شاقه و محن و مشقله وجودینی زبون و نزار ایدوب
روح انسانی که آصلده و نفخت فیه من روحی آیندی عبارتدر ظهوره کلمک
ایچون نیل و نار بذل مقدور و سعی اقدام اظهار ایلسون • طعمه کز خوان عشق
افکنده ام در کام دل • ریزه از آن جیم اندر دهان انداخته • آتش عشقیت
کاندرنی فتاد • جوشش عشقت کاندری فتاد • مفهومی اودر حبت ازلی
ذاتیده علی قدر استعدادهم جمیع موجوداته حصه لری تقسیم اولندقده رشش
علیهم من نوره نعمت جلیله سندن آتش کرای معنویهٔ محبت لقمه سی که خمیر مایه سی
انوار اوصاف جمالیهٔ الٰهیه دندر فراخ حوصلهٔ عاشقه کنجایش بولدوغی کبی
خصهٔ نار عذاب امتزاج صوری که آصلی آتشدان صفت جلالیه خمار دن بر
شراره در کلوی تنک شقاوت خانهٔ جحیم نصیب اولمشدر بو ایکی حصه نک
فرقی بر ایله کوک قدر در این الثریا والید المتناول لاجرم سینه سی بو نور
ایله مالامال اولنلره صحرای قیامتده پل صراطدن عبور اثناسنده جز یا مؤمن
فان نورک اطفا ناری نیا زیله دوزخ زبان و لرزان لابه لر ایدر ستر نا الله
و ایاکم بو بیت اسرار شکر فی متضمن اولدوغندن عذر خواه اولوب دیر که

شرع گوید منع لب کن عشق گوید نعره زن • کای تو بهم در راه عشقت خود عنان

انداخته • احتمالدر نداایدن صاحب بیت اوله استشکالا جائزدر عشق اوله نعره

کشف اسرار تکلیفی ایله اولکی تقدیراوزره دیمکدرکه ای بنجلین عنان اختیاری

الندن کیدن عاشق کشف اسراردن شریعت منع ایدر عشق ایسه نعره اوردیر

اختیار ایدرسن تقدیر ثانی اوزره دیمکدر ای بنم کیفیت شراب هوشربا ایله

ایله مست اولان کیمسه حضرت حلاج کبی بلند آواز ایله انا الحق سرینی اظهار ایلیکم

اگر بردار دخی اولورسن بی باک اول رعشک عالملره بلدر نعره کی بر همزن

هنگامهٔ زمین و آسمان ایدوب جهانی آشوبگاه قیامتدن برنشان ایله لکن

معقول اولان بودرکه ممکن اولدقجه طرف شرع شریفی رعایته همت ایدوب

دائره فشردهٔ ادب اولمق کرک جائزکه دخی بقیهٔ دارهستی موهوم ایکن تلف

بی هنگام نفسه مصادف اوله خصوصا صحو اوزره ایکن شطحیات اولیایه تقلید

سببی ایله هم سالک کندی الکفارا ولنوب هم کبار طریقته سوء ظن ایتدرمک

انصاف دکلدر تحقیقه ایرنلر بله ستر ربوبیتی کشفدن احتراز ایدوب ملازم باب

فضیلت نصاب شرع شریف اولمشلردر • دولت وصلت که دریاید که با آن تحرمی

جوهر اول علم در آستان انداخته • جوهر اولی هر قوم اصطلاحلرنده بر شیئه

اطلاق ایلمشلردر لکن اول ما خلق الله درة بیضاء اولان دره اولمق

جوهر لفظنه انسبدر که سلطان کونین مراد اوله الله اعلم بو بیتده شرع شریف

طرفنی رعایت ترجیحنه اشارت اولنمشدر آستان لفظنده فهم اولنور دیمک

اولور که شرع قویم و صراط مستقیمه تشبث ایتمک سرینی دولت وصلت حقه کم واصل

اوله بیلور



اوله بیلور که بهیم لولاک و شریف ما ارسلناک صاحبی سلطان جلیل الشان

اولقدر محرملکی ایله بله فاستقم کما امرت علمنی عتبهٔ علیهٔ استقامتده وضع

ایدوب سرو بوستان بهشت عالیمقام کبی همواره قیامده اولوب سرنیازارین

مطلای عبودیتدن رفع ایلمدیلر بیت آتیه ده بو معنایه تایید ایدر یاخود

حقیقتده وصلت ممکن اولمدوغنی بیان اوله زیرا انفصال حقیقی متصوردکلدر

که حتی اتصال حقیقی متصور اوله نته کم بیورمشلر وصولک الی الله وصول العلم

به و الا فجل ربنا ان یتصل به شیٔ او یتصل هو بشیٔ • من که باشم عقل کل را ناوک

انداز ادب • مرغ اوصاف توازاوج بیان انداخته • ادبنی ربی فاحسن تادیبی

حدیثنه تلمیحدر ازیرنه بعض نسخه ده در واقعده ایکیسی بر معنادر معناسی دیمکدر که

بن کیم که محیط عقول و جامع ارواح و نفوس اولان عقل کلک ادب تیر اندازی

سنک طیور اوصاف ذاتک بیانی هواسندن دوشورمشدر یعنی لوح سینه بی کینه لرنده

مسطور معارف الهیه و حکم نامتناهیه یا کلموا الناس علی قدر عقولهم هر کسک

فهم و فراستی و عقل و اذعانی قدر بیان ایدرلردی مکر وادی بیکرانه طلبده

متجسّن ضالهٔ حکمت اولان امتان تشنه لبان آب زلال عرفان و طالبان

لآلی اسرار قرآندن دریغ بیورمزلردی که آنلرک داعیهٔ عظیمه درونلری لسان

معجز بیان حبیب رحمانی ناچار تحریک ایدرلر دیکه کلام الواعظین بقدر

همم المستمعین ختم رسل که حکمتی اهلی اولمیانه دنکتم ایتمک جائز اوله سائر ارباب

معارفه بالطریق الاولی • در ثنایت چون کشایم لب که برق ناکسی • منظم را

آتش اندر خانمان انداخته • سنکه ثنا و حمد کده نیجه لب جنبان اولیم که تا چیزلکی

برق نطقیمک وار لغنه آتش اوروب یاقوب بر باد ایلمشدر کندی بنابر علیه

حقده خوار وحقیر کوروب اظهار عدم قدرت ایلر حقا که صدر صفه قربنده

اولان خسروان اقلیم بقا اعتراف عجز و قصور ایله لا احصی ثناء علیک انت

کما اثنیت علی نفسک دیرلرکن سائری نیلسون نه دیسون • بنده همان بر که

ز تقصیر خویش • عذر بدرگاه خدای آورد • ورنه سزاوار خداوندیش کس نتواند

که بجای آورد • یاخود برق اشارتیله که سیر فی الله ده اول انوار تجلیا تدر

حتی تعریفده دیمشلر در البرق باکورة تلمع علی العبید وتدعوه الی طریق الولایة

بو مرتبه ده ظاهر حکملر ندن رها بولوب سالکک ذکر ظاهری ذکر باطنه تحول

ایتدیکنه تلمیح اوله زیرا بو مرتبه ده سکوت لسانی محض حمد و ثنای رحماندر •

زبان از فکر منعم تا ببندی سوی عرفان شو • که قدر نعمتش پروانه عزل زبانی

بینی • حیرت حسن ترا نازم که در بزم وصال • جام آب زندگی از دست جانی انداختم

سنک حسنک حیرتیله نازایدرمکه وصال بزمنده آب حیات قدحن جانی الندن

دوشوردم شدر حیران کمسه النده اولان شی دوشورکلمشدر جانندن مراد روح

حیواندر آب حیات کندینک قیامنه سبب اولان شی در بر کمسه حسن خوبان مجازی

حیرتنه کرفتار اولسه البته حیاتنه باعث اکل شرب دن ولذات جسمانیه دن بری

اولور زیرا حیرت عقلی کلیل وصاحبن ذلیل علمن جهله تبدیل ایدر پس ابدی

جمال لایزال رب متعاله حیران اولان عاشقان بی نام و نشانک تشنه دل آب

زندکی فانی اولمیوب ابد الآباد وادی حیرت حسن محبوب حقیقیده خشک لب

قالسه لر عجب دکلدر نته کیم عمر بن فارض حضرتلری بو حیرته بیوررلر • دعا حیرت

---



شبت حضرت جبینک مذهبا • فو احیرتی لو لم تکن فیک حیرتی • نتیجه کلام حیرت

حسن الهیده برخاصه واردرکه آلوده لری دنیانک عیش و نوشندن دکل

آخرتک ذوق نعیم وحالت کوثر ندن بیله قطع هوس ایدیروب دیدار

یاردن غیره صرف همت ایلمزکه فمن کان یرجو لقاء ربه فلیعمل عملاً صالحاً ولا

یشرک بعبادة ربه احدا • وصف صنعت کزلب هر ذره میریزد برون •

نطق را در معرض عقد اللسان انداختم • شاننده ولقد کرمنا بنی آدم نصی

نازل اولان انسان اشرف مخلوقات واکرم موجودات ایکن صنعده صانعی

مشاهده دن غافل اولدوغنه تعجب ایدوب دیرکه سنک وصف صنعتک که

هر ذره نک دهان دلبندندن طشره دوکیلورکن نه حالدر بنم نطقمی عقد

اللسان موقعنده ایقاع ایتمشدر کویا که قلب موضوعدر حضرت شیخک کلمه

اسمی قیتره یازد قلرینه ایما درکه بیوررلر • فلا خلق اعلی من جماد • وبعده

نبات علی قدر یکون واوزان • وذو الحس بعد النبت فالکل عارف • بخلاقه

کشفا وایضاح برهان • وانما المسمی آدم فمقید • بعقل و فکر وقلادة ایمان

فی الحقیقه اکر انسان اهل نظردن ایسه قوت فکریه سن وهمیله منسوب عقل

جزئیسی تحجب ایدر اکر مقلدیندن ایسه تغییر وزوالی قابل ایمان تقلیدی ایله

مقید در کمکلین وافراد انسانندن حقی ومراتب حقی مشاهده ایلر عارفانکه

رتبه سی مطلع اولمز بو محلده قاشانی حضرتلری بیوررر ان الوسائط بین مقام

الجمع الالهی وهی الهویة وبین البسائط اقل من الوسائط بین ذلک

المقام وبین المرکبات لان زیادة اجزاء الترکیب سبب للبعد عن الواجب

بالذات کما قال تعالی علوا کبیرا لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم
اسفل سافلین نتیجهٔ کلام سالکه قدم همت و پای مجاهده ایله صراط مستقیم
حقیقیده سلوک ایتمینجه علوم ارجل که اسفل السافلین علمیدر منکشف اولمز
و ذوق توحیده واصل اولمز نته کیم عرفی اشارت ایدر. مست ذوق عرفیم
کز نغمهٔ توحید تو. لذت آوازه در کام جهان انداختم. تجرید قیلیلند ندرکه
فن بدیعده مذکوردر الحاصل توحیدک نغمه سیله ترنم اولدوغندن عرفینک
ذوق درونی مستیم که آوازهٔ توحیدک لذتینی مذاق جانه و کام جهانه
بخش ایلمشدر سهی ایمدی توحید اوچ مرتبه در توحید افعال توحید صفات
توحید ذات بری عوامه بری خواصه بری اخص الخواصه مخصوصدر مراتب
وجود اوچ اولدوغی کبی بری من کل الوجوه منزه اولان وجود حقیقیدر
بری ظهور اسما و صفات اولان وجود علمیدر بری مظاهر اسما مرتبه سنده
اولان وجود عینی و خارجیدر هر بر مرتبه نک حکمی و احوالی بشقه در توحید اولکه
التوحید تنزیه الله عن الحدوث دیمشلردر لو کان فیهما آلهة الا الله لفسدتا
منطوقیدر اصحاب عقلک و ارباب فکرک منزلیدر بو دائره یه محکم قدر تلری
بو قدر زیرا عقلا عقل ایله پابسته درلر البته بر وجود حادث اثبات ایدرلر
آنی بلمزلر که حدوث دیدکلری حقک مرایای صور مختلفه ده اسما و صفاتیله
تجلیات متعاقبه سی بو توحیدک حکمی انجق شرک جلیدن خلاص بولمقدر. وما
الوجه الا واحد غیر انه. اذا انت اعددت المرایا تعددا. و ایکنجی توحید نوافل
ایله تقرب ایدن اصحابه بریدر که حدیث قدسی شاهدیدر اذا تقرب عبدی
الی

الی ... فاذا احببته کنت له سمعا و بصرا و یدا و رجلا بو محلده اسباب و وسایطک مدخلی
یوقدر موثر حقیقی مشاهده اولنانه بردر اوچنجی توحید فنا مطلق اربابنک
قدم باصدقلری دائره در که التوحید اسقاط الاضافات اذا تم الفقر فهو الله
بو توحیددن عبارتدر ما شمّت الاعیان رایحة الوجود وجود حقک مرایای اعیانده
بحسب قابلیاتهم ظهور ایدر توحید ثانی مرآت وجود حقده صور اعیانک ظهوری
اولدوغی کبی توحید ثانی فیض مقدس معناسیدر توحید ثالث فیض اقدس
مفهومیدر بو توحیدک غایتی چشم شهودنده موجودات غائب اولدوغی کبی
کندی وجودی دخی غائب اولور بوندن کماهو حقه افصاح ممکن دکلدر شیخ
الاسلام بیوردوغی اوزره اما التوحید ثالث فهو توحید احقه الله لنفسه
و لاح منه لائحا الی اسرار طائفة من صفوته و اعجزهم عن نعته و اخرسهم عن
نعته کاملرک بو کمالی اوچ مرتبه توحیددن صکره وجوده کلدیکی فرد ابیت
اولی به اشارتدر که اول آخر آخر اولک عینی اولمه دن ناشیدر و اوچنجی توحید
لو کشفت الحقایق لبطلت الشرایع اشارتنه کوره اگرچه حق وجه صراط مستقیمدر ده
من وجه دکلدر زیرا بو مرتبه ده شریعت مطهره یی رعایت ممکن دکلدر الله
تعالی جملهمزه نصیب ایده آمین بحرمة الامین شعر چون رسید اینجا قلم درهم
شکست. چون رسید اینجا سخن لب در ببست. لب ببند ارچه فصاحت دست اود
دم مزن و الله اعلم بالرشاد.

تمت

اقبال کرم میکزد ارباب همم را . همت نخورد نیشتر آری ونعم را . اقبال
اربابنی اصر ہمت آری ونعم نشتر ینی یمز یعنی ارباب ہمتك جنابلری
اولمرتبه دن عالیدر که برصاحب کرمك دلبستهٔ احسانی اولوب کرمنه دائم
اقبالله مجلسنده نیك وبدهر برہموار وناہموار سوزنی تصدیق ایدوب
آری ونعم دیرلر دیمزلر حاصل کلام روز روشنه شب تار دیسه لر اینك
ماه پروین دیدن دکللر در زیرا علو ہمتلری برغایتده درکه آری ونعم
دیمکك درونلرینی مثال نشتر آزرده ایلر بومعنا مصدر فاعلنه مضاف
اولمق اوزره در بو وجهله برمعنا دخی قابلدر که کرمك صاحب کرم نشرو
احسان ایتمه ده برمرتبه اقبالی واردر که وعد کرم جنابلری تنزل ایلیوب
آری ونعم دیمزلر دائم بی آری ونعم بذل کرم ایتمه درلر فالاول اولی
زیرا سیاقه مناسب اولان معنا معنای اقلدر . از رغبت دنیا الم آشوب
نکردم . زینی باد پریشان نکنم زلف الم را . زلف الم بی نوایی که زیب رخسار
استغنا در باد رغبت دنیا ایله پریشان ایلیم دیمکدر . فقرم بسیاست کشد
از مسند ہمت . درچشم وجود ارند هم جای عدم را . فقر بنی مسند ہمتدن
سیاسته چکر وجودك کوزنده اگر عدم یر ایلمزسم یعنی سن اگر ہمت کامله ایله
موصوف اولوب بومسندك صاحبی اولدیغك سنك قتکده وجود عزیز
اولوب فرط تعظیم ایله عدم جاق وجودك کوزنده یر ایدردك . بی برکی
من داغ نهد بر دل سامان . بی مهرهٔ من زرد کند روی درم را . بنم بی برك
ونوالغم سامانك کوکلنه داغ قور یعنی بی برك ونوا القده اولان صبر وآرام

سامانی زہی تحمل دیو داغ داغ اولور ودرم اولان مجتنز الکم روی درمی
زرد ایلر یعنی شرمسار ایلر زردرولق شرمدن کنایه در . ایل جوهر ذات از
شرف نسبت آباست . سود است باراین در اگرچه سر یم را . بوبیت خیلی مشکلدر
اولان ابیاتدندر کورنجی زاده مرحوم بو اسلوبله شرح ایدوب دیرکه بو جوهر
ذات آبامه اولان اتصال وتعلق جهتندن سود تمشدر ایرسبیله بودرکه اگرچه
سریمی یعنی بو بنم ذاتمده اولان جوهر یعنی دنیایه میل ایلم هم بابالرمه اتصال
وتعلق شرفندندر بو دردن مراد کند بدر ودریادن مراد آبادر حاصلی آبام
اگرچه معرفت سببیله غلبه حالدم ایسه ده آنده اتصال وتعلق جهتندندر مثلا
ابرکه دریادن برنیجه قطره آخذ ایلر وبنه دریایه یاغوب دهان باز اولنان
صدفده دوشوب در حاصل اولور حقیقته نظر اولنسه اول در اولان قطره
بنه دریادندر واتشندرمق ابرك دریایه واصل اولوب آخذ آب ایلدکده
کویاکه سر دریایی آتشندرمشدر حاصلی در اگرچه استعداد جهتیله دریایه
غلبه قیلدی ایسه ینه دریایه اتصال وتعلق جهتندندر حرج مکه بو بیتك
شرحی بعبارته بو اسلوب اوزره در اما بو فقیرکم استعداده لایح اولان
معنی بودرکه بوبنده اولان جوهر ذات که دولت دنیایه استغنادر آبام
اولان نسبتك شرفندندر اگرچه سود تمشدر ایره بو در سر دریایی یعنی بو درّ
بنم دریا که آبامدر اگرچه بنم شهرتم آبام دخی شهرتنه دخی باعث اولوب
اوج اعلاده ابره برابر جرمشدر اما بنم شهرت ذاتم آبامك سر دریای
شهرتنی ایره سوردوب اشندرمشدر زیرا سورتمه نك آشنق البته لوازمندندر

حاصل کلام دیمک اولور که اگر بنم دخی شهرتم آبامک شهرتنی محو ایلمشدر اما
انصاف بودر که بنم ذاتمده اولان کمال استعداد آبامده اولان نسبت و تعلق
جهتندندر نته کم بو بیتک آخرنده اولان قطعه ده بو معنایی تمثیل طریقیله
گوسترمشدر گورشد و گمز عرفی داند بو بیت ایله بو قطعه‌یی بری برینه ربط
ایتدوره میوب گمیسی مابینده بر قاچ بیت استر دیدی و کمی ارتباط لازم
دکل دیدی اما چشم راست بینه بو وجهله ارتباطی غایت ظاهردر هر چند که
درکشمکش جاه و مناصب • کم نام نمودند همه دوده هم را • از نقش و نگار
در و دیوار شکسته • آثار پدیدست صنادید عجم را • هر نقدر که جاه و مناصب
کشمکشنده صنادید عجم عنان دولتی بری برینک دست تصرفندن آلوب نام‌لرینی
صحیفهٔ عالمدن حک ایتمشلردر اما ینه اویله دکلدر که کلیتله محو و نایاب اوله
بعضی شکسته و خراب اولمش اثر بنالرنده اولان نقش و نگار دلالت ایلر که
صنادید عجمدن بر بزرک ذیشانک اثری اوله پس تمثیل مذکور اوزره بنم شهرتم
دخی هر نقدر آبامک شهرتنی کم ایلدی ایسه ینه بنده اولان کمال استعداد شهادت
ایلر که بر عالی سلسله‌دن اولم بو یله اولنجه آبامک نامی کلیتله محو اولمش اولور
وکندوی در و دیوار شکسته‌یه تشبیهده وجه مناسبت کندینک و خورشهرتندن
بابالرینک کندی ذاتنده فلان زاده دیو لمعان ایلین شهرتینک تنزلندن
کنایه‌در • روزی که شمردند عدیلش زمحالات • تاریخ تولد بنوستند عدم را
کان عدم بر لفظ بی معنا ایدی نه دیمکدر معلوم دکل ایدی اول کون ک
ممدوح که سلطان انبیا در افراد ناسدن عدیل و نظیری بولنموب بو قدر دیدیلر عدم

اول

مخویت عدیل تو یعنی نظیرک عدم مطلقدر وجوده کلوب صکره معدوم
اولمشدر حتی ماحی نسیانک دخل اولنه

اولی کون وجوده کلوب تولدی تاریخنی یازدیلر یعنی عدم که یوق دریوق
نه دیمکدر معلوم اولدی • انعام تو بر دوخته چشم و دهن آز • احسان تو شسته
هر قطرهٔ یم را • سنک انعامک حرصک چشم و دهاننی دکمشدر یعنی حرص بر وجهله
غنا کلمز کبی سنک انعامک سیر ایلمشدر و احسانک بحرک هر قطره‌سنی یار مشدر
تا که هر بر قطره‌دن بر کوهر چقروب آنی دخی نثار ایلیه یعنی احسانک بر مرتبه‌در که
درون دریاده اولان جواهری بذل ایتمک دکل استر که بحری قطره‌یه
یاروب ایچندن بر در یکتا چقروب آنی دخی بذل ایلیه • زان گریه دهد
روشنی دل که بیاموخت • روشنگری آینهٔ انصاف تو نم را • گریهٔ چشم باعث
انجلای دل اولدوغنک سببی اولدر که سنک مرتبهٔ انصافده اولان امرک
نمه آینه‌یی روشن ایتمکلک اوکرتدی بو بیتک معنالنده بعضیلر بو وجهله
معنا ویروب دیر که آینه نه زمان که نمدار اوله سلک غایت مجلا و روشن
اولور بو سوز اگرچه یرنده در اما بو معناده مبالغه و اغراق یو قدر استاد
سحر بیانک مرادی مبالغه در که ممدوحک بر محالی شیئه امرینک جاری اولمسیدر
بوندن زیاده مبالغه نیجه اولور که نمک شانی آینه‌یی نمدار ایتمک ایکن ممدوحک
تأثیر امریله روشن ایلیه • این بس شرف گوهر تو منشی تقدیر • از عزکه بکذاشته
اقلیم قدم را • تا حکم نزول تو درین دار نوشتست • صدره بعبث باز تراشیده
قلم را • بو قطعه مشکلتری عصمتی افندی مرحوم بو وجهله شرح ایلیوب دیر که
گوهر گرانمایهٔ ذات رسالت پناهه بو شرف بسدر که اول ما خلق الله روحی
مصداقنجه روح مطهرینک خلقتنه ارادهٔ ازلیه تعلقندن مقصد اصلی

رحمت عالمیان اولمغیچون عالم وجودی تشریفن ارادهٔ قدیمهٔ الٓهیه روح مکرمنا
خلق و ایجادنه تعلق ایتمکله اقلیم قدمدن کذار ایتدو کلک وقتدن سعادتله
زول و بعثتک هنکامنه کلنجه آباو امهاتدن وسائل وجودی نظرک او لمغیچون
مقصود اولمیانجه افراد خلقتنه ده ارادت علیه تعلق ایتمشدر دیمک اولور
اما آخوند قزوینی مرحوم بو وجهله معنا ویروب دیردی که عبث لغتده لعب
معناسنه در ولعب اثنای سرورده اولور پس لعبدن مراد سرور اولوب
بسرور باز تراشیده قلم را اولور • تقدیر بیک ناقه نشانید دو محمل • سلمای
حدوث تو و لیلای قدم را • کورجی زاده مرحوم بو بیتک معناسنده کورمشی
زشته تحقیق اولمشدر که ارادهٔ ازلیه بر ناقه یه ایکی محمل وضع ایلدی سنک
سلمای حدوثنک ایله لیلای قدمک ایچون محملدن مراد عقل کل و عقل فعال
ویا خود عالم ارواح و عالم وجود اوله ناقه دن مراد شتران کردون اوله
مجموعی مفرد اعتبار اولندی و سلمای حدوثدن مراد لباس وجود ایله ملتبس
اولدقلر یدر و لیلای قدمدن مراد عالم اصلده اولدقلر یدر محصول بیت
دیمک اولورکه مثلا خارجده بر ناقه ده که ایکی محمل اوله اول محملک اوزرینه
ایکی کمسه اوتور مدقجه برابر اولمز پس تمثیل مذکور اوزره معنا دیمک اولورکه
سنک اول جانبده اولمک برابردر اصلا تفاوت یوقدر شول کمسه لرکه بو عالمده
کلوب تحصیل قرب و عرفان ایله بر مرتبه تحصیلنه سعی ایدر تا کیم اول عالمده
نیجه مراتبه واصل اوله اکا نسن بونلردن برسی یاران عجمدن درویش خاکی
دست خطیله بر مجموعه ده بو بیتک معناسی بو عبارتله بولندی که مراد از تا قیام

زبانت

زبانت و از دو محمل کلمتین شهادتین • این جام که از رای منیر تو فلک
ساخت • زود اکر کند غنچهٔ کل شهرت جم را • بو جام تاب انداز شوکتی که سنک
رای منیرکدر فلک دوزدی تیز کل یعنی تیز اظهار شوکت ایله که دفتر شهرت
جمی درروب بو کوب طی ایلیه • اکه نیم از شبه تو دانم که نزادست • دو شیزه
از دوده شبه تو عدم را • سنک شبه و نظیر کدن آکاه دکلم بلی بلورم که خاندان
شبه و نظیر کدن بر دو شیزه عدمی طوغورمدی که نظیرک وجوده کله • بر تشنه کبی
لب ماند بر آب لبش خورد • از بس که فشردست کف جود تو نم را • مثلا ظاهرده
بر نمدار اولان شیئک صقلمسنده ابدن قطره قالمیوب کندیجه خشک اولور
اولور کذلک سنک رشک کف جودک بحری بر مرتبه صقمشدر اصلا آبدن اثر
قالمیوب سراب کبی آنجق بر نمایش قالمشدر پس بر تشنه لب تشنه لک دفعی ایچون
لبنی بحر اوزره قوسه بحر آنک آب لبنی صوروب رطوبتن محو ایلر بو غایت
ظاهر درکه بر قوی تشنه نک اوزرینه لبکی قوسک البته لبده اولان رطوبتی
آخذ ایلر • آن لحظه که آثار شجاعت نکذارد • بی بهره زتیغت نکر آهوی حرم را
هر عطسه که از مغز کمان تو بر آید • ریزد بکریبان بقا خون عدم را • اول لحظه که
روز هیجا در میدان معرکه ده در ذات پر زورکده مکنون اولان آثار شجاعتکدن
آهوی حرمدن غیری بر خلاص اولمش کمسه اولمیه هر عطسه که مغز کمانکدن ظهور ایلر
یعنی هر صدا که زور شصتله کمانکدن ظهور ایلر اول صدانک فرط دهشتندن عدونک
کریبان بقاسنه خون عدم دوکیلور یاخود دوکرش عسحر آخرینک مرادی اغراقدر
یعنی بقای نفس که بعد الموت مقرر در انا سنک عدونک بقای نفسنه دهشت

صدای کمانکدن فنا طاری اولوب عدم محض اولور • افلاک در آغوش مرشته به
بنهادند • از بیع تمنای تو قانون سلم را • بو بیت مشکل معنایه آنجق بو قدر معنی
ویرمشلر در آندم که دربیع تمنای تو قانون سلم را نهادند افلاک در آغوش
مثبت بود • ازبسکه حسد جمع کند سینه خصمت • از سینه افلاک برد کوی ورم را
یعنی عدوک اولقدر جمع حسد ایتمشدر که کمال حسدندن استرکه سینه افلاکده اولان
کوی ورمی قاپه که اول وجهی کندنده اوله **تمت** **وله**

مرحبا ای کز بغایت یافت تجدید نزول • آیة جاهت بدون نسخ چون ام الکتاب
ام الکتاب تشبیهندن مراد ممدوحک بر منصبدن بلا عزل منصب آخره نزول ایلم
کامیاب اولمه‌سیدر • چون درآید همت مطلب شکافت در سؤال • تر زبانی چون
تمنا خشک ماند در جواب • یعنی طالب مطلب اولانلره سنک مطلب شکاف اولان
همتنک سؤاله کله یعنی مطلب تخلکی اجرا ایدیجی همتنک سؤاله کله بویله دیه که
ای طالب مطلب اولنلر قنغی مطلبی استرسکز بس اول زمان تمناکبی حاضر
جواب جوابده خشک قالور یعنی مطلبلرک قنغیسنی قبول ایده‌یم دیو حیرتده وارر
• جمله داننده و توهم دانی که این فرخنده مدح • محض مصداق باشد و ان نکنجد
در حجاب • جمله عالم بیلورلر که بونی سن دخی بیلورسنکه بو فرخنده مدح ممدوحک
مدحه ما صدق اولمسنه محضردر و اول محضر مصداق حجابه صغمز البته ظاهر اولور
• کفته‌ام در کوشهٔ زندان حرمان قطعهٔ • در حضورت خوانم اما غایبم دانی در جواب
زندان حرمانده سویلدیکم قطعه‌یی شمدی حضورکده اوقومق استرم اما بنی
آخطابده غائب بیل یعنی حضورکده بیلمه غایبده بیل تاکه زندان حرمانده دردی
مشاهده

...نابیده ایله‌سن • مرحبا ای نوش داروی مزاج روزگار • کز تو در کام حسودت
افعی غم را لعاب • ای مزاج روزکاره مرهم نوش دارو اولان ممدوح سندندر
کام حسودده افعی غم لعابی یعنی سنک فعلکدر مزاج روزکاری اصلاح ایدوب
غمک وجودینی روزکاردن ازاله ایدوب کام حسودده قومشسن غم که بر ضدر
روزکاره علاج ایدوب اعضای رئیسه‌دن خبیثه‌یه نقل ایلدک • نوعروسه
دان دل اعدای جاهت کشی بود • رشک زلف نیمتاب مرک چشم نیمخواب •
دل اعدای جاهکه رشک زلف نیمتاب و مرک چشم نیمخواب اولورسه نوعروسلق
بیل یعنی بو ایکی صفت کم آرایش نوعروسیدر • طوف کاخت کان محال آمد مرا
حج قبول • سهو رایت کان محال آمد مرا رای صواب • طوف قصرک بکا حج مقبولدر
اما اول ایسه محالدر سهو رایک بکا رای صوابدر اول ایسه محالدر • اندر آن
فرصت که از آرایش کون و مکان • از ره صورت معطل داشتی رای صواب
اول فرصتده که بحسب الظاهر رای صوابی آرایش کون و مکاندن معطل ایلدک
بو قطعه‌دن معلوم اولان بودرکه میر ابو الفتح بر ایکی کون منصبدن معزول
اولمش اوله • نثار مقدم اندازهٔ تو چشم ملوک • غبار دامن آوازهٔ تو کوش
بلاد • سنک قصد و تخمیننک مقدمنه یعنی کلمه‌سنه چشم ملوک نثار در آوازه‌ک
دامننه غبار کوش بلاددر حاصلی ممدوحک قصد و تخمینی بر شخصه تشبیه اولنمشدر که
آنک کلمه‌سنه پادشاهلر چشمینی نثار ایدرلر و آوازه‌سی دخی بر شخصه تشبیه اولنوب
آکا دامن اثبات اولنمشدرکه غبار پذیر دکل اما اول دامنه غبار بلاد خلقنک
کوشیدرکه مدقق. لکده غباره تشبیه اولنمشدر حاصلی هر تخمین کم بر صاحب خروج

ظهور ایله جمله پادشهلر چشم وکوشلرینی اول جانبه ایلر عجبا قنقی مرده کلور بو

نفاذ امر تو کر پنجه کند از موم • کشد انامل وی آتش از دل پولاد • سنک

امرکک نفاذی اکر مومدن بر پنجه ایلسه برمقداری آتشی دل پولاددن چکر یعنی

آخذ ایدر نفاذ جاری معناسنه ودخی تاتار خانلرک کاغد زرکبی ویردکلری

نشاندر حاصلی سنک امرکک جاریلغی اکر پنجه‌سنی مومدن ایلیه‌جک اولورسه

یعنی ملایمت یوزندن کورینوب شدت یوزندن کورنمزسه اول پنجه‌نک انامل

دل پولاددن آخذ آتش ایلر یاخود دیمک اولورکه سنک امرک اولقدر جاریدرکه

ملایمت ایله بنان پنجه‌سی دل پولاددن آخذ آتش ایلر بو ایکی بیتک بو وجهله

شرحی کورنجی زاده نک آثار قلمیدر • بر آسمان نهم حلمت ار رفت ردپای

بجز دو بعد مبرهن نکرد واز ابعاد • سنک حلمک طقوزنجی آسمان اوزره

اکر پاینی محکم بصه‌جق اولورسه ابعاد ثلثه‌دن طول و بعد و عمقدر ایکی بعددن

غیری نسنه قالمز یعنی عمقی کیدوب طول و بعد قالور • خدایکانا دارم حکایتی

برلب • که چون مدیح تو نتوانم بلب استاد • خدایکانا بر حکایه طوترم لبم اوزره

که اول حکایه لبمده مدحک کبی طورمز ظهوره کلمک استر • بکیر تحفهٔ نظمی که

زاده از طبعم • درو بسیر بیندیش کین لطیفه نزاد • نه کوهرست ولی هست

زاده از دریا • نه جوهرست ولی هست قابل ابعاد • تحفهٔ نظم کوهردکلدر

لکن بحر طبیعتدن طوغمشدر اویله اولنجه بنه کوهر اولور لکن معنوی وجوهر

دکلدر لکن قابل ابعاد ثلثه‌در یعنی نظمک هر بیتنک اوج وجهله معنایه تحملی

واردر • تا بسنجد متاع بازویش • آنکه ازبس جدل در اندازد • سر خاقان

بتیغ

---

14

بتیغ بود دارد • در ترازوی قیصر اندازد • ممدوح متاع قوت بازوسنی وزن

مراد ایلسه بر مرتبه قوت و قدرته مالکدرکه اوتوردوغی یردن بلا زحمت

سر خاقانک باشنی قلیج اوجیله بدنندن قالدرر قیصرک ترازوسنه آترر یعنی

قیصرک سر بیدولتنی نیچه غلطان ایلدیسه خاقانک دخی ایلر بو محلده بر معنا

دخی ملاحظه ایتمک کرکدر ممدوح متاع قوت بازوسنی وزن ایتمک مراد ایدوب

ترازونک بر کفه‌سنه قوت بازوسنی قویوب بر کفه‌سنه دخی سر قیصری قویوب

وزن ایتدکده قیصرک باشی اولان کفه سبک کلمک ایله بر مقدار کران اولسون

دیو سر خاقانی دخی اول کفه‌یه وضع ایلر القصه قوت بازوسی ایکی پادشاهدن

پرشکوهه غالبدر • فلک بلجهٔ هستی بعکس فرمانت • دو غوطه زد به عمر

جاودان آمد • فلک سنک فرمانک عکسیله وارلق لجه‌سنه ایکی کره طالدی

عمر جاودانک آلتنه کلدی اکر فرمانکله بر کره یاخود اوچ کره غوطه اورسه‌یدی

طالیدی عمر جاودانک جاق اوستنه واقع اولوب مراده واصل اولوردی

• که ز هر پرسش بعدم شد که مرگ در هر کش • سیاه پوشتر از عمر جاودانی آمد

بو بیتک معناسنده آخوند مرحوم عمر جاودانی آب حیات وسیاه پوش

اولمسی درون ظلمتده اولمسیدر دیرایدی اما بو فقیر ملاحظه ایلدیکم

معنا بودرکه عمر جاودانی ارباب مثلا خضر علیه السلام کبی بو عالمده معمر

اولدقچه خویش و آشناسی ماه بماه و سال بسال بلکه روز بروز شربت موتی

نوش ایتمده در هر بیرینک ماتم تکشی اولوب سیاه پوش اولمسی مقرردر

مراد بو اوله • حکم تو آتش آورد بکشمیر وکر نه • هرکز کل آن خاک ازین خاک

برآید • می آید و می سوزد از این رشک که کشمیر • چون یافت که آید بکجا بر اثر آید

سنک حکمک کتوردی آنی یعنی عرفی یی کشمیره یوخسه اول کیمسه که بو خاکک

کلندندر یعنی سنک کلشن بزمک کللر ندندر بو خاکدن که خاک کشمیر در

ظهور ایلرمی یعنی ایلمز عرفی شهر کشمیره وداعه کلیور و دروغی یانز بو

رشکدن که کشمیرنه استعداد بولدی و نه لیاقت کسب ایلدیکه عرفی بر

یره قدم نهاده اوله کشمیر دخی عرفینک پیروی اولوب اثری اوزرینه

کلیور یعنی قدمنک ایزنه باصر مراد کشمیری مدحدر بو وجهله که کلشن طبع

عرفیده اولان لطافت کشمیرده دخی واردر • بروفی جهد ز حصار

غرور اکر کردش • صبا بز اهد خلوت نشین فرو ریزد • اول رخش تند

سیرک پایه طوقنمغله غرور حصارندن قالقن غباری صبا زاهد خلوت

نشینک باشنه دوکر طراق سنک باشکه ای زاهد دشت غرورده مکر سنده

میدانمی آلدم صنورسن • چو سر دهند عنانش نکاه راکب وی • هزار حلقه

شود بر جبین فرو ریزد • چونکه اول رخشک عنانین صالیویره لر راکبنک

نکاهی بیک حلقه اولوب اول رخشک جبینی اوزره دوکیلور یعنی بر

مرتبه شدت سرعتله کیدیجیدر که راکبنک نکاهی نقدر ایلری بقسه نکاه

اول یره واصل اولمدن اول رخش اول محلی کیجوب راکبنک نکاهی

انجق اول رخشک جبیننه ایرشور اویله اولیجق پی اندرلی ایلردسنی

کوره یم دیو بیک قدر ایتدوکی نکاهلر شدت سرعتندن حلقه حلقه اولوب

جبینی اوزره دوکیلور • شعاع شعلهٔ قهر تو کرفته سحاب • رعاد برق

شود سرهٔ صبا و دبور • سنک شعلهٔ قهرک شعاعی اکر سحابه که محل برقدر

اصابت ایلسه صبا و دبورک سرمه سی رماد برق اولور یعنی صبا و دبورکه

باغه وزان اولدقجه سرمه کش چشم ازهار اولوب شکوفه لری کشاده ایلمکه

شانندندر اما سنک شعاع قهرک سحابه طوقنه آندن ظهور ایلین برق

سرمهٔ صبا و دبوری یاقوب کل ایلر اویله اولیجق اول خاکستر اصابت

ایلدوکی چشم شکوفه کور اولمق اقتضا ایدر • دل حسود تو الماس اکر بیاد

آرد • بدرت عهد شهید وفا شود مکسور • بو بیت مشکلترکه ایکی وجهله

معناسی استماع اولنمشدر وجه اول سنک حسودلک کوکلی نقدر سخت اولمق

کرککه الماس بو قدر سخت ایکن و شهید وفای عشقک عهدی الندہ محفوظ

ایکن حسودک کوکلنی یادنه کتورسه فی الحال خلل پذیر اولور آخوندہ

مرحوم بو وجهله بو معنا ویروب دیر ایدیکه سنک حسودلک کوکلی اکر الماسی

خاطره کتورسه شهید وفانک عهدی الندہ مکسور اولور یعنی اول عهدیکه

معشوقی ایتمشیدی وفا ایتمکه عاشقه و عاشق اول وفایی کوروب شهید اولدی

پس سنک حسودلک کوکلی نه مرتبه سست اولمق کرکدرکه الماس بویله سخت ایکن

آنک کوکلنه کذرایتمکله آکا دخی سستلکه تأثیر ایدوب شهید وفانک سبب هلاکی

اولان عهد سستی ایله شکست اولور • بداغ لاله توان دید یاسمین در روی

چو بستر د ز سرش مهر سایهٔ دیوار • حضرت امامک تربهٔ مبارکه سنک پشنده اولان

باغک شکوفه لرندن یاسمینی لاله کبی داغ کورمک اولور چونکه مهر آنکا اوزرندن

اول تربهٔ مقدسک سایه سنی قازیوب زائل ایلیه یعنی یاسمین اول تربه نک

دیواری سایه‌سیله خوشحال ایکن پرتو آفتاب که اول سایه‌یی آنک اوزرندن ازاله ایلیه یاسمین خط حسرتله لاله کبی داغدار اولور • برنک دائره در حصر جود اوبهردم • شود تلاقی آغاز انتهای شمار • آغاز عدد کبردر انتهای شمار کبی اون ویکرمیدر الی غیر النهایه پس معنا دیمک اولورکه دائره کبی ممدوحک حصر جودنده بهردم انتهای شمار آغازه ملاقی اولور یعنی بر ایکی اوچ دیو اوندک تعداد ایتسک البته اون دیدکده اون بر دیسک کذا وکذا الی غیر النهایه حاصلی دیمک اولورکه ممدوحک سخا وجودی بر غایتده درکه بی فاصله دوردایم احسان ایتمده در • چو مهر رای تو در صبحدم شود طالع • شود ز خط تهوع کلوی صبح فکار • چونکه سنک مهر رایک مطلع حسن ولطافتدن تاب انداز اولنوب صبح اول تاب انداز لکی کوره کندو نورندن اکراه ایلیوب کلو سندن طشره رد ایتمک استر مهر ایسه شرمندن حقیقی استمز شدت زور ایله قی ایدیکندن کلوی صبح فکار اولور که رنک شفق اول جراحتدن کنایه در • بهم چهره ماه وصباح عدوی دی • اندوده صبح ومسا کرد روزکار • یعنی کیجه که آرام وراحت زمانیدر عدوی کدرله بیدار ایدوب بی آرام ایلدی وصباح که کشاده لک محلیدر ظلمت غمله سیاه ایلدی • بر آسمان عنف تو خورشیدی که کرد • با سایه سعید همای کرد روزکار • یعنی سنک آسمان عنفک اوزرنده روزکار که خورشیدلک ایلدی سایه سعادت بخش همایله محو ایلدی سنک آسمان عنفکده روزکار که بر خورشیدلک ایلمشدر سایه همایه ایلمشدر یعنی سنک غضبک آسماننده روزکار که خورشیدلک ایدوب حرارت ایله تعلق ایلدوکی

شیخی

سپهر برشده تا رای روشنش دیدست · زر کشیده خورشید دم شماتت

16

شیئی اشراق ایتسه کرکدر اکر سایه همایله اولسه تاثیری مقرردر قطعا سایه همانک حفظنده مدخلی اولمز بعض نسخه‌ده عنف بدلی لطف ولطف بدلی عنف واقعدر معنی دیمک اولورکه آسمان لطفکده سایه همایه برابر خورشیدلک ایلمشدر کذلک روزکار عنفکده بر معموره که پیدا ایلمشدر ظلّ جغدده یعنی خراب وویران ایلمشدر معموره اطلاقی تهکم طریقیله در نظر فقیره نسخه اول مناسب کلور ومعنی تقریب اولنان وجه قریبدر • نی سایه آنک لباس بر کرده از علو • نی کرده نور مهر زر اندودی لباس • نه سایه آنک اوزرینه لباس ایلمش علوندن نه نور مهر آکا زر اندودلق لباس ایلمش زیرا سایه ونور زیر فلکه مخصوصدر اول کنبد عالی ایسه فلکدن برتردر • بروح الله بخند اند حسن آفتاب ما • مکر ببینند کر یا نشن مکر یا بند بر یانش • بو بیت دخی مشکلات اولان ابیاتدندر آخوندم مرحوم بویله جه معنا ویررایدی روح الله کلدرلر بزم آفتابمزک حسنی که حقیقت محمدیه‌در اوله که آنی کریان کوره‌لر وبریان بوله‌لر • جهنده که بکاه جهنده کی شاید • که جو بر رخش آید برون زجام زنک • صحرا ایچی بر رخش تیز یا درکه صحرا دیمی زمان شویله شدت سرعتله صحرا اکر چشم تماشایه رنکی آلمی سیاهمی کورنمز دیمک اولور • بکوه جاه تو جوید زمانه نسبت از آنک • ز نور سایه کند جلوه در لباس پلنک • زمانه سنک کوه جاهکه نسبت استیوب پلنک کبی نور وسایه ده جلوه ایلر یعنی کوه وجاهکده پلنک اولمق استر • بزیر سایه طوبی غنوده ام یعنی • بدور عنان نشتابم بنر درنکاب ودرنک • بر مقتضای کمال رضا زیر سایه طوبیده اویومشمدر یعنی

نه عنان شتابده ونه رکاب درنکده آرامده یم یعنی درخواب اولانلر کبی
حرکت وسکونله اصلا علاقه سی اولمدوغی کبی بندخی بو عالمدن کوز یوموب
کندمده اصلا تفرقه‌دن اثر قالمامشدر • بناز بالش تسلیم تکیه کرده مدام •
کنایتیم بصلح وتبسمیم بجنک • بالش تسلیمه اتکا ایلدیکم حالده ورطهٔ تفرقه‌دن
کندیمی خلاص ایدوب صلحله کنایه وجنکله تبسمم زبدهٔ کلام دیمک اولورکه
صلحه کنایه سوز سویلمده یم کا نه لسان حال ایله صلح بکا دیرکه بنی که ظهور
ایلدم جنک برطرف اولوب عدم اولدی بندخی مقام تسلیم ورضادن
صلحه کنایه آمیز سوز سویلر بویله دیوکه ای صلح بنم مقامم تسلیم ورضادر
نه سنک ظهورکله مسرور ونه جنکک خصومتیله مغموم کذلک جنکه دخی اظهار
تبسم ایدرم بو معنایه اشعار ایله که ای جنک سن شویله می اکلرسنکه سنک
خصومتکله بنی کدر پذیر اولوب آرزوی صلح ایلیم بنم یانمده صلحله جنک
برابردر • صنم عجیب ونه تأثر از در اسلام • ردا بدوشی نه با یکدیکر شهر
فرنک • کذلک کشور اسلامده انکار ایله متأثر اولوب کفری انکار ایلیم
صنم عجیب درونم یعنی برمقتضای اسمای متقابله بوبنده در حکمت واردر
دیرم وشهر فرنکده ردای اسلام بردوشم اهل کفرله قارشوب منکر اسلام
اولمم یعنی نه دائرهٔ اسلامده کفری انکار ونه طور کفرده اسلامی انکار ایلرم
بو تحقیقک مآلی نه کفره پابندم ونه اسلام اهلندنم بلکه قید تفرقه‌دن
وارسته آزاد وناقل حرتبهٔ توحیدم دیمکدر • بکعبه نغمهٔ ناقوسم آورد
بسماع • نماز بت بکنم کر قضا شود اورنک • کعبه ده اولدوغم حالده اکر

١٧

... ما دیسی کلمه صنم پرستش ایلرم اکر قضا ایلمه دیو جور وستم ایله حاضر
وآماده اولسه ده بو اعتقاد ایله که صنم دخی مظاهر اسلامیهٔ الهیه‌دن
برمظهر کلشن رازده بو ایکی بیتک تحقیقنه واصل اولدم بو مذکور
اولان بیتک دخی معناسی نه دیمکدر آکلرسن • زبت کافر اکر آگاه کشتی •
بجا در دین خود کمراه کشتی • مسلمان کر بدانستی که بت چیست • یقین داندکه دین
دربت پرستیست • وکر سرود حمد جوشد از لبم در دیر • نفس نمی شکنم درکلوی
سینهٔ تنک • واکر دیرده لبمدن حمد حمد دیمکلک سرودی جوشش ایله نفسمی بوغازمده شکست ایتمم محلی دکلدر دیم بی باک حمد حمد دیرم الغصه هر مقامده
نزاع وجد الدن جبرا وازادم • نامیه چون چمن سبز دهد اتمامش • ناقص
از کار که آرند بباغ ار تحلل • باغه اکر کارکاهدن برناقص قطیفه کتورسهلر
لطافت نامیه برمرتبه ده درکه فی الحال چمن سبز کبی آنی اتمام ایلر • جام
یاقوت ومی لعل بهم بالاید • اثر نامیه چون لاله ودد اغشن بمثل • اثر
قوت نامیه جام یاقوتله می لعلی بله بیوور یعنی لطافت هوادن جام یاقوتک
ایچنده می لعل رنک کندی ایله بیله حاصل اولور • بس که از سنبل وکل
یافت نزدیکست • که بی بوسه دولب را بهم آرد جدول • جدولک لبلری
طرفینک کنارلریدرسی دیمک اولورکه سنبل وکلدن باغده جریان ایلین
جدولک کنارلری برمرتبه کسب لطافت ایلدی که جدول ایکی لبلوینی بربره
کتوروب اوپمک استر • چه بلا عیب تراشم که حسدکم بادا • مشنو عیب زرد پهی
ازسیم دغل • چه بلا عیب تراشم دیمک نه زیاده عیب تراشم دیمکدر نتر کیم حکیم

شقایقنک دخی بو بیتنده واقع اولمشدر • ناخن فکر بکف تیشهٔ تیز بست مرا •
کمر کوه سخن راچه بلا کوه کنم • از حجاب سخنم بر که عرق داده برون • صورت
شیشه بر آورد زلال تسنیم • زلال تسنیم شیشه صورتنی کتوردی دیمک شیشهیه
عرقناک اولمق شاننده‌ندر زلال تسنیم دخی شیشه کبی شرم سخنمدن ترلدی دیمکدر
یاخود زلال تسنیم شرم سخنمدن اول قدر عرقریز اولدیکه بری بری اوزرینه
متراکم اولوب شیشه صورتنده ظاهر اولدی دیمک اوله یاخود آب تسنیم شرم
سخنمدن بر مرتبه عرقناک اولوب عرق دوکدیکه آب تسنیم شیشه کبی بر قوری
نمایش قالدی • حروف قدرترا صورت فلک صفریت • که عکس قاعده بارینی
فتاده از ارقام • قاعدهٔ املا اولدرکه قافک نقطه‌سی اوزرنده اوله
برعکس قاعده سنک قاف قدرتک صورت فلک بر صفر یدر یعنی نقطه سیدرکم
آلتنده واقع اولمشدر • کر صنع ایزدی زازل مصلحت نداشت ناساز ذامتیاز
تو خاطر شان علم • الا در آستین حریم فطانتت • زنبیل ملازمت زدی درمیان
علم • اکر صنع ایزدی ازلدن بین الاولیا سنک امتیازکی علمک خاطر شاننه
دوز مییدی بریرده خدمتکذار اولمیوب الا حریم فطانتک آستانه‌سنده
علم ذیل ملازمتی میانه اورمزدی بعض نسخه‌ده الا برینه الان دوشمشدر الان
اولنجه تقدیره احتیاج قالمز • در مجمعی که قوت معانی دهی بعقل • دستم بآستین
بفرستی بخوان علم • بر مجمعده که عقله سفرهٔ فیضکده آماده اولان قوت
معانیدن تناول ایلک ویوصلا ایده‌سن جوارح و اعضانک اول نعم الهی
مناسبتی یوغیکن سنک خارق عاده قوت قدسیه‌ک برحدده در کم بنم دستمی

اول



اول معاینه‌دن حصه‌مند ایتدیکندن غیری آستینمی بله حصه یاب ایدرسن •
ای طی فلک نوشته برسم • وی زلف صبا بریده دردم • ای طی فلک طرزنکی
اوزره یازلمش اولان رخش یعنی فلکک بتون عالمی دور ایلیوب طی ایدرسن و صبا
زلفنی قیرغونده بریده اولان رخش یعنی صبا سکاریدلک ایده میوب زلفنی
قیروغنکه بند ایلدی بر نیجه فرسنخ سوریوب آخر زلفی قیروغنکده اوزیلوب
قالمشدر • از کام شمرده خط نکاری • بر نقطهٔ نوک ونیش کژدم • آدمکده خط نقشی
خط نقش ایلرسن نقطهٔ نوکله نیش کژدم اوزرنده فی المثل نا قلیبوب جلوه‌کستر
اولسک یاکی نقطهٔ نوکله نیش کژدم سرمو قدر طوقندیب اثر بایکلمه نیجه نیجه
معدود اولمق ممکن خطر نقش ایلرسن که اول نقشی دقت نظر له چشم خیال
کورر • خورده بهر دم صد شکست از فوج قدس آشوب حسن • شوق بی هنکام
یار مست بی پروای منی • بنم یار بی پروام اولان شوق بی هنکامم یوز شکست
پر قدس آشوب اولان حسن فوجندن یعنی بی محل اظهار شوق جمال ایلسم معشوقک
شکوه حسنی اول شوقی عدم ایلر • دامنم ترکرده طوفانی که در معنی بکیست
موجهٔ دریا و موج حلقهٔ خارای منی • دامنمی تر ایلمشدر بر طوفان که اشک
چشمدر معنیده بر در موجهٔ دریا ایله بنم حلقهٔ خار امک موجی کبی کالعدمدر
همان آنجق سراب کبیدر بر نمایشدر • سایهٔ من همچونی در ملک هستی امتت •
سایهٔ تو در عدم پیغمبر همتای منی • بن که انا دیمکله موصوفم و بنم سایم کم
وجود ظاهرمدر بن و سایهم ملک هستیده سنک امتکدر و سنک عدمده
اولان سایه‌ک بنم پیغمبریدر همتامک یعنی سنک سایه‌ک نیجه یوغیسه بنم دخی همتا

ونظیرم بو قدر بو بیتک معناسی بویله جه استماع اولندی الحق بوندن اعلاسی

اولمز ● باصنم آمیختن کفر و ادب دان و لی ● شرط بود درمیان فاصلکم داشتن

● معشوق ایله دایم بر پرده آمیزش اوزره اولمغی کفر و ادب بیل لکن شرط عشقدر

میانده فاصله اولمامق یعنی معشوقله دایم بر پرده اولمق ادب دکلدر بلکه مذهب

عشقده کفردر لکن ینه جدا اولمامق کرک خیالیله دائم بر پرده اولمق کرک

● من کم باشم عقل کل را ناوک انداز ادب ● مرغ اوصاف توازاوج بیان انداختن

بو بیته عصمتی افندی مرحوم بو وجهله معنا ویروب بو اسلوبله شرح ایلمشدر ای

خداوند بیچون بو بندهٔ ضعیف کم استعداد کیم اوله کم اوصاف کریمهٔ ذاتکی ادا

و بیانه قادر اوله بلکه تیر انداز حیا و ادب اصابت ایتدیکی مرغ اوصاف

ذاتکی یعنی سرلوحهٔ صفحهٔ ضمیر ایتدیکی نعوت ذاتکی اوج تعبیردن آتوب عقل فعالی

بلکه کنهنی بیاندن حصر مند ایتمامشدر عزمی زاده مرحوم بویلهجه تقدیر ایتمشلر بیت

من کم باشم که ناوک انداز ادب مرغ اوصاف ترا از اوج بیان عقل کل انداختن

● در شب معراج کان یکتای بی‌اشبه و نظیر ● جامهٔ صورت ز دوش افکند در ارامکاه

● ز انکسی محرم نبود اندر حریم ایزدی ● تا بود وهم غلط بین در امان

از اشتباه ● لیلهٔ معراجده سلطان انبیا آرامگاه عرشده جامهٔ صورتی ترک

ایتدکلرینک حکمتی اولدرکه حریم ایزدیکه قاب قوسین در تا برکیمسه محرم اولوب

وهم غلط بین اشتباهه دوشمیه وهم جائزدرکه بویله بر اشتباه کله که رویت

باری نجا مقابله ده‌می اولدی یا بالاده‌می واقع اولدی بوکونه رویت آیه

مکانه اقتضا ایلر خدای ایسه مکاندن منزهدر وجه آخر ایله بو اشتباهه بر معنا



دی دیررلر نوعا ادبدن خارج اولمغله تحریرینه جرأت اولنمدی ● بس کم

دست رحمتت آرایش هر چهره کرد ● عشق میورزد بجنس یاس و امید اشتباه

سنک دست رحمتک هر بر چهره‌یه اولقدر آرایش ایلدیکه عشق یأسله امیدکه

حسننه اشتباه اوزنور یعنی اشتباه ایلمک استر زیرا فرط لطافتدن یکدیکره

اولوب یأسله امید فرق اولمدن قالدی بعض نسخه‌ده مصراع ثانی عشق

می ورزد بجنس یاس امید از اشتباه دوشمشدر پس معنی دیمک اولورکه امید

یأسک حسننه عشق اوزنور یعنی عاشق اولمق استر اشتباه لطافتدن بعض

نسخه‌ده عشق می ورزد بجنس یاس امید اشتباه دوشوب امید اشتباهی ترکیب

طوتوب بو وجهله معنا ویررلرکه امیده مشابه اولان یأسک حسننه عشق اوزنور

یعنی عاشق اولمق استر ● بر نخ خضمت اکر بو الهوس در آمیزد ● جوز عشق

بشنود نالهٔ هوسکاری ● بمدح کرده سرایت رموز عشق رواست ● کز رشی

از سر پای نیست علت ساری ● کاری موثر دیمکدر بو الهوس کوردوکنه

عاشق اولیجیدر پس معنا دیمک اولورکه سنک خصمک رنجی که دواسی

هلاکدر اکر بو الهوسک رنجیله آمیزش ایلرسه هوسله اولان ناله‌یی عشق کبی

موثر اولور بو بیتک بیت ثانی ایله ربطی بویله اولورکه شاعر مدح صددنده

ایکن ممدوحک خصمی رنجیله بو الهوس اکر آمیزش ایلرسه ناله‌سی عشق کبی

موثر اولور و یدی پس دیمک اولورکه عشق علت ساریه درکه سر پاندن

لابددر مدحده احوال رموز عشق یاد اولنسه بعید دکلدر یاخود دیمک اولورکه

رموز عشق مدحه سرایت ایلمش و سرایت ایلمسی روادر یعنی سنک عشقک بنی مدح

ایلدی • رهگم نکنی وور تحرک • چون کوی ز پای سر کنی گم • یعنی ضادی تیز ودکه
بشدت سرعت پای تو از سرت بکذر دپس لازم آیدکه پای تو در پیش وسرت
درپس ماند واز غایت پس مانده کی ره چون کوی کم شود • کل قضا وقدر
نادریده غنچه هنوز • تبسمت زنهانش خبر دهد نسیم • یعنی کل قضا وقدر احدوغنی
سنک غنچهٔ دهانی اظهار تبسم ایله نسیم خبر ویرر که کل قضا وقدر بنم یا بانده
نه آرزوسی • بادام دو مغز ست که از خنجر الماس • نا داده لبش بوسه سرو پای
فان را • که کوهدن مخفف در خنجر الماسدن مراد ایکی کوهک مابیننده جریانی
ایلین آبدر وسرو پا خلعته دیرلرپس دیمک اولورکه کوه بادام دو مغزدر
یعنی ایکی شق اولمشدر خنجر الماسدن که آبدر آنجلین الماس که بلکی خلعتنی
دخی کیمامشدر یعنی ابتدای بهاردر صولر بولانق آقردخی صاف وروشن
اولمامشدر • که تا تژهٔ ابر نشد تاک بریده • چون هیچ عنانی باز نپیچد سیلانزا
• تاکک آغزی کسلدکده قطره بار اولمسنه استاد سحر بیانی تشبیه ایلیوب دیرکه
الکه کلوکاه ابر تاک بریده اولمه سیلانک عنانی نیچون چوز بار یده
اولمدی نیچون فارغ اولمز • که ثور چو عقرب شدی ناقص دبی چشم • در قبضهٔ
شمشیرش تندی دبرانزا • کاو بحری که نکهبان شبچراغدر ثور فلکی کاو بحری ایله
تشبیه ایدوب وپیش نظرینده نجم تابندهٔ دبرانی شبچراغ تمثیل ایدوب استاد
سحربیانی بیورر که ثور فلک اکر ناقص الاعضا اولمیدی مثال شبچراغ نکهبانی
اولدوغی نجم تابندهٔ دبرانی ممدوحک قبضهٔ شمشیرنه کوهر رینه قوردی
یاخود دیمک اولورکه ثور فلکده اکر کوز اولیدی بربویله ممدوح رشک کویمک



قبضهٔ شمشیرنه نجم تابندهٔ دبرانی کوهر رینه قوردی • آنجاکه محیط کف او
ابر بر انکیخت • برابر کشد حاصلی باران بنانا نرا • او محلده که آنک بحر کفی
ابر قوپره یعنی بحر جود ندن ابر کرم که قالقوب تقاطر ایلیه حاصل باران
بنانی ابر او زرینه چکر یعنی اولقدر ایثار جود وسخی ایلر که طاغلر کبی سیم و زر
بغلیوب اتمانده اولان بولتلری آتر • مومن هللم بازی جهلان بکجا رفت •
با کاری صد ورصد کرمانی بکجا رفت • معنای بیت ای مومن اصفهانک معرکه
کیرلرمحتی اولان جهلا نده جوسؤال ایچون اظهار سخریه ایدوب هللم اویوننی
اوینادقلرکی زه یه کندی کرمانی قراسندن کوبدن کویه انجم دوشروب
تحصیلدار تسلیم ایچون ارتکاب ایلدوکک رذالت زه یه کندی شمدی یرده
وزارت صاتوب عرض عجب وغروری نیجه ایده بیلورسنی زیرا مومن خان
شاه عباسک تلک وزیری ایدی • خرچین ودف وتنبک وبوق وسک ورکو
اسباب کدانی عزیزانی بکجا رفت • هکبه ودف ودنبلک وبوری دکوبک
وکیجی که جملهسی آلات سخریه در ومسخره لره لازم درکه اول آلات عزیزلرک
یعنی مسخره لرک اسباب کدالکی نزه یه کتدی بو رتبهٔ رفیعه یه نائل اولرلی
اول اسبابی کوره مز اولدق اول جهلانه یولیمز دوشدکده بو اسبابی کوردک
• آن سنک که نقش قدم خضر بران بود • میراث پدر از کاکا قلمان بکجا رفت
اول طاش که خضر نبینک نقش قدمی آنک اوزرنده ایدی وکاکا قلمانده
پدر بزرکوارده میراث ایدی که قلمانی بردلکلی طاشه النه آلوب خضر نبینک
نقش قدمی در دیو خلقه کوستروب مقابله سنده بر اقچه جر ایدر ایدی اول

طاش ارتله پدریکزه انتقال ایلمشیدی اول طاشله بو وجهله جرد سؤال ایدریکز
ایدی ظاهرا اول طاش پدریکزدن سزه انتقال ایلمشدر ایمدی نیجه اولدی
بیان بیورک • آن کهنه کشیشی که گریبان قبارا • میکرد نواز نیفه تنبان بکجا
رفت • اول بر کهنه کشیش که یعنی پدرک آتا اسمنک مثاراليهی پدر در قفتانک
یقه‌سی طوماتک اوجقور لغندن تجدید ایدردی زه یه کتدی بر یقه‌نک تجدید
و تعمیری طومانک اوجقور لغندن اولیجق نه مقوله لباس اولمق گرک فتأمل
• حالوت که کیک و پشه در کوچه و بازار • می باخت بآهنگ نی انبان بکجا رفت
دایرک زه و سنکی چارسوسو قلرنده طولوملی ددک آهنکی ایله اوینار دی
زه یه کتدی • عموی توان عنتر مدقوق که صد طوپ • در معرکه میخورد یک
نان بکجا رفت • سنک عمک اول دق مرضنه اوغرامش میمون در که یوز طوپ معرکه ده
براتمک مقابلسنده یر ایدی زه یه کتدی یعنی میمون اوینادیجیلرک بر قاج
یوزینه النده طوپی اولوب معرکه ده اون طوپی براقیجه اولمق اوزره خلقه
توزیع بعده میمونی میدانه صالیویروب دفعة اطرافدن هر کس کندیده
اولان طوپلری انداخته ایدرلر و اول حیوان زیاده تیقظندن کندویه
برینی اصابت ایتدرمیوب صرف ایلدوکنی عبد القادر افندی حضرتلرندن
مرویدر حتی بغدادده کندولری دخی مشاهده ایلدکلرین نقل بیوردیلر اولیه
اولیجق سنک عمک اول میمونک مقامنه قائم اولوب کندوسی میمون کبی طوپلره
نشان اولوب و کمال حماقتندن صرفه دخی قادر اولمغله بر اتمکه یوز عدد
طوپه کندویه اوردر ایدی نیجه اولدی زه یه کتدی • آن یار مهمان کم



از قاسم سقا • شد نصب بسقایی میدان بکجا رفت • اول مهمر دوزیجی دوستکز
یعنی عمک سقالرک رئیسی اولان قاسم سقا طرفندن میدان سقالغنه منسوب
ایدی زه یه کتدی میداندن مراد معرکه کیرلر میدانیدر بازیگران و مسخره کان
قبل الشروع التسخیر نشر غبار اولمامق ایچون میدانی صولر ایدی زه یه
کتدی • سی پاره صندوق ابوجهل بتعظیم • میبرد سوی خرمن دهقان
بکجا رفت • سنک عمک ابوجهلک اوتوز پاره دن مجتمع اولان صندوقنی
بر مقدار جو و کندم جزی ایچون کوبلولرک خرمنلرینه کوتوروب کزدورر ایدی
اول صندوق نیجه اولدی زه یه کتدی یاخود صندوق صفا یانی اولوب
بر متبرک اجزاء شریفه قرآنیه صندوغی وار ایمش که صفا یانده خیلی شهرتی
وار ایمش اول صندوغی آلوب دهقانلرک چیلرینه و خرمنلرینه برکت اولمغیچون
کوتوروب بر مقدار وضع ایلدکدن صکره مقابلسنده بر مقدار جو یاخود
کندم یاخود ارزن جرا ایلین عمک زه یه کتدی یاخود اول آلت جرا اولان
صندوق قنده کتدی • آن ریشی جربافت که در بقچه بکاهش • مید اشت
برای دزد دیوان بکجا رفت • اول جربافدن صقال که بقچه ایچنده حفظ ایلیوب
دیوان قپوسنده استعمال ایلین عمک زه یه کتدی یاخود اول جربافی صقالکز
دیوان قپوسنده تسخیره ایچون کیوب خلقدن اقچه جرینه آلت ایلمشیدی عمک
اول صقالی زه یه کتدی • آن سیخ چراغی که بهم جد تو اشعب • میبرد شب جمعه
بدیوان بکجا رفت • اول سیخلی چراغ که طقوزنجی جدک اولان اشعب شوم جمعه

کیجه‌لری دیوانه چراغجی کوتوروب اقجه جمع ایدردی حالا اول چراغ بطریق
الارث سکا انتقال ایلمشیدی نیجه اولدی اول چراغ زه‌یه کتدی یاخود سنک
طقوزنجی اتاک اولان اشعب شومک چراغی سلسله کزده اولمغله عمک اول
چراغی جمعه کیجه‌لری جرد وسؤال ایجون دیوان همایون سلطانی‌یه ایلدردی
اول چراغ زه‌یه کتدی یاخود اول عمک زه‌یه کتدی . تبارک الله ازین
آسمان شتاب کرنک . که نعل آینه زنکش ندیده ژنک درنک . بارک الله
تحسین شو لب کرنک آسمان شتابه که آینه مثال نعلی درنک ژنکی ایله زنک
پذیر دکلدر . اگر بساحت میدان او در آید عنم . دکر کش ده شود از هجوم غم
دل تنک . سبک روی که چنان بر دود چوز حمه بتار . که نغمه لب نکشاید بدبوصه
آهنک . بر سبک رو درکه بو بخلین دوان اوله یعنی زخمه‌نک تاره دوانی
کبی یویانی اوله عرصهٔ آهنکده نغمه لب کشاد اولمز حاصلی خرضا زیر پایی
تار او تار اولسه بله اویله سرعت ایله حرکت ایلرکه قطعا صدا کوش کذار
اولمز لله در الاستاد . جهنده که بکاه جهند کشاید . کر جوهر تنش آید برون
زجامهٔ زنک . بر جهنده درکه جهنده لکی وقتنده ممکندرکه جوهر تنی جامهٔ
زنکدن چقه یعنی زنکی برغه کمال سرعتندن پشنده اولان عرض مقوله‌سی
زنکی ترک ایلیه . خرد عرایس ابکار کفت ومیکردد . زبهر آنکه نه راضی
بود بزیور زنک . خرد اگر ابر عروسدرکه بکر در دیدی وبو قولندن رجوع
ایلر آندن اوتری که زیور زنکه راضی دکلدر یعنی زیور عارضی‌یه رضا
ویرمز . خرد عرایس افکار کفت ومیکردد . زبهر آنکه نه راضی بود زنکه

زنک

برنک . خرد اگر عرایس افکار دیدی ورجوع ایلر کفتارندن که راضی اولمز زنکه
برنکه حاصلی افکار دایما برزنکده اولدیغندن بوسوزه راضی دکلدر
منش معارج افکار کفتم وخجلم ازانکه . دارد ازین نام هم بغایت تنک .
بزیر سایهٔ طوبی غنوده ام یعنی . نه در عنان شتابم نه در رکاب درنک .
زیر سایهٔ طوبیده غنوده‌یم یعنی بوسوزک معناسی نه در شتاب عنانم یعنی
زشتابده‌یم نه درنکده‌یم . بناز بالش تسلیم تکیه کرده مدام . کنایتیم بصلح و
تبسمیم بجنک . ناز بالش تسلیم طیمشی اولدوغم حالده صلحدن عبارتم وجنکم
خنداندر یعنی کولرم . صنم نجیب ونه تاثیر از در اسلام . ردا بدوش نه زنار بکیده‌کر
بشهر فرنک . بکعبه نغمهٔ ناقوسم آورد بسماع . نماز بت بکنم کر قضا شود ازنک
نکانشتند رای نمونه صورت دهر . جهان جاه ترا میزد ندچون بزنک .
چونکم سنک جاهک جهانی رسم ایلدیلر جهانی بر نمونه ایلدیلر . محیط عالم
بجاه تو دارد این وسعت . که بر شکوه الهیش هست دایره تنک . سنک عالم
جاهک محیطنده اول وسعت واردرکه عظمت الهیه‌یه دایره تنک دکلدر
یعنی عظمت الهیه‌یه شاملدر تجاوز الله عن سیئاته وجعله من نیل الغفران
بصفوانه . از حجاب سخنم بسکه عرق داده برون . صورت شیشه بر آورده
ز لال تسنیم . حجاب سخنمدن زلال تسنیم اولقدر درلرکه کویا بر صورت
شیشه اولور که ایچی خالی استادکدر . غنچه از نسبت سحبان سخن عار کند .
غنچه سحبانک سوزه نسبتندن عار ایلر یاخود سوزده سحبانه نسبتدن عار ایلر
یعنی عقله قریبدر . زبهر خندی کنند از چشمهٔ طبعم به بهشت . دردکان

حلاوت نكتۀ بد تسنيم • طبعم بهشته برز بهر خند ايله تسنيم دكانه حلاوت قيوسنه
قبر يعنى تعرض طريقيله بهشته ديسم كه سنك تسنيمك واردر حاصلى زهرخند ايله
ايلسم زهرخندمده اول قدر حلاوت واردر كه شويله اولور زهرخند على
طريق الاستهزا خنده در فيه شبهه شكرخند آنك مقابليدر • با چنين
رتبه كه ميكويم هجوست مرا • بس كه ادراك بود فانى و انصاف عديم • بو تخليلى
رتبه كه ديرم يعنى تقرير ايلدوكم رتبه ايله بكا هجو يعنى هجو ايتمك نه مناسب
يعنى هجو اولنمق اما بيلمم ادراك فانيدر بو تخليلى رتبه كه تقرير ايدرم بكا
مدح دكلدر هجودر اما بيلمم كه ادراك فانيدر فناى ادراكى كورغزمى سنك كمان
از جهن نح المتخرن :: اين بود شى يعنى هجو آكا مدح اولور با خود اينك مشار
اليهى بيت آتى اوله • كر بعصر ابد انجام تو سنجند بطول • اكر عصر ابد ايله
سنك انجامكى ديو معنا ويرمك غلطدر صحيحى بودر كه ابد انجام وصف
تركيبى اولوب عصرك صفتى اوله • اين چه ذات از شرف نسبت ابات
سودست بابر اين در اكرچه سريم را • چون درازيم متولد ميشود خود را
بدر و آبا را ابريم تشبيه است يعنى من اكرچه باشتهار مناقب و هنرهاى خود
آباى خود را باسمان رسانيده ام و بار سوده سر ايشانرا زاين سر و منقبت
آرايشان مكتسب است • پشت نسر فلك از نقش سمش سينه باز • سينه باز
نوعيت از نقش مانند نعل اسبست • وانكه كر افعى رخش رود اندر
تر خاك دل محمود بر وذ آورد از زلف اياز • يعنى دل محمود از محبت اياز
دور ميشود و بر نزد تو كه مانند زلفت عاشق ميشود فيه ما فيه • بسند جاه

مدح آرايش آن بارگهت • كه بساطش برى از تنك نشيبست و فراز • يعنى
در مجلست كه تنك نشيب و فراز ندارد يعنى در عالم روحانيست و مراد از
بساط سطحست • كريۀ خامۀ او را چه اثر خنده راز • اثر خندۀ راز فيض
بخشست اما در جنب اثر خندۀ راز فيض بخش است اما در جنب فيض
كريۀ خامۀ تو چيزى نيست • فلك بلجۀ هستى بعكس فرمانت • دو غوطه زد به
عمر جاودانى آمد • يعنى فلك بته عمر جاودانى آمد يعنى از بقا منفصل شد
بسبب آنكه در درياى وجود بعكس فرمان تو دو سه بار كرديد • فلك
بمدح تو دوشينه كرد تحريكم • چنانكه نطق بر نزديك داستان آمد • يعنى مرا
چنان تحريك كرد كه نطق بنزديك داستان مدح تو آمد يعنى مقرراتست كه
داستان بنطق مى آيد اما درين مقام نطق بداستان مدح تو آمد • سياه
پوشتر از عمر جاودانى آمد • مراد از عمر جاودانى آب حياتست كه در ظلماتست
• سر برزده ام بام كنعان زنكى جيب • كويند فلان يا فلان سر از يك جيب
برزده يعنى مانند اوست • معشوق تماشا طلب آينه كرم • يعنى تماشاى
من روى خود ديدنست از آينه • تا ميزبانيت نكشد در خم غرور • خم حلقم
نكندست سعدى كويد • بكارهاى كران مرد كار ديده فرست • كه شير سرزه
در آرد بزير خم نكند • اكر سر درهوا كرد كسى بارى دران وادى • كه كر
در چه فتد بمدرد باشد ماه كنعانش • اكر بر كسه سر درهوا اولورسه بارى اول
واديده اولسون كه اكر چاهه دوشرسه ماه كنعانى كبى شهرت شعار و
نتيجه لى اوله • حراست اهل معنى را چشيدن نعمت خوانى • كه نبود سينه ريش

دل گرمی نمکدانش . اهل معنی یه اول خوانک اطعمه‌سی حرامدر که اول خوانک
سینه ریش و دل کرمدن نمکدانی اولیه یعنی اهل معنی یه خوان فیضدن
نواله بند اولمغه اول سینه ریش کرکدر . ازان نفست بطور اهل ایمان
خنده‌ها دارد . که پروردی بعهد کودکی در کافرستانش . سنک نفسک طور
اهل ایمانه اول سببدن خنده استهزا ایدر که سن آنی عالم صباده کافرستانده
بسلمش ایدک اول اجلدن طور کافری طبعنده جایکیر اولمش اهل ایماندن
مراد ارباب تجرید و اهل عشق اولوب کافردن آلایش دنیا ایله مقید المقدن
عبارت اولوب قوم ثانی نفعه اول نظرنده کافر کبیدر دیمک بیهوده
سوزدر بلکه اهل ایماندن مراد ایمان و انقیاد ظاهری اربابی اولوب
کفردن ترک شهوات نفسانیه اوله یعنی سنک بو ظاهرا ایمان و عرفانده
دم اورروب لکن آلایش دنیا قیدی ایله مقید اولنلره اول سببله خنده
ایدر که سن آنی عهد کودکی ابتدای تعلقده عالم تجریدده تربیت ایلمش سن
نخ . وفا یاد کیر از دوست اول . اول دوستدن وفایی یاد ایله یعنی وفا اوکرن
وفا امید ندن اول . بروح الله بخنداند حسن آفتاب و ماه . مکر ببیند کریانش
مکر پابند بریانش . روح الله حسن آفتاب وماهی کولدررلر یعنی آفتاب
ماه روح الله کورلر الا اول وقتده که روح اللهی کریان و بریان کوره لر
حسن آفتاب ایله روح الله مناسبتی بو اولمقدر که تاثیر باری ایله نیجه اشیایه
آب و تاب ویره تدبیر و تدارک ایلیه تقریر استاد کانه حسن آفتاب ماه
ناشکفته اولوب پوشیده اوله که کریه روحله خندان اولوب اجله روح الله ایله

حسن آفتاب وماهی کولدرمزلر یعنی روح الله ایله جز بورلرک حسنی خندان
ایدوب شکفته و بها ویرمزلر الا اولدمده که روحی کریان و بریان بوله لر
حاصل روحک کریه و سوزشی باعث ظهور حسن آفتاب و ماهدر حسن تعلیلک
کریه ماهه کوره و بریان آفتابه کوره لف و نشر مشوش اولمق کوستر تقیید
اولنه آفتاب ماشنخ اخوندیه در مراد حضرت رسالت پناه صلی الله علیه
وسلم اولمق اوزره حل ایلمش خلاف ظاهردر خیلی مغلق بیت اولوب
یار انک جامع الخطیئات مواضعندندر . محبت درس معنی کوید افلاطون
مطلب کو . که صغری خند و کبری فرو کرید بر هانش . محبت درس معنی
تقریر ایدیور قنی بر افلاطون مطلب که صغری برهاننک کوله و کبری اغلیه
یعنی درسنی نه مجتنده صغری و کبری علوم عقلیه کبی مقدار ارین بیلوب
بیمعنی اولدقلرین ایلرلر . سلامت را ابدا رسنی برمیکشد شاهی . که فرمان
میرود در کشور دلهای ویرانش . سلامتی بوقلق دارنه بر پادشاه چکر ابدر که
اقلیم دلهای ویرانه آنک فرمانی جاری اوله . زبهر موعالم زنار و ناقوسش
فرو ریزد . اکر کافر دلم در رعشه آرد بوی ایمانش . بر قلمدن عالم طوکوسی
زنار و ناقوسی دوکیلور اکر بو کافر دلمی بوی ایمان رعشه یه کتورررسه
سنبل میزند چوکان زلفی سیلی خجلت . که ناف آهوی چین میرا شد کوی
میدانش . سنبله بر زلف چوکانی خجلت سیله‌سنی اوررکه آنک کوی میدانی
ناف آهوی چینی دوزر یا خود ناف آهوی چینی ازاله ایده رشک اندازه
ناف آهوی چینی اولدراغ جرمانه تمثیل اوله فقره مناسب کلور . ریشان

دیدهٔ این فوج میدان مجازیرا • ز بام هوش سر کن کز رنکین میدام شاشنی
بو فوج میدان مجازی یی پریشان کورمش سن بام هوشدن باش قالدرکه
بونلرک شانی رنکین بیان ظاهرا فوج میدان مجازدن عالم تقییدده
اولان ارباب ظاهر اوله نتکم علی طریق الاستهزا برایکی بیت ایله بیان ایلیه
کرکدر • بیال عافیت تاکی به پرواز آوری دل را • بحل کن تا زاوج زمهریر
آریم برباتش • بال عافیتده نیجه دک بو دلی پروازه کتورسن حلال ایله
یعنی بکا تسلیم ایله تا کم سکا اوج زمهریردن بریان کتوره یم یعنی فرضا اوج
زمهریرده بله اولسه بر آتش ایده یم که بریان اوله • سماع آهو نهانی ازان
مجنون که در هنکامه مستی • برنک شعله دارد جنبشی با طبع رقصانش سماعی
اول مجنوندن اوکرن که هنکامهٔ مستیده جنبش طبیعیسی شعله کبی انی رقصان
ایلیه • بمژکان رخنه در کشتی زن از طوفان سبک باشد • در آن دریای
بی ساحل که تسلیمت بپایانش • مژکانک ایله رخنه لر پیدا ایله که اکر طوفان
زیاده اولمز سه اول دریای بی پایانده که پایانی تسلیم اوله غالبا مراد
بو اوله که دریای تسلیمده اول کشتی نشین اولمق منافیٔ تسلیم اوله آنکیچون
طالب غرقه اولورکه تمام تسلیمدن عبارتدر • کل رحمت بود خار کیاه کلشن
طبعش • صف امکان بود حق ناشناس نعمت خوانش • آنک کلشن طبعنک
خار کیاهی کل رحمتدر آنک خوانک حق ناشناس نعمتی صف امکاندر بعض
فضلادن حرویدرکه صف امکاندن مراد آنده ممکنات در دیمش غالبا تقدیر
مضافه حمل ایدوب صف سی امکانک معناسنه قومشدر فی الواقع معقول

دمناسب سوزدر • اکر بی قیمتم تحصیل ارزش میکنم ورنه • رسید این قطره را
روزی که خوانی در غلطانش • اکر بی قیمت ایسم صبر ایله که بر تحصیل لیاقت
ایلرم که بو قطره یه برکون اولور که در غلطانی دیرسن • کدامین آرزو
بر سفره چیند نعمت کامی • که صد نوبت دم اندیشهٔ ما نیست مهمانش • قنغی
آرزو که سفره یه بر کام نعمتنی بایه ده بر دمده یوز کره بزم اندیشه مز آکا
مهمان اولمیه بعض نسخه ده دم اندیشهٔ ما واقعدر بو تقدیرجه معنی دیمک
اولورکه اندیشه مز دمی آکا مهمان اولمیه یعنی اندیشه مزک استشمامی آکا
مهمان اولمیه یاران سفره چینه اوزره دوشره دیو معنی ویرنلر وجه در
• مجوفی از بلاهت خصم شعور او • کیفیتی که کرد قضا نام او نعاس • دبیت
اکثر نسخه ده بویله در لکن تقدیم و تاخیره حمل اولنمق کرکدرکه معنی صحیح اوله
یعنی از بلاهت شعور خصم او یعنی آنک خصمنک شعوری بلاهتنده وار ایکن
بجوره محتاجدر بعض قدمادن نسخه بویله منقولدر • مجوفی از بلاهت خصم
شعور او • فی الحقیقه معجون بو کیفیتی افاده دن خالی دکلدر • کوهر نیم
سفته را هر دم • سوزش از کرده نیش کردی پاک • کوهر نیم سفته یی هر زمان
نیشدن یعنی منقبدن حاصل اولان سوزشدن پاک ایدردی از کرده نیش
سوزش از کردنیش کردی پاک • مختار استاد • سوزش از کرده پیش کردی
پاک با خط فهیم • بجد مملکت رشه چو رفت عالم کفت • مملکتک شاهی اضافتله
موعدر فقیره قالسه اضافتسز اوقیوب شاهی رفتنک فاعلی ایلردم •
همین نه بس که بکوی خدایکان آمد • بو قدر کفایت ایتمزمی که خدایکانه کلدی

دیرسن بکوکه لخ ویکه لخ • بر آن کره که در و نقد مدعا بستند • بدامن طلب
مدعی نهادوکشاد • بر اول کره که نقد مدعا آنده مربوط ایدی یعنی نقد
مدعا اول کرهک انحلالنه بستر ایدی فلکه آنی دامن طلب مدعی یه قویدی
واجدی بعض نسخه ده بستم واقعدر • ازان ز دست هنرهای خود همی نالم
• که بر ظهیر ازین شیوه هیچ در نکشاد • اول سبیله کندی هنرلرم الندن فریاد
و ناله ایلدم که مقتدا ظهیر دخی بو شیوه یعنی شیوهٔ هنردن هیچ بر قپو آچمامشدر
دیمشدر بعض نسخه نمی نالم واقع اولمش بو تقدیرجه دیمک اولور که اول
سبیله کندی هنرلرمدن فریاد ایلمم که ظهیره دخی بو فریاد سبو و مند اولمشدر
بو تقدیرجه بیت ثانی ظهیرک اولمتی روشندر علی تقدیر التضمین پوشیده
دکلدر که قدیم نسخه لرده بیت مزبور بو قدر و بعض نسخه نک حاشیه سنده
مسطوردر انجق ظن غالب بودر که تصرفات ناسخیندن اولوب الحاق
اوله فقد بر • مرا ز دست هنرهای خویشتن فریاد • حالت ببین که تکیهٔ محرومی
مرا • آیین مشهد شد اگر در روزکار • کور حالتی که بنم محروملغم تکیه سنی روزکار
مشهد شهدا زمینی ایلدی یعنی بنم تکیه کاه حرمانی خون آلود و وحشت آباد
ایلدی • در دم بکشوری که عنان اثر فکند • بیماز اجرک دوا اگر در روزکار
• در دم بر کشوره عنان اثر برقدی که روزکار اول کشورده بیماز مرک ایله
دوا ایلدی کشوردن مراد کشور وجوددر • کت زهر هجر نشاه فزا اگر در روزکار
• کت کم زادن مخففدر زیرا سنک زهر هجرکی نشاه فزا ایلدی یاخود سکا
زهر هجری نشاه فزا ایلدی • آن دست مدار رسنمونی باستین • دامان سعی

کرد عاکر در روز کار • اول الی که استینه یول کوسترمز ایدی یعنی نازندن
بکنی کیمز ایدی روزکارسعی ایله دامانه دعا طوتجی ایلدی • در هر کجا مباز
عدلش کمر ببست • تیغ ازمیان حادثه وا کرد روزکار • هر یرده که ممدوحک
عدلی کمر باغلیه تیغی روزکار میان حوادثدن چوزر یعنی تیغه حاجت قالمز
• ازآرزوی سایهٔ ایوان رفعتش • تعمیر ارتفاع سما کرد روزکار • ایوان
رفعتنک سایه سی آرزوسندن اوتری روزکار ارتفاع سمایه بنا ایلدی
یعنی سمایی روزکار مرتفع بنا ایلمسنک وجهی بودر که ایوان رفعتی سایه سی
اوزرینه دوشه • هم روزنامه دار نصیب حسود وی • فتوی نویس خوف و رجا
کرد روزکار • دخی روزکار ممدوحک حسودی نصیبنک روزنامه دارینی
خوف و رجا یازیجیسی ایلدی یعنی دفتر نصیب حسودنه انجق ممدوحک تیغندن
خوف و خلاص رجاسی یازلدی بعض یاران امعان نظر ایدوب فتوی نویس
لفظندن مستفادر معنی اخذ ایدوب دیرکه ممدوحک دشمنی رجاسی اولدر که
ممدوحک ملکنه مالک اولمیه خوفی اولدر که کندی مخذول اولوب ممدوح
مسندرفعتده برقرار اوله پس حکم اوله اولمز و حکم ثانیه اولور یازردی
فی الواقع وجه اولسه بعید دکلدر • کلزار وصل و شاهد معنی بهم رسید •
بر بخت خود چه مایه ثنا کرد روزکار • شاهد معنیدن مراد ممدوحدر کلزار وصلدن
مراد عالم وجوددر یعنی ممدوح عالم اره احدی عالم اشباحه کلهلی روزکار
کندی بختنه نه قدر ثنا ایلدی • با ازدحام جاه تو زانسوی لا مکان • تأکید
در عموم ملا کرد روزکار • روزکار لامکانک یعنی خلانک عموم ملاسنده

یعنی طولی اولمه سنده سنک از دخام جا بهک سببیله تأکید ایلدی یعنی اشاره
ایلدی • برهان دهر سوز عتاب تو هیکذشت • تسلیم در ثبوت خلا کرد
روزکار • سنک دهر سوز اولان عتابک برهانی چونکه سویلشدی روزکار
ثبوت خلایه تسلیم ایلدی • عرفی بجرم تم کر زبی نسبت کناه • مارا اکر بتیغ
جفا کرد روزکار • نسخهٔ صحیحه بو در اکثر نسخه ده بی نسبت کناه واقع اولمشدر
معناسنده چنداکه عالم یوقدر • ای متاع درد در بازار جان انداخته •
کوهر سود در جیب زیان انداخته • ای خدا متاع دردی بازار جهانه
براقمش سن یعنی دردکه متاع ارباب محبتدر بازار جهانده قویمش سن
و هر فائده کوهرینی زیانی یقه سنه قویمش سن یعنی هر فائده یی معکوس
عادت معروف زیانده قلمش سن یعنی نظر ارباب محبتده فائده زیاندر
جاندن ضرر ایدوب درد ایله فائده مند اولمق پسندیدهٔ ارباب
محبتدر فتأمل • سرعت افکنده رد امان تیر • ای خدا سرعت فکره مخصوص
اولان سرعتی داماف تیره براقمش سن یعنی اوقک یلکنه قویمشسن یعنی آنده
اولان خاصه یی بوکه ویرمشسن • شرع کوید منع لب کن عشق کوید نعره
زن • کای تو هم در راه عشق خود عنان انداخته • شرع منع لب ایله امر
ایدر عشق نعره یه دلالت ایدر بز بو ایکی مخالف حکمک اورته سنده حیرتده
قنغیسن ترجیح ایده لم ای خدا سن دخی کندو راه عشقکده عنان انداخته سن
یعنی مقتضای کلام کنت کنزا مخفیا طریق عشقی اختیار ایتمش سن پس
بز ده عشقی اختیار ایتمک کرک بعضیلر عشقی ذات باری یه اسناد اولنموب

عشق سا

انتهى



انتهى محبت اسناد اولمشدر دیو مصراع ثانی یی تحریف ایدوب کای توام درراه
عشق خود عنان انداخته اوقیوب معناسنده ای خدا سن بنی کندو راه عشقکده
عنانی انداخته ایتمش سن یعنی طریق عشقه عنان انداخته ایتمش سن دیمشلر ارباب
الالبابه پوشیده دکلدر که عشق و محبت ایکیسی بر معنایه اولوب مذاق عرفی یه
مناسب اولان معنای اولدر • من کر باشم عقل کل را ناوک انداز ادب •
مرغ اوصاف تو از اوج بیان انداخته • بو بیت مدال اقدام ظرفا در بعضیلر
کرییی ادات استفهام ایدوب دیمشلر که بن کم اولم که سنک مدحکده سخن ساز
و ثنا پرداز اولم عقل کلک سنک مدحکده اطاره ایلدوکی مرغ اوصافکی ادب
ناوک انداز اولوب اوج بیاندن حضیض کلاله انداخته ایتمشدر فتامل بعضیلر
رابطه ایدوب بن که عقل کله ناوک انداز ادب ایکن سنک مرغ اوصافکی بنی
اوج بیاندن براقمش عقل کله ناوک انداز ادب زیاده اغراقدن ناشی
برسوز اولوب کلام سابق بیت ایکن بو افتخار مناسب دکلدر دیمشلر فتبصر
• زین خجالت چون برون آیم که دلرا در موج خون • تو عروسان غمت را مو کشان
انداخته • بو خجالتدن نیجه خلاص اولیم که دل کندی مسکنی اولان موج خون
سنک غمک نو عروسلرینی صاچلرندن چکه رک براقمش • آنکه از ناز و غمزه
بر حاتم • کر سنان کاه خنجر اندازد • وز متاع وفا بجیب دلم • نز اقل دم
اکثر اندازد • کلدنی و کیدنی مراد اولنمه درکه ناز و غمزه دن بعض نسخه ده
واو ایله وز متاع یرینه الف ایله از متاع واقع اولمشدر بو تقدیرجه آنکه مبتدا
اولوب از متاع خبر اولور لکن اختیار اولنان نسخه اولیدر • نور خورشید

می برنک شفق • شفقه مشابه خورشیدی نورنی عرفی اکثر محلده رنک لفظی
مقام تشبیه ده ایراد ایلر دیو استاددن مسموعدر کوچ کاف عربی ایله تلفظ
اولنور ترکیده رحلت مقامنده کاف عجمیله کوچ دیدکلریدر • کو مغنی
که اضطراب دلم • مغنی لفظنده کی یا نفس کلمه دندر وحدت ونسبت
توهم اولنمسون قنی اول مغنی که کوکلمک اضطرابنی دیو معنی ویرله •
روبد کجویش مباد آن مست • زهر آفت بساغر اندازد • عرفی یاربی وفایه
خطاب ایدوب آنک مطلوبی اوزره حرکت ایله اولیه که اول مست یعنی
عرفی زهر آفتی ساغره قویه یعنی کندوبی هلاک ایلیه یاخود زهری ساغره
قومقدن مراد انواع شکایتی احضار ایلمکدر که بیت ثانی بو مضمونده در
• روکه آن تشنه بهانه مدح • ترسمش عقل درسر اندازد • تأکید خطاب
ایدوب دیرکه دلخواهی اوزره یوری که اول بهانه مدحه تشنه اولان
عرفی عقلنی باشنه آته یعنی باشنه جمع ایلیه شین ضمیر معنا جهتندن سره قیددر
• که شکایت بخون بیالاید • بدر کوش داور اندازد • شکایتی خون ایله مزج
ایدوب کوش داوره القا ایلیه یعنی سندن شکایتی بهانه مدح ایلیه زیرا
بس بوندن زیاده یاخود باعجمی ایله اولوب بوندن صکره دینله معنای
ثانی فهمه اقربدر • حذر از عود کن خلق توام • عقل بنی اسنک خلقک کبی عودندن
کریبان عنبره براغر • ورنه تنکی بشوق مدح بکو • کش بدل سایه کمتر اندازد •
اکر طارلقده ایسک شوق مدح سببیله شوقکه دی که دل عرفی یه شوقک سایه سنی
آز براقسون اکر طارلقده ایسک شوق مدحکه دی که معنای مناسب بودر

بتنکیده

بتنکیده یا ظرفیه یاخطاب ایچوندر طارلقده دیو ویردیکمز معنا خطابه منافی
دکلدرندبر تقدیر کلام ورتنکی بکو بشوق مدح که سایه بدلش کمتر اندازد
• منادی میزند درشش جهت یأس • که درد مفلسی درمان ندارد •
منادی صالور شش جهته یأس که میزند بو محلده براغر وصالور وقور
معنالرنده در میزند فاعلی یأسدر • بشیرینی سخاوت جان بود لیک • کسی
کو زر ندارد جان ندارد • بشیرینیکده سخاوت جاندر یعنی حلاوت ولطافتده
سخاوت جاندر تشبیه بلیغدر یعنی برکمسنه نک که زری اولمیه جانی یوقدر
حاصلی آلتون جانه مقارن اولورسه جاندر یوخسه بی زر اولانلر کمسنه بیجان
بی حیات مشابه سنده در • که پنداری بزر ایمان ندارد • ظن ایدرسنکه زره
تصدیقی یوقدرکه عدم وجودندن محزون اوله • نیابی هیچ شیخ پاک دامنی
• که داغ فسق درتنبان ندارد • هیچ برشیخ پاک دامنی بولمزسن که تنبانده
داغ فسق اولمیه بعض نسخه ده تنبان بدلی پستان واقع نمه معناسنه فی الحقیقه
نمه نک داغه مناسبتی اولمق جهتیله مناسبدر دامن ذکرینه تنبان ذکری
مناسب اولدوغی کبی • کدامین ساده وزن فعل یابی • که بر سر چادر ازدامن
نباشد • قنغی ساده روی وزن فعل اولان دلبری بولورسن که باشنده دامندن
چادری اولمیه • چنان برخضر بوی می کذربست • که ره در چشمه حیوان ندارد
بوی می خضرک طریقنی اویله سد ایلدیکه چشمه حیوانه یول بولمز یعنی چشمه
حیوانه وصول قصدیله هر نه جانبه روبراه اولوب بو یانا سرمنزل مقصود
اولمق امیدینی ایله بوی می غلط انداز اولوب بویولده آب حیوان یوقدر

در تعريف كشمير

هر سوخته جانى كه بكشمير در آيد
گر مرغ كبابست كه با بال و پر آيد

بنگر كه ز فيضش چه بود صبحدم آنجا
جايى كه خزف گر رود آنجا گهر آيد

م هر يانمش جان كه كشميره كله اگر كباب اولمش مرغ ايسه ده بال و پره كلور يعنى كشميرك
لطافت آب و هواسى بر وجهله طراوت بخش دركه هر سوخته جان اول موضع دلكشايه
كلسه فرضا كسب طراوت و نماش ايدوب اولمغين مرغ كباب بله اولورسه اقتضاى
صفوت هوا ايله پر و بال تحصيل ايلر بعض نسخه ده آن سوخته جانى واقعدر م
نظر ايله يعنى فكر و تأمل ايله كه بريرك فيضندن كوهر بى نظير اولمق كركدر كه اگر
اول يره خزف وارسه كهر اوله يعنى ذاتنده جوهر اولان نه مرتبه فيض ياب اولوب
لطافت پذير اولمق كركدر فيضش ده كى ضمير لفظا مؤخر اولان مصراع ثانيده كى
جاى لفظنه راجعدر و ممكندر كه كشميره راجع اولوب مصراع ثانى مقام تعليلده
اوله خزف فتح زاى عربيله سفالى معناسنه عربيدر م آندن صكره يعنى كشميرك
مذكور اوصافندن صكره بو صفتى ستايشى و تعريفنده بس دركه بو نجلين فصلنده
بهارده ساحت كلزاره لطافت هوادن ناشى قوشلق وقتنده نسيم سحر اسر حاصلى
ساير يرلرده بهارده نسيم سحر فقط وقت سحرده وزان ايدر اما كشميرده ضحى يه دك
ممتد اولور چاشت جيم عجميله قوشلق ضحى معناسنه در م بلبل خاموشدن باغك كوكلى
صيقلمشدر يعنى بلبلك خاموش و ساكت اولدوغندن دل باغ منقبضدر لكن
باغه بلبل نيلسون تحمل كل كيجه رك كليور حاصلى دل باغى بلبل سرور و ترانه ايله
انجه كشده ايلسون كه ترانه سى طبيعى بر حالت اولوب مراد ايلدكده اجرا ممكن
اولور مقوله سى دكلدر بلكه شوق كل ايله كيفيت عشقندن منبعث بر نشئه در
بو يله اولنجه مادامكه معشوقى اولان كل باغه كلوب چهره نما اولميه صداى بلبل

وانگه بچنين فصل كه در ساحت گلزار
از لطف چاشت نسيم سحر آيد

بعض نسخه ده اورا چه كند واقع اولمش بعد الترتيب بولنده وغنده ... اولندى

از بلبل خاموش دل باغ گرفتست
تحمل گل ورنه ز آيد او را چه كند

كلوى



كلوى خاموشيده شكست ر در حاصلى آرزو كى دل باغى ازاله مادامكه كلك شكفته
اولميه دست اقتدار بلبلده دكلدر دل باغ استعاره مكنيه و تخييليه دركذلك
تحمل كل دخى بو قبيلدندر م كلده نيلسون يعنى كج كلمسى اختيارى دكلدر بلكه
باد صبا ديلدى كه عرفى جانب كشميره كله ده بعده كشميرك كلى ظهور ايده حاصلى
نغمه كارى بلبل قدوم كله محتاج اولدوغى كبى شكفتكى كل ده صبايه محتاجدر
صبا ايسه عرفينك كشميره توجهندن آكاه اولنجه قصد ايلديكه انكشاف كلى
تأخير ايليه تاكيم عرفى كله بعده كلار ده كش ده اوله ازخ فتحتين ايله و ازحرلر
و سكونله ايكيسى بر معنايه در بعده يعنى صكره ديمكدر تأخر كشيش ايله بو نوع خاطر
شاهد كل آزرده اولمسون ديو مصلحت تأخرك كله اعلام اولنمنى صبايه تعليم
ايدوب ديرم اى صبا شاهد كله سويله اى شاهد كل بر هفته حجله نشين اول تاكه
بلبل شيراز كه عرفى در بو باغه كله حجله دن مراد يا تازه سر كشيده اولان شاخلر
يا خود غنچه اوله تا كيم بو مدت صكره كلن بيتلردن فهم اولنور هفته بو مدت
قبيله دن عبارتدر بعض نسخه ده كو هفته ازش هد كل حجله تهى باش واقعدر حجله
فتحتين ايله عروسه مخصوص ثياب اول خانه دركه فاخره ايله تزيين اولنور
فارسيده سكون جيم ايله مستعملدر م شكفتكى كلك قرينه بيانى ايدوب دير كل هنوز
آچلمشدر اما اول مرتبه مستعد كشيش دركه مثلا ركشاخه بازنها ده اولسك خون
كل تاميانكه دك كلور خوندن مراد فصل بهار ده مدد كارى اقواى ناميه ايله
نهال كلده مرئى اولان سيرابى و رنك حمرت دركه على سبيل التوهم و التخييل خونه
تشبيه اولنمشدر استعاره مكنيه و تخييليه دركه شاخ ظاهر بو دركه مشبه بهك

سحر بهفته اى شاهد گل حجله نشين باش
تا بلبل شيراز درين باغ در آيد

نشگفته گل اما بتحمل بر سر شاخى
گر پاى نهى خون بگلشن ناگه آيد

مشبهه اضافتی قبیلندن اوله شاخی ده یا وحدت نوعیه در بعض نسخه ده
کر بای نهم خون کلم تاکر آید واقع در کلم ده کی میم معنا جستندن کمره مقیددر
م وقتدر یعنی زماندر که گل مقنعهٔ نازی براغوب ظهوره بر فانوسدن چراغ
ظهور ایلدوکی کبی یعنی فانوس ازاله اولندقده بر چراغ نجه ظاهر اولورسه ایله ظاهر
اوله مِقنَع ومقنعه تاسز وتا ایله شول نسنه در که عورتلر باشلرینه اورترلر
فارسیده چادر دیرلر بو بیتی صنعت احتباکه حمل ایتمک ممکندر بو وجهله که
مصراع اولده بر فکند مقنعهٔ ناز دیمک ایله بر سارک ازالهسی ذکر اولنوب
مستورک ظهوری ذکری طی اولنمشدر ومصراع ثانیده مستورک ظهوری بدر
آید لفظی ایله ذکر اولنوب ازالهٔ سارهٔ دلالت ایدر لفظ ترک اولنمشدر مع
هذا تشبیهدن مقصود ازالهٔ سارهٔ وظهور مستوردن حاصل اولان هیأتدر
پس احدی احدهمانک ذکری ایله آخرک مقصود اولدوغنه اشارت اولنمشدر
نته کیم ملا عرفی بو صنعتی بر قصیده سنده دخی ایلمشدر. نام عدلت چون برم معمور
کرد وجان لفظ. وصف حشمت چون کنم کردد دل معنی خراب. پوشیده دکلدر که
عمارت جان لفظده عمارت معنا محققدر کذلک خرابهٔ دل معناده خرابهٔ
دل لفظ مقرردر م ماهتاب گل قصب شاخی بری بردنی یارد ولمعه سندن
سیب قمر لعل تر اولور یعنی مهتاب گل شاخک قصبنی شق ایدوب ظهور ایلدوکنده
لمعه وضیاسندن قمر لعل صاف کورینور مهتاب گل مشبهه بهک مشبهه اضافتی
قبیلندندر سیب قمر دخی بو مقوله در وسیب قمردن مراد وجب الرؤیة شکلا سیبه
مشابهتدر قصب بونده فتحتین ایله اینجه کتان بزی معناسنه در مهتاب ایله قصب

بیننده



بیننده مناسبت بودر که مهتاب حقیقی نجه کتانی فرسوده قیلدرسه کذلک مهتاب
گلده قصب شاخی اسکیدر نته کیم لغز شمعنده واقعدر قصب ماهتاب او اکسون
شرف آفتاب اوایمن وجایزدر که قصب تازه شاخ معناسنه اوله مجاز ایدی
م فردوس دروازهٔ کشمیره گلمشدر اگر مدعی فردوسک دروازهٔ کشمیره
گلدوکنی انکار ایدوب اقرار ایلمزسه سویله که گلسون یعنی مدعی گلسون دروازهٔ
کشمیرده باغ فردوسی کورسون حاصل کلام لطافت فصل بهاری بیاندر یعنی
کشمیر رونق بهارله جنت مثال اولمغین فردوس دروازهٔ کشمیره گلدی دنیلدکده
بر مدعی انکار ایدرسه طریق اثباتی دروازهٔ شهره دعوت ایدوب کوسترمکدر
دروازه شول بیوک قاپودر که قناتری اولمز دایم کش ده طورر وشهره کیرهجک
صوقاق آغزنه دروازهٔ شهر دیرلر بعض نسخه ده کر مدعی هست بگو بید در آید
واقع در یعنی اگر فردوسک گلدوکنی منکر بر مدعی وارسه سویلیکز که گلسون کورسون
م اگر زال جهان سبب عشوه وناز کشمیرک زیبالغی. ایسه بن آکورم اگر زال جهان
عشوه کر اولورسه یعنی اول زال جهاندن نفرت اوزره اولوب بارکش نازو
عشوهسی وگل ایکن چونکه باعث ناز کشمیر کبی مفرح وولکشا دیاری مشتمل اولدوغی
ایسه بن بیله زال جهانک خریدار متاع نازی اولورم م کشمیرک بو سبزهسی وچشمهسی
ولالهسی وگلی اول شرح طوتمز که گفتاره گله یعنی مذکور اولان اشیانک شرح و
بیانی زبانه صغمز م وصفی ممکن اولمیان لاله اول لالهدر که سنگ خارا آتش
اولدوغی وقتده رخنهٔ سنگ ودهانی تیشهدن ظاهر اولور یعنی بر محکم طاش
بولندقده فوری رخنه سندن سرزده اولور سرعت زنگی ومی کویا دهانی تیشه دن

ظاهر اولور كوريشور خار ابرجنس غايتده شدت وصلابتله مشهور سياه طاشدر
وخاره دخی دیرلر لالهنك رخنهٔ سنكدن سرزده اولمسی ادعا نوعا عظمه قريب
اولوب لكن دهان تيشهدن ظهوری فهمدن بعيد اولمغين تقريبا الى الفهم
بوكونه توجيه اولندی بعيد اولمزكه بيته بوكونه معنا ويريله وصفی ممكن
اولميني لاله اول لاله دركه سنك پارهلر بيننده ايدوب بی اختيار اولهسار
لالهلرك بيانی ممتنع اولمق بطريق اولی لازم كلور لكن بو تصرف چشمهده جاری
دكلدر آخر كلمهده الف اولوب علامت صيغهٔ مبالغه اولدوغی صورتده الف
ايله يا ساكنه بيننده تعاقب اولدوغی دشيشهده مسطوردر م تعريفی ممتنع اولان
چشمه اول چشمه دركه رضوان تشنه طرفنه روانه اوله كوثر دخی زياده سرعت
ايله روان اولوب يانه كلور بيت سابقده لاله وچشمهنك تعريفی ممكن دكلدر
دنمش ايكن تكرار بو ايكی بيت ايله بيان اولنمسی بيننده تناقض ظاهری كورينور ايكن
توجيه اولنه كه تمام مرتبه ماهيتی بيانی ممكن دكلدر فرضا بيانی قاصرا ايله شرح
اولنور لكن صنعت رجوعه حمل اولنورسه سؤال وجواب مضمحل اولور م تاب
خورشيد ايله بر كلك رنكی شكست اولمسون ديو آفتاب پرست اولنی حربا طلوع
شمسه ميل ايلمز بو فصل كلده حربا آفتابه كله پرستش ايلممكين طلوع خورشيده
ميل ايلمز مبادا كه تابش وحرارتندن رنك كل شكست پذير اوله ديو حاصلی
تشبيه مكنی طريقيله كل مطلق آفتابه تشبيه اولنمشدر حربا حاء مهملهنك كسريله
قياكلری كه كرتنكله يه مشابهدر فارسيده آفتاب پرست ديرلر م بو فصلده
جگر اولقدر رطوبت جذب ايلر كه فرضا هوادن بر ساغر چينی جگر اوزره دوشسه

آن چشمه که رضوان چو روی تشنه سویش
کوثر بروش تیزتر و تشنه تر آید

تا رنگ گلی نشکند از تابش خورشید
حربا نکند میل که خورشید پرست آید

زانکه کند جذب رطوبت خطش نبت
کر ساغر چینی زهوا بر جگر آید

حطدن



خطدن بری اولوب قطعا ضرر ونقصان ترتب ايلمز م اوروزكاركه اكر
هندده وزان اوله كرد باد كلور كن لطافت هوای كشميردن ناشی وزان
اولدقده وقت ضحیده كلر اوزره واقع اولان شبنمدن تسكين غبار ايلر
حاصلی اول روزكار كشميرده ضرر ايلميوب بلكه غباری تسكين ايلمكين فائده
ايلمش اولور چكر جيم عجمينك وكاف عربينك فتحهلريله كرد باد قصرغه معناسنه
لسان هندده بعض نسخهده كرد فشانست واقع اولمش لكن غباردن خالی دكلدر
بو بيتكه شرحنده خاطر فاتره لايح اولان معنا تحرير اولنمشدر لكن منبع الفضايل
منبع الافاضل عزتلو افندی حضرتلری بو مقالهٔ ناچيزی شايان نظر التفات
بيورمقلرنده مقام انسب واوفق اولان معنا جليع وزن اكلريبه سانح اولدقده
بر ورقپارهيه تحرير ايدوب بو بندهلرينه ارسال بيورمشلر تبركا بو محله بعبارته
ثبت اولندی بيتك معناسی افراط رطوبت هوادن ناشی كرد باد كه باعث كرد
وغباردر شبنمدن زياده تسكين غبار ايدردی ديو مبالغهده غلودر ازشبنم ده
اولان حرف از ه معنای تفضيل اشراب اولنمشدر يعنی ازشبنم گل گرد فشانتر
معناسنهدر مثلا طبع پاك تو از همه نازك مصراعنده اولدوغی كبی انتهی كلامه
قطعه ست
م اكر سنكدل اشجار ناميهدن برينی قطعه ميل ايدوب واول سنكدلك ايكی
زخمه احتياجی اولورسه اول شجری كسمك محالدر زيرا نشو ونمانك امدادی ايله
اولكی زخم ايكنجی زخم كلنجه بوتون اولوب كويا اولدن زخم يمامش كبی اولور
بدوزخمده باحاجتك صلهسيدر واز فندقش دهشين ضميری سنكدله راجعدر
قطع محالست ده شجره راجع بر ضمير مفعول لازمدركه تقديری قطعش محالست در

درجای که از شبنم گل گرد نشیند
آن باد که در هند وزد گرد آید

حاجت بدو زخم از فندقش قطع محالست
گر سنگدلی مایل قطع شجر آید

زان کرد بدو نشو و نما زخم نخستین
معمت شده تا زخم دوم بر اثر آید

ایکی زخمه تخصیصک وجهی بودرکه ایکنجی زخم کلنجه یردک زخم اوّل مصمت اولدوغی
بکی فرضا زخم ثالث بله اوله کلنجه یردک زخم ثانیده مصمت اولور مصمت مفعول
صیغه سی اوزره ایچی بوش اولمین شیئه دیرلر بونده زخم قرینه سیله بتشمک
مراددر یعنی ایکی کره اعمال آلت قطعه محتاج اولورسه دیمکدر بو قیدک فائده سی
بعضی اشجار حین قطعده ایکی زخمه محتاج اولمیوب زخم اولده منقطع اولور
اول صورتده مددکاری بنا کارگر اولماز م کشمیر خزینده یعنی آلدیجی جنتدر
که شیخ شبلی حضرتلری کبی عزیز جونکیم کشمیره کلور صومعه لری کندولرینه دوزخ
مثال کورینور بر دخی صومعه لری جانبنه میل ایلمز اولورلر م کشمیر برطاوس
مثالدرکه پر و بالن کشوده ایلمشکن بله هر نظر اولندقجه دیده یه بر درلو کورینور
بال افشان اولمق ابتدای بهاردن کنایه در رنک آصل لغتده بو معنایه در
نوع معناسنه استعمال اولنور صایب یکحرف از آن غنچه دهن رنک نبدادم * هرچند که
ده رنک زبان در دهن اوست * دکاه اولورکه معنای تشبیه افاده ایدر نیتکیم
ملا عرفی دیر برنک دایره در حصر جود او هر دم * شود تلاقی آغاز انتهای شمار
وله اگر ز روی ضمیرت نقاب برخیزد * برنک سایه شود آفتاب طعمهٔ نور * حمد و حکمت
جودی حصر و تعداد اولنمق قصد اولنورسه شمارحاصر دکلدر زیرا هر بار انتها
شماردایره کبی آغازه ملاقی اولور لغت سرورده برنجه معنای بیان اولنمشدر
لکن بو ایکی معنا ذکر اولمغین بیاننه قصد اولندی ستایش حضرت امامده
ترجمة الشوق آدلو قصیده دندر نعت فخر الانام ده زبدة الالهام آدلو
قصیده دندر بعض نسخه ده برنک دایره یرینه بسان دایره واقع اولمشدر

دعوای



دعوای مؤیدایسه ده لکن جای مناقشه اولمغین بیت آخر ایراد اولندی
م کشمیر بر زیبنده یعنی پر اشتغال عروسدرکه جمالی زیاده اولمشکن بله هر دم
نظره خوشترک و تر و تازه کورینور جمالی زیاده اولمق ابتدای بهاردن
عبارتدر م هر لحظه که کشمیر آغوشنه کلور بو که بودکه دن تخففدر بو بیتده
تعریف کشمیر تمام اولوب بوندن صکره بزم خداوندنه اولان تحترینی
بیانه شروع ایدوب دیرکه م هرگاه که صبا جلوه کنان چمن کشمیره کلور کندو
روشمندن و بزم خداوندن یاد ایدرم یعنی چمنزار کشمیرده جلوهٔ صبا ایله
بزم خداونده روشمی مذکر اولور حاصلی کندو روشنی جلوهٔ صبایه و بزم
خداوندی چمنستان کشمیره ضمنا تشبیه ایدرم م چونکیم بوی کل کلور انجمن خداوندمز
ذکر و یاد ایدرم تا بوی کل نیجه درلو دردسره مایه سبب اولور یعنی بوی کل
کلدکده انجمن خداوندی ذکر اولوب تاب هجران ایله انجمنی اولقدر
یاد و اوصافنی تعداد ایدوب دور اولدوغمه صد هزار تحیف ایدرم
اول غایته دک که بوی کل راحت بخشای مشام اولمق خاصهٔ ذاتی ایکن
بکا نیجه درلو دردسره سبب اولور تا لفظی انتهای غایت معناسنه در
بعضیده تعلیل اولمق اوزره بر آخر معنا دخی ویررلر صد لفظی بونک
کبی یرده عدد معیندن عبارت اولمیوب تجرد و تکثیر ایچوندر م هرگاه که شوق فزا
سفر قصدیله عرفی کشمیری چشم تر ایله وداعه کله کشمیر جهات سته دخی فریاده
زار ایلمه بشلرکه ای عرفی عجله ایتمه حالاکه فصل بهار در نهایت بولسون بوندن
صکره کلجک اوچ فصلم دخی تمام اولسون حاصلی سفره شتاب ایتمیوب بزده

زیبنده عروسی که تنقد وده جمالش
هردم بنظر خوشتر و شاداب‌تر آید
هر لحظه که تا در ابنش بنیمروس کوبر
بخشای بغل بوکه در آغوش در آید
باد از روشن خود و بزم خداوند
هر که که صبا در چمنش جلوه کر آید
چون بوی کل آید بخم از انجمنش یار
تا نکهت کل مایهٔ صد دردسر آید
هرکه که بعزم سفر از شوق توعرفی
آید بوداع وی و با چشم تر آید

قطعه

برسنه مافر اول مقدماً محمد و حندن بزم خداوند واز انجمنی دیو غائب صیغه‌سی
ایله تعبیر ایدوب بو محلده صیغهٔ خطابه ایله ازشوق تو دیمسی التفات قبیلندندر
م کشمیر کرچه کندوسنده برسنه مقیم اولمغی نیاز ایدر لکن اکر دوکلی جنت ایسه‌ده
سنک طواف آستانکه‌سنو برسنه دکل اولقدر مکث ایلمزکه وقت ثمر کله بو بیتده
بنه التفات وار دورم کشمیر عرفی‌یه مفتون عرفی ده کشمیره مجنون اما بو عشق
محبت الجانبین دکلدر که دیده ده و دلده کلوب متمکن اوله زیرا خانهٔ خاص الخاص
دلده محبت خداوندندر عزی کیمسه‌نک محبتی جانشین دکلدر فرضا عشق بازی
مثلی برشوق درمیان اولمق اولورسه فقط دیده ده اولوب راه دل محبت خداوند
ایله بسته اولمغین کذاره یول بولمز دیده ده اولان محبت خود برقرار اولمز
واله بو نده مجاز مرسل طریقیله عاشق دیمکدر الوله محرکة الحزن اوذهاب
العقل خوفاً والحیرة والخوف کذا فی القاموس م هر بارکه سنک سیماک فکر عرفی‌یه
کله اول دمده عرفی نک کاری بتون چشم کریه‌یه پرآب ایدوب طولدرمقدر
کرچه عرفینک کاری چشم کریه‌یه پرآب وتاب ایدوب خونابه فشانلقدر لکن
م خوف ایلرکه بو خاک کشمیرده چونکم سنک شوقکدن کریان اولدقده خون جکری
لطافت هوا ایله کل اولوب ظاهر اوله یاخود درکاهکه کله‌ده سنک فراقکده
جریان ایدن سرخاب جکر فهم اولنمیه زیرا الخت جکر کندو طبیعتی اوزره باقی
اولمیجق سوزشی و حرارتی منجر اولمز فکیف کل کبی بر لطیف شی اوله تردید
بدر آید لفظنه بنادر اکرچه خلاف ظاهر ایسه‌ده م هوای کشمیر اولقدر ملایم
واقع اولمشدر که خوف اولنور عرفینک آستانهٔ خداوندندر آرزوسی ایله اولان آه

سحری

33

سحری بی تأثیر اوله زیرا پرشراره اولان آهلرک ملایمت هوا ایله سورت حرارتی
شکست پذیر اولمغین بی تأثیر اولمسندن خوف اولنور آه سحرک آستانهٔ خداوند
آرزوسی ایله قیدا اولنمسی مقام دن مستفاد در و دخی بو محل آستانهٔ خداوندی
بیان محلیدر کشمیرک ملایمت هواسنی وصف یری دکلدر پس امدی بو بیت
تعریف کشمیر اولانه ابیات ایله کتب اولنمق کرکدر دیو وارد اولان سؤالی دفع
ایدر م عرفی‌یه کشمیره سنک حکمک کتور مشدر و الا هرگز اول خاکک کلی بو
خاکدن حاصل اولورمی یعنی اولمز مصراع ثانی استفهام انکاریدر حاصل عرفی
بو دیاره سنک امرک ایله کلمشدر بوخسه نه احتمالدر که اول دیارده نشو و نما بولان
کشمیره میل ایده م عرفی بو رشکله یانوب کلیور که کشمیر عرفی نک نه یره کلمجکنی
نیجه فهم ایلدیکه آردنه دوشوب کله یعنی عرفی آستانهٔ خداونده یوز طوتوب
کلمکده لکن بو غیرت ایله درونی سوزاندر که کشمیر دخی آردنه دوشمش درکاه
خداونده کلیور ستایش حضرت علی کرم الله وجهه م ای ممدوح ذات شریفکه
انتسابدن علمک حال وشانی بلندر یعنی علمده اولان ارتفاع شانی ذات
شریفکه انتسابدندر وکهرفشانه اولان فلک رطب اللسانی علم دریعنی زیاده
علم خامه کهرپاشکله ترزباندر منادی محذوفدر نسبت ذاتده ذات یا منتسب الیه
اولوب علم منتسب اوله یاخود عکسی اوله وجه اول مختاردر م ای ممدوح
مصر معانی ساکنلری کاروان علمده حسن عقل ایله سکا مثابه یوسف کورمشلر
یاخود بجنی عقلده اولانه باظرفیه اولوب حسن عقلده سکا مماثل بر یوسف کورمشلر
دیمک اوله علم کنایه طریقیله متاعدن استعاره اولدوغنه قرینه کاروان

ای من تقع نسبت ذاته تشانه علم - تو طیب اللسانه علم
کهر خامه
حسن تعبیر اوله اولور
منه

ای ساکنانه مصر معان بجه عقل
نادیم یوسفی جو دیکاروانه علم

اثبات ایدر یعنی بر قافله که متاعلری علم اوله ب معز معانیده بار افکن معلومات اولور اول قافله ده سنجلین بر عقل و فهمی نازنین یوسف کورمش مصر معانی
ارباب خریدار حسن معنوی اولمغین حسنی عقل تخصیص ایدر یوسفدن بونده
صفت مشهوره سی مراددر بیتده مراعات نظیر صنعتی واردر یعنی نسخه ده حسن
لفظنده نقطهٔ نون اهمال اولنمغین یاران بحث عقل اولمق اوزره بر نسخه
ظن ایلمشلر عقلده حسن بیگانه اولوب درک و فهم اسناد اولدوغنی ملاحظه
ایلمشلر فتدبر یعنی اگر مراد حس اولیدی بدرک عقل یاخود بفهم عقل دیر ایدی
امر معقول محسوس منزلهسنه تنزیل اولنمق تکلفدر م ممدوح سلطان دین علی
رضی الله عنه درکه کمان علمدن کشاد بولان هر بر ناوک آنکه شست کمالندندر
کمانی علم مشبه بهک مشبهه اضافتی قبیلندندر یعنی علم بر کمانه تشبیه اولنوب آندن
صدور ایدن حکم تیره تشبیه اولنمشدر کمان علمدن کشاد بولان تیر حکمک انگشت
کمال حضرت ولایت پناهه انحصارنی ادعا ایدر شست و سفت سین و صاد
اوق آتمق وقتنده زه کمان ایله اوق گزنی طوتمغه دیرلر ناوک مجازا قوش
اوقنه دیرلر حقیقتده اول اولوق کبی آلتک اسمی درکه اول تیری آندن آتارلر
بونده تیر متعارف معناسنه درنته کیم بو معناده ده مجازا استعمال اولنور
یعنی بیتده مراعات نظیر واردر والتفاتده واردر م لب گوهر فشان علمی باز
ایلیلدنبری جیب و کنار عقل گوهر علم ایله طالبدر گویا علم اول بر گنجینهٔ
سربسته اولمغین عقل جوهر علمدن حصه مند دکل ایدی دست خط تک ایله
کشاده اولنلی عقلک جیب و کناری مالامال اولدی جیب و کنار ترکیبده

قوینی

حاصل کاروان علم استعارهٔ مکنیه و تخییلیه در

عطا ده دیه علی که ز شصت کمی اوست
هر ناوکی یافته کشاد از کمان علم

صراحته تیر حکم اطلاقی ننه کیم
بو بیتنده واقعدر. از کمان
ناجسته در چشم تجربه کرده جا موفت
و بو بیتنده
گو تیر حکم برش ان انداخته بزه.
من که حکم انداز علمم ناوکی بستم کباب
کر کمان ننکشوده صید هدفی کردم بمعنا کشته
حکم انداز استاد تیر انداز معناسنه اصابت
استعمال اولمغین مخزنه
ایتمشدر

جیب و کنار عقل کوهر لبالب است
تا با زکرده لب کوهر فشانه علم



قوین قولتق مقامنده استعمال اولنور بعضی فضلا جیب لفظی ترکیده جب
دیو تعبیر ایتدکلری ایدر یان کسیجیه جیب بر دیرلر کیسه بر معناسنه و جیب یغلش درا
دیدم نبود دیرلر دیو تحقیق ایلمشلر فارسیده جیب همان یقه معناسنه مستعملدر
دین اصابت ایتمشدر عقول عشرهیی اثبات ایدنلر که حکمادر جناب واجب
الوجود جلت عظمته حضرتلرندن صدور ایدن موجود اتی را ابدی اوزره
بیاننده بوکونه بسط سخن ایلمشلر که ابتدا بلا واسطه صادر اولان جوهر
عقل اولدر و معلول اول و جوهر اول و عقل اول و جوهر کل بوندن عبارتدر
بونده اوچ اعتبار اولوب بری نفسنده وجودی و بری ده وجوب بالغیری
و بری ده ذاتنده امکانی بو عبارت ایله بر شیٔ صادر اولمشدر وجودی اعتباریله
عقل ثانی و وجوب بالغیری اعتباریله فلک اولک نفسی و امکانی اعتباریله فلک
اول بعده بونه عقل ثانیده اعتبارات ثلثهدن عقل ثالث و نفس فلک ثانی
و فلک ثانی صادر اولوب بو ترتیب اوزره طقوز فلک و اون عقل صادر
اولدی دیرلر و عقل عاشره که عقل فعال و جوهر فعال دخی دیرلر انی شرعده
جبرئیل علیه السلام تعبیر اولنور م آوازهٔ گوهر وجودک کان علمدن ظاهر
اولالدنبری سلک عقول بی قدر اولوب منسی اولدی سلک عقولدن مراد
عقول عشره و نظم جواهر عطف تفسیری اولمق اختیار اولندی بعض نسخه ده
سلک عقود واقع اولمش عقود جمع عقد در قلاده معناسنه بونه مراد عقود
عقول عشره در دیمشلر ظاهرنده حمل اولنمق ممکندر بباد رفته محو اولدی
وجودی قالمدی دیمکدر نته کیم بو معنایه بکرد رفت دخی دیرلرم صلب فلکک

سلک عقول و نظم بباد رفته
تا جیب گوهر تو برهد بحانه علم

چهار وجود حلقه خلق بود ذات تو
در بطن خنو نادره تا توأمانه علم

وجودندن اول یعنی ایجاد وجود وجود فلکه قصد وارادە تعلق ایلمدنی
اول ذاتک نادره زا اولان بطن صنعده توأم علم ایدی یعنی علم ایله
همزاد ایدی توأم الکرز دیمکدر هر برینه علی الانفراد توأم دیرلر ایکیسی نکه
جمعی مراد اولنمند قچه توأمان دینلمز برای قافیه بو غلط اختیار اولنمش
مصراع ثانی در بطن صنع نادره رأیت امان علم اولمقده استماع اولندی
لکن معناسی رکیکدر التوأم من جمیع الحیوان المولود مع غیره فی بطن من
الاثنین فصاعدا ذکرا او انثی او ذکرا او انثی والجمع توائم وتوام کرجال
ویقال توأم للذکر وتوأمة للانثی فاذا جمعا فهما توأمان م امکان اگر سنک
وجودکه طیانمش اولیدی قچن بارکران علمه متحمل اولوردی یعنی نفس امکانک
بو کران علم بارینه تحمل ایلمسی سنک وجودیکه اتکا دندر حاصلی امکان وجودکه
طیانمق ایله بارکش علم اولور یوخسه آخر وجهله متصور دکلدر حسن تعلیل
واردر م اول یرده که فطرتک علم سایبانینی قورر دست مجردات ستونی زنخ
اولور علم بونده سایبانه تشبیه اولنمشدر وجه شبه سایبان بر محلی زیر سایه‌یه
الدوغی کبی علم ده رسیده اولدوغی امری احاطه ایدر و ممکن درکه علم
زیر سایبانده جانشین بر شخص ذی شانه تشبیه اولنه بو صورتده سایبانی محلی
علمدن عبارتدر بهر تقدیر مراد اول معلوماتی که سنک فطرتک احاطه
و درک ایدر مجردات آنی درک و فهم ایده میوب تحیر و تعذرینی کوررد کلرنده
خیرتلرندن دستلرنی زیر زنخه نهاده ایدرلر نته کیم متحیرلرک دابی درار باب
عرفاندن بعضیلر سویلرلر که ستون زنخ چادر قبوسنک یمین و یسارینه

وضع

اصطلاحده اکر نه کیمه زدی بر وجود دو
کی داشتی تحمل ما بکران علمم

دست مجردات [illegible] زنخ شود
[illegible] خاطره [illegible] علم



وضع اولنان ایکی کوچک ستونه دیرلر حاصل معنی سنک فطانتک واصل اولدوغی
محلک ادراک مجردات آنجق قبوسنه ایرشمشدر فطرت شول خلقتدر که مولود
رحم مادرنده اول خلقت اوزره خلق اولنور م هر شیکه معنوی نژاد اوله
آنک جانی علم اولمسی مقرردر لکن بو حکم کلیدن سنک فطانتک مستثنادرکه
معنوی نژاد ایکن جانی علم اولمیوب بلکه عین جان اولمغین بر آخر شیئک
جانی اولمق لازم کلدکده علمک جانی اولمشدر م ذات پاکک فضل و علمده
اول مرتبه بلنددرکه مثلا فضل مزاجی مشتمل بر مرکب اولسه ارسطو مزاجی اولوب
ذاتک اول مزاجک اعتدالی اولور و علم مغز و استخوان صاحبی بر جسد اولسه سنک
عقلک مغزی و جوهر کل استخوانی اولور حاصلی فضل و علمده ارسطو و جوهر
کلدن برتر اولملرینی ادعا ایدر مصراع اولده ارسطو مزاج فضله و حضرت
ولایت پناه اعتداله تشبیه اولنمسی بو معنایی اشعار ایلرکه مزاج نیجه اعتدال
و عدم اعتدال ایله متصف ایسه کذلک کلام حکمانک بعضیسی ده شرعه مطابقت
ایله معتدل و بعضیسی موافق اولمغله منحرفدر لکن کلام حکمت نظام امام
جمله شرعدن مستنبط اولمغین عین اعتدالدر بعض نسخه ده مصراع اول
ذات تو اعتدال و سلیمانی مزاج عدل. واقع اولمش ترزیقدر زیرا عدل
عین اعتدالدر مگر تکلف اولنه لکن نسخه اولی شایبه تکلفدن معرادر
م استعاره تمثیلیه طریقیله مرتبه عرفانی ولایت پناهی بیان ایدوب دیر شانی
علمک نقیضینه یعنی علم شانی اولوب دلالت ایلدوکی طرفک خلافنه اگر تیر
انداز حکم اولسه اول تیر حکم مرادندن دور اولمیوب بلکه سینه مراده راست

کلور یعنی براحرک ایجاب واثباتنه علم دلالت ایله حکم اولنمق لازم کلدکده
ایجاب ایله حکم اولنورکن سلب ونفی ایله حکم ایلەلرکه دلالت علمک خلافیدر
ینه اصابت ایدرلر واحتمالدرکه بونقیضده اولان با استعانتنه ایچون اولوب
معنا نقیض نشٔ ن علم ایله حکم ایلەلر یعنی برشئیٔ دن سؤال اولندقده بلمم دیرلر
اول ینه عرفان اولور دیمشلر حیلی مغلق م میان علم اکر دست هدایتی بند
ایدوب مطلوبه موصل اولان طریقه دلالت ایلمک بارقه‌سنده علم نیجه کره
چاه ضلالته فتاده اولوردی م داستان علم بنده طوتدوغی هر بر نکته یی
اول نقده سنک کوش فطرتکه بربرعرض وافاده ایلدی داستان علم بر شخص
ذوفنونه تشبیه اولنوب لب اثبات اولنمشدرکه کفتاره کلدکده اول نقده زبانی
قطعه نکات علمی بربر کوش فطرت حضرت امام افاده ایلمنی ادعادر م ای ایت شعور
کرشٔ ن علمده نازل اولان ولایت پناه اول پرده که دانشک بی قدرت وعمل
مانده اولان دست ضعیف جهله تقویت واعانت ایده اول مرتبه قوی
ویر زور اولورکه منبع علم اولان عقل اولک اللذن عنان علمی آلوب مالک
زمام علم اولمغین فیض خانه علم اولور دست در آستین شکست عمل مانده لکدن
عبارتدر یالکز دست در آستین عجزدن قصریده وعدم تهیا معنالرنده استعمال
اولنور م آسمان علم اوزره خمیرک آفتاب بدرعلم بونده آسمانه تشبیه اولنوب
ضمیر منیر امام آفتابه تشبیه اولندقده آفتابک آسمان چارمین ده اولمسنه
بنا ضمیر امامک بالاتر مرتبه علم واصل اولمسی توهمنی علی طریق الاحتراس
دفع ایدوب دیر اما آفتاب ضمیرک سیرانکاهی آسمان علمک طقوزنجی سی در حاصلی

داستان علم استعاره اولمیوب ... ابتدا واول نفس ... لب ابتدا اوره ... ترشیح استعاره ویرا ایلدر ... متنزلرینه ... وشمردلازم ... لازم کلور ... اوبنیتی لازم ... تدبر منه





مشابهت من کل الوجه دکلدر م غرضا معلم اولان عقلک تیزکر اولیدی تیر
جهلی کمان علمک قدنه مناسب ایلردی یعنی ماهیت جهلی بر طرزه قوردی که
علم کبی عرفان ایدردی بلکه بری برینه محتاج قیلردی ترقی مشبه بهلرک بری برینه
قطعه احتیاجندن مستفدر م کعبه وجودی دار الامان اولان ولایت دستکاه
جهلک علم بومایه دشمنلکی که وار در یعنی علمک قوت وقدرتی اولوب جهل تهی
دست اولمغین علم عدا وتنه بنا اکرسنک کونک یعنی بعدهٔ ما ن وجوده کلمک تقدیری
علم ضامن اولمسیدی ضمیر جوهر اوقلده علم تباه وهلاک اولوردی حاصلی ضمیر
جوهر اوقله راه جهل بسته ایکن ادعا ایلرکه جهل یول بولوب آنده علم غلبه ایلمکله
علم ضایع وهلاک اولوردی لکن ضمیر جوهر اوقلده جمله علمدن بری کرسنک علم
وجوده کلمک تقدیریدر علم ضرر کلمکه متکفل اولمغین علم آفت جهل یول بولمدی
یعنی عالم شهادتده وجودلری نیجه دار الامان علم ایسه کذلک صورت علمیه لری
ضمیر جوهر اوقلده حافظ علم ایدی بعضیلر علم جهل خوفندن ضمیر جوهر اوقلده
قالوب ضایع اولوردی دیو تقدیر ایلدیلر لکن ضمیر جوهر اوقلده قالمق ضایع
اولمغی مستلزم دکلدر بلکه کیسه علمدن حصه‌مند اولمق لازم کلوردی مکر تباه
عمل مانده معناسنه حمل اولنه وفیه ما فیه تباه بالفتح آنچه باطل باشد وچیزی که
بهیچ کار نیاید وتبه درین لغتست شرفنامه م اول پرده که فطرتک دکان علم
آچراول دکانک یوزنده ارزان متاع یعنی متاعک آلچغی که هستی در دکان یوزنده
قونلان متاعک آلچغنه متاع روی دست دیرلر عرفی ❁ تا فریبد ابلهان راز متاع
روی دست ❁ آسمان پیش از یوسف بباز ار آورده ❁ یالکز روی دست ده دیرلر لب

بعض نسخه‌ده که خمخانه‌ت بولندی منه ... کهستی ... وحقایق موجودات در ... الوجود ... واجب ... قبول ... فی الجمله ... تاویل ... سخن ... منه

قطعه ۰ روی دست مجزه‌مش طه حسرت شمار ۰ آنکه بی روی اشک را کلکون کندم

طقوزنجی آسمان علمک ساکنلری اولان مجردات حریم فطانت وحذاقتک

خاکبوسنه عزم وقصد ایلیلدن بری دورباش ادب خوفندن هر صباح وختام

بیشمار بوسه لبلرنده قالمه‌ده در نهم آسمان آسمان نهمین معناسنه اوله یاخود

آصیلی اوزره اولوب طقوز فلک معناسنه اوله دورباش چاوش معناسنه درکه

خلقی کذرکاه حکامدن بو لفظ ایله منع وابعاد ایدرلر واتلرنده اولان آلت

منعره ده اطلاق اولنور بونده ادب دورباشه تشبیه اولنمشدر روحانیان مجردات

ملائکه معناسنه درکه بیت اولده ساکنان نهم آسمان علمدن مراد بونلردر وبونک

قطعه لبده حرده اولسی مجردلبده قالوب معرض وجوده کلمسندن عبارتدرم اکر

صنع ایزدی ازلدن سنک امتیازکی خاطرشان علم اولمق اوزره اختیار ایلمییدی

ذیل ملازمته میانه بسته ایدوب آخرلرده خدمتده اولمیوب بلکه آستانه که

حصر ملازمت ایلردی لکن چونکه ازلده خاطرشانه علم اولمغین برده جای خدمت

قالمیوب آخرلره ملازمته رواکورلدی مستثنا مقدم ومستثنا منه موخردر

بعض اهل عرفان بیورمشلرکه اکر صنع ایزدی ازلدن بین الاولیا سنک امتیاز

علمک خاطرشانی دوزمییدی بربرده خدمتکار اولمیوب الا حریم فطانتنک

آستانه سنده علم ذیل ملازمته میانه اورردی بعض نسخه‌ده الآن دوشمشدر

یعنی علم سایر خلقک قوی لرنده مرتسم اولوب خاطرشانلری درلکی سن علمده

مرتسم وخاطرشان علم اولمغله مختار سنین حاصلی خلق علم محتاج اولوب خاطر

قطعه شانلری اولدوغی کبی علم ده سکا محتاج اولمغین خاطرشان علم سن م برکوف

اجزالرینک

بو ایکی بیت ایله
کلجک ایکی بیتک
مجموعی بر قطعه در
منه



اجزالرینک بری برینه نسبتی جهتندن جهان علم تصورمده ترتیب ویردم

یعنی علمی برجهانه تشبیه ایدوب زمینی شو وآسمانی بودیو تصورمده حدود

وجهاتنی تعیین ایلردم بو اثناده سنک طبع بلندک سایه‌سی خاطره کلوب

دیدم که صفتده آسمان علم اولمغه بو لایقدر یعنی اوصافنه کوره آسمان

قطعه علم اولسه لایقدرم غیور اولان طبعم بو سوزدن آشفته وپریشان اولوب

دیدی که شان علم بلنددر دیو بوندن زیاده غلطه دوشمیوب خموش اول یعنی

علمک بلندلکی سکا یرده اولوب سایه طبع امامک مرتبه سنده قصور ایدوب

آسمان علم ایلدک اسم اولک دخی زیاده غلطه دوشمیه سن سایه طبیعت اول

مرتبه بلنددرکه علی طریق الفرض بر هبوط ونزول ایده جک یری وار سه اول

جای بلند جایزدرکه لامکان علم یعنی جهان علمک فوقی اولوب آنده حدود

جهات متعین اولمیه‌ها ان ادات تنبیه در دقایق الحقایقده‌ها ان لفظ فارسیده

کلمه تسکین درطور دیجک یرده‌ها ان ویرلر مقام تحذیرده استعمال اولنور وهین

کلمه تحریک وتحریض در دیو تحقیق ایلمشدر کاه اولورکه‌ها ان وهین ایکیسیده

مقام تحریکده استعمال اولنور عرفی اکر بعضی جبن فی المثل شجاعت او ۰ دهد

نهیب که هین یاسمین وهان نرکس ۰ م ای شه ولایت سن اول ذات مکرم سن

که فیض طبیعتک خزان علمی نوبهاره تبدیل ایلر ظاهر بودرکه علم خزان زده

اولمق شانندن اولان ازهار یاخود کلزاره تشبیه اولنوب مکنیه تخییلیه اوله

خزان علم یاکمان وشبهه دن عبارت یاخود تنک فهمان طبیعتدن کنایت اوله

م هرکیمسه که میزبان ومضیاف اولان علم مهمان اوله عقل سفره سنده انجق سنک

دست طبعك ایله مطبوخ اولان اطعمهٔ معانی دن متلذذ اولور حاصل واسطهٔ
عقل ایله علمدن حصه مند اولانلر فقط سنك طبیعتك ظهوره كتوردوكی
آثار حكمتدن متلذذ اولورلر بعض نسخه ده ازبرك دساز طبع تو واقعدر
م اول امید ده یم كه عرفی یه عین لطفكدن جنان علم نعمتندن بر وظیفه
احسان ایده سن عین لطف قیدنك لطفی بودر كه اثنای تعریفده احسان
طلبی ایهام ایلدیكی معنای صله یی دفع در م ای سنك قوت ودستگاه بخش
اولان فضل وعرفانك سلطان نشان علم اولان امام مطلبم بودر كه بنی
عرفان قبوسی خاكنده مسند نشین ایده سن م اول كیمسه لر كه دخان علمدن
روسفید اولورلر آنلر سنك نفس سوز ناكلده اولان اعجازیكی فهم ایدرلر كه
دخان علم باعث روسفیدی اولورمش روسفیدی یوز آقلغی دیمكدر بونده
شهرت معناسنه یاخود فوز نجاتدن كنایت اوله دخان علم نقوش والفاظدن
عبارتدر دیمشلر م بر جمجمه كه عقله قوت معانی ویررسن دستمی آستیننمدن
خوان علم كورسن یعنی آستینمی چكوب سنده بو قوت معانیدن حصه منداول
دیو دلالت ایدرسن بعض نسخه ده دستم با آستین دوشمش با استعانت اوله
یعنی آستین ایله دلالت ایدرسن یاخود ظرفیت اولوب دستم آستین ده ایكن
یعنی من غیر تهیاً قابل تناول ایدرسن دیمك اوله قوت معانی بخشش اودر
بر وجهله ایضاح ایدرلر مبالغه سنه بناءً دست ذكر اولنمشدر بو بیته غیری
قطعه دخی ویرلمش م اگر بنم كفم عنان علمی سپارشی ایدرسن دست بسته میدان دانشی
ایكن بله یعنی دانشده عاجز اولوب اظهار قدرته قادر دكل كن بله
سلك



سلك نظمه دیزدیكم كبی جبل راز ستر لرینی ده [illegible]ستان علم دیزه رین دست بسته
معناسنده بعض فضلا عجزینه مقر ومعترف اولان كیمسه دن كنایتدر كم الكرینی
قطعه قاوشدروب طورر دیو بیورمشلر م تا كیم زخم دلیل قطعی وتیغ زبان علم جهل
بسیط وجهل مركبك دلشكافی اوله یعنی بو ایكی نوع زخم رسان آلت ایله
ایكی درلو جهلك دلكری یارلمه ده درسنك معمار دانش اولان هدایتك
جوهر بلیرك تیغ ضمیر لرینه فان علم اولسون بونده علم بلكی یه امام ایله
اولسون ادعا در قصیدهٔ دیگر بر دمده كه لشكر غم خونخوار لغه صف چكه
دلم اول وقتده ناله یه علمدارلق منصبنی ویرر یعنی دل دخی ناله یه علمدار
ایلر حاصلی غمومك قلبه هجومی وقتنده. شیمدنكر و یاهوسنری ای جبر وتحمل
. سلطان غمك قلبه هجوم ایتدی سپاهی. مفهومی اوزره سلطان جبر و
تحمل بر طرف اولمغین دل دخی ناله یی علمدار ایدوب پرخاش ایلرم سنك
اول چشم مستانك خرابی یم كه مستلك حالنك ضدی اولان هشیارلق طبعنه
هزار مستلك شیوه سنی درج ایدر یعنی سنك اول مستانه چشمكك مست وحیرانی
یم كه هشیار اولان طبعه كوناكون مستلك تعبیه ایدوب مست وخراب ایلر
قطعه م سنك دردعشقك ایله خسته اولان كیمسه نك اشتهاسی اول مرتبه دن زیاده در
[illegible] دیه موت كلوب اولمكله جكر خوارلقدن آسوده اوله یعنی آسوده اولموب
بنه كالاول جكر خواردر ولكن اول حسن ابدی نك توجهی كركدر كه آنك
نما بخش جكره امداد ایده بوخصه فیض حسن مددكار نمای جكر اولمزسه
بهرحال تدریج ایله جكر منقض اولمغین ضروری ترك اولنور م چونكم

دمیكه لشكر غم صف كشد بخونخواری
دلم بناله دهد منصب علمداری

درد عشقك ایله اولدوکمدن صکره بولك اوغرایوب خاك عزارم آیق بعدسن
بیجان شوقدن هر ذره‌مدن هزار چشمهٔ خون ظاهر اولور حاصلی مرك ایله
آتش عشقك عدم انطفاسندن کنایتدر • غم هجر کله جانم چقه جسم ناتوانمدن
• تمنای وصالك کتمیه روح روانمدن • قشردن لفظی قدم و پای لفظلریله
ترکیب اولنوب قدم قشردن و پای قشردن دینلدکده من حیث الاستعمال
ثابت قدم اولمق معناسنه در لکن بو محلده معنای لغویسی مراددر دندان
لفظی ایله ترکیب اولنوب دندان قشردن دینلسه جانه جبر ایلمک معناسنه
اولور م شهر دلمده متاع عشقدن جنس درد او یله ارزاندر که بوالهوس
که کوردوکنه تقلید ایله طالب و مائل اولان کیمسه‌دن عبارتدر زیاده
ارزانلغنده خریدار لغنه رغبت ایدر یعنی اوجوزلغی باعث رغبت بوالهوس
اولور مقصود دلمده اولان غمك کثرت و فرتنی بیاندر م بازار عشقك
خوش متاع اولدوغندن خوف ایلرم که کساد بازاری دست حسنی باغلیه یعنی
کساده دوشمکین الني باغلیه که بیکار لغندن عبارتدر حاصلی بازار عشق
خوش متاع اولمغین هرکس خریدار متاع عشق اولوب کیمسه کالای حسنه
رغبت ایلمدوکندن حسن ناروا اولور بیند دك فاعلی کساد بازاری اولوب
مفعولی دست حسن در یعنی هرکس متاع عشقی خریدار اولمغین هب عاشق
اولوب کیمسه طالب متاع حسن اولمغله معشوق اولمغی اختیار ایلدوکندن
حسن کساده دوشر م دلم سودا دن فائده قصدیله اول دیاره کیدر که آنده
ملالك چوقلغندن بر آرپه آغرنی عمر آبده ویره‌لر یعنی بر دیارده که نقد

عمرابد



عمرابد مقابله‌سنده و فرتندن جو دانه وزنی ملال ویره‌لر دلم اول شهره
سودمند اولمغه کیدر مقصود نظر ارباب عشقده ملالك کرانمایه اولدوغنه
اشارتدر م صحبت جان جدالغی آرزو سیله زخم عشق مرهمدن بیزار اولدوغی
بغایت زیاده ملالده‌یم یعنی • دم عیسی دیار عشقده کلمه سودمند اولمز • او
شهرك خلقی جمله درد پرور در دوا دشمن • مفهومی اوزره زخم عشق
مرهمدن نه مرتبه ملول و آزارده ایسه بن دخی صحبت جاندن که روح انسانینك
جسده تعلقندن عبارتدر اول مرتبه بیزارم م درد عشق حقیچون کبك
کهساری بنم کریم ذوقنده بر خنده شوق ایده ممشدر یعنی بنم کریه‌ده ایلدوکم
ذوق امرتبه‌سنده کبك کهساری شوقله بر قهقهه ایده ممشدر حاصلی کندو کریه‌سنده
اولان ذوقنی خنده کبکده اولان ذوق و شوقه ترجیح ایدر م شهر محبت هواسی
بر وجهله مرض خیزدر که مرك بیله اول شهرده بیمارلغندن کندی ایزنه دوشمشدر
یعنی مرك بیله سایرلرده خسته‌لرك آردنه دوشه کلوب آنلری افنا ایدرکن
شهر محبتك مرض خیزلغندن موت دخی مریض اولمغین کندی ایزنه دوشمشدر
یعنی کندویی افنا ایله مقیددر حاصلی موت ایکی اعتبار ایله ملاحظه اولنوب
بر اعتبار ایله خسته و بر اعتبار ایله مهلك فرض اولنور علم بدیعده بوکا تجرید
دینور م بر کشورده که زمام تعمیر خرابلق النده اوله یعنی تعمیر ایلمك خرابلق کاری
اوله اول کشورده عمارتك خراب مفتونی بنم یعنی اول شهرده دست خرابی ایله
عمارت اولنمغه مست و خرابم • صفا هیچ بیدار قصر دلی معمورهٔ جنت • که انواع
خرابیها بود معمور ایوانش • خراب عمارت ترکیبنده خراب لفظی عاشق و مفتون

معناسنه عمارته مضاف قدر خرابه ده مشکله ایچون خراب تعبیر اولنمشدر م
سنک عشقکده اولان دردشکرنده او یله بی تابم که تنک حوصله اولانلر فریاد
وزاری ده بیقرار اولدقلری کبی یعنی محنته متحمل اولمیانلر نیجه فریاد ایلمکده
بیقرارلر ایسه بن دخی سنک عشقکله دردشکرنده او یله بی طاقت و بی قرارم
م جیب غمدن باشمی کیم قالدررکه طالع خصم شاه ولایته نکونسارلق مایرسنی
دیره یعنی بن سز جیب غمه قنی برمعین که سرمی جیب غمدن قالدرمغله طالع
خصم شاهه نکونسارلق یتشدره م سریر ولایت شاهی حضرت علی کرم الله
وجهه حضرتلری درکه ابرکفلری دیدهٔ عاشق ذوقی ایله کهربار اولور یعنی
دیدهٔ عاشق کریان اولدقجه نه مرتبه ذوقیاب اولورسه ابرکفلری کهربار
احسان اولدقلرنده اول مرتبه محظوظ اولورلر م مخالف امام اولان شخص
چونکه زمرهٔ اسلامه کلمه تأثیر نخوستندن دست ملکده تارسبحه زنار اولور
نته کیم • بیاکه بادلم آن میکند پریشانی • عنوانیله معنون اولان قصیده سنده
بر قطعه ده بو مضمونی بوندن رسوای تعبیر ایله توضیح ایدر • رقم کشان
یمین ویسار دشمن تو • که میکنند عمل سنجی وقلم رانی • زبهر شدت خذلان او
بدل کردند • طبیعت علکی بنفس شیطانی • مبالغهٔ مذموم قبیلندندر اولدوغی
ارباب فضله روشندر بو بیتی اکرچه تعلیق بالمحاله حمل ایدوب دست ملکده
اولان تارسبحه زنار اولمق نیجه بعید ایسه کذلک مخالف حضرت امام اولان
شخصی کافرک زمرهٔ اسلامه داخل اولمسی محالدر دیو توجیه ده ممکندر لکن
عرفی روشی دکلدر م نجوم سبعه اکر امامک آوازهٔ عدلنی ایشدهلردی

جیب



جیب ستاری یه برک تن وی قویوب جمله سنک سیری مساوی اولوب بعضیسی
سرعت اوزره بطؤ اوزره حرکت ایلمزلردی برک بونده زاد و برک معناسنه
اولان برکدر که یول آزوغی معناسنه در بعضی نسخه ده برک برینه تا ایله ترک
واقع اولمشدر بو صورتده نهند ترک ایدرلر معناسنه اولوب ترک تساوی
یعنی سیرلرنده مساوی اولمغی ستارلق جیبنده ترک ایدوب پوشیده
ایدرلر دیمک اولور م بدیده اعادت متعلق در ونکردک فاعلی دیده یه
راجع ضمیردر وکندک فاعلی نکاه در معنا دیمکدر که بر دیده یه که نوک
سنان امام ناظر اوله نور نکاه اول دیده یه عودت ایلدکده مسمار
اولور یعنی نوک سنان امامده بر حالت واردر که خصمک دیده سنک
نور نکاهی طوقنوب تکرار دیده یه عودت ایلدکده اول نور نکاه
چشم خصمه مسمار اولوب کور ایلر م بارک الله اول جواده که جان بخش
اولان نامنک تأثیری فرق بیماری یه صحت کوهری نثار ایلر مثلا نام
همایونلری برخسته اوزره اوقونسه بیمارلغی صحته تبدیل منقلب اولدوغندن
ماعدا ماهیت بیماری یه صحت کوهرنی نثار اتمکین بر دخی بیمارلق کندوسنده
قطعه عین صحت اولور م ای امام همام اکر کندو سبکروخلفک عولی ایله سلسلهٔ
تمکنک طبعنه نازل اولان عوارض ثقلتی قالدره سن یعنی سبکروخلغک
طبع امکانده اولان عارضهٔ ثقلتی قالدرمقده اعمال ایده سن لا یقدر
که دل عاشقده اولان حسرت دیدار که نفسنده غایت ثقیلدر لکن طبع
امکانده ثقلت بر طرف اولمغله از جمله حسرت دیدار عاشقده ثقلتی کیدوب

بر وجهله خفیف اولور که تسلیم روح ایلدکده مایهٔ سبکباری اولور م چونکه
برق عزملری چرخه پرتو صاله دست مهرده اولان سپارلق عنانینی یاقوب
افنا ایلر یعنی عزملری غایت تأثیرده و نهایت سرعتده کویا بر برق درکه
پرتوی چرخه دوشدکده مهرک سپارلغنی افنا ایدر م عالم سنک جاه و
جلالک ایله بر وجهله پر اولمشدر که آسمان حرکت ایلدکده محل تنک اولمغین
صعوبت ایله حرکت ایدر یعنی جاه و جلالک ایله آسمانک درون پرونی
مالی اولمغین دشوارلق ایله حرکت ایلر م سنک حصمکی کورنجه نک شعاع
دیدهسی آیینهٔ آفتابه زنکارلق ایلر یعنی حصمک اولقدر منحوسدر که بر کیمسه
نظر ایلدکده نحوستی شعاع دیدهیه سرایت ایتمکین آیینهٔ آفتابه نظر ایلدکده
زنک دار ایلر و زنک و زنکار زای عربیله در زای عجمیله غلط مشهوردر
م شمیم خلقک زمان ماضیده دلبر کنعان جیبنده عطار دکانی ایدی
دلبر کنعان که حضرت یوسف علیه السلام در جیبلرنده اولان بوی خوش
قطعه
شمیم خلقک ایدی دیمک استرم سنک عدلک خونی حیله کار اولان آسمانک
طبعنده که هردم آزارلق ایله لبالب اولمش بر شیشهیه بکزر عیاره طرارلغی
شیوهسنی بری برینک یوزینه اوروب شکست ایتمشدر زلیخانک زنک رویی
و زلف مشکینی شکست اولدوغی کبی یعنی طبع آسماننده مذکور اولان
عیارلق شیوهسنی عدلک خونی طبعنده شکست ایدوب اظهار ایتمشدر تحمیل
بونده حیله کار معناسنه آسمانک صفتیدر و در طبع آسمان شکندک ظرفیدر
شیوه نکه جمعی اولان شیوهها و امثالنده و اداده یا میاننده مفرد نده اولان

نای



نای یغ منفوظه کتابت اولمز م سنک عدلک زماننده امن و امان بر طرف
اولمق خوفندن دل شکن اولان دلبران غمزهیه نکهدارلق ایدوب بر فتنه
ایتمهسون دیو غمزهلرینی دائما حفظ ایلمکدهدرلر م و دخی سنک عدلک
عهدنده زمانه اولمش فتنه نک یوزندن مکسی دفع ایلمک ایچون بیداری
یعنی تیقظ و انتباه الفه باد زن ویردی فتنه بر شخص خوابیدهیه تشبیه
اولنوب فتنهیه باعث دیدی اولان امر مکسه تشبیه اولنمشدر و خرم
و تیقظده الفده مکس ران دفعی ایله مقید بر شخصه تشبیه اولنمشدر.
م اکر بو الهوس اولان کیمسه سنک خصمک رنجی ایله آمیزش و اختلاط
ایدرسه هوسله اولان نالهسی تیر عشق کبی مؤثر اولور یعنی بو الهوس که
هر کوردوکنه تقلید ایله مائل و دلبسته اولان شخصه دیرلر بلمزلک ایله
تقلیداً خصم اعامک مرضی ایله آمیزش ایدرسه ناله هوسی تیر عشق کبی
قتال اولوب امان و زمان ویرمز اولور مقصود مرض حصومتک
زیاده مهلک اولدوغنی اشعاردر بو وجهله که حقیقة اولان بو الهوسی
دخی هلاک ایدیجه حقیقةً مرض حصومتده دوشنلرنه وجهله هلاک اولمق
کرکلردر بو تقدیر ایله بو الهوسی تخصیص بالذکر ایلدوکنک وجهی ده
ظاهر اولور ناله هوس ده بو الهوسه راجع ضمیر مفعول تقدیر اولنور
و کاری مؤثر معناسنه در هوسله وصف ترکیبی دکلدر م مدحم رموز عشق
سرایت ایلمشدر و سرایت ایلمسی روادر زیرا علت ساریهنک سریانی ایلمکده
چارهسی یوقدر یعنی عشق بر علت ساریهدر که ناچار هر شیئه سرایت ایلدکده

مدحه بیله سرایت ایلمشدر حاصلی حضرتیه اماملک عشقی علت سماویه یه بکزرکه
عشق شتندن اولمیان مدحه بله سرایت ایتمکین رموز عشقدن حصه منداولمشدر
بعضیلر بو بیت سابق بیتی ارتباط ایچون تکلف اختیار ایلمشلردر لکن
بت
هر بری مستقل معنا اولمغین ارتباط استمز حاصلی بیت سابق سرایت نحوست
خصومت و بیت لاحق سرایت وداد و محبت معنالرینی بیاندرم بن اول
شخصم که بنم طالع میمونم عروج وقتنده تحت ثری یه نکونسارلق پایه سنی
ویرر طالع فروز ایله وصفلمق تهکم و استهزایه مبنی در یعنی شول مرتبه
شوم و بستر درکه عروجی وقتنده تحت ثرایه نکونسارلق ویرر حاصلی
طالعنک پستلکندن حکایت و بختندن شکایتدر تحت ثری یر آلتی دیمکدر
م فلک اکر سهوله مرادم قپوسنه یول ویررسه یعنی عمداً یول ویرمسی محالدر
لکن سهو ایدوب ویررسه نه فائده که مفتاح فتح اول قپویه مسمارلق عهدنی
باغلین هر نه قدر فتحنه کوشش اولنورسه اولقدر مسدود اولور حاصلی •
در گنجینهٔ اقبالمک آهنکر دهر • ایلمش قفلنی کلیدن اهمال • مفهومی اوزره
در کام ارباب هنرک مفتاحی دکمه حال ایله بولنمز بولندوغی تقدیرجه آلت
فتح اولنوب بلکه مسمار کبی دخی زیاده سد ایلر م دلم شکایت عونی ایله
غمدن تهی اولمز یعنی نه مرتبه شکایت و فریاد ایلسم دلمده اولان غمک
زائل اولمسی آنک کبیدرکه بر نثرپرداز منشی بنم نظمی تعبیر ایدوب نقدر
نثر ایدرسه یینه هر حالده معنایدن تهی اولمیوب هر حالده معنی دار ایتمکین
م بارک الله اول سکنجهٔ طالعه که مرک ظالم ملول اولمغین مددکارلق ایدی

خلاص

نسخ علی افندی مرحوم

زهی اوراق تحسین در
لکن بو نکته کبی یرلرده
تهکم و استهزایه
مبنی در



خلاص ایلمک قیدنده دکلدر یعنی بر وجهله بد طالعم که مرک ظلم مدد ایلمز
• من بجان مشتاق مرک اما نمی آید اجل • بخت بد بین کز اجل هم بازمی
باید کشید • ظلم کرای وصف ترکیبی درکرا ایدندن کسرکا فله میل ایدیجی
دیمکدر بعضیلر ملول کشته را تقدیرنده طوتوب جاننده ن بیزار اولمش
مرک مددکارلق ایلمز دیو تقدیر ایدرلر م بنم زیر تیغ هلاکده موتم زیر
بار درده موتمدن روا ولایقدر زیرا تیغ ایله هلاکک منتی سربارلق
ایله یعنی خفت ایله چکرم حاصلی کرک تیغ ایله هلاک اولم کرک درد ایله
ایکیسنده بله محنت دنیادن تخلیص ایلملریله منتلری مقرردر لکن زیر
تیغده هلاک اولنجه منتی آسانلق ایله چکلیوب سربار یوک تمام اولدقدن
صکره اوزرینه قونلان شیئ درکه عربیده کسر عین ایله علاوه دربونده
مجازا خفت معناسنه حمل اولنمشدر بعض ارباب عرفان معنای بو کونه
تقریر بیوردیلر زیر تیغ هلاکده یم درد بارندن یعنی دردیوکی سببیله زیر
تیغ هلاکده یم حاصلی مرک ظلم کرای ملوک اولمغین کلوب بنی برادوغندن
هلاک ایلمدوکندن دردیوکنی چکرک زیر تیغ هلاکده ین روا امیدرکه
منت هلاکی علاوه ایله چکم یعنی روادکلدر م سپهر حقه باز بکا فریب ویردوکی
روزکارده جنس عیاریدن تنک متاع اولدی یعنی فلک نابکار بکا اولقدر
حیله لر ایلدیکه جنس متاع عیاریدن یر کوسترمدوکی حیله سی قالمیوب تنک
مایه اولدی م دوشوار اولنغله طالعم بر تبسم ایلسم لبمدن هزار جرعه زهر دود نکلور
یعنی دروننم زهر محنت و غموم ایله بر وجهله پر اولمشدرکه طالعم بر خنده ایلسم

هزار جرعه زهر ریزان اولورم ای عرفی بو تحملدن ملالی دیر تجی شکوه‌دن
خاموش اولوب تحمل محنته حوصلم واردر دیو ایلدوکک لافی یاد ایدوب
بو فریاد و فغان سوزلرینی حل ایله م بو شکایت بیان درد دلدر حضرت امام
متعلق ستایش و دعا دکلدر که بو قدر تطویل ایده سن سن اولی اولان
بونی ترک ایدوب دعایه شروع ایتمکدر زیرا بیان درد دل هم درازدر هم
بی مآل بر شکایتدر م مادامکه بخت اولانلرک نفس کرمی اجابت باری عز
اسمه ایله بر لباس ایچنده در یعنی اصحاب قلوبک نفس مؤثری اجابته
زیاده مقارنتندن کویا ایکیسی بر لباس ایچنده در م سنک جاهکه حسود
اولان ناقوس و زنار اربابی اولان کفره رحمت خدادن بعید اولدقری
کبی بعید اولسون نوروزیه در ستایش میر ابو الفتح م چهره پرداز مصور
و نقاش معناسنه در بو محلده استعاره طریقیله آفتابه اطلاق اولنمشدر
جهانه اضافتی لامیه در رخت کشد نقل ایلیه دیمکدر و مصورلر اصطلاحنده
بر پیکر و چهره که نصف و یارم تصویر اولنه نیم رخ و نیم چهره دیرلر و تمام
و بتون تصویر اولنمشنه مستقبل دیرلر حاصل معنا نقاش جهان اولان
آفتاب عالمتاب چونکم آخر بروج اولان حوتدن حمل برجنه نقل ایلیه
شب کون بکون ناقص اولهرق نیم رخ اولوب و روز کتدکجه زیاده اولمغین
مستقبل اولور یعنی روز نوروزده لیل و نهار مساوی اولوب بعده تدریج
ایله کیجه‌لر کوتاه و کوندزلر دراز اولمغه باشلیوب بر درجه‌یه وارر که کیجه‌یه
نظر اولنه کویا بر یارم چهره در و کوندزه بقلسه کویا بر تمام پیکره صورت

کور نور

چهره پرداز جهانه رخت کشد چو به حمل
شب شود نیم رخ و روز شود مستقبل

مثلا بر چهره‌نک
بر چشم و بر ابرو
و بر کوشی
و بر رخ طرفی اوله
ایله نصف

43

کور نورم چشم شبک دائره مردمکی تنک اولوب دیده روز تدریج ایله احول
اولور یعنی شب مردمکی اعتبار ایله چشمه تشبیه اولنوب کتدکجه بیکنک دائره سی
تنک اولمق نقصانندن عبارتدر کذلک روزده بیاضی اعتبار ایله دیده‌یه
تشبیه اولنوب تدریج ایله احول اولمسی زیاده لکندن کنایتدر یعنی چشم
احولده کوز بیکی بر طرفه میل ایلمکین بیاضی دیده زیاده کورنمکه اشارتدر
م چشم شبکه مردم دیده سی ژاله و کهربایه بکزر صفتده یعنی کیجه‌نک مردم
دیده‌سنک تدریج ایله کوچلمسی کهربا ایله ژاله‌یه بکزر که کرمیت خورشید ایله
ژاله کتدکجه نجه بی وجود اولورسه کذلک شب ده تدریج ایله ناقص اولمقده در
و روزک بیضه دیده سی روغن ایله دریایه بکزر مثلده یعنی روزک دیده
آرتمه سی مثلا دیبا و قماش اوزره قطره روغن طامله دقده کتدکجه
یایلوب نجه بیورسه کذلک روزده کون بکون افزایش اوزره افزون آرتمقده در
م شبک خون سودایی سی زائد و فاسد اولمغین لاجرم نشتر روز اکحلنی اچر
یعنی کیجه‌نک سودا قانی زیاده و فاسد اولمغین ناچار نشتر روز شبک اکحلدن
فصد ایدوب اول دم فاسدی ازاله و اخراج ایلر حاصلی بو بیتده روز شبک
افزون و کوتاه اولمسندن کنایتدر اکحل الده مشترک دیدکلری طمردر که فارسیده
رک هفت اندام دیرلر الاکحل رک دست که آنرا هفت اندام کویند و لا یقال
عرق الاکحل م کرم کاف عربیله قورد دیمکدر بریشم اضافتله ابریشم قوردی
دیمک اولور تند صارر معناسنه در زنبور عسل بال آروسی در یعنی روز کرم
بریشم کبی هب کندویه صاروب ضم ایلمکده در هر نه یه شب زنبور عسل کبی

معده سندن رد ایدرسه حاصلی روز نوروزدن صکره کیجه آرو کبی معده سندن
رد ایلدوکی کشبدن ناقص اولان مقداردن عبارتدر کو نذر ابریشم قوردی
کبی اول مقداری کندوسنه صاروب ضم ایلمکده در م بو کوندن صکره روزک
ترجمه سی صاحب کل اولور یعنی آنهار اوزایوب بر مرتبه کلیت صاحبی اولور که
ترجمه وتعبیر اولنمق لازم کلسه صاحب کل دیرلر و بو کوندن صکره لیل ده
کوتاه اولمغه باشلیوب بر درجه یه وارر که خاتمنک قاشنه عبد اقل نقشنی
رسم ایلر م آنک وقتیدر شمدیکه اثر عیش ونشاطدن می صراحی یه وصراحی
قولتغنه صغمیه یعنی فصل بهار سببیله هر شیئه عیش ونشاط سرایت ایتمکین می و
صراحی ده نشاط وشوخلغندن دربغل اولمز یاخود اثر عیشدن می آرتوب
وصراحی بیومکین می صراحی یه وصراحی بغله صغمدن قالودم اثر نامیه
جام یاقوت ایله می لعل بر یرده بیودر مثلا لاله ایله داغی بر اوغردن بیودوب
تربیه ایلدوکی کبی یعنی قوت نامیه ده بر تاثیر واردر که یاقوتدن دورلمش
بر جام می لعل رنک ایله براولسه قوت نامیه می وجام تاثیر ایلمکین جام ایله
می معا بیورلر لاله داغی ایله بر یردن بیودوکی کبی م تحلل ضم میم وسکون
حا مهمله ایله توبلی وحاولی شیلره دیرلر مثلا قطیفه کبی یعنی بو فصلده
قوة نامیه نک تاثیری بر مرتبه ده در که اکر بر حاولی قطیفه یه ناتمام ایکن
کارخانه دن باغه کتورسه لر چمن سبزه کبی آنی اتمام ایلر حاصلی قوة نامیه نک
مدخلی فقط چمنده اولمیوب بلکه سایر چمنه مشابه اولان اشیایه ده سرایت
ایتمکین کارخانه دن کلن ناقص قطیفه لری ده اتمام ایلر م عرق شبنم کلدن

رخ

رخ حوراوزره داغ اولور یعنی عرق کلده اولان آب وتابی کوردکده
رخ حوره ترجیح ایتمکین شبنم رشکندن یانوب داغ اولور عرق رشکله کر بجه
لطافت کلدن حور کندوسی نه مرتبه منفعل اولوب تردوشمک کرک • رخ
سر خنده دکلدر عرق اول غنچه ناز • کل پر شبنم رنکینی کوروب تردوشدی •
ولطف هوادن منقلده اولان اخکرده سبز اولور یعنی لطف هوا اخکر
سوزانی چمن کبی سبز ایلر منقل فتح میم ایله آتش قونلان ظرف متعارفک
اسمی در کسر میم ایله اوقومق تظرف باردر م چمن چمنه کلور تماشای جمالی
ایچون یعنی چمنلر بهاردن کسب لطافت وجمال ایتمکین بری برینک حسنی
تماشاسنه مائل اولوب کلورلر یعنی بو فصلده بلبللر ده کفتاره کلوب
غزللر سویلمکین بری برینک یاننه کلوب غزللنی استماع ایلمک تمنا ایدلر
م کیردک فاعلی سوده الماس ومفعولی طبع جواهر داردر جواهر دارد
کحل الجواهر معناسنه در سوده الماس الماس توزی دیمکدر خصمت
خطاب ممدوحه در کحل ضم میمله سرمه داندر یعنی سنک سرمه داننه اکر سوده
الماس قوسه فیض هوادن اول سوده الماس کحل الجواهر طبعی طوتر یعنی
کحل الجواهر اولور حاصلی خصم ممدوح که دائما ممدوحک دولت وشاننی
کوردکجه دلخسته اولمغین چشمنی کور ایتمکیچون اکر سرمه داننه سوده الماس
قوسه لطافت هوا اول سوده الماسک طبعنی تبدیل ایدوب کحل الجواهر ایلر
م اولقدر هر خارده کلر شکفته اولمغین عجب دکلدر اکر شتر زنبور عسلدن
یاسمن آچلورسه یعنی فیض هوای بهاردن کل سنز خارقا لمیوب هر بر بندن بر

در لو کل آچلوب نشتر زنبور عسلده خاره مشابه اولمغین آنده کل یاسمن

آچلورسه بعید دکلدر کل بونده مطلق چچک معناسنه در یاسمنی تخصیصک

وجهی نشتر زنبور اصابت ایلدوکی یره مانند برک یاسمن آغزه کلدوکندندر

قطعه

دیمشلر م اکر رضوان باغ وچمن دهرک بیشنده شمدی خلد برین نسخه سنی

آچه مثل ایله یعنی تشبیه وتمثیل طریقیله خلد برین نسخه سنی که کور روضهٔ

جناندن عبارتدر خازن بهشت اولان رضوان فصل بهارده باغ دهر

اوکنده آچوب بری برندن تفاوتی وارمیدر دیو مقابله ایله صورت

خلدی مفصل اولور بو باغدن یعنی بو باغی صورت خلدک مفصلی بولور

وبو چمنک سیرتنی مجمل کورر خلددن یعنی خلدی بو چمنک مجملی بولور

حاصل باغ دهر صورتده خلددن مفصل اولوب بهشت بو

مفصلک مجملی اولدوغی ایکیسی بریره کلوب بری بریله مقابله اولندوغنده

فهم اولنور ازین باغ واز خلد لفظنده اولان از بیانیه در تفصیل

معناسنه دکلدر م حور جیب وبغللرنی سنبل وکلدن لباب ایلمکیچون کمولری

میانلرینه بغلنمش چمنه کلورلر یعنی بهشت حوریلری بیله موسم بهارده باغ جهان

ازهارنه دلبسته اولمغین کلوب قوینلرینی وقولتقلرینی سنبل وکل ایله مالامال

مالامال ایلرم جدول کوچک ایرمقدر ولبلری کنارندن عبارتدر جدولک کنارلری

سنبل وکلدن اول مرتبه صفا بولمشدر که غریبدر بوسه ایچون ایکی لبنی بریره

کتوره یعنی ازهار ایله جویلرک کنارلری برمرتبه لطافت بولمشدر که جدول بیله

آمرندن وکندن ایکی لبلرینی کتوروب اوپمک استرم عزی وهبل اولقدر

ارمغی تکارنده اولان ... ازهار چمنک طغیانی ... غنچه جور مستور اولدی ... بیمنع درمنه

صفا



صفا بولمشدر که حشرده پرستارک اکر عذرلرنی قبول ایلرسه محتملدر یعنی عبده

اوثانک اتخاذ ایلدکلری اصنام بی اندامدن عزی وهبل اسمیله موسوم

اولان بتلر فصل بهاردن برمرتبه صفایاب اولوب صاحب جمال اولمشلردر که

اکر پرستارلق ایلین کفره نک عذرلرنی روز حشرده قبول ایدرلرسه بعید

دکلدر بو مضمونه غریبدر غواص بحر بلاغت روشناس شهر براعت عشوه سخن

مانند شراب مستی ده شیخ وشاب کان امکانده یک لعل صاف عبد الله

الوصاف تاریخنک دردنجی جلدنده آلتیور طقان سکز تاریخنده سلطان

دهلی اولان علاء الدین سومناتی فتح ایلدکده صنم سومنات وصفنده

ایلدیکی تعبیرکی بعبارته نقل اولنور وکان من جملتها صنم اکبر یدعی سومنات

نحت من حجر الملس کالسجنجل قامتها سبع اذرع بدیع الهیئة غریب الصنعة

علی صورة کادان یتحرک وهیئة یوشک ان یتکلم لو زاها الموحد لعشق علیها

بل یعتذر الکفار فی التقرب الیها الی آخره م کاوش اسم مصدردر فارسیده

معناسنه بو محلده عقلک ترتیب مقدماتندن عبارتدر وعقده دوکم معنا سنه در

بو محلده درکه وفهمی صعوبتلی اولان اموردن عبارتدر بو فصلده بر انشراح

وانبساط واردرکه کاوش عقله محتاج اولمقزین جائزدر اکر عقدهٔ حالا

ینحل حل اولورسه یعنی دکمه فکر ایله حل وفتح اولنمین مسئلهٔ غامضه فصل

بهارده اولان انبساط وانکشاف سرایتندن ممکندرکه عقل ترتیب

مقدمات ایلمکسزین فتح اوله م آیا لیلی کوشهٔ محملدن عرض جمال می ایلدی

یوخسه دامن تلدن لاله می باشی کوستردی یعنی بحال عارف صنعتی اوزره

دهلی بالکسر اعظم بلدن الهند قاموس سومنات بلد من الهند مصباح المنیر

ویرنگ اتمکندن ظهور ایدن لالهیه سؤال ایدوب بو کورینن عجب لالی جملندن
عرض جمال می ایلدی یوخسه لاله میدر حاصلی لالهلرده بر حسن وبهجت واردرکه
کورلدکده نازنینک کل رخساری میدر یوخسه لالهٔ کهسار میدر دیو اشتباه اولنور
م حاسد آزار اولورم بو تجلینک تازه غزل ایله که ینه بلبلک سروری وچملک
غصه‌سی موسمی در دأب شعرا او زره تغزل له تمهید وتوطئه در یعنی مجلسده بر
تازه غزل انشاد ایدوب حاسدی آزرده دل ایلیم زیرا بلبلک سروری
وچملک غصه‌سی هنگامیدر بلبل عرفیدن وچمل حاسددن کنایه در م ای
جانانک سنک هجرک کیجه‌سی دیدهٔ خورشیده سبل در یعنی خورشید کریه‌دن کوزی
پرده لنوب مختل اولور چشم روح القدس سنک جمالک شوقندن احولدر
یعنی روح القدس جمالکی مشتاق اولوب نه زمان یوز کوستره دیو انتظاردن
کوزی احول کبی بر طرفه دیکمشدر یاخود روح القدس تماشای جمالکده شوقندن
احول کبی حیران اولوب قالمشدر م دونکیجه مژه‌می بری برینه اوردم زیرا
بیت حزنده صباحه دک تمنای اجل در دلمی چالردی یعنی دونکیجه بیت حزنده
هجر جانان جانمه کار ایتمکین تمنای اجل صباحه دک دردلمی چالدوغندن
کریکمی یوممدم حاصلی آرزوی موت کوکلم قپوسنی دق ایدوب بکا موتی تمنا
ایتدیرمک استدوکندن بر لحظه خوابه وارمدم م دل ودامنک آلوده اولدوغندن
یاس قپوسنی اورمه که دجلهٔ عفو بونلرله مستعمل اولمز یعنی دل ودامنک آلوده
کناه اولمغله مغفرت حقدن مأیوس اولمه که بی پایان اولان دجلهٔ عفو بو
مقوله آلوده لرله مستعمل ومکدر اولمز م عذاب ابدی ایله دل غم دوستی ترک

ایلر

سبل فتحتین ایله کوزده بر علتدر که مانع رؤیت اولور صح

46

ایلر زیرا بو دلی دیدیکم موم دکلدر که آتشله عسلنی ترک ایده یعنی کوکل غم
دوست ایله نه مرتبه عذابده اولسه ده غم جانانی ترک ایلمز مصراع ثانیدن غم
عسله وعذاب آتشه تشبیه اولندوغی کنایه فهم اولنور م سنک تلخ اولان دردک
لذتنی اکر شرح ایدرسم نوشدارو یا سلام حنظله کوندررم یعنی سنک دردک
آجیلغنده اولان لذتی شرح وبیان وکشف وعیان ایدرسم هر تلخ اولان
شیء لذیذ وشیرین اولمغین حنظل بر مرتبه مرغوب اولور که نوشدارو کبی جانکی
ولذت ایچون خدمتنه وارر یاخود تلخی دردک لذتی بیان اولندقده لذیذ
وشیرینی اولانلر بر مرتبه ذلیل وحقیر اولورلر که نوشدارو کبی معجون شیرین تلخی
حنظلدن بر مقدار حصه یاب مرارت اولمغین خاکپای حنظله جبهه فرسا اولور
م ای خوش جوهرلکده آیینهٔ حسنی مثل اولان جانان بو خصوصده اولان اولمزدن
نیچه بر تحریک دود ایدرسن یعنی ای آیینهٔ جمالی مجلا ومصفا لقده مثل اولان
آتش دلدن حذر ایتمیوب نیچه بر دود آهی تحریک ایلرسن • مدد طوتمدونی خاکم
طرف دامن نازک • نهان خاکستر سینمده دل دیرلر بر آتش وار • م وفادن
مژهم او زره بر آستین چک نیچه یه دک بو چشم تری خداوند اجلک بلمندن
اورتهیم یعنی وفا ایله چشمده اولان اشک کریه‌یی ازاله ایله تا چند درد بیچ کله
کریان اولدوغی خداوند اعظم فهم ایلمیون دیو ستر ایلیم م خداوند اجل
میر ابو الفتح درکه سینهٔ دولتده مهری بر آفتابدر که حملدن تحویل ایلمز
یعنی برج حمل آفتابک نیچه درجه ایلندی و پایه دارجندی ایسه کذلک سینهٔ
دولتده محمد وحک مهری بر پایه درکه فوقی متصور دکلدر لکن آفتاب کبی

برج حملدن تحویل اتمیوب دائما اول پایهٔ علیاده برقراردر م سایهٔ ممدوح
خورشید ایله یوزیوزه کیدر یعنی سایه سی خورشید کبی عالمکیر اولوب هرکس سایه سندن
منتفع در و پایه سی چشم برچشم ایکن خبث زحلی ایلر یعنی کوز کوزه ایکن خبث
زحلی کندو سنه رد ایلر پوشیده دکلدر که بو بیتک هر مصراعندن ایکی وجهله
ستایش فهم اولنور یعنی ذاتی برمرتبه بلند درکه سایه سی خورشیده برابردر
و سایه سی منورلکده و حاصیتده خورشیده مساویدر دیمک اکلنوب و
پایه سی برمرتبه عالی درکه آسمان هفتمینده زحل ایله کوزکوزه در و زحل
پایه سنه خباثت ایلمکه قادر اولمیوب پایه سی زحلک خباثتنی کندو سنه رد ایلر
دیمک فهم اولنور م اکر چشم جهان زار وکریان اولورسه آنک لبی خنده اندر
یعنی اکر خلق جهانه باعث کریه اولور بر زحمت اصابت ایدرسه لب ممدوح
خنده و سرور ایله اولی ملالک دفعنه مسارعت ایتمکین اهل جهانیده خندان
ایلر و دست قضا اشل یعنی چولاق اولوب عملدن قالورسه دست ممدوح
حرکت ایلر یعنی دست قضا مصالح خلقی کورمکدن قالورسه دست ممدوح
امور خلقی کوروب قضایه محتاج ایلمز م ممدوحک لطفی هوادار لغیلکه
ربیعک سرسبزندن بهمن و دی کلاه مخملی قاپرلر یعنی شتا ماهلرندن بهمن
و دی ایلرینه اکر ممدوحک لطفی هوادار اولورسه بهارک سرسبزندن
حاولی چمن کلاهنی قاپوب آنلرده فصل ربیع کبی سرسبز اولورلر م
یک درهم زر خالص چیقمز اکر ضمیر ممدوح زر خورشیدی عمله کتورسه یعنی ممدوحک
ضمیر روشنی برمرتبه صاف و منوردرکه اکر زر خورشیدی عمله کتوروب قال ایلسه
براجه لق



براجه لق زر خالص پیدا اولمز حاصلی زر خورشید ضمیر ممدوحه نسبت مغشوشدر
م ممدوحک عنف و شدتی کوشهٔ عدلده در و عدمک راز داری و اجلک
مصلحت اندیشیدر یعنی ممدوحک حلمی اولدیغی کبی عشقی ده واردر لکن راز دار
عدم و مصلحت اندیش اجل اولوب کوشهٔ عدلده خوابده در یعنی سائر اوصاف
حمیده سی کبی عنف ممدوح صورتا عملده دکلدر لکن عدم و اجلک راز داری
و مصلحت اندیشی اولمغین اقتضا ایلدکجه ینه پس پرده ده کاردان حاذق کلدر
بعض نسخه ده راز دار قدر واقع اولمشدر عُنف رفق و ملایمتک ضدی
اولان درشتی معناسنه در کنف فتحتین ایله کنار و جانب معناسنه در م
بر مقامده که ممدوح روی کنایتی عدویه ایلر آنده ضرب مثلک اثرنی ضرب
شمشیر طوتمز یعنی بر یرده که ممدوح عدویه کنایه کوزندن ضرب مثل ایدوب
بر سوز سویلیه کلامی بر وجهله دل عدویه تأثیر ایدوب دمبسته و هلاک ایلر که
شمشیر ایله ضرب اولنسه اول مرتبه متأثر اولمز م پوشیده دکلدر که حکما یاننده
جسم ایکی جوهردن مرکب اولوب بری حال و بری محلدر حال اولان جوهره
صورت و محل اولان جوهره هیولی دیرلر آسمان دیدی بلمم نه سببدندر که
صورت ممدوح صورت عالمدن اقل محل و هیولی سنه حلول ایلدی معنی بو ذا
صورت عالمدن مقدم حلول ایلمک کوریلوردی زیرا چونکه روز ارادت
افقدن باش قالدردی یعنی روز ارادت واقع اولدقده اول کونک صباحنده
دولت ممدوح و اخشامنده ازل یعنی عالم طوغدی یعنی ارادت الٰهیه بر کونه
عبارت فرض اولنسه اول کونک صباحنده دولت ممدوح و اخشامنده عالم

قطعه

ایکیجی بیت کلمه جکبه ایکی بیت ایله
بو بیت قطعه درمه
مجموعی بر قطعه در

قطعه

ظهور ایلدی حاصلی روزازادتده مقدم ایکن وجودده موخر اولدوغنک
بلمم سبب حکمتی ندرم جبرئیل علیه السلام لسان حکماده عقل عاشر وجوهر فعال
دیرلر تنک یوفقه دیمکدر مراد قلتندر اسمانک بوسوزندن جوهر فعال پریشان
اولوب یدیکه ای رصد علم وعمل فهمندن حصه سی قلیل اولان اسمانی خوف اول
ایدیکه ممدوحک یکتا وبی شبه ونظیر اولدوغی خاصیتندن هیولی کلیه جک
صورتلری قبول ایلیه یعنی عالمده اول ابتدا هیولاسنه حلول ایدن صورت
اکر صورت ممدوح صورتی کبی صورته طالب و مائل اولمغین غیری صوری
قبول ایلمیه لر دیو خوف اولنمغین تاخیر اولنوب صورت عالمک حلولی
تقدیم اولندی م ای ممدوح سنک تجلی وجودک جهانکیر بقادر یعنی وجودک
جهانکیر بقا اولوب فنادن مصون ومحفوظ اولمق اوزره تجلی وظهور
ایلمشدر و ای محدوم تمنای حسودک عنانکیر اجلدر یعنی حسودک سنک جهانکیر
بقا اولدوغکی کوردکده چاره سی اولمیوب ضروری عنانکیر اجل اولمغی تمنا
ایلمشدر که هلاک اولوب دردحسددن خلاص اوله م صفوت ذهنک دلیل کبی
صراف مطالبدر یعنی ذهن پاک وطبع دراکک بر مرتبه صاف ومستقیم درکه مطالب
ومسائلک نیک وبد وصحیح وسقیمنی دلیل کبی تشخیص وتمییز ایلر حاصلی مطالبک
صحیحنی فاسدندن دلیل نیجه تمییز ایدرسه کذلک سنک ذهن صافک اول مطالبی
فقد ایلر وسنک جودت لفظک مثل کبی کشاف دقایقدر یعنی ایراد مثل نیجه
امور مبهمه وخفیه یی ایضاح وافضاح ایدرسه کذلک سنک جودت تعبیر وحسن
تقریرک دقایق ومزایایی کشف وبیان ایلر م سنک فلک عدلک هردم جهانی

آکرالقده



آکرالقده حوتدن حمله برغیری آفتاب کتورر یعنی فلک جهانی سنه ده برکره عدالت
ایدوب آفتابی برج حمله کتورر لکن سنک فلک عدلک هردم که آفتاب حملده
حرکت ایده مقتضای عدالت حوتدن برغیری آفتابی یرینه کتورمکده در
م تایکم سنک سخا وکرمکدن جواهردار وطوته لی جود حاتم دیده امیدده سبل
اولمشدر یعنی دیده امیدسنک سخا واحسانکدن کحلی الجواهره معتاد اولدیغی
بری حاتمک جود وکرمی نظرنده علت سبل اولمشدر م یاتابه آیق طولاغیدر
پای افزاده دیرلر اطلس نقوشدن ساده اولان قماشه دیرلر کذلک طقوزنجی
فلک نقش کواکبدن ساده اولمغین فلک اطلس افلاک بونجلین مستعمل
اولمیدی سنک خدمتکارلرک پاتابه سی ایچون خرج سوریلور یعنی فلک
اطلس اکر فرسوده وکهنه اولمیوب جدید اولیدی خدمه ممدوحک پاتابه
وطوزلقلری ایچون طونلق طونلق پاره لنوب خرج سوریلوردی • حق بیلور کیم
ایلم کیرسه بنم اطلس چرخ • پاره لردم آنی مهروار طونلق طونلق م شریانی
کسر شین معجمه وسکون را ر حمله ایله شرایینک مفردی در شرایین قلبدن
بدنه متفرق اولان عروق نابضه یه دیرلر یعنی سکا دشمن اولانلرک لبی
شام وسحر سیر ابدر لکن اول آبدن که آنک حوضی دل وجدولی شریاندر
حاصلی دشمنلرک لبی شام وسحر خون دل ایله سیراب اولور م چونکم دماغ
فلک سنک صیت وآوازکدن مختل اوله لایق دکلدر که عیسی مهرندن
خللنی رفع ایده یعنی چونکم سنک طنطنه دولتکدن دماغ فلک خلل پذیر
اوله عیسی مهر وشفقتندن فلک نابکارک صداعنه علاج ایتمسی لایق و

شایسته دکلدر زیرا م اگر جعل ناپاک رایحه کلدن دردسر بولورسه بلبل جعله
علاج ایچون صندل ازمز یعنی جعل بوی کلدن دردسر پیدا ایلدکده بلبله
نیجه صندل ازوب علاج ایلمک شایسته ایسه کذلک سنک صیت وآوازکدن
دماغ فلک علاج ایلمک عیسی یه لایق دکلدر م بو جواهری که سنک جودک

قطعه

امل ایله نثار ایلر جمله سی بنم دل وطبعمده اولان گهر معانینک همنکی در
یعنی ارباب رجایه نثار ایلدوکک جواهر احسان بنم طبعمده اولان گهر
معانی جنسندندر آشکاره سویلیوب حجاب ایلمم بکزر که سنک کفک اشتیاق
اول معانی نک صورت نوعیسنی تبدیل ایلدی یعنی کفکه اشتیاقدن جوهر
اولدی یوخسه آصلنده دل جوهر معانی ایدی م لوحش الله تقدیری لااوحش
الله در الله وحشت ویرسون دیمکدر دودمان قبیله معناسنه در مستاصل
کوکندن قوپارلمش معناسنه اسم مفعولدر سنک اول سبک سیر اولان سمندکک
حق آقاتدن بری ایلسونکه کسل وکلل قبیله سی آنک سوخلغندن خراب والمشدر
یعنی سمند سبک سیرک بر مرتبه شوخ وچابک درکه کسلی کوکندن قوپاروب اصلا
کسل قومز ۰ اوکلکون صفاکستر که مانند کمیت می ۰ خرام ایتدکجه دللرده قومز
آلام دورانی م اول رخش برق عنان بر سبک سیردرکه چونکم آنی طولودیرکین
ایدوب قوپره سن ازلدن ابد جانبنه واروب وابددن ازل طرفنه کلور
یعنی بو قدر محلی بر دمده قطع ایلر م کشی کرکا فلکه اشدن مخففدر آشنا اشده
اولان ضمیر کفله مرتبط اولوب بکفکش دیمکدر رجعت مضاف اولان
که کا بعدن مخففدر رجعت وقتنده دیمکدر کفل فتحتین ایله صغری معناسنه در

یعنی

یعنی اول اسب باد سرعت وآتش عنان شتاب ایله کیدرکن بیث نیسندن طاقله یی
قطره لر رجوعی وقتنده شبنم کبی صغرسنده قرار ایلر حاصلی بر مرتبه تیزرو
درکه جولان ایلدکده آلنندن دوشن قطره لر بره انمزدن اول میدان
باشندن اینه دوندکده صغرسنه دوشر م اول اسب جهان پیما سرعتی اگر
خورشید ویرسه بر دمده ثوردن ترتیب منازل ایله حمله کلور یعنی خورشید
بروجنی برسنده دور ایدرکن اول سبک سرعتی ایله حرکت ایلدکده ایکنجی
برج اولان ثوردن جوزا سرطان اسد سنبله میزان عقرب قوس جدی
٢ ٣ ٤ ٥ ٦ ٧ ٨ ٩ ١٠
دلو حوت برجلرینی بردمده دور ایدوب حمله کلور م اول اسب برجنبشک
١١ ١٢ ١
سکنات قدمی شوخلغندن ناممولدر یعنی آیقلری ساکن ایکن طوردوغی
یرده برکونه شوخلق ایلر که کورنلر سکوننه عمل واعتبار ایتمیوب یوررر
صانورلر وحرکات فلک آنک سرعتندن مستعملدر یعنی بر پایه ده درکه
حرکات فلک آنک سرعتنه نسبت مستعمل وبطی در م سنک خصمک حالت نزعده
ایکن اگر باشنی اول اسبک پاینه بند ایلرلرسه قیامته دک بوغازنه اجل الی
ایرشمز یعنی خصمک نزع روح وقتنده سرنی اول اسبک پاینه باغلرلر
بر مرتبه سرعت اوزره کوتوروب کیدر که قیامته دک یقه سنه دست اجل یتیشمز
م اول اسب پر زورک عنانی اداره اولدقده شدتندن هوا کره ناره
وارنجه بصل کبی دایره بر دایره دونرک طی اولور یعنی طوغرو کیدرکن
دیزکنی دوندریلوب بر اوغردن دوندکده هوانک زورندن کرد باد کبی
دایره اولوب کره ناره دک چقر کیدر بو محلده رخشه متعلق اولان ابیات

تمام اولوب بوندن صکره کلن ابیات مخریّه در م ای داور بر حکمه متعلق
مصلحت وار وراشارت بیور تاکیم فلک صدا عکزا ایچون صندل ازسون
یعنی حکم وفصلکزه محتاج بر دعوامز وار در حضورکزه عرض ایلیوب مبارک
باشکزی آغرشق کرکدر مقدم فلکه امر بیورک صندل مهیا ایلسون م تماما
برشهر خلقننک دادی آل که بو مغرورک کبر ونازی اندازه قدر ومحل ایله
دکلدر یعنی کبر ونازی کندو قدر ومحلنه کوره اولمیوب حدّندن زیاده
اولمغه بتون برشهر خلقنه کوج ایلمکده در اوجهتدن آلیویر لمک ایچون داد
خواهلغه کلدک م عرفی بر بر غرورکه تاکیم بن سنک مدحک قپوسنی دق ایلمزدن
اوّل ظن ایلردی که دوران مثلنی کتورمامش اوله یعنی بن سنک ستایش و
مدحیکی کندویه تکلیف ایلمزدن اوّل جهانه مثلی کلممش ظن ایلردی م عرفی
اکر بوز بیت بلندی سویلرسه نیم تحسین ایلمه که حسن طبیعتندن دماغی مختل اولمشدر
یعنی حسن طبیعتم واردر دیو غرورندن مختل الدماغ اولمغین تحسینه سزا یوز
بیت بلند اداده سویلرسه نیم تحسین ایلمه که دخی زیاده خودپسند اولوب غرورندن
کچلمز اولور م سومنات ضمّ سین وفتح میم ایله هندده بر ولایتدر وآنده اولان
بتخانه‌لره دیرلر وبر معروف بتک اسمی در بو محلده بتخانه معناسنه در چیدن
دوشرمک معناسنه کلدوکی کبی دیزمک معناسنه ده کلور بو محلده دیزمک معناسنه در
لات وهبل ایکی مشهور بتک اسمی در حاصل معنا اکر عرفی‌نک هر سر موینی
خردابله شکاف ایلیه‌سن بر سومناتدرکه آنده لات وهبل دیزلمشدر یعنی
غرور وتکبّری بر مرتبه ده در که هر سر موینی عقله یوقلک عجب وکبرندن

بتمر

یاخود کبر ونازننک قدر
معیّنی ومحل مخصوص
اولمیوب لاینقطع
متصل وواحداً نازایلر دیمکه اوله
منه

یاخود بن سنک ستایشکده
جواهر نثار ایلمزدن اوّل
کمال غرورندن افکرده
ابدیکه جهانه مثلی کلممیوب
سخندوحبی دنیاده سمن ساز
اولمیه
منه



بتمر دیزلمش بر بتخانه بولورسن بو بیتی بیت اوّله ربط ایلمکده ممکن در
یعنی بو جنس مختل الدماغ درکه اکر سرموینی الخ م ارباب دولنک نامه‌سنده
هرا وقودوغی کبّاری کندو آصل ونسبی ایچون طشره چیقاروب یازر یعنی
بر نسب نامه‌سنی تتبّع ایدوب بولدوغی کبّاری اخراج وجمع ایدوب کندو ایچون
نسب نامه ترتیب ایلر م عرفی خلقه بر مرتبه کبر وناز ایلرکه کویا کوهرافروز
رموز در دریا وکان دکلدر یعنی رموز کوهرینک مربّیسی اولوب دریا کبیدر
وکان کبی جوهر تربیه ایلمز وعقوله حکمت اوکره درکه عقولدن مأخوذ ومستعار
اوله حاصل صانکه عرفی کوهرافروز رموز حکمت آموز عقولدرکه یره کوکر
صنعه مزم پنداری اول درجه ده درکه بازیچه ایله کف اندیشه یه عنانی قوسه
یعنی تقلیدسز اوپونله اعمال اندیشه ایله شعرای عربدن جریر واخطل کبی نامدار
شاعرلره سرفرو ایتدوروب دوشلرینه غاشیه قور یعنی شعرنک ستلری ایله بر مرتبه
فصاحت وبلاغتی مشتمل درکه شعرای عرب عبودیت ایدوب اظهار عجز ایدرلر
بو ایکی بیتی تهکّم واستهزایه حمل ایلمکده اولور فقیره قالسه بو ایکی چه بلا
عیب تراشدن صکره یازوب ظاهرنه حمل ایلدم لکن کوریلان نسخ دیوانک
جمله‌سنده اثنای زمده بو ایکیسنین ضروری بوکونه توجیه اولندی م عرفی دعوای
همت ایلر وخلقک شرمندن خلوتده رنک روینی شکسته ایلر اکر جام کی
قطیفه اولمزسه یعنی سویلدر اولسک دعوای همت ایدوب متاع دنیادن
اعراض صورتنی کوسترر لکن تنها خلوتده ایکن پوشش اکر قطیفه اولمزسه
خلقدن شرمه دوشوب رنک رویی اوچر حاصلی فرط غرورندن یالکز اولدوغی

حالده بیله کندوسنی نظر خلقده صایوب محتشم و متجمل اولمق استرم زر دهدهی
زر خالصه ویرلر نه چوق عیب طلب ایلرم یعنی عرفی نک نه چوق عیبنی آره یوب
ذم ایلرم که حد یوق اولسون زر خالصک عیب و نقصنی قلب اولان سیم دن
استماع ایلمه یعنی سیم قلب حسدندن زر خالصی نیجه قدح ایلرسه کذلک بنده عرفی
کبی ممتاز و سحر پردازی ذم ایلدوکم حسدندندر م گچمشده عرفی کبی کیم ایدی و
شمدی کیم واردر و دخی کیم اوله گرکدر یعنی گچمشده و گله جکده و حالا عرفی یه
بکزر گورلمشده ایشدلمشده کیم واردر ایشته ماضی و حال و مستقبل یعنی بو اوقاتده
اولاندر و اوله جقلر گورلیوب ایشدلمکده در هیچ بر بنده عرفی نک مثلی معلوم
دکلدر • کشودم دیده بر مستقبل و ماضی و حال اینک • نه بینم همچو او یی و نخواهم
دیدو نی دیدم م هر کیمسه که عرفی ایله عطارد کبی حرد مصاف اولمیه یعنی هر کیمسه که
عطارد عرفی ایله جنک و جدله قادر اولدوغی کبی قارشو طشمغه قادر اولمیه
صلح و تحسین و خوش آمد ایدوب تهور و جدل ایلمسون م اول ابیات بلندکه
عرفی نک طبعندن ظهور ایلمشدر بر انتی بدرکه دیوان سخن بخش ازلدن در
یعنی عرفی نک زاده طبعی اولان ابیات بلند دیوان سخن بخش ازلدن انتجاب
اولمشدر م و اول ذرات معانی که عرفی نک اوزرینه جوش ایدرلر اگر محلتنی بیلورلرسه
جمله سی خورشید اولورلر یعنی دل عرفی اوزره پرواز ایلین معانی ذره لری
اگر میرابو الفتح کبی مدحه شایسته دولتی نک ثناسی محلنده اصابت ایدرلرسه
جمله سی خورشید اولورلرم عرفی آصل گوهر نک عزتندن و شرف ذاتندن پای تخت
ثری یه والی آغوش زحلده در یعنی عرفی شرف گوهر ذاتنه بناء علو درجه سی

طالب آملی

بر پایه‌ در



بر پایه درکه مثلا بو تختی آسمانده زحل ایله هم آغوشدر و شاعر لغنده لاحق
اولان ذلتنه بناء آیاغی تحت الارضده در م مدح و غزل سببی ایله عرفی نک
عزتی اویله شهید دکلدرکه حشری اوله یعنی عرفی نک عزتنی شعر اول مرتبه
هلاک ایلمشدرکه یا توب یا قلمغله علاج پذیر اولوب عودتی ممکن اوله و الا
مدح و غزل ستمندن گریان اولوردم لکن نه فائده که گریه ایله عودت ایلمز
م عرفی اگر ذلت شعردن نا مزد عار اولدو یسه لکن شعر عرفی نک عزت و شرفندن
ذللدن ایی خلاص اولدی یعنی اگرچه عرفی حسابت شعر ایله عاره دوشمشدر
لکن شعر عرفی نک شرفیله سفلدن خلاص اولوب عزت بولدی م شعر عرفی دن
بیش اولوب ترقی یه بولدی یوخسه کم اولوب تنزل بولدی سن زبانمی بیلوب
آکلرسن پس بونی سکا شرح و بیان ایلمک غلط در یعنی بنم سببمله شعر شرف
بولدوغنی آکلرکن شرح و بیان غلطدر و سندن غیری ایسه بنم یانمده لات و
هبل مشابه سنده بر آلای اباطیل در آنلره بونی آکلتمق لازم دکلدر م الله
حمد اولسون که تا عرفی سنک قدرکی بیلنجه جوهر عبودیتی هنری کبی پسندیده
اولمدی یعنی عرفی سنک قدرکی بیلوب سکا قول اولمینجه جوهر عبودیتی پسندیده
اهل جهان اولمدی هنری پسندیده خلق عالم اولمدوغی کبی حاصلی عرفی نک
عبودیت و هنری سکا بنده اولمینجه پسندیده اولمشدرم بو که سنک عهدده
زمانکده در اگر جم دکی زماننده اولیدی مدح و غزل گهرلی کندویه نثار
ایلردی یعنی اگر عرفی جم دکی دورنده اولیدی جوهر اشعارنی سکا نثار
ایلمکه تنزل ایتمیوب کندوسنه نثار ایلردی م عرفی طالعنه شکر ایلر دینجه

شکر ایلمسون اول یک اندیش که چشمی ابتدا سکا دوشدی یعنی عرفی سنک عهد کده
اولوب سکا بنده اولدوغنه بی اختیار طالعنه شکر ایلر زیرا ممدوح کامله بنده
اولمق فکرنده ایکن مساعده طالع ایله ابتدا چشمی سکا دوشش اولدی م یک
منعم و یک نعمت بی منت و یکشهر صد شکر که تقدیر چنین راند قلم را م صله جایزه
شعره دیرلر عرفی صله قبول ایلمز و بو حسن طلب صایمیه سن یعنی جایزه قبول
ایلمز دیدوکنی ظرافتله جایزه استمک معناسنه حمل ایلمه سن خود بیلورسنکه عرفی
امیدوار جایه نذر ایلمشدر یعنی امیدوار جایی نیجه ترک ایلدوکنی بیلورسن م وگل
فتحتین ایله بغمورون حاصل اولان بو فقه چاموره دیرلر اولکه پروانه
خربدر نیاز ایله یاتمز یعنی سنک شمع قربکه پروانه اولان عرفی ساحه تقربدن
دور اولنلر کبی آتش نیاز ایله سوخته اولمز اولکه عمامه عرشدر وحله دوشمز
یعنی علو قدرده دستار عرش مشابه سنده اولانه وحل نیازه دوشمک جائز
دکلدر م صله کدالق وستایشگرلک برهان ونشانی در یعنی جایزه ستایشگر
لکلری کدالقله اولانلرک علامت ونشانی درسکا خلوص عبودیت ایله ستایشگر
اولان عرفی حقنده بو آیت کدایی نازاولمسون یعنی عرفی پروانه شمع قربک
ایکن سائر مدایح وستایش صله ایچون اولان اکدی شاعرلردن اولمق تهمتی
ایله داغدار اولمقدن حق صقلسون م اول ویردوکک نسنه وحالاکه ویرسین
کرچه معناً صله درلکن عرفی یه دوستلق ومحبتک صله سی اولوب مدح وغزل
صله سی اولمسون یعنی عرفی یه مقدماً ایلدوکک احسانلر وشمدی قصیده تماً منده
اوله جق احسان کرچه حقیقتده صله درلکن سائر مداحلره اولان مدح وغزل

صله سی



صله سی اولمیوب دوستلق صله سی اولسون م مهر و وفا قصه سنی سکا سویلمکه
قادر دکلم که بو حکایت چونکه او کدنده نهایت پذیر دکلدر یعنی سکا مهر و وفام
حکایه سنی سویلمکه قادر دکلم زیرا سویلمکه مراد ایلسم ابتدا سندن نهایت پذیر
دکلدر که شروع ایلمک ممکن اولم م دیرم که عرفی نک ناصیه سندن هرنه کریاد مشدر
اوقوآنی دیم که مهر و فامی مفصل یاخود مجمل دکله یعنی بن حکایه مهر و فامی
ادایه قادر دکلم لکن سنک طبع وفادانکه جمیع اشیا پوشیده و مستور اولمدوغندن
بنم سرنوشتم نظر ایدوب مهر و فامی اوقو معلوم کز اولسون م سنک نثار کرده
قضا بر نیجه کوهره طمع ایدوب یعنی سکا بر نیجه کوهر نثار ایلمک قصد ایلدی
اول سببدن سنک اخلاصکله ابتدا عرفی نک غرورنی شکست ایلدی یعنی
قضا سکا جواهر نثار ایلمک مراد ایلدکده معدن جوهر رموز اولان عرفی نک
یکمه یه اقول اولمق غرورنی سکا بنده مخلص ایلمکله شکست ایدوب مداح
ایلدی م عرفی افسانه اوقوم سائر شعرانک نوبتی در محل تنک در دیو کوش
چشم کوستر دیلر یعنی بن افسانه مهر و وفا و تمدح سائر شعرا ده شعرلرینی مجلس
مخدومه عرض ایلمکه زمان تنک اولدی حافظ اعیاد و نوروز وسائر هنکام
سرور افزوده شعرا قصاید و مدایحلرنی سلاطین و وزرا مجلسنده کندولر
بنفسه انشا ایلدکلرینه تلمیح در م صاحبکه مدحنی ترک ایله و کندو حکایه کی وبو
طول کلام هیچ سکا نکته اقل و دل دن شرم کلمزمی یعنی بو طول کلام ایله
مدح صاحب کند و حکایتنک ترجیح الکلام ما قل و دل مفهومندن حجاب
ایلمزمیسن م دعایه باشله که اجابت نظرلی سنک لبکه بنلمشدر یعنی سکا منتظر

که دعایه شروع ایلدکلک کبی قبول ایلیه کرچه مسعود ازل محتاج دعا دکل ایسه
یعنی ازلده مسعود اولانلر دعایه محتاج دکللر ایسه ده بیله دآب متالوفی اوزره
دعایه شروع ایله که اجابتنکا منتظر درم تاکیم آفتاب حمل برجنه تحویل ایلدکده
وجه ارض زبرجد کون اولوب سبز اولمغله تاکیم زبول و زمرده لکده قوت نامیه نک
عمل و تاثیرندن مهمل معطل اولم سنک بختک خزرعه نک الکنی بر جرتنیم یر دک
نمو بولوب تازه اولسونکه تا آفتاب عالمتاب بر وجهندن فلک نامنده اولان
جدی و حمل اورته سنده اوتلسونلر جدی لغتده او غلاغه و حمل قوزی یه
دیرلر و ایکی برجک اسمیدر بو محلده توریه قصد اولنمشدرم خصمک درون
خسته اولوب کون بکون عدم یوز طوتسون توبه دن کناه بنجه معدوم اولور
وسنده محض حلمدن تجسم ایدوب ظهوره ایله علمدن عمل ظهور ایلمدوکی کبی
یعنی خصم سیه درون شب کوتاه اولدوغی کبی زواله اولسون و ممدوح
خورشید ضمیر حلمدن ظهور ایدوب روز کبی افزایش اولسون تمت
محصول بیت بر سحر وقتی که شمع شعوره آتشین اورمش ایدم شمع شعوره آتشین
اوردم دیمک شمع شعوری سوندردم دیمکدر لسان فارسیده مستعمل تعبیردر
بونده شمع شعوری سوندردم دیدوکی ده اویقویه واردم دیمکدن
کنایه در زیرا انسان اویقویه وارد قده شمع شعوری سونر یعنی عقلی درکدن
قالور اشته اول حالده ایکن عالم نوردن استفتحوا آیتنی استماع ایلدم
استفتحوا استفعال بابندن امر حاضر جمع مذکر اولمغله طلب فتح ایدک دیمک
اولور یعنی عالم نوردن استفتحوا ندا سنی اشتدم دیمک اثر عرفی مرحوم

بو

شبی سیده دم مصرع بدر
سیده دم که زدم آتشین بشمع شعور
شنیدم آیه استفتحوا ز عالم نور

53

بو قصیده سنی رؤیایه اسناد ایله انشاد ایلمشدر و نعت رسول ثقلینه رؤیاسی
بسط مقدمه قلمشدر بلکه نعتی دخی رؤیایه سویلنمشدر دیو ادعا ایدر تحقنده
بیان اولنورم بدل بدلم تقدیر بنده درت بهد بزم ازل محبوب حقیقی در محبوب بیت
کوکلمش بهد بزم ازلدن برندا کلدی که ای وفاسی کامل عرفی بو قدر وفا ایله
بنم بزم رضا حرزدن زیاده دور و مهجورسن یعنی وفاسی کامل اولنلر رضای
حقه یقین اولورلرسن اویله دکل سن دیمکدرم محبوب بیت عجب اطاعت حسن ادب
ودخی عجب طاقت که اجازتمز ایله بیله بزم وصلمزدن دورسن یعنی وصلمزه
اجازت اولمه سنک بجا انک استغراب اولنمزدی غرابت بونده درکه بزسکا
اجازت ویرمشی ایکن سن ینه حسن ادب رعایت قصدیله مهجور قالمش سندر
بس امدی م محبوب بیت بو بنده زیاده حلال دکلدر بنده مهجور اوله سک اکر
تاب خورشید جماله طاقت کثور مکده حوصلکه اعتنا و اعتمادک وار ایسه
مجلس حضوره کل م طلب نثار وصف ترکیبدر طلب ایده رک کل دیمک
طلبده قوی و متین اول دیمکدن کنایه در مقام منع کلیم طورده حضرت
موسی یه لن ترانی یا موسی خطابندن کنایه در بر متاعه تشبیه ایلدی و لازمی
اولان بسط آر القدر آندن منع ایله استعاره تخییلیه قصدین ایلدی محبوب بیت
عرفی سن کمال طلب وصال ایله کل و حضرت موسی یه لن ترانی دینمش ایکن
بکا بالطریق الاولی اجازت وصلت یوقدر زیرا بوسکا عذر اولماز و بو
اعتذارک مقبول دکلدر زیرا حضرت موسی یه لن ترانی خطابی بر حکمته مبنی
ایدی بو شرف نفسنده محال اولدیغندن دکل ایدی حکمت نه اولدوغنی کلنجکره

که ای تمام وفا وز رضای ما بس دور
سبحان ز نشا بهد بزم ازل ندا آمد
که با اجازت های ز وصل ما مهجور
زهی اطاعت حسن ادب زهی طاقت
زیاده نیست ز حلال دورییت و دوری از ما
اگر جو حوصله تا زی در آ به بزم حضور
طلب نثار و ز امتناع منع کلیم
بطلح عذر میار اکه نیستی معذور

قطعه ده دیه جکدر معنی بو اوچ بیت بر قطعه منزله‌سنده واقع اولمشدر

م محصول بیت قطعه حضرت موسی کلیم الله لن ترانی خطابنک حکمتن بیان

ایدوب دیرکه کرچه چشمهٔ مقصود ده بزم عشقه مزالی حضرت موسی‌نک

ساغر امیدینی قیردیسه عطا واحسانده قصور ودریغ معناسنه دکل ایدی

بلکه بزم جلوه مزه عرصهٔ طور تنک ایدی اول سببدن ساغر امیدی شکست

اولدی یعنی لن ترانی دینلدی ایدی سکا اول عذر اولنماز زیرا بزسنی بریره

دعوت ایده یورزکه اول بر عالم شهود دکلدر حدود وجهاتدن منزه

وحد تعبیردن خارج برجلوه کاه جمال محبوب حقیقی وردیمک استر بورتبه

دعواسی رؤیا حالی اولمغله فی الجمله ادعادن قورتره بلور زیرا رؤیاده

سیر ایدن خیالدر خیال ایسه مانع یوقدر هر یره یه اولسه کیده بیلور والعهده

علیه م معنا بودرکه سن اهبطوا معامله‌سندن متاع ایله که بیعکده صحیح

دکلدر سعیکده مشکور اولماز یعنی حضرت آدم ایله حضرت حوا یه بر جرم

ایچون اهبطوا دیو امر اولنوب جنتدن اخراج اولنمشیکن بنم بو قدر

حد وحصردن خارج جرم وکناهم واریکن بزم وصله نیجه لایق اولورم

دیمه که اول عذرکده مقبول دکلدر م محصول بیت دعوتک ملاطفت

قبوسی کشاده درکل زیرا ان سعیکم لشکور مفهوم شریفی طالب صلحدر

جرمکزده وار ایسه صدق وخلوص درونکز ایله اولان سعی وعبودیت

موجب غفران اولمشدر همان امیدکامل ایله کل تأخیر ایتمه دیدی دیمک

استر م محصول بیت مشاهده باده‌سی رخیصی میکده یولی ممانعت محتسبدن

پاک



پاک بویله ایکن سن دفع خمار ایتمیوب حالت نزع جان مشقتده سن یعنی شراب

وصاله مانع یوغیکن سن ینه خمار هجر ایله هلاک اولمقده سن نیچون بویله ایدرسن

م کل شراب وصالدن نوش ایله که سنی مست ایکن شهید ایده یم زیرا مستور

اولنلرک شهادتی ده قابل رحمت دکلدر بونده مستور دیو عشقدن سالم اولان

کمسنه یه دیرلر می عشق وبادهٔ وصل ایله سرمست اولمدقجه رحمت اولماز بیاکه

در طلبت برغراز صدر سریر     بیاکه بهر تو بر صفهٔ صفای سرور چو

عشق ماهم بنا یافت شاهد وصل     چو حسن تو هم آرایش است حجلهٔ

سور بو ایکی بیت دخی قطعه در محصول بیت قطعه کل که صدر سریر اوزرنده

سنک طلبکده کل که سنک ایچون صفای سرور صفه‌سی اوزرنده بزم عشقمز کبی

محض چشم در شاهد وصل وسنک حسنک کبی ده مزیندر حجله کاه سور لف

ونشر مرتب قاعده‌سی اوزره صدر سریر اوزره شاهد وصل وصفای

سرور صفه‌سی اوزرنده حجلهٔ سور بو انتظاردن تمام چشم اولمش بزم

عشقمز کبی واول دخی محض زینت اولمش سنی کلور دیو سنک حسنک کبی م

محصول بیت بو احانک صداسی کوکلمه شویله تأثیر ایلدیکه اصحاب قبوره

صور آوازی ایره جکدر یعنی میت کبی ایکن حیات بولدم دیمک استر

دلم بناله در آمد که هان صبوری را     زهجر کر درین راه کس مباد صبور

کوکلم فریاده کلدیکه صاقین صبری حددن آشورم یعنی بن صبر ایلدک بو

یولده کمسه‌لر صبور اولمسون یعنی بو خصوصده صبر غایت مشکلدر اولمسون

کافر ابر زلف خونخوارک سنک مفهومنجه یعنی دشمنلریم دخی بو یولده صبور

اولمسون بازقدر دیدی دیمک استرم محصول بیت عنانی عزیمتی ارخا ایدر اولدیغم
حالده بام وصال آلتنه صیچره دم شویله که آیاق ایزندن وستورکم استرجمی در
دحی دابه ایزندن منزه کدیش ایله بام وصال آلتنه واردم بوندن آیاق
ایزندن منزه کتدم دیدوکی خیالم ایله واردم دیمک استر زیرا خیال واردیغی
پرده ایزی اولماز اشته ایام وصال آلتنه اویله واردم دیمکدر م مضمون بیت
عابدلرک دست همتی ایله اولین قدمده اسباب خلد وحور و قصورکه عبادت و
طاعتدر آنی ترک ایلدم یعنی بنی اول رتبه یه طاعت وعبادت کوتورمدی
بلکه بنم جنم آدیم ومطلوبمک کرمی وقوت طالعم کوتوردی دیمک استر کلمه جک
بیتله بومفهوم آشکار اولور م دست ادبی حبل متین کرم حقه اوروب
سی بازوی دولت ایله اوج حضوره واردم دیمکدر کمال جذبهٔ لطف
اشتین فشانم برد بذرده که یکی بودرنک سایه ونور لطفک کمال جاذبه سی
بنی رقص کنان برمحله کتوردی که آنده سایه ایله نورک رنکی بر ایدی یعنی آنده
اجسام کثیفه یوق ایدی جمله ارواح ایدی دیمک استر زیرا سایه جسم کثیفدن
اولور م سبحان الله یعنی اول بزم زوالدن بررتبه تعجب ایلدم که تبارک الله
وسبحان الله دیدم زیرا نور حسن ایله طوبطلو ایدی و دوستلقدن یعنی
محبتدن معمور ایدی سطح انجمن افتاده فرشهای لطیف زکونه کونه
عنایت ز اطلس وسمور سطح مجلسده دوشنمش ایدی یعنی سطح مجلسی دوشلی
ایدی دورلو دورلو عنایت حقدن دیبا باساطی کبی اطلس وسموردن دکل
ایدی م محصول بیت مهد وصالک یمین ویسارنده برجماعت دوزمشلر ایدی کم
هر بریک

عشاق فکنده جان دم برزبام وصال
منزه از ازلسی کام و سیر و ستور
بدست همت عشق ویران [illegible] بردوم
باولین قدم اسباب خلد وحور وقصور
زدم بحبل متین جواودت ادب
بسعی بازوی دولت شدم باوج حضور
تبارک الله ازین بزم زوال که بود
بنور حسن لبالب ز دوستی معمور
جماعتی بیمین ویسار صد منشور
که هر یکی بسعادت خرقه [illegible]

هر بریک سعادتدن یوز براتی وار ایدی یعنی الی براتلی سعید ایدیلر م بوبیتده
عرفی صوفیه مذاقنجه اولدوغی ظاهر اولور اهل شرع ایله صوفیه بیننده متنازع
فیه اولان مسئله که وحدت وجود مسئله سیدر اشته اول مسئله اقتضاسنجه منصورک
اظهار ایلدیکی سر خفی آنلرک نغمه لرندن دامر ایدی وخلقک طعنندن وسیاست
داری خوفندن امین ایدیلر دیمک استر یعنی منصورک سویلدیکی سوزی بی
پروا سویلرلر ایدی دیمک استر دلیل دعوی منصور که آیت مبین بلوح
ناصیه اتحادشان مسطور منصورک دعوای دلیلی که بر آیت مبیندر آنلرک
اتحادی ناصیه سنده مسطور ایدی دیمک استرم بو جمله مثابه ده ونا صکره
بر سرور کوردم یعنی بر اولوکمسنه کوردم که اول اصحاب قرب صفنک صدر
صدوری ایدی یعنی جمله نک بیوکی ایدی م جمال صدر نشینان ز نور چهره
او چو انجم از اشعه اختران مستور صدر نشینلرک جمالی چهره سی نورندن
یلدزلر کونشدن مستور اولدوغی کبی مستور ایدی م حیرت ایله فکره ومراقبه یه
واردم که یارب بوکم اوله که بونک صورتی جمله نک معناسی زینتیدر هنوز
دردلم این معنی خجسته اثر ز شاهراه تحیر نکرده بود عبور هنوز کوکلمده
بو معنای خجسته اثر شاهراه تحیردن عبور اتمامش ایدی که یعنی هنوز اول فکر
بنده باقی ایدی وهنوز دخی حیرتده ایدم که کفت شاهد تنها نشین مسند حسن
ز روی مهر که ای از ره بصیرت دور مسند حسنک تنها نشینی اولان محبوب محبت
یوزندن دیدیکه ای بصیرت یولندن ایراق اولان بی بصیرت م نه شکل کحل
قالدیکه سن بزم هدایتمزدن آنی آلمامش اوله سک یعنی هدایتمزدن درلو درلو

زطعنه عدوم وارست آسوده
چکیده از نفس جمله نغمه منصور
[illegible] بوده جمع [illegible] صدر صدور
که بود بر صف اصحاب قرب صدر صدور
[illegible] که بود
خود شدم متحیر که یارب [illegible] جمهور
که هست صورت او زینت معنی جمهور
[illegible] ز کحل [illegible] فتی ز هدایت ما
که ام [illegible]
هنوز دیده [illegible]

کحل آلدک و هنوز سنک معنا کوزک یته عینی قصور در یعنی بلمیورسنی بوکیمدر
بو قدر هدایت کحلندن صکره بلمک کرک ایدک بوکم اولدوغنی دیمک استر
م اول سنککم اولدی وغنی بلمدیکک کمسه نک کردر اهندنی بزم آستانز خرده
برکحل وار درکه آنک هر ذره سی بر چشم چشمهٔ نوردر اجازت قدم او بیار
تابدیم کرهست منت این توتیا بدیدهٔ حور آنک آیاغنی اجازتن کتور تاکم
آندنی سکا ویره یم کر دیدهٔ معنایه چکه سن و آندنصکره هرنه کوررسک بلورسن
زیرا بر کحلدر اوکه آنک منتی دیدهٔ حورده دریعنی دیدهٔ حوردخی آنی
منت ایله آلور وکوزلری اول کحلدنی منوردر آنک آیاغندنی اجازت
آلر بلورسک سکا ویره یم دیدی م واکر چره طاقتک یوق ایسه یعنی وارو ب
اجازت آلوب کلوب اول کحلدنی کوزکه چکوب کندینک بلمکه صبر ایده مزسک
سویلیه یم سکا کیمدر اشته بو اول کمسه درکه روز ازلدنی بری بز ناظر و بزم
منظورمز بودر یعنی مخلوقاتدنی مقصود بالذات اولان بودر دیدی
دیمک استرم صورتا بزم آیینهٔ حسنمزدر اما معنا حرزده یعنی حقیقت حالده
صورت ایله معنانک روحی بونک ایله مسروردر ز آستین نرسیدنی بجیب
دست وجود اگرنه گوهر او داشتی هوای ظهور محصول بیت دست
وجود آستینی دن جیب وجوده یرشمزدی اگر آنک کوهر وجودی هوای ظهور ده
اولمه ایدی لولاک لولاک لما خلقت الافلاک مفهومی افاده ایدر بیت در
م محصول بیت بو اوصاف جمیله ایله موصوف اولوب بوراده کلنجه تعظیم ایلدکم
وجود مکرم عالی کوهر طراز صورت و معنی اولان جناب حضرت رسالت مآب محمد

عربیدر

بر آستانهٔ ماهست کردی از ذره وی
کر ذره ذره هست چشم چشمه نور
که هست منت ازین توتیا بدیده حور

دکر صبور نه تا بکوبر این ایت
که ما بروز ازل ناظر بر او منظور

بصورت آیینهٔ حسن ما بمعنی ما
روان صورت و معنی بذات او مسرور

طراز صورت و معنی محمد عربی
که نطق ما با ادب نام او کند مذکور



عربیدرکه بزم نطقمز آنی تعظیم و توقیر ایله مذکور ایلر لااقسم بهذا البلد وانت
حل بهذا البلد آیهٔ کریمه سی و یس والقرآن الحکیم انک لمن المرسلین علی صراط
مستقیم آیهٔ کریمه سی کبی مثلا م محصول بیت شمدی که معرفتک حاصلیدر یعنی
بوکم اولدوغنی بلدک قالق وکوتور آنک آستانه سندنی کحل تحفهٔ مقدوری
یعنی قادر اولدوغک تحفه یی کوتور و مقابله سنده کحل چشم جان آل آستانه لرندن
دیمک اوله یوقسه بونک تحفه سی که بو قصیده اوله جقدر اکا کحل اطلاق چندان
ملایم دکلدر آنک ایچون بو بله تأویله محتاج اولدق ز آستانه او تقدیریله
م محصول بیت چونکه بکا شاهد تنها نشین مسند حسن قالق تحفهٔ مقدوری
کوتور و مقابله سنده کحل بصر آل دیو امر ایلدی لطف الهی عونیله بر لمحه ده
بر قصیده دیدم که مطلعی کله جک بیتدر بو دستور ده دیمک بو اسلوب بده
دیمکدر زهی لوای نبوت نصیبت منصور خراج عشق ز آمیزش دولت
رنجور محصول بیت لوای نبوت سکا نصبت ایله عجب منصور و مظفر در یا رسول الله
خراج عشق دخی آمیزش دلک ایله عجب رنجور در یعنی لوای نبوت ذاتنده
هر زمان منصور اولدوغی سکا نسبتی شرفندندر و عشق و محبت سندنی
غیریلری محبت خراج ایدر ایکن سنده بر کونه قوت عشق الهی واردرکه خراج عشق
الهی واردرکه خراج عشق کندیسی سنک طبع شریفک ایله مقارننددن خسته خراج
اولمشدر م محصول بیت نور ایله سایه یه چونکه سکون ایله سیرانی ایلیه سنک
یعنی بر ینه کلیت و بر ینه دور دیرسنی زمانه نور ایله سایه آراسنده فاصله بولور
یعنی بونلر بر بر ینه مستلزم اولوب آیریلق محال رتبه سنده ایکن سنک امرک ایله

حضور نا که معرفت حاصلست جز وی بر
باستانه او کحل تحفه مقدور

بجو نثار لطف الهی بلمحه ز تفکیر
قصیده که بود مطلعش بدین دستور

بنور سایه چو امر سکون و سیر کنی
زمانه فاصله یابد میان سایه و نور

بباغ طبع تو وراوج استفاده فیض
همای عقل طلبکار سایهٔ عصفور

سایه نوردن و نور سایه دن آیریلور اولقدر نافذ الامر رسول مجتبی سن‌ام
محصول بیت سنک باغ طبعکده استفادهٔ فیض اوجندن عقل هماسی سرچه‌نك
سایه‌سی طلبکاریدر یعنی سنك باغ طبعکدن استفادهٔ فیض ایدن سرچه
قوشنك سایه‌سی عقل هماسنك التجا ایلدیکی سایه در سرچه یه اولو شرف
باغ طبعکدن استفاضهٔ فیض ایلدیکندن کلمشدر هدایت تو نماید بچشم
صورت بین هر آنچه درحرم ایزدی بود مستور محصول بیت یا رسول الله
سنك دلالت و هدایتك چشم صورت بینه یعنی بیاغی بو ظاهر بینی اولانی
کوزه حرم باری تعالی مستور اولان اسرار غیبیه یی کوسترم محصول بیت نور

زنور ناصیه‌ات ماه اگر بگیرد تاب
بآفتاب وهد نسخهٔ سنین و شهور

القمر مستفاد من الشمس قضیه‌سنه موقوف بر مضمون عربیدر اویله دیمك
استرکه قمر بهرماه آفتابدن تدریج ایله نور آلوب کاه بدر و کاه هلال اولمق
ایله حساب سنین و شهوری متکفلدر اما اگر سنك مبارك ناصیه منورکدن
برکره اگر نور آلسه بر دخی هلال اولمق احتمالی قلماز ایدی و اول حسابك
نسخه‌سنی آرتق آفتابه ویردی ماه و سال آفتابك بدر و هلالندن معلوم
اولوردی دیمك استرم محصول بیت اول نقدنه بری یعنی اول کوندن بریکم

ز زان نقش که بر دفتر اراده اند کوهر تو
بکنج صنع نمانده تعلق گنجور

کنج صنعدن سنك کوهرك طشره ویردیلر یعنی عالم وجوده کلدك اشته اول
کوندن بری اول کنجه کنجور اولنك اول کنجه تعلیقی قالمدی یعنی جمله کوهرلرك
اعلاسی بو ایدی چونکه خزینه‌سندن بونی چیقاردیلر آرتق خزینه اوکلی بحثه
قالمدی دیمك استر اجل رسیده چو نامت بجبهه بنویسد خجل شود زنکه کردش اجل
از دور محصول بیت اجل رسیده یعنی اجلی ایرشمش کمسنه نام شریفنی جبهه‌سنه یازارسه

اجل

اگرچه هست مبرهن که در دیر وجود
موثرند صفات الٰهی نی تمانور
عداوت تو کند بحث ایزدنماید در نور
مزاج علم خداوند مجبور و مکرور

اجل آکا ایراقدن بقمقه بله خجل اولور یاننه کلمك قنده قالورم قطعه
بو قطعه و بوندن صکره کله‌جك بر قطعه دخی وار در که جناب رسول اکرمی
نعت مضمونی حاوی اولمغله اختیارسز قضا و قدر طرفنی تعبیرده کستاخانه
عقایده مخالف سوزلر ارتکاب ایلمشدر تجاوز الله عن ذلك محصول قطعه اگرچه
مبرهن مثبتدر که حق تعالی‌نك صفاتلری موثر در مأمور دکلدر یعنی متاثر
دکلدر اما سنك عداوتك یا رسول الله اویله بحث ایلر که حضرت حق اول عدوکه
غضبه کلور یعنی سکا برکمسنه عداوت ایله حق تعالی آکا غضب ایلر دیه‌لم کم
عرفینك تعبیر نکده مالی بوکا وارجقدر بو ایسه مشروع محققدر انجق تأثر
و مزاج اسنادلری کستاخانه در اگرچه کندیده محققدر دیمز انجق سنك
عداوتك اویله بحث ایدر دیمکله کریبان ذمتی خلاصه فی الجمله تأویل

شعاع شعلهٔ رخ تو قند نور سحاب
رساوبرق شود در شمع صبا و دبور

یری قویمش اعتقادنده کرکدر هله بشقه مضمون ایله یاخود تأثیر تعبیرندن بشقه تعبیر ایله
اولسه معقول اولوردی م محصول بیت یا رسول الله سنك شعاع شعله
چهرك سحابه اوغراسه برقك کولی صبانك وغربه روزکارك کوزینه سرمه
اولوردی قطعه ز سر کلاه حکومت بدامنی تو نهاد قضا که هست
در عالم بحکم او مجبور که این کلاه بسرهانی و کوشه بر شکنش که در دو
کون تو تنها امروهنم مأمور اشته بو قطعه ده دخی تقبیح کلور محصول قطعه
قضا که عالم غیب و شهود آنك مجبوریدر کلاه حکومتی باشندن سنك دامنکه
قویدی و دیدیکه بو کلاهی مبارك باشنه قو و کوشه‌سنی قیر یعنی امیرانه
بر طرفه اکری قوی زیرا ایکی عالمده سن آمرسن و بن مأمورم هرنه امر ایلرسك

بعد امر نو حکم قضا چنین منوع
که از نزول کلام مجید حکم زبور

اکی اشلرم دیدی دیمک اشرم بو بیتده دخی منسوخ تغییری کرکز مقصودی
ظاهردر **اگر ز روی ضمیرت نقاب برخیزد برنک سایه شود آفتاب**
**طعمهٔ نور** محصول بیت اگر آفتاب ضمیرک یوزندن نقاب قالقارسه یعنی
اویله منور درسنک آفتاب ضمیرک یا رسول الله که فرضا اکر یوزندن
نقابنی قالدرسه سایه رنکنده یعنی سایه کبی آفتابده طعمهٔ نور اولور
شمدی آفتابک نورندن سایهٔ ظلمتی نه مضمحل اولورسه سنک آفتاب
ضمیرکه نسبت بو آفتابده اویله در نقابی قالقسه بو آفتاب طعمهٔ نوری
اولوردی **م** ای پادشاه ملکت جود و کرم سن اول ذات کریم الشانسن کم
سنک کرمک متاعی زکوة ایلی عالمده فقر و فاقه دن قورترب معمور ایدی
**ایلر منم که کرده ام از تنک شرکت نوعی نصیب خرقهٔ انسانی از هزار کونه**
**قصور** محصول بیت یا رسول الله سن عالم کرم و احسانک اویله بر پادشاهی سن
اما بنده سنک زکوة احسانکه برکونه محتاج فقیرم که ننک شرکت نوعیدن
نصیب فرقهٔ انسانی هزار کونه قصور و نقصان ایلین فقیر و محتاج
اولنده بنم یعنی بن نوع بشردن بولندوغم ایچون بنی عارمدن بنی نوعک
نصیبی بیک کونه نقصان اولمشدر یوقسه بنی آدم نوعی ایچنده بنم شخصم
بولنمه بنی نوعم که انلر نوعیدر بوندن زیاده بیک لطف و احسان
اولوردی بیماک ایچلرنده بن بولندوغم ایچون نصیبلرنده بیک
درلو قصور اولدی آرتق بنم قصور و احتیاجمی بوندن قیاس ایله ورک
دیمک اشرم محصول بیت بنم روزکارمدن برکونه یاس و حرمانه حرارتی
اثری

شها تو ویکه زکوة نصاب عنت کرمت
وکوزه ر و دکر اغنیا برکنند معمور

ز روزکار رحم آثار یاس منتابد
چو حالت سنوات از دمار جو

58

تنزل علم از شود نسیم ریاض
بطبع بر اثر غوره گی رود ابخور

اثری کلورکه حکایهٔ ایام باحورسنلر ایچنده اولدوغی کبی یعنی غیر وقتنده کوره
ایام باحور نه شکل حرارت ایله معروف ایسه بنم ده ایامم غزیلرک ایامنه کوره
یاس و حرمان ایله اویله معروفدر یعنی اصلا امید قارشمز هر زمان یاس
ایله اوقات کذارم دیمک اشرم محصول بیت بنم بر مرتبه ده تنزل اوزره در
حال و شانم که اگر تنزل علمم بغچه‌لری نسیمی اولوب تربیه لی بیاغی نسیم ایلیوب
بنم نسیم علمم ایلیه ایدی بالطبع اوزم اول باغده قور وقلق طرفنه کیدردی
یعنی قوروق اوزم اولمق ترقیدر اما خلافی که اوزم قوروق اولمق تنزلدر
اشته تنزل علمم ریاض باغ اولمغله باغده اولان اوزم تنزل اوزره اولوردیمکدر
زیرا بر مرتبه تنزل حال بنده جایگیردر که تنزل علمم نسیم ریاض اولنجه اول
ریاضده تاثیر ایدوب اصلا صلاح میلم یوقدر واردیجه کناه وفساده
دوغری طبعم تنزلده در دیمک اشرم **زحرص نعمت عصیان که زهر پیوندست**
بدون صوم کند نفس ذله بند سحور نعمت عصیانه حرصندن اکا زهر آشلنمشدر
صوم سز کناهکار نفسم آنده سحور ایلر یعنی مسموم اولان عصیان طعامنه
برجنس حریصدرکه صباحی صوم طوتمیه جق ایکن سحور نامیله اول طعامده
یمدکجه اولمازم محصول بیت بنم روی سیاهمی شول آب احسانک یبقه کرشب
دیجوردن یعنی مظلم کیجه‌دن قره‌لغی یا یقار و بیاض ایلر اشته اول آب احسانک
ایله بنم قره یوزمی یبقه یا رسول الله **بس است صاحب اعمال ناسزا بوده چه احتیاج**
**که کس جاودان بود مقهور** محصول بیت اعمال ناسزا صاحبی اولمق بدر
نیچه برنه احتیاج واردر اکا که برکمسنه ایدی ربّاسی مقهوری اوله یعنی برجنس کناه

بنوی روی سیاهم بآب احسانت
که ترجی بدر از چهرهٔ شب دیجور

اشلمكی ابدی التزام ایلمشوزكه كورنلر اویله قیاس ایلركه بونك اقتضاسی واردر
یوقسه ابدی بویله اتمز ایدی احتیاج ایسه یوقدر همان نفس اماره نك عدم
انصافندندر محصول بیت الله‌ه صغندم اگر روز جزاده طی ایلمزسه یعنی
دوشرمز ایسه روز حشرده سنك شفاعتك اناث و ذكورك علمنامه‌سنی یعنی اناث
و ذكورك علمنامه‌سی روز حشرده یا رسول الله سنك شفاعتك دوشورلمزده
آچوق قالورسه نعوذ بالله اهل محشر بیننده رسوای اولمدق آدم می قالور
دیمك استركه حكسویلر شفاعت یا رسول الله یا حبیب الله شفاعت زشوم كثرت عصیان
من برعشه فتد  حابگاه قیامت چو ارض نیشابور محصول بیت
بنم عصیانمك چوقلغی حابندن قیامتك حاب یری نیشابور ارضی كبی رعشه‌یه
اوغرار نیشابورده هر زمانی زلزله اولور درلر اشته دردمند عرفی دیركه
گناهم كثرتندن حابگاه شرم ایدوب ارض نیشابور رعشه‌یه وارسه گركدر
قطعه محصول قطعه سؤال وقتنده كه حرارت انفعالدن نفسی كلمش
بر قوری بوغاز اولورز دنیاده كی غروردن او توری امیدم واردركه
عصیانم كبی نامحصور اولان عنایتك مهربسؤال اوله یا رسول الله
بوخصوصده جوابه قادر دكلوز دیمك استر الا بنجه خورشید دل
بیفشارم  بجای خون زمشش چكد شب دیجور بو بیت ایله درت بش
كلمه‌جك بیتلر شكایت روزكاریدنده گرك ایدی زتیبلری بوزلمق گركدر
حاصله مضمون بیت اگر پنجه خورشید ایله كوكلمی دشرسم یعنی كوكلم جبانی پنجه
خورشید ایله دشرسم مثلا اوقدرسیه روزكارم كه قانی یرنه كیجه قرغوسی
كلور



كلور بر رتبه‌ده سیه روزكار اولدی كه كونشك طلوع ایلدیكی كبی ظلمت
مندفع اولمق خاصه‌سی لازمسی ایكن اشته اول كونشك پنجه‌سیله كوكلی جبانی
دشرسه قانی یرینه كیجه قرنلغی چقار و كونشك آكاملیغی اولوب روشنا ایلمز
دیمك استرم محصول بیت امید مغفرت یاسه وفا اتمیور یعنی ان بین الخوف
والرجا گركدر اما بنم خوفم و یاسم امیددن زیاده در امیدگاه وفا اتمیوب
یعنی برابر كلمیوب یاس طرفی چوقدر اما اندن دكل كه حضرت حقك عفوی
بنی مغفور ایلمز بلكه مغفور ایلر انجق قورقم زیاده اولدیغی شو وجه ایلدركه
زطول معصیت استغفر الله اندیشم  كه كرد قصر نشیند بذیل عفو
غفور معصیت اوزونلغندن استغفر الله قورقرم كه ذیل عفو غفوره
كرد قصر اولوره حاشا ثم حاشا اویله دیمك استركه بونك گناهی اوزونلغندن
عفو برشمیه‌ده غبار قصور كله ذیل عفوه اویله قیاس اولنوركه بو بیتی
بر وجه ایله تأویل قبول ایلمز بر خطای محض دراگرچه استغفر الله دیدی
و استغفر الله دیمك ایله بو سوزی عن اعتقاد اولمدوغنی افهام ایلدی
اما بونك كبی مضمون نعت شریفده دكل بلكه بریرده حكایه‌سی گستاخانه
برامر نامعقول اولمغله شرحلرنده دخی صد بار استغفر الله تبارك و تعالی
عما یقول الجاهلون همین بست اگر ناجیم و گر مغضوب  كه باوای
تو فردا همین شوم محشور محصول بیت اگر مغضوب حق و اگر ناجی‌لردن
ایسم ده بكا همان سنك محبتك ایله حشر اولمق بكا كافیدر یعنی سنك محبتك
حشر اولورسم مغضوب اولورسم ده بكا انما و سنك شفاعتك ایله خلاص

نعوذ بالله اگر روز حشر طی نكند
شفاعت تو علمنامه اناث و ذكور

دم سؤال كه از تاب انفعال شویم
نفس گسسته كلو از زبان مغرور
امید هست كه مهر لب سؤال شود
عنایت كرچو عصیان ماست نامحصور

نه زانكه عفو الهی ندارم امید مغفرت با یاس
وفا نمیكند

نه چوبی زبرت سم نه طارم انکور
بعون نعمت عشق تو فارغم ز نعیم

اولورم م محصول بیت سنک نعمت عشقک ایله جنتدن فارغم واردر سود
ایرماغک آکلریم ونه اوزم صالقومین استرم اکثر صوفیه نک بویله سوزلری
واردرکه طاعت وعبادت مشاهدهٔ جمال حق ایچوندر جنت ایچون دکلدر
اما مشاهده جنتدن غیریده اولمامغله احدهما آخری مستلزم درز عود
مهر دکلاب وفاست عنصر من اکر برفتن دوزخ بمینی شوم
مامور بزم جنتیان انجمن طراز بهشت ز دود آتش دوزخ
برو بجار بجور قطعه در محصول قطعه یعنی محبت عودندن وکلاب
وفادن در بنم خمیرمایم یعنی خلقتم وترکیبم بو ایکی شیدندر اکر بویله
ایکن نار جحیمه کتمکه مامور اولورسم اهل جنتک بزم جنتک انجمن طرازی
لری یعنی خدامری جهنمک دود آتشندن عود بجوری کوتورلر عودده
کلاب اولورده جنت خدامی بخار بجوری دخاننده کلورلر آلودلر دیمک
استر زکوة مهر توحاشا که کردهم بطباع کند بباده تبسم
طبیعت کافور محصول بیت اکر یارسول الله سنک محبتک زکوتنی
طبایع اشیایه ویرسم فرضا اما حاشا که بر ذره سنی کمره ویرم ویرمک
احتمالم یوقدر اما فرضا ویرسم کافور بارد طبع ایکن وباده نک طبعی
آتش کبی حار ایکن امر بر عکس اولورده باده نک بارد لکنه کوزه تبسم
وخنده ایلر محبت تو نهاده بسینه ام داغی که نیست سودهٔ الماس ومعنی
ناسور محصول بیت بودر که یارسول الله سنک محبتک بنم سینه مه بر داغ
قومشدر که معنای ناسور ایله سودهٔ الماسی دکلدر یعنی برزخمه الماس سوده سی
سورلر

60

علم بر عرش زدم در پی خواب و شعور
شبی ز دولت رؤیای افتخار رسل

سورلر و برزخم ناسور اوله بو ایکیسی اصلا اوکولمق بلمز امدی سنک داغ
محبتک عدم برده بو ایکیدن زیاده دردیمک اوله اما نیست رینه نسخه بیت
اوله معنی کوزل کلور دی نیت نسخه سی چندان معنی دار اوله میور مطالعه ایدنی
یاران باصفایه ظاهر اولورم محصول بیت بر کیجه افتخار رسل رؤیاسی دولتندن
اویقو ایله اویانقلق آراسنده علمی عرشه دیکدم ایدی خمیرمایهٔ این سر
قصیده آن رؤیاست که شاخ وبرک فزودش زبان زفرط حبور
محصول بیت بو قصیده نک خمیرمایه سی اول رؤیادر که زبانم سروردن شاخ
وبرکنی آرتورمشدر بوقه اصل اول رؤیاده سویلنمشدر کسی کمان بردکه
برای زینت شعر بر اصل خواب فزودم که نیست این منظور چونکه بیت اولده
شاخ وبرک فزودش زبان زفرط حبور دیمش ایدی بوسوزندن اویله
کمان ایلمسونلر که شاخ وبرکی اصل خواب اوزرینه زیاده ایلدم زیرا بو منظور
دکلدر ابیات دیکر فتد چو سایهٔ حلمش بر آفتاب سزد که نور از ان
متعدی بکردد آینه وار نور آینه متعدی نیست الا وقتی که مقابل آفتاب
باشد میکوید که آفتاب نزد سایهٔ وی حلم مانند آینه است وحلم وی آفتاب
هرکاه مقابل سایهٔ حلم وی باشد نور آفتاب متعدی باشد مانند نور آینه
وظاهر حلم مخرفست از علم چه حلم متصف نیست بنورانیت واکر نکردد بنفی
باشد معنی این باشد که آفتاب منکسف باشد اکر نه قهر تو یاد آرد آسمانی
شاید که خط منطقه اش بر میان شود زنار یعنی آسمان اکر یاد قهر تو
نمیکرد از زمین بیشتر ظلم میکرد بطور عالم وحدت کشود شوق کلیم نیاز تو

یعنی حضرت کلیم الله
آنچه یافت از تو
یافت

ناقه اولدوغی مسلّم دکلدر
نامرور

فال وری ایله خارجمه ایله
خال دکلدر

روستایی طبع یعنی غیرتدار
وخود پسند

پذیره استقبال کردن

سلطان ملک استغفارون
نصوحدر
مراد توبه
دیمکدر •

نعمت حسن تو روزه دیدار • ملاقات سعدی بدیدار مردم شدن عیب نیست •
بناقه که بلیلی خیال مجنون داد • بآن کرشمه که لیلی بدو نمود نثار • یعنی وقتی که
لیلی راه کم کرد و از چشم خود دور شد و ناقه اورا بسر وقت مجنون برد یعنی
بجهت آن غنج و دلالی که لیلی نثار کرد مجنون را در وقتی که ناقه رهنمون شد
بمجنون • بشهوتی که زند خال بوسه بر لب یار • خال بوسه آن کبودیست بر لب که
ناشی میشود از بوسه زدن بحرص و شهوت بسیار • بسنبلی که زکلزار حسن میروید
نه ازمیانه کلشن زکوشه دستار • ز دین خویش سؤالش کنند در محشر •
کسی که عشق تو بگزید بر مسلمانی • بگزید مثبت اولنجه استفهام انکاری اولور
دیمکدر • قلم که دست زنم میبرد بگریانی • یعنی قلم غلبه کرد بر من بگریه و پیش دستی
کرد و هرچه نوشته میشود محو میشود از کریه • چو سدره ریشه دواینده در زمان
آید • زناب شاخ نو که از ریشه درخت بدر آید نه از نفس درخت • مده
برادی ناجنس نام ام کمرا • دریغ قصیده بروز کمال نشانی • خشت زنی
شعر کمال رابی وزن و غلط میخواند کمال چون اینچنین دید خشت را او را
هم بباز خشت زن چون ازین خبردار شد فریاد کرد کمال کفت چون شعر مرا
پامال کردی من هم بمقابله چنان کردم • بعهد کودکیم فارس کرده شروانی •
یعنی شهرت شیراز در کودکی من مانند شهرت شروانست در انتهای خاقانی • که
داغ صورت چینی تازه زیبجانی • داغ نشان بندکیست یعنی صورت بیجان
چین بسبب داغ بندکی جاندار شدند و از جمادی بحیوانی مبدل شد •



ای مرتفع



ای مرتفع ز نسبت ذات تو شان علم کلک کهرفشان تو رطب اللسان علم ای حرف
ندا در منادا اسی تعظیم نکته سی قصدیله محذوفدر رطب اللسان وصف ترکیبیدر
و عربیدر زیاده ذکر جمیلدن کنایه در مرتفع دخی عربیدر افتعال بابندن
اسم فاعلدر عالی دیمکدر شان دخی حال معناسنه لفظ عربیدر عطف تفسیر ایله
حال و شاندیرلر سائر مفرداتک معنالری ظاهردر محصول بیت ای وجود
عالی کوهر شان علم سنک ذاتکه نسبتدن عالیدر یعنی سنک ذات شریفکه نسبت
اولنمغله کسب علو شان ایلمشدر و سنک کوهرفشان اولان قلمک علمک رطب
اللسانیدر یعنی هر زمان لسانی قلمک علم و حکمت سویلرکه جواهر علم و حکمتی
لاینقطع رشته تحریره چکمکده در لطف معنا بودر که جناب ممدوح ولایت
پناهدن ماعدا ابنی نوع بشر علم شریفه نسبت اولنمغله کسب شرف ایدوب نایل
ارتفاع اولورلر لیکن ذات مکرم و لایت پناه بر رتبه شرفلری وار که
علم شریف آنلره نسبتدن کسب شرف ایلمشدر علم شریف آنلره نسبتدن مرادی
انا مدینة العلم و علی بابها حدیث شریفی ایله اولان نسبت اولمق جقدر یا خود
اعلم جمیع اصحاب علم اولدقلریدر بونده ده ای حرف ندا در منادا اسی تعظیم
نکته سیله حذف اولنمشدر معانی مفردات ظاهردر محصول بیت ای ذوجمال
باکمال اولان ممدوح معانی مصرینک اهالیسی کاروان علمده حسن عقل ایله
سنک کبی بر یوسف کورمشلردر یعنی جوهر عقل اعظم اسباب جمال معنویدر
اشته اول اعظم اسباب جمال معنوی اولان جوهر عقل چوقلغی ایله بر کونه صاحب
جمال معنوی سنکه معانی مصرینک ساکنلری سنک کبی بر کوزل کورمشدرلر

ای سالخوردکان مصر معانی بحسن عقل
نادیده یوسفی چو تو در کاروان علم

حضرت یوسف علیه السلام کمال حسن وجمال ایله اشتهار بولوب حسنی تعبیر ایتمک لازم
کلدکده آنکله تعبیر ایتملر بله بر رتبه یه وارمشدرکه یوسف دیمک حسن دیمک اولور
بو بیتده تشبیه بلیغ قصدی قلدی زیرا تشبیهک ایکی طرفیده مذکوردر استعاره
مکنیه ایله استعارهٔ تخییلیه دردین غفلت ایلدی اویله اول زمان
اولور دیکه مشبه به اولان حضرت یوسف مذکور اولمه ده لوازمی اولان
کاروان یاخود مصر لفظی مذکور اوله ایدی م غوطه لفظ عربیدر دالمق
معناسنه نقیض بر امرک خلافنه وضدنه دیرلر سائر مفرداتک معناسی
ظاهردر محصول بیت فی المثل یعنی فرضا نقیض نشان علم تیرانداز
اولسه ینه سینه مراده غوطه اوریعنی سنده اصلا خطا صادر اولماز مقتضای
نشان علم خلافنه دخی تیرانداز اولسه بلکه سینهٔ مراده دالر بونده روح
معنای بیت بودرکه بنم ممدوحم برکونه تیرانداز میدان علمدرکه نشان
علمه دوغری تیر آتوب نشانه راست کتورمک مرتبه سی آکا نسبت ایله مدح اولمماز
اول مرتبه غیریره ده ممکندر بلکه نشان علم جانب شمالده ایکن اول نشانی
اورمق قصدیله جانب یمینه دوغری اوق آتسه ینه نشانک چاق وسطنه
راست کلور غوطه تعبیری کمال اصابتدن کنایه در نشانه دوقنمق دکل
بلکه نشانه باتر دیمک اولور م تیرکرادنجی دیمکدر اوق یاپچی معناسنه
معلم لفظنک عقله اضافتی بیانیه در یاخود صفتک موصوفه اضافتی ایله
جرد قطیفه بابندندر محصول بیت سنک معلم عقلک یاخود معلم علم اولان
عقلک اوقجی اولسه یعنی تعلیم وتعلم علمی تیرکرفتنه تمثیل ایلسک اولقدر

کاملدرکه



کاملدرکه تیر جهلی کمان علم مناسب یاپردی یعنی علم شریف کمالدن وجهل
نقصاندن عبارت اولوب بینهماده عدم وملکه ایله تقابل وتضاد در
واراییکن سن اوقجی اولسک تیر جهلی کمان علم مناسب ایدردک یعنی جهلده
اولان علمی ملکه یه تبدیل ایدردک دیمک استر م بو بیتی حکما مذاقی اوزره
اولوب افلاک حوادث وموجوداتک آباسی اولوب عناصر اربعه که
آتش وآب وخاک وهوادر آنلاری اولوب صلب فلکدن کلوب رحم
عناصرده تربیه اولور دیرلر اشته آکا بناءً درکه فلکک صلبی وجودندن
اول یعنی افلاک خلق اولنمزدن اول سن علم ایله صنع باری قرننده
موجود واکیزلر ایدکز دیمک استر سلطان دین علی که ز شصت کمال او
هر ناوکی که خاست کشاد از کمان علم محصول بیت بنم ممدوحم ملک دینک
سلطانی جناب حضرت علی درکه آنک کماننک شصتندن هر اوقکه کمان
علمدن کشاد بولمشدر سلطان دین علی مبتدأ محذوفک خبریدر که لفظی اودر
ربط صفتدر ز شصت کمان او جمله سی علی نک صفتیدر او لفظی اوست
تقدیرنده در بو بیتده التفات صنعتین اجرا ایدوب خطابدن غایبه
کتدی م محصول بیت امکان که ماسوی الله در اکرسنک وجودکه دیمیه بار
کران علمه قنده تحمل ایدردی استفهام انکاری معناسنی افاده ایدرکه
دارشتی ترکیبی ایله بونده علم شریفک مانند جبال راسیات حمل ثقیل اولوب
عالم امکانی حضرت امام استنادسز تحمل ایلمدکین بیان اتمکله هم علم
شریفی وهم ممدوحی اولان حضرت امامی مدح ووصف قصدین ایلدی

در بطن صنع نادره زاد توامان علم
نیست از وجود فلک بود وات تو

امکان از تحمل بار گران علم

دست مجردات ستون نیخ بود
اینجا که فطرت تو زند سایبان علم

م مجردات اندن مراد ملائکه وسایر ارواح مجرده در ستون لفظی فارسیدر
عربیده عماد و ترکیده دِرَکْ دیدکلری در زنخ دخی لفظ فارسیدر
عربیده ذقن و ترکیده چکّه دیدکلری عضودر فطرت خلقت و ذات
معناسنه لفظ عربیدر سایبان هرکسک معلومی بر نوع چادردر کرفی المثل
آدم النی چکّه سی آلتنه وقت خیرتده دایاسه اول سایبانه مشابه اولور
زیرا آنک ده درکی ایکیدر داکنده اولور اینجق عرفینک بونده اصل
قصدی کنایه طریقی ایله مجرداتک خیرتلرین بیاندر غیری تشبیه لر قصده
مقارن اولیوب فقط مناسبات شعریه دن اولمق کرکدر محصول بیت
مجرداتک الی چکه درکی اولور شول یرده که سنک خلقتک معلمی سایبان
علم قوره دیمک تدریس علم شریف ایلیه دیمکدن کنایه اولدوغی کبی
الی چکه درکی اولور دیمک متحیر اولور دیمکدن کنایه در م شمرد لفظ فارسیدر
و فعل ماضی مفرد مذکردر اولمغله فاعلی موخردر واقع اولان لب داستانی

بر سر خوش فطرت تو در اول نفس شمرد
هر نکته که در دست لب داستان علم

علمدر فطرت شرح اولنمشدر داستان حکایه معناسنه لفظ فارسیدر
محصول بیت لب داستان علمک هر نه کونه نکته خفیه سی وار ایدیسه سنک
خلقتک قولاغنه اول نفس ده تعداد ایلدی لیک داستانه اضافتی
بیانیه اولوب لب علم هر نقدر نکته و رمزا بایه مالک ایسه دریغ ایتمیوب
سنک خلقتک قولاغنه سویلدی و سنی تعلم علمه محتاج ایلمدی دیمک اولور
م بو ایکی بیت قطعه در بونده ممدوحک عقلنی شان علمده نازل اولمش
آیته تشبیه ایدوب تشبیه بلیغ قصدیله ادات تشبیهی دخی قالدروب درکم

اینجا که دانش تو نهد پای تقویت
ای آیت شعور تو نازل بشان علم
دست ضعیفه جهل که در استین شکست
از عقل اولین بر باید عنان علم

ای آیت



ای آیت عقلی شان علمده نازل اولان ذات مکرم اول یرده که سنک دانشِ فضلک
پای تقویت قویه جهلک ضعیف الی که استین ده مکسور و معطل مانده در سنک
تقویت و استمالتک عقل اولین الندن عنانِ علمی آلور یعنی شخص جهله تقویت
ویرسک عقل اول الندن عنان علمی آلمغه قادر اولور بونده جهلی میدان
مبارزه ده کم نام اولان بر شخص عاجزه و علم شریفی بر شخص قوی و پهلوان
زور آوره تشبیه ایله استعاره مکنیه قصدین ایدوب دست و عنان لفظلری
که مکنیات مرقومه نان قرینه لریدر آنلر ایله استعاره تخییلیه سلک عقول دُه
نظم جواهر باد رفت ناصیت گوهر تو بر آمد ز کان علم محصول بیت
سلک عقول عشره ایله جواهر منظوم هوایه کیتدی یعنی قدری قالماملغله
ضایع اولدی سنک گوهر ذاتک صدا سی کان علمدن چقالدن بری یعنی
ارتق اعتبار بونک اولوب آنلرده اعتبار و رغبت قالمدی دیمک استر
بونده تشبیه بلیغ قصد ایلدی دیسک اولور زیرا طرفین تشبیه مذکوردر
بلکه بو اسلوب ایله ایرادی تشبیه بلیغدن ابلغ اولور در آسمان علم خیر و
آفتاب اما میراو نهمین آسمان علم ز طقوز و نهم ایله نهمین طقوزنجی
دیمکدر لفظ فارسیدر میر عربیدر سار سیردن اسم مکاندر سیر ایده جک یر
دیمکدر محصول بیت سنک خیر منزک آسمان علمده آفتابدر اما آنک سیری آسمان
علمک طقوزنجی قاتیدر یعنی بو آفتاب جهانتابک مقام و سیری فلک چهارمدر
اما سنک آفتاب خیرک سیری آسمان جهان علمک اک اعلی اولان طقوزنجی قاتیدر
بو آفتابدن رتبه سی عالی دیمکدر بونده اسلوب کاملا ایله تشبیه بلیغ ایدوب مصراع

ثانی ایله ترقی یه اشارت ایلدی ارزان متاع روی دکان کنه همتی است

انجاکه فطرت تو کشت بد دکان علم محصول بیت بو درکه بر یرده که سنک ذات

عالی کوهرک دکان علم آچه حقایق اشیایه ممکنه یی بلمک متاعی دکان یوزینه

براقلمش اعتبارکدن ساقط بر ادنی متاعکدر دیمک اشر آندن عالی و

آندن نمالی نیجه نادیده وناشنیده متاع وفضلک واردرکه دروندکانا

مرقومده محفوظ ومستوردر بلی انا مدینة العلم وعلی بابها حدیث شریفی

بو مفهومی مصدق اوله بلور انجق ممکنه قیدی عرفینک ده ملحوظی کرکدر

این مایه دشمنی که بعلمست جهل را ای کعبه وجود تو دار الامان علم

محصول بیت بو اصل عداوتکه جهلده علم بر کونه عداوت واردرکه ای کعبه

وجودی دار الامان علم اولان علم اند خمیر جهد اقل شدی تباه تقدیر

هستیت نشدی که ضمان علم خمیر جهد اقلده هلاک اولوردی اگر سنک وارلغک

تقدیری ضامن اولمه یعنی علم الله ده حضرت امام دنیایه کلوب علمک احیاسنه

ضامن اولمه جهلک اکا بر رتبه ده خصومت وعداوتی واردرکه آنی جهد

اول خمیرنده ایکن هلاک ایدوب عالم وجوده کلمکه قویمزدی اما چونکه حضرت

امام دنیایه کلمک وعلم شریفی احیا ایدوب اشتهار ویرمک مقدر ایدی خصمی

اولان جهلک دندان طمع عداوتی کند اولوب هلا کندنی ال چکدی دیمکدر

بونده بومعنایه در بوخسه ضمان شرعی که بر شخصک آخرده اولان حقنی اداسنه

ضامن اولمق دکلدر تا عزم خاکبوس حریم فطانتت دارند ساکنان نهم آسمان

علم از بیم دورباش ادبهر صباح وشام صد بوسه مرده بر لب روحانیان علم

محصول بیت

بونده معلوم مخ امتنه نفیسه

تشبیه ایله استعاره مکنیه ودکانی ایلدی

اسنادیله استعاره تخییلیه ودکان مشبه به

ارزانیله روی دکان مشبه اولور

ملایمی اولمغله ترشیح

محصول بیت آسمان علمک طقوزنجی طبقه سنده اولان ارواح وملائکه علم سنک

حریم عقلک خاکبوسلکنه عازم اولدقلری زماندن بری دورباش ادب

خوفندن لبلری اوزره یورر بوسه هر صباح وشام هلاک اولمقده در

یعنی نهم آسمان علم اهالیسی که آنلرک بعضیسی روحانیان علمدر آستانه سعادتکز

اوکنه واروب یر اوپمک آرزوسنده اولدقلری کوندن بری دورباش ادب

خوفندن واره بلمیوب اول آرزو ایله هر صبح وشام لبلری اوزرینه یورر

بوسه کلوب هلاک اولمده در دورباش قورقوسندن محلنه واروب

ادای خدمت خاکبوسه قادر اوله میورلر دیمکدر دورباش بجب اللغه ایراق

اول دیمکدر دور ایله باشدن لفظلرندن مرکبدر اما اصطلاحده ملوک

ووزرانک دربان وحاجبلرینه دیرلر بونده ادب دورباشی دورباش

معنوییدر بلکه ادب اضافتی بیانیه اولمغله یمانی ادب کندیدر وادبه اول

حالت علوقدروشانی ممدوحدن لازم کلمشدر کر صنع ایزدی نه ازل

مصلحت نداشتی تا سازد امتیاز تو خاطر نشان علم الآن در آستان

حریم فطانتت ذیل ملازمت نزدی بر میان علم محصول قطعه اگر صنع

یزدانی ازلدن علم سنک غیرلیردن امتیازکی خاطرنشان ایلمه سنی مصلحت

ومعقول کورمسه علم الآن دامن ملازمتی میاننه اورمازیعنی الآن یه آستانکزه

ملازمتده در اما کندی صنعی ایله دکلدر قضا وقدر تعیین اتمه سیله در

بو قطعه ظرفای استانبول اعتقادلرنده مشکلات عرفیدن اولمق اوزره در

انجق الآن نسخه سی رینه الآن نسخه سی بولنور اشکال آندن لازم کلور اما بوفقیر

بر تقصیر اعتقادی اوزره الا نسخه سی قلم ناسخدن واقع اولان خطا وغلطدن تندر
هر نقدر تکلفات بارده ایله معنی ممکن ایسه ده مثلا مصراع ثانی کرزیل ملازمت
نزدی بر میان علم در آنی معناده مقدم فرض ایلسک فی الجمله معنا بولنور لکن
اولور اما ملایم مدح وستایش که علمی ممدوحه حصر در اول معنی فوت اولور
بلکه بتون قصیده نک قماش وعبارتنه مخالف ومغایر بر بیت اولور اولی
اجلدن شرحه تصدی اولنمدی مراد ایدنلره تقدیم وتاخیر ایله اول معنی
ظاهر اولور روزی زروی نسبت اجزا بیکدکر ترتیب دادمی بتصویر
جهان علم دردل فتاد سایهٔ طبع بلندتو کفتم که این سزد بصفت
اسمان علم بو ایکی بیت وبوندنصکره کله جک بیت اوچی بر قطعه در مضمون
قطعه بر کون اجزانک بر برینه نسبتی یوزندن بر جهان علم ترتیبنی ایلردم
خاطریمه سنک سایهٔ طبع بلندک دوشدی اشته بو جهان علمک اسمانی اولور
دیدم یعنی کمال علوشاننده بونک سایه سی اسمان جهان علم اولمغه سزادر
دیدم آشفته کشت طبع غیورم که زینهار خموش زینهار غلط مکن که بلندت
شان علم بنم غیور اولان کوکلم آشفته اولدیکه صاقن اسم اول وبویله غلط
فاحش ایلمه که ممدوحک شان علمی آندنده عالی درکه سایه سی اسمان جهان
علم اوله یعنی تشبیه وتنظیرده قصور ایلدک سایه سی اسمان جهان علم فرض
ایلمک ایله آنی مدح اولماز بلکه قصور وخطا ایده یورسن دیدی دکله جک
بیتده ترقی ایله شاننه کوره رتبه اسنادیله اغراق ومبالغه مضمونی بولوب
اشته بویله مدح ایله صورتلی اسلوب بلیغ اوزره انشا ایلمشدر بو در
کر سایهٔ



کر سایهٔ طبیعت تو مهبطیش هست آن ذروه میسزد که بود لامکان
علم محصول بیت اکر سایهٔ طبعکک نزول وهبوط ایلیه جک محلی اولیه یعنی
طبع سامی قدرک که علوشانی ایله مکانی تعبیره کلمزدر کندی دکل سایه سنه
بر محل نزول فرض اولنسه اول ذروه یقشور که لامکان جهان علمدر یعنی
آنی اسمان جهان علم فرض ایلمک قنده قالدی بو بیتده بر بیت مجموعنی
اجزینه تشبیه ایله استعارهٔ تمثیلیه قیلدی بیت ببین تفاوت ره از کجاست
تابکجا ها از دست بخت طبع تو بالذت دبس بر خوان عقل هرم خورد
مهمان علم محصول بیت سنک دست بخت طبعک اولان اطعمه دن متلذذ در
فقط علم سفره سی اوزرنده مهمان عقل هر نه اکل ایدرسه بونده عقل مهمان
وعلم میزبان وحضرت امامی طباع طعام قیلدی شاها تویی که فیض هوای
طبیعتت سازد بنوبهار مبدل خزان علم شاها ده اولان الف اولنده
اوله جق حرف ندادن بدلدر ای شاه دیمکدر خداوندا خدیوا الفلری کبی
محصول بیت ای شاه ملک علم ومعنی سن شول معدن علم وکان حکمت سنکه
سنک فیض هوای طبیعتک خزان علمی نوبهاره مبدل ایلر یعنی کلزار علم
کمال ماننده رخسار خوبان تر وتازه اولدوغی سنک فیض هوای طبعکدندر
یوخسه پژمرده وخشک ره اولور واردی دانند معجز نفس آتشین تو
آنانکه در سفید شوند از دخان علم محصول بیت دخان علمده یوزلری
آغارنلر اول کراحته سنک آتشین اولان نفسک معجزه سی بلورلر زیرا با تحقیق
دخان هر نه یه دوقنسه سیاه ایلمک اوزره عادت الله جاریدر احدی

خاصه‌سنك خلافی كه روسفید ایلدیكیدر خارق عادت اللهدر خارق عادة‌یه
معجزه ایله كرامتدر بناءً علی ذلك دخان علم شریفدن روسفید اولمق كرامت
اولور عرفی معجزه ایله تعبیر ایلدی نفس آتشین ایله ده تصدی ادر زیرا
دخان آتشه مستلزمدر اول دخان بو آتشك دخانیدر دیمك استر جیب و كنار
عقل ز كوهر لبالبت تا باز كرده لب كوهر فشان علم محصول بیت عقلك
قوینی و جیبی جوهر ایله مالامال درسن لب كوهر فشانكی اچالدن بری یعنی
تكلمه شروع ایلدن بری دیمكدر زیرا تكلمدن كنایه در لطف معنا بو دیمكدر كه
عقل كندیسی اعلم جمیع موجودات ایكن استفاده ایچون سنی استماعه كلور
سنك معدن علم و فضلكدن جیب و كنارین كوهر علم ایله لبالب ایلمشدر
علمت جان هر كه بود معنوی نهاد الا فطانت تو كه كردیده جان علم
محصول بیت معنوی نهاد اولانلرك جمله‌سنك جانی علم درسنك فطانت و ذكاكدن
غیریكه علمك جانی اودر یعنی علم جمله معنوی نهاد اولنلرك جانیدر و سنك
ذكاك علمك جانیدر ذات تو اعتدال ارسطو مزاج فضل عقل تو مغز و
جوهر كل استخوان علم ارسطو بر حكیم معروف و مشهوردر شخص فضلی اكا تشبیه
و ممدوحی اول حكیمك اعتدال مزاجنه تشبیهدن صكره تشبیه بلیغ قصدیله
ادات تشبیهی حذف ذاتنی موضوع و اعتدالی محمول قلدی یعنی ذاتك حكیم
فضلك عینی اعتدالیدر و شخص علمك مغزی سنك عقلك و جوهر كل استخوانیدر
یعنی علمی شخص بر آدم فرض ایلسك سنك عقلك اكا مغز اولوردی و جوهر
كل استخوان اولوردی سنك عقلك جوهر كلدن بو رتبه فرقی وار دیمك استر

صدره

صدره فتد بچاه ضلالت بهر قدم دست هدایت ار نكنی بر میان علم محصول
هر آدمنده یوز یول یعنی یوز كره چاه ضلالته دوشر اكر سن دست هدایتی
علمك قوشاغنه قویمیك بونده اغراق بودر كه علم كندیسی دلیل اولوب
خلقی طریق مستقیمه كوتورمك شاننده ایكن حضرت امامی علم دلیل قلدی
شویله كه اكر بلا كا دلیل اولمه هر قدمده یوز كره چاه ضلالته دوشردی
دارم امید آنكه بعرفی ز روی لطف بخشی وظیفه ز نعیم جنان علم
محصول بیت بو امیدده یم كه عرفی یه لطف یوزندن علم جنتی نعیمندن
وظیفه بخش ایلیه‌سك علی طریق التجرید عرفی ایچون علم جنتندن روزمره اتنور
بر وظیفه استدی و كوینفس قصدیله ز روی لطف دیدی هر چند استحقاقی قیده
یوغیسه دیمكدر مسند نشین خاك در دانشم كنی ای فضل مایه بخش تو سلطان
نشان علم بونده التفات ایدوب دانشم كنی دیدی سلطان نشان وصف تركیبیدر
سلطان نصب ایدیجی دیمكدر سلطان السلاطین معناسنه محصول بیت بنی مسند
نشین خاك در علم و دانش ایلیه‌سن ای شول سلطان السلاطین سنك فضل
مایه بخشك مملكت علمك سلطان نشانیدر یعنی سن مملكت علم پادشاه نصبنه
قادرسن اما بن سندن سلطان علمك بر خدمتنه بنی تعیین ایدوب مسند نشین
خاك در دولتی ایلیه‌سن اكا طلب و رجا ایلرم دیمك استر در محجبی كه قوت نهانی
دهی بعقل دستم ز آستین بفرستی بخوان علم محصول بیت بر جمعیت ایچنده كه
عقله نهانی قوت و نفقه ویرسن الی آستیندن چقاروب سفرهٔ علم طرفنه كوندرسن
بونده مجمع دیدكدن صكره قوت نانی دیمك ایله اول معنایه قصد ایلمشدر كه

جمعیت ایچنده سنک عقله قوت ویردیکی اول جمعیت خلقی آکاه اولمازوبنده
اول مجلسده حاضر اولسمده سفرهٔ علم نظرفده در فرق ایلیه مم مکرسن دلالت
ایدوب تکلیف ایلیه سن یوخسه الم آستین عجز وجهل ایچنده وبن جوعان
اطعمهٔ علم اولدیغم حالده قلورم دیمک استر **بآنکه دست بستهٔ میدان**
**دانشم کرنامزدکنی بکف مز عنان علم چون دانای کومدحت سلک**
**نظم سرهای خیل رازکشم برسنان علم** محصول قطعه میدان دانش و
عرفانک دست بسته بر عاجز وضعیف بی نام ونشانی ایکن پهلوانی اکرسن عنان
فرس علمی الیمه نامزد ایلیه سن یعنی بمانی لسانی کومدحت نکدن عنان علمی آکا
ویره لم دیو وعد بیوره سن بالفعل ورمزدن اول سنک سلک نظم حکیم
کوهر مدحک کبی اسرار عسکری باشلرینی سنان علم دبرنم دیمکدر **تادل**
**شکاف جهل بسیط ومرکبست زحم دلیل قطعی وتیغ زبان علم بادا بهدایت**
**توکه معمار دانشست تیغ زبان جوهر یانزافان علم** محصول قطعه
علمک تیغ زبانی ودلیل قطعینک زحمی ایکی نوع جهلک دلشکافی اولدقچه
سنک هدایتک که معمار دانشدر جواهر سنج اولان علما وشعرانک تیغ زبانی
فانی اولسون فانی بلکی دیدکلری طاشدرکه آنکله سیافلر قلیج بلرلر
شعرای جواهرفشان وبلغای معجز بیانک تیغ زبانی سنک هدایتک ایله بلنسون
دیمک استر کندیده بلغادن اولمغله بو اسلوب بلیغ اوزره حضرت امامدن
ختام قصیده ده طلب هدایت ایلدی • تمت تمام شد • عمل این وانکهی لب
نغمه پرداز • که مسکین این ندارد آن ندارد • خلقک عملری بویله فقه

انغماس



انغماس اوزره اولدقدنصکره لبلری نغمه پردازدرکه مسکین یعنی فلان
یاخود کندی نفسندن حکایه طریقیله اولافلانی یوقدر • مکافات عمل
رزاق خلق است • هوای نفس قوت جان ندارد • مجازاة عمل خلقک
رزاقیدر سببنه اسناد قبیلندندر یعنی کندی عملرینک مجازاتی کندو
نکدستلکلرینه سببدر وبو مصراع مبالغه صیغه سیله اسباب منعه رزاق
علی طریق التهکمدرنته کم مصراع ثانی بونی مؤیددر • چرادستی نکه دارد
زمانه • که هر دل شکند تاوان ندارد • زمانه کندو النی نیچون حفظ ایدر یعنی
دست مالیده اولوب شکست انداز دل جهانیان اولسون زیرا هر دلی که
شکست ایلر مجازاة اولنمز یعنی زمانه دل شکنلکدن خوف ایلموز زیرا
خلق جزایه مستحقدر • تمام همت وسرتا قدم مرادلم • اکر دهی نستانم دهم
چو نستانی • یعنی اکر دادهٔ مرا بگیری من هم دادهٔ ترا میکیرم ومعلومست که
تو از من احسان نمیکیری من هم نمیکیرم بعض نسخه ده تحصیل حاصلدن صکره
اوچ بیت بولندی بونلردر • ببست عرفی ازین کذب دم درکش • که روی
مهر بینی زعالم فانی • همیشه تاکه درین طاس نیلکون باشد • زبدر صورت
کوی وهلال چوکانی • سر عدوی توچون کوی بادسرکردان • بزیر ران
بکران چرخ بکرانی • بیاکه بادلم آن میکند پریشانی • که غمزهٔ تونکرد دست با مسلمانی
کل که دلمه پریشانلق اول فعلی اشلیورکه سنک غمزه ک هیچ برمسلمانه ایلممشدر
عرفینک میر ابو الفتح تعلیمی ایله ابتدا انشا ایدوب ابراهیم خانه ارسال ایلدیکی
قصیده درنته کم • دلیل وحدتم این بس که مدح خود میخواست • مرا بمدح تو فرمود

کوهرافشانی • بیتندن دخی آکلنور • ترحمی نکند حسن بردلم کویی • که درزمان
یوسف نبوده زندانی • حسن دلمه ترحم ایلمز کویا یوسف زماننده زندانی
اولممشیدی یعنی حسن که ذات یوسف علیه السلام ایله قائم اولدوغی وقتده
کویا اسیر اولممشیدی که درماندهلر حالندن خبردار دکلدر • بعهد عدل تو
کز کحل شیر همچو غزال • بچونکرکی سیاهست دیده اغنام • چشمش سیاه کرد یعنی
اکا کوزلرندی حاصلی کوزی آلتنه آلدی معناسنه مستعملدر مصراع اولده
کحل شیر آنجق چشم غزاله مناسب اولدوغیچون ذکر اولنمشدر و الا خون شیر مراد در
بو بیت مغلقاتدندر • کر ناکهت بروی هوسی دیده واشود • بهر خراش
تیزئ نوک سنان نخواه • اکر ناکاه روی هوسه کوزکی دوشی اولورسه
تعلیم ایچون تیزئ نوک سنان استمه خراش مشق معناسنه در یعنی اول تعجمه
تعلیم دیمکدر • دستان زنی وبال فشانی که دلکشست • در کبک طالعی
وزاغ کمان نخواه • دستان زنلک وبال فشانلق که دلکش در بنم کبک طالعمده
وزاغ کمانده یوقدر یعنی زاغ کمانده اول قدرت یوقدر که شکار کرده
مقصود اولوب هدف مراده وصول بوله
• زاغ کمان کرشی کیجنی یردنی •
• بطن کمانه بروایکی •
• برمق مقداری •
• یره دیرلر •
• تمت •

کهر اسب سرخ رنک که بسیاهی زند ودر مجمع الفرس
کرنک بفتح کاف عربی وفتح را و آخر شین
کاف فارسی اسب آل باشد علاقه آن
سرو ستارست که مطلا باشد یعنی زرو زری
میکد ازو غبار بکسر غین معجمه بنفط
عربیت زرو پاره ایست که بهیو و یان
بر کتف دوزند جهت امتیاز
از دیکران •



در بیان بیرون آوردن جذر منطق هر عددی که اورا در نفس خودش زنند آن
عدد را جذر کویند وحاصل ضرب را مجذور ومربع ومال کویند پس این ازمالی بیرون
آید که عددی را در نفس خود ضرب کرده باشد وطریق عمل آنست آن مال که جذر
آن مطلوب باشد از طرف یمین آن یعنی از طرف آحادش شماریم بر حرف اولش صفری
بنهیم وبر حرفی که بر آن صفر واقع شود آنرا جذر کوییم وخانه دوم که خانهٔ عشرات است
خالی کذاریم و لا جذر کوییم وبر حرف سیم صفری بنهیم یعنی بر حرف میات صفری
بنهیم وبر حرفی که بر آن صفری باشد آنرا جذر کوییم وخانهٔ الوف را خالی کذاریم
و لا جذر کوییم وبر حرف خانهٔ عشرات الوف صفری بنهیم هر حرفی که بر آن صفر آید
آنرا جذر کوییم وبراین نسق چندانکه باشد ثبت می کنیم تا مرتبهٔ آخر که صفر بر آن
حرف افتاده باشد چون منتهی کردد عددی می یابیم وبر بالای آن صفر ثبت کنیم
وآن عدد را جذر کوییم در تحت آن جذر همان عدد را ثبت کنیم که بر فوق صفر
نهاده بودیم دیکر ضرب کنیم وحاصل را از مال بردیم پس آن عدد که در تحت جذر
ثبت کرده بودیم آنرا مضاعف کنیم وبیک مرتبه بجانب دست راست نقل کنیم وباز
عددی دیکر می طلبیم تا بر سر صفر دیکر در جانب یمین ثبت کنیم وآنرا جذر کوییم
پس آن عدد در تحت آن جذر در مقابلهٔ وی ثبت کنیم پس عدد فوقانی را در
اعداد تحتانی ضرب کنیم آنچه حاصل آید از مال برویم پس آن عدد که در تحت جذر
در مقابل وی ثبت کرده بودیم مضاعف کنیم وبیک مرتبه بجانب دست راست نقل
کنیم پس عددی دیکر می طلبیم تا بر خانهٔ جذر بنهیم یعنی بر بالای صفر ثبت کنیم وآن
عدد را جذر کوییم پس آن عدد را بعینه در تحت آن جذر در مقابل وی ثبت کنیم
وآن جذر را در همهٔ اعداد تحتانی ضرب کنیم آنچه حاصل آید از مال برویم مثال

جذر منطق خواهیم که صد و نوازده هزار و هفتصد و شانزده را جذر بگیریم

پس بنهیم برین مثال ١١٩٧١٦ پس حرف اول را جذر گوییم و صفری بر سر نهیم

و حرف ثانی خالی گذاریم و لا جذر گوییم و حرف ثالث را جذر گوییم و صفری

بر سر نهیم و حرف رابع را خالی گذاریم و لا جذر گوییم و حرف خامس را جذر

گوییم و صفری بر سر نهیم برین مثال ١١٩٧١٦ پس عددی می طلبیم که بر بالای

صفر سیم یعنی بر خانهٔ عشرات الوف ثبت کنیم و در تحت خانهٔ عشرات الوف نیز

ثبت کنیم و در یکدیگر زنیم و حاصل را از مال بروبیم و آن عدد سه آمد بر فوق

صفر ثبت کنیم و در تحت در مقابل وی نیز ثبت کنیم برین مثال ١١٩٧١٦ و در یکدیگر

زنیم نه حاصل آید چون نه را از مال بروبیم برین مثال ٢٩٧١٦ پس عدد یکه

در تحت جذر نشسته بودیم مضاعف کنیم مرتبهٔ بجانب دست راست نقل کنیم برین

مثال ٢٩٧١٦ پس عددی دیگر می طلبیم تا بر سر صفری یعنی بر بالای هفتصد

ثبت کنیم و آن عدد را بعینه در تحت هفتصد در مقابل جذر ثبت کنیم پس جذر را

در همه اعداد تحتانی ضرب کنیم و حاصل را از مال بروبیم و آن عدد چهار آمد بر سر

صفر ثبت کردیم و در تحت هفتصد نیز ثبت کردیم برین مثال ٢٩٤١٦ پس

چهار را در شصت و چهار ضرب کردیم و حاصل را از مال برفتیم بماند برین مثال

٦١٤٤ پس چهار که در مقابل جذر واقع شده است مضاعف کنیم و بیک مرتبه

بجانب دست راست نقل کنیم برین مثال ٦١٤٠ پس عددی دیگر می طلبیم

که بر فوق صفر ثبت کنیم و آن عدد را بعینه در تحت شش بنهیم پس آن عدد را در همه

اعداد تحتانی ضرب کنیم یعنی در ششصد و هشتاد و شش ضرب کنیم و حاصل از مال

بروبیم و آن عدد شش آمد بر سر صفر ثبت کردیم و در تحت شش نیز آن عدد را ثبت

کردیم



کردیم و شش را در تحت شش ثبت کردیم برین مثال ٦١٤٠ پس شش را در ششصد و هشتاد و شش

زدیم و حاصل را از مال برفتیم چیزی نماند پس گوییم که جذر صد و نوازده هزار و هفتصد و

شانزده صد و چهل و شش درم بود باقی هر چند که باشد برین قیاس کنند مثال جذر

اصم آنست که از مال جذر صحیح بیرون آرند و بعضی از مال باقی ماند خواهیم که صد و چهل و

شش را جذر بگیریم بنهیم برین مثال ١٤٦ پس صفری بر سر شش نهیم و خانهٔ عشرات را خالی

گذاریم و لا جذر گوییم و بر سر صد صفری بنهیم برین مثال ١٤٦ پس عددی می طلبیم که بر فوق

خانهٔ میات نهیم و آن عدد را جذر گوییم و آن عدد بعینه در تحت صد در مقابل جذر ثبت کنیم

و در یکدیگر زنیم و حاصل را از مال بروبیم و آن عدد یکی آمد بر سر صد ثبت کردیم و در تحت صد

نیز نهادیم برین مثال ١٤٦ و در یکدیگر زدیم و حاصل را از مال برفتیم بماند برین مثال

٤٦ پس آن عدد که در تحت خانهٔ میات نهاده بودیم و بیک مرتبه بجانب دست راست

نقل کنیم برین مثال ٤٦ پس عددی دیگر می طلبیم تا بر سر شش ثبت کنیم و در تحت شش نیز

آن عدد را بنهیم و آن عدد را در همه اعداد تحتانیه ضرب کنیم و حاصل را از مال بروبیم و آن

عدد را و آن عدد دو آمد دو را بر سر شش ثبت کردیم و در تحت شش نیز ثبت کردیم برین مثال

٤٦ پس دو که در بالای شش است در همه اعداد تحتانی ضرب کردیم یعنی در بیست و دو

زدیم و حاصل را از مال برفتیم بماند برین مثال ٢ پس هر بار که از مالی جذر بگیرند و از آن

مال نیز باقی نماند آن را جذر منطق گویند و اگر از مالی جذر بگیرند و چیزی باقی ماند همچنانکه

درین عمل از صد و چهل و شش درم جذر گرفتیم دوازده جذر صحیح آمد و دو درم باقی ماند

این را جذر اصم گویند پس دوازده که جذر صحیح است مضاعف کنیم و یکی بر آن افزاییم بیست و

پنج شود گوییم که جذر صد و چهل و شش درم دوازده درست و دو جزو از بیست و پنج جزو

یک درم استخراج جذر اصم برین کردار بود هر چند که باشد برین قیاس کنند مثال در جذر

منطق خواهیم که جذر چهل و سه هزار و دویست و شصت و چهار درم را بیرون آریم بنهیم برین

مثال ٤٦٢٣٤ پس عددی ع طلبیم که بر بالای چهل و هزار ثبت کنیم یعنی سطر اوّل
بنهیم دو یافتیم دو را بر سر چهل هزار ثبت کردیم در تحت وی نیز در سطر دوی دیگر ثبت
کردیم برین مثال ٤٦٢٣٤ سطر اوّل سطر دوم سطر سیم پس دو را در دو زدیم یعنی سطر اوّل را
در سطر سیم زدیم چهار حاصل آمد چهار را از مال بر فتیم چیزی نماند برین مثال ٤٦٢٣ ٢ ٠ ٢
پس دو که در تحت چهل و هزار است مضاعف کردیم یعنی سطر سیم را مضاعف کردیم
پس سطر سیم بیک مرتبه بجانب دست راست نقل کردیم برین صورت ٤٦٢٣ ٠ ٤ پس
عددی دیگر ع طلبیم تا بر بالای دویست ثبت کنیم یعنی در سطر اوّل و در تحت وی نیز ثبت
کنیم یعنی در سطر سیم و آن عدد بالایی را یعنی عددی را که بر دویست است در اعداد
سطر سیم زنیم یعنی در جملهٔ سطر سیم و از مال برویم آن عدد را نیافتیم پس صفری بر بالای
دویست ثبت کردیم و در تحتش یعنی در سطر سیم نیز صفری ثبت کنیم برین مثال ٤٦٢٣ ٠ ٤
پس چهل که در تحت سه هزار و دویست نشسته است یعنی سطر سیم را یک مرتبه بجانب دست
راست نقل کردیم برین مثال ٤٦٢٣ ٠ پس عددی می طلبیم که بر سر چهار ثبت کنیم
و در تحت چهار یعنی در سطر سیم نیز بنهیم پس آن عدد که بر چهار نهاده است در همه اعداد
سطر سیم زنیم و حاصل را از مال برویم آن عدد هشت آمد هشت را بر سر چهار ثبت
کردیم یعنی در سطر اوّل و در تحتش نیز ثبت کردیم یعنی سطر سیم برین مثال
٤٦٢٣ ٠ ٨ پس هشت بالایی را در چهار صد و هشت زدیم و از مال بر فتیم چیزی
نماند برین مثال ٤٦٢٣٤ ٨ این قدر کفایتست که نموده شد م م

در بیان بسم الله الرحمن الرحیم مناجات

**ای نه فلک زخوشهٔ صنع تو دانهٔ** ای حرف ندا اهنادا ذات باری تعالی
دانه‌ده اولان همزه یای وحدت ایچوندر منادی عرفیدر و معنای مصراع
بودرکه ای اول ذات بی مثلکه طقوز فلک سنک صنعک خوشه‌سندن بر دانه‌در
نه فلک مبتدا و دانه لفظی آکا خبردر و خوشه صالقم معناسنه‌در و صنعت
شعریه‌سی بودرکه خوشه لفظی اداینده کدنصکره دانه لفظن ایراد ایتمشلردر
زیرا که خوشه و دانه مستلزمدر و حرف ندای کتورمکدن مراد شریفلری بودرکه
کمال عصیاننک حجابندن تحقیق نفی ایدیب کندی وجود حادثلرن ذات
قدیم باری تعالی ایله تقربدن منع ایتمکدر زیرا که حادثنک اتحادی
قدیم ایله بودار فناده میسر دکلدر اگرچه حق تعالی حضرتلری بیورمشلردر که
انی اقرب الیکم من حبل الورید فاما بو کلام دربارده واقع اولان
تقربدن مراد قرب معنویدر و الا قرب صوری دکلدر ویا خود ذات
باری تعالی عبادینه کمال تقربندن بیان اولمغیچون بار حرف ندای
ایراد ایتمشلردر مثلا ذات انسانه وجهدن اقربسنه یوق ایکن ینه کندویه
قریب اولمز بو تقدیرجه بنه عدم رؤیت متقرر و منادیله منادا بیننده
اولان فاصلهٔ بعد باقی فاما ای هفت زمین زخوشهٔ صنع تو دانهٔ ذکر محبوب
ای فلک دیمه‌سندن مراد عرفی بندر مع ذلک که خوشه و دانه‌نک محل وجدانی
زمیندر الله اعلم مراد شریفلری بو اولا که بمذهب علمای افلاکیه دوکری فی
فلک اوچ قسمدر بری رحوی و بری دولابی و بری حمایلی و کرهٔ ارضی

بو

٧١

بوده‌وان ثلثه‌نک وسطنده واقع اولمشدر بو تقدیرجه نتیجهٔ مقدم بو
اوله که نه فلک لفظی زمینی دخی مقیددر بلا عکس و خوشه و دانه زمینده
بولندیغی کبی فلکده دخی بولنور مثلا نجومات دانه منزلنده اوله و بنات
النعش و پروین و مهر و ماه خوشه نمایشنده اوله و حقیقت معنا بو اولا که
ای اول ذات بی شبه و بی نظیر سن بر صانع پر کمالسنکه طقوز فلک بو قدر
نجومات و کواکبات و سراوقات و بروجات و شمس و ماه‌ایله و هفت زمین
بو قدر جبال و بحورله و بو عظم شانیله سنک صنعک خرمننک خوشه‌سنک
بر دانه‌سی حکم الجسم منزلنده‌در نه مرتبه صانع بامثل اولدیغک بوکا
قیاس اوله‌نه **درجنب کبریای تو عرش آشیانهٔ** درظرفدر جنب یان معناسنه‌در
یای کبریا کلمه‌دندر عظمت معناسنه و عرش لغتده بویک تخت معناسنه‌در
و بر نسنه‌نک اوستنه دخی دیرلر و آشیانه یوه معناسنه‌در و معنای مصرع
بودرکه ای باری خدا ای سنک ذات بی مثلنک یاننده عظمت شانی عرش
عظیم اثقالی بر یوه منزلنده‌در و عرش عظیم اثقالنک عظمت شانی حقنده
آثارده بویله واقع اولمشدرکه سمای اول سمای ثانینک عظمتنه نسبت بر حلقه مقدارایدر بر ال...
و سمای ثانی ثالثه نسبت کذلک و سمای ثالث رابعه نسبت کذلک و سمای رابع
خامسه نسبت کذلک و سمای خامس سادسه نسبت کذلک و سمای سادس سابعه نسبت
کذلک و سمای سابع عرشه نسبت کذلک و نتیجهٔ عظم عرش عظیم اثقالی بو مقدمدن
قیاس اوله خلاصهٔ معنای مراد عرفی بودرکه حق تعالی حضرتلری کلام قدیمنده
بیورمشلردرکه الرحمن علی العرش استوی اول لفظ استواده علمای مفسرینک

قیل فانی چوقدر ولکن قول مشهور بودر که بو لفظ باء ایله تعدیه ایدلدیکده

الی ایله تعدیه ایله الی ایله تعدیه ایدلدیکی زمانده قصد معناسی مفهوم اولور نتکم

حق تعالی حضرتلری بیوردیلر که هو الذی خلق لکم ما فی الارض جمیعا ثم

استوی الی السماء فسویهن سبع سموات وهو بکل شیء علیم و علی ایله تعدیه

ایدلدیکی زمانده استعلا معناسنه در الرحمن علی العرش استوی کبی الحاصل ذات باری

تعالی قیام قعوددن و حرکت سکوندن و مجیء ذهابدن بری و جمله مکانده

موجود و مکاندن خالی فاما اهل سنت جماعته اولنه لازم اولان بودر که

بو جنس آیات متشابهاتک معنای ظاهرینه ایمان و اعتقاد ایدوب کیفیتنه

اشتغال و بحث ایتمیه تا که الذین فی قلوبهم زیغ فیتبعون ما تشابه منه کلام

شریفنک ما صدقی اولمیه محصل کلام مراد اولان معنا بودر که عرش عظیم

اثن بوقدر عظیم شانیله سنک همای ذات بی نظیرک یاننده بر آشیانه

منزلنده در بو تقدیرجه عظمت ذات واجب الوجود نه مرتبه عظیم اولدیغی

بوندن قیاس اولنه بو محللر مزلقه اقدام اولجق یرلردر توغلنمک عالمی

یوقدر بوقدر تحقیق کافیدر در تنگنای کوچه شهر جلال تو تنگنای دار

معناسنه در کوچه بوجق معناسنه در جلال اولولق معناسنه در معنای مصرع

بودر که یاربی سنک اولولغک شهرنک بوجاغنده دارلغنده وسعتکه

زمانه کهن کارخانه کهن اسکی معناسنه در کارخانه صنایع اولجق مکانه

دیرلر وسعت بولمق معناسنه در معنای مصرع بودر که بو دنیانک بو بیکلکله

بر کهنه کارخانه در در تنگنای مصرعی ظرفدر وسعتکه زمانه مبتدا کهن

کار

کارخانه خبر واقع اولمشدر .. ال معنا بودر که یاربی سنک جلالک شهرستانی

اول مرتبه بیکدر که بو دنیانک بو بیکلکی اول شهر جلالک دارلغنده

بوجاغنده یاننده بر اسکی کهنه کارخانه مثابه سنده در عظیم شهرستانی

جلال باری تعالی بوندن فهم اولنه پروازگاه طایر صنعت کجا بود

پرواز قنت آچمق معناسنه در طایر اوچجی معناسنه صنعت لفظنده کی تاء

خطابدر خطاب باری تعالی حضرتلریدر و بو غزل مناجات اولدیغنه بناء

جمله خطاب ذات باریه در تعجب طریقی اوزره سؤال واقع اولمشدر معنای

مصرع بودر که یاربی سنک صنعتک مرغنک قنت آچوب طیران ایدجک

مکانی قنغی یردر جایی که دارد از دو جهان آشیانه جا یرده که یا وحدت

ایچوندر لفظ که کاف فعلیلدر معنای مصرع بودر که بر یری که ایکی جهاندن

بر آشیانه دوتر ملخص معنای بودر که یاربی سنک مرغ صنعتک عظم شانی

نه مرتبه در که دنیا و آخرتک زمیننک وسعتندن بر آشیانه دوتمشدر وقنت

آچوب پروازه کلدکده محل پرواز ایدجک مکانک وسعتی بوندن قیاس

ایله که دنیا و آخرتک وسعتی کندونک یاننده بر آشیانه منزلنده در ز توسن

سپهر سرایمه در دو است نه طقوز دیمکدر توسن سرکش اولان آت معناسنه در

و سپهر کوک معناسنه در و سرایمه باش چرخمک معناسنه در دو دویدندن

تخفیف اولنمشدر یلمک معناسنه در و سرایمه سپهره صفت طوتمق معناسی

عنسندر ایکه توسن دن حال واقع اولمشدر مبتنی بهیئت فاعل اولمق اوزره

دنه توسن سپهر جمله سی مبتدا و در دو است جمله سی خبردر معنای مصرع

بودرکه آسمانک طقوز دانه توسن سرکشی سرآسیمه اولدقلری حالده حرکت
ایتمکده درلر تا حکمت کرفته بکف تازیانه تا لفظی حتی معناسنه اولمقده
ال ویره و انتهای غایت معناسنه ده ال ویرر و حکمتک تای ثانیه سی خطابدر
کرفته طوتمش دیمکدر و کف ال ایچی معناسنه در بکفدرکه باء ظرفدر و تازیانه
قمچی معناسنه در معنای مصرع بودرکه یاربی تاکه سنک حکمتک کفنده بر تازیانه
طوتمشدر یعنی آسمانک بو طقوز دانه سرکش اولان توسن فلکی تازه مزم سوره
اذا السماء انفطرت و اذا الکواکب انتثرت و اذا الجبال فجرت استماع ایدیجیه دک
خوف تازیانه احرکدن بر آن و بر ساعت قرار ایتمکه جرأت ایده میوب هر بری
مأمور اولدیغی خدمت اوزره شب و روز سعی ایدوب دوران ایتمکده اوزره
درلر و فلکک طقوز اولمسی علمای افلاکیه مذهبلرنه کوره در و الا عند اهل
الشرع سماوات یدی اولدیغی نص قاطعله ثابتدر و طرفینک دلائلی ایراد
اولنمق لازم کلسه سامعه تصدیع حاصل اولور بو قدر کفایت ایدر ذات تو
قادرست بایجاد هر محال قادر اسم فاعلدر ایجاد ظهور معناسنه در محال
بضم المیم صعوبتله وجوده کلمش نسنه یه دیرلر و بفتح المیم من کل الوجوه وجوده
کلمیین نسنه یه دیرلر و لفظ هر همه معناسنه در احاطه افراد ایچوندر عربیده
اولان کل کبی معنای مصراع بودرکه یاربی سنک ذات بی شبهک هر محال اولان
اشیایه کتم عدمدن وجوده کتورمک مراد اولدیغی آنده قادردر کمال قدرتکه
نسبت آساندر فاما الا با فریدن چون خود یکانه الا حرف استثنادر بعد کلام
موجب واقع اولمشدر مستثنی اولان قدرتدر مستثنی منه اولان ذات باری تعالی

حضرتلریدر



حضرتلریدر با فریدنده اولان با صله ایچوندر آفریدن مصدردر یارتمق معناسنه
چون مثل معناسنه در خود کندک دیمکدر یکانه واحد معناسنه در کربی نظیر
دیمکدر معنای مصراع بودرکه سنک ذات بی نظیرک کبی بر ذاتی یارتمغه قادر
دکلدر محال مراد عرفی شیرازی حضرتلری بودرکه یعنی یاربی سنک ذات پاکک
بر قادر [illegible] شیدرکه مخلوقاتک قدرتنه نسبت هر نه مرتبه محال اولان اشیا
وار ایسه مراد شریفک آنک ایجادنه تعلق ایتدکی زمان آن واحدده وجوده
کتورمکه قادرسن فاما کندی ذات بی شریکک کبی بر ذاتی وجوده کتورمکه
قادر دکلسن زیرا که کندی کلام شریفکده بیوردکه لیس کمثله شیء دینه بر
محلده بیوردکه شهد الله انه لا اله الا هو فی الحقیقه آیه تین مضمونی
شریفنجه شریک واجب الوجود ممتنع اولدیغنه ریب کمانمز یوقدر علی الخصوص که
عدم شریکی حقنده بیورمشلردرکه لو کان فیهما آلهة الا الله لفسدتا اگرچه ارباب
فطانت عرفینک بو بیتنه غیری معنالر دخی ویرمشلر فاما معنای موجه
بو ایدیکه تحریر اولندی زیرا قواعد کلیه دندرکه المعنی ما یستفاد من اللفظ
و الا تأویلاتله تکلفاتله ویریلن معنا چندان مقبول دکلدر زیرا که بو
غزل محل مناجات اولدیغنه بناءً معنای شریفی بیان ایتمک الیق و انسبدر
عفوت صواب دشمن و حلمت گناه دوست عفو کناهدن کچمک معناسنه در
نا خطا بدر صواب کلام راست سویلمکه دیرلر مراد اوامر الهیه امتثال ایتمکدر
دشمن خود معلوم و حلم یاووشلق معناسنه در و کناه خود جمله نک معلومی
و دوست خود دوستدر عفوت مبتدا صواب دشمن خبر و کذلک حلمت و کناه

دوست دخی مبتدا و خبر و صواب دشمن وصف ترکیبیدر گناه دوست دخی
کذلک بو تقدیرجه معنای مصرع بودرکه یا ربی سنک عفوک صوابه دشمندر
وحلمک گناهه دوستدر یعنی تعرف الاشیاء باضدادها نحو اینجه حق تعالی
حضرتلرینک دنیا و آخرتده صفت عفو و غفورله متصف اولدیغنک
معلوم ملکنه سبب گناه عصات امت مرحومدر زیرا اگر جسم گناه منعدم
اولسه بر الدن امت مرحوم معصوم اولمق لازم گلوردی بو وفقا صفت
عفو نامعلوم اولوردی بو علته بناءً عفوک ذاتی صوابک وجودینی
کندویه دشمن طوتر زیرا که صواب عفوک عدم اشتهارینه باعث اولیور
فاما حلمک گناهی کندویه دوست طوتر زیرا که گناهک وجودی سبب اشتهار
حلم اولمشدر اول اجلدن گناهک وجودینه محبتی زیاده در و عفونک
بو بیتدن مرادلری حق تعالی حضرتلرینک عفو غفرانینه کمال امیدلرینی و حسن
اعتقادلرینی بیاندر فاما مذهب بر حق بین الخوف والرجا اولمقدر که
زیرا که بر محلده حضرت باری تعالی بیورمشدرکه واذا سألک عبادی عنی
فانی انا الغفور الرحیم وان عذابی هو العذاب الالیم غفرانینه حسن اعتقاد
گوزل فاما عذابندن دخی احتراز لازمدر اعتقادینه گوره مصرع ثانیده
بیورلرکه **هر کام چیده عاطفت دام و دانه** معنای هر بیاندن اولمشدر
وکام کاف عربیله مراد معناسنه در چیده دوشورمشی دیمکدر عاطفت شفقت
معناسنه در تا خطابدر دام و دانه خود ارباب حیله نک معلوملریدر عبارات
تقدیم و تأخیر واردر زیرا که بو عبارته معنا ویرلسه معنای مصرع
بودرکه



بودرکه هر دو شرلشی مراد ریک شفقتک بر دام دانه در بوندن معنا فهم
ایتمک ارباب مطالعه تکلفه دوشر فاما تقدیر مصرع بودرکه عاطفت
دام دانه هر کام را چیده است معنای واضح بودرکه یا ربی سنک شفقتک
جمله مرادات مقصودانکه دام دانه سی دوشرمشدر یعنی ارباب ذوالحاجات
مرغ مرادلرینی صید ایدوب الهکتورمکه آرزو وسیله نیجه یوز بیک دام و دانه
حیله خودمشدر ایدی فاما سنک دوست شفقتک کمال مرحمتندن جمله مرادلرینی
الحاق ایدوب اول قورقولری دام دانه حیله یی بالکلیه رفع ایدوب دوشرمشدر
زیرا که عفوک صواب دشمنی وحلمک گناه دوست اولدیغی بو معنایه
دلیل کافیدر **عرفی تمام معصیت اما بدست او** عرفی مبتدا تمام معصیت
خبر ودر خبر او راجعدر مبتدایه معصیت گناه معناسنه در اما بفتح الالف
اماء تفضیلیه در لفظ تمام بو محلده عین الشیء معناسنه در و بو مصرع
سؤال مقدره دن جواب واقع اولمق اوزره در سؤال سائل بو اولا که
عجبا صواب و معصیت ایتمکده عرفی نیجه در دیدکده بو مصرعی بیورمشلردر
ومعنای مصرع بودرکه عرفی عین معصیتدر فاما اول عرفینک الندة
**هست از عنایت تو عنان بهانه** هست وار معناسنه در عنایت لطف و هدایت
معناسنه در از حرف جردر تو سن معناسنه در تو ضمیر خطابدر عنان دیرکن
معناسنه در بهانه سبب معناسنه در اما بدست او ظرفدر هست لفظی مقدم خبردر
وعنان بهانه لفظی مؤخر مبتدادر معنای مصرع بودرکه سنک عنایتکدن
عنان بهانه واردر یعنی مآل معنا بودرکه یا ربی عرفینک وجودی گویا گناهک

و معصيتڭ وجودى كبى اولمشدر فاما بزم سنڭ دامان مغفرتڭدن الڭ

اميدى قطع ايتمه مشدر زيرا كه غفران كلمهٔ شهادته تشبث ايتمشدر اميد وار درگه

سبب آمرزش كنهه بهانه اوله على الخصوص كه قل يا عبادى الذين اسرفوا

على انفسهم لا تقنطوا من رحمة الله ان الله يغفر الذنوب جميعا انه هو

الغفور الرحيم بيوردك في التوحيد بيا كه در چمن انتظار آب نماند بيا

امردن مأمور اولان الطاف الهيه در اگرچه بحسب اللفظ بو رتبه آمر و رتبه مأمور

دن اعلا كدر زيرا كه انسان ما فوقنده اولنه امر ايتمكه قادر اولمز بلكه

ما دوننده اولنه قادر اولور فاما بو محلده امر دعا معناسنه در اهدنا الصراط

المستقيمده واقع اولان امر كبى نته كم حسنى واعظ حضرتلرى تفسير جواهرنده

اشره يكرمى بش معنا ذكر ايتمشلر در لفظاكه بيا يه عطف در نظر در چمن خود

مصدوم انتظار آرزو ايله گوزتمك معناسنه در آب خود معلوم نماند قالمدى

ديمكدر معناى مصرع بو در كه اى الطاف الهيه گل كه چمن انتظارده صو قالمدى

يعنى اى لطف الهى گل يتيش كه وجودمزك چمن انتظارنده آب قالميوب خرام

اولمشه يوز طوتا يوره نته كه چمن ظاهريده آب اولمينجه پژمرده اولدغى كبى

ما حصل معنا بو در كه الطاف الهيه بزم وجودلى طلب ايتمكدر جمال شاهد

اميد بى نقاب نماند جمال اهركيك معلومى شاهد محبوب ديمكدر معناى مصرع

بو در كه اميد محبوبنڭ چهرهسى نقابسز قالمدى يعنى جميع زمانده مرادمز

حصوله گلمه مشدر بلكه جمله اوقاتده جمالنه نقاب طاقنوب بز دل فكارلره

مشاهده جمالنى مستور ايتمشدر زبسكه چشمهٔ اميد نم نداد برون بسكه چوق كه

ديمكدر

75

ديمكدر چشمه خود معلوم نم ياش معناسنه در نداد ده اولان نون نفى ايچوندر

نداد ويرمدى معناسنه در برون طشره ديمكدر معناى مصرع بو در كه چشمهٔ

اميد چوقدن طشره ياش ويرمدى يعنى مراد مقصودمز چشمهسى چيل زمان

اولدى كه آب حصول اميد ايله جارى اولمدغندن ماعدا فريب تشنه لبان

نيز با سراب نماند فريب آلدامق معناسنه در تشنه صوسز ديمكدر لب طوداق

معناسنه در و عربينك تشنيهسى فارسينك جمعى منزلنده در نيز دخى

معناسنه در با سرابده اولان با معه معناسنه در و سراب تموز فصلنده

بيابانلرده صو ظن اولنه جق گورنن نسنه يه ديرلر و نماند خود معلوم معناى

مصرع بو در كه تشنه لبلرى سراب ايله فريفته ايتمك دخى قالمدى يعنى عطشان

اولانلرى سراب ايله صو ديو آلدردق فاما حالا چشمهٔ اميدمزده نم ياشلق

قالدى عوزنشنه لبانه گوسترجك سراب قالدى بالكليه خشك و يابس اولدى

مآل مراد شريف عرفى بو در كه اى محبوب هدايت سنك راه انتظارڭده

اولمرتبه تڭ ديو ايدوب اميد آشنا اولدقكه چشمهٔ وجودمزده از آب

حيات قالميوب خشك لب قالدق و بو غزليات عرفيده واقع اولان كنايات

واستعاراتى وتشبيهاتى وصنايع شعريهلرى وتفنن فى العبارات ومبالغاتى

على الانفراد تحقيق ايتمك لازم ايكن سرورى خواجه حافظدن زياده اولمق

لازم گلور بو دفعه سررشتهٔ مآل ايدوب ناظره فتور طارى اولور زيرا كه

بو ديوانچهٔ عرفيه مطالعه ايدن ارباب ذكانڭ بو مرتبه تطويل كلام ايدوب

التزام ما لا يلزم ايتمكه رضالرى يوقدر سررشتهٔ معنايه واقف اولدقلرى

کبی تزئین معنا یای معنا یه و اصلی اولوب کنایات استعارات ومنایع شعریه
فهم ایدرلر بوکا بناءً بز دخی شرحنده اختصار اختیار ایدندک وسروری
کبی میدان تصوفده دخی اسب نهاد عالی نژادمزی ارکاض ایتمدک زیراکه
تصوف حالدر تحریر قالله معلوم اولورسنه دکلدر اکر تصوف قال اولیدی
نیجه ارباب حیل واردر که کلام تصوفه شروع ایتدیکی زمان حضرت
شیخ محی الدین عربی حضرتلریله شیخ عبد القادر کیلانی حضرتلرینی ابکم
ایدردی فاما قضیه اویله دکلدر قدم باید اندر طریقت نه دم بیهوده سروردر
وشرح حزبور دخی سروریله شرح کلستان لامعی کبی مرشد باشد معناسنی
فهم ایدن اطفاله بازیچه اولوب عرفی شناسلق دعواسنده دوشورلر بو
قوتیملردن اوتری تحقیق معاینسنده اطناب اولنمیوب جانب ایجازه
میل اولندی **کدام مسئله عشق تو درمیان افکند** کدام قنغی معناسنه در
ومسئله عشق خود جمله نك معلومی تو خطابدر میان اورته دیمکدر افکند
براقدی ومعنای مصرع بودرکه قنغی مسئله سنك عشقك اورتالغه براقدی که
**که عقل معرفت آموز درجواب نماند** لفظ که افکندیه علتدر جوهر عقل
خود اربابنه معلوم معرفت آموز وصف ترکیبیدر وعقلك صفتیدر
ودرجواب نماند استفهام اقراریدر ومعنای مصرع بودرکه معرفت اوکرنجی
عقل جوابده قالمدی یعنی ای محبوب سنك عشقك عجبا قنغی مسئله میانی
مجلس عشاقه طرح ایتدیکی اول مسئله نك حل اشکالنك جوابنده معرفت
آموز اولان عقول متحیر قالمدیلر بلکه جمله سی عدم عرفانلرینه مقر ومعترف

اولدیلر



اولدیلر حل جواب مسئله عشقده عقل معرفت آموزکه بو صورتده کرکیجه
عقل بلا معرفت مبهوت اولمق اولی بالطریقدر **هدایتی که بتزویر**
**امتان عناد** هدایتیده اولان یا وحدت ایچوندر وهدایت فعل محذوفك
مفعولیدر تقدیر کلام کن هدایتی دیمکدر معنای هدایت خود ارباب
اربابه هدایته معلوم بتزویرده اولان باصله ایچوندر تزویر حیله
معناسنه در امته بونك معناسنه در عناد سرکشی دیمکدر ومعنای مصرع
بودرکه یارب عناد اولان امتك مکر وحیله لرینه بر هدایت ایله که
**امید معرفت آموزی ازکتاب نماند** معنای امید معلوم معرفت خود
اربابنه ظاهر آموزیده کی یا مصدردر معنای آموز بیان اولنمشدر کتاب
مصدردر مکتوب معناسنه کتابی اولانده معلومدر ومعنای مصرع
بودرکه کتابدن معرفت اوکرنمك امیدی قالمدی یعنی ارباب ذکاوت
واصناف بلاهت برالدن طریق کسب معارفی ترك ایدوب نهج جلب معاش
سالك اولمشلردر یاربی سن بونلره بر هدایت احسان ایله که تزویرات
تلبیساتی ترك ایدوب کسب معارف الهیه ایتمکه میل ومحبت ایده لر زیراکه
تزویرات امت بونسق اوزره کیدرسه بالکلیه احکام کتب سماویه نامعلوم
اولور **عنایت تو چنان زد صلای معموری** چنان انچلین دیمکدر زد
اوردی معناسنه در صلایده کی یا کلمه دندر صلای بانك دعوتدر معموریده
کی یا مصدردر معمور اسم مفعولدر آباد اولمق معناسنه در ومعنای
مصرع بودرکه یاربی سنك عنایتك انچلین اوردی معمورلق صلاسنکه

که درد یار محبت دل خراب نماند معنای مصرع بودرکه محبت دیارنده زخراب
کوکل قالمیوب جمله‌سی معمور آباد اولورلر یعنی دست ستم عشقدن خرابه اولمش
کوکلره دریای مرحمتک تموج ایدوب موذن عنایتک معمور اولمق صلاسی
آنجلین خوش الحانیله وبر دیکه اقلیم محبتک دیارلرنده اصلا بر خرابه کوکل
قالمیوب معمور آبادان اولدقلری حالده سزاوار سرای مغفرتک اولمشلردر
ته پیاله حسن تراه کنعان ته فضله دیمکدر پیاله اربابنه معلوم مه کنعان
حضرت یوسفدن کنایه در معنای مصرع بودرکه سنک حسن بی نظیرک پیاله
سنک دبی مه کنعانی چنان کشید که رشحی بآفتاب نماند معنای چنانی
معلوم کشید چکدی دیمکدر لفظ که کشیده علتدر رشحیده کی یا وحدت
ایچوندر رشح سزنتی معناسنه در بآفتاب ده کی باصله در آفتاب کونش دیمکدر
معنای مصرع بودرکه آنجلین چکدیکه آفتابه بر رشحه قالمدی یعنی حضرت
یوسفک رونق رخسارینه سبب سنک جمال بی نظیرکک حسنی پیاله سنک دبی
نوش ایتمکدر ته پیاله نوش ایتمک ایله جمال حضرت یوسف بو لطافتی بولنجه
نصفنی ویا خود ربعنی نوش ایتدیکی زمانده نه صورته کیردوکی بوندن قیاس
اولنه و مرتبه حسن محبوب حقیقت خود تعریف توصیفدن منزه و مقدس
اولدوغی بوندن فهم اولنه بو دفعا دیده آفتاب انوار جمال مه کنعانی بو لطافتده
کورنجه آرزو ایتدوکی اول ته پیاله دن باری اولمزسه بر رشحه نوش ایدوب
بندخی کمال جمال ادعی ایده یم بی نصیب اولوب کندویه قالمدی بده بدست
عنایت عنان عرفی را بده امردر احوال امر بیانی اولنمشدر بده ویر دیمکدر

بدسته



بدستده اولان با صله در دست ال معناسنه در عنان خود معلوم معنای
مصرع بودرکه یاربنا عرفینک عنان اختیارنی دست عنایته تسلیم ایله مبین
که نیم قدم در ره صواب نماند مبین یرنه مکوده اولسه جایزدر مبین کورم
دیمکدر نیم یارم معناسنه در قدم آیق دیمکدر ره یول معناسنه در صواب خود
معلوم معنای مصرع بودرکه کورم که یارم قدم طریق صوابده قالمدی
نیم قدم طریق صوابه عدم میلدن کنایتدر یعنی یاربنا دیمه که عرفی بزم
اوامرمزه امتثال ایدوب طریق مستقیمه میل و محبت ایدوب تک و پو ایتمدی
ایچون عنان اختیارنی دست عنایتمزه تسلیم ایده رز قوی آواره و سرکردان
قالسون زیرا که عرفی بیچاره هرنه قدر عاصی و کنه کار ایسه یاربی ینه سندن
رجاسی بودرکه عنان اختیارنی دست عنایتکه ویروب ورطه ضلالتدن ساحت
هدایته چکه سن ابتدای غزلیات فی حرف الالف نوشدارو نشئه علت نهد
درجان ما نوشدارو برنجونک اسمیدر نشئه کیفیت دیمکدر علت خود معلوم
نهد قور معناسنه در معنای مصرع بودرکه نوشدارو دیدکلری معجون علت نشئه
سنی قور بزم جانمزده یعنی خواص نوشدارو بو ایدیکه یدکد نصکره وجودده
اولان علل و امراضی دفع ایدوب صحته مبدل ایده فاما بزیدوکمز زمان
دفع علت ایتمیوب بلکه جانمزده نشئه علتی زیاده ایدردی زیرا که بزم وجودمزده
اولان علت علل معنویه در صوری دکلدر که نوشدارو ایله دفع اوله دیمکدر
درخمار معجز افتد عیسی از درمان ما خمار بفتح الخا بوزه اوزیلنی بورنجکه
دیرلر و بضم الخا سکر باده دن افاقت بولوب بی تاب طاقت اولمغه دیرلر

وجه و خی مناسب فهم
اولنور ذهنی

معجز اسم فاعلدر عجزه ویرجی دیمکدر. اغتذ فعل مضارعدر دوشر معناسنه‌در لفظ عیسی فاعلدر حضرت عیسی خود معلوم معنای مصرع بودرکه عجزه ویرجی خماره دوشر عیسی بزم درمانمزدن یعنی حضرت عیسی که طبابتده مرده‌لر احیا ایتمک ایله معروف ومشهور ایکن بزم وجودمزده اولان امراضلک وعلل معنویه‌نک دفعنه درمانی ملاحظه سندن خمار عجزه دوشوب بی‌تاب قالور صعوبت عللمزی وار بوندن قیاس ایله مآل معنا کمال مبالغه‌در
ماخجل اما سخن درصنعت مشاطه است مشاطه مطلق مزین ایدیجی‌یه دیرلر معنای مصرع بودرکه بزخجالتده یوز فاما سوز مشاطه‌لک صنعتنده‌در
کرنمود کفر دارد شاهد ایمان ما معنای مصرع بودرکه اکر کفر کورنمه‌سنی طوتارسه بزم ایمانمز محبوبی یعنی اکر حجب الظاهر چشم اهل شریعتده بزم ایمان اعتقادمز محبوبی صورت کفرده کورینه‌جک اولورسه بوکورنشدن برخجالتده یوز فاما حقیقت اوزره نظر اولنجق اولورسه سوز مشاطه
قدرتک خامهٔ صورت آراسنده‌درکه هو الذی یصورکم فی الارحام کیف یشآ کلام شریعتک مضمون منیفنجه چهرهٔ محبوب ایمانمزی بوصورت اوزره تصویر ایلمش ماحصل معنا بودرکه اوامر اللهیه عدم امتثالمزدن شاهد ایمانمزک وجهی صورت کفرده کورینور خالقه فاما دیدهٔ انصافله نظر اولنسه الکل من الله‌در وهو خالق کل شئ درینه دریای مرحمتندن نومید دکلوز آب روی شمع را بیهوده نتوان ریختن معنای مصرع بودرکه شمعک آب رویني بیهوده یره دوکمک ممکن دکلدر صد شب یلدا است

در هر

در هر کوشهٔ زندان ما شب یلدا غایتله اوزون کیجه‌یه دیرلر معنای مصرع بودرکه بزم زندانمزک هر کوشه‌سنده یوز دانه شب یلدا وار یعنی ارباب دنیا کبی شمعی یاقوب ده اوکنده بر آلای مالایعنی کلاملر سویلیشه‌رک شمعی بوشنه یره یاندروب آب روینی دوکمزز بلکه حجرهٔ درونمزده شمع امیدمزی یاندروب اوکنده یوز دانه شب یلدا کبی اولان افکار دقیقهٔ کوشهٔ زنداندن اخراج ایدوب آب روی شمعی بوملاحظه سببیله دوکرز زخمها بردیاشتم وفتحها کردیم لیک زخمها جمع اولدوغنه بناء فتحها دخی جمع واقع اولمشدر زیرا قواعد کلیه دندرکه جمع جمعه مقارن اولسه انقسام احاد الی الآحاد لازم کلور رکب القوم دوابهم کبی هر بر زخم مقابله‌سنده بر فتح واردر ومعنای مصرع بودرکه یاره‌لر یوقاروقالدردق ودخی فتحلر ایتدک فاما هرکز ازخون کسی رنکین نشد دامان ما معنای مصرع بودرکه اصلا بر کیمسه‌نک قانندن بزم اتکمز آلوده اولمدی یعنی چنکال افکار دقیقه ایله ایتدیکمز زخملری ینه کندی وجودمزده ایدوب بر آلای معانیلری ومضمونلری شهرستان دلدن فتح ایدوب ظهوره کتورمشزدر چشم اکر بازست اکر پوشیده از هم نکسلد بازآچق معناسنه در پوشیده اورتلمش دیمکدر نکسلد کسلمز دیمکدر معنای مصرع بودرکه کوزلرک آچقدر وکرک اورتلیدر بربرندن کسلمز آمد ورفت نظر در دیدهٔ حیران ما معنای مصرع بودرکه نظرک کلمسی وکتمسی بزم حیران اولان کوزومزده یعنی بزم عین عبرتمزده تأمل ایلمکلق اصلا منقطع اولمز دائما مصنوعات الهیه‌یه عبرتله نظر ایدوب

معناسنه‌دراچ

صدقنه باقلیرک کمال قدرتنده حیران قالرز سایه ارباب ظاهرک دیده لرنک
خلافنجه که آنجق کوزلری آچق اولدوغی زمانده اشیانک رؤیتنه قادر اولورلر
دالا پوشیده اولدوغی وقت بر شئنک ادراکنه توانا دکللردر فاما بزم
چشممز دهٔ پوشیده ایله آشکار ابرابردر **نیز عصمت پاک دامانیم کز ناموس**
**وننک** عصمت کناهدن مبرا اولمغه دیرلر وناموس وننک الفاظ مترادفه
دندر که ایکیسی دخی بر معنایه کلور وسایرلرنک معنای لغویلری اربابنه
معلوم معنای مصرع بودر که بز عصمتدن پاک دامان دکلز که عار وناموسدن
اوترو **میکند آلوده کی پرهیز ازدامان ما** آلوده کیده اولان یا مصدر در
آلوده کی کناه معناسنه در پرهیز اجتناب ایدوب صاقنمغه دیرلر دامان
اتک معناسنه در ومعنای مصرع بودر که آلوده لک بزم دامانمزدن احتراز
ایلیه یعنی بز بشر اولدوغمز مقتضاسنجه آلوده دامن اولدوغمزه عیب ایتمکز
زیرا اکر بز معصوم دکلز که کناه بزدن پرهیز ایدوب دامنمزه ال اوزاتمیه
بلکه وجودمز آلوده لک ایله تخمیر اولنمشدر تکلفله غیری معنالر ویرمک
دخی ممکندر فاما موجه اولان معنا بو ایدیکه بیان اولندی **معنی روشن**
**زدل میجوشدم عرفی ولی** معنای معنی لفظندن مستفاد اولنه دیرلر روشن
واضح معناسنه در جوشد قاینه مق دیمکدر عرفی ذاتنی غایب منزلنه تنزیل
ایدوب خطاب ایدر ای عرفی دیمکدر لفظ ولی عقدر مصرع ثانیه وتقدیر
مصرع بودرکه ای عرفی معنای روشن زدلم میجوشد اما ومعنای مصرع بودرکه
واضح اولان معنالر کوکلمدن جوش وخروش ایدر فاما **درسیاهی مینکنجد**

چشمه



**چشمه حیوان ما** سیاهیده کی یا مصدر در سیاه قره دیمکدر مینکنجد صغمز
معناسنه در چشمهٔ حیوان آب حیات دیمکدر ومعنای مصرع بودرکه سیاهلقده
صغمز بزم چشمهٔ حیوانمز یعنی مراد ظلمت زنکله آب حیات منزلنده اولان درر
مضمونات روشن نمایشمز ادا اولنمیور مراد مبالغه درکه قلم ومرکبک تحریریله
کلام وادوات الهیه مز خلاص اولمق احتمالی یوقدر بلکه قلم ومداد فنا پذیر
اولور فاما بزم روشن اولان کلاممز بنز دیک سینه دن جوش وخروش ایتمک
اوزره در **تحفهٔ مرهم نکیرد سینهٔ افکار ما** معنای مصرع بودرکه درها نکی
اعلاسنی بزم افکارمز سینه سی طوتمز یعنی کثرت سوراخ غمدن بر مرتبه یه کلمشدرکه
مرهم قبول ایده جک یر قالمیوب غرباله دونمشدر دوا پذیر اولمقدن قالمشدر
مراد مبالغه اوزره زخمن بیان ایتمکدر **سایهٔ کل برنتابد کوشهٔ دستار ما**
سایه کولکه معناسنه در نتابد چاپمز دیمکدر دوشمکدن کنایتدر کوشه طرف
معناسنه در دستار صارق دیمکدر تقدیر مصرع بودرکه سایهٔ کل بر کوشهٔ
دستار ما نتابد ومعنای مصرع بودرکه کلک کولکه سی بزم دستارمزه اوزرینه
دوشمز یعنی موحشت دست الآمدن اول مرتبه پریشان اولمشدرکه کل طاقنمغه
مکان قالمیوبدرکه آرایش دستار ایتدوکمز زمان سایه افکن اوله سایر
خلقک دستاری کبی دکلدر بزم دستارمز **باعثی دارد رواج سبحه کو تزویر**
**کو** باعثیده اولان یا وحدت ایچوندر باعث سبب معناسنه در رواج ورایج
ایکیسی دخی کچی دیمکدر شهرتدن کنایه در سبحه تسبیح معناسنه در کو کها وتقدیرنده در
وخبر او مبتدادر باعثی اجعدر ولفظ تزویر خبرده تنوین حیله در باعثنا

واخر مصرعده کی کویی دیمکدر ومعنای مصرع بودرکه سبحه‌نک اجزاسی
سبب طوقکه اول سبب تزویردر یا درقنی اول ریا وتزویر اولان سببکه
**تا ببندد صد گره بر رشتهٔ زنار ما** گره دوکم معناسنه در رشته بو محلده
ایپ دیمکدر زنار رهبانلر بلنه بغلدقلری نسنه‌یه دیرلر فی الحقیقه زنار بر
ایپ ایمشکه یوز دانه دوکمی اولورمش ومعنای مصرع بودرکه حتی یوز دانه
دوکم بغلیه بزم زنارمزک رشته‌سنه اوزرینه یعنی تا که بزم زنارمز دخی
تسبیح رواج اولدوغی کبی رواج اوله فی الواقع بعضی ارباب ریا مجلس
کرده اهل صلاح صفتده اولورلر تسبیحلری صد الندن رکنه شول مرتبه
چوررلرکه بازار تسبیح فروشانه رواج ویررلر وبو بیتده تکلفاتیله غیری معنالر
دخی ویرمک قابلدر فاما موجه اولان معنا بو ایدیکه بیان اولندی وسایر
صنایع شعریه‌لری اربابنه معلومدر بیانه حاجت یوق **ما لب آلوده بهر
توبه بگشاییم لیک** لب طوداق معناسنه در بهر اجل دیمکدر نگشاییم اچمزز
دیمکدر لیک اما معناسنه در مصرع ثانیه متعلقدر معنای مصرع بودرکه
آلوده اولان لبی توبه‌دن اوتری اچمزز اما **بانگ عصیان میزند ناقوس
استغفار ما** بو مصرعک ظاهرنه کوره معنا بودرکه گناه صداسی اورر
بزم استغفارمز ناقوسی بو معنادن مآل فهم اولنمدوغی ظاهردر زیرا مصرع
سابقده بیوردیکه آلوده گناه اولان لبمزی توبه‌دن اوتری اچمزز مراد
لفظ توبه‌نک کمال شاننه تعظیمدرکه گویا که لفظ توبه بر ذات عالی رتبه‌درکه
بزم لب آلوده‌مزله آنی تکلم ایتمکه جسارت ایتمکلدر بو دخی ناقوس استغفار

عصیان



عصیان صداسی اورر مصرع ثانینک معناسنه مناقضدر [illegible] مصرع
ثانی بودرکه بانگ استغفار میزند ناقوس عصیان ما دیمک اولا ناقوس
دیر وصومعه‌ده چالنن بوینوزه دیرلر واستغفار یارلغنمق معناسنه در
معنای مصرع بودرکه استغفار صداسنی اورر بزم عصیانمز ناقوسی یعنی
اکرچه ظاهرده لبمزی توبه ایتمکه کشاده ایتمزز فاما معناده یارلغنمق آوازی
اورر بزم عصیانمز ناقوسی ماحصل معنا بودرکه صورت ظاهرده عدم
توبه‌مز باقوب ناقوس عصیانی اورر دیو غمزه دخل وتعرض ایتمکز دیمکدر
بو بیته بو حقیر بو یولیجه معنا ویردی اکر ارباب ذکاوتک بو یولدن معقول معنالری
دخی وار ایسه کوزل **آتش افروز تب عجزیم هرگز کس ندید** افروز
ضیالندرمک معناسنه در تب اسیتمه دیمکدر عجز چاره‌سزلک وضعیفلک
معناسنه در هرگز اصلا دیمکدر معنای مصرع بودرکه چاره‌سزلک وضعیفلک
اسیتمه‌سنک آتشنی ضیالندرجی یوز بونک برلرینه اصلا کیمسه کورمدی **جوش
تبخال شفاعت بر لب زنهار ما** تبخال حرارت اسیتمه‌دن طوداغه چیقان اوچوغه
دیرلر جوش بو محلده ظهور معناسنه در شفاعت رجایه دیرلر زنهار بو محلده
فریاد وامان معناسنه در ومعنای مصرع بودرکه شفاعت تبخالنک ظهورینی
بزم فریاد وامانمز طوداغنده اصلا کیمسه کورمدی یعنی حرارت عشقک تب
عجزینک آتش افروزی اولمشدر بزم وجودمز بونک برلرینه جوش تبخالی بزم
لبمزده اصلا کیمسه کورمشدر زیرا اکثریا عادت الله بونکه اوسته جاری اولمشدر
که لب اوزره تبخالک ظهورندنصکره اسیتمه فراغت ایدر گویا تبخال حمانک

رفعنی مجنونی رجا ایدر **مرحبا ای چاره آسان میکشای کار خلق** مرحبانک
نصبی فعل مقدر ایله در تقدیر کلام جئت مرحبا دیمکدر معناسی فرح وسرور
وش دلق دیمکدر خلق مصدر در بمعنا مخلوق ومعنای مصرع بودرکه
ای وجه چاره مرحبا خوش کلدک مخلوقک کارنی آسان آچرسک **ناخنی**
**بس تیز داری رخنه در کارما** ناخنیده کی یا وحدتدر وناخن درنوع معناسنه در
بسی چوق دیمکدر تیز کسکن معناسنه در دار ایده کی یا خطابیدر رخنه کدک
دیمکدر ومعنای مصرع بودرکه ناخنکی غایتله چوق کسکن ایدرسک بزم
کارمزه وبر رخنه ایچون یعنی چاره سن بر خلقک کارنده اولان عقده مشکللری
حل ایتمک مراد ایتدکک زمان آسان وجه اوزره فتح ایدوب واصل
مرام ایدرسک فاما بزم کارمزه کلدکک ناخنکی نشتر سر تیزکبی ایدوب
بر رخنه آچمغه سعی ایدرسک مآل معنا طالعدن شکوادر **ساکن میخانهٔ ما**
**باش عرفی زانکه هست** معنای مصرع بودرکه ای عرفی بزم میخانهمزک
ساکنی اول اول سببدن اوتریکه واردر **چشمهٔ نور وصفا در سایهٔ دیوار ما**
معنای مصرع بودرکه نور وصفا چشمهسی واردر بزم دیوارمزک کولکه سنده
مراد کندو ساکنی اولدوغی میخانهٔ تعریفدر **کوی عشقست همه دانه و**
**دامست اینجا** کوی محله معناسنه در اینجا اسمای اشارتدر معنای مصرع بودرکه
محلهٔ عشقدر بونده جمله دانه ودامدر یعنی بوکوی عشقده اصلا دام ودانهدن
خالی بر مکان یوقدر بلکه هر بر قدم باشنه بیکدانه دام ودانه قورلمشدر
بوتقدیرجه **جلوهٔ مردم آزاده حرامست اینجا** جلوه کشت ده خاطر اولمق





اوزره صاغه وصوله رفتار ایدوب خرامانی صالنمغه دیرلر آزاده
هیچ برنسنه ده علاقهسی اولمینه دیرلر معنای مصرع بودرکه آزاده اولان
شخصک بوکوی عشقده جلوه ایتمهسی حرامدر یعنی عشقیله علاقه وتعلقی
اولمین زاهد بیمذاق بومحلهٔ عشقده جولان ایتمسونکه رفتار ایتمهنک طریقنی
بلمیوب دام بلایه کرفتار اولور **هرکه بکذشت درین کوی به بند افتادست**
معنای مصرع بودرکه هرکیمکه بوکوی عشقده کچه لازم بند بلایه دوشمشدر
**طایر بی قفس ودام کدامست اینجا** ودامده اولان واو عطف ایچوندر
معنای مصرع بودرکه قفسسز ودامسز مرغ بوکوی عشقده قنغی سیدر
یعنی بوکویده اولان مرغلردن حتی فارغ وآزاده دکلدر بلکه دام وقفس
بلاسنه مبتلادر مرغ طایرکه بوحاله دوشنجه یاانی کچدکی زمان بند بلایه
کرفتار اولسه بعید اولمز **آنکه هر کام نلغزید درین کو بدرفت** لغزید
سوورچمک دیرلر معنای مصرع بودرکه اول کیمسه که بوکوی عشقده هر آدمده
سوورچمدی کم کتدی زیرا که **صنعت راه روان لغزش کامست اینجا**
معنای مصرع بودرکه بوکوی عشقده یوله کیدهنک صنعتی آیاغی سوورچمک
لکدر یعنی بوکوی عشق غایتله خطرناک مکاندر بویوله سالک اولانلر ره رو
اثرک کاری دائما لغزش کامدر والا راست رولک دعواسنده اولوب
هر قدمده سوورچمین راهرو بوکویدن مراد آلمیوب بدکتمشدر **از حرم ذکر**
**بت ای دیرنشین خاص منست** ازحرم دن درحرم اولمق واضحدر معنای
مصرع بودرکه حرم کعبه ده بت ذکر ایتمک ای دیرده اوتورن کیمسه بکا مخصوصدر

لله الحمد که این زمزمه عامست اینجا معنای مصرع بودر که الله حمد اولسونکه
بو زمزمه بو کوی عشقده عامدر یعنی بیت الحرمده بت ذکری ممنوع ایکن بکا
مخصوص ایدی فاما بو کوی عشقک خاصه‌سن کور که اول زمزمهٔ ذکر بت
بونده عام اولوب هرکس ذکر بت ایتمک اوزره در سایر نکات وکنایاتی و
استعاراتی اربابنه معلومدر بیانه حاجت یوق بر در عشق مجین معرکه ای
عقل فضول مجین دوشرمه دیمکدر معنای مصرع بودر که ای فضول اولان
عقل عشقک قپوسنده معرکه ایتمه زیرا که طفل را شیوهٔ بازیچه حرامست اینجا
معنای مصرع بودر که اوشاغه اویون شیوه‌سی حرامدر بوراده یعنی ای عقل
بو الفضول بو کوی عشقده سن طفل منزله‌سنده‌سک شیوهٔ بازیچه دعواسن
ایتمک دوشمز سنک شیوک وهنرک انجق معاش وکسب کوینده در فی الواقع
کار عشقده عقلک علاقه‌سی یوقدر • عقلک هنری وادبی حکمتده در انجق
• هر کیم بوره‌ده عقله اویارسه خزر ایلر عشرت بزم تو زانست که محنت
برجاست بزم مجلس معناسنه در تو خطابدر محبوبه معنای مصرع بودر که ای
محبوب سنک بزمکک عیش عشرتی آندن اوتریدر که جور و محنت بزم اوزره در
زیرا که صبح آن ناحیه وقتست که شامست اینجا خیرانی مجلس عشرته رجعدر
وقت یرینه وقتیت اولسه‌یدی وحدتله معنا دخی واضح اولوردی معنای مصرع
بودر که اول ناحیه‌نک صبح صبیح الجمالی بر وقت اولور که بو کوی عشقده شام
ظلمت مثال صورتنده در یعنی مراد کوی عشقک حالاتن بیان ایتمکدر زیرا
وقت اولور که سایر خلقک عیش وعشرت ایتدوکی صبحلر بو کوی عشقده واله
وحیران



وحیران اولان عشاقه شام ظلمت کبی سیاه اولور شوق موسی چه که ان م
چو برابر بر بام بام طام معناسنه در آن اسم اشارتدر آن مردن مراد محبوبدر
و معنای مصرع بودر که حضرت موسی‌نک شوقی نه در که اول محبوب بام اوستنه
چقه کله یعنی حضرت موسی کثرت جذبات غلبهٔ شوقدن وادیٔ ایمنده کی انی آتش
نارا معامله‌سن کوروب بیتاب وطاقت اولدوغندن ربّ ارنی انظر الیک
نغمه‌سن سرآغاز ایلدی فاما اینه رؤیت جمال میسر اولمیوب جواب لن ترانیله
نومید اولدیلر بوکا بنا بیوردیلر که شعلهٔ طور کمند افکن بامست اینجا معنای
مصرع بودر که طور سینانک شعله‌سی کمند افکن بامدر بو کوی عشقده کمند اوزون
رشته‌یه دیرلر بلند مکانره بند ایدوب چقمق اجلی ایچون یعنی بو کوی عشقده
اولان محبوب بام اوستنه چقوب عاشق دلفکارلره عرض جمال ایتدوکی
وقت شعلهٔ طور بونک پاننده کمند افکن بام پایه‌سنده اولور مبالغه ایله
کوی عشقک حالاتن مدحدر عشق بنشست زنها دره جویای قرب جویاییده
اولان یا مصدردر جویا آرامق معناسنه در معنای مصرع بودر که عشق ایاقدن
اوتوردی تقرب یولنی آرامقلقده یعنی بو عشق مجازی معشوقه تقرب حاصل
ایتمک ایچون شول مرتبه تک ویو ایتدیکه کثرت دوراندن ایاغنده رفتاره مجال
قالمیوب بی تاب وطاقت اولدوغی حالده اوتوره قالدی فاما زاغ اندیشه
همان کبک خرامست اینجا اندیشه افکار معناسنه در معنای مصرع بودر که
اندیشه قارغه‌سی خرام ایدیجی کلکلک کبیدر بو کوی عشقده یعنی بزم اولدوغمز
کوی عشقده اندیشه زاغی کبک دری کبی خرام ایدوب رفتار ایدر کبک خرامیله

زاغ سیاهک مناسبتی یوق ایکن بزم کوی عشقک خواصه‌سندن بو صورته گیرمشدر
وار بزم عشقله سایر عشقک فرقنی بوندن قیاس ایله **سر توحید دران حلقه**
**رسد پخته بگوش** پخته ایشتمش دیمکدر و پخته حالدر سر توحیددن حلقه‌دن
مراد مجلس ذکر ظاهردر و رسد یتشور دیمکدر و معنای مصرع بودرکه
توحیدک اسراری پخته اولدوغی حالده اول مجلسده قولاغنه یتشور یعنی
ذکر ظاهرینک و توحید صورینک سری واضح اولدوغی حالده ینه اول
مجلس ذکرده موجود اولانلرک قولاغنه واصل اولور زیرا که آنلرک علاقه
ری ذکر ظاهرله اولدوقلرینه بناءً سر توحیدی دخی تیز فهم ایدرلر فاما
**سر این مسئله مکشای که خامست اینجا** این اسم اشارتدر توحیده اشارتدر
و مکشای نهیدر آچمه معناسنه و خام ناپخته دیمکدر معنای مصرع بودرکه
بو مسئلهٔ توحیدک سرینی آچمه که بو کوی عشقده خامدر یعنی بو کوی عشقده
واله و حیران اولان عشق دکل یانده اول سر توحید خامدر و ضوحه
یتمه‌مشدر زیرا بونلرک علاقه‌سی آنجق ذات واحدیله دردوا الا سر توحیدیله
دکلدر **عرضی از هر دو جهان میرمد الا در دوست** معنای مصرع بودرکه
عرضی دنیا و آخرتدن قچر لکن دوستک قپوسندن فرار ایتمز یعنی ایکی جهاندن
دخی مراد و مقصودی یوقدر آنجق علاقه‌سی محبوبله‌در **همه جا وحشی**
**از انست که رامست اینجا** وحشی ده‌کی یا مصدر وحشی مونسی اولمغه‌دیرلر
معنای مصرع بودرکه جمله‌یه وحشیلک عرضیه ندرکه بو کوی عشقده رامدر
یعنی وجود عرضی هیچ بر مکانده موانست ایدوب قرار ایتمز بلکه وحشی صورتنده

نمایانی



نمایانی اولور فاما بو کویده رام و مطیع و منقاد و تسلیم اولمشدر **دادم**
**بچشم او دل اندوه پیشه را** خبر او محبوبه راجعدر اندوه پیشه وصفدر ترکیبیدر
و معناسی غم صنعتلی دیمکدر معنای مصرع بودرکه غم صنعتلی اولان
کوکلمی محبوبک کوزنه ویردم **غافل که زود میشکند مست شیشه را** غافل
فعلدادمدن حالدر و غافل بیخبر دیمکدر معنای مصرع بودرکه بیخبر اولدوغم
حالده که سرخوش شیشه‌یی تیز صندر یعنی شیشهٔ دلمی محبوبک مست صفت
اولان چشم شهلاسنه مایل اولوب ویردم فاما اول مستدر شیشهٔ دلمی تیز
شکسته ایدر **ای مدعی مکوش که محکم گرفته است** معنای مصرع بودرکه
ای دعوا ایدیجی چالشمه که محکم اولدوغی حالده طوتمشدر **عشق همیشه**
**دامن حسن همیشه را** معنای مصرع بودرکه دایم اولان عشق باقی اولانی
حسنک اتکنی یعنی بزم عشقمز اول عشق دکلدرکه حسنک زوالیله کندی دخی
زایل اوله بلکه بزم عشقمز علی الدوام در فنا اولمین حسنک دامننی طوتمشدر
بو تقدیرجه ای مدعی ایمدی بیهوده یره بزی عشقدن منع ایتمه کل بو کوششی
بیفایده‌دن فراغت ایله والا **در بیستون بصورت شیرین نگاه کن** معنای
مصرع بودرکه کوه بیستونده جمال شیرینه نظر ایله کورکه **تا حسن چون بسنگ**
**فرو برده ریشه را** معنای مصرع بودرکه حسن طاشک نیجه ایچنه ایلتمشدر
ریشه‌سی ریشه تبرک باشنه صاچلنی بلکه دیرلر اویله که استاد بالته چلک عادتی
بودرکه یعنی ای مدعی عشقک تأثیری وار بوندن قیاس ایله که بیچاره فرهاد
دل افکار هوای عشق شیرین ایله کوه بیستونی کندیده ایتدوکی زمان تبری

شوقله شویله حالدیلرکه تاریشه سنه وارنجه دک حمیره کبرکبی عاغه‌ادنوردی
احوال بیستونی وصورت شیرینی وسعی فرهادی تحقیق ایچون بو بیتی بیورورلر
فرهاد را چه ذوق که او با وجود دل معنای مصرع بودرکه فرهاده نه ذوق کیم
کوکل وجودیله یعنی ذوق شوق فرهادی بوندن ملاحظه ایله که بو وجود ظاهر یله
دکل بلکه کوکل وجودیله درکار نقش سنگ کند کند تیشه را کند فونکسکوزیله
کسمدن قالدی آلته دیرلر تیشه خودکسر دیمکدر معنای مصرع بودرکه طاشی نقش
ایتمک کارنده کسری کند ایدر یعنی اول مرتبه سعی واقدام ایدردی که
کنلکده کی تیشه سی کند اولوردی بنه کندی فراغت ایتمیوب محکم چالشوردی
عرفی ببین فسرده که گشت ماهتاب فسرده طوکمق معناسنه در وفسرده کی
گشت لفظنده ایکی معنا ملاحظه اولنور معنای اول فتح کاف ایله گشت اولدی
معنای ثانی ضم دیمک اوله وکسر کاف عربیله اکن دیمک اوله چمنستاندن کنایه اوله ومعنای
مصرع بودرکه ای عرفی افسرده لکی وپریشانلغی کورکه ماهتاب اولدی یعنی
ماه طلوع ایدوب اورتالق جمله آشکار اکورنمکه باشلدی امشب که در بغل
بنهادیم شیشه را بغل قولتق معناسنه در معنای مصرع بودرکه بوکیجه که شیشهٔ
بادهٔ بغلمزده قویدوق یعنی اغیار وواقف حال اولمسون دیو پنهانجه شیشهٔ
بادهٔ قولتغمزده الوب بوتدارکی ایتدک فاما طالعمزک فسرده لکنی کورکه ماهتاب
طلوع ایدوب آشکار اکورندک ویاخود معنا بویله دیمک اوله که ای عرفی ماهتابک
چمنستاننک فسرده لکنی کورکه بوکیجه واروب چمن کنارنده باده نوش ایتمک
مرادمز ایدی طالعمزدن چمن دخی فسرده اولدی فاما معنای اول بوندن

موجه



ضمیر شینی محبوبه راجعدر

موجه اولمق لازمدر گرفتم اینکه شب درخواب سازم پاسبانش را پاسبان
بکجی معناسنه در سازم دوزم دیمکدر وبعض نسخه‌ده کردم واقع اولمشدر
فاما سازم کردم لفظندن مناسبدر ومعنای مصرع بودرکه بوقصدی
ایتدمکه بوکیجه خوابده دوزه‌یم محبوبک پاسبانلرنی یعنی محبوبک قپوسنده
اولان دربانلری اویقویه صاله‌یم فاما ادب کی میگذارد تا بوسم آستانش را
آستان ایشیک معناسنه در معنای مصرع بودرکه ادب قچن ترک ایدرکه حتی که
بن محبوبک آستانه سنی بوس ایده‌یم استفهام انکاریدر قویمز دیمکدر یعنی
پاسبانلری اویقویه صالدوغم تقدیرجه دخی محبوبک قدمی دکدکی مکانی بوس
ایتمک بکا نصیب اولمز زیرا که بودفعه ادب مانع اولوب قویمز کمال مبالغه در صبا
از کوی لیلی گرد و زد بر تربت مجنون معنای مصرع بودرکه صبا روزگاری
اگر لیلانک محله سندن مجنونک مزارینک اوستنه اسجک اولورسه کند آتش
فشان چون شمع مغز استخوانش را مغز یعنی معناسنه در استخوان کمک دیمکدر
ضمیر شینی مجنونه راجعدر معنای مصرع بودرکه شمع کبی آتش صاچجی ایلر مجنونک
کمکلرنی یعنی تأثیر عشقی واربوندن قیاس ایله که لیلانک محله سندن روزگار مجنونک
مزارده اولان استخوانلرنه بوحالاتی ویرنجه صحتی عالمنده رؤیت جمالی نه کونه
تأثیر ایتدوکی خود معلومدر بر آید جان زتن وان زلف میجوید چو آن
مرغی مرغ عنده کی یا حرف وحدت ایچوندر جوید استر معناسنه در چو مثل معناسنه در
معنای مصرع بودرکه جان تندن یوقارو کلوب ودخی اول زلفی طلب ایلر
اول قوش کبی که که از دامی شود آزاد وجوید آشیانش را ضمیر شینی مرغه

راجعدر معنای مصرع بودرکه هر دوزاقدن خلاص اولبده بوه سنی آرنده

ایدر یعنی زلف محبوب مرغ روحمزه آشیانه منزلنده ذر وحالا قفس تنده گرفتار

اولمشدر آزاد اولوب آشیانی قدیمن طلب ایلر دیمکدر سایر صنایع شعریه لری

خوداربابنه ظاهردر زغیرت پیچ وتاب افتاده درر کهای جان من رگ خطر

معنانسه در پیچ وتاب بوکلم دیمکدر معنای مصرع غیرت خودار بابنه معلوم معنای

مصرع بودرکه بنم جانم خطررنده غیرتدن پیچ وتاب دوشمشدر بو اندیشه دن

اوتری که همانا دست امیدکسی دارد عنانش را همانا بو محلده اولمیه که

دیمکدر کسیده کاف یا وحدت ایچوندر وضمیر شین محبوبه راجعدر معنای مصرع

بودرکه اولمیه که براحدک امیدی الی محبوبک عنانن طوته یعنی عقده کمال

غیرتمز بوندن قیاس اولسون که محبوبمزک عنانه برکیمسه نک دست امیدی واصل

اولدوغنی بله استمزز دکل که دست ظاهرسی طوته مراد کمال مبالغه در زننگ

آن قدم هرگز بروی آستان ننهد معنای مصرع بودرکه بزم محبوبمز قدمنی

اشکنک یوزنه آصلا قویماز بو عاردن اوتریکه که تا که شب نهان بوسیده

باشم آستانش را آستانش ده اولان ضمیر شین محبوبه راجعدر معنای مصرع

بودرکه علی الغفله نهان اولدوغی حالده آستانه سنی اوپمش اولم یعنی بزم محبوبمز

نه مرتبه پرناز وعالی نژاد ودرکه بوملاحظه لردن اوتری قدمنی آستانه نه وضع

ایتمیوب کندی کندی ایچون یه آثر بواحتمال اوزره که بلکه کیجه نهانیجه بو آستانه

بوس ایتمش اوله نه لازم آنک بوس ایتدوکی مکانی باحمق کمال استغنای محبوبی

بیان ایتمکدر دلم کم گشت وغمهای جهان عرفی طلبکارش شده

اولان

85

اولان ضمیر شین دلبره راجعدر معنای مصرع بودرکه ای عرفی بنم کوکلم ایتدی

و جهانک غملری اول ایتن کوکلمی آریورلر بدنبال غم افتم تا مگر یابم نشانش را

ضمیر شین کوکله راجعدر دنبال اکه معنانسه در معنای مصرع بودرکه غمک آردنه

دوشدم تا مگر بندجی اول ایتن کوکلمدن برنشان بولایم یعنی جمعیت آلام وغمک

ستمندن بیتاب وطاقت اولوب بنم کوکلم فرار ایلدی بو دفعه جمعیت غم کوکلمی

آرام ایتمدکلرینه بناء تشلدیلر کوکلمی آرایوب بولمغه بندجی برنشان بولمق ایچون

غمک آردنه دوشدم مراد غملر کوکلمک کمال اتحادن بیاندر خیز و بجلوه آب ده

سرو چمن طراز را خیز امر در محبوبه واو عطف ایچوندر بجلوه اولان با سببیه در

طراز مثل معنانسه در معنای مصرع بودرکه ای محبوب قالق وجلوه ورفتار

ایتمک سببیله سرو چمن طراز اولان قامتکه آب لطافت ویرده آب وهوا زباده

کن باغچه نیاز را معنای مصرع بودرکه نیاز باغچه سنک آب وهواسن زیاده

ایله یعنی ای محبوب سن قالقوب اول سرو مثابه سنده اولان قد قیامت خیز ایله

جلوه ایده جک اولورسک عشاقک نیازی باغچه لرینک آب وهواسن دخی زیاده

ایدرسن سائر استعاراتی وصنایع شعریه سی اربابنه ظاهردر صورت حال چو

شود بر تو عیان کم میبرد چون چجن دیمکدر معنای مصرع بودرکه صورت

احوال سکا نیجه معلوم اولورکه ایلتورنا ز تو جنبش از قلم پرده کشای راز را

میبرد فعلنک فاعلی نازدر جنبش حرکت معنانسه در پرده کشای راز قلمک صفتیدر

وبعض نسخه ده چهره کشای راز واقع اولمشدر فاما پرده کشای واضحدر معنای

مصرع بودرکه ای محبوب سنک نازک رازپرده سن آچجی اولان قلمدن حرکتی یعنی

ای محبوب نازپرور و عاشق نژاد عشاق تا تو آنک صورت احوال پریشانی سکا

شیوزدنی معلوم اولورکه سنکه نازک قلمدن حرکتی دخی ایلتمشدرلسانیله

احواللرینی بیان ایتمکه خود اصلا قادر دکلوز کمال تأثیر ناز محبوبی مبالغه

اوزره بیان ایتمکدر و سائر صنایع شعریه اربابنه معلومدر بیانه حاجت

یوق **آه که طبل جنک زد انکه بکاه اشتی** معنای آه که بو محلده واویلاء و دریغ

دیمکدر انکه اول کیمه که معناسنه در بکاه ده اولان با ظرفدر کاه وقت دیمکدر

آشتیده اولان یا مصدریه در آشتی بارشمق معناسنه در معنای مصراع بودر که

واویلا که جنک نقاره سنی اوردی اول محبوبکه بارشقلق وقتنده **چاشنی**

**الم دهد لطف ستم کد ازرا** کداز ارمک معناسنه در معنای مصرع بودر که

الم لذتنی ویردی ستم ارججی اولان لطفی یعنی ستمک وجودیکه لطفک وجودی

یاننده زایل اولور کن برنم محبوبمز بر طرفه محبوبدر که عشاقله بارشمق مراد

ایدوب لطف ایدوکی زمانی دخی بر شیوه ایله لطف ایدر که اول لطفی الم

لذتنی ویردی واویلا بزلره که بو صفتله متصف اولان محبوب بزمله جنک

ایتمک طبلنی اوردی وار باشمزه کلجک احوالی بوندن قیاس ایله مراد کمال

مبالغه در **تا حرم فرشتکان از دل و دین تهی شود** تا بو محلده حتی معناسنه در

حرم خانه دیمکدر تهی بوش معناسنه در معنای مصرع بودر که حتی فرشته لرک

حرملری کوکلدن و دیندن بوش اوله **رخصت جلوه بده حجله نشین**

**نازرا** رخصت معناسنه در حجله کلین دکی چادرینه دیرلر نشین اوتورمق دیمکدر

حجله نشین وصف ترکیبیدر محبوبک صفتیدر معنای مصرع بودر که ناز

حجله نشینی



حجله نشینی اولان وجودکه ای محبوب بر جلوه رخصتنی ویر تا که فرشته لر مفتون

جمالک اولوب ره عشقکده دلدن و دیندن چقه لر کمال مبالغه اوزره محبوبی

مدحدر و سایر قصدلری اربابنه معلومدر **ای که کشوده چشم جان در طلب**

**حقیقتی** حقیقتیده اولان یا نسبیه در معنای مصرع بودر که ای اول

کیمه که حقیقته منسوب اولان طلبده جان کوزینی کشاده ایتمشدرسن **طرف**

**نقاب بر فکن پرده کی مجازرا** طرف طرف معناسنه در پرده کی پرده آردنده

اولنه دیرلر معنای مصرع بودر که مجاز پرده سنک آردنده اولان محبوبه

نقاب طرفنی براق یعنی ای طالب محبوب حقیقت اولان سالک مرادک محبوب

حقیقته وصول ایسه بو مجاز پرده سنده اورتان محبوب دنیایه نظر ایتمیوب

کوزکه نقاب چک دیمکدر **شربت نازرا کند تلخ بکام دلبران** تلخ آجی دیمکدر

معنای مصرع بودر که ناز شربتنی محبوبلرک دماغنده تلخ ایلر **عرض اکر بیان**

**کند چاشنی نیازرا** معنای مصرع بودر که عرض اکر بیان ایده جک اولورسه

نیاز لذتنی یعنی عشاقک نیازلرنده اولان لذتی و چاشنی اکر عرض حقیقتی

اوزره بیان ایده جک اولورسه بو دفعا عشاق اولان دلبرلرک دماغلرنده

ناز شربتی تلخ کورنوب شیدلر کندولری دخی نیاز ایتمکه مراد کمال مبالغه در

**هر دم زند هوس بچراغ دکر مرا** معنای مصرع بودر که وجود هوس هر دم

بنی بر چراغه اورر یعنی هوا و هوس دیدکلری شخص پروانه وجودمی هر نفسده

بر چراغ صفت اولان محبوبک آتشنه اورر اما **رسوا کند بشکوه داغ دکر**

**مرا** معنای مصرع بودر که بر غیری محبوبک عشقنک داغ شکوه سیله بنی رسوای عالم

ایدر یعنی بر محبوبه هوسی بزی میل ایتدوردی فاما لابد بونک گرفتاری اولوب
داغ عشقندن شکایت ایتدوکم وقت عاشق اولدوغم جمله نک معلوملری
اولوب رسوای اولورز دیمکدر **هر محرمی که میکنم از وی سراغ دوست**
محمیده اولانی یا وحدتدر سراغ سؤال معناسنه در معنای مصرع بودرکه
هر بر محرم اولنلرکه دوستک سؤالنی ایدرم **محتاج میکند بسراغ دگر**
**مرا** معنای مصرع بودرکه بر آخر سؤاله بنی محتاج ایدر یعنی محبوب بندن مفارقت
ایدوب روی گردان اولمشدر هر بر محرمدنکه مکان دوستی سؤال ایدرم
جواب شافی ویرمیوب بر آخر محرمدن داخی بنی سؤاله محتاج ایدر یعنی مراد
محبوبک کندودن مفارقتی بیاندر **محتاج شمع طورم و هر دم بهجوم شوق**
طور محل مناجات حضرت موسادر شمعدن مراد تجلی انواردر معنای مصرع
بودرکه طورک شمعنک محتاجیم و هر نفس شوقک هجومی **آلوده میکند بچراغ**
**دگر مرا** معنای مصرع بودرکه آلوده ایلر بنی غیری چراغیله یعنی آرزوی محبت
محبوب ازلی ایدرم فقط غلبه شوق بنی بو صورت محبوبلرک جمالی چراغیله
آلوده دامان ایلر دیمکدر **گو بوی گل بسوز دماغم که داده اند** گوی سویله دیمکدر
دماغ رایحه شم ایده جک محلدر دیرلر معنای مصرع بودرکه گلک رایحه سنه دماغمی
یاندر دیو سویله که ویرمشلردر **از بهر بوی دوست دماغ دگر مرا** معنای مصرع
بودرکه بکا دوستک رایحه سن آلمدن اوتوری غیری دماغ یعنی بو گلک ظاهری
اولان محبوبانی استشمام ایتمدن دماغم سوخته اولورسه غم دگل زیرا که دوستک
رایحه سن شم ایتمک ایچون بکا باشقه بر دماغ معنوی ویرمشلردر دیمکدر **عرفی**

نوا



**نوا مجو که حریفان نه بلبلند** معنای مصرع بودرکه ای عرفی نوا استمه که
حریفلر بلبل دگللردر یعنی کندولرنک نغمه پرواز قیاس ایدوب وسامع اولانلر
یارانی بلبل ظن ایدوب آهنک نوا ایتمه بو مقالده حظلری بناء **هر دم مکش بنغمه**
**زاغ دگر مرا** معنای مصرع بودرکه هر دم بزی بر غیری زاغک نغمه سیله هلاک
ایتمه یعنی ای عرفی سنک نغمک نغمه زاغ کبیدر امدی بزلری بو نغمه زاغله
هلاک دیمکدر وسایر معنایه شعریه سی خود اربابنه معلومدر و مرادی تحقیر
نفس ایتمکدر **عشق کو تا دربیابان جنون آرد مرا** دربیابانده اولانی در
ظرفیه ایدرلر فی زایده اولمق مناسبدر معنای مصرع بودرکه قنی عشق که بنی صحرای
جنونه گتوره **تشنه سازد بر لب دریای خون آرد مرا** تشنه صوسزلغه دیرلر معنای
مصرع بودرکه تشنه دوزدوکی حالده بنی قان دریاسنک طوداغنه گتوره یعنی
قنی بو صفتلو عشقکه بنی بووادیه گتوره استفهام انکاریدر بویله عشق یوقدر
دیمکدر مرادی کمال عشقی بیان ایدوب طلب عشق ایتمکدر **از می طامات خوش**
**لا یعقلم مطرب کجاست** طامات حیله و مکر معناسنه در خوش بو محلده عجب دیمکدر
معنای مصرع بودرکه می طاماتدن عجب لا یعقل اولمشم مطرب خوش آواز
نیره ده درکه **تا بهوش از نغمهای ارغنون آرد مرا** هوش عقل معناسنه در
ارغنون بر سازک اسمیدر ومعنای مصرع بودرکه حتی بنی ارغنونک نغمه لرندن
عقله گتوره یعنی کثرت شرب می طاماتدن لا یعقل اولوب بی شعور اولدم عجبا
مطرب خوش الحان نیره ده درکه ارغنونک نغمه سندن بنی مستی بیدار ایدوب
یعنی عقله گتوره دیمکدر **در بهشتم کن خدایا تا بمانم شرمسار** بمانم ده جایز

نمانمده جایز و عرفینک بو بیتنده بر نجه معنا ملاحظه اولنور جمله سنی بیان ایدرز
ارباب ذکاوت قنغی سنی موجه کورررسه فهو المراد معنای مصرع بودرکه ای یار
خدایا بنی جنته ادخال ایله حتی حجاب ایتدوکم حالده قله یم یعنی کمال عصیانمدن
جنته لایق دکلم اکر لطف ایدوب قویجق اولورسک شرمسار اولوب غم حالده
جنتده قالورم و الا اکر عدل ایدوب کناهم مقداری بکا عذاب ایده جک
اولورسن ترسم از شرم کنه دوزخ برون آردمرا معنای مصرع بودرکه قورقرم
که کناه حجابندن دوزخ جهنم بنی طشره کتوره یعنی دوزخ حجاب ایدوب بر که
بن بویله کناهکاری نیجه قبول ایدرم دیوب بنی طشره آته بو دفعه اهل محشر
یاننده حجابدن قورقرم که نه جنته لایق و نه جهنم قبول ایده یور عجبا بونه جنس
آدمدر دیه لر و نمانم شرمسار اولمق اوزره معنا بودرکه اکر بنی جنته بو کناهمله
ادخال ایتمیوب مقابله سنده عذاب ایده جک اولورسک قورقرم که دوزخ
بنی بو شرمسارلکدن خلاص ایدوب طشره کتوره یعنی جنته سزاوار اولمدوغم
حالده بنی قویسک شرمسار قالورم و الا قویمجق اولورسک مقتضای حکمک
بودرکه عصات امتک کناهلری مقداری دوزخده یانه قدر نصکره آیروق
بی کناه اولوب لایق بهشت اولورلر بو دفعه کنه دن دخی شرمسار اولمزلر بو
بیته بو حقیر آنجق بو قدر معنا ویرمکه قادر اولدی دخی مناسب معنا وارسه
نه کوزل و ما حصل معنی کمال عصیاننی بیان ایتمکدر میبرم اندیشه ام در کعبه
از دیر مغان در کعبه ده اولان درظرف اولمقدن زاید اولمق مناسبدر
معنای مصرع بودرکه دیر مغاندن اندیشه بنی کعبه یه ایلتور فاما میبرد باری
نمیدانم



نمیدانم که چون آردمرا باری بو جمله ده بی معناسنه در معنای مصرع بودرکه
ایلتور بلی فاما بلمزم که نیجه کتورر بنی یعنی حالا ساکن دیر مغان اولوب
نا مشروع اولان افعالی مرتکب اولمشم در فاما اندیشه م بنی ینه کعبه
شریعته ایلتورلر لکن نه صورتده کتورجکنی بلمزم صورت صلاحده می
صورت فسادده می بو امر غیبیدر بوندن جز جزء بو قدر دیمکدر زانکه
میخواهد که غم آتش زند در خانه اش ضمیر شین اول مصرعده اولان
آنکه یه راجعدر معنای مصرع بودرکه غم اونه آتش اورسونی استر یعنی آدم
کو بعشرت خانه از بهر سکون آردمرا معنای مصرع بودرکه سویله که بنی عشرت
خانه سنه ساکن اولمدن اوتری کتورسن یعنی اونه الیله آتش اورمق
لازم دکلدر بنی عشرت خانه سنه ایلتسونی وارد غم کبی وجودمده اولان
آتش خانی دمانی یاقوب ارتق باد فنایه ویرر یعنی مراد وجودمده اولان
آتش عشقی مبالغه اوزره بیاندر کر بنالم عرفی از عقل و خرد معذوردار
خرد بنه عقل معناسنه در معنای مصرع بودرکه ای عرفی اکر بن عقلمدن
ناله ایدجک اولورسم معذور طوت یعنی عدم عقلمدن ناله و فریاد ایدرسم
بنی معذور طوت که من بر این وادی نه خود آیم جنون آردمرا معنای
مصرع بودرکه بن بو وادیه کندم کلمزم بنی جنون کتورر یعنی بو وادی
عشقده ایتدوکم ارتکابات کندی اختیارمله دکلدر معذور طوت بو
وادیه بی غلبهٔ جنون عشق کتورر دیمکدر کر بود با دل سر پیوند کیسوی
ترا بادلده اولان بامع معناسنه در پیوند متصل دیمکدر معنای مصرع

بودر که اگر سنک زلفنک اتصالی اولیدی کوکله **از چه میپوشند ز چشم بد نقش**
**روی ترا** معنای مصرع بودر که بندن اوتوری هر نفسده یوزکی بنم
کوزمدن اورتردی یعنی اگر ای محبوب سنک زلفکله بنم کوکلمک آشنالغی
اولیدی ماه وجهکی بنم کوزمدن زلفکله اغلوب حفظ ایتمزدی
فاما زلفک یوزوکه نقاب اولوب کوزم کورمکه مانع اولایور **میدهد**
**طور تو ای بدخو گواهی کو مباش** معنای مصرع بودر که ای بدخوی اولان
دلبر سنک طرز وطورک شاهدلق ویرر سویلمکه اولمسون **جامهٔ خونین**
**بحشر کشتهٔ خوی ترا** معنای مصرع بودر که روز محشرده قانلو جامه خویک
هلاک ایتدوکنه یعنی ای محبوب سنک خوی بدک شهید ایتدوکی عاشقه
هیچ لازم دکلدر که جامهٔ خونینله محشره کله اگر سنی انکار قتل ایده حکم
اولور سنک طرز وطورک شهادت ایدر که بوندی سنی قتل ایلمشسن
مراد خوی محبوبی مبالغه ذمدر **خاطرم بر پرسش روز جزا هم جمع نیست**
روز جزادن مراد قیامت کونیدر پرسش سؤال معناسنه در معنای مصرع
بودر که بنم خاطرم قیامت کوننده دخی سؤال وجوابه جمع دکلدر بو علت
ایچونکه **بسکه می بینند مردم در میان روی ترا** وبعض نسخه ده بوی ترا
واقع اولوبدر فاما معنایه روی واضحدر معنای مصرع بودر که چوق
خلق سنک یوزکی کورلر اورتلقده یعنی دنیاده خاطرم جمع اولمدوغندن
ماعدا آخرتده دخی جمع دکلدر بونی تدقیق ایت که بو قدر تحقیق سنک
جمالکی کوروب بکا رقیب اولمق لازم کلور مراد کمال مبالغه در **از تظلم بسکه**

کردوم



**کردم دادخواها نزد دلبر** دلبر شجاعت دیمکدر معنای مصرع بودر که تظلم
ایتمکدن کوج کورنلری چوق دلیر ایدوب **رشک صحرای قیامت ساختم**
**کوی ترا** رشک حسد معناسنه در معنای مصرع بودر که سنک محلکی قیامت
صحراسنه محسودی ویردم یعنی ای محبوب سندن خوف ایدوب کویکده
بکمه دادخواه اولمغه جرأت ایتمزلردی فاما تظلم ایتدوکمی کورنجه جمله
دادخواه اولان عاشق کویکه جمع اولورلر بر مرتبه کثرت وازدحام اولدیکه
بو دفعه صحرای قیامت بو غایه کوروب کویکه حسد ایتمکه باشلدی مراد کمال
مبالغه در **وقت مردن چون سر عرفی گرفتی در کنار** گرفتیده اولان یا
محبوبه خطابدر معنای مصرع بودر که اولمک وقتی چونکه عرفینک باشنی
کنارکده طوتدک ای محبوب یعنی حالت نزع محلنه مرحمت ایدوب التفاتاً
عرفینک باشنی چونکه کنارکه آلدک **کاش میغلطید و می بوسید زانوی**
**ترا** معنای مصرع بودر که کاشکه یوارلنوب سنک دیزکی بوسه ایدیدی
یعنی اول وقت نزعده باری بو قوته مالک اولیدیکه یوارلنوب زانوکی
بوسه ایتمک عرفیه میسر اولیدی **از حیات این یک نفس دارم برافکن**
**پرده را** معنای مصرع بودر که حیاتمدن آنجق بر نفس باقی قالمشدر لطف
ایدوب جمالکدن نقابی رفع ایدوب **شربت دیدار ده این جان بلب**
**آورده را** معنای مصرع بودر که دیدار شربتنی ویر بو جانی طوداغمه کتورمش
خسته یه یعنی ای محبوب سنک درد عشقکدن عرفی بو حاله کلمشدر بنه جمالکی
کندویه عرض ایتمیوب نقاب پوش اولمشسن لطف ایدوب رفع نقاب

ایمدی شربت رویت دیدارکله بونی احیا ایله والا هلاک اولمق مقرردر
چون بجورت خو کردم لطف کم کن که نیست معنای مصرع بودر که ای محبوب
چونکه سنک جور و جفاکه آشوب خوی طوندم باری لطفکی آز ایله که بوقدر
لذت از شهد وفا زهر ستم پرورده را معنای مصرع بودر که ستم زهریله
پرورده اولانی وجوده وفا شکرندن لذت یعنی بز سنک جور و ستمک زهرنی
نوش ایتمکه آلشمشز در وفا شهدندن لذت آلمق احتمالمز یوقدر سایر
تشبیهاتی اربابنه معلومدر باز چشم خون فشان کرد آن نگاه کرم آه
معنای مصرع بودر که ینه بنم کوزمی قان ساچیجی ایتدی محبوبک اول حرارتلو
بقیشی و اویله که چون تسلی سازم این شیون بیاد آورده را معنای مصرع
بودر که بن تسلی دوزویم بو شیونی و ماتمی خاطره کتوریشن کوزمی یعنی بو
خون فشان اولمش کوزمک که بن سنی عجبا نه یوزدن اسکان ایدیمکه محبوبک
کندوبه سابقده ایتدیکی نگاهلری خاطره کتوروب شیون و ماتمه سر آغاز
ایلدی یعنی مراد مبالغه اولوزه تاثیر نگاه محبوبی بیاندر که بکویم لذت زخمی
که بر جانم زدی معنای مصرع بودر که ای محبوب اگر جانمه اوردوغک اول
زخمک لذتنی دیجک اولورسم خون بجوش آید ز غیرت صید بسمل کرده را
بسمل کرده تمام بوغازلنمش دیرلر معنای مصرع بودر که بسمل کرده اولان
شکارک قانی غیرتدن جوشه کلور یعنی بسمل کرده نک قانی قوروشکی لذت
زخم محبوبی بیان ایده جک اولورسم غیرتدن جوش و خروشه کلوب آرزوی
لذت زخم محبوب ایدردی مراد مبالغه اولوزه لذت زخمی بیاندر ده چه حکمت

این



این بهل عرقی که ریزم خون خود معنای مصرع بودر که آه بو نه طرفه زخمدر
ای عرقی قویکه بن کندی قانمی دوکیم زیراکه زندگانی تلخ باشد زهر حسرت
خورده را معنای مصرع بودر که دیرلک تلک آجی اولور حسرت زهرینی ییمش
یعنی بر وجود که دایما محبوبک فراق و حسرتی زهرنی اکل ایده بویله آجی
زندگانیلک دن هلاک اولمق یکدر بوکا بنا اعدی ای عرقی قوی بو زخمله
بن کندی قانمی دوکیم مراد مبالغه اولوزه زهر حسرت خورده اولدوغنی
بیاندر بایکی مغبچه می نوش و بباز ایمانرا معنای مصرع بودر که بر مغبچه ایله
شراب ایچوب وحتی ایمانی اوینه والا تا بکی پیش بری بدعت شیادانرا
بعض نسخه ده صنعت شیاده وحتی واقع اولمشدر شیاد اول سوخته دیرلرکه
دیوارک النی بر خوشنجه سوق ایتمیوب آنجق اوسته بروخ ایلر معنای مصرع
بودر که نیجه یره دک اوکله ایله سنی شیادلرک بدعتنی یعنی درونکی مکر و تزویر
ایله سیاه ایدوب برونکی حلیه ایمانی و اعتقاد دیله بروخ ایتمکدنی باری
بر مغبچه محبوبیله می نوش ایدوب بویله اعتقادی ضایع ایلکی بو جنس ایمانی
واعتقادو دن روز جزاده سکا فایده یوقدر دیمکدر بوندن می دن نی نصیب
آنده رباستدن جهل زاهد نادانی کوردنیاده غم عقبا ده غم این خرابیت
که صد چون تو در وهد فونست معنای مصرع بودر که بو دار دنیا بر مزاردر که
یوز وانه سنک کبی وجود صاحب دعوا بونک ایچنده مدفون اولمشدر که تو
امروز در وطرح کنی ایوانرا معنای مصرع بودر که بو کونکی سن اول مزار
دنیاده ایوان بنا سو طرح ایدیورسن بونه قدر حماقت اولدوغی معلوم

عشقده ماحصل معنا ارزانک فنا پذیر اولدوغنی بیان ایدر جمله در کشتی نوح خفتند
حریفان در خواب معنای مصرع بودرکه یاران خواب راحتده اولدوغی
حالده جمله‌سی حضرت نوحک کمیسنده ورلر ور نه هرگز ننشیند قضا طوفانرا
معنای مصرع بودرکه یوقسه قضا و قدر طوفانی نوحی اصلا ساکن ایتمزدی
یعنی اسکان طوفانه سبب حریفانک کشتیده خواب نازده اولملری ایدی والا
قیامته وارنجه دک طوفان نوح ساکن اولمق احتمالی یوق ایدی مراد مبالغه
اوزره حضرت نوحه تابع اولان حریفلری مدح ایدوب طریق انبیایه تابع
اولمغه ترغیب ایدر چون اثر در تو کند عشق که اعجاز مسیح معنای مصرع بودرکه
ای زاهد خشک عشق محبوب سنده بجه اثر ایدرکه حضرت مسیحک معجزه‌سی مرده را
جان دهد آدم نکند حیوان را معنای مصرع بودرکه اولمشه جان ویرر فاما
حیوانی آدم ایلمز یعنی ای زاهد سن بر حیوان صفت کیمسه سن بو عشق اعجاز
مسیح پایه‌سنده در انجق مرده احیا ایدر و الا سنی آدم صفت ایتمکه قادر
دکلدر مراد زاهد خشکی مبالغه اوزره ذمدر بحث مار دو قبول بت ترسا
بچه است معنای مصرع بودرکه بزم بحثمز محبوب ترسا بچه‌نک رد و قبولیدر
والا ور نه در کفر زبونی ایمان را معنای مصرع بودرکه یوقسه کفرده
ایمان زبونلق اولمز یعنی بزم بحثمز ای مدعی محبوب ترسا بچه‌نک قبولی
ایدوب رد ایتمه‌مکی ایچوندر بو ایندوکمز افعاللر یوقسه کفرک نه وجودی
واردرکه بزم ایمانمز اول کفرده زبونلق کوستره مراد بت ترسا بچه‌یه
مبتلا اولدوغنی بیان ایتمکدر جنس دین گرچه کساد آمده عرفی در پیش

معنای

91

معنای مصرع بودرکه ای عرفی جنس دینی اگرچه سابقده کساد اولدوغی
حالده کلدیکه که بجز مهره زحافظ نخرند ایمان را معنای مصرع بودرکه
حافظ ایمان اولندن برخرمهره‌یه بله ایمانی صاتونی آلمزلر حافظ مناسبیله
قرآن اولسه دخی الی ویر یعنی ای عرفی زمان سابقده اگرچه جنس دینی
بوبله کساد اوزره واقع اولمش که خرمهره قدر اعتباری یوق ایمش فاما
الحمد لله بزم زمانمزده شول قدر رواجده و اعتبارده درکه انجق اولور
یعنی مراد کندی عصرنده اولان رواج دین اسلامی مدح ایدوب سابقده
کساد اولنی دینی ذم ایتمکدر و برقاچ نسخه‌ده بو بیت بوبله واقع اولدوغنه
معنا دخی بوبلجه ویرلدی ولکن بعض نسخه‌ده دخی بوبله واقع اولمش جنس دین را
چون کساد آمده عرفی در پیش که بجز مرده زحافظ نخرند قرآن را معناسی
اربابنه معلوم کر به بر جوش نم و شویم دل دیوانه را معنای مصرع بودرکه
آغلمغی بو قدر جوشش ایتدرر ایسه دیوانه اولان کوکلی پاک ایدرم بوندن
اوتری که تاکنم آرایش از بهر صنم بتخانه را معنای مصرع بودرکه حتی صنمک
او بوتری بتخانه‌نه بزه یم یعنی آب کریه ایله دیوانه اولان کوکلمی تلوثاتدن
پاک ایدوب آرایش ایده یمکه حتی صنم صفت اولان محبوبک قرارکاهی اولمغه
سزاوار اوله نجه که بتخانه‌یه صنم قویدقلری زمان پاک ایدوب آرایش بتخانه
ایتدکلری کبی کی بان شوق از وصال شمع کردد کامران آن دوذ این اوسنه
دخی واضحدر معنای مصرع بودرکه بو شوقیله شمعک وصالندن قنغی مراد
حاصل ایدر استفهام انکاریدر ندر ایتمز دیمکدر بال اگر از شعله آتش

**بود پروانه را** معنای مصرع بودر که پروانه نک فناوی اگر آتشده شعله سنده
اولورسه دخی یعنی پروانه شمعک وصالنه شول قدر طالب و راغبدر که کمال
شوقندن اگر فنا ولری شعله دن دخی اولورسه ینه شمعک جمالنه دولانمقدن
کام آلیوب دولانمغی فراغت ایتمز یعنی مراد پروانه نک شمعه کمال محبتنی
مبالغه اوزره بیاندر. **از بساط عشق و بازار ازل برچیده ام** معنای
مصرع بودر که عشقک بساطندن و ازلک بازارندن دوشرمشم مطلع ثانی
سؤال مقدره جوابدر نه شئ دوشردک دیورسه که **این نگاه حیرت و این**
**گریهٔ مستانه را** معنای مصرع بودر که بو حیرتله بقمغی و بو مستانه اغلمغی لف و
نشر مرتب اعتقاده جایز و غیر مرتب اولمقده جایزدر یعنی وجودم بو نگاه حیرتله
دبو گریهٔ مستانه ایله آلوده اولدوغی بازار ازل ازالدندر و ابتدای بساط
عشقی دوشدکلری زمانندندر یعنی حادث دکلدر **باز در بزمی قدح گیرم**
**بلب کانجا مدام** معنای مصرع بودر که کیرو بر مجلسده قدح طوترم طودوغلم
که اول مجلسده مدام **ساقی از آتش لبالب میکند پیمانه را** معنای مصرع
بودر که ساقی آتشدن لبالب ایلیه پیمانه یعنی آرزوم مجلسده قدح کیرلک ایدوب
باده نوش ایتمزم مگر اول مجلسده نوش ایدم که ساقی مجلس پیمانه آتشدن
لبالب ایدوب صونه یعنی مراد کمال مبالغه در و سائر صنایع شعریه سی اربابنه
معلومدر بیانه حاجت یوق **عشق را بدنام کردی پنبه بر آتش مباش** معنای
مصرع بودر که عشقی رسوای ایلدک آتش اوستنه پنبه صاحبی یعنی حرارت عشقه طاقت
کتورمیوب دجه دک پنبه سن نار عشقه اورمه تا که شعله لنوب عاشق اولدوغک

هرکسک



هرکسک معلومی اولوب عشقی بدنام ایدرسن چونکه دعوای عشق ایدرسک
باری **شعله نوشی کن بهل بازیچهٔ پروانه را** معنای مصرع بودر که آتش نوش
لک ایله پروانه بازیچه سنی ترک ایت یعنی پروانه تحمل حرارت عشق ایتمیوب
کندوی آتش شمعه اورمغله نیچه بدنام عشق ایدوب رسوای اولدیسه سنده حق
ایله اولمق لازم کلور یعنی مراد اولان کتمان عشقدر **ناله کردم ز جورش**
**گفت خامی کاشنا** معنای مصرع بودر که محبوبک جورندن بر ناله ایتمزم محبوب
دیدی که خامسن که آشنا **رنجه گردد چون بیازارد کسی بیگانه را** معنای
مصرع بودر که اینجنور می بر کیمسه بیگانه نیجه رنجیده ایدر استفهام انکاریدر
یعنی ای عاشق سن بنم جورمزدن نیچون ناله و فریاد ایدرسن معلوم اولدی که
هنوز ناپخته ایمشسن زیرا که محبوبلر التفات ایتدوکی عاشقلره جور ایدرلر
والا بیگانه اولانه سلام دخی ویرمزلر دیمکدر **پارهٔ دل میخورم عرفی ز قربانگاه**
**عشق** معنای مصرع بودر که ای عرفی عشقک قربان ذبح ایدجک مکانندن
مذبوح اولان عاشقک کوکلنک پارچه سنی یرم زیرا که **مرغ آتشخواره جز اخگر**
**نداند دانه را** معنای مصرع بودر که آتش ییجی مرغ کوزدن غیری دانه بلمز یعنی
بن مرغ آتشخواره کبی یم بنم دانم اخگر رنگنده اولان کوکل پاره لریدر یعنی مراد
مبالغه اوزره حزنی آشام اولدوغنی بیاندر **ز وصلش یافتم ذوقی که نبود**
**انتقام آنرا** معنای مصرع بودر که محبوبک وصلندن بر ذوق بولدم که
اصلا اول ذوقه انتقام اولمز **کسی هرگز چنین داغی بدل ننهاد دور از ما**
معنای مصرع بودر که بر کیمسه اصلا بو جگلیزه بر داغی دورانک کوکلنه قویمامشدر

یعنی دورانک کاری بودرکه عاشق معشوقک وصلندن ذوق وکام آلمیه
فاما بن وصل معشوقدن بر ذوق وبر کام آلدمکه بکا دوران بکا بیک جفا
ایتسه دخی ینه انتقام آلمق احتمالی یوقدر وبو ذوقی آلمق سببیله دورانک
کوکلنه بر داغ ویردم که آصلا بر عاشق اورمغه قادر دکلدر بسوی آفتاب از ناز
نمی آید نظر لیکن معنای مصرع بودرکه بزم محبوبمز کونش طرفنه دوغری
کوزینی ناز واستغنادن آچمز یعنی آفتابه تنزل ایدوب بقمز ولیکن کند صد
شیوه ضایع تا برد یکذره ایمان از ما معنای مصرع بودرکه یوز دانه ناز وشیوه
ضایع ایلر عاشقک بر ذره ایمانن ایلتنجه دک یعنی ایشته بر بوصفتلی محبوبه
کرفتار اولمشز واللهم عافنا مراد مبالغه اوزره محبوبی مدحدر چنین دل
مرده منشین ایکه نقد فرصتی داری معنای مصرع بودرکه ای فرصت منسوب
اولان نقدی دوتن کیمسه بو بخلین کوکلک اولدیکه حالده اوتورمه در میخانه
زن کانجا فروشند آب حیوان از ما معنای مصرع بودرکه میخانه نک قپوسنی اورکه
اول قپوده آب حیوات صاتارلر یعنی مراد مبالغه اوزره میخانه مدحدر معنای
تصوفیسی ارباب معلومیدر اکر ساقی تو باشی با دل جمع از لحد فردا معنای
مصرع بودرکه ای محبوب اکر ساقی مجلس سن اولوب باده سنک دستکدن نوش
ایدرسم مزاردن جمعیت خاطر اوزره یارن بدیوان جزا آرم شراب آلوده
دامان از ما معنای مصرع بودرکه شرابله آلوده اولدوغی حالده اتکمی دیوان
جزایه کتوررم یعنی روز جزایه بو حال اوزره کلورم اکر بکا عتاب اولنورسه که
نیچون باده نوش ایلدک جواب ویررم که ایشته بو محبوبک الندن نوش ایتدم

بو دخی



بو دخی اسکا بقوب انصاف ایدرلر آیروق بکا تعرض اولنمز یعنی مراد مبالغه
اوزره محبوبی مدحدر ببخش خلق را یارب بجرم افطاع من کردان معنای
مصرع بودرکه یاربی عصات مخلوقه مغفرت ایله ده دوزخی بنم مقطوعم
ایت زیرا اکر مسنج اعمال زشت من کرده طاقت نیست میزان از ما معنای مصرع
بودرکه بنم زشت اولان اعمالمی وقبیح اولان افعالمی طارتمغه میزانک طاقتی
یوقدر یعنی کناهم شول مرتبه درکه اکر سنجیده اولمق لازم کلسه احتمالدرکه
میزان طاقت کتورمیه بو تقدیرجه همان دوزخی بنم مقطوعم ایدوب
سائر عصاتی عفو ایله مراد تحقیر نفس ایدوب مبالغه اوزره کناهن
بیان ایتمکدر تو با این غمزه چون آیی بصید انداختن شاید معنای
مصرع بودرکه ای محبوب شکار اتمغه سن چونکه بو غمزه ایله کلسن لا بعدر
کر که در دل ناخن شاهین خلد کبک خرامان از ما معنای مصرع بودرکه
کبک خرامانک کوکلنده شاهینک طرنقی طرمدیلر یعنی ای محبوب سن بو
غمزه ایله بو شیوه ایله دستکه شاهین آلوب شکار قصدک ایتدکک زمانی
هنوز شاهین الکدن چقمه مشکن کبک خرامان سنکه صیدک اولمق آرزوسیله
کوکلنی چنکال شاهین خلیده ایلرکه عجبا بو محبوبک شکاری اولمق دولتی
بکا نصیب اولورمی یعنی مراد مبالغه اوزره لطافت غمزه محبوبی مدح ایتمکدر
همان عشقی که از وی بر خلیل آتش کلستان شد معنای مصرع بودرکه همان
بر عشقدرکه حضرت ابراهیمک اوستنه اول عشقدن آتش نمرود کلستان
اولدی فاما کنون در پای آتش میکند بر من کلستان از ما معنای مصرع

بودرکه امدی دریای آتش ایلر بنم اوستمه کلستانی یعنی حضرت خلیلک اوستنه
آتش نمرود کلستان اولمغه سبب عشق ایدی فاما بنده اولان عشق کلستانی
بکا آتش دریاسی ایلر مبالغه اوزره تأثیر عشقی بیان ایتمکدر **خوشم با ناکسیهای**
**خودای عرفی که قتل من** ناکس بیکس دیمکدر معنای مصرع بودرکه ای عرفی
کندی بیکسلکلریله خوشم حالمکر بنی قتل ایتمکه **پشیمان از پشیمانی نکردان**
**ناپشیمان نزا** پشیمان ایشی ایتدکدنصکره نادم اولمغه دیرلر معنای مصرع بودرکه
پشیمانلقدن پشیمان ایتمدی اول ناپشیمان اولان محبوب یعنی بنم محبوبم
بربدخودرکه اصلا بدا ایتدوکندن پشیمان اولمق احتمالی یوقدر بیکس
اولدوغمه خشنود اولدمکه بنی قتل ایتمکه پشیمانلغکه وجودندن کندویی
پشیمان ایتمدی بوکا بنا کره بنم قاتلمی کندودن دعوا ایدرکیمسم یوقدرکه
کندی دخی ایتدوکنه پشیمان اوله دوا اولدوغی صورتده ینه نادم اولمق
احتمالی یوقدر مبالغه اوزره محبوبک بدخویلکنی بیان ایدر بوحقیر بو بیته
بویله معنا ویردم اکر ارباب ذکاوت بوندن ایوجه بر معنا دخی ویررلرسه
نه کوزل **روشن شد آفتاب چراغش ز داغ ما** معنای مصرع بودرکه
محبوبک آفتاب کبی اولان چراغی بنم داغمزدن روشن اولدی یعنی محبوبک
چراغ آفتابنک روشنا اولمغه سبب بنم درون سینه مزده اولان داغلردر
بو دفعه **از داغ ما بکیر حساب چراغ ما** معنای مصرع بودرکه بنم چراغمزک
حسابنی بنم داغمزدن طوت یعنی بنم داغمزک روشنالغنک تأثیری بکه بومرتبه
اوله چراغمز نه قدر ضیادار اولدوغنک حسابنی وار بوندن قیاس ایله
دیمکدر

دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره درونده اولان داغلرک روشنالغنی
بیان ایدر **ما خار و گل ز چشمهٔ زهر آب میدهیم** معنای مصرع بودرکه بز خاره
وکله زهر چشمه سندن صو ویررز بوتقدیرجه **کوثر حلاوتی نرساند بباغ**
**ما** معنای مصرع بودرکه کوثر بزم باغمزه بر لذت یتشدرمز یعنی بز وجودمز باغنده
اولان خار وکله محبوبک ستم زهرنک چشمه سندن صو ویرمکه اعتبار ایتمشز در
آب کوثر بو باغه حلاوت ویرمکه قادر اولمز مراد مبالغه اوزره زهر ستم نوش
ایتدوکنی بیان ایدر **محمل سومنات روان کن که یافته** معنای مصرع بودرکه
هودجی دیر وکنایسی طرفنه طوغری روان ایله که بولاسن **ای کعبه رو که کم شدهٔ**
**در سراغ ما** معنای مصرع بودرکه ای کعبه یه کیدن کیمسنه که سن بزی سؤال
ایتمده اول یولده ایتمشسن یعنی بزی آرمقدن اوتری محمل وجودکی راه
کعبهٔ ظاهریده کم کشته ایتمشدرسن مرادک بزی بولمق ایسه سومنات طرفنه
کل که بزی آنده بولورسن معنای تصوفیسی اربابنه معلوم در **در خواب**
**غفلتیم ولی از چراغ حسن** معنای مصرع بودرکه بزلر خواب غفلتده یوز
فاما محبوبک حسننک چراغندن **دود کرشمه چرخ زند در دماغ ما** معنای
مصرع بودرکه کرشمه وعشوه توتونی بزم دماغمزده چرخ اورر یعنی بز خواب
غفلتده اولدوغمز صورتده دخی محبوبک چراغ حسننک کرشمه سی دخانی
ینه بزم دماغمزده چرخ اوروب کتمز مبالغه اوزره محبوبله اتحادنی بیان ایدر
وسایر صنایع شعریه لری اربابنه معلومدر **بی فیض نور اکر نشوند اهل**
**انجمن** معنای مصرع بودرکه اکر اهل مجلس فیض نورسز اولمزلرسه یعنی ظلمت

ایله منجلی اولمیوب روشنالکه محتاج اولورلرسه صبر ایتسونلر که پروانه را
بسینه درآید چراغ ما معنای مصرع بودر که بزم چراغمز پروانه‌نک سینه‌سیله
کلور یعنی مبالغه ایدوب دیر که بز محتاج شمع اولدوغمز زمان پروانه
سینه‌سی اوزرنده بزه شمع کتورر آتشلاینه پر و بالنی یاقندیغمز مرادی
کمال مبالغه‌در هرچند کز فراغت ماغم خورد حسود معنای مصرع بودر که
بزم فراغتمزدن حسود هرنه قدر غم یرسه احباب را نصیب مباد از فراغ
ما معنای مصرع بودر که یارانه بزم فراغمزدن نصیبه اولمسون یعنی بزه
دشمن اولوب حسد ایدن کیمسنه فراغمزدن هرنه قدر غم یرسه بزم دوستلرمزه
فراغمزدن نصیب اولمسون حسود خود محسوددر اولان شخصدن فارغ اولوب
خلاص اولدوغنه غم یمز بلکه شاد اولور محالی محاله تعلیق ایتمکدر حاصل
معنا بودر که اگرچه فراغ خورلق و خجالت معناسنه دخی کلور فاما بو محلده
خلاص معناسنه اولمق مناسبدر حسود بزم وجودمزدن فارغ البال اولدوغنه
غمناک اولدقجه یارانه بزم وجودمزدن فارغ اولمق نصیبه اولمسون حسوده
غم یمک احتمالی یوق احبابه دخی فراغ احتمالی یوق دیمکدر عرفی خجل مباش
که نشناخت روزگار معنای مصرع بودر که ای عرفی خجل اولمه که روزگار
آکلمدی کلبانگ عندلیب ز دستان زاغ ما معنای مصرع بودر که بلبلک
صداسی بزم زاغمزک حکایتندن یعنی ای عرفی سن غمناک اولمه که روزگار
بلبل نغمه‌سیله زاغ دستانی تمییز ایتمکه قادر اولمدی قضیه اویله دکلدر بلکه
بزم زاغمز بر خوش الحانیله دستان سرا اولمشدر که نغمه‌سی بلبلدن تمییز ایتمک امکانی

بوقدر



بوقدر کمال مبالغه‌در مرادی دلم در کعبه رو کرد و همت جوید از دلها معنای
مصرع بودر که بنم کوکلم بر کعبه‌یه یوزنی دوندردی و همت استر کوکللردنکه
که خواهد ماند از پی کعبه‌ها در طی منزلها معنای مصرع بودر که طوبقلر ایز
ایتمکدن قالمق استر اول کعبه‌نک منازلنی طی ایتمده یعنی بنم کوکلم شول بر
کعبه‌یه متوجه اولوب ارباب دلدن وصولنه همت طلب ایلر که سرعت رفتارینله
منازلنی قطع ایتمک لازم کلسه بنی طی منازل ایتمیوب طوبقلر ایز ایتمکدن
قالور ایسترز بر بویله کعبه‌یه متوجه اولدم دیمکدر تو افلاطون دلی اندیشه را
چین بر جبین مفکن معنای مصرع بودر که سن بر افلاطون کوکللی سن اندیشه
بو کلمه اولدوغی حالده آلنکه برقمه در آن وادی که جز حیرت نداند حل
مشکلها معنای مصرع بودر که اول وادیده که حیرتدن غیری نسنه بلمز مشکل
لری حل ایتمکی یعنی ای فلاطون دل اولان کیمسنه هر شول مکانده که عقود
مشکلاری آنجق دست حیرت حل ایتمکه قادر اوله بو تقدیرجه آخر شیله حل
ایتمک اندیشه‌سنه دوشوب یخون آلنکه افکار بوکلمنی براقورسن تسلیم قضا و قدر
اول دیمکه اشارتدر بباد شرطه و سعی معلم دل مبند اکنون شرط موافق
روزکاره دیرلر معنای مصرع بودر که باد شرطیه و معلمک سعینه کوکل
بغلمه ایمدی که که از طغیان دریا در ته آبست ساحلها معنای مصرع
بودر که دریانک طغیانندن ساحللر جمله صو یکه دبنه بتمشدر یعنی آیروقه
باد شرطه‌دن و سعی ملاحدن ایش کچمشدر زیرا دنیاده قوری مکان قالمدیکه
باد شرطه ایله و سعی معلم ایله نه چمق ممکن اوله اورتلق طوفان نوحه

دوندی یعنی مراد کمال مبالغه اوزره دریای عشقک طغیانن بیان ایتمکدر
بدل تخم غمی میکارد بچین دانهٔ اشکی معنای مصرع بودرکه غمه منسوب
اولان تخمی کوکلدن اک وکوز یاشنه منسوب اولان دانه دوشرکه دهقان
دنیا جمع آورد زین کشته حاصلها معنای مصرع بودرکه دنیا کویلیسی جمع
اولدوغی حالده بو اکندن محصوللر کتوره یعنی مزرعهٔ دلده تخم غم
اکوب آب دیدهٔ ندامتله صووارمدقچه کشت زار امیددن دانه محصو
قالدرمق احتمالی یوقدر ابله که دهقان دنیا اولانلرک عادتلری بویله در
وسائر صنایع شعریه سی اربابنه معلومدر مثالی کو بیت عامی صفت
بردار ازان نفعی معنای مصرع بودرکه عامی صفت اولدوغم حالده
سکا بر مثال سویلیم بودفعه سن اول مثالدن بر نفع قالدر اول مثال
بودرکه جمال کعبه نتوان دید طی ناکرده منزلها معنای مصرع بودرکه
جمال کعبه کورمک ممکن دکلدر منازلنی قطع ایتمدن یعنی آرزوی
کعبه مراد ایدن حاجیه لازمدرکه حرارت وادی حجازه ونشتر سرتیز
خار مغیلانه متحمل اوله والا مجرد اندیشه ایتمکله کعبهٔ مقصوده ال
یرمز دیمکدر مراد بودار دنیاده جفاسنه تحمل اولمدوغی بیاندر اگر
با میر محمل رمزی از دیر مغان گویم معنای مصرع بودرکه اگر امیر حاج
اولانه دیر مغانک احوالندن بر اشارت دیجک اولورسم بودفعه
جرس بگشاید و ناقوس بر بندد بمحملها معنای مصرع بودرکه حاجی
اوجوب محملره ناقوس بغلر یعنی راه کعبه ترک ایدوب طریق دیر مغانه

سالک

96

سالک اولور معنای تصوفیسی اربابنه ظاهردر وکذلک صنایع شعریه لری
زحی اهلنه معلومدر یعنی مراد مبالغه اوزره دیر مغانی مدحدر خرابات
مغانست این که معماران ایوانش معنای مصرع بودرکه حالا بو ساکن
اولدوغم مکان خرابات پیر مغاندرکه بو خرابه نک ایوانک معمارلری
بنا ایتدکلری زمان خوی پیشانی روح القدس دیر ند بر کلها معنای
مصرع بودرکه بو ایوانک چامورلرنک اوستنه صو یرینه روح القدسک
آلننک ترنی دوکرلردی یعنی بو خرابه صورتنده کورنن دیر مغانک
ایوانی بنا اولندوغی زمان بو وادی اوزره بنا اولنمشدی یعنی مراد
کمال مبالغه اوزره دیر مغانی مدحدر خدارا خانقاه کهنه را صوفی
برندان ده معنای مصرع بودرکه الله ایچون اولسون ای صوفی ناصاف
کهنه اولان مافرخانه لری رندلره ویرکه که ایوانها بسازند وبیارایند
محفلها معنای مصرع بودرکه ایوانلر بنا ایده لر ومجلسلر مزین ایده لر
یعنی بو خرابه اولان خانقاهک نه شریف مکان اولدوغنی سن فهم ایتمزسک
باری کروه رندانه ویرکه کور خانقاهی نه صورته قورلر یعنی مراد صوفیه
رحل ایتمکدر وخانقاهی مدحدر چو خون آلوده فراخیزم وبر کرد
دل کردم معنای مصرع بودرکه قانله آلوده اولدوغم حالده چونکه یارک
مزاردن قالقوب کوکلم تعلق ایتدوکی محبوبک قاتلک اطرافنه دولانم
شهیدان محبت را ز حسرت خون شود دلها معنای مصرع بودرکه محبتک
شهیدلرنک کوکللری حسرتدن قان اولور یعنی بنی محبوب قتل ایتمشدر

قاتلم معلومدر روزجزاده دخی محبوبله معاملم اولسه کرک بوکا بناء بو دفعا
شهیدان محبتک کوکللری تختدن چکمکدن قان اولورکه نولیدی که بزی دخی
محبوب قتل ایتمش اولیدی فاما فایده بزم قاتلمز بر امر معنویدر کورنمز
بوحقیر بو بیته بو یولجه معنا ویردم اکرار باب ذکاوت بوندن اعلا معنا
ویررلرسه نه کوزل و بزم نسخه ده بو غزلک مقطعی اولمدوغنه بناء تحریر
اولنمدی ای فوج عشق تاخته بر سپاه ما معنای مصرع بودرکه ای عشق
کروهی بزم عسکرمز اوزرینه چاپدک یعنی ای فوج عشق نیجه زمان ایدی که
وجودمز سپاهی سنک شر و شوردن امین اولمشدی فاما ینه هجوم ایدوب
اوستمزه یلغار ایتدک وی موج حسن ریختهٔ بر نگاه ما معنای مصرع بودرکه
وای حسن موجی بزم نگاهمز اوزرینه دوکلدک یعنی ای دریای حسنک موجی
نیجه زماندرکه دیده مز طوفان خیالاتدن آسوده اولمشدی فاما کلوب
موج حسن دوکمک ایله ینه بزی بر آلای اینجه اینجه خیالاته دوشردک سایر
کنایاتی و صنایع شعریه سی اربابنه معلومدر درگرمی آفتاب کدازست
زینهار معنای مصرع بودرکه ایسجقلقده کونشی یاندیریجیدر صاقین که
ای سایهٔ هما بگریز از کلاه ما معنای مصرع بودرکه ای هما کولکه سی بزم
کلاهمزدن فرار ایله یعنی وجودمزده اولان حرارتی واربوندن قیاس
ایت که باشمزده اولان کلاهک حرارتی کونشی اریدجی اوله یعنی مراد مبالغه
اوزره وجودنده اولان آتش عشقی بیاندر افتاده ایم در بن چاهی که تا
ابد معنای مصرع بودرکه بر قویونک دیبنه دوشمشزدرکه تا ابد الآباده دک

تحت



تحت الثری نه بیم نه بیند بجاه ما معنای مصرع بودرکه تحت الثری دیدکلری
زمینی خوفندن بزم دوشدوکمز چاهه نظر ایدوب کوره مز یعنی دوشدوکمز
چاهک درینلکنی واربوندن قیاس ایت که یدنجی قات یرک آلتنده اولان
تحت الثری خوفندن الکلوب اول چاهه نظر ایده مز مراد اولان کمال مبالغه در
تن در لباس عصمت و دل در پلاس کفر معنای مصرع بودرکه وجود پاکلک
لباسنده و کوکل کفر پلاسنده یعنی ظاهرمز صورت صلاحده و باطنمز صورت
فساده در از غازه لاله کون شده روی سیاه ما معنای مصرع بودرکه آق
لکدن لاله رنکنه دونمشدر بزم سیاه اولان یوزمز یعنی مراد تحقیق نفس ایتمکدر
هان ای سحاب کریه فرو ریز کرم و تلخ معنای مصرع بودرکه آکاه اول ای
آغلمق بولودی کرم و تلخ اولان کوز یاشنی آشاغه توک باشد ز بام کعبه
بروید کیاه ما معنای مصرع بودرکه اولا که بو کریه سببیله کعبه بامندن
بزم اوتمز بته یعنی کریه مز واسطه سیله بام کعبه ده مرادمز کیاهی بتمک
رجاسنده یوز مراد کریه ایتمکه ترغیبدر این توتیا بچشم ملایک رساند نیست
معنای مصرع بودرکه بو توتیا ملایکک کوزنه ییشدرمکدر مراد اولان والا
بس نیست تا حوالی لب دود آه ما معنای مصرع بودرکه بس دکلدر تا حوالی
لبه وارنجه یه دک بزم دود آهمز یعنی دود آهمز توتیاسی تا چشم ملایکه یه واصل
اولنجه یه دک آه ایتمکدن فارغ اولمزز و الا حوالی لبه واصل ایتمک هنر دکلدر
یعنی مراد مبالغه اوزره دود آهنی بیاندر کرد حابگاه قیامت که می برد
معنای مصرع بودرکه حابگاه روز قیامتک اطرافنی کیم ایلتوردی کرد غمت

اکر نه نشیند ز راه ما معنای مصرع بودرکه اکر سنک غمک توزی اوتوره
یبدی بزم یولمزدن یعنی حسکا بکاه قیامته کیمسنه یول ایلتوب بولمغه قادر
اولمزایدی اکر سنک غمکدن حاصل اولان توزلر بزم واردوغمز یولده
اوتورمه نهایت اول توز دلیل اولوب خلقی ایلتور یعنی مراد کمال مبالغه در
عرفی بهمین بدست که هنکام باز یافت معنای مصرع بودرکه ای عرفی یارجز
اولان بو حالدرکه حالت نزع وقتنده مهری بلب نهد نفس عذرخواه
ما معنای مصرع بودرکه بزم عذرخواه اولان نفسمز طوداغمز جهر سکوت
توبه یعنی ان الله یقبل التوبة عن عباده ما لم یغرغر حدیث شریفنک
مقتضاسنجه سببه آمرزش کناه اولجق توبه بزلردن صادر اولمیوب لسان
منعقد اولوب بی توبه انتقال ایدک ایشته بد اولان بو حالدر والا غرضی
عالمزدن خوفم یوقدر حق تعالی حضرتلرندن رجا ایدرزکه جمله امت محمدی
سوء خاتمه دن حبیبی حرمتنه حفظ ایده زان لب همه دشنام بود ملتمس ما
معنای مصرع بودرکه اول طوداقدن جمله سوکش اولور بزم رجامز آری
همه بر زهر نشیند مکس ما معنای مصرع بودرکه بلی جمله زهر اوزرنه اوتورر
بزم مکسمز یعنی محبوبک لبندن بزم التماسمز دائما دشنام اولور طالعمز وندرکه
غیری خلقک مکسی شهد و عسل اوستنه قونر بزم مکس رجامز زهر اوستنه
اوتورر دیمکدر آن کعبه روانیم که صد قافله درد معنای مصرع بودرکه
اول کعبه یه کیدیجیوزکه یوز دانه درد و الم کاروانی مستند از آشوب صدای
جرس ما معنای مصرع بودرکه بزم جرسمزک آوازه سنک آشوب و غوغاسندن

مت



مست اولمشلردر یعنی جرسمزک صداسندن درد و الم کاروانی بو حاله کلنجه
وار بزم درد و المزی بوندن قیاس ایله دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره
وجودنده اولان دردی بیان ایدر می نوش و میندیش درین کوچه که
شبها معنای مصرع بودرکه باده نوش ایله و اندیشه ایلمه بو کوچه ده که ساغر
زده با محتسب آید عسس ما معنای مصرع بودرکه پیاله اوردوغی حالده
محتسبله بله کلور بزم عسسمز یعنی ای باده نوش ایدن حریف محتسبدن
و عسسدن خوف ایدوب احتراز ایتمکه آنلر دخی سنکلین سرمست اولمشلردر
مست هستی خود ظوتمق احتمالی یوقدر دیمکدر کل روید و خندد به کلستان و به
کلبن معنای مصرع بودرکه کل بتر و دخی کوراکلستانده و کل درختنده
چون باغ ارم نیست هوای قفس ما معنای مصرع بودرکه جنت باغچه سنک
هواسی کبی دکلدر بزم قفسمز باغچه سنک هواسی یعنی بزم قفسمزک هواسنک
لطافتی بوندن فهم ایت که بونک کلی بتدوکی زمان کلستانه و کلبنه خنده
ایدرک بتر مبالغه اوزره هوای قفس مدحدر در عرش نهیب ادبش
باز ندارند ضمیر شینن اضمار قبل الذکر در کام راجعدر نهیب بو محلده
تعظیم و رعایت معناسنه اولمق مناسبدر معنای مصرع بودرکه عرشده
آنک ادبی نهیبینی کرویه دوندورمزلر کامی که شود کرم عنان فرس ما
معنای مصرع بودرکه بزم آتمزک عنانی که بر آدم کرم رفتار اوله یعنی اسب
نامرده عنان رخصت ویروب جولان ایتدوکی زمان زیاده سریع ایتسر
اولدوغنه بنا اکر عرشه قدمنی قویجق اولورسه ادبنی رعایت ایدوب

کرده ره‌ده ایتمزلر مراد کمال مبالغه‌در اوزره کرم رفتار اولدوغنی بیاندر بو
حقیر بو بیته آنجق بویله معنا ویردم ارباب ذکاوت اکر بوندن معقول
بر معنا ویرلرسه نه کوزل **بنشسته بذوقی که صد آشوب قیامت** معنای
مصرع بودر که بر ذوقیله اوتورر دیکه قیامتک یوز دانه فتنه و غوغاسی
**از شهد غم او زماند مکس ما** معنای مصرع بودرکه اول محبوبک غمنک
شکرندن بزم مکسمزی اورکدەمز یعنی وجودمز مکسی محبوبک شهد غمنه
اوی مرتبه دوقلەقونمشدر که بو حاللری کوریه. دخی اوچمق احتمالی بوقدر
یعنی مراد زیاده مبالغه‌در **عرفی طلب کام روا نیست وگرنه** معنای مصرع
بودرکه ای عرفی محبوبدن مراد استمک جایز دکلدر یوقسه **دریای اثر**
**موج زند در نفس ما** معنای مصرع بودرکه تأثیر ایتمک دریاسی بزم نفسمزده
موج اورر یعنی محبوبدن کام آرزو سیله نفسه آچیق اثر ایتمنه شبهه یوقدر
نهایت عاشق صادق اولانه آرزوی کام ایتمک روا دکلدر دیمکدر **بنگاه**
**جلوه از آن تافت روی زیبارا** معنای مصرع بودرکه جلوه وقتنده
محبوب زیبا اولانک یوزنی اول سببدن دوندریکه **که جان ز شوق نماند**
**در آستین ما را** معنای مصرع بودرکه جانی شوقندن بزم ینکمزده
دخی قالمیه یعنی محبوب حزین اولان جمالیله جلوه ایدوب رفتار ایتدوکی
وقت بزم طرفمزده کلنجه یوزنی دوندوردی تاکه اشتیاق رؤیت
دیدار یله جانمز شوقندن وجودمزده دکل بلکه آستینمزده بیله قالمیوب
بدندن مفارقت ایده یعنی مراد مبالغه اوزره جلوۀ محبوبی مدحدر
نظم

99

**نظر بجان و دل آن پر غرور نکشاید** معنای مصرع بودرکه اول پر غرور
اولان محبوب جان و دلدن اوتری کوز آچمز یعنی جان و دل غارتنه تنزل
ایدوب باقمز زیرا که **که سیل دیده نه بیند متاع یغمارا** معنای مصرع بودرکه
سیل کورن کیمسنه متاع یغماسنی کورمز یعنی بزم محبوبمز سیل چوقلغنده
اولان دین و ایمان غارتنه کوزی آلشمشدر بو دفعه دل و جان غارتی
آنک یاننده بر قطره مثابه‌سنده‌در اول سببدن دل و جانه اول پر غرور
اولان محبوب نظر ایدوب باقمز یعنی مراد مبالغه اوزره غرور محبوبی مدحدر
**امید مغفرت این بس مرا که باز امروز** معنای مصرع بودرکه بکا مغفرت
امیدی بو یتر که کرو بکون **زمن کشید غمت انتقام فردارا** معنای مصرع
بودرکه سنک غمک بندن چکدی یارینک انتقامنی یعنی روز جزاده مغفور
اولاجغمه امیدم بودرکه ای محبوب سنک غمک بکا آخرتده اولجق عذابلری
دنیاده جمله‌سنی ایلدی ایکی جهانده خود عذاب اولمق احتمالی یوقدر بوکا
بناءً مغفرته امیدوار اولمشم دیمکدر مراد مبالغه اوزره غم محبوبی بیاندر
**باین جمال چو آیی برون ز حجرۀ عشق** معنای مصرع بودرکه ای محبوب بو حسنله
و بو جمالیله چونکه عشقک پرده‌سندن طشره کله‌سن **ز کام خلق برم لذت**
**تماشارا** معنای مصرع بودرکه مخلوقک دماغندن تماشا لذتنی ایلتورم
یعنی بو لطافتله جمالکی تماشا ایدنلر طاقت کتورمیوب لایعقل اولدقلری
حالده یقلوب یاتورلر بو دفعه بن داروب دماغلرندن لذت تماشایی
جمع ایدوب دوشورورم تاکه آنلر افاقت بولوب هوشه کلرلر دا الا لذت.

تماشای آلمده قیامتده دك لایعقل یاتورلر مراد كمال مبالغه اوزره جمالی
محبوبی مدحدر **بت بخنده مرا میكشد چه بد بختم** معنای مصرع بودركه
ای محبوب سنك طوداغنك كلمه ایله بنی اولدررسه یار عجب بختلیمكه **كه داده**
**خوی اجل بخت من مسیحا را** معنای مصرع بودركه اجل بندن ویرمشدر بنم
بختم حضرت عیسایه بو بیتده ایكی معنا واردر اوللاری بودركه بنم بختم
شول عالی مرتبه بختدر كه علو درجه سنه نظر ایتدوكی زمان كمال غیرتندن
مسیح اجل ترلرندن دوكرفاما ای محبوب سن برخنده ایله آنی هلاك ایدرسك
عجبا بن سنك یانكده نه بد بختمكه مسیحه بو حالتی ویررسن آنی هلاك ایدرسن
وایكنجی معنا بودركه ای محبوب سنك كلمكده عجبانه حالت ونه تأثیر واردركه
بنی خنده ایله هلاك ایلدك بو دفعه مسیح بنی احیا ایتمكه مراد ایتدوكی
زمان صعوبت احیادن اجل ترلرندن دوكه یور عجبا بن بد بختمكه مسیحه شمشیردن
قتل اولان مرده لری احیا ایتمك آسان ایكن بن خوذخنده دن هلاك
اولمشم یینه بن احیا ایتمكه قادر اولمیور دیمكدر یعنی مراد كمال مبالغه اوزره
تأثیر خنده محبوبی مدحدر **چو یوسفم كذرد بر بهشت در صف حور** معنای
مصرع بودركه چونكه بنم كبی یوسف اولان محبوبم حورلر صفنده جنت
اوزرنه كچه جك اولورسه **نشان دهم بتو هر كام صد زلیخا را** معنای مصرع
بودركه هر برآدمنده سكا یوزدانه زلیخانك نشاننی ویررم یعنی جمال حضرت
یوسفه زلیخا نجه تعشق ایدوب مایل اولدیسه بنم محبوبمكه هر برآدمنده
یوزدانه حوری تعشق ایدوب مفتون جمالی اولور دیمكدر مراد مبالغه

اوزره

اوزره حسن محبوبی مدحدر **اگر اجازت عرفی اشاره فرمایی** معنای مصرع
بودركه ای محبوب اگر عرفی یه اجازت اشارتنی بیورجق اولورسك یعنی
ای محبوب عرفی تكلمه جرأت ایدمیور اگر اذن ویرجك اولورسك **تهی**
**كنم ز گوهر گنج رمز و ایما را** معنای مصرع بودركه رمز و ایما خزینه سنی درر و
جوهر كلامدن بوشن ایدوب جمله سنی وجوده كتوروب نثار ایدرم دیمكدر
مراد امر محبوبه كمال امتثالنی بیاندر **باز ماتم نوشد این جان بلاكش گر**
**دد** معنای مصرع بودركه ینه ماتم ینكی اولدی بو بلا دوكدورجی جانم
**وه كه از دل بركشید این آه دود آلوده را** معنای مصرع بودركه آه و
حیف كه بو دود آلوده اولان آهی كوكلدن یقاروچكدی یعنی مراد ماتم
زده اولوب ینه آه دود آلود چكدكلرنی بیان ایتمكدر **آفتاب حسن او**
**جای كه كرد در پرده سوز** معنای مصرع بودركه محبوبك حسنی كونشی كه بر پرده
پرده یاندرجی اولنه **از تماشا مست سازد دیدهٔ نگشوده را** معنای
مصرع بودركه تماشادن مست دوزر آچلمه مش كوزی یعنی بزم محبوبمز آفتاب
جمالنه دایما نقاب اورر اگر آفتاب جمالنك حرارتی اول نقابك بر یرینی سوخته
ایدوب انوار حسن زمینه واقع اولجق اولورسه سیر و تماشاسندن آچلمه مش
كوزلر سرخوش اولور آچق اولان كوزنه حاله كیردوكنی واربوندن قیاس
ایله دیمكدر یعنی مراد مبالغه اوزره جمال محبوبی مدحدر **داستان عاقبت**
**سوزی نداری هرزه چند** معنای مصرع بودركه راحتلك یاندرجی حكایاتنك
بوقدر نجه یه دك بو هرزه یعنی ای كوینده اولان كیمسنه عاقبت سوز اولجق

کلاملرک واریسه کل آدا ایله و الا بر زه کویلغی فراغت ایدوب رو بخاموش

خروش این قصهٔ بیهوده را معنای مصرع بودرکه بو قصهٔ بیهوده وار

سکونلکه صات یعنی بویله خاییده کلام سویلمدن سکوت ایتمک یکدر دیمکدر

ما نمیدانیم شید از بام دیر او بختیم معنای مصرع بودرکه برحیله بلمزز دیرک

دامندن آصمشزدر خرقهٔ از دود آتشخانها اندوده را معنای مصرع بودرکه

آتش خانه لرک توتوندن بولشمش بر خرقه یعنی سایر صوفی شیادکبی ارباب

دنیا حضورنه واردوغی زمان خرقهٔ صلاحیله واروب تنهاسنده اولدوغی

وقت خرقهٔ ف دله اولتوره حاش بز اویله دکلیوز آنجق بر خرقه یه مالکز

آنی دخی بام دیردن آویخته ایتمشز درمراد اولان صوفی شیاده دخل ایدوب

کندی بی ریا اولدوغن بیاندر عشقم از شغل صنم با اهل دوزخ یار کرد

معنای مصرع بودرکه عشق بنی بته مشغول اولمدن اهل جهنمله دوست ایلدی

یعنی عشق بنی بت پرست ایلدی تاکه بو محبوب پرست اولدوغم سببندن

واصل جهنم اولوب اهل دوزخله آشنا اولم وعشقک بویله ایتمکدن مرادی

بودرکه تا بداغ من بسوز مردم آسوده را معنای مصرع بودرکه حتی بنم

داغمله راحت اولان خلق سوخته اولالر فعل آسوده متعدی اولمغده

جایز یعنی بنم وجودمده اولان داغ عشقک آتشنه نسبت اهل دوزخه آتش

جهنم راحتلک کلوردی بو دفعا عشق کتوروب بنی آندیله آشنا ایلدیکه

حتی بنم داغم آتشیله اول بیچاره لر سوخته اولمغه شیلیندر یعنی مراد کمال مبالغه

اوزره داغ عشقک حرارتن بیاندر عرفی از آلوده کی غم نیست منشین نا امید

معنی

---



معنای مصرع بودرکه ای عرفی کناه کار اولمقدن غم یوقدر نا امید اولدیغک

حالده اولتورمه یعنی کثرت ذنوب سببیله حق تعالی حضرتلرینک دریای

مغفرتلرندن قطع امید ایدوب مأیوس اولتورمه زیراکه دست رحمت

دوست دارد دامن آلوده را معنای مصرع بودرکه حق تعالینک رحمتی

الی دوست طوتر کناهکاراولان اتکی رحمت حق کناهی نه سببله دوست

طوتدوغن عفوت صواب دشمن بیتنده بیان اولنمشدر همه جویند بهشت

ومن بی باک آنجا معنای مصرع بودرکه جمله بنی آدم جنتی استرلر وبی باک

بن اول مکانی استرمکه که فزاید المی بر دل صدچاک آنجا معنای مصرع

بودرکه صدچاک اولان کوکل اوزرنه بر الم زیاده اوله اول یرده یعنی

خلق راحت اولمق ایچون حق تعالی دن جنت طلب ایدرلر فاما بن

شول مکانی استرم که دل درد آلوده مه بر الم دخی زیاده اوله بنی راحت

اولمقدن محظوظ دکلم مراد مبالغه اوزره درد آشنا اولدوغن بیاندر

ای بهشت از چمن کوی کلی شرمت باد معنای مصرع بودرکه ای جنت بر

کل صفت اولان محبوبک محله سندن سکا حجاب واقع اولسونکه زیراکه

که نیاسود کسی بیدل و غمناک آنجا معنای مصرع بودرکه بر کوکلسز و بر غم

اولان کیمسه اول جنتده راحت اولمدی یعنی بل الفرض انده غمناک

اولوب الم زده اولدوغی حالده جنته دخی کیرسه راحت اولمق احتمالی

یوقدر فاما بزم محبوبمزک محله سنه کیرسه جمله غملرن فراموش ایدوب راحت

اولور مراد مبالغه اوزره کوی محبوبا مدحدر که دران بادیه سایند

قدم سوختگان معنای مصرع بودر که آتش عشقدن سوخته اولان کیمسنه‌لر
قدمنی اول تیغی سوررلرکه که نه با شعله ستیزد خس وخاشاک آنجا معنای
مصرع بودر که خس وخاشاک اول صحراده آتش شعله ایله عناد ایتمیه یعنی
سوخته آتش عشق اولان راه رولر هر صحرایه قدم سورمزلر بلکه اول صحرایه
وضع قدم ایدرلر که اول صحرانک چوری وچوپی شعله ایله یانمده عناد
ایده‌لر یعنی مراد کمال مبالغه اوزره راه رو عشق اولان پیاده‌لرک
قوت قدملرین بیاندر جانب صیدگهی میکشدم شوق که نیت معنای
مصرع بودر که شوق بنی بر شکار اولنجق مکانه چکرکه دکلدر سر آهوی
حرم لایق فتراک آنجا معنای مصرع بودر که حرم کعبه‌نک آهوسنک باشی
ترکیه بغلنمغه لایق دکلدر یعنی آهوی حرمه تعظیم واجب ایکن شوق بنی
چکدوکی صیدگاهده اول آهوی حرم شکار اولنوب باشی فتراکه اصلنمغه
لایق دکلدر مراد بودر که بن صید اولنجق مکانده آهوی حرمک وجودی
واعتباری یوقدر دیمکدر مبالغه اوزره صیدگهی مدحدر طلب
خون شهیدان که کند از تو بحشر معنای مصرع بودر که روز حشرده
شهیدلرک قانینی سندن کیم طلب ایتمکه قادردر تیغ کین گر کشد این غمزهٔ
بی باک آنجا معنای مصرع بودر که اگر اول حشرده سنک خونفزا اولان
غمزک ای محبوب غضب وکین قلیجنی چکه‌جک اولورسه سندن طلب خون
شهید ایتمکه کیم قادر اولور اولمز دیمکدر یعنی مبالغه اوزره تیغ غمزهٔ
محبوب مدحدر طرفه رسمی متعارف شده در شهر وصال معنای مصرع

بودرکه



بودر که محبوبلرک وصالی شهرنده بر طرفه عادت مشهور اولمشکه آصلا بر
عادته بکزمز اول عادت بودرکه که شمارند هنر شیوهٔ امساک آنجا معنای
مصرع بودر که ناز وشیوهٔ امساک ایتمکی اول شهر وصالده هنر عد ایده‌یورلر
مع ذلک که آصل شیوه‌نک کثرت ووفرتی شهر وصالده لازمدر یعنی محبوبلرک
عادتلری بربرینه مخالف اولدوغنی مبالغه اوزره بیاندر در مزاری که
منم خفته چو ماتم زده گان معنای مصرع بودرکه اول بر مزارده که بنی آنده
یاتورم ماتم زده‌لر کبی غم واندوه فشانند بر خاک آنجا معنای مصرع
بودرکه غم واندوه اول مزارم اولان مکانه کلوب باشلرینه طپراق صاچرلر
یعنی عمله شول مرتبه آشنالغم واتحادلغم واردرکه بنی اولدکدنصکره دخی
بنم مزارم اوزره کلوب بندن اوتری ماتم ایده‌رک باشلرینه طپراق
صاچوررلر مراد مبالغه اوزره غم آشنا اولدوغنی بیاندر ساقیا دفن
کن از بعد هلاکم جایی معنای مصرع بودرکه ای ساقی اولدکدنصکره بنی
بر مکانه دفن ایله که که بود سایه فکن بر سر تاک آنجا معنای مصرع بودرکه
که کولکه براغیجی اوله اوزم چبوغی اول دفن اولدوغم یره یعنی مبالغه اوزره
شراب آشنا اولدوغنی بیاندر عرفی ومیکده ومی من وبزمی که مدام
معنای مصرع بودرکه عرفی ومیخانه وشراب بنی وبر مجلس که مدام یعنی
عرفینک مراد ومقصودی میخانه وشرابدر فقط بنم مرادم شول بر مجلسدرکه
علی الدوام زهر چشمت بخاصیت تریاک آنجا معنای مصرع بودرکه تریاکی
فاروق دیدکلری علاج خاصیتده زهر کوزلیدر اول بنی آرزو ایتدکم

برمده و یاخود مدامدن مراد شراب اوله بو تقدیرجه معنا بو بله اولا که شراب
تریاک خاصیتله بلا بنی آرزو ایتدوکم برمده زهر کوزلیدر مراد آرزو
ایتدوکی برمک شدتن مبالغه اوزره بیاندر باد ابشارت ایدل محنت
شناس ما معنای مصرع بودرکه ای بزم محنت آکلیجی کوکلمز مژده اولسونکه
کاید غمی بکند شهر هراس ما معنای مصرع بودرکه بزم خوفمز شهرینی
قازمه‌دن اوتری بر غم کلیور یعنی ایدل محنت شناس سنک غمکن خوفک
وار ایدیکه عجبا بن غمه صبر ایده بلورمیم ایده مزمیم دیو اندیشه ایدردک
مژده اولسون اول خوفک شهرنی خراب ایتمکه بر غم کلیور آرتق خوفک
اولمیوب غمله همخانه اولوب متحد اول دیمکدر مراد مبالغه اوزره غم
آشنا اولدوغنی بیاندر ای خوشدلی بسوز که وقت ملامتست معنای
مصرع بودرکه ای کوکل خوشللغی یان که ملامت وقتیدرکه از آتش غمان
دل بیهراس ما معنای مصرع بودرکه بزم خوفسز اولان کوکلمزک غمانک
آتشندن یعنی ای خوش دللك بو وقت ملامت اولمق وقتیدر سنک زمانک
دکلدر سن بزم بیهراس اولان کوکلمزک آتش غمانندن آرتق یانوب
محو وجود ایله دیمکدر مراد مبالغه اوزره خوشی اولمدنی مأیوس اولدوغنی
بیاندر ای عیش تلخ شوکه زجام قبول عشق معنای مصرع بودرکه ای عیش
آجی اول که عشقک قبولی جامندن مست تبسمت لب التماس ما معنای
مصرع بودرکه بزم التماسمزک طوداغی محبوبک تبسمندن سرخوش اولمشدر
یعنی ای وجود عیش آرتق سن تلخ کورینورسن زیرا که عشق محبوب بزی رد

ایتمیوب



ایتمیوب قبول ایلدی و اول قبول باده سنک پیمانه سندن بزم رجامزی
دخی سرمست ایلدی سنکله بازارمز قالمدی سن بو باده نک لذتنک یاننده
تلخ کورنورسن مراد عیش ذم ایدوب باده تبسم محبوبی مدحدر از بهر عقل
نوحه کر ایمان و دین که کو معنای مصرع بودرکه عقلدن اوتری ایمان
ودین نوحه ایدرلر که قنی آن شحنه که داشت ازین پیش پاس ما معنای
مصرع بودرکه اول ضابط که بوندن اول بزم پاسمزی طوتردی یعنی حالا
بی عقل اولدوغمزه بناء ایمان ودین بیکس قالوب عصیانه مغلوب
اولدقلرینه عقلک ماتمن ایده یورلر که اگر شمدی عقل موجود اولیدی
بزی بو ورطه‌دن خلاص ایدردی مراد غلبهٔ باده عشقله عقلک ضایع
اولدوغنی بیاندر از شهر دل بلند شد افغان که حیف حیف حیف ثانی
تأکید در معنای مصرع بودرکه کوکل شهرندن فریاد و فغان بلند اولدیکه
دریغ وحیف زین قصرهای عیش سلامت اساس ما معنای مصرع بودرکه
بو بناسی سلامت اولان عیشمز کوشکلرندن یعنی قصر عیش وعشرتمز خرابه
اولمغه یوز طوتدوغنه شهر دلدن حیف حیف افغانی کلیور مراد قصر
عیشنک خرابه اولدوغنی بیاندر ایدل بریز باده عشرت که میدهند
معنای مصرع بودرکه ای کوکل عشرت شرابنی دوک که ویررلر لب ریز کرده
از می اندوه کاس ما معنای مصرع بودرکه غم باده سندن طوداغمزه
وار بجه‌یه دک مالامال اولدوغی حالده بزم کاسمزی یعنی ای کوکل آرتق
شراب عیشه راغب اولمکه باده غمله کاسمزی پر ایتدیلر مراد باده عیشدن

قطع امید ایتدوکنی بیان ایدر ای جان بسوز جامهٔ راحت که میکنند معنای
مصرع بودر که ای جان یانذر راحتلك جامه سنکه ایدرلر از شعلهٔ تار و پود
حریرش لباس ما ضمیر شین اضمار قبل الذکردر لباسه راجعدر معنای مصرع
بودر که بزم لباسمز حریرنك تار و پودن شعله دن ایدرلر یعنی اتمه وآرغجی
شعلهٔ آتشدن اولان لباسه کیمز وجودده آیروق راحتلك لباسن کیمنك
مناسبتی یوقدر امدی ای جان سندخی راحتلك لباسن سوخته ایله مراد مبالغه
اوزره راحتدن بعید اولدوغن بیان ایدر عرفی ستم پذیری ما بین که در ازل
معنای مصرع بودر که ای عرفی بزم ستم قبول ایتمکلکمزی کور که ازلی ازلده
میرفت بر زبان محبت قیاس ما معنای مصرع بودر که محبتك دلی اوزرنه
کندی بزم قیاسمز یعنی ای عرفی بز انکچون دنیاده ستم قبول ایدیجی اولدقکم
عالم ازلده محبت محبوب بزی آل ننه کتوروب کندی محبلرندن قیاس ایتمشدر
مرادی عالم ازلدن محبتله ظهور ایتدوکنی بیان ایدر بر آورم بدل و جان
در سرایی را معنای مصرع بودر که دل ایله وجانیله برسرای یوقاری کتورهیم
که که آورم بدرون وی آشنایی را معنای مصرع بودر که که اول سرا ایچنه
ایچنه بر آشنایی کتورم یعنی جان ودل ایله سعی ایدوب وجودم خرابه سنده
برسرای عالی بنا ایده یم که آشنایی کتوره مکه لایق اوله مراد خرابهٔ وجودنك
تعمیرنه سعین بیان ایتمکدر چو جان و دل همکی ستد راه عز کنم معنای مصرع
بودر که چونکه جان ودلی جمله دن غیرنك یولنه سد ایدم یعنی بنا ایده جکم
سرایه که آشنایی دعوت ایتدوکم وقت بیکانه دخی کلمسون دیو جان و دلی
سدراه



سدراه ایتمك لازم کلنجه بودفعا بچه تم که چه سازم نثار یاری را معنای
مصرع بودر که حیرتده یم که نه دوزه یم بر دوستك نثارنه یعنی دوست خانمه
کلدی زمانی پاینه نثار ایده جك نسنم قالمدوغنه حیرته وارمشم زیرا که انجق
بر جان ودله مالك ایدم آنی دخی بیکانه کلمسون دیو سدراه ایلدم مراد
مبالغه اوزره مقدم یاره تعظیمی بیان ایدر برون کنم غم و بزم از طرب کنم
سرسبز معنای مصرع بودر که غمی طشره ایدیمده مجلس صفادن تازه لیدرم
زیرا که که میل نیست به بیکانه آشنایی را معنای مصرع بودر که که بر آشنانك
بیکانه یه میلی یوقدر یعنی مادامکه بزم وجودمزده غم باقی اولدقچه مجلده
صفا اولوب مجلس سرسبز اولمز زیرا که غم وطرب بربرنه بیکانه در آشنانك
خود بیکانه یه میلی یوقدر اول سببدن بز دخی آشنامز اولانه غم مجلس طربدن
سرسبز اولسون دیو طشره ایتدك مرادی غمله کمال اتحادن بیان ایدر بکریه
مست تبسم کنم لبش و انکه معنای مصرع بودر که آغلمق سببیله محبوبك
طودوداغن تبسم ایتمکدن مست ایدیمده بو ندنصکره برون دهم جکر آلوده
ماجرایی را معنای مصرع بودر که خون جکرله آلوده اولانه اول برماجرایی
طشره ویره یم یعنی اوّلا شلیم آغلمغه تا که بنم کریه بعترق تبسم ایتمکدن
لبلری مست اولوب رجوابه قادر اولمیه بودفعا شلیم اول میانمزده
داغ اولانه ماجرایی جکر آلوده تقریر ایتمکه یعنی مراد محبوبله معامله ایدجکن
مبالغه اوزره بیان ایدر عنان همنفسی و غم شمار از دوست معنای مصرع
بودر که همنفس اولمق عنانی وغم صایمق دوستدن کر نیست حوصله کوه غم

کیابی را معنای مصرع بودرکه بو قدر طاغنک حوصله سی براوته عبارت
معناسی ایشته بودرکه بیان اولندی مآل معنا صحتی اوزره بو حقیره نمایان
اولمدوغنه ارباب ذکاوته مفوض اولندی اگرچه تأویل ایدوب معنا
ویرمک ممکن ایدی فاما المعنی ما یستفاد من اللفظ قاعده سی اول
تکلفدن بزی منع ایدوب بو قدرجه زحمتمزی عرفی شناس اولان یارانه
سپارش ایلدی چه آرزوست که عرفی بیان کند یارب معنای مصرع
بودرکه نه آرزودرکه عرفی بیان ایدر یارب روان کنید بتحصیل این
دعای را معنای مصرع بودرکه بو آرزونک حصولنه بر دعا کوندرکز
یعنی ای یاران صفا عرفینک بو آرزوسنک و بو مرادنک حصولنه سزلر
دخی بر دعا ایدکز زیرا که دعا سبب حصول مرادات اولدوغنه شبهه یوقدر
مراد حصول آرزوسی ایچون یاراندن استمداد طلب ایتمکدر نه مهر دوست
خواهم نه کین دشمنانرا معنای مصرع بودرکه نه دوستک محبتنی استرم
ونه دشمنک کینه سن یعنی ایکیسندن دخی آرزوم واجتنابم یوقدر فاما
یکطور دوست دارم بهمه مهربانرا معنای مصرع بودرکه برکونه دوست
طوتارم که دوسته محبتنز اوله یعنی برعادتی کندمه دوست ایتمشمکه اول
عادت دوسته محبتنز کورنور مراد مبالغه اوزره عادتنک مخالف اولدوغنی
بیاندر غم میکشد عنانم من هم شتاب دارم معنای مصرع بودرکه غم بنم
عنان اختیارمی چکر بندخی آردنجه کتمکه عجله ایدرم ازما دعا بکویید
یاران شادمانرا معنای مصرع بودرکه بزدن دعا سویلکز شادمان اولانه

یارانه



یارانه یعنی سلطان عشقک حکمیله بیک آلام وغموم کلوب بزم عنانمزدن
یاپشوب بز دخی شتاب ایدرک آردنجه روانه اولدق فاما بزی نه مکانه
کتوره جکنی بلمزز امدی بزدن نفاق اوزره اولانه یارانه سلام ودعا
ایدک مراد غمله اتحادن بیاندر مستانه کر بنازم منعم مکن که توفیق معنای
مصرع بودرکه مستانه اولدوغم حالده اگرچه جق اولورسم بنی منع ایتمه
توفیق برمید هد بر کف پی میکند عنانرا معنای مصرع بودرکه مرکبه
قنت ویرر و دیزکنه ایزا ایدر یعنی ای صوفی بن سرخوش اولدوغم حالینه
طابق عشقه چبه چبه کیده جک اولورسم بنی منع ایتمکه قادر دکلسن زیراکه
توفیق حق مراد ایدنجه مرکبه قنت ویروب اوچورر وعنانه دخی سرعت
ایرکاضن فرسدن ایزا ایلر یعنی مراد قوت توفیقی بیاندر کفتم بکوش
توفیق کی دشمن مروت معنای مصرع بودرکه توفیقک قولاغنه دیدم
ای مروته دشمن اولان توفیق تاکی فراق خرمن این مور ناتوانرا
معنای مصرع بودرکه حتی بخریه دک بو ضعیف قارنجه یه فراق خرمنی
یعنی ای توفیق لطف ایدوب مروت ایله بن ناتوانه یوقسه بنم وجودم
مور ضعیف پایه سنده در بو خرمن فراقی چکمک ایله خلاص ایتمک احتمالم
یوقدر یعنی مراد یار خرمن فراقی کتوردده توفیقدن استعانت طلب ایتدوکنی
بیاندر کفتا مروت اینست کز پا درآوریمش معنای مصرع بودرکه بو دفعه
توفیق دیدیکه مروت اولدرکه بنی اول موری اول مرتبه دولاندریم که
ایاقدن کتوره یم تا آنچه جوید ازغم ازخود بیابد آنرا معنای مصرع بودرکه

حتی اول نسنه که عزیزدن استر آنی کندو دخی بولسون معنای تصوفده ارباب
معلومدر مراد اولان بودر که انسان عالم کبرادر بهر چه مراد ایدرسه بنم
کندو وجودنده بولور دیمکدر آواره گیست رهبر در وادی محبت
معنای مصرعی بودر که آواره لکده رفلاوز صحرای محبتده زیراکه طوفان
بود معلم دریای بیکرانرا معنای مصرعی بودر که انتهاسز دریاده طوفان
معلم اولور یعنی وادی محبته قویدغک وقت رهبر سود اسنده اولمه زیراکه
رهبر غیری صحرالرده اولور بو وادی محبتک قولاوزی آنجق آواره
وسرگردان اولمق لقدر وکنارسز اولان دریای عشقده دخی ملاح
ومعلم آرزوسنده اولمه زیراکه ملاحک هنری سایر دریاده اولور فاما
بوعشق دریاسنده معلم وملاح اولان طوفاندر که آنی واحدده کشتی
وجودی مغرب فنی مشرقه ایلتور مراد مبالغه اوزره حالات عشقی بیاندر
عرفی بکیتی از خلد آمد که باز گردد معنای مصرعی بودر که عرفی جنتدن
داردنیایه بو امیدله کلدیکه ینه گیرو جنته کیده فاما غافل که تازه پروان
سازد کم آشیانرا معنای مصرعی بودر که بوندن غافلدر که ینکی اوچن
مرغ بچه یو اسنی کچ بولور بو نک دخی سایر معانیسی ارباب تصوفده
معلومدر زنجا نیش بلا مرهم مباد اسینه ریشانرا معنای مصرعی بودر که
سینه سی یاره اولان عشقده درمانی بلا نشترندن غیری اولمسون
عداوت با دل من باد زهر آلوده ریشانرا معنای مصرعی بودر که
یاره سی زهرله آلوده اولان عشقده عداوتی بنم کوکلمله اولسون یعنی

درد

درد عشقدن سینه مجروح اولانلر عشقده مرهم ایتمک لازم کلسه غیری علاج
ایتمکز قوی آنلرک مرهمی ینه نشتر بلا اولسون اگر مرهم نیش بلایه صبر
ایتمیوب عداوت ایدرلرسه بکا ایتسونلر زیراکه بندخی اول گروهدنم
کندولر فقط رضا نمزم مراد مبالغه اوزره درد عشقه تحمل ایتمکه ترغیبدر
بمن بیگانگی زانکه دل هم صحبتی ماند معنای مصرعی بودر که محبوبک بکا تسلیم
همصحبت اولمق کوکلی بکا نیچه بکزرکه که بر من صحبت غم میکند بیگانه
خویشانرا معنای مصرعی بودر که بنم اوزرمه کلنجه غم صحبتن ایدر بیگانه
اوزرینه کلنجه قادم خصم صحبتن ایدر بو تقدیرجه بیگانه یله همصحبت اولدیغی
کوکلی نیچه بکا بکزر بکزمز دیمکدر مراد محبوبک اغیارله یار اولوب
کندو یله بیگانه اولدوغنی بیاندر دمی صد چشمه بیتابی ز دل میزاید و
شادم اگرچه بو نسخه ده بیتابی واقع اولمشدر فاما بو منوال اوزره
بو مصرعه معنا ویرمک غایتله رکیکدر الله اعلم عبارت صحیح چشمه
پرتاب دیمک اوله معنای مصرعی بودر که کوکلدن هر نفسده یوز دانه
چشمه پرخاب دوغر و بن بنه شادم که که محکم نیست ایمانی محبت صبر کیشانرا
معنای مصرعی بودر که محکم دکلدر محبتک ایمانی صبر مذهبنده اولانلرک
یعنی آتش محبته صبر ایتمدم که هر بر نفس آلدقجه یوز دانه چشمه پرحرارت
دوغایور کوکلمدن بو دفعا مذهب صبر تو تنلر بو اتشه قابل اولمیوب
دیرلرکه انلرک عاشق اولدوغی وقته کدرکه حرارت عشقه دخی متحمل
اوله بو دعوا اوزره درلر فاما بن بو کاشادم که بو صبر مذهبنده اولانلرک

یعنی بر دمده بیقرار القدر بوز بیکار کوزدن آق
لکن بو حالله مسرورم زیراکه صبر صبر حبلر بیله
ایمانی محکم دکلدر عشقده یعنی عشقده صبر
مقبول دکلدر بلکه واتماسی وصالده
حکمدر تقریر بعض الفضلا

بو دعوالرنه محبتك ایمانی و اعتقادی محکم دکلدر زیراکه محبت بوینی
تحقیق بلمشدرکه کندونك آتشنه کیمسنه صبر ایتمکه قادر دکلدر بوحیثیت بو بیته
آنجق بو یله معنا ویردم اکرارباب ذکاوت بوندن اعلا بر معنا ویررسه
نه کوزل یعنی مراد مبالغه اوزره حرارت آتش محبتی بیاندر نه با من
بایکی از اهل دل خود دوست میکن معنای مصرع بودرکه بنمله دکل
باری کندو اهل دللر کدن بر یله دوستلق و آشنالق ایله زیراکه ای محبوب
دلی درکارهست آخر سر زلف پریشان را معنای مصرع بودرکه آخر الامر
پریشان اولان زلفك باشنه کارده اولمغه بر کوکلی وار یعنی ای محبوب
ظاهری بو حسن زیبا و بو زلف پریشان قیامته دك کتمز لابد زایل اولوب
سایر خلق کبی درکار اولورسن باری بو وقتکده بر دوست و بر آشنا
پیدا ایله دیمکدر مراد محبوبانه نصیحتدر عذاب دوزخ آشامان با آتش
چون کند ایزد معنای مصرع بودرکه دوزخی نوش ایدن وجودلره
عجبا حضرت الله آتش ایله عذاب نجه ایدر یعنی اول آتش عشقله سوخته
اولان کروه عشاق که جهنمی صو برنه دفع حرارت ایتون دیو نوش ایدرلر
بو صفتله متصف اولان عشاقه نار دوزخله عذاب اولمق دکلدر مکر در سینه
آسودکان انداز و ایمان را بر نسخه ده مکر در سینه آسودکان انداز دایشان را
معنای مصرع بودرکه اول دوزخ آشامدی مکر آسوده اولمش عشاقك سینه سنه
آته زیراکه آنلرك سینه سنده اولان حرارت آتش دوزخدن زیاده در دیمکدر
بو معنا جمله سندن معقولدر فاما اولکی عبارت اوزره ویردوکمز معنانك

صکره



صکره بو عبارت راست کلندی درسینه اولمق اوزره معنا ویرولرسه
خطا در زیرا معنای مصرع بو یله اولور که دوزخ آشام اولانلره حق
تعالی عذاب ایتمکه قادر اولمدوغنه بناءً مکر بالضروری دوزخ آشاملرك
سینه سنه ایمان آتوب لایق جنت ایده بو معنادن حق تعالی حضرتلرینه
نقص وارد اولور حاشا وکلا قضیه بو یله دکلدر فاما مکر از سینه
اوله معنا واضح اولوب کلام مستقیم اولور بو تقدیرجه معنای مصرع
بودرکه مکر آسوده اولانلرك سینه سندن ایمانی آته یعنی دوزخ آشام
اولان عشاقه آتش ایله عذابی عجبا نجه ایدر زیراکه بونلر دنیاده آتش عشقله
وجودلرنی سوخته ایتمشلر در کمال ایمان و اعتقادلرینه بناءً جهنم بونلره
تأثیر ایتمیوب آسوده حالدرلر خصوصا که مؤمن کاملی آتش دوزخه
یاندرمدوغی حدیث شریفله ثابتدر فاما چونکه حضرت الله بو طایفه نك
عذابن مراد ایتدوکی زمان مکر اولا سینه لرندن نور ایمانی زایل ایده
تا که آتش دوزخ بونلرك وجودلرینه تأثیر ایلیه ایشته بو حقیر بو بیته بو یله جه
معنا ویردم بوندن معقول بر معنا دخی ویررلرسه نه کوزل برو عرفی زکوی
بیغمان بر مژده مرهم معنای مصرع بودرکه ای عرفی بیغم اولانلرك محله سندن
کیت مرهم مژده سنك اوزرینه زیراکه که اینجا با نمك هم نیست لطفی سینه ریشان را
معنای مصرع بودرکه بو بیغملر محله سنده طوزك دخی سینه ریش اولان عشاقه
بر لطفی یوقدر یعنی ای عرفی بونلر درد و غم چکمشلردرکه اهل دردك حالاتنه
واقف اولوب زخمنه مرهم ایدهلر بلکه بو محله نك طوزونك دخی فایده سی

ولطفی یوقدر سینه سی مجروح اولانده بو تقدیرجه سنک بو محله ده
ساکن اولمنک بیفایده در بو محله دن چقوب وار درکه حریم طلب
ایله مراد مبالغه اوزره بیغم اولان طائفه دیمکدر کفتکوی غم یعقوب
بود پیشه ما معنای مصرع بودرکه بزم کارمز حضرت یعقوبک غمنک کفتکوسیدر
یعنی دائما اکلنجه مز حضرت یعقوبک غمنک افسانه سیدی بوی پیراهن
یوسف بود اندیشه ما معنای مصرع بودرکه اندیشه مز خود حضرت یوسفک
کوملکنک رایحه سیدی یعنی اندیشه مزده بو حالت وار ایدی و پیشه مزده
بو حالت مراد ایدی بزی سایر خلقه نجه قیاس ایدرلر مراد مبالغه اوزره
اندیشه و پیشه سن مدحدر اندران بیشه که ما شیر و بیم آفت نیست معنای
مصرع بودرکه اول بیشه ده که بزلر اول بیشه ده ارسلانلق ایده رز
اول بیشه ده خوف و آفت یوقدر روبه از بجکری رم کند از بیشه ما
معنای مصرع بودرکه دلکی بزم بیشه مزدن فرار ایدوکی جکری اولمیوب
خوف ایدوکندندر و الابزدن کندویه آفت یتشمک احتمالی یوقدر
یعنی روبه صفت اولان اعدالر بزم جانبمزه طاقت کتورمیوب بیشه مز
جانبمزدن فرار ایدوکلرینه سبب الخاین خایف مقتضاسنجه جکرسز اولدقلریدر
والابزلردن کندولرینه آفت کلمز کوهکن صنعت ما داشت ولی فرق
این بس معنای مصرع بودرکه کوهکن دخی بزم کارمزی دوتدی فاما
بزمله آنک فرقی بو یترکه قوت بازوی دل میطلبد تیشه ما معنای مصرع
بودرکه کوکل بازوسنک قوتنی طلب ایلر بزم تیشه مز یعنی فرهاد دخی دعوای

عشق

108

عشق شیرین ایدوب کوهکنلک ایدردی فاما وجودنک قوتیله اوردی
تیشه سنی ولکن بز کوکل بازوسنک قوتیله اوروز تیشه و جودله کوکلک
خود فرقی نه قدر مراد مبالغه اوزره قوت بازوسن مدحدر در دل ما
غم دنیا غم معشوق بکیت معنای مصرع بودرکه بزم کوکلمزده دنیانک
غمیله معشوقک غمی بروردر باده کرخام بود پخته کند شیشه ما معنای مصرع
بودرکه باده اکر چیک اکچی اولورسه بزم شیشه مز پشرر یعنی بزم شیشه
قلبمزده بر حرارت و بر خاصه واردرکه باده غم محبوب و می الم دنیا
اول شیشه یه ناپخته اولدقلری حالده داخل اولدوغی کبی پخته اولوب
ضرویدن فالورلر زیرا ضرر باده نک خامنده اولور پخته سنده
اولمز یعنی مراد مبالغه اوزره شیشه قلبنک خاصه سن بیاندر عرفی
افسانه تراشی بخموشی بفروخت معنای مصرع بودرکه عرفی حکایه بوقلقی
سکوتلکه صاتدی یعنی بیمعنی اولان خابیده کلاملری سویلمکدن فراغت
ایدوب سکوتلک اختیار ایلدی لله الحمد که آزاد شد از بیشه ما معنای
مصرع بودرکه الله حمد اولسونکه عرفی بزم کارمزدن فارغ و آزاده اولدی
یعنی کندوی غایب منزلته تنزیل ایدوب دعا ایدرکه الحمد لله عرفی ژاژ
کویلکدن آزاده اولدی مراد بیمعنی کلام سویلمکدن سکوت ایتمک اولی
اولدوغن بیاندر بدر از حرم زاهد که بجز قع کشود اینجا معنای مصرع
بودرکه ای صوفی زاهد حرم طرفندن دیره کل که عشق یوزنده اول پرده
آچدی بودیرده از انجا آنچه محجوب بیخوران نمود اینجا معنای مصرع

بودر که اول تشنه که سن حرمدن طلب ایدردک بو دیرده اول تشنه‌لر جمله‌دن
شراب نوش ایدنلره کورندی یعنی ای زاهد حرمده طلب ایتدوکک مرادانک
جمله‌سی بو دیرده اولان باده نوشلره کورندی معنای تصوفیسی اربابنه معلومدر
همان زنکی که آنجا در دل اسلامیان بینی معنای مصرع بودر که همان اول
ریاسیکه سن اهل اسلامک کوکلنده کوروردک حرمده منقا نز اینز بود اما
صفای می زدود اینجا معنای مصرع بودر که بو دیرده ساکن اولان مغانلرک
دخی وار ایدی فاما صفای شراب سلوب ایلدی یعنی حرمده اولان اسلامیلرک
خاطرلرنده اولان زنک افکار بو دیرده ساکن اولان مغانلرک دخی آیینه
قلبلرنده اول زنک وار ایدی فاما صیقل باده محبت اول زنکی کیدروب
قلبلرن صاف ایلدی مراد صیقل باده عشق الهی خاطرده اولان زنک
افکار دنیای کیدرروکن بیاندر بیاد زمره رندان در آبی باک و می درکش
معنای مصرع بودر که خوفسز اولدوغک حالده رندلرک کروهنک آرزوسیله
کلده شراب نوش ایت زیرا که کم بدمستی نمیداند بجز آواز عود اینجا معنای
مصرع بودر که بدمستلک عود دیدکلری سازک آوازندن غیریسن بلمز بو مجلسده
یعنی بو بزم زمره رندانده باده نوش ایتمکدن خوف ایتمکه بدمست اولدوغک
صورتده دخی انجق استماع ایده جک آواز عوددر والا سایر بزمده بدمست
اولوب برآلای تخشیات ارتکاب ایدن بدمستلر کبی اولمزسک مراد باده
زمره رندانی مدحدر محبت شمع بزم قدسی ومایروانه از بیرون معنای
مصرع بودر که محبت مجلس قدسیانک شمعی مثابه‌سنده در و بزلر طشره‌دن

اول



اول شمعک پروانه‌سی کبی یوز فاما غرابت بونده در که چه حالت این
نمیدانم چراغ آنجا و دود اینجا معنای مصرع بودر که بو نه غریب حالدر
بلمزکه چراغ آنده اوله و توتونی بونده اوله یعنی شمع محبتک انوار یله
مجلس قدسیان پرنور اولوب مزین اولمشدر و بزم اول بزمه وصوله استعدادمز
اولمدوغنه بنا پروانه صفت وجودمزی طشره‌دن اول شمعه دولاندررز
فاما اشته غرابت بونده در که شمع بزمک ایچنده اوله و دودی طشره‌ده
اوله مراد مبالغه اوزره تاثیر آتش شمعی بیاندر که کندی بزمک ایچنده
اولوب حرارتی طشره‌ده اولانلره اثر ایده بهر سو میروم بوی چراغ
کشته می آید معنای مصرع بودر که هر جانبه که کیدرم اولمش چراغک رایحه‌سی
کلور مکر وقتی مزار کشتکان عشق بود اینجا معنای مصرع بودر که مکر
زمانیله عشقک کشته‌لرنک مزارستانیدی بو مکان یعنی بو دیر دنیانک هر
طرفنه که تک و پو ایدیم هر واردوغم مکاندن باد صرصر عشقیله شمع وجود
لرن افنا و محو ایتمش عاشقلرک رایحه‌لری کلور بوندن معلوم اولدیکه
بزم زمانمزدن اول دخی دعوای عشق ایدن اربابک مزارستانی اولمش ایمش
بو دیر دنیا مراد دردعشقله زمان سابقده دخی شهید اولان عاشقک
کثرتنی بیاندر نوای نغمه منصور عرفی نغز میدانی معنای مصرع بودر که
ای عرفی منصورک انا الحق دیدوکی نغمه اعلا بلوب فهم ایدرسن فاما
ولی تو نزن که خاموشند ارباب شهود اینجا معنای مصرع بودر که ولکن
اسم اول که سکوتدرلر شاهدلر بو مکانده یعنی ای عرفی منصورک انا الحق

دیمکدن مرادی نه اولدوغن سندخی اعلا بلورسن وصاقنوب اول نغمه‌یه
اجرا ایتمکه شاهدلر بو مکانده سکوتده درلر منصورک بویله دیمکدن
مرادی بو ایدیکه بر آلای ارباب ظاهر کلوب کندونک کفرنه شهادت
ایدوب داره چکدردیلر تاکه عذاب دنیادن خلاص اولوب مطلوبنه واصل
اوله فاماسن اناالحق دیدوکک وقت ای عرفی کیمسه کلوب کفرکه شهادت ایتمزلر
بو تقدیرجه اسم اولمق یکدر مراد مبالغه اوزره کندویله منصورک فرقنی
بیان ایتمکدر **نداد نور شراری چراغ هستی ما** معنای مصرع بودرکه
بزم وارلغمز چراغی بر شرارک نورنی ویرمدی یعنی بر شراره نک ضیاسی
قدر بزم شمع وجودمز ضیادار اولمدی مراد شمع وجودی بی نور اولدوغنی
بیان ایدوب حالندن شکایتدر **کلی نه چید زشاخی دراز دستی ما** معنای
مصرع بودرکه بزم دراز دستلکمزدن نه فائده که بر شاخ کلدن بر کل مراد
دوشروب رایحه‌سن الغه قادر اولمدق مراد بختندن شکوادر **عنایت صمدی**
**رد کفر ما نکند** معنای مصرع بودرکه حمده منسوب اولان توفیق وعنایت
بزم کفرمزی ردّ ایلمز اول وقتکه **اکر کمال پذیرد صنم پرستی ما** معنای
مصرع بودرکه اکر کمال قبول ایده جک اولورسه بزم صنم پرست اولمقلغمز
یعنی قواعد کلیه دندرکه اذا تجاوز الشیء عن حده انعکس الی ضده
ماحصل معنا ارباب تصوفه معلومدر **سر قدکی ما بورش میابد**
معنای مصرع بودرکه بزم دوشمکلکمز باشنی عرشه سورر **کلاه فخر بلندی**
**ربوده پستی ما** شاید فعلنک فاعلی کلاه فخردر معنای مصرع بودرکه بزم
الحاصل



الحاصل بوجهلق فخرنک کلاهنی قیمشدر یعنی بزم مسکنتده اولوب سر
پیش افکن اولدوغمز متکبر ومتجبر اولانلرک باشلرندن افتخار کلاهنی
قاپوب بزم باشمزه وضع ایدوب باشمزی عرشه برابر ایتمشدر ایلکه حدیث
شریفده واقع اولمشدرکه من تواضع رفعه الله ومن تکبر وضعه الله
بو تقدیرجه مرادی تواضع ایتمکه ترغیبدر **زنیم مستی ما زان کرشمه**
**میازد** معنای مصرع بودرکه کرشمه اول سببدن اوتری بزم نیم مست
اولمقلغمزدن رقص ایدرکه **کرچشم شاهد عشقست نیم مستی ما** معنای
مصرع بودرکه بزم نیم مستلکمز عشقک محبوبنک کوزیدر یعنی شاهد
عشقک چشمی نیجه نیم مست اولدوغی وقت کرشمه وشیوه بازیچه‌سن ایدرسه
کذلک بزم چشممز دخی نیم مست اولدوغی صورتده ابله کرشمه ایدر مراد
مبالغه اوزره مست اولدوغی وقت ایتدوکی کرشمه‌یی بیاندر **دمی که عشق**
**بتازد بقلب ما عرفی** معنای مصرع بودرکه بر نفس که عشق بزم قلبمزده
چبه ای عرفی اول وقت **بتاج عرش نشیند غبار هستی ما** معنای مصرع
بودرکه عرشک تاجنه اوتورر بزم وارلغمز توزی یعنی عسکر پادشاه
عشقکه بزم وجودمز سپاهنک قلبنه سوردوکی دم وارلغمزدن قطع
ایدوب توزمزی عرشه چقارر مراد مبالغه اوزره عشقک طغیانی
فرصتنده محو وجود ایتدوکنی بیاندر **شب تا سحر کنم عجز تا بوسم آستانرا**
عجز بو محلده فریاد وافغان معناسنه اولمق مناسبدر معنای مصرع
بودرکه حقی ایشککی بوسمک ایچون کیجه تا صباحه وارنجه‌یه دک عجز ایدرم

**آخر سبارش بیدود پاسبانرا** معنای مصرع بودرکه آخر الامرای
محبوب اول دردسترا اولان بکجکه بر تنبیه ایلکه بنی آستاننی بوس ایتمکه
کلدوکم زمان بکا مانع اولمسونی مراد مبالغه اوزره اشتیاق بوس
آستانهٔ محبوبی بیاندر **کین را ابهٔ مفروش ای عشق دوست دشمن**
معنای مصرع بودرکه ای دشمنی دوست طوتن عشق عداوتی محبته صاتمه
**زین بیشک خوا که یاران خرده دانرا** معنای مصرع بودرکه خرده دان
اولن یارانی بوندن ایوجه یو قاره طوت یعنی کمال مبالغه ایدوب
دیرکه ای عشق سن دشمنی دوست ظن ایتدکه واروب عداوتی صاتوب
محبت آلیورسن فاما قضیه اویله دکلدر اکر یاران خرده دانک خاطرلرنی
کوزدرسن محبتی صاتوب عداوت آل زیرا که ارباب عشقله عشقک کاری
دایما کین و عداوت اوزره اولدوغی جمله نک معلوملریدر بو بیتدن
اوترکه عشاق عشقک عداوتنک لذتی محبت لذتندن الذ و مقبولدر
مبالغه قصد اولندوغی زمان بو بیته بویله معنا ویرمک مناسبدر و الا
مبالغه مراد اولمنجه معناسی خود اربابنه معلومدر **تاکی فروشم آخر با سود**
**کوهر مهر** معنای مصرع بودرکه محبت کوهرنی آخر نجه یه دک فائده سز بیع
ایده یم **هرچند کفته باشم من دوستم زیانرا** معنای مصرع بودرکه هر نقدر
دیمش ایسمکه بنی زیانه دوستم یعنی طوتایم که بندن بو ادا صادر اولمشکه بنی بیع
وشراده زیان ایتمکی سورم فاما تا بکی کوهر محبتی هر نادانه فائده سز بیع
ایده یم ایتمزم دیمکدر مرادکوهر محبتی هر نادانه بیع ایتمه مکی بیاندر **من**

بلبل



**بلبل بهشتم اما درین کلستان** معنای مصرع بودرکه بن جنت بلبلیم فاما
بو کلشن دنیاده **درروز بدنهادم بنیاد آشیانرا** معنای مصرع بودرکه
کم کونده وضع ایلدم یوه مک بناسنی یعنی عالم ارواحده ایکن کلبن
جنتده نغمه ایدن عندلیب ایدم فاما بو کلشن بی ثبات دنیایه کلوب کم کونده
آشیا وضع ایلدم مراد دنیاده کی حالندن شکوادر **پروای کشتنم نیست**
**اما بموسم کل** معنای مصرع بودرکه هلاک اولمدن خوفم یوقدر فاما
موسم کلده **آب هوای کلشن آتش کند عنانرا** معنای مصرع بودرکه
کلشنک آب و هواسی عنان اختیاری آتش ایلر یعنی موسم فصل بارده
آرزوی وصلت کل عنان اختیارمی آتش کبی پر حرارت ایتمه هلاک
اولمدن بنم پروام یوق ایدی دنیانک بو محنتن قبول ایتمکدن ارباب
دله هلاک اولمق بر نعمتدر فاما آب و هوای کلشن مانع اولیور مراد
مبالغه اوزره آب و هوای کلشنه اشتیاقنی بیاندر **بشنو ترانهٔ عشق ای**
**بلبل محبت** معنای مصرع بودرکه ای محبت بلبلی عشقک ترنماتنی اشت
دیمی **بیدار ساز کوشت درخواب کن زبانرا** معنای مصرع بودرکه قولاغکی
اویانق ایت و دلکی اویقوده ایله یعنی ترانهٔ عشق سر آغاز اولندوغی
وقت ای بلبل محبت سن سکوت ایدوب استماع ایت که آنکه وجودی اولدوغی
مکانده سنکیمه کوش ایتمز زیرا که عشق آصلدر وسن آنک فرعیسک اصلک
بانده فرعک وجودی اولمدوغنی بیاندر **عشقم ببت وافکند درپیش درد و**
**محنت** معنای مصرع بودرکه عشق بنی بغلدی درد و محنتک اوکنه براقدی

زیرا که **سلطان شکار لاغر نخشد ملازمانرا** معنای مصرع بودر که پادشاه
ضعیف اولان صیدی قبول ایتمیوب عادت بودر که ملازملرینه ویرر
یعنی عشق بنی بر شکار فربه ظن ایدوب گرفتار کمند ایلدی بو وفاکوردیکم
بنی کندویه لایق دکلم کتوروب ملازم درکاهی اولانی درد ومحنته تعلید ایکم
الک بو شکاکنوک سیزک اولسونی مراد گرفتار درد ومحنت اولدوغنی بیاندر
**عرض نکرده سیری در دست معرفت لیک** معنای مصرع بودر که عرض
معرفتک النده بر اسیر ایتمدی لکن **بنشانده پرنیاوک بر بسته زه کمانرا**
معنای مصرع بودر که اوقی یلک وکدی پایه کرش بغلدی یعنی عرضی
دست معرفتله بر کام آلمغه قادر اولمدوغنه بناء آیروق یترو کمانه ال
اوروب مرادنی بونکله آلمغه باشلدی مراد معرفت سببیله مرادی حاصل
اولمدوغنی بیاندر **ازبکه در معارضه دیدم مثالها** معنای مصرع
بودر که خصمله معارضه ایتمکده چوق مثاللر کوردم **عاجز شدم ازکشمکش
احتمالها** معنای مصرع بودر که عاجز اولدم احتماللرک کشمکشندن
یعنی خصمله معارضه یه شروع ایتدوکم زمان بو کلامک بو معنایه دخی شمولی
واریوق بو معنایه دخی کلور دیو بو احتمالیات عقلیه نک کشمکشندن
عاجز اولوب فرومانده قالدم فی الواقع معارضه ده بو آصل احتمالات
چوق تصور اولنور تا الزام خصم ایده جک جوابلر خاطره کلنجه یه دک مراد
خصمله معارضه ایتدوکنی بیاندر **باآنکه هیچ مطلب ممکن روا نشد** معنای
مصرع بودر که بونک برله که بو نجه معارضه دن ممکن الحصول اولان مطلب

اصلا



آصلا قبول اولمدی **دل خوش نمیکنیم مگر از محالها** معنای مصرع
بودر که کوکلی خوش ایتمیلم مگر حصولی محال اولان شیلردن خوش
ایدیم یعنی بونجه معارضه دن مرادمز بو ایدیکه حصولی ممکن اولان
مطلوبمز وجوده کله چونکه کلمدی باری اهدن کیرو بز دخی محال اولن
اشیادن کوکلمزی خوش ایده لم مراد مطلوبنک وجوده کلمدوکنی
بیاندر **آنجاست برگ عیش که هر سو فشانده اند** معنای مصرع بودر که
برگ عیش اول یرده در که هر جانبه صاچمشلر در **پروانهای سوخته پر و
بالها** معنای مصرع بودر که سوخته اولان پروانه لر قنتلرنی وقویرقلرنی
یعنی مایهٔ عیش وعشرت اول شمع صفت اولان محبوبک بزمنده در که
کروه عشاق پروانه وش وجودلری پروبالنی اول شمعک هر طرفنه
صاچمش اولهلر ایشته برگ عیش آنجق اویله مکانده بولنور والا غیری
یرده بولنمق ممکن دکلدر مراد برگ عیشک هر مکانده بولنمدوغنی بیاندر
**مشغول درد عشق چو مستان عشق باش** معنای مصرع بودر که مستلر کبی
درد عشق مستنک مشغولی اول یعنی حالات عشقدن بهره مند اولوب
فیض آلمق استرسک دایما درد عشقه مشغول اول والا **همدرد و همنشین
وعشان نیست حالها** معنای مصرع بودر که همدرد اولنه وهمنشین اولنه
وهمعنان اولنه حالات عشقدن بهره وفیض یوقدر فی الحقیقه صاحب
درد اولان عاشق بیچاره ایله خاطر ایچون اولان همدردک اجری و
مرتبه سی بر دکلدر مراد رتبهٔ عاشق دردناکی بیاندر و درد عشقه ترغیبدر

**درملک عشق هرکه شفا یابد ازمرض** معنای مصرع بودرکه عشق ملکنده
هرکیمکه مرضندن شفا بوله **رسوای خلق کرددوکویند سالها** معنای
مصرع بودرکه مخلوقک رسوای اولور ونجه یللر سویلرلر یعنی ملک عشقک
خاصه سی بودرکه صحیح الجسم اولانه واردوغی کبی بیکدانه مرضنه مبتلا
اوله و الا مریض واروب شفا پذیر اولنجه عادته مخالف اولدوغندن نا
خلق ایچنده بدنام اولوب سویلرلر مراد ملک عشقک خواصنی بیان ایتمکدر
**صدره کشود پرده وشناخت چشم عقل** معنای مصرع بودرکه صدنوبت
پرده آچلدی وعقل کوزی ینه اکلمدی **باآنکه آشناشده بود ازمثالها**
معنای مصرع بودرکه بونک برلکه مثاللردن آشنا اولمشدی یعنی محبوبک
جمالنده اولن پردهٔ حجاب یوزکره کش ده اولوب بزره عرض جمال ایمک
مراد ایلدی فاما ینه دیدهٔ عقل غلبهٔ شوقندن جمالی تماشا ایدوب اکلمدی
اکرچه بوندن اول اول جمالی کورمش دکل ایدی که تنزیه رفع حجاب اولدوغی
کبی فهم ایده فاما مثاللرن استماع ایتمدن ینه برز آشنالغی وار ایدی
مراد رؤیت جمال اولمدوغی بیاندر **کرکه قند زطاق دل دوستان ولی**
معنای مصرع بودرکه دقت وقت اولورکه دوستلرک کوکللری طاقندن
آشاغه دوشر فاما بودوشمکدن **خورشیدرا زیان نشود اززوالها** معناى
مصرع بودرکه کونشه زواللردن زیان اولمز یعنی عاشق صادقلرک دللری
کاهی بر اولورکه مراتب عالیه دن ذلت سببیله ساقط اولوب حضیض جهالته
دوشرلر فاما بودوشمکدن آنلره نقصان کلمز زیرا خورشید عالم تابه

کورمز



کورمزسنکه هرکون اوج فلکدن پست زواله دوشر وینه نوره زیان کلمیوب
کماکان طلوع ایلر طریق عشقک اربابنه بویله حالاتلر چوق واقع اولور
نته کم بو محلده حضرت منلای رومی بیورلرکه **بیت** کهی بر طارم اعلا نشینم
کهی بر پشت پای خود نه بینم ٭ مراد حالات طریق عشقی بیاندر **عرفی دکردر
انجمن بیغان نشست** معنای مصرع بودرکه عرفی غیری آیردق غمزلر ایچلنده
اوتوردی **کزجام جم شراب کنم درسفالها** معنای مصرع بودرکه جمک جامندن
شراب قالدروب ساقیلره قویام یعنی جام جمک ذوقنی وقیمتنی عاشق
غمناکلر بلور والا بیدرد اولنلر آنک قدرنی فهم ایتمزلر آکا بناءً بنی
دخی بادهٔ جام جمدن قالدروب سفالتلر ایچنه قویدم مراد بیغملری ذمدر
**بزهرتشنه لبم باشکرچه کارمرا** معنای مصرع بودرکه بنی زهره تشنه لبم
اولمشم شکرله بنم نه ایشم وار **درازباد شیم باسحرچه کارمرا** معنای مصرع
بودرکه بنم کیجم اوزون اولسون وقت سحرله بنم نه کارم وار یعنی عاشق
صادقک آرزوسی محبوبک زهرمشابه سنده اولان فراقیدر والا شهد
لطفنی تمنا ایتمزلر وکذلک کیجه لرنک دخی اوزون اولدوغنی رجا ایدرلر
زیرا که عاشق صادقلرک اکثر تا معامله لری کیجه واقع اولدوغندن صباحلره
آنلرک ایشلری یوقدر مراد آرزوی عاشق صادقی بیاندر **مرانشاط تماشا
بس ازبهشت وصال** معنای مصرع بودرکه محبوبک وصالی جنتندن بکا
آنجق تماشا ایتمکه ذوقی یتر یعنی آرزوی وصال ایتمیوب تماشای دیداره
قناعت ایده رز زیرا که **بقیمت کم وبیش ثمرچه کارمرا** معنای مصرع بودرکه

میوه نك زیاده و نقصانی بهاسیله بنم نه ایشم وار یعنی زیدار میوه سنك
بهاسی آز و وصال میوه سنك قیمتی چوق بونلر بكا لازم دكلدر همان میوه
اولسونده بهاسنك سؤالیله ایشم یوقدر دیمكدر **زنهر كاوش دل**
**اهل دردنیش طلب** معنای مصرع بودر كه اهل درد اولانلر نشتر
طلب ایدرلر كوكلرنده اولن جراحاتی قازمقدن اوتری فاما **من و**
**نگاه تو بانیشترچه كارمرا** معنای مصرع بودر كه بكا سنك نگاهك یتر نشترله
بنم نه ایشم وار یعنی ای محبوب سایر اهل درد كاوش دل ایچون نشتر طلب
ایدرلر فاما بنم وجودمده اولان جراحتی دشمكه نشتره لازم دكلدر سنك
نگاهك كفایت ایدر مراد مبالغه اوزره نگاه محبوبه مدحدر **زناز**
**شربت كوثر نچشیدم آه** معنای مصرع بودر كه كوثر دیدكلری حوضك
شربتنی نازو استغنا ایتدوكندن طاتمدم آه **باآتش دل وداغ جگرچه**
**كارمرا** معنای مصرع بودر كه كوكل آتشیله وجگر داغیله بنم نه كارم وار
اولا لفظ آهی مصرع ثانیه متعلق ایتسك معنا مستقیم اولمدوغی قتی
ظاهردر زیرا كه دیدیكه شربت كوثری نازو استغنادن تنزل ایدوب طاتمدم
بوروفقا آه ایده یوروطاتمدوغنه كلامده تناقض واقع اولدی ولكن
معنای صحیح بودر كه شربت كوثرك نازو استغناسندن لفظ آهی طاتمدم
یعنی آب كوثر بویله لطیفكن دفع حرارت آتش دل ایدرمش آه
عجبا اول كوثر بكا نصیب اولورمی دیمك بندن واقع اولمدی زیرا كه
بنم آتش دل ایله وداغ جگرله كارم یوقدر كه آب كوثره احتیاجم اوله
ایشته



ایشته بوحقیر بو بیته بویلجه معنا ویردم اگر ارباب ذكاوت بوندن معقول
بر معنا ویررلرسه نه كوزل مراد مبالغه اوزره كمال استغناسنی بیاندر
**من وشكستن افغان سینه درشب غم** معنای مصرع بودر كه بن وشب
غمده افغان سینه صندرمق یعنی بنم كارم بودر كه شب غمده افغان
سینه سرآغاز ایدم والا **بنغمه سنجی مرغ سحرچه كارمرا** معنای مصرع
بودر كه سحر مرغنك نغمه دارتمقلغیله بنم نه ایشم وار یعنی نغمه مرغ سحری
استماعه حاجت یوقدر بن كندی سینه نك فریاد وفغانن كوش ایدرم
مراد شب غمده ایتدوكی ناله وافغانی بیاندر **چرا ز غرفه جانباز جان**
**نمی طلبی** معنای مصرع بودر كه جانی اویناجی غرفیدن ای محبوب سن
نیچون جان طلب ایتمزسك **فدای تیغ توجانم بسرچه كارمرا** معنای مصرع
بودر كه ای محبوب سنك قلجكه بنم جانم فدا اولسون باشیله بنم نه ایشم
وار یعنی باشده بنم علاقم یوقدر جانم وباشم تیغكه فدا اولسون مراد
مبالغه اوزره محبوبه تسلیم اولدوغنی بیاندر **منم كه یافته ام ذوق**
**صحبت غم را** معنای مصرع بودر كه غمك صحبتنك ذوقنی بلمكه بولمشم
یعنی صحبت غمدن ذوق الموق آنجق بكا مخصوصدر غیرك كاری
دكلدر **بصبح عید دهم وعده شام ماتم را** معنای مصرع بودر كه
ماتم گیجه سنه بیرام كوندزیله وعده ویررم یعنی شب ماتم مژده ایدوب
وعده ویررمكه غم گیجه بونك مقابله سنده صبح عید اولور البته عیش و
عشرته نائل اولورز مراد غمدن صكره یسر اولجغنی بیاندر **زلاف**

**صبر بسی نادمیم طعنه مزن** معنای مصرع بودرکه صبر ایتمکی لاف ایدوب
چوق نادم اولمشز در ای محبوب بزلره طعنه اورمه **مروتی که ملامت
بلاست ملزم را** معنای مصرع بودرکه الزام اولنن آدمه بر مروت که
اول مروت ملامت بلادر یعنی ای محبوب اوقلا بزلر لاف و دعوا ایدکمکه
سنک جور و جفاکه نه وجهله اولوب صبر و تحمل ایدرز دیدکه بو دفعه
صبره طاقت کتورمدکمزدن اوتری ایتدوکمز لافدن نادم اولوب ملزم
اولدق امدی سن بر مروت ایدوب بزلره جفا ایتمکی فراغت ایدیجه
حقیقتده اول مروت بزلره رسوالق بلاسی اولور زیرا که دعوامزک
عهده سندن کلمامش اولدق نهایت سن انصاف و مروت ایتمش اولدک
اول خجالت بزلره یتر مراد جفای محبوبه صبر اولنمدوغنی بیاندر **بلذت
ابد از زخم او دل مرده** معنای مصرع بودرکه ای کوکل اول محبوبکه
سکا اوردوغی زخمدن ابدی اولان لذتیله سکا مژده اولسون زیرا که
**که داد اثری انفعال مرهم را** معنای مصرع بودرکه مرهم منفعل
اولمغلق ویردی اثر ایتمزلک یعنی اول زخمه هر نه قدر مرهم ایدرلرکه
اثر ایدوب علاج پذیر اولمق احتمالی یوقدر حتی عدم تاثیر مرهمی تخجیل
ایتمشدر بو تقدیرجه اول زخمک ابدی اولان لذتیله ای کوکل سکا
مژده اولسون مراد زخم محبوب دوا پذیر اولمدوغنی بیاندر **هوای
باغ محبت بغایتی گرم است** معنای مصرع بودرکه محبت باغچه سنک هواسی
بر مرتبه اسیجقدرکه **که هیچ سبزه ندیدست روی شبنم را** معنای مصرع

بودرکه اصلا



بودرکه آصلا جنس سبزه واتچه نک یوزنی کورمشدر یعنی شبنم
اکثریا سبزه وانه دوشرکن بو باغک حرارتی واربوندن قیاس ایت که
بو باغک سبزه واتی شبنم نه اولدوغنی بلمز دکلکه یوزن کورمک مبالغه
اوزره حرارت باغ محبتی بیاندر **قبول عشق عنانم گرفت وعرفی برد**
معنای مصرع بودرکه ای عرفی عشقک قبولی بنم عنان اختیارمی طوتوب
ایلتدی **بخلوتی که تصور نبود محرم را** معنای مصرع بودرکه بر خلوته که
محرم دخی اول خلوتده تصور دکل ایدی یعنی عشق بنی رد ایتمیوب بلکه
قبول ایدوب بر مکانه ایلتدیکه اول مکانده محرملرک بله وجودلری
تصور اولنمزدی دکلکه بیکانه لر و اصل اوله مراد عشقک کندویله اولان
معامله سن بیاندر **از نو نوشت وداد دل آرمیده را** معنای مصرع
بودرکه دکلنمش اولن کوکله ینکیدن یازوب ویردی **غم نامهای شسته**
**وصد ره دریده را** معنای مصرع بودرکه یوز کره یرتلمش و یقیلمش اولن
غم نامه لرنی نوشت فعلنک فاعلی محبوب اولمقده جایز غم اولمقده
جایز یعنی ای محبوب بنم کوکلم سنک جور و جفاکدن بر زبر زآرمیده
اولوب راحت اولمشدی فقط ینه ینکیدن اول یوز نوبت پاره لنمش
و محو اولمش غم دفترلرینی یازوب بزه ویردک تا که ینه جور و جفایه ابتدا
ایدوب شروع ایده سن مراد یعنی محبوبک کندویه جفا ایتمکه باشلدوغنی
بیاندر **شادم که در طبیدن خاصی فکنده ام** معنای مصرع بودرکه
شادمکه بر خاص الخاص اولن محبوبک غمنک چبلمسندن بر اقتشمدر

هر ذره از وجود دل آرمیده را معنای مصراع بودر که آرمیده
اولن کوکلن وجودندن هر ذره یعنی وجود دلمی بر خاص محبوبک غم
عشقنده چیلمقدن ذره ذره ایدوب یرلره دوکمشمدر مراد محبوب
عالی جنابه تعشق ایتدوکنی بیاندر الماس ریزه کس نخرد در دیار
عشق معنای مصرع بودر که الماسک خورده لرنی دیار عشقده کیمسه
صاتون آلمز زیرا که کانجا بتوتیا نبود صلح دیده را معنای مصرع
بودر که اول دیار عشقده توتیا ایله کوزک صلحی و آشنالغی اولمز
یعنی الماس ریزه روشنالقده بو قدر مقبول و ذی قیمت ایکن بله
بنه دیار عشقده کیمسه اعتبار ایدوب صاتون آلمز و کذلک اول دیارک
ساکنی اولن عشاقک دیده لرنک توتیا یه دخی احتیاجلری یوقدر زیرا که
دیده لرنک توتیا یه احتیاجی اولدوغی زمان دیار عشقک خاکندن
آلوب کوزلرنه توتیا کبی چکرلر آورده ام بکف سر زلفی که بر دلم معنای
مصرع بودر که کف دستمه بر زلفک باشنی کتورمشمکه کوکلم اوزرنه شب
کرده صبح عافیت نادمیده را معنای مصرع بودر که هنوز طلوع ایتمین
راحتلک صباحنی اختام ایتمشدر یعنی بر محبوبک سر زلفنی اله کتوروب
کرفتاری اولمشمکه سیاهلغنک کمال تأثیرندن نادمیده اولن عافیت
صباحنی بنم اوزرمه اختام صورتنده قرانلق کوسترر مراد مبالغه اوزره
محبوبک زلفنک سیاهلغنی بیاندر عرفی بزیر تیغ مشو مضطرب که
هست معنای مصرع بودر که ای عرفی محبوبک قلیجی آلتنده صاقنی اضطراب
ایدوب



ایدوب جبلمکه واردر اجر دکر شهید بخون ناطبیده را معنای مصرع
بودر که قانه بولنمین شهیدک بر باشقه اجری و ثوابی واردر یعنی ای عرفی
اکر مرادک صحیح شهید اولمغه زیر تیغ محبوبده اضطراب ایدوب خونیله
آلوده اولمه زیرا که اضطراب ایتمک قتلدن اکراهه دلالت ایدر بو دفعا
اجر و ثواب نقصان اولمق لازم کلور همان تسلیم اولوب قضایه رضا
کوستر مراد تیغ ستم محبوبه تسلیم اولمغه ترغیبدر چرا خجله نکند چشم اشکبار
مرا معنای مصرع بودر که کوز یاشی یاغدرجی کوزمنی نچون خجله ایتمز زیرا که
که آرزوی دل آورد در کنار مرا معنای مصرع بودر که آرزوی دل
اولن مرادمی کنارمه کتوردی یعنی چشم اشکبارم بنی ممنون ایدوب
تخجیل ایتسه وجهی واردر زیرا که آغلیو اغلیو مراد مقصودمی حاصل
ایدوب وجوده کتوردی مراد کریه ایله مرادک حصولنی بیاندر براه
عشق بکیرم زشوق بال و پری معنای مصرع بودر که عشقک یولنده
شوقدن بر قنت و قویرق طوترم تاکه که نه پیاده شمارند و نه سوار مرا
معنای مصرع بودر که بنی نه پیاده حساب ایده لر و نه آتلو حساب یعنی
منازل صحرای عشقی قطع ایتمکده شوقمدن بر بال و پر پیدا ایده یم تاکه
پیاده لک و سوارلک زحمتندن رها اولوب طیران ایدرک راه عشقی
طی ایده یم مبالغه اوزره راه عشقده اولن اشتیاقنی بیاندر فغان
زنشاء دون همت کزین شادم معنای مصرع بودر که دون همتلک نشاء
سندن فریاد و فغان اولسون و ینه بوندن شادمکه که هیچ کام نیارد

با انتظار مرا معنای مصرع بودرکه هیچ بر مرادیمی انتظاره کتورمه یعنی
دون همت اولن کیمسنه لر مرادلرندن اوتری انتظار چکنلر و الا
صاحب همت اولن وجودلر اصلا مرادک حصولی ایچون انتظار چکمزلر
زیراکه بنی اصلا بر مراد انتظاره کتورمه مشدر جمیع زمانده استغنا
اوزره کچمشدر اوقاتم مراد کمال عالی همتلکن بیان ایدر. نه رام مردم
اهلم نه صید مرشد شهر معنای مصرع بودرکه نه اهل اولن آدمه رام
و نه مرشد شهره شکارم یعنی بو ایکی کروهه دخی نه طمعم و احتیاجم
بو قدر قاتما نشسته ام که نسیمی کند شکار مرا معنای مصرع بودرکه
اوتورمشمکه بر خوش رایحه بنی شکار ایده یعنی بنی انجق رایحهٔ محبوب
شکار ایدر یوقسه مردم اهل ایله مرشد شهر صید ایتمکه قادر اولمزلر
مراد هرکسه دل بند اولمدوغنی بیان ایدر زبیم فتنهٔ شادی چو کودکان
همه عمر معنای مصرع بودرکه شادلق فتنه سنک خوفندن اوشجقلر
کبی جمیع عمرده غمت کرفته در آغوش و در کنار مرا معنای مصرع
بودرکه سنک غمک قوجاغنده و کنارنده طوتمشدر بنی یعنی ای محبوب
سنک غمک بنی بر مرتبه محبت ایدوب سورکه شادلق فتنه سندن بکا بر ضرر
لاحق اولمسون دیو ایمابنی اوشاق کبی قوجاغنده و اغوزنده کوتوروب
حفظ ایدر مبالغه اوزره غم آشنا اولدوغنی بیان ایدر بیا بملک عدم
باچنان بکن عرفی معنای مصرع بودرکه ای عرفی بو دنیایی ترک ایدوب
عالم عدمه کل و یاخود اویله ایله که کسی نشناسد درین دیار مرا

معنای



معنای مصرع بودرکه کمسنه لک بو دیارده بزی الکلیوب بلمیه یعنی ای عرفی
بو بی ثبات اولن ذوق دنیایه کوکل ویروب قالمه عالم عدمه کل که انک
ذوقی باقیدر و یاخود کلمیوب بر نجه کون قالدیغک صورتده دخی باری
اویله حرکت ایت که اصلا راحتلک بزم وجودمزی بلمیوب آشنالق
ایتمیون کمال مبالغه اوزره راحت دشمن و غم دوست اولدوغنی
بیان ایدر از ناله شبانه اثر برده ایم ما معنای مصرع بودرکه بز کیجه نک
ناله و فریادندن اثری ایلتمشزدر یعنی اکثر یا ستم دیده لرک ناله و
فریادنک تاثیری کیجه اولور قاتما بز ناله دن اول اثری رفع ایتمشزدر
زیراکه بزم ناله مزک تاثیری یوقدر ناموس گریهای سحر برده ایم ما
معنای مصرع بودرکه سحر آغلمه لرک ناموسنی بزلر ایلتمشزدر یعنی سحر
وقتی اولان کریه حصول مراده سبب ایکن بزم مرادمز حصوله
کلمدکندن کریهٔ سحرک عرض و ناموسنی برباد ایتمشزدر مراد ناله شبانیله
و کریهٔ سحر ایله مرادنک حصوله کلمدوکنی بیان ایدر باد مراد اکر نوزد دمبدم
چه باک معنای مصرع بودرکه مراد روزکاری اکر نفس نفس اسمیجک
اولورسه نه غم کشتی ز موج خیز بدر برده ایم ما معنای مصرع بودرکه کمی
خیز موجندن طشره ایلتمشزدر یعنی اکر مرادمز روزکاری وزیده اولمیجق
اولورسه غمناک اولمزز زیراکه بزلر کشتی وجودمزی دریای خیزک موجندن
طشره چقارمشزدر روزکار مراده احتیاجمز یوقدر مبالغه اوزره عدم
احتیاجنی بیان ایدوب روزکار مراده استغناسنی بیان ایدر ماهی که خضر

**داشت ز سر چشمه دور بود** معنای مصرع بودر که اول بر یولی که حضرت خضر
طوتدی سرچشمه‌دن ایراق ایدی فاما **لب تشنگی ز راه دیگر برده‌ایم** معنای
مصرع بودر که لب تشنه‌لکی بزلر غیری یولدن ایلتمشدر یعنی خواجه خضر
که چشمه آب حیاته تشنه لب اولوب یوله ایلتدی اول یول غایتله ایراق یولدر
هر کس وارمغه قادر دکلدر فاما بزلر تشنه لبلکی سرچشمه آب حیاته غیری یولدن
ایلتدک احتمالدر که خضر دخی بزم واردوغمز یولی کورمشدر مراد تشنه لب
اولوب سرچشمه مقصوده واصل اولدوغنی بیاندر **سود متاع ما بود**
**گرد دیار غم** معنای مصرع بودر که بزم متاعمزک فایده‌سی نه اولور که غم
دیارندن **مژگان خشک و دامن تر برده‌ایم ما** معنای مصرع بودر که قوری
کیرک و یاش اتک ایلتمشزدر بزلر یعنی دیار غمدن بزم متاعمز اشکدن مژگانی
خالی اولوب خشک اولان مژگاندر و آب عصیان ایله تر اولان دامندر بازار
روز جزاده بویله متاع بیع ایتمک فایده‌سی خود معلومدر مراد گناهنه
معترف اولدوغنی بیاندر **سرهای عافیت نشناسیم کز ازل** معنای مصرع
بودر که راحتلک صاوغنی آکلمزز که ازلدن **در گرم سیر عشق بسر برده‌ایم**
**ما** معنای مصرع بودر که ابتداده عشقک سیرنی باشنه ایلتمشزدر بزلر یعنی
بزلر راحتلک آب و هواسنی فهم ایتمک احتمالمز یوقدر زیرا که ازل
ازلدن عشقک سیر و سلوکنی جمله‌دن فصل تموزده مراد آب و هوای
عافیت کورمیوب اوقات حرارت آتش عشقده کچدوکنی بیاندر **خام**
**زفت عرفی و گشتیم بجو دبر** معنای مصرع بودر که ای عرفی بز وجه‌ی سرو

سیاحت



سیاحت ایدوب دولاندق فاما بنه وجودمزده اولان خاملق کتمدی ایدی
**بنشین که ابروی سفر برده‌ایم ما** معنای مصرع بودر که قرار ایدوب اوتورکم
سفرک یوزی صوینی ایلتمشزدر بزلر یعنی سفر ایتمک ایله وجودنده
اولان خاملغی پخته‌لک عدم ازالهسنی بیاندر **تا تیز کرده سیاست نگاه را**
معنای مصرع بودر که ای محبوب حتی سن بزلره سیاست ایتمک مراد ایدوب
شمشیر نگاهکی کسکن ایلدک بودفعا **صد منت است بر دل عاشق گناه را**
معنای مصرع بودر که عاشقک کوکلی اوزرینه کناهک یوز دانه منتی وار
یعنی کناه عاشقه منت ایدوب دیر که اکر بن اولمیدم محبوبک سکا سیاست
مراد ایدوب نگاه غضبله باقمز ایدی وار بکا دعا ایتکه محبوبک سکا نظر
ایتمسنه سبب بنم وجودمدر مبالغه اوزره گناهدن ممنون اولدوغنی بیاندر
**ای روی غم سیاه که از شرم گریه‌ام** معنای مصرع بودر که ای غم یوزک
سیاه اولسون بکا اغلمق حجابندن بنم **بر پشت پای دوخته چشم سیاه را**
معنای مصرع بودر که چشم سیاهمی آیاغم اوستنه دیکمشدر سنی یعنی ای روی
غم سیاه اولکه اغلمق حجابندن محبوبک یوزینه نظر ایتمکه قادر اولمدوغم
دائما پشت پایه دکرم چشم سیاهمی مراد خجالتندن محبوبک جمالنه نظر
ایدهمدوکنی بیاندر **تلخی بعیش او نرساند ملال من** معنای مصرع بودر که
بنم ملالتم محبوبک عیش و عشرتنه بر آجیلق ییتورشدرمز یعنی بنم غمناک
اولدوغمدن محبوبک ذوقنه و صفاسنه ضرر یوقدر زیرا که **از ماتم گدا**
**چه زیان عید شاه را** معنای مصرع بودر که کدانک ماتمندن پادشاهک

بیراهنه زبان یوقدر یعنی اول محبوب باده حسندر بن کذا انکه ماتم زده و
مصیبت زده اولدوغندن اکا غم والم سرایت ایتمز مراد عاشقک غمندن
معشوقه نسنه اولمدوغنی بیاندر **فردا بخلق تا بنمایم عطای دوست** معنای
مصرع بودر که یارین روز قیامتده حتی مخلوقه کوستره یم دوستک ایتدوکی
احسانی بو دفع **ثابت کنم بخویش دو عالم گناه را** معنای مصرع بودر که
ایکی عالمک کناهنی کندومه ثابت ایده یم یعنی امیدم بودر که روز جزاده
محبوب حقیقت کمال لطفندن بنی قوللرینه شول قدر لطف واحسان ومغفرت
انعام ایده که ایکی عالمک کناهی قدر کناهم اولورسه دخی بنی عفو ایدوب
مغفور اولم ویاخود ایکی عالمده اولنان کناهلری بنی اوزرمه آلوب قبول
ایدرم قوی مخلوق عالم معصوم اولسونلر وبکا ایتدوکی کثرت لطف مقابله
سنده بندخی اول اوزرمه آلدوغم کناهلری عفو ایدر معصوم ومغفور
اولورم مبالغه قصد اولنجه بو معنا اولکندنی مقبولدر مراد حق تعالی حضرتلرینک
لطف واحسانه کمال حسن اعتقادنی بیاندر **هر که ره هم فتاد بصحرای معرفت**
معنای مصرعی بودر که هر وقت که بو علم معرفت صحراسنه که دوشدی **با برق در**
**معامله دیدم گیاه را** معنای مصرع بودر که اوت برقله معامله ده کوردم
یعنی صحرای معارفده بر حالت واردر که اوتک آتشیله اشتعالنی اولمز ایکن
اول صحرانک اوتلری آتشی یاندرمغه قادر اولمیوب حسن معامله ایتمکه باشلر
کمال مبالغه اوزره صحرای معرفت مدح ایدوب طریق معرفته ترغیب ایتمکدر
**عرفی طمع مدار مدارا ز خوی دوست** معنای مصرع بودر که ای عرفی محبوبک
خویندن



خویندن مدارا ایتمک طمع طوتمه یعنی محبوبک خوینه کروب طبیعتی اوزره
معامله ایدرم آیروق بکا جور وجفا ایتمزلر صانوب بو طمعده اولمه که اکثر
محبوبان غایتله بدخو اولورلر شنیع واحد اوزره کیتمزلر بلکه بر لطف ایتدکلری
زمان مقابله سنده بیک جور ایدرلر نهایت همان سن **در دل نگاه دار**
**سراسیمه آه را** معنای مصرع بودر که سراسیمه اولدوغی حالده آهی کوکلده
حفظ ایله یعنی لطفلرینه مغرور اولوب صافنی آه ایتمکی کوکلدن چقارمه که
محبوبلر سکا اول قدر سراسیمه آهلر چکدررلر که کدر که آنجق اولور مراد خوی
محبوبله مدارا اولمدوغنی بیاندر **در باغ طبیعت نفشردیم قدم را** معنای
مصرع بودر که طبیعت باغچه سنده آیاغمزی صقمدق یعنی باغ طبیعتده مراد
اوزره کشت وکذار ایدوب کثرت سیراندن آیاغمزی رنجیده ایتمدک فاما
**چیدیم وگذشتیم گل شادی وغم را** معنای مصرع بودر که شادلق
کلنی وغم کلنی دوشردک وکچدک یعنی ایکسنده دخی آرزومز قالمدی
جملهسن کوردک وکچدک مراد غم وشادیده آرزو قالمدی **نوبت بمن**
**افتاد بگوئید که دوران** معنای مصرع بودر که نوبت بکا دوشدی
سویلکز که دوران **آرایش از نو بکند مسند جم را** معنای مصرع بودر که
جمک تختنه ینکدن بر زینت ایلسون یعنی دوران فلکه سویلکز که اقلیم سخنده
مسندنشین اولوب جملک دعواسن ایدن شعرالرک نوبتلری منقرض اولوب
حالا اول سلطنت بزه انتقال ایلدی امدی مسنده برخوشجه آرایش ویروب
زینت ایلسون مراد کندینک خروجنی بیاندر **در بحث دل وعشق تصرف نتوان**

**کرد** معنای مصرع بودرکه کوکلک وعشقک بر برلیه مباحثه ومجادله ایتملرنده
تحرف ایتمکه برکیمسه قادر دکلدر زیراکه بونک ایکیسی دخی بر امر معنوی
شیدر وکذلک مباحثه لری دخی امر معنویدر امر معنویده تحرف ایدوب
حکم ایتمک محالدر زیراکه تحرف ایتمک انجق کورنن اشیاده اولور بوکا بناءً
بیوررکه **درخون کشید این مسئله برهان حکم را** معنای مصرع بودرکه بو تحرف
مسئله سنک اشکالنک حلی برهان حکمک باغرنی خون ایدر برهان حکمک حکایتی
بودرکه شاه عباسک زماننده برکیمسنه وارمشکه حق تعالی حضرتلری کمال لطفندن
اول آدمه شول قدر ذکاوت وفراست ومعارف وعلوم شتی احسان ایتمشکه
عمرنک فریدی کچنورمش ونقدر مشکلات علوم غریبه وارسه اونی ملاحظه ایله
اغلاقنی ایضاح ایدرلرامش وفراستی دخی بومرتبه ایمشکه برکون شاه عباسله
آت باشی آت باشنه برابرجه سیرانه کیدرلرکن بروانه فقیر آدمه راست کلورلرکه
آرقه سنده بریوک اودون کوتوروب شهره دوغری کیده یور شاه عباس
برهان حکمه سؤال ایدرکه ای برهان فی الحقیقه بو اودنجنک خالی زاردن
یکدر زیراکه اصلا دنیاده بر تعلقی یوق خزینه وجبه خانه وعسکر سوداسنده
دکلدر انجق کندو عیالنک نفقه سنک قیدنه چکر قولیندیکه بزلر دخی بونک
کبی برآدم اولیدق دیوب شاه بو اودنجنک حالنه زیاده سیله رشک ایدر
بعده برهان حکم اول اودنجیه امعان نظر ایله باقوب شاه عباسه دیرکه شاهم
سن بو آدمک حالنه رشک ایده یورسن فاما بو اودنجی اونه واروب بو کیجه
قالدوغی کبی علی الصباح وفات ایدوب هلاک اوله جکدر زیراکه بو اودنجنک

وجهنک

وجهنک بعضی علامتلری اولمغله دلالت ایدر فی الواقع شاه تقیید ایتدردی
صباح اول اودنجنک لشنی دیوانه کتوروب برهانک ارقاسنه خلعت
فاخره کیدرب فراست وذکاوتی جمله نک معلومی اولوب عالمه منتشر اولدی
وشاهک دیوانده اتفاق ایدوب آدنی برهان قویدیلر وهرنه مشکل اولسه
کلوب برهان حکمه سؤال ایدرلردی فاما مذهبنده دخی اصلا بر دخل ایدجک
یری یوغمش زیراکه محب چاریار گزینی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ایمش
ونفس الامرطائفۀ روافض لعنهم الله جهلتلرندن حاشا وکلا حضرت ابابکر
الصدیق وحضرت عمر الفاروقی سومزلر والا طائفۀ عجمک بلغالری و
فصحالری وعلماسی وارباب معارفی چاریار گزینی رضوان الله تعالی
علیهم اجمعین حضرتلرینه محبتلری کمال اوزره درلر جمله دن بری اولا ایشته
برهان حکمکه محب چاریار گزینی اولدوغنه شبهه یوقدر زیراکه اگر محب چاریار
گزینی اولمسه حق تعالی حضرتلری بومرتبه ذکاوت وفراست احسان ایتمزدی
وخصوصا که حضرت رسالت صلعم حضرتلری حدیث شریفنده بیورمشدرکه
اتقوا فراسة المؤمن فانه ینظر بنور الله ما نحن فیه بودرکه برهان حکیم بر
بویله وجود شریف ایکن بو مسئله نک حلی کندویه قانه جگر یعنی اندیشه ایتمکه
باغری خون اولورینه بو مسئله حل ایده مز مراد مبالغه اوزره بحث دل و
عشقده تحرف اولمدوغنی بیانمدر **الماس بود طعنه شنو از جگرما** معنای
مصرع بودرکه الماس طعنه ایشدجی اولوربزم جگرمزدن بو تقدیرجه
**بیهوده بزن هر آب مده تیغ ستم را** معنای مصرع بودرکه عبث یره تسمک

قلیجنه زهرله صوویره یعنی ای محبوبه الماسکه زهرله قاتل ایکن بزم جکرمز
زهرلکده الماسه طعنه ایدر بو تقدیرجه سن بیهوده یره تیغ ستمکی زهرله
صووارورسنکه بزم جکرمزی مجروح ایده سک اول تیغ بزم جکرمزه کار
ایتمز مراد مبالغه اوزره جکرک الماس صفت اولدوغنی بیاندر **در**
**روضه چو با این دهن تلخ بخندم** معنای مصرع بودرکه روضه جنتده
چونکه بو آجی اولمش آغزمله کولجک اولورسم **بس غوطه که در زهر دهم**
**باغ ارم را** معنای مصرع بودرکه باغ ارمه چوق طالموق ویررم زهرده
یعنی ستم عشقدن تلخ اولمش دهانمله اکر روضه جنانده خنده ایدجک
اولورسم کمال حلاوتنه باغ ارم رشک ایدوب چشمه زهره چوق غوطه‌لر
ایتمک کرک بو امیدله بولاکه بنده دخی بر آچلق پیدا ایده یم تاکه خنده ایتدوکم
زمانده بنده دخی بو حلاوت ظهور ایده مراد مبالغه اوزره زهر خند الکنده
اولان حلاوتی بیاندر **ما سجده بر سایهٔ دیوار کنشتیم** معنای مصرع بودرکه
بزلر کنیسک دیوارینک کولکه سنک سجده سن ایلتمیوز بو تقدیرجه **از بی ادبان**
**پرس حرمگاه صنم را** معنای مصرع بودرکه محبوبک حرمگاهنی زیارت
ایتمکلکی بی ادبلردن سؤال ایله یعنی بزم حرمگاه صنمه دخول ایتمکه استعدادمز
یوقدر آنی بی ادبلردن سؤال ایله بزلر انجق دیوار کنشتک سایه سنی بلورز
مراد تحقیر نفس ایدوب زاهد خشک اولنه تعرض ایتمکدر **عرفی غم دل کر**
**طلب جان کند از تو** معنای مصرع بودرکه ای عرفی اکر کوکل غمی سندن
جان ایده جک اولورسه **زنهار برافغان مرنجان دل غم را** معنای مصرع

بودرکه هدد

بودرکه هدد یوقار وصاح و رنجیده ایتمه غمک کوکلنی یعنی اکر غم سندن
اثرسه اهمال ایتمیوب چاره‌روب تسلیم ایله والا اهمال ایده جک
اولورسک غمک کوکلی سندن رنجیده خاطر اولور مراد مبالغه اوزره
غمه تسلیم اولدوغنی بیاندر **در نوبهار باده ننوشد کسی چرا** معنای مصرع
بودرکه فصل نوبهارده برکیمسه باده نوش ایتمز نیچون **می در پیاله**
**زاهد فروشد کسی چرا** معنای مصرع بودرکه می پیاله ده اوله برکیمسه نیچون
زهد صاتر یعنی تعجب طریقی اوزره دیرکه فصل نوبهارده ارباب
عشق نیچون می نوش ایتمزلر و باده پیاله ده مهیا اوله ارباب ریا نیچون
زهد صاتر لر مراد فصل بهارده باده نوش ایتمکه ترغیبدر **مرغان**
**چنین بشوق و بهاران چنین بذوق** معنای مصرع بودرکه بلبلر دستان
مرغلر بوبجلین شوقله نغمه پردازلقده اوله و بهارلر دخی انواع شکوفه‌لرله
بوبجلین ذوقده اوله بو حالتلری مشاهده ایتدکدنصکره **همراه**
**بلبلان نخروشد کسی چرا** معنای مصرع بودرکه بلبلرله همراه اولدوغی
حالده برکیمسه نیچون جوش و خروش ایتمز مراد بهاری مدحدر **سر**
**رشتهٔ معامله در دست قسمتست** معنای مصرع بودرکه معامله‌نک سر رشته سی
قسمت حقک ید قدرتنده در بو تقدیرجه **با دشمنان بمهر نجوشد کسی چرا**
معنای مصرع بودرکه دشمنلره محبت ایتمکله برکیمسه نیچون جوش ایتمز یعنی
چونکه جمله اشیا عالم ازلده مقسوم اولدقدنصکره لازم اولان انسانه
بودرکه دشمننه دخی عرض محبت ایله بو مراد تسلیم قضا و قدر اولوب هر کسله

محبت اوزره اولمغه ترغیبدر **چون دمبدم عنایت توفیق ممکن است**
معنای مصرع بودرکه چونکه نفس بنفس عنایت توفیق ممکندر بو حالده
**درتنگنای سعی نکوشد کس چرا** معنای مصرع بودرکه سعیده طار اولنزه
مکاننده برکیمسه نیچون چالشمز یعنی دمبدم که توفیق الهی بولنوب عنایت
صمدیته نایل اولمق ممکن ایکن عجبا طالب اولان کیمسنه نیچون سعی ایدوب
بولمز خصوصا که فیاضده بخل یوقدر مراد سعیله عنایت توفیق بولندیغی
بیاندر **صد دشمنم نیچون بجل وکشته دوست هم** بعض نسخه ده بجل یرینه
سجل واقع اولمش وکشته یرینه تشنه واقع اولمش فاما ایکیسنده دخی عبارتک
ظاهرینه گوره معنای مستقیم ایده مدم ولکن مآل معنا بودرکه یوز دانه
قانمه دشمن اولان کیمسنه قانمی بکا حلال ایدوب دوستم اولشلر در بو تقدیرجه
**این بی خمار باده ننوشد کس چرا** معنای مصرع بودرکه بو خمارسز اولان
شرابی نیچون برکیمسه ایچمز یعنی سایر باده‌نک حالی بودرکه بعده خماری فتنده
فتنه انگیز اولوب اسکی عداوتلری وکهنه ماجرالری خاطره کتوروب مجلسده
بیکدانه فتنه دفعه ده باعث اولور فاما بو باده‌نک خاصه‌سنی گورکه
یوز دانه قانلو دشمنلرم قانمی حلال ایدوب بنمله هم مجلس اولوب دوست
اولمشلر در مراد ایچدوکی باده خواصنی بیان ایتمکدر اشته بو حقیر بو بیته
بویله معنا ویردم ارباب ذکاوت بوندن اعلا بر معنا دخی ویررلرسه
نه گوزل **هم دوستیست عرفی وهم رفع دشمن** معنای مصرع بودرکه ای
عرفی بو خصلت هم دوستلق ایتمکدر وهم دشمنلکی رفع ایتمکدر بو بیته

اونجه



اونجه **عیب غنیم و دوست ننوشد کس چرا** معنای مصرع بودرکه دشمنک
عیبنی و دوستک عیبنی گوردوکی زمان برکیمسه نیچون اورتمز یعنی الواقع
دوستک عیبنه واقف اولوب ستر ایتدوکی زمان دوستلغی دخی زیاده
اولور و دشمنک عیبنه مطلع اولوب پنهان ایتدوکی وقت حفظ ایدوب
سنکله اولان دشمنلکی بو ایش سببیله وارروب رفع اولور نفس الامر
ستار العیوب اولمق گوزل صفت اولدوغی بیاندر **چراغ عشق بکلخن**
**بود دلیل مرا** معنای مصرع بودرکه عشقک چراغی کلخنه دلیل اولور بکا
یعنی عشق بنی کلخن طرفنه دلیل اولوب ایلتور فاما **بگشت گلشن خود برد**
**خلیل مرا** معنای مصرع بودرکه بنم خلیلمی کندی گلشننک سیرینه ایلتور
یعنی چراغ عشق حضرت خلیلی گلشن جانبنه دوغری دلالت ایدوب ایلتور
بنده دلیل اولدوغی وقت کلخنه دوغری دلالت ایدر مراد وجودنده
اولان عشقک عدم تاثیرنی بیاندر **ز باغ وصل ثمر خواهم آنقدر که**
**دهند** معنای مصرع بودرکه محبوبک وصلی باغچه‌سندن میوه اولقدر
استرم که ویره‌لر و الا **کجا نظر بکثیر است و یا قلیل مرا** معنای مصرع بودرکه
آزه وچوغه نظر ایتمزم یعنی باغچه وصلدن بنم مرادم میوه طلب ایتمکدر
ویرسونلر دخی آزنه وچوغنه نظر ایتمزم زیراکه میوه وصلک آزی وچوغی
اولمز مراد باغ وصلدن میوه خواه اولدوغی بیاندر **روای مگس بکس**
**زان ما ز محتاجم** معنای مصرع بودرکه ای مگس یوری بنی بر مرحمه محتاج
ایتمه که **منفعل نکند بال جبرئیل مرا** معنای مصرع بودرکه بنی حضرت جبرئیلک

قنادی بله منفعل ایلمز یعنی ای مکس صفت اولنلر اعدالرینم شهر یکلرینمک
رشکندن باشمه اوشوب بنی بیلمزه یه محتاج ایتمکزکه کمال استغنامدن بال
جبریل حروحه اولورسه ینه الماله الوب مکس رانلک ایتمزم و منفعیله دخی
اولمزمکه بال جبریل کبی حروحه المه آلمدیغمه مراد مبالغه اوزره عالی جناب
اولدیغنی بیاندر علاج تشنگیم خون دل بود ورنه معنای مصرع بودرکه
بنم صوسزلغمک علاجی کوکل قانیدر یوقسه زروی لب کذرد نهر سلسبیل مرا
معنای مصرع بودرکه بنم دوداغمک یوزندن نهر سلسبیل دیدکلری ایرمق
یعنی بنم تشنه لکمه علاج خون دلی نوش ایتمکدر یوقسه اگر صو ایچمکله دفع اولیدی
نهر سلسبیل دایما بنم دوداغمک اوکندن آقوب کیدر مراد حرارت عشقدن
تشنه دل اولان عاشقه علاج آنجق چشمهٔ وصالدن اولور یوقسه غیری
صولردن اولمدیغنی بیاندر چگونه باورم آید ز اهل حسن وفا معنای
مصرع بودرکه صاحب حسن اولان محبوبلردن وفا کلمکه نیجه اینانوب اکلورم
که گر حسن تو ملزم بصد دلیل مرا معنای مصرع بودرکه کرسنک حسنک یوز
دانه دلیل ایله بنی الزام ایلدی یعنی ای محبوب سنی بنی اینانمغه ایسته یورسن
که بزلر عاشق صادقمز اولنه دایما وفادارلق ایدوب جور وجفا ایتمزز فاما
حسنک یوز دانه دلیل کتوروب بنی ملزم ایده یورکه صاقنوب سوزنه اعتماد
ایتمکه بونلرده وفا اولمز بوجوابدن صکره آیروق ای محبوب جه ایکه اینانمق
احتمالم یوقدر بیهوده یره افسون ایتمه مراد ارباب حسنک وفادار اولمدیغنی
بیاندر دلم ز جور خیالش الم کشد ورنه معنای مصرع بودرکه بنم کوکلم خیالنک
جورندن



جورندن الم چکر یوقسه نمیکشد ستم مردم اصیل مرا معنای مصرع بودرکه
مردم اصیل وشیبک ولسون ستمی بنی دشلمز یعنی بد اصل و دون طبیعت
اولان آدملرک جور وجفاسندن بنم خاطرم پریشان اولمز زیراکه
آنلرک بکا جفا ایتمکه استحقاقلری یوقدر فقط اصل زاده لر اولانلر
وعالی نژاد اولانلر اگر بکا ستم ایده جک اولورلرسه رنجیدهٔ خاطر اولورم
زیراکه کندو اقرانلرندن وهم ستملری دخی ینه التفاتدن یوز گوسترر مراد
بد اصل اولانلردن جفا کورمدوکنی بیاندر فغان ز جلوهٔ حسنت که با سخاوت
عشق معنای مصرع بودرکه ای محبوب سنک حسنک جلوه سندن فریاد و
فغان اولسونکه عشقک سخاوتیله ینه زر فشاندن جان میکند بخیل مرا
معنای مصرع بودرکه جانی یوقاروصاچمقدن بنی بخیل ایلر یعنی ای محبوب
سنک جلوهٔ حسنکدن فغان اولسونکه وجودمده اولان عشقک سخاوتیله
جلوه لک اوندنه جانمی چقاروب نثار ایده یورم ینه بکا بخیل دیوب
التفات ایتمیور مراد مبالغه اوزره جلوهٔ محبوبه مدحدر کجاست عرفی
مجنون که تازیانه او معنای مصرع بودرکه مجنونه اولان عرفی نزدده درکه
آنک قامجیسی زکوی عشق بر اند هزار میل مرا معنای مصرع بودرکه عشقک
محله سندن بنی بیک میل طشره سوره یعنی کوی عشقده نیجه بسر کردان اولام
قنی عرفی مجنونکه بنی بر تازیانه ایله بو کوی عشقدن هزار میل طشره سوروب
کندو کبی بیابانلرده مجنون صفت کشت و گذار ایده یم مراد کوی عشقدن
بعید اولمغه طلب ایتدیکنی بیاندر میکش و مست عشوهٔ کن نرگس می پرست را

معنای مصرع بودرکه ای محبوب شراب نوش ایلده می پرست اولن نرکسی
چشمکی عشوه نک سرخوشی ایله یعنی ای محبوب می نوش ایدیده عشوه ایتمکه
سر آغاز ایت **میکده کرشمه کن کوشهٔ چشم مست را** معنای مصرع بودرکه
ای محبوب مست اولن چشمنک کوشه سنی کرشمه میخانه سی ایله یعنی چشمک مست
عشوه ایتدکدنصکره کوشه سندخی میخانه کرشمه ایله مراد محبوبلری می نوش
ایتمکه ترغیبدر **آمده فوج تازهٔ جمله شهادت آرزو** معنای مصرع بودرکه
ای محبوب بر تازه کروه کلمشدر جمله سی شهادت اولمق آرزوسنده بو
عنبر بر جم **خنجر و شراب دشنه ده غمزهٔ تیز دست را** معنای مصرع بودرکه
قالق وخنجر شرابنی ویر تیز دست اولان غمزه یه یعنی ای محبوب سنک جمالکه
بیکیدن بر آلای بیچاره عاشق اولوب کلمشلر بو امید ایله اوزره که بویولده
شهید عشق اولالر امدی تأخیر ایتمه تیز دست اولان جلاد غمزه نکه الینه
قالق خنجر ایدارک شرابنی ویر تاکه آرزوی شهادت ایله کلنلر فوج بشربت شهادتی
نوش ایتدروب مراد لرینه واصل ایده مراد عشق محبوبده شهادت طلب ایدن
عاشقک کمال اعتقادلرنی بیاندر **زلف شکن فروش را بر دل خرمتاع نه**
معنای مصرع بودرکه ای محبوب بو کلهم صاحبی اولن زلفکی بنم کوکلم اوزرینه
متاع اولدوغی حالده قوی بو دخی **یاد زمانه ده زنو قاعدهٔ شکست را**
معنای مصرع بودرکه صنمش اولن قاعده یکیدن زمانه نک خاطره سی
ویر یعنی زمانه بو عادتی الکی اولدوغندن فراموش ایتمش ایدی امدی
ای محبوب سنک اول شکن فروش زلفکی متاع دنیا قیمت پایه سنده بزم کوکلمز
اوزرینه



اوزرینه قویکه زمانه دخی خاطرنه کتوره که بو قاعده الکی اولوب شکست
اولمشدی ینه وجوده کلدی بای شمدنکیرو بز دخی محبوبلرک زلف شکن
فروشنی متاع دیو عاشقلرک کوکلنه قویالم مراد شکن فروش اولن زلف محبوبی
مدحدر **خیز و سماع شوق کن چند بحکم عافیت** معنای مصرع بودرکه ای محبوب
قالق وشوق سماعنی ایله نیجه یه دک راحتلک حکمیله **در شکنی بکوش زمزمهٔ
الست را** معنای مصرع بودرکه الست زمزمه سنی کوکل قولاغنه صندره سنی
یعنی روز الستده بر نغمهٔ قالوا بلی سویلین عاشقه بو دنیاده عافیت
ممکن دکلدر امدی ای محبوب شوقیله قالقوب سماعه شروع ایت تاکه بزره
سرور وعافیت حاصل اوله و الا نیجه یه دک بزم کوش دلمزده زمزمهٔ الستی
قویوب بزی عافیتدن منع ایده یورسن مراد محبوبک شوقیله قالقوب
سماع ایتمکن تمنا ایتمکدر **کرم زیارت حرم کشته ز بیخودی دلی** معنای مصرع
بودرکه بیخود اولدوغندن حرم کعبه نک زیارتنک بر حرارتی اولمش فاما
**یا صنمت برزبان عرفی بت پرست را** معنای مصرع بودرکه بت پرست اولن
عرفینک دلی اوزرنه یا صنم دیمکدر یعنی عرفی بیخود اولدوغنه حرم شریفی
زیارت ایتدوکی زمانده دعای سعیی فراموش ایدوب دایما لسانندن یا محبوب
صداسی کلور کمال مبالغه اوزره محبوب پرست اولدوغنی بیاندر **التفات
نیست با امید مطلوب مرا** معنای مصرع بودرکه بنم مطلوبمک امیدده بر التفاتی
یوقدر زیرا اکر **مرحمت با یأسی باشد خوی محبوب مرا** معنای مصرع بودرکه
بنم محبوبمک خوییی یأسه مرحمتدر یعنی بنم مرادمک مطلوبمک وجوده کلمکی

احتمالی یوقدر زیرا که وجودده کلمه‌دکندن ماعدا حصوله کلمسنه بله امیدوار
اولمغه التفاتی یوقدر تا بو مرتبه وجودده کلمه‌سندن مأیوس و نا امید
اولمشدر بو کا بناءً که برنم محبوبمزک خویی و عادتی بودر که تا عاشق کندونک
لطفندن مأیوس اولمدقچه عاشقه مرحمت ایتمز اول سببدن بزلر دخی مأیوس
اولمشز درحاصل مبالغه اوزره خوی محبوبانی بیان ایدر تا بجا لمن کند اندیشه‌های
باطلش معنای مصرع بودر که حتی اول محبوب بنم احوالمه برالای باطل
اندیشه‌لر ایتمک ایچون پیش او در آتش انداز ید مکتوب مرا معنای مصرع
بودر که بنم مکتوبمی اول محبوبک اوکنده آتشه آتکز یعنی آنی محبوب عاشقک
سکا مکتوب ارسال ایتمش دیوب مکتوبی کندوسنه اوقدمدن اوکنده
کتوروب آتشه براقک تا که بنم حالمه برالای باطل فکرلر ایدوب بو اندیشه‌یه
دوشسون که عجبا بو مکتوبده نه یازمشدی و احوالی نیه منجر اولمشدی
و نه سپارش ایتمشدی دیو بو اندیشه‌لره دوشسون مراد محبوبه مکتوب
کوندردکنی بیان ایدر در حجاب افتاده زین غنچه نمی آید برون
معنای مصرع بودر که حجابه دوشمشدر بو غنچه نه دن طشره کلمز دشمنی تا که
با خویشی جانی محجوب مرا معنای مصرع بودر که بنم محجوب اولان جانمک کندو
کندویله یوز دشمنلک بخریه دک یعنی بنم محجوب اولان جانم کناهک حجابندن
بو غنچه نه تنن چقوب طشره کلمیور فاما تا بکه کندو کندویه دشمنلک
ایدوب بو غنچه نه وجودده حجابنده محبس اولوب قالسون مراد کناهک
حجابندن جانی عذابده اولدوغنی بیان ایدر کفتکوهای دل شوریده ام

باطل



باطل مران معنای مصرع بودر که دیوانه اولش کوکلمک بو سوزلرینی سن
باطل بلمه بهره از هوشمندی نیست مجذوب مرا معنای مصرع بودر که
بنم مجذوبمه عقلدن بر نصیب یوقدر یعنی بنم کوکلم مجذوب عشق اولمشدر
عقلدن علاقه‌سی یوقدر فاما بنه سن آنک جوابلرینی باطل ظن ایتمکه برالای
معانیلری مشعوردر ولکن هر کس فهم ایتمکه قادر دکلدر آنجق ارباب بلور مراد
کوکلمک مجذوب عشق اولدوغنی بیان ایدر کریه را ذوقیست کاز تهمتی باعث
بست معنای مصرع بودر که آغلمغک بر ذوقی واردر که اول ذوقه بر تهمت
سببی بدر یعنی عاشقک کریه‌سنه سبب لابد بر تهمت واردر که اول تهمت ذوقی
کندویه یتر و الا کریه‌دن عاشقک ذوقی اولمه ورنه یوسف در کریبانست
یعقوب مرا معنای مصرع بودر که یوقسه حضرت یوسف بنم یعقوبمک یقه‌سنده
موجوددر یعنی یعقوبک کریه‌سنه سبب یوسفک مفارقتی دکل ایدی نهایت
کریه‌دن باشقه بر ذوق آلمش ایدی و الا حضرت یعقوب مراد ایله حضرت
یوسفی کریبانند یقین کتورمکه قادر ایدی مراد کریه عاشقده باشقه بر
ذوق اولدوغنی بیان ایدر حسن ناز و عشوه خواهد مردمی شرم و ادب
معنای مصرع بودر که کوزللک نازله عشوه استر و مردملک ادبله حیا استر
یعنی آنک مقتضاسی بو و بونک مقتضاسی بو فاما حسن اهلیت دهد
آزار محبوب مرا معنای مصرع بودر که اهلیت حسنی ویرر بنم محبوبمک جفاسی
یعنی سایر محبوبلرک مقتضای حسنلری بودر فاما بنم محبوبمک خاصه‌سی بودر که
عاشقنه آزار ایله اول آزاری عاشقه حسن اهلیت ویرر لطف و احسانی نه ویره جکی

واربوندنی قیاس ایله مراد مبالغه اوزره آز ایمجوب بیاندر ناصبوری
کر کند عرفی دلم عیش مکن معنای مصرع بودرکه ای عرفی اکر بنم کوکلم
جور و جفای محبوبه صبر ایتمیجک اولورسن آنی عیب ایتمه زیرا که ناصبوری
شرط اسلامست ایوب مرا معنای مصرع بودرکه بنم ایوبم صبر ایتممکلک
شرط اسلامدر یعنی حضرت ایوبک اسلامنک شروطندندر ایدیکه محبوبندن
هرنه قدر جفا کلورسه صبر ایدردی فاما بنم کوکلم ایوبنک اسلامنک اشراطنی
دندرکه جفای محبوبه صبر ایتمیه مراد جفای محبوبه عدم صبردر بیاندر دل
چو بغم شاد زیست مهر و وفا زو طلب معنای مصرع بودرکه کوکل چونکه
غمله شادمان اولدوغی حالده دیرلدی مهر و وفایی سن آنکله کوکلدن طلب ایله
یعنی هر کوکلده مهر و وفا اولمق احتمالی یوقدر بلکه مهر و وفا جور و جفا ایله
معتاد ایدنی کوکلده اولور غم چو کوار افتد برک و نوا زو طلب معنای
مصرع بودرکه غم چونکه سکجی دوشدی برک و نوای اول غمدن طلب ایله یعنی
هر شول غمکه واصل اولدوغی شخصده متمکن اولوب قرار داده اولدی ایسه
غمک انتهاسنده اسباب عیش و عشرت طلب اولنه وجهی وار زیرا که عسرده
یسرده مقرر مراد دل غم معتادک خواهشنی بیاندر یا بدعا غیر درد از در
یزدان مخواه معنای مصرع بودرکه حق تعالی حضرتلرینک قبوسندن دعا
ایتدوکک وقت یا بودرکه دردون غیری نسنه ایستمه و الا یا بطلب کر خوشی
ترک دعا زو طلب معنای مصرع بودرکه یا دردون غیری نسنه طلب ایتمکله
خاطرک خوش اولورسه باری حق تعالیدن دعانک ترکنی ایسته یعنی دردون
غیری



غیری نسنه اللهدن طلب ایتمه اکر ایدهجک اولورسن باری بوکا دعا ایتمکه
یا ربی بکا بر وجهی دعا ایتمک نصیب ایتمه که سندن غیری نسنه طلب ایتمیم چون
روشن عهد ما کرده فلک واژکون معنای مصرع بودرکه چونکه بزم
عمرمزک روشنی دور فلک واژکون ایلمش بو تقدیرجه تشنه رسی چون
بخضر زهر فنا زو طلب معنای مصرع بودرکه صوسز اولدوغک حالده
چونکه حضرت خضره یتوشهسن صاقنوب آب حیات طلب ایتمکه بخت واژکون
اولمشدر المزه آب حیات کیرمک احتمالی یوقدر بلکه سن اول خضردن فنا
اولمق زهرنی طلب ایت که الکه کیرهجک ایشته اولدر مراد بختدن شکوادر
آنکه کشد یک شراب زو مطلب درد و صاف معنای مصرع بودرکه اول
کیمسه که بر شراب نوش ایده اول کیمسهدن درد و صاف طلب ایتمه یعنی غمنی نه
عشقدن انجق بر جام شراب نوش ایدن کیمسهدن درد و صاف طلب ایتمه فاما
و آنکه خورد نوش زهر درد و دوا زو طلب معنای مصرع بودرکه
و اول کیمسه که زهر نوشن ایچه دردی و دوای ایشته اویله آدمدن طلب ایله
زیرا که آنک وجودینک درده و دوایه تحملی واردر یعنی عاشق زهر نوش ایله
عاشق باده نوش برابر اولمدوغنی بیاندر از چه روی نزد شیخ جانب عرفی
شتاب معنای مصرع بودرکه نهدن اوتری شیخ صورت پرستک یاننه کیدرسن
مرادک فیض آلمق ایسه عرفینک طرفنه عجله اوزره متوجه اول و الا مقصد
اکر نای و هوست خیز و بیا زو طلب معنای مصرع بودرکه مراد اکر نای و
هوی عربده ایتمک ایسه دورمه قالق اول شیخدن طلب ایله یعنی اکر مرادک

کسب معارف ایسه عرفی جانبنه عجله اوزره کیت والا مجرد مراد و مقصودک
موکه کرلکایسه دار شیخدن طلب ایله مراد زمانه شیخلرینه دخل و تعرض ایتمکدر
**صد قول بیک زمزمه طی میکنم امشب** معنای مصرع بودرکه یوز دانه قولی
بر زمزمه ایتمکله دوررم بوکیجه یعنی بوکیجه شول مرتبه مسرور اولوب ذوق
ایتمک کرککه انجق اولورحتی یوز دانه قولی بر زمزمه ایله ادا ایتسم کرک قول
و عمل و صوت و کار و نقش جمله بونلر علم موسیقارک اربابنه معلومدر
**مستی نه باندازهٔ می میکنم امشب** معنای مصرع بودرکه سرخوشلغی باده نک
اندازه سیله ایتمزم بوکیجه یعنی بادهٔ آز نوش ایلدم کرک ایدیکه سرخوشلغی دخی
آز ایدم فاما قضیه اویله دکل بوکیجه ایده جکم سرخوشلک و ذوق و شوق باده نک
کیفیتنه قیاس اونمجق دکلدر بوغزلک جمله سندن مراد مبالغه اوزره کیجه
مذحدر بونتریفلردن فهم اولنان بودرکه شب وصلت اوله **مجنون ترا**
**قبلهٔ حاجت ز دعا بود** لفظ ترا مجنونه ده خطاب اولسه جایز محبوبه ده
اولسه جایز معنای مصرع بودرکه ای مجنون سنک قبله یه حاجتک دعا ایتمکدن
اوتری ایدی فاما بن **هنگام دعا روی بحی میکنم امشب** معنای مصرع بودرکم
دعا وقتنده بن یوزمی حی قدیم اولن حق تعالی حضرتلرینه ایده رم یعنی ای
مجنون سن لیلادن مرادک حصولی ایچون دعا ایتدوکک قبله یه دوغری
متوجه اولورسن فاما بن لیلادن مرادمک حصولی ایچون دعا ایتدوکم وقت
یوزمی حی قدیم اولن الله ایده رم و یاخود لیلانک اولدوغی قبله یه دوغری
ایده رم سنکله بنم فرقم بوندن قیاس اولنه **تاکی طلب از وادی راحت**

کندم



**کندم دور** معنای مصرع بودرکه حتی نجه یه دک طلب ایتمک لک بنی وادی
راحتلکدن ایراق ایلیه باری اولمزسه **این ناقه درین مرحله پی میکنم**
**امشب** معنای مصرع بودرکه بو طلب دوه سنی بو مرحله ده بوکیجه سکرلرم یعنی
مرادمی طلب ایتدکجه الم کرمیور تهٔ بنی راحتلکدن دخی آلی قویمشدر باری
اولمزسه اول ناقهٔ طلبی بربویله نازک کیجه ده سکرلیوب طلب ایتمکدن خلاص
اولایم **آن خنده که دی ساغر جم داشت بخورشید** معنای مصرع بودرکه
اول کولمکلکه دونکی جمک ساغری کونشه دوتدی یعنی کمال لطافتندن و کثرت
ضیاسندن دونکی کونکه ساغر خورشیده خنده لر ایدوب دیر دیکه بنم ضیامک
یاننده سنک نه وجودک وار فاماین اول خندهٔ **بر جام جم و مجلس کی میکنم**
**امشب** معنای مصرع بودرکه جم دیدکلری پادشاهک جامنه دکی کاوس
دیدکلری پادشاهک مجلسنه ایدرم بوکیجه یعنی بنم بوکیجه ده اولن ذوق و سرورم
بوندن قیاس اولنسونکه جمک جامنه و کیکاوسک مجلسنه ریشخند ایدرم
**بکشود در کعبه و شد دم ز مشایخ** معنای مصرع بودرکه دیمدم و ایشتمدم قپوسی
شیخلردن آچلمدی یعنی بو صورت پرست اولن مشایخه چوق ملازمت ایدوب
خدمتلرنده ساکن اولدم تاکه مرادی مقصودم قبولری بونلرک شرف
خدمتلری برکاتنده فتح اولوب واصل مرام اولم فاماینه اولمدی ولکن
بو دفعا **این داد و ستد با دف و نی میکنم امشب** معنای مصرع بودرکه
بو ویرمکه و آلمغی دفله و نیله ایدرم بوکیجه یعنی مشایخدن طلب ایتدوکم مرادمی
بوکیجه دف و نی آوازیله وجود ده کتوروب واصل مرام اولورم **همت چه متابعت**

که **ارزد به تفاخر** معنای مصرع بودرکه همت برمتاع دکلدرکه زمزمه
دکه **این زمزمه با حاتم طی میکنم امشب** معنای مصرع بودرکه بو زمزمه
حاتم طیه ایدرم بو کیجه یعنی همت ایدوب کرم واحسان ایتمکله ارباب عشق
یاننده برجودی یوقدر که آنکله تفاخر ایدوب مباهات ایده لر نجه که حاتمک
فخری قبیلۀ طی اوزرینه صاحب همت اولمسیله در فاما بن بو کیجه حاتم دیرمکه
بو همت برمتاع دکلدر که سن بونکله فخر ایدرسن **عرفی لب من درد با فغان**
**نکشود است** معنای مصرع بودرکه ای عرفی بنم دودعمی درد افغان
ایتمک سببیله آچمشدر یعنی اردوغمکه الم واضطرابندن افغان ایدوب
آغز آچمشم فاما **این ناله بفرموده لی میکنم امشب** معنای مصرع
بودرکه بو ناله نایک بیورمسیله ایدرم بو کیجه یعنی بنم افغانیله بیان ایده جک
رازلرمی و دردمی بو کیجه آوازه نیله اجرا ایدرم مراد اولان نتیجه مدحدر
**درمیان فتنۀ شوخی طرف د امانی شکست** معنای مصرع بودرکه
فتنه نک اورتاسنده برشوخ محبوب انکه منسوب اولان طرفی صندردی
یعنی فوج فتنه نک میاننده برشوخ محبوب دامانینی درمیان ایدوب فتنه یه
سردار اولدی بودفعا **ترک ناز غمزه هرسو فوج ایمانی شکست** معنای
مصرع بودرکه غمزه نک عسکری ایمانه منسوب اولان فوجی هر طرفده صندردی منهم
باشلدی یعنی محبوبی بوحالده کوردکی کبی غمزه دخی عسکر چکوب هر طرفده
عاشقک راسته کلدوکی ایمانی فوجنی غارت ایتمکه باشلدی مراد محبوبک
وغمزۀ محبوبک مدحدر **ملک حسن از فتنه خالی کشتم خراب** معنای مصرع





بودرکه محبوب ملک حسنی فتنه وفساددن بوشن ایلدی حتی بن خراب اولدم
**کافرستانی بهمزدنا مسلمانی شکست** معنای مصرع بودرکه کافرستانلغی بربرینه
اوردی مسلمانلغی صندردی یعنی ملک حسنکه فتنه ایله پر اولدوغی وقت کافرستان
منزلنده در وعاشقک وجودنک خراب اولمقلغی نامسلمانلق مرتبه سنده در
بودفعا محبوب ملک حسننده اولان فتنه لری اول زمان رد ایدوب اخراج
ایتدیکه ایروقا بنم وجودمده معمورلک اثری قالمیوب خراب اولدی لازم
اولان بوایدیکه بنم وجودم خراب اولمزدن اول ملک حسنک فتنه سی اولمه
ییدی فاما خراب اولدقدن صکره کرک ملک حسنی فتنه دن خالی ایتسون کرک
ایتمسون بکا اولدی اولجق مراد وجودنک فتنۀ حسن محبوبدن خراب اولدوغنی
بیاندر **شکر طالع میکنم با انکه از پایم فکند** معنای مصرع بودرکه طالعمک
شکرنی ایدرم بونک برله که بنی آیاقدن دوشوردی یعنی حصول مرادم ایچون
بنی شول قدر یلدردیکه ایروقا رفتاره مجالم قالمیوب اوتوره قالدم فاما
ینه **زانکه هرخاری بکلستانی بپایم درشکست** معنای مصرع بودرکه اندن
اوتری طالعم شکر ایدرم که آیاغمده اولان هر بر دکنی برکلستانده صندردی
یعنی بنم پای سیاحتمده اولان خارلری بر رکل صفت اولان محبوبک کلستاننده
صندردغندن اوتری طالعمه شکر ایدرم یوقسه بنی کثرت دوردنی آیاقدن
چقارمشدر مراد طالعنک کندوایله ایتدوکی معامله بیاندر **کر سلیمانست د**
**کر موری کر ددید دست** معنای مصرع بودرکه اکر حضرت سلیماندر واکر بر مور
ناتواندر بونک ایکیسی دخی معنیده کدادرلر ومحتاجدرلر زیرا که **هرکه دست**

ازآب روشت ولب نانی شکست معنای مصرع بودر که [illegible]

یوزی صویندن ال یویه و اکمکه منسوب اولن طوداغی صندرد میه غنی

برحق ادل وجودبی مثلدر که اکل وشربدن منزه اولوب جمله مخلوقاتنه

رزقنی ویره و الا اکل وشربه احتیاجی اولدقده نعمکره [illegible] سلیمانیله

مورک فرقی بر قدر قسمتلرنی طلب ایتمکده مرادو طلبه رزق ایتمکده شاهیله

کدانک فرقی اولمدوغنی بیانندر شید صوفی طالبان راه را گمراه کرد معنای

مصرع بودرکه صوفی صورت پرستک حیله سی طالب راه حق اولنی عاشقی

گمراه ایدوب یولدن چقاردی نامسلمانی درآمد فوج ایمانی شکست

معنای مصرع بودرکه نامسلمانلق کلدی ایمانه منسوب اولن گروهی صندردی

یعنی نامسلمان اولن صوفی ناصاف کلوب ایمان فوجی اولن طالبانی یولدن

چقاروب گمراه ایتدوکنی بیانندر قابل درد ومحبت کس نیامد در وجود معنای

مصرع بودرکه درد وجفایه ومهر ووفایه قابلیتی اولن کیمسنه [illegible] وجودده

کلمه مشدر نهایت الامر رنگ روی خویش را هر کس بدستانی شکست معنای

مصرع بودرکه هر کس کندی یوزینک رنکنی بر حکایتله صندی روی یعنی حقیقت

اوزره قابل درد ومحنت اولن عاشق هنوز وجودده کلمه مشدر نهایت هر کس

بر حکایتله رنک رویلرن شکست ایدوب بین الخلق مشهور ومعروف اولمشلردر

مثلا مجنون کبی فرهاد کبی خسرو کبی وامق کبی وبونلرک امثالی عاشقلر کبی مراد

قابل درد ومحبت اولن وجودک ونیاده آز اولدیغنی بیانندر تا دل عرفی

شکست آشوب در عالم فتاد معنای مصرع بودرکه حتی عرفینک کلمه [illegible]

دنیایه

129

دنیایه فتنه وغوغا دوشدی این نه موری بود پنداری سلیمانی شکست

معنای مصرع بودرکه ای محبوب بو قارنجه دکلدی سن کمان ایدردک سلیمانلق

شکست اولدی یعنی ای محبوب سن عرفینک وجودنی مور ضعیف ظن ایدوب

کوکلنی شکست ایلدک فاما قضیه اویله دکل بلکه عرفی زمانه نک سلیمانی

ایکن بیلمیوب سلیمانلغی شکست ایتدک انک اوله سببدندرکه عرفینک

خاطری شکست اولدوغنه عالمه فتنه وغوغا دوشدی مراد مبالغه اوزره

کندی رتبه سنی محبوبنه اعلا ایدر کو دل ازمن جمع میدار آنکه با من دشمنست

معنای مصرع بودرکه سویله خاطرنی بندن طرفه خوش طوتسون هرشول کیمسنه که

بنمله دشمندر یعنی بنمله دشمنلغی اولن آدمه سویلکز که بندن طرفه آصلا بر

اندیشه وفکره دوشمسون بهمانه ایده جکم وار ایسه برکونی مقدم ایدوب

بنی خلاص ایلسون زیرا که هر که خود را دوست میدارد بدشمن دشمنست

معنای مصرع بودرکه هر شول کیمسنه که اوز وجودنی دوست بیلوب قایرر ایسه

اویله اولن کیمسنه دشمنه دشمنلک ایدر فاما بن اوز وجودم دشمنم اویله

اولنجه بکا دشمن اولنه نیجه دشمن اولورم بلکه دوست اولورم مراد مبالغه

اوزره اوز وجودنه دشمنلکنی بیانندر در حصار عافیت بیدرد را آرام

نیست معنای مصرع بودرکه دردسز اولن آدم راحتلک حصارنده آرام

وقرار ایتمک یوقدر زیرا که هر که ذوق فتنه دریابد بما من دشمنست

معنای مصرع بودرکه هر شول کیمسنه که ذوق فتنه فهم ایده اول کیمسنه مامن

عافیته دشمندر بو تقدیرجه دردسز اولوب ذوق درد وفتنه آلمینی

آدمی عافیت حصارنه قویمزلر وکندو دخی آرام ایده‌مز بر ایکی نسخه‌ده بیدردرا
آرام نیست واقع اولمشدر بز دخی معنای اول عبارت اوزره ویردک فاما
معنا چوقلق مضبوط ومربوط دکل ایدیکه اربابنه معلومدر روایت بوجهله
بر دردرا آرام نیست اولمق اوزره ملاحظه ایدوب معنا ویرمکه مراد ایلدم
بیتک معناسنک حاصلی بویله اولورکه بر دردی اولن عاشقه عافیت حصارنده
آرام وقرار ایتمک یوقدر زیرا اهل شوق اولمیه‌نه که دردک وفتنه‌نک ذوقنی آلمش
اوله اول کیمسه‌لر احتمالکده آرام ایده‌مز بو بیتدن اوته بیکرر احتمالکده
ذوق آلمشدر بلکه درد وفتنه‌دن ذوق آلمشدر بو تقدیرجه مامن عافیته
دردن ذوق آلن کیمسه دشمندر اکر ارباب ذکاوت دخی بوندن موجه
بر معنا ویرلرسه نه کوزل زیرا که بو دیوانک سائر دیوانلره بکزمز
حب الله ازلکله مشهوردر مالا یدرک کله لایترک کله بزلکچی بو بیته بو قدر
معنا ویرمکه قادر اولدق کوش معزولست در خلوتکه اصحاب رازی معناسی
مصرعی بودرکه اصحاب رازک خلوتخانه‌سنده قولاق منصب استماعدن
معزولدر یعنی اصحاب راز خلوتلرنده بربریله تکلم ایتدکلری وقتلرنده
حاجتلیه سویلیشوب کوش جانیله استماع ایدرلر واواز بوزبانی وبو کوشی اول
خلوتده تکلم استماعدن معزولدر زیرا که دود شمع خلوت ایشان
بروزن دشمنست معنای مصرعی بودرکه اول اصحاب رازک خلوتلرنده
یانن شمعک توتونی تجربه‌ده دشمندر یعنی دود دشمنکه دایما عادتی
بودرکه روزنه‌دن چقه فاما بونلرک دودلری بلکه طاقه چقدقجه مبالغه

اوزره

اوزره اصحاب رازک حالاتنی بیان ایدر بسکه دیدم جور دشمن دشمنم باجور
دوست معنای مصرعی بودرکه دشمنک جور وجفاسنی چوق کوردم فاما
بنی دوستک جورنه دشمنم آنکه با آتش بود با نار ایمن دشمنست معنای
مصرعی بودرکه اول کیمسه‌که آتشیله اوله نار ایمن ایله دشمندر یعنی جور دشمنی
چوق کورمشمدر آندن غمم یوقدر فاما دوستمک جورنه دشمنم زیرا که دوستک
جورنه رغام اولمدوغنه اول جوره دشمنلک ایدرم علی الخصوص که
آتش یاننده موجود اولن کیمسه وادی ایمنده کورنن ناره احتیاجی
یوقدر بلکه دشمندر دایما یاننده موجود اولن آتشدن مراد جور دشمندر
که آصلا کندندن منفک اولماز ونار ایمندن مراد جور دوستدر مراد
جور دشمنه رضا ویروب جور دوسته قابل اولمدوغنی بیان ایدر بسکه در کام
اثر کردست ذوق اتحاد معنای مصرعی بودرکه متحد اولمق ذوقی بنم
دماغمده چوق اثر ایدوب یرلشدوکنه باورم نایدکه زاهد با برهمن
دشمنست معنای مصرعی بودرکه بکا اینانمق کلمزکه زاهد خوشکرا برهمن ایله
دشمندر یعنی برهمنک صحبتنده برحالت واردیکه کندو ایله برنفس اولوب
ذوق ایدنجه اول ذوقک واول اتحادک اثری انانک دماغندن
کتمک احتمالی یوقدر بوکا بناءً اعتقاد ایتمزمکه زاهد بوصفتله متصف
اولن برهمنه دشمن اوله وعلی الخصوص که اول برهمنله اکر کندوسی
دخی برنفس متحد اولمش ایسه خود دشمن دکل بلکه دوست اولمشدر مراد
مبالغه‌ده‌در بونده راهب دیری هدهدر بسکه لذت میبرم با دشمنهای

غمت معنای مصرع بودرکه ای محبوب سنک غمکک دشمنلری اجرتی [illegible]
یشررم یعنی ای محبوب سنک غمکدن چوق لذتلر حاصل ایدرم بوندن اوتری
همچو جانش دوست دارم هرکه بامن دشمنست معنای مصرع بودرکه
جان کبی دوست وعزیز طوترم هرشول کیمسه که بنمله دشمندر یعنی بکا
دشمن اولن آدمی بن جانم کبی دوست طوترم زیرا که بنی دایما دشمنلکدن
لذت آلورم مرادی مبالغه اوزره دشمنلکدن لذت آلدوغنی بیان ایدر در
پذیرم صد غم ونکشایم از ناموس لب معنای مصرع بودرکه یوزدانه غمی
قبول ایدرم وحجاب ایدوب طوداق آچمزم فاما دل بماتم دوست
اما لب بشیون دشمنست معنای مصرع بودرکه کوکل ماتمه دوسته فاما
طوداق شیونه دشمندر یعنی جور وجفای محبوبدن هرساعتده یوزدانه
غم والم حاصل ایدیورم فاما ینه کمال ناموسمدن آغز آچوب فریاد و
فغان ایتمکه خلقدن حجاب ایده یورم کوکلم بو جور وجفادن ماتم
زده لرکبی ماتم ایتمکی دوست طوتایور فاما ینه حجابمدن دوداغم شیون
ایتمکه دشمندر بالضروری جور وجفای محبوبه صبر وتحمل ایتدوکنی بیان ایدر
دوستی با دشمنم نه از بهر مهر انکیزیست معنای مصرع بودرکه دشمن ایله
بنم دوستلغم محبت قوپرمقدن اوتری دکلدر ولکن دوسته را دوست
دارم ورنه دشمن دشمنست معنای مصرع بودرکه دوستلغی دوست
طوتارم یوقسه دشمن دشمندر یعنی دشمنمله دوستلق ایتدوکم بوندن اوتری
دکلدرکه دشمنلکی فراغت ایدوب بنمله محبت ایلسون نهایت اول دشمنم

کاهی



کاهی بر [illegible] دخی ایدر [illegible] سببدن بن دخی کندویه محبت ایدرم والا
بنم عادتم بودرکه دوستلغی دوست طوتارم ودشمنلکی دشمن طوتارم
مرادی دوسته دوست ودشمنه دشمن اولدوغنی بیان ایدر درد عشقست ای
طبیب اندر دوا زحمت مکش معنای مصرع بودرکه ای طبیب حاذق بو
[illegible] اولن درد درد عشقدر دوا پذیر اولمق احتمالی یوقدر بو درده
دوا ایتمک ایچون بیهوده یره کندو کندوکه زحمت ویرمه زیراکه هرکه
این خارش خلد درپا بسوزن دشمنست معنای مصرع بودرکه هرکیمک که
آیاغنه بو درد عشقک دیکنی درملدی اول آدم ایکنه یه دشمندر یعنی پاینه
خار کلشن عشق بتن کیمسه النه سوزن آلوب اول خاری اخراج ایتمز بلکه
سوزنه دشمن اولور زیراکه آنک ذوق وصفاسی اول باتن خار آیاغنده
طورمقده در مرادی عشاقه بتن خارک لذتنی بیان ایدر در نکیر وصحبت عرفی
بشیخ صومعه معنای مصرع بودرکه شیخ صومعیله عرفینک صحبتی اولمز
یعنی عرفی بو صورت پرست اولن شیخلر ایله هم مجلس اولوب صحبت ایتمز
زیراکه او بزیرک دشمن وعرفی بکودن دشمنست معنای مصرع بودرکه
اول شیخ صومعه زیرک وعارف وکامل اولن وجود شریفه دشمندر
وعرفی دخی احمق ونادان وابله اولن وجود کثیفه دشمندر بو تقدیرجه
اجتماع ضدین اولمق امر محالدر مرادی شیخ صومعیله عدم صحبتنی بیان ایدر
تاج زرکر بودش فتنه از بهر خود است معنای مصرع بودرکه آلتون
تاج اکر [illegible] اولورسه کندوسندن اوتری بر فتنه در یعنی تاج زر صاحبی

اولمش تاج زادلره فتنه بنه اول تاج زر درکه هرکس کنده بر طمع ایدوب فتنه
وفساده شروع ایدرلر فاما **فتنه اینست که در زیر کلاه نمد است** معناسی
مصرعک بودرکه فتنه بودرکه کلاه نمدک آلتنده واقع اوله یعنی حقیقتده
فتنه بودرکه درویش صفت اولوب کلاه و نمدپوش اوله‌سن و زیر کلاهدن
بیکدانه فتنه وفساد اخراج ایده‌سن ایشته فتنه بوکا دیرلر و الا تاج زر
صاحبنک باشنده فتنه اولدوغی بعید دکلدر مراد زیر کلاه نمدده
اولوبده مفسد اولمق درویشانه تعرضدر **معنی تجربه شناس وزه تجربه
گیر** معناسی مصرعک بودرکه تجربه ایتمکک معناسنی فهم ایلده بعده تجربه‌نک
یولنی طوت یعنی بلمدکک اموری اولا تجربه ایت کور صلاح وفسادی نه
یوزدندر واقف اولدقدنصکره تکرار عمله کتورب راه تجربه‌یه شروع
ایت **تا بدانی که تراظلم وعدالت مدد است** معناسی مصرعک بودرکه
حتی فهم ایده‌سنکه سکا ظلم ایتمک وعدالت ایتمک حقیقتده امداد ایتمکدر
زیرا که صاحب تجربه اولدقدنصکره بلورسنکه برمحلده ظلم اولنه معناده
اول ظلم دکل بلکه عین عدالتدر و برمحلده عدالت اولنه حقیقتده
اول عدالت دکل بلکه عین ظلمدر مراد بودرکه بلاتجربه برکاره شروع
ایتمک جایز دکلدر **درمیان صدف وگوهر اندیشه بجاست** معناسی
مصرعک بودرکه گوهرله صدف میاننده ایلک وکملک اندیشه‌سی نامناسب
ایکن بنه اندیشه ایتمک معقول شیدر دیرنده در زیرا که **من که دی گوهر
نکو یافتم امروز بداست** معناسی مصرعک بودرکه دون هرشیئه که بنی ایو بولدم

بکونی



بکونی کم جقدی یعنی بو صدفک گوهری کچن سنه غایتله ایری بوسنه دخی امید
بودرکه ایو اوله صاقن بو ملاحظه‌ده اولمه زیرا که دونی ایو کوردکم
شیلر بکونی تبدیل اولوب کم اولمش صدفک خود اوزرندن برسنه مرور
ایتمش گوهرینک ایو اولدوغی نه دن معلوم مآل معنا بودرکه دونکی صورت
صلاحده کوردکم یا آنلره بکونی صورت فساده بولدم دیمکدر **حد
تهمت آزادی سروم بگداخت** معناسی مصرعک بودرکه سروه آزاده‌لک
تهمتنک حدی بنی ارتدی فی الحقیقه **این مرادیست که برتهمت اوبیم
حداست** معناسی مصرعک بودرکه بو آزاده‌لک بر مراددرکه آنک تهمتی اوزرنه
دخی حد واردر یعنی سروه آزاده‌لک تهمت ایدوب اسناد ایدرلر یوقسه
سروک آزاده‌لکی بو قدر ینه لابد بر تعلقی واردر بونک برله آزاده‌لک
کورنمکدر مقبول شیدرکه سروه آزاده‌لک تهمت ایتدکلرینک حدی بنی
ارتدی بوکا بناءً کم تولید یکه سروه ایتدکلری آزاده‌لک تهمتنی بکا ایدیدر
مراد آزاده اولمغه تحرف بیاندر **گر شود جام بدل شخص مبدل نشود**
معناسی مصرعک بودرکه اگر جام تبدیل اولجق اولورسه صاحب جام تبدیل
اولمز زیرا که **هرکجا یا صنم آید بزبان یا صمد است** معناسی مصرعک بودرکه
هر نیره‌ده که زبانه اوزرنه یا صنم کله یا صمد دیمکدر یعنی حقیقتده یا صنم
دیدیکی عاشقک مرادی ینه یا صمد دیمکدر زیرا که صنمله صمد لفظلرینک انجق
صورتلری دیر تبدیل اولانی و الا معنالری بردر ایکیسنده دخی مراد
یا محبوب دیمکدر مراد عاشق صمد کویله عاشق صنم کویک فرقی اولمدوغی

بیاندر **رقم هندسه عرفی منه اشعار مرا** معنای مصرع بودرکه ای عرفی
بنم اشعارم هندسه علمنك رقمنی قویمه یعنی بنم اشعارمده زیاده ونقصان
ملاحظه ایدوب میزانه حکم زیراکه **هرچه زین باغ بروید گل روی سبدست**
معنای مصرع بودرکه هر نسنه که بنم باغ طبیعتمدن بتوب وجوده کله اول
سنه سبدك یوزینك گلیدر یعنی عادت گل فروشان بودرکه گلك غایتله
نازکنی وتازه سنی سبدك یوزنه قویوب وپژمرده لرنی آلتنه قویوب صاتارلر
کذلك بنم باغ نهادمدن بتن گیاهلر دخی لطافتده سبدك یوزینك گلنه
بکزر دیمکدر مراد باغ طبیعتمدن ظهور ایدن اشعارك حسن لطافتنی بیاندر
**جنگ آتش آشتی آتش مدارا آتشست** معنای مصرع بودرکه محبوبیله جنگ
ایتمك آتشدر وبارشق ایتمك آتشدر ومدارا ایتمك آتشدر یعنی هیچ برنوجهیله
کندوسیله اتحاد وامتزاج قابل وممکن دکلدر **خوش سروکاری ازان**
**بدخو مرا با آتشست** معنای مصرع بودرکه اول بدخو اولن محبوبدن بنم
سرکارمك خوش اولمسی آتش ایلهدر یعنی آتشله بربو صفتله متصف
اولن محبوبك رام عشقنه کرفتار اولمشمکه کارم دایما آتش بازلقدر
مراد مبالغه اوزره محبوبنك بدخو اولوب آتش نهاد اولدوغنی بیاندر
**آب حیوان مینهم درجام وآتش میخورم** معنای مصرع بودرکه جام آب
حیات کبی اولن شرابی قورم وآتش نوش ایدرم زیراکه **باده با شاهد**
**ثابت وتنها آتشست** معنای مصرع بودرکه شراب محبوبیله نوش
اولندوغی زمان می صاف وآب حیات منزلنده در وتنها نوش اولنوب

محبوب



محبوب اولمدوغی وقت آب حیات دخی اولورسه آتش مثابه سنده در مراد
محبوبسز باده نك لذتی اولمدوغنی بیاندر **باده خواهی باش تا از خم برون**
**آرم که من** معنای مصرع بودرکه ای طالب اکر شراب طلب ایدرسن برز
توقف ایت اکرچه خمدن کیدن چقاره یم زیراکه بن **آنچه درجام سبو دارم**
**مهیا آتشست** معنای مصرع بودرکه اول نسنه که جام وسبوده حاضر
طوتارم اول صافی آتشدر یعنی بنم جام وسبومده مهیا اولنی سن باده
قیاس ایتمه اول آتشدر آنی نوش ایتمك آنجق بکا مخصوصدر نهایت
اکرسن باده استرسن برز طور کوپدن چقاره یم مراد مبالغه اوزره
نوش ایتدوکی باده عشقك حرارتنی بیاندر **با که کویم ستر این معنی که**
**نور حسن دوست** معنای مصرع بودرکه بو معنانك سترنی عجبا کیمه سویله
یم که دوستك جمالنك نوری **در دماغ من گل ودر چشم موسی آتشست**
معنای مصرع بودرکه بنم دماغمده گل کبی رایحه ویرر وحضرت کلیمك
کوزنده آتش کبی کورینور یعنی مراد کندویله حضرت کلیمك احوالنی بیاندر
**هم سمندر باش وهم ماهی که درجیحون عشق** معنای مصرع بودرکه ای
عاشق هم سمندر صفت اول وهم ماهی صفت اول که جیحون عشقده **روی**
**دریا سلسبیل وقعر دریا آتشست** معنای مصرع بودرکه بو دریای
عشقك یوزی آب سلسبیل کبی صافدر وقعری دوزخ کبی پرآتشدر امدی
ای عاشق غواص اکر مرادك بو بحر عشقده شناورلك ایدوب غوطه
ایدرك کوهر مقصودی اله کتورمکسه مرادك بو ایکی صفتله متصف

اول و الا یا غرق اولورسن و یاخود احراق اولورسن مراد دریای
عشقک احوالنی بیان ایدر دوست را محکوم کس دیدن بود دشوارتر
معنای مصرع بودر که محبوبی آخر آدمک حکمی آلتنده کورمک زیاده سیله
عذاب الیمدر ورنه در جان زلیخا شرم وسود آتشست معنای مصرع
بودر که یوقسه زلیخانک جاننده حضرت یوسفک حجابی وسوداسی عینی
آتشدر یعنی حضرت یوسف عزیز مصرک محکومی اولدوغی آتشی زلیخای
زیاده سیله یاندروب هلاک ایدر یوقسه حضرت یوسفدن حجاب ایتمک آتشی
وغم وسوداسی آتش اولدن زلیخانک جاننی بیان ایدر مقصد مراد محبوبک
غیره محکوم اولمسنک دشوار اولدوغنی بیان ایدر حسن جنسی نیست کاندرا
سیم وزر باشد بها معنای مصرع بودر که حسن بر متاع جنسی دکلدر که آلتون
وکومش کندویه بها اوله یعنی بها وقیمت سایر متاع جنسنده تصور اولنور
دائما متاع حسنه بها وقیمت تقدیر ایتمک احتمالی یوقدر زیرا که بونک بهاسی
وقیمتی اولمز اگر اولیدی خانمان وکاروانی را زلیخا آتشست معنای
مصرع بودر که بر کاروانک خانمانی زلیخا آتش اولوب یاندردی یعنی
اگر حسن یوسف بهایله آلنور متاع جنسندن اولیدی زلیخاده اولقدر
وسعت وار ایدیکه بر کاروانک خانی ومانن آلمغه قادر ایدی فاما بیلونکه
حسن متاع جنسندن دکلدر که صاتله بلکه برداد حق شیدر مراد حسنک جنس
اولمدوغنی بیان ایدر عرفی از اندیشهٔ بیهوده باز آ چاره چیست معنای
مصرع بودر که ای عرفی بیهوده اولنان فکردن کرو کل چاره ندر سرنوشت

ما



ما بهشت جاویدان یا آتشست معنای مصرع بودر که بزم باشمزک یازدیسی
یا ابدی اولنان جنتدر ویاخود آتش دوزخدر یعنی ای عرفی بیهوده یره
اندیشه ایدوب افکاره دوشمکه روز ازلده بزم سرنوشتمز بو ایکیدن
خالی دکلدر نهایت نه غایتله یأس اندیشه سنده اول ونه غایتله مغفرت
امیدنده اول معقول اولنان بین الخوف والرجا اولمقدر مراد سرنوشت
ازله تسلیم اولدوغنی بیان ایدر خبری خواهم از ان کوی که اعزازی هست
معنای مصرع بودر که اول محله دن خبر استرم که آنده اعزاز واردر
یعنی بن هر محله دن خبر سؤال ایتمزم بلکه اول محله دن سؤال ایدرم که آنده
اولنان عاشقه اعزاز واکرام ایتمک واردر مراد کوی محبوبدر وز بروی
عرض نیازی ودرون نیازی هست معنای مصرع بودر که اول کویکه
طشره سندن عاشقک بر عرض نیاز ایتمسی اوله و ایچروسنده محبوبک
بر نازی طشره سنده عرض نیاز و ایچروسنده اظهار ناز اولنان محله دندر
بنم سؤالم مراد کوی محبوب دیمکدر گاه گاهی بد غا یکدو باطلی میباز
معنای مصرع بودر که ای عاشق طالب وقت وقت حیله ایله بر ایکی
باطلی اوینه یعنی باطل لعبده بازلقده گاهیجه بر حیله کارلق طریقنی
دخی عمله کتورب اوینه زیرا که مشق این شیوه ضروریست دغابازی
هست معنای مصرع بودر که بو حیله بازلق شیوه سنک مشقی بالضروری
لازمدر زیرا که بر حیله بازاو بنجی واردر مراد بعضی محبوب عاشقیله لعبه
بازلق ایتدوکنی بیان ایدر یا رهای زمن ای بلبل عشرت بشنو معنای مصرع

بودرکه یارهای ایدوب فریاد و فغان اتمکلکمی ای عشرت ... بلبل
بندن ایشت یعنی ای بلبل ایله قیاس ایتمکه انجق ناله وفریاد مجلس عیشده
اولور بلکه **در مصیبت کده هم مرغ خوش آوازی هست** معنای
مصرع بودرکه ماتم ومصیبت اولن مکانلرده دخی مرغ خوش آواز
واردر یعنی ای بلبل کلشن عشرت انجق سن سنی خوش آوازلق ایدوب
نغمه پردازلق ایتمکه مصیبت کده لرده دخی مرغ خوش آوازه واردر مراد
بلبل صفت اولن نغمه پردازلره تعرض ایتمکدر **آتشین بال وپرم زود**
**بر آرد ز قفس** معنای مصرع بودرکه آتشناک اولن بال وپرم قفسدن توتوب
یوقاری کتوردی یعنی بال وپرم ده اولن شوق آتشی قفسی سوخته ایدوب خانمی
باد هوایه منقلب ایدردی **کر بدانم که مرا رخصت پروازی هست** معنای
مصرع بودرکه اکر بلیدم که بکا پرواز ایتمک رخصتی واردر یعنی مرغ روحم
استدیکی مکانده پرواز ایتمکه رخصت ویره جکلرینی بلیدی آنی واحرقه
بال وپرنده اولن آتش اشتیاق قفس جسمی سوخته ایدوب پرواز ایدردی
فاما رخصت ویره جکلرینی بلمزم مراد قفس تنده کرفتار اولدوغنی
بیان ایدر **چمنی دید و هوای خوش و پرواز کرفت** معنای مصرع بودرکه
برچمن کوردی وبرخوش هوا کوردی و پرواز طوتدی **کبک مسکین چه**
**خبر داشت که شهبازی هست** معنای مصرع بودرکه بیچاره کلکلک
نه خبری وارکه بر طوغان واردر یعنی آب وهوای چمنه عشقه میل ایدوب
برم ایتمکه چمنه پروازه باشلدی فاما بیچاره نك بوندن خبری یوق

ایدیکه

لکن موت موقت اولوب اختیاری دکلدر

ایدیکه بر مجبوبك شاهبازی محبتنك شكاری اولمه کرك مراد کرفتار عشق اولدوغنی
بیان ایدر **عرفی آن زلف سبکدست کمندش کیرات** معنای مصرع بودرکه
ای عرفی اول محبوبك یکلجك الی اولن زلفنك کمندی طوتوجیدر یعنی
غایتله تیز دستدر کمندندن کیمسه خلاص اولمق احتمالی یوقدر غافل مباش
کورزمنسکه **مانده چین بر سر چین در خم اندازی هست** معنای مصرع
بودرکه بو کلم بو کلم اوزرینه قالمشدر براکری اتمق واردر یعنی کمند انداز
لقده شول مرتبه استاد کاملدرکه کور چین چین ایدوب اکرسنه صالوب ینه
شکار ایتمه کرك سنی انجق اویله قیاس ایتمکی کمندی فقط طوغ وسنه آثار
ایشته بر بویله کمند اندازه شکار اولدوغنی بیان ایدر **هوش اکر ناخن زند**
**بر دل شراب ناب هست** معنای مصرع بودرکه عقل اکر طرناق اوره جق
اولورسه بزم دیوانه اولن کوکلمزه شراب صاف واردر یعنی اکر دیوانه
اولن کوکله خنده ایدوب طرناق چالجق اولورسه شراب ناب حاضردر نوش
ایدروب کندوی دخی کوکلمز کبی دیوانه ایدرز **در سبو از می تهی کردد**
**خمار و خواب هست** معنای مصرع بودرکه اکر سبو شرابدن بوش اولجق
اولورسه غم دکلدر خمار ایله خواب واردر یعنی اکر شرابدن خلاص اولدیسه
بر زمان دخی خاب وخمار ایله اکلنورز مراد سبوسی تهی اولدوغنی بیان ایدر
**ای که کویی باعث غم جوی و غمکین روی باش** معنای مصرع بودرکه ای
اول کیمسه که دیرسن غم حاصل ایده جك بر سبب آره دخی غمناك چهره اول
**غم ز بی باکی ندارم ورنه خود اسباب هست** معنای مصرع بودرکه غمی پروا

سزلغمدن طوتمزم یوقسه غم کتوره جک سببلر چوقدر یعنی ای ابنای [illegible]
کوریده نصیحت ایدن کیمسنه که وار غمکین چهره اولمغه بر سبب آره والا
عاشقه شادمانلق مناسب دکلدر قضیه سن دیدکلک کبی دکلدر بنم غمدن
باکم یوقدر والا غم کتوره جک اسباب چوق واردر فاما بنم وجودم غمله
ممتزج اولمشدر آیروق غم بکا اثر ایتمز مراد مبالغه اوزره غمدن بی باک
اولدوغن بیان ایدر **گر نمی ارزم بوصلت زارزو منعم مکن** معنای مصرع
بودرکه ای محبوب اگر بن سنک وصلکه لایق دکلسم باری آرزودن
بنی منع ایلمه زیرا که **در دل عاشق هزاران مطلب نایاب هست** معنای
مصرع بودرکه عاشقک کوکلنده بیکدن حصوله کلمیجک امیدلر وار
بری دخی بو اولسون یعنی بنی آرزوی وصلدن باری منع ایتمه قوی
کوکلمده اولی آرزو ایله اکلنهیم مراد محبوبدن آرزوی وصال ایتدوکنی
بیان ایدر **از خیالت هر شبم بام و در دل روشنست** معنای مصرع بودرکه
ای محبوب سنک خیالکدن هر کیجه بنم کوکلمک طامی و قپوسی آیدنلق اولور
یعنی سنک وجودکره اولنی انوار بوندن قیاس اولنسونکه خیالکی خاطره
کتورمکله هر شب بام و در دلمده آیدنلق اولور بو تقدیرجه **ماه کو طالع**
**مشو در کوی ما مهتاب هست** معنای مصرع بودرکه ماهه سویله که دوغمسون
بزم محلمزده مهتاب واردر یعنی ماهک ضیاسنه احتیاجمز یوقدر مراد
مبالغه اوزره خیال محبوبده اولنی روشنالغی بیان ایدر **ابله آن بیدرد**
**کاندیشد که اهل عشق را** معنای مصرع بودرکه اول دردسز ابله احمق

کورکه



کورکه بونی اندیشه ایدرکه اهل عشق اولنی اربابکه **عافیت با مردن و آسودگی**
**با خواب هست** معنای مصرع بودرکه عافیت هلاک اولمقده در و آسودهلک
اویقوده در یعنی ابله بیدرد بویله قیاس ایدرکه طایفهٔ عشاقک بیدارلغی
حالنده وزندهلکی حالنده راحتلکلری یوقدر فاما خوابده و هلاک
اولمده بونلرک احتمالدرکه عافیت و آسودهلکی اوله ولکن ابله بیدرد
بونی بلممشکه عشاقک نه خوابده اولدوغی زمان راحتلکی اولور و نه هلاک
اولدوغی وقت آسودهلکی اولور خوابده اولدقلری صورتده خیال
غم معشوقله غمناک اولورلر و هلاک اولدقلری صورتده آتش افتراقیله
سوخته اولورلر مراد مبالغه اوزره عشاقک آسوده اولمدوغن بیان ایدر
**منت ده قطره آب ای دیده بر من تا بکی** معنای مصرع بودرکه
ای کوز اون دامله صو یک منتنی نجه یه دک بنم اوزرمه یعنی ای چشم شوقا
قطره یاشی آقیتمغی ایلیجه یه دک بکا منت ایدرسن **در سفال هر سگ کو جرعهٔ**
**زین آب هست** معنای مصرع بودرکه محبوبک محلهسنده اولنی کوپکلرک
اوکلرنده اولنی سفالرک ایچنده بو کوز یاشندن بر جرعه صو واردر
یعنی ای دیده بکا بش اون قطره کوز یاشی دوکمکله نه قدر منت ایتمکه
محبوبک محلهسنده اولنی کوپکلری عشاق آب دیدهلریله صوارلردیمکدر
مراد کوی محبوبده آب چشم اعتبار اولمدوغن بیان ایدر **دل تهی کن عرفی**
**این غم را بدل نتوان نهفت** معنای مصرع بودرکه ای عرفی کوکلکی
بوشه ایله بو غمی کوکلده صاقلمق ممکن دکلدر **دوستان اگر نباشد**

دشمنان تراتا به بهشت معنای مصرع بودر که دوستلرک اگر یوقسه دشمنلرک
طاقتی واردر یعنی ای عرفی درد نکده اولان غملرک پنهان اولمق احتمالی
یوقدر زیرا که بو غم حفظ اولنجق غم دکلدر باری اولمز سه دفع حرارت
ایچون لا نه کتورب دردکی بربریان ایله اگر دوستلرکک استماع ایتمکه طاقتلری
یوقسه باری هله دشمنلرک حظ ایدوب استماعنه طاقت کتورررلر وهم بو
واسطیله سندخی دفع غم ایتمش اولورسن مراد درونده اولان غمک
کشتن بیاندر ای دل حدیث صبر شنیدن ز بهر چیست معنای مصرع بودر که
ای کوکل کلام صبری اشتمکه ندن اوتری یعنی سنک صبرله کارک یوقدر
ز هر هست در پیاله چشیدن ز بهر چیست معنای مصرع بودر که پیاله ده
زهر واردر طاتمق ندن اوتری یعنی پیاله ده اولان اگر طاتمغک مناسبتی
وارسه ای کوکل سکا دخی حدیث صبری استماع ایتمکک مناسبتی واردر
خصوصا که عاشقک جمله علاقه سی اولمدوغی حالده بلکه معلوم دکلدر
مراد عاشقده صبر اولمدوغی بیاندر ای نیش غم که مرهم آسایش منی
معنای مصرع بودر که ای غم نیشی سنکه بنم جانمده اولان دردک مرهمی
پایه سنده سن بو تقدیرجه در زخم سینه ترم خلیدن ز بهر چیست معنای
مصرع بودر که سینه ده اولان زخمی یومشق در ملمق ندن اوتری یعنی
ای نیش غم سن بنم سینه مزده اولان زخمک مرهمی پایه سنده درنچون ازک
برک خلیده ایتمیوب نرم طوتا بورسن مراد عاشقک سینه سنده اولان
زخملر سائر سینه ده اولوز زخمده بکزمدوکنی بیاندر توحسن لایزالی و

عاشق



عاشق بی زوال معنای مصرع بودر که ای محبوب سن بر زایل اولمین حسن
منزلنده سن و بن دخی زوالسز اولان عشق پایه سنده یوز بو تقدیرجه ما
برد و آتشیم رمیدن ز بهر چیست معنای مصرع بودر که بزم ایکیمزده
آتش سوزانوز یا بزدن فرار ایتمک ندن اوتری یعنی عشقله چونکه آتش
اولدوغن بیاندر این دشت را سموم نسیمست و شعله آب معنای مصرع
بودر که بو صحرای عشقک باد سموم نسیمی منزلنده در و شعلهء آتش آب
خوشکواری پایه سنده در یعنی ای طالب وار صحرای عشقی بوندن قیاس
ایله صحرای عشقک آب و هواسی بویله اولنجه ای سبزهء امید دمیدن
ز بهر چیست معنای مصرع بودر که ای امید سبزه سی اوربرمک ندن اوتری
یعنی ای سبزه مراد صحرای عشقک آب و هواسی بو صورتده اولدقدن
صکره سنک بتوب وجوده کلمکک امر محالدر مراد صحرای عشقده چمنستان
امید حاصل اولمدوغن بیاندر کشت وفا عزیز بود ای نسیم وصل معنای
مصرع بودر که وفا اکنتانی غایتله عزیز اولور ای وصل نسیمی چندین بشوره
زار دویدن ز بهر چیست معنای مصرع بودر که شوره اولان یرلره بو مرتبه
اسمک ندن اوتری یعنی ای روزکار وصل اگرچه باری عاشق صادقک
وفا تخمی اسوب دانه امیدن بتوردوب خرمن مقصودن حاصل ایله و الا
شوره زار اولان رقیبک طرفنه طوغری بو قدر اسمکه ندن اوتری مراد
نسیم وصلی طلب ایتمکدر عرفی نماز زهد عذابیست بس الیم معنای مصرع
بودر که ای عرفی نماز زهد بر عذابدر که چوق الملی واردر یعنی ای عرفی

ریا وسمعه ایله اولنق نمازدن وزهددن روزجزاده صاحبنه فایده
یوقدر بلکه مقابلهسنده چوق عذاب الیم واردر فی الحقیقه ریا ایله اولنن
عباداتک وطاعاتک حقنده چوق وعید واقع اولمشدر بو تقدیرجه
جامی بکش عذاب کشیدن ز بهر چیست معنای مصرع بودر که بادهٔ عشقدن
برجامی چک بو عذابی چکمک نه‌دندر اوتری یعنی مرادی ریا ایله عبادت ایتمکی
فراغت ایدوب جام بادهٔ عشقی نوش ایتمکه ترغیبدر عشق ناوک ریزد
یکموییم تهی از یار نیست معنای مصرع بودر که عشق ناوک دوکوجیدر
دخی بنم برسرمویم یاردن بوش دکلدر یعنی عشق دایما بنی تیر بلایه وناوک
جفایه آماج وهدف ایتمشدر بنم برسرمویم یاردن بوش دکلدر بلکه
محبت محبوب جملهجا ماتمه اثر ایتمشدر بوکا بنا باورم نایدکه هر مویم
زبار افکار نیست معنای مصرع بودر که بکا اینانمق کلمز که بنم هر مویم
جور یاردن افکار دکلدر یعنی هر سرمویم عشق محبوبدن تهی اولمدیغی
کبی افکار یاردن داخی خالی دکلدر مراد عشق محبوب جمیع وجودمه
تاثیر ایتدوکنی بیاندر برهمن چون ببست زنار مغان گفتند حیف
معنای مصرع بودر که برهمن چونکه بنم میانمه محبت زنارن بغلدی بوده‌فعا
مغانلر کوروب حیف دیمکه باشلدیلر که کاین زمان بد کافرستان
غیرت زنار نیست معنای مصرع بودر که بو زمان کافرستانده غیرت
زنار یوقدر یعنی کافرستان عشقده اگر غیرت اولیدی بونک میانمه محبت
زنارن بغلندردی دیمکدر مراد میانمه زنار محبتی باغلاندوغنی بیاندر

شرمسار



شرمسار همت عشقم که در هنگام نزع معنای مصرع بودر که عشقک همتنک
شرمساریم که حالت نزع وقتنده اضطراب جان بردن مانع دیدار
نیست معنای مصرع بودر که جان تسلیم ایتمنک الم واضطرابی محبوبک
دیدارینی تماشا ایتمکه مانع دکلدر یعنی عشقک نه مرتبه همتی وار عاشقکه
حالت نزعه کلوب جان ویرمک اضطرابنده بیله بو اضطرابی فراموش
ایدوب محبوبک جمالنه تماشا ایدر مراد مبالغه اوزره عشقک
عاشقه ایتدرکی همتی بیاندر باسر هر موی تو هر صنف را صد دعوی
است معنای مصرع بودر که ای محبوب سنک هر بر سر مویکله هر کروهک
یوز دانه دعواسی واردر تا گرچه یکمو از کسی طبع تو منت دار نیست
معنای مصرع بودر که اگرچه سنک طبیعتنک بر موی قدر برکیمسه‌دن منت
طوتیجی دکلدر یعنی ای محبوب سن بر بویله عالی جنابسنکه هر سر مویکله
هر یوز دانه صنفک دعواسی وار وینه سن بونلردن بر موی قدر منت دار
دکلسن مراد مبالغه اوزره محبوبک عالیجناب اولدوغنی بیاندر انتظار
نوبهار از شک چشمهای ماست معنای مصرع بودر که نوبهار کوزلمک
بزم کوزلریمزک عارندندر یوقسه صد تماشا هست در گلخن که در گلزار
نیست معنای مصرع بودر که یوز دانه تماشا وار کوشهٔ گلخنده که گلستانده
اولمز تماشا یوقدر یعنی کوزمزک فصل بهارده آرزوسی قالمدی دیو
بهار چکمزدن الا کوشهٔ گلخنده تماشالرمز وسیرانلرمز واردر که بهارده
بولنمز احتمالی یوقدر مراد کوشهٔ گلخنک تماشاسنی بهارک اوستنه ترجیح

والله غنی عن العالمین

ایتمکدر **یار سو مویم کلیم ولن ترانی نشنود** معنای مصرع بودرکه بر سو
مویم کلیم صفتدر دینه جواب لن ترانی کوش ایتمز **باز کو بکش ای لب کابیج**
**ادب درکار** معنای مصرع بودرکه طوداغکی آج دیر دسویله بو مکانده
ادب کارده درکلدر مراد کلیم صفت اولدوغی بیاندر حضرت کلیمک
ارنی سؤال ولن ترانی جوابی ارباب ذکاوتک معلوملری اولدوغنه
تطویل کلام اولمسون دیو تحریر اولنمدی وهم غالبا بو قاعده غزلرک
شرحنده برز بیان اولنمشدی **میروی باغیر و میکویی بیا عیش تو**
**باهم** معنای مصرع بودرکه ای محبوب غیرلیله جان و دلدن صفای خاطرله
عیش وعشرت ایتمکه کیده یورسن و مع الکراهیه عرفی بیچاره یه دیه یورسنک
سنده کل **لطف فرمودی برو کاین پای را رفتار نیست** معنای مصرع
بودرکه ای محبوب لطف بیوردک جنابکزه کیده لم که بنم آیاغم رفتاره قدر
یعنی ای محبوب سنی ابتدا اغیارله کوردوکم کبی آیرودن بنده کمال غیرتمدن
مجال قالمیوب بی طاقت اولدم آیاغمده رفتار ایتمکه قدرت قالمدی لطف
ایدوب کزمعادتیله کیدکز بز اردن کیدریوقدر دیمکدر مراد محبوبنی غیرلیله
کوروب دردرزک اولدوغی بیاندر **تا روی دلفریب تو بستان آتشیست**
معنای مصرع بودرکه ای محبوب حسنک کول ایلدیجی جمالک بوستان آتش
منزلنده در یعنی کلکون رنک و برحرارتدر **دل مرغ نغمه سنج کلستان**
**آتشست** معنای مصرع بودرکه بو دفعه عاشقک کوکلی آتش کلستانک
نغمه طاربجی اولمش مرغیدر یعنی عاشقک کوکلی اول آتشک عندلیب

نغمه



نغمه بجی منزلندر مراد مبالغه اوزره حسن محبوبله دل عاشقی مدحدر
**یارب چه آتشی تو که چندین هزار داغ** لفظ یارب تعجب طریقی اوزره
شو الدر معنای مصرع بودرکه عجبا ای محبوب سن نه پرضیا و پرحرارت
آتشسنکه جانمده بیک داغ **از حسرت جمال تو بر جان آتشست** معنای مصرع
بودرکه سنکه جمالکک حسرتندن آتشک جانی اوزرینه در یعنی ای محبوب سنک
زعمیله آتش سوزانی اولدوغی بوندن قیاس اولنسون مراد مبالغه اوزره
حرارت حسن محبوبی مدحدر **کرمست چشم زروی تو دور نیست** معنای
مصرع بودرکه ای محبوب اکر سنک جمالک شوقندن زرحسرت باده سندن
سرخوش اولسق بعید اولمز زیراکه **آتش پرست واله و حیران آتشست**
معنای مصرع بودرکه آتش پرست اولن کیمسه دایما آتشک واله و حیرانیدر
یعنی ای محبوب بز ارسنک جمالی آتشا کلک مفتونی اولمشزدر بوتقدیرجه جمالک
مشاهده ایتدکجه باده چشمدن مست اولدوغمز بعید اولمیه زیراکه آتش پرست
اولن کیمسه واله وحیران آتشدر مراد مبالغه اوزره محبوبه تعشق ایتدوکنی بیاندر
**افسرده را نصیب نباشد دل کباب** معنای مصرع بودرکه بیعشق اولوب
افسرده وجود اولن زاهد بیمذاقه کوکل کبابنی یمک نصیب اولمز زیراکه
**آن باید این نواکه مهمان آتشست** معنای مصرع بودرکه بو کباب دل انعم
سن بولورکه محبوبک آتش حسنک قونوغی اوله یعنی بو نعمت هرکسه نصیبی
میسر دکلدر انجق آتش عشقله علاقه سی اولن عاشقه مخصوصدر مراد مبالغه
اوزره آتش عشق محبوبی بیاندر **ای طایر بهشت زباغ دلم حذر** معنای

مصرعٔ بودرکه ای جنّت طاری بنم کبی کلمک باغچسندن حذر ایله یعنی کلوب
بونده طیران ایتمه که **کین لاله زار داغ کلستان آتشست** معنای مصرع
بودرکه بو لاله زار اولن کوکلم باغچسی آتش کلستاننک داغیدر یعنی
ای طایر بهشت سن بونی لاله زار قیاس ایدوب جولان وطیران ایتمکه جمکه
کلستان آتشک داغدیدر نهایت لاله صورتنده نمایان اولور مراد مبالغه
اوزره داغ درونی بیاندر **خون شهید عشق جهان افروکرفت** معنای
مصرع بودرکه محبوبک درد عشقندن شهید اولن عاشقک قانی جهانی آتشه
طوتدی یعنی خون شهید عشق اول مرتبه چوغالدیکه بو جهانی قپلادی امدی
**کشتی باز نوح که طوفان آتشست** معنای مصرع بودرکه ای طریق عشقده
حضرت نوح مرتبه سنده اولن پیر طریقت بر سفینه دوز که طوفان آتشی دنیایی
الدی مراد مبالغه اوزره خون شهید عشقک جریانی اولدوغنی بیاندر **مستم**
**زمحفلی که دود آتش جحیم** معنای مصرع بودرکه بر مجلسک باده سندن مست اولمشکه
آتش جهنم **ته جرعهٔ زساغرمستان آتشست** معنای مصرع بودرکه اول آتش
باده سندن مست اولانلرک ساغرلرینک دبنده قالان شرابک تلفیدر یعنی بن
بر مجلسک باده سندن مست اولمزم بلکه شول محفلک میندن سرخوش اولورمکه
نار جحیم ته جرعهٔ ساغرمزلنده اولنه آنلرک باده لری آتشنک یاننده حارثی
بوندن نار جحیمی تخفیف ایتمک حقمز نهایت کمال مبالغه اوزره باده عشقک
آتش وحرارتنی بیاندر ایمکدر فی الواقع باده عشق الهینک حرارتی نار جحیمه
غالب اولدوغنده اول باده نی نوش ایدنلر شاهد اولدلر در **افتاده دامنی**

دل



**دل عرفی بدست عشق** معنای مصرع بودرکه عرفینک کوکلنک الی عشقک
النه دوشمشدر مال معنای تغییر ایدوب بیورر که **یعنی که دست شعله**
**بدامان آتشست** معنای مصرع بودرکه شعله نک الی آتشک اتکنده در
یعنی عشقک شعله سی شابه سنده در دامن دل عرفی آتش منزلنده در بو
تقدیرجه فرض ایده لم که دامن دل عرفی عشقک النه دوشمش شعله خود
آتش سوخته ایتمکه قادر دکلدر مراد مبالغه اوزره کوکلنده اولن آتشی
بیاندر **دلم بقبله اسلام مایل افتادست** معنای مصرع بودرکه بنم کوکلم
اسلامک قبله سنه مایل دوشمشدر یعنی قبله دین اسلامه مایل اولوب محبت
ایتمشدر **صنمتراش من از کفر غافل افتادست** معنای مصراع بودرکه
بت قازیجی کوکلم کفردن غافل دوشمشدر یعنی صنم صفت اولن محبوبلرک
هواسندن تغافل ایدوب قبله اسلامه مایل اولدوغنی بیاندر سایر
تصوف اوزره اولن معناسی اربابنه معلومدر **مرامعامله درکوچه**
**ایست باممرهم** معنای مصرع بودرکه بنم سینمده اولن جراحاتک مرهمله
معامله سی شول بر بوجقده درکه **که صد مسیح بیک زخم بسمل افتادست**
معنای مصرع بودرکه یوز دانه مسیح بر یاره ایله اول کوچه ده کشته اولمشدر
یعنی بنم وجودمده اولن زخمک مرهمله آشنالغی بوقدر زیراکه مرهم قبول
ایده جک زخم دکلدر بوسببدندر که حضرت مسیح مرده لراحیا ایدرکنی بنم
مرهمله معامله ایده جکم کوچه ده یوز دانه مسیح صفت اولن عاشق بر زخمله
کشته اولمشلردرکه وجودلرنه علاج ایتمکه قادر دکللردر مراد مبالغه

اوزره زخمنك مرهمله معامله ایتدوكی كوچه نك شدتین بیان ایدر **نه طوف**
**كعبه مباد اكه نا امید شویم** معنای مصرع بودركه كعبهٔ مقصودك طوافندن
اولمیه كه نومید اولایم **مدد كنید كه جمازه در گل افتادست** معنای
مصرع بودركه مدد ایدیكز كه دوه چاموره دوشمشدر یعنی ای كعبه
مقصودك رهروی اولن حجاج بندخی سزكله بو طریقه سالك اولوب
رفیق اولدم نهایت جمازهٔ وجودم یولده وحل هوا و هوسه یتوب
طی مراحل قطع منازل ایتمكه قادر اولمیور لطف ایدوب بكا امداد ایدك
تا كه طواف كعبهٔ مقصوددن نا امید اولمیم مراد ارباب دلدن استمداد
طلب ایتمكدر **من از خیب عمارت گدا شدم ورنه** معنای مصرع بودركه
بن عمارت ایتمك بیلمدكمدن گدا اولدم یوقسه **هزار گنج بویرانهٔ دل**
**افتادست** معنای مصرع بودركه ویرانهٔ دلده بیكرانه خزینه دوشمشدر
یعنی بنم مالملكمی صرف ایدوب گدا صورتنده قوین خرابهٔ درونمی تعمیر
ایتمك بیلمدیكی و الا بو سودا اولمسه بنم درونم خرابه سنده بیكرانه
خزاین مدفون اولمشدی اصلا كیمسه یه عرض احتیاج ایدوب گدا صورتنده
اولمزدم نهایت بنی تعمیر دل فریفته ایدوب جمله مالملكی یولنه صرف ایلدم
مراد تعمیر دل ایتدوكن بیان ایدر **زبار درد سبک مایه دان شهیدی را**
معنای مصرع بودركه درد والم یوكندن ییكلجك سرمایه لی بل اول بر
شهیدكه **كه از محیط محبت بساحل افتادست** معنای مصرع بودركه
محبتك دریای محیطندن ساحل نجاته دوشمشدر یعنی بو شول عاشق صادقدركه

طریق



طریق عشقده شهید اولمشدر سن اول عاشقی بار دردی سبك مایه اولینی
كیمسه اردن بل زیرا كه ایروق اول عاشق محیط بلادن ساحل نجاته چیقوب
بو ورطه دن خلاص اولمشدر مراد مبالغه اوزره درد عشقی بیان ایتمكدر
كه تا اولمینجه بو دردن خلاص اولنمز **بدیر میرود ای كعبه چو رهت فریاد**
معنای مصرع بودركه ای كعبهٔ مقصوده ره بینكمنه فریاد اولسونكه
سنك یولنك دیر طرفنه دوغری كیده یور زیرا كه **كه مست خرابی و آتش**
**بمحمل افتادست** معنای مصرع بودركه سن یولنك مستی اولمش سن
و محمله آتش دوشمشدر یعنی ای كعبه رو اولن طالب اولا سنك كعبه
یولنه سالك اولدوغك طریق دیر طرفنه دوغری كیده یور آگاه
اول كعبهٔ مقصوده بو یولدن كیدلمز و ثانیا بادهٔ خواب غفلتدن مست
اولوب محمل وجودكه آتش غرور دوشمشدر خبرك یوق مراد كعبهٔ مقصوده
كیده جك طریقه رابطه كیرمك لازم ایدوكن بیان ایدر **چگونه گریه**
**نجوشد كه چرانم چشم** معنای مصرع بودركه آغلمق نیچه جوش وخروش
ایتمیونكه بنم حیران اولن كوزم **بآفتاب قیامت مقابل افتادست**
معنای مصرع بودركه قیامتك كونشی منزلنده اولن محبوبك جمالنه
مقابل دوشمشدر یعنی بویله كوز گریه دن خالی اولمز دیمكدر مراد مبالغه
اوزره محبوبك جمالنده اولن ضیای مدحدر وكندونك اول جماله
باقوب گریه دن خالی اولمدوغن بیان ایدر **بر آستان محبت شهید شد عرفی**
معنای مصرع بودركه عرفی محبتك آستانی اوزرنده شهید اولدی یعنی

عرفینك آستان مجتبده شهید اولمسی عینیله بویله كا بكزر كه بهمنی بدر
كعبه بسمل افتاد دست معناسی معرعك بودر كه بر دانه بهمنك كعبه قبوسنده
كشته دوشمشدر مراد مبالغه اوزره آستانه مجتبی مدح ایدوب كندو
وجودینی اول آستانه ده حاجیلر كوررمكدر عشق نارم كه هركس یافت
ایمانش بسوخت عشقی كتوررمزم كه هركیمسه اول عشقی بولدی ایمانی یاندی
یعنی بو عشق مجازی اول سببدن لسانه وخاطره كتوررمزم كه هركیمكه
بو عشق مجازه دوشدیسه آخر الامر اول شخصك ایمان واعتقادی
معشوق ظاهری طرفندن سوخته اولدی آیروق اعتقادی قالمدی
وهم بو سببدن اوتری عشقی كتوررمزم كه هركه اوردی بدامن ریخت
دامانش بسوخت هركیمكه آتشنه بر دردی دوكدی دامانینی یاقدی فعل
متعدی اولمقده جایز لازم اولمقده جایزدر مراد مبالغه اوزره تأثیر
آتش عشقی بیاندر در دلم بگذشت دوش اندیشهٔ باغ خلیل حضرت
خلیلك كلستاننك اندیشه‌سی دون كیجه كوكلمده كچدی یعنی دون كیجه
حضرت خلیلك قصه‌سنه وحكایتنه ملاحظه ایدوب كلستاننی خاطرمه
كتوردم بو دفعه از عدم برخواست فریادی كه بستانش بسوخت عالم
عدمدن فریاد قالقدیكه خلیلك بوستانی یاندی یعنی وجودمده اولان
آتشی واربوندن قیاس ایتكه خلیلك باغچه‌سن اندیشه ایدوب خاطرمه
كتورمكله عالم عدمدن فریاد ایتدیلر كه بوستان خلیل آتشه یاندی عجبا
بوكا كیم آتش اوردی دیرلر كمال مبالغه اوزره وجودمده اولن آتش
عشقك



عشقك تأثیرینی بیاندر وه كه دامین بی ادب دودی فغان ازدل كه
دوش عجبا قنغی عاشق بی ادب دون كیجه كوكلندن بر توتون صاعدی كه
شمع رحمت كشت دربر خاك شهیدانش بسوخت رحمت چراسی اولوب محبوبك
شهیدلرینك طپراغی اوزرنده یاندی یعنی قنغی عاشق بی ادبدر كه
محبوبك آتش عشقنه صبر وتحمل ایتمیوب درونی دلدن بر آه آتشناك چكدیكه
اول آهك كمال تأثیرندن توتونی شمع رحمت پایه‌سنده اولوب شهید
عشق اولانلرك مزارنده یانمغه باشلدی مراد مبالغه اوزره عاشقك
آهنده اولن حالاتی وتأثیری بیاندر قطرهٔ بردامن عیسی زمژكانم
چكید بنم مژكانمدن بر دمله باشی حضرت عیسینك اتكنه دمله‌دی بو دفعه
شعلهٔ از دامنش جست وكریبانش بسوخت حضرت عیسینك اتكندن بر
شعلهٔ آتش صچرایوب یقه‌سن یقدی یعنی اشك چشممده اولن آتشك
حرارتن واربوندن قیاس ایتدیكه عیسینك اتكنه مژكانمدن بر قطره
چكیده اولمسیله دامننده بر شعله صچرایوب كریبانن سوخته ایلدی مراد
مبالغه اوزره آب دیده‌سنده اولن آتشك حرارتنك كمال تأثیرنی
بیاندر جبریل آمد بمنع عرفی از عشق صنم حضرت جبریل كلوب عرفی صنمك
عشقندن منع ایلدی منعی وحی بویوزدن اولدیكه مشت خاكی ریخت
برسركه ایمانش بسوخت ریخته اولن ضمیر شین عرفیه راجع اولمقدن
صنمه راجع اولمق مناسبدر معنا بودر كه بر آوج خاكی آلوب ول صنمك
باشنه اوزرینه دوكدیكه عرفینك ایمان واعتقادی یاندی یعنی هركسك

جوابیله صنمک عشقندن فراغت ایدوب منع اولنمزدی تاکه جبریل کلوب
براوج خاک آلوب اول صنمک باشنه دوکدیکی براق بویله صنمک باشنه
اولسونکه عرفی بوکا عاشق اولوب اعتقاد ایده یورجبریلدن بو حالتی
کوریجه ایروق عرفینک صنمه ایمانی و اعتقادی قالمدی مراد مبالغه اوزره
کندو رتبه سنی مدح ایدوب صنمدن فراغت ایتدوکنی بیان ایدر **کر تکیه کاه کلخنی**
**وکر مسند جمت** معنا بودرکه اکر تکیه کاه کلخندر و اکر مسند جمدر یعنی کوشه
کلخنده قرار ایتدوکم صورتده ده وتخت پادشاهیده جلوس ایتدوکم
صورتده ده **رویم بروی محنت ولب برلب غمت** معنا بودرکه
بوزم محنتک یوزنه دره و دوداغم غمک دوداغنه دریعنی ذوق وصفا
ایتمک احتمالم یوقدر دایما مخاطبم محنتدر ومصاحبم غمدر مراد مبالغه
اوزره غم دوست اولدوغنی بیان ایدر **ما ناز نیکنامی عصمت نمیکشیم**
معنا بودرکه بز پاکلک ایو نامیله اولمقلغک نازینی چکمزز یعنی بزلرده
اول حوصله واول دماغ یوقدرکه عصمت بزلره نازه استغنا ایتدوکی
زمان نازنه تحمل ایدک بلکه **رندی حریف ماست که بدنام عالمست**
معنا بودرکه بزم حریفمز و یارانمز رندلکدرکه رسوای عالمدر یعنی عصمت
بزمله حریف ویاران اولمز زیرا که اول بر نازه استغنا صاحبی وجوددر
بزلر آنک نازنی چکمزز بزم حریفمز وهم مشربمز انجق رندلکدرکه اولدخی
بزجلین بدنام عالم اولمش بر وجوددر مراد مبالغه اوزره رندمشرب
اولدوغنی بیان ایدر **صد سیل فتنه آمد وکردی نجا نرفت** معنا بودرکه

یوز



یوز دانه فتنه سیلی کلدی ویرندن بر دانه توز کتمدی **قصر مراد ماست**
**که موقوف یکدمست** معنا بودرکه بزم مرادمز قصریدرکه بر نفسه موقوفدر
یعنی بزم قصر وجودمزک متانتنی واستوارلغنی وار بوندن قیاس ایتدیکه
سیل شدتدن بنالری خراب ایدرکن یوز دانه فتنه وفا سیلی بر اولوب
قصر وجودمزه دوغری جریان اولدیلر دینه اول قصردن بر توز قوپرمغه
قادر اولمدیلر فاما بویله متین بنای عالیشانی ایکن خراب اولمسی بر نفسه
موقوفدر زمانی اندل نفس چقدوغی کبی کندودخی خراب اولور مراد سیل فتنه دن
وجوده ضرر اولمدوغنی بیان ایدر ماداکه روح باقیدر **جز در کنار دود وشی**
**ملامت نیارمید** معنا بودرکه ملامتک اموزندنی وقوجاغندن غیری
یرده آرامدی **این بیقرار دل که جکر کوشه غمست** معنا بودرکه بو بیقرار
اولن کوکلمکه غمک جکر کوشه سیدر یعنی طفل بنم کوکلم غمک جکر کوشه سی
پاپه سنده اولدوغنه اصلا برمکانده قرار ایتمز فاما ملامتک اموزنده
وقوجاغنده اوتوردوغی زمان آغلمیوب آوتور مراد مبالغه اوزره
کوکلنک غمله وملامتله متحد اولدوغنی بیان ایدر **عرفی تمام لاف مسلمانیست**
**لیک** معنا بودرکه عرفی مسلمانلق لافنک تمامیدر لیکن یعنی عرفی اسلام
دعواسنده شول مرتبه لاف وکذاف ایدرکه کویا وجودی تمام اسلامیله مملو
اولمشدر فاما **تالب کشوده ایم بجد زنک ملزمست** معنا بودرکه حتی بزلر
دوداق آچمزدن یوزده انر زنک ایله الزام اولمشدر یعنی عرفی اسلامدر لجو
ندن دم اچدوب لاف ایلدی بو دفعه بزلر کندونک دعواسنه مناقص

ازلن ایتدوکی اشتال فصیحه سویلدوکمز کبی یوزدانه صیه تیله ملازم اولوب
ایتدوکی لافه نادم اولدی مراد تحقیر نفس ایدوب اسلامده اولکن
تقصیراتن بیاندر و با خود معنا بو دیمک اوله که عرفی دعوای اسلامده
چوق لاف ایلدی فاما بزلر تکلم ایتدوکمز زمان اول دعواده بو دفعا
کندوسی ملزم اولوب بزم اسلاممزک یاننده لاف ایتمکه قادر اولمزدی یا خود
معنا بویله دیمک اولا که عرفی بو قدر لاف ایتدی فاما بزلر تکلم ایتدوکمز
زمانی ای عرفی سن یوز دانه زنکله ملزم اولوب ایتدوکک لافه نادم
اولورسن زیرا که سوزلرمز دعوا که مطابق حقمز بر آلای مالایعنی
جوابلردر دعوای اسلامده خود لاف ایدن کیمسنه مالایعنی جوابلر سویلمز
بو صورتده عرفی کندویی غایب منزلنه تنزیل ایدوب خطاب ایتمش
اولور **دوش بختم دامنی در چنک داشت** معنا بودر که دون کیجه بنم
بختم برانکی پنجه سنده طوتدی یعنی کمال مساعده سندن دونکی کیجه ده
اولن ذوق و سروری کوروب بنم بختم دامن بکف اولوب رقصه باشلدی
**وز تخل روی نکاهم رنک داشت** معنا بودر که بر محبوبک کل کبی اولن
جمالندن بنم نکاهم رنک طوتدی یعنی محبوبک جمالی کلینک بادسنه کثرت
مشاهده دن کوزم قراروب آتش رنکنه دوندی مراد مبالغه اوزره کل
روی محبوبه مدحدر و اول کیجه ده اولن سروری بیاندر **بسکه میشد التماس
دل قبول** معنا بودر که کوکلک رجاسی چوق قبول اولدی یعنی اول کیجه
محبوب کوکلمک چوق التماسن قبول ایدوب هرنه طلب ایتدمسه یوق دیمیوب
جملەسن



جملەسن ویردی حتی **از تمنای شهادت تنک داشت** معنا بودر که شهید
اولمق رجاسندن عار طوتدی یعنی اول کیجه ده اولن احسانلری کوردیده
عارندن وحجابندن شهادتی طلب ایتمدی که بو احسانلرک یاننده شهادتک
نه وجودی وار یمشکه سن بندن طلب ایدرسن مراد مبالغه اوزره کندویه
اولن احسانی بیاندر **در خیالم شکر بود و شکوه بود** معنا بودر که بنم
خیالمده شکرده وار ایدی و شکایت دخی وار ایدی یعنی اول کیجه ده محبوب
بو قدر التماسی قبول ایدوب رد ایتمدوکندن اوتری حق تعالی حضرتلرینه
چوق شکر ایتمک وار ایدی خاطرمده و سابقلرده ایتدوکی جور و جفادن
اوتری محبوبه شکوا ایتمک دخی وار ایدی خیالمده بو دفعا کمال سرورمدن
مست اولوب بلمزمکه **نغمه ام یارب کدام آهنک داشت** معنا بودر که
بو شکر و شکایت نغمه لرندن عجبا یاربی بنم نغمم قنغی آهنکی طوتدی یعنی بندن
شکر ایتمک صادر اولدی و الا شکوا ایتمک می ظهوره کلدی مراد اول
کیجه مدحدر **عشق که با جان ما دشمن بود** معنا بودر که عشق تحقیق بزم جانمزه
دشمن دکلدر یعنی عشق دایما بزم جانمزک عدوسیدر زیرا که **شعله با خاشاک
دایم جنک داشت** معنا بودر که شعله دایما خار و خاشاک ایله جنک طوتدی
یعنی بزم جانمز و دلمز خار و خاشاک مثابه سنده در و عشق محبوب شعله آتش
مایه سنده در بو تقدیرجه آتش ایله خاشاکک دوستلغی یوقدر بلکه بربرینه دشمندر
دایما جنک ایدرلر مراد عشق ایله جانک دشمن اولدوغن بیاندر **نقش بند
حسن عرفی راز بود** معنا بودر که حسن نقشنک بغلمه سی عرفی قایدی یعنی

نقش بند حسن اولملغله صنعتنی عرفی قابری کندودن غیری یه صنعته
برکیمسنه ایتمکه قادر دکلدر اول سببدن **کز دل فرهاد سنگ نقش داشت**
معنا بودرکه فرهادک که کلندن طاش نقش طوتدی یعنی نقش بند حسن
اولمغی عرفی قیدی بودر فقط فرهادده طاش نقش ایتمک صنعتنی قویدی
فی الواقع فرهادک کاری کوه قازمق ایدی و طاش نقش ایتمک ایدی
مراد کندویله فرهادک مرتبه سی بر اولمدوغنی بیاندر **خوشم میطلبم نخورکه**
**بر تیرم عشقین زدست** معنا بودرکه قانی ایچنده خوشم چه ارلکه محبوب
بنی او قیله بوغلین وردی بو دفعه **باز این چه ناوکست که عشق از**
**کمین زدست** معنا بودرکه کیرو بومرتبه او قدرکه عشق بیکانکی ندن اورمشدر
یعنی مقصود اکر بنم مجروح اولمه ایسه محبوب بنی تیر محبتله اورمشدر دونی
اول زخمله خوشم حالم یا عشقک مرادی و غرضی ندرکه اولدخی بنی کمیندن
ناوک ایله اورمشدر مراد تیر محبت ایله و ناوک عشقله مجروح اولدوغنی
بیاندر **غیرت بزنهر کرده بدل خون قدسیان** معنا بودرکه ملائکه
قدسیه نک قانلرنی زهره تبدیل ایتمشدر غیرت بوندن اوتریکه **تا تیغ**
**غمزه بر دل روح الامین زدست** معنا بودرکه حق محبوبک غمزه سی
قلبی روح الامینک کوکلی اورزنه اورمشدر یعنی سن بربویله محبوب فی
شانسنکه حضرت جبرئیل امین تیغ غمزه کک مجروحی اولوب عاشق جمالک
اولدوغنه سائر ملائکه نک بیورشکدن و بو غیرتدن خونلری زهره مبدل
اولمشدر که تولیدیکه بزلر دخی سنک جمالکه عاشق اولوب مجروح تیغ غمزه ک

اولیدق



اولیدق مراد تیغ غمزه محبوبه مدحدر و نعت شریف اولسه ده جایزدر
**مشکل که مرک روی بمیدان ما نهد** معنا بودرکه مشکلدرکه وجود
موت و عسکر هلاک بزم میدانمزه یوز قویه یعنی موت بزم معرکه میدانمزه
کلوب عرض دیدار ایتمکه جرأت ایده مز زیراکه **از بسکه فتنه صف به**
**یسار و یمین زدست** معنا بودرکه چوق فتنه که صولده و صاغده صف اورمشدر
یعنی میدانمزک یمین و یسارده فتنه عسکری قوشوب صفلر باغلمشدر
بو تقدیرجه موت میدانمزه کلمکه خوف ایدوب جرأت ایتمز مراد مبالغه
اورزه مفتون اولدوغنی بیاندر **شوری نمانده در دل پروانکان**
**عشق** معنا بودرکه عشقک پروانه لرنک کوکلنده بر غوغا و شوریده لک
قالمامشدر **تا نیستی بشمع دلم آستین زدست** معنا بودرکه حق یوقلق بنم
کوکلم چراغینه نک اورمشدر یعنی وجودیتی بنم شمع دلمی باد استین ایله
اوروب سوندردکندن بری و قد پروانه عشق اولن کیمسنه لر کلوب شمع دلمک
اطرافنه دولنوب شورش و غوغا ایتمکدن قالدیلر زیراکه پروانه نک جمعیتنه
سبب شمعک ضیاسیدر مراد بادنیستی شمع دلنی اطفا ایتدوکنی بیاندر **ناقوس**
**عشق میزنم و رقص میکنم** معنا بودرکه عشقک ناقوسنی اوررم و رقص
ایدرم عجبا **بوی کدام مغبچه بر مغز دین زدست** معنا بودرکه قنغی مغبچه نک
رایحه عشقی مغز دینی اورزنه اورمشدر یعنی عجبا قنغی بت ترساچه نک مفتونی
عشقی اولمشکه بشرایطه دینی اولمین ناقوسه چالوب مغبچه نک هوای عشقیله
رقص ایدوب یوررم مراد بت ترساچه یه کرفتار اولدوغنی بیاندر **عرفی نماند**

هیچ بدرویشش سری معنا بودرکه عرفینك آصلا هیچ درویشلکده
برهواسی قالمه مشدر از بسکه می بمردم خلوت نشین زدست معنا بودرکه
چوقلکه شراب خلوت نشین اولن آدم اورمشدر یعنی عرفی بر مردم خلوت
نشین و درویش صفت کیمسنه ایدی فاما حالا هیچ درویشلکه آصلا برهواسی
و محبتی یوق بس بللی اولدیکه کیفیت شراب مردم خلوت نشینه دخی تاثیر
ایتمشکه عرفی بو حاله قویمش مراد خلوت نشین اولوب کیفیت بادیه مبتلا
اولدوغنی بیان ایدر ما را بطرب نسبت پیوند حرامست معنا بودرکه بزم ذوق
و صفا بله علاقه ایتمه مز حرامدر زیراکه بر اهل محبت دل خرسند حرامست
معنا بودرکه اهل محبت اولن کروهك اوزرینه فارغ اولن کوکل حرامدر
یعنی دعوای عشق و محبت ایدن آدمه مناسب اولن بودرکه دائما درد و
محنتله علاقه ایده و الا ذوق و سرور بله علاقه ایتمك کندویه بو طریقده
حرامدر مراد اهل محبته طرب و دل فارغ حرام اولدوغنی بیان ایدر در مذهب
ما تشنه لبان شربت کوثر معنا بودرکه بز تشنه لبلرك مذهبنده عادت
بودرکه شربت کوثر دخی اولورسه بی چاشنی آن لب چون قند حرامست
معنا بودرکه اول شکر کبی شیرین و لذیذ اولن طوداغك چاشنیسی اولمدقجه
حرامدر یعنی حاصل معنا بودرکه محبوبك قند کبی لذیذ اولن طوداغی اولمدقجه
عاشق تشنه لبه شربت کوثر حرام اولدوغنی بیان ایدر از وصل مجو کام که در
باغ محبت معنا بودرکه وصل محبوبدن مراد آرزو ایتمه که محبت باغنده
چیدن ثمر نخل برومند حرامست معنا بودرکه میوه دار اولن نخلك

میوه سن



میوه سن دوشرمك حرامدر یعنی ای عاشق باغ وصل محبوبه داخل اولدوغك
وقتده قوپوب میوه وصاله دست درازلق ایتمکه بو باغ وصلك نخل
برومندندن میوه دوشورمك حرامدر آنجق تماشاسنه قانع اول مراد
محبوبدن وصال طلب ایتمکه حرام اولدوغنی بیان ایدر دارم هوس دیدن
ماهی که برویش معنا بودرکه بر ماه صفت اولن محبوبك جمالنی کورمك
آرزوسن ایدرمکه آنك یوزینه غیر از نظر لطف خداوند حرامست
معنا بودرکه افندیسنك لطفنك نظرندن غیریسی حرامدر یعنی هر محبوبك
آرزوی جمالنده دکلم بلکه شول ماهوش اولن محبوبی استرمکه صاحبنك
لطفی نظرندن غیری کیمسه نك نظری آنك یوزینه یتمامش اوله مراد هر محبوبه
میل ایتمدوکنی بیان ایدر محرومی یعقوب از انست که بر زید معنا بودرکه
حضرت یعقوبك جمال حضرت یوسفدن بر نیجه زمان محروم اولمقلغی بوندندر
اوتری ایدیکه حضرت یعقوب اختیار ایلدی شرعی که در و دیدن فرزند
حرامست معنا بودرکه بو شریعتی که اول شرعده اولادنی کورمك بله حرامدر
یعنی حقیقت اوزره اولن طریق محبت بویله درکه محبوبندن غیری اولادینه
بله نظر ایتمك حرام اولدوغنی بیان ایدر یارب چه بلاییست که در مذهب
خوبان معنا بودرکه یاربی عجبا بو نه بر بلادرکه محبوبلرك مذهبنده و
طریقنده دشنام حلالست و شکر خند حرامست معنا بودرکه بیچاره عاشقه
سوکمك و دل آزارلق ایتمك حلالدر و شکر خند اولوب لطف و احسان ایتمك
حرامدر مراد مبالغه اوزره محبوبلرك بدخو اولدوغنی بیان ایدر زندانی غم

باشی که در شرع محبت معنا بود که عشق ازمنوب اولنوب سلرده
اولکه محبت شریعتنده صیدی که نشد کشته درین بند حرامست معنا
بودرکه بر شکارکه بو بندده اولمیه اول شکارک اتی حرامدر یعنی ای عاشق
اکر مرادک صید حلال کبی وجودک هرکسک یاننده مقبول وعزیز اولمق
ایسه محبوبک غمی زندانینده افنای وجود ایت تا که شرع محبتده صید حلال
اولسن مراد محبتده افنای وجود ایتمکدر دینیلدر عرفی بود از میکده
درد قدح نوش معنا بودرکه عرفی درد وغم میخانه سنده قدح نوش
اولور یعنی عرفی عزیز میخانه لرکه باده سندن نوش ایتمز بلکه درد میکده سنک
قدح نوشی اولور فاما آن باده ننوشد که بکویند حرامست معنا بودرکه
اول شرابی نوش ایتمز که اهل شرع اول باده یه حرامدر دیه لر مراد باده
محبتله مست اولدوغنی بیاندر دو عالم سوختن بینک عشقت معنا
بودرکه ایکی عالمی آتش محبته یاقمق عشقک حیله وجادولغیدر شهادت
ابتدای جنک عشقت معنا بودرکه شهید اولمق عشقک جنکنک اولیدر
یعنی عشق بر بویله خصم قویدرکه دنیا وآخرتی بینکله سوخته ایتمکه قادردر
وکنددیله جنک ایتمک لازم کلسه مجال وبرمیوب در جنکده اول خصمی
اوروب شهید ایدر مراد عشقله مقاومت اولمدوغنی بیاندر کجا پژمرده
کردد غنچه شوق معنا بودرکه شوق غنچه سی پژمرده اولور یعنی بزم شوقمز
غنچه سی اصلا پژمرده لک قبول ایتمز زیرا که که بکیرد آب عشق و رنک
عشقت معنا بودرکه باشی آب عشقدر ورنک عشقه ... یعنی باشندن

باشه

147

باشه آب عشقم ورنک عشقله مملو ایلمشدر بو تقدیرجه پژمرده اولمق
احتمالی یوقدر مراد غنچه شوقک پژمرده اولمدوغنی بیاندر دماغ آشفته
داریم دل نام معنا بودرکه دل نامنده بر دیوانه اولنی دماغ طوتارز
بز ارکه که سرتا پای صلح وجنک عشقت معنا بودرکه باشدن تا آیاغه وار بجه
عشقک صلحیله جنکیدر یعنی بر بویله آشفته دماغ کوکله مالکزکه باشدن آیاغه
واربجه یرک عشقک صلح وجنکیله مملودر بو قرار اوزره دورمز آشفته
دماغ اولدوغنه که صلح اولور وکه جنک ایدر مراد آشفته دل اولدوغنی
بیاندر هر آن کرد بلا کز دهر خیزد معنا بودرکه هر شول بلا وجفا توزی که
دهردن قالقه دلیل شوخی لشکر نک عشقت معنا بودرکه عشقک لشکرینک
اولمسنکه شوخلغنکه دلیلدر یعنی جوهر عشق لشکرنکه اولدوغی زمان دنیایه
بلا توزلری صاوررر وروزصفت اولدوغی وقت عالمه خورشید کبی
ضیابخش اولور فی الحقیقه عشقک بو حالتلری واردرکه کاهی بر عاشقک
باشنه توزلر قوپاروب کوندزی کیجه ایدر وکاهی بر کمال سروردن عاشقه
نوربخش اولوب کیجه یی کوندزه دوندرر مراد عشقک بر حالت اوزره قرار
طوتمدوغنی بیاندر مکس را رغبت پروانکی سوخت معنا بودرکه مکسی
پروانه لک رغبتی یاندردی ورنه قتل عرفی ننک عشقت معنا بودرکه
بو قدر عرفینک قتلی عشقک عاری یدر یعنی عرفینک وجودی مکس پایه سنده
ایدی فاما پروانه صفت اولمقلغه رغبت ایتدوکی ایچون آتش شمع عشقه
ارب ... وجودینی یاندردی واکا عشق عرفینک وجودینی ... ایدوب

قتل ایتمزدی بلکه وجودندن عار ایدرکه بونه شیدرکه سن بنی قتل ایدویم
مراد عشقک یاننده کندونک بو وجودی اولدوغنی بیاندر زخم از دهان
تیغ ربودن نزاع ماست معنابودرکه محبوبک عشقنک قلیجنک آغزندن
زخم قپمق بزم نزاعمزدر یعنی بزلر شول عاشق صادقلردیوزکه محبوبک قلیجنک
زخمنک اوزرنه نزاع ایدرزکه قوی اول بنی زخمدار ایتسون بعده سنی
مجروح ایتسون تسلیم گشتن وبه طپیدن سماع ماست معنابودرکه اول
تیغک زخمنه تسلیم اولمق وچرپنمق بزم سماعمزدر یعنی سایر خلق مجروح اولدغی
وقت بادیه طاقت کتوره میوب چرپنرلر فاما بزلر تسلیم اولوب صفامزدن
سماع ایدرز والا چرپنمغی بلمزز مراد عشقه تسلیم اولدوغنی بیاندر
در بتکده دیر وحرم هرکجا که هست معنابودرکه دیرک وحرمک آلم وصانم
اولجق مکانده وبونلردن ماعدا هربر یرده که وار ایسه دین شکسته ودل
پرخون متاع ماست معنابودرکه شکسته اولمش دین وپرخون اولمش
کوکل بزم متاعمزدر یعنی کرک بازار دیرده اولسون وکرک بازار حرمده
اولسون وکرک غیری مکانلرده اولسون بزلر بیع وشرایه شروع ایتدوکمز
زمان خلقه عرض ایده جکمز متاع دل پرخون ایله دین شکسته دره اوتچه نقش
ایدوب زهد وتقوی ایله آشنا اولمیوب دل خون اولدوغنی بیاندر صد فوج
ناز وعشوه بمیدان طلب کرباز معنابودرکه ای محبوب یوز دانه ناز وعشوه
کروهنی میدانه دعوت ایت که بنه جنگ ستیزه تو وعجز شعار ماست معنا
بودرکه سنک عنادک جنکی وقتیده وبزم شجاعتمزک عجزی محکدر یعنی بزم

شجعدیرکه



شجعدیرکه عجزی ارشمدنسکه دکله آرتق جنک وجدال ایتمکه قادر
دکلز درهمان ناز وعشوه عسکری میدانه کتورکه بزم شجاعتمزی برز بر
باغلیوب میدانده تیغ بند ایله چقارسون مراد ناز وعشوه محبوبله مقاومت
اولمدوغنی بیاندر چون راحت آیدت بسلام ای رفیق دوست معنا
بودرکه ای دوست اولن رفیقمز چونکه سکا سلامتله راحتلک کله یعنی
سلامتده اولوب راحت اولمق سوداسنده اولدوغک زمان آرتق
سن بزمله مرافقت ایتمکه قادر اولمزسن زیرا که بزم راحتلکله علاقه مز یوقدر
همان آغوش برکشای که وقت وداع ماست معنابودرکه قوچاغکی آچ
سنکله بزم وداعمز وقتیدر زیرا در راحت آشنا اولن کیمسنه کندویله رفیق
اولمدوغنی بیاندر عرفی نوای مرغ تو در هیچ باغ نیست معنابودرکه
ای عرفی سنک مرغ نازکک نغمه لری اصلا بر باغده یوقدر این نغمه
خاصه چمن اختراع ماست معنابودرکه بو نغمه بزم اختراعمز چمننه مخصوصدر
یعنی ای عرفی سنک مرغ طبیعتکدن صادر اولن بو مضمونات نادره
نغمه لری بر کیمسنه یه مخصوص دکلدر آنجق چمن اختراعکه مخصوصدر مراد
کندونک نغمه لرن غیرینک اوزرنه ترجیح ایتمک بیاننده در لطفت
کم عتاب بشکست معنابودرکه ای محبوب سنک لطفنک عتابی کمرنی
صندردی یعنی عتاب وجفا اولدن کمرکبی میان جانه بند اولوب بزی
سقدی فاما سنک دست لطفنک کلوب قطع ایدوب بزی خلاص ایلدی
دل رأیت اضطراب بشکست معنابودرکه کوکل الم واضطراب سنجغنی

صندردی یعنی بزم کوکلمز شول مرتبه غمله معتاد ایتمشدیکه کویا الم و اضطرابک
سنجقداری اولمشدی قامتنک لطفکه مظهر دوشنجه آیروق اضطراب
سنجقنی شکست ایلدی مراد محبوبک لطفنه راست کلدوکنی بیاندر **بدست**
**من آستین برافشاند** معنا بودرکه بنم بدمست اولمش کوکلم ویاخود محبوبم
یشکین یوقاروسا چدی یعنی اولدن جماله نیکنی نقاب ایتمشدی بدمست
اولدوغی کبی نقابی رفع ایدوب عرض جمال ایلدی بو دفعا **پیمانهٔ آفتاب**
**بشکست** معنا بودرکه کونشک پیمانه سنی صندردی یعنی عرض جمال ایتدوکی
زمان جمالنک لطافتندن ونورنک چوقلغندن خورشید عالمتابی
تخجیل ایدوب پیمانه نورنی شکست ایلدی ویاخود بدمست اولدوغنه بنا
پیمانهٔ آفتابک قدرنی وقیمتنی بلمیوب شکست ایلدی مراد محبوبک بدمست
اولدوغنی بیاندر **این ناله که در جگر شکستم** معنا بودرکه بو ناله که جکرده
صندردم **پنجیست که در کباب بشکست** معنا بودرکه بر شیشدرکه کبابده
صندردی یعنی دردن جکرده صندردوغم ناله وآه شول شیشه یه بکزرکه کبابده
صنمش اوله کباب بدن مراد جکری وشیشدن مراد ناله وآهی مراد آه جکرسوز
چکدوکنی بیاندر **پیغام وصال در دماغم** معنا بودرکه محبوبک وصالی
خبرده سی بنم دماغمده **صد شیشهٔ پر گلاب بشکست** معنا بودرکه یوز دانه
دولی کلاب شیشه سنی صندردی یعنی یوز دانه کلاب شیشه سنی براکمک
دماغمه دوکدکلری زمانده نه مرتبه رایحه ویررسه لک اول پیغام وصال دخی
بنم دماغمه اول حالتی ویردی مراد مبالغه اوزره پیغام وصال خوشبو رایحه

اولدوغنی

149

[او]لدوغنی بیاندر **صد گوهر راز وقت اظهار** معنا بودرکه اظهار ایتمک
وقتنده یوز دانه راز کوهری **از غایت اضطراب بشکست** معنا بودرکه
غایت اضطرابنده صندی یعنی محبوبه راز درونم کوهرلرینی اظهار ایدوب
عرض ایده جک وقت کمال تهالکمدن وغایت اضطرابمدن جمله سی شکست
اولدی ینه اظهار ایتمیوب باقی قالدی مراد عرض راز ایتمکه مجالی اولمدوغنی
بیاندر **زلفت بجهان فکند آشوب** معنا بودرکه ای محبوب سنک زلفک
جهانه فتنه وآشوب براقدی ودخی **در دیدهٔ فتنه خواب بشکست** معنا
بودرکه فتنه نک کوزنده یوقی صندردی یعنی سنک زلفک جهانه بر فتنه براقدی
دیکر بو فتنه نک خوفندن سایر فتنه لر یوقیه واروب کوز آچمغه قادر اولمدیلر
مراد مبالغه اوزره فتنهٔ زلف محبوبی بیاندر **گفتی که دلت شکسته**
**کیست** معنا بودرکه ای محبوب سن بکا دیدککه کوکلک کیمک شکسته سیدر
**در زیر لبم جواب بشکست** معنا بودرکه غم طوداغم آلتنده جواب صندی
یعنی تجاهل طریقی اوزره ای محبوب بندن سؤال ایتدک که عجبا بیچاره
سنک کوکلک کیمه مفتون اولوب شکست اولمش بوده فقاسنک بو سؤالکدن
بنی حیرت آلدی جواب ویرمکه قادر اولمدم مراد محبوب کندوسندن شکسته
دل اولدوغنی سؤال ایتدوکنی بیاندر **عرفی دل ما چو طرهٔ یار** معنا بودرکه
ای عرفی بنم کوکلم محبوبک زلفی کبی **در پنجهٔ پیچ وتاب بشکست** معنا بودرکه
پیچ وتابک النده صندی یعنی محبوبک زلفی پنجهٔ پیچ وتابده شکست اولدوغی
کبی ای عرفی بنم کوکلم دخی اول پیچ وتابده شکست اولدی زیراکه کوکلم

اول زلف بند اولمشدی اول شکست اولنجه بو وحی اولمق لازم کلور زاد
کوکلنک شکست اولدوغنی بیان ایدر کشود برقع وطوفان حسن عالم سوخت
معنا بودرکه محبوب جمالندن پرده آچدی وحسن طوغانی عالمی یاقدی یعنی
طوفان نوح عالمی غرق ایلدی فاما سنک حسنک ای محبوب کمال حرارتندن
دنیایی یاقدی متاع شادی وغم جمع بود در هم سوخت معنا بودرکه
غم وشادلق متاعی بریرده جمع اولمشدی اول طوفان حسنک آتشندن ایکیسی
یاندی یعنی اثر غم وشادی دنیاده قالمدی مراد مبالغه اوزره محبوبک
آتش حسنن بیان ایدر که زد بداغ دلم دامن کرشمه که باز معنا بودرکه بنم داغ
دلمه عجبا قنغی محبوب کرشمه اتککن وردیکه ینه بر نیم شعله هم خانمان مرهم
سوخت معنا بودرکه یارم شعله ایله مرهمک خانمانن یاقدردی یعنی بنم
داغ دلمک آتشی برنه ساکن اولمشدی فاما محبوبک دامن کرشمه سندن حقیق
روزکار اول آتشی اشتعال ایلدی بر نیم شعله ایله خانمانندن مرهمی سوخته ایلدیکه
اصلا مرهم قبول ایده جک یر قالمدی وجودمده جملهدن سوخته اولدی
مراد مبالغه اوزره محبوبک کرشمه سی آتشن بیان ایدر فروغ حسن که در کلشن
بهشت افتاد معنا بودرکه عجبا قنغی محبوبک حسننک ضیاسی کلشن جنتده
دوشدیکه که برک لاله وکل درمیان شبنم سوخت معنا بودرکه لالهنک
وکلک یپراغی شبنمک اورتاسنده یاندی یعنی محبوبک فروغ حسننده اولنن
حرارتی تاثیرندن وار بوندن قیاس ایت که میان شبنمده اولنن برک لاله
وکلی سوخته ایتمشدر مراد مبالغه اوزره فروغ حسن محبوبی حد حدن خراب

سنی



ساقی عشقم که جام جرعهٔ او معنا بودرکه بن ساقی عشقنک جامنک جرعه سنک
حرامیکه کلیم را کف دستی مسیح را دم سوخت معنا بودرکه کلیمک کف
دستنی ومسیحک نفسنی یاقدردی یعنی بن اول ساقینک جرعه سندن
مست وخرابم اولمشم که حضرت موسی نک کف دستنی سوخته ایدوب ید
بیضا صاحبی ایتمشدر وحضرت عیسی نک نفسن سوخته ایدوب نفخیله مرده لر
احیا ایتمکه ذیر مشهدر ایشته بوکیفیت اوزره اولنن باده ساقینک
مست وخرابی اولمشم مراد نوش ایتدوکی جرعه نک حالاتن بیان ایدر
بالعطش مکث لب که خضر وادی عشق معنا بودرکه العطش دیمکله
طوداغکی آچمه که وادیٔ عشقک خضری دهان تشنه با آب حیات وزمزم
سوخت معنا بودرکه صوسز اولنن عاشقک آغزنی آب حیاتیله وآب
زمزمیله یاقدردی یعنی ای صحرای عشقک حرارتنه تحمل ایتمیوب تشنه
لب اولنن عاشق صاقنوب بو وادیده العطش دیوب فریاد ایتمکه
بو وادینک خضری آب حیاتیله وآب زمزمیله العطش دین عاشقک
آغزنی یاقدردی سایر صولر کبی دکلدرکه دفع حرارت ایده مراد مبالغه
اوزره صحرای عشقک حرارتن بیان ایدر دلم بکوشه نشینان قدس میوزد
معنا بودرکه بنم کوکلم قدس کوشه نشینی اولنن عاشقه یانر زیراکه که حسن
او کل خوبی بجید وعالم سوخت معنا بودرکه اول محبوبک حسنی کوزللک
کلنی دوشردی وعالمی یاقدردی یعنی آیروق دنیاده کوزللک قالمدی
جملهسن کندویه منحصر ایلدی مراد مبالغه اوزره حسن محبوبی حد حدن

بلوح مشهد پروانه این رقم دیدم معنا بودرکه پروانه نک مزارینی لوحنده
بو رقمی کوردم که که آتشی که مرا سوخت خویش را هم سوخت معنا بودرکه
اول بر آتشکه بنی یاندردی کندوینی دخی یاندردی یعنی پروانه صفت
اولن عاشقک مزارنده بویله یازلمشکه بنی آتش شمع حسننه یاندرن محبوبلر
آخر الامر کندوسنی دخی اول آتشه سوخته اولوب محو وجود ایتمشدر الواقع
شمعک آتشی پروانه سوخته ایدر فاما کندوسنی دخی تدریجله آتشه یانوب
محو وجود ایدر مراد هرکس ایتدوکی اعمالک مکافاتنی بولور دیمکدر
خوشم که سوخت دوکون از غمت وزان خوشتر معنا بودرکه ایکی جهانی
ای محبوب سنک غمکدن یاندغنه بن خوش خاطرم فاما بو حالدن زیاده
خوش خاطرم که که کس بداغ دل عرفی از غمت کم سوخت معنا بودرکه
ای محبوب سنک غمکدن عرفینک کوکلنک داغی کبی ازکیمه یاندی یعنی
ای محبوب جمله عالم سنک آتش غمکدن سوخته اولدیلر فاما عرفینک کوکلی
سوخته اولدوغی کبی برکیمسه سوخته اولمدی بلکه بو جمله سندن زیاده یاندی
دیمکدر نگفتن ونشنودن زبان وگوش منت معنا بودرکه سویلمکه
واشتمکه بنم زبانمله قولاغمدر یعنی ناگفتن وناشنیدن بکا زبان وگوش
بایه سنده اولمشدر ولکن بهزار نغمه گره درلب خموش منت معنا بودرکه
بیکدانه نغمه بغلو اولدوغی حالده بنم سکوت اولن طوداغمده دریعنی
بنم اگرچه خموشدر فاما بنم بیکدانه نغمه لر لبمده بغلودر مراد مبالغه اوزره
سکوتی عالمنده متکلم اولدوغنی بیان ایدر میی که میرود اکنون درگلوی

دوکونه



دوکونه معنا بودرکه اول بر شرابکه ایچمدی ایکی کوننک بوغازینه کیدر
کمینه جرعه نه شیشهها دوش منت معنا بودرکه بنم دونکی ایچم نوش ایتدوکم
شیشه لرک باده سنک کمینه جرعه سنک دیبیدر یعنی مراد مبالغه اوزره
ایتدوکی شرابک چوقلغنی بیان ایدر بمحفلی که اسیران کشند خون جگر
معنا بودرکه اول بر مجلسده که اسیر عشق اولنی بیچاره لر باده یرینه خون
جگر چکرلر سرود انجمن افغان نوشنوش منت معنا بودرکه مجلسلرینک
ساز وسوزی بنم ایچ ایچ دیوب افغان ایتدوکمکدر یعنی اسیران
عشق اولنلر باده نوش اولدقلری زمان مجلسلرینه سرود لازم دکلدر
بنم نوش نوش افغانم کندولرینه سرودلک ایدر غیری سروده احتیاجلری
اولمدوغنی بیان ایدر نوای صور که گویند مرده زنده کند معنا بودرکه
صور حضرت اسرافیلک نواسنی مردهلری زنده ایدر دیرلر حکایت
دگرهست هم خروش منت معنا بودرکه بو نوای صور بر حکایت صحیحدر
اگر بو یقینده وارسه هم بنم جوشش وخروشمدر یعنی مراد مبالغه ایدوب
دیرکه صورده اولن حالات بنم جوشش خروشش ایتمده دخی واردر بویله
آنجق بویله معنا ویرمک موافق شرع اولور واللا ظاهرینه کوره معنا
ویرمک فسادی ظاهردر نهم جنازه عرفی بدوش مینازم معنا بودرکه
عرفینک جنازهسنی اوموزمه قودرم ونازلنرم زیراکه که ساقی عرش محبت
بدوی دوش منت معنا بودرکه محبت عرشنک ساقیسی بنم اوموزمک یوزی
اوستنده در یعنی عرفینک جنازهسی سایر جنازهلر کبی دکلدر بلکه اول

جنازه‌کوتورمک ایرشن مجنبک قولنی کوتورمک کبی ثواب عظیمدر مراد
جنازه‌ده وجودنده اولن حالاتی بیان ایتمکدر آتشین لاله دل صد ورقست
معنا بودرکه آتشناک اولن کوکل لاله‌سی یوز ورقدر یعنی سایر لاله‌لر کبی
ورقدر فاما بزم آتشناک اولن کوکلمزک لاله‌سی یوز دانه ورقلی بر لاله
غاورو بونده ماعدا هر ورق مایده صد طبقست معنا بودرکه اول
صد ورقک هر بر ورقی یوز دانه طبقک تعبیدر یعنی هر بر ورقی یوز دانه
طبقی مایده ایلر دیملکدر مراد مبالغه اوزره آتشناک اولن لاله دلنی
مدحدر عشق میکویم ومیکریم زار معنا بودرکه لفظ عشقی دیرم فراق
زار آغلرم زیرا که طفل نادانم واول سبقست معنا بودرکه هنوز
طفل نادانم ودرسمک وحی اولیدر یعنی طفل ابجدخوان سبقنی بلمدکی
زمانی خوف معلمدن نیجه زار زار آغلرسه کذلک بندخی درس عشقی یاد
ایدوب آغلیورم مراد درس عشقه مقید اولدوغنی بیانیدر حرف
مقصود نمیرزد هیچ معنا بودرکه مراد ومقصودمز اولن حرفلر توکلمیوب
هیچ بوندن معلوم اولدیکه خامه طالع مانک شقست معنا بودرکه
بزم طالعمز قلمی غایتله دارشقدر یعنی خامه طالعمز غایتله تنکه شق اولمش
واردرکه اصلا مراد ومقصودمز حرفی کندوسندن توکلمیوب فی الواقع
قلم تنکه شق اولدوغی زمانی حروف جاری اولمز مراد خامه طالعندن
شکوادر از کتابی که منش خاتمه ام معنا بودرکه اول بر کتابدرکه بن
اول کتابک خاتمه‌سیم یعنی هرشول کتابک آخرنده که بنم نامم یازلمش اوله

لوح



لوح محفوظ نخستین ورقست معنا بودرکه محفوظ اولن لوح اول
کتابک اولکی کاغذیدر مراد مبالغه اوزره کندو نامن مدحدر کل
غم زآتش ما بجوشد معنا بودرکه غم کلی بزم آتشمزدن جوش وخروش
ایدر بودفعه شیشه دل زنمش پرعرقست معنا بودرکه کوکل شیشه‌سی
اول کلک نمندن پرعرق اولمشدر یعنی مراد شیشه دلنک نم کلدن پر
عرق اولدوغنی بیانیدر عرفی اعیب توکفتیم مرنج معنا بودرکه
ای عرفی اکر بزلر سنک عیبکی دیدکسه صاقن توب رنجیده خاطر اولمه زیرا که
هرچه در حق توکویند حقست معنا بودرکه هر نه که سنک حقکده دیرلرسه
اول سنه حقدر بیهوده دکلدر مراد کسر نفس ایدوب تقصیراتنی بیانیدر
کرنخل وفا بر ندهد چشم تری هست معنا بودرکه اکر وفا نخلی میوه
ویرمیجک اولورسه یاشلغه منسوب کوز واردر تاریشه درآب امید
تری هست معنا بودرکه حتی که ریشه صوده دربیموه امیدی واردر
یعنی اکر بزم وجودمزده نخلی میوه دار اولمزسه غم دکلدر زیرا که یاشلو اقیدر
کوزمز وار آب دیده‌مزله صووارز وعلی الخصوص که مادامکه کوکل صووار
میوه‌دن قطع امید ایتمز زیرا نخل وجودندن میوه امیدنده اولدوغنی
بیانیدر هرچند رسد آیت یاس ازدر ودیوار معنا بودرکه هر نه قدر
مایوس اولمق علامتی یتشورسه دیواردن وقپودن بربام ودردوست
بزرتبه‌نی نظری هست معنا بودرکه دوستک دامی وقپوسی اوزرنده
بزم رتبه‌نی باقش وار یعنی درودیواردن آیت یاس کلورسه دخی ینه دوستک

قبوسندن محروم اولمز زیراکه اول کورننی ایت یاس بام و در دوستده
عاشقک پریشان اولان نظرلرنک اثرلریدر دالا دوستک بام و درنده
علامت یاس یوقدر مراد دوستک قپوسندن مایوس اولمدوغنی بیاندر
منکر نشوی کر بغلط دم زنم از عشق معنا بودرکه منکر اولمیه سن اکر عشقده
غلط نفس اورجق اولورسم زیراکه کین نشئه مراکر نبود بادکری هست
معنا بودرکه بو نشئه اکر بکا اولمزسه برغیریله خود وار در یعنی عشقده اکر
غلط ایدوب برالای دعوالر ایده جک اولورسم ای مدعی بنم بو دعوام
منکر اولمه زیراکه نشئه عشقده بویله حالتدر جوق اولور اکر بو حالت بکا
اولمدوغی صورتده دخی غیری عاشقه البته بو نشئه اولمق مقرردر
مراد نشئه عشقله دعوا ایتدوکنی بیاندر هرکز نزنم دست بکیتی زسر
صدق معنا بودرکه صدق باشندن دنیایه اصلا ال اورمزم یعنی کمر
مراد دنیایه خلوص اوزره اصلا ال اوروب رغبت ایتمزم زیراکه از
بستن زنار مغانم خطری هست معنا بودرکه پیر مغانک بکا زنار بغلمسندن
خطر عظیم وار در یعنی پیر مغان زنار محبتی میانم بند ایتدوکی زمان وصیت ایتدوکی
ایروق دنیایه میل و محبت ایدوب ال اورمه زیراکه زناربند اولان عاشقک
دنیایله علاقه سی اولمز والا اوزادجق اولورسن خطر عظیمه راست کلورسن
دیو بکا سپارش ایلدی مراد دنیایه رغبت ایتمدوکنی بیاندر چندین بپریشانی
آن طره چه نازی معنا بودرکه ای محبوب اول زلفک هیچ قدر پریشان
اولمسیله نیچون بو مرتبه ناز و استغنا ایدرسن زیراکه در زلف تو از زلف تو

آشفته



آشفته تری هست معنا بودرکه ای محبوب سنک زلفکده سنک زلفکدن
زیاده پریشان اولمش کوکللر وار در یعنی ای محبوب اکر سنک ناز و استغنا
ایتدکلکه سبب مجرد زلف پریشان صاحبی اولدغکه بو قدر ناز بوکادکمز
زیراکه سنک هر بر تار زلفکده بیکدانه عاشق بیچاره نک کوکلی بند اولوب
بو مرتبه زلفکدن زیاده پریشان اولمقلری وار در بونک برله بو ناز ایتمیوب
دایما نیازمند اولورلر مراد زلف محبوبده عاشقک کوکلی زیاده پریشان
اولدوغنی بیاندر آن دل که پریشان شود از ناله بلبل معنا بودرکه
اول کوکلکه بلبلک ناله سندن پریشان اوله در دامنش آویز که بادی
خبری هست معنا بودرکه اول کوکلک اتکنه یاپشکه انده بر خبر وار در
یعنی هر شول صاحب دل اولان عارفکه ناله بلبلدن دلکیر اولوب پریشان
خاطر اوله البته اول مرد عارفک دامننه تشبث ایت که مرادکی حصول
کتورر دیمکدر دیسنده عالم روحانیه دن بر خبر وار در زیرا اکر کندوده بر حالت
دبر نشئه اولمه مجرد ناله بلبلدن بو مرتبه پریشان و آشفته اولمزدی مراد
ناله عندلیبدن مرد عارف نشئه یاب اولدوغنی بیاندر هرکز قدمی غم زدم
دور نبود است معنا بودرکه اصلا بنم کوکلمده غم بر قدم ایراق اولمه مشدر
یعنی دایما بنم کوکلمده مکان دوتمشدر فاما شادیست که اوراسر و برک
سفری هست معنا بودرکه شادیلق در شده اولسونکه اول غمک بر سفر
ایتمک هوسی وار در یعنی بو انه کلنجه غم کوکلمدن بر قدم ایراق اولوب
بر جانبه کتمه مشدر ولکن ای کوکل شاد اول شده اولسونکه اول غمک بر سفر

ایتمک هواسی وار در هله برنیجه زمان راحت اولورسن مراد کوکلمزی
غمک کیده جکنی بیاندر **تاگفت خموشی بتو راز دل عرفی** معنا بودرکه
حتی سکوتلق عرفینک راز دلنی ای محبوب سکا اظهار ایدوب دیدی بونی
**دانست که از ناصیه غمازتری هست** معنا بودرکه بلدیکه النلدن زیاده
بر غماز وار در یعنی ای محبوب عرفینک راز دلنی اول سکا ناصیه سنده
اولان چین اندیشه غمز ایدردی فی تما بو دفعه سکوت اولمغلغی اول ناصیه‌دن
زیاده غمز ایده یور رازدلنی فی الواقع چین برجبین اولمق وسکوت
ایتمک راز درونی اظهار ایدوب غمز ایتمکه دلیل واضحدر مراد خموشلغی راز
دلنی محبوبه غمز ایتدوکنی بیاندر **خاموشی من قفل نهان خانهٔ عشق است**
معنا بودرکه بنم سکوت ایتمکلکم عشقک گیزلی اولنی کلیدیدر یعنی خاموش
اولدوغمز زمان دخی شغلدن خالی دکلوز **افسانهٔ من گریهٔ مستانهٔ**
**عشق است** معنا بودرکه بنم سوزلرم وحکایتم بادهٔ عشقدن مست اولنی
مستانه‌لرک آغلمسیدر یعنی گریهٔ مستانه ده نه‌قدر حالت وار ایسه بنم افسانه‌مده
دخی اول مرتبه حالت وار در دیمکدر **دیوانه دل من که در و گریه زند**
**جوش** معنا بودرکه بنم کوکلم دیوانه درکه آغلمق کندوسنده جوش اورر
یعنی آغلمغه معتاد ایدر **گنجیست که آرایش ویرانهٔ عشق است** معنا بودرکه
بر خزینه درکه عشقک خرابه‌سنک زینتیدر یعنی خزینه ودفینه گنجه که خرابه‌نک
آرایشی اولدیسه کذلک بنم دیوانه اولنی کوکلم دخی عشقک خرابه‌سنک گنجی
پایه‌سنده اولدوغنه دلیل گریه ایله اول خرابه‌یه آرایش ویریر مراد دل

دیوانه‌نک



دیوانه‌نک گریه ایتدوکنی بیاندر **شوریده شد از ناخن عشق این دل**
**صدچاک** معنا بودرکه عشقک درناغندن دیوانه اولدی بوصدچاک
اولان کوکل یعنی ناخن عشق خراشیده ایده‌رک بوصدچاک اولنی کوکلمی
دیوانه ایلدی فاما **این زلف پریشان شده شانهٔ عشق است** معنا
بودرکه محبوبک بوزلفی عشقک شانه‌سنک پریشانی اولمشیدر یعنی محبوبک
زلفی پریشانی اولدوغنه سبب دست عشق شانه زنی اولدوغیدر ونیز بنم
کوکلمز دیوانه وصدچاک اولدوغنه باعث ناخن عشق تیز خراشی اولدوغیدر
مراد کوکلی صدچاک اولدوغنی بیاندر **صد دشنه خورد عقل که خاری**
**کشد از پا** معنا بودرکه عقل یوز دانه خنجر زخمی یرکه بر تکنی آیغدن چکه
یعنی برزم آیا غمزه بنی خاری اخراج ایدنجه دک عقلمز ارباب طعنه‌دن
یوز دانه خنجر زخمی یرفاما **اینها گل آنست که پیکانهٔ عشق است** معنا
بودرکه بوزخم خنجرلر وبو آیا غمزه بنی خارلر اول گیمنه‌نک گلی پایه‌سنده‌در
که عشقک پیکانه‌سی اوله یعنی عشقدن بیخبر اولوب زاهد بیمذاق اوله مراد
پاینه خار عشق باتدوغنی بیاندر **هر شمع که در انجمن دهر برافروخت** معنا
بودرکه هر شمعکه دهرک مجلسنده افروخته اوله **گر آتش طور است که پروانهٔ**
**عشق است** معنا بودرکه اگر طورک آتشی اولورسه دخی ینه عشقک پروانه‌سیدر
یعنی شمع عشقده بر خاصه واردرکه اگر انجمن دهرده افروخته اولنی شمع
آتش طور سینادن اولورسه دخی ینه شمع عشقک یانند پروانه پایه‌سنده‌در
مراد مبالغه اوزره شمع عشقی مدح ایتمکدر **از منطق و حکمت نگشاید در**

**مقصود** معنا بودرکه منطق وحکمت علملرندن مراد ومقصود قیو ...
آچلمز یعنی علم قال ایله درحال فتح اولمز زیراکه **اینها همه آلایش افسانه عشق است** معنا بودرکه بو علم منطق وعلم حکمت جمله سی عشقک افسانه سنک آلایشیدر یعنی ومقصود آنجق عشقیله فتح اولور یوقسه سایر علملیله فتح اولور سنه دکل ایدوکنی بیان ایدر **عرفی دل افتاده ام از کعبه چه جویی** معنا بودرکه ای عرفی بنم دوشمش اولان کوکلمی سن کعبه دن نیچون طلب ایدرسن یعنی بنم بر نقصیر اولبده طریق استقامتدن ساقط اولان کوکلمی طریق صلاحده نیچون آررسن **دیریست که او فرش صنم خانه عشق است** معنا بودرکه چوق زماندرکه بنم کوکلم عشقک صنم خانه سنک فرشی اولمشدر یعنی تحقیر نفس ایدوب صنم خانه عشقک دوشمه سی اولدوغنی بیان ایدر **زلفت ننهد ار سلسله در پای قیامت** معنا بودرکه ای محبوب اگر سنک زلفک قیامتک آیاغنه زنجیر قویجق اولورسه **آسوده شود دهر ز غوغای قیامت** معنا بودرکه دهر قیامتک غوغاسندن راحت اولوردی یعنی ای محبوب سنک زلف دل آویزکده بر حالت واردر اگر قیامتک پایینه سلسله اورجق اولورسه مخلوق جهان غوغای قیامتدن خلاص اولوب راحت اولورلر ایدی مراد مبالغه اوزره زلف محبوبی مدحدر **کر جلوه نداری قد طوبی صفتا زا** معنا بودرکه اگر جلوه ویرمیدی طوبی صفت اولان محبوبلرک قدی قامتلرینه **این سعی نبردی چمن آرای قیامت** معنا بودرکه بو سعیی ایلمزدی قیامتک چمننی بزه‌یجی یعنی چمن آرای قیامت





... عجب الوجود قیامت ظهوره کتورمکدن مراد شریفلری بودرکه کندونک محبوبی اولان سرو قامتلر تحت الارضدن فالقوب طوبی صفت اولان قدلرینه رفتار ایتمک سببیله جلوه ویره لر بو بیته بو حقیر آنجق بویله معنا ویردم زیراکه آنجق معنای شرعیسی بودر اگر بوندن معقول بر معنا ویررلرسه کوزل مراد طوبی قد اولان محبوبلری مدحدر **این فتنه و آشوب نه اسباب جمالند** معنا بودرکه بو فتنه و آشوبکه واردر محبوبلرک جمالنک سببلری دکلدر بلکه **در حسن تو جمع آمده اجزای قیامت** معنا بودرکه ای محبوب اجزای قیامت سنک حسنکده جمع اولمشدر یعنی کمال مبالغه اوزره محبوبک کتاب حسننده قیامتک اجزاسی اولان فتنه و آشوبک جمع اولدوغنی بیان ایدر **فرد اگه فتد نم ز جگر نیش بیابند** معنا بودرکه یارن روز جزاده که جگرمده اولان نشترلری اخراج ایدوب ساچدوغم زمان بولورلر نیه **صد بیشه الماس بصحرای قیامت** معنا بودرکه یوز دانه الماس بیشه سنی صحرای قیامتده یعنی کمال مبالغه اوزره جگرنده سنجلو اولن الماس نشترلرینک چوقلغنی بیان ایدر **جوش غم و درد دگر بر دل عرفی** معنا بودرکه غم و دردک جوشی و خروشی ایتمیدرینه عرفینک کوکلنده بو نقدر نیجه **ای فتنه برون آ به تماشای قیامت** معنا بودرکه ای فتنه عرفینک کوکلندن طشره کل قیامتک تماشاسنه یعنی ای فتنه و آشوب نیجه بر عرفینک کوکلنده قرار ایدرسز دریای درد و غم عرفینک کوکلنده جوش و خروش ایتمه‌کلدی حیثیتک تماشاسنه طشره چیقک مبالغه اوزره کوکلنده اولن

درونی عنی بیاندر وای کمستانه باز جعد پریشان شکست معنا بودرکه
وای بلا اولسون عاشقک باشنه که اول محبوب بینه مستانه اولدوغی حالده
زلف پریشاننی شکست ایلدی بو دخی ساغر لب ریز کفر بر سر ایمان
شکست معنا بودرکه کفرک ساغر لبریزنی ایمانک باشی اوستنه صندردی
یعنی محبوب زلفنی مستانه اولوب پریشان ایتدیکه عینیله ساغر کفری ولدرب
عاشقک ایماننک باشی اوستنه شکست ایتمکه بکزر مراد محبوب مست اولوب
زلفنی پریشان ایتدوکنی بیاندر چون گل رخسار دوست ز آتش می برفروخت
معنا بودرکه چونکه محبوبک رخساری گلی آتش شرابدن افروخته اولدی
یعنی ضیالنوب پر لطافت اولدی بو دخی شمع شبستان گداخت رنگ
گلستان شکست معنا بودرکه شبستانک شمعی محبوبک آتش میدن افروخته
اولان گل رخسارنه بقوب رشکندن اریدی وگلستانک رنگی دخی خجلتدن
بوزلوب شکست اولدی مراد مبالغه اوزره گل رخساری مدحدر چون
بازل حسن دوست خوان ملاحت کشاد معنا بودرکه چونکه عالم ازلده
دوستک حسنی ملاحت سفره‌سنی آچدی بو دخی در دهن عشق زخم ما نمکدان
شکست معنا بودرکه بزم یاره حزنک آغزنده عشق طوزقابنی صندردی یعنی
عالم ازلده دوستک حسن رخساری نیجه که ملاحت سماطنی کشاده ایدوب
سایر محبوبلره ملاحت نعمتنک ضیافتنی ابتدیسه کذلک عالم ازلده عشق
محبوب دخی بزم زخمزک دهاننده نمکدان ملاحتی شکسته ایدوب بزلره
زخمدن لذت آلمق نصیبنی ویردی مراد عالم ازلده عشق محبوبک

زخمدار



زخمدار اولدوغنی بیاندر بسکه بعالم نماند عافیت از عشق تو معنا
بودرکه ای محبوب سنک عشقکدن عالمده بسکه راحتلک قالمدی
بو دخی قیمت آسودگان قدر شهیدان شکست معنا بودرکه راحت
اولنلرک قیمتی شهیدلرک قدرینی صندردی یعنی ای محبوب سنک عشقک
عالمه بر درد و الم براقدیکه اصلا دنیاده عافیت قالمیوب برالدنی
مخلوق عالم درد عشقکدن هلاک اولوب شربت شهادته واصل
اولدیلر بو دخی دنیاده عافیت قالمدوغنه شول مرتبه ذی قیمت
اولدیکه شهادت جوهرینک قدرنی شکست ایلدی دیمکدر مراد مبالغه
اوزره محبوبک درد عشقندن عالمده عافیت قالمدوغنی بیاندر
جای غمی داغ دل روزی هر کام نیست معنا بودرکه گوکل داغنک
لذتی هر دماغک نصیبی دکلدر ورنه لب نان عشق گبر و مسلمان شکست
معنا بودرکه یوقسه عشقک اتمکنک دوداغنی گبر و مسلمان صندرمشدر
یعنی عشقک نانی گبر و مسلمان اکل ایدوب دعوای عشق ایتمشلردر فاما
آتش عشقک داغندن هر گوکل لذت آلمامشدر آنجق اول لذت بکا
مخصوص دردیمکدر نعمت عرفی بر سر خوان محبت کشید معنا بودرکه
عرفینک نعمتی بزم حضورده نعمت خواننی چکدی بو دخی ذوق نعیم بهشت
در بن دندان شکست معنا بودرکه جنتک نعمتنک ذوقنی دیشلرک
دیبنده صندردی یعنی خوان محبتدن بر لذت آلدم که بو دخی نعمت بهشتک
ذوقنی لذتی دیشلرمک دبنده ضایع اولوب شکست اولدی مراد مبالغه

اتزره خانۀ مجتنده اولن اتش بیانندر نعره زد عشق و دین ما بگریخت
معنا بودر که محبوبک عشقی اوزرینه کلوب نعره اوردی خوفندن
بزم دینمز طاقت کتورمیوب فرار ایتدی یعنی احکام شرع احکام عشقه
موافق اولمدوغنی بیانندر بو دفعه کفر نیز از کمین ما بگریخت معنا
بودر که دین فرار ایتدوکی کبی کفر دخی بزم بوسمزدن فرار ایتدی
یعنی کفر کمینه کیرمشدیکه بزه بر ضرر یتوشدیره فاما عشقک خوفندن
اول دخی طاقت کتورمیوب فرار ایلدی مراد عشق اولدوغی مکانده
دینله کفر قرار ایتمدوکنی بیانندر باز کردیم دیده بر رخ دوست معنا
بودر که کوزمزی دوستک جمالنه آچق ایتدک یعنی دیده مزی آچوب محبوبک
جمالنه نظر ایتدک فاما نگه شرمگین ما بگریخت معنا بودر که بزم حجابلیه
اولن بقمه مز فرار ایتدی یعنی محبوبک جمالنه بقمق ایچون اگرچه دیده مزی
کشاده ایلدک فاما اینه کمال شرمندن نگاهمز فرار ایدوب بقمغه قادر
اولمدی مراد حجابدن جمال محبوبه بقمدوغنی بیانندر در دم نزع یاد غم
کردیم معنا بودر که حالت نزع دمنده غمی خاطره کتوردک بو دفعه غمک
خوفندن نفس واپسین ما بگریخت معنا بودر که بزم صکره قالن نفس
آخرمز فرار ایتدی یعنی خوفمزدن نفس آلمغه قادر اولمیوب دم بسته
اولدق مراد مبالغه اوزره غمک تأثیرنی بیانندر ز آتش دل چراغ
بر کردیم معنا بودر که کوکل آتشندن چراغی یقاروایتدک یعنی چراغ
وجودی کوکلمزده اولن آتشدن یاندردق بو دفعه ز جوی چراغمکل

حرارتندن

حرارتندن سایه از همنشین ما بگریخت معنا بودر که کولکه بزمله همنشینی
اولمغدن فرار ایلدی یعنی کولکه طاقت کتورمیوب وجودمزدن فرار ایتدی
تا که آتش دلدن یاندردغمز وجودمز چراغی کندوی یاندرمیه مراد مبالغه
اوزره آتش دلنی بیانندر بسکه شد ابر گریه آتشبار معنا بودر که آغلمق
بولودی بسکه آتش یاغدرجی اولدی بو دفعه تخم عیش از زمین ما
بگریخت معنا بودر که ذوق و عیش تخمی بزم یریمزدن فرار ایلدی یعنی
ابر گریه مز آتشبار اولدوغندن مزرعۀ دلده اکلن تخم عیش و عشرت
سوخته اولوب برباد اولدی مراد عیشدن محروم اولدوغنی بیانندر
ذوق دیدار حمله آورد معنا بودر که محبوبک جمالنک تماشاسنک
ذوقی بر حمله کتوردی یعنی شوق ذوق رؤیت اوزرمزه هجوم ایتدوکنه
ادب از آستین ما بگریخت معنا بودر که ادب بزم یکمزدن فرار ایلدی
یعنی اقلدن ادبه رعایت ایدوب جمال محبوبه مشاهده ایتمزدک فاما بو
دفعه شوق دیدار اوزرمزه هجوم ایتدوکنه ادبی ترک ایدوب نظر ایتمکه
باشلدق مراد جمال محبوبه نظر ایتدوکنی بیانندر دست از آستین بدر کردیم
معنا بودر که آستیندن الی طشره ایتدک یعنی المزی یکمزدن طشره
چقاردوغمزه نام ما از نگین ما بگریخت معنا بودر که بزم نامـمز
بزم خاتمزدن فرار ایلدی یعنی کمال مبالغه اوزره تحقیق نفس ایدوب
دیر که بزم وجودمز اول مرتبه بیوجوددر که المزی یکمزدن طشره چقاردوغمز
وقتده خاتمزده منقوش اولان آدمز خلقه کورنمدن حجاب ایتدوکنه

یکینه دنی چقوب فرار ایدر دیمکدر دست عرفی نقاب باز کشود معنا
بودرکه عرفینک الی بنم محبوبک جمالندن نقابی قالدردی بو دفعا خرد
تیز بین ما بگریخت معنا بودرکه بنم تیز کورجی اولن عقلمز مشاهده یه
طاقت کتورمیوب فرار ایلدی یعنی مراد جمال محبوبده اولن ضیانک چوقلغنی
بیان ایدر هم صومعه را فیض بدستور نماندست معنا بودرکه صومعه نک
فیضی دخی اسلوب سابق اوزره قالمامشدر هم گوشهٔ آتشکده را نور
نماندست معنا بودرکه گوشهٔ آتش خانه ده دخی نور قالمامشدر یعنی
ایکیسنک دخی اربابی و اهلی منقرض اولمده مراد دهر نشئه نک و اردیغه
نقصانی اوزره اولدوغنی بیان ایدر با آنکه نه من چشم و نه او پرده
کشید معنا بودرکه بونک برله که نه بن گوز آچدم و نه او ل پرده آخر
یعنی غرابت بونده درکه نه بن گوزمی محبوبک جمالنه دوغری آچدم
وار و نه خود او لدخی یوزندن کشف نقاب ایتدوکی وار فقط بونک
برله تاب نظام بر رخ منظور نماندست معنا بودرکه بنم گوزمک طاقتی
منظور اولن جماله نظر ایتمکه دخی قالمامشدر یعنی محبوبک جمالنده اولن
حالاته وار بوندن قیاس اینکه هنوز جمالنی نادیده ایکن گوزمه شول
مرتبه ضعف ویردیکه غیری منظور اولن رخه نظر ایتمکه طاقتی قالمدی
دیمکدر مراد مبالغه اوزره محبوبک جمالنده اولن نوری و ضیاسی
مدح در بی نشئهٔ نابود خفته و بیدار معنا بودرکه ادیور داوبانی
اولدقلری حالده نشئه می سز اولمسونلر دیو در صومعه و میکده مخمور
نماندست



نماندست معنا بودرکه صومعه ده و میخانه ده اصلا بر مخمور آدم قالمامشدر
جملهدنی مست اولمشلردر یعنی ارباب صومعه و اصحاب میکده و ایمایه کیف
شراب دنی نشئه یاب اولدقلرنی بیان ایدر بیمار دوکش زندگی از شدت
درد دست معنا بودرکه ای محبوب سنک جور عشقکدن خسته اولن عاشقک
زندگی دردو المک شدتندن اوله یعنی دردی زیاده اولدیغه بیمارلغی
صحته مبدل اوله بو تقدیرجه امید هلاکش بدم صور نماندست
معنا بودرکه اول بیمارک هلاک اولمق امیدی دم صورده دخی قالمامشدر
یعنی ای محبوب سنک خسته اولن عاشقک دردلکنه سببکه دردو المک
شدتنه اولنجه صور اسرافیلده دخی هلاک اولمق احتمالی یوقدر زیراکه
اصل دردو المک زیاده لکی و شدتی دم صورده اوله کرک مراد
ای محبوب بیمارک اولنه امید هلاک یوقدر دیمکدر باوزنکم گرچه
انا الحق زده در عشق معنا بودرکه اگرچه انا الحق نغمه سنی اوردی
عشقده فقط بن بنه ایناندم که صد درد از دگر دردل منصور
نماندست معنا بودرکه غیری یوزدانه راز منصورک کوکلنده
باقی قالمامشدر یعنی کیفیت بادهٔ عشقدن مست اولوب منصور اگرچه
انا الحق نغمه سنی ترنم ایلدی فقطینه کوکلنده یوز دانه گزلو رازی قالمشدر
کرل نه کتورمک قابل دکلدر مراد کیفیت عشقی بیان ایدر نام تو چه
بست و جز این چه مراد دست معنا بودرکه ای محبوب بونه مراد در
و بونه آرزودرکه سنک نامک نه غایتله یوکسکدر و نه غایتله الحقدر

فاما **بس شهرهٔ آفاق که مشهور نماندست** معنا بودر که آفاقده چوق شهرت
بولن محبوبلر که مشهور اولدوغی حالده باقی قالمه مشدر یعنی ای محبوب
سن بر محبوب عالیشانسنکه آفاقده ممتاز و مسلم اولمغله مشهور اولن
دلبرلرک شهرتی سنک حسنک یاننده بی شهرت اولوب مشهور اولمدیلر
قالمشلردر مراد مبالغه اوزره محبوبی مدحدر **عرفی ارنی کو شنو آیت**
**یاسی** بعض نسخه ده **مشنو** دخی واقع فاما **بشنو** اولمق واضحدر معنا
بودر که ای عرفی ارنی کلامنی سویله و علامت یأسی گوش ایله زیرا که
**دیریست که این قاعده در طور نماندست** معنا بودر که چوق زمان
اولدیکه بو قاعدهٔ ارنی دیوب جواب لن ترانی کلمک طورده قالمه مشدر
یعنی ای عرفی طور سیناده حضرت کلیم کیدندنبرو بو سؤال و جواب
واقع اولمه مشدر امدی سن بو قاعدهٔ تجدید ایدوب ارنی سؤالنی
ایراد ایت تا که آیت یأس لن ترانی ایشده سن مراد جذبات عشقله
ارنی دیدوکنی بیاندر **ایما و اشارت نه باندازهٔ رازست** معنا
بودر که ایما و اشارت اندازهٔ رازه کوره دکلدر یعنی عاشقله معشوق
بیننده اولن ایما و اشارت اندازهٔ راز اوزره دکلدر زیرا بر
وقت اولور که راز آز اولور فاما ایما و اشارت چوق اولور و بر وقت
اولور که راز چوق اولور ایما و اشارت آز اولور محصل کلام قیاسه
کلمز فرصته موقوف برشیدر صاقنوب **این رشته بانگشت نه پیچی که**
**درازست** معنا بودر که بو رشتهٔ ایما و اشارتی بر منکه دوله که غایتله

اوزوندر

159

اوزوندر یعنی ایما و اشارت رشته سی بر مغه دولیجق معنا دکلدر زیرا که
غایتله اوزوندر برمق تحمل ایتمز وهم اغیار واقف اولور آنجق چشم و
ابرو ایله ادا اولور دیمکدر **عشق آفت سلطان بود آرایش بنده**
معنا بودر که عشق سلطانک آفتی اولور و قوللک آرایشی اولور **این**
**مسئله در نسخهٔ محمود و ایازست** معنا بودر که بو مسئله محمودله ایازک نسخه
سنده موجوددر یعنی عشقده بر حالت واردر که پادشاهلری مفتون
ایدر و بنده لری مشحون ایدر اولا سلطان محمودی کوزجمنکه ایاز
خاص کندونک قولی ایکن ایازه عاشق اولوب باشنه بو قدر آفتلر کلدی
و ایازه دایما کندوسنه ناز و استغنا ایدردی مراد عشقک حالاتنی بیاندر
**یارب تو نگهدار دل خلوتیانرا** معنا بودر که ای بار خدا خلوت
نشین اولنلرک کوکلنی سن حفظ ایله زیرا که **کین مغبچه مستست ودر**
**صومعه بازست** معنا بودر که بو مغبچه اولن محبوب غایتله مست اولمشدر
و صومعه نک قپوسی دخی آچقدر یعنی احتماللدر که واروب خلوتیانی اضلال
ایده ای بار خدا آنلری سن حفظ ایت دیو خلوت نشینلره دعادر
**خونابهٔ حسرت چکدم از خنده مدکاه** معنا بودر که فرشکانمدن هر وقت حسرت
خونابه سن دمله درم بو سببدن اوتری که عجبا **بینم که خداوندکی بنده**
**نوازست** معنا بودر که بر کیمه نک افندیسی بنده نواز در یعنی عجبا دنیاده
بر بنده نواز افندی کوررمیم دیو حسرت چکوب فرشکانمدن خونابه توکرم
مراد بنده نواز اولن خداوند دنیاده یوقدر دیمکدر و یا خود معنا

بویله دیمک اوله که هر بر خداوندیکه بنده نواز کورم حسرتندن خوناب
نوکرمکه نولیدیکه بنمدا حی بر بویله بنده نواز خداوندم اولیدی تا که بکا
بو قدر جفا ایتمیه ایدی دیمک اوله **هرچند که عرض پی تحقیق شتابد** معنا
بودر که هر نه قدر که عرض حقیقت آردنجه عجله ایدوب کیدرسه نه **باور**
**نتوان کرد که او عین مجازست** معنا بودر که اینانمق اولمز که اول
حقیقت دیوب کندوکی عین مجاز در مراد حقیقت دیوب مجازه کرفتار
اولدوغن بیاندر **راحت آلوده نه آن سینه که افکار تو نیست** معنا
بودر که راحت آلوده اول سینه دکلدر که سنک افکارک دکلدر یعنی
ای محبوب سنک افکارکله مملو اولمین کوکل سینه راحتیله آلوده دکلدر
راحتلک طلب ایدن سینه کرکدر که سنک غمکله و افکارکله مملو اوله مراد
افکار محبوب راحتلکه سبب اولدوغن بیاندر **نوش در شربت او باد**
**کر بیمار تو نیست** معنا بودر که بال اول کیمسه نک شربتنده اولسونکه سنک
خسته دکلدر یعنی ای محبوب سنک درد عشقکدن بیمار اولنه شربت عسل
دوا اولمز بلکه آنک شربتی و دواسی آخر نسنه در مراد درد محبوبدن بیمار
اولنه شربت عسل دوا اولمدوغن بیاندر **مژده وصل تو با آنکه نکنجد**
**بدو کون** معنا بودر که ای محبوب بونک برله که سنک وصلک مژده سی
ایکی کونه صغمز ایکن **ناامیدی بدو عالم چو طلبکار تو نیست** معنا بودر که
ای محبوب سنک طلبکارک کبی بر ناامید ایکی عالمده یوقدر یعنی ای محبوب
بوندن زیاده امیدسزلک اولورمیکه ایکی کون سنک مژده وصلکه ...

سنی



سنی دور محبوب طلب ایده یورلر ایشته ایکی عالمده دخی بو صفتله اولنی
طلبکاردن ناامید آدم یوقدر **زاهد از مستی و آلوده کیم منع مکن**
معنا بودر که ای زاهد مستلکدن و آلوده لکدن بنی منع ایتمه زیرا که
**این کلهی نیست که در کوشه دستار تو نیست** معنا بودر که بو بر کلاه دکلدر که
سنک کوشه دستارکده یوقدر قاعده بودر که نفی نفیده اخل اولنجه
اثباته مفید اولور یعنی ای زاهد سن بزی نیچون مستلکدن و آلوده
لکدن منع ایده یورسن بو مستلک و آلوده لک بر کلدر که سنک کوشه دستارکده
دخی واردر زاهدی بو اولدوغی صورتده سن بزی منع ایتمه مراد زاهده
نصیحتدر **ای برهمن چه زنی طعنه که در معبد ما** معنا بودر که ای برهمن
نه طعنه ایدرسنکه بزم عبادت ایدجکمز مکانده **سبحه نیست که او غیرت**
**زنار تو نیست** معنا بودر که بر تسبیح یوقدر که اول تسبیح سنک زنارکک
غیرتی دکلدر یعنی ای برهمن سن چوقلق بزلره طعن ایتمه که بزم عبادت
خانه مزده اولن تسبیحلر سنک زنارکک غیرت ویرجیدر بو تقدیرجه بزدن
زیاده بر حالک کرکدر که بزه طعن ایده سن مراد برهمن طعانه تعرضدر
**آه ازین حوصله تنک و ازان حسن بلند** معنا بودر که آه اولسون
بنم بو طار اولن حوصلهمدن و سنک اول عالیجناب اولن حسنکدن
زیرا که **که دلم را طلب شربت دیدار تو نیست** معنا بودر که بنم کوکلم
سنک شربت دیدارک طلب ایتمک یوقدر یعنی احتمالدر که بن دیدارک
طلب ایتدوکم زمان استغنا ایدوب ویرمیه سن بو دخی بنی بوندن متألم

اولمق لازم کلور زیرا که غایتله حوصلم طار بو سببدن یوزنه شربت دیدارکه
ای محبوب ایتمزم مراد کندونک تنک حوصله اولوب محبوبک عالیجناب
اولدوغنی بیان ایدر عرفی ارور که میری که بچندین تلخی معنا بودر که
ای عرفی عجبا قنغی محبوبک درد عشقندن هلاک اولیورسنکه بو قدر اولم
آجیلرینه لذتی نیست که در مردن دشوار تو نیست معنا بودر که بر
لذت یوقدر که سنک بو چتن اولمکده اوله یعنی ای عرفی قنغی محبوبکه
دردندن بویله چتن جان ویره یورسنکه بو دشوارلغله ینه دنیاده نقدر
لذتلر وارسه سنک بو جان ویرمکده موجود بولنه یور مراد لذتیله
جان ویردوکنی بیان ایدر شوقم ربوده دیده کشودم بروی دوست معنا
بودر که شوق بنی قاپدی و کوزمی دوستک یوزینه آچدم یعنی غلبهٔ شوق
بنم عنان اختیارمی الدن قاپدوغنه بنم دخی قرارم قالمیوب دوستک
جمالنه کوز آچوب بقدم و الا اکر شوق بکا غالب اولمسه دوستک جمالنه
بقمغه حجاب ایدردم اینک دو اسب راند نگاهم بسوی دوست معنا
بودر که امدی بنم نکاهم دوستک طرفنه دوغری ایکی آت سوردی
یعنی کثرت شوقدن ایکی دانه اسب دیده می دوستک جمالی میدانینه سوردم
مراد غلبهٔ شوقدن جمال محبوبه نظر ایتدوکنی بیان ایدر بر سنگ زد پیالهٔ
خضر آنکه نوش کرد معنا بودر که طاشه اوردی خضرک پیالهسنی هر شول
کیمسه که نوش ایلدی خونابهٔ شراب نمای سبوی دوست معنا بودر که
دوستک باردغنی که اول بردغک شرابی خونابه نمایشنده در یعنی دوستک

خونابه



خونابه رنکنده اولنی بادهٔ سبوسنی نوش ایدنه عاشقه بر لذت در کیفیت
کلور که بو دخی خضرت خضرک پیمانهٔ آب حیاتنی بکمیوب طاشه چالمه مراد
مبالغه اوزره سبوی دلبرده اولنی لذتی مدح در ای جان کباب بشو
چو جگر خویش را موز معنا بودر که ای جان کباب اول جکر کبی کندوکه
آتشه یاندرمه زیرا اکر زسم تو نیز تلخ شوی در گلوی دوست معنا
بودر که قورقرمکه سندخی دوستک بوغازنده آجی اولهسن یعنی ای جان
بر خوششجه آتش عشقده پشوب بمکیجه کباب اولکه حتی دوسته مزه اولمغه لایق
اولهسن و الا جکر کبی چوق یانمقدن آجی اولوب دوستک بوغازینی یاندررسنی
ایروق سنی مزه ایدنمز مراد جاننی دوسته کباب ایتدوکنی بیان ایدر برنج مسیح
دوسی اجل سودمند نیست معنا بودر که مسیحک جفاچکمسی و اجلک سعی
ایتمسی فائده ویرمز زیرا که ماییم و صد دماغ و امیدی بسوی دوست
معنا بودر که بزز یوز دانه دماغدر و دوستک رایحهسنی آلمغه بر امید در
یعنی بزی بو سودادن نه رنج مسیح خلاص ایدر و نه سعی اجل قورتارر
زیرا اکر یوز دانه مثلله دوستک رایحهسنی آلمق امیدنده یوز بو امید
خود حصوله کلمک امر محالدر مراد بوی دوسته مبالغه اوزره امیدوار
اولدوغنی بیان ایدر ای کفر و دین حلال کنیدم که میبرم معنا بودر که
ای کفر له دین بکا حلال ایدکه ایلتورم اینک زدیر و کعبه سلامی بکوی
دوست معنا بودر که امدی دیردن و کعبهدن بر سلامی دوستک محلهسنه
یعنی ای زهد و تقوا و ای فسق و فساد سزلرله بو قدر ایتدک و حالا دیرده

کعبه‌نك اعمالنك سلامتی ارجی الی در بك آیة عظیم الشأننك نحو انجه کوی
محبوب حقیقیه ایلتسم کرك بکانان دنمك حقنی حلال ایدنی دیمکدر عرفی
شکایت از ستم بی سبب مکن معنا بودرکه ای عرفی سببسز اولن ستم
وجفادن شکوا ایتمه زیراکه چندین خوشت ساختنم هم بخوی دوست
معنا بودرکه دوستك خویله بو قدر دوزلمك دخی خوشدر یعنی ای عرفی
سن نیچون شکوا ایده یورسن محبوبلرك خوییدر بودرکه عاشقنه سببسز
یره ستم ایدرلر امدی محبوبلرك خویلری بو قدرجه دوزلدوکنه سن
راضی اول بوندن زیاده بر بر خویلری اولسه الکدن نه کلوردی مراد
ستم بی سببدن شکوا ایتمدوکنی بیاندر سخنی نیست که خاموشی ازان
بهتر نیست معنا بودرکه بر سوز یوقدرکه خاموشلق آندن ییکرکدر یعنی
کلام الله دن وحدیث شریفدن و اخبار چهار یاردن غیری نه قدر
مالایعنی سوزلر وار ایسه سکوت ایتمك آنلردن خیرلیدر و افضلدر
نیست علمی که خاموشی ازان بهتر نیست معنا بودرکه جزئیات اولوب
آرایش مجلس اولن علمدن اد نتمعلق دکلدر و افضلدر یعنی تکلم
ایدرسن سخنی عشقی سویله تعلیم ایدرسن علم عشقی اوکرنه دیمکدر اینك
اصحاب حرم حاضر و انواع صلاح معنا بودرکه ایشته ارباب حرم
جمله‌سی حاضردرلر و انواع دورلی زهد وصلاح دخی موجوددر
فاما کو صلاحی که قدح نوشی ازان بهتر نیست معنا بودرکه قنی بر بادی
خالی صلاحیتکه قدح نوشلك آندن ییکدر دکلدر یعنی عجبله وریا یله اولن





صلاحدن انکار بله اولن باده نوشلق ییکدر مراد اصحاب حرم صورتنده
اولبده ریا یله ممدوح اولن انواع عبادت ایدنلر ایلره دکلدر
گرچه از همنفسان جمله وفا می بینم معنا بودرکه اگرچه همنفس اولن
یارانلرك جمله‌سندن وفا کوره یورم فاما آن وفا کو که جفا کوش ازان
بهتر نیست معنا بودرکه اول وفا قنی کر جفا کوشلق آندن ییك دکلدر
یعنی دنیاده حقیقت او ذره وفا یوقدر بویله دخی جفا کوشلق چوق
ییكدر دیمکدر مراد دنیا یارانلرنده وفا اولمدوغنی بیاندر نیست هشیاری
آسوده دلان قابل راز معنا بودرکه آسوده دل اولنلرك هشیارلقلری قابل راز دکلدر نهایت این قدر هست که بیهوشی ازان بهتر
نیست معنا بودرکه بو قدر دخی واردرکه بیهوش اولمقلق آندن
ییك دکلدر یعنی آسوده دلانك اولقدر عقللری و اذعانلری یوقدرکه
قابل خطاب اولوب رازحفظ ایتمکه استعدادلری اوله نهایت بو قدر
واردرکه دیوانه اولوب عقلسز اولمقدن بو مرتبه عقل ییکدر مراد
هر صاحب هوش قابل راز اولمدوغنی بیاندر گفته‌مش عیب تو عرفی
بچه پوشیم بگفت ضمیر شین اضمار قبل الذکردر معنا بودرکه دیدمکه ای
عرفی سنك عیبکی نه شیله اورتلم دیدیکه هر لباسش که تو می پوشی
ازان بهتر نیست معنا بودرکه هر شول لباسیکه سن عرفیه اورتسن آندن ییك
لباس یوقدر یعنی ای محبوب عرفینك عیبلرینی قنغی لباسیله اورتوب
ستر ایدرسن دنیاده آندن ایو لباس یوقدر مراد محبوب کندونك حیله‌رنی

ستر ایتدوکنی بیان ایدر **می مغانه که از درد وشور وشر صافست** معنا بودر که
مغانک باده سیکه شور وشردن وردن صاف اولمش بر باده نابدر یعنی
غل وغشدن مبرادر امدی بویله باده ناب صاقنوب **بمحتسب ندهی**
**قطره که اسرافست** معنا بودر که محتسب شهره بر قطره ویرمینکه اسرافدر
یعنی بو باده نابک بر قطره‌سن دخی اگر محتسب نادانه ویرجک اولورسن اسراف
ایتمش اولورسن زیرا که آنک وجودی بویله باده‌نک لایقی دکلدر مراد
باده بی دردی مدحدر **امام شهر ز سرجوش خم نپرهیزد** معنا بودر که
شهرک امامی باده‌نک کوپنک باشنک قاینه‌مشی اولنی شراب‌ایتدن احتراز
ایدوب صاقنمز نهایت بو قدر وارکه **نزاع بر سر شیشه‌های ناصافست**
معنا بودر که شرابی صاف اولمین شیشه‌لرک دیبنک باشی اوزرنه در امام
شهرک نزاعی یوقسه غل وغشدن مبرا اولنی شرابدن صاقنوب پرهیزکارلق
ایتمز یعنی امام شهر مناسب بار اینله صافجه وکنجه شراب اولدوغی زمان
نوش ایده‌جکن بیان ایدر **مذمت می ومطرب ز کمرهی چه عجب** معنا
بودر که بر کمراه اولنی شخصدن میله مطربی مذمت ایتمک نه عجبدر که
**شیوه دانی شیدایم زاوصافست** معنا بودر که دیوانه‌نک شیوه بلمک
لک جمله وصف ایتمکدندر یعنی اول کمراه اولنی دیوانه اگرچه می ومطربی
مذمت ایلدی فاما فی الحقیقه اول کمراه اولنی شیدانک بویلجه مذمت
ایتمک شیوه‌سن فهم ایتمه‌جک می ومطربک اوصافندندر زیرا کمراه
وشیدا اولدوغنه مدحله ذمی فرق ایتمیور فاما مرادی نه میله مطربی

مدحدر

163

مدحدر دائم دکلدر مراد میله مطربی مدحدر **خیال مغبچه میزنم که**
**غمزه او** بعض نسخه‌ده میزنم دخی واقع اولمش معنا بودر که بر مغبچه‌نک
خیالنی اوررم که آنک غمزه‌سی **بلای صومعه داران قاف تا قافست**
معنا بودر که قافدن قافه وارنجه‌دک صومعه‌دار اولنی زاهدلرک
بلای جانلریدر یعنی مراد مبالغه اوزره مفتونی اولدوغی مغبچه‌نک غمزه
سنی مدحدر **گرفتم آنکه بهشتم دهند بطاعت** معنا بودر که دوتالم
که جنتی بکا طاعتمز ویررلر یعنی ظاهرده جنته لایق عملم یوق فاما فرض
ایده‌لم که طاعتمز ویرمشلر ولکن **قبول کردن و رفتن نه شرط انصافست**
معنا بودر که قبول ایدوب وارمق انصاف شرطندن دکلدر مراد
کمال مبالغه اوزره عالی همت اولدوغن بیان ایدر **اگر بصحبت عرفی بسهو**
**نشینی** معنا بودر که اگر سهو ایدوب عرفینک صحبتنه اوتورجق اولورسن
**بگوش پنبه فرو نه که سربسر لافست** معنا بودر که قولاغکه ایچنه پنبه
قویوب سوزلرنی استماع ایتمکه جمله سوزلری باشدن باشه لاف وگزافدر
مراد تحقیر نفسی ایدوب سوزلری حالی اولمدوغنی بیان ایدر **هر گاه که از**
**مهر بکین میل تو بیش است** معنا بودر که هر وقتکه ای محبوب سنک محبتدن
عداوته میلک زیاده‌در یعنی ای محبوب عاشقه مهر ومحبتی قالدروب کین و
غضب اوزره اولمغه چونکه میلک زیاده لطف ایت باری **اول نمک**
**سینه ما باش که ریش است** معنا بودر که اول بزم سینه‌مزک طوزی
اولکه بر یاره‌در یعنی چونکه مرادک عاشقه کین وجفا ایتمکدر اول بزم

سینه مزک نیکی اول زیراکه طبطبلو زخم وجراحتدر یاده یه طوز قونیجه
حوذ الم وشدتی زیاده اولور اکر فی الواقع مرادک عشاقه کین ایتمکسه
ایشته بویله اولکه بوندن زیاده کین اولمز دیمکدر **معشوق در آغوش**
**وهر آینه درکف** معنا بودرکه محبوب قوجقده و آینه بنم کفمده **از**
**بسکه دلم شیفتهٔ زشتیٔ خویش است** معنا بودرکه ازبسکه بنم کوکلم کندی
چرکنلکنک آشفته سی اولمشدر یعنی محبوب یانمده اولتورمشدر مرجمالنه
نظر ایتمیورم المه آینه آلوب کندو زشتلکمه شیفته اولوب مشاهده
ایده یورم مرادکه نفس ایدوب زشت اعمال اولدوغنی بیاندر **داغم**
**کشفیقند رفیقان همکی لیک** معنا بودرکه رفیقلرمک جمله سی بلورمکه
بکا شفیقدرلر فاما یعنی یولداشلرم صاحب مرحمتدرلر وجودمده
اولان زخملره علاج ایتمک جانلرنه منتدرلکن **مرهم که نه معشوق**
**نهد مرهم ریش است** معنا بودرکه علاجیکه محبوب قویمیه علاج یاره
علاجیدر یعنی وجودمده اولان زخملره اکر محبوب مرهم قورسه ایو اولمق
احتمالی واردر والا آخر کیمسنه قویدوغی صورتده واردقجه زیاده
اولوب ایو اولمز مراد درونی پر زخم اولدوغنی بیاندر **زان روبود**
**آمیزش آن کزره عادت** معنا بودرکه اول محبوبک یارانه قارشوب اختلاط
ایتمه سی اول یوزدن اولورکه عادت یولندن یعنی عادت محبوب بودرکه
**درکش مکش صحبت بیکانه وخویش است** معنا بودرکه بیکانه نک و آشنانک
صحبتنک کشمکشنده در یعنی اول محبوبک عادتی بودرکه آشنا ایله صحبت

ایدوکی



ایدوکی زمانده دخی وبیکانه ایله صحبت ایتدوکی وقت دخی جنک وجدال
اوزره صحبت ایدر ایشته بر بویله عادتی واردر مراد بدخو اولدوغنی
بیاندر **باکعبه روان انس نکیرد دل عرفی** معنا بودرکه عرفینک کوکلی
کعبهٔ ریایه کیدن زاهد ریاکار ایله انسیت دوتمز زیراکه **دایم قدمی چند**
**ازین قافله پیش است** معنا بودرکه دایما بر نچه قدمی بو قافله دن ایلرودر
یعنی بو کعبهٔ ریایه کیدن قافله دن ایلرو کیدر و الا کندولره مرافقت
ایدوب ایتمک احتمالی یوقدر مراد ریادن مجتنب اولدوغنی بیاندر **ز بانش**
**ز نکته غزوماند و راز من باقیست** معنا بودرکه دل نکته سویلمکدن
اوصانوب عاجز قالدی وینه بنم درونمده اولان رازلر اندا میله
باقیدر کویاکه اصلا برجک سویلنممشدر مراد مبالغه اوزره کثرت رازنی
بیاندر **بضاعت سخن آخر شد و سخن باقیست** معنا بودرکه سرمایهٔ
کلام دوکندی وینه سوز کالاول باقیدر یعنی مراد دریای کلام جریانیله
خلاص اولورسنه دکلدر دیمکدر مبالغه اوزره دریای سخن چوق
اولدوغنی بیاندر **کمان مبرکه توچون بکذری جهان بکذاشت** معنا
بودرکه کمان ایلمکه چونکه سنک کیجه سن بو جهان ترک ایتدی یعنی ای
محبوب بویله قیاس ایتمکه سن بو جهاندن کتدکدنصکره جهان دخی خراب
اولور یوق قضیه اویله دکلدر بلکه **هزار شمع بکشتند و انجمن باقیست**
معنا بودرکه یوز دانه سنک کبی شمع صفت اولان محبوبلر بو جهاندن
کشته اولوب انتقال ایتمشلر در وینه بو انجمن دنیا کماکان باقیدر مراد

محبوبه نصیحتدر که حسنکه مغرور اولوب جهانه یالدنمه دیمکدر **نماند قاعده**
**کوهکن بجهان** معنا بودر که فرهادک عادتی جهانده قالمدی فاما **ولی**
**عداوت پرویز و کوهکن باقیست** معنا بودر که لکن پرویزله فرهادک
عداوتی باقیدر یعنی امدی که عهدک عاشقلرنک آرالرنده کوهکنک
عادتی قالمامشدر فاما رقیبی اولن پرویزله ایتدکلری عداوت قاعده‌سی
باقیدر زیرا کوهکنک قاعده‌سی بو ایدی که دایما هوای شیرین ایله طاغلری
دلردی و سایر اولن احواللری اربابنه معلومدر مراد زمانه عاشقلرینه
دخلدر **کسی که محرم باد صباست میداند** معنا بودر که اول بر کیمسه که
بادصبایه محرم اوله ایشته اول آدم بلورکه **با وجود خزان بوی یاسمن**
**باقیست** معنا بودر که فصل خزانک موجود اولمسیله ینه بوی یاسمن
باقیدر یعنی اکرچه خزان وقتی اولمسیله جمله اشجاره و اظهاره آفت
یتشوب ضایع اولوب محو وجود ایتمشلردر ولکن ینه رایحه‌لری بادصباده
بولنور نهایت هرکس آلمغه قادر دکلدر آنجق محرم بادصبا اولنی آلور
دیمکدر **ز شکوهای جفایت دو کون پر شد لیک** معنا بودر که ای
محبوب سنک جفاکک شکایتندن ایکی جهان دخی طولمشدر فاما **هنوز**
**رنک ادب بر رخ سخن باقیست** معنا بودر که هنوز سوزک یوزی اوزرنده
رنک ادب باقیدر یعنی بزلر هنوز ادب ایدوب جفاکدن شکایت
ایتممشدر مراد جفای محبوبدن شکایت ایتمدوکنی بیان ایدر دیاخود
معنا بویله دیمکه اولا که جفاکدن اولقدر شکوا ایتدککه ایکی جهانی سوزیله

دولدردق



دولدردق وهنوز رخ سخنده ادب باقیدر کویا که دخی شکوا ایتممشدر مراد
کمال مبالغه اوزره شکوانک چوقلغنی بیان ایدر **مکو که هیچ تعلق نماند**
**عرفی را** معنا بودر که ای محبوب دیمه که عرفینک اصلا دنیاده تعلقی قالمدی
**تعلقی که نبود دشن بخویشتن باقیست** معنا بودر که کندویه اولمین اول
بر تعلق ینه کندوده باقیدر یعنی عرفینک آخر کیمسه ایله تعلقی یوقدر الا
اوز وجودیله اولن تعلقی باقیدر دیمکدر **کر نوش وفا قحط شود**
**نیش کفافست** معنا بودر که اکر محبوبلرک وفالری نوشی قحط اولوب
بولنمزسه جفالری نیشی ینه کفافدر یعنی نیش جفالریله کچنورز دیمکدر
**آنروز که مرهم نبود ریش کفافست** معنا بودر که اول کونکه وجودمزده
اولن زخملره مرهم بولنمیجق اولورسه ریشکه کفاف ایده رز دیمکدر
**بی سلسله جنبان فلک چرخ بجنبد** معنا بودر که فلکک زنجیر حرکت
ایتدرمزسک چرخ حرکت ایتدرر **بیکانه ستم کر نکند خویش کفافست**
معنا بودر که بیکانه‌لر اکر ستم ایتمزلرسه قاوبلر کفافدر یعنی اکر بزلره جور وجفا
سلسله‌سن فلک تحریک ایتمیجک اولورسه بودفعا چرخ دورمیوب تحریک
ایدر نه نکی کبی مثلا اکر بیکانه‌لر بزلره ستم ایتمیه‌جک اولورسه بودفعا
آشنالر بزلره ستم ایتمکه مراد آشنا و بیکانه‌دن جور و ستم کوردوکنی بیان ایدر
**آنراکه در کنج سعادت بکشایند** معنا بودر که اول کیمسه‌یه که سعادت
خزینه‌سنک قپوسنی آچرلر بودفعا **تشویش تمنای کم و بیش کفافست**
معنا بودر که زیاده ونقصان رجاسنک دغدغه‌سی کفافدر یعنی در کنج

سعادت فتح اولدقدن صکره آز دیر چوق دیر جانکه تشویشه یازره کفافدر
نه اولورسه اولسون همان برکره درسعادت فتح اولسون دیمکدر مراد در
سعادتک فتح اولمسن تمنادر در منخله عشق سرانکشت فروبر معنا
بودرکه عشقک منخله سنده بارمغک باشنی ایچرو ایده منخله بال آروسی بالی
دوته جقی مکانه دیرلر زیرا که کرشهد میسر نشود نیش کفافت معنا بودرکه
اکرشهد نصیب اولمزسه نیشی دخی کفافدر یعنی ای عاشق اکر منخله عشقده
سکا شهد میسر اولمزسه حسرت برمغن آغزکه ایلت که نیش سنکه دخی کفافدر
مراد شهد عشق اولمدوغی زمان نیشی شوقیله کفاف ایدوکنی بیاندر
کرسلطنت دینی و دین جمع نکردم معنا بودرکه اکر دنیا و دینک
سلطنتنی جمع ایتمدمسه یعنی اکر غنا و فقر طالبی اولدمسه بیش لی شاه
دل درویش کفافت معنا بودرکه شاهک آلنی و درویشک کوکلی
کفافدر یعنی اکر سلطنت دنیا و دینمز یوقسه سلطنت دنیا مراد ایدوکمز وقت
شاهلرک ذوق وصفادن آچق وکشاده اولنی پیشانیده نظر ایده رز
وسلطنت دینی آرزو ایتدوکمز زمانده جور وجفادن مجروح اولنی درویشلرک
کوکلره نظر ایدوب کچنورز دیمکدر عرفی بره تجربه زینی بسی نشنید معنا
بودرکه عرفی بوندن صکره آیروق تجربه یولنه اوتورمز زیرا که محنت
زده را واقعه بیش کفافت معنا بودرکه محنت زده اولنی کیمسنه یه
اول واقعه کفافدر یعنی آیروق تجربه ایتمز زیرا که تجربه ایدوب ضرر
کورن آدمه اول تجربه کفایت ایدر دیمکدر دلم ززخم توجان داد و

ب

166

با طیبدن نیست معنا بودرکه ای محبوب سنک زخمکدن بنم کوکلم جان ویردی
فاما جیلمه سزدکلدر زیرا که کرکشته تو نصیبش زآرمیدن نیست معنا
بودرکه ای محبوب سنک دردکدن هلاک اولنه راحت اولمقدن نصیب
یوقدر یعنی اول سببدن بنم کوکلم جان ویردیکی وقت جبه لرکه سنک دردی
عشقکدن کشته اولنه آرمیدن میسر دکلدر دیمکدر کذشت و سوختم از
انتظار و بازندید معنا بودرکه محبوب کچدی و بنم انتظاردن یاندم
وکیرو یه دونمدی درین دیار مکر رسم بازدیدن نیست معنا بودرکه
بو دیارده مکر کیرو یه دونمک عادتی یوقدر یعنی محبوب بزم اوکمزدن کچدی
فاما جمالنی کورمک میسر اولمدی بو دفعه آتش انتظاردن سوخته اولدقکم
عجبا بردخی نه وقت کیرو یه دونر که جمالنی برخوشجه تماشا ایده لم دلکی
آیروق دونمیور مکر رسم بازدیدن بو دیار عشقده عادت دکلدر اوله
مراد محبوب کوربعدوکنی بیاندر نه ترسم بکذر ای مسیح دم زنهار معنا
بودرکه ای مسیح نفس اولنی محبوب زنهار اولسون بزم مزارمزدن کچ زیرا که
کزین زیاده مرا تاب آرمیدن نیست معنا بودرکه بوندن زیاده یکا
دیکلمک طاقتی یوقدر یعنی ای مسیح دم اولنی فریاد و امان اولسون بزم
مزارمزدن کچوب بزی نفسکله زنده ایله زیرا که بوندن زیاده مزارده
اکلنمکه طاقتمز یوقدر دیمکدر یعنی مراد مبالغه ایدوب دیرکه ای محبوب
سنسز بزم مزارده دخی قرارمز یوقدر دیمکدر نه باغ وصل چه حاصل
مرا امان نکریم معنا بودرکه محبوبک وصل باغندن بزلره حاصل ندر

همان بویله در تا ملکه که میوه بر سر شاخست و دست چیدن نیست معنا
بودرکه میوه شجرک اوزرنده موجود فقط دوشرجک ال یوقدر یعنی محبوبک
باغ وصلنه واصل اولوب میوه حاصل ایتمک احتمالمز یوقدر نهایت
همان خاطرمزی بونکله خوش ایدلمکه سر شاخده میوه چوق فقط دوشره جک
المز یوق مراد میوهٔ محبوبه دوشرمکه استعدادی اولمدوغنی بیاندر دلم
کباب شد از قصهٔ غمت عرفی معنا بودرکه ای عرفی سنک وجودکده
اولن غمک قصه‌سن دیمکدن بنم کوکلم کباب اولدی بو تقدیرجه مکو مکو که
مرا طاقت شنیدن نیست مکوی ثانی مکوی اوله تاکید واقع اولمشدر
معنا بودرکه دیمه دیمه که بنم اول قصهٔ غمی استماع ایتمکه طاقتم یوقدر
مراد کثرت غمنی بیاندر ای پندگو دلم مخراش این فسانه چیست معنا
بودرکه ای نصیحت سویلین واعظ زاهد نشتر کلامکله کوکلمی خراشیده
ایتمه بو افسانه ندرکه سویلیورسن مردم زغیرت این سخن محرمانه چیست
معنا بودرکه غیرتدن بن هلاک اولدم بو محرمانه اولن سوزلر ندر یعنی
ای واعظ سن کندوکی محبوبه محرم ظن ایدوب محبوب طرفندن بزلره بر
آلای نصیحتانه و محرمانه سوزلر سویلیورسن فقط بو سوزلرک غیرتندن
بزلر هلاک اولدق آیتر آرتق چوق سویلمه و یاخود سن کندوکی بزلره محرم
قیاس ایدوب بو نصیحتلری سویلیورسن فقط سن بزم محرممز دکلسن
بو افسانه‌یی که بزلر غیورلغمزدن هلاک اولدق دیمکدر مراد واعظ
پندگویه تعرضدر نازم بخوی ستم او که هیچگاه معنا بودرکه اول محبوبک

ستم



ستم و جفاسی توسنیله نازلنورمکه هیچ بر وقتده اگر نشد که چاشنی تازیانه
چیست معنا بودرکه آگاه اولمدیکه قامچنک لذتی ندر یعنی محبوب بزم
اوزرمزه ستم و جفا آتنی سوردوکی وقت اصلا تاروتلق ایتمدیکه تازیانه‌یه
محتاج اوله بلکه باد صبادن زیاده یوکروب کلوردکه بزه ستم و جفا ایلیه
ایشته بر بویله توسنیله بن نازلنورم دیمکدر مراد محبوب کندونک اوزرنه
ستم توسنی سوردوکنی بیاندر که غمزه‌ات مراد اسیران نمیدهد معنا بودرکه
ای محبوب اگر سنک غمزه‌ک اسیر اولن افتاده‌لرک مرادلرنی ویرمزسه
حور و ملک شهید درین آستانه چیست معنا بودرکه حور ایله ملک بو
آستانه‌ده شهید اولمق یاندر یعنی ای محبوب حور ایله ملک سنک غمزه‌که
عاشق اولمشلردر مرادلری بودرکه شهید غمزه‌ک اوله‌لر اگر غمزه‌ک
آنلرک مرادلرنی ویرمیدی شهید اولدقلری حالده آستانکده نیچون
یتورلردی دیمکدر مراد مبالغه اوزره غمزهٔ محبوبی مدحدر طوف حرم
کعبهٔ دل فیض میدهد معنا بودرکه حرم کعبهٔ دلک طوافی زایره دایما
فیض ویرر بو تقدیرجه ای زاید حرم غرض از طوف خانه چیست معنا بودرکه
ای کعبهٔ ظاهرینک زایری اولن زاهد ریاکار او طواف ایتمکدن غرض
ندر یعنی مراد کعبهٔ دل فیض ویردوکنی بیاندر نالم چنان بدرد که خون
چکد ز چشم معنا بودرکه محبوبک درد عشقنده آنجلین ناله و فریاد ایدرمکه
کمال تأثیرندن دردک کوزندن قان طاملر یعنی دردحالمه مرحمت ایدوب
کوزندن قان آقوب آغلر بودخی دل کویدم چه بیغمی است این ترانه چیست

معنا بودرکه کوکل بکا دیرکه بونه غمزلکدر دبونه ترانه سیدر یعنی بن
بو قدر دردده کرفتار اولوب ناله وفریاد ایده یورم بنه کوکلم بکا
طعنه ایده یورکه سنک نه دردک واردرکه بوبخلین ناله ایدرسنی
مراد دردنک چوقلغنی بیاندر من مست غوطه درته دریای اتشم
معنا بودرکه بن آتش دریاسنک دیبنده اولدوغم حالده غوطه اوروب عکس
مستی اولمشم بوتقدیرجه اکه نیم که شعله کدام وزبانه چیست معنا
بودرکه واقف دکلم که شعله ندر وزبانه ندر یعنی مراد دریای آتشده
غوطه اوران عاشق شعله وزبانه بلمز دیمکدر عرفی شکایت از ستم
یار بیغمیست معنا بودرکه ای عرفی محبوبک ستمندن شکوا ایتمک غمزلکدر
عدا اولنور شرمی زاهل درد بدار این فسانه چیست معنا بودرکه
اهل درد اولان عشاقدن برحجاب ایله بوشکایت افسانه سی ندر یعنی
صاف عاشق اولان کیمسنه ستم محبوبدن شکایت ایتمک جایز دکل ایدوکنی
بیاندر نشئهٔ مخموریم باهستی مجنون یکیست معنا بودرکه بنم مخمورلغم
نشئه سی مجنونک سرخوشلغیله بردر صد شرابم هست درساغر زینان
خون یکیست معنا بودرکه ساغرده یوز دانه شرابم واردرکه اول
شرابلردن قان بردر یعنی بنمله مجنونک فرقی واربوندن قیاس ایتکه
بنم مخمورلغم نشئه سی مجنونک سرخوشلغی حالتنی ویرر وبنم ساغرمده
یوز دانه شرابم واردرکه رنکده وکیفیتده خونیله برابردر مراد
مبالغه اوزره کندویله مجنونک فرقنی بیان ایتمکدر ازفسون عافیت

برمیغوزم



برمیغوزم روی درد معنا بودرکه راحتلغک مکر وفسونندن دردک
یوزنه ضیالندرم زیراکه درمزاج من بخار دوزخ وافسون یکیست
معنا بودرکه بنم مزاجمده بخار دوزخیله بخار افسون برددر یعنی عافیت
بزه عرض محبت ایدوب برآلای فسونلر ایده یور وبزدخی وجودمزده
اولان دردک یوزنی عافیتک فسونیله ضیالندروب نمایش ویردره یوز
فاما بزده برمزاج واردرکه کرک بخار دوزخ اولسون کرک بخار افسون
اولسون یانمزده بردر بزی تبدیل وتغیر ایتمکه قادر دکلدر دیمکدر
مراد مزاجنده عافیتله دردک برابر اولدوغنی بیاندر بر سرفرهادکز
جام محبت بیخوداست معنا بودرکه فرهادک باشی اوزرنده کی اول
فرهاد جام محبتدن بیخود اولمشدر سایهٔ شیرین وزخم تیشه یکلکون
یکیست معنا بودرکه محبوبه اولان شیرینک سایه سیله کلکون اولان
تیشه نک زخمی بردر یعنی فرهاد جام محبتدن اول رتبه مست بیخود اولمشدرکه
زخم تیشه ایله کولکهٔ شیرینی فرق ایتمیور مراد مبالغه اوزره جام محبتی
بیاندر هرجفایی کزتو می آید کند کردون همان معنا بودرکه ای محبوب
هرشول برجفاکه سندن کلور فلک دخی بزه اول جفایه بکزر برجفا
ایدر سوزم ازغیرت که آیین تو کردون یکیست معنا بودرکه بن بو
غیرتدن یاندم که ای محبوب سنک عادتکله کردونک عادتی بردر یعنی ای
محبوب سن بکا هرنه یوزدن جفا ایدرسنی فلک دخی اول یوزدن جفا
ایدر فلک سکا تقلید ایندوکی غیرتندن بن سوخته اولدم دیمکدر مراد

مبالغه اوزره غیور اولدوغنی بیان ایدر داغ بر هم بسکه پیوستم نشانی از دل
نماند معنا بودر که داغی چوقلکه بر بری اوستنه متصل ایندم کوکلدن نشانی
قالمدی یعنی کوکلم اوزرنه اولقدر داغلر قویدم که اصلا کوکلمدن
نشانی قالمیوب جمله‌دن داغ اولدی اکرچه پیش ازین صد داغ بر دل داشتم
اکنون یکیست معنا بودر که بوندن اول یوز دانه داغی کوکل اوزرینه
طوندم فاماامدی بردر یعنی بوداغلردن اول اکرچه کوکلم اوزرنده
یوز دانه داغلرم وار ایدی فاما امدی اول متصل ایتدوکم داغلر
ایله یوز دانه داغ بر اولوب کوکلمی قابله دیلر حتی کوکلمدن نشانی قالمیوب
سراپا جمله‌دن داغ اولدی دیمکدر مراد کوکلنده اولن داغلرک چوقلغنی
بیان ایدر کر خراج آب و آتش رایکی داند چه عیب معنا بودر که اکر صویله
آتشک خراجنی اکلمیوب بر بلمک اولورسه نه عیب یعنی عیب دکلدر آنکه
کوید اشک عرقی با در مکنون یکیست معنا بودر که اول کیمسه که دیه عرقینک
کوزی یاشیله در مکنون بردر یعنی عرقینک کوزونک یاشیله در مکنونک
فرقی یوقدر دیین کیمسنه اکر صو ایله آتشک خراجی بردر دیمک اولورسه
تعییب اولنمز زیراکه دانه دُرّ اشک لطافتده آبه بکزر و حرارتده
آتشه بکزر مراد دُرّ اشکن مدحدر من بلبل آن کل که کلابش همه خونست
معنا بودر که بنی اول کل صفت اولن محبوبک عاشق زاری اولن بلبلیمکه
اول کلک کلابی جمله‌دن قاندر یعنی هر کل صفت اولن محبوبه بلبل کبی
عاشق اولمزم دیمکدر مرغابی آن بحر که آبش همه خونست معنا بودر که

اول



اول بحرک اوردکیمکه آنک صویی جمله‌دن قاندر یعنی هر دریاده مرغابی
کبی شناورلک ایتمزم انجق دریای عشقده شناور اولورمکه آنک صویی
جمله‌دن قاندر مراد دریای عشقده شناور اولدوغنی بیان ایدر خونم
بحلال ریز که بیمار محبت معنا بودر که بنم قانمی بوغازنه دوک که درد
محبتدن بیمار اولن کیمسنه‌نک آشوب نشان تب و تابش همه خونست
معنا بودر که اول بیمارک اسیتمه سنک و حرارتنک فتنه سی نشانی جمله‌دن
قاندر یعنی اول بیمار محبته آخر دوا ایله علاج اولمز بنم قانمی بو
غازنه دوکه تا بونکله شفا بولور دیمکدر مراد بیمار محبته کندونک
قاننی دوا اولدوغنی بیان ایدر از صید بخون کشته مپرهیز که صیاد معنا
بودر که ای محبوب قانله اولمش شکاردن احتراز ایتمکه صیادک یعنی قانم
بولنمش آدن صاقنمه زیراکه آرایش فتراک در کابش همه خونست
معنا بودر که اول صیادک ترکینک و اوزنکینک آرایشی جمله‌دن قاندر
یعنی ای محبوب بنم وجودم قانیله آلوده اولمش شکار یابه سنده اولدوغندن
سن بزلره تنزل ایتمیورسن فاما فی الحقیقه نظر اولنورسه شکارباز اولن
صیادک رکابلرینک و فتراکلرینک زینتی ایتدکلری شکارک قانیدر
دیمکدر مراد صید کشته بخون اولدوغنی بیان ایدر کوثر لب خشک و جکر
تشنه فرستند معنا بودر که آب کوثر قوری طوداغیله و سوز جکر کوندررلر
بر بادیه عشق که آبش همه خونست معنا بودر که صحرای عشقه که اول صحرای
عشقک صویی جمله‌دن قاندر یعنی آب کوثر دفع حرارت ایتمکله مشهور

ایکن صحرای عشقه بو یله شیلر کوندرر دیمکدر مراد صحرای عشقک احوالنی
بیان ایدر **آبش چه و سر چشمه میرسید کدامست** آبشده اولان ضمیر شین
اضمار قبل الذکر در صحرای محبته راجعدر معنا بودرکه صویی اندروب
چشمه سی قنغی سیدر دیو سؤال ایتمه **صحرای محبت که سرابش همه خونست**
معنا بودرکه صحرای محبتکه سرابی جمله دن قاندر یعنی ای عاشق چشمه دن
و صودن صحرای محبتده سؤال ایتمه زیراکه اول صحراده اصلا صو بولنمز
بلکه اول صحرانک سرابی دخی جمله دن قاندر مراد مبالغه اوزره صحرای
عشقک احوالنی بیان ایدر **عرفی غم دل باز نپرسی که دل ما** معنا بودرکه
ای عرفی صاقنوب کوکل غمنی ینه کرو سؤال ایتمه که بزم کوکلمز **مستیست**
**که درجام جوابش همه خونست** معنا بودرکه بر مستدر که جامده اول
کوکلم جوابی جمله دن قاندر یعنی ای عرفی صاقنوب کوکلدن غمنی سؤال
ایتمکه غایتله مستدر سکا جواب ویردوکی زمان قانلو سوز سویلر دیمکدر
مراد کوکلک مست اولدوغنی بیان ایدر **جهان از تو نازنده با رایش**
**آفت** معنا بودرکه ای محبوب جهان سندن نازنده اولمشدر آفتک آرایشیله
**ای آفت آسایش و آسایش آفت** معنا بودرکه ای آفت راحتلک اولان
محبوب و راحتلک آفت اولان محبوب یعنی ای بو صفتله اولان محبوب
جهان شول مرتبه فتنه و آفت براقدک که اول آفتلرک زیب و زینتندن
بو دفعه جهان باشلدی آفتک آرایشیله نازلنمغه مراد کمال مبالغه اوزره
محبوبک آفت جهان اولدوغنی بیان ایدر **تا دیده فلک شیوه آفتگری تو**

معنا



معنا بودرکه ای محبوب حتی فلک سنک آفتکرلک شیوه سنی کورمشدر
**یک لحظه نیاسود ز فرمایش آفت** معنا بودرکه بر لحظه جک آفتک بیورمسندن
راحت اولوب دکلنمامشدر یعنی ای محبوب فلک بو شیوه آفتکرلکنی که
سنده کوردیکه آیروق آفتک مفتونی اولوب بر لحظه راحت بولمیوب
دائما آفتک امرنده اولوب محکوم فرمایشی اولمشدر دیمکدر مراد مبالغه
اوزره محبوبک شیوه آفتکرلکنی بیان ایدر **باید همه آفت شد اگر آفت عشقی**
اگرچه بر ایکی اوچ نسخه ده شد واقع اولمش فاما شو اولمق دخی مناسبدر
معنا بودرکه ای عاشق اگر عشقه منسوب اولان آفت ایسک گرکدرکه جمله دن
آفت اول یعنی سراپا وجودک آفتیله ممزوج اولسون زیراکه **راضی نشود**
**عشق بالایش آفت** معنا بودرکه عشق آلایش آفته راضی اولمز یعنی
عشق استرکه عاشق سراپا آفت اوله و الا آلایش آفت اولدوغنه
قایل دکلدر مراد عاشقک وجودی آفتیله ممزوج اولدوغنی بیان ایدر
**چندانکه دلم آفت نازت طلبد هست** و بعضی نسخه ده نیست واقع اولمش
ایکیسنک دخی معناسن بیان ایده لم معنا بودرکه ای محبوب هر نه قدرکه
بنم کوکلم سنک نازکک آفتنی طلب ایدرسه واردر یعنی یوقدر دیوب
رد ایلمز هر طلب ایتدوکم زمان آفتی اسرکیوب ویرر زیراکه **در حوصله**
**تو عشق گنجایش آفت** معنا بودرکه ای محبوب سنک عشقکک حوصله سنده
آفتک صغمسی یعنی سنک عشقکک حوصله سی شول مرتبه واسعدرکه بن هر نه
قدر آفت طلب ایتدمسه یوق دیمیوب ویردی اصلا تنک حوصله اولوب

بنی رد ایتمدی ویاخود معنا بو یله دیمک اوله که بو قدر که بنم کوکلم سنک
آفت نازکی طلب ایدرسنک عشقک حوصله‌سنده آفتک کنجایشی یوقدر
یعنی بندن آفت نازکی اسرکیوب عشقک تنک حوصله اولوب بکا جواب
ویروب دیرکه کیمک دماغی وحوصله‌سی واردرکه سکا آفت ناز ویره دیو
بنی رد ایدر دیمکدر مراد محبوبدن آفت ناز طلب ایتدوکنی بیاندر **آرایشی**
**از آفت نازت دل عرفی** معنا بودرکه ای محبوب عرفینک کوکلنی نازک
آفتیله تزیین ایتدک **ای ناز دل آرای تو آرایش آفت** معنا بودرکه
ای اول محبوبکه سنک دل آرا اولان نازک آفتک آرایشیدر یعنی مراد
کوکلی آفت ناز محبوبله آراسته اولدوغنی بیاندر **شبنم بخفتن و دورم**
**بشانه خایی رفت** معنا بودرکه بنم کیجم اویقو ایله کتدی و کوندزم
بیهوده کویلق ایله کتدی **غرض که مدت عمرم به بینوایی رفت** معنا
بودرکه بو سوزدن غرض بودرکه مدت عمرم بینوالقله کیتدی یعنی اصلا
برعمل صلاحه میل ایدوب شایسته درکاه لایزالی اولجق طاعت بزدن
صدور ایتمدی دیمکدر مراد تحقیر نفس ایدوب تقصیراتنی بیاندر **زناز**
**راندی و دانم دلم نیاید باز** معنا بودرکه ای محبوب نازکدن بنم کوکلمی
سوروب رد ایتدک بلورمکه آیروق اول کوکلم کیرویه دونوب کلمز زیراکه
**که این معامله با طبع روستایی رفت** معنا بودرکه بو سورلدکدنصکره
کیرویه دونوب کلمکک معامله‌سی روستایلق طبیعتیله کیتدی یعنی مراد
طبیعتنک عالیجناب اولدوغنی بیاندر **بدار رخنه بدام و مرا زسادهٔ**

دلی



**دلی** معنا بودرکه دامده بیکدانه کدک وارایکن بن بنه ساده دل اولوب
اوغوز اولدیغمدن کوردکم **تمام عمر باندیشهٔ رهایی رفت** معنا بودرکه
تمام عمرم خلاص اولمغلق فکریله کتدی یعنی دام عشقه کرفتار اولمشم خلاص
اولمغه دخی بیکدانه رخنه وارایکن بنه ساده دل اولدوغمی بوندن قیاس ایتکیم
جمیع عمرم بو اندیشه‌یله کچدی که عجبا بن بو دامدن نیجه خلاص اولورم دیمکدر
مراد مبالغه اوزره ساده دل اولدوغنی بیاندر **نیافت عشق در شب چراغ**
**در ظلمات** معنا بودرکه عشق ظلماتده کوهر شب چراغی بولمدی **اگرچه عقل**
**بدنبال روشنایی رفت** معنا بودرکه اگرچه عقل آیدنلق آردنجه کتدی
یعنی اگرچه بزم عقلمز کمال صفوتندن ظلمات وادیسی جریده دائما
روشنالق آردنجه کیدر فاما بنم طالعمزی کورکه شب چراغ امیدمزی ظلمات
ایچنده عشقمز کورمدی مراد عشقی جوهر مقصودنی الده کتورمدکنی بیاندر
**مقربان همه بیگانه اند بر در دوست** معنا بودرکه دعوای تقرب ایدن
عشاقک جمله‌سی دوستک قپوسی اوزرنده بیگانه درلر زیراکه **غرور بود که**
**نامش باشنایی رفت** معنا بودرکه محبوب بر غرور ایدیکه نامی آشنالقله
کتدی یعنی مقربلر دعوای تقرب ایدوکنه محبوب الم چکوب قپوسندن
جمله‌سن بیگانه‌لر کبی رد ایدوب سوردی بو سببدن اوتریکه نیچون بونلر
بنم آدمی آشنالقله ایلتورلر دیمکدر مراد محبوبک کمال غرورنی بیاندر
**ز شیخ صومعه جستم نشان عرفی گفت** معنا بودرکه عرفینک نشاننی شیخ
صومعه‌دن طلب ایتدم دیدیکه **بر آستان برهمن بچهره سایی رفت**

معنا بودرکه بر همتمک آستانی اوزرنه یوزنی سوردمکه کیتدی سایر معنای
تصوفی اربابنه معلومدر **ما نگوییم درین شهر ستمکاری هست** معنا
بودرکه ای محبوب خلقه بز دیمزز که بو شهرده بر ستم ایدیجی محبوب واردر
نهایت بو قدر واردرکه **همه دانند که مارا بتو بازاری هست** معنا بودرکه
همه خلق بلورلر که بزم سنکله بر بازارمز و علاقه‌مز واردر مراد محبوبله
ایتدوکی نازه نیازی بیاندر **حد من نیست که باشم ارنی کوی ولی**
معنا بودرکه ارنی انظر الیک کلامنی دیمک بنم حدم دکلدر فاما **دوست**
**داندکه مرا قوت گفتاری هست** معنا بودرکه محبوب بلورکه ارنی
دیمکه بنم قوتم و استعدادم واردر مراد وجودنده اولن استعدادی بیاندر
**کو ادب چشم مرا باز مپوش از رخ دوست** معنا بودرکه سویله بنم کوزمی
محبوبک جمالندن بنه اورتمه سن زیرا که **کین نکاهیست که شایسته دیداری**
**هست** معنا بودرکه بو بنم چشمم بر باقشدرکه بر جمالک لایقی واردر یعنی
ادبه سویلک بنم کوزمی محبوبک جمالنه نظر ایتمکدن منع ایدوب اورتمه سنی
زیرا که بنم کوزم دیدار کورمکه لایق بر کوزدر مراد محبوبک جمالنه هر کوز
نظر ایتمکه لایق اولدوغنی بیاندر **نه باندازهٔ بازوست کمندم**
**هیهات** معنا بودرکه هی دریغ و هی حیف که بنم کمندم قولمه کوره دکلدر
**ورنه با کوشهٔ بامیم سرکاری هست** معنا بودرکه یوقسه کوشهٔ بامیله
بنم بر سر کارم واردر یعنی هی دریغ که محبوبک بام وصلنه عروج ایتمکه
قولمک قوتی واردر فاما نه فائده که کمندم غایتله کوتاه اولمغله بام وصله





صعود ایتمکه قادر اولمیورم دیمکدر مراد کمند املی بازوی همتنه کوره
اولمدوغنی بیاندر **ساکن کعبه کجا دولت دیدار کجا** معنا بودرکه کعبه‌ده
ساکن اولمق نیرده و دیدار دولتی نیرده یعنی فرقی چوق قدر نهایت بو قدر
واردرکه **اینقدر هست که در سایهٔ دیواری هست** معنا بودرکه بو قدر
واردرکه بر دیوارک کولکه‌سی واردر یعنی دولت دیداره ساکن کعبه
اولن زاهدک فرقی بودرکه دولت دیداره واصل اولن عاشق سعادت
دارینی بولور و کعبه‌ده ساکن اولن زاهد خشک آنجق دیوارک کولکه‌سنی
بولور دیمکدر مراد ساکن کعبه ایله دولت دیدار بر اولمدوغنی بیاندر
**مردم کارکه عشق هنرمنداند** معنا بودرکه کارکاه عشقک آدملری
غایتله صاحب هنردر زیرا که **بیستون کز نشکافند که کاری هست**
معنا بودرکه بیستون طاغنی اکر یاره‌میجق اولورلرسه بر غیری کارلری
دخی واردر یعنی مراد صاحب عشق اولن هنرمند اولدوغنی بیاندر
**دل عرفی نه یکی قطرهٔ خون فولادست** معنا بودرکه ای محبوب عرفینک
کوکلی بر قطره قان دکلدر بلکه پولاددر نابدر **از ستم سیر مشو گرد آزاری**
**هست** معنا بودرکه کندویه ستم ایتمکدن دویوب اوصانمه اکر غیری بر آزارک
واردر یعنی نه جفاک وارسه ایتکه تحملی واردر دیمکدر مراد ستم و آزار
محبوبه تحملی اولدوغنی بیاندر **نوشیم شربتی که شکرها در ویست** معنا
بودرکه اول بر شربتی نوش ایده‌رز که شکرلر اول شربتک لذتنک
یاننده ایتقدر **داریم غزلی که سفرها در ویست** معنا بودرکه اول

برکوشهٔ عزلتی اختیار ایتمشزدرکه سفر ایتمکلر آنکه یاننده ایتمشدر یعنی
مراد کمال مبالغه اوزره نوش ایتدوکی شربت عشقک لذتنی مدحدر
وکوشهٔ عزلتنده اولنی حالاتی بیاندر **صد روشنیست در تتق تیره**
**روزیم** معنا بودرکه یوز دانه روشنلق واردر بنم روز سیاهمک
دواغنده **فیروز شام من که سحرها درو کمست** معنا بودرکه بنم اخشامک
مبارکلکنی کورکه فیض سحرلر اول اخشامک فیروزلغنده ایتمشدر یعنی
مراد کمال مبالغه اوزره کیجه سنده وکوندوزنده اولنی حالاتی بیاندر
**در طبع صد کرشمه و تحریک جلوه نیست** معنا بودرکه طبیعتنده یوز
دانه عشوه وکرشمه موجود فاما جلوهٔ مجبوبی تحریک ایده جک نسنه یوق
**این نخل خشک بین که ثمرها درو کمست** معنا بودرکه بو قورمش نخلی
کورکه میوه لر آنده ایتمشدر یعنی اکرچه بزم وجودمز نخلنده یوزدانه
کرشمه میوه سی موجوددر فاما مجبوبک سرو قامتنی جلوه یه کتوروب رفتار
ایتدرمکه سبب اولجق میوه موجود اولمدوغندن اوتری نخل خشکه
بکزر ولکن اول بیاغی نخل خشک دکل بلکه اول نخل خشکدرکه کندونک
بوبیوستلیته لطافتیه یاننده میوه لرک وجودی یوقدر دیمکدر مراد
نخل وجودن مدحدر **طالع به بین که بر اثر یاسمین میرود** معنا بودرکه
طالعی کورکه مأیوس اولمغک اثرنده کیدر **این ناله حزینی که اثرها**
**درو کمست** معنا بودرکه بو حزینی اولنی ناله که اثرلر کندوسنده ایتمشدر
یعنی مراد ضعف طالعندن شکوادر **یکجرعه ماست هر که نهد داغ بر جگر**

معنا بودرکه

معنا بودرکه هیچ بزم آدمز درهر شول کیمسه که جکری اوزرینه داغ قویه
یعنی هر جکری اوزرینه داغ قوین آدم بزلره بکزه من زیراکه **داغیست**
**داغ ما که جگرها درو کمست** معنا بودرکه بنم داغمز بر داغدرکه جکرلر
کندوسنده ایتمشدر یعنی مراد کندونک داغنه بکزر داغ اولمدوغنی بیاندر
**خیز ای شمال بخت که زورق بر وی بریم** معنا بودرکه ای بختک قبله
روزکاری اسمکه باشلکه زورق وجودمزی طشره چقارلدم **زین موج**
**خیز فتنه که سرها درو کمست** معنا بودرکه بو فتنه موجنی قالدرجی دریادن
که باشلر بودریاده ایتمشدر مراد دریای ورطه دن خلاص اولمنی طلبدر
**عرفی بعیب دوستی ار شهره شد چه غم** معنا بودرکه عرفی اکر عیبی دوستلکله
طوتدوغندن اوتری مشهور آفاق اولدیسه غم دکلدر زیراکه **عیبیست**
**عیب ما که هنر درو کمست** معنا بودرکه بزم عیبمز بر عیبدرکه هنرلر
کندوسنده ایتمشدر یعنی مراد کمال مبالغه اوزره عیبنی مدحدر **مژده کلا**
**بسرم که جنون را نکاری هست** معنا بودرکه مژده اولسونکه دیوانه لعک بنم
باشمله براشی واردر **درد را با دل سودازده بازاری هست**
معنا بودرکه سودازده اولنی کوکلله دردک بر بازاری واردر یعنی
مراد باشنده جنونی وکوکلنده دردی اولدوغنی بیاندر **قفل الماس**
**بیارید که زخم دل ما** معنا بودرکه الماس کلید کتورک که بزم کوکلمز
زخمی **سربسر کشته دهن بر سر کفتاری هست** معنا بودرکه باشدن باشه
آغز اولمشدر بر سویلمک هواسی واردر یعنی درونمده اولنی پاره لر

جملەدن دهن اولوب کوکلمک رازلرنی افشا ایتمک مراد ایدەیور قفل
الماسە کتوروب آغزینە اورک دیمکدر مراد زخم دلدن بیاندر **اینقدر**
**سنکدلی نیست کمانم بکسی** معنا بودرکه برکیسە کمانم بوقدر که بوقدر
سنکدل اولە **مکر از راه تو در پای اجل خاری هست** معنا
بودرکه ای محبوب مکر اجلک آیاغندە دیکن واردر سنک یولکدن
یعنی درونمدە بوقدر زخملر واردرکه هلاک اولسم بوردەدن خلاص
اولوردم اجل کبی بر طاش کوکللی کورمدم که کلوب بنی بوردەدن
خلاص ایدە مکر واریسە محبوبک محلەسی یولندە بزی آزارکنی آیاغنە
دکن باتمشە بکزرکه بوقدر اکلنوب کلوب بزی بو جفادن خلاص
ایتمیور مراد مبالغە اوزرە تمنای اجل ایتدوکنی بیاندر **ای مسیحا**
**اثری با نفست نیست ملاف** معنا بودرکه ای مسیح صفت اولن
کیمسنەنک نفسکدە بر تأثیر یوقدر مسیح دیو لاف ایتمە یوق اکر بو دعوی
مسیحیتدن فارغ اولمزسن **امتحانی بکن اینک دل بیماری**
**هست** معنا بودرکه بر امتحان ایلە اشتە بر خستە کوکل واردر یعنی مراد
دعوای مسیحیت ایدن شخصە تعرضدر **محرم خلوت عاشق نە چراغست**
**ونە شمع** معنا بودرکه عاشق زارک خلوتنک محرمی نە شمعدر ونە
چراغدر یعنی خلوت عاشق صادقە شمع وچراغ داخل اولمزلر زیراکە
**آفتاب ار نبود سایەء دیواری هست** معنا بودرکه کونش اکر اولمیجق
اولورسە بر دیوار کولکەسی واردر یعنی مراد عاشق اولن کیمسنە سایەء

دیوارلە



دیوارلە کونشدە غیری نسنەء بلمزلر دیمکدر **دلم آن کافر عامیست کە در**
**کوشەء دیر** معنا بودرکه بنم کوکلم اول کافر جاهلدرکه کوشەء دیردە
**پیر کردید وندانست کە زناری هست** معنا بودرکه قوجە اولدی وبلمدی
کە بر زنار واردر معنای تصوفیسی اربابنە معلومدر **غمزە چون**
**تیغ زند لب مکشا یا عرفی** معنا بودرکه ای عرفی محبوبک غمزەسی خونکر
سکا تیغ ستم اورە صاقنوب طوداق آچمە زیراکه **کە بتحسین تو کیفیت**
**زنهاری هست** معنا بودرکه سنک تحسین وآفرین دیمەکلکدە امانک
بر کیفیتی واردر یعنی محبوب تیغ زن اولدوغی وقت صاقنوب آغز آچوب
تحسین ایتمکە سنک تحسینکدە بر کیفیت واردرکه امان متکیف اولوب
دایما امان امان دیمکە باشلر بودفعە محبوبە بو امان دیمک خوش کلوردە
تیغ غمزی اورمقدن خالی اولمز دیمکدر مراد محبوب تیغ غمزە اوردوغی
وقت عاشقە امان دیمک جایز اولمدوغن بیاندر **مراکە شیشەء دل در**
**زیارت سنکیست** معنا بودرکه غم شیشەء کوکلمکە سنکک زیارتندەدر
یعنی شیشەء دلم سنک جفای محبوبلە شکستە اولمشدر بو تقدیرجە **کجا دماغ**
**می ناب ونغمەء چنکست** معنا بودرکه بادەء نابی نوش ایتمکە دماغ
نیردە ونغمەء چنکی استماع نیردە یعنی مراد شیشەء دل شکست اولنجە بونلردن
ذوق آلنمدوغن بیاندر **فغان ز غمزەء شوخی کە وقت تنهایی**
معنا بودرکه بر شوخ اولن محبوبک غمزەسندن فغان وفریاد اولسونکه
تنهالق وقتندە کندویە عرض حال ایدەجک زمانی **بهانەء بجوید آغاز**

کرده در جنکست معنا بودر که کندو کندو یه بر بهانه ایجاد ایدوب جنکده در
یعنی قویمزکه احوالمزی کندو یه اعلام ایده لم مراد محبوبکه خوینده شکوادر
بعود شیون مازخمه چون زدی بشنو معنا بودر که ای محبوب چونکه
بزم شیونمز وحالتمز عودنه زخمه اوردک باری استماع ایت که کم اینی نوای
خراشیده بس خوش آهنکست معنا بودر که بو خراشیده اولنی
نوای عودمز غایتله چوق خوش آهنک برسازدر یعنی مراد عود شیونمزدر
محبوب مضراب ستم زخمه سنی اوردوغنی بیاندر مراکه شغل هم آغوشیست
با زنار معنا بودر که زنارله بنم هم آغوش اولمق شغلم واردر
یعنی زنار محبتی میانمه بند ایتمشم وکندویله برمهم ایتمشم واردر بو دخی
اکر سبحه دهم دست دوستی ننکست معنا بودر که اکر سبحه ایله آشنالق
ویره جک اولورسم آغوشم غایتله طاردر سبحه وزنار صغیرلر یعنی
مراد سبحه وزنار بر یرده اولمدوغنی بیاندر باآنکه کعبه نمایان
شود زیا منشین معنا بودر که بو تنکبرله که ای طالب اکر کعبه مقصودی
کورنجک اولورسه آیقدنی اوتورمه یعنی استراحت ایتمک ایچون تاخیر
طواف ایدوب یولده اوتورمه زیراکه که نیم کام جدا یا هزار فرسنکست
معنا بودر که یارم آدم بو یولدنی جدا اولمقلق بیک فرسخ بعید اولمقلق
قدر واردر یعنی مراد کعبه مقصودک دشوارلغنی بیاندر هزار دیر
بدل دارم از صنم معمور معنا بودر که کوکلده بیکدانه دیر دوترمکه
صنمدنی دولوب معمور اولمشدر بو تقدیرجه لباس کعبه بدوشم مده کم

بس



بس تنکست معنا بودر که کعبه ظاهرینک بناسنی اوموزمه ویرمکه غایتله
طاردر وجودم اولمز یعنی مراد معامله سی درون دلده اولنی صنم ایله
اولدوغنی بیاندر بهانه جوی تو عرفی بهانه عادت کرد معنا بودر که
ای عرفی سنک بهانه جو اولنی محبوبک دایما بهانه ایتمکی کندویه عادت
ایتمشدر بویله اولنجه باشی مرد اکنون که صلح هم جنکست معنا بودر که
بارشق ایتمکه امدی وارمکه صلح ایتمسی دخی ینه جنکدر مراد محبوبک
بهانه جو اولدوغنی بیاندر موج زن دردل خیال آن لب میکون
کذشت معنا بودر که اول محبوبک میکون اولنی خیالی موج اوردوغی
حالده کوکلدنی کچدی آب حیوان بین که از دریای آتش چون کذشت
معنا بودر که آب حیاتی کورکه آتش دریاسندن نیجه کچدی یعنی مراد
کوکلمدنی آب حیات کبی اولنی لب میکونک خیالنک کچدوکنی بیاندر
تا دلی آورده ام این فتنها بر داشتم معنا بودر که حتی برکوکل کتورمشم
بو فتنه لری قالدردم یعنی بر بویله عجیب وغریب کوکله مالک اولدوغم
بو قدر فتنه وفا دلربوکنی قالدرمشم از کم انباری حبابر خاطر
کردون کذشت معنا بودر که فلکک خاطری اوزرنه یوک آغرلغندن
نلر کچدی یعنی مراد کردونک کوکلنه حد ایتدوکنی بیاندر با من کریان
چه داری روکه از تو دیک من معنا بودر که بنی کریانله سنی نه یوز
طوتر سنکه بنم یانمدنی یعنی بنی کریان اولمشک یاننه سنی نه یوزن کلوب
همصحبت اولمغه قادر اولورسنکه بنم یانمدنی هر قدم جی باید از صد

دجله در جیحون گذشت معنا بودرکه هر قدمده کرکدرکه جیحونی صوینده
یوزدانه دجله صویندن کچدی یعنی هر بر قدمده بو قدر صولر کچمک
لازمدرکه کلوب بکا واصل اوله‌سن مراد کمال مبالغه اوزره
کریه‌سنک چوقلغنی بیاندر دردرون باغ عشرت عمرها بگذشت
یک معنا بودرکه باغ عیش وعشرتک ایچنده عمرلر کچدی فاما عمر
دیگر در پریشانی هم ازبرون گذشت معنا بودرکه بر غیر عمر دخی
طشره ده پریشانلقدن کچدی یعنی پریشانلق عالمنده چوق روزکار
کچوردکه بو باغ عشرته واصل اولدق دیمکدر یعنی مراد جفاسز
صفا اولمدوغنی بیاندر کاروان عمرما کش نوشدارو بار بود معنا
بودرکه بزم عمرمز کاروانینک یوکلری نوشدارو اولمیله دایم
از سیلاب زهر و جویبار خون گذشت معنا بودرکه دایما زهر سیلندن
وقان ایرماغندن کچدی آصلا کندولرنه ضرر کلمیدی یعنی مراد
نوشدارو شفایه مالک اولدوغنی بیاندر نقش پا بنمایدم گر
زانکه پی کم میکنی معنا بودرکه آیاق نقشن کوستره یم آندن اوتریکه
اکر ایزی ایتره جک اولورسن گز گدامین کوچه عرقی آمد و مجنون
گذشت معنا بودرکه قنقی کوچه دن عرقی کلدی وقنقی کوچه دن
مجنون کچدی یعنی اکر بونلرک ایزلرنی کم ایده جک اولورسن
آیاقلرینک باصدقلری یردن بنی سکا خبر ویره یم کندو یله مجنونک
عرقی چوق اولدوغنی بیاندر حتی آیاقلری باصدیغی مکان دخی

بربرنه

176

بربرنه بکزه عرقی زیرا اکر دیوانه یک بو جهتیله عاقلک یورمسی بردکلدر
کوی عشقست اینکه مرغ سدره اینجا پر گذاشت معنا بودرکه بو کوی
عشقدرکه بونده مرغ سدره پرواز اورمغه قادر اولمدوغی ایچون
قنادنی ترک ایتدی خوشدلی آمد که تاج غم ربایه سر گذاشت معنا
بودرکه خوش دللک کلدیکه غمک تاجنی باشندن قیه بود قفا بو کوی عشقده
حقیقه قادر اولمیوب باشنی ترک ایتدی یعنی مراد کوی عشقک حالاتنی
بیاندر عقل دلرا در طریق عشق رهبر شد ولی معنا بودرکه عقل
طریق عشقده کوکله قولاوز اولدی فاما تیزبینی کرد و در اول
قدم رهبر گذاشت معنا بودرکه کوکل تیز بینلک دعواسن ایدوب
اول قدمده قولاوزی اولن عقلی ترک ایتدی یعنی مراد طریق
عشقده کوکل کندوکه مکانه عقل وارمغه قادر دکلدر زیرا که طریق
عشق غایتله خطرناکدر عقل خود اویله مهلکیه وارمز آمد از شهر ازل
با عالم هوش و خرد معنا بودرکه شهر ازلدن عالم هوش و خرده کلدی
بیوفا دل در عنان بر تافتن اکثر گذاشت معنا بودرکه بیوفا کوکل
عنان دوندرمکی چوق ترک ایتدی یعنی بزم بیوفا کوکلمز عالم روحانیه‌دن
کسب معارف الله ایتمک ایچون بو عالم خرده کلوب نزول ایلدی فاما
آیروق کلدوکی مکانه عنانن دوندرمکه میلی یوق بیوفالق ایتمک استیور
مراد شهر ازلدن عالم خرده کلدوکنی بیاندر دلکش یا خویش را سنجید
باد لشکیم معنا بودرکه دلکش بیلق کندوسنی بنم طاز اولن کوکلمله دارتدی

یعنی بر بری امتحان ایدوب واردشدیلر **زان کلید ایچ شکست وقفل را**
**بر در گذاشت** معنا بودر که اول سببدن اوتری کلیدی بوندره
صندردی وقفلی قپو اوزرنده ترک ایتدی یعنی دلکشالق بنم تنک
دلکمی آچمغه قادر اولمدوغندن جاب ایدوب کلیدی صندروب
قفلی قپو اوزرنده قویوب کتدی دیمکدر مراد کمال مبالغه اوزره
تنک اولدوغن بیان ایدر **راحت آمد تا کشاید قفل اندوه دلم**
معنا بودر که راحت کلدیکه تا که دل بنم کوکلمک اندوهنک کلیدینی
آچه حوق اقدام ایتدی که زیرا یکی آچلمق احتمالی یوقدر بو دفعا
**از کلید دوست خود بکشست خاکستر گذاشت** معنا بودر که کندی
کندی دوستنک کلیدندن بر آوج خاکستر آلوب ترک ایتدی یعنی
کوردیکه آچلمیور بر آوج خاکستری اندوه دلمک کلیدی اوزرنه
صاچدیکی آنجق بونی بو آچر مراد قفل اندوه دلنی راحت آچمغه قادر
اولمدوغن بیان ایدر **آتشین مرغ دلم را امید صد بال و پر** معنا
بودر که آتشناک اولن مرغ دلمک یوز دانه بال و پری ظهور ایدر
**در گلستانی که جبریل امین شهپر گذاشت** معنا بودر که اول بر گلستان نده
که جبریل امین شهپرنی ترک ایتدی گلستان وصلتده که جبریل امین
پرواز اورمغه قادر اولمدوغندن ادب رعایت ایدوب شهپرنی براقور
فاما بنم مرغ آتشینم یوز دانه بال و پر ظهور ایتدرر دیمکدر مراد
گلستان وصلتده زیاده شوقیله پرواز اوردوغن بیان ایدر بزده اولنی

دیوانجه



دیوانجه ده بوغزلک مقطعی بولنمدوغنه تحریر اولنمدی **هر خنده**
**دریچه کشاینده غمیست** معنا بودر که هر بر کلمک غمک بر قپوسن
آچمقدر یعنی هر بر خنده کو یاکه غمه بر قپو آچر که اول قپودن غم کلوب
وجودمه داخل اولر مراد خنده سی سایر خلقک خنده سنه بکزمدکن
بیان ایدر **هر انتعاش تا بدهد قفل ماتمیست** معنا بودر که هر کوکل
خوشلغی بزلره کلدوکی زمان بر ماتمک کلیدنه حرارت ویرجیدر یا خود
قوت ویرجیدر یعنی انتعاش بزلره کلدکی وقت سرور و ذوق ویرمز
بلکه بر ماتمک قپوسنک کلیدنه قوت ایدوب آچر بو دفعا بزی ماتم
زده ایلر دیمکدر مراد کندونک خلقه بکزمدکن بیان ایدر **دل زنده ساز**
**وقدر مسیح مرا بنج** معنا بودر که کوکلی زنده دوزده بنم مسیحمک
قدرنی طارت **غافل مباش آن نفسی بود و این دمیست** معنا
بودر که غافل اولمه که اول بر نفس ایدی و بو بر دمدر یعنی ابن مریم
اولن مسیح نفس ایدوب مرده زنده ایدردی فاما بنم مسیح صفت
اولن محبوبم کوکلی زنده ایدر و بو زنده دل اولمق ایسه بر دمدر که
بونک فوقنده دم اولمز امدی وار بنم مسیحمک قدرنی بوندن
قیاس ایله دیمکدر مراد دل زنده ایدیجی محبوبه طالب اولدوغن
بیان ایدر **حیفست حیف بس مکن از کاوش دلم** معنا بودر که ای محبوب
بنم کوکلمی قازمقدن حوق ایتمکه حیفدر و یازقدر یعنی ای محبوب بنم
کوکلمی تیشه غمله حوق قازمه زیرا که **هر ناله را خروشی و هر گریه را دمیست**

معنا بودرکه هر ناله مک بر خروشی واردر و هر آغلمه نک بر کونه باشی
واردر یعنی مراد ای محبوب بنی چوق کریان و نالان ایتمه دیمکدر
باغیست که به درجگر تشنه ام کزاف معنا بودرکه بنم صوسز اولن جکرمده
آغلمق بر باغدرکه اول باغچه دن صد لاله زار سوخته درزیر شبنمیست
معنا بودرکه یوز دانه لاله زار سوخته اولدوغی حالده بر شبنمک آلتنده در
یعنی مراد کریه سنده اولن حالاتی بیاندر هر کس که دید عرفی وا این
شورهای هوی معنا بودرکه هر کسکه عرفی یی و بو شورشهای هوی کم
کوردی غافل زند بر پرده گمانش که آدمیست معنا بودرکه زیر پرده دن
غافلدر بویله گمان ایدرکه بو بر آدمدر یعنی عرفینک صورتنی و اشکال
های هوین کورن بویله قیاس ایدرکه بونلر بر آلای ذی روح شیلردر
فاما پس پرده دن خبری بوقدرکه بونلر بر آلای اشکال و صوردرکه
ورای پردهٔ غیبده تحریک ایده یورلر و شیخ ششتری حضرتلرینک عبرت
عالم ایچون طالبلرینه ایجاد ایتدوکی ظل خیالک حقنده بیورمشلردرکه
جمله تحریک پس پرده ده استادکدر اختیارمی صانورسنی حرکاتنی صورتکی
و عرفینک مرادی شریفلری بو بیتده حقیقت اشیا ثابت اولدوغی
بیاندر زیراکه کلاب معتزله حقیقت اشیا یا حاشا و کلا منکردرلر عرفی
بو بیتده انلرک قول باطللرینی رد ایتمشدر ده که از دوختن این
چاک گریبان رفتست معنا بودرکه چینکه دیکمکدن بو یقه نک برتقی
کتمشدر این شکافیست که تا دامن ایمان رفتست معنا بودرکه بو بر

بر تقدیرکه



بر تقدیرکه ایمانک اتکنه وارنجیه دک کتمشدر یعنی محبوبک پنجه ستمندن بزم
جامهٔ وجودمزک یاقه سندن تا دامن ایمان و اعتقادمزه وارنجیه دک شکافته
اولمشدر و بز بو شکافدن دائما تلذذ کسب ایدوب فخر ایدردک که بو علامت
محبوبک علامتیدر فاما طعنهٔ اغیاردن اجتناب و احتراز ایدوب اول
شکافی دوخته ایتدک دیمکدر مراد چاک گریبانی دوخته ایتدوکنه تأسف
ایتدوکنی بیاندر بجا اِلی تن از شرم نیاید فردا معنا بودرکه یارن روز
بعثده جسمک جوالیسنه جابندن کلمز یعنی اول کونده که جمیع ارواح اجسادینه
داخل اولنجه جان آنکس که بهجران تو آسان رفتست معنا بودرکه
اول عاشقک جانی که ای محبوب سنک هجرانکده آسان اولدوغی حالده
جسدندن چقوب کتمشدر یعنی دردعشقکده آسانلقله تسلیم اولنن روح
یارن روز بعثده مجابندن جسده کیرمک دکل بلکه جسدک اوستنه دخی
کلمز زیرا عاشق صادق اولنه لازم اولن بودرکه دشوارلقله تسلیم روح
ایده که حتی محبوبک یاننده مرتبه سی عالی اوله دیمکدر عرفینک بو بیتندن
فهم اولنان بودرکه حشر اجسادی منکر اولن طائفه یه رددر لذتی یافته
کام دلم از ناوک ددست معنا بودرکه محبوبک تیر مجتندن بنم کوکلمک
دماغی بر لذت بولمشدرکه کز کلوی هوسم چاشنی جان رفتست معنا
بودرکه بنم هوسمک بوغازندن روحک لذتی و چاشنیسی کتمشدر یعنی مراد
مبالغه اوزره لذت ناوک محبوبی بیاندر رفت آن آفت جان از برم
ای هوش بیا معنا بودرکه اول آفت جان اولن محبوب بنم حضوردن

کندی ای عقل دراک کل که تا ببینم که چها بر سر ایمان رفتست معنا بودر که
حتی کوره یم که ایمان و اعتقادک باشی اوزرنه نلر کچمشدر یعنی ای باهوش
محبوب اولدوغی مکانده سن تمیز و تشخیصه قادر دکلسن زیرا که ایکی پادشاه
بر اقلیمده متمکن اولمز فاما حالا اول آفت جان اولن محبوب حضورندن
کچمشدر امدی سن کل که سنکله کوره لم اول آفت جان ایمان و اعتقاده نه
برضرر ایتمشدر یوقسه ایتمامشدر آکا کوره تدارک ایده لم دیمکدر مراد
عقلی طلب ایتدوکنی بیاندر همت آن بود که لب تشنه بمیرد عرفی معنا
بودر که همت اول ایدیکه عرفی لب تشنه اولدوغی حالده تسلیم روح ایده
ورنه صد بار بسر چشمهٔ حیوان رفتست معنا بودر که یوقسه اول عرفی
یوز کره آب حیات سرچشمه سی اوستنه کتمشدر مراد ایسه آب حیاتدن نوش
ایدوب دفع عطش ایدردی فی تمام مرادی لب تشنه هلاک اولمق ایدی انکچون
نوش ایتمدی دیمکدر مراد لب تشنه اولدوغی حالده تسلیم روح ایتمه سنی طلبدر
کسی که دیده بحسن تو آشنا کردست معنا بودر که برکیمسه که کوزی سنک
حسنکله آشنا ایتمشدر اول کیمسنه هزار کنج گهر صرف توتیا کردست
معنا بودر که بیکدانه گهر کنجنی توتیایه خرج ایتمشدر یعنی ای محبوب سنک
خورشید رخسارکه هر کوز نظر ایتمکه قادر دکلدر زیرا که ضیاسنه وانوارنه
کوز طاقت کتورمز مکر بیکدانه کنج گهری توتیایه صرف ایدوب کوزنه جلا
حاصل ایده بعده حسنکه نظر ایتمکه قادر اوله دیمکدر مراد مبالغه اوزره
انوار حسن محبوبی مدحدر اگرچه تشنهٔ لطفم ما زمعذورم معنا بودر که

ای محبوب



ای محبوب اگرچه سنک لطف و احساننک تشنه سیم فاما ینه بنی سن معذور
دوزم یعنی بنی معذور و نا امید ایتمه زیرا که که هرچه جز مس من کرده کیمیا
کردست معنا بودر که هرنسنه که بنم مس منزلنده اولن وجودمه ایتدیسه
ای محبوب سنک کیمیای لطفک ایتمشدر یعنی مراد کیمیای لطف محبوبی طلب
ایتمکدر ببین چه آفت جانی که هرکه دید ترا معنا بودر که ای محبوب کور که
سن نه آفت جان اولن محبوبسن که هر سنی کورن کیمسه نه از برای تو از بهر
خود دعا کردست معنا بودر که سندن اوتری دکل بلکه اوز جانی ایچون
دعا ایتمشدر که یاربی سن بنی بو محبوبک آفت عشقندن حفظ ایله دیمکدر
مراد مبالغه اوزره محبوبک آفت جان اولدوغنی بیاندر کسی که روی
دی از قبلهٔ گشته در دم مرگ معنا بودر که هر شول برکیمسنکه یوزی وقت
مرکده قبلهٔ اسلامدن برکشته اوله یعنی نفس آخرده اللهم عافنا قبله دن
تحویل ایدوب عقاید باطله اوزره اوله بدانکه دوده دل روی بر
قفا کردست معنا بودر که تحقیق بلکه اول آدم کوکل یولنده یوزنی قفاسی
اوزره ایتمشدر یعنی هوای نفسنه تابع اولوب کوکلی آرزو ایتدوکی یولده
دوغیله کتمکدن یوزلی یوقارو قفاسنه دوغری قالدروب کتمشدر دیمکدر
دوغرینک بو بیتندن فهم اولنن بودر که اعتقاد صحیح اوزره اهل قبله
اولدوغنی بیاندر کسی که بهر وفای تو کرده خو بستم معنا بودر که هر شول
برکیمسه که سنک وفاک امیدی ایچون ستم و جفا چکمکه خوی ایده یعنی ستمی
کندویه طبیعت ایده بو امید اوزره که البته بو ستملردن صکره لازم

برکون وفا ایدر. **برو بسوز که بر خویشتن جفا کردست** معنا بودر که اینشته
بو امیدا اوزره اولن آدم یانکه بیچاره بو محال فکره دوشوب کندو جاننه
جفا ایتمشدر زیرا که محبوبدن وفا کلمک احتمالی یوقدر دیمکدر مراد محبوبلرک
بیوفا اولدوغنی بیاندر **بیار باده و آماده ساز مجلس عیش** معنا بودر که
شرابی کتور و مجلس عیشی مهیا ایله **که شیخ صومعه با نفس خود جفا کردست**
معنا بودر که شیخ صومعه کندو نفسنه جفا ایتمشدر یعنی شرابدن حرامدر دیو
اجتناب ایتمشدر معنای تصوفیسی اربابنه معلومدر **چو دل شناخت که سر**
**رشته گشت معلومش** معنا بودر که چونکه کوکل سر رشته دن فهم ابتدی که
بو دفا کندویه معلوم اولدیکه **که بارها بکف آورده و رها کردست**
معنا بودر که مطلوبی اولن نسنه‌یی نیجه دفعه اله کتورمشکن ترک ایتمشدر
فی الواقع انسان نیجه کندویه لازم اولجق اشیایه مالک اولور فاما عدم
علمندن لازم دکلدر دیوب الندن ضایع ایدر ولکن رشته حالده واقف
اولدقدنصکره الندن چقارمز دیمکدر مراد مطلوبی اولن نسنه‌یی اله
کتوروب بونه عدم شعورندن ضایع ایتدوکنی بیاندر **که رخت نحوست جغد**
**افکند بدرویشی** معنا بودر که ای کوکل اگر بایقوشک نحوستی سنی فقیر صابر
ایدوب درویشلکه براقجق اولورسه **غمین مشو که ستم سایه هما کردست**
معنا بودر که غمناک اولمه که حقیقتده ستمی همانک کولکه‌سی ایتمشدر یعنی
هما سایه صالدوغی شخصی اگرچه پادشاه ایدر دیرلر فاما حقیقت اوزره
نظر اولنجق اولورسه اول شخصه هما ستم ایتمشدر. زیرا که پادشاه اولنلرک

نزدنیاده



نزدنیاده راحتلکلری واردر نه خود عقباده خوفدن امین اولورلر فاما
فقیر صابر اولوب درویش اولن شخصک دنیا و آخرتده حضوری واردر
دیمکدر مراد درویشلکی پادشاهلق اوستنه ترجیح ایتمکدر یاخود غمکین
اولمه که حقیقتده ستمی سایه ایتمشدر یعنی اگر هما سایه صالیدی جغدک نحوستنک
اثری قالمیوب سعادتمند اولوردی دیمکدر بو معنادخی فهم اولنور **ز نور**
**زاده ترا جسم و طلعت خورشید** معنا بودر که ای محبوب سنک وجودک
نوردن و کونشک طلعتندن دوغمشدر یعنی جسمک بونک ایکیسندن
وجوده کلمشدر اول سببدن **بکوی سرمه فروشان حواله کردست**
معنا بودر که سورمه فروشلرک محله‌سی بنی کدا ایتمشدر یعنی جمله وارمی
سورمه‌یه ویردم تاکه کوزمه بر قوت حاصل اولا که سنک جمالکه نظر ایتمکه
قادر اولایم دیمکدر مراد کمال مبالغه اوزره جسم محبوبده اولن ضیایی
بیاندر **دلیل جوهر عرفی همین دقیقه بس است** معنا بودر که عرفینک
جوهر کلامنک ذی قیمت اولدوغنه دلیل قوی بو دقیقه یترکه **که اختراع**
**سخنهای آشنا کردست** معنا بودر که آشنا اولن سوزلری اختراع ایدوب
وجوده کتورمشدر یعنی مراد جوهر کلامنی مدحدر **چشم نهالیت که خورشید**
**بر اوست** معنا بودر که بنم کوزم بر نهال قامت اولن محبوبه در که کونش
آنک میوه‌سیدر یعنی کونشدن مراد رخساری اوله و نهالدن مراد قامت
موزونی اوله **طوبی رخش زیبا چمنی کان شجر اوست** معنا بودر که
طوبی شجری بو قدر مقبول و معتبر شجر ایکن رخش زیبا چمن پایه‌سنده در

اول چمنده که بزم محبوبه بزک نهال قامتی آنده شجر اوله یعنی مراد مبالغه اوزره
محبوبک لطافتن بیان ایدر **مرغی که حرم را شرف از نسبت او بود** معنا
بودر که اول بر مرغکه حرم شرفیت اول مرغک نسبتندن ایدی یعنی اول
مرغ حرمه منسوب اولدوغندن حرم شرف ایتمشدی بو دفعه **جاروب**
**حرمگاه صنم بال و پر اوست** معنا بودر که صنمک حرمگاهنک سپورگه‌سی
اول مرغک بال و پریدر یعنی حرمگاه صنمک قدرلی و شرفی وار بوندن
قیاس ایله دیمکدر مراد مبالغه اوزره حرمگاه صنمی مدحدر و معنای
تصوفیسی اربابنه معلومدر **که زهر فشاند بدلم که زند آتش** معنا
بودر که اول محبوب بنم گوکلمه گاهی بر زهر صاچر و گاهی بر آتش اورر
**زین گونه بسی تعبیه‌ها در شکر اوست** معنا بودر که بو بخلین چوق تعبیه‌لر
واردر اول محبوبک شکرنده یعنی مراد کمال مبالغه اوزره محبوبک آغزینی
بیان ایدر **نقصان ادب نیست که آمیخته با شمع** معنا بودر که نقصان ادب
دکلدر که شمعله قارشدی **پروانه که امید فنا راهبر اوست** معنا
بودر که پروانه که فنا امیدی کندونک قلاوزیدر یعنی پروانه صفتی اولنی
عاشق صادق که محبوبک شمع رخسارنه دائما وجیره اندر فاما ادب عشق
بودر که ایراقدن تماشا ایدوب کندویی شمع رخساره یقین ایلتمیه ولکن امید
فنا رهبر اولدقدنصکره تعیب اولنمز کو باکر بنه ترک ادب ایتمامشی
اولور زیراکه بونک شمعله آمیخته اولمقدن مرادی محو وجود ایتمک اولدوغندن
بویله ایتمکی نقصان ادب دکلدر دیمکدر مراد پروانه شمعله آمیخته اولدوغنی

بیان ایدر آمیزش



بیان ایدر **آمیزش ازان عیب بود کافت قدر است** معنا بودر که قارشمق
آندن اوتری عیب اولور که آفت قدر اولمغه سببدر **مرغی که بود شعله**
**پرست این هنر اوست** معنا بودر که اول بر مرغ که شعله پرست اوله بو انک
هنریدر یعنی پروانه شعله پرست اولدوغنه بناءً کندوسنی شمعه اورمق
هنری دکلدر زیراکه مرغ شعله پرستک دائما کاری کندوسنی آتشه اورمقدر
اول سببدن اوتری شعله ایله قارشمق عیب اولوب آفت قدر اولور
دیمکدر مراد پروانه‌نک شمعله آمیزشی عیب اولوب آفت قدری اولدوغنی
بیان ایدر **غم همره جان رفت و زرفتم بمنعش** معنا بودر که غم جانیله
رفیق اولدوغی حالده بیله گیتدی و بن واروب غمی منع ایتمکه گیتمدک
زیراکه **بادی نه ازل آمده و همسفر اوست** معنا بودر که عالم ازلدن
غم جانیله بیله گلمشدی بنم جانیله همسفردر یعنی جانم غمله معنیجه گلدی
دنیایه معنیجه گیتدی آخرته دیمکدر مراد هلاک اولنجه درک غمدن خلاص
اولمدوغنی بیان ایدر **عشق از طلب صحبت رضوان بود آزاد** معنا بودر که
عشق رضوان بهشتک صحبتنی طلب ایتمکدن آزاده اولور یعنی جنت
طلب ایتمز بلکه دیدار طلب ایدر **زهدست که دست هوسش در کمر**
**اوست** معنا بودر که زهددر که اول زهدک هوسی الی رضوانک کمرنده‌در
یعنی صحبت رضوانی طلب ایدن زهد و ورعدر یوقسه عشق صحبت رضوان
طلب ایتمز بلکه صحبت محبوب طلب ایدر دیمکدر مراد اهل عشق اولنک
صحبت رضوانیله علاقه‌سی اولمدوغنی بیان ایدر **هر گرد که از خاک شهیدان**

**تو خیزد** معنا بودرکه ای محبوب بر توزکه سنک درد عشقکدن شهید اولنلرک تیراغندن قالقه **صد قافله درد ابدی بر اثر اوست** معنا بودرکه ابد الآباد یوروانه دردکاروانی اول توزک آردنجه درعینی شهید درد عشق اولنی عاشقلیک دردنک چوقلغنی واربوندن قیاس ایله دیمکدر مراد کمال مبالغه اوزره کثرت دردشهیدانی بیاندر **از طعن کس آزرده نکردد دل عرفی** معنا بودرکه عرفینک کوکلی کیمسه نک طعنندن آزرده اولمز زیراکه **داغی که نسوزد ز نمک بر جکر اوست** معنا بودرکه دوزدن یانمین براغ عرفینک جکری اوزرنده در یعنی طعن خلقدن آزرده اولمدوغنی بیاندر **عشق کوتا نوکنم با درد پیمانی درست** معنا بودرکه عشق قنی حتی دردله بر درست عهد وپیمان ایده یم **وز فغان در شهر نکذارم کریبانی درست** معنا بودرکه فغان وفریاد ایتمکدن شهرده آصلا بر درست یقه قویمیم جملهسی بنم فغانمک کمال تأثیرندن چاک کریبان ایدوب بنمله فغان ایتمکه باشلهسونلر مراد عشقی طلب ایدوب فغان ایده جکنی بیاندر **با وجود آنکه عشق آورد صد داروی تلخ** معنا بودرکه باوجودکه عشق یوز دانه آجی اولنی دارو کتوردی فاما بونک برله **بهر درد ما نشد اسباب درمانی درست** معنا بودرکه بزم دردمزدن اوتری بر درست درمان اولمدی یعنی بزم دردمز کورنجه دردرکه عشق یوز دانه داروی تلخ کتوردی ینه آصلا برسی دوا اولمغه قابل اولمدی مراد مبالغه اوزره شدت دردنی بیاندر

تا



**تا نمردم صد شکاف از کف کریبانم نهشت** معنا بودرکه حتی بن هلاک اولمدقچه بوز پرده پرتق اولدوغی حالده یاقهمی الندن ترک ایتمدی **وای اکر بودی بدست غم کریبان درست** معنا بودرکه وای اکر غمک الندهبر درست یاقه اولیدی یعنی بنم جیب وجودمکه نیجه ستمدن یوز پرده شکافته اولمشکن دست غمدن خلاص ایتمکه قادر اولمدم تا هلاک اولمدقچه هلاک اولدوغم کبی دست غم دخی کریبانمی الندن هلاک ایتدی وای اکر دست غمه بر بتون کریبان کیرسه حال نیجه اولوردی معلوم اولدیکه هلاک اولدقدن صکره دخی الندن قویمز ایمش دیمکدر مراد دست غمدن کریبانی هلاک اولنجیهدک خلاص اولمدوغنی بیاندر **غم ندارم کر بود سامان عیشم ناتمام** معنا بودرکه اکر بنم سامان عیش وعشرتم ناتمام اولجق اولورسه غمناک اولمزم زیراکه **عیب باشد سفره درویش را نانی درست** معنا بودرکه درویش وفقیر اولنی شخصک سفرهسنه بر بتون اکمک زیاده عیب اولور زیراکه سفره نعمتیله مملو اولمق اغنیانک حالیدر بزلر خود بر آلای درویش صفت آدملرز بزم سفرهمزده بولنن اکجق ریزهٔ ناندر بو تقدیرجه اسباب عیشمز ناتمام اولورسه غم دکلدر دیمکدر مراد سامان عیشی ناتمام اولدوغنی بیاندر **صید عشق از خام باشد نیم خورد آتشست** معنا بودرکه عشقک شکاری کباب اکر چیک اولورسه غم دکلدر زیراکه یارم آتش یمشدر بر خوشچه پشمهمشدر زیراکه **نیست در خوان محبت مرغ بریانی درست** معنا بودرکه خوان محبتده بر درست مرغ بریان یوقدر یعنی مراد عشقک وخوان محبتک احوالنی بیاندر

**كشت كفرآلوده ايمانش زطعن قدسيان** معنا بودركه مغرتاريكي طعنندن
وخلقلندن ايمانی واعتقادی كفر ايله آلوده اولدی **هركه درايام حسنت**
**داشت ايمانی درست** معنا بودركه هرشول عاشق كه ای محبوب سنك
ايام حسنكده بردرست ايمان طوتدی يعنی ای محبوب سنك ايام حسنكده عشاقه فكر
باشنه اول مرتبه فتنه وفساد كتوردكه بر درست ايمان واعتقاد صاحبی
اولن عاشقه قدسيان طعن ايتديلركه بويله فتنه ايامنده ايمانی درست
صاحبی بوقدر حتی طعنه لری شول حده واردیكه بونلرك ايمان واعتقاد
لری كفر ايله آلوده اولمق مرتبه واردی وياخود معنا بويله ديمك اولوركه
بو تجليدن محبوب زيبانك زمان حسننده ايمانی درست صاحبی يوقدر زيراكه
هركيمكه بويله بر محبوبی كورنجه اختيارسز ايمان واعتقادينی آنك عشقنده
برباد ايدر ديو قدسيان اولقدر طعن ايتديلركه ايمان درست صاحبی
اولن عاشقك ايمانی كفر ايله آلوده اولدی ديمكدر مراد كمال مبالغه اوزره
ايام حسن محبوبی مدحدر **باهم كج نغمكی خندند زاغان چمن** معنا بودركه
زاغان چمن جمله وقتی كج نغمه ظن ايدوب كولرلر **عندليبی كركند ناكاه**
**دستانی درست** معنا بودركه بر بلبل اكر ناكاه بر درست دستانی ايده جك
اولورسه يعنی عندليب صفت اولن عاشق اكر بر دستانی نغمه ايده جك
اولورسه حسدلرندن چمن محبتك زاغلری پايه سنده اولن رقيبلر كج نغمه
ظن ايدوب خنده ايتمكه باشلرلر ديمكدر مراد زاغ چمندن عندليب كلشنه
حسدی بياندر **چند عرف بنده فرمان خود باشد كسی** معنا بودركه ای



عزيز آدم نيچه دك اوز نفسنك بنده فرمانی اوله باری اولرسه
شمدن كيرو **بنده كی را ميكنم نسبت بسلطانی درست** معنا بودركه قوللغی
سبنی بر سلطانه درست ايلرم يعنی مراد بر سلطانه اولمغه لايق اولنی
محبوب زيبايه كندومی نسبت ايدوب قولی اولورم ديمكدر **اميد صلحم ازان**
**باشكيب ايوبست** معنا بودركه بنم صلح اولمق اميدم آندن اوتری
حضرت ايوبك صبر يلهدركه **كه دشمن آشتی انكيز ودوست محجوبست** معنا
بودركه دشمن بارشمق قوپارجيدر ودوست محجوبدر يعنی دوستم اولن
كيمسنه محجوب اولمشدر ظهور كلوب بكا عرض جمالی ايتميور ودشمنم
اولن كيمسنه بنمله بارشق قوپاريور بو تقديرجه بنم صلح اولمق اميدم
نيجه ممكندر ممكن دكلدر صبر ايوب لازمدركه دوستك محجوبلغی كيدوب
عرض جمال ايده تاكه بندخی دشمنيله صلح اولمق اميدن ايده بم زيراكه
دوست محجوب اولدقجه بنم صلح اميدم يوقدر ديمكدر مراد دوستك محجوب
اولدوغنی بياندر **همين عطيه بهرحال خوشدلم دارد** معنا بودركه بو
احسان بنی بهرحال خوشدل ايدركه **كه هرچه رفت بعنوان خير محسوبست**
معنا بودركه عنوان خيرده محسوبدر هرنه كه كتديسه يعنی بو حاله راضيم كم
هرنه قدر اعمال حسنات ايتديسه جمله دن محسوب اوله كرك مراد جريده
اعمالنده خيردن غيری نسنه اولمدوغنی بياندر **تهی بساطی اين عهد بين كه**
**بامن وتو** معنا بودركه بو زمانه نك بساط عشقنك بوشلغن كوركه بن وسن
اولمدوغمز وقت **زمانه نازكش وآفتاب محجوبست** معنا بودركه زمانه

نازکش اولن عاشق پایه سنده اولمشدر وکونشی محبوب خورشید رخسار
منزلنده اولمشدر یعنی مراد زمانه جمیع اوقاتده سومکدن وسولمکدن
تهی اولمدوغی بیاندر نسیم پیرهنش هوش میبرد ورنه معنا بودرکه
حضرت یوسفک کوملکنک رایحه سی عقل کیدرر یوقسه بروونیل
زکنعان دوکام یعقوبست معنا بودرکه کنعان ایلندن نیل ارمغنه
وارمق حضرت یعقوبک ایکی آدمیدر یعنی یعقوب یوسفی کورمک مراد
ایتدوکی زمان ایکی آدمده کنعاندن دیار مصره وارمغه قادر ایدی
فاما محبوب اولن حضرت یوسفک نسیم پیرهن عقلنی ضایع ایتدوکنه
وارمغه اقتداری اولمدی دیمکدر مراد بوی محبوبده اولن حالاتی
بیاندر خبر نیافته عرفی زطبع نازک دوست معنا بودرکه عرفی محبوبک
نازک اولن طبیعتندن خبر بولمدی یعنی محبوبک نه مشربده ونه طبیعتده
اولدوغنی برخوشیجه فهم ایتمدی بونقدیرجه زبان بکن اینجا چه جای
مکتوبست معنا بودرکه دلکی بویرده قلم ایله مکتوب یری دکلدر
یعنی دوسته احوالکی زبانکله سویله و الا مکتوبله اعلام ایتم زیرا که
دوستک طبیعتی معلوم اولمدوغنه بناءً جایزکه مکتوبده خاطرینه
دوقنه جق جوابلر اوله فاما زبانله سویلنیجه اولدوغی صورتده دخی
تدارک ایدوب تأویل ایتمک ممکندر دیمکدر بدل زرفتن جانم چه
عیش هاست که نیست معنا بودرکه بنم جانمک بدندن مفارقت ایدوب
بکیدکندن اوتری دنیاده نه قدر عیشلر ونه ذوقلر وار ایکو کلده وار ایدی

یعنی جانمک



یعنی جانمک مفارقتی ایچون کوکلم ایشته بو مرتبه مسرور اولمشدر دیمکدر
نگر ده جا بغمش لذت صفاست که نیست معنا بودرکه بودفعه اول جانک
بدندن مفارقت ایدوب کتمه سندن اوتری غمنک یرینه لذت صفا درکه
بوقدر یعنی کوکلده نه قدر عیشلر وار ایسه جانک کتمه سندن اوتری کذلک
جان اخی کتدوکنه اولقدر غمناک اولمشدرکه دنیاده نه قدر لذت صفا
وار ایسه اول غمک یرندن دوتمشدر یعنی اول غمه بدل اولمشدر دیمکدر
مراد جانک کتمسنه کوکل فرحناک اولوب وجانی غمناک اولدوغنی بیاندر
دلی که چشم تو بیمارش از کرشمه نکرد معنا بودرکه برکوکلیکه ای محبوب سنک
کوزک کرشمه دن خسته ایتمدی یعنی هرشول دل که سنک چشمنک کرشمه ونازندن
بیمار اولمیه اویله کوکل بناز بالش غم تکیه اش سزاست که نیست معنا
بودرکه غمک نازی یاصدوغنه طایانمه سی لایقدرکه یعنی قدر هرشول دل که سنک
کرشمکدن خسته اولمیه دایما اویله کوکلک دایانمه سی ناز بالش غم اولسون
دیمکدر مراد کرشمه چشم محبوبدن بیمار اولمین کوکله بددعادر بهر کرشمه
تو هرشیوه که باید هست معنا بودرکه ای محبوب بکا سنک کوزکدن
هر نه قدر شیوه که لازم اولدیسه مراد در بولندی فاما همین نهفته
نکه های آشناست که نیست معنا بودرکه آنجق اول کیزلی اولن آشنالقلر
بقمه لریدرکه یوقدر یعنی مراد اوکلی نهان اولن نگاه آشنالقلر اولمدوغنی
بیاندر نهاده مرهم لطفی بدل که درد وجهان معنا بودرکه محبوبک کوکله بر
لطف مرهمنی قویمشدرکه ایکی جهانده دخی بغیر از دل جانم همین وفاست

**کرنیست** معنا بودرکه دل جانکمزی عزی آنجق وفادرکه بو قدر یعنی انکچون نه
دخی سویلینی محبوب دل بحر وجمه قوبدوغی مرهم لطفک سوزیدر آندن
غیری سوز یوقدر وفانک وجودی یوقدر یوقسه وفا دخی اولسیدی
سویلنوردی دیمکدر مراد مبالغه اوزره مرهم لطفی مدحدر **زفتنهای**
**جمال تو هرکه بود رمید** معنا بودرکه ای محبوب سنک جمالنک فتنه لرندن
دنیاده هرنه که وارسه خوف ایدوب فرار ایتدی ولکن **کنون رمیده**
**زحسنت همین حیاست که نیست** معنا بودرکه اهدی ای محبوب سنک حسنکدن
قاچمش آنجق حیادرکه قاچمش دکلدر یعنی ای محبوب سنک حسنکده اولنی
حیادن غیری دنیاده نه قدر شیلر وارایسه فتنه جمالکدن خوف ایدوب
فرار ایتمشلردر دیمکدر مراد مبالغه اوزره فتنه جمال محبوبی بیان ایدر **پس**
**از هلاک در آمد بسینه وگفت** معنا بودرکه بنم اولدکدن صکره محبوب
سینهم اوستنه کلدی ودیدی ویاخود قبرم اوزرینه کلوب دیدی نه
دیدی بویله دیدیکه **که ئیم جان تو عرفی چه شد کجاست که نیست** معنا
بودرکه ای عرفی سنک یارم جانک نیجه اولدی ونیریه کتدیکه یوقدر
یعنی مراد مرتبه بلاکه کلدکدن صکره محبوب کندونک حالنی سؤال ایتدوکنی
بیان ایدر **گرد محنت بطوف منزل ماست** معنا بودرکه محنت توزی
بزم منزلمزک طوافنده در یعنی بزم مکانمزی دایما کرد محنت طواف
ایدر یوقسه غبار فرح کلمک احتمالی یوقدر دیمکدر **زهر غم تشنه لب دل**
**ماست** معنا بودرکه غمک زهری بزم کوکلمزک طوداغنک تشنه سیدر

یعنی مراد زهر



یعنی مراد زهر غم کندویه تشنه اولدوغنی بیان ایدر **برق دانش فروز جوهر**
**کل** معنا بودرکه زیاده جوهر عقل صاحبی اولنی شخصک دانش ضیالندرجی
برقی **دود اندیشهای باطل ماست** معنا بودرکه بزم بیهوده اولنی اندیشه
لریمزک توتونیدر دیمکدر مراد مبالغه اوزره اندیشه سنی مدحدر **در**
**نه بندیم بر رخ رضوان** معنا بودرکه رضوان بهشتک یوزینه قپویی
بغلمزز زیراکه **که زعهد الست سایل ماست** معنا بودرکه روز الستده
ایتدوکمز عهددن برو بزم سائلمزدر یعنی مراد مبالغه اوزره رتبه سنک
عالی اولدوغنی بیان ایدر **هرچه روید زکشت زار ملال** معنا بودرکه
کشت زار ملالتدن هرنه شی که بترسه **ریشه آن دو دیده درکل ماست**
معنا بودرکه اول بتن شینک کوکی یلدوکی حالده ینه بزم چامورمزده در
یعنی مراد کشت زار ملالتده بتن شیلرک کوکی ینه کندونک وجودی
وحلنده اولدوغنی بیان ایدر **تا قیامت غبار ناکامی** معنا بودرکه
قیامته وارنجه دک نامرادلق غباری **پرده باف دریچه دل ماست** معنا
بودرکه بزم کوکلمزک قپوسنک پرده اورجیسیدر یعنی مراد مبالغه اوزره
ناکام اولدوغنی بیان ایدر **نقش دیباجه سیه رویی** معنا بودرکه سیه
رویی اولمقلق دیباجه سنک نقشی **شکل آیینه مقابل ماست** معنا
بودرکه بزم مقابلمزده اولنی آینه نک شکلیدر یعنی سیه رویلق دایما
بزم آینه مز پایه سنده در مراد تحقیر نفس ایدوب سیه روی اولدوغنی
بیان ایدر **عرفی از بحر غم تراچه غمست** معنا بودرکه ای عرفی غم دریاسندن

سکانه غم زیرا که **موج خیز ملال ساحل ماست** معنا بودر که بزم ساحلمز
ملال موجن قالدرجیدر یعنی مراد مبالغه اوزره برده و بجرده غم و
ملاله کرفتار اولدوغنی بیان ایدر **تا خط بکرد آن لب شیرین شمایلت**
معنا بودر که حتی خط سیاه که اول شیرین شمایل اولنی طلوع ایتدکه اطرافنده در
یعنی آثار خط که کرد لب محبوبده نمایان اولدی بو دفعا **شب درمیان**
**عیسی و خورشید حایلت** معنا بودر که کیجه حضرت عیسا ایله کونشک
اورتاسنده حایل اولمشدر یعنی عیسیدن مراد محبوبک لب معجز بیانی
و خورشیددن مراد انوار رخساری و علی الخصوص که مکان عیسی آسمان
چهارمده خورشید ایله بله درمآل معنا بودر که محبوبک لب معجز بیاننده
ظهور ایدن بروت اول بر لیلهٔ مظلمه بکزر که کویا عیسا ایله کونشک
اورتاسنده حایل واقع اولمشدر دیمکدر مراد محبوبک خطی کلدوکنی
بیان ایدر **از کل چکونه پای باندیشه برکشم** معنا بودر که اندیشه ایتمک
واسطه سیله چاموردن آیاغمی نجه یوقارو چکم **کاندیشه نیز درره**
**او پای در کلست** معنا بودر که اول محبوبک بولنده اندیشه نک آیاغی
دخی چامورده در یعنی طریق عشقده وحل ملامته دوشن پای اندیشه
و افکار اخراج ایتمکه قادر دکل ایدوکنی بیان ایدر خصوصا که اندیشه کندوسی
بو یولده چامورده دوشمشدر غیری نیجه خلاص ایدر **از کفر عشق باک**
**ندارم بروز حشر** معنا بودر که محبوبک عشقنده واقع اولن کفر و
ذنوبدن روز حشرده خوف طوتمزم زیرا که **کارروز کار کفرمنست اینکه**

شاملت

**شاملت** معنا بودر که اول حشر کوننده بنم کفرمک کاریدر بو شیکه شاملدر
یعنی روز حشرده خوف ایده جک کفردر آصل حاش و کلا شرک بالله اولنی
کفردر فاما بنم بو طریق عشق محبوبده واقع اولنی کفر و ذنوبمدن روز
حشرده خوفم و احترازم یوقدر زیرا که بو دنیاده درد عشقدن چکدوکم
محنت والم شاملدر که روز حشرده محبوب بو درد و محنتک مقابله سنده
بکا بر آلای لطف و احسان ایدوب لایق دیداری ایلیه زیرا که هر اعمالک
نتیجه سی روز حشرده ظهوره کلور دیمکدر اشته بو بیته بو حقیر آنجق بو
قدرجه معنا ویرمکه قادر اولدم زیرا که حمل المؤمن علی الصلاح در اکر
ارباب ذکاوت بوندن اعلا بر معنا ویررلرسه نه کوزل **در ملک عشق**
**کس نشناسد غم معاش** معنا بودر که ملک عشقده کیمسه غم معاشی آکلمز
زیرا که **سنک و سفال کوچهٔ او پارهٔ دلست** معنا بودر که اول ملک عشقک
کوچه سنک طاشی و سقسیسی کوکل پاره سیدر یعنی دیار عشقده ساکن
اولنی عشاقه آنکیچون غم معاش یوقدر که اول دیارده آصلا سنک و سفال اولمز
بلکه سنک و سفال یرینه کوکل پاره لری واردر آج اولدقلری کبی آلوب
یرلر اول سببدن معیشت غمنی چکمزلر دیمکدر مراد ملک عشقک احوالنی
بیان ایدر **آنکو براه کعبه چو عرفی شتاب کرد** معنا بودر که هر شول کیمسه که راه
کعبهٔ مقصودده عرفی کبی عجله ایدوب سرعت اوزره کیده **فرسنکهای**
**کعبه ز دنبال منزلست** معنا بودر که کعبه نیجه فرسخلر منزلک آرده نده در
یعنی شوقندن اول مرتبه عجله اوزره کیتمشدر که کعبهٔ مقصود بو قدر فرسخ

یول کندودن کیرو قالمشدر مراد کعبهٔ مقصودک یولنده ایتدوکی
عجلهٔ وسرعتی بیاندر **آن شیوه که غارتگر صد قافلهٔ جان نیست** معنا
بودرکه اول شیوه که یوز دانه جان کاروانلرینی تالان ایدیجی یوقدر
یعنی اول شیوه که صد قافلهٔ جانی غارتگر اولمیه **درسلسلهٔ حسن تو اش**
**نام ونشان نیست** معنا بودرکه ای محبوب سنک حسنک سلسله سنده اول
اصل شیوه نک نام ونشانی یوقدر یعنی شیوه اولدرکه صد قافلهٔ جانک
غارتگری اوله واللا شیوه سنک سلسلهٔ حسنک شیوه صایلمز دیمکدر
مراد مبالغه اوزره سلسلهٔ حسن محبوبده اولن شیوه‌یی بیاندر **بی لطفیت**
**از ترک ستم کشته یقینم** معنا بودرکه ای محبوب سنک لطفکز ستمک
ترکندن بنم یقینم ومعلومم اولدیکه **این تلخی جان دادنم از تیر کمان**
**نیست** معنا بودرکه بنم بو آجلقله جان ویرمکم زهردن کماندن یوقدر
یعنی ای محبوب لطف واحسان ایتمزسز ستمی بندن ترک ایدوب قالدردیغکز
جانم بر آجلقله جان ویردیکه کمان ایده مزکه اول آجلق زهرده دخی
یوقدر دیمکدر کمال مبالغه اوزره ستمک ترک اولندوغنه جاننی
آجلقله چقدوغنی بیاندر **در روز جزا دست شهیدان محبت** معنا
بودرکه روز جزاده شهیدان محبتک الی **دستیست که گیرندهٔ دامان**
**وعنان نیست** معنا بودرکه بر الدرکه محبوبک دامان وعنانک طوتجی
دکلدر یعنی روز جزاده دعواجی اولوب قانلرنی طلب ایتمزلر دیمکدر
مراد شهیدان محبتک محبوبه کمال محبتنی بیاندر **دل صاحب دردیست**

که در

**که در حالت شیون** معنا بودرکه کوکل بر دردک صاحبیدرکه شیون حالتنده
**با آه خراشیده دل ماتمیان نیست** معنا بودرکه اهل ماتم اولنلرک
کوکل خراشیده اولن آهلرنده یوقدر یعنی بنم کوکلمده بر درد واردرکه
ماتم زده اولنلرک شیونلری حالتنده چکدکلری آه دل خراشده
اول کوکلمده اولن دردکبی درد یوقدر دیمکدر مراد مبالغه اوزره
کوکلنده اولن دردک شدید اولدوغنی بیاندر **نومید مشو عرفی و**
**افکنده عنان باش** معنا بودرکه ای عرفی نا امید اولمه وعنان
آرزوکی اسب شوقک بوینینه براقجی اولده توکل اوزره یوله روانه
اول **هرچند که از کعبهٔ مقصود نشان نیست** معنا بودرکه هرنقدرکه
کعبهٔ مقصوددن نشان یوقدر یعنی کعبهٔ مقصوددن نام ونشانه
یوقدر دیوب یولدن اوصانوب دونمه البته کیده‌رک برکون
واصل اولورسن دیمکدر مراد کعبهٔ مقصوده طالب اولدوغنی بیاندر
**صومعه دیدم بجز خشتی بروت وباد نیست** معنا بودرکه صومعهٔ زاهدانی
کوردم بر آوج بیقدن غیری وروزکاردن غیری نسنه یوق یعنی آنجق
بیقدن قرقب صورتلرنی تبدیل ایتمشلر والا صومعه لرنده غیری برحالت
کورمدم دیمکدر مراد صومعهٔ زاهدانی کیفیت عشقدن عاری اولدقلرنی
بیاندر **جز عصای آبنوس وشانهٔ شمشاد نیست** معنا بودرکه اول صومعه‌ده
عصای آبنوسدن وشانهٔ شمشاددن غیری برنسنه یوق دیمکدر مراد اهل
صومعه‌یی بیاندر **به نفس ارباب معنی زندگانی میکنند** معنا بودرکه نفسی

آلمزسزک ارباب معنی اولن وجودلر زند کانیلق ایدرلر **لیک یکمو برتن این**
**جمع بی فریاد نیست** معنا بودرکه فاما بو نفس آلمیوب زند کانیلق ایدن
کروهک وجودلری اوزرنده برقیل بله فریاد ایتمکدن خالی دکلدر
دیمکدر یعنی مراد ارباب معنی اولن کروهی مدحدر که بونفس آلمزلر وهم
فریاد ایتمکدن مولری خالی دکلدر سایر خلقه مناقض اولدقلرن
بیاندر **وصف جنت کم کن ای رضوان که در بستان عشق** معنا بودرکه
ای رضوان جنتک وصفنی آز ایتکه بوستان عشقده **سرو و سوسن بیشمارست**
**دیکی آزاد نیست** معنا بودرکه سرو و سوسن حابنز در فاما بریسی آزاده
دکلدر یعنی جمله سی هوای عشقله مقید در بو تقدیرجه ای رضوان
جنتی بزلره چوق مدح ایتم دیمکدر مراد بوستان عشقی جنته ترجیح ایتمکله
بیاندر **تهنیت جز در مصیبت پیش ما عیبست عیب** معنا بودرکه بزم
حضورمزده مصیبتدن غیری یرده تهنیه ایتمک عیبدر زیرا که **عید را**
**در شهر ما رسم مبارک باد نیست** معنا بودرکه بزم شهرمزده بیرام مبارک
اولسون دیمک عادتی یوقدر یعنی مراد مصیبتده تعزیه ویرمک لازم
ایکن اهل عشق اولنلر مصیبتده بربرنه تهنیه ویررلر دیمکدر **دانه**
**ای طاوس کمتر چین که در کلزار عشق** معنا بودرکه ای طاوس کلزار
عشقده دانه آز دوشورکه **غیر بلبل صید دام و دانه صیاد نیست**
معنا بودرکه صیادک دام و دانه سنده بلبلدن غیری شکار اولمش یوقدر
یعنی مراد کلزار عشقه وارن البتده کرفتار دام بلا اولدوغنی بیاندر **در**

جهان



**جهان دوستی و در زبان دوستان** معنا بودرکه آشنالق دیارنده و دوستلرک
لساننده **یک لغت کزوی نیابی معنی بیدا نیست** معنا بودرکه برلغت واردر
که اول لغتده سن فهم ایتمک قادر دکلسن معنی بیدادر بو قدر یعنی دوستلرک
دیارنده و زبانلرنده برلغت واردرکه معنای ظلمی اول لغتدن سن فهم
ایتمکه قادر دکلسن دیمکدر مراد آشنالق دیارنک لغتنی هرکس فهم ایتمکه
قادر اولمدوغنی بیاندر **بیستون ما ز فیض نور حسن آیینه ایست** معنا
بودرکه بزم کوه بیستونمز محبوبک حسننک نورینک فیضندن حاصل اولمش
بر آیینه مجلادر بو تقدیرجه **تیشه بازیچه اینجا در کف فرهاد نیست** معنا
بودرکه اونجق تیشه سی بو بزم بیستونمزده فرهادک النده یوقدر یعنی
فرهاد بزم بیستونمزده کوهکن اولمغه قادر دکلدر دیمکدر مراد کندوی
فرهاده ترجیحدر **عافیت سوز آتش عرفی بدوزخ هست حیف** معنا بودرکه
عرفینک عافیت سوز اولن وجودی آتشی دوزخده وار در حیف یعنی
عرفی کبی بر وجود دوزخده اولمق حیفدر زیرا که **کز وجود اهل دل**
**خاکستری بر باد نیست** معنا بودرکه اهل دل اولن شخصک وجودنده روز
کارک اوزرنده بر تراق دخی یوقدر یعنی اهل دلک وجودی دکل بلکه
تراغی بله روزکارده بولنمیور بو تقدیرجه عرفی کبی بر وجود کامل دوزخده
اولمق حیفدر دیمکدر **کر دل عنان فرصت از آغاز میکرفت**
معنا بودرکه اکر کوکل فرصت دیزکننی ابتدادن طوتدی **کام ابد ز**
**طالع ناساز میکرفت** معنا بودرکه ابدی اولن مرادی ناساز اولن

حالمدن طوتدی یعنی بزم کوکلمز عنان فرصتی طالع ناسازدن طوتدوغی
یوق ایدی فاما اگر طوتجق اولورسه بو دفعه کام ابدیی طالع ناسازدن
طوتمش اولور دیمکدر مراد عنان فرصتی طوتدوغی بیاندر **کر سایهٔ همای**
**سعادت نمیگذاشت** معنا بودر که اگر بزم کوکلمزه سعادت هماسنک
سایه سی دوشمدیسه غمناک اولمزز زیرا اگر بزم کوکلمز اول مرتبه قوته مالک
**که کبک دری ز چنگل شهباز میگرفت** معنا بودر که شکار اولمش
منقش کلکلی دوغانک چنکاللندن طوتدی یعنی شهبازک چنکاللندن
کبک دری خلاص ایتمک محال ایکن بزم کوکلمزک کمال استعدادندن
دکلمیدر که کبک دری چنکال شهبازدن قورتارمغه قادر اولمشدر
دیمکدر مراد کوکلنک قوتنی بیاندر **کر در کمین وسوسه هشیار می**
**نشست** معنا بودر که اگر وسوسه کمینگاهنده هشیار اولدوغی حالده
اوتوردیسه **جاسوس طبع خانه برانداز میگرفت** معنا بودر که جاسوس
طبیعت او آنجی دزدی طوتدی یعنی مراد جاسوس طبیعتمن مدحدر که
اگر هشیار اولدوغی حالده کمینگاه وسوسه ده اوتورسه دزد خانه بر
اندازه مجال ویرمیوب دوتر دیمکدر **کر در فریب گاه سلامت نمی**
**غنود** معنا بودر که اگر سلامتک فریبگاهنده اویقویه وارمدیسه **صد**
**دزد خانه کر بسر راز میگرفت** معنا بودر که بزم کوکلمز یوز دانه او
خرسزی رازک باشنه اوزرنده طوتدی یعنی مراد کوکلنک کمال قوتنی
بیاندر که او خرسزک دوتمغه هر کس قادر دکلدر دیمکدر **پیمانه غرور**

لبالب



**لبالب نمی کشید** معنا بودر که بزم کوکلمز پیمانهٔ غروری لبالب اولدوغی
حالده چکمدی **کر ساغری ز مردم غماز میگرفت** معنا بودر که اگر بر
ساغری مردم غمازدن طوتدی یعنی اگر بزم کوکلم بر غمزه سی غماز اولن
محبوبدن بر ساغر نوش ایده جک اولورسه مغرور اولوب پیمانهٔ غروری
نوش ایتمز دیمکدر مراد لطف محبوبه راست کلوب غرور ایتمدوکنی
بیاندر **کر میگذاشت غمزهٔ ساقی بدست جبر** معنا بودر که اگر ساقینک
غمزه سی جبرک الندن قویدیسه **از دست او پیاله بصد ناز میگرفت**
معنا بودر که بزم کوکلمز جبرک الندن پیالهٔ یوز نازله طوتدی یعنی مراد
کوکلنک مبالغه اوزره عالیجناب اولدوغنی بیاندر **یک جام می**
**بتبسم اکنون نمیدهد** معنا بودر که امدی بن تبسم ایتمدکجه بر جام می
کیمسه ویرمز **مستی که زهر چشم زمن باز میگرفت** معنا بودر که مستلکه
زهر چشم اولمغی بندن کیرو طوتدی یعنی بن زهر باقشلیدم هر کیمه نظر ایتسم
هلاک ایدردم فاما مستلک اول زهر چشم اولمغی بندن آلدیغنه بو دفعه
بن تبسم ایتمدکجه بر جام صونمز دیمکدر مراد زهر چشم اولدوغی مستلک
آلدیغنی بیاندر **عرفی ز پا فتاد همین بود در جهان** معنا بودر که عرفی
آیغدن دوشدی همین بو ایدی جهانده **مرغی که کام خویش ز پرواز**
**میگرفت** معنا بودر که اول مرغک کندو مرادینی پرواز ایتمکدن طوتدی
یعنی مرغ نجه که پرواز ایتمکدن مرادینه واصل اولوردیسه عرفی دخی
پاییله سیاحت ایتمکدن مرادینی بولوردی فاما حالا آیغدن دوشوب

آیروق مراد نه یوزدن وصل اولجغی بلمیور دیمکدر مراد آیقدن
دوشدوکنی بیاندر **زخم کاویدن بر والماس بستن کار کیست** معنا
بودر که یاره قازیمق واوزرینه زهر اولن الماس بغلمق کیمک کاریدر
یعنی عجب بو جرأتی ایدر عاشق دنیاده وارمیدر دیمکدر **رسم غمخواری**
**نکو میداند این غمخوار کیست** معنا بودر که غم خوارلق عادتنی ایو بلور
که بو غم خوار کیمدر یعنی زخمی قازیوب اوزرینه الماس بغلین قنغی عاشق
مجروح دل اولدیغی غم خوارلق عادتی جمله‌دن ایو بلور دیمکدر مراد
زخمی کاویده ایدوب اوزرینه الماس بغلین عاشقی مدحدر **مشتری بودن**
**نه حد ماست در بازار دوست** معنا بودر که محبوبک بازارنده مشتری
اولمق بزم حدمز دکلدر نهایت **چشم بستم از متاع آخرین بازار کیست**
معنا بودر که متاعدن کوز بغلدم آخر کوره‌لم صوکی کیمک بازاریدر یعنی
بازار محبوبده متاع وصله مشتری اولمق بزم کارمز دکلدر نهایت کوزه
دوب دور ایورز که کوره‌لم صکره کیمک اوزرنده قرار ایدرسه بزدخی
قادر اولدوغمز قدر بها قویوب مشتری اولسق و الا ابتدا مشتری
اولمق حدمز دکلدر دیمکدر مراد متاع محبوبه مشتری اولجغی بیاندر **این**
**وصال جاویدان آن لطف روز افزون دلا** معنا بودر که بو ابدی
اولن وصال واو هر کونی زیاده اولن لطف و احسان ای کوکل **منتم بر**
**دیده لیک از کریه بسیار کیست** معنا بودر که بنم منتم کوزه اوزرینه در
فاما کیمک چوق آغلمسندندر یعنی بو وصل جاویدانه و بو لطف روز افزونه

نایل



نایل اولدوغمه سبب چشم گریانم اولدوغنه کندودن ممنون اولمشم فاما
حقیقته نظر اولنجق اولورسه کوزمک منتی یوقدر زیرا که اول آغلمقلر جمله
بنمدر بو تقدیرجه وصل جاودانه و لطف روز افزونه سبب بنم گریهٔ
بسیارمدر و الا کوزک منتی و علاقه‌سی یوقدر دیمکدر مراد وصل جاویدانه
و لطف روز افزونه گریهٔ بسیار سببیله نایل اولدوغنی بیاندر **طعنه بر**
**آرایش دست و میان ما مزن** معنا بودر که ای زاهد خشک بزم الملرک
و بیلمزک آرایشنه‌سنی طعنه اورمه که **چون نه آگه که ناقوس که و زنار**
**کیست** معنا بودر که چونکه واقف دکلسنکه بو حالده غمز ناقوس کیمک ناقوسیدر
و بو بغلندغمز زنار محبت کیمک زناریدر یعنی مراد زاهد طعانه دخلدر
که بلمدکک اشیایه طعن ایتمه دیمکدر و لف و نشر غیر مرتبدر ناقوس
دسته نسبت و زنار میانه نسبت معنای تصوفیسی اربابنه معلومدر
**لب بدندان دست در زیر زنخ دارد مسیح** معنا بودر که حضرت مسیح
طوداغنی دیشنده و النی چکسی آلتنده طوتر **گفته ای همنشین گویا**
**که این بیمار کیست** معنای بودر که ای همنشین دیدکه کویا بو مسیح کیمک
خسته‌سی اولمشدر یعنی حضرت مسیح جمیع امراضه علاج ایدرکن بو دفعه
درد عشق محبوبدن بر حاله کیرمشکه حیرت زده و ماتم زده‌لرکبی النی
چکسی آلتنه قویوب طوداغنی دیشیله طوتمش بیمار صفت باقوب دورایور
مراد کمال مبالغه اوزره حالات عشقی بیاندر که حضرت مسیحی بو حاله کتورنجه
سایر خلقی نه صورته قویدیغنی و او بوندن قیاس ایله دیمکدر **از**

شهیدان کوچهای قدسیان عرفی پرست معنا بودر که قدسیانک کوچه
لری ای عرفی شهیدلردن دولمشدر نه بهره داری بکوکز غمزهٔ خونخوار
کیست معنا بودر که اکر چه انک وارایسه سویلکه بو شهیدلرکیمک غمزهٔ
خونخوارنک کشته لریدر یعنی مراد دیمکه قادر اولمزسن دیمکدر تا چشم
عشوه ساز تو مهمان فتنه است معنا بودر که ای محبوب حتی سنک عشوه
ساز کوزک فتنه نک مهمانیدر شیرین تبسمت نمک خوان فتنه است
معنا بودر که شیرین اولن تبسمک فتنه نک خواننک طوزیدر یعنی ای محبوب
سنده نه حالت واردر که مهمانی اولمغله فتنه یه بو قدر لذت ویردی
سنک تبسمک مراد محبوبک وجودلی مدحدر یارب چه فتنه که بعهد تو
روزکار معنا بودر که یاربی عجبا ای محبوب سنی فتنهٔ نادیده سنک
دورکده روزکار درکوشهٔ نشسته وحیران فتنه است معنا بودر که
برکوشه ده اوتورمشدر و فتنه نک حیرانیدر یعنی مراد کمال مبالغه اوزره
محبوبک فتنه انکیز اولدوغنی بیاندر ناز آفت وکرشمه بلا عشوه
دلفریب معنا بودر که محبوبک نازی آفتدر وکرشمه سی بلادر وعشوه سی
کوکل آلدریجیدر بو تقدیرجه یاران حذر کنید که طوفان فتنه است
معنا بودر که ای دوستلر باشکزنی تدارککی کورب حذر ایدکز که فتنه نک
طوفانیدر یعنی مراد مبالغه اوزره محبوبک اوصافنی بیاندر از فتنهٔ
غمش بکه نالیم چون مدام معنا بودر که محبوبک غمنک فتنه سندن کیمه
ناله ایدوب شکوا ایده لم که دایما دیوان شاه حسن در ایوان فتنه است

معنا بودر که حسن



معنا بودر که حسن پادشاهنک دیوانی فتنه ده قورلمشدر دیمکدر یعنی
مراد محبوبک غمندن ناله ایتمک ممکن اولمدوغنی بیاندر کل کل فتاده
پرتو رویت در انجمن معنا بودر که ای محبوب سنک پرتو رویک کل کل
اولدوغی حالده بری بری اوستنه دوشمشدر مجلس عشقده بو تقدیرجه
این بزم عیش نیست کلستان فتنه است معنا بودر که بو انجمن مجلس عیش
دکلدر بلکه فتنه نک کلستانیدر یعنی مراد محبوبک پرتو رویی مجلسده
فتنه انکیز اولدوغنی بیاندر چون راز فتنه باز نکردد که چشم تو
معنا بودر که فتنه نک کیزلی اولن رازی نیچه کیرو دوتوب آشکارا
اولمسونکه ای محبوب سنک چشمک درخواب هم سرش بکریبان
فتنه است معنا بودر که خابده اولدوغی حالده دخی باشی فتنه نک
یقه سنده در یعنی مراد محبوب خابده اولدوغی زمان دخی باشی فتنه نک
کریباننده در بو تقدیرجه فتنه نک رازی کیزلی قالمدوغنی بیاندر
عرفی چکونه ضبط دل خود کند که باز معنا بودر که عرفی نیجه کوکلنی
ضبط ایتمکه قادر اولورکه ینه چشم کرشمه ساز تو در آن فتنه است
معنا بودر که ای محبوب سنک کرشمه دوزجی اولنی کوزک فتنه نک عینی
حلاوتنده در یعنی مراد ای محبوب سن بو حالده اولدقجه عرفیه ضبط دل
ممکن دکل دیمکدر برو مسیح که فکر فراغ من غلطت معنا بودر که
ای مسیح صفت اولن طبیب حاذق کیتکه بنم محبوبدن فراغت ایتمکمک
فکری غلطدر یعنی ای طبیب حاذق سن محبوبدن فارغ ایتمکه قادر کلمنی

بو تقدیرجه غلط مکن که علاج دماغ من غلطست معنا بودر که غلط
ایتمه که بنم دماغمک معالجه سی غلطدر یعنی بخار عشقدن بنم دماغم ایله
مختل اولمشدر که علاج پذیر اوله امدی بیهوده یره غلط دوشوب
علاج سوداسنده اولمه که بنم دماغمه علاج اولور دیبن غلط ایتمشدر مراد
دماغی علاج پذیر اولمدوغنی بیاندر نشانهای من آواره کی بجست و
نیافت معنا بودر که بنم آیاغمک نشاننی آواره لک وسرکردانلق آره دی
و بولمدی بو تقدیرجه بدشت کم شده کیهاسراغ من غلطست معنا
بودر که کم شده اولن صحراده بنم سؤالم غلطدر یعنی اکر بنی بولمق لازم
کلسه آواره لق بولوردی زیرا که آیاغمک ایزنی فهم ایدردی اولکه
بولمدقدنصکره دشت کم شده کیهاده بنی جست وجو ایدوب سؤال غایتله
برغلط ایشدر مراد مبالغه اوزره کندی وجودنی ایتوردوکنی بیاندر
زاستخوان هما باغ دوست معمورست معنا بودر که هما قوشی بر معتبر قوش
ایکن محبوبمک باغچه سی همانک کموککندن طیطلو اولوب معمور اولمشدر بو
تقدیرجه ترانهٔ کله آلود زاغ من غلطست معنا بودر که بنم زاغ وجودمک
شکایتله آلوده اولان ترانه سی اول باغ دوستده غایتله غلطدر یعنی مراد
مبالغه اوزره باغ محبوبی مدحدر نه عندلیب چمن زارم از بهشت مکوی
معنا بودر که ای واعظ زاهد بن چمن زار بلبلی دکلم بکا اوصاف بهشتدن
سویلمه زیرا که زگلخن آمده ام گشت باغ من غلطست معنا بودر که بن
گلخن عشقدن کلمشم بنم گشت باغ ایتمه کم غلطدر یعنی مراد گلخن عشقمک

زاغی

زاغی اولدوغنی بیاندر چنونکه لذت الماس ازنمک زد یافت معنا
بودر که شمدیکه الماسک لذتنی وچاشنیسنی طوراوزجکدن بولدی بو تقدیرجه
کرشمه سنجی مرهم بداغ من غلطست معنا بودر که بنم درونمده اولان
داغه مرهمک کرشمه طارتمقی غایتله غلطدر یعنی بنم داغمه کم طوز قویدقلری
زمانده زهر اولان الماسک لذتنی بوله آیروق مرهمک اول داغه نازوکرشمه
ایتمه سنک مناسبتی یوقدر دیمکدر مراد درونده اولان داغ عشقی بیاندر
حلاوتی که توان یافتن زخون جکر معنا بودر که بر حلاوتی که جکر قاننده ن
بولمق ممکن اوله شکستن هوسش در دماغ من غلطست معنا بودر که
اول حلاوتک هوسنی بنم دماغمده صندرمق غلطدر زیرا که خون جکردن
آلنن حلاوتک دماغده اولمسی بربرینه مغایردر دیمکدر یعنی مراد خون
جکر یدوکنی بیاندر شکفته در دلم الماس وریزه هیچ مکو معنا بودر که
بنم کوکلم کلستاننده شاخ الماسلر شکفته اولمشدر و درختمک بن ریزه سنی
صندرب توکر بو تقدیرجه درین بهار تماشای باغ من غلطست معنا
بودر که بو بهارده بنم باغ تماشا ایتمکم غلطدر زیرا که بنم کلستانم دلمده
شاخ الماس شکفته اولوب ریزه صندردقدنصکره آیروقا غیرک
باغچه نک تماشاسنه وارمق مناسب دکلدر دیمکدر یعنی مراد کوکلنده
شاخ الماس شکفته اولدوغنی بیاندر منه زبر اثر نور وعظ من عرفی
معنا بودر که ای عرفی بنم وعظ ونصیحتمک نورینک اثرنجه چانم که کرشبروی
بفروغ چراغ من غلطست معنا بودر که بنم چراغمک ضیاسیله کیجه کتمک لک

غلطدر یعنی شمع و عظیم چراغنک ضیاسنه اعتماد ایدوب طریق عشقده شبرو
اولمق غایتله خطرناک یولدر و احتمالدر که چراغ دخی باد صرصر عشقده منطفی
اوله بو وفا کندوکی ورطهٔ بلایه صالمش اولورسن دیمکدر مراد کسر نفس
ایدوب اوز جوابنه کندونک اعتمادی اولمدوغنی بیان ایدر **در محبت درد**
**اگر بجد دوا بسیار هست** معنا بودر که محبتده اگر دردلر چوقسه دوا دخی چوق
واردر اصلا خوف ایتمه بماق کندوکی ارباب محبتدن ایده گور دیمکدر
**ریش اگر ناسور شد الماس در بازار هست** معنا بودر که یاره اگر ناسور
بغلیوب صاغلمق احتمالی اولمزسه بازار عشقده الماس واردر کتوروب
ناسوری انکله دفع ایده‌رز دیمکدر یعنی مراد محبته ترغیب ایتمکدر **گر ز لطفم**
**ناامیدم وارم از عتاب** معنا بودر که اگر محبوبک لطفندن ناامیدایسم
عتابندن امیدوارم **گر ندارم سبحه در کف بر میان زنار هست** معنا
بودر که اگر الده تسبیح زهد و صلاح طوتمز ایسم بیلم اوزرنده خود زنار
هوا و هوس واردر لطفه گوره سبحه و عتابه گوره زنار یعنی مراد محبوبک
لطف و قهرندن ناامید اولمیوب امیدوار اولدوغنی بیان ایدر قنغی سی
ظهور ایدرسه نه گوزل **شستن لوح گنه دستور ابر رحمت** معنا بودر که
عشقک لوح گناهلرنی یویوب پاک ایتمک رحمت بولدنک عادتیدر **ورنه**
**سیل اشک عذر و آب استغفار هست** معنا بودر که یوقسه عذر گوز
یاشنک سیلی و استغفار صویی واردر اولمزسه لوح عصیانمزی بونلرله
یویوب پاک ایده‌رز دیمکدر یعنی مراد گناهنه معترف اولوب طلب مغفرت

ایتمکدر

193

ایتمکدر **ای طبیب همت احسانی که در شهر امید** معنا بودر که ای همت
حکیمی بر احسان اینکه امید شهرستاننده **نیست درمانی و در هر گام**
**صد بیمار هست** معنا بودر که بر درمان یوقدر فاما هر بر آدمده
یوز دانه خسته واردر یعنی مراد طبیب همتدن درمان طلب ایتدوکنی
بیان ایدر **درس معنی را کهن اوراق کس در کار نیست** معنا بودر که
درسنک اوراقلری کهنه اولدوغنه اصلا کیمسه‌نک کارنده یوقدر
یعنی کهنه اولدوغنه اگرچه ظاهرده بی اعتبار اولمشدر فاما **دیده**
**بگشا کین رقم بر هر در و دیوار هست** معنا بودر که چشم عبرت بینکی
گشاده ایدوب نظر اینکه بو رقم معنی هر قپو اوزرنده و هر دیوار
اوزرنده واردر **معنی زنار بستن گر مقید بودنست** معنا بودر که
اگر زنار بغلمنک معناسی مقید اولمقدر **در درون خرقهٔ روح**
**القدس زنار هست** معنا بودر که روح القدسک خرقه‌سنک ایچنده
زنار واردر یعنی اگر زنار بند اولمغک معناسی بو ایسه که آیروق
ماسوادن قطع علاقه ایدوب محبوبک کمر محبتنی میان جانه بند ایدوب
روز و شب رضاسنی طلب ایتمکه سعی ایدوب امرینه مخالفت ایتمزم دیمک
ایسه بو تقدیرجه بلاشبهه درون خرقهٔ روح القدسده دخی زنار واردر
زیرا که روح القدسک اصلا محبوب حقیقته مخالفتی یوقدر مراد زنار
بند اولمغک معناسنی بیان ایدر **عرض جنت کم ده ای رضوان که در بازار**
**عشق • میوهٔ تلخ دل پژمرده در کار هست** معناسی معلوم **نیست غم**

کر یاسمین وسنبلم درباغ نیست • تا بر غبت بشکنم در دیدهٔ دل خار
هست معناسی معلوم کر دلم تنکست وخونم تلخ عرفی باک نیست معنا
بودرکه ای عرفی اکر بنم کوکلم دار و قانم آجی اولورسه غم دکلدر زیراکه
دیدهٔ زهر آشنا وکریهٔ بسیار هست معنا بودرکه زهرله آشنا اولمش
کوزم وار در چوق آغلمم وار در یعنی دل تنکمزی دیدهٔ زهر آشنا ایلم
واقع ایده رز وخون تلخمزی اشک ندامتله یویوب شیرین ایده رز
دیمکدر مراد دل تنک وتلخ خون اولدوغنی بیاندر ازبسکه جور کرد بدل
غم که آشناست معنا بودرکه کوکله چوق جور ایلدی غم که آشنادر یعنی
غم بزم کوکلمزه آشنا اولدوغنه جور چوق ایلدی دیمکدر مراد غم کندوسی
جور ایتدوکنی بیاندر داغم هست صحبت مرهم که آشناست معنا بودرکه
بکا داغ ترک ایتدی مرهمک صحبتکی آشنادر یعنی مرهم بنمله آشنا ایکن
زخمه مفید اولمدی بلکه صحبتی بکا بر داغ اوردی دیمکدر مراد مرهم
زخمنه مفید اولمیوب داغ اوردوغنی بیاندر تا حلی کنند بی ادبان
وادی غرور معنا بودرکه حتی بی ادبلر غرور وادیسنی طی ایتسونلر دیو
محبوب بیگانگی نمود بمجرم که آشناست معنا بودرکه اوز محرمنه بیگانه لکی
کوستردیکه آشنادر یعنی محرملریز محبوبله آشنا اولدق دیو وادی غرور
کزلردی فاما محبوب محرملرک بو غروری کیتسون دیو کندولرینه بیکانه لکی
کوستردیکی دیمکدر مراد محبوب محرمنه بیکانه لق کوستردکنی بیاندر کر آشنا
کسبت که اهلیتش هست معنا بودرکه اکر آشنا اول بر کیمسه درکه آنکه

اهلیتی

اهلیتی وار در یعنی وجودنده معرفتی اولوب اهلیتی اولن کیمسنه ایسه آشنالغه
لایق بنمایکی زمردم عالم که آشناست معنا بودرکه دنیا اربابندن
برنی کوستر که ایسته بو آشنا در یعنی آشنانک بو تعریفی اوسنه مردم عالمده
آشنا نادر وار در زیراکه اکثر مخلوق مرض جهله مبتلا اولمشلر دیمکدر مراد
دنیاده آشنا آز اولدوغنی بیاندر ازبسکه دل رمیده زبیکانکان
بود معنا بودرکه چوق که کوکل بیکانکاندن اورکر ایدی یعنی کوکلمز دائما
بیکانه دن فرار ایدردی فاما حالا بیکانه وار هیزند آن هم که آشناست
معنا بودرکه بیکانه لرکبی اول کیمسه هم اورکه آشنادر یعنی مراد آشنالری
دخی بیکانه لرکبی کوکلمی اوردوغنی بیاندر زحمت مکش طبیب که بیمار
عشق را معنا بودرکه ای طبیب حاذق بیمار دردعشقه درمانی ایتمکه
ایچون زحمت چکمه که دارو نداد عیسی مریم که آشناست معنا بودرکه
حضرت عیسی شفا داروسن ویرمدی که آشنادر یعنی حضرت مسیح آشنا ایکن
بیمار عشقه دارو ویرمدیکه بو خسته دوا قبول ایتمز دیدی امدی ای
طبیب سن بیهوده یره زحمت چکمه دیمکدر مراد بیمار عشق دارو قبول ایتمدکنی
بیاندر زیراکه بونلرک مرض معنویدر صوری دکلدرکه دوا قبول ایده
ازبسکه زخمهاست درین سینه ای اجل معنا بودرکه ای اجل بو سینه ده
اول مرتبه چوق زخملر وار درکه ره تا ابد بجان نبرد غم که آشناست
معنا بودرکه یولی تا ابد الاباده وارنجیه دک جانه ایلتمکه قادر اولمز
غمکه آشنادر یعنی بنم سینه مزده اولقدر بیحساب زخملر وار درکه غم جانمزه

آشنای قدیم ایکن جانمزده واصل اولوب ملاقات اولمغه یول بولیور
بو فقیر یرجه ای اجل سن خود جانمزله بیگانه سن آصلا یول اچقارمغه قادر
دکلسن دیمکدر مراد مبالغه اوزره بیننده اولان زحملرک چوقلغنی
بیان ایدر عرفی تو آشناشناسی طرب مجو معنا بودر که ای عرفی سن آشنایی
فهم ایتمزسن ذوق وصفا طلب ایتمه محکم بگیر دامن ماتم که آشناست
معنا بودر که ماتم ومصیبتک اتکنی محکم طوت که ایشته بزم آشنامز اولدر
دیمکدر مراد ماتم آشنا اولدوغنی بیان ایدر یک شمه ز اصطلاح می ناب
گفتنت معنا بودر که صاف اولان شرابک اصطلاحندن برشمه سنی سویلمکدر
غرضم یعنی باده ناب اصطلاحده نه اولدوغنی بیانی ایتمکدر مرادم با
زاهدان سرودی ازین باب گفتنت معنا بودر که زاهد خشک اولنلره
بو می ناب بابندن بر نغمه سویلمکدر غرضم یعنی زاهدلر می نابه نه اولدوغنی
بلمیوب دخل ایدرلر مرادم می نابی کندولره بیلدرمک دیمکدر هرگز
شکست توبه ملولم نداشت معنا بودر که آصلا توبه شکست ایتمک
بنی ملول طوتمدی یعنی توبه صندرمقدن ملول اولوب پشیمان اولمدم
این نکته در مقابل اصحاب گفتنت معنا بودر که بو نکته اصحابک
مقابله سنده سویلمکدر غرضم یعنی اصحاب ظاهرک مقابله سنده بو نکته
بیانی ایشم گرکدر که توبه صندرمق بنی ملول ایتمدوکی بو معنایه در که
توبه کاذبه صندرمق بنی ملول ایدوب غمناک ایتمز واما خلوص اوزره
توبه ایدوب کمز زمانی ثابت قدمز توبه مزده اوستنده نصوحز دیمکدر ای

محرم



محرم وصال غم دورماندگان معنا بودر که ای وصال محبوبه محرم اولنلر
ایراقده قالمش عشاقک غمنی بشنو که حال تشنه بیراب گفتنت معنا
بودر که استماع ایتمکه صوسز اولنلرک حالنی صوسز اولمینه سویلمکدر
غرضم یعنی ای محرم وصال سزلر زلال وصل محبوبدن نوش ایدوب
دفع حرارت ایتمزسز فاما اول سرچشمه وصلدن دورمانده اولوب
تشنه لب قالان عشاقک احوالنی استماع ایدوب مرحمت ایدک دیمکدر
نتوان بگفتگو بحقیقت لیک معنا بودر که مجرد سوزیله حقیقت معنایه
واصل اولمق ممکن دکلدر فاما بو قدر وار در که اف نه ز گوهر نایاب
گفتنت معنا بودر که بو ثمین گوهردن برلالای اف نه سویلمکدر غرضم
یعنی حقیقت گوهر نایاب پایه سنده در سوزیله الکرمز دیمکدر زیرا
بیورمشلر در که قدم باید اندر طریقت نه دم در آتشم درون وبرون
جوش میزند معنا بودر که بنم اجرم وطشرم آتشده جوش اورر فاما
این حرف درمیان تب وتاب گفتنت معنا بودر که بو درون بیرونم
آتشده جوش اورمق حرفنی استمیله حرارت اورتاسنده سویلمکدر
غرضم یعنی مراد درون بیرونی پرآتش اولدوغنی بیان ایدر ابله کسی که عیب
خود از دوست بشنود معنا بودر که احمق وابله شول بر کیمسه در که اوز عیبنی
دوستدن ایشیده با دوستان حکایت ازین باب گفتنت معنا بودر که
بو بابده دوستلره حکایت سویلمکدر غرضم یعنی مراد دوست دوستک
عیبنی افشا ایتمز بلکه ستر ایدر الحاصل اوز عیبکه واقف اولمق ا

وار دشمنکدن سؤال ایله زیرا که دشمن عیب صاقلمز دیمکدر دیدم

بخواب کان لب لعلم بکام بود معنا بودر که اویقوده کوردم که محبوبک

لعل رنک اولن طوداغی بنم دماغمده ایدی کر واقعست وکر غلط

این خواب کفتنت معنا بودر که بو قصه اکر واقع ایسه ده و اکر

غلط ایسه ده بو خوابی سویلمکدر غرضم یعنی مراد واقعه عالمنده

کوردکی احوالی بیاندر عرفی مکو بتیره شب هجر وصف دوست

معنا بودر که ای عرفی محبوبک اوصاف جمیله سن هجرک قرانلو کیجه سنده

سویلمه حرفیست اینکه درشب مهتاب کفتنت معنا بودر که بو وصفا

دوست بر حرف عالیشاندر که ماهتاب کیجه ده سویلمکدر غرضم یعنی

مراد دوستک وصفنی مدحدر اصلاح پریشانم اندازهٔ کس نیست

معنا بودر که بنم پریشانلغمک اصلاح قبول ایتمه سی کیمسه نک اندازه سی

یو قدر یعنی اویله پریشان اولمشم که قیاس و اندازه یه کلوب اصلاح

قبول ایده دیمکدر مراد مبالغه اوزره پریشان اولدوغنی بیاندر

اجزای مرا منت شیرازهٔ کس نیست معنا بودر که بنم پریشان اوراق

اولن اجزای وجودم کیمسه نک منت شیرازه سی یو قدر یعنی بنی کیمسه

جمع ایده رم دیمکدر ما شیونیان نغمه نداینم که مارا معنا بودر که

بز ارباب شیون نغمه ایدوب فریاد ایتمکی بلمزز که زیرا که بز کوشیست

که بر شعبه و آوازهٔ کس نیست معنا بودر که بر قولغمز واردر که کیمسه نک

شعبه و آوازه سی اوسنه یو قدر یعنی بز سایر ماتم زده لر کبی شیون

اینمزز

اینمزز دیمکدر سلمی طلبی چشم وقدم شو که درین دشت معنا بودر که

ای طالب اکر مرادک سلمای مقصودک طلب ایتمک ایسه چشمله قدم اول

بو صحراده زیرا که غماز جرس همره جمازهٔ کس نیست معنا بودر که

جرس غمازی کیمسه نک دوه سنده یولداشی یو قدر یعنی بو صحرای سلمایه

سالک اولن قافله نک جمازه لرنده جرس یو قدر که یولندن کیرو یه

قالوب ره کم کشته اولدوغک زمان آوازهٔ جرس سکا غمازلق ایدوب

کاروانی کوستره حقیقته اویله دکلدر اکر مرادک سلمایه واصل اولمقدر

بو صحراده کوزکی بر خوشیجه آچوب قدمکه قوت ویروب قافله دن آیرلمه

دیمکدر مراد طریق عشقک احوالنی بیاندر ماییم و کهن باغ و بر باغچهٔ

قدسی معنا بودر که بزلرز و کهنه اولن باغمز در و باغچهٔ قدسک میوه سندر

یعنی بزلر بونکله قناعت ایتمشز دیمکدر چشم دل ما بر ثمر تازهٔ کس نیست

معنا بودر که بزم کوکل کوزمز کیمسه نک تازه اولن میوه سی اوزرنده

یو قدر یعنی مراد اوزنصیبمزه قایلز غیرک نصیبنده طمعمز یو قدر

دیمکدر هر جامه که بیماریٔ دل رنک بر اوست معنا بودر که هر شول

جامه که کوکل خسته لکی آنک رنکنی ایلدیجیدر بر دوش منِ افکن کم

باندازهٔ کس نیست معنا بودر که اول قفتانی بنم اوموزم بر قلکمه کیمسه نک

اندازه سی یو قدر یعنی اول جامه یی انجق بنم بویلمه بچلمشدر و آنلر غیره

لایق دکلدر دیمکدر عرفی مرو ازمیکده درصومعه کانجا معنا

بودر که ای عرفی میخانه دن صومعه یه کیتمه که صومعه ده کس راغم مخموری

وخمیازه کس نیست معنا بودر که کیمسه مخمور لق عمی و کیمسه نك خمیازه سی
یوقدر دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلومدر دل بصد ره
میرود اما مراد دل یکیست معنا بودر که کوکل یوز یوله کیدر فاما
کوکلك مراد مقصودی بردر راه اکر بسیار باشد باش کو منزل
یکیست معنا بودر که یول اکر چوق اولمجق اولورسه سویله اولسون که
وارجغمز منزل بردر یعنی بزم کوکلمز قنغی طریقه سالك اولورسه بنه
مرادی بردر دیو له نه قدر چوق اولورسه بنه وارجق منزلی بردر مراد
دلدن مراد اولن محبوبدر و منزلدن مقصود اولن کوی محبوبدر
کر تعلق نیست اسباب جهان مردود ماست معنا بودر که اکر تعلق
یوقدر اسباب جهان بزم مردودمزدر یعنی اکرچه دنیاده اصلا بر شیئه
تعلقمز یوقدر آزاده یوز فاما بونکله برابر اسباب جهان بزم مردودمز
اولمشدر زیرا که صد هزاران پرده پیش دیده حایل یکیست معنا بودر که
کوز اوکنده یوز بیك پرده واردر فاما حایل اولن بردر یعنی اسباب
جهانه نظر اتمدن اوتری اکرچه پیش دیده مزده یوز بیکدانه پرده قومشلر
ایدی فاما حقیقتده مانع و حایل اولن آنجق بر نسنه ایدی و اول
نسنه دن مراد محبت محبوبدر زیرا که بر قلبده ایکی محبت اولمز دیمکدر
عالمی در جلوه و عاشق نه بیند غیر دوست معنا بودر که هر عالمك
مخلوقی جلوه ایتمك اوزره درلر فاما عاشق اولن کیمسنه محبوبدن
غیریسنی کورمز زیرا که کر بر مجنون بری صد کاروان محمل یکیست

معنا بودر که اکر



معنا بودر که اکر مجنونك حضورینه یوز دانه کاروانی ایلتجك اولورسه
محمل بردر یعنی لیلانك هودجندن غیریسنه نظر ایتمز دیمکدر مراد عاشق
محبوبدن غیریسنه بقمدوغنی بیاندر شوق دیدارست که هر دل بکامی
لب کشد معنا بودر که اکر هر کوکل بر مراد ایچون طوداغنی آچدیسه
بنه اول کوکلك مرادی شوق دیدار محبوبدر زیرا که عالمی در گفتگوی
و خواهش سایل یکیست معنا بودر که بر عالمك مخلوقی کفتکوده در
فاما سایل اولن شخصك اشکی بردر یعنی فی الحقیقه نظر اولنجق اولورسه
جمیع مخلوق عالم محبوبك بابنده سایل مرتبه سنده درلر و مرادلری
شوق دیداردر دیمکدر دوست دشمن را چون غلط نکنم عرفی دلی
معنا بودر که دوست صورتنده اولن دشمنی فان ایچنده یوردرلر ای
عرفی فاما دوست دارم دشمنی کو را زبان و دل یکیست معنا بودر که
اول بر دشمنی بن دوست دوتوب محبت ایدرمکه اول دشمنك زبانیله
کوکلی بردر یعنی منافق اولن دوستی بهمان قتل ایتمك کرك دل نیله کوکلی
بر اولن دشمنه محبت ایتمك کرك دیمکدر هرگز ملو که کعبه ز بتخانه خوشتر
است معنا بودر که اصلا دیمکه کعبه بتخانه دن ایودر زیرا که هر جا که
هست جلوهٔ جانانه خوشتر است معنا بودر که هر یرده که محبوبك جلوه سی
واردر یعنی ای زاهد خشك کعبهٔ ظاهره بی سن بتخانه دن ایودر دیمه
زیرا که فی الحقیقه نظر اولنجق اولورسه ایو اولمغه سبب بودر که محبوب حقیقینك
هر قنغی مکانده جلوه کر اولوب عاشقلره تجلی ایدرسه اشته اول مکاندر

ابو مكانى بو قدر بو تقدير جه احد بيماى آخر اوستنه ترجيح ايتمه جايزكه
محبوب بتخانه ده جلوه كر اوله وجايزكه كعبه ده جلوه كر اوله بلنمز امر
غيبى بر شيدر ديمكدر **بابرهمن حديث محبت روا ست ليك** معنا
بودركه برهمنه محبت كلامنى سويلمك لايقدر لكن **در دام طاير حرم**
**اين دانه خوشتر است** معنا بودركه بو حديث محبت دانه سى حرم
كعبه نك طايرنك دوزاغنده اولمق ايودر يعنى حديث محبت محبوبله
تكلم ايتمكه واستماع ايتمكه برهمنك دخى استعدادى وار طاير حرمك دخى
قابليتى وار فاما طاير حرمك استعدادى دخى زياده ديمكدر تصوف
معناسى اربابنه معلومدر **تسبيح وزهد خوش بود اما درين دو**
**روز** معنا بودركه تسبيح وطاعت زهد وتقوى خوش ايدى فاما بو ايكى
كونده **جوش كلست ساغر وپيمانه خوشتر است** معنا بودركه زمانى
كلك جوش وخروشى وقتيدر ساغر وپيمانه طوتمق ايودر ديمكدر مرادى
باده عشقدن پيمانه طوتمق رابله اولنى تسبيح وزهددن يك ايدوكنى
بياندر **در مجلسى كه شرم وادب نيست فيض نيست** معنا بودركه هر شول
بر مجلسده كه ادب وحجاب اولميه اول مجلسده فيض يوقدر **زارزومرا**
**بصحبت بيكانه خوشتر است** معنا بودركه ايشته اول يوزدن بكا بيكانه
ايله صحبت ايتمكدر ايودر يعنى دوست دوستدن حجاب ايتميوب لاتكلفانه
معامله ايدر بو يله اولنى مجلسده خود فيض اولمدوغى ظاهردر فاما
بيكانه ايله صحبت اولندوغى وقت ادب وحيا اوزره حركت ايدرسنى

لاجرم



لاجرم بو يله ادبله اولنى مجلسده فيض بولنمق مقرردر ديمكدر مرادى
شرم وادب اوزره اولنى مجلسى مدحدر **كر شرط دوستى شناسى بحسن شمع**
معنا بودركه اى طالب اكر دوستلق شرطنى فهم ايتيجك اولورسن شمع صفت
اولنى محبوبك حسننده **اول محبت تو به بيكانه خوشتر است** معنا بودركه
اول سنك محبتنك بيكانه ايله ايودر يعنى اول واربيكانه لر ايله محبت ايدوب
آداب وشرايط محبتى بر خوشجه تعلم ايله بعده كل شمع حسن محبوبك عاشق
پروانه سى اول ديمكدر مرادى آداب محبتى بياندر **در نيش ونوش مردم عالم**
**كرشمه ناست** معنا بودركه مردم عالمك نيش ونوشده كرشمه لر واردر يعنى
بونلرك مجلس نوشلرنده مالايعنى جوابلر جوق اولدوغنه **همصحبتى بمردم ديوانه**
**خوشتر است** معنا بودركه ديوانه اولوب ساده دل اولنى شخص ايله صحبت
اولمنلق ايودر زيراكه ديوانه لر صاف درونلردر حيله وخدعه بلمزلر ديمكدر
مراد صاف دل اولمنى مدحدر **كفران نعمت كله مندان بى ادب** معنا
بودركه بى ادب اولنى ارباب شكوانك كفران نعمت اولمسى **درويش من**
**زشكر كدايانه خوشتر است** معنا بودركه بنم مسلكمده كدايانه اولنى شكردنكى
ايودر يعنى اولا محبوبدن شكوا ايتمك بى ادبانه حركتدر زيراكه عاشقده
شكوا اولمز فاما كثرت انعام محبوبه حريص اولدوغنه نعمت قليلى يوق
برنه دوشوب كفران نعمت اولوب محبوبدن شكوا ايتدوكى بنم يانمده
احسان وانعام محبوبدن محروم اولوب كدايانه شكر ايدنكيمسنه دن مقبولدر
زيراكه شكر نعمت مقابله سنده اولور نعمت اولميوب شكر ايتدكده نصكره

شکری لغو اولمش اولور دیمکدر آنجق بو بیته بو حقیر بویلجه معنا ویرمکه
امکان بولدم اگر ارباب ذکاوت بوندن اعلا بر معنا ویررلرسه نه گوزل
**عرفی مثال بیهوده احوال دل بگوی** معنا بودرکه ای عرفی بوش یره
ناله و فریاد ایتمه احوال دلکی سویله زیراکه **گز ناله های بی اثر افسانه**
**خوشتر است** معنا بودرکه تأثیر ایتمین نالهلردن افسانه سویلمک ایودر
دیمکدر **ما تشنه لب و چشمهٔ حیوان نفس ماست** معنا بودرکه بزلر صوسز
و چشمهٔ آب حیات بزم نفسمزدر یعنی حرارت عشقده تشنه لب اولمشزدر
فاما آب حیات چشمهسنک خاصهسی بزم نفسمزده موجوددر دیمکدر **در روش**
**جهانیم و هما در قفس ماست** معنا بودرکه جهانک درویشیوز و هما
قوشی بزم نفسمزده محبوسدر یعنی مراد درویشلکده اولن خاصهیاندر مشزدر
اول سببدن **دوزخ جگرش آبله ریز از نفس ماست** معنا بودرکه بزم
نفسمزک حرارتندن دوزخک جگری طاقت کتورمیوب قبرجق دوکجیدر
یعنی مراد کمال مبالغه اوزره آتش عشقی بیاندرکه عشقک لتمهسنی یمکله
بزم نفسمزده بو حالت اولدقدن صکره عشقک آتشنی وار بوندن قیاس
ایله دیمکدر **آن زهر پرستی که بود در شکرستان** معنا بودرکه اول بر زهر
پرستلکه عشقک شکرستاننده موجود اوله بو تقدیرجه **بیگانه ز خاییدن**
**شکر مگس ماست** معنا بودرکه بزم وجودمز مگسی شکر عشق محبوبی چینه مکدن
محروم اولوب بیگانهدر زیراکه مگس شکر زهرآلوده خاییده ایتدوکی گبی
هلاک اولمق مقرردر دیمکدر مراد شکر عشقی خاییده ایتمکه عدم اقتدارنی

بیاندر

---

بیاندر **آن کعبه روانیم که در بادیهٔ راز** معنا بودرکه اول کعبهٔ مقصوده
روانه اولمشزدرکه راز صحراسنده **خاموشی جاوید فغان جرس ماست**
معنا بودرکه ابدی اولن خاموشلق بزم جرسمزک فغانیدر یعنی سایر
قافلهنک جمازهلرینک جرسلرینک صداسی گبی دکلدر بلکه بزم جرسمزک
فغانندن ابدی اولن خاموشلق فهم اولنور دیمکدر **از لذت امید**
**تماشای تو مردن** معنا بودرکه ای محبوب سنک جمالکی سیر و تماشا
امیدنک لذتندن تسلیم روح ایتمک **در باغ تمنا ثمر پیش رس ماست**
معنا بودرکه رجا و آرزو باغچهسنده بزم اول یتشوب نوبار اولن
میوهمزدر یعنی مراد مبالغه اوزره لذت امید تماشای محبوبی بیاندر
**مرغان اجابت همه بریان و کبابند** معنا بودرکه قبول اولمق مرغلری
جمله بریان و کباب درلر **در باغ دعایی که نسیمش نفس ماست** معنا
بودرکه اول بر دعا باغچهسنده که اول باغچهنک باد نسیمی بزم نفسمزدر
یعنی مراد مبالغه اوزره نفسنده اولن تأثیری بیاندر **عرفی کس ما**
**هر که شود حیله فروشست** معنا بودرکه ای عرفی هر کیمسه که بزم صاحبمز
اوله البتده اول کیمسه حیله فروش اولوب بزمله نفاق اوزره
معامله ایدر امدی بویله اولدقدنصکره **در بیکسی آویز که بی**
**کفت کس ماست** معنا بودرکه بیکس اولمغه یاپشکه سویلیهجک
بزم کسمزدر یعنی حیله فروش اولن شخصی کس طوتمقدن خاموشلغی
طوتمق یکدر دیمکدر **مست بد خویم و همصحبت جانانه مست** معنا

بودرکه بن بدخوی اولن مستم و مست اولن محبوبلر ایله صحبت المشم بو
تقدیرجه **فتنه انگیز بود انس دو همخانه مست** معنا بودرکه ایکی سر
خوشک بز اوده انسیت ایدوب صحبت ایتمسی لازم فتنه قوپرجی اولور
یعنی مراد محبوبله مست اولوب همخانه اولدوغنی بیان ایدر **هم مشتاق**
**شرابیم ولی ساقی عدل** معنا بودرکه جمله مز شرابه مشتاق فاما عدالت
ساقیسی **نه دهد ساغر هشیار چو پیمانه مست** معنا بودرکه صاحب عقل
اولنلک ساغرینی مست اولوب بی عقل اولنلک پیمانه سی کبی ویرمز
یعنی صاحب عقله زیاده دولدروب ویرر تاکه بودخی مستیله برابر اوله
دیمکدر مراد ساقی پیمانه نک عدلنی بیان ایدر **قول ارباب خرد دست**
**کش صد غرضیست** معنا بودرکه ارباب عقلک سوزلری یوز درلو
غرضک النی چکیجیدر یعنی ارباب عقلک جوابلری انلرنک غرضلرینی
دوتوب چوق ایشدن منع ایدر زیرا که ارباب عقل عاقبت اندیش
اولورلر فاما **هیچ اف نه چنان نیست که افسانه مست** معنا بودرکه
مستک سوزی کبی سوز اولمز زیرا که مست انجق خاطرنه کلنی سوزی
سویلر والا عاقبت اندیش هیچ اصلا اولمغی فهم ایتمز دیمکدر
**شور عالم همه جمعست در آن نرگس شوخ** معنا بودرکه محبوبک اول
شوخ اولن نرگس چشمنده دنیانک جمله فتنه و غوغاسی جمع اولمشدر
زیرا که **مجمع فتنه و آشوب بود خانه مست** معنا بودرکه سرخوشک اوی
فتنه و فسادک جمع اولجق مکانیدر یعنی مراد محبوبک نرگس چشم مستی

فتنه

200

فتنه انگیز اولدوغنی بیان ایدر **دوش با عرفی دیوانه زدم جامی چند**
معنا بودرکه دیوانه عشق اولن عرفی ایله دونکیجه بر نیچه جام اوردم
فاما **چه بلا فیض دهد صحبت دیوانه مست** معنا بودرکه مست اولن
دیوانه نک صحبتی نه بلالی فیض ویرر دیمکدر **دریا فراخ و کشتی**
**ما بی معلمست** معنا بودرکه دریای عشق غایتله بر واسع دریادر و بزم
کشتی وجودمز خود معلمسزدر یعنی اول دریایه کشتی وجودمزی ملاحسز
صالمشز دیمکدر **وین درد از ان زیاده که پایان موسمست** معنا
بودرکه بو درد آندن زیاده درکه موسمک آخریدر یعنی دریا فراخ
اولوب کشتیمز [ملاحسز] اولدوغنه اولقدر غمناک دکلوز فاما زیاده دردمز
بودرکه پایان موسمدر واروب بر متاع المغه قادر اولمیوز دیمکدر
**کز صد دلیل نقل ز فیض خرد کنند** معنا بودرکه اگر عقلک فیضندن
یوز دانه دلیل نقل ایده جک اولورلرسه ارباب عقل اولنلر **ما**
**دشمنیم با خرد اندیشه حاکمست** معنا بودرکه بزلر عقلیله دشمنوز
اندیشه ما بیننزده حاکمدر یعنی مراد عقل معاشیله علاقه سی اولمدوغنی
بیان ایدر **هر نکته که بوجهی توان شناخت** معنا بودرکه هر بر نکته که واردر
بر وجهله فهم ایتمک ممکندر یعنی نکته شناس اولمغک وجهی باشقه در
تعلم ایله اولور معنا دکلدر بلکه بر داد حقشیدر فاما **نادان جهل**
**بیخرد ان بر معلمست** معنا بودرکه بیخرد اولن جاهل نادانی کورکه معلم
اورزه در یعنی نادان جاهلی کورکه معلمه وارمشدرکه بکا نکته شناسلق

تعلیم ایت مراد نکته دانلق تعلیمله اولمدوغنی بیاندر ماخوذ ز کبر تکیه
بهمت زدیم لیک معنا بودرکه بزلر خود کبر و غروردن مسند همته تکیه
اورمشزدر فاما درویش را معامله با جود منعمست معنا بودرکه
درویش صفت اولن صاحب احتیاجک معامله سی دایما منعمک سخاسی
ایله در یعنی مراد انعام و احسان محبوبدن قطع احتیاج ایتمزز دیمکدر
آنانکه لاف مرتبهٔ قرب میزنند معنا بودرکه اول کیمسه لرکه محبوبه
تقرب رتبه سنک لافنی اورلر یعنی لاف ایدرلر دیکه بزلرک رتبه سی
محبوبک یاننده غایتله زیاده در بو دفعا پهلو تهی کنند ز امکان
که ملزمست معنا بودرکه یانلرنی امکاندن بوش ایدرلر که ملزمدرلر
یعنی اولا دعوای تقرب ایدرلر بو دفعا کوررلر که تقربک امکانی یوق
ایدوک دعوالرندن رجوع ایدوب الزام اولورلر دیمکدر هرچند شرم
دوست خلافش قبول کرد معنا بودرکه هرنه قدر که محبوبک شرم و حیاسی
عرفینک خلافنی رد ایتمیوب قبول ایتدی بو دفعا بوندن معلوم شد
ز کوشش عرفی که محرمست معنا بودرکه عرفینک سعیندن معلوم اولدیکه
محبوبک محرمیدر یعنی مراد محبوبه محرم اولدوغنی بیاندر مرد بیادیه کردی
که زرق و شید ایست معنا بودرکه صحرا دولشن شخصله کزمه که بو صحرا دولشمکی
زرق و شید القدر برهنکی مطلب کان لباس رعنا ایست معنا بودرکه
چپلقلق طلب ایتم که اول چپلقلق حقیقتده رعنالق لباسیدر یعنی صحرا
نورد اولن آدمیله کزم که دیوانه لکه سببدر و برهنه دخی کزم که لباسی

رعناالقدر



رعنالقدر یعنی صورت اولالکی ترک ایتم دیمکدر زبان ببند و نظر
باز کن که منع کلیم معنا بودرکه ای سالک زبانکی بند ایله و جان کوزنی
کشاده ایتکه حضرت موسینک منع اولنمسی یعنی حضرت کلیم ارنی
دیوب لن ترانیله منع اولندوغی کنایت از ادب آموزی تقاضا
بیت معنا بودرکه تقاضا ایتمکلک ادب اوکرتمکلکدن کنایتدر
یعنی حضرت کلیم رؤیتده چوق تقاضا ایتدوکنه لن ترانیله منع
اولندی امدی بو منع هر تقاضای رؤیت ایدنلره عاشقه ادب آموز
لقدن کنایه درکه صاقنوب رؤیت دیدارده تقاضا ایتمیه دیمکدر
دماغ یوسف اکر تر کنند کف برد معنا بودرکه اکر حضرت یوسفک
دماغ عقلنی اصله دیرلر النی کسردی از ان شراب که در ساغر
تماشا ایست معنا بودرکه اول شرابدن که تماشا ایتمکلک ساغرنده در
یعنی اول وقتکه زنان مصر حضرت یوسفک تماشای جمالی باده سندن
مست ولایعقل اولوب اللرنی قطع ایتدیلر اکر حضرت یوسف دخی
اول باده تماشادن نوش ایدوب دماغ عقلنی تر ایدیدی بلاشبهه
کندو دخی بیخبر اولوب اوز النی قطع ایدردی دیمکدر مراد تماشای
جمالده اولن حالاتی بیاندر نقاب میکشد ایدل تمام حوصله شو
معنا بودرکه ای کوکل وجودکی تمام حوصله ایتکه محبوب جمالندن
نقابی رفع ایتمه کرک زیرا که باز وقت شراب کرشمه پیمایست معنا
بودرکه کرینه کرشمه و ناز شرابنی اولچمک لک وقتیدر یعنی ای کوکل

تنگ حوصله اولمغله طاقت کتورمیوب دیوانه اولورسن بلکه وجودک
تمام حوصله ایتمکه رؤیت جماله و باده کرشمیه اقتدارک اوله دیمکدر
چنین که بردم شمشیر و دشنه میغلطم معنا بودر که بویله که یوور
لنورم قلیجله خنجرک نفسی اوستنه یعنی محبوبک گاه قلیجی اوکنده گاه
بویله که غلطان اولورم حسود در ارسد گوید که هرجاییست معنا
بودر که حسود اولنه تشور که بکا هرجایی دیو یعنی شمشیر و دشنه اوکنده
یووارلندیغمی کوردکی وقت حسود اگر خیدن بکا هرجایی دیرسه
لایقدر فاما بنم غلطان اولدوغم هرجا یلغمدن دکلدر بلکه کمال
ذوقمدندر نهایت حسود حسدندن بویله دیر زیرا که بو دولته حسود
واصل اولمق احتمالی یوقدر مراد شمشیر و دشنه اوکنده غلطان
اولدوغی بیاندر شهید عاطفت آن کرشمه ام که زمهر معنا
بودر که محبوبک اول کرشمه سنک احساننک شهید اولمشمکه محبتندن
تمام نقش طرازی و مشهد آراییست معنا بودر که نقشی تمام تزیین
ایتمک لکدر و مزارستانی آراسته ایتمک لکدر یعنی بنی شهید کرشمه ایتمکدن
ما عدا کمال محبتندن نقشی و مشهدی دخی مزین ایتمشدر دیمکدر
مراد شهید کرشمه محبوب اولدوغی بیاندر بشوق دوست چه سازم
که در طریقت عشق معنا بودر که محبوب محبتنک شوقیله عجبا بن نه
دوزسم که طریقت عشقده خیال بی ادبی و نگاه رسواییست معنا
بودر که وجودی خیاله کتورمک ادبسزلکدر و جماله نگاه ایدوب
بعنی



بعنی رسوا ایلقدر یعنی مراد ادب طریقت عشقی بیاندر مگو که نیست
گنهکارتر زمن عرفی معنا بودر که ای عرفی دیمه که جهانده بندن فوقمده
× گناه ایتمش کیمسنه یوقدر زیرا که که این حدیث کر انمایه لاف یکتاییست
معنا بودر که سنک بو آغر بهالی اولان کلامک نظرم یوق دیمکلک
لافیدر یعنی مراد کثرت گناهن بیاندر هستش نیاز هند تماش ز ناز
نیست معنا بودر که محبوبک حسنی تماشانک نیازمندیدر فاما نازدن
یوقدر یعنی محبوبک حسنی استر که جمله عالم کندویه نظر تحسین ایدوب تماشا
ایده لر زیرا که حسنک اقتضاسی بودر ولکن محبوبک کمال نازندن اول
تماشا یوقدر دیمکدر اما ز ذوق جلوه خود بی نیازیست معنا بودر که
اگرچه محبوبک نازدن حسننی تماشا ایتمک یوقدر فاما اینه اوز جلوه سنک
ذوقندن بی نیاز دکلدر یعنی مراد محبوب اوز جلوه سنک ذوقندن
دایما نیازسز اولمدوغی بیاندر آرایش وجود درون خود آنشت
معنا بودر که اوز وجودنک ایچرسنک آرایشی آتشدر بو تقدیرجه ز آنسو
گذر مکن که در فتنه بازنیست معنا بودر که اول جانبدن گذر ایتمه که فتنه
قپوسی آچق دکلدر بلکه بغلودر یعنی محبوبک اوز وجودنک ایچروسنده
اولان آرایش جمله دن آتشدر صاقنوب اول جانبدن محبوبه دوغری
گتمه که فتنه قپوسی آچق دکلدر که دخول ایدوب مفتون عشقی اوله سن
فاما اگرچه اگر دخول ایسه طشره قپودن گیتسکه اول قپو آچقدر دیمکدر
مراد محبوبک صورتیله معامله ایله والا درون وجودیله ایتمه دیمکدر

زیرا که درونی آتشدرسنی یاندرر **پیمان سعی مکسل اگر کار مشکلست**
معنا بودر که سعی و کوشش ایتمک عهدنی کسمه اگر ایش مشکل ایسه زیرا که
**زهر ملول اگر بنود ره درازنیست** معنا بودر که ملالت زهری اگر
اولمیجق اولورسه یول اوزون دکلدر یعنی محبوبله روز الستده ایتدوکک
پیمان سعیی قطع ایتمه اگر کار نه دکلو مشکل اولورسه ده زیرا که کارده
ملالت زهری اولمدقدن صکره غم چکمه که محبوبه واصل اولجق یول
اوزون دکلدر عنقریب واصل اولورسن زیرا که انسان زهر ملالندن
خوف ایدر که شاید واصل اولمدن هلاک اولمق لازم کله والا یولک
اوزون اولماسندن الم چکمز خصوصا که یول دخی اوزون دکلدر مراد
محبوبله ایتدوکک پیمان سعی قطع ایتمه دیمکدر **دایم دلم زنعمت نایافت**
**فربهست** معنا بودر که بنم کوکلم دایما بولنمین نعمتی اکل ایتمکدن سمز
اولمشدر بو تقدیرجه **این موم را باتش دوزخ گداز نیست** معنا بودر که
بر مومک آتش دوزخیله اریمسی یوقدر یعنی بنم کوکلم زنبور دایما
دنیاده نظیری بولنمین عسل نعمت جنانی اکل ایتمکدن فربه اولمشدر بو
تقدیرجه بو موم صفت اولان وجودم آتش دوزخ تأثیر ایدوب اریتمک
احتمالی یوقدر که زیرا که آتش دوزخ انجق اکل حرام ایله پرورده اولان
وجودی اریدر والا نعم نایافته ایله پرورش بولان وجوده اثر ایتمز دیمکدر
مراد نعمت نایافته ایله فربه اولدوغنی بیاندر **مغرور بد گهر شکند نان**
**امتیاز** معنا بودر که گوهر اصلی بد اولوب مغرور اولان کیمسنه ور ممتاز

اولمق



اولمق الکن صندرن یعنی خلق ایچنده نعمت یدرمکله فخر ایدوب امتیاز
دعواسن ایدن کیمسنه مغرور و بدگوهردر زیرا که **والا گهر وظیفه خور امتیاز**
**نیست** معنا بودر که عالی گوهر اولان کیمسنه امتیاز وظیفه سن اکل ایدجی
دکلدر یعنی بذل نعمت ایتدوکی زمان فخر و ممتاز اولمق نصیبن بیمز بلکه
نعمتنی اکل ایدنی کیمسنه دن کندوسی ممنون اولور دیمکدر **لفظیست**
**خوشدلی که زمعنیست بی نیاز** معنا بودر که خوشدل اولمغلق بر لفظدر که
معنادن بی نیازدر یعنی خوشدل دیدکدن صکره بو بر لفظدر که معناسنی
سؤاله حاجت یوقدر زیرا که هرکس فهم ایدر فاما **اندوه معنی که بلفظش**
**نیاز نیست** معنا بودر که آنک لفظنده نیاز یوقدر یعنی اندوه و غم
بر معنادر که صورتا کلدکدن صکره آیروق سببندن سؤال جایز
دکلدر زیرا که هرکسک معلومیدر دیمکدر **عرفی بتمیز نیک و بد از ما**
**فروتنی است** معنا بودر که ای عرفی نیک و بدی تمیز ایتمک بزلردن
غایتله آلچقلقدر زیرا که **هر جا رعونتی بنود احتراز نیست** معنا
بودر که هر یرده که حماقت اولمیه احتراز ایتمک یوقدر یعنی عجبا بو ایو میدر
و یاخود کم میدر دیو احتراز ایدوب تمیز و تشخیص ایتمک احمقک کاریدر
فاما بزلر و هله اولاده نظر ایتدوکمز کبی فهم ایدرز اصلا احتراز ایدوب
تمیز ایتمکه احتیاجمز یوقدر دیمکدر مراد کندوسنده رعونت اولمدوغنی
بیاندر **از شوق که ناله گرانمایه متاعست** معنا بودر که بو ناله و فریادکم
شوق محبوبدن ظهورا ایدر آغربها لو متاعدر **کین شعله دل نام دکر**

**مست سماعت** معنا بودر که بو کوکل شعله سیکه غزی آدی مست سماعدر
یعنی بزم نالم شوقدن ظهور ایتدوکنه گرانمایه متاع کبی مقبولدر و بزم آتش
درونمک شعله سنک ایکنجی آدی مست سماعدر دیمکدر مراد کوکلنک شعله سیله
ناله دلنی مددر **در معرکهٔ عشق زبون فاش که درین رزم** معنا بودر که
معرکهٔ عشقده زبون اولمه بو جنکده **هر کسکه بصد رنگ شهیدست**
**شجاعت** معنا بودر که هر شول کیمسه که یوز رنکیله شهید در شجاعدر
یعنی معرکهٔ عشقده شجیع اول عاشقه دیرلر که یوز دانه زخمیله شهید
اوله دیمکدر مراد معرکهٔ عشقده شهید اولمغی بیان ایدر **زین باغ مجو**
**بهره که هر میوه چیدند** معنا بودر که بو باغچه دن نصیب طلب ایتمکه
هر میوه که دوشور دیرلر **بی آبهٔ ایام مکیدست قناعت** معنا بودر که
صو که سوزلنک کونلرنی امشدر لذتسز قیقدر یعنی بزم باغ وجود خرده
ای کوکل صاقنوب بهره مند اولمه بونک میوه سی بیاغی قناع پایسنده در
زیرا اگر باغچه نک میوه سی لذیذ اولمه سبب آب لطفدر بو باغک آب کوردوکی
یوقدر بلکه دایما اوقاتی صوسزلق اوزره کچدوکنه میوه سی قناع کبی بی
اعتبار در دیمکدر مراد آب لطف کورمدوکنی بیان ایدر **سیماب بود قفل در**
**کوش تو ورنه** معنا بودر که ای سامع سنک قولاغنک قپوسنک کلیدی
جیوه اولور یوقسه **صد نغمهٔ مستانه طلبکار سماعت** معنا بودر که یوز
دانه مستانه اولن نغمه سماع و رقص طلب ایدیجیدر فاما سنک کوش هوشکده
زیبق اولدوغنه بو نغمه دن بیخبر اولوب استماعه قادر اولمیورسن دیمکدر

یعنی مراد



یعنی مراد نغمهٔ مستانه‌یه استماع ایتمینه صاحب کوشه دخلدر **کوش شنوا جو یکه**
**در بزم تأمل** معنا بودر که استماع ایدجی قولق طلب ایله که تأمل مجلسنده
**بربستن لب مایهٔ صد کونه صداعت** معنا بودر که طوداغی بغلیوب سکوت
ایتمک یوز کونه باش آغریسنک سرمایه‌سیدر دیمکدر یعنی مراد بزم تأمله
واصل اولدوغک زمان اول استماع ایدجی قولق صاحبی اول دیمکدر
**تا عشق ببازار دلم شعله فروشت** معنا بودر که حتی که عشق محبوب بنم کوکلم
بازارنده شعله فروشدر بو دفعا **برچیده دکان دوزخ و دلال متاعت**
معنا بودر که دوزخ دکاننی دوشرب بنم شعله بیع اولن کوکلم بازارنده
متاع صاحبی دلال اولدی دیمکدر یعنی کمال مبالغه اوزره آتش عشقک
حرارتنی و لطافتنی بیان ایدر **عرقی یکی از جیب بر آور سر مستی** معنا بودر که
ای عرقی سرخوشلق باشنی باری بر کره یقه دن یقارو کتور زیرا که **این**
**محمل عمراست که بر دوش وداعت** معنا بودر که بو عمر محملیدر که وداعک
اوموزنده در یعنی بو عمره اعتماد ایده جک دکلدر کو یا که وداعک
اوموزنده دورایور بو یقینده وداع ایدرامدی بو بادهٔ غفلت
مستلکندن باشکی قالدرب بو حاله بر تدارک کور دیمکدر **کوی عشقت**
**اینکه در هر گام صد عاقل کمست** معنا بودر که بو کوی عشقدر که بونک هر
بر آدمنده یوز دانه صاحب عقل اولن کیمسنه عقلنی ضایع ایدوب بوکوینده
ایتمشدر **تا قیامت جان خاموشت اینجا دل کمست** معنا بودر که تا قیامته
وار نجیه دک بو کوی عشقده جانی اوندلمشدر و کوکل ایتمشدر یعنی مراد کمال

اوزره کوی عشقک شدید اولدوغنی بیان ایدر وه چه راست اینکه در صد
سال یک منزل نیافت معنا بودرکه عجبا بو کوی عشقک یولی نه اوزون یولدر
که یوز ییلده بر منزل بولمدی آنکه در هر نیم کامش طی صد منزل کمست
معنا بودرکه اول کیمسه که آنک هر یارم قدمنده یوز دانه منزل طی اولوب
ایتمشدر یعنی هر یارم آدمنده یوز دانه منزلی طی ایدر فنا کیمسنه کوی عشقده
یوز ییل بو سرعت اوزره کتدی ینه بر منزل قطع ایتمکه قادر اولمدی دیمکدر
مرادمبالغه اوزره کوی عشقک غایتله اوزون اولدوغنی بیان ایدر تلخی
جان دادنم بنکر که تا روز جزا معنا بودرکه بنم جانی ویردوکمک آجیلغنی
کور که تا روز قیامته وارنجیه دک ننک قتلم در هجوم لذت قاتل کمست
معنا بودرکه بنی قتل ایتمکک عاری قاتلک هجومنک لذتنده ایتمشدر یعنی
کور نه مرتبه تلخ و دشوار جانی ویرمشکه قیامته وارنجیه دک بنم ننک قتلم
هجومنک لذتنده ایتمشدر خاطر نه کتوره نه زیاده آجی اولدوغنه مرادمبالغه
اوزره تلخ جانی ویردوکنی بیان ایدر یار در دل هست اکر دل نیست با من
کو مباش معنا بودرکه محبوب کوکلده وار در اکر کوکل بنم یانمده یوقسه
سویله اولمسون زیرا که کعبه در محمل بود غم نیست کر محمل کمست معنا بودرکه
کعبه مقصود محمل دلده اولور اکر محمل دل کم اولجق اولور سه غم دکلدر
دیمکدر یعنی مراد محبوب کوکلنده اولوب کوکلی کندونک یاننده اولمدوغنی
بیان ایدر اینکه میکویند در ها میکشاید دست بخت معنا بودرکه بویله دیرلرکه
بختک الی بغلو اولن قپولری آچر فاما تا در دلی مشنو اما کلید دل

کمت

کمت معنا بودرکه کوکل قپوسنه وارنجیه دک سن بو سوزی ایشتمه اما بزم
کوکلمزک کلیدی ایتمشدر یعنی دست بخت بزم کم کشته کلیداولنی در
دلمزی کشده ایتمکه قادر دکلدر مراد کوکلنک زیاده بسته اولدوغنی
بیان ایدر در هجوم چاره اندیشی نه عرفی کشته کم معنا بودرکه چاره ایدیشن
ایتمکلک هجومنده آنجق عرفی کم کشته اولمامشدر بلکه عقل رهبر هم
درین اندیشه باطل کمست معنا بودرکه عرفیه قلاوز اولن عقل
دخی بو اندیشه باطلده ایتمشدر یعنی مراد چاره اندیشه لک هجومنده
عقلنی وجودنی ایتوردکنی بیان ایدر بیدلی کو تا از و پرسم دل آواره
چیست معنا بودرکه بیدللک قالی حتی کندوسندن سؤال ایده یم دل
آواره ندر در خراج دل تفاوت تا بسنک خاره چیست معنا بودرکه
ودخی سؤال ایده یمکه کوکلک خراجندن تا سنک خاره وارنجیه دک
تفاوت ندر یعنی بزلر آواره دللک نه اولدوغنی بلمیورز و خراج
دل ایله قره طاشک تفاوتی نه اولدوغنی اکلمیورز عجبا بیدللک
قانی نیرده درکه بو مشکلاتمزی کندوسندن سؤال ایدوب بلهلم
دیمکدر مراد مبالغه اوزره عالم حیرتده اولدوغنی بیان ایدر عهد
پیش از خاطرم شد عشق کو تا بنکرم معنا بودرکه مقدم اولن عهد
خاطرمدن کتدی عشق قنی تا که بقریم بیوفا یار عهد و شوخی ستاره
چیست معنا بودرکه عهدک بیوفالغدی و یلدزک شوخلکی ندر یعنی
محبوبله بزم بر آلای عهد و پیمانمز واقع اولمشدی مقدما فاما حالا

اول عهد خاطردن کتمش عجبا عشق قنی که کوره لم بیوفالقلر ندر و بو
ستاره بختمزک شوخلکنه سبب ندر دیمکدر مراد ایتدوکی عهده بیوفالق
واقع اولدوغی بیاندر چاره آخر ضرورست ازپی تحصیل درد معنا
بودر که دردی تحصیل ایتمکدن اوتری چوق چاره آرادق بولمدق
آخر الامر چاره ضرور در یعنی ضرورت اولمینجه تحصیل درد اولمز
دیمکدر من ندانم هر که میداند نکو بد چاره چیست معنا بودر که بن
بلمزم و هر شول کیمسه که بلور سویلمز چاره ندر تحصیله یعنی درده بنم
بلدوکم چاره آنجق بودر که سویلدم فاما بوندن غیری چاره بلن
سویلمیور چاره ندر دیمکدر مراد ضرورت اولمینجه تحصیل درد
اولمدوغی بیاندر بسکه خوکردم به بیذوقی ندانم درجهان معنا بودر که
ذوقسزلکه اولقدر خوی طوتوب الشدمکه بودنیاجهانده بلمزم جلوهٔ
روی نکو بهر چه و نظاره چیست معنا بودر که کوزل یوزک جلوه سی
ندر و اوتریدر و آکا نظاره ایدوب بتمق ندر یعنی مراد بیذوقلکله
خوکر اولدوغی بیاندر آنکه میدزد نزاکت نام مرهم از لبش معنا
بودر که اول کیمسه نک که طوداغندن مرهمک آدنی نزاکت اوغورلیه
بومرتبه حیرت زده اولن شخص کی شناسد شکر زخم غمزهٔ خوانخواره
چیست معنا بودر که قان ایچی غمزه نک زخمنک شکرنی نیجه بلور که ندر
بلمز دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره حیرتده اولدوغی بیاندر آنکه
چاک آستینهار ابرابر میکند معنا بودر که اول کیمسه که ینکلرک یرتغنه

برابر



برابر ایدر چون بداند ذوق چاک جامهٔ صد پاره چیست معنا بودر که
صد پاره اولن جامه نک یرتغنک ذوقی نه اولدوغن نیجه بلور که ندر
بلمز یعنی چاک آستینله چاک جامه برابر طوتن شخص جامهٔ صد پاره نک
چاکندن ذوق آلمغه قادر دکلدر دیمکدر عرفی اینها باکه گویی عشق می
باره زتو معنا بودر که ای عرفی بوسوزلری سن کیمه سویلیورسنک سندن
عشق بغیور یعنی سنک کلامکدن عشق یغیور زود خواهی کفت کین
بیهوده را کفاره چیست معنا بودر که تیز استرسن دیه سنکه بو بیهوده
جوابلره کفارت ندر یعنی مراد سوزنک کفارته مستحق اولدوغی بیاندر
کذشت بر من عاجز ببین چه حال کذشت معنا بودر که محبوب بن عاجز
و بیچاره نک اوزرنه کچدی کور که نه حال کچدی یعنی محبوب بنم یانمدن
کچمک عینیله بوکا بکزر که کرشهباز بکبک شکسته بال کذشت معنا
بودر که دوغان قانادی صنق اولن کلکله کچدی یعنی شهباز تیز
چنکال کبک شکسته بالک یاننه وارنجه کبک مسکین نه حاله کیررسه محبوب
دخی بنم اوزرمه کلنجه بن اول حاله کیررم دیمکدر زغمکساریم ای دوستان
بیاسایید معنا بودر که ای دوستلر آیروق بنم غمکسارلغم طرفندن راحت
اولک دیمکدر زیراکه کدردهاز فسون کارها ز فال کذشت معنا بودر که
بنم وجودمده اولن دردلر افسونله معالجه ایتمکدن کچدی و پریشان اولن
ایشلرم دخی فالدن کچدی دیمکدر یعنی مراد وجودنده اولن دردک
چوقلغن بیاندر ملال عالمیان دمبدم دکرکونست معنا بودر که اهل

دنیانک غم وملالی نفس بنفس دکر کوندر یعنی بر غم اوزره دور هزار
هر دم برشیدنی تازه غمه مبتلا اولورلر دیمکدر فاما منم که مدت عمرم
بیک ملال کذشت معنا بودر که بنم مدت عمرم آنجق بر ملال اوستنه کجدی
یعنی آنجق بنم مدت عمرم بر غم اوستنه کجدی والا اهل عالم دمبدم تازه
غم چکرلر دیمکدر مراد ملال عشق چکدوکن بیاندر همین بست دلیل
بقای عالم عشق معنا بودر که عشقک عالمنک فنا پذیر اولمیوب باقی
اولدوغنه همین بو دلیل یتر که کر یک شب غم او در هزار سال کذشت
معنا بودر که اول عالم عشقک بر کیجه سی بیک آنجق کجدی یعنی مراد عالم
عشقک فنا پذیر اولمدوغن بیاندر بباغ طبع تو عرفی که خلد نارکیست
معنا بودر که ای عرفی سنک طبیعتکه باغنه که نازکلک جنتنه تیدر هر آن
نسیم که بکذشت بر نهال کذشت معنا بودر که هر اول بادنسیم که کجدی نهال
تازه اوستنه کجدی یعنی آصلا سنک باغ طبعکده نهال پژمرده یوقدر
جمله سی نهال تازه در دیمکدر مراد باغ طبیعتن مدحدر غمکساری در
لباس دشمنی محبوب است معنا بودر که دشمنلک لباسنده اولبده غمکسارلق
ایتمک غایتله دوستلقدر ومحبوبلقدر خشم وناز آرایش بیرون بزم
خوب واست معنا بودر که محبوبلرک خشمله نازلری کوزللک مجلسنک
طشره سنک آرایشیدر یعنی مراد محبوبلرک خشمله نازلرن مدحدر کرسنجی
دردمن ظاهر شود کین اضطراب معنا بودر که اکر بنم دردمی طارتجق
اولورسن ظاهر اولور که بو الم واضطراب همترازوی متاع طاقت ایوبنی

است



است معنا بودر که حضرت ایوبک صبر وطاقتنک متاعنک همترازوسیدر
یعنی مراد کثرت درد واضطرابن بیاندر از هوس آزادم اما آنچه
دل امیکزد معنا بودر که هوا وهوسدن فارغ اولوب آزاده اولمشم فاما
اول نسنه که کوکلی دیشلر یعنی اول آرزو که کوکلده واردر اشتیاق
یوسفی وکریهٔ یعقوب است معنا بودر که حضرت یوسفک اشتیاقیله حضرت
یعقوبک آغلمه سیدر یعنی مراد کوکلنده اولان احوالی بیاندر سدره
در آب وکلم پژمرده میکردد ولی معنا بودر که سدره درختی بنم آب و
کلمده پژمرده اولور لکن درنهادم شعله را نشو ونمای طوبی است
معنا بودر که بنم طبیعتمده شعله یه طوبالق نشو ونماسیدر یعنی سدره بنم
وجودم آب وکلنده پژمرده اولوب نشو ونما بولمز فاما نهادمده
اولان شعله طوبی درختی کبی نشو ونما بولوب کوندن کونه تازه لنمده در
دیمکدر مراد وجودنی ذم ایدوب نهادنی مدح ایتمکدر شرح دردما نباشد
کفتنی عرفی خموش معنا بودر که ای عرفی بزم دردمزک شرحی سویلمکله
تمام اولوب بیان اولمز سکوت ایت زحمت قاصد مده کین داستان
مکتوبی است معنا بودر که ایلچیه زحمت ویرمه که بو دردمز حکایتی آنجق
مکتوبله شرح اولور والا قاصد دلدن سویلمکله قادر دکلدر زحمت
چکمه مراد دردنک چوقلغن بیاندر از تو کس زمزمهٔ مهر ووفا نشنید
است معنا بودر که ای محبوب زمزمهٔ مهر ووفایی سندن کیمسه استماع ایتممشدر
بلکه کوش تو همین زمزمها نشنید است معنا بودر که بلکه سنک قولاغکه

رحمی بو مهر و فا رغمنه لرنی استماع ایتم مشدر یعنی مراد مبالغه اوزره محبوبک
بی مهر اولدوغنی بیان ایدر باورم نیست که همسایه هست و هنوز معنا
بودرکه بنم ایناغم بو قدر که هستک همسایه سیدر و هنوز صیت دل
بردن آن غمزه حیا نشنید است معنا بودرکه اول غمزه نک کوکل
ایلتمه سنک صدانی حیا استماع ایتم مشدر یعنی محبوبک جلاد غمزه سی حسن
حیا آلود یله همسایه اولدوغنی بن اینانوب اعتقاد ایتمزم زیرا اکر جلاد
غمزه عشاقک کوکلنی ایلتدوکی زمان فریاد ملک صدانی مکر هنوز
حیا استماع ایتم مشدر و الا استماع ایتسه غمزه یی رد ایدوب همسایه حسن
آلودی اولمغه قویمزدی دیمکدر زیرا اکر محبوبک حسننک حیاسی غمزه نک
بو بی ادبانه حرکت ایتمسنه رضاسی یوقدر مراد مبالغه اوزره حیای حسن
محبوبی مدحدر غم حسن آتش دلسوختکانت فغان معنا بودرکه محبوبک
حسننک غمی دلسوخته اولن عشاقک آتشیدر فغانکه که طرب آمده آوازه
ما نشنید است معنا بودرکه ذوق و صفا کلدی بزم آوازه مزی استماع
ایتم مشدر یعنی آتش غم محبوب بزم وجودمزی شول مرتبه یاندرمشدر که
طرب کلوب بزم صدامزی استماع ایتم مشدر مراد آتش غم تسلیم اولوب
فغان ایتمدوکنی بیان ایدر غیرتم بین که بر آرنده حاجات هنوز معنا بودرکه
بنم کمال غیرتمی کور که حاجتلر حاصل ایدجی واجب الوجود هنوز از
لبم نام تو هنکام دعا نشنید است معنا بودرکه بنم طوداغمدن سنک
نامکی ای محبوب وقت دعاده استماع ایتم مشدر یعنی مراد مبالغه اوزره

کمال



کمال غیورلغنی بیان ایدر بدکمان کر شده باشیم مشو رنجه که کس معنا بودرکه
ای محبوب اکر سنک حقکده بدکمان اولجق اولورسق سن رنجور اولمه که
کیمسه مهربان شوخ ستمکاره ما نشنید است معنا بودرکه بزم شوخ
ستمکار مهربان اولمه مزی استماع ایتم مشدر یعنی بدکمان اولدوغمز
تقدیرجه دخی مهربان شوخ ستمکار دکلوز که غیرلره واروب بدکمان
اولدوغمزی شکایت ایدک دیمکدر مراد بدکمان اولوب مهربان شوخ
ستمکار اولمدوغنی بیان ایدر پر واز صومعه در دیر مغان چون عرفی
معنا بودرکه ای زاهد عرفی کبی صومعه دن فراغت ایدوب دیر مغانه
کیت که کم در ان روضه کسی بوی ریا نشنید است معنا بودرکه اول
دیر مغانی باغچه سنده ریا رایحه سنی اصلا بر کیمسه استماع ایتم مشدر یعنی
مراد دیر مغانی صومعه زاهدانک اوستنه ترجیح ایتمکدر نالهام پرورش
آموز نهال اثر است معنا بودرکه بنم نالهم اثرک تازه نهالنه پرورش
اوکره دیجیدر در بهارت بنمایم که سراپا ثمر است معنا بودرکه ای
محبوب بهارده سکا کوستره یم که باشدن آیاغه وارنجه دک اول نهال اثر
میوه در یعنی مراد ناله سنده اولان تاثیری بیان ایدر ناله در سینه من یک
نفس آرامش نیست معنا بودرکه ناله نک بنم سینه مده بر نفس آرام و قرار
ایتمسی یوقدر فاما درد دل خوش اثری کرده چه کامل اثر است معنا
بودرکه کوکل دردی بر خوش اثر ایتمشدر نه کوزل کامل اثر در دیمکدر
یعنی مراد درد دلی کوکلنده قرار ایدوب ناله و فریاد که قرار ایتمدوکنی

بیاندر ره رو بادیهٔ عشق ترا در هر کام معنا بودر که ای محبوب سنک
عشقک صحراسنک یولنه کیدن عاشقه نیستی پیش رو و عمر ابد بر اثر است
معنا بودر که یوقلق دلیل اولوب اوکجه کیدر و ابدی اولن عمر اثر
اوزرنده در یعنی ره رو بادیهٔ عشق اولن عاشقه اولا دلیل اولوب
اوکنجه کیدن وجودنک یوقلغیدر و بعده آنک آردندن عمر ابدیدر
مراد وجودلی صحرای عشقده یوق ایدنکیمسنه عمر ابدیه واصل
اولدوغن بیاندر شرم ای نمک این زخم فریبی تا چند معنا بودر که
ای روز حجاب ایله بو یارهٔ یلدمتعلق نجه یه دک زیرا که که دل و چشم
موج انباشتهٔ نیشتر است معنا بودر که بنم کوکلم وکوزم انباشتهٔ نیشتر
اولمشدر یعنی مراد دل و چشممنده نیشترلر انباشته اولدوغن بیاندر و نمک
زخمنه فریادرس اولمدوغن بیاندر کرد بازارچهٔ عشق بکردم که درد
معنا بودر که عشقک بازارچه سنک اطرافنی دولندمکه اول بازارده
عافیت سینه فروشست و بلا دشنه خراست معنا بودر که راحتلک
سینه صاتجیدر و بلا خنجر آلجیدر یعنی مراد بازار عشقک متاعلرنی بیاندر
عشق را سینه گرم و دل تنگست ضرور معنا بودر که عشقه ضرور اولن
سینه کرمدر و دل تنکدر یعنی عشقک سینه سی ایسجق اولمق وکوکلی طار
اولمق بر امر ضروریشیدر و یاخود صاحب عشقه بو حال واقع اولمق
امر ضروریدر فاما حسن نقشیست که هر لوحی ازان بهره ور است
معنا بودر که حسن بر نقشدر که هر بر لوح خاطر اول نقشدن نصیب آلجیدر

یعنی مراد



یعنی مراد عشقلهحسنک حالاتن بیاندر هیچگه نالهٔ من گوش زد آن مه نیست
معنا بودر که هیچ وقت بنم نالم اول مه صفت اولن محبوبک کوش زدی
اولمامشدر یعنی بنم ناله و فریادم محبوبک کوشنه واصل اولمامشدر فاما
وین کمندیست که از بام فلک کوته نیست معنا بودر که بو بنم آهم بر کمنددر
که فلکک دامندن قصه دکلدر یعنی مراد کمند آهی بام فلکه واصل اولوب
کوش محبوبه واصل اولمدوغن بیاندر آنچنان مست جمالست که شب
تا سحر معنا بودر که آنجلین مست جمال اولمشدر که کیجه تا سحره وارنجه یه دک
میکشد جام و ز کیفیت آن آگه نیست معنا بودر که جامی نوش ایدر
و باده نک کیفیته قنده اگر دکلدر یعنی مراد مبالغه اوزره کوکلنک
مست جمال اولدوغن بیاندر بر حذر باش که در چه نرفتد یوسف دل
معنا بودر که حذر اوزره اول که کوکل یوسفی چاهه دوشمیه زیرا که کین
زمان اهل مدد را گذری بر چه نیست معنا بودر که بو زمانده اهل مدد
اولنلرک قویی اوستنه کذرلری یوقدر یعنی حضرت یوسفی چاهه براقدقلری
زمان اهل امداد اولن کاروانلر کلوب کندویی چاهدن چقاروب
خلاص ایتدیلر فاما بو زمانده اهل مدد قالمامشدر صاقنوب یوسف
دلکی چاه بلایه دوشورمکه چقمق احتمالی یوقدر دیمکدر هر دم از انجمنی
میشنود بوی تو دل معنا بودر که ای محبوب سنک رایحه کی کوکل هر دم
بر مجلسندن ایشیدر بو تقدیرجه هر نفس گر بدری روی نهد گمره نیست
معنا بودر که هر نفس اگر بر قپویه یوز قویجق اولورسه کمراه اولمش دکلدر

یعنی بنم کوکلم هر قیوبه یوز دوربسنی آرارسه نصیب اولماز زیرا که ای
محبوب مکانک معین دکلدر هردم براجمنده کوکل رایحه سکا آلمده در
مراد محبوبک هر انجمنده موجود اولدوغنی بیان ایدر سی مایه اثر از طبع
وفا دشمن تست معنا بودرکه ای محبوب سنک وفایه دشمن اولن طبیعتنک
دندر بزم سعیمزک بی اثر اولدوغی والا کر تو دامن بکشی دست کسی
کوته نیست معنا بودرکه ای محبوب اکرسن دامن احسانکی چکمیجک اولورسن
برکیمسه نک الی قصه دکلدر البته دامنی اوراوب دامن احسانکی طوتر
فاما وفایه دشمن اولدغکدن دامن احسانکی طوتمغه قومیزسن اول سببدن
بزم سعیمز بی اثردر دیمکدر یعنی مراد محبوبک وفایه دشمن اولدوغنی
بیان ایدر پیش عرفی مده از دست عنان کین شیاد معنا بودرکه عرفینک
اوکنده عنان اختیارکی الدن ویرمه که بو فنی حیله کار خویش را ابله
نمود است ولی ابله نیست معنا بودرکه کندوسنی احمق صورتنده کوسترر
فاما ابله دکلدر یعنی مراد ابله صورتنده کورنوب داناد اولدوغنی
بیان ایدر حسرت ملازم کل رخساره کیست معنا بودرکه حسرتک وجودی
برکیمسه نک رخسارنک کلنک ملازمیدر دیوانکی نتیجه نظاره کیست
معنا بودرکه دیوانه لک برکیمسه نک نظاره سنک نتیجه سیدر یعنی مقدم
حسن محبوبک نظاره سنک نتیجه سی دیوانه لکدر دیمکدر مراد محبوبک
نظاره حسننده اولن حالاتی بیان ایدر از جام کینه ام جر رود مست و
خونخکان معنا بودرکه بنم غضبم جامندن چونکه مست اولدوغی حالده

وقان



وقان حامله دچی اولدوغی حالده کیده یعنی بر باده نوش بنم جام
کینمدن مست اولوب کندوکی وقت می بارد از رخش که ستمکاره ی
کیست معنا بودرکه اول باده نوشک یوزندن بو جواب یاغر که
برکیمسه نک ستمکاره سیدر یعنی بنم جام کینمدن مست اولن شخصک رخسارندن
یاغر که بو آدم برمحبوبک ستم دیده سیدر مراد کمال مبالغه اوزره جام
کینه سندن اولن حالاتی بیان ایدر ایشته بو بیته بو حقیر آنجق بویله معنا
ویروم اکر ارباب ذکاوت بوندن معقولجه بر معنا ویررلرسه نه کوزل
غمخوار نیست هرکه بود غمکسار دوست معنا بودرکه هرشول کیمسه که محبوب
غمکسار اوله اول کیمسه غم ییجی دکلدر بیچاره آنکه منتظر چاره کیست
معنا بودرکه بیچاره اول کیمسه درکه برکیمسه نک چاره سنه منتظر اوله یعنی
مراد محبوبک غمکساری اولن عاشق غم یدوکنه الم چکمدوکنی بیان ایدر
از خاک کشتکان تو هر کل که میدمد معنا بودرکه ای محبوب سنک
عشقکده هلاک اولنلرک طپراغندن هر کل که بتر معلوم میشود که دل
پاره کیست معنا بودرکه معلوم اولور که اول بتن کل برکیمسه نک
کوکلنک پاره سیدر یعنی مراد کشته عشق اولنلرک خاکندن کل کبی کوکل
پاره لری بتدوکنی بیان ایدر فارغ ز چیزی که نکرد روی آفتاب معنا بودرکه
کوز قاشمدن فارغ اولدوغی حالده کونشک یوزنه باقمغه قادردر
این دیده آزموده نظاره کیست معنا بودرکه بو کوز که برکیمسه نک
نظاره سنک تجربه اولنمشیدر یعنی بنم کوزم برمحبوبک رخسارنک انوارنه

نظاره ایتمکه آلشمشدر که کوزنک بر دانه نظر ایتدوکی زمانی آصلا قاپمتمق
بلمز مراد کمال مبالغه اوزره محبوبک رخسارنده اولن انواری
مدحدر عرفی در آب و آتش اگر میرود روا است معنا بودر که عرفی
اگر آب و آتشده کیده جک اولورسه لایقدر زیراکه
آواره کیست معنا بودر که برکیمسه نک آواره سیدر بو مصرعک
نصفی بزم دیوانجه ده بولنمدوغنه معناسی آنجق بو قدر بیان اولندی
معذوردیپوریله آنکه پای تا سرت عجب طاعتست معنا بودر که ای
زاهد سن اول کیمسه سنکه آیغندن تا باشکه وارنجیه دک عجب طاعتدر شب
زنده داریت بتر از خواب غفلتست معنا بودر که کیجه دیری طوتمغک
خواب غفلتدن بتردر یعنی کیجه احیا ایتمکک خاب غفلتده اولمدن
بتردر مراد عجبله اولن عباداتی ذمدر خواهی بکعبه رو کن و خواهی
بسومنات معنا بودر که استرسن یوزک کعبه یه دوغری ایله و استرسن
سومناته دوغری ایله همان دل بد مکن که شش جهت از بهر طاعتست
معنا بودر که کوکلکی بد ایتمکه جهات سته طاعتدندر اوتری خلق اولنمشدر
دیمکدر یعنی مراد صاف دل اولمغی بیاندر احباب را سلام و داعی
ضرورتیست معنا بودر که دوستلره وداعه منسوب اولن سلام بر امر
ضروریدر زیراکه این شیوه ها وسیلهٔ مهر و محبتست معنا بودر که بو وداع
وسلام شیوه لری مهر و محبتک وسیله سیدر یعنی مراد احبابه وسیلهٔ
مهر و محبت اولن وداع سلامنی کوندردکنی بیاندر غافل که مرو تا در

بیت



بیت الحرام عشق معنا بودر که غافل اولدوغک حالده کتمه که تا عشقک
بیت الحرامنک قپوسنه وارنجیه دک صد منزلست و منزل اول قیامتست
معنا بودر که یوز دانه منزلدر و منزل اولی قیامتدر یعنی مراد مبالغه
اوزره بیت الحرام عشقک منازلنک دشوارلغنی بیاندر عرفی مزن
بشاعری فضل شعر خویش معنا بودر که ای عرفی فضیلتنه اولن
شاعره کندو شعرکی صاقنوب اوقمه نزد حکیم خوانکه نه شعرست حکمتست
معنا بودر که دانا دل اولوب حکیم کامل اولن شخصک یاننده اوقیکه
بو شعر دکلدر بلکه حکمتدر یعنی مراد کلام حکمت آمیزلرن مدحدر
صد زخم تازه بر دلم از طعن مردمست معنا بودر که خلقک
طعنندن بنم کوکلم اوزرنده یوز دانه تازه زخمدر یعنی یوز زخم
تازه واردر مشنی نمک بیاش چو ضبط تبسمست معنا بودر که
ای محبوب بر آوج طوز صاچ نه تبسم ایتمکی ضبطدر یعنی ای تبسم محبوب
ایتمککی نیچون ضبط ایده یورسن ضبط ایتمه تبسم ایله و اول تبسمدن
بوز خملرک اوستنه بر آوج طوز صاچ زیراکه تبسمک بنم زخممزه نمک
پاشنده دردیمکدر مراد درونده اولن زخملری بیاندر ناصح
برو که نیست حدیث تو دلفریب معنا بودر که ای ناصح زاهد کیت که
سنک سوزک دلفریب دکلدر یعنی ای واعظ بی نمک بیهوده یره
نیچون زحمت چکه یورسن زیراکه آصلا سنک جوابکده تاثیر یوق و
سوزکده حلاوت یوق این شیوه خاص آن لب شیرین تکلمست

معنا بودرکه بو وعظ ونصیحت شیوه‌سی اول تکلمی شیرین اولن طوداغه
مخصوصدر دیمکدر یعنی مراد ناصحک حلاوتی دخلدر **از یار التماس**
**جفای دیگر کنم** معنا بودرکه محبوبدن بر غیری جفایه رجا ایدرم والا
**دستم بدامنش نه زروی تظلمست** معنا بودرکه محبوبک اتکنده
بنم الم شکایت یوزندن دکلدر یعنی محبوبک دامننه تظلم یوزندن
یاپشمدم بلکه رجا یوزندن یاپشدمکه بر جفا دخی ایلیه زیرا که محبوبک
جفاسی عاشقه صفادر دیمکدر مراد جفا رجاسندن اوتری دامن
محبوبه تشبث ایتدوکنی بیان ایدر **زین فتنه‌ها که حسن تو انگیخت در جهان**
معنا بودرکه ای محبوب بو فتنه‌لردنکه سنک حسنک جهانده قوپردی
یعنی بو فتنه‌لر که سنک حسنک جهانده قوپردی **صد داغ رشک بر**
**دل افلاک وانجمست** معنا بودرکه افلاکیله انجمک کوکللری اوزرنده
یوز دانه حسد داغیدر یعنی افلاک وانجم حسد ایدوب دیرلر که نولیدیکه
بزلر دخی زمین جهانده اولیدق واول فتنه‌لردن مفتون اولیدق
دیمکدر مراد مبالغه اوزره فتنهٔ حسن محبوبه مدحدر **افغان که لاله‌گونهٔ**
**نشد چهرهٔ امید** معنا بودرکه فریاد وفغان اولسونکه بزم امیدمزک
چهره‌سی لاله کبی قزاروب کلکون رنک اولمز **زین تلخ باده که دیرین**
**نیلگون خمست** معنا بودرکه بو آجی اولن شرابدنکه بو نیلگون اولن
کبده در یعنی نیلگوندن مراد اولن خم فلکک باده سندن چهرهٔ امیدی
لاله گون اولمیوب مطلوبه حاصل اولمدوغنی بیان ایدر **بر نعمت وصال**

بود



**بود چشم بیغمان** معنا بودرکه محبوبک وصالی نعمتنک اوزرینه غمز
اولنلرک کوزی اولور یعنی نعمت وصال محبوبه آج کوزلی اولوب
بغمق بیغملرک کاریدر والا **عاشق را چه ذوق ز عیش و تنعمست**
معنا بودرکه عیشدن وتنعمدن عاشقه نه ذوق در یعنی مراد عاشق صادق
نعمت وصالدن عیش وتنعم ذوقنی استمزل دیمکدر **بر زخم کاریم چه**
**نهی مرهم امید** معنا بودرکه بنم بو اوکلمدن کچمش اولن زخممک
اوزرینه صحت امیدیله مرهمی نه قورسن یعنی آیروق مرهمدن ایش
کچمشدر رهمان **زخم دگر که کار برون از ترحمست** معنا بودرکه ای
محبوب بر زخم ایدوب زخممه قویورسن فاما ایش ترحمدن کچمشدر رهمان
بر زخم دخی اورکه تیز چه هلاک اولوب بو زحمتدن خلاص اوله دیمکدر
یعنی مراد زخمی علاج پذیر اولمدوغنی بیان ایدر **عرفی بکام دل که نماید**
**رهم بعشق** معنا بودرکه ای عرفی عشقده کوکل مرادینه واصل اولمغه
بکا عجبا کیم دلیل اولوب یول کوستررر زیرا که **کین هست وادیی که**
**خضر هم در و گمست** معنا بودرکه بو وادی عشق بر عجیب وغریب
وادی بی پایاندرکه حضرت خضر بو وادیده یول چقاره میوب ایتمشدر
یعنی مراد کمال مبالغه اوزره وادی عشقک دشوار وخطرناکی اولدیغنی
بیان ایدر **کرمی نخورده زمنت انفعال چیست** معنا بودرکه اگر سن
باده نوش ایتمامش ایسنک بندن منفعل اولوب خجالت ایتمکلکه سبب
ندر بس بلی اولدیکه باده نوش ایتمشسن **ای خون شرم ریخته این**

رنک آل حیست معنا بودرکه ای حجاب قاننه دوکجی محبوب بو آل رنک
ندر یعنی مراد حرارت باده دن محبوبک رنکی آل اولدوغی زمان
کویاکه حجاب ایتمک قاننه دوکیور دیمکدر کی لازمست باده کشیدن
زجام زر معنا بودرکه آلتون جامدن باده نوش ایتمک تحتی لازمدر
یعنی لازم دکلدر زیراکه مقصود کرمی است قصور سفال حیست
معنا بودرکه غرض اکر شراب ایسه سفالک قصوری ندر یعنی مراد
یاننده جام زر ایله پیمانهٔ سفالک فرقی اولمدوغنی بیاندر حیرت نکرکه
مست نکاهست چشم من معنا بودرکه حیرتی کورکه بنم کوزم محبوبک نکاهی
باده سندن مست اولمشدر بو دفعه اکه نیم که شرم چه وانفعال بهیست
معنا بودرکه واقف دکلم که حجاب ندر ومنفعل اولمق ندر یعنی مراد
مبالغه اوزره حیرت زده اولدوغنی بیاندر مردیم عرفی از غم این
طفل خورد سال معنا بودرکه ای عرفی بو یاشی کوچک اولن طفل
محبوبک غمندن بز هلاک اولدوق ولکن بنه معلوم مانه شدکه بر
این نهال چیست معنا بودرکه بزه معلوم اولمدیکه بو نهال نورسته نک
میوه سی ندر یعنی مراد محبوب طفلک غمندن هلاک اولدوغنی بیاندر
منم که طاعت بت لازم سرشت منست معنا بودرکه بته طاعت ایتمک
بنم طبیعتمک لازمیدر اکر بکعبه عبادت کنم کنشت منست معنا بودرکه
اکر کعبه ده عبادت ایدجک اولورسم کعبه بنم کنشتمدر یعنی صنم صفت
اولن محبوب حقیقته طاعت ایدوب اجرنده اولمق بنم طبیعته لازم

اولمشدر

اولمشدر بکا مخصوص بر شیدر بو تقدیرجه اکر کعبهٔ ظاهریده دخی عبادت
ایده جک اولورسم اول کعبه بنم خانقاه مرشد الهی پایه سنده اولنی
کنشتمدر دیمکدر اکرچه حسن عمل نیست اجرا نیم هست معنا بودرکه
اکرچه حسن عمل یوقسه بکا بونک اجری واردر که چشم اهل مروت
بفعل زشت منست معنا بودرکه اهل مروت اولن صاحب کرمک
کوزی بنم چرکین اولن عملمه در یعنی احتمالدرکه آنلرک نظر کیمیا
خاصیتلری بنم اعمال زشتمی تبدیل ایده لر دیمکدر روم بدوزخ
شکر بهشت میکویم معنا بودرکه دوزخه کیده یورم و بهشتک
شکرنی دیرم زیراکه که این بود مکافات بهشت منست معنا بودرکه
بو دوزخ بنم زشت اولن اعمالمه مکافاتنده بنم بهشتمدر یعنی مراد
کمال مبالغه اوزنده اعمال زشتنی بیاندر کنار کشت ولب جو بغم زیان
دارد معنا بودرکه اکین کناری وایرمق طوداغی غم زیانی طوتر
یعنی سیر کنار کشت وجویبار کناری غمی نقصان ایدر بو سببدن اوتری
میان دایرهٔ غم کنار کشت منست معنا بودرکه غمک دایره سنک
کناری بنم اکنلکمدر یعنی مراد درونندن اولن غمک نقصان اولمدوغنی
استمدکنی بیاندر بکیر آینه عرفی به بین سرانجام معنا بودرکه ای
عرفی آینه طوت وبنم سرانجامی کور زیراکه که هرچه صورت حال
نوسر نوشت منست معنا بودرکه هر نسنه که سنک صورت حالکدر اول
نسنه بنم آلنمک یازوسیدر یعنی مراد سرنوشتی اولن احوالی بیاندر

ریخت فعل مجهول اولمقده جایزدر

صد چشمهٔ زهر از لب داغ دل ما ریخت معنا بودر که زهر یوز
دانه چشمه بزم کوکلمزک داغنک طوداغندن دوکدی ویاخود
ریختنک فاعلی محبوب اوله فاما معنای اول وجه مناسبدر زیرا انکچی
معهود عده بیورر که غم روغن تلخی بچراغ دل ما ریخت معنا بودر که
غم آجلغی یاغنی بزم کوکلمزک چراغنه دوکدی یعنی مراد غمک کندویله
ایتدوکی معامله بیاندر ساقی چو می عشق تو میریخت بساغر معنا بودر که
ای محبوب ساقی چونکه ساغره سنک عشقک باده‌سنی دوکدی هر صاف
کر آمد با یاغ دل ما ریخت معنا بودر که هر صاف اولنن شراب
کلدوکی وقت بزم پیمانه مزه دوکدی یعنی مراد ساقینک کندویه ایتدوکی
احسانی بیاندر هر کرد بلایی که بر فتند ز دلها معنا بودر که هر بر بلا توزنکی
کوکللردن سپردیلر عشقت همه بر روی فراغ دل ما ریخت معنا
بودر که ای محبوب سنک عشقک اول کوکللردن سپرلر بلا توزنی جمله‌دن
بزم کوکلمزک فراغنک یوزنک اوستنه دوکدی یعنی مراد کرد بلا ایله
مغبر اولدوغی بیاندر آبی که بنوشید خضر ده که زشکان معنا
بودر که اول بر صویه که حضرت خضر نوش ایتمدی حیف که زشکانندن
در بادیهٔ غم بسراغ دل ما ریخت معنا بودر که غم صحراسنده بزم
کوکلمزک سؤالنده دوکدی یعنی بادیهٔ غمده بزی آغلیو آغلیو
کزوب سؤال ایده‌رک نوش ایتدوکی آب حیاتی خضر چشم کانندن
دوکدی دیمکدر مراد بادیهٔ غمده کم کشته اولوب خضر کندویه سؤال

ایدوب



ایدوب آرادوغنی بیاندر این کریه برکشت بدل از ره دیده
معنا بودر که بو آغلمق که دولندی کوزک یولندن کوکله یعنی بو
آغلمق که کوز طرفندن کوکله دولندی صد دانهٔ الماس بداغ
دل ما ریخت معنا بودر که یوز دانه الماسی بزم کوکلمزک داغنه
دوکدی یعنی مراد کریه‌سنی شدتده و لطافتده دانهٔ الماسه مشابه
اولدوغنی بیاندر فریاد که هر دل که بدیوار غم او معنا بودر که
فریاد اولسونکه هر کوکل که اول محبوبک غمنک دیوارنه بر کوفت سری
خون ز دماغ دل ما ریخت معنا بودر که بر باش دوکدی بزم کوکلمزک
دماغندن قانی دوکلدی یعنی مراد کمال غیورلغنی بیاندر که آخر آدم
محبوبک دیوارنه باشنی اوردوغی زمان بزم دماغ دلمزدن خون
غیرت دوکیلور دیمکدر عزیزا جکر افشان نبود ناله هر دل معنا بودر که
ای عزیز هر کوکلک ناله‌سی کمال تاثیرندن جکر صاچیجی اولمز این برک
کل از کلبن باغ دل ریخت معنا بودر که بو جکر افشانلق برک کلی آنجق
بزم کوکلمزک باغنک کلبنندن دوکیلور یعنی مراد نالهٔ جکر افشانی
آنجق بزه مخصوصدر دیمکدر منم که از غم محرومیم جدایی نیست معنا
بودر که بنم که محروم اولمق غمندن آیرلمقلغم یوقدر یعنی امیدنه واصل
اولمیوب محروم اولمق نصیب اولمدی دیمکدر مراد دایما محروم
اولدوغنی بیاندر میانهٔ من و امید آشنایی نیست معنا بودر که
بنمله امید اورتاسنده اولنن آشنالق یوقدر یعنی مراد درونده امیدلری

حصوله کلمدوکنی بیان ایدر من و بهشت محبت و آب کوثر او معنا بودر که
بن و محبت جنتی و اول جنتک آب کوثری بغیر خون دل و زهر
بیشوای نیست معنا بودر که کوکل قاننده غیری و بیوفالق زهرندن
غیری یوقدر دیمکدر یعنی مراد بهشت محبتده بن بونلردن غیری سنمزر
دیمکدر از ان بدر دو که هر زمان گرفتارم معنا بودر که آندن
اوتری هر زمان بر آخر درده گرفتار اولورم که شیوه های ترا باهم
آشنایی نیست معنا بودر که ای محبوب سنک شیوه لرک بر بریله آشنالغی
یوقدر یعنی بر برینه مخالف شیوه لر نمایان ایدرسک اول سببدن بز دخی
تازه دردلره گرفتار اولورز دیمکدر مراد دردشیوه یه گرفتار اولدوغی
بیان ایدر بیا که حسن بطور دلست و جلوه فزود معنا بودر که ای طالب
گل که محبوبک حسنی طور دلده دردر محبوب جلوه زیاده ایدر بو
تقدیرجه گرد بوادی ایمن که روشنایی نیست معنا بودر که وادی
ایمن گتمه که روشنالق یوقدر یعنی هرنه طلب ایدرسک تصفیهٔ قلب ایدوب
درون دلکده طلب ایله دیمکدر سؤال نیک و بد از ما نمیکنند بحشر
معنا بودر که ایو و کم سؤالنی روز حشرده بزلردن ایتمزلر زیرا که گناه
اهل محبت بجز رهایی نیست معنا بودر که اهل محبت اولن شخصک گناهی
خلاص اولمقدن غیری یوقدر عرفینک بو بیتندن مراد سؤال و جواب
اولمق فهم اولنمز بلکه سؤال و جوابه مقر و معترف اولمسی فهم اولنور یعنی
مرادی بودر که اوقاتنی محبت محبوب حقیقتده کچیرن عاشقک بدونیکندن

سؤال



سؤال اولنمز دیمکدر زیرا که آنلرک ذره قدر امر محبوبه مخالفتلری یوقدر
اولدوغی صورتده دخی کمال محبتلرنه بناءً عفو اولنور دیمکدر غبار
تنکدلی بر جهان نشسته چنان معنا بودر که تنکدللک توزی جهانک
اوستنه آنچلین اوتورمشدر که کهیچ گوشه از بهر دلکشایی نیست
معنا بودر که دلکشالقدن اوتری آصلا بر گوشه خالی یوقدر یعنی مراد
بو جهان تنکدللک غباریله مالامال اولوب دلکشالق وراحتلک
اولمدوغنی بیان ایدر زعشق حالت عرفی سؤال کردم و گفت معنا
بودر که عشقدن عرفینک حالتنی سؤال ایلدم جواب ویروب دیدیکه
هنر بسیت کسی را اگر بیوفایی نیست معنا بودر که اول کیمسه یه بو هنر یترکم
بیوفالق یوقدر یعنی مراد عشق محبوبده بیوفا اولمدوغنی بیان ایدر
ممنون ترکتازی گردون دل منست معنا بودر که فلکک جور و جفا
سندن منتدار اولن بنم کوکلمدر یعنی فلکک هم ستم و جفاسنه جکرم ولیم
ممنونی اولورم گویا که بکا احسان ایتمشدر آماده هزار شبیخون دل
منست معنا بودر که بیکدانه شبیخونه مهیا و حاضر اولن بنم کوکلمدر
یعنی گویا که گردون بکا گوندوز ترکتاز ایتمکله ممنونی اولورم و کیجه
اولنجه بیکدانه شبیخونی ایتمسنه حاضر اولورم مراد فلکک کندویله اولن
معامله سنی بیان ایدر هرگز نباید ش بغلط محملی بسر معنا بودر که اصلا
باشی اوستنه غلط ایتمکله دخی بر محمل کلممشدر بیهوده گرد وادی
مجنون دل منست معنا بودر که صحرای مجنونی بوش یره دونجی بنم کوکلمدر

یعنی مجنونڭ باشی اوزرنه کاهی بر اولوردیکه لیلانڭ محمل ویاخود آخر
بر محبوبڭ محملی اوغریوب اول صحراده کوکلنی آنکله اکلردی فامّا بنم
بیهوده کرد اولان کوکلم اوستنه اصلا یول یا کلوب بر محمل کلدوکی
یوقدر دیمکدر مراد کوکلی مجنوندن زیاده بیهوده کرد اولدوغنی
بیاندر **صد لاله زار داغ شکفتت دردلم** معنا بودرکه بنم
کوکلمده یوزدانه داغ درون لاله زاری آچلمشدر فامّا **برک
کلی زصد چمن افزون دلامنت** معنا بودرکه یوزدانه چمندن
زیاده کله منسوب اولان یپرق بنم کوکلمدر یعنی یوزدانه لاله زار داغ
بنم کوکلمده شکفته اولمشدر ویوزدانه چمنڭ کلنڭ برکندن زیاده
برک بنم کوکلمده موجوددر دیمکدر مراد مبالغه اوزره داغ درونڭ
چوقلغنی بیاندر **هردل ترانه کرده باهنکی آشنا** معنا بودرکه هر
کوکل ترانه سنی بر آهنکله آشنا ایتمشدر ولکن **درمانده فسانه و
افسون دلامنت** معنا بودرکه فسانه وافسونڭ درمانده سی اولوب
عاجز قالان آنجق بنم کوکلمدر یعنی مراد هر صاحب دل اولنلر برر شیله
مقیّد اولوب کندونڭ اوقاتی فسانه وافسونیله کچدوکنی بیاندر **دردور
صبر سینهٔ عرفی جام زهر** معنا بودرکه صبرڭ مجلسنڭ دورنده عرفینڭ
سینه سی جام زهر پایه سنده در یعنی جام صبری نوش ایتمکه قادر اوله مز
زیراکه طبیعتلو زهردر فامّا **دربزم شوق شیشهٔ پرخون دلامنت**
معنا بودرکه شوقڭ مجلسنده پرخون اولان شیشه بنم کوکلمدر بلا خوف نوش





ایده رم دیمکدر مراد دور صبرده سینه سی جام زهر اولدوغنی وبزم
شوقده کوکلی شیشهٔ خون اولدوغنی بیاندر **کلزار حسن تازه زروی
چوماه اوست** معنا بودرکه حسنڭ کلزاری تازه اولدوغی حالده
اول محبوبڭ ماه کبی اولان یوزندندر یعنی کلزار حسنڭ رونقنه سبب محبوبڭ
ماه کبی اولان جمالنڭ ضیاسیدر دیمکدر **کلدستهٔ فریب بدست نکاه
اوست** معنا بودرکه آلدمق کل دسته سی محبوبڭ نکاهنڭ الندهدر
یعنی مراد محبوبڭ نکاهی دل فریب اولدوغنی بیاندر **ماییم وکشت باغ
محبت که سربسر** معنا بودرکه بزلرز ومحبت باغچه سنڭ کشت زاریدرکه
باشدن باشه **زهراب داده نیش ملامت کیاه اوست** معنا بودرکه
زهر ایله صو ویرلمش نیش ملامت اول باغچهٔ محبتڭ اوتیدر یعنی مراد
باغ محبتڭ سایر باغچه یه مخالف اولدوغنی بیاندر **مرغان قدسی کرد
سرش جوش میزنند** معنا بودرکه قدسه منسوب اولان مرغلر آنڭ باشنڭ اطرافنده
دولنوب جوش اوررلر **این شاخ طوبی است نه طرف کلاه اوست**
معنا بودرکه بو شاخ طوبادر یوقسه آنڭ کوشهٔ کلاهی دکلدر یعنی محبوبڭ
باشی اوستنه دولنن عشاق مرغانی قدسی پایه سنده در ومحبوبڭ کلاه سعادتی
شاخ طوبا منزلنده اولدوغنی بیاندر **عیشی زیاده هست زعیش بهشت
لیک** معنا بودرکه جنتڭ عیشندن زیاده بر عیش واردر فامّا **این عافیت
نصیب شهید نکاه اوست** معنا بودرکه بو عافیت محبوبڭ بقمه سندن
شهید اولان عاشقڭ نصیبیدر یعنی اول عیش زیاده یه آنجق شهید نکاه

و اصل اولور دیمکدر مراد محبوبک نکاهنده اولن حالتی بیاندر **یوسف**
**که هست پیرهن عصمتش درست** معنا بودرکه حضرت یوسفک عصمتی
پیرهنی که لوس تهمتدن پاک و درست ایدی **انجاکه حجله کاه زلیخاست**
**چاه اوست** معنا بودرکه اول مکانکه زلیخانک حجله کاهی ایدی اول
محبوبک قیوسیدر یعنی زلیخانک اول حجله کاهکه بو قدر زیب و زینتله
آراسته و بو قدر نقوش کوناکونیله منقش اولمش بر منزل دلفریب
ایکن بزم محبوبمزک قیوسی منزلنده درواربزم محبوبمزک قرار ایده جک
مکاننک نه مرتبه مزین اولدوغنی بوندن قیاس ایله دیمکدر ویاخود
معنا بویله دیمک اولاکه حضرت یوسفک پیرهن عصمتی نه مرتبه پاک و درست
اولدوغنی وار بوندن قیاس ایتکه حجله کاه زلیخا بو قدر مزین اولمش
مکان دلکش ایکن حضرت یوسفک چاه زندانی اولمش ایدی دیمکدر
مراد کمال اونزه عصمت حضرت یوسفی علیه السلام بیاندر **در بسته با اجازت**
**او پیش از ین مباش** معنا بودرکه اول محبوبک اجازت ویرمزسنک
سینه ده بوندن زیاده اولمه **ای جان ادب خوشست نه این جلوه**
**کاه اوست** معنا بودرکه ای جان ادب خوشدر بو سینه اول محبوبک
جلوه ایده جک مکانی دکلمیدر یعنی ای جان بزم سینه مز محبوبک جلوه
کاهیدر بو تقدیرجه محبوب اذن ویرمدکجه سینه مزده چوقلق اکلنمه
دیمکدر مراد سینه سی جلوه کاه محبوب اولدوغنی بیاندر **کفتم کرشمه ات**
**دل عرفی بخون کشید** معنا بودرکه محبوبه دیدمکه ای محبوب سنک نازو

کرشمهک



کرشمهک عرفینک کوکلنی قان چکدی یعنی مجروح ایدوب خونیله آلوده ایلدی
**کفت از کرشمه پرس که کوید کناه اوست** معنا بودرکه محبوب دیدیکه کوزل
اما سن کرشمه دن سؤال ایتکه کرشمه دیرکه کناهم یوقدر کناه عرفینکدر
یعنی مراد کرشمهٔ محبوبله خون آلوده اولدوغنی بیاندر **کلچین عشق شو بخرد**
**وا کذار بحث** معنا بودرکه ای طالب عشقک کلنی دوشورجی اولده عقلیله
بحث ایتمکی ترک ایله **تا باغ ذوق را نکند خارخار بحث** معنا بودرکه
حتی باغ ذوقی بحثک خارخاری ایلمیه یعنی ای طالب عاشق اولا صافی
بو طریق عشقده عقلیله بحث ایتمه اکر بحث ایده جک اولورسن باغ ذوقی
مغموم ایدوب الم زده اولورسن زیراکه بو طریقده عقلک بحث ایده جک
دانشی و عرفانی یوقدر عقل آنجق امور معاشی بلور دیمکدر **انصاف**
**ذوق را طرف بحث خویش ساز** معنا بودرکه ذوقک انصافنی کندی
بحثک طرفنده دوز یعنی مباحثکی ذوقک انصافیله ایله و الا **از خلوت**
**ضمیر بمجلس میار بحث** معنا بودرکه خلوت ضمیردن مجلسه بحثی کتورمه یعنی
درونکده اولن اسرار مکتومه بحث ایدوب مجلسه کتورمه دیمکدر **زان**
**قال را ز انجمن حال رانده اند** معنا بودرکه اول سببدن علم قال
اهلنی مجلس حالدن رد ایدوب سوردیلرکه **کز روی خامشی نشود**
**شرمسار بحث** معنا بودرکه خاموش اولمقلق یوزندن بحثک شرمساری
اولمیون یعنی قیل و قالی مجلس حالدن سوردیلر زیراکه ارباب قیل و قال
مباحثه یه شروع ایدوب بر آلای دلایل نقل ایدرلر فاما ارباب حال

آصلاا نیله تکلم ایدوب بونلره رد جواب ایتمزلر زیرا که ارباب حالک
مباحثه لری ل نیله اولمز بلکه قلبله اولور بو تقدیرجه ارباب قال بر بحث
ایدر ایکن بحث ایدر کورر که خصم طرفندن آصلا کندویه میل ایدوب رد
جواب ایتمک یوق بو دفعا ایتدوکی بحثک نادمی اولوب حجابه دوشر بو ملاحظه
لردن اوتری ارباب حال ارباب قالی مجلسلرندن رد ایدوب سورمشلردر
دیمکدر **دربحر علم اکرچه سزاوار رهبریت** معنا بودر که دریاده اکرچه
علم بر لایق قلاوزدر فاما **کشتی شبهه را نبرد بر کنار بحث** معنا بودر که
شبهه کمیسنی بحثک کنارینه ایلتمز یعنی دریای کلامده ملاح علم مناسب
رهبردر فاماینه کشتی شبهه بحثک کنارینه ایلتمکه قادر دکلدر زیرا که ارباب
قالک حالی بودر که مادامکه وقوعی اوزره بر مسئله نک صحتنه واقف اولمیجه
شبهه ایله بحث ایدوب جواب ویرمزلر فاما ارباب حال بونک خلافنجه در
زیرا که آنلر بلا تردد بحث ایدرلر دیمکدر **سیلاب فتنه خانه دین را خراب
کرد** معنا بودر که فتنه نک سیلابی خانه دینی خراب ایلدی بونک برله
بنه **ازبسکه پر عقیده بود فتنه بار بحث** معنا بودر که ازبسکه دولی
عقیده اولور بحثک فتنه سنی یاغدرجی اولن شخص یعنی بحث ایده رک
فتنه بحث خانه دینینی خراب ایلدی بنه عقیده سی بونک اوستنه که بنم
بحثم ایودر دیمکدر **همت کز مباحثه عامی شود حکیم** معنا بودر که
حکیم دانادل مباحثه ایتمکدن اکر جاهل اولجق اولورسه خوفدر زیرا که
**ازبسکه شبهه مینهدش بر کنار بحث** معنا بودر که ازبسکه شبهه ایتمک اول

حکیمى

218

حکیمی بحثک کنارینه قور یعنی چوق بحث ایده رک سررشته ایترب حکیم دانا
ایکن جاهل نادان اولور دیمکدر ویاخود معنا بویله دیمک اولا که عامی
چوق مباحثه ایتمکدن متفنن اولوب حکیم دانادل مرتبه سنده اولمق
خوفدر زیرا که کندوسنی شبهه کنار بحثه چوق کتوریور دیمک اوله فاما
معنای اول مقبولدر **سعی غرور بین که بنزد مباحثان** معنا بودر که
ارباب مباحثه نک یاننده غرور سعینی کور که **مطلب تمام کشت و
همان برقرار بحث** معنا بودر که مطلب تمام اولدی وینه بحث بونده
قرار ایده یور آصلا نقصانی یوق و اارباب مباحثه نک سعی غرورلرن
بوندن قیاس ایله دیمکدر مراد ارباب مباحثه نک سعی غرورلرن بیاندر
**بکذر ز کسب علم که آلوده کرده اند** معنا بودر که ای طالب علم کسب
ایتمکی ترک ایتکه آلوده ایتمشلردر **هر مطلب تمام بچندین هزار بحث**
معنا بودر که هر تمام اولن مطلبی بو قدر بیک بحثیله یعنی مباحثه
ایتمک ایچون علمی تعلم ایتمه دیمکدر **عرفی غریب تیز زبانیست ای حکیم**
معنا بودر که ای حکیم دانادل عرفی غایتله پر تیز زبان مرد غریبدر بو
تقدیرجه **بنمان پیاله و مکن در خمار بحث** معنا بودر که پیاله یی آل
و خمارده بحث ایلمه دیمکدر **منصور و انا الحق زدن و دار و دکر
هیچ** معنا بودر که منصور و انا الحق کلامنی اورمق و دار و غیری هیچ
نسنه یوق یعنی کویا که بر سائل سؤال ایدر که منصورک احوالی نیجه ایدی
بو یوزدن جواب ویردوکنی بیاندر منصورک احوالی بو ایدی فاما

مايم وبالب شدن از يار وديكر هيچ معنا بودركه بزلرز ومحبوبدن
لبالب دولمقلقدر وغيرى هيچ نسنه يوقدر يعنى بزلر طودا غمزه وارنجيه دك
محبوبدن طيطلو اولمشزدر وغيرى هيچ نسنه يوقدر ديمكدر مراد كندوى
منصورك اوستنه ترجيح ايتمكدر بر لوح مزارم بنويسيد كه از مرك معنا
بودركه بنم مزارمك لوحنك اوستنه اولدقدنصكره بويله نقش ايدوب
يازكه اى واى زمحرومى ديدار وديكر هيچ معنا بودركه اى واى
ديداردن محروم اولمقلق وغيرى هيچ نسنه يوق يعنى مراد حسرت ديدارله
هلاك اولدوغنى بياندر از كعبه كر اين بار بديرم بكذارند معنا
بودركه اكر كعبه دن ديره بنى بو دفعه دخى قورلرسه ناقوس بدست
آرم وزنار وديكر هيچ معنا بودركه ناقوسى الكتوررم وغيرى هيچ
نسنه يوق تصوف معناسى اربابنه معلومدر وخصوصا كه بو مضمونده
بعض ابياتلر دخى يوقاروده شرح اولنمشدر رشين نظر وفكر دل و
ورد زبانم معنا بودركه كوزك اوكنده وفكر دلده و ورد زبانم دائما
يار است همين يار وديكر هيچ معنا بودركه محبوبدر محبوبدر
محبوبدر غيرى نسنه يوق يعنى مراد كمال محبتنى بياندر كر راه برهم
كدهٔ عشق بيابى معنا بودركه اى طالب عاشق اكر عشقك برهم خانه سنه
يول بوله جق اولورسن الماس بنه بر دل افكار وديكر هيچ معنا بودركه
دل افكارك اوزرنه الماس قوى غيرى هيچ نسنه يوق يعنى صاقنوب
مرهم قويه بلكه الماس قويكه وار دخى افكار شديد اولسون ديمكدر

وزنارى

فرداى



فرداى قيامت كه بهشتم دهد ايزد معنا بودركه يارن روز قيامتده
كه حق تعالى بكا جنتى احسان ايده فرياد برآرم كه من ويار وديكر هيچ
معنا بودركه فرياد بغاررم كتوررم كه بن ومحبوب وغيرى هيچ نسنه يوق
يعنى مراد جنتى استميوب محبوبى طلب ايتدوكنى بياندر عرفى بغلط
شهرهٔ زرقست ببينيد معنا بودركه عرفى يلان يره زرق و
ريا ايله مشهور اولمشدر كورك كه صد كل زده بر كوشهٔ دستار وديكر
هيچ معنا بودركه كوشهٔ دستارنه يوز دانه كل اورمشدر وغيرى هيچ
نسنه يوق ديمكدر نزديك لب رسانده شكستيم جام صلح معنا بودركه
طوداغك يانينه يتشدروب جام صلحى صندردق يعنى محبوبله صلح اولمق
جامنى طوداغمزه كتوروب نوش ايده جك وقت شكست ايتدك زيرا كه
دشمن غيور بود نبرديم نام صلح معنا بودركه دشمن غايتله غيور
اولدوغنه خوفمزدن صلحك نامنى ايلتمدك ديمكدر ناكرده صلح
خشم نمودى واين سزا است معنا بودركه اى محبوب هنوز بزمله
صلح ايتمه مشكن خشم وغضب كوستردك وبو خشم لايقدر آنز اكر اعتماد
كند بر دوام صلح معنا بودركه اول كيمسه كه صلحك دوام وثبوتى
عن
اوزرنه اعتماد ايدر يعنى مراد محبوبلرك صلحنك دوامنه اعتماد اولمدوغنى
بياندر دير يست كز زيارت ما بهره مند نيست معنا بودركه چوق زماندر
كه بزم زيارتمزدن بهره مند دكلدر بتخانهٔ عداوت وبيت الحرام
صلح معنا بودركه عداوت بتخانه سيله صلحك بيت الحرامى يعنى محبوب

برمله چوق زمانلر که نه عداوت اوزره در و نه صلح اوزره در دیمکدر
آنانکه حسن وعشق موافق شناختند معنا بودرکه اول کیمسه لرکه حسنله
عشقی موافق آکلدیلر حسنله عشق موافقدر بربرینه مخالفت ایتمزلر دیوبن
کیمسه لر برجنک لایزال نهادند نام صلح معنا بودرکه زایل اولمیین
جنک وجدالک اوستنه صلحک آدنی قویمشلر دردیمکدر یعنی مراد حسنله
عشق بربرینه موافق اولمدوغن بیانلر از شوق میطپید ذریم
تو عمرها معنا بودرکه شوقدن چپه لدی و سنک خوفکدن نیجه عمرلر
یعنی نیجه ییللر مرغ دل رمیده نمیکشت رام صلح معنا بودرکه اورکمش
اولن کوکل قوشی صلحک رامی اولمدی یعنی مرغ دل رمیده سنک
شوقکدن ای محبوب نیجه ییللر چپه لدی فاما ینه خوفکدن صلحه رام
اولوب تسلیم اولمنه رضا ویرمدی دیمکدر ای دورباش غمزه رهم
ده که بهرشوق معنا بودرکه ای جادوش غمزه بکا یول ویرکه شوقدن
اوتری کیرم ز التفات نهانش بپام صلح معنا بودرکه غمزه نک نهانی
اولن التفاتندن صلحک خبرنی دوتایم یعنی صلح اولمنک خبرنی آلیم
دیمکدر عرفی تمام عمرستم دید وصبر کرد معنا بودرکه عرفی عمرنک
اوّلندن آخرنه وارنجیه دک ستم کوردی وصبر ایتدی وبونک برلرینه
هرکز نیافت مرغ تلافی بدام صلح معنا بودرکه اصلا مقابله ومکافات
مرغنی دام صلحده بولمدی یعنی مرادستم دیده اولوب مرغ تلافی دام
صلحده کورمدوکن بیانلردر چنان غم تو بازار جان ما کستاخ معنا

بودرکه ای



بودرکه ای محبوب سنک غمک بزم جانمزه آزار ایتمکه آنجلین کستاخدرکه
که بر رخ تو نکه های آشنا کستاخ معنا بودرکه سنک جمالک اوزرینه
آشنا اولن بقشلر کستاخدر یعنی نکاه آشنا سنک رخک اوستنه نیجه کستاخ
ایسه کذلک سنک غمک دخی بزم جانمزک آزارینه اویله کستاخدر دیمکدر
قبای ناز چو پوشی جدا ز من یاد آر معنا بودرکه ای محبوب چونکه
بندن جدا اولوب ناز قفتاننی کیه سن اول زمان خاطره کتورکه کر
میکشاد کسی بند آن قبا کستاخ معنا بودرکه کستاخ اولدوغی حالده
برکیمسه اول قبانک بندنی آچدی یعنی عجب کیم کستاخلق ایدوب اول ناز
قباسنک دکمه لرنی آچدی دیمکدر بعشق ساده رسد محرمی نه عقل
فضول معنا بودرکه عشقه محرم اولمغه ساده دل لک یتشور یوقسه
فضول اولن عقل یتشمز کجاست قرب ادب پیشه و کجا کستاخ
معنا بودرکه ادب صنعتلی اولن شخصک تقربیله کستاخ اولن شخصک
تقربی نیرده در یعنی برابر دکلدر مراد عقل فضول عشقه تقرب ایتمیوب
ادب پیشه تقرب ایتدوکن بیانلردر عطای دوست شرابی دهد کزان
آید معنا بودرکه محبوبک عطاو احسانی بر شراب ویررکه اول شرابدن
کلور کناه پیشه بهنکام جزا کستاخ معنا بودرکه کناه صنعتلی اولن
عاشق اول شراب عطانک شوقندن هنکام روز جزایه کستاخ اولدوغی
حالده کلور دیمکدر یعنی مراد شراب عطایه مدحدر در ان مقام که
از ناز حسن دلکیر است معنا بودرکه اول مقامده که محبوب حسننک

نازندن الم محجوب دلگیر اولمه **از نی مترس که بیگانه در اگستاخ** معنا
بودرکه بوندن خوف ایتمکه بیگانه سن بهمان گستاخ اولدوغک حالده کل
یعنی محجوب یار قنغی مقامده که نازحسندندن دلگیر اولمه بیگانه اولدوغکدن
خوف ایتمیوب اول مقامه کل و مرادک یاره ایسه سویله دیمکدر **نیافت**
**ره بحریم یگانگی عرفی** معنا بودرکه عرفی یگانه لک حرمنه یول بولمدی
زیراکه **همنشین بادب بود و مدعا گستاخ** معنا بودرکه همنشینی دایما
ادب ایدی و مدعاسی دخی گستاخ ایدی یعنی مراد حریم یگانه که یول
بولمدوغن بیاندر **در ازل رفتم بسیر کعبه دیاری نبود** معنا بودرکه
عالم ازلده کعبهٔ مقصودک سیرنه کیتدم بر دیار یوق ایدی فاما **آمدم**
**در دیر راهب بود و بیکاری نبود** معنا بودرکه دیره کلدم راهب ایدی
و بر کارسز یوق ایدی یعنی روحانیت عالمنده عالم مثالده اولن کعبهٔ
مقصودک تماشاسنه واردم اصلا بر دیاری اول کعبه ده موجود بولمدم
فاما خانقاه مرشد الهیه نک سیرنه کلدم مرشد کاملی موجود بولدم و بر
بیکار طالب محجوب حقیقت یوق ایدی بلکه هر بری بر کار ایله مشغول
ایدی کمال استعدادن بیاندرکه اگر کعبهٔ مقصودی زیارت ایتمکدر
و اگر خانقاه مرشد کاملی سیر ایتمکدر کندویه تا عالم روحانیتدن نصیب
اولمشدر دیمکدر و سایر تصوف معناسی اربابنه معلومدر **کفر و دین**
**در کعبه و دیر از ازل بود ولیک** معنا بودرکه کفر و دین اسلام کعبه
و دیرده ازل ازالدن ایدیلر فاما **صلح و جنگ بر سر تسبیح و زناری نبود**

معنا بودرکه تسبیحک



معنا بودرکه تسبیحک و بر زنارک باشی اوستنه صلح و بر جنگ یوق ایدی
یعنی زنار و تسبیح اوستنه صلح و جنگ بو عالم وجودده ظهور ایتدی دیمکدر
سایر تصوف معناسی اربابنه معلوم **در سبکروحی مثل بودند**
معنا بودرکه سبکروح اولمقده طاعت پیشه اولن عاشق صادقلر
عالم مثالده ضرب مثل اولمشلر ایدی **از مصلای ریا بر دوش**
**کس باری نبود** معنا بودرکه ریاسندن کیمسه نک آموزی اوزرنده
بر یوک یوق ایدی یعنی عبادتلری خلوص اوزره ایدی ریا بو
عالم وجودده ظهور ایتدوکن بیاندر **سیر کوی زاهدان کردم چها**
**دیدم مپرس** معنا بودرکه اول عالم مثالده زاهدان ریاکارک
محله سنی سیر ایتدم و نه عجب و غریب شیلر کوردم آصلا سؤال ایتمه
**هیچ سر بی کوبش سنگی و دیواری نبود** معنا بودرکه طاشه و دیواره
اورلمدق باش یوق ایدی یعنی جملهسی زهد و ورع کوستروب باشلرنی
درد دیواره کوت کوت اورر ایدیلر و بو وجه اوزره عبادت ایتمکه
مشغول کوردم دیمکدر بو دفعا **باز کردم دیده را و ز دیده در باغ**
**مجاز** معنا بودرکه کوزمی اوغرنجه مجاز باغچه سنه دوندروب مجازه
نظر ایتدم نه کورسمکه **مشت زاغی بود و دستانی و جز خاری نبود**
معنا بودرکه بر اوج قره زاغ ایدی و بر آلای بیهوده حکایت ایدی
و خاردن غیری نسنه یوق ایدی یعنی مراد اول عالم مثالده باغ
مجازی دخی بو حالده کوردم دیمکدر عرفینک بو بیتندن عقاید

اسلامیه سی محکم اولدوغی فهم اولنور زیراکه جهلهٔ ناس بیننده المجاز
قنطرة الحقیقه دیوب دلبرپرست اولمغی حاشا محبوب حقیقتك تقربنه
وسیله ادعا ایدرلر فاما عرفی باغ مجازی بویله حقارتله بیان ایتدیکی
یرنده در زیراکه اهل شرع اولوب عقیده سی محکم اولن مرد کامل
الوجود مجاز قنطرهٔ حقیقت اولوب دلبرپرست اولمق حقیقتك
تقربنه وسیله اولدوغنه قایل دکللردر بلکه محبت ماسوا عدم محبت
اللهه سببدر دیرلر در تماشاگاه حسن اهل نظر بودند جمع معنا بودرکه
محبوب حقیقتك حسننك تماشاگاهنده اهل نظر اولن صاحب دللر جمع
اولمشلر ایدی دیدهٔ ما نکشوده و محروم دیداری نبود معنا بودرکه
کوزلرنی حجابلردن آچمامشلر ایدی وینه بر دیدارك محرومی یوق ایدی
یعنی مراد جملهسی دیدهٔ قلبله مشاهده ایدوب محروم دیدار اولمدیلر
دیمکدر بو دفعه اول عالم مشالده ارباب حقیقتك احواللرنه اطلاع
حاصل ایتدکدنصکره بر سر خم رفتم و اهل خرابات مغان معنا بودرکه
بادهٔ عشق محبوبك کوپنك باشنه کیتدم و مغانك خراباتلرینك اهللری
اولین جوش خم می بود و هشیاری نبود معنا بودرکه شرابك کوپنك
جوش ایتمسنك اولیدی و بر صاحب عقل یوق ایدی یعنی مراد
اولکی جوش خم میده جملهسی مست و لایعقل اولدقلرنی بیان ایدر ازلب
هر ذره ام خون انا الحق میچکید معنا بودرکه بنم وجودمك هر بر ذره
سندن انا الحق دیمك قانی طاملدی فاما طعنهٔ نامحرم و اندیشهٔ داری

نبود

222

نبود معنا بودرکه نامحرم طعنهسی و بر دارك فکری یوق ایدی یعنی
مراد طعن نامحرم و اندیشهٔ دار بو عالم وجودده اولدوغنی بیان ایدر
زیراکه میزان شرعه بو انا الحق کلامندن عالم وجودده خلل واردر
و احوال منصور اربابنه معلوم اولدوغنه بیان اولنمدی عشق
گر غم داد و جان و دل ستد عیش مکن معنا بودرکه عشق اکر غم ویروب
جان و دل آلدی اولورسه عشقی تعییب ایتمه زیراکه بیع اول بود و آشوب
خریدار نبود معنا بودرکه هنوز اول صاتش ایدی و بر مشترینك
فتنه و غوغاسی یوق ایدی یعنی مراد عالم مشالده عشق جوهرینی اوجز
ویردوکنی بیان ایدر داستان هستی عرفی و دعوی‌های او معنا بودرکه
عرفینك وارلغنك حکایتی و وحی دعوالری این زمان گویا در آمد
در ازل جاری نبود معنا بودرکه بو عالم وجود زماننده سویلنمکه کلدی
عالم ازلده جاری یوق ایدی یعنی عالم مشالده بو وارلق دعوالری
منعدم اولوب سویلنمز ایدی فاما بو عالم وجودده سویلنمکه بشلندی
دیمکدر کو عشق که ز شمایل منعم جنون چکد معنا بودرکه قنی عشقکه
بنم عقلمك شمایلندن دیوانهلك طاملیه یعنی قنی اویله عشقکه بنم عقلمی
بو حاله قویه دیمکدر از گریه نوش آید و از خنده خون چکد معنا
بودرکه آغلمقدن نوش دوکله و کولمکدن قان طاملیه یعنی قانی
بنی بو حاله کتورر عشق دیمکدر لب تشنه کی ز ریشهٔ چشم چکد برون
معنا بودرکه لب تشنه اولمغلق بنم کوزمك کوکندن طشره طاملده آن

قطره های خون که زریش درون چکد معنا بودر که اول قان قطره لریکه
درونده اولن یاره دن طاملمشدر یعنی قانی بربویله لب تشنه لکگه
درونمده اولن یاره نک قاننی کوزمک کوکندن چکوب طاملده
دیمکدر خوش دل برانم ار بچکد خون دل زچشم معنا بودر که اول شنک
اوستنه خوش دلم اکر کوزدن کوکل قانی طاملیجق اولورسه دل خون
خویش میخورد واز دیده خون چکد معنا بودر که کوکل کندو قاننی یر
دکوزدن قان طاملر یعنی مراد کوکل ینه اوز قاننی ییوب کوزدن قان
طاملدوغنی بیاندر دل نیست اینکه دردفشانست وخون چکان
معنا بودر که کوکل بودکلدر که دردفشان اوله وقان طاملدجی
اوله بلکه کوکل اول کوکلدر که دردی زدرد جوشد وخونی زخون
چکد معنا بودر که بر دردی درددن جوش ایده وقاندن قان
طامله یعنی مراد هر دردفشان اولن کوکل کوکل دیمکدر عرفی نکویمت
مچکان خون دل زچشم معنا بودر که ای عرفی بن سکا دیمم که کوزدن
کوکل قانن طاملتمه کر تنگ صبر نیست بهل تا برون چکد معنا بودر که
اکر سنده تنگ صبر یوقسه ترک ایت قوی طشره طاملسون یعنی مراد خون
چکان اولدوغنی بیاندر زکوی عشق فلک پرشکسته می آید معنا
بودر که فلک عشقک کوینه واردوغی زمان قنادی شکسته اولدوغی
حالده کلور یعنی مراد مبالغه اوزره کوی عشقک شدید اولدوغنی بیاندر
مسیح میرود آنجا وخسته می آید معنا بودر که حضرت مسیح بوقدر طبیب حاذق

ایکن



ایکن اول کوی عشقه صاغ واروب خسته اولدوغی حالده کلور دیمکدر
یعنی کوی عشقی کمال مبالغه اوزره بیاندر شهید ناوک آنم که چون
رود بشکار معنا بودر که اول محبوبک ناوکنک شهیدم که چونکه
شکاره کیده غزال قدس بفتراک بسته می آید معنا بودر که عالم
قدسک غزالی ترکسنه بنلو اولدوغی حالده کلور یعنی مراد مبالغه
اوزره شهید ناوک اولدوغی محبوبلی مدحدر زمانه گلشن عیشی
کرا بغارت داد معنا بودر که زمانه غدارکیمک گلشن عیشنی
عجبا تالانه ویردیکه که گل بدامن ها دسته دسته می آید معنا بودر که
بزم آنکمنده گل دسته دسته اولدوغی حالده کلور یعنی مراد زمانه
غدار گلشن عیش خراب ایدیجی اولدوغنی بیاندر بدبر عشق برید
این شکسته دل از نهار معنا بودر که مدد عشقک ویرینه ایلتک
بو شکسته ومجروحی که که از شکنجهٔ اسلام رسته می آید معنا بودر که
اسلامک شکنجه سندن خلاص اولدوغی حالده کلور یعنی شکنجهٔ زهد
وورعه تاب وطاقت کتورمیوب دیر عشقه راغب اولدوغنی بیاندر
هجوم درد بدان گونه بسته راه نفس معنا بودر که دردوالمک
هجوم وغلبه سی نفسک چقه جق یولنی آنجلین بغلمشدر که کر بر لبم
ز درون جسته جسته می آید معنا بودر که درونمدن دود غم اوستنه
آز آز کلور دیمکدر یعنی مراد دروننده اولن دردک چوقلغنی بیاندر
هوس بهمت عرفی مکر شبخون زد معنا بودر که عرفینک همتنه هوا

هوس مکر شبخون اوردیکه که زخم دار و محمل نشسته می آید معنا
بودرکه زخمدار اولمشدر و محمل نشین اولدوغی حالده کلور یعنی مراد
هوس کندویه شبخون ایدوب مجروح اولدوغن بیاندر بلجه چکونه
زین غم دلم آرمیده باشد معنا بودرکه بو غمدن بنم کوکلم لحدده
نجه دکلنورکه که لبی چنان برکم چو توی گزیده باشد معنا بودرکه
بنم مرکده بو نجلین بر طوداغی سنک کبی بر محبوب دیشلمش اوله یعنی
بنم هلاک اولدوغمه محبوب سن حیف و دریغ ایدوب بو نجلین بر
نازک طوداغی چونکه دیشلدک بو غمدن بن لحدده راحت اولمزم کم
محبوب بندن اوتری طوداغن دیشلدی دیمکدر اثر نمک چو یابد
دلم از شراب دانم معنا بودرکه بنم کوکلم چونکه شرابدن دوزک
اثری وحلاوتنی بولجق اولورسه بلورم که که بجام قطرهٔ می زلبش
چکیده باشد معنا بودرکه جام شرابک قطره سی محبوبک طوداغندن
دامش اوله یعنی مراد مبالغه اوزره محبوبک لب لعلنک لذتنی بیاندر
چو دود ملول وکیرد زبرم کناره سوزم معنا بودرکه چونکه محبوب
ملول اولدوغی حالده بنم یانمدن کیده بن آتشمدن یانرم کم که
بشومیء من ایام سخن شنیده باشد معنا بودرکه بنم شوملغمله عجبا بنم
کبی سوز ایشتمش اوله یعنی مراد محبوب کندوسندن المم چکوب کناره چکلدوکنی
بیاندر نبرد دل غیورم زخدنک یار لذت معنا بودرکه بنم غیور
اولن کوکلم محبوبک خدنکندن لذت ایلتمز بکدام دل ندانم هوشش

خلیده



خلیده باشد معنا بودرکه هوسی بلمزم که قنغی کوکلی درلمش اوله
یعنی محبوبک خدنکندن لذت آلمیور (محبوبک) بنم غیور اولن کوکلم عجبا بنم قنغی
عاشقک کوکلنه زخم اورمق هوسن ایتمشدرکه آصلا بکا اوردوغی
خدنکدن لذت ایلتمکه قادر اولمیورم دیمکدر چو رسد رفیق بر من نکرد
بکریه دانم معنا بودرکه رفیق چونکه بنم اوزرمه ترشه و آغلیه رقت
بلورمکه که بناز کی زمانی برخ تو دیده باشد معنا بودرکه تازه لکله
بر زمان سنک جمالکه نظر ایتمش اوله یعنی هر شول رفیق شفیق که بنم
یانمه کلوب آغلیه رقت بکا دوغری بنجق اولورسه آنک کریه سندن بن
بلورم که بو دخی تازه لکله بر زمان سنک جمالکه نظر ایتمشدرکه بنجلین
بو حاله کرفتار اولمشدر دیمکدر رمد آنکسی چو غمی زکمند آرمیده
معنا بودرکه دکلنمکلک کمندیدن اول کیمسه غمی کبی فرار ایدوب
تحرکه که غمزهٔ تو درخون نفسی طبیده باشد معنا بودرکه خون ایچنده
سنک غمزه کدن ای محبوب بر نفس چبه لمش اوله یعنی ای محبوب سنک
غمزه ک اوردوغی زخمک قاننده بر نفس چبه لین کیمسه راحتلک کمندیدن
غمی کبی فرار ایدر دیمکدر زیراکه اول چبلمده بر لذت و بر حلاوت
کوررکه آیروق راحت اولوب ساکن اولمغی استمز مراد مبالغه اوزره
خون غمزه ده طبیده اولمغک لذتنی بیاندر کو فنا تا زخمها شمشیر
بر مرهم نهند معنا بودرکه فنالغک وجودی قنی که حتی زخملر قلجی مرهمک
اوستنه قویارلر یعنی مرهم دخی بزجلین مجروح اوله تا که بزم زخمه آیروق

صحت پذیر اولمدن قالسون دیمکدر ودخی بیخودی وهوشمندی سر
بپای هم نهند معنا بودرکه لایعقل اولمقلق وصاحب عقل اولمقلق
باشدنی بر برنک آیاغنه قویارلر یعنی هوشیله جنون ضد ایکن کمال الفتلرندن
باشدنی بر برنک آیاغنه قویوب انسیت ایده یورلر دیمکدر دبو اضدادک
اتحادینه سبب فناء ہمک اوستنه زحمتلر قویدوغیدر مراد فنالق طلب
ایتدوکنی بیاندر عمر فرصت کوته است ودست یغمایی دراز معنا بودرکه
فرصتک عمری قصه در ویغمالغک الی اوزوندر بو تقدیرجه تنک
چشمان ز ابکو تا برک عشرت کم نهند معنا بودرکه طار کوزلی اولنلره
سویله حتی کم عیش وعشرت برکنی الک قویارلر یعنی عاقبت اندیش
اولیوب قلت نظر صاحبلرینه سویلکه دنیاده عیش وعشرت اسبابنی
آزقوسونلر زیرا که عمرک فرصتی غایتله آزدر وفلکک دست یغماسی
غایتله درازدر البته برکون اول برک عشرتی تالانه ویرر دیمکدر
کر فشانم کرد دردی بردل آسودگان معنا بودرکه حضورده اولوب
راحت اولنلرک کوکلم اوزرنه درده منسوب اولنن بر توزی اکر صاچجق
اولورسم تهمت بیدادی صد سود بر ماتم نهند معنا بودرکه ماتمک
اوزرنه یوز دانه دوکنک بیدادلغی تهمتنی قویارلر یعنی یوز دانه سورده
نه مرتبه ذوق وصفا ونقدر سرور وشادمانلق وار ایسه اول کوکلری
اوستنه درد توزنی صاچدوغم آسوده دل اولنلر اول توزدن اولمرتبه
مسرور الخاطر اولورلرکه بو یوز دانه دوکنک سرورنک تهمتنی ماتمک اوزرنه
قویوب

قویوب ویررلرکه ماتمده دخی بو مرتبه سرور وارمیش مراد کمال مبالغه
اوزره کرد دردنده اولنن حالتی بیاندر اشک ریزان تر انازم کم
از لخت جگر معنا بودرکه ای محبوب سنک درد عشقکدن کوز یاشن
توکنده بن حد ایدرمکه جگر پاره سندن صد چمن گل در کنار قطرهٔ
شبنم نهند معنا بودرکه یوز دانه چمنک کلنی قطرهٔ شبنمک کنارنده
قویارلر یعنی ای محبوب سنک دردکدن اشک ریزان اولنن عاشق بن
نازلنورمکه دانهٔ شبنم پاره سنده اولنن قطرهٔ اشکک کنارنده کل
چمنی نمایشنده اولنن جگر پاره لرنی قورلر دیمکدر اهل دل عرفی
اگر پابند فرمان طرب معنا بودرکه ای عرفی اگر صاحب دل اولنلر
ذوقک فرمانی بولجق اولورسه یعنی طرب رخصت ویرجک اولورسه
وارک نه ایشلرسنز ایشلکز بندن طرفه اندندر دیه قصر شادی را
بنا در شاهراه غم نهند معنا بودرکه شادمانلق قصرنک بناسنی
غمک اولی جعده سنده قویارلر یعنی آبرده غمدن خوفلری اولمز
دیمکدر زبوی باده دلم آب رنگ میکرد معنا بودرکه شرابک
رایحه سندن بنم کوکلم صو رنکنی طوتر یعنی رایحهٔ شراب دماغم کردوکی
کمال اشتیاقندن کوکلم صو کبی اولور دیمکدر ز نام توبه ام آینه
زنگ میکرد معنا بودرکه توبه نک نامندن بنم آینم پاس طوتر
یعنی توبهٔ کاذبه استماع ایتمکدر آینهٔ قلبم زنک طوتمشدر دیمکدر
زمحتسب مکن اندیشه زود باده بیار معنا بودرکه محتسبدن اندیشه ایتمه

بادهٔ یی کتورکه **که او گناه بر اهل درنگ میکرد** معنا بودر که اول
محتسب باده ایچنه گناه دوتمز بلکه بادهٔ آکلیوب کیچ کتورنه گناه
دوتر دیمکدر **دلم زکوی خرابات دور گشت و هنوز** معنا بودر که
بنم کوکلم محلهٔ خراباتدن بعید اولدی و هنوز **خبر زکوچهٔ ناموس**
**و ننگ میکرد** معنا بودر که ناموس و ننگک کوچه‌سندن خبر طوتر
یعنی مراد اهل خرابات اولن شخصک ناموس و عارله علاقه‌سی اولمدوغن
بیاندر **هلاک جوهر شمشیر ناز خوبانم** معنا بودر که محبوبلرک نازی
قلیجنک جوهرنک مقتولیمکه **که تا ز زخم جدا گشته زنگ میکرد**
معنا بودر که زخمدن جدا اولدوغی زمان پاس طوتر یعنی مراد
محبوبلرک جوهر شمشیرلری سایر قلیجک جوهرینه مخالف اولدوغن بیاندر
زیرا که جوهر شمشیر زخم اوردوغی وقت پاسلنور فاما محبوبلرک جوهر
شمشیری زخم اورمقدن آچلوب ضیادار اولور دیمکدر **بملک هستی**
**ما رو نهاده سلطانی** معنا بودر که بزم وارلغز مملکتنه بر پادشاه
یوزن قویدیکه **که ما بصلح دهیم او بجنگ میکرد** معنا بودر که بزلر
صلح ویررز و اول سلطان جنگ طوتر یعنی بزلر صلحه رضا ویررز
کندوسی جنگ اتمکه شد دیمکدر **هجوم عشوه و ناز ست بر دل عرفی**
معنا بودر که عرفینک کوکلی اوزرنه ناز و عشوه‌نک غلبه‌سیدر عجبا
**سپاه کیست که شهر فرنگ میکرد** معنا بودر که قنغی پادشاهک عسکریدر که
شهر فرنکی فتح ایدوب طوتمق استر یعنی مراد تحقیر نفس ایدوب کمال

عصیاننده

عصیاننده‌ن کوکلنی شهر فرنکه تشبیه ایدوب محبوبک ناز و عشوه‌سی
عسکری کوکلنه غلبه ایتدوکنی بیاندر **ده رو بادیهٔ عشق هراسان**
**نزود** معنا بودر که صحرای عشقک یولنه کیدن خوفله کتمز **دامن دین**
**نکشد از پی ایمان نزود** معنا بودر که دینک اتککنی چکمز و ایمانک
ایزنجه کتمز یعنی مراد بادیهٔ عشقه کیدن عشقک خوفی اولمیوب ایمان
و دینی ظاهره نکه احکامندن احترازی اولمدوغن بیاندر **ملک دل**
**خاصهٔ سلطان محبت کردید** معنا بودر که کوکل مملکتی سلطان محبتک
خاصی اولدی **بعد ازین حامل تدبیر بدیوان نزود** معنا بودر که
آیرق بوندنصکره تدبیر و تدارک حاملی دیوانه کتمز زیرا که دیوانده
ایشی قالمدی دیمکدر یعنی مراد کوکلی سلطان محبتک خاصی اولدوغن
بیاندر **پرده دار تو اکر مژدهٔ دیدار دهد** معنا بودر که ای محبوب
اکر سنک جمال بی‌نظیرکک پرده‌داری اولسن دیدار مژده‌سن ویره‌جک
اولورسکه حاضر اولک محبوبک جمالندن پردهٔ رفع ایتسم کرک اول
زمان **صد قیامت شود و کس بر رضوان نرود** معنا بودر که یوز
دانه قیامت اولور و رضوان بهشتک حضورنه کیمسه کتمز یعنی مراد جمال
محبوبی مدحدر **باورم نیست که آن غمزه سحرگاه جزا** معنا بودر که بنم
اینانمغم یوقدر که روز جزانک وقت سحرنده اول غمزهٔ غدار **تیغ**
**بر کف بسر راه شهیدان نرود** معنا بودر که قلیج کفنده اولدوغی
حالده شهیدلرک یولنک باشنه وارمدوغنه اینانمزم یعنی البته واردر

شهیدلری آنده دخی قتل ایدر دیمکدر مراد مبالغه اوزره غمزه‌سی
محبوبک غدارلغنی بیان ایدر یا منه برسر بالین اسیران کاینجا معنا
بودرکه اسیر اولنلرک یاصدوغنک باشنه اوستنه آیاغکله قویمکه بو
مکانه هیچ بیدرد نیامد که پریشان نرود معنا بودرکه هیچ دردسز آدم
کلمدیکه پریشان کیتمز یعنی البتده غمزه کلنی پریشان خاطر اولوب
کیدر دیمکدر مراد اسیرانک شدت احوالنی بیان ایدر میروم بردم تیغی که
بدان بی باکی معنا بودرکه اول برقلیجک دمنه کیدرمکه انجلین خوفسز
کچمکی سایهٔ مرغ هوا برگل و ریحان نرود معنا بودرکه هواده اوچن
قوشک کولکه‌سی گل و ریحانک اوزرنه کتمز یعنی مراد کمال مبالغه اوزره
قلیجک اوستنه خوفسز وارددوغنی بیان ایدر بزم دیوانجه‌ده بو غزلک
مقطعی بولنمدوغنه شرح اولنمدی کنونکه دیده حزیدیم باغها کم شد
معنا بودرکه شمدی که کوز صاتون آلدق باغلر ایتدی یعنی اولزمانکه
چشم عبرت بیننه مالک دکلدک کوزمزک اوکنده یوقدر باغچه‌لر دوردی
فاما تماشاسندن محروم اولمشدق و حالاکه بحر بصیرت صاحبی اولدق
بودفعا اول باغچه‌لر نابدید اولدی دیمکدر شکست توبه شراب از
آیاغها کم شد معنا بودرکه حالا توبه شکست اولدی ویمانه‌دن شراب
ایتدی دیمکدر یعنی اولزمانکه شرابه توبه‌مز وارکن آیاغده شراب
بولنوردی فاما حالا بولنمیور تصوف معناسی اربابنه معلوم بنام
کم شد کان صد سراغ حاضر بود معنا بودرکه ایتمشدرک نامنه یوزدانه
سؤال

سؤال حاضر ایدی فی تمام مرا جو نام برآمد سراغها کم شد معنا بودرکه
چونکه یقاره کلدی بو دفعا سؤاللر ایتدی یعنی صحرای عشقده کم شده
اولنلری جست و جو ایتمکدن اوتری یوزدانه سؤال حاضر ایتمشلر ایدی
فاما بنم نامم دخی اول کم شده لرک ایچنده بولندوغنه بودفعا اول
حاضر اولنن یوزدانه سؤال ایتوب ضایع اولدی دیمکدر مراد طالعندن
شکوادر بشاخ سنبل زلفی دلم نشیمن کرد معنا بودرکه بنم کوکلم شول
بر سنبل زلفک شاخنده نشیمن ایتدیکه که زیر سایهٔ برکیش باغها کم شد
معنا بودرکه اول شاخ سنبلک بر یراغنک سایه‌سنک آلتنده نچه
باغچه‌لر ایتدی دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره شاخ سنبل زلفی مدحدر
بروزکار من ای شمع آفتاب مخند معنا بودرکه ای کونشک چراغی
بنم روزکارمه خنده ایتمه زیراکه که درسیاهی روزم چراغها کم شد
معنا بودرکه بنم کوندزمک سیاهلغنده بر روشنالق و برحالت واردرکه
نچه چراغلر اول سیاهلقده ایتمشدر دیمکدر یعنی مراد روزکارنک سیاهلغنی
مبالغه اوزره مدحدر رسید محمل عرفی باستان بهشت معنا بودرکه
عرفینک محمل وجودی آستان بهشته چونکه یتشدی بودفعا زعیش خانهٔ
جنت چراغها کم شد معنا بودرکه جنتک عیش خانه‌سندن چراغلر ایتدی
یعنی مراد مبالغه اوزره محمل وجودنده اولان ضیایی بیان ایدر تا چند بزنجیر
خرد بند توان بود معنا بودرکه حتی نچه‌دک عقلک زنجیرنده حمکندر
اولمق یعنی عقلک زنجیرنده نچه‌دک بغلو اولهلم بمستی و آشوب جنون

**چند توان بود** معنا بودر که مست سزلک وجنونک آشوب وغوغاسی اولمز
سز نجه یه دک ممکندر اولمق یعنی مراد جنون ومستلکی طلب ایتمکدر **جامی**
**بکشم تابکی از اهل خرابات** معنا بودر که برجام باده نوش ایده یم
نجه یه دک اهل خراباتدن **شرمنده ز نشنیدن یک پند توان بود** معنا
بودر که بر نصیحتی استماع ایتمکلک حجابی ممکندر اولمق یعنی اهل خرابات
دایما بکا نصیحت ایده یورلر که البتده برجام باده نوش ایله بن نجه یه دک
بونلرک نصیحتلرینک حجابنده قاله یم باری اولمزسه برجام باده نوش
ایده یم دیمکدر **بیرنکی و دیوانه گی پیشه بگیرم** معنا بودر که بیرنک
اولمقلغی ودیوانه لکی اوکه دوتارم **تا چند خود آزاد و خردمند توان**
**بود** معنا بودر که حتی نجه یه دک آزاد وخردمند ممکندر اولمق یعنی مراد
تابکی آزاده وخردمند اولایم امدن گیرو دیوانه لک طلب ایتدوکنی
بیان ایدر **در زنک غرور رفتم از این راحت و آرام** معنا بودر که بو راحت
وآرامک حجابندن آشاغه گیتدم یعنی راحت وآرام اولدوغمدن زیاده
حجابه دوشدم دیمکدر زیرا که **دردی نه بلای نه چنین چند توان بود**
معنا بودر که بر دردی یوقدر وبر بلا یوق بو نجلین نجه یه دک ممکندر اولمق
یعنی مراد اهل عشق راحت اولمق جایز اولمدوغنه بناء درد وبلا طلب
ایتدوکنی بیان ایدر **یعقوب مده دل بجگر گوشه مردم** معنا بودر که
ای حضرت یعقوب جگر گوشهٔ مردم اولن حضرت یوسفه گوکل ویرمه **تا**
**چند اسیر غم فرزند توان بود** معنا بودر که حتی نجه یه دک فرزندک

غمنک



غمنک اسیری ممکندر اولمق یعنی دعوای عشق محبت الله ایدن عاشق
اسیر غم فرزند اولمق جایز دکلدر زیرا که بر گوکلده ایکی محبت اولمز دیمکدر
**گر مژدهٔ الماس دمادم برسانند** معنا بودر که اگر الماسک مژده سنی
دمادم ایشدرجک اولورلرسه **صد سال بیک زخم تو خرسند توان بود**
معنا بودر که یوز ییلنک بر زخمکله قانع ممکندر اولمق یعنی اگر مژدهٔ
الماس ویررلرسه محبوبک اوردوغی زخمک بر سبیله یوز سنه یه دک ایتمک
ممکندر زیرا که الماس اولدقدنصکره زخمی ایو ایتمک احتمالی یوقدر دیمکدر
**عرفی بکش این زهر تهی کرمکنی جام** معنا بودر که ای عرفی بو زهری چک
اگر جامی بوش ایتمیجک اولورسن **تاکی چو مگس بر اثر قند توان بود**
معنا بودر که حتی نجه یه دک مگس گبی شکرک آردنجه ممکندر اولمق یعنی جام
زهری نوش ایله ومگس گبی قندک اثرنجه وارمه دیمکدر **عشق اگر مرد ست**
**مردی تاب دیدار آورد** معنا بودر که عشق اگر مردانه ومرد ایسه دیدار
محبوبه طاقت گتورر **ورنه چون موسی بسی آورد و بسیار آورد** معنا
بودر که یوقسه حضرت موسی گبی چوغنی گتوردی وچوغنی دخی گتوردی دیمکدر
حضرت موسینک رؤیت طلب ایتمسنک احوالی اربابنه معلوم اولدوغنه
شرح اولنمدی یعنی مراد بهر عشق تاب دیدار گتورمدوکنی بیان ایدر **تا فربه**
**ابلهان زاین متاع ردی دوست** معنا بودر که محبوبک یوزینک متاعی
اوستنه حتی احمقلری یلدمق ایچون **آسمان پیش تو یوسف را ببازار**
**آورد** معنا بودر که ای محبوب دلال آسمان سندن اول یوسفی بازاره

کتورر یعنی ابلهلری یلدمق ایچون حضرت یوسفی سنی دیو دلال آسمانه بازارا
کتورب فروخت اسر مراد مبالغه اوزره حسن محبوبا مدحدرکه یوسفدن
تشخیص اولنمدوغنی بیاندر مکذر ز دار الشفای عشق کز بهر علاج معنا
بودرکه عشقک دار الشفاسندن نجه کم علاجدن اوتری بر نفس آید
مسیح اینجا و بیمار آورد معنا بودرکه حضرت مسیح بر طبیب حاذق ایکن
هردم بو دار الشفایه کلور و یا نیجه خسته کتورر یعنی مراد دار الشفای
مدحدر مو بمویم دوست شد ترسم کز استیلای عشق معنا بودرکه وجودم
مو بمو محبوب اولدی خوف ایدرمکه غلبهٔ عشقدن یک انا الحق کوی
دیکر بر سر دار آورد معنا بودرکه بر غزی انا الحق سویلینی دارک باشی
اوستنه کتورر یعنی آنجق منصور ایدی انا الحق سویلدوکندن داره
چکلدی فاما خوف ایدرمکه غلبهٔ عشق بنی دخی داره کتوره زیرا که وجودم
مو بمو محبت الله ایله دولمشدر دیمکدر بسکه زخم غمزه خوردم زمین تربتم
معنا بودرکه بر غمزه نک زخمنی چوق یدم زمین تربتم خرمن خنجر بجای
بوتهٔ خار آورد معنا بودرکه بوتهٔ خار یرنه خرمن خنجر کتورر یعنی مراد
مبالغه اوزره زخم خنجر غمزه یدوکنی بیاندر کافری دان عشق را از
شغل من کردار بهد معنا بودرکه عشق کافرلک بیل اکر بنم شغلمدن
خلاص اولجق اولورسه یعنی عشق بنم کارمدن خلاص اولمق احتمالی
یوقدر زیرا که کردن روح القدس در قید زنار آورد معنا بودرکه
روح القدسک بوینی عشق زنارک بندنه کتورر بو تقدیرجه عشق بنم
شغلمه

شغلمه‌دن نجه خلاص اولور اولمز دیمکدر مراد عشقله مشغول اولدوغنی
بیاندر ای که عرفی را مسلمان خوانده اورا بکاد معنا بودرکه ای
اول کیمسه که سن عرفی اول زاهد خوشک دربا کارا اولن مسلمانلردن عد
عد ایلدک قضیه او یله دکل عرفینک وجودلی قازیکه تا ز کفر آباد
دل بتهای پندار آورد معنا بودرکه حتی کفردن آبادان اولن کوکلنه
زعم و پندار بتلرنی کتورر دیمکدر معنای تصوفیسی اربابنه معلوم
اولدوغنه شرح اولنمدی و علی الخصوص که بو مضمونده اولن [تصوفیه]
ابیاتلرک شرحی یقارولی جزلرده چوق مرور ایتمشدر مراد دیت
کز داروی راحت رنش میکردد معنا بودرکه بنم بر دردم واردرکه
راحتلک معجوننه پاره اولور یعنی مراد مبالغه اوزره دردنک
شدید اولدوغنی بیاندرکه راحتلک داروسندن بو حاله کیرنجه غیری
داروی بینجه نه حاله کیردوکنی وار بوندن قیاس ایله دیمکدر بو
تقدیرجه فلک بیهوده بر کرد دکان خویش میکردد معنا بودرکه بنم
دردمکه داروی راحتدن بو حاله کلنجه اول دردده حکیم فلک معالجه
ایتمکدن اوتری بوش یره اوز دکاننک اطرافنی دولانور دیمکدر
یعنی مراد دردی دواپذیر اولمدوغنی بیاندر ببین کز نشتر مژکان
او بختم چه پیش آورد معنا بودرکه کورکه اول محبوبک کرپکی نشترندن
بنم بختم نه اوکه کتوردی یعنی نه طرفه حال ظهور ایلدی که موی بستر سنجاب
بر من نیش میکردد معنا بودرکه سنجاب دوشکک مویی بنم اوزرمه

229

نیش اولور یعنی وجودم نه مرتبه مجروح اولمق وار در که بستر سنجاب بو
قدر ملایم و نازک ننه ایکن بکا نیش کبی کلور دیمکدر مراد وجودنده
اولن جراحاتک چوقلغنی بیاندر **بنوعی دیده ام از گریه بسیار نازک**
**شد** معنا بودر که چوق گریه ایتمکدن بنم کوزم بر نوعیله نازک اولدیکه
**که گر بر لاله و ریحان کشایم ریش میکردد** معنا بودر که اگر اول کوزمی
لاله و ریحانک اوزرنه آچجق اولورسم یاره اولور یعنی مراد مبالغه اوزره
گریه بسیاردن کوزی نه مرتبه ضعیف و نازک اولمق وار در که لاله و ریحان
کبی لطیف شکوفه نک اوزرنه آچلوب بندغی زمان تحمل ایتمیوب مجروح
اولدوغنی بیاندر **فلک چندان تنک مایه است با این کرم بازاری**
معنا بودر که فلک اول قدر آز سرمایه لیدر که بو قدر اشیجی بازار لغیله
یعنی بو مرتبه قز غنی مشتری ایکن **که بکیجو عافیت گر بخشدم درویش میگردد**
معنا بودر که اگر بکا بر اربه مقداری راحتلک احسان ایده جک اولورسه
خزانی اولوب درویش بینوا اولور یعنی مراد فلک کندونک حقنده
بو مرتبه بخیل اولوب بر آربه مقداری عافیت و یرمدوکنی بیاندر
**دل گم گشته ام گویا دیگر در سینه باز آمد** معنا بودر که بنم ایتمش اولنی
کوکلم کویا که ینه سینه یه کیرو کلدیکه **که چون صفهای مورم درد و غم در**
**پیش میگردد** معنا بودر که درد و غم بنم اوکمده قارنجه صفلری کبی اولور
یعنی مراد درد و غمک کندونک کوکلنه زیاده مشتاق اولدوغنی بیاندر
**ندانم عرفی این غم دوست را از کجا آورد** معنا بودر که بلمزمکه عرفی
بو غم



بو غم دوست اولمغی بزدن کتوردیکه **که درد نباله غمهای بیش از پیش**
**میگردد** معنا بودر که غملرک آرد نده زیاده زیاده دن اولور یعنی غم
غم آردنجه زیاده اولوب گروه گروه تهنیه ویرمکه کلورلر که ای عرفی
چشم روشن باد الحمد لله ینه دل گم گشتک یرنه کلدی دیمکدر مراد مبالغه
اوزره غم دوست اولدوغنی بیاندر **در چمن حور وشان انجمنی ساخته اند**
معنا بودر که حوری وش اولن محبوبلر چمنده بر مجلس دوزمشلردر
**در چشم بد دور بهشت چمنی ساخته اند** معنا بودر که یارب کوز بعید
اولسونکه چمنه منسوب اولن جنتی دوزمشلردر یعنی مراد محبوبلرک چمنده
جمعیت ایدوب مجلس قوردقلرن بیاندر **نه نشنید دل این طایفه در**
**قصر بهشت** معنا بودر که بو طایفهٔ محبوبانک کوکلی بهشتک کوشکنده
اوتورمز زیرا که **که بمعمورهٔ دلها وطنی ساخته اند** معنا بودر که
کوکللرک معموره سنده بر وطن دوزمشلردر آنجق محبوبلر معمورهٔ دلده
قرار ایدرلر بو قدر قصر بهشتده اوتورمزلر دیمکدر یعنی مراد محبوبلرک
مکانی معمورهٔ دل عاشق اولدوغنی بیاندر **چون بسنجند بفرهاد مرا**
**یا مجنون** معنا بودر که بنی فرهاد دله و یا خود مجنونله بر ابر طوتوب اراتارلر
**که که بیازیچه هریک سخنی ساخته اند** معنا بودر که بونلرک هر بر نک
اویونیله بر سوز دوزمشلردر یعنی مراد کندو یی فرهاد دله مجنوندن زیاده
صاحب عشق اولدوغنی بیاندر **جنتها سوخته اند اهل بهشت از غیرت**
معنا بودر که اهل جنت غیرتلرندن آرقه لرنده اولن حله لری یاندرمشلردر

**تا شهیدان تو خونین کفنی ساخته اند** معنا بودر که ای محبوب جفا پیشه سنک
درد عشقکدن شهید اولنلر برقانلو کفن دوزمشلر در یعنی مراد کفن
شهیدک لطافتن بیان ایدر **تیر آن غمزه حلالست دلی جمعی را** معنا
بودر که اول غمزه نک اوقی حلالدر فاما اول بر کروهه حلالدر که
**ز دل جامه و از جان بدنی ساخته اند** معنا بودر که کوکلدن جامه
و جاندن بر بدن دوزمشلر در یعنی مراد محبوبک تیر غمزه سن مدح در که
هر وجوده اورلمغه لایق دکل ایدوکن بیان ایدر **ای برهمن منکر معبد
صوفی در یاب** معنا بودر که ای برهمن صوفینک عبادت خانه سنه
بغمه آکله که **کین طرف بتکده و برهمنی ساخته اند** معنا بودر که بو
صوفینک عبادت خانه سی طرفی بتخانه در و بر برهمن دوزمشلر در تصوف
معناسی اربابنه معلوم **دل شهید غم او بود که از شهر وجود** معنا
بودر که کوکل اول محبوبک غمنک شهیدی اولدیکه وجود شهرندن **آمد
آوازه که جانی و تنی ساخته اند** معنا بودر که آوازه کلدیکه ای شهید
غم صاحب جان و تنک ضایع اولدوغنه غمناک اولمه که آنک بدلنه
بو عالم وجودده بر جان و بر تن دوزمشلر در دیمکدر یعنی مراد شهید
غم محبوب اولنک رتبه سن بیان ایدر **لذت شعر تو عرفی بهمه عالم کفت
که زنها مایل شیرین دهنی ساخته اند** معنا بودر که ای عرفی سنک شعرنک لذتی جمله عالم دیدیکه
معنا بودر که سنی بر شیرین دهن اولن محبوبک
مایلی دوزمشلر در اول سببدن سنک شعرک بویله لذیذ در دیمکدر یعنی مراد

شعرنک



شعرنک لذیذ اولدوغن بیان ایدر **زفتنه دل و جانم پیاله در دستند** معنا
بودر که بنم دل و جانمک فتنه سندن پیاله الده در لر یعنی اللرنده پیاله
دوتمشلر در زیرا که **کز ناز و غمزه ز تأثیر صحبتش مستند** معنا بودر که
محبوبک نازی و غمزه سی بنم دل و جانمک فتنه سنک صحبتنک تأثیرندن
سرخوشدر لر یعنی مراد مبالغه اوزره دل و جانده اولن فتنه نک
تأثیرن بیان ایدر که ناز و غمزه کندونک تأثیرندن مست اولوب ایما اللرنده
پیاله طوتدوغن بیان ایدر **چگونه می بمیان آورم درین مجلس** معنا بودر که
بو مجلسده شرابی اورتالغه نچه کتوریمکه **که باده حوصله سوزست و جمله
بد مستند** معنا بودر که باده حوصله یاندریجیدر و ارباب مجلس جمله سی
بد مستدر لر دیمکدر **کدام بزم بچیدم که تنک حوصلکان** معنا بودر که
قنغی مجلسی که دوشردم طار حوصله اولنلر **که بوی می بشنیدند و توبه
شکستند** معنا بودر که شرابک رایحه سنی استماع ایتدیلر و توبه صندر
دیلر یعنی قنغی مجلسیکه طرح ایتدمسه طار حوصله اولنلر باده نک رایحه سنی
آلدقلری کبی طاقت کتورمیوب توبه شکست ایتدیلر دیمکدر مراد تنک
حوصله توبه طوتمدوغن بیان ایدر **بکو بتجربه جامی بده که شنیدم** معنا بودر که
بر جامی ویرده تجربه ایله سویله که استماع ایتدمکه **که شیشه که شکستند باز
بپیوستند** معنا بودر که بر شیشه که شکست ایده لر و بغلیه لر یعنی بر شیشه
خاطریکه شکست ایده لر آیروق درست اولمق احتمالی یوقدر دیمکدر
**هلاک صحبت رندان بی شر و شورم** معنا بودر که رندانک شر و شورسز

اولنی صحبتنك هلاكیم یعنی آنلرك صحبتلرینه مفتون وحیرانم زیرا كه بوی
می نشنیدند و تا ابد مستند معنا بودر كه باده نك رایحه سنی استماع ایتمشلردر
وتا ابد الآباده واربنجه دك مست لا یعقل دورلر یعنی مراد صحبت رندانی
مدحدر زنند طعنه بجشو بهشت جویان را معنا بودر كه روز محشرده طعنه
اورورلر جنت طلب ایدنلره وبویله دیرلر كه این كروه رعایای همت
پستند معنا بودر كه بو جنت طلب ایدن كروه آنجق اولنی همتنك رعایالری بدر
یعنی مراد كندی عالی همت اولوب رؤیة الله طلب ایتدوكنی بیان ایدر بیا
بدیر مغان آبرو مبر عرفی معنا بودر كه دیر مغانه كل ای عرفی آب
رویی ایلتمه زیرا كه كه ازبرون و درون دربروی ما بستند معنا بودر كه
طشره دن واچرودن قپویی بزم یوزمزه بغلمشلردر یعنی بزه فتح و
فتوح آنجق دیر مغانده اولور والا آخر قپوده مرادجز فتح اولمز دیمكدر
دلخسته كان كه بسته تدبیر می شوند معنا بودر كه خسته دل اولنی عاشقلر
كه تدبیر وعلاجك پای بندی اولورلر فاما نارسته از كمند بزنجیر می شوند
معنا بودر كه دلخسته لك كمندندن خلاص اولمدن تدبیر وعلاجك زنجیرنده
اولورلر یعنی مراد تدبیر وعلاجه مقید اولنی دلخسته لره دخلدر خوابی
ندیده اند كه میمون اثر بود معنا بودر كه بر واقعه كورمدیلر كه مبارك
اثرلی اوله آنانكه پای بسته تعبیر می شوند معنا بودر كه اول كیمسه لر كه
تعبیرك پای بسته سی اولورلر بو جنس آدملر اصلا بر مبارك اثرلی واقعه
كورمك احتماللری یوقدر دیمكدر یعنی مراد اهل تعبیرك واقعه سی مبارك

اثر



اثر ویكلدر دیمكدر زیرا احتمالدر كه رؤیای صالحه اولمیه تعبیرده خطا ایتمش
اولور بركی زبوستان خراب نچیده اند معنا بودر كه خرابلق بوستاننده
بر یبراق دخی دوشرمدیلر جمعی كه سایه كستر تعمیر می شوند معنا بودر كه
اول بر جماعتكه تعمیر ایتمكك سایه كستری اولورلر یعنی وجودلرینی تعمیرله
مقید اولنی جماعت خرابلق بوستانندن بر برك دوشرمكه قادر اولمز
زیرا كه بونلر وجودك خراب اولدوغنده نه مرتبه خزاین اولدوغنه
واقف دكلدر دیمكدر این ناوك از كمان كه آمد كه هرطرف معنا
بودر كه بو ناوك عجبا قنغی محبوبك كمانندن كلدیكه هرطرف صید افكنده
نشانه این تیر می شوند معنا بودر كه شكار اوروجیلر بو ناوكك نشانه سی
اولورلر كه قوی بو كلن ناوك بزه دكسون دیرلر یعنی مراد ناوك محبوبی
مدحدر این فتنه از كجاست كه مستان شیر كیر معنا بودر كه بو فتنه
نیردندر كه ارسلان طوتیجی سرخوشلر كردن نهاده بسته زنجیر می شوند
معنا بودر كه كردن نهاده اولدوغی حالده زنجیرك بغلیسی اولورلر یعنی
مراد مبالغه اوزره فتنه نك شدید اولدوغنی بیان ایدر این شاهباز
كیست كه در صیدكاه او معنا بودر كه بو قنغی محبوبك دوغانیدر كه
بو دوغانك اوكاهنده مرغان بال بسته هوا كیر می شوند معنا بودر كه
قنادی بغلو اولنی قوشلر هوا طوتیجی اولورلر یعنی هوایه پرواز ایدرلر
بو دخی اوزره كه بو لاكی بز بو محبوبك دوغاننك شكاری اولیدق
مراد مبالغه اوزره محبوبك دوغاننی واوكاهنی مدحدر عرفی چه حاجت

**که در شهر محبت** معنا بودر که ای عرفی بو نه عجیب و غریب حالتدر که زهم
بختمزک شهرنده **نازاده کودکان برحم پیر می شوند** معنا بودر که هنوز
دوغمه مش اوشقلر رحمها درده قوجه اولورلر یعنی مراد شهر بختمزک حالتی
بیاندر **گر نیم قطره می زدهان سبو چکد** معنا بودر که اگر سبودن یارم قطره
می محبت طاملیجق اولورسه **بال فرشته فرش کنم تا برو چکد** معنا بودر که
فرشته نک قنادنی فرش ایدرم حتی اول یارم قطره می آنک اوستنه طاملیه
یعنی مرادی محبته اولان تعظیمی بیاندر **امید در ابکش بجفای که تا ابد**
معنا بودر که درونکده اولان امیدی بر جفا ایله اولدر که تا ابد الآباده
وارنجیه دک **اشک حسبت از مژه آرزو چکد** معنا بودر که حسبت
اشکی آرزونک مژه‌سندن طاملسون یعنی درونکده اولان امیدلری
جفا ایله هلاک ایله امیدا ول دیمکدر زیرا که ارباب عشق اصلا بر شیئه امید
وار اولمز بلکه امید وار اولمق اهل دنیانک کاریدر **بعد از هلاک اگر**
**بفشارند خاک من** معنا بودر که هلاک اولدقدنصکره اگر بنم تپراغمی
صیقجق اولورلرسه **هم خون دل تراود و هم آبرو چکد** معنا بودر که هم
کوکل قانی ترشح ایدر و هم آبرو طاملر یعنی مراد بعد الهلاک بنم کندوده
بو حالتلر بولندوغنی بیاندر **آن تشنگی بعیش فروشم که تا ابد** معنا
بودر که عیش و عشرته اول صوسزلغی بیع ایدرمکه تا ابد الآباده وارنجیه دک
**آب حیات از دم شمشیر او چکد** معنا بودر که آب حیات اول صوسزلغک
قلیجنک قانندن طاملر یعنی مراد مبالغه ایله زیاده تشنه لکنده اولنی حالاتی
بیاندر

233

بیاندر **عرفی در ابنوحه که بسیار بیغمم** معنا بودر که ای عرفی نوحه ایتمکله
کلکه زیاده سیله بی غم اولمشم **باشد ز دیده قطره اشکی فرو چکد**
معنا بودر که اولا که سنک نوحه‌ک سببیله کوزدن قطره اشک آشاغه
طامله یعنی مراد گریه طلب ایتدوکنی بیاندر **چه فتنه در دل آن عشوه**
**ساز میکذرد** معنا بودر که اول عشوه دوزجی محبوبک کوکلنده
عجبا نه فتنه کچر که **که گرم روی بر اهل نیاز میکذرد** معنا بودر که
حرارتلی یوزیله اهل نیازک اوزرنه کچر دیمکدر یعنی مراد محبوب
عشاقنک یانندن غضبیله کچدوکنی بیاندر **درین غمم که مبادا**
**نگردش بضمیر** معنا بودر که بو غمده یم که اول محبوب خاطرم کچتورمدیکم
ایچون اولمیه که **چو حرف اهل دل از امتیاز میکذرد** معنا بودر که
اهل دل اولان اربابک کلاملری کبی ممتاز اولدوغندن کچر یعنی خیالنی
ضمیرمده نقش ایده مدم بو غمده یم که اهل دلک کلام فصاحت و بلاغت
ممتزوجلری زیاده دشوارلغندن خاطرده قرار طوتمدوغی کبی بو
خیال محبوب دخی قرار طوتمیوب ضمیرمدن چقوب کیده دیمکدر **بدل**
**گذشت و با آنکه عمرها بگذشت** معنا بودر که ای محبوب کوکلده کچدک
و بونک برله که عمرلر کچدی یعنی ای محبوب سن بر عالیجناب ایدکه ابتدای
حالمزده خیالکی دخی قویمز ایدک کوکلمزدن کچه فاما حالا عمرمزک آخره
یتشدی بو دفعه خیالک کوکلمزدن کچمکه باشلدی ولکن **هنوز دل ز بر**
**جان نیاز میکذرد** معنا بودر که هنوز کوکل جانک حضورندن

نازله مجبور یعنی کوکل جاندن نازله مفارقت ایدوب آیرلیور که محبوب
بنم اوزره مدن مرور ایلدی مراد خیال محبوب آخر عمرنده آنجق کوکلنه
کلدوکنی بیان ایدر بشهر عشق بنازم که ساکنانش را معنا بودر که عشقک
شهرینه حیرانم که اول شهرده ساکن اولنلرک تمام عمر بعجز و نیاز میگذرد
معنا بودر که تمام عمرلری عجزله و نیازله کچر یعنی مراد شهر عشقده عمرلری
ذوق و صفا ایله محبوب کیمسنه اولمدوغنی بیان ایدر بغیرتم که ز تغییر رنگ
ی یابند معنا بودر که غیرتده یم که رنگک تغییر اولمسندن بولورلر کهی
که در دلم آن دلنواز میگذرد معنا بودر که اول بر وقت که اول دلنواز
اولن محبوب بنم کوکلمده کچر یعنی اول دلنواز اولن محبوب بنم خاطرمدن
کچدوکی کبی رنگم متغیر اولور بو دفعا غیرت ایدرم که رنگمک تغییر اولدوغندن
بلورلر که محبوب دلنواز بنم خاطرمدن کچمشدر مراد محبوب کوکلنه کچدوکی
وقت رنگی تغییر اولدوغنی بیان ایدر خراب دلها حالی ببین که آن مغرور
معنا بودر که کوکللرک حالنک خرابلغنی کور که اول مغرور اولن محبوب
بعهد حسن و جوانی زناز میگذرد معنا بودر که عهد حسن و جوانیده
نازدن کچر یعنی اصل نازک زمانی عهد حسن و جوانی وقتیدر فاما بزم
محبوبمز حسن جوانلق زماننده بزلره ناز ایتمیور دیمکدر زیرا که ناز محبوبلرک
نکته پایه سنده در و یا خود معنا بویله دیمک اولا که بزم محبوبمز کمال غرورندن
حسن و جوانلق زمانینی جمله دن ناز ایتمک اوزره کچردی دیمکدر عنان
دین و دل آنجا ز کف رود عرفی معنا بودر که ای عرفی دینک و کوکلک

عنان



عنان اختیاری اول مکانده الدن کیدر که که آن کرشمه باین ترک
تازمیگذرد معنا بودر که اول عین کرشمه اولن محبوب بو ترک تازله
کچر یعنی مراد محبوب بر کرشمه کچدوکی مکانده دل و دینک کفنده عنان
اختیار قالمدوغنی بیان ایدر چنانکه در چمن باده خس نمیگنجد معنا بودر که
آنجلاین که باده نک چمننده خار و خس صیغماز یعنی چمن باده یه خس صیغمادوغی
کبی بباغ عشق گیاه هوس نمیگنجد معنا بودر که باغ عشقده دخی هوا
و هوس گیاهی صیغماز یعنی مراد باغ عشقده هوس و آرزو برکی و باری
اولمز دیمکدر ززخم ناوک درد تو لذتی گیرم معنا بودر که ای محبوب
سنک دردنک ناوکنک زخمندن بر لذت طوترم که یعنی بر لذت آلورم کم
که آن بحوصلهٔ ذوق کس نمیگنجد معنا بودر که اول لذت کیمسه نک
ذوقنک حوصله سنه صیغماز یعنی مراد بکا مخصوصدر دیمکدر از آن دلم
بهم ترکان تندخو طلبند معنا بودر که تندخو اولن ترک محبوبلری بنم
کوکلمی اول سببدن اوتری استرلر که که در حوالی آتش مگس نمیگنجد معنا
بودر که آتشک حوالیسنده مگس صیغماز یعنی ترکان تندخو سایر عشقک
کوکللرنه طالب اولمیوب بنم کوکلم طالب اولدقلرنک حکمتی بودر که آنلرک
کوکللری مگس پایه سنده در و کندونک تندخولری آتش منزلنده در
مگس ایسه حوالی آتشده دورمغه قادر دکلدر فاما بنم کوکلم مرغ سمندر
کبیدر آتشدن احترازی اولمدوغنه ترکان تندخو بنم کوکلمی استرلر دیمکدر
نکو بباغ ای و دلکشایی بین معنا بودر که دیم که باغ بهشته کلده

دلکش اولمقلغی کورنمز اگر که **بلبل دل من در قفس نمیگنجد** معنا بودرکه
بنم کوکلم بلبلی قفسده صغماز یعنی آزاده اولمغه آلشمشدر باغ بهشت
کندویه قفس کبی کلور دیمکدر **صباح وشام دران کوچه میکشد عرفی**
معنا بودرکه عرفی اول کوچه ده صباح واخشام باده نوش ایدرکه
**که ترس شحنه وبیم عسس نمیگنجد** معنا بودرکه خوف شحنه وبیم عسس اول
کوچه یه صغماز یعنی مراد هر کوچه ده میکش اولمز دیمکدر **کسی که روز حریم**
**رضا نمی آرد** معنا بودرکه برکیمسه که یوزنی رضا حرمنه دوغری کتورمدی
**نوید وصل بوی صبا نمی آرد** معنا بودرکه مژده وصلی اول حریم
رضایه یوزنی کتورمینی عاشقه دوغری صبا روزکاری کتورمدی یعنی
مژده وصلی بادصبا اول عاشقه دوغری کتوررکه حریم رضایه تسلیم اولوب
اجابت یوزنی اول حریمک آستانه سوره دیمکدر **کسی ز زمرهٔ ارباب**
**دل ندار دراه** معنا بودرکه ارباب دلک زمره سنه برکیمسه یول طوتمز
**که تحفهٔ ز نعیم بلا نمی آرد** معنا بودرکه نعیم بلادن بر تحفه کتورمدی
یعنی زمرهٔ ارباب دله اول کیمسنه یول ایلتوب داخل مجلسی اولورکه
نعیم بلادن الندە بر تحفه ویادکار دست آویزی اوله والا هر کس اول
زمره یه یول ایلتمکه قادر دکلدر دیمکدر **بآب عشق بنازم که هر کسی**
**دل را** معنا بودرکه عشقک صوینه نازلنورم که هرکیمسه که کوکلنی **برد**
**بچشمهٔ ادب صفا نمی آرد** معنا بودرکه اول صویه ایلته صفاسز کتورمدی
یعنی آب عشقه حیرانم که هر تشنه لب اولن عاشق که کوکلنی آنک چشمه سنه ایلتدی

البتده

البتده کوکلنی قاندرب بر صفا ایله کتورر دیمکدر **کسی دیگر زکه جوید**
**کلید گنج مراد** معنا بودرکه مراد ومقصود خزینه سنک کلیدنی غیری
برکیمسه دن کیم طلب ایدرکه **که قرب عجز وقبول دعا نمی آرد** معنا بودرکه
قرب عجز وقبول دعا کتورمدی یعنی گنج مرادک کلیدنی انجق عاجز و
فرومانده اولمق تقربیله دعانک قبول اولمسی کتورر والا بو قرب
عجزی وقبول دعایی کتورمینی آدم غیری کیمسه دن گنج مرادک کلیدینی
نیجه طلب ایدر ایتمز دیمکدر ویاخود معنا بویله دیمک اولاکه کلید گنج
مرادی قرب عجزله قبول دعا که کتورمکه قادر اولمدی آخر کیمسه دن کیم
طلب ایدر ایتمز زیرا که بونلر کتورمکه قادر اولمینجه آخر کیمسه کتورمکه قادر
اولمز دیمکدر **بعالمی کندم آفتاب فتنه کباب** معنا بودرکه فتنه کونشی
بنی بر عالمده کباب ایدرکه **که کس پناه بظل هما نمی آرد** معنا بودرکه
همانک کولکه سنه کیمسه پناه کتورمدی یعنی اول بنی حرارتندن کباب
اولدوغم فتنه خورشیدنک طلوع ایتدوکی عالمک لطافتنی واربوندن
قیاس ایتکه اول عالمک خورشیدنک حرارتندن اجتناب ایدوب ظل
همایه پناه کتورمدیلر بو سببدن اوتریکه بولاکه اول کونشک حرارتی
کندولرنی دخی کباب ایده دیمکدر **دل اجل شکند ورنه کو دمی کز دست**
معنا بودرکه اجلک خاطری شکست اولوریوقسه قنی بر نفسکه محبوبدن
**هزار قافلهٔ جان صبا نمی آرد** معنا بودرکه بیک جان کاروانی صبا
روزکاری کتورمدی یعنی اجلک کوکلی شکست اولوریوقسه هر نفسده

باد صبا محبوب طرفندن بزلره بیك جان قافله سنی کتورر فاما اینه زنده لك
عرض ایتمز زیرا که اجلك اعتقادی بونك اوستنه در که آیروقا بزده
جان قالمدی بوده فقا بزلر باد صبا کتوردیکه قافلهٔ جانیله زنده لك عرض
ایتسك اجلك خاطری شکست اولمق لازم کلور دیمکدر **از آن بمیکده**
**برگشتم از حرم کاینجا** معنا بودرکه اول سببدن اوتری حرم طرفندن
میکده یه دوغری دوندم که میکده یه **کسی کرشمهٔ زرق و ریا نمی آرد**
معنا بودرکه برکیمسه کرشمهٔ زرق و ریا کتورمدی یعنی ریا انجق حرمده
اولور و الا میکده ده ریا اولمز دیمکدر **نگفته شکر تو عرفی نمیشود**
**تسلیم** معنا بودرکه ای محبوب عرفی سنك نعمتلك شکرینی دیمدی تسلیم
اولمز **مگر که رسم شهیدان بجا نمی آرد** معنا بودرکه مگر شهیدلرك عادتنی
یرینه کتورمدی زیرا که شهیدلرك رسمی بودرکه نعمت شهادته واصل
اولدقلری زمان شکر ایدرلر فاما ای محبوب سنی عرفی شهید ایلدك
ولکن عرفی اول نعمته هنوز دخی شکر ایتمه مشدر تسلیم روح ایتمز و یاخود
عادت شهیدانی یرینه کتورمز دیمکدر **کرم دعای ملك خاك ره گذر**
**باشد** معنا بودرکه اکر ملایکه نك دعاسی بنم خاك رهکذارم اولمجق
اولورسه **بهر کجا که نهم پای نیشتر باشد** معنا بودرکه هر نه یره که آیاغمی
قویام اول خاك ره اولن دعا آیاغمك آلتنده نشتر اولور یعنی مراد
طالعندن شکوادر **در آفتاب گذشت بخت من همه عمر** معنا بودرکه بنم
جمیع عمرمده کونشده کشت و کذار ایدر **نیافت سایهٔ نخلی که بارور باشد**

معنا بودرکه بر

معنا بودرکه بر تازه نخلك کولکه سنی بولمدیکه میوه لی اوله یعنی مراد بختنك
حالنی بیان ایدر **امید عافیت از مردن است و میترسم** معنا بودرکه راحتلك
امیدی انجق هلاك اولمقدندر و خوف ایدرم که **که مرگ دیگر و آسودگی**
**دیگر باشد** معنا بودرکه اولم غیری اوله و آسوده لك غیری اوله یعنی
بنم امیدم بودرکه مادامکه صحتده یوز بزلره عافیت یوقدر فاما
امیدوارم که بعد الموت عافیته نایل اولوب بو جفادن خلاص اولق
ولکن طالعمزك بدلکندن خوف ایده یورزکه اولم بنم دیدوکمز اولم
اولمیه و راحتلك بنم استدوکمز راحتلك اولمیه دیمکدر یعنی مراد
عافیتدن نا امید اولدوغنی بیان ایدر **بده بشارت طوبی که مرغ همت**
**ما** معنا بودرکه درخت طوبانك مژده سنی ویرمکه بنم همتمز قوشی **بر آن**
**درخت نشیند که بی ثمر باشد** معنا بودرکه اول درختك اوزرینه
اونورر که میوه سز اوله یعنی مراد مرغ همتی درخت طوبایه قوندوغنی
بیان ایدر **بآستین جگر تشنگان نگرد خشك** معنا بودرکه جگری آتش
عشقدن پر حرارت اولوب صوسز اولنلرك باد آستینیله قوری
اولمق احتمالی یوقدر **ز آب دیدهٔ ما دامنی که تر باشد** یعنی بودرکه
اول بر اتك که بنم آب دیده مزدن یاش اوله باد آستینیله خشك
اولمز دیمکدر یعنی مراد آب دیده سنك چوقلغنی بیان ایدر **ببال خویش**
**منازای هما بگلشن عشق** معنا بودرکه ای مرغ هما کندی قنداکله
کلشن عشقده افتخار ایدوب نازلنمه زیرا که **درین چمن قفس مرغ بال و**

**پر باشد** معنا بودر کە بو چمن عشقدە مرغک قفسی یینە بال و پری اولور
یعنی بال و پری وار ایکن ینە پروازە مجالی اولمدوغندن کویاکە ینە
قفس ایچندەدر یعنی مراد کلشن عشقک حالتن بیان ایدر **تمام آتشم
و نالە بی اثر عرفی** معنا بودر کە ای عرفی وجودم تمام عین آتشدر
فاما نالە و فریادک اصلا تاثیری یوقدر **فغان دوزخیان الجا اثر باشد**
معنا بودر کە بو تقدیرجە اهل دوزخک فغان و فریادلرینە نە یردە
اثر اولور اولمز دیمکدر یعنی مراد وجودی پر آتش اولوب نالەسی بی
اثر اولدوغن بیان ایدر **آن مست ناز کر نکهش کین فرو چکد** معنا بودر کە
اول بادەء نازدن مست اولن محبوبکە آنک بقشندن کین و غضب آشاغە
طاملر **خون ترحم از دم شمشیر او چکد** معنا بودر کە ترحم قانی اول
محبوبک قلیجنک دمندن طاملر یعنی مراد مست ناز اولن محبوبک احوالن
بیان ایدر **دارم کمان کە نامەء عصیان شود سفید** معنا بودر کە کمانی
طوتارم کە نامەء عصیانم بیاض اولە **دە قطرە اشک اکر ز پی شست و شو
چکد** معنا بودر کە اکر اول نامەء عصیانی ییقیوب پاک ایتمکدن اوتری
اون قطرە کوز یاشی طاملیجق اولورسە نامەء عصیانم شبهەسز بیاض اولمق
مقرردر دیمکدر **احباب کل فشان بلب جویبار و من** معنا بودر کە
یاران جویبار کنارندە کل افشان اولمقدە و بنم **خونم ز دیدە جوش شود
بر طرف جو چکد** معنا بودر کە قانم کوزدن جوش و خروش ایدر و ایرمق
طرفنە دوغری طاملر یعنی مراد کوزندن خون جوش ایتدوکن بیان ایدر

من

237

**من تلخی از ملامت دشمن نمیکشم** معنا بودر کە دشمنک ملامت ایتمسندن
بن آجلق چکمزم زیرا کە **این شربت از دماغ مرادکلو چکد** معنا بودر کە
بو تلخ اولن ملامت شربتی دایما بنم دماغمدن طاملر یعنی مراد ملامت دشمندن
المزدە اولمدوغن بیان ایدر **عشق ارچنین شکنجە کند خون کاینات**
معنا بودر کە عشق اکر بو کبی عذاب و شکنجە ایدەجک اولورسە جمیع
مخلوق کاینانک قانی **آن مایە نیست کز دل موری فرو چکد** معنا بودر کە
اول سرمایە قدر یوقدر کە بر قارنجەنک کوکلندن آشاغە طاملر یعنی
اکر عشق بو نوع اکنلە و بویلە حلاوتلە شکنجە ایدوب جمیع کایناتی قتل ایدرسە
بو کایناتک قاننک سرمایەسی بر قارنجەنک کوکلندن طاملینی قان
سرمایەسی قدر اولمز دیمکدر و یا خود معنا بویلە دیمک اولا کە اکر عشقک
شکنجەسی بویلە بزە اولدوغی کبی بر مور ضعیفە اولجق اولورسە اول مورک
کوکلندن شول قدر قان طاملە یە کە جمیع کایناتک قانی اول مورک کوکلندن
طاملینی قانە برابر اولمیە بلکە ینە مورک قانی زیادە اولە دیمکدر مراد کمال
مبالغە او زرە شکنجەء عشقک شدید اولدوغن بیان ایدر و معنای ثانی معنای
اولدن مناسبجەدر **کر سر دهیم کریە ببینی کە اشک ما** معنا بودر کە اکر باشی
ویرەجک اولورسق اول زمان کورکە بزم اشکمز **تنها نە از مژە کە ز هر
تار مو چکد** معنا بودر کە یالکز آنجق مژکاندن دکل بلکە هر تار مودن
طاملر یعنی مادام کە صحتدە یوز آنجق مژکانمزدن کلور اشک چشممز فاما باشی
ویردکدن صکرە بو دفعە هر تار مویمزدن یاش طاملمغە باشلر دیمکدر مراد

مبالغه اوزره اشک دیده سنک چوقلغنی بیان ایدر عرفی بکاوش آمده
یا رب جهل که باز معنا بودر که عرفی قازنمغه کلدی ای بار خدا ایا
قویمه که کیرو انها که از دلم چکد ازکفت دکو چکد معنا بودر که اول
نکات غریبه لر و اول اسرار عجیبه لر که بنم کوکلمدن طاملر کلامدن
طاملمغه قویمه دیمکدر یعنی بنم وجودم ناخن عشقدن قازنمغه کلمشدر
و مرادم درونمده اولان اسراری لسانه کتوروب بیان ایتمک فاما ینه
ارباب ظاهردن خوف ایدوب کتورمکه قادر اولمیورم یا ربی سن بکا
هدایت احسان ایدوب قویمکه اول درونمده اولان اسرار لسانم اوزره
کلوب کلامده نمایان اوله دیمکدر از مرکه من آن عشوه نمارا که خبر
کرد معنا بودر که بنم هلاکمدن اول عشوه نما اولان محبوبه عجبا کیم خبر
ایتدی آن فتنه نماتم زده هارا که خبر کرد معنا بودر که اول ماتملر
اورجی فتنه صفت اولان محبوبه عجبا کیم خبر ایتدی یعنی مرادکندونک
هلاک اولمندن محبوبک خبردار اولدوغنی بیان ایدر افسانه غمهای تو
کوینند بنوحه معنا بودر که ای محبوب نوحه ایتمک سببیله سنک غمناک
حکایتنی دیرلر عجبا از درد دلم اهل عزا که خبر کرد معنا بودر که
اهل ماتمه بنم درد دلمدن کیم خبر ایتدی یعنی بکا تعزیه کلن اهل عزا
نوحه‌ها ایدوب سنک غمناک افسانه‌سنی سویلیورلر دیمکدر بودند
بهم کرم نکاه من و معشوق معنا بودر که محبوبک بقمه‌سیله بنم بقمم بربرلیه
برخوشنجه آشوب کرم نکاه اولمشدر ایدی فاما بیکانه که آموز حیارا

که خبر کرد



که خبر کرد معنا بودر که بیکانه لک اوکردجی حیایه عجبا کیم خبر ایتدیکه کلوب
محبوبله بزم کرم اولان نکاهمزه مانع اولوب آشنالغی قطع ایتدردی
دیمکدر کوینند که آشفتکی هست دران زلف معنا بودر که دیرلر که
محبوبک اول زلفنده پریشانلق واردر زین غم که خبر داد صبارا
که خبر کرد معنا بودر که بوزلفک پریشان اولمقلغی غمدنکه دایما زیاده
اولسون عجبا صبایه کیم خبر ایتدیکه کلوب اول زلفی پریشان ایتدی دیمکدر
خلد از تو بکیرند شهیدان محبت معنا بودر که ای محبوب محبتندن شهید
اولان عشاق سندن خلد برینی طوتمزلر یعنی جنته راضی اولمزلر عجبا از
جود تو این منت کدارا که خبر کرد معنا بودر که سنک سخی وتکدن بو
براوج کدایه کیم خبر ایتدی یعنی آنجق دیداره راضی اولورلر و الاخلد
برینه قناعت ایتمزلر دیمکدر در صومعه زهادنهان باده کشانند معنا
بودر که طایفه زهاد صومعه لرنده کزلجه باده نوش ایدرلر عجبا
از شیوه ما اهل ریارا که خبر کرد معنا بودر که بزم شیوه مزدن
اهل ریا اولان زهاده کیم خبر ایتدی تاکه آنلر دخی صومعه لرنده اوغرلجه
باده ایچمک باشلدیلر دیمکدر عرفی بتو رندان نه خم لطف نمودند
معنا بودر که ای عرفی رندلر سکا کوبک دبنی احسان ایتدیلر عجبا از
ترکیت اهل صفارا که خبر کرد معنا بودر که سنک خرنلق لغکدن
اهل صفایه کیم خبر ایتدیکه خم باده نک تلفنی سکا ویروب صافیسن کندولری
نوش ایتدیلر دیمکدر خوش آنکه چرتم از جلوهٔ جمال تو باشد معنا

بودرکه خوشدر اول ننه که بنم حیرتم سنک جمالنک جلوه سندن اوله
**بهجوم مستیم از بادهٔ وصال تو باشد** معنا بودرکه بنم مستلکمک هجومی
سنک وصالک باده سندن اوله بونلر غایتله خوش شیلردر دیمکدر
**چنین که حسن ترا فتنه دوست کرده ندانم** معنا بودرکه ای محبوب
سنک حسنکه فتنه بوبخلین دوست ایدنمشدر بلمزم که **که بهر اهل قیامت**
**چه درخیال تو باشد** معنا بودرکه اهل قیامت ایچون عجبا سنک خیالکده
نه واردر اوله تاکه فتنه بوبخلین دوست ایدنمشسن مکر مرادک قیامتده
دخی بوخلقی راحت ایتمیوب مفتون ایتمکدر مرادک دیمکدر **بوصل**
**چون بگذارد بحیرت تو اسیری** معنا بودرکه ای محبوب سنک وصلکه
نیجه سزاوار اولور اول بر حیرتده اولنی اسیرکه **که مانع نگهش بیم**
**انفعال تو باشد** معنا بودرکه اول اسیرک بقمه سنک مانعی سنک
منفعل اولمنک خوفی اوله یعنی بقمغه قادر اولمیه که بلکه محبوب بنم
بقمهدن منفعل اوله بوحالتی اولنی اسیر حیرت وصلکه نیجه لایق اولور
اولمز دیمکدر **زضعف خوش بهلاکم امید واری وترسم** معنا
بودرکه کمال ضعفمدن ای محبوب سن بنم هلاک اولمه خوش امید وارسن
فاما خوف ایدرم که **که زنده مانم وآن باعث ملال تو باشد** معنا
بودرکه بوضعفدن هلاک اولمیوب دری قالم وبنم اول دری قالمم
سنک ملالنکه سبب اوله زیراکه سن بو امیدده سنکه بنی بوضعفدن خلاص
اولورم بودخی اولمیوب بنه زنده قالنجه سنی ملول اولمق لازم کلور

دیمکدر



دیمکدر **دم وداع ندیدم کسی بحال تو عرفی** معنا بودرکه ای عرفی
وداع دمنده سنی حالده برکیمسه کورمدم **مگر کسی که دل ازجان کند**
**بحال تو باشد** معنا بودرکه مگر سنی حالده اول برکیمسه اولاکه کوکلنی
جانندن قوپارمش اوله ایشته اول کیمسه سکا بکزر زیراکه سن کوکلنی قوپاروب
محبوبه ویردک وجانکی تسلیم ایتدک دیمکدر **بیاکه نغمه کشان نفس**
**برنی بستند** معنا بودرکه ای طالب کل که نغمه کش اولنی حافظلر نفسلرینی
نایه بغلدیلر یعنی نایله نفس دم قویوب نغمه یه سرآغاز ایتدیلر **پیاله را**
**بلب شیشهای می** معنا بودرکه پیالهٔ باده نک شیشهلرنک طودوغنه
بغلدیلر یعنی بربوبله مجلس ترتیب ایتدیلر **دلی که مایهٔ آزادکیست بی**
**دردان** معنا بودرکه اول بر کوکل که آزادهلکک سرمایه سی ایدی
دردسز اولنلر اول کوکلی **بذوق سلطنت ملک روم وری بستند**
معنا بودرکه اقلیم رومک واقلیم ریک مملکتنک سلطنه تنک ذوقنه
بغلدیلر یعنی اکا برابر دوندیلر دیمکدر **بیا بملک قناعت که دردسر کشی**
معنا بودرکه ای طالب قناعت شهرینه کل که دردسر چکمیه سن **زقصهای**
**که تهمت پذیر حاتم بستند** معنا بودرکه اول بر قصهلردن که حاتم طائینک
تهمت قبول ایدجی بغلدیلر یعنی حاتمک بو قدر تهمت پذیر اولنی قصه
لرنی استماع ایدوب دردسر چکمیه کور ملک قناعته کل بو اندیشهدن
اوترکه خلاص ایله دیمکدر **دلم خزان بفصل زادو در بهاران مرد**
معنا بودرکه بنم کوکلم فصل خزانده دوغدی وفصل بهارده هلاک

اولدی ببین که کی درستی کش دوکه بستند معنا بودرکه کورکه والیٔ
قبوسی قچن آچلدی وقچن بغلدیلر یعنی مراد فصل خزانده دوغوب و
فصل بهارده اولدکی بیاندر چو یاسمین خود ای باغ وصل خندان
باش معنا بودرکه ای وصل باغی کندی یاسمینک کبی خندان اول
زیراکه بلبلان تو دست خزان وری بستند معنا بودرکه سنک
بلبللرک فصل خزانیله فصل دییک اللی بغلدیلر یعنی مراد باغ وصلده
خزان وری اولمدوغنی بیاندر کلید توبه خریدم برای قفل بهشت
معنا بودرکه بهشتک قفلندن اوتری توبه کلیدی صاتون آلدم ولی
چه سود که دستم بجام می بستند معنا بودرکه فاماته فایده که بنم اللی جام
شرابده بغلدیلر وارب توبه کلیدیکه قفل بهشتی آچمغه قادر اولمیورم
دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم بگو زعرغ مجنون بلیلی ای
همدم معنا بودرکه ای یاران همدم مجنونی اولن عرغی طرفندن لیلایه
سویله که کر بر اسیر تو راه طواف حی بستند معنا بودرکه سنک اسیرک
اولن عرغ مجنونک اوزرنه قبیله نک یولنی طوافی ایتمکه بغلدیلر یعنی
مراد اوراه قبیله طواف ایتدکنی بیاندر دوش کز عشق تو دل عیب سلامت
میکرد معنا بودرکه ای محبوب دون کیجه کوکل سنک عشقدن سلامتک
عیبنی ایتدی یعنی سنک دردعشقکده بر لذت بولدیکه سلامت اولمقلغی
تعییب ایتمکه باشلدی دیمکدر ناکوار ای غم کار حلاوت میکرد معنا
بودرکه غمک ناکوار اولمقلغی حلاوتک کارنی ایتدی یعنی وجوده لذت

وحلاوت



وحلاوت نه مرتبه کیفیت ویررسه غمک ناکوارلغی دخی اولقدر کیفیت
ویردی دیمکدر جان برفت ای غم وهمراه نرفتی آری معنا بودرکه
جان کیتدی ای غم یولداش اولدوغک حالده کندو ایله کیتمدک بلی این
کنه داشت که عمری بتو عادت میکردی معنا بودرکه جانک بوقدر
جرم وکناهی وارایدیکه جمیع عمرنی سنکله عادت ایتدی یعنی جانمز
جمیع عمرنده ای غم سنکله الفت ایدوب کیجه وکنز بودفعا امدیکه بندن
مفارقت ایدوب کیتمک استیورسن کندو سیله همراه اولمیورسن دیمکدر
دوش کاینه دل داشتمش پیش نظر معنا بودرکه دون کیجه که کوکل
آینه سنی کوزاوکنده طوتمشم تاب وی بین که تماشای قیامت میکرد
معنا بودرکه اول کوکل آینه سنک تابنی وضیاسنی کورکه قیامت تماشا
سن ایتدی یعنی مراد آینه ذلفک زیاده روشنالغنی بیاندر کرنه مقصود
دلم تلخ تراز حرمان بود معنا بودرکه اکر بنم کوکلمک مراد مقصودی
محروم اولمقلقدن زیاده آجی اولمق اولمییدی کی دعا دست در
آغوش اجابت میکرد معنا بودرکه آغوش اجابته دعا اللی قچن ایدی
ایتمدی یعنی اصلا اللی دعا ایدوب اجابت قوچاغنه اوزاتمدی بوندن
معلوم اولدیکه بنم کوکلمک مرادی حرمانک آجلغیمش دیمکدر کرنه
دوشینه اجل بهر تو میمرد چرا معنا بودرکه ای محبوب اکر اجل دونکی
سندن اوتری هلاک اولمییدی نیچون کشتن خلق بناز تو وصیت
میکرد معنا بودرکه مخلوقک اولمکن سنک نازکه وصیت ایتدی یعنی

مراد کمال مبالغه اودر که محبوبک آفت جانی اولدوغنی بیاندر که اجلی
کندونک دردندن هلاک اولوب بو دفعه مخلوقک جاننی آلمغی محبوبک
نازینه وصیت ایده یور که بندنصکره بو خلقک جاننی سن آل دیمکدر
کیسوی حور پریشانی ماتم نشناخت معنا بودر که حوریلرک کیسولری
ماتمک پریشانی اولمقلغنی آکلمدی ورنه که سنبلی گلشن جنت می
کرد معنا بودر که یوقسه گلشن جنتک سنبل لکن قچن ایتدی یعنی مراد
کیسوی حوری پریشان اولمغی فهم ایتمدوکنه سنبل گلشن جنت اولمشلردر
دیمکدر بعد مردن بجهان شد زر عرفی رایج معنا بودر که عرفینک
آلتون کبی خالص اولان کلامی کندی وفات ایتدکدن صکره رایج اولمغه
باشلدی کاش در حین حیات این هم شهرت میکرد معنا بودر که
کاشکی حین صحتنده بو جمله شهرتی ایدیدی یعنی مراد صحتی عالمنده کلامی
رایج اولمیوب بعد الموت رایج اولجغنی بیاندر زیرا که اکثریا ارباب
معارفک قیمتی بعد الهلاک بلنور دیمکدر بباغ حسن تذرو طرب حزین
میرد معنا بودر که محبوبک باغ حسننده ذوق و طرب تذروی حزین
اولدوغی حالده هلاک اولور چو میوه خزشود شاخ میوه چین
میرد معنا بودر که شاخکه میوه قالدرجی اوله بو دفعه میوه دوشون
هلاک اولور یعنی باغ حسنده کیمسنه بهرمند اولمدوغنی بیاندر بکیش برهمنان
آن کس از شهید انست معنا بودر که برهمنلرک مذهبنده اول کیمسه
شهیدلردندر که که عبادت بت روی بر زمین میرد معنا بودر که

بته



بته عبادت ایتمکده یوزی یرده اولدوغی حالده هلاک اوله نفوق
معناسی اربابنه معلوم ز زخم کف محبت بمرد لذت معنا بودر که محبتک
کفنک زخمندن لذت ایتمکه قادر دکلدر همان بس است که زاهد
بدرد دین میرد معنا بودر که همان بو یتر که زاهد دینک دردنده
هلاک اولور یعنی مراد زخم کف محبتدن لذت آلمدوغنی بیاندر چراغ بزم
یقینم نه شمع اهل دلیل معنا بودر که محبوبه نعوت مجلسنک چراغیم
یوقسه اهل ظاهرک شمعی دکلمکه که از دمیدن افسون آن واین میرد
معنا بودر که آنک و بونک افسوننک اوفورمسندن هلاک اولور یعنی
مراد شمع اهل دلیل کبی اوفورمدن سونمدوکنی بیاندر عبیر طرهٔ حور شی
غبار آینه است معنا بودر که حورینک طره سنک عبیری آنک آینه سنک
غباریدر کسی که کرد ره دوست بر جبین میرد معنا بودر که هر شول بر
کیمسه که محبوبک یولنک اطرافنده آلنی اوزرینه هلاک اولور عبیر طرهٔ
حورانک آینه سنک غباری پایه سنده دردیمکدر یعنی مراد محبوبک یولنده
اولنی حالتی بیاندر مزن ترانهٔ تحسین بشعر من عرفی معنا بودر که ای
عرفی تحسین و آفرین ترانه سنی اورمه بنم شعرمه زیرا که که شمع طبع من از باد
آفرین میرد معنا بودر که بنم طبیعتم شمعی باد آفریندن اولور یعنی مراد
طبیعتنک غایتله نازک لکنی بیاندر که استاد قیمت اندازه کم نمیکرد
معنا بودر که اگر قیمتنک استادی اندازه ایتمدیسه مجموعهٔ تمنا شیرازه
کم نمیکرد معنا بودر که تمنا درجا مجموعه سی شیرازه ایتمدی یعنی بزم

ایتزدیه دخی

مجموعهٔ رجامز محکم شیرازه در پریشان اوراق دکلدر اکر استاد قیمت
اندازه سنی بنه ضرر کلمز دیمکدر از تلخی خمارم میکشت آگاه معنا
بودرکه بنم مخمورلغمک آجلغندن ساقی آگاه اولدی در زهر خند
الر لب خمیازه کم نمیکرد معنا بودرکه زهر خندلکده الر طوداق آچمکی
ایتمدیسه دخی یعنی اکر زهر خند اولوب خمیازه ایتمدیسه دخی بنه ساقی
بنم خمارمک آجلغندن آگاه اولمشدر دفع خمارا ایچون البته بنه بر
ایکی پیمانه شراب ویرر دیمکدر درمان درد مجنون نامد ز دست لیلی معنا
بودرکه مجنونک دردنک درمانی لیلانک الندن کلمز ورنه ره بیابان
جمازه کم نمیکرد معنا بودرکه یوقسه صحرا و بیابانک یولنی جمازهٔ لیلا
ایتمدی یعنی جمازهٔ لیلا بیابانده چوق دولشدی فاما مجنونک دردینه
درمان ایتمکه قادر اولمدی دیمکدر مراد درد مجنون دوا پذیر اولمدوغنی
بیاندر کر نقد وقت را دل قیمت شناس میبود معنا بودرکه اکر نقد
وقتی کوکل قیمت شناس اولیدی هم داشتی کهن را هم تازه کم نمیکرد
معنا بودرکه هم اسکی طوتاردی وهم یکی ایتمزدی یعنی اکر کوکل جوهر
شناس اولیدی نقود اوقاتک قیمتنی بلوب ضایع ایتمزدی بلکه نقد
اوقات گذشته و نقد اوقات تازهٔ بر یره جمع ایدردی دیمکدر دل در
حصار معنی در رفته بود عرفی معنا بودرکه ای عرفی کوکل معنا حصارینه
کتمش ایدی فاما کر چشم خوابناکش دروازه کم نمیکرد معنا بودرکه
اکر اول کوکلک اویقلی اولان کوزی قپویی ایتمیدی یعنی مراد چشم

خوابناک



خوابناک اولدوغنی بیاندر گفتگو عین صداعست از چه سر پوشی بود
معنا بودرکه گفتگو بالذات باش آغریسی اولدقدن صکره ندن اوتری
باش اورتمکلک اولور یعنی باشکی اورتوب حفظ ایده یورسنکه صداع
حاصل اولمیه فاما بو گفتگو عین صداع اولدقدن صکره آیروق
باش اورتمکلک فایده‌سی اولمز دیمکدر فاما نقد حیرت مایهٔ آرام خاموشی
بود معنا بودرکه حیرت نقدی سکونلغک آرامنک سرمایه‌سی اولور
یعنی مراد نقد حیرت مایهٔ آرام خاموشلق اولدوغنی بیاندر زیرا که جمیع راحتلک
سکوت اولمقده در دیمشلر بادهٔ حکمت کشیدم نشئهٔ غفلت فزود معنا
بودرکه حکمت باده‌سن نوش ایلدم غفلت نشئه‌سن زیاده ایلدی زیرا که
در دماغ من خرد داروی بیهوشی بود معنا بودرکه بنم دماغمده
عقل بیهوشلق داروسی اولور یعنی بادهٔ حکمتکه عقل مایه‌سنده در فاما
بنم دماغمده غفلت نشئه‌سن زیاده ایدوب بنی دیوانه ایدر دیمکدر باید شدن
همچون مسیحا بود در اعجاز دم معنا بودرکه حضرت مسیح کبی اولمق لازم
ایسه اعجاز نفسده هر که با آفتابش میل همدوشی بود معنا بودرکه
هر شول کیمسه‌نک که آفتاب ایله اموزاموزه اولمق میلی اولور یعنی هر شول
طالبک کوکلندن کیچرسه که آفتاب صفت اولان محبوب ایله همدوش اولوب
دایما مجلسنده اوله شرطی بودرکه اولا حضرت مسیح کبی معجز نفس اوله
تا که آفتاب ایله همدوش اولمق کندویه دخی نصیب اوله دیمکدر زیرا که مسیح آسمانک
چهارمده آفتاب ایله بر مکانده ساکن اولور کر غورت میدهد تقوی ز

میخانه‌یر معنا بودرکه ای طالب اکر زهد و تقوی سکا غرور ویره‌جک
اولورسه میخانه یولنی طوت زیراکه ای باتقوی که در ضمن قدح نوش
بود معنا بودرکه چوق زهد و تقوی اولورکه قدح نوشلق ضمننده
اولور یعنی غرورله اولنن عبادتدن باده نوشلق یکدر زیراکه باده نوشلک
دایما خاطری ایتدوکی عصیانی سببندن مکدور اولوب حق تعالی
حضرتلرینی خوف و خشیت اوزره در و احتمالدرکه کندویه ندامت دخی
کلوب خلوص اوزره توبهٔ نصوح ایدوب مغفور اوله دیمکدر تا نه بندی
لب نکرد د صاف عرفی مشرب معنا بودرکه ای عرفی حتی سکوت ایدوب
بو قال و قیلدن لبکی بغلمیجق اولورسن مشربک و طبیعتک پاک اولوب
صاف اولمز زیراکه باده پیمایه شراب عشق خاموشی بود معنا بودرکه
اکر مرادک باده پیمالق ایسه عشقک شرابنک حالی خاموشلق اولور والا
چوق سویلمک عشقه صغمز دیمکدر بکیش اهل وفا مدعا نمیکنجد معنا
بودرکه اهل وفا اولنلر اربابک مذهبنده مدعا صغمز یعنی اهل وفا اصلا
مدعا طلب ایتمزلر زیراکه امید در دل و در سر هوا نمیکنجد معنا بودرکه
اول اهل وفانک کوکللرنده امید و باشلرنده هوا صغمز دیمکدر میان
حسن و محبت یکانکیت چنان معنا بودرکه حسنیله محبتک آراسنده آنجلین
یکانه‌لک و اتحاد واردرکه که در میانه بغیر از حیا نمیکنجد معنا بودرکه
اورتالقده حیادن غیری نسنه صغمز دیمکدر زبسکه تنک شد از مستی کرشم
و ناز معنا بودرکه محبوب ناز و کرشمه باده‌سندن اولقدر زیاده مست

اولدیکه

243

اولدیکه بنرکسش نکه آشنا نمیکنجد معنا بودرکه نرکس چشمنه آشنا اولن
نکاه دخی صغمز یعنی مراد زیاده مست اولدوغنی بیاندر چنان بعهد تو
بیکانکی رواج کرفت معنا بودرکه ای محبوب سنک زمانکده بیکانه‌لک
آنجلین رواج طوتدی که که در حریم وصال آشنا نمیکنجد معنا بودرکه
وصال حرمنه آشنا دخی صغمز یعنی مراد محبوبک زیاده بیکانه اولدوغنی
بیاندر فغانکه تنکدلی در دیار ما عامست معنا بودرکه فغان و فریاد
اولسونکه تنکدل اولمغلق بزم شهرمزده عام اولمشدر یعنی هرکس تنکدللکه
مبتلادر بغایتی که اثر در دعا نمیکنجد معنا بودرکه اول تنکدللک بر
مرتبه عام اولمشدرکه دعاده اثر ایتمک صغمز یعنی دعامز تأثیر ایتمیور دیمکدر
چنان ربوده سرم را هوای درویشی معنا بودرکه درویشلک هواسی
بنم باشمی آنجلین قاپمشدرکه که در سعادت بال هما نمیکنجد معنا بودرکه
همانک قنادنک سعادتنده دخی صغمز یعنی آنده دخی قرار طوتوب اکلنمز
یعنی مرادی درویش اولمق دیمکدر خراب روضهٔ عشقم که با فضای دوکون
معنا بودرکه اول روضهٔ عشقک خرابی اولمشمکه ایکی جهانک فضاسنده
تذرو عافیتش در هوا نمیکنجد معنا بودرکه اول خرابه اولدوغم روضهٔ
عشقک عافیتنک تذروی ایکی جهانک فضاسنک هواسنده اوچمق مراد
ایله صغمز دیمکدر یعنی مراد روضهٔ عشقک وسعتنی بیاندرکه تذروی
اوچمق مراد ایتدوکی زمان فضای دوکونه صغمینجه کندی نه مرتبه بویک
اولدوغنی وار بوندن قیاس ایله دیمکدر جمال دوست فروغم دهد نه

نار کلیم معنا بودرکه محبوبک جمالی بکا ضیا ویریوقسه آتش کلیم ویرمز زیراکه
چراغ کس بشبستان ما نمیکنجد معنا بودرکه آخر کیمسه نک چراغی بزم شبستانمزه
صغمز دیمکدر قصه نار حضرت کلیم اربابنه معلومدر ازان بکعبه اسلام
میرود عرفی معنا بودرکه عرفی اول سببدنکه اوتری که کعبه ظاهر بیدن
فرار ایدوب کعبه اسلامه کیدرکه کر درصنمکده شید وریا نمیکنجد معنا
بودرکه بتخانه ده ریا وسمعه صغمز یعنی مراد ریا وشید آنجق کعبه ظاهریده
اولور والا صنمکده محبوب پایه سنده اولن کعبه اسلامده ریا وحیله
اولمز دیمکدر مکوکه نغمه سرایان عشق خاموشند معنا بودرکه دیمه کم
عشقک نغمه سنی سرآغازه ایدن حافظ خوش خانلر خاموش اولمشلردر
زیراکه قضیه اویله دکلدر بلکه کم نغمه نازک واصحاب پنبه درکوشند
معنا بودرکه نغمه غایتله نازکدر ویارانک قولاقلرنده پنبه غفلت اولدوغنه
استماع ایتمکه قادر اولمدقلرینه نغمه سرایان عشقی خاموش ظن ایده یورلر
دیمکدر شکست شیشه ودرپا خلید بیخبران معنا بودرکه شیشه باده شکست
اولوب ریزه لر آیاغه بتدی بیخبر اولنلر هنوز میکده آشوب عافیت
نوشند معنا بودرکه هنوز عوغا میخانه سنده راحتلک باده سنی نوش
ایتمکه سوداسنده درلر فاما شیشه نک شکست اولدوغنه هنوز بیخبردرلر
دیمکدر اکر ز دیر برندت بطوف کعبه مناز معنا بودرکه اکر سنی دیردن
کعبه نک طوافنه ایلتجک اولورلرسه صقن افتخار ایدوب بوحالکه نازلنمه
زیراکه امید ویأس درین کوچه دوش بردوشند معنا بودرکه بوکوچه ده

امیدوار



امیدوار اولمق ومأیوس اولمق برابردر آموز دیرمشلردر یعنی مراد عاقبت
کار نامعلومدر بوحالکه مغرور اولمه دیمکدر ممکن بصومعه منزل بیاکه
طاعتیان معنا بودرکه صومعه زاهدانده منزل ایتمکه اول منزلده
طاعت ایدن زاهدلر تراشه چین خراباتیان مدهوشند معنا بودرکه
مدهوش اولن اهل خراباتک تراشه دوشرجیلریدر یعنی اللری آلتنده
خدمتکار اولوب یونتلرن دوشرلر دیمکدر مراد اهل خراباتی
زاهدانی ریاکارک اوستنه ترجیحدر هزار شیشه تهی کشت وتنک حوصلگان
معنا بودرکه بیکدانه شیشه شراب بوش اولدی وتنک حوصله اولن
باده نوشلر هنوز بیخبر ازته پیاله دوشند معنا بودرکه هنوز دونکیجه کی
پیاله نک تهندن بیخبردرلر دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره تنک
حوصلکانک بیخبر اولدقلرینی بیاندرکه بیک شیشه شراب بوش اولمشدر
هنوز دونکیجه کی پیاله نک تهنی قیاس ایده یورلر چه محنت آورد آن
جمع را پیاله که تو معنا بودرکه پیاله اول جماعته نه محنت ونه جفا کتوردرکه
سن بریشه دلشان میخلی وخاموشند معنا بودرکه ای محبوب سن آنلرک
پاره لرنی طلب ایدرسن وآنلر فریاد ایتمیوب سکوت ایده یورلر بوتقدیرجه
سن آنلره چوق چوق پیاله شراب ویرمکله محنت وجفا ایتدرمکه قادر
اولمزسن دیمکدر فغان زعادت عرفی که چون تو دشمن جان معنا
بودرکه عرفینک عادتندن فغان وفریاد اولسونکه سنجلین بر دشمن جان
اوتش محبوبه رهش نمود بدل دوستان فراموشند معنا بودرکه اول

عرفی کوکلنه یول کوستردی بو دفعا سایر دوستلرنی بالکلیه خاطرندن
اخراج ایدوب فراموش ایتدی یعنی ای محبوب عرفی سنی کوکلنه آلدوغی
سایر احبابنی فراموش ایلدی دیمکدر زیرا اکر برکوکلده ایکی محبت اولمز
**تا محبت کهر عجز و نیاز افشاند** معنا بودرکه تاکه محبت عاجز اولمق و یلورمق
کوهرنی محبوبه دوغری صاحر بو دفعا **حسن مغرور برو دامن ناز افشاند**
معنا بودرکه محبوبک مغرور اولن حسنی آصلا اول کوهره بتمیوب اوزرینه
دوغری ناز اتکنی صاحر دیمکدر یعنی مراد محبوب عجز و نیاز کوهرینه التفات
ایتمیوب دامن ناز صاحدوغنی بیاندر **مفت نیدبدامان دلم نقد مراد** معنا
بودرکه نقد مرادی کوکلم اتکنه صاحمکز که **که برو طعنه زند همت و**
**باز افشاند** معنا بودرکه همت کوکلم طعنه اورر وکوکلم اول نقد
مرادی قبول ایتمیوب ینه کیرو صاحر دیمکدر یعنی مراد کوکلی عالیجناب
اولوب همتک طعنندن اوتری نقد مرادی قبول ایتمدوکنی بیاندر
**آنکه در انجمن اهل صفا جلوه کند** معنا بودرکه مجلس اهل صفاده
هرشول کیمسه که ذوق شوقندن رقصه شلیوب طاوس صفت جلوه ایده
**دست پرورده برو کوهر راز افشاند** معنا بودرکه آدابیله پرورده
اولسن ال اول جلوه ایدن عاشقک اوزرنه راز کوهرنی صاحر دیمکدر
ویاخود معنا بویله دیمک اولاکه اول جلوه ایدنک اوزرنه مجلس اهل
صفاده اولن ارباب الده پرورده اولنی راز کوهرنی صاحر دیمکدر
**شاهد حسن ازان خون شهیدان طلبد** معنا بودرکه حسن محبوب اول سببدن

اوتری



اوتری شهیدلرک قاننی طلب ایدرکه **کان کلابیت که بر جامه ناز افشاند**
معنا بودرکه اول خون شهیدانی بر کلابدرکه ناز قفتاننک اوزرینه صاحر
یعنی مراد خون شهیدانک خوش رایحه اولدوغنی بیاندر **عشق سوزنده**
**جاهیست که هرکز محمود** معنا بودرکه عشق بر منصب و حکومت یاندرجی
آتشدرکه آصلا سلطان محمود **نتوانست که دامن بایاز افشاند** معنا
بودرکه قادر اولمدیکه زرخریده بنده سی و معشوقی اولن ایازخاصکی اوزرینه
حکومت اتکنی صاحه بلکه دایما ایاز کندویه ناز ایدردی دیمکدر یعنی مراد
عشقک احوالنی بیاندرکه سلطانی وکدا عشقک یاننده برابردر **اثر نیش**
**دهد دردل ریشم عرفی** معنا بودرکه ای عرفی بنم یاره لی کوکلمده نیش اثرنی
ویرر یعنی نیش کبی تأثیر ایدر **مطرب آن نغمه که بر طرز نیاز افشاند** معنا
بودرکه مطرب خوش آوازه هرشول نغمه که نیاز طرزی اوزره صاحر بنم
مجروح اولن کوکلمه نیش کبی تأثیر ایدر دیمکدر **حیفت که دستی نمکدان**
**تو یابند** معنا بودرکه حیفدر اول برالیکه ای محبوب سنک نمکدانکده
بولهلر یعنی ای محبوب نمکدان حلاوت پایه سنده اولن حقه دهانکه حیفدرکم
اعتبارک الی دکه دیمکدر **زاغان هوس را مکس خوان تو یابند** معنا
بودرکه ینه حیفدرکه هوا وهوسک زاغی منزلنده اولن اشخاصی سنک
خوانکک مکسی بولهلر دیمکدر یعنی مراد هوا وهوس زاغلری محبوبک
خوانینه مکس اولمغه لایق اولمدوغنی بیاندر **ای کل ز صبا راه بکردان**
**که مبادا** معنا بودرکه ای کل صفت اولن محبوب صبا روزکارندن

یولکی دوندرکه مبادا **امرغان نیمش ره بستان تو یابند** معنا بودرکه
اول صبانک رایحه سنک قوشلری صبادن سنک رایحه کی آلوب اول رایحه
واسطه سیله سنک بوستانک یولنی بوله لر دیمکدر یعنی مراد محبوبه
صبادن صاقندوغنی بیاندر **باید که رسد جان بلب خضر و مسیحا** معنا
بودرکه کرکدرکه حضرت خضرله حضرت مسیحک جانلری طوداغنه یتشه
**تا جرعه از چشمه حیوان تو یابند** معنا بودرکه ای محبوب حتی که
سنک چشمه آب حیاتکدن برجرعه بوله لر یعنی مراد محبوبک چشمه آب حیاتنی
بولمق زیاده دشوار اولدوغنی بیاندر **شرمنده آن خشک لبانیم که**
**هردم** معنا بودرکه اول خشک لب اولنلرک حجاب کشیده سی یوز
که هردم **دست و لب آلوده ز مهمان تو یابند** معنا بودرکه ای محبوب
سنک مهمانکدن نعمته بولشمش ال وطوداق بوله لر دیمکدر یعنی مهمانک
نعمته غرق اولوب آخرلر خشک لب قالدوغنی بیاندر **ای وای بر آسوده**
**دلانی که بجنت** معنا بودرکه ای وای اول بر راحت اولنلر کوکلک اوزرنه
که جنتده **در کام دلم لذت پیکان تو یابند** معنا بودرکه بنم کوکلم دماغنده
سنک پیکانکک لذتنی بوله لر یعنی آسوده دل اولنلر کمینه محبوبک پیکا
اوردوغی پیکانک لذتنی که جنتده بنم کوکلم دماغنده بولجق اولورسه
وای اولور آنک باشنه که بولیدیکه دنیاده بندجی بو محبوبک ناوکینی
یمش اولیدم تا بولذته واصل اولیدم دیمکدر مراد مبالغه اوزره لذت
ناوک محبوبی بیاندر **آن فتنه که در خون کشد آشوب قیامت** معنا بودرکه

اول فتنه که

اول فتنه که قیامتک غوغاسنی قانده چکر یعنی قیامتک آشوبنی قانده
چکن فتنه **در سلسله زلف پریشان تو یابند** معنا بودرکه ای محبوب
انجق سنک پریشان اولن زلفکک سلسله سنده بوله لر یعنی مراد مبالغه
اوزره سلسله زلف محبوب فتنه انگیز اولدوغنی بیاندر **چون شعر تو**
**عرفی بکن پند که عالیست** معنا بودرکه ای عرفی سنک شعرک کبی قبول
ایدرلرکه عالی مضموندر **هر بیت که در صفحه دیوان تو یابند** معنا
بودرکه هر شول بیتی که سنک صفحه دیوانکده بوله لر ارباب معارف اول
بیتی ای عرفی سنک شعرک کبی مقبول و مرغوب طوترلر دیمکدر یعنی مراد
کلام خوشش آینده سن مدحدر **از دیده ام کدام نفس خون نمیرود** معنا
بودرکه بنم کوزمدن قنغی نفسدرکه قان کتمز یعنی مراد هر نفسده قان
آقدوغنی بیاندر **سیلی تمام زهر بجیحون نمیرود** معنا بودرکه تمام
بر زهر سیلی جیحونه کتمز یعنی مراد کوزمدن زهر سیللرن تمام جاری اولوب
جیحونه صویه کتدوکنی بیاندر **غیرت برم ز شادی عالم که هیچگاه** معنا
بودرکه عالمک شادمانلغندن غیرت یررکه اصلا بر وقت **از خلوت**
**وصال تو بیرون نمیرود** معنا بودرکه ای محبوب سنک وصالک خلوت
خانه سندن طشره کتمز یعنی عالمک شادلغی دولشوب کزمده دررفتا بو
اصلا خلوت خانه دن چقمز دیمکدر **تمکین عشق بین که بدان جذبه**
**طلب** معنا بودرکه عشقک محکم لکن واستوارلغنی کورکه بو نخلین طلب
وار زو جذبه سیله ینه **صد کام رفت محمل مجنون نمیرود** معنا بودرکه

لیلانك محملی یوز آدم کیندی وهنوز مجنونك دوردغی یرده قراردوتوت
محملك آردنجه کتمز دیمکدر یعنی مراد تمکین عشقی بیاندر درسینهٔ منت
که آغشته از دلم معنا بودرکه بنم سینمده درکه بولشدغی حالده کوکلمدن
آهی ازغم توبکردون نمیرود معنا بودرکه اول برآه که ای محبوب
سنك غمکدن کردونه کتمز یعنی سایر غمزده‌لر جفایه تحمل ایتمیوب کوکلردن
آه چکدکلری زمان دود آهی کردونه بندرلر فاما بنم آهمز سینه‌مزله
آغشته اولمشدر چکدکمز زمان دخی کوکلمزدن چقوب کتمز دیمکدر مراد
آه چکمکه قادر اولمدوغنی بیاندر معراج عزتیست سرکوه کنی ولی
معنا بودرکه فرهادك باشی برعزتك معراجیدر فاما باورمکن که
ظلم بکلکون نمیرود معنا بودرکه اینانمه که کلکونه ظلم کتمز کلکونیله
فرهادك قصه‌سی اربابنه معلومدر معموره دلی اکر هست بازکوی
معنا بودرکه ای محبوب اکر سنك بر کوکلی معمور وآباد ان عاشقك
وارایسه صاقلمه سویله زیراکه کاینجا سخن زملك فریدون نمیرود معنا
بودرکه بو یرده سوز فریدون دیدکلری پادشاهك مملکتندن کتمز
یعنی بزم بحثمز وسوزمز معموره دل حقنده در و الا ملك فریدونده
دکلدر اکر بر کوکلی معمور عاشقك وارسه کوستر کوره‌لم فاما یوقدر
دیمکدر خیزد زکوی عشق زدیوار ودر فغان معنا بودرکه کوی عشقك در و
دیواریندن فریاد وفغان قالقر که کای وای بردیده که از وخون نمیرود
معنا بودرکه ای وای اول کوزه که آندن قان کتمز یعنی مراد دعواء عشق

ایدن

ایدن کوز کرکدر که دایما یاشی یرنه قان آقده دیمکدر عرقی زخود مرنج
که بیداد دوستان معنا بودرکه ای عرقی کندی کندکدن رنجیده اولمه که
دوستلرك ظلم وجفاسی زین بیش میشد از دلت اکنون نمیرود معنا
بودرکه بوندن چوق اولمشدی فاما امدی کوکلکدن کتمز یعنی اوایل حالده
محبوبلر سکا بوندن زیاده بیداد وجفا ایدرلردی وسن تحمل ایدردك
فاما امدی آز بیداد ایده‌یورلر بو دفعاسن کوکلدن چقارمیورسن
دیمکدر سرم زوصل نهالی بلند خواهدشد معنا بودرکه بنم باشم برنهال
نورسته اولنی محبوبك وصلندن بلند اولمق استر فاما زمانه ازکل
خس نقشبند خواهدشد معنا بودرکه مخلوق زمانه خار وخس پایه‌سنده
اولنی کلك نقش بندی اولمق استر یعنی مراد مخلوق زمانه صورت پرست
اولوب کندوسی معنا پرست اولدوغنی بیاندر کسی که نوحه بکردی بماتم
دل تنك معنا بودرکه طار اولنی کوکلك ماتمنده نوحه وفریاد ایتمکه
استینی برکیمه حریص زمزمه زهرخند خواهدشد معنا بودرکه زهرخند
اولنی زمزمه‌نك حریص اولمق استر یعنی دل تنکدن اوتری نوحه ایتمك
عینیله زمزمه زهرخنده حریص اولمق کبیدر دیمکدر مراد براثر غیر
کومران بشتاب معنا بودرکه مراد ومقصوده سویله که غیرنك اثرنجه
عجله اوزره سوربکتمسون یعنی برزن قطع امید ایدوب آغوادمکه آردنجه
وارمسون زیراکه که باز طالع ما ارجمند خواهدشد معنا بودرکه کیرو
بزم طالعمز ارجمند اولمق استر یعنی طالعمز موافقت ایدوب مراده واصل

اولمق امیدنده یوز دیمکدر بجز تم زغزال رمیدهٔ مقصود معنا بودرکه
قاچمش اولن مراد ومقصود غزالندن جز تندهیم که کر صید این دل
کوته کمند خواهد شد معنا بودرکه بو کمندی کوتاه اولن کوکلک شکاری
اولمق استر یعنی مراد کمند کوتاهیله کوکلی مقصودک غزال رمیده سنی
طوتدوغنی بیان ایدر بسم دهد مکانی امید را مژده معنا بودرکه بنم طوداغم
امیدمکدرنه مژده ویررکه کر زهر خندهٔ مانوشخند خواهد شد معنا
بودرکه بزم زهرخندلکمز نوشخند اولمق استر ای امیدمکدری سزلره
مژده اولسون دیمکدر یعنی مراد غمی فرحه تبدیل اولجغنی بیان ایدر زعود
قافیهٔ غم نیست درمیان غزل معنا بودرکه غزل اورتاسنده قافیهنک
عودت ایتمسندن غم یوقدر زیراکه کر یار پسند دپسند خواهد شد معنا
بودرکه محبوب چونکه رد ایتمیوب پسند ایده اول عودت ایدن قافیه
پسند اولمق استر یعنی مراد هرنه شینکه محبوب پسند ایده اول شی مقبولدر
دیمکدر بیا کلیم که آن آتشی که میطلبی معنا بودرکه ای کلیم کل اول
آتشیکه سن طلب ایدردک زطور سینهٔ عرفی بلند خواهد شد معنا بودرکه
عرفینک سینهسنک طورندن اول مطلوبک اولنی آتش بلند اولمق استر
یعنی مراد طور سینهسنده آتش عشق نمایان اولدوغنی بیان ایدر درملک عشق
هرکه شهیدش نمیکنند معنا بودرکه مملکت عشقده هر شول کیمسهکه شهید
ایلمزلر کفت وشنید ماتم وعیدش نمیکنند معنا بودرکه آنک ماتم و
عیدنک کفت وشنودنی ایلمزلر یعنی وجودی ضایع اولوب آصلا کیمسنه لسانندن

کتورب



کتورب آدمی اکمزلر دیمکدر یوسف وش آنکه راست رود بهر فتح باب
معنا بودرکه حضرت یوسف کبی هر شول کیمسهکه فتح باب ایدنه اوتری طوغری
کیده جک اولورسه محتاج التفات کلیدش نمیکنند معنا بودرکه
اول راست رو اولن شخصی کلیده التفات ایتمکه محتاج ایتمزلر یعنی همان
کندی کندیه آچلر دیمکدر زیراکه حضرت یوسف زلیخانک خانهسی کندی
کندیه آچلدی هرکس که هایهو نکشید اهل روزکار معنا بودرکه هر شول
کیمسهکه بر آلای هایهوی ومحنت وجفا چکدی اهل روزکار کوش رضا
بکفت وشنیدش نمیکنند معنا بودرکه رضا قولاغنی آنک کفت و
شنیدنه ایتمزلر یعنی هر شول کیمسنهکه دنیاده بر آلای محنت وجفا چکوب
کرم وسرد فلکی کورمش اوله اویله شخصک کفت وشنیدنه اهل
روزکار قولق طوتمزلر دیمکدر یارب کجا بریم وفا راکه این متاع
معنا بودرکه ای بارخدایا بو وفا متاعنی عجبا بز نیره ایلده لم که درکشور
وجود خریدش نمیکنند معنا بودرکه بو وجود اقلیمنده بو وفا متاعنی
صاتون آلمیورلر یعنی مراد متاع وفا کشور وجودده بی قیمت اولدوغنی
بیان ایدر خون ریز عشق بین که جکر کوشهٔ خلیل معنا بودرکه عشقک
خون ریزلکن کورکه حضرت ابراهیمک جکر کوشهسی اولن حضرت اسماعیل
آمد بزیر تیغ شهیدش نمیکنند معنا بودرکه قلیچ آلتنه کلدی فاما
شهید ایتمزلر قصهٔ ذبح حضرت اسماعیل اربابنه معلوم یعنی مراد عشقک
خون ریز اولدوغنی بیان ایدر از نوحه مرد عرفی مجنون واهل هوش

معنا بودرکه مجنون اولن عرفی نوحه وزاری ایتمکدن هلاک اولدی
فاما صاحب عقل اولنلر کوشی بنغمهای شنیدنش نمیکنند معنا بودرکه
آنک نوحه لری نغمه لرنه بر استماع ایده جک قولاق ایتمزلر یعنی مراد نوحه
نوازاریسن اهل هوش استماع ایتمدوکن بیان ایدر هرچه بکزیدم ازان
کیش برهمن به بود معنا بودرکه هرشیکه ایو در دیو اختیار ایتدم
حکمت خدا برهمنک مذهبی آندن یک ایدی یعنی مراد مذهب مرشد
کامله مدحدر هرکه دیدم بدر میکده ازمن به بود معنا بودرکه هر
کیمکه بتخانه قپوسنده کوردم بندن یک ایدی یعنی مراد کرنفس ایدوب
سایر راه سالک خدا اولنلری کندودن اعلا اولدوغن بیان ایدر نالهٔ
بلبلم آشفته بکلزار کشید معنا بودرکه بلبلک ناله وفریادی بنی دیوانه
اولدوغم حالده کلزاره چکدی ورنه از طرف چمن کوشهٔ کلخن بربو
معنا بودرکه بو قدر طرف چمندن کوشهٔ کلخن یک ایدی دیمکدر تصوف
معناسی اربابنه معلوم بزم داود بهشتم در یعقوب زدم معنا بودرکه
حضرت داودک خوش نغمه اولان مجلسنی ترک ایدوب حضرت یعقوبک بیت
الحزننک قپوسن اوردم زیرا که کز نوای شکرین تلخی شیون به بود
معنا بودرکه شکر کبی شیرین اولان نوادن ماتمک و شیونک آجلغی یک ایدی
یعنی مراد شیونی دوست اولدوغن بیان ایدر دوش در مجلس احباب کم
کشتم هم کوش معنا بودرکه زمانه دوستلرنک مجلسنده که دونکیجه جمله
وجودم قولاق اولمشدی بونلرین کلاملرنی استماع ایتمکدن اوتری ایلهم

بشنیدم



بشنیدم ازان طعنهٔ دشمن به بود معنا بودرکه هرنه سوزکه استماع
ایندمسه دشمنک طعن ایتمسی اول استماع ایتدوکم سوزلردن یک ایدی
یعنی مراد زمانه دوستلرنک مجلس قورب سویلشدکلری مالایعنی سوز
لردن دشمنک طعنه سی یک اولدوغن بیان ایدر عمر در عجب ریا رفته و
ندانستم حیف معنا بودرکه عمر عجبله ریاده کیتدی وحیفا که بلمدم که
مرا تیره کی از پاکی دامن به بود معنا بودرکه بکا تیره لک والوده لک
پاک دامنلکدن یک ایدی یعنی اوقاتمی بو عجب وریا ایله اولان عبادته
کچرمکدن آلوده لکده کچرمم یک ایدی دیمکدر کذر عشق روا بود
در آتشکده ام معنا بودرکه بنم آتش خانمده عشقک کچمسی لایق ایدی
فاما اینقدر بودکه در وادی ایمن به بود معنا بودرکه بو قدر
وار ایدیکه وادی ایمنده اولمسی یک ایدی یعنی عشقک کذری اکرچه
وادی ایمنه مخصوص دکلدر بلکه آتشکده یه دخی اوغرر دیمکدر نهایت
بو قدر وار درکه وادی ایمنده اولمسی دخی مناسبدر عرفی انصاف
بده آنچه توکردی همه عمر معنا بودرکه ای عرفی انصاف ویر اول
شنیعه که سن ایتدک جمیع عمرده کر همه طاعت حق بود نکردن نه بود معنا
بودرکه اکر طاعت حق اولمق اوزره ایتدکه دخی نه ایتمک یک ایدی
دیمکدر مراد تحقیر نفس ایدوب ایتدوکی اعمال شایستهٔ درکاه حق اولمدوغن
بیان ایدر کشو زلف معنبر شمال تا چکند معنا بودرکه محبوب معنبر شمال اولن
زلفنی آچدی تا نه ایشه کرکدر نهفت چهره زعاشق خیال تا چکند

معنا بودر که عاشقدن جمالنی کیزلدی تا خیالی نه ایتسه کرکدر یعنی مراد
محبوب زلفن آچوب چهره سن پنهان ایلدی دیمکدر بیک دور روزه
وصالش زمانه خونم خورد معنا بودرکه محبوبک برایکی کونلک وصالنده
زمانه بنم قانمی ییدی عجبا هنوز دشمنی ماه وسال تا چکند معنا بودرکه
هنوز ماهک وسالک دشمنلکی نه ایتسه کرکدر ایکی کونلک وصالده که
زمانه بنم قانمی ییمک جایز اولنجه ماه وسالک دشمنلکی نه ایده چکن وار
بوندن قیاس ایله دیمکدر با احتمال وفا میکشد جفا هیهات معنا بودرکه
وفا ایتمک احتمالیله جفا چکر هیهات بر بو الهوس دلم این احتمال تا چکند
معنا بودرکه بنم بو الهوس اولن کوکلم بو احتمال تا نه ایتسه کرکدرکه وفا
امیدیله محبوبک جفاسن چکیور دیمکدر بصد کرشمه مرا سوخت تا خطش ننمود
معنا بودرکه تا که محبوبک خطی ظهور ایلدی بنی یوز دانه کرشمه ایله یاندردی
هنوز کشمکش خط وخال تا چکند معنا بودرکه هنوز خط وخالک کشمکشی
تا نه ایتسه کرکدر دیمکدر نهال تازه از باغ حسن جلوه نمود معنا
بودرکه باغ حسندن بر نهال تازه اولن محبوب نورسته ظهور ایدوب جلوه
کوستردی عجبا بنم جهان بپرورش این نهال تا چکند معنا بودرکه جهان
بو نورسته اولن نهالک پرورشیله تا نه ایتسه کرکدر دیمکدر دو صد ترانه
بر اسرار حکمت افزودند معنا بودرکه علم حکمتک اسرارنک اوزرنه ایکی
یوز ترانه زیاده ایتدیلر باهل مدرسه این قیل وقال تا چکند معنا
بودرکه اهل مدرسه یه بو قیل وقال تا نه ایتسه کرکدر دیمکدر مرا فسانهٔ

ارباب



ارباب قال آتش زد معنا بودرکه بکا ارباب قالک افسانه سی آتش
اوردی عجبا سرایت نفس اهل حال تا چکند معنا بودرکه اهل حالک
نفسنک تاثیری تا نه ایتسه کرکدر دیمکدر شراب حاضر وشمشیر ومن
ز عمر ملول معنا بودرکه بادهٔ عشق حاضر وشمشیر محبت حاضر وبن خوف
ایدوب عمردن ملول اولیورم فاما بس از دو جام دیکر این ملال
تا چکند معنا بودرکه ایکی جامدن صکره غیری بو ملال تا نه ایتسه کرکدر
یعنی ایکی جام شراب نوش ایدوب لابعقل اولورم آیروق عمردن
ملول اولمزم شمشیر محبت نه زمان قتل ایدرسه ایتسون دیمکدر مجال
حرف نیازش نبود بلبل بود معنا بودرکه عرفینک کلام نیازه مجال
وقدرتی یوق ایدی بلبل ایدی یعنی کلامه هنوز مجالی یوق ایکن بلبل
کبی جوش وخروش ایدوب سر آغاز ایدردی فاما کنون که یافته عرفی
مجال تا چکند معنا بودرکه امدی که عرفی مجال بولمشدر حرف نیازی
سر آغاز ایتمکه تا نه ایتسه کرکدر بوندن قیاس اولنه دیمکدر نیازشده
اولن ضمیر شین اضمار قبل الذکر در عرفی یه راجعدر ز روی آتش سوزان
اکر خاشاک میروید معنا بودرکه اکر آتش سوزانک یوزندن خار و
خاشاک بترسه شهید محبت را کیاه از خاک میروید معنا بودرکه
شهیدان محبتک خاکندن کیاه بتر یعنی اکر آتش سوزانک اوستنده
خاشاک بتمک احتمالی اولورسه درد محبتدن شهید اولن عاشقک تربتنده
دخی اوت بتر زیرا که بو شهید محبتک تراغی دخی آتش سوزاندن فرق

اولنمز دیمکدر مراد شهید محبتك خاکنده اولن حرارتی بیاندر زچاک

سینه ام صد شعله میخیزد همین باشد معنا بودرکه بنم چاك سینه مدن یوز

دانه شعله آتش قالقر همان بو صورتدر که گیاهی کز زمین سینهای

چاك میروید معنا بودرکه چاك اولنمش یرك سینه لرندن برلوت بتر یعنی

بنم سینه چاکمدن شعله ظهور ایتمسی بعینه چاك زمینده اوت بتمسنه

بکزر دیمکدر کجا کردد نهان خونریزی چابك عنان من معنا بودرکه

بنم چابك عنان اولمش محبوبمك خون ریزلکی نره ده کیزلنمك ممکندرکه

کرد سم کرنکه دارد سر از فتراك میروید معنا بودرکه اکر برالنی کر نجك

اولورسه ترکدن باشی بتر یعنی بندکه آت عنانی ویروب خصمك اوستنه

سوروب الندك برنی صالحق اولورسه مجال ویرمیوب خصمك باشنی ترکیه

قوپاروب ترکیه بغلر دیمکدر مراد مبالغه اوزره چابك عنان اولوب

خونریز اولدوغن بیاندر چه سود از باغ جنت جلوه گاه دوست را

نازم معنا بودرکه باغ جنتدن نه فایده محبوبك جلوه گاهنه نازلنورم

که کر آنجا جان فشانند و دل غمناك میروید معنا بودرکه اول

محبوبك جلوه گاهنده عشاق جان صاچرلر و غمناك اولمش کوکل بتر

دیمکدر یعنی محبوبك جلوه گاهی جنتك اوستنه ترجیحدر زیرا که جنتده

بو خاصیت یوقدر مراد جلوه گاه دوستی مدحدر از آن آهوی وحشی

میخرد در وادی هستی معنا بودرکه وارلق صحراسنده اول سببدن

اورکی آهوی اونلرکه که کشت زهرناك از وادی تریاك میروید معنا

بودرکه زهرله



بودرکه زهرله آلوده اولمش کشتزار وادی تریاکدن بتر یعنی وادی

تریاکده سرا پا تریاك بتمز آرالقنده زهرناك کشتده بتر بو خوفدن

اورکی آهوی وحشی وارلق صحراسنده اوتلیوب وادی تریاکده

اوتلمز دیمکدر مراد آهوی وحشی پایه سنده اولمش عاشق تریاك منزلنده

اولمش احبا بله انسیت ایتمز زیرا که احتمالدرکه آرالرنده کشت زهرناك جنده

شخصلر اولوب کندویه برضرر اصابت ایده لر دیمکدر ببین بر زرق

زاهد خنده گلهای بدنامی معنا بودرکه زاهد خشکك ریالنك اوزرینه

بدناملق کللرینك خنده سنی کور مبین کز گوشه دستار او مسواك میروید

معنا بودرکه کورمه که اول زاهدك گوشه دستارندن مسواك بتر یعنی

گوشه دستارنده مسواك بتدوکن کورمه بدناملق کللری اول زاهدك

زرق وریاسی اوستنه خنده ایتدوکن کور دیمکدر مراد دستارنه مسواك

صوقن زاهد خشکه دخلدر بهر جا غمزه او تیغ در کف میرود عرفی

معنا بودرکه ای عرفی اول محبوبك غمزه سی تیغ درکف اولدوغی حالده

هر نره ده که کیدر ایسه شهیدی چون گیاه تشنه لب از خاك میروید معنا

بودرکه شهیدلك تشنه لب اولمش اوت کبی طپراقدن بتر یعنی دنیای قتل

ایدوب شهید ایدر دیمکدر مراد مبالغه اوزره تیغ غمزه محبوبی مدحدر

جان ز شوق لبت شکر خاید معنا بودرکه ای محبوب جان عاشق سنك

طوداغکك شوقندن شکر چینر یعنی طوداغکك الندن کرمز دفع آرزوی ایچون

شوقندن شکر چینر دیمکدر دل بدندان غم جگر خاید معنا بودرکه

جان اگرچه شوقندن بو بله ایدر فاما کوکل غمک وشیله جگر چیزر دیمکدر
ظن بسری هرکه لتمر کام معنا بودر که طوقلق کمانی ایلتمکه مرادلتمسنی
بخت بیراست ودیرتر خاید معنا بودر که بخت قوجه درکیچک چیزر یعنی
اگرچه کندم تازه یوز فاما نه فایده که بختمز قوجه درلتمر مرادی کیچ
چیزر امدی بو قدرجه توق ظن ایتمه دیمکدر دل آشفته بخت من تاچند
معنا بودر که بنم دل آشفته اولن بختم نجیه دک جای انگشت نشتر خاید
معنا بودر که برمق پرنه نشتر چیزر یعنی مراد بختندن شکوادر آنکه
کیر دمزاج پروانه معنا بودر که اول کیمسه که مزاج پروانه طوتر یعنی پروانه
طبیعتنده اولن عاشق شعله چون میوهای تر خاید معنا بودر که
شعلهٔ شمعی یاش اولن میوه لر کبی چیزر دیمکدر بسکه باید حلاوت
از پرواز معنا بودر که پرواز ایدوب اوجمقدن چوق حلاوت
بولدوغنه طایر شوق بال و پر خاید معنا بودر که مرغ طایر شوق
بال و پرن چیزر یعنی مراد کمال حریص لکندن بال و پرن چیزر دیمکدر
لب کث دی مکید بچندی معنا بودر که ای محبوب طوداغکی آجدک
برنجه شخص امدی فاما عرفی اکنون لب جگر خاید معنا بودر که
عرفی امدی جگر طوداغن چیزر دیمکدر ویاخود معنا بو یله دیمک اولا که
لب کث دلغی برنجه زمان آمدی فاما امدی لب جگری چیزر یعنی مراد
عاشق برحال اوزره قرار طوتمدوغن بیان ایدر که غنیمت که قناعت
بازم بطوف میکده احرام تازه شد معنا بودر که میخانهٔ عشقی طواف
ایتمک



ایتمک ایچون ینه بنم احرامم تازه اولدی ذوقم ببوسهای لب جام تازه
شد معنا بودر که جامک طوداغنک بوسه لریله بنم ذوقم تازه اولدی
دیمکدر کشتیم بازمیکش و ارباب شیدرا معنا بودر که کیرو ینه باده
کش اولدق و ارباب حیله یه آیین طعن وشیوهٔ اسلام تازه شد
معنا بودر که آیین طعن و دخل وشیوهٔ اسلام تازه اولدی دیمکدر
زخم الست رو بتر اوش نهاد باز معنا بودر که عالم روز الستده
یدوکمز زخم یوزنی تازه لنمکه قویدی ینه درد که صبح بود مرا شام
تازه شد معنا بودر که اول بر درد که صباح اولمشدی بکا تازه اختتام
اولدی دیمکدر یعنی مراد روز الستده یدوکی زخملر شام دنیاده
تازه لندوکن بیان ایدر صد زخم سالخورده که ذوق نمک نداشت
معنا بودر که یوز دانه اسکی سالخورده زخمکه دوزک لذتن طوتمزدی
یعنی زیاده کهنه اولدوغنه ناسور اولوب ایروق طوز تأثیر ایتمکدن
قالمشدی فاما از سوزش کشیدن یک جام تازه شد معنا بودر که
برجام شرابی چکمک سوزشندن اول سالخورده اولن زخملر تازه
اولدی دیمکدر ذوقم نمانده بود ز خونابهای تلخ معنا بودر که آجی
اولن خونابه لردن بنم ذوقم قالمامش ایدی فاما اینک حلاوت
هم دوز کارم تازه شد معنا بودر که امدی اول تلخ اولن خونابه لرک
جمله سنک حلاوتی دماغده تازه دیمکدر اولدی زنار دانیابت
تسبیح میدهم معنا بودر که تسبیحی معزول ایدوب نیابتلکنی زناره عشقه

ویررم **ای اهل شرع مژده که اسلام تازه شد** معنا بودرکه ای اهل
شرع اولن کیمسنه لر مژده اولسونکه آیین اسلام تازه اولدی دیمکدر
**دیدم تذروروضه که برسدره می نشست** معنا بودرکه روضهٔ
عشقک تذرونی کوردم که سدره شاخنک اوزرنه اوتوردی بودفعا
**پرواز دل بکوشهٔ آن بام تازه شد** معنا بودرکه کوکل مرغنک پروازی
اول بام سدره نک کوشه سنده تازه اولدی دیمکدر **میجوشد از تنور**
**دلم چشمهٔ چشمهٔ خون** معنا بودرکه بنم کوکلم تنورندن چشمه چشمه قان جوشش
وخروش ایدر **طوفان نوح را دیگر ایام تازه شد** معنا بودرکه حضرت
نوحک طوفاننک ایامی ینه تازه اولدی دیمکدر زیراکه طوفاننک ابتداسی
تنوردن ظهور ایتمشدی **عرفی بسی بتشنه لبی عمر باختیم** معنا بودرکه
ای عرفی تشنه لب لکله چوق عمر اویناذق یعنی حرارت عشقده عمرمزی
تشنه لب چوق کیچردک **که کز درد وصاف ساقیم انعام تازه شد** معنا
بودرکه ساقینک درد وصافدن بکا انعام واحسانی تازه اولدی یعنی
بردفعه دردوصاف اله کرم ایدوکنی بیاندر **کسی میوهٔ غم ز باغم نخورد**
معنا بودرکه بنم باغمدن غم میوه سنی اصلا برکیمسه یمه دیدیکه **که حسرت**
**بعیش فراغم نخورد** معنا بودرکه بنم عیشمک فراغندن حسرت یمدی
یعنی بنم غم باغمک میوه سنده برلذت وبرحلاوت واردرکه هرکیمسه که
اول باغمدن برمیوهٔ غم یدیسه بنم عیش وعشرتمدن فارغ اولوب آیرلدغنه
غمناک اولوب حسرت یدی دیمکدر مراد مبالغه اوزره میوهٔ غمی مدحدر

نیاسودم



**نیاسودم از خوردن غم دمی** معنا بودرکه غم یمکلکدن برنفس آسوده
اولمدم که **که اندیشهٔ غم دماغم نخورد** معنا بودرکه غمک فکری بنم دماغمی
یمدی یعنی دایما اندیشهٔ غم دماغمی یر دیمکدر **دو صد شیشه خون ز داغم**
**چکید** معنا بودرکه بنم داغ درونمدن ایکی یوز شیشه قان طاملدی
تاکه **که مرهم شراب ز داغم نخورد** معنا بودرکه بنم داغمدن مرهم برشراب
یمدی دیو ایکی یوز شیشه قان طاملدی بنم داغمدن دیمکدر **بعهدم چنان**
**عافیت مرد زود** معنا بودرکه بنم زمانمده راحتلک آنجلین تیز هلاک
اولدیکه **که نوباوهٔ نخل باغم نخورد** معنا بودرکه بنم باغمک نخلنک یمشی
باوه سنی یمدی یعنی مراد کندی زماننده عافیت منعدم اولدوغنی بیاندر
**شب من چنان تلخ بر من گذشت** معنا بودرکه بنم کیجم اوزرمه آنجلین
آجی کچدیکه **که پروانه دود چراغم نخورد** معنا بودرکه پروانه دود
چراغمی یمدی یعنی چراغ یاندرمغه اقتدارم اولمدی دیمکدر ویاخود زیاده
آجی اولدوغنه پروانه تنزل ایتمدی دیمکدر **شدم شاخ گل بلبل نخواست**
معنا بودرکه شاخ کل پایه سنده دخی قایم اولدم ینه بلبل بنی قبول ایدوب
ایستمدی **شدم استخوان هیچ زاغم نخورد** معنا بودرکه کموک اولدم ینه
اصلا زاغ سیاه بنی قبول ایدوب یمدی دیمکدر یعنی مراد طالعندن
شکوادر **مکر خورد عرفی شراب از سفال** معنا بودرکه مکر عرفی شراب عشقی
سفالدن نوش ایتدیکه **که کوثر ز سیمین ایاغم نخورد** معنا بودرکه شراب
کوثری بنم کومش جاممدن یمدی یعنی تنزل ایدوب قبول ایتمدی دیمکدر

**ازپی صیدی دیگر تا بجاماندی سمند** معنا بودرکه ای محبوب برغزای شکاردن اوتری تاکه سمندکلی چیدردک **نفع رنایه نیافته آهوی سردرکمند** معنا بودرکه باشی کمندده بغلو اولن آهو آیروق خلاص اولمق نفعی وفایده سن کورمز دیمکدر یعنی اول آهوکه محبوبک کمندنده بغلو اوله ومحبوب غزای شکارآردنجه آت قالدرب یوکرتدکدن صکره ایروق کمندنده اولوب اول یانجه یوکردن آهو خلاص والمقدن قطع امید ایدرزیراکه سمندک یانجه یوکرتمدن هلاک اولور دیمکدر ویاخود معنا بویله دیمک اولاکه آهوی سردرکمندک اول برخلاص اولمق امیدی وار ایدی زیرا جایزکه رحمت ایدوب آزاد ایده فاما چونکه سمندنی غزای شکارک آردنجه یوکرتمک جایز اولنجه ایروق حاضر آهوی سردرکمندی قوی ویرمک احتمالی یوقدر دیمکدر **ده که ستم میکند برمن آرام دوست** معنا بودرکه محبوبک آرامنه حیف که بنم اوزرمه ستم پایه سنده ایدر **دل که فراغش مبادسینه که باد ازش ند** معنا بودرکه کوکل که اول کوکلک فراغی اولمسون وسینه که غمناک اولمسون یعنی کوکله وسینه یه بددعا ایده یورکه محبوبک آرامنه سنزلر بنم اوزرمه ستم پایه سنده ایتدوکز بویله بویله اولک دیمکدر **کفرودین را برانداز یاد که این فتنه گران** معنا بودرکه کفرودین اندیشه سنی خاطردن کیدرکه بوفتنه ایدجی کفرودین **دربدآموزی ما مصلحت اندیش همند** معنا بودرکه بزم بد اوکرنمکمزده بریرینک مصلحتن اندیشه ایدجیدر دیمکدر

یعنی مراد



یعنی مراد کفرودین دردکیش اولنلرک مصلحت کذاری پایه سنده اولنی خدام دونمشدروار مرتبه لرنی بوندن قیاس ایله دیمکدر معنای تصوفی اربابنه معلومدر **عرفی این نکته بمجموعهٔ احباب نویس معنا بودرکه ای عرفی بو نکته اجبابک مجموعه سنه یازکه **زخم محبان وفا تازه کنی ریش همند** معنا بودرکه وفا بومحبلری بربرینک یاره لرینک تازه ایدیجیدر یعنی محبت وفا بوصفتلی اولدوغنی مجموعه سنه یاز دیمکدر مراد زمانه دوستلرینک احوالنی بیاندرکه زخملرنه مرهم ایدوب علاج ایتمکدن وارلر برآخرشی قورلرکه بربرینک یاره لرینک تازه لندررلر دیمکدر **نخورم زخم دران کوچه که مرهم باشد** معنا بودرکه اول کوچه ده زخم یمزمکه آنده مرهم اوله یعنی تیزیره بنه علاج ایده لر دیمکدر **نشوم کشته دران کوی که ماتم باشد** معنا بودرکه ماتم اولن محلّرده هلاک اولمزم یعنی مراد اول مکانده شهید اولورم که آصلا برینی ماتم ایدرکیمسنه اولیه دیمکدر **خجل آن کشته که چون تیغ کشد غمزهٔ دوست** معنا بودرکه اول هلاک اولمش کیمسنه خجلدرکه چونکه دوستک غمزه سی قلیچ چکه **احتیاجش بدم عیسی مریم باشد** معنا بودرکه آنک دم عیسایه احتیاجی اوله یعنی دردعشقدن هلاک اولن عاشق خجیل اولور اول زمانکه محبوبک غمزه سی تیغ چکدوکی زمان صفاسندن زنده اولمیوب حضرت مسیحک نفسنه محتاج اوله دیمکدر مراد محبوبک تیغ غمزه سنده اولن حالتی بیاندر

**کفتکوهای حکیمانه بنیالاید عشق** معنا بودرکه عشق حکیمانه اولنی کفتکولری
آلایده ایتمز بو تقدیرجه **واکر ازاریدکر این نکته مسلم** باشد معنا بودرکه
ترک ایدلکم بونکته مسلم اولسون دیمکدر یعنی مراد عشق حکیمانه اولنی
جوابدن محظوظ اولمدوغنی بیاندر **بنم جودرد بکس ندهم واین**
**هم هنریست** معنا بودرکه یارم اربه مقداری دردمحبوبه کیمسه یه ویرمزم
وبو ویرمدوکم دخی برعجب هنردر **ای خوش آن بخل که آر اشنی**
**حاتم باشد** معنا بودرکه ای خوش اول بخل که حاتمک سخاسنک آرشنی
اوله یعنی بن محبوبک دردعشقندن یارم اربه مقدارینی بخیللک
ایدوب آخر کیمسنه یه ویرمدوکم بر بخلدرکه حاتمک سخاوتنه زینت
ویرجیدر دیمکدر مراد دردمحبوبه اولنی محبتنی بیاندر زیراکه انسان
محبت ایلدوکی نسنه کیمسه یه ویرمز **عقل را کرده ام از مغلطه خاموش**
**دلی** معنا بودرکه مغلطه ایتمکدن عقلی سکوت ایتدردم دلی **حرفیه**
**بی ادب امنت که ملزم باشد** معنا بودرکه بی ادب اولنلرک عادتی بودرکه
الزام اوله یعنی عقل بنمله مباحثه یه شروع ایلدی فاما بن برآلای مغلطه
ایتدم که عقلی خاموش الزام ایتدم دیمکدر **عرفی از کریه نیاساید و**
**طوفان برخاست** معنا بودرکه عرفی آغلمقدن هنوز راحت اولمدن
طوفان قالقدی یعنی عرفی کریه دن هنوز فراغت ایتمدن طوفان قوپمغه
باشلدی فاما **جم وکی نیست که او را غم عالم باشد** معنا بودرکه اول
عرفی جمله کی دیدکلری پادشاهلر دکلدرکه کندوسنده غم عالم اوله اکرسه

دنیا



دنیا آتشه یانسون اکرسه طوفانه غرق اولسون دیمکدر یعنی مراد مبالغه
اوزره آب کریه سنک جوقلغنی بیاندر **تشنه ام رطل کران خواهم کزید**
معنا بودرکه صوسزم باده اختیار ایتمک استرم **آتشی آتش نشان خواهم**
**کزید** معنا بودرکه آتشی علاجیله اولنی بر آتشی اختیار ایتمک استرم مراد
بنه باده در یعنی حرارت عشقدن تشنه اولدم بو صفتیله اولنی باده عشقی
نوش ایدوب دفع حرارت ایتمک استرم دیمکدر **آنچه بگزینیم نگیرند آن**
**زمن** معنا بودرکه اول نسنه که بن اختیار ایدوب قبول ایده رم اول شی
بندن طوتمزلر یعنی قبول ایدوب آلمزلر ایش بوکا قالدیکه **انتعاش ابلهی**
**خواهم کزید** معنا بودرکه احمقلرک خوشی حال اولدوغی نسنه اختیار ایتمک
استرم یعنی چونکه بنی قبول ایتدوکم نسنه قبول ایتمیورلر باری بنی دخی وارب
احمقلر زمره سنه داخل اولوب آنلرک قبول ایتدوکی نسنه قبول ایده یم دیمکدر
**جنت ار عرض متاع خود کند** معنا بودرکه جنت اکر کندی متاعنی عرض
ایده جک اولورسه **آنچه نستانم از آن خواهم کزید** معنا بودرکه اول
نسنه که آلمزم اول آلمدوغم شیدنی اختیار استرم دیمکدر یعنی مراد جنتک
بر نسنه سنی قبول ایتمیوب کمال استغناسنی بیاندر **کر بجون خوردن دهندم**
**اختیار** معنا بودرکه اکر قانی یمکه بکا اختیار ویره جک اولورلرسه یعنی
قانی یمکه حرامدر اکر بکا یمکه اذنی ویره جک اولسه لر **خون گنج شایگان**
**خواهم کزید** معنا بودرکه پادشاهلره لایق اولنی خزینه نک قانینی اختیار
ایتمک استرم یعنی دولتک قانینی ایچرم دیمکدر **نقش اکر یوسف شود در**

نیکویی معنا بودر که نقش صورت اگر کوزللکده یوسف ایلجی اولورسه
دخی یعنی زمانه محبوبی یوسف کبی کوزل اولورسه دخی گرکه یوسف ایلجی ن
خواهم گزید معنا بودر که حضرت یوسفک قوردنی اختیار ایتمک استرم
یعنی مرادم بو جنس بیوفا محبوبلره کوکل ویرمکدن گرک یوسفی قبول ایدوب
آشنا اولمق یکدر دیمکدر در وجود آرام دل بگزیده ام معنا بودر که
عالم وجودده راحت اولمق استرم در عدم آرام جان خواهم گزید معنا
بودر که عالم عدمده آرام جانی اختیار ایتمک استرم یعنی بو نه قدر جفا قدر
که دنیاده جفا چکمیوب آخرتده راحت جانی استرم بو خود محالدر زیرا که
دنیاده بر آلای محنت وجفا چکمینجه آخرتده جانی راحت اولمز دیمکدر
گفته بودم چون بدنیا در روم معنا بودر که عالم ارواحده ایکن دیمش
ایدم که اگر دنیایه گیده جک اولورسم بر تر از ملک کیان خواهم گزید معنا
بودر که ملوک کیانیلرک مملکتندن زیاده سنی اختیار ایتمک استرم یعنی
هنوز عالم ارواحده ایکن بو تصورانی ایدردم فاما این ندانستم که
از بخت زبون معنا بودر که بونی بلمدم که زبون اولان بختندن هر چه عرفی
خواهد آن خواهم گزید معنا بودر که هر نسنه که عرفی طلب ایدوب استر بن
دخی آنی اختیار ایتمک استرم بو دورت ابیاته قطعه دیرلر که معنا دوردندن
حاصل اولور یعنی بن هنوز عالم ارواحده ایکن بویله دیدم که اگر دنیایه
وارجق اولورسم ملک کیانیلردن زیاده ممالکه نایل اولایم فاما بلمدم که
بختمک بونلغندن آنجق عرفینک الذکر دکه ملک قدر ملکه نایل اولسم گرک

دیمکدر مراد



دیمکدر مراد لطافت غزلدن شکوا در گر در عشق زنی تاب ملامت باید
معنا بودر که اگر عشقک قپوسن اورجق اولورسن ملامته تاب وطاقت
کتورمک لازم زیرا که اول آماده آشوب قیامت باید معنا بودر که
اولا عشقک قپوسن اوران عاشق گرکدر که خلقک ملامت وطعنه جبر ایده
بعده قیامت آشوب وغوغاسنه حاضر ومهیا اولمق لازم یعنی مراد مبالغه
اوزره حالت عشقی بیاندر در قبول نظر عشق بهزاران شرطست معنا
بودر که عشقک نظرنده مقبول اولمغک نیجه بیک شرطی وار اول از عافیت
رفته ندامت باید معنا بودر که اولا گچمش راحتلکدن اوتری ندامت
لازم یعنی عشقه داخل اولمزدن اول لازمدر که عافیتده ندامت چکه
که نولیدیکه اول زمانده دخی عافیتی کورمش اولیدق عمر عشقده
گچمش اولیدی دیمکدر حسن سلمی نه تماشا که هر بو الهوست معنا بودر که
سلما دیدکلری محبوبک حسنی هر بو الهوس اولان عاشقک تماشاگاهی
دکلدر زیرا که چشمی از دیدن جز وی بسلامت باید معنا بودر که اول
سلمادن غیریسنی کورمکه بر چشم سلامت لازم یعنی دیده پاک لازمدر که اول
سلمادن غیریسنه نظر ایتمیه والا اگر ایده جک اولورسه سلامت اوزره
ایده فدا اوزره ایتمیه دیمکدر مراد حسن سلمایه هر بو الهوسک چشمی نظاره
ایتمکه لایق اولمدوغنی بیاندر طاقت سایه نداریم و چه اندیشه کنیم معنا
بودر که ضعفمز شول مرتبه درکه اوزریمزه کولکه دوشسه اول کولکیه طاقت
کتورمزدن فکر ایده لم که پنجه در پنجه آشوب قیامت باید معنا بودر که

بو ضعف حالمزله عشقك قپوسنی اورمق مراد ایندوکمز زمان کرکدرکه
قیامتك فتنه وغوغاسیله پنجه پنجه یه اولوب مقاومت ایتمك لازم دیمکدر
یعنی مراد مبالغه اوزره شدت عشقی بیاندر **عرفی از زمزمه ثابت نشود**
**دعوی عشق** معنا بودرکه ای عرفی زمزمه کلامیله عشقك دعواسی ثابت
اولمز دیمکدر زیراکه **همه صاحب نظرانیم علامت باید** معنا بودرکه جملهمز
نظر صاحبیوز بو دعوای عشقی اثبات ایتمکه علامت لازمدر والا مجرد
سوزله دعوای عشق ثبوت بولمز دیمکدر **هجران شب تار ماندارد** معنا
بودرکه هجران بزم قارنلو کیجه مزی طوتمز یعنی بزم کیجه مز اول مرتبه
مظلم درکه هجران ایله بر کیجه یه مالك اولمه مشدر دیمکدر مراد کیجه سنك
زیاده سیاه اولدوغنی بیاندر **غم عقدهٔ کار ماندارد** معنا بودرکه
غم بزم کارمزك عقده سنی طوتمز دیمکدر یعنی مراد عقدهٔ کارنك دشوار
اولدوغنی بیاندر **ما جان بهوای کل فشانیم** معنا بودرکه بز جانمزی
کل صفت اولنی محبوبك هواسیله صاچرز فاما **کل میل کنار ماندارد**
معنا بودرکه اول کل کبی اولنی محبوب بزم میل کنارمزی طوتمز یعنی مراد
محبوبك عدم التفاتنی بیاندر **کر عزم سفر کند خوشش باد** معنا بودرکه
اکر جان عزم سفر ایده جك اولورسه خوش حال اولسون زیراکه **جان**
**طاقت بار ماندارد** معنا بودرکه اول سفر اختیار ایدن جان بزم یوکمزك
طاقتنی طوتمز یعنی مراد وجودنده اولنی درد وغم یوکنی جان کوتوره جك
طاقت کتوره میوب عزم سفر ایندوکنی بیاندر **هر کس که رهین حرف وصوتست**

معنا بودرکه هر



معنا بودرکه هر شول کیمسه که حرف له صوتك رهینی اوله یعنی هر تکلمه قادر
اولنی کیمسنه **پیغام نکار ماندارد** معنا بودرکه بزم محبوبمزك مژده سنی
طوتمز یعنی مراد محبوبنك خبرنی آلمدوغنی بیاندر **از بسکه رمیده ایم**
**ترسان** معنا بودرکه خوف ایندوکمز حالده زیاده سیله چوق اورکوب
فرار ایتمشزدر بو تقدیرجه **غم ذوق شکار ماندارد** معنا بودرکه
غم بزی شکار ایتمنك ذوقنی طوتمز یعنی شول قدر فرار ایندککه اپروق
غم بزی بولوب شکار ایتمك ذوقنی ایده مز دیمکدر **فردوس شراب**
**دارد اما** معنا بودرکه جنت شراب طوتر فاما یعنی فردوسده باده بولنور
فاما **پیمانهٔ کار ماندارد** معنا بودرکه پیمانه بزم کارمزی طوتمز دیمکدر
معنامی تصوفی اربابنه معلوم **ساقی می ناب دارد اما** معنا بودرکه
ساقی بادهٔ صافی طوتر فاما **درخورد خمار ماندارد** معنا بودرکه بزم
خمارمزك وقتنده طوتمز دیمکدر **عرفی نه ز دوست دشمنانست** معنا
بودرکه عرفی دشمنلرك دوستندن دکلدر **اما غم کار ماندارد** معنا
بودرکه فاما بزم کارمزك غمنی طوتمز یعنی عرفی بزم کارمزده اولنی
غمی برمله طوتمدوغنه اویله قیاس اولنمونکه بزم دشمنمز اولنی غمك
دوستیدر یوق قضیه اویله دکلدر نهایت کارمزده اولنی غم شریك اولوب
برمله طوتمز دیمکدر دخی بوندن معقولجه بر معنا ویررلرسه نه کوزل فاما
بو عبارته انجق بو معنا ال ویرر **دل مارا بفسون جادوی بابل نبرد**
معنا بودرکه بزم کوکلمزی مکر وفسون ایتمکله اقلیم بابلك جادوسی ایلتمز

یعنی بزم کوکلمزه سحر کار ایتمز دیمکدر هرکه در راه وفا جان ننهد
دل نبرد معنا بودرکه هرشول کیمسه که وفا یولنده جان ویرمیه کوکل ایلتمز
یعنی عهد روز الستده جان ویرمک کرکدرکه قلب سلیم نایل اولمه دیمکدر کر
کسی رنک وفا میشکند ورنه بحشر معنا بودرکه اکر بر کیمسه وفا رنکنی
شکست ایدر یوقسه روز قیامتده دست ما آب رخ دامن قاتل نبرد
معنا بودرکه بزم المز قاتلک آکنک آب رونی ایلتمز یعنی اکر بزدن
غیری بر عاشق عهده وفا ایتمیوب رنک وفایی صندررسه بزم کناهمز
یوقدر زیرا که بز کندی نفسمزه روز حشرده قاتلمز اولن محبوبک دامننه
یاپشوب آب روی دامنی دوکمز دیمکدر بو بیتک بو عبارتنک معناسی بودر
اکر ارباب ذکاوت بوندن معقولجه بر معنا ویررلرسه نه کوزل بحر غم جمله
کنار رست کر از خود کذری معنا بودرکه غم دریاسی جمله کناردر اکر کندی
کندکدن کچرسن زیرا که کشتئ اهل فنا منت ساحل نبرد معنا بودرکه اهل
فنانک کیمیسی ساحلک منتن ایلتمز یعنی انن وجودنک غرق اولمسندن
واولمسندن خوف ایتمدکدنصکره بحر غمک هر نیره سنده مراد ایتسه دولنوب
سیران ایدر زیرا که ارباب فنانک وجودی کمیدی ساحل منتن چکمزلر
ساحلک منتن دریادن خوفی اولنلر چکر دیمکدر مراد اهل فنانک دریادن
خوفی اولمدوغنی بیاندر هرکه اندیشۀ او چشمۀ کوثر نبرد معنا بودرکه
هرشول عاشقک که اندیشه سی کوثرک چشمه سنی ایلتمیه یعنی لذت وحلاوتده
چشمۀ کوثره غالب اولمیه پی بشیرینئ آن شکل وشمایل نبرد معنا بودرکه

محبوبک



محبوبک اول شکل وشمایلنک شیرینلکنه ایز ایلتمز یعنی اول شیرین اولنی
شکل وشمایله هر عاشق یول ایلتمکه قادر اولمز دیمکدر دم شمشیر بود
ره کذر عشق ولی معنا بودرکه عشقک رهکذری قلیچ دمنده اولور
فاما هرکه این ره نزود به بدر دل نبرد معنا بودرکه هر کیمسه که بو یوله
کیتمز کوکل قپوسنه ایز ایلتمز یعنی هرشول عاشق که محبوبک شمشیر محنت وجفاسنه
تسلیم اولمیه مراد دلنک قپوسنه یول ایلتمکه قادر اولمز دیمکدر عازم
هیچ غم آباد نکردد دل دوست معنا بودرکه هیچ بر غمه عزیمت ایتمک
محبوبک کوکلنی شین وآباد ایتمز که مرا دست در آغوش حمایل نبرد
معنا بودرکه بنم المی آغوشنده حمایل اولدوغی حالده ایلتمز یعنی محبوب
هرنه غم بن سزه عزیمت ایدوب کیتسه خاطری کشده اولمز فاما بنم الم
آغوشنده حمایل اولدوغی حالده اول غمه عزیمت ایتسه ایشته اول زمان
کوکلی کشده اولوب آباد اولور دیمکدر مراد محبوب کندی اولمدقجه
غمه عزیمت ایتمدوکنی بیاندر سینه خالی مکن از درد که مرد ره عشق معنا
بودرکه ای طالب صادق سینه کی درددن خالی ایتمکه مرد ره عشق اولنی
کیمسه کر سبکبار شود بار بمنزل نبرد معنا بودرکه اکر سبکبار اولیجق
اولورسه یوکنی منزله ایلتمز دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم
هم عدالت جزا بر من و قاتل دکری معنا بودرکه بنم اوزرمه اولنی
جزا و عقابک جمله سی عدالتدر حال بوکه قاتل غیرسی اوله یعنی قاتل غیرسی
اوله وبن مقتول اولم وینه بنم اوزرمه جزا و عقاب اولمق عین عدالتدر

**عقل کل راه بدین نکتهٔ مشکل نبرد** معنا بودر که عقل کل صاحبی اولنلر
بو مشکل اولن نکتهٔ نک حلنه یول ایلتمز یعنی اول نکتهٔ مشکلدن مراد
قاتل غیرسی اولوب جزا و عقاب کندویه اولدوغی عین عدالت اولمیدر
**عرفی آن شمع در آورد بمحفل کورا** معنا بودر که عرفی اول شمع صفت
اولن محبوبی محفله کتوردیکه اول محبوبک **خجلت جلوهٔ خورشید بمحفل نبرد**
معنا بودر که خجالتی خورشیدک جلوه سنی محفله ایلتمز یعنی کونش اول شمع
صفت اولن محبوبک ضیاسنک خجالتندن محفله کلوب جلوه ایتمکه قادر
دکلدر مراد محبوبی مدحدر **مجنون تو هردم روشی تازه نزد** معنا
بودر که ای لیلی صفت اولن محبوب سنک مجنونک اولن عاشق هردم بر
تازه روش دوزمز یعنی دایمانتق واحد اوزره در **بدنامیت آن آتش**
**آوازه نزد** معنا بودر که ای محبوب سنک بدنام اولمقلغی آوازه نک
آتشی دوزمز یعنی عشقنی اظهار ایدوب دیمزکه بن فلان محبوبه عاشقم
تاکه خلق ایچنده سنک نامک رسوا ایلمغله آوازه بوله بلکه عشقنی درونده
حفظ ایدوب اظهار ایتمز دیمکدر **اجزای وجودم بهم جمع آمده کو بی**
معنا بودر که بنم وجودمک اجزاسنک جمله سی جمع کلمشدر دیه سنکه **کش نازک**
**تو بی بهره ز شیرازه نزد** معنا بودر که ای محبوب سنک نازک اول
جمع اولن اجزای وجودی شیرازه دن بی بهره دوزمز یعنی ای محبوب
بنم پریشان اوراق اولن وجودم اجزاسی جمله دن جمع اولوب بر یره
کلدی کویا سنک نازک شیرازه سی آنی بی نصیب ایتمیوب شیرازه لطفکدن

بهره مند



بهره مند ایدوب اجزای پریشانی بر یره کتوروب جمع ایلدی دیمکدر مراد
محبوبک احسانه راست کلدوکن بیاندر **مامت تنک حوصله وهمت**
**ساقی** معنا بودر که بر طار حوصله اولنلر مستز و ساقینک همتی ایسه
**در باده جام زند و باندازه نزد** معنا بودر که جامی شرابه اورر
و اندازیله دوزمز یعنی بز اوقدر مستز و بوندن ماعدا حوصله مز دخی
طاردر فاما ساقی شراب اولن کیمسنه ینه دورمیوب جامی اندازه سز
باده ایله پر ایدوب بزلره صونمده مراد زیاده مست اولدوغی بیاندر
**در بزم وی ایدل مکن افغان که کس آنجا** معنا بودر که ای کوکل
محبوبک مجلسنده فریاد و افغان ایتمه زیرا که اول مجلسده هیچ بر کیمسنه
**با نغمه بی شعبه و آوازه نزد** معنا بودر که شعبه سز و آوازه سز
بر نغمه دوزمز یعنی ای کوکل اول بزم محبوبده اولن نغمه لر جمله آوازه
و شعبه ایله اولور امدی بو تقدیرجه سن اول بزمده صاقنوب فریاد و
فغان ایتمه دیمکدر مراد بزم محبوبده فغان ایتمکی منعدر **نازم بصفای**
**مه کنعان که زلیخا** معنا بودر که مه کنعان پایه سنده اولن حضرت یوسفله
نازایدوب افتخار ایده رم که حضرت زلیخا که **کر غیرت حور است که بی**
**غازه نزد** معنا بودر که حورک غیرتی ایسه ده غازه سز دوزمز یعنی
حضرت یوسفک جمالنک لطافتنی و اربوندن قیاس ایت که زلیخانک
حسنی کوزللکده حوران بهشتک غیرت آوری ایکن ینه یوزنه اکلک
سوروب کندو کندویی یوسفه عرض ایدر دیکه بولا که یوسف کندویه میل

ایده دیمکدر مراد صفوت جمال یوسفی مدحدر **مرهم به از آن داغ که در**
**حالت بهبود** معنا بودرکه اول داغدن مرهم یکدرکه ایو اولمق حالتنده
**همسایگی داغ نو اش تازه ناز ند** معنا بودرکه ای محبوب سنک داغنک
همسایه اولمقلغی اول مرهم حالتنده ایو اولن داغی تازه دوزمز
یعنی ای محبوب هرشول داغ درون که ایو اولمق وقتنده سنک دردغک
داغک قونشلغندن که تازه لنوب ینه پر جراحت اولمیه اول اچیلن داغدن
مرهم چوق یکدر دیمکدر مراد کمال مبالغه اوزره محبوبک داغنک
تأثیرن بیاندرکه همسایه سی اولن اوکلمش داغی ینه پر جراحت ایدر **عرفی**
**بکش این جام و بیا سا که نه عیبست** معنا بودرکه ای عرفی بو جامی
نوش ایله و راحت اول عیب دکلمیدرکه **کز تشنه لبی چون تو بخمیازه**
**نازند** معنا بودرکه صوسزلقدن سنک کبی خمیازه دوزمز یعنی ای عرفی
سنجلین بر وجود تشنه لب لکندن خمیازه ایتمک عیبدر امدی بو جامی
نوش ایده راحت اول دیمکدر مراد تشنه لب اولوب خمیازه ایتدوکنی
بیاندر **دلبران نه دل بناز و عشوه غافل میبرند** معنا بودرکه محبوبلر
کوکلی غافل اولدوغی حالده ناز و عشوه سببیله ایلتمزلر بلکه **میکشند**
**از غافلان صد رنج تا دل میبرند** معنا بودرکه تا کوکل ایلتنجیه دک
غافللردن یوز دانه رنج و الم چکرلر دیمکدر یعنی بر کوکل التنجیه دک یوز
دانه فکر و اندیشه ایدوب انواع دورلی حیله لر ایدرلر دیمکدر **کرچه**
**ارباب تعلق وقف طوفانند لیک** معنا بودرکه اکرچه تعلقات جبری

طوفانک



طوفانک موقوفیدرلر لیکن **رخت اگر کمتر شود کشتی بساحل میبرند**
معنا بودرکه رخت تجملاتلری اکر آز اولجق اولورسه کشتی وجودلرینی
ساحل نجاته ایلتورلر و الا طوفان بلایه غرق اولمق مقرردر
تصوف معناسی اربابنه معلوم **تکلی از کاروان کعبهٔ دل کر شتاب**
معنا بودرکه کوکل کعبه سنک کاروانندن کسلمیه سنکه زیاده عجله اوزره
کتمکدن **میکذارندت بخاک راه و تحل میبرند** معنا بودرکه سنی
بونک تراغنده ترک ایدوب محافه ایلتورلر دیمکدر تصوف معناسی
اربابنه معلوم **کشتکان غمزهٔ معشوق در روز جزا** معنا بودرکه
محبوبک غمزه سنک مقتوللری قیامت کوننده **جمله غیرت بر قبول کار**
**قاتل میبرد** معنا بودرکه جمله سی قاتل اولن غمزه نک ایشنک قبول اولمنک
غیرتن ایلتور یعنی غمزهٔ دلبردن هلاک اولنلر روز قیامتده دعواجی
اولمزلر بلکه جمله سی غیرت چکرلرکه بو غمزه نک بزلره ایتدوکی کار البته
مقبول اولمق کرکدر مراد غمزهٔ محبوبک مقتولی اولدوغنی بیاندر
**هرکجا شمعیکه روشن میکنند از بهر بزم** معنا بودرکه مجلسلر اوترى
هر یرده بر شمعی روشن ایدرلر **شمع جان هرکه که روشن شد ز محفل**
**میبرند** معنا بودرکه جان شمعی که هر وقت روشن اولدی مجلسدن
ایلتورلر یعنی مجلس ارباب ولده هر یرده که بر شمع ضیادار اولورسه
آنی کتوروب یاندررلر فاما بزم شمع جانمزک هر وقتکه ضیالندی بو مصلحت
ایچونکه ارباب دلک محفلنده یانمغه استعدادی اولسون بو دفعا قبول

اینمیوب بزم شمع جانمزی محفل دن رد ایندیلر دیمکدر مراد جاننی شمع
کبی سوزان ایدوب مجلسه لایق اولمدوغنی بیان ایدر **زحمت ارباب دیر**
**از کعبه جویان برتر است** معنا بودرکه ارباب دیرک زحمتی کعبه طلب
ایدنلرک زحمتندن چوقدر زیراکه **ره بسی طی میشود تاره بساحل میبرند**
معنا بودرکه ارباب دیرک کیتدوکی یول زیاده سیله طی اولنور تاکه یوللری
ساحل نجاته ایلتورلر دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم **فتنه شوبر**
**اهل دل عرفی که از حسن قبول** معنا بودرکه ای عرفی اهل دل اولنلرک
اوزرینه فتنه اولکه حسن قبولدن **مرده را جان میدهند وزنده را**
**دل میبرند** معنا بودرکه مرده یه جان ویررلر وزنده نک کوکلنی ایلتورلر
دیمکدر یعنی مراد اهل دلک یانندن منفک اولمه اوزرلرینه فتنه کبی
دوشکه آنلرده بو حالتلر واردر **عصمت از لعل لبت کرد هوس**
**میکردد** معنا بودرکه ای محبوب عصمت سنک لعل رنک اولن لبکدن
هوسک اطرافنی دولنور یعنی ای محبوب سنک لعل لبکده نه حالت واردرکه
عصمتک ذاتی اول لبک اشتیاقیله هوسک اطرافنی دولنورکه عجبا بو
لبی مکیده ایتمک بزلره نصیب اولورمی دیمکدر مراد کمال مبالغه اوزره
لب لعل محبوبی مدحدر **قند مفروش که سیمرغ مکس میکردد** معنا بودرکه
ای محبوب شکر صاتمه که سیمرغ مکس اولور یعنی سیمرغ مکس اولمق اختیار
ایدرکه تکه بو شکردن بکا بر نصیب اولسون دیمکدر مراد محبوبک شکرنده
اولن حالتی بیان ایدر **ناله میکشم از درد تو کاهی لیکن** معنا بودرکه

ای



ای محبوب سنک دردکدن کاهی بر ناله چکرم فاما **تا بلب میرسد**
**از ضعف نفس میکردد** معنا بودرکه حتی اول چکدوکم ناله کم طوداغمه
یتشور کمال ضعفدن ینه نفس اولور دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره
ضعفنی بیان ایدرکه ناله ایتدوکم وقت قوتم یوقدرکه فریاد ایدم
**در بهاران هم کس همدم مرغ چمند** معنا بودرکه فصل بهارلرده جمله
عالم مرغ چمنک همدمی اولورلر فاما **دل من همنفس مرغ قفس میکردد**
معنا بودرکه بنم کوکلم قفسده محبوس اولن مرغک همدمی اولور دیمکدر
یعنی مراد کوکلی کشاده اولمیوب غم آشنا اولدوغنی بیان ایدر **بنده عشقم**
**دآیین دیارش کانجا** معنا بودرکه عشقک وعشقک دیارنک بنده سیم کم
اول دیارده **کو بکو شعله بدنباله خس میکردد** معنا بودرکه محله محله
شعله آتش خس وخاشاکک آردنجه دولنور دیمکدر یعنی شعله آتشیله خس
بربرینه ضد ایکن کمال اتحادلرنی کورکه کوبکو آردنجه دوشوب دولنور مراد
دیار عشقک حالتنی بیان ایدر **از قبولت نه از حیله که عرفی همه شب** معنا
بودرکه قبولدندر یوقسه حیله دن دکلدرکه عرفی جمیع کیجه **میخورد باده**
**وهمراه عسس میکردد** معنا بودرکه باده نوش ایدر وعسس شهریله
همراه اولدوغی حالده دولنور آصلا خوف ایتمز دیمکدر زیراکه عسسدن
باده حیله ومکر اوزره نوش ایدنلر کیمسنه خوف ایدر والا قبولیت اوزره
نوش ایدنلر کیمسنه عسسدن بی پروادر یعنی مراد باده قبول اوزره نوش
ایتدوکنی بیان ایدر **دلی چو شعله حسن تو فرد میخیزد** معنا بودرکه اول بر

کوکلی سنک شعلهٔ حسنک کبی فرد و یکتا اولدوغی حالده قالقه که چون
فغان من از روی درد میخیزد معنا بودرکه بنم فغانم کبی دردیوزندن
قالقر یعنی ای محبوب بهار عاشقک کوکلی سنک شعلهٔ حسنک کبی فرد اولوب
بی بدل اولمز فاما هر شول صاحب دلکه آنک فریاد و فغانی درد و الم
یوزندن ظهور ایده ایشته اول عاشقک کوکلی سنک شعلهٔ حسنک کبی
فرد و بی بدلدر دیمکدر نه مرد بادهٔ عشقی وگرنه در طلبت معنا بودرکه
ای طالب سن عشقه منسوب اولان باده نک آدمی دکلسن یوقسه سنک
طلبکده فغان ز جوش خم لاجورد میخیزد معنا بودرکه فلکک لاجورد
رنک اولان کوپنک جوش و خروشندن فریاد و فغان قالقر یعنی اول سنی
طلب ایدر فاما سنده اول بادهٔ نوش ایتمکه استعداد یوق دیمکدر
مبین بعجز زلیخا مصاف عشقت این معنا بودرکه ای دخال زلیخانک
عاجز و خزو مانده قالدوغنی کورمه که بو مصاف عشقک مصافیدرکه
که کرد فتنه ز بنیاد مرد میخیزد معنا بودرکه فتنه و آشوب توزی انسانک
بنیادندن قالقر یعنی انسانک وجودنی توز کبی یرندن قوپارر دیمکدر
مراد عشقه کیمسنه مقاومت ایدوب مصاف ایتمکه قادر اولمدوغنی بیاندر
بزم کعبه روان کم نشین کزین مجمع معنا بودرکه ای طالب کعبه رو
اولنلرک مجلسنده آز اوتورکه بو مجمعدن دایما همیشه مردم بیهوده
کرد میخیزد معنا بودرکه همیشه بوش یره دولاجی آدم قالقر دیمکدر
تصوف معناسی اربابنه معلوم شهید مضطرب خاک شد مکر بر هت معنا

بودرکه ای محبوب

بودرکه ای محبوب مکر سنک یولکده اضطرابه منسوب اولان عاشق شهید
اولمش بکزرکه که بی نسیم ز راه تو کرد میخیزد معنا بودرکه باد نسیم سز
سنک یولکدن توز قالقر یعنی اکثریا توز روزکار اولدوغی زمان
قالقر فاما امدی باد نسیم سز سنک یولکدن توز قوپیور مکر بر مضطرب
الحال عاشق شهید اولمق واردرکه آنک اضطرابندن وجبلیوب
حرکت ایتمسندن بو توز قوپیور دیمکدر آخر معنایه دخی بو عبارتک
تحملی وار فاما موجه اولان معنا بو ایدیکه بیان اولندی اکر فسانه
شمارم وکر ترانه زنم معنا بودرکه اکر حکایت حساب ایدم و اکر ترانه
اورم یعنی کرک بر آلای حکایات سویلیم وکرک بر آلای نغمات و ترنمات
ادا ایده یم بو ایکسنده دخی تو کوش دار که آرزوی درد میخیزد معنا
بودرکه ای محبوب سن همان قولاق طوت که دردیوزندن قالقر دیمکدر
یعنی مراد فسانه و ترنمالی دردناک اولدوغنی بیاندر با آتش دل من
خویش را مکر سنجید معنا بودرکه بنم آتش دلمله مکر کندوسنی درتمش
بکزرکه که دوزخ از جکرش آه سرد میخیزد معنا بودرکه دوزخک
جکرندن صادق آه قالقر یعنی مراد کمال مبالغه اوزره آتش درونک
پرحرارت اولدوغنی بیاندرکه آتش دوزخ کندونک کوکلنک آتشیله
طارتلوب کوکلی آتشی غالب کلدوکنه دوزخ جکرندن آه سرد چکدوکنی
بیاندر حاشا بوندن آتش دوزخی تحقیر حقیقتده نفس الامر آتش عشق
محبوب حقیقت نار دوزخدن شدید اولدوغنه شبهه یوقدر ترانه بشنو

**کز هزار نغمه طراز** معنا بودرکه ای سامع بر ترانه استماع ایت که بیکدانه
نغمه طرازدن آنجق **یکی چو عرفی دستان نورد میخیزد** معنا بودرکه عرفی
دستان نورد کبی بری قالقر یعنی بیکدانه نغمه طراز ظهور ایتمک کرکدر که حتی
عرفی کبی بر وجود کامل ایچلرندن ممتاز اولوب کندو کندیه کوستره دیمکدر
**هنوز خسته دلم تکیه بر عدم میزد** معنا بودرکه بنم خسته اولان کوکلم یوقلق
اوزرنه هنوز دایمق اوردیکه **کر باکلوی خراشیده بانک غم میزد**
معنا بودرکه درلمنمش بوغازله غم بانک اوردی یعنی کمال ضعفندن
نفسی چقمدن قالمش ایکن ینه دورمیوب غمی یاننه دعوت ایدوب چاغراه یور
بوندن بلدم که ایردق بنم بو خسته اولان کوکلم صاغلمق احتمالی یوقدر
مرادی عالم عدم تکیه اورمقدر زیرا که نه حاله کیرمشدر ینه غمزالدن
قومیوب یاننه دعوت ایده یور دیمکدر **قضا هنوز نیفکنده بود**
**طرح کنشت** معنا بودرکه حق تعالی حضرتلرینک قضا و قدر معمارینک
الی هنوز طرح ایوان کنشت ایتمامشدی که **کر بوسه بی ادبی بر صنم میزد**
معنا بودرکه بروانه عاشق بی ادب صنمک قپوسی اوزرنه بوسه اوردی
دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم **نبود سایه نشین آفتاب حسن زلف**
معنا بودرکه محبوبک آفتاب جمالی زلف دن سایه نشین دکل ایدی یعنی
هنوز زلف ظهور ایتمامشدیکه محبوبک آفتاب حسنه کولکه براقه **که فتنه**
**هست دران زلف خم بخم میزد** معنا بودرکه فتنه وف دالنی اول خم
بخم اولان زلفه اوردی دیمکدر یعنی محبوبک زلفی هنوز سایه نشین اولم

مشکن



مشکن دست فتنه نک اول زلفه تعلقی واردر دیمکدر مراد مبالغه اوزره
فتنه انکیز اولدوغنی بیاندر **هنوز حسن بکاری ندیده بود صلاح** معنا
بودرکه هنوز حسن محبوب برکارده صلاح وف دکورمشدیکه **که ترک**
**غمزه بدل ناوک ستم میزد** معنا بودرکه ترک غمزه کوکله ستم اوقنی اوردی
یعنی هنوز حسن محبوب ظهور ایتمامشکن ترک غمزه سی بزم کوکلمزه ناوک
ستم و جفای اوردی دیمکدر مراد عالم ازلدن ناوک ستم غمزه محبوب
یدوکنی بیاندر **هنوز کعبه و بتخانه در مشیت بود** معنا بودرکه کعبه و
بتخانه وجوده کلمیوب هنوز عالم مشیتده ایدیکه **کر دل بمکتب عشقت**
**صنم صنم میزد** معنا بودرکه طفل دل ای محبوب سنک مکتب خانه عشقکده
صنم صنم درسنی اوردی دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم **بجان**
**دوست کر فصاد غمزه نیشی نداشت** معنا بودرکه محبوبک جانی جستجونکه
فصاد غمزه نیشی دوتمدیکه **کر آتش از رک بیمار دل علم میزد** معنا
بودرکه بیمار اولان کوکلک طمرندن آتش علم اوردی یعنی فصاد غمزه
هنوز نشترنی النه آلمزدن مقدم دل بیمارک طمرندن آتش علم کبی ظهور
ایتدی دیمکدر و یا خود معنی بویله دیمک اولاکه محبوبک جاننه فصاد غمزه
هنوز نشترنی آلوب اورمزدن مقدم کمال غیرتندن دل بیمارک طمرندن
آتش علم کبی ظهور ایتدی دیمکدر ایکی معنادن هنی مراد اولنسه مبالغه در
**بکعبه آمده عرفی زکفر توبه نمود** معنا بودرکه عرفی کفردن توبه کوستروب
کعبه یه کلمشدر **باین نشانه که ناقوس در حرم میزد** معنا بودرکه اکر اعتماد

ایتمزسن بوش نه یتر کم حرم کعبه ده ناقوسی اوردی دیمکدر تصوف
معناسی اربابنه معلوم ز ذوق درد بیرونم درون زاّ منفعل دارد
معنا بودرکه دردک ذوقندن طشرم ایچرمی منفعل طوتر یعنی طشرهده
اولقدر درد واردر که اول دردک ذوقی ایچرمی تخجیل ایدر که سنک
دردکک ذوقی بنجک قدر یوقدر دیمکدر مراد درون بیرونی دردله
آلوده اولدوغنی بیاندر حاصل کلام سراپای وجودم در محبت حال
دل دارد معنا بودرکه باشدن آیاغه وجودم محبتده کوکلک حالنی
طوتر محبتله آلوده اولنی کوکلک درون بیرونی نجه که دردله مالامال
ایسه کذلک بنم دخی یعنی ایلهدر دیمکدر فغان از جلوهٔ حسنی که جانهای
شهید افزا معنا بودرکه اول برحسنک جلوه سندن فریاد و فغان اولسونکه
شهیدلرک جانلرنی ز ننگ آرمیدنهای حیرانی خجل دارد معنا بودرکه
حیرانلق دکلنم لرنک عارندن خجل طوتر یعنی بریوزدن جلوه ایدر که
شهیدلرک جانلرنی حیرانلقدن راحت اولمغه قویمز خجل ایدر دیمکدر
مراد مبالغه اوزره جلوهٔ حسن محبوبی مدحدر کل امید ما را آفت پژ
مرده که نبود معنا بودرکه بنم امیدمز کلنه پژمرده لک آفتی اولمز زیرا کم
که باغ آرزوی ما هوای معتدل دارد معنا بودرکه بنم آرزومز
باغی معتدل هوا طوتر اول سببدن کل امیدمز پژمرده اولمز دیمکدر
بعهد حسن او کاهی تبسم بینی از لبها معنا بودرکه اول محبوبک حسننک
عهدنده کاهی که بر تبسم کورسن طوداقلردن که کوی مردهٔ صد ساله

درسینه



درسینه دل دارد معنا بودرکه دیه سنکه یوز ییللق بر میت سینه سنده کوکل
طوتر یعنی ای محبوب سنک دور حسنکده تبسم اولقدر نادر ایدی که طوداقلر
ردن تبسم ظهور ایتمک عینیله مردهٔ صد ساله سینه سنده کوکل طوتمغه بکزر
دیمکدر مراد مبالغه اوزره عهد حسن محبوبده بر کیمسنه تبسم ایتمدوکنی بیاندر
یکی صد شد عذاب اهل عصیان کز لحد عرفی معنا بودرکه اهل عصیانک
عذابنک بری یوز اولدیکه عرفی مزاردن ز خون گرم دل سیلی بدوزخ
متصل دارد معنا بودرکه کوکلک ایسجی اولن قانندن دوزخه بر سیلی
متصل طوتر یعنی عرفینک وجودنده اولن آتشک حرارتی واربوندن
قیاس ایتکه مزارده ایکن کوکلنک ایسجی اولن قانندن دوزخه بر قان
سیلی جاری ایتمکله دوزخک ایچنده یانن اهل عصیانک عذابنک بری
یوز اولمغه باشلدی اول قانک حرارتندن مراد کمال مبالغه اوزره و
جودنده اولن آتش عشقی بیاندر کر بادشوم بر تو وزیدن نگذارند معنا
بودرکه ای محبوب اکر بن روزکار اولجق اولورسم یینه سنک اوزرکه اسمکه
بنی قویمزلر درحسن شوم روی تو دیدن نگذارند معنا بودرکه ای محبوب
اکر بن حسن و جمال اولجق اولورسم یوزکی کورمکه یینه بنی قویمزلر دیمکدر
یعنی مراد کمال مبالغه اوزره محبوبک کندویه عدم التفاتنی بیاندر تا سر
زده شد زی دلم سوخته از عشق معنا بودرکه حتی که بنم کوکلمک شادلنی باشی
اوردی آتش عشقدن یانمشدر یعنی بنم درونمده که شادمانلق باشی
کوستردی کندو کندویه اظهار ایتدوکی کبی آتش عشق مجال ویرمیوب اول

شادمانلغی در ساعت یاندررامدی بو تقدیرجه این سبز ازین خاک دمیدن
نگذارند معنا بودرکه بو سبزه شادمانلغی بو خاکدان دلدن بتمکه قویمزلر
دیمکدر یعنی مرادکوکلنده شادمانلق اولمدوغنی بیانذر این رسم قدیمست
که در گلشن مقصود معنا بودرکه بو عادت قدیم درکه گلشن مراد و
مقصودده برخاک بریز دکل وچیدن نگذارند معنا بودرکه تراق
اوزرنه کل دوکیلور و دوشورمکه قویمزلر دیمکدر یعنی مرادگلشن مقصودک
عادتنی بیانذرکه سایر گلشنلرک خلافنجه در بونک عادتی ما معتکف کعبهٔ
اسیم که در روی معنا بودرکه بزلر انیت کعبه سنک معتکفیوزکه آنده
بیهوده بهر کوچه دویدن نگذارند معنا بودرکه بو شایره هر بوجه
یلمکه قویمزلر دیمکدر معنای تصوفی اربابنه معلومدر گر شربت وگر زهر
بلب چه فارسد این جام معنا بودرکه اگر شربتدر واگر زهردر چونکه بو
جام طوداغه یتشه یعنی بو جام عشقک ایچنده کی کرک شربت اولسون کرک زهر
اولسون چونکه طوداغه واصل اوله باید هم نوشید چشیدن نگذارند
معنا بودرکه لازم اولنی بودرکه جمله سن نوش ایده سن والا داد معنه قویمزلر
دیمکدر یعنی مراد جام عشقک حالتنی بیانذر از تربیت آب وهوا در چمن
عشق معنا بودرکه آب وهوانک تربیتندن چمن عشقده عادت بودرکه
نخلی که شود خشک بریدن نگذارند معنا بودرکه اول بر نخل که قوری اولسه
کسمکه قویمزلر دیمکدر یعنی مراد چمن عشقک حالتنی بیانذرکه سایر چمنه
مخالفدر زیرا اگر سایر چمنده نخل خشکی عملدن قالمشدر دیو کسرلر فاما
بونده



بونده کسنزلر احتمالدرکه آب وهوانک تربیتندن ینه تروتازه اوله
تصوفی معناسی اربابنه معلوم پیدا است ازان حسن نظربازی عرفی
معنا بودرکه اول حسندن عرفینک نظربازلغی آشکارادرکه گلچین بلبل
ازین باغ بریدن نگذارند معنا بودرکه بو باغ حسندن بلبل صفت اولنی
عرفی کسلمکه قویمزلر بوندن معلوم اولدیکه عرفینک اول حسنله نظربازلغی
واردر یعنی مراد حسن محبوبله نظرباز اولدوغنی بیانذر آه ازین دل که
گریبان غمی سر زند معنا بودرکه آه بو کوکلدن که بر غمک یقه سندن باشنی بو
قارو اورمدی یعنی باشنی گریبان غمدن طشره چیقرمدی صد مصیبت رفت و
دست شیونی بر سر نزد معنا بودرکه یوز دانه ماتم ومصیبت کیتدی وشیونی
ایتمکه منسوب اولنی النی باشه اورمدی دیمکدر یعنی مراد غم ومصیبته صابر
اولدوغنی بیانذر با وجود آنکه زهر بیغمی نوشد مدام معنا بودرکه بونک
برله که غمسزلک زهرینی مدام نوش ایدر ینه زهرخندی بر مزاج عافیت
پرور نزد معنا بودرکه عافیت پرور اولنی مزاجک اوزرنه زهرخندلکی
اورمدی یعنی مراد زهر بیغملکی نوش ایدوب زهرخند اولمدوغنی بیانذر
با چنین غوغا که در این بزم شورانگیز بود معنا بودرکه بو مجلسین غوغاسیله
بو بزم شورانگیزده واقع اولمش ایدی بونک برله ینه شیشه شکست و سنگی
بر سر ساغر نزد معنا بودرکه بر شیشه شکست ایتمدی وساغرک اوزرنه بر
طاش اورمدی یعنی مراد مجلسک احوالنی وکندونک صبر وتحملنی بیانذر در
چنین بزمی که یک پروانه دار و صد چراغ معنا بودرکه بو مجلسین بر عالی مجلسده که

هر پروانه یوز دانه چراغ طوترایکن **با همه پروانه نگی کرد و چراغی برنزد**
معنا بودر که اول یوز چراغک جمله سنه پروانه لک ایلمدی و بر چراغه پرنی
اورمدی یعنی مراد مبالغه اوزره کوکلنک جست و چابکلکن بیانندر **وقت**
**عرفی خوش که نگشود ند چون در بر رخش** معنا بودر که عرفینک وقتی خوش
اولسونکه یوزنه چونکه قپو آچمدیلر یعنی اصلا عرفینک یوزنه بر قپو فتح اولوب
آچلمدی بونک برلرینه **بر درنگشوده ساکن شد در دیگر زد** معنا بودر که
آچلمامش قپو اوزرنده ساکن اولوب غیری قپویه اورمدی یعنی مراد کمال
حسن اعتقادن بیانندر که بو قپو فتح اولمدی دیو آخر قپویه متوجه اولمدی
بو امید اوزره که البتده بر کون فتح اولور دیمکدر **گر در کام دل از بخت**
**زبون بگشاید** معنا بودر که اگر کوکلک مرادنک قپوسی زبون اولنی بختدن
آچلجق اولورسه **گره از رشته ما سحر و فسون بگشاید** معنا بودر که بزم
رشته مزدن دخی عقده سحر و افسون آچر یعنی اگر بخت زبونمزدن مرادمز
قپوسی آچلجق اولورسه رشته مزدن عقده آچلور دیمکدر مراد محالی محاله
تعلیقدر **آنکه میگفت منم کار فروبسته گشای** معنا بودر که اول کیمسنه که
دیردی فروبسته اولنی کاری گشاده ایدیجی بنم **اینک آورده ام این عقده**
**کنون بگشاید** معنا بودر که امدی کارمده اولنی عقده کتوردم عجبا شمدی
آچرمی استفهام طریقی اوزره سؤالدر **چشم بر ناوک آنم که با هوی حرم**
معنا بودر که اول محبوبک اوقنک چشم امیدی دوترم که آهوی حرم **بکمان**
**آید و بر صید زبون بگشاید** معنا بودر که کماننه کلور فاما اوقنی شکارک

اوزرنه

اوزرنه آچر یعنی مراد کندوی صید زبون پایه سنه قویوب محبوبک ناوکنه
امیدوار اولدوغنی بیانندر **سینه بر تیغ مزن یک نگه از دوست طلب**
معنا بودر که ای عاشق سینه کی تیغ جفایه اورم اگر مرادک مجروح اولمق
ایسه محبوبدن بر بقش طلب ایت که **که زهر موی تو صد چشمه خون بگشاید** معنا
بودر که اول بقش سنک هر مویکدن یوز دانه قان چشمه سنی آچر یعنی مراد
مبالغه اوزره محبوبک نگاهنده اولنی حالتی بیانندر **جای آنست اگر صبر کنم**
**با این درد** معنا بودر که صبر ایده جک اولورسم آنک یریدر که **که بطعنم**
**لب ارباب سکون بگشاید** معنا بودر که صاحب سکوت اولنی کیمسنه لرک
طوداغی بنم طعنمه آچلر یعنی بنده اولنی درد بر درددر که بو کا صبر ایتمک
ممکن دکلدر فاما اگر بنی صبر و تحمل ایده جک اولورسم اختیار سزار باب
سکوت اولنلر بنم بو ایشم طعن و دخل ایدوب گشاده لب اولورلر دیمکدر
مراد مبالغه اوزره دردنک چوقلغن و صبرن بیانندر **بنمایم بتو دلهای**
**ملائک دربند** معنا بودر که ملائکک کوکللرنی قید بندده اولدوغی حالده
سکا کوستره یم **هر که آن سلسله غالیه گون بگشاید** معنا بودر که هر کیمسه که
محبوبک اول خوش رایحه لی اولنی زلفی سلسله سنی آچجق اولورسه اول
زمان سکا کوستره یم که نه قدر ملائکه نک کوکللری اول سلسله ده
بند اولوب قالمشدر یعنی مراد مبالغه اوزره سلسله زلف محبوبده اولنی
حالتی بیانندر **عرفی آمد که ای همنفسان کز غم و درد** معنا بودر که ای
همنفس اولنی یاراننر عرفی یته کلدیکه غمدن و دردن **بر دل مادر آشوب**

وجنون بخشاید معنا بودر کم بزم کوکلمز اوزرینه آشوب وجنوندن قیسنی
آچه دیمکدر یعنی مراد وجودنده اولنی آشوب وجنونک چوقلغنی بیاندر
آن دل که بهجر تو ز آرام بر آید معنا بودر که ای محبوب اول کوکل که
سنک هجرکده آرام وقراردن چقار وکلور یعنی راحت اولمقدن
قله زود ش بمصیبت زده کی نام بر آید معنا بودر که اول حسنی کوکلک
نامی مصیبت زده لکله تیز چقار ویه کلور یعنی بلاکش لکله تیز مشهور
آفاق اولور دیمکدر پر زهر دهد ساغر و شیرین نکند لب معنا بودر که
ساقی محبوب ساغری پر زهر اولدوغی حالده ویرر وطوداغی شیرین
ایلمز یعنی شیرین لبیله تکلم ایتمز که ال بونی نوش ایله همان بویله تکلم
ایتمز سز صونر و یاخود معنا بویله دیمک اولا که ساغری زهرله پر ایدر
وطوداغی شیرین ایتمز یعنی ساغرک لبنه بر شیرین نسنه سورمز تا که بکا
دخی بر قوت قلب کله که بو ساغرک ایچنده کی شیرینی اولمه طوداغی
شیرین اولمز فاما بو صورتلر اولمدقدنصکره آن حوصله ام کو که با پی
جام بر آید معنا بودر که قنی بنم اول حوصلمک بو پر زهر اولنی جاملە
چقاره کلور یعنی بویله ساغر پر زهری نوش ایتمکه دماغم یوقدر دیمکدر
انسی بغم جان نکرفت که از تن معنا بودر که بنم غمملە جانی اول بر آشنی
طوتمشدر که تندن تا حشر اجل ار کند ابرام بر آید معنا بودر که تا حشره
وارنجه یه دک اجل اکر ابرام ایده جک اولورسه چقاره کلور یعنی غمله جانم
ایله محبت ایتمشدر بر برنه که قیامته وارنجه یه دک اجل جانمه ابرام ایتمه غدن

ایرلوب



ایرلوب تندن طشره چقمز دیمکدر مراد غمله جانی بر برنه کمال انسیت
ایتدوکنی بیاندر کر زلف تو در صومعه زنار فکند معنا بودر که
ای محبوب اکر سنک زلفک صومعه زاهد انده زنار صالچقی اولورسه
آوازهٔ کفر از در اسلام بر آید معنا بودر که کفرک آوازه کی اسلامک
قپوسندن چقاره کلور یعنی مراد مبالغه اوزره زلف محبوبده اولنی
حالاتی بیاندر مشکل که شود نغمه کش در چمن خلد معنا بودر که چمن
جنتده مشکلدر که نغمه کش اوله مرغی که به پژمردنکی دام بر آید معنا
بودر که اول بر مرغکه دوزاغک پریشانلغیله چقاره کلور یعنی مراد
دامدن بو حالله آزاد اولنی مرغ چمن خلدده نغمه کش اولمدوغنی بیاندر
آن سوخته ام که گر آتش دوزخ معنا بودر که آتش عشقه اول یانمشدر که
اکر آتش دوزخی سنجد بداغ دل ما خام بر آید معنا بودر که دارتجق
اولورلرسه بزم کوکلمزده اولنی داغیله خام چقاره کلور یعنی اکر آتش
دوزخی بزم داغ درونمز آتشیله دارتجق اولورلرسه اول آتش دوزخ
بزم داغمزک آتشنک یانده خامدر مراد مبالغه اوزره داغ دلنک آشنا لکنی
اولدوغنی بیاندر زان با تو نکویم بد عرفی که مباد اکر معنا بودر که ای
محبوب عرفینک کملکنی اول سببدن اوتری سکا سویلمزم که مباد از زبانی
نامهش تو بدشنام بر آید معنا بودر که اولمیه که اول عرفینک نامی سنک
دلکده دشنامله چقاره کله دیمکدر یعنی مراد تحقیر نفس ایدوب بدنام اولدوغنی
بیاندر چند بی کریه بود دیدهٔ کریانی چند معنا بودر که نجه یه دک آغلمقسز

اوله برنجه آغلمغه منسوب اولنی کوز زلف جمع ار که جمعند پریشانی معنا

بودرکه ای محبوب زلفکی جمع اولدوغی حالده کتورکه جمعدرلر برنجه پریشانی

یعنی ای محبوب کریه معتاد ایتمش عاشقک کوزنی نچون کریه‌سز قورسن

وزلفکی دخی جمع ایدوب برآرایه کتورکه اول زلفکده پریشان اولمش

برنجه عاشق پریشانی دل جمع اولسونلر دیمکدر کلرخان محنت نایافته

بیننداکر معنا بودرکه کلرخ اولنی محبوبلر محنت نایافته کورمزلردی

اکر یکنفس چاک نه بیننده کریبانی چند معنا بودرکه برنفس برنجه

کریبانی چاک کورمیدیلر یعنی بزم چاک کریبانمزی کورمک محنت نایافته

کورمک کبیدر دیمکدر آنکه آماده کند پردهٔ ناکرده گناه معنا

بودرکه اول کیمسنه که حاضر ایلر گناه ایتمامش اولنی کیمسنه‌نک پرده‌سنی

یعنی هنوز گناه واقع اولمامشکن پردهٔ مغفرتی مهیا ایدن کیمسنه کی درد

پردهٔ از کرده پشیمانی چند معنا بودرکه برنجه ایتدککنه پشیمان اولنی

کیمسنه‌نک پردهٔ ناموسن نچون یرتر یرتمز دیمکدر یعنی مراد حق تعالی حضرتلرینک

کمال کرمن بیان ایدر کبریای تو برآنم که نیارد بنظر معنا بودرکه ای بارخدا

سنک عظمت وکبریاک بنی حضورکه عتاب وخطاب ایچون کتورمیوب سورر

زیرا که نظره کتورمز مشتی آلوده وآلایش دامانی چند معنا بودرکه

برا اوچ گناهکار اولنلری وبرنجه آلایش دامنی اولنی کیمسنه‌لری دیمکدر

یعنی مراد حق تعالی حضرتلرینک کمال کبریالغندن عصابله ایتدوکی احسانی

بیان ایدر عرفی افسانهٔ غم کوش کنان خلقه زدند معنا بودرکه ای عرفی

افسانه

افسانهٔ غمی کوش ایده‌رک قپونک حلقه‌سن اوردیلر امدی خوان یاری

کر جمع آمده مهمانی چند معنا بودرکه خوان نعمتی آراسته ایت که جمع اولدوغی

حالده برنجه مسافر کلمشدر یعنی مراد افسانهٔ غمی استماع ایده‌رک مهمانی

کلدوکنی بیان ایدر تا که از لب کهرافشان تکلم ریزد معنا بودرکه حتی برنجه‌لرک

لب کهرافشانی محبوبلرن مست اولدقلری حالده تکلم دوکیلور یعنی مراد

محبوبان مست اولوب تکلم ایتدکلرینک لطافتن بیان ایدر این نمک چند

بریش دل مردم ریزد معنا بودرکه محبوبانک بو تکلمی نمکی نچیه دک

خلقک کوکلنک زخمنه دوکیلور دیمکدر یعنی مراد زخم دوزنه مرتبه

اثر ایدرسه بونلرک تکلمی دخی اولقدر اثر ایدر دیمکدر طرفه

حالیست که دارد اثر زهر ستم معنا بودرکه زهر ستمک اثری بر طرفه حالدر

که طورر جرعهٔ لطف که درجام تبسم ریزد معنا بودرکه لطف جرعه‌سنکه

تبسم جامنده دوکر یعنی محبوبک ستمی زهرنک اثرنی کورکه لطف و

احسان جرعه‌سنی تبسم ایتمک جامنه دوکوب عاشقه صونر دیمکدر مردم

از درد سر وصاف شد کوساقی معنا بودرکه دردسردن هلاک اولدم

وصاف اولمدی قنی ساقیکه کزمن این جام بکیرد بته خم ریزد معنا

بودرکه بندن بو دردسر ویرن جامی آلوب ده خمک تهنه دوکه یعنی مراد

نوش ایتدوکی باده کندویه دردسر ویردوکنی بیان ایدر هم ماتم زدکانم

به من هست کواه معنا بودرکه بزم جمله‌مز ماتم زده‌لرز وبوکا دخی شاهدمز

واردرکه مشت خاکی که غمش برسر مردم ریزد معنا بودرکه برآوج

تراغیکه غم خلقک باشنه دوکر یعنی جمله حزن ماتم زده اولدو غمزه بوشاهد
یترکه غم خلقک باشنه توکیور دیمکدر مراد ماتم زده اولدوغنی بیاندر وای
بر من که غیوری زکفم دل بربود معنا بودرکه واویلا بنم اوزرمه اولسونکه
بر غیور اولن محبوب بنم کوکلمی کفمدن قپدیکه کرکرش دست دهد خون
ترحم ریزد معنا بودرکه اکر اول بنم کوکلمی قپن محبوب بر ال ویرسه ترحمک
قاننی دوکرنه آنکه کندوسی آخره ترحم ایده دیمکدر مراد بی رحم اولدوغنی
بیاندر عرفی آن غمزه بلاییت که در روز جزا معنا بودرکه ای عرفی
اول غمزه بر بلادرکه روز جزاده دخی نیشتر بر لب ارباب تظلم ریزد
معنا بودرکه ارباب تظلمک طوداغی اوزرنه نیشتر دوکر دیمکدر یعنی
مراد مبالغه اوزره غمزه محبوبک آفت اولدوغنی بیاندر دل از خلوت
بعشرت خانه خمارمی ماند معنا بودرکه کوکل خلوتدن شراب صاتجنک
عشرت اونده قالور یعنی کوکل خلوت ایتدوکی زمانی عشرت خانه خمارده
قالوب خلوت ایدروار خلوتنی بونده قیاسی ایله دیمکدر ز وجد صوفیانه
صد حقه باز از کار می ماند معنا بودرکه صوفی سالوسک وجد وحالاتندن
یوز دانه حقه اوینادیجی ایشدن قالور یعنی صوفینک وجدنی کوروب شو قدر
تماشاجی جمع اولورکه یوز دانه حقه باز کاردن قالور زیرا که بو تماشای
قویوب حقه بازی تماشا ایتمزلر دیمکدر مراد زمانه صوفیلرینک وجد نه
دخلدر چنانکه بر عشرت ده روزه بلبل چه داری معنا بودرکه
بلبلک اون کونلک عشرتی اوزرنه آنجلین چه طوترسنکه کم پنداری درین

کلشن

کلشن کلی بر بار می ماند معنا بودرکه ظن ایدرسنکه بو کلشن ده بر کل
بار اوزرنده قالور فاما قالمز دیمکدر یعنی مراد عیش ده روزه بلبله
اعتبار اولمدوغنی بیاندر خرافی و چند چون او در از افسانه دارد
معنا بودرکه خرافه اول خرانکه چند وچونی اوزرنی حکایت طوتر فاما
همین کویم کزین کلشن نه بلبل خارمی ماند معنا بودرکه آنجق بونی دیرمکه
بو کلشندن بلبله خار قالور دیمکدر تصوفی معناسی اربابنه معلوم نماند
یکنفس در دوستان دشمنم در دل معنا بودرکه دشمنمکه حزن اقتکه دردی
کوکلمده بر نفس قالمز ولی از دوست کر خاری خلد بیار می ماند معنا
بودرکه فاما دوستدن بر دیکن طرمله چوق قالور دیمکدر تصوفی معناسی
اربابنه معلوم کسی کز بهر طاعت ماند اندر کعبه یکساعت معنا بودرکه
اول بر کیمسه کر طاعت ایچون کعبه ایچنده بر ساعت قلسه اکر داند حساب
مطلب از صد کار می ماند معنا بودرکه اکر مطلبک حسابنی بلیجک اولورسه
یوز دانه کاردن قالور دیمکدر مراد نشر زمانندر فاما تصوفی معناسی
اربابنه معلوم تمام عمر باسلام در داد وستد بودم معنا بودرکه
عمرمک اولندن آخرنه وارنجیه دک دین اسلامله ویرمسنده آلمسنده ایدم
فاما کنون میمیرم واز من بت وزنار میماند معنا بودرکه شمدی کم
اولمکه استرم بندن بتله زنار باقی قالور دیمکدر تصوفی معناسی اربابنه
معلوم ندامت رنگ حرفی بر زبان می آورد عرفی معنا بودرکه عرفی
ندامت رنکنده اولن بر حرفی لسانی اوزرینه کتورر یعنی بر آلای کلاملر

سوپلرکه جمله سی ندامت رنگنده در بو قدر چه بدستان نفاق آلود استغفا
می ماند معنا بودرکه نفاق آلود اولن حکایته استغفار قالور یعنی مراد
کسر نفس ایدوب ایندوکی ملامیغه وستانلره استغفار ایتمکی بیاندر
اهل معنی سر صحرای جنونم داده اند معنا بودرکه اهل حال اولن کیمسنه لر
بکا جنون صحراسنک هواسنی ویرمشلردر یاخود سرباشی معناسنه اوله بو
دخی معنا بوبله دیمک اولورکه باشمی جنون صحراسنه ویرمشلردر جلوه
شیرین نشان بیستونم داده اند معنا بودرکه شیرینک جلوه سنی طلب ایدنم
اهل معنی بکا کوه بیستونی نشان ویرمشلردر دیمکدر یعنی مراد شیرینک
حکایتندن خبر اسرسنی وار فرهادک بیستونده ایندوکی هنرلری تماشا
ایت دیمکه اشارتدر دیگران در انتعاشش از نغمه ومن در ملال معنا
بودرکه غیرلری نغمه دن خوش اولقده حال وبن ملالده ده چه ذوقی
از نوای ارغنونم داده اند معنا بودرکه عجبا ارغنونک نواسندن
بکا نه بر ذوق ویرمشلردرکه غیرلری استماع ایدیجک انتعاشده اوله وبن
استماع ایدیجک ملالده اولم دیمکدر مراد طالعندن شکوادر از تماشای
درون بزم یارم بی نصیب معنا بودرکه یارمک مجلسنک ایچنده اولنن
تماشادن بی نصیب اولمشم فاما رخصت نظاره کاهی از برونم داده اند
معنا بودرکه کاهی بر طشره دن نظاره ایتمکه رخصتنی ویرمشلردر یعنی مراد
محبوبیله اولنن معامله بیاندر بسته ام صد رخنه از دینی تا بتعمیر حرم معنا بودرکه
دینمدن یوز دانه رخنه بغلمشم تا حرمک تعمیرنه وارنجیه دک خشتی از بیت

الصنم

270

الصنم بهر سکونم داده اند معنا بودرکه بیت الصنمدن سکونم ایچون
بر کرپیچ ویرمشلردر یعنی دینی شریعت ظاهرندن یوز دانه رخنه کبی اولنن
قصوراتمی تصحیح ایلدم تا کعبه دک حرمنک نقصاننک تعمیرنه وارنجیه دک
بو ایشلرک معنا[illegible]نده صنم صفت اولنن محبوبک بیتندن سکونم ایچون
انجق بر خشت ویرمشلردر مراد بر خشته مستحق اولدم دیمکدر سایر تصوف
معناسی اربابنه معلوم تاب زخم ناوک صید افکنم نبت حیف
معنا بودرکه صید افکن اولنن محبوبک ناوکنک زخمنک حرارتی
اولم حیف دکلدرکه کز شکارستان دل صید زبونم داده اند
معنا بودرکه کوکل شکارستانندن بنی زبون اولنن شکاردر دیو ویرمشلردر
یعنی بنده بوبله حالت وار ایکن بنم وجودمی صید زبون عد ایتمک
حیفدر دیمکدر مراد زخم ناوک محبوبه تاب ده اولدوغنی بیاندر کز
نوشم آب حیوان عیب کیرند رواست معنا بودرکه اگر آب حیاتی
نوش ایلمیجک اولورسم عیب طوترلر روادرکه من که در طفلی بجای
شیر خونم داده اند معنا بودرکه بکاکه اوشقلق عالمنده سوت یرینه
قان ویرمشلردر یعنی سوت یرینه قانیله پرورده اولنن شخص آب حیاتی
نوش ایتمه عیب طوتمق کرک زیرا که انساندن لذتی کوچکدن برنه شیله
پرورده اولمشسه آندن آلور والا آخر شیدن آلمز دیمکدر مراد خونیله
پرورده اولدوغنی بیاندر جاویدان مانند کرداب ملامت زورقم
معنا بودرکه زورق وجودمی کرداب بلاده ابدی قالور ابن بشارت

عرفی از بخت زبونم داده اند معنا بودر که ای عرفی بو بشارتی بکا
زبون اولان بختمدن ویرمشلردر یعنی مراد بختی زبون اولوب زورق وجودی
گرداب بلاده ابدی قالدوغنی بیان ایدر دوش دل آرایش بزم تمنا کرده
بود معنا بودر که دون گیجه کوکل رجا و تمنا بزمنی مزین ایتمش ایدی یعنی
مراد دون گیجه بر بویله مجلس مرتب ایتدوکنی بیان ایدر زیرا که عشقک بو
جنس خیالاتی چوق واقع اولور جان ز شرم ناکسی داخل نمیشد در بدن
معنا بودر که ناکسلک حجابندن جانی بدنه داخل اولمدی بو سببدن اوترکه
در حریم سینه چون اول غمت جا کرده بود معنا بودر که ای محبوب
چونکه سنک غمک اولا حریم سینه ده مکان ایتمش ایدی یعنی مراد محبوبک
غمنه کمال تعظیمنی بیان ایدر وصل لیلی مطلب مجنون نبود او را مدام
معنا بودر که مجنونک مرادی لیلانک وصلی دکل ایدی بلکه دائما اول
مجنونی لذت آواره گیها دشت پیما کرده بود معنا بودر که آواره
و سرگردان اولمق لذتلرک لذتی صحرا اوچجی ایتمش ایدی یعنی مراد مجنونک
صحرا نورد اولدوغنی بیان ایدر ای طبیب از آه من کون و مکان
در آتشست معنا بودر که ای طبیب صوری بنم آهمدن کون و مکان
آتشده در امدی بو تقدیرجه سن بیهوده یره علاج ایچون زحمت چکمه
زیرا که کرد و امید اشت درد من مسیحا کرده بود معنا بودر که اگر بنم
دردم دوا قبول ایدیدی حضرت مسیح ایتمش ایدی فاما بنم دردم علاج
پذیر دکلدر یعنی مراد دردنک دوا قبول ایتمدوکنی بیان ایدر حسن راز

شیوها

شیوها گاهی بود میل نیاز معنا بودر که محبوبک حسننک گاهیجه بر شیوه لر
ایتمکدن عاشقک نیازنه میلی اولور یعنی حسن محبوبک اقتضاسی بودر که
گاهی بر شیوه ایده و عاشق اولان کیمسنه کندویه نیاز ایدوب بلوره که
لطف ایدوب عرض جمال ایدک و الا اگر حسنک بو داعیه سی اولمسه
در نه موسی بی طلب صد ره تماشا کرده بود معنا بودر که بو قسمه
حضرت کلیم بلا طلب محبوب حقیقتک جمال بی مثلنی عالم روحانیتده
یوز کره تماشا ایتمش ایدی یعنی مراد شیوه حسن محبوبی بیان ایدر در
ملامت صبر کن عرفی که آخر فیض عشق معنا بودر که ای عرفی
ملامتده صبر ایله که آخر الامر عشقک فیضی زین چمن گلها بدان زلیخا
کرده بود معنا بودر که بو چمن عشقدن زلیخانک اتکنه گللر ایتمش ایدی
یعنی مراد حضرت یوسفله زلیخانک اولان معامله سنی بیان ایدر که اربابنه معلومدر
امدی ای عرفی سن دخی ملامته صبر ایت که آخر الامر فیض عشق زلیخانک اتکنه
گل مقصودنی قویدوغی کبی سنکنی دخی قویه دیمکدر ای گریه بریز شو
که بلا کم نمیشود معنا بودر که ای آغلمق بر جوش و خروش ایتکه محنت
و بلا اکسک اولمز یعنی درد و بلا بزدن اکسک اولمیور امدی ای گریه
بر جوش ایتکه سنک واسطکله بو بلا دفع اوله دیمکدر زیرا که گریه تسکین
حرارتدر سیلی که کرد جور و جفا کم نمیشود معنا بودر که ای گریه کثرت
اشکدن بر سیل ظهور ایتدر که جور و جفا توزی اکسک اولمز تا که اول
سیل سببیله جور و جفا توزلری اوزرمزدن رفع اوله دیمکدر صحبت در

آرزوی دلم مرده بهجرانش معنا بودرکه صحتیم کوکلمک آرزوسنده
هلاک اولدی وینه کالاول از لطف او امید دوا کم نمیشود معنا بودرکه
اول صحتک لطفندن دوا امیدی اکسک اولمز یعنی آرزوی دلمده
صحت هلاک اولدی وینه بن اول صحتک لطفندن دوا امیدن ایده رم
دیمکدر مراد دوادن قطع امید ایتمدوکنی بیاندر خاصیت نیاز نگر کن که
جور دوست معنا بودرکه نیازک خاصیتنه نظر ایتکه محبوبک جور و جفاسی
عالم گرفت و حرص گدا کم نمیشود معنا بودرکه عالمی طوتدی و گدا
صفت اولن عاشقک حرص و طمعی اکسک اولمز ینه نیاز ایده یورکه محبوب
کندویه جور ایلیه یعنی مراد خاصیت نیازی بیاندر خواهی بگلشنم برد
خواهی بچشمه سار معنا بودرکه استرسن بنی گلشنه ایلت و استرسن چشمه ساره
ایلت در دم بنقل آب و هوا کم نمیشود معنا بودرکه آب و هوانک
نقلیله بنم دردم اکسک اولمز دیمکدر یعنی مراد دردنک آب و هوای
گلشن و چشمه سارله کتمدوکنی بیاندر خون میچکد ز طاعت عرفی هزار حیف
معنا بودرکه عرفینک ایتدوکی طاعت و عبادتدن قان طاملر هزار
حیفکه گرد امتش غبار ریا کم نمیشود معنا بودرکه عرفینک اتکندن
غبار ریا اکسک اولماز یعنی شول مرتبه اقدامله عبادت ایدرکه گویا طاعتندن
قان طاملر فاما حیفکه ینه ریا توزی اتکندن اکسک اولمیور مراد تحقیر
نفس ایدوب عبادتنه مغرور اولمدوغنی بیاندر کدام لحظه دلم گرد غم
نمیکرد معنا بودرکه قنغی لحظه درکه بنم کوکلم غم توزی اولمز یعنی دائما

اولور



اولور دیمکدر هلاک درد و فدای الم نمیکردد معنا بودرکه دردک
هلاکی و المک فداسی اولمز دیمکدر یعنی مراد کوکلنک احوالنی بیاندر
کدام زهر بلا در سفال میریزم معنا بودرکه قنغی بلا زهریدرکه بنی
سفاله دوکدوکم زمان که آب در دهن جام جم نمیکردد معنا بودرکه
جام جمک آغزنده صو اولمز اولور دیمکدر یعنی مراد سفاله دوکدوکی
بلا زهرنک خاصه سن بیاندر فغان که از خرد و عشق کرده ام قبول
معنا بودرکه فغان و فریاد اولسونکه عقلدن و عشقدن قبول ایلمشمدر
دو کارخانه که همراه هم نمیکردد معنا بودرکه ایکی کارخانه که بر
بریله همراه اولوب موافق اولمز یعنی مراد عشقله عقل بربرنه موافق
اولمدوغنی بیاندر هوای صومعه را نیست نشئه کز وی معنا بودرکه
صومعه نک هواسنک بر نشئه سی یوقدرکه اول نشئه دن کسی برند
مستی علم نمیکردد معنا بودرکه رندلکله و مستلکله برکیمسه مشهور اولمز
اولور دیمکدر یعنی مراد صومعه نک آب و هواسن بیاندر هر کیمسه که
اول صومعه یه داخل اوله البتده رند و مستلکله مشهور اولور دیمکدر
چرا رفیق شهیدان نمیشود عرفی معنا بودرکه عرفی نیچون شهیدلرک
یولداشی اولمز مکر روانه بشهر عدم نمیکردد معنا بودرکه مکر شهر
عدمه روانه اولمز یعنی مراد رفیق شهیدان اولدوغنی بیاندر دود کی
ز دل بر آمد و خونابه جوش میزند معنا بودرکه کوکلدن بر دود آه
چیقاروکلدی و قان جوش اورر یعنی کوکلدن دود حسرت ظهور

ایدوب قانمی جوش وخروشه کتوررر دیمکدر خون میچکد زعقل وجنون
جوش میزنند معنا بودرکه عقلدن قان طاملر وجنونی جوش اوررر
یعنی دماغ عقل مختل اولوب کمال ضعفندن کندوسندن قان طاملر
وجنونی زیاده قوی اولوب کمال قوتندن جوش وخروش ایدر دیمکدر
ای سامری زیاده کن افسون ودم که باز معنا بودرکه ای سامری
سحروافسونی زیاده ایتکه ینه دردم بر غم سحر وفسونا جوش میزنند
معنا بودرکه بنم دردم سحر وفسونک رغمنه جوش اوررر یعنی بنم دردم ترک
نقصاننه ای سامری سن سحر ایده یورسن اما سن سحر وفسونی زیاده
ایتدکجه بنم دردمده زیاده سیله جوش وخروش ایده یور دیمکدر
پژمرده کرد بود کهن داغهای دل معنا بودرکه کوکلک کهنه اولان
داغلری پژمرده اولمشدی اما در لاله زار کریه کنون جوش میزنند
معنا بودرکه آغلمق لاله زارنده شمدی جمله‌سی تازه اولوب جوش
اوررر دیمکدر یعنی مراد کریه‌سندن داغلری تازه اولدوغنی بیاندر
نادم زخم بنال برآمدی بهشت را معنا بودرکه حقا که بنم فالمده دوزخ
چیقارو کلدی بهشتک اندوه اندرون وبرون جوش میزنند معنا
بودرکه ایچروسندن وطشره‌سندن اندوه وغم جوش اوررر یعنی بن فال
آچدم که عجبا نصیبم دوزخمیدر جنتمیدر حکمت خدا فالمده دوزخ
کلدی بو دفعه بنم اهل دوزخ اولدوغمه جنتک دروننی وبیروننده غم و
اندوه جوش ایتدیکه حیف دکلمیدرکه عرفی کبی بر وجود شریف اهل دوزخ

اوله



اولمه دیمکدر در وادی کم کرده‌لهای تشنکان معنا بودرکه اول بر صحراده
کم کشته اولمشم که تشنه لب اولان عشاقک کوکللرندن چندین هزار چشمه خون
جوش میزنند معنا بودرکه بو قدر بیک قان چشمه‌سی جوش اوررر یعنی
اول بن کم کشته اولدوغم صحراده تشنه لب اولنلرک کوکللرندن بو قدر
بیک قان چشمه‌سی اول وادیده جوش وخروش ایدر دیمکدر مراد کم کشته
اولدوغی وادینک شدتنی بیاندر عرفی کجاست غمزهٔ بی باک او که باز
معنا بودرکه ای عرفی محبوبک اول خونریز اولان غمزه‌سی نره‌ده درکه ینه
در صیدگاه صید زبون جوش میزنند معنا بودرکه محبوبک او کاهنده
زبون اولان شکار جوش اوررر غمزهٔ بی باک نره‌ده درکه بونلک حقندن
کله دیمکدر مراد کندونک صید زبونی پایه‌سنده اولدوغنی بیاندر بی
در کوفتم تا بوی خیر ازمی فروش آمد معنا بودرکه چوق قپو دوکدم
تا که خیرک رایحه‌سی می فروشدن کلدی یعنی قپویه واروب مرادمی طلب
ایلدم حاصل اولمدی اما اینه رایحهٔ خیری می فروشک قپوسنده بولدم
دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم عجب کز آب روی سر دمن یکدل
بجوش آمد معنا بودرکه عجبدرکه بنم صوقی اولان یوزم صویندن بر کوکل
جوشه کلدی یعنی مراد آب روی سرد اولدوغنی بیاندر بمیدان شهادت
میرنند اکنون بصد ذوق معنا بودرکه شهید اولمق میدانه امدی بنی
یوز دانه ذوقله ایلتورلر زیرا که بشارتها که ازخاک شهیدانم بکوش
آمد معنا بودرکه اول مژده‌لرکه شهیدلرک طپراغندن بنم قولاغمه کلدی

اول سبیدن میدانی شهادته بنی یوزدانه ذوق وسرورله ایلتورلر دیمکدر
یعنی مراد میدانی شهادته ذوقله کتدوکنی بیان ایدر ازین عهد شباب نیز
رو آسایشی بتافت معنا بودرکه بو تیز کچجی یکتلک زمانندن بر راحتلک
آلمکور زیرا که کر امشب یأس می آید اکر امید دوش آمد معنا بودرکه
بو کیجه یأس کلور اکر دونکی کیجه نک امیدی کلدی یعنی ایام شبابته اعتبار
یوقدر سریع الزوالدر همان فرصت الده ایکن آخرتده راحت اولمق
اوزره دنیاده بر عمل صالحه سعی ایله زیرا که کچمش کیجه لرک امیدلری بو
کیجه یأس اولیور بر برنه موافق دکلدر ذوق وسرور ملاحظه ایتدوکک
اشیادن غم وغصه ظهور ایده یور دیمکدر مراد ایام ولیالی دنیا برقرار
اوزره اولمدوغنی بیان ایدر دل شوریده دارم که هرکه بهر تسکینش معنا
بودرکه بر شوریده کوکل طوتارم که هر وقتکه کندونک تسکیننده اوزری
نصیحت را فرستادم پریشان وخموش آمد معنا بودرکه نصیحتی کوندردم
اول نصیحت پریشان وخموش اولدوغی حالده کلدی دیمکدر یعنی شوریده
اولان کوکلمه هر قدرکه نصیحت ایتدم قبول ایتمیوب نصیحتی پریشان
وخموش اولدوغی حالده بکا کوندردی مراد کوکلی نصیحت قبول
ایتمدوکنی بیان ایدر خدایا کشتگان عشق را گنج دو عالم ده معنا بودرکه
ای بارخدایا درد عشقدن هلاک اولان عشاقه ایکی عالمک خزاینی و
دفاینی احسان ایت زیرا که کر اینک در قیامت زخم ما لذت فروش آمد
معنا بودرکه امدی روز قیامتده بنم زخمم لذت صاتجی کلدی یعنی بزم

وجود مزده

وجودمزده اولان زخملر روز قیامتده لذت زخم صاتمغه باشلدی
داز بهانه دخی ویرمک احتمالی یوقدر امدی ای بارخدا کشتگان عشقم
ایکی عالمک خزاینی انعام ایتکه اول صللنی زخمدن بر زن الکمغه
قادر اولسونلر دیمکدر مراد وجودمده اولان زخمک مبالغه اوزره
لذتنی وبهاسنی بیان ایدر نه دانم سلسبیلم داد یا کوثر همین دانم معنا
بودرکه بکا ویردوکی بلمزم آب سلسبیلمیدی ویاخود آب کوثرمیدی
انجق بونی بلورم که کر ساقی ریخت آبی در دلم کاتش بجوش آمد
معنا بودرکه ساقی بنم کوکلمه بر صو دوکدیکه اول صویک تأثیرندن
کوکلمدن آتش جوشه کلدی دیمکدر یعنی مراد کوکلنه دوکلن صویه
بیان ایدر دکر هنگامه آشوب صد جا چیده می بینم معنا بودرکه غیری
یره فتنه واشوب هنگامه سنی یوز یرده دوشرلمش کوررم یعنی یوز یرده
فتنه واشوب هنگامه سی قورلمش مکر از باده حیرت دل عرفی بجوش
آمد معنا بودرکه مکر باده حیرتدن عرفینک کوکلی جوشه کلدیکه یوز یرده
فتنه واشوب هنگامه سی قورلمش دیمکدر یعنی مراد باده حیرتدن کوکلی
جوشه کلدوکنی بیان ایدر دل مراد بکرد حصول میکردد معنا بودرکه مراد
ومقصودک کوکلی حصولک اطرافنی دولنور یعنی مرادمز حصوله کلمک
احتمالی وار دیمکدر ودل مراد کرد حصولی دولنمق بعینه بوکا بکزرکه
دعا بکعبه حسن قبول میکردد معنا بودرکه دعا حسن قبول کعبه سنی
دولنور دیمکدر یعنی مراد دعاسی اجابته یقین اولدوغنی بیان ایدر مکر

بمرحلهٔ بی نشانی افتادیم معنا بودرکه مکر نشانسزلق مرحله سنه دوشمش
سز درکه کهره زبادیهٔ عرض وطول میکردد معنا بودرکه یول عرض
وطول صحراسندن دولنور یعنی مراد مرحلهٔ بی نشانه دوشوب یولی کاه
طولنه وکاه عرضنه کیدوب کم کشته اولدوغنی بیاندر ندا از عرش محبت
بکمرهان اینت معنا بودرکه راه محبتی ایزنی عشاقه عرش محبتدن
ندا بودرکه ای کمراهلر که در مدینهٔ ما صد رسول میکردد معنا بودرکه
بزم شهر محبتمزده یوز دانه رسول دولنور نجوق آنک برینه اقتدا ایندوب
بزم طرفمزه کلمزسزکه یولی ایترسز دیمکدر تصوف معناسی اربابنه
معلوم خلاف عهد نخواهی بغم مصاحب شو معنا بودرکه اکر روز
البته ایتدوکک عهدک خلافنی استمزسن دنیاده غم و اندوهله
مصاحب اول زیراکه کر عافیت نسیمی ملول میکردد معنا بودرکه
راحتلک ملالت رایحه سنه دولنور یعنی هر نیرده کم غم اوله البته آنک
ضمننده عافیت اولمق مقرردر دیمکدر بود عطیهٔ دیوان نا امیدی
بس معنا بودرکه نا امیدلک دیوانک آنجق عطیه سی بو اولورکه
حواله که بکرد حصول میکردد معنا بودرکه اول بر حواله که حصولک
اطرافنی دولنور یعنی نا امیدلک دیوانه واروب حصول مرادک
ایچون شکوا ایدوب حواله عطیه اولنه اول حواله کلوب مرادکه
تحصیل ایتمک احتمالی یوقدر آنجق ایراقدن ایراغه حصولک اطرافنی
دولنور دیمکدر زیراکه سایر حواله لر کبی دکلدرکه همان تیزه حصوله

کتوره

کتوره نا امیدلک دیوانندن عطیه اولنن حواله نک حالی بویله اولور
مراد نا امیدلک دیوانک عطیه سن بیاندر بالتماس شهادت بدیره
کعبه مرو معنا بودرکه شهادت رجاسیله دیره وکعبیه وارمه زیراکه
کر مزار شهیدان قبول میکردد معنا بودرکه شهیدلرک مزارنده
رجانکه قبول اولمسی دولنور یعنی شهادت آرزوسیله التماسک قبول
اولمسی مزار شهیدانی دولنورکه بولاکه بندخی بونلر کبی شهید اولایم
مراد مبالغه اوزره مرتبهٔ شهادتی مدحدر خراب معرفت عرفیم که
هرسخنش معنا بودرکه عرفینک معرفتنک خرابیم که اول عرفینک
هر سوزی بشهر قدس ادیب قبول میکردد معنا بودرکه شهر قدسده
ادیب قبول اولدوغی حالده دولنور یعنی مراد سوزینک مقبول اولدوغنی
بیاندر دل نشد فرزانه وعقل از فسون دلکیر شد معنا بودرکه کوکل هنوز
فرزانه اولمدن عقل مکر وفسوندن دلکیر اولدی بر جنون افزودمش
تا قابل زنجیر شد معنا بودرکه اول عقلی جنونی اوزرینه زیاده ایلدم
تاکه قابل زنجیر اولدی یعنی مراد کوکلی قابل زنجیر اولنن دیوانه اولدوغنی
بیاندر یافتم تغییر رنکی چون ببالینم نشست معنا بودرکه محبوب چونکه
بنم بالینمه اوتوردی رنکک بر متغیر اولمش بولدم کرچه استغنای
حسنش مانع تغییر شد معنا بودرکه اکرچه محبوبک حسنی متغیر اولمغه
مانع شدی غایتده خاطرمزی سؤال ایتمک ایچون بالینم اوزرینه کلوب
اوتوردوغی کبی رنکم متغیر اولدی دیمکدر یعنی مراد محبوب بالینی اوزرینه

کلوب قرار ایتدوکنی بیان ایدر در دل شیرین فتاد از شیر آشوب بکر
معنا بودر که شیرینک کوکلنه شیردن مکرر آشوب دوشدیکه آب چشم
کوهکن داخل بجوی شیر شد معنا بودر که فرهادک کوزینک یاشی شیر ایچنه
داخل اولدی یعنی شیرینک خاطرنه جنتده اولان سودک هواسی دوشمشیدی
بکزرکه فرهادک کوزی یاشی اولقدر جاری اولدیکه تا واروب جنتده
اولان جوی شیره داخل اولدی دیمکدر مراد مبالغه اوزره فرهادک کوزی
یاشنی بیان ایدر و یاخود جوی شیردن مراد اولان کوزک بیاضی اوله یعنی اولقدر
کریان اولدیکه تا یاشی کوزینک بیاضنه چقدی دیمکدر فاما معنای اول
موجه در کر تر ای سپهر کفتم شکوه مقصودم نبود معنا بودر که ای محبوب
اکر سکا ای سپهر در دیدمسه بو سوزدن مقصودم شکایت ایتمک دکل ایدی
بلکه شکر درد خویشتن کردم که بی تأثیر شد معنا بودر که کندی دردمک
شکرنی ایتدمکه تأثیرسز اولدی یعنی اکر بنم دردمک تأثیری اولیدی
لابد سن بکا مهر و محبت ایدردک دیمکدر مراد دردنک بی تأثیر اولدوغنی
بیان ایدر بسکه تابوتم کران بار از دل پر حسرتست معنا بودر که پر حسرت
اولان کوکلمدن بنم تابوتم عجب زیاده سیله آغر اولمشدر که خلق از همراهی
تابوت من دلکیر شد معنا بودر که خلق بنم تابوتمله یوله کتمکدن اوصانوب
دلکیر اولدی دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره حسرتنک چوقلغندن تابوتی
آغر اولوب تابوتک یانجه همراه اولان خلق دلکیر اولدوغنی بیان ایدر
با وجود آنکه جرم از جانب عرفی نبود معنا بودر که بونک برله که عرفی
طرفندن

طرفندن اصلا کناه و جرم یوق ایدی بی زبانی بین که چون قابل
بصد تقصیر شد معنا بودر که دلسزلکی کور که یوز دانه تقصیراته
نجه سی قابل اولدی یعنی عرفی طرفنده اصلا جرم یوق ایکن محبوب
عرفینک اوزرینه یوز دانه تقصیرات اثبات ایلدی عرفی دخی قابل
اولوب اصلا نطق ایتمکه قادر اولمدی دیمکدر مراد عاشق اولان کیمسنه
محبوبک حضورنده بی زبان اولدوغنی بیان ایدر اکر زکاوش مژکان
او دلم خون شد معنا بودر که اکر اول محبوبک مژکاننک قازمسندن
بنم کوکلم خون اولدیسه خوشم که بهر من اسباب کریه افزون شد معنا
بودر که خوش حالم و مژکاننک بو کاوشنه راضیم زیرا که بنم ایچون
آغلمق سببلری زیاده اولدی دیمکدر یعنی مراد کاوش مژکان
محبوبدن کوکلی خون اولدوغنی بیان ایدر دم هلاک بروی تو بسکه حیران
بود معنا بودر که هلاک اولمق دمنده ای محبوب سنک جمالکه اول مرتبه
حیران اولمش ایدیکه دلم نیافت که جان کی زسینه بیرون شد معنا
بودر که کوکلم بولمدیکه جان سینه دن نیچون طشره اولدی یعنی ای محبوب
جمالکه اول مرتبه واله و حیران اولمشم که جانک سینه دن چقدوغنی
کوکلم دویمش دیمکدر مراد مبالغه اوزره محبوبک جمالنه حیران اولدوغنی
بیان ایدر کدام قطرهٔ خون لیلی از جبین افشاند معنا بودر که لیلی
آلندن قنغی قطرهٔ خونی صاچدیکه کرکاه کریه نه بیرون ز چشم مجنون
شد معنا بودر که آغلمق وقتنده مجنونک کوزندن طشره اولمدی

یعنی لیلانک الندن اقن قطره خون مجنونک کوزندن طشره چقدی دیمکدر
مراد عشقک کمال تأثیرن بیاندر امیدمن بمحبت زیاده چون نشود معنا
بودرکه محبتده بنم امیدم نیجه زیاده اولمسون که کر دوش کوهکن آرامگاه
کلکون شد معنا بودرکه فرهادک اوموزی کلکونک آرام ایده جک
مکانی اولدی دیمکدر یعنی مراد محبتدن مأیوس اولمدوغنی بیاندر
کلکونله کوهکنک احوالی اربابنه معلوم زبت نه کوشه چشمی نه چین
ابرو دید معنا بودرکه بیجان اولن بتدن نه کوشه چشم تصور اولنور
ونه چین ابرو نمایان اولور بو تقدیرجه بحیرتم که دل برهمن زکف
چون شد معنا بودرکه حیرتده یم که بو جنس صورت بیجان اولن بته برهمنک
کوکلی الدن نیجه سی اولدی یعنی بویله بت بی مذاقه برهمن نیجه عاشق
اولوب کوکل ویردی دیمکدر مراد بو جنس بت پرست اولن برهمنه دخلدر
فغان زطبع تو عرفی بکو بکو کز تو معنا بودرکه ای عرفی سنک بلند پرواز
اولن طبیعتکدن فریاد و فغان اولسون بکدن سویله سویله بکوی ثانی
تأکید در یعنی ای عرفی بکدن برآلای مضمونات غریبه سویله که تتبعت
سبب شهرت همایون شد معنا بودرکه سنک کلامکک تتبعی همایونک
شهرتنک سببی اولدی دیمکدر یعنی همایون دیدکلری شاعرک شهرتنه
سبب سنک کلامکه تتبع ایتمک اولدی مراد کلامنده اولن حالتی بیاندر
ترسم اهل ورع از شوق شرابم بکشند معنا بودرکه خوف ایده رم کم
اهل ورع اولن زاهد خشک لر بنی ذوق شرابدن منع ایدوب اولدره لر

بفسونم



بفسونم بفریبند و بخوابم بکشند معنا بودرکه مکر و فسونیله بنی آلدیه رق
و خوابده بنی هلاک ایده لر دیمکدر یعنی مراد اهل ورعک کندویله اولن
معامله سن بیاندر دردم نزع اکر توبه زمی خواهم کرد معنا بودرکه
حالت نزع دمنده اکر باده دن توبه ایتمک استرسم بهتر آنست که رندان
بشرابم بکشند معنا بودرکه یکرک اولن اولدرکه یارانم اولن رندلر
بنی شرابله هلاک ایده لر یعنی مراد باده یه کمال اشتیاقن بیاندر تصوف
معناسی اربابنه معلوم من که بیدار نخواهم شدن از موی سفید معنا
بودرکه بن که بیاض قلدن بیدار اولمق استمه نیجه یعنی جمیع زمانده اوقاتم
خواب غفلتده کچدی موی سفیددن دخی بیدار اولمنجه جای آنست که
در عهد شبابم بکشند معنا بودرکه آنک یری واردرکه ایام شبابده بنی
هلاک ایده لر یعنی بویله عصیان اوزره دیرلکدن شبابت عالمنده اولمک
یکدر دیمکدر چون ز آسیب شبیخون نتوانم جان برد معنا بودرکه شبیخونک
فتنه سندن چونکه جانی خلاص ایتمکه قادر دکلم دادم امید که نارفته بخوابم
بکشند معنا بودرکه امید طوتارم که هنوز خوابه وارمزدن بنی هلاک
ایده لر دیمکدر یعنی مراد شبیخوندن هلاک اولمقدن بیدارلق عالمنده هلاک
اولمق یک ایدوکنی بیاندر زیرا که بیدارلق عالمنده قاتل اولن محبوبی تماشا
ایدوب جمالندن ذوق آلور فاما شبیخونده هلاک اولنجه بو ذوقدن محروم
اولمق لازم کلور سخنی در دلم آمد که اکر گفته شود معنا بودرکه بنم کوکلمه
برسوز کلدیکه اکر دیلیجک اولورسه اهل تحقیق بنا گفته جوابم بکشند

معنا بودر که اهل تحقیق اولن کیمسنه‌لر جوابم ویرملدن بنی هلاک ایدرلر
دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم **بایزیدم که اناالحق بزبان**
**می آرم** معنا بودر که بن بایزیدم که اناالحق کلامن لسانمه کتوررم **کو**
**مریدان که همیندم بکشند** معنا بودر که مریدلر قی که بنی بو سوزدن اوتری
عجله ایدوب هلاک ایده‌لر دیمکدر بایزیدله مریدلرک احوالی اربابنه
معلوم وکذلک تصوف معناسی دخی اهلنه معلوم **عرفی از صومعه**
**مگذار که بیرون آیم** معنا بودر که ای عرفی بنی قویمه که صومعه‌دن طشره
کله‌یم **کر ببندی که زشوق می نابم بکشند** معنا بودر که اکر بند ایدوب
قبول ایده‌جک اولورسڭ باده صافڭ شوقندن بنی هلاک ایده‌لر صومعه‌دن
طشره بنی قویمه زیرا که صومعه‌دن چقدوغم کبی بنی اعدالر هلاک ایدر
دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم **بازش همین امیدم اوج پروازی**
**کند** معنا بودر که کروبنه امیدم شاهینی بلند پروازلق ایدر یعنی برنجه
مدت ایدیکه پروازدن قالمش ایدی فاما ینه بلند پرواز اولمغه باشلدی
دیمکدر **کبک شوقم در هوای وصل شهبازی کند** معنا بودر که محبوبك
وصلی هواسنده شوقم کبکی طوغانلق ایدر یعنی مراد مبالغه اوزره وصل
محبوبده اولن حالتی بیاندر که کبک شوق کمال ذوق و سروردن شهبازلق
دعواسن ایدر دیمکدر **تا نشانی هست در راه از سم کلگون عشق** معنا
بودر که تا که عشقك اسب کلگوننك طرناغندن یولده بر نشانی واردر
بو تقدیرجه **بانک بر شبدیز جان زن تا سبکتازی کند** معنا بودر که جانڭ

اسب



اسب شبدیزینه مهموز ایدوب صدا اورتا که سبکتازلق ایده یعنی ما دام که
عشقدن اثر اولدقجه اول عشقك اثرندن منفك اولمه دیمکدر مراد عشقه
ترغیبدر **با هوسناکان نفاق آمیز دارم صحبتی** معنا بودر که بوالهوس
اولن یارانلرله نفاقله قارشمش بر صحبت طوترم یعنی اول یارانلرله
مجلسم خلوص اوزره دکلدر بلکه نفاق اوزره‌در زیرا که بنم اول
جنس بوالهوس اولنلرله اصلا مناسبتم یوقدر **عندلیب قدس**
**با زاغان هم آوازی کند** معنا بودر که عالم قدسك عندلیبی زاغلرله
هم آوازلق ایدر یعنی بعینه بنم هوسناکانیله صحبتم بو کا بکزر دیمکدر
مراد کندی رتبه‌سیله بوالهوس اولنلرك رتبه‌سن بیاندر **دین اکر**
**اینست کین جمع پریشان را بود** معنا بودر که اکر احکام دین اسلام حاشا
بو پریشان اولن جماعتك کندکلری طریق ایسه **برهمن بر اهل دین**
**شاید که طنازی کند** معنا بودر که لایقدر که اهل دینم دیو دعوا ایدنلرك
اوزرینه برهمن طنازلق ایدوب تفاخر ایده یعنی مراد دعوای دین
اسلام ایدوب ده قولی فعلنه موافق اولمین ریاکارلره دخلدر **راز**
**عشقت این تراوش میکند از من مرنج** معنا بودر که بو تراوش ایدن
سنڭ عشقڭ رازیدر بندن رنجیده خاطر اولمه که **کر بود روح الامین**
**محرم کر غمازی کند** معنا بودر که اکر روح الامین محرم اولجق اولورسه
غمازلق ایدر یعنی ای محبوب اکر بنی راز عشقی حفظ ایتمیوب اظهار ایده‌جك
اولورسم بنی تعییب ایتمه زیرا که بو رازی هر کس حفظ ایتمکه قادر دکلدر

بلکه روح الامین وحی اولان رازِ عشقه محرم اوله حفظ ایتمکه قادر اولمز
غمازلق ایدوب افشای راز ایدر دیمکدر مراد رازِ عشقک حفظی دشوار
اولدوغنی بیاندر روح الامین بر قاچ معنایه مشتملدر اولا روح کلام
خدای عز وجلدر قوله تعالی واوحینا الیک روحا من امرنا ثانیا ناموس
اکبر حضرت جبریل جنابیدر قوله عز وجل نزل به روح الامین علی قلبک **صحبت**
**بیگانه بند دست شوخیهای عشق** معنا بودر که عشقک شوخلقلرینک النی
بیگانه نک صحبتی باغلر یعنی بیگانه نک صحبتنده عشق کشده خاطر اولوب
شوخلق ایتمکه قادر اولمز بلکه سست اندام اولوب الی باغلنور بو تقدیرجه
ای طالب **عشق را در پرده بر تا با دلت بازی کند** معنا بودر که عشقی
ورای پرده یه ایلت تا که سنک کوکلکله اوینشلق ایده یعنی مراد بیگانه نک
مجلسنده عشق کشده اولدوغنی بیاندر **فوج شادی را چون افکنده دیگر**
**دل کجاست** معنا بودر که شادلق گروهنی قنده براقدی عزی کوکل نه
پرده درکه **کآفرین بر دست و تیغ عرفی غازی کند** معنا بودر که غازی
اولان عرفینک النه و قلجنه آفرین ایده یعنی عرفی شادمانلق عسکرینی هلاک
ایدوب قاننی روان ایلدی قانی بزم کوکلمز که کلوب عرفی غازینک
النه و قلجنه آفرین ایده تا که کندونک دشمنلرنی قتل ایدوب کندوی
خلاص ایلدک دیمکدر مراد فوج شادلغی هلاک ایتدوکنی بیاندر **چو مرغ تو**
**که در آشیان بیاساید** معنا بودر که چونکه مرغ سدره آشیاننده راحت اولمز
دکلنه ایشته اول زمان **بچین سنبل زلف تو جان بیاساید** معنا بودر که

ای محبوب

ای محبوب سنک سنبل صفت اولان زلفنک بوکلمنده جان عاشق راحت
اولوب دکلنور یعنی نه مرغ سدره آشیاننده راحت اولمق احتمالی وار
و نه جان عاشق چین زلفکده قرار طوتمق احتمالی وار مراد محالی محاله
تعلیقدر **برانم از در یار ای ادب که یکچندی** معنا بودر که ای ادب
بنی بر کجه زمان محبوبک قپوسندن رد ایدوب سورکه **ز ننگ بوسه ام آن**
**آستان بیاساید** معنا بودر که بنم بوسه مک عارندن محبوبک اول آستانی
راحت اولسون یعنی بنم کثرت بوسه مدن محبوبک اشیکی عار چکیور امدی ای
ای ادب بنی اول قپودن بر کجه زمان سورکه محبوبک آستانی راحت اوله
دیمکدر مراد آستان محبوبه چوق بوسه ایتدوکنی بیاندر **ز رشک حوصله**
**ام آسمان بود دل ریش** معنا بودر که بنم حوصله مک وسعتنک حسدندن
آسمانک کوکلی مجروح اولور بو تقدیرجه ای محبوب **کرشمه که دل آسمان**
**بیاساید** معنا بودر که بر کرشمه ایتکه آسمانک کوکلی راحت اوله یعنی
آسمان بو قدر وسعتیله بنم حوصله مک وسعتنه حسدندن کوکلی مجروح
اولیور امدی ای محبوب بزه بر کرشمه ایتکه بنم کوکلمز بی تاب و طاقت اولوب
تنگ حوصله اولالم تا که آسمان دخی حسد ایتمکدن خلاص اولوب
کوکلنک جراحتی کیتسون دیمکدر و یا خود معنا بویله دیمک اولهکه ای
ای محبوب آسمانه بر کرشمه ایتکه اول کرشمه نک ذوقندن کندی حالنه
مقید اولوب بزدن طرفه کوکلی راحت اولسون دیمکدر **مکن هلاک**
**ببازیچه ام بزن زخمی** معنا بودر که ای محبوب اوینامقله بنی هلاک ایتمه

باری بر زخم مهلک درکه کر خون چکان لبم از الامان بیاساید معنا
بودرکه قان طاملدوغی حالده بنم طوداغم الامان دیمکدن راحت اولا
دیمکدر یعنی مراد محبوب کندوی بازیچیله هلاک ایتدوکنی بیاندر هر
بباغ دیر سوی کلخنم کانجا معنا بودرکه بنی باغه ایلتمه فاما کلخنه ایلتکه
اول کلخنده ببوی سوختگی مغز جان بیاساید معنا بودرکه یانغونلق
رایحه سیله مغز جان راحت اولور یعنی باغ عیش و عشرت طرفنه بنی ایلتمکه
بنم ذوق دنیایله علاقم یوقدر بلکه بنی جانب کلخنه ایلتکه اول کلخنده
وجودی سوخته ایدن عاشقک رایحه سیله بنم مغز جانم راحت اولور دیمکدر
مراد باغ عیشه میلی اولمدوغنی بیاندر زبسکه مانده شود آسمان در
آزارم معنا بودرکه بنم آزارمده آسمان بسکه قالمش اولور یعنی فلک
بکا آزار وجفا ایتمکده شول مرتبه چالشوب زیاده سیله سعی و اقدام ایتدیکه
ایروق آزار ایتمکه مجالی قالمیوب عملدن قالدی دیمکدر حتی بهزار سال
پس از من جهان بیاساید معنا بودرکه بندن صکره جهان بیک سنه راحت
اولور یعنی جمله آزارن بکا صرف ایلدی ایروق جهانه آزار ایتمکه مجالی
قالمدی دیمکدر مراد مبالغه اوزره آسمانک کندویه آزار ایتدوکنی
بیاندر آسمان و فلکدن مراد بو محلده بقول حکمای افلاکیه تأثیر نجومدر
یوخسه حاشا وکلا فعال لما یرید اولنی ذات واجب الوجود دکلدر جنانه
بماتم دل در غمت کنم شیون معنا بودرکه ای محبوب سنک غمکده کوکلک
ماتمیله انجلین شیون ایدرم که کر کشتگان غمت را روان بیاساید معنا
بودرکه



بودرکه ای محبوب سنک درد و غمکدن هلاک اولنلرک روانی بنم ایتدیکم
شیوندن راحت اوله‌لر دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره شیون‌ننده اولنی
حالتی بیاندر فغانکه تلخ سرشتند بیکرم عرفی معنا بودرکه ای عرفی فریاد
فغان اولسونکه بنم وجودمی غایتله آجی تخمیر ایتمشلردر زیراکه نشدکه
زاغی ازین استخوان بیاساید معنا بودرکه اولمدیکه بو بیکرم استخوانندن
بر زاغ راحت اوله یعنی کورنه مرتبه تلخدرکه استخوانمی زاغ دخی یمیور
دیمکدر مراد بیکر وجودنک تلخ اولدوغنی بیاندر لب حرف وفا کفت
و دل سوخته تب کرد معنا بودرکه طوداق وفا کلامنی دیدی و یانمش
اولان کوکل استمه ایتدی یعنی لب وفا حرفنی ذکر ایتدوکنه دل سوخته
استمه‌لر طوتدی دیمکدر مراد مبالغه اوزره حرف وفاده اولنی شدتنی
بیاندرکه وفانک آدنی انکلمکله بو حاله کیردی بو تقدیرجه ایروق محبوبدن
وفایه نیجه التماس ایده‌لم دیمکدر این حرف دل آشوب مرا دشمن لب کرد
معنا بودرکه بو کوکل فتنه‌سی اولنی وفا حرفی بنی دوداق دشمنی ایتدی
یعنی بنی دوداغمله دشمن ایتدیکه ای لب سن نیچون وفا حرفنی ذکر ایتدک
تاکه کوکلی استمه‌لر دوتدی دیمکدر بلهانه بآفات قدر ساخته بودم معنا
بودرکه آفات قضا و قدر ایله ابلهانه اولدوغم حالده دوزلمش ایدم
فاما این عقل فضول آمد و تحقیق سبب کرد معنا بودرکه بو فضول
اولنی عقل کلدی و سببی تحقیق ایتدی یعنی ابله و احمق اولدوغم قضا و
قدرله نیجه بنجه اولوب برخوشجه دوزلمش ایدم فاما بو فضول اولنی

عقلکه کلدی آیروق سبب تحقیق اولدیکه بنم آفات قضا و قدرله دوزلکم
سبب ابله واحمق اولدوغم ایمش والّا صاحب عقل اولن کیمسنه قضا و
قدرله دوزلمک احتمالی یوق دیمکدر بو حقیر بو بیته انجق بو یلجه معنا
ویرمکه قادر اولدم اگر ارباب ذکاوت دخی بوندن معقولجه بر معنا
ویررلرسه نه گوزل غمناک نشین زین مرو از راه کر ایام معنا بودرکه
غمناک اولدوغک حالده اوتور بو غمدن اوتری صاقنوب یولدن
چقوب کتمه که ایام زمانه تاراج کر عمر ترا عیش لقب کرد معنا بودرکه
سنک عمرکی یغمایه ویرن نسنه نک آدینی عیش وعشرت دیو لقب ایتدی
یعنی ای طالب صاقنوب کنج غمدن بیزار اولوب عیش دنیا طرفنه میل
ایدوب بو کنج غمدن کتمه که حقیقتده اول عیش وعشرت دنیانسنک
عمر نازه نینکی یغمایه ویرن شیدر فاما بو دور ایام اول عمری یغمایه
ویرن نسنه نک لقبنی عیش وعشرت قویمش ولکن دیده انصافله نکران
اولنسه اول عیش دکلدر فی الحقیقه تاراج عمردر مراد عیش دنیایه اعتبار
اولنمدوغنی بیاندر صوفی بکرامات دکر فتنه شد امروز معنا بودرکه
صوفی ناصاف غیری کرامات سببیله بکون ینه فتنه اولدی فاما این
طرح ف دیت که در پرده شب کرد معنا بودرکه بو کرامت برف دک
طرحیدر که پرده شبده ایتدی یعنی صوفی ناصاف بلاشبهه کیجه آلتنده
ینه بر ف د طرح ایتمش بکزرکه کوندوز کرامات اظهار ایدوب خلقی فتنه یه
براقیور تا که کیجه ایتدوکی ف ده کیمسنه کمان ایتمیوب دیمکدر مراد صوفینک

ریا



ریاکارلرک احوالنی بیاندر هر مسئله کز علم وادب کسب نمودم معنا
بودرکه هر شول مسئله که علم وادبدن کسب ایلدم منعم بجواب سخن از
اصل ونسب کرد معنا بودرکه اصل ونسب سوزندن بنی جوابده منع
ایتدی یعنی هر نه قدر علوم تحصیل ایتدمسه حسب ونسبمدن افتخار
ایدوب سوز سویلمکه بنی قومیوب منع ایلدی زیرا حسب ونسبله افتخار
ایتمک جهلانک کاریدر والّا ارباب معارف اولن کیمسنه ابله جدّله
تفاخر ایتمز دیمکدر کوکو زدن فاخته سرو در آغوش معنا بودرکه
سروی آغوشنه آلنی فاخته نک کوکو نغمه سنی اورمسی در جام معشوق
مراکرم طلب کرد معنا بودرکه محبوبک جامنده اولدوغم حالده بنی
کرم طلب ایتدی یعنی بن محبوبله شول مرتبه الفت کسب ایتمشدمکه کویاکه
ایکمز بر جامه ده ایدکه فاما فاخته که سروک عاشقیدر سروی در آغوش
ایدوب کوکوصداسنی اورمسی بنی بر مرتبه شوقه کتوردیکه محبوبک طلبنده
بنی پر حرارت ایلدی دیمکدر مراد فاخته نک سروه عاشق اولدوغنی
بیاندر دخی بوندن معقولجه بر معنا ویررلرسه نه کوزل در وصل تو دیدم
دل عرفی المی داشت معنا بودرکه ای محبوب سنک وصلکده عرفینک
کوکلی دائما بر الم طوتردی آخر بکنایت کله از شرم وادب کرد معنا
بودرکه آخر الامر صراحتاً دکل کنایتاً ادب وحیادن عرفی شکایت ایدیکه
ادب ایله حیا مانع اولوب بنی وصل محبوبه واصل اولمغه قومیورلر
دیمکدر یعنی مراد وصلته شرم وادب مانع اولدوغنی بیاندر آواره

دلی کوروشن سیر نداند معنا بودر که قنی بر عاشق آواره دلکه روشن
سیری بلمیه یعنی ایله بر عاشق آواره دل وارمیدر که روشن سیر و سلوکی
بلمیوب بر مکانده قرار ایدوب اوتوره یوقدر بلکه جمله آواره دل
اولن کیمسنه روشن سیری اعلا بلور دیمکدر پر آبله پایی که ره دیر
نداند معنا بودر که قنی بر آیاغی پر قبارجق اولن عاشقکه دیرکی یولنی
بلمیه بلور دیمکدر زیرا که دیرک یولنه وارمه آیاغی پر آبله اولمزدی
یعنی مراد پر آبله پا اولن کیمسنه دیرک یولنی بلدوکنی بیان ایدر زنهار مکاوید
دلم کین مغ سرمست معنا بودر که بو مغ سرمست پایه سنده اولن بنم کوکلم
فریاد و امان اولسون قازیمکز که آیین شر و قاعدهٔ خیر نداند معنا
بودر که آیین شر و شوری و قاعدهٔ خیر و صوابی بلمز یعنی مراد کوکلی
سرمست اولدوغنی بیان ایدر عاشق هم از اسلام خرابست و هم از کفر معنا
بودر که عاشق صادق اولن کیمسنه هم آیین اسلامدن خرابدر و هم آیین
کفردن خرابدر زیرا که پروانه چراغ حرم و دیر نداند معنا بودر که
پروانه صفت اولن عاشق صادق حرمک و دیرک چراغنی بلمز یعنی
مراد پروانه وجودنی آتش شمعه اوردوغنی بیان ایدر تصوف معناسی
اربابنه معلوم جز باد دل عرفی نه زنم نغمهٔ منصور معنا بودر که منصورک
انا الحق دیدوکی نغمهٔ عرفینک کوکلندن غیری پرده اورمزم یعنی بو
نغمهٔ آندن غیری کیمسنه یه سویلمزم زیرا که کیفیت این زمزمه را غیر نداند
معنا بودر که بو زمزمهٔ انا الحقک کیفیتنی دل عرفیدن غیری کیمسنه بلمز دیمکدر

یعنی مراد



یعنی مراد کوکلنک واقف اسرار اولدوغنی بیان ایدر تصوف معناسی اربابنه
معلوم بحکم عشق چو بر اهل صدق ره گیرند معنا بودر که عشق حقیقتک
حکمیله چونکه اهل صداقت اولن عشقک اوزرنه یول طوتارلر گناه کار
ببخشند و بی گنه گیرند معنا بودر که گناهکاری بغشلر و بی گناه طوترلر
یعنی گناهکار اولن کیمسنه که احکام عشق حقیقت اوزره اهل صدق اولن
اربابک مجلسنه داخل اولمغه یول ایلتجک اولورسه آنک گناهنی جمله‌دن
بغشلیوب بی گناه اولدوغی حالده قبول ایدرلر دیمکدر یعنی مراد خواص
عشقی بیان ایدر اشته بو بیته بو حقیر آنجق بویله معنا ویرمکه قادر اولدم
اکر ارباب ذکاوت بو بیتدن معقولجه بر معنا ویررلرسه نه کوزل مجو تجلی
شاهی که در ولایت عشق معنا بودر که ای سالک پادشاهه منسوب اولن
تجلیاتی طلب ایتمکه ولایت عشقده گدا بتخت نشانند و پادشه گیرند
معنا بودر که گدایی تخت سلطنته اوتوردرلر و پادشاه مرتبه سنده
دوترلر دیمکدر یعنی مراد شهر عشقک احوالنی بیان ایدر چه ظلمتیست که
بینندگان نمیدانند معنا بودر که عجبا بو نه ظلمت غفلتدر که کوزیجیلر
بیلمیورلر که که شب چراغ ستانند با شبه گیرند معنا بودر که شب چراغنی
آلیورلر یاخود بو بختمی دوتایورلر یعنی مراد مخلوق دنیا اوزرنده
اولن ظلمت عقلنی بیان ایدر و تصوف معناسی اربابنه معلوم خمیر
مایهٔ آسایشست دردخم معنا بودر که ای طالب شرابک دردی را احتلالک
مایه سنک خمیریدر بو تقدیرجه بکو که صاف کشان جرعهٔ زته گیرند معنا

بو ورکه سویلکه شرابک صافنی نوش ایدنلره باده دن بر جرعه دوننلر
یعنی مراد دردخمر صاف باده دن مقبول اولدوغنی بیان ایدر تصوف
معناسی اربابنه معلوم کمند کوته وبام بلند وبازو سست معنا بودرکه
کمند عزم قصه وبام امید غایتله یوکسک وبازوی وجودم سست د
بیطاقت بو تقدیرجه بمن حواله واز بخت بلکه کیرند معنا بودرکه بویله
کمند کوته‌له بام بلند اوزره چیقمق بکا حواله اولنمشدر ونه بخت بدون
کنه دوترلر یعنی مراد ومقصوده عدم وصولنی بیان ایدر در معامله مکن
بکشور عرفی معنا بودرکه ای معارض معامله قپوسنی عرفینک اقلیمنده
صاقنوب آچمه که خورده برکهر آفتاب وه کیرند معنا بودرکه آفتابله
مهک کوهرنک اوزرنه اول عرفینک اقلیمنده اولنی جوهرشناسلر
خورده کیرلک ایدوب عیب دوترلر بو تقدیرجه سن معامله قپوسنی اول
کشورده کشاده ایتمه بیع وشرا ایتمکه قادر اولورسن اولمزسن دیمکدر
یعنی مراد کندی ساکن اولدوغی کشورک خواصنی بیان ایدر این صفا حسن
ومحبت زهم اندوخته اند معنا بودرکه بو صفای حسنی وبو محبتی بربرندن
دکشلر در یعنی حسنله محبت تا عالم ازلدن بربریله متحد درلر وبربرسی
مستلزمدر دیمکدر زیراکه این دو شمعند که از یکدکر افروخته اند معنا
بودرکه بو حسن ومحبت ایکی شمعدرلر که بربرندن یانمشدرلر دیمکدر یعنی
مراد حسن ومحبت بربرنک شهرتنه سبب اولدوغنی بیان ایدر عشوه وناز و
تغافل که تراو دزبتان معنا بودرکه عشوه وناز وتغافل که محبوبلردن

ظهور



ظهور ایدر شیوه‌ها راکوئی هم زهم اندوخته اند معنا بودرکه دیه‌سنکه جمله
بو شیوه‌لری بربرندن اوکرنمشلردر یعنی مراد جمله محبوبلرک شیوه‌لری
وعشوه‌لری ونازلری وتغافللری بربرنه‌مش بهدر کویاکه بربرندن
آخذ ایتمشلر دیمکدر ما فرو رفته بحر غم بی پایانیم معنا بودرکه بزلر بی پایان
اولن بحر غمک ایچنه دالمشزدر زیراکه جامه ما نه باندازه ما دوخته اند
معنا بودرکه بزم وجودمز جامه‌سنی بزم اندازه‌مزه کوره دکمه‌مشلردر
اول سببدن اوتری بی پایان اولن بحر غم فرو رفته اولمشز دیمکدر یعنی
مراد بحر غمه فرو رفته اولدوغنی بیان ایدر دفع لب تشنکی از شعله نکردست
کسی معنا بودرکه آتش شعله‌دن تشنه لب اولمق لغی برکیمسنه دفع ایتمامشدر
یعنی محبوبک زلال شعله حسنندن بر عاشق تشنه لب دفع حرارت ایدوب
قانمامشدر مکر آن جمع که در آتش دل سوخته اند معنا بودرکه مکر اول کروه
دفع تشنه‌لک ایتمشدرکه کوکل آتشنده سوخته اولمشلردر دیمکدر یعنی مراد شعله
حسندن دفع لب تشنه‌لک دشوار اولدوغنی بیان ایدر بندکان توکه در عشق خدا او
ندانند معنا بودرکه ای محبوب سنک عاشق بنده‌لرک که اقلیم عشقده انلر خداوند
پایه‌سنده درلر فاما دو جهان را بتمنای تو بفروخته اند معنا بودرکه ای محبوب
ایکی جهانی وجهی سنک ذاتکی تمنا ایتمکدن اوتری بیع ایتمشلردر یعنی مراد
عاشق صادق دنیا وآخرتی طلب ایتیوب ذات محبوبی تمنا ایتدوکنی بیان ایدر
عرفی آنانکه زتحقیق مسائل مستند معنا بودرکه ای عرفی اول کیمسنه‌لرکه
باده تحقیق مسائل عشقدن مست ولا یعقل اولمشلردر خون هم خورده وزان

چهره برافروخته اند معنا بودر که بر برنك قاننی یمشلر در آندن اوتری
یوزلرنی افروخته ایتمشلردر دیمکدر تصوّف معناسی اربابنه معلوم قتادگان
سرخود را بخاک پا بخشند معنا بودر که عاشق افتاده لر باشلرنی محبوبک
خاکپایه بغشلر یعنی محبوب درینه دونمکلری بو قدر دیمکدر بجان خزند
شهادت بخونبها بخشند معنا بودر که محبوبک یولنده شهید اولمغی جانیله صاتون
آلوب خون بهایه بغشلر یعنی جانی ویروب شهادتی صاتون آلورلر دقاندی
بهاسنی دعوا ایتمیوب انعام ایدرلر دیمکدر مراد عاشق افتاده کانک احوالنی
بیان ایدر خدا کواست که جرم ما همین عشقست معنا بودر که حق تعالی حضرتلری
شاهد حالدر که اگر بزم کناهمز آنجق عشق ایسه گناه گبر و مسلمان بجرم ما
بخشند معنا بودر که گبر و مسلمانک کناهلرنی بزم جرممزه بغشلر یعنی بزم
کناهمز ای زاهد اگر عاشق اولدوغمز ایسه بو بر کناه عظیم اتشندر که بزم
بو کناهمز مقابلنده گبر و مسلمانک کناهن رجا ایتدرسک بزه بغشلر
دیمکدر مراد خواص عشقی بیان ایدر مریض عشق بزنجیر بند نتوان کرد معنا بودر که
درد عشقدن مریض اولان عاشقی زنجیر ایله دخی بغلمق ممکن دکلدر در آن
دیار که بیمار را شفا بخشند معنا بودر که اول دیارده که بیمار اولنه شفا
بغشلر یعنی مراد بیمار عشق شفا قبول ایتمدوکنی بیان ایدر نظر زننگ بزدد
گدای کوچهٔ عشق معنا بودر که عاریدن نظر ایتمکی اوغورلر عشقک کوچه سنک
گدایی اولان عاشقلر از آن متاع که در سایهٔ هما بخشند معنا بودر که
اول متاعدنکه همانک سایه سنده بغشلر یعنی همانک سایه سی انعام ایتدوکی

پادشاهلق



پادشاهلق متاعندن دخی کوچهٔ عشقک کدالری تنزل ایدوب بغمز دیمکدر مراد
گدای کوچهٔ عشقک استغناسنی بیان ایدر دعای بی اثری دارم و هزاران
جرم معنا بودر که تأثیرسز دعا طوترم و بوندن ما عدا هزاران کناهم وار
مگر مرا بتهی دستیِ دعا بخشند معنا بودر که مکر بنی دعامک تهی دستلکنه بغشلر
یعنی مراد جرمنه معترف اولوب مغفرت امیدنده اولدوغنی بیان ایدر چه
خواهی ای فلک از اهل دل شکنجه بست معنا بودر که ای فلک اهل دل
اولنلر ارباب دلدن نه استرسن شکنجه و جفا یتر عطیه‌ها که پذیرفته اند و انجشند
معنا بودر که اول اهل دل قبول ایتدکلری احسانلری و عطیه لری کیرو
بغشلر یعنی ای فلک اگر بو ارباب دله ایتدوکک جفا و شکنجه مقدما ایتدوکک
عطیه لر مقابلنده ایسه آنلر اول عطیه ینه کیرو ویررلر تک همان کندولرینی
شکنجه ایتمه دیمکدر مراد دور فلکده چکدوکی شکنجه ی بیان ایدر بضاعتی بکف
آور که ترسمت فردا معنا بودر که ای کوکل طاعات و عباداتدن الکه
سرمایه حاصل ایده کور یوقسه قورقرم که یارن روز جزاده سنی بخوی
فتنی یتشالی حیا بخشند معنا بودر که شرم و حیانک آلننک تر و صاحمق لغنه
بغشلر یعنی عبادتک اولمدوغنه نادم اولوب حیا بکدن آلنکدن خجالت
درلری آقمغه شلیه بو دفعاسنی اول خجالتکدن آقن درلر جرمکنه عفو ایده لر
دیمکدر مراد اعمال صالحه سی اولمدوغنی بیان ایدر امید هست که بیگانگی عرفی را
معنا بودر که امیدوارم که عرفینک بیگانه لغنی یعنی اوامر احکام شرعه
عدم امتثالنی بدوستی سخنهای آشنا بخشند معنا بودر که آشنا اولنلر سوزلرک

دوستلغی سببیله بغشلیه لر دیمکدر یعنی مراد وجودی بیکانه اولوب سوزکی
آشنا اولدوغی بیاندر **عشرت گیتی اگر صحبت یوسف باشد** معنا بودرکه
دنیانک عیش وعشرتی اکر حضرت یوسفک صحبتی اولجق اولورسه یعنی بو
بیوفا دنیانک ذوق وعشرتی حضرت یوسفک صحبت فیض بخشی کبی لطیف
ونازک اولورسه دخی صاقنوب **نپذیری مکرت میل تأسف باشد**
معنا بودرکه قبول ایتمیه سن مکر سکا میل تأسف اوله یعنی اکر صکره دکل
حیف وتأسف چکمکه میلک وار ایسه صحبت یوسف اولنی عیش دنیایی قبول
ایله دیمکدر زیرا که حضرت یعقوب حضرت یوسفدن مفارقت ایتدوکی
زمان اول مرتبه وا اسفا علی یوسف دیدوکی حتی مبارک کوزلری
کثرت بکادن بیاض اولدی مراد دنیانک عشرتنک بقاسی اولمیوب
فنا پذیر اولدوغی بیاندر **حسرت بر هنر افزود بدان حیماند** معنا
بودرکه ای مخاطب سنک حقده حسدک هنر اوزرنه زیاده اولدی
انکا بکزرکه **که یکی ز اهل نظر دشمن یوسف باشد** معنا بودرکه صاحب
نظر اولندن بری حضرت یوسفک دشمنی اوله یعنی حضرت یوسفک
هنری اوزرنه صاحب نظر اولنی قرنداشلرینک حسدی نیجه زیاده ایدیسه
کذلک ای مخاطب سنکده اخی حسدک انکا بکزر دیمکدر مراد هنر و معرفت
سببیله محسود اولدوغی بیاندر **در ره عشق توقف نپسندی هرچند**
ای مخاطب عشقک یولنده توقف ایتمکی پسند ایتمه هر نه قدر که **تا ابد هر
قدمش جای توقف باشد** معنا بودرکه تا روز قیامته وارنجیه دک اکر اول

عشقک

عشقک یولی توقف ایده جک مکان ایسه دخی توقف ایتمک جایز دکلدر
یعنی مراد راه عشقده عاشقه توقف ایتمک جایز اولمدوغی بیاندر
**عالم شهره بعلم آفت دین شد چه بلاست** معنا بودرکه علمی سببیله
مشهور آفاق اولان عالم علمنه عدم عملندن دین اسلامک آفتی
اولمشدر نه بلادرکه **غلط اندیش که طبعش بتصرف باشد** معنا بودرکه
غلط فکرلی اولنی کیمسنه نه بلادرکه آنک طبیعتی تصرفده اوله یعنی
اول علم سببیله آفت دین اولنی عالمک حقنده طبیعتی تصرف صاحبی
اوله مراد علمنه عامل اولمین عالمه اعتماد واعتقاد جایز اولمدوغی
بیاندر **این همه عالم و آدم که شنیدی عشق است** معنا بودرکه بو دوکلی
عالم وآدمی که استماع ایدرسن عشقدر یعنی بو جمیع عالمک و بو جنس آدمک
خلقتنه سبب عشق محبوب حقیقتدر فاما **گر بعاشق فتد این نام تکلف
باشد** معنا بودرکه اکر بو نام عشقه دوشمیوب عاشقه دوشجک اولسیدی
تکلف اولوردی یعنی خلقت عالم و آدمه سبب اکر عشقک وجودی
اولمیوب عاشقک وجودی اولیدی تکلف اولوردی بو دفعا عاشق
بو تکلیفه طاقت کتورمزدی وهم وجود عاشق وجود عشقدن مقبول
اولمق لازم کلوردی زیرا که خلقت عشقه سبب اولمش اولوردی
مراد جمیع مخلوقاتک ایجادنه سبب عشق اولدوغی بیاندر **نکته چند
بگوید ز حقیقت عرفی** معنا بودرکه اسرار حقیقتدن برنیجه نکته بیان
ایدردی عرفی فاما **لیک وقتی که ترا ذوق تصوف باشد** معنا

285

ای مخاطب طریق عشقده توقفی تجویز ایتمه زیرا طریق تحقیقک نتیجه سی انکده قدسی
ابد الدهر جای توقف دکلدر و اولوبده
لازمه سی همیشه سعی و کوششدر و نتیجه سی مطلوب
حقیقی یه وصولدر بو دفعه توقفده بو معنی
حاصل اولمز ایدی همیشه سعیده اولمغه
محتاجدر تا وصول الی المحبوب میسر اوله
منه
احمد وهبی

بودر که لکن اول بر وقت بیان ایدر که سنک دخی تصوفده ذوقک اوله
یعنی تصوفدن ذوق الدوغک وقتده عرفی دخی اسرار حقیقتدن
سکا بر نچه نکته بیان ایلسون دیمکدر مراد اسرار حقیقتی علم تصوفدن
ذوق المین طالبه سویلمک جایز اولمدوغنی بیاندر **عید چنین که زاهد**
**پروای دین ندارد** معنا بودر که بو نجلین بر بیرامده که زاهد اولنلر
دینک خوفنی طوتمز **ناید ز دل که ما را اندوه کین ندارد** معنا بودر که
کوکلدن کلمز که بزی اندوه کین طوتمز یعنی بویله بر عید بر ذوقده که
زاهد اولان پروای دین ایتمیوب عیش و عشرته مشغول اولور فاما
بزم کوکلمزدن هرنه ظهور ایدرسه بو نجلین بر عید بر ذوقده بزی
غمناک ایدر دیمکدر مراد روز عیدده زاهد پروای دینی طوتمیوب
کندی غمناک اولدوغنی بیاندر دخی بوندن معقولجه بر معنا ویررلرسه
نه کوزل **مردم بعید قربان در عیش و من بحسرت** معنا بودر که مخلوق
عید قربان سببیله عیشده و بن عالم حیرتده **کین حسرت شهادت عیدی**
**چنین ندارد** معنا بودر که بو شهادت حسرتی بو نجلین بر عیدی طوتمز
یعنی عید قربانده خلق عیش و عشرت ایده یورلر فاما بن اول عید
قربانده شهید اولمق حسرتیله عالم حیرتده بر عیشه نائل اولمشم که عید
قربان دخی اول عیشی طوتمغه قادر دکلدر مراد کندونک شهادت
حسرتنک عیشی عید قربانک عیشنه غالب اولدوغنی بیاندر دخی بونلره
موجه بر معنا ویررلرسه نه کوزل **کافرتر است زاهد از برهمن ولیکن**

معنا بودر که زاهد



معنا بودر که زاهد خشک برهمندن زیاده کافردر فاما بو قدر فرقی
واردر که **او را بت برسر در آستین ندارد** معنا بودر که اول برهمنک
بت باشی اوزرنده دریکنده طوتمز یعنی برهمن بتی آشکارا باشی
اوزرنده طوتر فاما زاهد ریاکار بتی خلقدن پنهان ایدوب یکنده
طوتر بو تقدیرجه زاهد برهمندن زیاده کافردر دیمکدر مراد زاهد
ریاکارلره دخلدر **در خلوت آزمایت این عرض و طول طاعت**
معنا بودر که طاعت و عبادتک بو طول و عرضنی خلوتده تجربه ایتمک
کرک فاما **باور مکن که زاهد خود را بدین ندارد** معنا بودر که اعتماد
ایتمه که زاهد خشک کندولی بو طول و عرض طاعاتده طوتمز یعنی کثرت
طاعتک محلی خلوتخانه ایکن زاهد ریاکار خلوتده طاعت ایتمز
انجق طول و عرض عبادتی خلق یوزنه ایدر دیمکدر مراد ریایله اولنن
طاعاته دخلدر **اینها که دانی ای دل از زاهدان بیدل** معنا بودر که
ای کوکل بونلر که بیدل اولن زاهدلردن بیلورسن یعنی زاهد
مرده دللردن کوردوکک نسنه ای کوکل **ظاهر مکن بعرفی کو نیز دین**
**ندارد** معنا بودر که عرفیه اظهار ایتمه که عرفی دخی دین طوتمز یعنی عرفی
دخی اول جنس زاهد بیدللردندر دیمکدر مراد کسر نفس ایدوب تحقیر وجود
ایتدوکنی بیاندر **آنجا که بخت بد بتقاضا غلو کند** معنا بودر که اول
مکانده که بخت بد تقاضا ایله غلو ایده **کاری که یأس هم نکند آرزو**
**کند** معنا بودر که اول بر کاری که یأس دخی ایتمز آرزو ایدر یعنی بزم

بد اولن بختم برمکانده که تقاضا ایدوب غلو ایده جک اولورسه اول
کاری آرزو ایدرکه یأس دخی اول کاری قبول ایتمیوب اکراه ایدر
دیمکدر مراد مبالغه اوزره بختی بد اولوب یأس قبول ایتمدوکی کاری
کندی آرزو ایتدوکن بیاندر صد جا نهال مهر نشاندیم خشک شد معنا
بودرکه مهر و محبت نهالنی یوز یره دکدک قورودی تا ریشه در زمین
که محکم فرو کند معنا بودرکه حتی که کوکی پرده در محکم آشاغه ایدر
یعنی یوز یرده نهال مهر و محبت دکدک آصلا برسی ظهور ایدوب میوه
ویرمدی بلکه قورودغندن ماعدا وارد تجه کوکی قعر زمینه اینوب
کیتدی دیمکدر مراد طالعندن شکوادر طالب بکام میرسد از سعی
کامل است معنا بودرکه طالبک مراده واصل اولمسی کامل اولن سعیندندر
بو تقدیرجه یارش مدار اگر بغلط جست وجو کند معنا بودرکه ای
مرشد اول طالبی کیرو طوتمه اگر غلطله جست وجو ایدرسه یعنی سعیی کمالده
فاما غلط جست وجو ایده یور دیمکدر مراد طالبک کمال سعین بیاندر
و تصوف معناسی اربابنه معلوم داروی عیسوی بقدح داشتم ولیک
معنا بودرکه عیسوی اولن علاجی قدحده طوتدم فاما مشفق نداشتم
که مرا در گلو کند معنا بودرکه بر یار مشفق طوتمزم که اول داروی
عیسویله مملو اولن قدحی بن بیمارک بوغازنه ایده دیمکدر یعنی مراد
یار مشفق صاحبی اولمدوغن بیاندر تصوف معناسی اربابنه معلوم غسل
شهید عشق بآتش سزد نه آب معنا بودرکه درد عشقدن شهید اولن

عاشقک



عاشقک موتارنک غسلی آتشیله لایقدر یوقسه صویله جایز دکلدر زیراکم
چون شعله را بآب کسی شست و شو کند معنا بودرکه بر کیمسه شعلهٔ صویله
نیجه سی ییقر یعنی اول شهید عشق اولنلری وجودی شعله کبیدر شعله‌یی
صویله ییقمز بلکه ینه آتشیله ییقنور دیمکدر مراد شهید عشق اولنک
وجودی شعله کبی پرحرارت اولدوغن بیاندر این بیغمی که با دل عرفی
سرشته اند معنا بودرکه بو غمزلکی که عرفینک کوکلیله یوغرمشلردر
یعنی عرفینک کوکلنده که بو غمزلکه واردر بر صبر بایدش که بدرد
تو خو کند معنا بودرکه اول عرفیه چوق صبر لازمدرکه ای محبوب سنک
دردکه خو ابده یعنی درد و غمکه آلشمه عرفیه چوق صبر لازمدر دیمکدر
مراد بیغم اولدوغن بیاندر آن طره چون علم بسر دوش میزند معنا
بودرکه محبوبک اول طره‌سی چونکه اوموزک باشنه علم اوره یعنی
محبوبک طره‌سی اوموزنه پریشان اولوب دوکله اول زمان نازنیک
عنان بصف هوش میزند معنا بودرکه محبوبک نازنیک عنان اولن
نازی عقلک صفنه اورر یعنی محبوب طره‌سنی پریشان ایدوب علم
ایتدوکی وقت آیرو عاشقک اختیاری الدن کیدر بودفعا نازنیک
عنان دخی صف عقل اوزرنه حمله اوروب عاشقی بالکلیه دیوانه ایدر
دیمکدر زنهار کوش باش درین بزم دلنشین معنا بودرکه زنهار بو
دلنشین اولن مجلسده قولاق اول تا نغمهٔ حلقه بدر کوش میزند معنا
بودرکه حتی نغمه بر حلقه قولاغک قپوسنه اورر یعنی بزم دلنشینده اوتوردوغک

وقت جمیع وجودکی قولق ایت که حلقهٔ نغماتی اول بزمده قولق قپوسنه
اورلر دیمکدر مراد بزم دل‌نشینک احوالنی بیاندر من درنفس کذاری
واین عشق بدکمان معنا بودرکه بن نفس ترک ایتمکده یم وبو بدکمان
اولنی عشق قفلم هنوز برلب خاموش میزند معنا بودرکه خاموش
اولنی طوداغم اوزرینه هنوز کلید اورر یعنی بن نفس اورمقدن
قالوب سکوت ایتمشم وعشق بنم حقمده بدکمان اولمشدرکه یوق بو سوزلر
دیو دوداغم کلید اورمشدر دیمکدر مراد عشقده سکوت لازم
اولدوغنی بیاندر ای خاک مست شوکه زغیرت امام شهر معنا بودرکه
ای خاک سرخوش اولکه غیرتندن امام شهر اولان زاهد خشک سنکی
بجام رند قدح نوش میزند معنا بودرکه قدح نوش اولان رندک
جامنه بر طاش اورر یعنی مراد جام طاش دکوب شکست اولدوغی
وقت شراب دوکلوب خاک مست اولدوغنی بیاندر درصید کاه
غمزهٔ او تا بروز حشر معنا بودرکه اول محبوبک غمزه سنک شکارکاهنده
تا قیامته وارنجه یه دک امید درمیانهٔ خون جوش میزند معنا بودرکه
امیدک وجودی قانک اورتاسنده جوش اورر یعنی مراد مبالغه اوزره
محبوبک غمزه سنده اولان حالنی بیاندرکه امیدک وجودی قیامته
وارنجه دک قانی ایچنده جوش وخروش ایدرکه بولاکه بندخی اول
محبوبک غمزه سنک شکاری اولایم دیمکدر عرفی باهل هوش حرامست
جام درد معنا بودرکه ای عرفی صاحب عقل اولنی کیمسنه یه جام دردی
نوشی



نوش ایتمک حرامدر زیراکه عشق این صلا بردم مدهوش میزند معنا
بودرکه عشق بو جام دردی نوش ایتمک صلاسنی مست لایعقل اولن
آدمه اوزر دیمکدر یعنی مراد جام دردی هرکس نوش ایتمکه قادر
اولمدوغنی بیاندر مست عشق توکه میدان طلب ازشیر شود معنا
بودرکه ای محبوب سنک بادهٔ عشقکدن مست اولان عاشق ارسلاندن
میدان طلب ایدر یعنی ارسلان میدانه اوقور زیراکه شیر مستیست کم
دربیشه شمشیر شود معنا بودرکه اول عاشق برمست اولان ارسلاندرکه
قلیچ میشه سنده ساکن اولور یعنی عاشق مستک کیمسه دن خوفی اولمدوغنی
بیاندر چشم شایستهٔ دیدار فرومی بندم معنا بودرکه لایق دیدار
محبوب اولان کوزی آشاغه یمولرم بو تقدیرجه برستم اکر کار اجل دیر
شود معنا بودرکه اکر اجلک ایشی کیج اولجق اولورسه برستم دکلدر یعنی
اکر اجل بنم جانمی کیج آلجق اولورسه اویله قیاس ایتمکزکه بکا ستم وجفا
ایده یور اول سببدن کیج جان ویره یورم بلکه بکا لطف ایده یور زیراکه
جمال محبوبه لایق اولان کوزی یومسم کرکدر دیمکدر مراد اولدوکی زمانده
کوزونی یومدوغنی بیاندر مرد میدان ترا نازکشدنی شمشیر معنا
بودرکه ای محبوب سنک مرد میدانک اولان عاشقی ناز هلاک ایدر یوقسه
قلیچ هلاک ایتمکه قادر اولمز بو تقدیرجه تا بود ناز چرا کشتهٔ شمشیر شود
معنا بودرکه تاکه ناز اوله کشتهٔ شمشیر نیچون اولور یعنی مراد عاشقک نازله
هلاک اولوب تیغله هلاک اولمدوغنی بیاندر کر بعر فی نظرت نیست تغافل

چه ضرور معنا بودرکه ای محبوب اکر عرفیه نظرک یوقسه تغافل ایتمکه ضرورت
ندر میتوان کردن نکاهی که زجان سیر شود معنا بودرکه برنکاه ایتمک
ممکندرکه جانده توق اوله یعنی ای محبوب اکر عرفیه نظر مرحمتک
یوقسه تغافله خود ضرورت یوقدر باری برنکاه غضب ایتکه جانده
توق اولوب حیاتندن قطع امید ایده دیمکدر مراد محبوبک نظر
عنایتی اولمدوغنه بنا نکاه غضبین طلب ایتدوکنی بیاندر
صد غم دمی بزاید کازا سبب نباشد معنا بودرکه برنفسده یوزدانه
غم تولد ایدرکه انکا سبب اولمز زیراکه ز ابنای آفرینش غم را نسب نباشد
معنا بودرکه ابنای آفرینشدن غمک نسبی اولمز یعنی سائر افراد بنی آدم
کبی دکلدرکه انک حسب ونسبی اوله و مدت عمری اوله کاهی براولورکه
وجوداندن برنفسده یوزدانه غم تولد ایدوب وجوده کلور
دیمکدر مراد غمک نسبی وحسبی اولمیوب امر معنوی اولدوغنی بیاندر
از عادت ظریفان زنهار بر حذر باش معنا بودرکه ظریف اولوب
لاابالی اولنلرک ایشندن زنهار حذر اوزره اول زیراکه کاندر نهاد
ایشانه ذوق ادب نباشد معنا بودرکه اول ارباب ظرافتک نهادنده
ادب وحیا ذوقی اولمز یعنی جانب ادبه چندان رعایت ایتمزلر
دیمکدر مراد ظریفاندن حذر اوزره اولمغی بیاندر در شهر عشق
کازادر شب بنا نهادند معنا بودرکه شهر عشقک بناسنکه کیجه ده قویمشلردر
بو تقدیرجه آغاز روز نبود انجام شب نباشد معنا بودرکه کوندزک
ابتداسی



ابتداسی اولمز و کیجه نک انتهاسی اولمز یعنی روز روشن صفت ذوق وصفا
اولمز و شب ظلمت صفت غم والم اکسک اولمز دیمکدر مراد عشق شهرینک
احوالنی بیاندر صوفی نشسته بی ذوق آری کجا بود فیض معنا بودرکه
صوفی ناصاف بی ذوق اولدوغی حالده اوتورمشدر بلی فیض نیرده
اولور یعنی فیض تحصیل بولنمق احتمالی واردر در خلوتی که انجا بنت العنب
نباشد معنا بودرکه اول برخلوتده که انده بنت العنب اولیعنی باده اولمز
تصوف معناسی اربابنه معلوم کو سلسبیل و رضوان می باش و
می دهنده معنا بودرکه سلسبیله و رضوانه سویله که شراب ایله شراب ویریجی
اول یعنی سلسبیل باده اولسون و رضوان ساقئ باده اولسون بزده
در مجلس شرابی کان نوش لب نباشد معنا بودرکه اول برشرابک مجلسنده
که اول شراب نوش لب اولمز یعنی بیکیف و بی مذاق اولنی شرابک
مجلسنده سلسبیل باده اولسون و رضوان ساقئ باده اولسون دیمکدر
تصوف معناسی اربابنه معلوم خوش عالمی که در وی کس کام دوست
نبود معنا بودرکه خوش عالمدر اول برعالمکه اول عالمده کیمسنه مراد و
مقصودنه دوست اولمز یعنی مرادنک حصوله کلدوکنی استمز ور کام
دوست باشد در وی طلب نباشد معنا بودرکه اکر حصوله کلدوکنی
مراد ایتدوکی زمان دخی کندوسنده طلب اولمز یعنی مراد عاشق صادق
کام دوست اولدوغنی بیاندر روزی ز قتل عرفی کر پرسدت فضولی
معنا بودرکه ای محبوب قاتل اکر برکون برشخص فضول سندن سؤال

ایدرسه که عرفی‌یی نیچون قتل ایلدک که دوستدار من بود تا بی‌سبب نباشد
معنا بودرکه اول فضول اولن سائله جواب ویروب دیکه بنم دوستم
ایدی تاکه قتلم بی‌سبب اولمیه یعنی دوستم اولدوغنه قتل ایلدم دیمکدر
مراد محبوبلر دوستلرینک قاتلی اولدوغنی بیاندر آنکس که مرا با دل
غمناک بر آورد معنا بودرکه اول کیمسه که بنی غمناک اولن کوکلله بیاره
کتوردی بتواندم از بوتهٔ غم پاک بر آورد معنا بودرکه قادردرکه
بنی بوتهٔ غمدن پاک وخالص اولدوغم حالده بیاره کتوره یعنی بنی عالم
روحانیه‌دن عالم اجسامه بو غمناک اولن کوکلله کتوردی محبوب حقیقت
قادردرکه بنی بوتهٔ غمدن بنی زر خالص العیار کبی پاک ایدوب لایق
دیداری ایده دیمکدر دود دلم از چشم بد اندیش نهانست معنا بودرکه
بنم دود دلم بد اندیش اولنلرک کوزندن نهاندر فاما بانک سر از روزن
افلاک بر آورد معنا بودرکه بونک برله که بنم دود دلم باشنی افلاکک روزنندن
چیقاروب کتوردی یعنی مراد مبالغه اوزره دود دلنی بیاندر آن
نشأه شوخی که بر آورد کل از شاخ معنا بودرکه اول شوخلک نشئه‌سی
که کل شاخدن چیقاروب کتوردی یعنی غنچهٔ کل که شاخ کلدن نمایان اولوب
شوخلک ایتمکه باشلدی چون لاله مرا با جکر چاک بر آورد معنا بودرکه
جکری چاک اولن لاله کبی بنی چیقاروب کتوردی یعنی مراد کل صفت اولن
محبوبک شوخلکنه بقوب جکری لاله کبی چاک اولدوغنی بیاندر دانش
همه خود راست از آن غیرت معشوق معنا بودرکه دانش واذعان جمله

کندونکدر

کندونکدر آندن اوتری محبوبک غیرتی در بر رخ نظاره ادراک بر آورد
معنا بودرکه ادراک نظاره سنک یوزینه قپو یقاروب کتوردی یعنی
محبوبک غیورلغندن کوررکه جمیع دانش واذعان بکا مخصوصدر نه
لازمدرکه آخر کیمسنه اوله دیو عاشقک ادراکنک اوزرینه قپو بغلیوب
بی ادراک ایلدی دیمکدر وحی بوندن معقولجه بر معنا ویررسه
نه کوزل آن کنج که کم شد ز ملایک دل عرفیست معنا بودرکه اول
خزینهٔ معارف که ملائکه‌دن ایتدی عرفینک کوکلیدر یعنی عرفینک
کوکلی ملائکه‌نک ایتدوکی خزینه‌در زیراکه از عرش فرود آمد واز
خاک بر آورد معنا بودرکه عرشدن آشاغه کلدی وخاکدن چیقاروب
کتوردی یعنی مراتب علویه‌دن هبوط ایدوب خاک سفلیه‌دن ظهور
ایلدی دیمکدر مراد کندی مرتبه‌سنی بیاندر تصوف معناسی اربابنه
معلوم هوشم بنکاهی برد جانانه چنین باید معنا بودرکه بنم عقلمی
بر نکاه ایله ایلتدی جانانه اولنی محبوب بویله کرکدر یعنی مراد نکاه
محبوبی مدحدر یک جرعه خرابم کرد پیمانه چنین باید معنا بودرکه
بر جرعه‌سی بنی مست وخراب ایلدی پیمانه بویله کرکدر یعنی مراد جرعهٔ
پیمانه مدحدر تا کرده بنا عشقت افسانهٔ هجرانرا معنا بودرکه ای
محبوب تاکه سنک عشقک هجرانک افسانه‌سنک بناسنی ایلدی در خواب
عدم رفتیم افسانه چنین باید معنا بودرکه خواب عدمه کیتدک افسانه‌یی
بویله کرکدر یعنی اول حکایتی استماع ایده‌رک عالم عدم جانبنه

وارد ق دیمکدر مراد عشقك اف نه هجرانك کیفیتن بیاندر ازبسکه
غبار غم از سینه نشد رفته معنا بودر که ازبسکه غم غباری سینه دن هنوز
سیر یلمه مشکن تا زانوی دل کر دست این خانه چنین باید معنا بودر که
تا کوکلك قوجاغنه وارنجه دك توزدر بو او بویله کرکدر یعنی مراد
محبوب کندوسندن بیگانه واریوز دوندردوکنی بیاندر نادیده
جمال او مهرش زدلم سر زد معنا بودر که اول محبوبك جمالنی کورمدن
محبتی کوکلدن باش اوردی یعنی آتش عشقی درونمدن زبانه چکدی
دیمکدر ناکاشته میروید این دانه چنین باید معنا بودر که اکلمدن
بتر بودانه بویله کرکدر یعنی مراد مبالغه اوزره تأثیر عشق جمال
محبوبی بیاندر می بینم و میجویم می چینم و میریزم معنا بودر که جمال
محبوبی کوردم و ینه آره رم وکل مرادمی دوشررم و ینه دوکرم میگریم
و میخندم دیوانه چنین باید معنا بودر که آغلرم وکولرم دیوانه بویله
کرکدر یعنی مراد احوالی بربرینه مناقض اولدوغنی بیاندر درخون
جگر عرقی میغلطد و میوزد معنا بودر که عرقی خون جگرده یوورلنور
و یانر در آتش خود رقصد پروانه چنین باید معنا بودر که کندی
آتشنده رقص ایدر پروانه بویله کرکدر یعنی مراد خون جگرده یوور
لنوب اوز آتشنده پروانه صفت رقص ایتدوکنی بیاندر آنکه در
راه طلب ماند و پایی نکشد معنا بودر که اول کیمسه که طلب یولنده
قاله و بر آیاغنی چکمیه یعنی مرادنی طلب ایتمك یولنده عاجز و فرومانده

قاله



قاله و ینه آیاغنی چکمیه بو حالده اولان آدمه کو سر رشته رها مکن که بجایی
نکشد معنا بودر که سویلکه سر رشته ترك ایلسونکه بو جنس طلب بر
مکانه چکمز یعنی مراد بویله راه طلبده قالن کیمسنه مقصودینه واصل
اولمدوغنی بیاندر من خود از بیت دل نکشم دست ولی معنا بودر که
بن خود کوکله تربیت ایتمکدن ال چکمزم فاما ترسم این آینه کارش
بصفایی نکشد معنا بودر که خوف ایدرم که بو تربیت آینه سی
اول کوکلك کارنی بر صفایه چکمیه یعنی مراد کوکلی تربیه قبول
ایتمدوکندن خوف ایتدوکنی بیاندر آخر انصاف بده تا بکی این
دست تهی معنا بودر که ای محبوب آخر الامر انصاف ایله نیجه یه دك
بو بوش ال نکشد بکمری بند قبایی نکشد معنا بودر که بر کمری اچمیه
و بر قفتان بندنی چکمیه یعنی مراد اوز احوالنی بیاندر نکته عشق کجا
حوصله عقل کجا معنا بودر که عشقك نکته سنی استماع نیره و عقلك اول
نکته یه تحمل حوصله سی نیرده مناسبتی یوق زیرا که تحفه شاه کسی پیش گدایی
نکشد معنا بودر که بر کیمسه پادشاهه لایق اولان تحفه یی بر گدانك اوکنه
چکمز یعنی مراد عقلك گدا اولدوغنی و نکته عشق تحفه شاهی اولدوغنی
بیاندر هر که گردی بفشاند برخ همسفران معنا بودر که هر شول طالب
که همسفری اولان رفیقنك یوزنه بر توز ساچه یعنی سفردن اوصانوب
مرافقتی باشه ایلتمیه سعی او در ره مقصود بجایی نکشد معنا بودر که اول
جنس طالبك سعی وکوششی مراد و مقصودی یولنده بر یره چکمز یعنی

مقصودینه واصل اولمز دیمکدر سرکشی عادت ما نیست بگویید عشق معنا
بودرکه سرکشلک بزم عادتمز دکلدر عشقه سویلکز که لشکر عشق بتسخیر کیایی
نکشد معنا بودرکه براونک تسخیری ایچون عشقک عسکرینی چکمه یه یعنی
وجودمز کیاه مرتبه سنده درو سرکشلکمز دخی یوقدر بو تقدیرجه عشق نیچون
بزم وجودمز اوستنه لشکر چکر دیمکدر مراد عشقه مخالفتی اولمدوغنی
بیان ایدر عرفی از نغمهٔ ناهید لب از ناله مبند معنا بودرکه ای عرفی
زهره یلدزنک نغمه سندن دودغکی ناله وفریاد ایتمکدن بغلمه زیراکه
ناله ناهست مرا دل بنوای نکشد معنا بودرکه تاکه ناله ایتمک واردر
بکا کوکل بر نوایه چکمز یعنی ای عرفی زهره نک نوا ونغمه سنی استماع
ایدوب سن نیچون ناله وفریاد ایتمکدن قالورسن مادامکه نغمهٔ ناله موجود
اوله بنم کوکلم آخر نوای استماع ایتمز دیمکدر مراد ناله دن محظوظ
اولدوغنی بیان ایدر عاقلان آداب آموزند و رسوایت کنند معنا
بودرکه ای کوکل عاقل اولن کیمسنه لر سکا ادب تعلیم ایدرلر وسنی رسوای
ایدرلر بو تقدیرجه دامن جمعی بدست آور که شیدایت کنند معنا بودرکه
برجمعک دامننی اله کتور که سنی شیدا ودیوانه ایده لر یعنی مراد عاشقک
ارباب نصایح اولن عقلا ایله مناسبتی یوقدر دیمکدر ناکهان عشقت
کدازد از حجاب ناکسی معنا بودرکه علی الغفله ناکسلک حجابندن عشق
سنی اریدر یعنی آتش عشق بو ناکسلک حجابندن وجودکی ارتمدن
پرده بکشا تا زنادانی تماشا کنند معنا بودرکه پرده حجابی آچ تاکه
محبوبلر



محبوبلر سنی نادانلقدن تماشا ایده لر یعنی پرده حجابی رفع ایدوب دیوانه
صفت اولکه محبوبلرسنک اوزرکه جمع تماشا ایتسونلر بو تقریبله سنداخی
کندولرنی سیر ایله زیراکه اکثریا محبوبانک کاری بودرکه دیوانه نک اوستنه
جمع اولورلر دخی بوندن معقول برمعنا ویررلرسه نه کوزل شاخ
گل پژمرده کردی روبکین در بلم مکش معنا بودرکه کلک شاخی
حتی پژمرده ایلدک یوزکی کینله برآیه چکمه زیراکه من هم از غیرت
گذشتم کو تماشایت کنند معنا بودرکه بن داخی کمال غیرتدن ترک
ایلدم که اول شاخ گل سنی تماشا ایده لر یعنی ای محبوب شاخ گلی کمال
لطافتکدن پژمرده ایلدک بنداخی غیرتمدن شاخ گله باقمغی ترک
ایلدم که سنی تماشا ایده یوز دیمکدر دخی بوندن معقولجه برمعنا
ویررلرسه نه کوزل بس نکویی جلوه کن بر مستمندان زینهار معنا بودرکه
بس امدی دیمزسنکه زینهار عاشق مستمندلر اوزرینه برجلوه ایله تا دعای
بهر حسن عالم آرایت کنند معنا بودرکه ای محبوب سنک عالم تزیین ایدجی
حسنک ایچون بد دعا ایده لر دیمکدر یعنی مراد محبوبک جلوه سنی تمنا در
عرفی ار مالی قدم در وادی اهل خرد معنا بودرکه ای عرفی اکر قدمکی
اهل خردک وادیسنه سوره جک اولورسن صد بیابان خار خذلان
تحفه پایت کنند معنا بودرکه یوز دانه صحرانک خار خذلاننی سنک
آیاغنک تحفه سی ایدرلر یعنی مراد صاحب عقل اولن کیمسنه نک واردیغی
صحرایه قدم قویمکه پایکه بو قدر مصیبت یتشور دیمکدر زیراکه اهل عشقک

اهل خردیله أصلا مناسبتی یوقدر ماکسی را نشناسیم که غم نشناسد معنا
بودرکه بز اول برکیمسه بلمزز که غم بلمز یعنی غمله معارفه سی اولمین شخصی
بزلر بلوب اکلمزز مراد مبالغه اوزره غم آشنا اولدوغنی بیاندر هست
بیکانه ما هرکه الم نشناسد معنا بودرکه المی بلمین کیمسنه بزم آشنا غزد کل
بیکانه مزدر یعنی مراد مبالغه اوزره الم معارفه سی اولدوغنی بیاندر
ما شهید ان شهادتکه عشق ازلیم معنا بودرکه ازلی اولن عشقک
شهادتکاهنک شهیدی یوز بزلر بو تقدیرجه زخم ما مرهم والماس
زهر نشناسد معنا بودرکه بزم وجودمزده اولن زخم صحت بخش اولان
مرهمله زهر خاصیت اولن الماسی بر برندن فرق ایتمز یعنی مراد عشق
ازلیدن زخمدار اولدوغنی بیاندر یارب آنکس که نهد تهمت شادی
بر من معنا بودرکه ای بار خدا اول کیمسه که بنم اوزره شادلق تهمتنی قور
تا ابد کام دلش لذت غم نشناسد معنا بودرکه تا انقراض دورانه
وارنجه دک اول بکا شادلق تهمتن ایدن کیمسه نک کوکلنک دماغی
لذت غمدن محروم اولسون دیو بددعادر یعنی مراد کمال مبالغه اوزره
شادلغه دشمن اولدوغنی بیاندر کاهی آن غمزه که چون تیغ برآرد زنیام
معنا بودرکه بروقت که محبوبک اول غمزه سی قننده چونکه قلیجنی یقاره
کتوره یعنی قلیجنی قننده اخراج ایده اول زمان طایر بتکده و مرغ
حرم نشناسد معنا بودرکه بتخانه نک مرغیله حرم کعبه نک مرغنی فرق ایتمز
یعنی مرغ حرمه حرمت لازم ایکن بو محبوب اول حرمتی بلمیوب تیغ غمیله درساعت

قتل



قتل ایدر دیمکدر مراد مبالغه اوزره تیغ غمزه نک خونریز اولدوغنی
بیاندر دل عرفی بود آسوده زهر بود و نبود معنا بودرکه عرفینک
کوکلی آسوده اولور هر اولور اولمزدن نیرده در جهانی که وجود است
و عدم نشناسد معنا بودرکه اول بر جهانده که وجودله عدم فرق اولنمز
یعنی دل عرفی انجق اویله جهانده راحت اولور دیمکدر تصوفی معناسی
اربابنه معلوم در ره سودای او فرزانه درخون میرود معنا بودرکه
اول محبوبک سودای عشقی یولنده صاحب عقل و صاحب پندار اولنی
کیمسنه قانده کیدر یوقسه آشنا برگ گل بیکانه درخون میرود معنا
بودرکه آشنا اولن کیمسنه گل یپراغی اوزرنده کیدر و بیکانه اولن کیمسنه
قان ایچنده کیدر یعنی اول فرزانه اولن کیمسنه عقلنه اعتماد ایتدوکنه
بناءً دایما راه سودای محبوبده قان ایچنده کیدر زیراکه بو یولده
صداقت لازمدر والا فرزانه لک اقچه ایتمز فاما آشنا اولن عاشق
ساده دل اولاراه سودا ده کیتدوکی زمان اصلا زحمت چکمز کویاکه
برگ گل اوزرنده کیده یور دیمکدر مراد آشنا ایله بیکانه نک مرتبه سنی
بیاندر ساغر آسوده کان غلطد چو مستان درشراب معنا بودرکه
آسوده لرک ساغری سرخوشلر کبی شراب ایچنده یوورلنور فاما
میکشان عشق را پیمانه درخون میرود معنا بودرکه عشقک باده سنی
نوش ایدن عشاقک پیمانه سی قاندن کیدر یعنی مراد آسوده کانیله
باده عشقی نوش ایدن عاشق بر اولمدوغنی بیاندر از درون لب

**ندانم چون شود لیک آگهم** معنا بودر که طوداغمك طشره سندن بلمزم
نجه‌سی اولورن فاما داقفمکه **کزنه دل تا لبم افسانه درخون میرود**
معنا بودرکه نه دلدن طوداغمه دارنجیه دك افسانه قانده کیدر یعنی
دهانمدن چقدقدنصکره نه حالته کیردوکنه واقف دکلم فاما مادامکه
بو افسانه و حکایتلرکه درونمده موجود ایدی نه دلدن تالبمه وارنجیه دك
قان دریاسنده موج اوروب کیدردی دیمکدر مراد درونی پرخون
اولدوغنی بیاندر **بسکه خون آلوده خیزد دود از شمع دلم** معنا بودرکه
بنم کوکلم شمعندن توتون بسکه قانیله آلوده اولدوغی حالده قالقر
بو تقدیرجه **در هوای محفلم پروانه درخون میرود** معنا بودرکه بنم
محفلمك هواسنده پروانه قانده کیدر یعنی مراد شمع دلی خون آلود
اولدوغنی بیاندر **دیده درخواب و جکر پرنیش و مژکان در سماع**
معنا بودرکه کوز اویقوده و جکر پرنیش و مژکان سماعده **ناله**
**مستور و نفس مستانه درخون میرود** معنا بودرکه ناله و فریادم پنهان
و نفسم مستانه اولدوغی حالده قانده کیدر دیمکدر یعنی مراد اوزن
احوالنی بیاندر **از نگاه کرم عرقی دیده مالامال بود** معنا بودرکه
ای عرقی پرحرارت اولان نکاهیمدن کوز مالامال اولوب دولمش ایدی
فاما **کریه زد موجی و آتشخانه درخون میرود** معنا بودرکه آغلمق
برموج اوردی و آتشخانه اولان وجودم قانده کیدر دیمکدر یعنی مراد
مبالغه اولنمشدر قان آقدوغنی بیاندر **تشنه لب رفتم بجنت چشمهٔ کوثر**

بنود



**نبود** معنا بودرکه تشنه لب اولدوغم حالده عالم روحانیده جنته
کیتدم چشمهٔ کوثر یوق ایدی یعنی هنوز چشمهٔ کوثر خلق اولمامشکن
تشنه لب جنته واردم دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم **شعله چو**
**رفتم بدوزخ مشت خاکستر نبود** معنا بودرکه شعله چو اولدوغم حالده
دوزخه واردم براوج خاکستر یوق ایدی دیمکدر یعنی مراد عالم روحانیده
دوزخی تماشا ایتدوکنی بیاندر **از بهشت افسانها میرفت کاهی دوش**
**دل** معنا بودرکه کاهی بر جنتدن بعضی حکایت کیتدی فاما دون کیجه
کوکل **رفت و دید آنها که واعظ میرود اکثر نبود** معنا بودرکه کیتدی و اول
واعظك جنت حقنده دیدکلری نسنه لری کوردی اکثری یوق ایدی یعنی
واعظ جنت حقنده برآلای نسنه لر بیان ایدردی فاما دون کیجه کوکل واروب
جنتی تماشا ایلدی و واعظك دیدکلری جوابك اکثری یوق ایدی دیمکدر
مراد واعظ جاهلك کلامنه اعتماد اولمدوغنی بیاندر تصوف معناسی
اربابنه معلوم **هرگز از بهر بریدن مرغ دل کوشش نکرد** معنا بودرکه
کوکل مرغی اوچمقدن اوتری آصلا کوشش ایتمدی فاما **بود بالش بسته**
**آخر بی نصیب از پر نبود** معنا بودرکه اول مرغ دلك قنادی وار ایدی
آخر الامر بسته اولمشدی فاما بنه اوچمقدن بی نصیب یوق ایدی یعنی مراد
مرغ دلنك قنادی بغلو اولوب بنه اوچمقدن قالمدوغنی بیاندر **عشق**
**بت ورزیدنم عیبست میدانم ولی** معنا بودرکه بنم بتك عشقنه اولدیغمکم
بلورم که عیبدر فاما **کرد دل بسیار کشتم مطلب دیکر نبود** معنا بودرکه

كوكلك اطرافن جوق كشت وكذار ايتدم غيرى مرادى يوق ايدى آنجق عشق
بته محبت ايتمسى وار ايدى ديمكدر يعنى مراد كوكلنده بت صفت اولنى
محبوبك محبتندن غيرى نسنه اولمدوغنى بيان ايدر سينه بر الماس ودرد
بر شعله عرفى تابكى معنا بودركه اى عرفى نيجه دك سينك خنجر الماسه
اوزرنده دورب ويوزك شعلهٔ آتش اوستنده اوله هيجكه بيمار
دل را بالش وبستر نبود معنا بودركه هيج بر وقت كوكل خسته سنه يصدوق
ودوشك يوق ايدى يعنى نيجه دك دل بيمارك الماسيله شعلهٔ بالش و
بستر ايدرسن ديمكدر مراد الماسيله شعلهٔ بالش وبستر ايتدوكنى بيان ايدر
در محبت دل خشك ولب تر ميخندد معنا بودركه بزم محبتده قوروميش
كوكله ياش اولنى طوداق كولر يعنى مراد بزم محبتك خواصنى بيان ايدر
زيرا كه مست ومخمور درين بزم شكر ميخندد معنا بودركه سرخوش دخى
ومخمور دخى بو بزم محبتده خنده ايتدوكلرى وقت شكر كبى كولر ديمكدر
يعنى مراد بزم محبتك تأثيرنى بيان ايدر اهل دل خنده زنانند ونمى بينند
كس معنا بودركه صاحب دل اولنى كيمسنه لر خنده اوروجيدرلر فاما
آنلرك خنده لرن كيمسه كورمز زيرا كه لب اين جمع بآيين دكر ميخندد
معنا بودركه بو صاحب دل جماعتنك طوداغى بر غيرى آيينله خنده
ايدرلر هر كس واقف اولمغه قادر دكلدر ديمكدر يعنى مراد اهل دلك
خنده لرنك احوالنى بيان ايدر اى كليم آتش ايمن كل مقصود تونيست
معنا بودركه اى حضرت كليم وادىٔ ايمنك آتشى سنك مراد ومقصودك

كلى كلدر



كلى دكلدر فاما بتمناى محال تو شجر ميخندد معنا بودركه سنك محال
اولنى ربّ ارنى انظر اليك مرادكه وادىٔ ايمنك اشجارى خنده
ايدر ديمكدر حضرت موسىنك وادىٔ ايمنك احوالى اربابنه معلومدر
وجلد اولده بر نيجه غزلنده شرح اولنمشدر ديده ازشب هد اميد
فرو بند وببين معنا بودركه كوزكى اميد محبوبدن آشاغه بغله
كوركه كه لب شام بصد ذوق سحر ميخندد معنا بودركه اخشامك
طوداغى سحرك يوز دانه ذوقيله خنده ايدر يعنى بر آلاى اميد ورجا
محبوبنه تعلق ايدوب پاى بند اولمشسن اول سببدن شامله
سحرده حضورك يوق راحتلكى الدن چقرمشسن فاما اول بيوفا
اولنى اميد ورجا محبوبدن كوزكى دوندرب چشم عبرتيله نظر ايت كه
اخشامك لبى سحر وقتنده اولنى يوز دانه ذوقله خنده ايدر مراد
صاحب نظر اولنى كيمسنه هم اول شامده وهم وقت سحرده ايكسنده
دخى فيض آلور ديمكدر كم مباد آب وهواى چمن ماكه درو معنا
بودركه بزم چمنمزك آب وهواسى اكسك اولموركه آنده كل پژمرده
بر از لالهٔ تر ميخندد معنا بودركه پژمرده اولنى كل تر اولنى لالهدن
يك خنده ايدر ديمكدر يعنى مراد چمنك آب وهواسنى مدح ايدر دل
عرفى بود مرغ خزان پرورده معنا بودركه عرفينك كوكلى اول خزاندن
پرورده اولنى مرغ اولوركه زحبس قفس وبستن پر ميخندد معنا
بودركه قفسده حبس اولمقدن وقنادى بغلو اولمقدن صفا ايدر

خنده ایدر دیمکدر یعنی مراد مرغ دلی خزان پرورده اولدوغنی بیاندر
دارم ززخم غمزهٔ او لذتی که بود معنا بودرکه اول محبوبک غمزه
سنک زخمندن اول بر لذتی طوترم که وار ایدی یعنی زخم غمزه‌ه مالک
اولدوغی لذتی بن آلدم دیمکدر مراد زخم غمزه ایله مجروح اولدوغی
ولذت زخم غمزه‌یه واصل اولدوغنی بیاندر اما نمانده جان مرا
طاقتی که بود معنا بودرکه اگرچه زخم غمزه‌نک لذتنه نایل اولدم
فاما بنم جانمده اول بر طاقتک وار ایدی قالمدی دیمکدر یعنی
مراد لذت زخم غمزه‌دن بی طاقت اولدوغنی بیاندر اکنونکه میتوان
طلب نیم بوسه کرد معنا بودرکه شیمدی که محبوبدن یارم اوپش طلب
ایتمک ممکن ایکن دردم ببین که نیست مرا جرأتی که بود معنا بودرکه
دردمی کورکه اول جرأت که بنم وار ایدی شیمدی یوقدر یعنی مراد عدم
جرأتنی بیاندر حرمان ز حد گذشت ولی چهرهٔ نیاز معنا بودرکه محروملق
حددن کچدی فاما نیاز ویلوارمق چهره‌سی دارد با آستان حرم نیتی
که بود معنا بودرکه محبوبک حرمنک آستانه‌نه اول نیت که وار درینه
طوتر دیمکدر یعنی محروملغی حددن کچدی آستان حرم نیتندن دونمیور
مراد کمال اعتقادن بیاندر از دیدنت نمردم و نا دیدنم بکشت
معنا بودرکه ای محبوب سنی کورمکدن هلاک اولمدم فاما کورممکدن
هلاک اولدم دیمکدر دردا که دارم از تو همان خجلتی که بود معنا
بودرکه دردا که اول بر خجالت که طوتارم وار ایدی یعنی ای محبوب

سنی



سنی کورمک بنی هلاک ایتمیوبده کورممک هلاک ایتدوکی خجالتی واردر
مراد جمال محبوبی کورممکدن هلاک اولدوغنی بیاندر بی بهره
کشتگان تو من بعد از آنکه برد معنا بودرکه ای محبوب سنک مقتوللرک
بی نصیبیدر بوندن صکره اول سببدن اوتریکه ایلتدی کام شهید
نازترا لذتی که بود معنا بودرکه نازک شهیدنک دماغی اول بر لذتکه
سنک وار ایدی یعنی ای محبوب سنده اولان لذتی وحلاوتی نازکدن
شهید اولان عشاقک دماغی آلوب بلجه کیتدی بو تقدیرجه بوندن صکره
قتل ایتدوکک عشاق اول لذتدن بی نصیب درلر دیمکدر مراد نازدن
شهید اولان عشاق محبوبدن لذت آلدقلرن بیاندر عرفی سجدهٔ صنم
افزود رغبتم معنا بودرکه ای عرفی صنم صفت اولان محبوبه سجده ایتمکه
رغبتم زیاده اولدی یعنی زیاده کشت مرا رغبتی که بود معنا بودرکه
مصرع اوله تفسیر واقع اولمشدر وتصوف معناسی اربابنه معلوم کر
لب اهل حقیقت در راز افکنند معنا بودرکه اگر ارباب حقیقتک
طوداغی رازاینجولرنی صچجق اولورسه بو دفعه زاهد از دامن دل کرد
مجاز افکند معنا بودرکه زاهد خشک کوکل اتکندن مجاز توزنی صاچر
یعنی مراد اهل حقیقتله صاحب مجاز اولان زاهدک احوالنی بیاندر بیم
آنست که با این همه امیددلم معنا بودرکه آنک خوفیدرکه بو قدر امیدله
بنم کوکلم آستین بر اثر عجز و نیاز افکند معنا بودرکه ینکی عجز و نیازک
اثرنک اوزرنه صاچه یعنی بوندن خوف ایده‌رم که درونمده اولان بو

قدر امیدک حصوله کلمدوکندن عاجز قالوب ده اوصانمق بیلکنی اوزرینه
صاچه زیرا عادت بودرکه انار برشیدن اوصانجه اوزرینه بیلکنی صاللر
دیمکدر **غیرت شبنم خلدست هر ان قطرهٔ خوی** معنا بودرکه جنت باغچه سنك
شبنمنك غیرتیدر هر اول قطرهٔ تری که **کر سمند تو بکاه تك وتاز افشاند**
معنا بودرکه ای محبوب سنك سمندك تك وتاز محلی صاچر یعنی سنك
آتك یلوب یوکردکی زمان صاچدوغی قطرهٔ تر باغچهٔ خلدك شبنمنك
غیرتیدر مراد مبالغه اوزره محبوبك سمندنك ترلی مدحدر **چه عجب کر دل**
**محمود فرو ریزد خون** معنا بودرکه سلطان محمودك کوکلی قان آتشاغه
توکجك اولورسه نه عجبدر **کر صبا زلف سلسلهٔ ایاز افشاند** معنا
بودرکه اکر باد صبا ایازك زلفنك سلسله سن صاچه یعنی اکر باد صبا
ایازك زلف مشك افشانن صاچجق اولورسه عجب دکلدرکه محمودك کوکلندن
قان دوکله مراد تأثیر عشقی بیاندر ایازله محمودك احوالی اربابنه معلومدر
**کرنه اظهار شغف میکند از کشتن صید** معنا بودرکه اکر شکارك هلاکی
اولمسندن اظهار میل ومحبت ایتمسه **خون مرغان زچه در چنکل باز افشاند**
معنا بودرکه طوغان نه دن اوتری قوشلرك قانن چنکاللنده صاچر یعنی
طوغان بر آلای شکاری هلاك ایتمکدن محظوظ اولدوغنه بناءً قوشلرك
قانن چنکاللنده صاچر دیمکدر مراد طوغانیله شکارك احوالن بیاندر
**جای رحمت بعرفی که بسی بی اثر است** معنا بودرکه عرفی غایتله مرحمت
ایده جك یردرکه چوق بی اثردر **اشك کرمی که شبهای دراز افشاند**

معنا بودرکه اول

معنا بودرکه اول اسیجق کوز یاشنکه اوزون کیجه لرده صاچر یعنی اوزون
کیجه لرده بو قدر کوز یاشن دوکوب آغلرینه اصلا تأثیر ایدوب مقید اولمز
بو تقدیرجه عرفینك بو حالنه مرحمت لازمدر دیمکدر مراد شب درازده
کریه ایتدوکن بیاندر **آنچنان ز آتش بیداد مرامی سوزد** معنا بودرکه
محبوب ظلم وبیداد آتشندن بنی آنچلین یاندررکه **که ستم میکزد انکشت و**
**بلامی سوزد** معنا بودرکه ستم حالمه مرحمت ایدوب حیرتندن برمغن دیشلر
وبلا احوالمه شفقت ایدوب یانر دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره آتش
بیداد محبوبدن یاندوغن بیاندر **ناامیدی ز تو روکرده بمحراب نیاز**
معنا بودرکه ای محبوب ناامیدلك سندن اوتری یوزنی محراب نیازه
ایدوب دعا ایده یورکه یاربّ سن بنی بو ننك شرندن خلاص ایله فاما
بر مرتبه سوزش ایله دعا ایده یورکه **که ز تأثیر دمش تیر دعامی سوزد**
معنا بودرکه اول ناامیدلك نفسنك کمال حرارتندن تیر دعا سوخته اولوب
هدف اجابته واصل اولمیور دیمکدر یعنی مراد کمال مبالغه اوزره محبوبك
آفت دوران اولدوغن بیاندرکه ناامیدلك کندوسندن خوف ایدوب
دعا ایده یور **آنچنان آتش رنجوری بیمارستم** معنا بودرکه ستم وجفانك
خسته سی اولان عاشقك رنجورلغی آتشی آنچلین **شعله زن کشت که امید**
**شفامی سوزد** معنا بودرکه شعله اوروجی اولدی که شفانك امیدی
سوخته اولدی یعنی مراد مبالغه اوزره آتش رنجور بیمارستمی بیاندرکه
شعله سنك حرارتندن امید شفا سوخته اولیور دیمکدر **دل کرمیت مرا**

زآتش عشقت که اگر معنا بودرکه ای محبوب سنک آتش عشقکدن بنم بر بر
حرارت کوکلم واردرکه اگر آه سردی بکشم هردو سرا میسوزد معنا
بودرکه بر صوق آه چکجک اولورسم ایکی جهان دخی سوخته اولور ایجی
آه چکدوکی زمان ایکی جهان نه حاله کیردوکنی واربوندن قیاس ایله
دیمکدر یعنی مراد کمال مبالغه اوزره تاثیر آتش عشقی بیاندر کی دماغ
تو معطر شود از بوی صفا معنا بودرکه صفا رایحه سندن سنک دماغک
تجن معطر اولورکه بزم زاهدکه در وعود ریا میسوزد معنا بودرکه
زاهدک مجلسنده که دایما ریا عودی سوخته اولور دیمکدر یعنی مراد زاهد
ریاکاره دخلدر اثر شعلهٔ ناکامئ دل بین که همای معنا بودرکه
کوکلک نامرادلغی شعله سنک تاثیرن کورکه هما قوشی کربر و سایه کند
بر هما میسوزد معنا بودرکه اگر اول کوکلک اوزرنه کولکه ایده جک
اولورسه همانک قنادی سوخته اولور دیمکدر یعنی مراد کمال مبالغه
اوزره ناکاملغنک شعله سنده اولان تاثیری بیاندر رو بهر سو که کنم
جلوه کند شاهد حسن معنا بودرکه هر نه طرفه که یوز دوندرم حسن محبوبی
جلوه ایدر بعینه آن کلمیت که از شوق لقا میسوزد معنا بودرکه
اول بر کلیمدرکه شوق جمالدن سوخته اولور یعنی مراد کمال محبتنی بیاندر
و تصوق معناسی ار بابنه معلوم آتش شوق محیط دل من گشت ولی
معنا بودرکه آتش شوق محبوب بنم کوکلمی احاطه ایتمشدر فاما هر سر موشده
داعی وجد امیسوزد معنا بودرکه هر سر مو وجد دمده بر داغ اولمشدر

و باشقه



و باشقه باشقه سوخته اولور دیمکدر یعنی مراد آتش شوق وجودنی احاطه ایلدوکنی
بیاندر تا بردی تو شود گرم نگاهک عرفی معنا بودرکه ای محبوب تا که سنک
جمالکه عرفینک نظری بر حرارت اولوب بقا اول زمانده میکد از دو نجابت
ز حیا میسوزد معنا بودرکه خجالتندن ار روحیاسندن سوخته اولور
دیمکدر یعنی مراد محبوبک جمالنه نظر ایتمکده کمال حیا و خجالتنی بیاندر
نگرفتم از تو جامی سرم این خمار دارد معنا بودرکه ای محبوب بن سندن
بر جام طوتمدم باشم بو خماری بو خماری طوتر وای اگر جام نوش ایده
اولورسم معلوم اوله که اصلا مخمورلقدن خالی اولمزم یعنی مراد مبالغه
اوزره جامک تاثیرن بیاندر بره تو دیر مردم دلم این غبار دارد
معنا بودرکه ای محبوب سنک یولکده یچ هلاک اولدم کوکلم بو غباری
طوتر یعنی مراد درد عشق محبوبده کیج شهید اولمق جرم اولدوغنی بیاندر
بهانهٔ ترحم نکشی مرا و گرنه معنا بودرکه ای محبوب مرحمت ایتمکی بهانه ایدوب
بنی قتل ایتمیورسن یوقسه سر گرفته خون من ببدن چه کار دارد معنا بودرکه
بنم قان طوتمش باشم بدنله نه ایشی طوتر یعنی بنم باشمی قان طوتمشدر آیروق
بدنله علاقه سی قالمامشدر فاما ای محبوب مرحمتی بهانه ایدوب بنی قتل ایتمیورسن
دیمکدر مراد محبوبدن قتله تمنا ایتمکی بیاندر اثر ملاحت او من زخم خورده
دانم معنا بودرکه اول محبوبک ملاحتنک اثرنی بن زخم خورده بلورم که
که نمک فغانم از دل همه شب گذار دارد معنا بودرکه جمیع کیجه کوکلدن طوز
صاحبم ترک طوتر یعنی طوز زخمه تاثیر ایتمز دیمکدر مراد اثر ملاحت محبوبی

بیاندر دل خون چکان ما را که شمارد از صبوران معنا بودرکه بنم قان
طاملوجی کوکلمی صبور اولنلردن کیم صایرکه که هزار زخم دندان جکرش
فکار دارد معنا بودرکه بنم اول پر افکار اولن کوکلمک جکری بیکدانه
زخم دندان طوتر دیمکدر یعنی مرتبه زخمدار اولدوغنه دورمیوب خون
چکان اولمشدر بوکا بناءً بنم کوکلمی اهل صبردن صایمق ال ویرمز زیراکه
اهل صبر اولسه زخمه تحمل ایدوب خون چکان اولمزدی مراد دل خون چکانك
صاحبی اولدوغنی بیاندر ز شهید غمزهٔ او دهد این نشانه عرفی معنا
بودرکه اول محبوبك غمزه سندن شهید اولنلردن عرفی بونشانه ویررکه
که هزار شمع حسرت بسر مزار دارد معنا بودرکه مزارنك باشنده بیکدانه
حسرت شمعنی طوتر دیمکدر ایشته شهید غمزه نك علامتی بودر یعنی مراد
شهید غمزه نك احوالنی بیاندر عرض کردیم بزاهد که ریا نفروشد معنا
بودرکه زاهد خشکه عرض ایتدوك که آیروق ریا صاتمیه کفر اندوده
اسلام نما نفروشد معنا بودرکه کفرله قارشمش اولن اسلامی صاتمیه
یعنی زاهده عرض ایتدوك که بو احواللری ایتمیه مراد زاهد ریاکارك
احوالنی بیاندر کو برو بر سر دل منت بیار منه معنا بودرکه اول کیمسه‌یه
سویله که کوکلك باشی اوزرنه چوق منت قویمه‌دی آنکه بیماری دل را
بشفا نفروشد معنا بودرکه اول کیمسه که کوکلك خسته لکنی شفایه صاتمیه
یعنی کوکل خسته لکنی ویروب صحت وشفا آلمین کیمسنه‌یه سویله که کوکله چوق
منت ایتمسون زیراکه دایما کوکلی درد عشقدن بیمار اوله بو تقدیرجه اول

جنس کوکله

جنس کوکله منت ایتمه‌نك مناسبتی یوقدر دیمکدر م معنا بودرکه ای عاشق صادق
اول کیمسنه درکه اگر ناکاه ملعقندن جان ویره‌جك اولورسه‌ینه م معنا بودرکه
سینه‌سنك ایسیجقلغنی تاثیر دعایه صاتمیه یعنی دعاسنك عدم تاثیرندن جانی
ویرمشکن ینه سینه سنده اولن آتش عشقك حرارتنی تاثیر دعایه صاتوب مرادنك
حصوله کلدوکنی استمیه دیمکدر مراد عاشق صادق اولنك احوالنی بیاندر
م معنا بودرکه حسن محبوب اول جلوه بیع ایدیجیدرکه بو قدر نازلرینه م
معنا بودرکه بر شیوه‌نك ذوقنی یوز دانه شرم وحیایه صاتمز یعنی مراد
محبوبك شیوه سنده اولن ذوقی بیاندرکه شیوه نك بر ذوقنی یوز دانه
شرم وحیایه صاتمز دیمکدر م معنا بودرکه اگر حضرت یوسفی بیع ایدن کیمسنه‌لر
بهاسنی وقیمتنی بلیدلر م معنا بودرکه الله حقیچون اول یوسفی ایکی جهانك
متاعنه بله صاتمزدی دیمکدر یعنی مراد حسن بها اولدوغنی بیاندر م معنا بودرکه
ای عرفی سودای محبتك آدمی اول کیمسه درکه م معنا بودرکه ابدی اولن عیشنی و
عشرتنی مفت ومجاناً ویرر و درد و بلایه صاتمز یعنی ابدی اولن عیشدن
کچر فاما بلای عشقدن کیچمز دیمکدر مراد درد سودای محبت کیم اولدوغنی
م معنا بودرکه بنم اول مرغ خوش آوازم که وفایه منسوب اولن حکایتی اوزرنه
قادرم یعنی وفا نغمه‌سنی دخی سر آغاز ایتمکه قادرم دیمکدر م معنا بودرکه
بلبل صفت اولن عشاق اورتاسنده گاهی بر نوا اورمغه قادرم یعنی مراد
استعدادنی بیاندر م معنا بودرکه بنم دوستمك عنانی خوفك فرمان بری اولدیغی
بوقره م معنا بودرکه قلبجق میدانه طلبك بر دعا اورمغه قادرم یعنی دوستمك

مصراع
عاشق آنست که گر جان دهد از ناکامی
مصراع
گرمی سینه بتاثیر دعا نفروشد

حسن آن جلوه فروشست که با چندین ناز
ذوق یک شیوه بصد شرم وحیا نفروشد

گر فروشنده‌های یوسف کنعان داند
بمتاع دو جهانش بخدا نفروشد

درد سودای محبت بود ای عرفی
که بعیش ابد مفت و بلا نفروشد

من آن مرغم که در بستان وفا بی جوی آوازم زد
میان بلبلان گاهی نوایی مینوازم زد

عنان دوست من فرمان ز سر آن پیشه دوره زد
بمیدان طلب تیغ دعایی مینوازم زد

زد زخم دیگر هرچند غلطیدم بخون لیکن
هنوز امیدوارم دست و پایی میتوانم زد

تهی دستند و سامانم بغارت میرود ورنه
دو عالم را بجنس غم صلایی میتوانم زد

مرا هم نغمه سازید ای تذروان حرم باخود
که من هم مرغ باغم نوایی میتوانم زد

دلم زکوشهٔ گلخن بطرف باغ آمد
مگر خزان شد و وقت خروش زاغ آمد

عنانی اختیاری خوفنک فرمانبری اولمشدر یوقسه میدان طلبده قلیچ اوروب
فتح میدان ایتمکه قادرم دیمکدر یعنی مراد محبوبک خوفناک اولدیغی عاشقلرندن
محظوظ اولدوغنی بیان ایدرم م معنا بودر که هر نه قدر که قان ایچنده یووارلندم
محبوب بر غیری زخم دخی اورمدی فاما م معنا بودر که محبوب هنوز بر زخم دخی
اورمغه امیدوارم وبر ال آیاق اورمغه قادرم دیمکدر یعنی مراد محبوبک
بر زخمنک آرزوسیله هنوز خون ایچنده چبالیوب ال آیاق اوردوغنی
بیان ایدرم م معنا بودر که اللری بوشدر وهم راحتلکم یغمایه کیتدر یوقسه م
معنا بودر که ایکی عالمه دخی غم جنسنه صلا اورمغه قادرم دیمکدر یعنی بنده
اول قدر غم واردر که ایکی عالمک مخلوقنه صلا ایدوب بیع ایتمکه قادرم
فاما اللرنده اول مرتبه سرمایه لری یوق قدر که اول غمی صاتون آلمغه قادر
اولالر بو دفعه مشتریلک کثرتندن راحتلکم بابه سنده اولان غم یغمایه کیتدر
زیرا عادت بودر که مشتری چوق اولنجه ومتاعه بها ویرمکه قوتلری اولمیه
متاعی یغمایه ویررلر مراد مبالغه اوزره غمنک چوقلغنی بیان ایدرم م معنا بودر که
ای تذروان حرم بابه سنده اولان عاشقلرینی دخی سزکله نغمه ایدیجی دوزکز
زیرا که م معنا بودر که بنده دخی بو باغ حرمک مرغیم بر نوا ورمغه قادرم یعنی
مراد کندونک دخی مرغ حرم اولدوغنی بیان ایدر وبو غزلک مقطعی بزم دیوانجه
اولمدوغنه بیان اولنمدی م معنا بودر که بنم کوکلم کوشهٔ کلخندن باغ طرفنه
طوغری کلدی م معنا بودر که مگر فصل خزان کتدیکه زاغک کلخندن جوش و
خروشنک وقتی کلدی یعنی مراد مرغ دلی فصل خزانک شدت وحرارتندن خلاصی

اولوب



اولوب ایام بهاره واصل اولدوغنی بیان ایدرم م معنا بودر که بنم مرغ دلم کوشهٔ
کلخندن خلاص اولوب باغ طرفنه کلدکدنصکره چمن بلبللرینه کیم قولق
طوتار زیرا که م معنا بودر که قفس کورمش بلبل باغه کلدی یعنی بر نیچه زمان
ایدیکه قفس ایچنده محبوس اولمغله لال اولوب اصلا نغمه پردازلق ایتمزدی
فاما حالا که آزاد اولوب چمنه کلدکدنصکره باشلدی بر یوزدن نغمه سرا
اولمغه که آیروق بونی قویوب سایر بلبللری کیمسنه کوش ایتمز اولدی
دیمکدر مراد عندلیب رهادی قفس غمدن خلاص اولدوغنی بیان ایدرم م
معنا بودر که روزگارک خانه سنک سیاهلغنه وقارنلو اولدوغنه دلیل
بو یتر که م معنا بودر که بو خانهٔ روزگاره کونش کلدوکی زمان چراغله
کلدی یعنی کونش خانهٔ روزگارک قرنلوغندن وسیاهلغندن خوف
ایدوب چراغله کلور دیمکدر مراد کمال مبالغه اوزره روزگارک خانه سنک
سیاهلغنی بیان ایدرم م معنا بودر که باده فروش کمر عرفینک تعیینن
ویرمدیکه م معنا بودر که مخمور وبی دماغ اولدوغی حالده صومعه جانبنه
دوغری کلدی دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم م معنا بودر که
ای محبوب کرشمه الی سنک نوشخندک قوجاغنده اولسون یعنی دایما
آغوش نوشخندکه دست کرشمه دوقونسون والا دست غم وغصه دوقونمسون
دیمکدر مراد خی دعادرم معنا بودر که ای محبوب فتنه وفساد توزی سرآسیمه
اولدوغی حالده سنک آتکده اولسون یعنی غبار فتنه سنده اولمیوب آتکک
آیاغی آلتنده اولسون دیمکدر مرادی محبوبه دعادرم معنا بودر که ای محبوب

به بلبلان چمن بعد ازین که گوش کند
که عندلیب قفس دیده بباغ آمد

دلیل تیره خانه سیاهی روزگار این بس
که آفتاب درین خانه با چراغ آمد

نکرد وظیفهٔ عرفی بدرد باده فروش
که سوی صومعه مخمور و بی دماغ آمد

کرشمه دست در آغوش نوشخند تو باد
غبار فتنه سراسیمه در سمند تو باد

مصراع
دمی که آتش حسن تو شعله خیز شود

مصراع
هزار مرد مکه دیده ام سپند تو باد

سری که حلقهٔ فتراک دوست می افکند
مروتست که کو بند در کمند تو باد

اول بر دم که سنک آتش حسنک شعله قالدرجی اوله یعنی پر ضیا و پر تاب اوله
اول زمان م معنا بودر که بنم کوزمک بیکدانه بیکی سنک اوزرلک اولسون
معناسی ظاهر یعنی مراد دعادر م معنا بودر که بر باش که دوستک ترکینک
حلقه سنه دوشدی یعنی محبوبک ترکینه بغلندی باشدر اوتری م معنا
بودر که مروت میدر که دیه لر که ای محبوب سنک کمندکده اولسون استفهام
انکاریدر که مروت دکلدر دیمکدر یعنی ای محبوب سنک کمندکه هر باش لایق
دکلدر زیرا که کمندک مرتبه سی فتراکک مرتبه سندن عالیدر بو کا بناءً که
فتراک ایرده اولور فاما کمند دایما محبوبک میاننده بند در ایمدی بو
تقدیرجه ای محبوب هر سر بیدولت لایقمیدر که سنک کمندکده اوله لایق
دکلدر دیمکدر مرادشن محبوبه تعظیمدر بو بیته اکر بوندن معقولجه بر
معنا ویررلرسه نه کوزل بو حقیر آنجق بو قدره قادر اولدم م معنا بودر که

بمدعی که دعاهای بد بکردم لیک
دلم نداد که گویم اسیر بند تو باد

مدعی اولن رقیبه چوق بد دعا ایلدم فاما م معنا بودر که ای محبوب
کوکلم رخصت ویرمدیکه بد دعا ایندوکم زمان دیمکه سنک بندکک اسیری
وکرفتاری اولسون زیرا که بویله بد دعایه مدعی راضیدر فاما بن ایتمدم
دیمکدر یعنی مراد مدعیه بد دعا ایندوکنی بیاندر بو غزلک مقطعی بزم
دیوانجه ده بولنمدی م معنا بودر که اهل وفا اولن یاراندر که بزم آتش

اهل وفا که آتش ما تیز میکنند
چون شعله سر کشند همه پرهیز میکنند

عشقمزی کسکون ایدرلر بو دفعا م معنا بودر که شعله کبی باش چکجک اولور
جمله سی صاقنوب اجتناب ایدرلر یعنی برآلای سوزله بزم آتش عشقمزی
تحریک ایدوب اشتعالندررلر فاما بو دفعا بزه مرافقت ایتمیوب فرار
ایدرلر

ای بیجان حذر که غزالان مشکبار
فتراک غمزه عاقبت آویز میکنند

ایدرلر دیمکدر مراد علی طریق الکنایة ارباب وفا اولن یاراندن شکوادر
م معنا بودر که ای بیغم اولن عشاق نامرادلر حذر اوزره اولک که غزالان
مشکبار پایه سنده اولن محبوبلر م معنا بودر که غمزه فتراککی راحت آنجی
ایدرلر یعنی ای بیغملر بو غزالان مشکباری شکار ایتمک سوداسنی فراغت
ایدوب حذر اوزره اولک که بونلر بر شکار بازدرلر که مرادا ایتدوکلری
زمان عافیت شکار ایدوب فتراک غمزه یه بغلرلر دیمکدر مراد غزالان
مشکباردن حذر اوزره اولمغی بیاندر م معنا بودر که محبوبک غمزه سی شمشیری
بنم قتلم سببیله کسکنلکدن قالمز زیرا که م معنا بودر که بو غمزه قلیجنی جکر قانیله
کسکن ایدرلر یعنی مراد شمشیر غمزه نک احوالنی بیاندر م معنا بودر که

شمشیر غمزه کشته کند بر درم بقتل من
چون تیغ را بخون جگرش تیز میکنند
از خون قاتلت شد تو ملایک زنند جوش
این شهیدان ابین از مگس پرهیز میکنند

ای محبوب سنک دردعشقکدن شهید اولن عشاقک قاننک اوزرنه
ملایک جوش اوررلر یعنی قاننک اوزرنه غلو ایدرلر دیمکدر م معنا بودر که
بو شکری کور که مکس توکجی ایدرلر یعنی مرادشن محبوبه تعظیمدر که سنک
شهیدک اولن عشاقک شهد پایه سنده اولن قاننه ملایکه مکس کبی توکیلورلر دیمکدر م معنا بودر که عرفینک سینه سی معمور اولسونکه دردله غم

معمور باد سینهٔ عرفی که درد و غم
تعمیر این زمین بلاخیز میکنند
که دست در رقم می زود که خون ما خوند
که بر فروخت که در خمیر ما صبا خوند

م معنا بودر که بو بلاقلورجی اولن زمینی تعمیر ایدرلر یعنی مراد درد له
غم بلاخیز اولن زمین سینه سن تعمیر ایتدوکلرینی بیاندر م معنا بودر که
عجبا کیم النی باده کوینه اور دیکه بزم قانمز قایندی یعنی مراد کمال اشتیاقنی
بیاندر که غم بادیه غیرنک الی دکمکله کندونک وجودنده قانی جوش ایدر
دیمکدر م معنا بودر که کیم ضیالندردیکه بزم کوزمزده حیا قیناد دی یعنی

هزار آبله از هر نفس فرو ریزد
چنین که از تهٔ دل تا لبم دعا جوشید

چنان ملامت واعظ مرا پریشان کرد
که عذر معصیتم از لب قضا جوشید

براه عشق کسی گرم رو بود که اگر
قدم نهاد بالماس ریزه پا جوشید

ترانه که چمن را چنین گرم گرفت
که تا گذشت بر و سینهٔ صبا جوشید

کرشمه که بر اصحاب درد می بارد
که خوان کرم شهیدان هزار جا جوشید

عجبا قنغی محبوب جمالنی ضیالندردیکه بزم کوزمزده کمال حجابندن حیا جوشش
ایتدی مراد جمال محبوبه نظر ایتمکده حیاسن بیاندر م معنا بودرکه هر نفسده
بیکدانه قابرجق آتش غه دوکیلور یعنی هر بر نفس آلوب ویردکجه کمال
حرارتندن بیکدانه قبارجق ظهور ایدر م معنا بودرکه بو نحلین کرته
دلدن تا طوداغه وار نجیه دک دعا قینادی یعنی مراد دعاده نفسنک
کمال تاثیرن بیاندر م معنا بودرکه واعظک ملامتی بنی انجلین پریشان
خاطر ایتدیکه م معنا بودرکه کناه معصیتمک عذری قضا و قدرک
دوداغندن قینادی یعنی قضا و قدر بنم بو پریشانلغمی کوروب حالمه
مرحمتاً کنا هم عذرخواه اولوب رجا ایلدی دیمکدر مراد کلام واعظک
پریشان خاطر اولدوغن بیاندر م معنا بودرکه عشقک یولنده اول بر
کیمسنه حرارتله و شوقله کیدجی اولورکه اگر م معنا بودرکه نشتر صفت
اولن الماس ریزه لرنه آیق قویدوغی محل قدمی قینادی یعنی مراد
راه عشقه بو صفتله متصف اولن عاشق کیدر یوقسه هر کس کتمکه قادر
دکلدر دیمکدر م معنا بودرکه عجبا قنغی عاشق دردناکک ترانه سیدرکه
چمنی قانده طوتدی یعنی چمن عشرتی خونیله مالامال ایتدیکه م معنا
بودرکه تاکه صبا روزکاری اول ترانه نک اوزرنه کیجدوکی کبی کمال
تاثیرندن سینه سی قینادی یعنی مراد ترانه ده اولن حالتی بیاندرکه صبایی
بیله تاثیر ایدوب جوشه کتورر دیمکدر م معنا بودرکه عجبا قنغی محبوب
بر نازک کرشمه سی اصحاب دردک اوزرنه یاغرکه م معنا بودرکه شهیدلرک

آسیجی

302

بکر لب تو نصیب شراب میکردد
که آب در دهن آفتاب میکردد

چگونه راز دل از تاب جان برآید
که شعله سر بر آبی و آب میکردد

چنان ز روی تو چین کل مراد در شب
که زهر از نه بچشم گلاب میکردد

دلت بمن ده و ارادی کارشم ز ناز ببین
که از تو جوان دل مردم کباب میکردد

آسیجی اولن قانی بیک یرده قینادی دیمکدر یعنی مراد کرشمه نک کمال
تاثیرن بیاندر و بو غزلک مقطعی بزم دیوانچه ده بولنمدوغنه تحریر
اولنمدی م معنا بودرکه ای محبوب سنک آب حیات بایه سنده اولن
دوداغک عشق تشنه لبه نصیب اولمق احتمالی یوقدر مگر شرابه نصیب
اولور زیراکه دایما م معنا بودرکه صوکنشک آغزنده اولور یعنی آفتابک
مراد سرخ رنک اولن شراب و آبدن مراد لب محبوب و علی الخصوص که
آفتابک حالی بودرکه دایما صویی جذب ایدوب کندویه طوغری چکر
مراد لب محبوب هر کسه نصیب اولمدوغن بیاندر م معنا بودرکه کوکلده
اولن رازی نه وجهله کتوره یم دوداق اوزرنه که بو نحلین ادب و
حیا ایله م معنا بودرکه بو دوداغه شعلهٔ آتش تیشوب صو اولور دیمکدر
یعنی مراد کمال ادب و حیاسن بیاندرکه راز دلنی دوداغنه کتورمکه قادر
اولمیور زیراکه شعلهٔ آتش دخی مثلا دوداغنه کلسه حیانک کمال
تاثیرندن صور تکنده اولا یور دیمکدر م معنا بودرکه ای محبوب
سنک بوستان جمالکدن کل مرادی کوکلم انجلین دوشر بو کیجه کم
معنا بودرکه کریه نک زهری بنم کوزمده اول جمع ایتدوکم کل مرادک
کمال تاثیرندن کلاب اولور دیمکدر یعنی مراد کل روی محبوبده اولن
حالتی بیاندر م معنا بودرکه ای محبوب کوکلی بکا ویره و اوزرنه بر
الای ناز و کرشمه دوکوکه م معنا بودرکه خلقک کوکلی سندن نیجه سی
کباب اولور یعنی ای محبوب بنم کوکلمز سنک آتش کرشمکدن کباب

زبس خیال تو آرد هجوم در چشمم
بگرد هر مژه صد آفتاب میگردد

چه آتشست ندانم که سینهٔ عرفی
که دوزخ از نفس او کباب میگردد

وعظ ضم کرد فتنه عصیان نشود
آستین شکر آلوده مگس ران نشود

نیست در خوان محبت خورش از غم ملک
لخت دل باید که بنند دختر مهمان نشود

پا منه بر سر بالین اسیران کانجا
هیچ بیدرد نباید که پریشان نشود

اولدوغنه اعتماد ایتمزسن ایشته بو یوزدن تجربه ایله دیمکدر مراد
آتش کرشمه دن کوکلی کباب اولدوغنی بیاندرم معنا بودر که ای محبوب
سنک خیالک بنم کوزمده چوق هجوم کتوررینی دایما خیالک کوزمده
جولان ایدر بر مرتبه ده که م معنا بودر که هر برخش کانمک اطرافنده اول
خیالدن یوز دانه کونش حاصل اولور دیمکدر یعنی مراد خیال روی
محبوبده اولن حالتی بیاندرم معنا بودر که عرفینک سینه سی نه کونه آتش
اولدوغنی بلمزم که م معنا بودر که آتش دوزخ اول عرفینک نفسندن
کباب اولور حاشا مراد عرفی آتش دوزخی تحقیر دکلدر نهایت سینه سنده
اولن آتش عشق حقیقتک کمال تأثیرن بیاندر م معنا بودر که بنم وعظ
ونصیحتم عصیانک توزنی صاحجی اولمز زیرا که م معنا بودر که شکرله آلوده
اولن آستین مروحه اولمز یعنی وعظم خلقه تأثیر ایدوب خلقی عصیاندن
منع ایتمک دکل بلکه عصیانک یوزنده اولن توزی دخی کیدرمکه قادر
دکلدر زیرا که بنم وعظم بعینه اول شکرله آلوده اولن آستینه بکزر که
مکس ران اوله مع ذالک که مکس کندونک اوزرینه جمع اولور دیمکدر
مراد تحقیر نفس ایدوب عصیان آلوده اولدوغنی بیاندرم معنا بودر که
خوان محبتده دوزون غیری بیه جک نسنه یوقدر بو تقدیرجه م معنا بودر که
کوکل پاره سنه هر کیمکه مالک اولمدیسه بو خوان محبته مهمان اولمز دیمکدر
یعنی مراد خوان محبته مهمان اولنلک احوالنی بیاندرم معنا بودر که ای
محبوب اسیرلرک باصتوغنکه باشی اوزرینه آیاغکی قویمه که اوراده م

معنا



دیدن روی تو ممکن نبود بی حیرت
آن نه چشمست که در روی تو حیران نشود

عمر ده روزهٔ ما شیشهٔ صبر مستی باده
سخته گوی بزحمت همه تن جان نشود

بتماشای گلستان خلیلم مربد
که گل و لاله دیگر آتش سوزان نشود

معنا بودر که هیچ بر دردسز کیمسنه کلمدیکه پریشان اولمز یعنی مراد اسیرانک
شدت احوالنی بیاندرکه نه قدر غمسز آدم کلورسه بونلرک یاننه البتده
محزون اولوب پریشان خاطر اولور دیمکدرم معنا بودر که ای محبوب
سنک جمالکی کورمک حیرتسز ممکن دکلدر بو تقدیرجه م معنا بودر که
اول کوز کوز دکلدر که سنک یوزکه باقمده حیران اولمز یعنی البتده
ای محبوب سنک یوزکه نظر ایدن کوز حیران اولور دیمکدر مراد روی
محبوبک حیرت بخش اولدوغنی بیاندرم معنا بودر که اولمزدن اقدم
کیجدکی اون کونلک عمری کندویه حرام اولسونم معنا بودر که اول
برکشته که زحمندن اوتری جمله وجودی جان اولمز یعنی محبوبک مقتولی
اولن عاشقه قتل اولمزدن اول کیجدکی اون کونلک عمری حرام اولسون
اکر محبوبک قتلنک زحمتنی چکمکدن اوتری جمیع وجودی جان اولمزسه
هلاک اولسون ینه دیرلسون هلاک اولسون ینه دیرلسون تا برنجه زمانه دک
بو زحمتی چکسون دیمکدر مراد عاشق صادقه کشتهٔ محبوب اولمغک
طریقنی بیاندرم معنا بودر که حضرت خلیلک کلستاننک تماشاسنه
بنی ایلتمکز که م معنا بودر که کل و لاله غیری آیروق آتش سوزان
اولمز یعنی اکر بنی باغ خلیله یا نمقدن اوتری تماشایه ایلتورسکز بیهوده
یره زحمت چکوب بنی تماشایه ایلتمکز زیرا که اول باغ خلیلده اولن
کل و لاله آیروق آتش سوزان اولمق احتمالی یوقدر بوکا بنا که حضرت
خلیل زماننده بر کره آتش سوزان اولمشدر فقط آیروق اولمز دیمکدر

> عرفی ار حذمت بت کم کند ای خادم دیر
> خرنش طعنه کزنا کاه مسلمان نشود

> برهمن یکره اسلام از بیم ستم کرد
> بهل تا سوی دیر آید اجازت از صنم کیرد

> طواف کعبه دارد دل پر آتش و سوزم
> کم ناکه شعله در بال مرغان حرم کیرد

> اکر محروم کردد دل ز ذوق آتش دوزخ
> رصد در پای آتش لذت یک شعله کم کیرد

> ز آه سرد زاهد تیره کشت آیینهٔ ایمان
> دلا عکسی بیفکن تا فروغ جام جم کیرد

> خیال چشم او با خود چو از عالم برد عرفی
> هزاران فتنه و آشوب در شهر عدم کیرد

دخی بوندن موجه بر معنا ویررلرسه نه کوزل مالا یدرک کله لا یترک کله م معنا بودرکه ای خادم دیر عرفی اکر صنمک خذمتنی آز ایده جک اولورسه صاقنوب عرفیه م معنا بودرکه طعنه اورمه که ناکاه مسلمان اولیه دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم م معنا بودرکه ستم و جفانک خوفندن برهمن تحیّ طوتر دین اسلامک یولنی طوتمز دیمکدر ایمدی طوتمینجه م معنا بودرکه اول برهمنی ترک ایله تا دیر طرفنه طوغری کلوب صنمدن اجازت آلسون دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم م معنا بودرکه بنم پر آتش دیرسوز اولن کوکلم بر کعبه نک طوافنی طوترکه م معنا بودرکه علی الغفله اول کعبه نک حرمنک قوشلرنک قنادینی بر شعله طوته یعنی مراد طوافنه متوجه اولدوغی کعبه نک احوالنی بیاندر تصوف معناسی اربابنه معلوم م معنا بودرکه اکر آتش دوزخک ذوقندن کوکل محروم اولجق اولورسه م معنا بودرکه یوز دانه آتش دریاسنده بر شعله نک لذتندن اکسک طوته یعنی آتش دوزخدن محروم اولدوغی صورتده یوز دانه آتش دریاسنی نوش ایتسم ینه اول آتش دوزخک شعله سنک لذتنی بولمق احتمالم یوقدر مراد آتش دوزخک لذتنی بیاندر م معنا بودرکه زاهد خشکک صادق اولنی آهندن آیینهٔ ایمانی سیاه اولدی بو تقدیرجه م معنا بودرکه ای کوکل اول آه سرد زاهدک سیاه اولنی ایمانک اوزرینه بر عکس براقکه حتی جام جمک ضیاسنی طوته دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم م معنا بودرکه چونکه عرفی اول

محبوبک



> مرا چو نور دارش بهجر اضطراب بکدارد
> قرار در دل و در دیده خواب بکدارد

> کجاست خلوت وصل و صحبت کرمی
> که در میانه ز غیرت حجاب بکدارد

> برای شربت بیمار عشق او رضوان
> کل بهشت بعزم کلاب بکدارد

> عطای او بکنه جلوه کند فردا
> که بیکناه ز رشک صواب بکدارد

> دمی که شمع منزاید ز انجمن بیرون
> ز نور شعله چو شمع آفتاب بکدارد

محبوبک کوزنک خیالنی کندویله بیلجه ایلته دنیادن بو تقدیرجه م معنا بودرکه بیکدانه فتنه و آشوب شهر عدمی طوتر دیمکدر یعنی مراد کمال مبالغه اوزره چشم محبوبک خیالنده اولن حالتی بیاندر م معنا بودرکه بنی چونکه اضطراب هجران شبنده اریدر بو دفعه م معنا بودرکه کوکلده قراری اریدر و کوزده اویقویی اریدر دیمکدر یعنی مراد شب هجرده اضطراب کندویه ایتدوکی حالاتی بیاندر م معنا بودرکه وصلته منسوب اولن خلوت نره ده در و کرمیته منسوب اولن صحبت نره ده درکه م معنا بودرکه اورتالقده کمال غیرتدن حجابی اریده یعنی بونلر اونچه محبوبله بزم میانمزده اولن حجاب رفع اولور دیمکدر مراد محبوبدن محجوب اولدوغنی بیاندر م معنا بودرکه اول محبوبک درد عشقندن خسته اولن عاشقک شربتندن اوتری رضوان م معنا بودرکه بهشتک کلنی کلاب عزیمتیله اریدر دیمکدر یعنی مراد بیمار عشق اولنی تعظیمی بیاندر م معنا بودرکه یارن قیامتده اول محبوبک عطا و احسانی کناه عاشقه بر وجهله جلوه ایدوب عفو کناه ایده که م معنا بودرکه بیکناه اولن کیمسنه ثوابک حسدندن اریه یعنی ثوابندن بیزار اولوب دیه که نولیدیکه بندخی کناه کار اولنی عاشقدن اولیدم تک همان بو جلوهٔ عطا بکا دخی واقع اولیدی دیمکدر مراد عطای جلوهٔ محبوبی بیاندر و بکذارد فعلی کاه متعدی و کاه لازم اولمق قاعده یه ضرر ویرمز م معنا بودرکه بنم اول شمع صفت اولنی محبوبم

برنفس که مجلسدن طشره کلم م معنا بودر که شعلهٔ حسنک نور نورنه کونه
شی شمع کبی اریدر دیمکدر یعنی کمال مبالغه اوزره تاثیر نور حسن محبوبه
بیاندرم معنا بودر که هلاکه منسوب اولن اضطرابدن ای عرفی نظاره
ایله محبوبک جمالنه زیرا که م معنا بودر که محبوبک رخنک غیرتی آفتابی
اریدر یعنی ای عرفی اضطراب هلاکه تحمل ایتمیوب آسان وجه اوزره تسلیم
روح ایتمک استرسن محبوبک جمالنه برنظر ایده کور که سنی فورجه طوز
کبی اریدوب اضطرابدن خلاص ایده زیرا که رخ محبوبده بر حالت واردر
که آفتابی اریدر سنک وجودک آنک یاننده هیچ برشی دکلدر مراد رخ
محبوبده اولن حالتی بیاندرم معنا بودر که کعبهٔ ظاهریده مجاور
اولن زاهد خشککه شرابخانه نک عیبنی ایدرکی تمام معنا بودر که
بو بهانه ایله می مغانه نک کلامنی روایت ایدر دیمکدر تصوفی معناسی
اربابنه معلوم م معنا بودر که بنم کوکلم اول بر محبوبک شکارکاهنه
نیجه چاپمیونکه م معنا بودر که اول محبوبک ناوکنک شوقی تازیانه‌نک
کارنی ایدر یعنی تازیانه نیجه که مرد بطی الحرکتی سریع المشی ایدرسه
کذلک اول محبوبک اوقنک شوقی دخی بنی شکارکاهه ایلیجه چاپدرر
دیمکدر مراد ناوک محبوبده اولن حالتی بیاندرم معنا بودر که ای
محبوب عشاقه ستم وجفا بیع ایدیجی اولدوغک حالده کل و زمانه
اصلا خوف ایتمه که م معنا بودر که زمانه جمله‌دن زیاده سنکله خوش
معامله جک ایدر یعنی ای محبوب سن عشاقه ستم فروش اولدوغک زمانه

وهی

ز اضطراب هلاکم نظاره کن عرفی
که غیرت رخ یار آفتاب بگدازد

مقیم کعبه که عیب شرابخانه کند
برین بهانه حدیث می مغانه کند

دلم چگونه ننازد بصیدگاه کسی
که شوق ناوک او کار تازیانه کند

ستم فروش درآ و زمانه باک مدار
که خوش معامله‌ای بیشتر زمانه کند

305

وهی سنکا متابعت ایدوب وهی زیاده ستم وجفا ایدر دیمکدر مراد محبوبک
و زمانه نک عشاقه ستم فروش اولدوغنی بیاندرم معنا بودر که عشقک
عظمتنی کور که مجنونک باشنک قلنه م معنا بودر که فلکک شعشعه سیله
موی مجنونه شانه ایدر دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره شکوه عشقی بیاندر
م معنا بودر که ای محبوب سنک قپوکده اولنی طپراغیکه سرمه کبی بر چشمینه
کوزنه چکه م معنا بودر که کور که آستانه که نه ادب بزلکلر ایدر یعنی مراد
صادق عاشق اولنه خاک آستان محبوبی سرمه کبی کوزنه چکمک جایز
اولمدوغنی بیاندرم معنا بودر که جهنم بو قدر یانمق اسبابیله برای
عرفی م معنا بودر که سنک عشقکک آتشنک بر قیدنی برزبانه دریوزه
ایدر یعنی مراد کمال مبالغه اوزره آتش عشقنک شدتنی وحرارتنی بیاندر
م معنا بودر که اول مجلس کوزل مجلسدر که شراب حرارتدن بنم یوزمی
یاندره م معنا بودر که هر نه یانمه که بودر نسیم بنم داغم آتشی اول یانمه
یاندره یعنی مراد حرارت شرابله آتش داغنی بیاندرم معنا بودر که ای
رضوان جنت بزم باغمزه صاقنوب کلم که بو کلشنک تحمل مزتنی ایده جیسی
اولن محبوبه م معنا بودر که هر نه جانبه که جمالنی کتوره جمالنک خوشی رایحه‌سی
انک چهره‌سنی یاندرر یعنی مراد مبالغه اوزره نسیم محبوبده اولنی حالتی
بیاندرم معنا بودر که بو سر خوشلقده اکر بنم طودماغم تر تمناسیله آشنا اولیجق
اولورسه م معنا بودر که اول تر تمناتم بر نغره یا هوا ایله یوز دانه آشیانه
یاندره دیمکدر یعنی مراد کمال مبالغه اوزره آتش تر تمناتنی بیاندرم م

شکوه عشق نگه کن که موی مجنون را
فلک بشعشعهٔ آفتاب شانه کند

کسی که خاک درت را کند جواهر چشم
ببین چه با ادبش آستانه [illegible] عرفی

جحیم با همه اسباب سوختن عرفی
ز برق عشق تو دریوزهٔ زبانه کند

خوشی آن محفل که از گرمی شراب بر رویم
بهر پیاله که غلط یاد داغ من ز آتش زنند

صبا در باغ ما رضوان که رو آرد و جنبش زنند
بهر جانب که [illegible]

صد آشیانه بر ایکی نغمه یا هوا زنند
صد آشیانه عافیت ز راز نغمه یکی بر زنند
ز سرمدی بده‌ام عشق [illegible] زنند

معنا بودر که ای راحتلک محبتکدن دیزکه رنجیده ایتمکه غایت حرارتندن

م معنا بودرکه بنم دیوانه اولنی باشم عشقک دیزنی یاندررمعنی ای

عافیت سنی مرحمت ایدوب بنم دیوانه اولنی باشمی قوجاغکه آلدکگه برز

راحت اوله فاما قضیته اویله دکلدر بیهوده یره دیزکه زحمت ویرم

زیرا که بنم بو دیوانه اولنی باشم عشقک دیزنی دخی یاندررمشدر مراد

مبالغه اوزره وجودنده اولنی حرارتی بیاندرم معنا بودرکه اگر بردم

نفسی کوکلده حفظ ایده جک اولورسم هر قلمدنم م معنا بودرکه بر برق

صیحررکه بو قدر خانه هر جانبنده یاندرر دیمکدر یعنی مراد کمال مبالغه

اوزره کوکلنده اولنی آتشی بیاندرکه اگر بردم نفسنی کوکلنده حفظ

ایده جک اولسه هر سر موینده برقلر ظهور ایدوب جهانی آتشه یاندرر

دیمکدر م معنا بودرکه ای عرفی ایلکله و کملکله اکجلینی باشه و اگر اولدکی

دنصکره م معنا بودرکه طائفهٔ اسلام بزه دندر دیوب سنک جنازه که

آب زمزم ایله غسل ایده لر و مجوس اولنی هندو طائفه سی بزه دندر دیوب

سنک میتکی آتشه اوروب یاندره لر یعنی طائفهٔ اسلام کمال صلاحکه

بقوب کندولرندن عد ایده لر و طائفهٔ مجوس صورت فسادکه نظر ایدوب

کندولرندن فهم ایده لر مراد صلاحیتوندن اولدوغنی بیاندرم معنا

بودرکه طپراقده چبلمنک ذوقی اگر کوکلدن کیده جک اولورسم م

معنا بودرکه تا قیامته وارنجیه دک نازدن هلاک اولنی عاشق قاتل اولیچق

محبوبک آردندن کیدر یعنی آردندن کلمزکه بر دخی کشتهٔ ناز اولاکه

ینه

اگر یکدم نفسی در دل بجهد ارم زیر محبوبم
چه بر قاتم چنین خانه در برسو بسوزانند

چنان با یک و بد عرفی بسوکن گزینی مردم
مسلمانت بزمزم شوید و هندو بسوزانم

ذوق در خاک طپیدن اگر از دل برود
تا ابد کشتهٔ ناز از پی قاتل برود

306

ینه خاکده چبلمنک ذوقنی آله دیمکدر مراد کشتهٔ ناز اولوب خاکده چبلمنک

ذوقنی بیاندرم معنا بودرکه ای کوکل بنی بر وداعکه ایلتیورسن ترک ایتکم

م معنا بودرکه بنی هلاک اولایم و جانی محملک آردندن کیدر یعنی بنی

اولسم دخی ینه جانم محبوبک محملنک آردندن کلمز بو تقدیرجه ای کوکل

سن نیچون زحمت چکوب بنی محبوبله وداع ایتمکه ایلتیورسن مراد هلاک

اولدقدنصکره دخی ینه جانی محبوبدن جدا اولمدوغنی بیاندرم معنا

بودرکه ای عاشق بو بحر بحر عشقدر و بونک هر آدمنده هزاران گرداب

بلا واردر یوقسه م معنا بودرکه بو اول بر دریا دکلدرکه کشتیٔ وجودکی

ساحل نجاته چقاره سن دیمکدر یعنی مراد بحر عشقک احوالنی بیاندرم

معنا بودرکه وصال کوننده محبوبه سویله که جمالنی بکا کوسترمسون زیرا که م

معنا بودرکه ای محبوب سنک جمالکک حسرتی حیفدرکه کوکلدن کیدر یعنی

مراد حسرت دیدارده اولنی حالنی بیاندرم معنا بودرکه هی دریغ که چارهٔ

کار تدبیرله حصوله کلمیور بو تقدیرجه م معنا بودرکه قنغی برایلچی که اقلیم

بابل طرفنده اولنی ساحره کیدر یعنی مراد کاری تدبیرله حصوله کلمیوب

سحره محتاج اولدوغنی بیاندر حاشا مرادی ساحره و کاهنه ورماله و فالجی

اعتقادی اولدوغی دکلدر فاما اکثریا بونلر بعضی اشیانک حصولنه سبب

دیمکدر العلم عند الله لا یعلم الغیب الا الله م معنا بودرکه روز جزاده

محشره بر معنی دیشلدکه حالده کلورم معنا بودرکه اول کیمسنه که جهانه

احمق اولدوغی حالده کله و عاقل اولدوغی حالده کیدر یعنی زاهد

بو دو ای کرو امیری ای دل بگذار
که بیرم من و جان از تو بمحمل برود

بجز عشقت و بجز کام هزاران گرداب
این زمانه بجز این ات کشتی سوی ساحل برود

کو بیرم منا جمع بمن روز وصال
حسرت دیدار تو حیف که از دل برود

چاره کار بتدبیر نیابد بجهان
کر سوی کار سوی جادوی بابل برود

آید زنکه بیزان روز جزا در محشر
آنکه ابله بجهان آید و عاقل برود

احمق پایه‌سنده اولوب عشقدن بی نصیب اوله بعد المرک عاقل صاحبی اولور
ارباب عشقک مراتبن کوردکی زمان بو دفعا ندا ایتدن بو معنی دیشلیه رکه
روز جزاده محشره کلور دیمکدر مراد رتبهٔ عشقدن بی نصیب اولن احمقک
احوالنی بیاندر م معنا بودر که عرفی آغلمقدن تا دیزنه وارنجیه دک چاموره
ایجنه باتدی فاما م معنا بودر که اکر بو تخلیتن آغلرسه دیزنه دک دکل بلکه
تا حشره کانه وارنجیه دک چاموره کیدر دیمکدر یعنی مراد کمال مبالغه اوزره
کثرت کریه‌سن بیاندر م معنا بودر که محبوبلر چونکه بر بریله آلیشجی بازار صاتارلر
اولنماندة م معنا بودر که بر بریله اوتورورلر و صاتون النی صاتارلر یعنی
محبوبلر متاع ناز و شیوه لرنی کنده ایدوب بر بریله کرم بازارلق صاتدقلری
زمانکه بر آلای عشاق که اول متاع ناز و شیوه یه مشتری اوله بو دفعا محبوبلر
اوتوروب ایما و اشارتله اول خریداری آلوب صاتمغه باشلرلر دیمکدر مراد
محبوبلرک بازارلرنک احوالنی بیاندر م معنا بودر که بزلر محبوب طرفنه نه
مکتوب کوندرمکی بلورز و نه ایلچی کوندرمکی کورورز زیرا که م معنا بودر که
صاحب نظر اولن کیمسنه‌لر کوزلرنی آچنجق دیدار محبوبه صاتارلر دیمکدر یعنی
مراد محبوبی دیدهٔ قلبله مشاهده ایدوب نامه و قاصده احتیاجی اولمدغنی
بیاندر م معنا بودر که بزلر کندی تنهالغمزک کوشه‌سنک معتکفی اولمشزدر
بو تقدیرجه م معنا بودر که بز معتکفلر اول کعبه‌یه کیدجلردر که یورمکی صاتارلر
یعنی بز معتکفلر کعبهٔ مقصوده کتدکمز زمانی رفتاری صاتوب قلبمزله
کیده‌رز دیمکدر ان کعبه روانند مصرعی حضوردن غیبته التفاتدر

م

تا بزانو بگل از گریه فرو رفت عرفی
گر چنین گریه کند تا حشر در گل برود

خوبان چو بهم گرمی بازار فروشند
باهم بنشینند و خریدار فروشند

ما نامه و قاصد نشناسیم و نه بینیم
ارباب نظر دیده بدیدار فروشند

ما معتکف گوشهٔ تنهایی خویشیم
آن کعبه روانند که رفتار فروشند



م معنا بودر که ای محبوب سنک جمالکدن حیران اولن عشاق قیامتک کنشنده‌م
معنا بودر که دیوار کولکه‌سنک راحتلکن صاتارلر دیمکدر بخورشیدم اولنی با
ظرف اولدوغی زمان یعنی روز قیامتده که کنش مخلوقک باشی اوزرینه
یقین کلوب اهل محشر کمال حرارتدن دریاچه مستغرق اولدوغی زمان
سنک حیران شده‌کانک حلقه سایهٔ دیوار صاتر دیمک اوله و یاخود باحمله
ایچون اوله اول زمان معنا بویله دیمک اولور که ای محبوب سنک حیران
شده‌کانک روز جزایه بر حرارتله کلورلر که خورشید قیامت اول حرارته
طاقت کتورمز بو دفعا حیران شده‌کان خورشید قیامته دیوار کولکه‌سنک
راحتلکن صاتارلر دیمکدر م معنا بودر که بزم قفسمزی شکست ایتمکه چمن
دولانجی تذرولر آزاد اولبنده م معنا بودر که کرفتار قفس اولن قوشلره
پرواز ایتمک صاتارلر دیمکدر یعنی مراد قفسنک شکست اولمامسن بیاندر م
معنا بودر که ای ماه شب سیاهی روشن ایتمکه طائفهٔ عشاق اکثریا م معنا
بودر که کوکلنک غمنی خرنلو کیجه ده صاتارلر زیرا که شب تارده عالم اغیاردن
خالی اولور بو دفعا باشلرلر اندوه دللرنی بر برنه صاتمغه دیمکدر یعنی مراد
عشاقک معامله‌سی شب دیجورده اولدوغنی بیاندر م معنا بودر که بونک برلرکه
معلومدر که کلشن جنتده م معنا بودر که یوز دانه کلی هر خارک الی بوشلغنه
صاتارلر دیمکدر یعنی روز جزاده تهی دست اولدوغم غمناک اولمزم زیرا که کورمزمیسن که خار بیوجود تهی دست اولدوغنه هر الله یوز دانه کل مرادنی صاتارلر
مراد تهی دست اولدوغندن مأیوس اولمدوغنی بیاندر م معنا بودر که ای

حیران شده‌گان تو که خورشید قیامت
آسوده که سایهٔ دیوار فروشند

مشکن قفس ما که تذروان چمن را
آواز بر غافل از گرفتار فروشند

روشن مکن ای ماه شب تار که عشاق
اندوه دل خود ز شب تار فروشند

تا زانکه یقین است که در گلشن فردوس
صد گل بتهی دستی هر خار فروشند

عرفی نتوان جمع بکن ...
بسیار فرو ... بسیار فروشند

عرفی سن بکون کوهر جیع ایت که بو کوهر جنسنی م معنا بودرکه چوق آلور اولد
چوق صاتر یعنی مراد کوهر کلامک مقبول اولدوغنی بیان ایدر م معنا بودرکه
جهانده نه کارده وزه یم که دوزمکه دکمز یعنی مراد جهانک فنا پذیر اولوب
باقی اولمدوغنی بیان ایدر م معنا بودرکه قنغی ملکه چیه یم که حیفه دکمز یعنی
مراد هیچ بر ملکده راحتلک اولمدوغنی بیان ایدر م معنا بودرکه ایکی عالمک
متاعندن نه فهم ایده یم و نه بولایم زیرا که م معنا بودرکه بولمغه لایق و کلر
و آلکلمغه دکمز یعنی مراد عاشق صادق اولنلر کیمسنه متاع دنیا و آخرته میل ایتمیوب
طالب دیدار اولدوغنی بیان ایدر م معنا بودرکه نه سن بر دلنواز اولن محبوب سن
و نه خود کوکل اولقدر صاحب عزتدر بو تقدیرجه م معنا بودرکه اگر بونی ایتمکه
دوشنجک اولورسه اوخشمغه دکمز یعنی مراد محبوب یاننده کوکلی اول مرتبه
معزز اولمدوغنی بیان ایدر م معنا بودرکه ای محبوب جمله قلبی نیچون یاننده سن
قلب مغشوش اولن کومشی ارتکم م معنا بودرکه اول جمله قلب خالص اولنی
کومشی اوتری ارتمکه دکمز یعنی سیم خالص اولمغه یه سیم قلب لازمدر
و الا هر قلب سیم خالص اولمدوغنی بیان ایدر مراد قلب خالص صاحبی اولدوغنی
بیان ایدر م معنا بودرکه ای محبوب عرفی سنک کرشمه کله کوکلنی و دینی اوینادی
تمام معنا بودرکه آلجلین بر کوکل و آلجلین بر دینی و کلکه اوینامغه دکمز
بلکه اوینامغه لایق اولنی دل و دینی عرفی سنک کرشمه کله اوینامشدر یعنی
مراد دل و دینی تعریف ایدوب کرشمه محبوبله اوینادوغنی بیان ایدر م معنا
بودرکه فریاد و فغان اولسون که دایما سینه دن تاثیرسز آه طوغر م معنا بودرکه

بجهانی چه کار سازم که بساختن نیرزد
بکدام ملک تازم که بتاختن نیرزد
زمتاع دو عالم چه شناسم و چه یابم
که بیافتن نشاید بشناختن نیرزد
نه تو دلنوازی نه دل آنقدر بعزت
که گر از تو ابیفتد بنواختن نیرزد
همه قلب اگر سوزی بگداز سیم قلبی
که برای سیم خالص بگداختن نیرزد
بکرشمه تو عرفی دل و دین بباخت لیکن
نه چنان دلی و دینی که بباختن نیرزد
فغان کز سینه دایم آه بی تاثیر میزاید
صباح عید از دل ناله شبگیر میزاید

بر



برسه ور اولن عیدک صباحی کوکلدن ناله شبکیر اولدوغی حالده دوغر
دیمکدر یعنی مراد طالعندن شکوادر جهان عشق را نازم که سلطان و گدای
او معنا بودرکه عشقک عالمنه نازلنورمکه اول عالم عشقک پادشاهی
و گداسی بسی دانش دمیرد بسی دلگیر میزاید معنا بودرکه چوق دانشن د
اولدقلری حالده اولورلر و چوق دلگیر اولدقلری حالده طوغر
دیمکدر یعنی مراد عالم عشقک احوالنی بیان ایدر طلب کن دایه کش زهر
بیرون آید از پستان معنا بودرکه بر امزیکجی پیدا ایت که آنک ممه سندن
سود یرینه زهر طشره کله که طفلان هوس را آتشکی از شیر میزاید معنا بودرکه
هوا و هوسک طفلانه صوسزلق سوددن دوغر فی الحقیقه سود صوسزلغی
زیاده ایدر یعنی مراد بر بویله امزیکجی الکتور که طفل دلی زهرله پرورده
ایله دیمکدر مصیبت بین که عاقل میرود فارغ درین وادی معنا بودرکه
مصیبتی کورکه عاقل اولان کیمسه فارغ اولدوغی حالده کیدر بر بویله
صحراده که مجنون بلکه لیلی بسته زنجیر میزاید معنا بودرکه اول وادیده
مجنون دکل بلکه لیلی دخی بسته زنجیر اولدوغی حالده دوغر دیمکدر یعنی
مراد وادی عشقک احوالنی بیان ایدر بدلق بردو تسبیح بلور از ره مرو عرفی
معنا بودرکه ای عرفی بر دلق پاره سندن حاصل اولمش خرقه سبیله و
بلور تسبیح سبیله صاقنوب یولدن چقوب کتمه که که از تقوای زاهد شیوه
تزویر میزاید معنا بودرکه زاهد ریاکارک شیوه سندن حیله و تزویر
دوغر یعنی مراد خرقه و تسبیح صاحبی اولان زاهد ریاکاره اعتماد اولنوب

افندا جایز اولدوغی بیاندر دیگر دلم زمی تازه مست میکردد معنا بودرکه
غیری بنم کوکلم تازه اولن شرابدن سرخوش اولور فاما مرتبه مست
اولورکه زصیت مستیم آوازه مست میکردد معنا بودرکه بنم مستلکمک
صداسندن آوازه مست اولور دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره مست
اولدوغی بیاندر وتصوف معناسی اربابنه معلوم کلید میکده هارا
بمن دهید که من معنا بودرکه میخانه لرک کلیدنی بکا ویرکوکه بن نه آنکسم که
باندازه مست میکردد معنا بودرکه اول کیمسنه دکلمکه اندازیله مست اولور
یعنی مرادی قیاسی وبی اندازه باده نوش اولدوغی بیاندر خراش
نغمه دهد می کمان مبرکه دلم معنا بودرکه شراب نغمه یه خراشی ویرر فاما
کمان ایلمه که بنم کوکلم زجام شعبه وآوازه مست میکردد معنا بودرکه
شعبه وآوازه نک جامندن مست اولور یعنی کمان ایتمه که بنم کوکلم جام
شعبه وآوازه دن مست اولمز زیراکه باده خراشی نغمه ویرر بر خوشجه
صاف شعبه وآوازه نغمه سی ظهور ایتمز که آنی استماع ایتدوکی زماندن
صفاسندن مست اوله دیمکدر مراد شعبه وآوازه جامندن مست اولدوغی
بیاندر چنان سرشته کیفیتم که از نغم معنا بودرکه کیفیتله آنجلین
ممزوج ومخلوط اولمشم که بنم نفسمدن خمار بیخود وحیرانم مست میکردد
معنا بودرکه مخمورلق لایعقل اولور وحیرانه سرخوش اولور دیمکدر
یعنی مراد کمال مبالغه اوزره نفسنده اولان تأثیراتی بیاندر کدام قافله
عزم دیار حسن نمود معنا بودرکه عجبا نه قنغی قافله شهر حسنه دوغری عزیمت

کوستردیکه



کوستردیکه فتنه بر درو دروازه مست میکردد معنا بودرکه درودرو
دازه ده فتنه وقف ومست اولور یعنی دیار حسنه قافله عشاق عزیمت ایدنجه
حسنک توابعی اولن فتنه وقف وصفاسندن مست اولوب درودروازه
ده پاسبانی اولوب دورر دیمکدر مراد شهر حسنه قافله عشاق عزیمت
ایتدوکنی بیاندر ازان شراب که مجنون فتاد بر لیلی معنا بودرکه اول
شرابدنکه مجنونی لیلانک اوزرینه صاچدی هنوز محمل وجنازه مست میکردد
معنا بودرکه هنوز لیلانک محملی ودوه سی اول صاچلن باده دن مست
اولور یعنی مراد کمال مبالغه اوزره مجنونک صاچدوغی باده نک
تأثیرنی بیاندر خراب زمزمهٔ تازهٔ توام عرفی معنا بودرکه ای عرفی
سنک تازه اولن زمزمه کک خرابیم بن که که عقل ازین سخن تازه مست
میکردد معنا بودرکه عقل بو تازه اولن سوزدن مست اولور دکلکه ازنغ
یعنی مراد کلامنده اولن حالتی بیاندر یاران بروز حادثه یار جهان شوند
معنا بودرکه بو زمانه نک یارانک حالی بودرکه مصیبت کوننده سنی
ترک ایدوب جهانک دوستی اولورلر فاما چون یار شد زمانه هم مهربان
شوند معنا بودرکه چونکه اول ایام حادثه کیدوب زمانه وفق مراد
اوزره دوندوکی وقتده اول یارانک جمله سی کلوب سکا مهربان اولورلر
یعنی مراد زمانه یارانلرینک احوالنی بیاندر لنکان روند در قدمم تا بسبک
روم معنا بودرکه اول بو صفتلو اولان یارانلر بنم قدممده اقسیرق
کیدرلر تاکه بنی تیز چه کیدوب کندولرنک اوکنجه کچمش اولایم زیراکه ولی

التمم اولنی کیمسنه‌لر اکثریا عادت بودرکه پیش رو اولورلر فاما اللهم نعم
چون بابسنک درزنم آتش عنان شوند معنا بودرکه چونکه آیاغمی برسنکه
مصیبته اوروب بی طاقت اولدوغم وقت اول زمانی بنی براقوب آتش
عنان اولورلر یعنی اوزرمه دوشمیوب آتش کبی سریع المشی کیدرلر دیمکدر
مراد یاران زمانه‌نک احوالنی بیاندر ورتر کتاز حادثه پوشند دیده کان
معنا بودرکه حوادث روزکارک آلام وشدایدی ظهور ایدنجه اصلا
بنم طرفمه مقید اولمیوب اول جقاسه کوزلرنی اورترلر بودفعا مکر بزم
ارز حادثه دیده بان شوند معنا بودرکه اکر طاقت کتورمیوب بر حادثه‌دن
فرار ایده جك اولورسم جمله کوزجی اولورلر حوادثه دلیل اولوب
بنم اوزرمه کتورلر یعنی مراد زمانه دوستلرینک حسیاتنی بیاندر الهی
حق بلا ویرسون بو صفتلی اولنی یارانه جوشند چون مکس بلیم کاه نوش
خند معنا بودرکه مکس کبی نوشخند وقتنده دوداغم جوش وخروش
ایدرلر فاما چون تلخی رسد بهم عنقاشان شوند معنا بودرکه چونکه
بر آجلق یتشه جمله‌سی عنقاشان اولورلر دیمکدر یعنی مرادینه اول
منافقلرک احوالنی بیاندر تابوتم ای جنازه کشان دیرتر برید معنا
بودرکه ای جنازه کشان بنم تابوتمی کیجرك ایلتکزکه تا دشمنان زنیش
کامران شوند معنا بودرکه تاکه دشمنلر اول تابوتک یانجه یولداش
اولوب کیتمکدن کامران اولورلر دیمکدر یعنی مرادینه اول خبیثلرک
احوالنی بیاندر شانه لباس کعبه بدوشم ده ای فلک معنا بودرکه یوقلوقی



قفیته اوبله دکلدر ای فلک بنم اوموزمسنی کعبه اورتسن ویرکه تاز ایران
بتکده لبیک خوان شوند معنا بودرکه تاکه بتخانه‌نک زیارت ایدجیلری
اول کعبه اورتسن بنم اوموزمده کوروب لبیک خوان اولورلر یعنی
مراد ایشته بن بو التفاته محل بر وجودم دیمکدر تصوفی معناسی اربابنه
معلوم مردم کلیم صورت وفرعون سیرتند معنا بودرکه خلق زمانه
موسی صورت وفرعون سیرتدرلر بو تقدیرجه عرفی تو کی شوا کرانیان
شبان شوند معنا بودرکه ای عرفی سنداخی قورد اول اکر بویلار انلر
چوبان اولورلر یعنی مراد مخلوق زمانه‌ده اولنی یارانلرک احوالنی
بیاندر بو غزلک بر قاچ بیتک یازمدق زیراکه اول بیتلردخی یارانی
زمانه‌نک احوالنی بیان ایده یور بو قدریله اکتفا اولندی الله تعالی
حضرتلری جمله‌مزی بو جنس منافق یاراندن حفظ ایده آمین بحرمت سید
المرسلین چه مهربان بسفر شد چه تند قهر آمد معنا بودرکه محبوب نه کوزل
عاشقه مهربان اولدوغی حالده سفره کیتدی ونه تند قهر اولدوغی
حالده کلدی کویاکه فرشته بشد وفتنه بشهر آمد معنا بودرکه بر فرشته
کیتدی وبر فتنه شهره کلدی یعنی مراد محبوبک سفره واروب کلمنده
تبدیل اوضاع ایتدوکنی بیاندر کرشمه که دیکر ناخنی رساند بدل معنا
بودرکه عجبا ینه قننی محبوبك کرشمه‌سی کوکلمه بر درنق یتشدر دیکه کشود
کریه تلخی هزار نهر آمد معنا بودرکه آجلغه منسوب اولنی اغلمق آجلدیده
بیك ایرمق کلدی یعنی مراد مبالغه اوزره کوزندن آقنی یاشی بیاندر

**قیاس کن که چه آبم رود بجوی حیات** معنا بودرکه قیاس ایت که حیاته
ایرمشنه بنم نه مرتبه جویم آقوب کیدرکه **که گاه گریه شادی زدیده**
**زهر آمد** معنا بودرکه شادلق گریه سنک وقتنده کوزدن زهر کلدی
یعنی رود حیاته نه مرتبه کوزم یاشی جاری اولدوغنی واربوندن قیاس
ایت که شادلق آغلمسنده که کوزمدن یاشی یرینه زهر کلمک جایز اولنجه
سائر ایام حزنده نه مرتبه کوز یاشی چقمق واردر مراد مبالغه اوزره
کثرت کریه سن بیاندر **بشوخی دل از عافیت رمیده من** معنا بودرکه
بنم راحتلکدن قاچمش کوکلمک شوملغنده سیرانی کورکه **زکوه و**
**بادیه آوارکی بشهر آمد** معنا بودرکه طاغدن وصحرادن جمله آوارهلك
شهره کلدی یعنی بنم کوکلم عافیتدن فرار ایتدوکنه طالعمک و
کوکلمک شوملغنی کورکه طاغده وصحراده آوارهلك قالمیوب جملهسی
شهره کلوب بنی بولدیلر دیمکدر مراد عافیتدن رمیده اولن
کوکلک شوملغنی بیاندر **مکوکه بیخبر آمد بدهر عرفی ورفت** معنا
بودرکه دیمه که عرفی بو دنیایه بیخبر کلدی وبیخبر کیتدی قضیه اویله
دکلدر بلکه **هر آنکه از عدم آمد چنین بدهر آمد** معنا بودرکه هر شول
کیمسنه که عالم عدمدن بو دنیایه کلدی ایشته بویلجه کلدی دیمکدر
یعنی مراد حقیقت اوزره کیفیت حاله کیمسنه واقف اولمدوغنی
بیاندر **مستان عشق خانه در آتش گرفته اند** معنا بودرکه باده عشقدن
مست اولن عشاق خانهلرنی آتشده طوتمشلردر زیراکه **دایم قدح**

زجوی



**زجوی تو سرخوش گرفته اند** معنا بودرکه دایما قدحلرنی ای محبوب سن
سرکشک خویلی بادهسندن طوتمشلردر یعنی مستان عشق خانه وجودلرنی
آتش ایچنده طوتدقلری تعییب اولنمز زیراکه سنک خوینک بادهسندن
مست اولانلرک عادتی بودر دیمکدر مراد مبالغه اوزره محبوبک خویی
آتشناک اولدوغنی بیاندر **این هم عنایتیست که غمهای روزکار** معنا
بودرکه بو دخی بر عنایتدرکه روزکارک غملرنی **دنبال بیکسان مشوش**
**گرفته اند** معنا بودرکه تشویشلی اولن بیکسلرک آردنجه طوتمشلردر یعنی بیکس
اولدوغنه کرک ایدیکه آصلا بر شیئه مالک اولمیه فاما اینه اول بیکسلرک
آردنجه بو قدر غم وغصه اولدوغی ینه بر عنایتدر دیمکدر دخی بوندن
معقولجه بر معنا ویررلرسه نه کوزل **چونه زخم بته رسد چه بلا دردسر کشد**
معنا بودرکه چونکه خم باده تهی اولوب دبنه ییتشه نه بلالر دردسر چکر **آنانکه**
**خم بباده بیغش گرفته اند** معنا بودرکه اول کیمسنهلرکه صاف باده نوش
ایتمک معتاد ایدوب خوی طوتمشلردر تصوف معناسی اربابنه معلوم
**اینک ره گریز چه سود از گریختن** معنا بودرکه ایشته فرار ایده جك یول
قالیروق قاچمقدن نه فایده که **سرتاسر زمانه ز آتش گرفته اند** معنا بودرکه
دنیایی باشدن باشه آتشدن طوتمشلردر یعنی مراد دنیاده جای راحت بولنمدوغنی
بیاندر **عرفی مرید خلوتیان پیاده شو** معنا بودرکه ای عرفی پیاده اولن
خلوتیلرک مریدی اولکه **کین قوم زین جلوه برابرش گرفته اند** معنا بودرکه
زیراکه بو پیاده اولن خلوتیلر جلوه ایرن ابرش کلکونی دیدکلری

آنک اوزرینه طوتمشلردر یعنی صورتده پیاده درلر قامتنده اوشو

کلکونه زینی جلوه اورمشلردر دیمکدر مراد مرید خلوتیانی مدحدر کسی کم

دل بوفای تو عشوه کیش نهاد معنا بودر که اول بر کیمسنه کم ای محبوب سنک

وفاک سببیله کوکلنی عشوه مذهبیله قویدی یعنی کوکلنی عشوه کله معتاد ایلدی

تحقیقا اول آدم هزار داغ ندامت بجان خویش نهاد معنا بودر که بیک دانه

ندامت وحسرت داغنی کندی جاننه قویدی دیمکدر یعنی مراد وفا امیدیله

عشوه کیش اولان عاشقک احوالنی بیاندر کسی براه تو ارزدکه باز دیده

کند معنا بودر که ای محبوب سنک یولکه اول کیمسنه کتمکه لایقدر که آیاغنی

کوزدن ایده یعنی کوزدن آیق صاحبی اولوب کوزی اوزرنه یوریه

زیراکه کل بزیر قدم دید وپای بریش نهاد معنا بودر که کیم کلی آیاغی

آکتنده کورب آیاغنی ایرلو قویدی استفهام انکاریدر که قویمدی دیمکدر

یعنی ای محبوب سنک یولکده تپراق بو قدر بلکه طا تقرء عشاقک رخساری

کللریدر که دوشوب پایمال اولمشدر بو تقدیرجه کلی آیاغیله باصمق انصاف

دکلدر اول سببدن سنک یولکه کیدنه کوزدنی آیاق لازمدر دیمکدر دخی

معقولجه بر معنا ویررلرسه نه کوزل شهادتش چو مراد دو کون در نظرست

معنا بودر که شهید اولمق ایکی جهانک مرادی کبی کوزی اوکنده در کسی کم

پای طلب درره تو پیش نهاد معنا بودر که اول بر کیمسنک که پای طلبی سنک

یولکده ایلریه قویدی یعنی ای محبوب هر اول کیمسه که سنک عشقک یولنده قدمنی

ایلریجه قویه شهید اولمق ایشته اول عاشقک کوزی اوکنده ایکی جهانک





مرادیدر بکنظاهردر دیمکدر مراد آرزوی شهادت ایدنه عاشق قدمنی ایلریجه

قوردیمکدر کرشمه دهد امید عمر جاویدم معنا بودر که محبوبک بر کرشمه سی

بکا ابدی اولان عمرک امیدنی ویرر که کهرک بهر سکون نیز او بکیش نهاد

معنا بودر که مرکک وجودی ساکن اولمقدن اوتری اول کرشمه نک

اوقنی قربانه قویدی یعنی مرک دخی ابدی اولان عمره نایل اولایم دیو

اول کرشمه نک اوقنی آلوب کدلجنه قویدی زیراکه مرکه دخی روز جزاده

مرک واردر کمال مبالغه اوزره محبوبک کرشمه سنده اولان حالتی بیاندر

دخی بوندن معقولجه بر معنا ویررلرسه نه کوزل زمغز عرفی از آن خون

خوش نسیم چکد معنا بودر که عرفینک دماغندن آنکچون خون خوش نسیم

دملر که دسته کل غم بر دماغ خویش نهاد معنا بودر که غم کللرینک دسته سنی

کندی دماغی اوزرینه قویدی یعنی مراد دماغندن خون خوش نسیم

دملدغنی بیاندر زندانی شوق تو بکلزار نکنجد معنا بودر که ای محبوب

سنک شوقک زندانه منسوب اولان محبوسی کلزاره صغمز زیراکه جز در

قفس این مرغ کرفتار نکنجد معنا بودر که بو کرفتار اولان مرغ قفسدن غیری

یرده صغمز یعنی زندانی شوق اولان عاشق باغه صغمز دیمکدر زیراکه اول

زندانی شوقده بر ذوقه نایل اولمشدر که آندن غیری مکانه صغمق احتمالی

یوقدر مراد زندانی شوقک احوالنی بیاندر دردشت ریا باده کشان تا

درکعبه معنا بودر که ریا صحراسنده باده نوش ایدنلر تا کعبه قپوسنه وارنجه دک

نابسته میانی که بزنار نکنجد معنا بودر که حق بر بیل بغلمشلردر که زناره دخی

صفی یعنی مراد باده کشلرک کمال ریالرنی بیاندر تصوف [illegible]
معلوم **هر ذره نه شایستهٔ طوف حرم اوست** معنا بودرکه اول محبوبک
حرمنی طواف ایتمکه هر ذره صفت اولنی وجود لایق دکلدر زیراکه **خورشید**
**درین سایهٔ دیوار نگنجد** معنا بودرکه بو حرمک دیوارنک سایه سنده
کونشک دخی صغمز بو تقدیرجه هر ذره بکه لایق اولور اولمز دیمکدر یعنی
مراد رتبهٔ حرم محبوبی بیاندر **فریادکه غمهای تو در سینهٔ تنگم** معنا بودرکم
ای محبوب فریاد اولسونکه سنک غملرک بنم طار اولن سینمده **اندک**
**بنود لایق و بسیار نگنجد** معنا بودرکه آز اولن غم لایق اولمز و چوق
غم صغمز یعنی مراد محبوبک غمنه سینه سی تحمل ایتمدوکنی بیاندر **ای عافیت**
**آموز مشو همدم عرفی** معنا بودرکه ای عافیت آموز اولن کیمسنه عرفیله
صاقنوب همدم اولمه زیراکه **در صحبت او جز دل بیمار نگنجد** معنا بودرکم
اول عرفینک مجلسنده خسته اولن کوکلدن غیریسی صغمز دیمکدر یعنی
مراد احتلکه اوکرشن کیمسنه ایله همدم اولمدوغنی بیاندر **کجاست فتنه**
**که آن شوخ را سوار کند** معنا بودرکم عجبا فتنه و فساد نیرده درکم اول
شوخی بنده ره یعنی بزم شوخ اولن محبوبمز برنیجه زمان ایدیکه فتنه آتنه
سوار اولمغی ترک ایتمش ایدی فاما اینه فتنه نیرده درکه اول شوخی اسب
فساده سوار ایده تاکه **زمانه را کل آشوب در کنار کند** معنا بودرکم
آشوب وغوغا کلکنی زمانه نک کنارنده حاصل ایده زیراکه اول شوخ اسب
فساده سوار اولدوغی وقت کل آشوب زمانه نک کنارنده حاصل اولوب





[illegible] مراد اول شوخی فتنه اسب فساده سوار ایتدوکنه زمانه محظوظ
اولدوغنی بیاندر **گناه کارم و در دل اگر نیست آن عزت** معنا بودرکه بن
عاصی و گناه کارم فاما حیفا اول عزت یوقدرکم **که انفعال بعفوم امید**
**وار کند** معنا بودرکه منفعل اولمق عفو کناهمه بنی امیدوار ایده یعنی
یعنی اول مرتبه کناهم واردرکه اصلا معفو اولمغه امیدوار دکلم مراد
عفودن نومید اولمق دکلدر غرض کثرت کناهنی بیاندر **برای آنکه دلیرش**
**کند بخونریزی** معنا بودرکه بوندن اوترکه خونریزلکه اول محبوبی جرأت
یلندره **زمانه شوخ مرا مایل شکار کند** معنا بودرکه زمانه بنم اول شوخ
اولن محبوبمه شکاره مایل ایده یعنی زمانه اولا اول شوخ اولان محبوبمزی
شکاره مایل ایده تاکه خونریزلکه آشوب دلیر اولدقدن صکره بعده
باشلیوب عشاقک قاننی دوکمکه مراد زمانه اول شوخی شکاره بو مصلحتده
اوتری دلیر ایتدوکنی بیاندر **بنالهٔ نمی ز نم دلت ازان ترسم** معنا بودرکم
ای محبوب ناله و فریاد ایتمکله بن سنک کوکلکی نرم ایدمیورم فاما
خوف ایدرم که **کز نالهٔ دیگری در دل تو کار کند** معنا بودرکم غیرینک
ناله سی سنک کوکلکده کار ایدوب نرم ایده یعنی مراد ناله ایله محبوبک
کوکلنی نرم ایتمدوکنی بیاندر **خوش آنکه پیش تو پرسند حال عرفی داد**
معنا بودرکه کوزل نه دراولکه ای محبوب سنک حضورکده عرفینک
حالنی سؤال ایده لر و عرفی دخی باشلیه بو تقریبله **شکایتی بکنایت ز روزگار**
**کند** معنا بودرکه روزکاردن کنایه اوزره برشکایت ایده یعنی شکایتی

سندن ایدوب روزکاردن کنایه ایده مراد محبوبدن شکوا ایدر آنانکه
غمت مایهٔ افسانه ساختند معنا بودرکه ای محبوب شول کیمسنه لرکه سنک غمکی
سرمایهٔ حکایت دوزمیه لر تحقیقا اول کیمسنه لر باهمدمی محرم وبیگانه ساختند
معنا بودرکه محرم وبیگانه نک همدم ملکیله دوزمیه لر یعنی اگر بیگانه در
واگر آشنادر ای محبوب جمله سی سنک غمکی سرمایهٔ افسانه ایتمشلردر دیمکدر
مراد جملهٔ عالم محبوبک غمندن شکوا ایتدکلرن بیان ایدر افسانه مخوانید که
مستان جهانسوز معنا بودرکه افسانه اوقومکزکه جهانسوز اولن مستانلر
بامصلحت مردم فرزانه ساختند معنا بودرکه صاحب عقل اولن مردمک
مصلحتیله دخی دوزمیه لر یعنی سزلر مستان جهانسوزی اصلاح ایتمک
ایچون بر آلای بیهوده یره افسانه اوقومکزکه بونلر مردم فرزانه نک
مصلحتیله دخی دوزملزلر بیزده قالدیکه سزک افسانه کزله دوزله لر
دیمکدر مراد مستان جهانسوز افسانه قبول ایتمدوکنی بیان ایدر تا حشر سرایم
بهرکوچه در آید معنا بودرکه تا روز حشره وارنجیه دک سرایم اولدوغی
حالده هرکوچیه چقه گلور گر خاک مرا خشت صنمی نه ساختند معنا بودرکه
اگر بنم وجودم خاکنی بعدالمرک بتخانه نک خشتی دوزمیه لر یعنی مراد
صنمخانه یه کمال اشتیاقن بیان ایدر وتصوف معناسی اربابنه معلوم آتش
بدو عالم زده از نار فراقم گر حسن تو بازیچهٔ افسانه ساختند وبعضی
نسخه ده واقع اولمشکه • آتش بدو عالم زده از نار و مراغم • گر حسن تو
بازیچه افسانه ساختند معنا بودرکه ارباب ذکاوت قتنده سن معقول





کوررسه شکوا المراد این میل که بینم از طبع تو عرفی معنا بودرکه ای عرفی
سنک طبیعتکدن بو اشتیاقی و بو میلیکه شرابه گوررم ظلمت که از
خاک تو پیمانه ساختند معنا بودرکه اگر سنک وجودک طپراغندن پیمانه
شراب دوزمیه لر غایتله ظلمدر یعنی مراد شراب عشقه کمال اشتیاقن
بیان ایدر هرکس که روز نیک مرا غمکسار شد معنا بودرکه هرشول کیمسنه که
ایو گونده بکا دوست اولوب غمکسار اولدی حکمت خدا در روزکار
بد دوم روزکار شد معنا بودرکه بد اولن روزکارده روزکارک
ایکنجی اولدی یعنی اولداخی باشلدی روزکار گبی بکا جفا ایتمکه مراد
زمانه دوستلرینک احوالن بیان ایدر ساقی تویی وساده دلی بین که شیخ
شهر معنا بودرکه ای محبوب ساقی باده سن سن وساده دللکی گورکه
شیخ شهر اولن کیمسنه هنوز باور نمیکند که ملک میگسار شد معنا بودرکه
ملک میگسار اولدوغنه ایناینمیور یعنی مراد ملک صفت اولن محبوب
ساقی اولدوغن بیان ایدر منمای رخ که چهره نمید انداز نقاب معنا
بودرکه ای محبوب رخکی گوسترمه که چهرهٔ نقابدن تشخیصه قادر دکلدر
کیم چشمی که مست گریه بی اختیار شد معنا بودرکه اول بر گوزکه اختیارسز
اولن گریه نک مستی اولدی یعنی مراد گریه بی اختیاردن مست اولوب
نقابله چهره فرق ایتمدوکنی بیان ایدر بیذوق در طریق عمل کاهل افتاد
معنا بودرکه بیذوق اولن کیمسنه طریق عملده کاهل اولدوغی حالده
دوشدیده زد تکیه بر عنایت وامیدوار شد معنا بودرکه عنایت حقه

تکیه اوروب امید وار اولدی یعنی مراد کاهل اعمال اولوب لطف حقه امیدوار
اولنلرک احوالن بیان ایدر **بعد از هزار جام فرح نوش دردرا** معنا
بودرکه بیکدانه جام فرحی چکدکدن صکره شرابک دردنی نوش ایله
زیراکه بویله ایتمک **عادت بد رد سوشد و دفع خمار شد** معنا بودرکه
باش آغرسنه عادت اولدی و دفع خماره عادت اولدی یعنی مراد
جام فرح نوش ایدنه مستانک احوالن بیان ایدر **هرچند دست و پا زدم**
**آشفته ترشدم** معنا بودرکه هرنه قدرکه ال آیاق اوروب چبالدم دخی
زیاده آشفته اولدم فاما چونکه قضایه رضا ویروب **ساکن شدم**
**میانه دریا کنار شد** معنا بودرکه ساکن اولدم بو دفعا دریانک
اورتاسی بکا کنار اولدی یعنی مراد قضایه تسلیم اولمغله مشکل اولنی
کاری آسان اولدوغنی بیان ایدر **عرفی بسی ملاف کر بر چرخ تاختیم** معنا
بودرکه ای عرفی چوق لاف وکذاف ایتمه که چرخک اوزرینه چاپمشزدر
**مردی کنون بتازکه بخت سوار شد** معنا بودرکه اگر مرد ایسک شمدی
چاپکه پیاده اولن سوار اولدی یعنی مراد بختی کندیه یار اولدوغنی
بیان ایدر **نزاع کفر و دین در کوچه و بازار می باید** معنا بودرکه کفرله
اسلام نزاع کوچه و بازارده اولمق کرکدر فاما **بخلوت سبحه بر کف در**
**میان زنار می باید** معنا بودرکه خلوتده الده تسبیح و بیلده زنار
کرکدر یعنی مراد هرشیئک بر محلی وار دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم
**حکایتهای هشیاران نسنجد فهم هر مستی** معنا بودرکه عاقلرک حکایتلرنی

هربر

هر برینی فهم و ادراک ایتمکه قادر اولمزلر **ولیکن نکته مستانه را**
**هشیار می باید** معنا بودرکه فاما مستانه نک نکته سنی فهم ایتمکه مرد عاقل
لازمدر زیراکه هرکس بو مستان عشقک کلام و دربارلرینده اولن
رموزاتی فهم و ادراک ایتمکه قادر اولمزلر دیمکدر یعنی مراد نکته
مستانک فهمی دشوار اولدوغنی بیان ایدر **باطل کند رو طرح دو عالم**
**میتوان کردن** معنا بودرکه هر باطلکه ایکی عالمی اول باطلک ایچنه
طرح ایتمک ممکندر **بدست آورده ام اندازه پرکار می باید** معنا بودرکه
بر بویله واسع بساط قلبی اله کتورمشم فاما اندازه پرکار لازمدرکه پرکار
اوزره طرح ایدهیم تاکه زیاده و نقصان اولموی دیمکدر یعنی مراد
قلبنک وسعتنی بیان ایدر و اندازه پرکار صفت اولن مرشد کامله محتاج
اولدوغنی اشعار ایدر **اگر در عشق صد طوفان شود مستغنی از نوحم** معنا
بودرکه اگر عالم عشقده یوز دانه طوفان اولورسه نوحدن مستغنیم فاما
**دگر در عافیت بادی ورند غمخوار می باید** معنا بودرکه اگر راحتلکده
بر روزکار اسجک اولورسه رفیق لازمدر یعنی عالم عشقده یوز دانه
طوفان بلا ظهور ایده جک اولورسه نوح صفت اولن ملاحه احتیاجم یوقدر
زیراکه اول علمده یوطو لا صاحبی اولمشم و دایما طوفان بلاده شناورلک
ایتمکه معتاد ایتمشم آنده نی خوفم یوقدر فاما عافیتدن براد نا روزکار
اسجک اولورسه ایشته اول زمان بکا رفیق لازمدرکه آنی بنم اوزریمدن
دفع ایده زیراکه علم عافیتدن بی جزم جایزکه بر یرنده نقصان ایدوب

وجودمه برضرر لاحق اوله دیمکدر مراد کمال مبالغه اوزره طوفان بلا
معتاد ایدوب عافیتله آشنالغی اولمدوغنی بیان ایدر اگر باد دوست در
گلشن زدی ساغر گواهست کو معنا بودرکه اگر محبوبله گلشنده ساغر
اوردم دیو دعوا ایده جک اولورسن قنغی شاهدک زیرا که نسیم باده
وآرایش دستارمی باید معنا بودرکه باده نک رایحه‌سی لازمدر
و برآلای شکوفه دن دستارک آرایشی لازمدر والا مجرد ساغر اوردم
دیو لاف ایتمکه ایشته بونلر لازمدر یعنی مراد محبوبله ساغر زده لک
دعواسنده اولنه بوش شاهدلر لازم اولدوغنی بیان ایدر محل تنگست
زاهد نکتهٔ مستانه میگویم معنا بودرکه ای زاهد برکار محل تنگدر
سکا نکتهٔ مستانه سویلیم شمار سبحه و مار ابت و زنارمی باید معنا
بودرکه سزلره تسبیح لازمدر و بزلره بت صفت اولن محبوبله زنار
لازمدر یعنی مراد کندویله زاهده لازم اولن اشیایی بیان ایدر
تصوف معناسی اربابنه معلوم محبت آفتاب محشر و مشکل که عرفی را
معنا بودرکه محبت روز قیامتک گونشی اولمشدر و مشکل بوکه عرفیه
بصحرای قیامت سایهٔ دیوارمی باید معنا بودرکه صحرای محشرده
دیوارک گولگه‌سی لازمدر یعنی مراد روز محشرده محبت آفتاب اولدوغی
صورتده عرفیه سایهٔ دیوار لازم اولمق مشکل اولدوغنی بیان ایدر
خوشا کسی که دمی آب با شراب نخورد معنا بودرکه اول برکمسنه خوش
مشربدرکه برنفس صو یا شرابسز ایچمه‌دی یعنی شرابسز صو ایچمدی دیمکدر

مراد

316

...و شرابه کمال اشتیاقنی بیان ایدر دمی که جام شرابی نداشت آب نخورد
معنا بودرکه اول بردم که شرابه منسوب اولن جامی طوتمدی صویی ایچمه‌دی
یعنی شرابه اشتیاقی بو مرتبه ایدیکه شراب بولمدوغی یرده صو دخی نوش
ایتمزدی دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم رود بچشمهٔ حیوان و
تشنه باز آید معنا بودرکه آب حیات چشمه‌سنه گیدر فاما ینه صوسز گلور
کسی که از دم شمشیر عشق آب نخورد معنا بودرکه اول برکمسنه که عشقک قلیجینک
دمندن صو ایچمه‌دی یعنی عشقک شمشیرندن صو ایچن عاشقه آب حیات
نصیب اولور والا آخر آدم اولمز دیمکدر یعنی مراد چشمهٔ حیوان هر کسه
میسر اولمدوغنی بیان ایدر کسی اراده جولان عافیت ننمود معنا بودرکه
عافیتک جولاننک اراده‌سنی برکمسنه گوستره‌مدیکه که زخم تیر بلا پای در
رکاب نخورد معنا بودرکه بلا اوقینک زخمی آنک رکابنده ایمه‌دی
یعنی هرکمسنه که دنیاده عافیتک جولاننی آرزو ایدوب گوستره البته
آنک پاینه بلا اوقی دکمه‌مکه چاره یوق لازم برکون دکر دیمکدر مراد
عافیتدن کمسنه کام آلمدوغنی بیان ایدر ز نقص تشنه دان بفضل خویش
مناز معنا بودرکه صوسزلغک نقصاننده‌ن بیل کندی فضلکله نازلنوب
افتخار ایتمه زیرا که دولت غریب دهد که از جلوهٔ شراب نخورد معنا
بودرکه گوکلسنی آلدرکه شرابک جلوه‌سندن ایمه‌دی یعنی گوکلسنی آلدرکه
گورسن نه مرتبه صاحب فضیلت سنکه شرابک جلوه‌سندن محروم اولوب
اصلا باده‌یه میل ایدوب نوش ایتمدک فاما حقیقت اوزره نظر اولنسه

سنک بو جلوهٔ شرابدن محروم اولوب نوش ایتمدیککه سبب صاحب
فضیلت اولوب تورّع ایتدوککدن دکلدر بلکه تشنه لکده نقصانک
اولدوغندن جلوهٔ بادهٔ عشقدن محروم اولوب نوش ایتمدک والا
اکر تشنه لک و حرارتک کمال اوزره اولیدی البته دفع حرارت
ایچون اول باده دن نوش ایدردک دیمکدر چه روستایی بیمشرب بیت
این عرفی معنا بودرکه ای عرفی بونه بی مشرب اولمش دهقانیلقدر که
که توبه کردمی از دست آفتاب نخورد معنا بودرکه توبه ایتدی و
کونش صفت اولمش محبوبک الندن باده یمه‌دی یعنی مراد توبه
واردیوب آفتاب صفت اولمش محبوبک الندن باده آلوب نوش
ایتمه‌مک دهقانی بی مشرب اولدوغنی بیان ایدر کسی بدیدهٔ ناموس
خوار می آید معنا بودرکه عار و ناموسک کوزنه اول برکیمسنه خور
کلورکه که تلخی سخنش ناکوار می آید معنا بودرکه اول کیمسنه‌نک سوزینک
آجیلغی ناکوار کلور یعنی هر شول کیمسنه نککه جوابی تلخ اولوب هضم
اولمق احتمالی اولمیه ایشته اول جنس آدم بی عار اولوب ناموسک
کوزنه خور کلور واّ سوزی پر حلاوت اولمش کیمسنه جمیع زمانده صاحب
ناموس اولدوغنده شبهه یوقدر دیمکدر مراد تلخی سخن سبب خوریّ
ناموس اولدوغنی بیان ایدر زمانه زاهل دلی نیستش نمیدانم معنا
بودرکه زمانه ده بر اهل دلدن یوقدر بلمزم که که بوی دل زکدامین
دیار می آید معنا بودرکه کوکل رایحه‌سی قنغی دیاردن کلور یعنی بو





[illegible] صاحب دل بولنمیور بلمزم که صاحب قنغی دیارده بولنور
دیمکدر مراد زمانه ده اهل دل آز اولدوغنی بیان ایدر دلی بروشنی آفتاب
خنده زند معنا بودرکه آفتابک روشنلغنه اول بر کوکل خنده اورر که
که بذیادت شبهای تار می آید معنا بودرکه قرنلو کیجه‌لرک زیارتنه
کلور یعنی شب تارده صباحه دک عبادت ایدن کوکله طرف حقدن
شول مرتبه انوار حاصل اولور که کمال ضیاسندن باشلر کونشک
نورنه خنده ایتمکه مراد شب سیاهده عبادت ایتمکه ازدیاد انوار
اولدوغنی بیان ایدر هزار جان کرامی به نیم جو نخرند معنا بودرکه
بیکدانه مکرم اولمش جانی یارم اربه صاتون آلمزلر ده بعالمی که
در و دل بکار می آید معنا بودرکه اول بر عالمده که کوکل اول عالمده
ایشه کلور یعنی کوکل اعتبارده اولدوغی عالم عشقده بیک جانی نیم
جوه صاتون المزلر دیمکدر مراد عالم عشقده اعتبار کوکله اولدوغنی
بیان ایدر کذشت نوبت همخانکی جان عرفی معنا بودرکه ای عرفی جانیله
همخانه اولمق نوبتی کچدی آیروق زغمخانه تهی کن که یار می آید
معنا بودرکه خانهٔ وجودکی غمدن بوش ایت که محبوب کلمه کرک دیمکدر
یعنی مراد خانهٔ وجودده محبوب کلدوکی زمان جان دخی واقف اولمیوب
اغیار اولدوغنی بیان ایدر بجان خسته ندانم که آن بلا چکند معنا
بودرکه اول خستهٔ عشق اولمش جانه بلمزم که اول بلانه ایتمه کرک یعنی
مراد جانی درد عشقدن مریض اولوب عملدن قالدوغنی بیان ایدر

عنان بدشمن دل داده ایم تاچکند معنا بودرکه عنان اختیارمزی
کوکل دشمننک الله ویردک تاکوره لم که نه ایته کرک یعنی مراد عنان
اختیارنی دشمنه ویردوکنی بیا نذر بدوستان نظری نیست مهر دشمن را
معنا بودرکه اول محبته دشمن اولن محبوبک دوستلره بر نظری یوقدر
زیراکه کسی که دشمن مهرست دوست را چکند معنا بودرکه بر کیمسنه که
محبتک دشمنی اوله دوسته نه ایته کرکدر یعنی مراد محبوبک مهر دشمن
اولدوغنی بیانذر شکست بر سرم آنشوخ ساغرای زناد معنا بودرکه
ای زاهدلر اول شوخ اولن محبوب بنم باشم اوزره ساغری اوروب
شکست ایلدی بو تقدیرجه برند میکده این کرد باشما چکند معنا
بودرکه رند میخانه اولانه که بونی جایز اولنجه عجبا اول شوخ ای
زاهدسزلره نه ایته کرکدر دیمکدر یعنی مراد محبوبک تندخوی اولدوغنی
بیانذر تصوف معناسی اربابنه معلوم تبسم توکه ناسور راکند مرهم
معنا بودرکه سنک تبسمک که زخم ناسوره مرهم ایتمکه قادر اولنجه بو تقدیرجه
بسینه تیغ زندنیش غمزه تا چکند معنا بودرکه سینه یه نشتر اوروب غمزه
قلیجی نانه ایته کرکدر یعنی مراد محبوبک تبسمنده اولن حالتی بیانذر
و تیغ غمزه دن خوفی اولمدوغنی اشعار دور بهزار کونه مراد محال
میطلبی معنا بودرکه بیک دورلی حصولی محال اولن مراد طلب ایدرسن
بو تقدیرجه توخود بکوکه اجابت بدین دعا چکند معنا بودرکه سن
کندک سویله که بو جنس محال اولن مرادک حصولنک دعاسنه اجابت نه

ایته کرک



ایته کرک یعنی مراد حصولی محال اولن آرزولرن بیانذر مجو سعادت
طالع دمی که فرصت رفت معنا بودرکه طالعک سعادتن استمه اول وقتکه
فرصت الدن کیتدی زیراکه چوسر بریده شود سایه هما چکند معنا بودرکه
چونکه باش کسلمش اوله آیروق همانک سایه سی نه ایته کرک یعنی مراد
فرصت کیتدکدن صکره طالعک فایده سی اولمدوغنی بیانذر مکو
وفا نکند یار بامنش عرفی معنا بودرکه ای عرفی دیمه که محبوب بنمله وفا
ایتمز بمیشود بوفا آشنا وفا چکند معنا بودرکه اول محبوب وفایله دخی
آشنا اولمز وفانه ایته کرک یعنی مراد کمال مبالغه اوزره محبوبک بیوفا
اولدوغنی بیانذر عاشقان کر بدل از دوست غباری دارند معنا
بودرکه عاشقلر اگر دوستدن کوکلده بر غبار طوتجق اولورسه بو دفعه
کریه کردشان وشب تاری دارند معنا بودرکه توزنشانلق اغلمغی دوترلر
و قرنلو کیجه دوترلر یعنی مراد عشق محبوبدن پریشان دل اولوب خاطرلری
مغبر اولنجه کریه لری و کیجه لری بو حاله کیردکنی بیانذر آب حیوان برای خضر
که ارباب نیاز معنا بودرکه ای خضر سن آب حیاتی ایلت که ارباب
نیاز اولن عشق چشم امید بفتراک سواری دارند معنا بودرکه امید
کوزلرنی بر آتلنک ترکسنه دوترلر یعنی ای خضر ارباب نیاز آب حیاتی
نوش ایدوب مابد حیاتده قالمغی استمزلر زیراکه بونلرک مرادی بر آب
تازه سوار اولن محبوبک شکاری اولوب فتراکنده بند اولمقدر
دیمکدر مراد ارباب نیاز آب حیاتی قبول ایتمیوب محبوبک فتراکنده

مقتول اولوب بند اولمغی تمنا ایتدکلرنی بیان ایدر **راه ارباب محبت**
**بفنا نزدیکست** معنا بودر که ارباب محبتک یولی عالم فنایه یقیندر
زیرا که **سوزنی درکف و در پا دو سه خاری** معنا بودر که الده بر ایکنه
وایاغده ایکی اوچ تکنی دوترلر یعنی آنجق مانعلری بودر بومانی تکنی
پایلرندن اخراج ایتدکلری کبی عالم فنایه قدم قورلر دیمکدر مراد
ارباب محبتک دنیایه تعلقی چوقلق اولمیوب عالم فنایه یقین اولدقلرنی
بیان ایدر **جان حقیرست مبر نام نثار ای محرم** معنا بودر که جانی بر حقیر نسنه در
نثار ایتمک ایچون صاقنوب نامنی ذکر ایتمه ای محرم اولان کمسنه نهایت
**تو همین کوی که احباب نثاری دارند** معنا بودر که ای محرم سن
آنجق محبوبه بویله دیکه عشق قکسکاب نثاری وار در فاما نه اولدوغنی
بلمزم یعنی مراد محبوبه جانلرنی نثار ایدوب بو جانک نثارنک حقیر
اولدوغنی بیان ایدر **چه بطاعت طلبی برهمنا زاهد** معنا بودر که
ای زاهد خشک برهمنلری طاعته نه دعوت ایدرسن **تو ریا ورزکه**
**این طایفه کاری دارند** معنا بودر که ای زاهد سن وار ریا یله
اولان طاعتکه چالش زیرا که بونلر بر باشقه کار دوترلر دیمکدر یعنی
مراد زاهدله برهمنک احوالنی بیان ایدر تصوف معناسی اربابنه معلوم
**بندهٔ خلوتیان دل خاکم کاشان** معنا بودر که خاک ذل اولان خلوتیلرک
بنده سیمکه اول خلوتیلر **بشهیدان غمت قرب جواری دارند** معنا بودر که
سنک دردغمکدن شهید اولان عشقم یقینی قونشلق طوترلر دیمکدر

یعنی مراد

یعنی مراد خلوتیلری مدح ایدر **عرفی از صید که اهل نظر دور مشو** معنا بودر که
ای عرفی اهل نظرک محل شکارکاهندن بعید اولمه زیرا که **که تهی کوشهٔ چشم**
**بشکاری دارند** معنا بودر که کاه بر اولور که اول اهل نظر اولان کمسنه لر
شکاره بر کوشهٔ چشم طوترلر یعنی مراد ارباب نظردن بعید اولمق جایز
اولمدوغنی بیان ایدر تصوف معناسی اربابنه معلوم **کی دلم شاد ز جی**
**ناب و نوایی نی شود** معنا بودر که بنم کوکلم می صافدن و نوای نایدن
قچن محظوظ اولوب شادمان اولور زیرا که **هر که با غم شاد کردد از ینها**
**کی شود** معنا بودر که هر شول کمسنه که غمله شادمان اولمغه معتاد ایتمش
اوله می نابدن صدای نایدن قچن شاد اولور اولمز یعنی مراد غمله زیاده
مألوف اولدوغنی بیان ایدر **هر کرا سیماب غفلت ریخت آسایش بکوش**
معنا بودر که هر شول کیمسه نک که قولاغنه راحتلک غفلت سیمابنی دوکدی
یعنی ذوق دنیایه اول مرتبه مشغول اولدیکه کویا که قولاغنه غفلت جیوه
لری دوکلمش اوله بو تقدیرجه **کی دلش را چشم باز از نغمهٔ یاحی شود**
معنا بودر که اول جنس شخصک کوکلی نغمهٔ یاحیدن قچن آچق اولور
اولمز یعنی مراد کوش هوشی غفلتده اولان شخصک احوالنی بیان ایدر **کر**
**دو رهرو متفق کردند در راه خطر** معنا بودر که اکر ایکی دانه یولجیدن
رفیق خطرناک اولان طریقده متفق اولجق اولورسه بو دفعا آنلری
کورب **کاروانی جمع کردد چون دو منزل طی شود** معنا بودر که بر کاروان
جمع اولور چونکه ایکی منزل قطع اولور یعنی راه خطرده ایکی دانه رفیق

متفق اولوب ایکی منزلی قطع ایتدکدنصکره آیروق کاروان خلقنک
خوفی قالمیوب جمع اولورلر دیمکدر مراد اتفاقلکده اولان حالی بیاندر
جاهل بیهوده کو را مانع از هدیان مشو معنا بودرکه بیهوده سویلین
جاهل نادانه بی معنی کلام سویلمکدن مانع اولمه قوی نه سویلرسه سویلسون
سن همان کوشش کن تا بسر دستان روم وری شود معنا بودرکه قولیق دوت
تا روم اقلیمنک وری اقلیمنک حکایاتنک باشنه اوزرینه اولور یعنی حکایات
ماضیه سویلین قصه خواندکبی نه درسه دیسون دیمکدر مراد جاهل بیهوده
کویک احوالنی بیاندر آنکه جوید سربلندی از مصیبتهای عشق معنا بودرکه
اول کیمسنه که عشقک مصیبتلرندن سربلندلک استر مشت خاکی بر سرش ریزم
که تاج کی شود معنا بودرکه براوج تراغی باشنه اوزرینه دوکه یم که کی دیدکلری
شاهک تاجی اولور دیمکدر یعنی مراد عشقک مصیبت زده سنک باشنه
دوکلن خاک تاج کبی اولدوغنی بیاندر ازنکاه کرم ودستان لب میکون او
معنا بودرکه اول محبوبک پر حرارت اولان بقمسندن ومیکون اولان لبندن
نوش برلب زهر کرده زهر دردل می شود معنا بودرکه شربت دوداقه اورزنده
زهر اولور وزهر کوکلده شراب اولور دیمکدر یعنی مراد محبوبک نکاهنده
ولب میکوننده اولان تأثیری بیاندر زین که خواهد محو شد عرفی ز دستان لب
مبند معنا بودرکه ای عرفی بو دستان سویلمکدن دوداغی بند ایتمه زیراکه بو
دستان سویلمکدن کیم محو وجود ایتمک استر میشود محو این ترنمها ولی تا کی شود
معنا بودرکه بو دستان ترنمتلری محو اولور فاما قچن اولور یعنی ای عرفی

اکرچه



اکرچه سنک بو ابیات واشعارک داستانی دخی لازم محو اولور فاما کیچ
اوشور امدی بو تقدیرجه بو دستان سویلمکدن دوداغکی بغلمه دیمکدر
مراد دنیاده هر نسنه فنا پذیر اولدوغنی بیاندر چه کرمیست که در سر شراب
میوزد معنا بودرکه بو بنده اولان حرارت نه حرارتدرکه باشده
شراب یانر چه آتشست که در دیده خواب میوزد معنا بودرکه بو آتش
نه آتشدرکه کوزده اویقو یانر یعنی مراد مبالغه اوزره وجودنده اولان
آتش عشقی بیاندر کسی که برق محبت در وزند آتش معنا بودرکه اول
بر کیمسنه که برق محبت آنده آتش اوره زتاب سایه او آفتاب میوزد
معنا بودرکه اول برق محبت وجودنه اوران کیمسنه نک سایه سنک حرارتندن
کونش یانر دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره برق محبتک تأثیرنی بیاندر
کنونکه آتش من جمع شد با آتش حسن معنا بودرکه شمدی که بنم آتشمله محبوبک
حسنی آتشی جمع شد بو تقدیرجه مپوش چهره که ناکه نقاب میوزد معنا
بودرکه ای محبوب چهره کی اورتمه که ناکاه نقاب یانر دیمکدر یعنی
مراد کندونك وجودنده اولان آتشی بیاندر مرا چه جرم که آتش فتد
بزهد وصلاح معنا بودرکه بنم نه جرمم واردرکه اکر زهد وصلاحه آتش
دوشجک اولورسه زیراکه این متاع زبرق شباب میوزد معنا بودرکه
بو زهد وصلاح متاعی عالم شبابت برقندن یانر یعنی مراد عالم شبابتنده
زهد وصلاح متاعن حفظ ایتمک دشوار اولدوغنی بیاندر یکیست
آتش وآب حیات در روقتی معنا بودرکه آتشله آب حیات بر در اول بر

وقتده که کرمی جکر تشنه آب میسوزد معنا بودر که تشنه اولانك جکرنك
حرارتی صویی یاندره یعنی مراد مبالغه اوزره حرارت جکر عاشقی بیاندر
خدایا ابشاینده آتش عرفی معنا بودر که الله ایچون اولسون عرفینك
وجودنده اولان آتشی سوندرك زیرا که که توبه کردوز شوق شراب میسوزد
معنا بودر که شرابدن توبه ایلدی وینه شوق شرابدن یانار یعنی مراد
شرابدن توبه ایدوب ینه اشتیاقی اولدوغنی بیاندر معلوم کز ترشح
اشکم چه کم شود معنا بودر که بر کوز یاشنك سزنشندن معلومدر که
نه اکسك اولور آن آتشی که از دل جیحون علم شود معنا بودر که اول
بر آتشکه جیحون صوینك ایچندن علم اولور یعنی بنم وجودمده اولان
آتش اول آتشدر که جیحون ایرمغنك ایچنه قویسالر ینه سونمیوب علم
کبی صو ایچندن شعله اورر بو تقدیرجه معلومدر که بر کوز یاشنك
سزنشی بو جنس آتشدن نه مقدارن اکسك ایدر مراد کمال مبالغه اوزره
درونده اولان آتشك حرارتنی بیاندر کر غم شود هلاك شهیدان
عشق را معنا بودر که اکر غمك وجودکی هلاك اولجق اولورسه بو دفعه
عشقدن شهید اولنلرك در روضه بحث بر سر میراث غم شود معنا بودر که
روضه آولی کتابده بحثلری غمك میراثنك باشی اوزرینه اولور زیرا که
شهیدان عشق غمك وارثی اولدوغنی بیاندر داند غبار دردم و
آسوده خوانده ام معنا بودر که محبوب بنم غبار دردمی بلور وینه بنی
آسوده اوقور یارب مبادکس بوفا متهم شود معنا بودر که ای بار خدا

یکمسنه

کیمسنه وفا یله متهم اولمسون یعنی اکر بن وفادارلغله متهم اولمسم محبوب بنم
غبار دردمی بلوب بنم بنی آسوده حال ظن ایتدوکنه کندوسندن پریشان
خاطر اولوب فراغت ایدردم فاماینه تحملدن غیریه چاره یوقدر زیرا که
بر بنده وفادارلغله متهم سن مراد وفادارلغله متهم اولوب ستم محبوبه
صبر ایتدوکنی بیاندر فرداکه تیغ ناز کشد زیب بهشت معنا بودر که یارن
روز قیامتده که محبوب ناز قلیجی چکه بو دفعا بهشتك زیوری اولزمانی
اکر ایشی مزار شهید ستم شود معنا بودر که ستم محبوبدن شهید اولان عاشقك
مزارنك اکر ایشی اولور دیمکدر یعنی مراد مراتب شهید ستمی بیاندر
باشد سفال میکده آینه مراد معنا بودر که میخانه نك سفالی آینه مراد
اوله بو تقدیرجه بی بهره آنکه در طلب جام جم شود معنا بودر که بی
نصیبدر اول کیمسنه که جام جمك طلبنده اولور یعنی مراد سفال میکده
آینه مراد اولمقده جام جمدن اعلا اولدوغنی بیاندر صد کام در دلم
کذرد چون رسم بدوست معنا بودر که بن محبوبه نیجه واصل اولایم که
کوکلده یوز دانه مراد کیچیور که هر بری مانند آرزو که دو چار کرم
شود معنا بودر که کرمه مقابل اولان آرزو کبی اولور یعنی مراد کوکلده
اولان مراد انك حصولی دشوار اولدوغنه بناً محبوبه واصل اولمدوغنی
بیاندر آیین ز کس زطینت عرفی کمانی نداشت معنا بودر که عرفینك
طینتنده بو نشئه یی اصلا کیمسنه کمان ودتمز دیکه لحن سومنات خزود
مغ حرم شود معنا بودر که سومنات طرفندن ظهور ایده ومغ حرم اولور

یعنی مراد صورت فادن صورت صلاحه رجوع ایدوب هدایت بولدوغنی
بیان ایدر هر زمان در فتنه خوش نامهربانی میشود معنا بودر که محبوب
هر زمان فتنه و فاده بزمله بر خوش نامهربان اولور یعنی دائما
بزمله کین و عداوت اوزره معامله ایدر فاما این همه غوغا برای نیم
جانی میشود معنا بودر که محبوبک بزمله بو جمله غوغاسی یارم جاندن
اوتری اولور دیمکدر یعنی مراد محبوبک کندو یله اولان معامله سی یارم
جاندن اوتری اولدوغنی بیان ایدر عشق باغ دلنشین دارد که مرغ دل
درو معنا بودر که عشق دلنشین اولان باغی طوتر و مرغ دل اول باغده
گر نشیند بر گیاهی آشیانی میشود معنا بودر که اگر بر گیاهک اوزرنده
اوتوراجق اولورسه بر دانه یوه اولور دیمکدر یعنی مراد باغ عشقک
گیاهنک وسعتنی بیان ایدر هر که بنشیند بگرد خوان گردشهای دهر معنا
بودر که هر شول کیمسنه که دهرک گردشنک خوانک اطرافنه اوتوره گر
ستاند یک نواله میزبانی میشود معنا بودر که اگر اول دهرک خواننده
بر نواله آلجق اولورسه بو دفعا کندوسی دخی قوناق الئی اولور دیمکدر
یعنی مراد دهرک گردشنک خواننده نواله آلمق مفت اولدوغنی بیان ایدر
کیمیاگر نسخه دارد که داروی مسیح معنا بودر که کیمیاگر اولان کیمسنه بر نسخه
طوتر که حضرت مسیحک داروسی گر بدست او فتد دردگرانی میشود معنا
بودر که اگر اول کیمیاگرک النه دوشجک اولورسه بر درد گران اولور دیمکدر
یعنی مراد مبالغه اوزره کیمیاگرده اولان نسخه یی بیان ایدر که داروی مسیح مرده

احیا



احیا ایدرکن کیمیاگرک دردنه درمان اولمز بلکه بر درد گران اولور مراد
مرض کیمیایه مبتلا اولنه دوا اولمدوغنی بیان ایدر جان فدای همت عرفی
که چون جولان کند معنا بودر که جان عرفینک همتنک فداسی اولسون
که چونکه جولان ایلیه گر زمین گرد غبارش آسمانی میشود معنا بودر که
اول عرفینک گرد غباری زمیندن بر آسمان اولور یعنی جولانی محلی
آیاغی آلتندن قالقن توز آسمان اولور دیمکدر مراد مبالغه اوزره
جولانندن قالقن غباری بیان ایدر تا بوی نعیم ستم از خوان تو یابند
معنا بودر که ای محبوب تا که ستم نعیمنک رایحه سنی سنک خوانکدن بولورلر
اول زمان جانهای شهیدان همه مهمان تو یابند معنا بودر که جمله شهیدلرک
جانلرنی ای محبوب سنک مهمانک بولورلر دیمکدر یعنی مراد جانهای
شهیدان نعیم ستم اولان مکانده مهمان اولدقلرنی بیان ایدر مهمان تو
جمعی و مراغم که مبادا معنا بودر که ای محبوب سنک مهمانک بر جماعت
و بکا غم اولمیه که شور دل ریشم ز نمکدان تو یابند معنا بودر که بنم یاره لی
اولان کوکلمک شور و غوغاسنی ای محبوب سنک نمکدانکده بولورلر یعنی
مراد کوکلی مجروح اولدوغنی بیان ایدر سازند بمحشر هدف تیر ملامت معنا
بودر که روز محشرده هدف تیر ملامت دوزرلر آن دست که گیرنده
دامان تو یابند معنا بودر که ای محبوب اول الی که سنک اتککی طوتیجی
بولورلر یعنی مراد روز محشرده خوفندن کیمسنه محبوبک دامانینه یاپشمدوغنی
بیان ایدر آبی که بود تشنگی افزای مسیحا معنا بودر که اول بر صو که حضرت

مسیحك صوسزلغی زیاده ایدجی اولور یعنی مسیح اول آب نوش ایتدکچه
دفع حرارت ایتمیوب بلکه تشنه لکی دخی زیاده اولور دیمکدر مراد آب
حیات اوله کرکدر فاما اول جنس صو زهریت کرد در کام شهیدان تو
یابند معنا بودر که بر زهردر که ای محبوب سنك درد عشقکدن شهید
اولنلرك دماغنده بولورلر یعنی مراد مسیح تشنه لك زیاده ایدن صو
شهیدلرك دماغنده زهر پاره سنده اولدوغی بیاندر جان دو جهان را
چو دم حشر بجو بند معنا بودر که روز محشر دمنده که ایکی جهانك مخلوقنك
جاننی طلب ایدوب ایسته یلر اول زمانده یکیك سر نشتر پیکان تو
یابند معنا بودر که بر بر اول ایکی جهان مخلوقنك جانلرنی ای محبوب
سنك اوقك نشترنك باشنده بولورلر دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره
جمیع مخلوق محبوبك پیکاننك مقتولی اولدوغی بیاندر معراج ملائک
بجز این نیست که در عشق معنا بودر که ملائکك معراجی بوندن غیری دکلدر
که عالم عشقده پروانه شمع شبستان تو یابند معنا بودر که ای محبوب
سنك شبستانکده اولن شمعك پروانه لکنی بولورلر یعنی مراد مبالغه
اوزره محبوبك شمعنك پروانه صفت اولن عاشقنك علو مراتبنی بیاندر
باید که رسد جان بلب خضر و مسیحا معنا بودر که کرکدر که حضرت خضرله
حضرت مسیحك جانی دوداقلرنه یتشه تا جرعه از چشمه حیوان تو یابند
معنا بودر که تاکه ای محبوب سنك چشمه حیوانکدن بونلر بر جرعه بولورلر
دیمکدر یعنی مراد محبوبك چشمه حیوانندن بر جرعه صو آلمق آسان اولمدوغی
بیاندر

323

بیاندر ای رفته بمصر از پی فرزند بکنعان معنا بودر که ای اولادندن
اوتری مصره کیدن کیمسه دیار کنعانده جستند که او را زکریبان تو یابند
معنا بودر که اول آرودجه مصره کیتدوکك اولادی بنه دیار کنعانده سنك
یقه کدن بولورلر دیمکدر یعنی مراد هر نه طلب ایدرسك موجود اولدوغی
بیاندر مراد اولن حضرت یعقوبله حضرت یوسفك احوالیدر که اربابنه
معلومدر وکذلك تصوف معناسی دخی اربابنه معلومدر عرفی چه بود
نازو نعیم تو که دایم معنا بودر که ای عرفی عجبا سنك نازو نعیمکده اوله
کرکدر که دایم ماتم زده کان همه مهمان تو یابند معنا بودر که ماتم
زده اولن عاشقی جمله دن سنك مهمانك بولورلر دیمکدر یعنی مراد دایما اهل
ماتم زده لر اولدوغی بیاندر چون عشق بت ز کعبه بدیرم حواله کرد
معنا بودر که چونکه بت صفت اولن محبوبك عشقی کعبه دن بتی دیره
حواله ایتدی بودر فا تسبیح شکر کوشد و ناقوس ناله کرد معنا بودر که
کعبه ده اولن تسبیح شکر کو اولمغه باشلدیکه الحمد لله بونك الندن خلاص
اولوب راحت اولدق و ناقوس دیر ناله و فریاد ایتدیکه آه بو نه
کلدی بزم دیره یعنی مراد کعبه دن دیره حواله اولندوغی بیاندر تصوف
معناسی اربابنه معلوم آب حیات چون طلبد کس که بخت ما معنا
بودر که آب حیاتی کیم طلب ایدر که بزم بختمز این زهر هم بجون جکر
در پیاله کرد معنا بودر که بو آب حیات زهرنی دخی جکر قانیله پیاله ده
ایتدی یعنی مراد بختندن شکوا ایدرکه آب حیاتی زهر دیو خون جکرله

پیاله ایچنه قویدوغن بیاندر مجموعه ساز عشق الم نامه مرا معنا بودرکه بنم
عشقم الم نامه سنی مجموعه دوزکه حتی ناخوانده بردو خاتمه صد رساله کرد
معنا بودرکه ایکی خاتمنك اوزرینه اوقمدن یوز دانه رساله ایتدی
یعنی مراد الم نامه سنك زیاده مطوّل اولدوغن بیاندرکه برایکی
خاتمه سی تمام اوقمدن یوز دانه رساله قدر سوز ظهور ایتدی دیمکدر
بر آستان دیر نهادیم روی کرم معنا بودرکه دیرك اشکنه حرارتلی
یوز قویدق بزم بو حرارتله آستانه دیره چهره قویدیغمزی کوریجه
هر ذره صد معامله با رنك لاله کرد معنا بودرکه لاله نك رنکنه هر بر
ذره یوز دانه معامله ایتدی یعنی بزم کرم اولن یوزمزدن ظهور
ایدن هر بر ذرهٔ آتش لالهٔ حمرانك رنکیله یوز دانه معامله ایتدی
دیمکدر مراد آستان دیرده اولن خواصی بیاندرکه ذره لاله ایله
معامله ایتمکه استعداد کسب ایتدوکن بیاندر تیغی که تافت روز جکر
کوشهٔ خلیل معنا بودرکه اول بر تیغکه جکر کوشهٔ خلیل اولن حضرت اسماعیلدن
یوز دوندروب قطع حلقوم ایتمدی امروز عشق بر سر عرفی حواله کرد معنا
بودرکه اول قلیجی عشق بکون عرفینك باشی اوستنه حواله ایتدی یعنی مراد
تیغ محبتله عشق کندوسن قتل ایده جکن بیاندر خم بجوش آمد بکو چون توبه اکنون
نشکند معنا بودرکه شراب کوپی قاینیوب جوش و خروشه کلدی سویله کوره م
امدی توبه نجه سی شکست اولمز خصوصا که توبه کز بی شرابی کرده ام چون نشکند
معنا بودرکه اول بر توبه که شرابسزلقدن ایتمش اولم نجه سی شکست اولمز یعنی مراد

خم



خم باده نك غلیانی وقتنده زهد و ورع و توبه ممکن اولمدوغن بیاندر و
تصوّف معناسی اربابنه معلوم در چمن هر کز نکرد آن سرو قامت جلوهٔ معنا
بودرکه اول سرو قامت اولن محبوب آصلا چمنده بر جلوه ایتمدیکه کز خجالت
باغبان صد نخل موزون نشکند معنا بودرکه خجالتدن باغبان یوز دانه
موزون نخلی شکست ایتمز یعنی مراد محبوبك قد قیامت خیزینك جلوه سنده
اولن حالتی بیاندرکه باغبان هر جلوهٔ قد محبوبی کورنجه خجالتدن کندو
باغچه سنده اولن نخل موزونلری شکست ایدردیمکدر بر دهانش زن اکر آرد
نام همت بر زبان معنا بودرکه اکر همتك نامنی لسانی اوزرینه کتوررسه آغزنه
اور هر شول تشنهٔ کو جام جم بر فرق جیحون نشکند معنا بودرکه بر صوسز
عاشق که جمك جامنی جیحون ایرماغنك فرقی اوزرنه شکست ایتمز یعنی هر
شول عاشق تشنه لب که النه جام جم کیردوکی زمان دفع تشنه لك ایتمیوب جیحون
ایرماغنه اوروب جام جمی شکست ایتمیوب بنه بن صاحب همتم دیو دعوا ایدرسه
اول زمان اول جنس عاشقك آغزنه بوسوزی دیدوکندن اوتری اور دیمکدر
مراد عاشق صاحب همت دفع تشنه لك ایتمیوب جام جمی فرق جیحونه اوروب
شکست ایتدوکن بیاندر کر رسد جامی بعشاق از شراب روی دوست معنا بودرکه
اکر محبوبك جمالی باده سندن عشاقه بر جام یتشجك اولورسه اول زمان
بوی لیلی کر برآید رنك مجنون نشکند معنا بودرکه لیلانك رایحه سی دخی اکر
کلجك اولورسه ینه مجنونك رنکی شکست اولمز یعنی عادت بو ایدیکه هر نه وقتکه
لیلانك رایحه سی مجنونك دماغنه کیرسه اول وقت مجنونك رنکی شکست اولوب

متغیر الحال اولوردی فاما بادۀ جمال محبوبدن عشاق طایفه‌سنه بر جام
بیشوب نوش ایتدکلری وقت بر مرتبه بیهوش اولورلرکه اکر وقتیله بوی
لیلا یله رنک مجنونی شکست اولمدن قالوردی دیمکدر مراد مبالغه
اوزره بادۀ جمالده اولان حالتی بیاندر در بیابان شوق عرفی وقت آن
خوش کز حد معنا بودرکه صحرالرده عرفینک اشعاری اول کیمسه‌نک وقتی
خوش اولسونکه حددن لفظ را مبهم نه بیچد شان مضمون شکند معنا
بودرکه اول شرک لفظنی بر برنه صارمیه و مضموننک شاننی شکست ایتمیه
یعنی مرادی دعادر اول کمسنه‌لره که بیابانلرده کندونک اشعارنی اوقدغی
زمان حد ایتمیوب لفظنی و مضموننی درست اوقیه زیراکه بعض ارباب
حد کمال حددن بعض ارباب معارفک کلام دربارلرن بوزرلر
بو خوفدن اوتری اشعارنی بو زمینه دعا ایدر دوست را محترز از صحبت
ما نتوان کرد معنا بودرکه محبوبی بزم مجلسمزدن احتراز اوزره ایتمک
ممکن دکلدر زیراکه ترک ما کر بتوان ترک وفا نتوان کرد معنا بودرکه
محبوب اکر بزی ترک ایتمکه قادر ایسه دخی وفای ترک ایتمک ممکن دکلدر
یعنی مراد محبوب کندویله حسن معامله اوزره اولدوغنی بیاندر دامن عهد
وفایی که کرفتند بدست معنا بودرکه طائفۀ عشاق بر عهد و وفانک اتکنی
طوتمشلردر اللریله که فی المثل کردم مار است رها نتوان کرد معنا بودرکه
فی المثل اکر دم مار ایسه ده اللرندن ترک ایتمک ممکن دکلدر یعنی مراد مبالغه
اوزره دامن وفایی محکم طوتدقلرن بیاندر قدم صدق برد پا بسرا پردۀ

قرب



قرب معنا بودرکه محبوبک نفرتی سراپرده‌سنه ایزی آنجق صداقت قدمی ایلتور
والا ره نبتند ویر درین پرده سرا نتوان کرد معنا بودرکه تذویرلر بو
سراپرده یه یول ایلتمک ممکن دکلدر یعنی مراد سراپردۀ تقربه صداقتله
وارن کیمسه یول ایلتدوکنی بیاندر بسکه هرکاه بهشتی صفتی می آید معنا بودرکه
بسکه هر وقت بر بهشتی صفت اولان محبوب کلور بو تقدیرجه در ره دیر مغان
رو بقفا نتوان کرد معنا بودرکه دیر مغانک یولنده یوزی قفایه ایتمک
ممکن دکلدر یعنی مأیوس اولوب یوز دوندرمک یوقدر دیمکدر مراد دیر
مغانک یولنده اولان خاصه بیاندر با چنین مهر که معشوق بما میورزد
معنا بودرکه بو بخلین محبتله محبوب بزمله معامله ایدر بو تقدیرجه دعوی
دوستی از جانب ما نتوان کرد معنا بودرکه دوستلق دعواسنی بزم طرفمزدن
ایتمک ممکن دکلدر یعنی مراد محبت محبوب طرفندن اولدوغنی بیاندر کین
ز دشمن بکش امروز که با رحمت دوست معنا بودرکه دشمندن حیفی بکون
چک که دوستک مرحمتیله تکیه بر کشش روز جزا نتوان کرد معنا بودرکه
روز جزانک کشمکشنه طیانمق ممکن دکلدر زیراکه احتماللدر اول زمان
غیری احوال ظهور ایده همان دشمندن حیفی بکون آل دیمکدر یعنی مراد
فرصت دوشدوکی زمان دشمنه امان ویرمک جایز اولمدوغنی بیاندر
درد عرفی بدعا محو نتوان کرد ولی معنا بودرکه عرفینک دردنی دعا ایله
محو ایتمک ممکندر فاما دلش آلودۀ امید شفا نتوان کرد معنا بودرکه
اول عرفینک کوکلنی شفا امیدیله آلوده ایتمک ممکن دکلدر یعنی مراد کوکلی

شفا ایتدیله آلوده اولمدوغنی بیان ایدر هم نوای بلبل و هم صوت زاغم
میکزد معنا بودرکه بنی هم نوای بلبل و هم صوت زاغ ایکیسی دخی آزرده
ایدوب دیشلر خار چشمم میخراشد کل دماغم میکزد معنا بودرکه تکن کوزمی
خراشیده ایدر و کل دماغمی دیشلر یعنی مراد مبالغه اوزره آزرده
خاطر اولوب بدطالع اولدوغنی بیان ایدر من نکویم نشاه پروانه با من
هست لیک معنا بودرکه بن دیمزم که بنده نشاه پروانه واردر فاما
این قدر دانم که تأثیر ایاغم میکزد معنا بودرکه بو قدر بلورم که
پیمانه نک تأثیری بنی دیشلر یعنی مراد کندوکندودن بیخبر اولدوغنی
بیان ایدر تأثیر ایاغم میکزد دن تأثیر چراغم اولسه معنا دخی واضح اولور
منکه دل در انت درکوی توکم کردم چرا معنا بودرکه ای محبوب بن که
کوکلمی سنک کویکده بلدوکم حالده یتردم بو تقدیرجه نیچون محرمی هردم
بتقریب سراغم میکزد معنا بودرکه هردم سؤال تقریبیله بر محرم راز
اولن کیمسنه بنی دیشلر یعنی مراد کوی محبوبده بلدکم حالده کوکلنی یتردکنی
بیان ایدر باوجود آنکه میدانم که دردم بیدواست معنا بودرکه بونک
برلکه دردم دواسز اولدوغنی بلورم فاما دمبدم اندیشهٔ باطل
دماغم میکزد معنا بودرکه دمبدم صحت امیدیله اندیشهٔ باطل دماغمی
دیشلر یعنی مراد دردی بیدوا اولدوغنی بیان ایدر دوستی دارم که در
زندان محنت بردلم معنا بودرکه بر دوست طوتارم که محنت زندانندهٔ بنم
کوکلم اوزرنه مینهد مرهم ولی درصحن باغم میکزد معنا بودرکه مرهم





قور فاما بو دفعه صحن باغنده بنی آزرده ایدوب دیشلر یعنی مراد دوستنک
کندویله ایتدوکی معاملهٔ بیان ایدر بوغزلک مقطعی بولنمدغنه بیانی اولنمدی
نسیم صبح چو برک سمن فرو ریزد معنا بودرکه نسیم صبح چونکه برک سمنی آشاغه
دوکر بو دفعه جکر ز نالهٔ مرغ چمن فرو ریزد معنا بودرکه عشقک جکرنی مرغ
چمنک ناله و فریادندن آشاغه دوکر دیمکدر یعنی مراد برک سمنک دوکلدکی
مرغ چمن پرسوز شعله ناله ایدرکه اول نالهنک تأثیرندن سامعک جکری
توکلدکنی بیان ایدر اجل بعیدکه ناز او شود پامال معنا بودرکه اول محبوبک
نازنک شکارکاهنده اجلک وجودی پایمال اولور و بوندن ماعدا ازینکه
بر سر هم جان و تن فرو ریزد معنا بودرکه چوق که اول پایمال اولنن اجل
باشی اوزرینه دخی جانیله تنی آشاغه توکر یعنی مراد کمال مبالغه اوزره
محبوبک نازنده اولن حالتی بیان ایدرکه اجل دخی نازک شکاری اولمق امیدیله
صیدکاه نازه کلدی فاما اصلا محبوب میل ایدوب شکار ایتمکه لایق کورمدوکندن واردی پایمال اولدی تکرار ینه باشی اوزرینه بر آلای جان
و تن توکوب دیرلمک استرکه بولاکه نازمحبوب کندوی شکار ایده حاصل
کلام اجل محبوبک نازنک شکاری اولمق سوداسنده اولدوغنی بیان ایدر
نهفته بر لب شیرین اگر زنی انگشت معنا بودرکه شیرینک دوداغی اوزرینه
اگر پارمغکی کیزلیجه قویجق اولورسن فسانهای غم کوهکن فرو ریزد معنا
بودرکه فرهادک غمنک حکایاتلرنی آشاغه توکر دیمکدر یعنی مراد معشوقک
ضمیرنده عاشقک احوالی مستور اولدوغنی بیان ایدر فلک نظر بکه دارد کم از خویش

غمزهٔ او معنا بودر که عجبا فلک یئه قنغی عاشقه نظر طوترکه اول محبوبک
نیش غمزه سی هزار ناوک جادو فکن فرو ریزد معنا بودر که بیکدانه ساحر
یقچی اوقی آشاغه توکر یعنی مراد محبوب جادو فکنی اولنی اوقیلکه
عاشقی زخمدار ایده کویا که فلک اول عاشقی مجروحه نظر ایتمش کبی اولدیغنی
بیان ایدر اگر شکسته دلم آستین بر افشاند معنا بودر که اگر بنم شکسته اولنی کوکلم
ینکنی یوقارو صاچیق اولورسه جهان جهان غمش از نهر شکن فرو ریزد معنا
بودر که جهان جهان غمی اول ینکک شکننده‌نی آشاغه توکر دیمکدر یعنی مراد
مبالغه اوزره غمنک چوقلغنی بیان ایدر شکافت گریه دلم را رها مکن ای حیرت
معنا بودر که آغلمق بنم کوکلمی یاردی ای حیرت قو یکه که خونابه خوشه
زمژکان من فرو ریزد معنا بودر که اول آغلمق بنم مژکانمدن صالقم
صالقم توکر یعنی مراد گریه دن کوکلی شکافته اولوب حیرتدن استمداد
طلب ایدوب مژکاننددن خوشه خوشه آغلیجغنی بیان ایدر که لاف حوصله زد
کو بیار می که بیم معنا بودر که حوصلم واسعدر دیو عجبا کیم لاف اوردی
سویله شراب کتور سنکه بنم دوداغم حدیث عرفی خونین کفن فرو ریزد
معنا بودر که خونین کفن اولنی عرفینک کلامی کبی حدیث توکر باده کتورکه
که سرمست اولوب بو جنس حدیث سویلمکدن فارغ اولایم دیمکدر یعنی مراد
خونین کفن اولدیغنی بیان ایدر آنکه چو من از غم پریشانی نشیند معنا
بودر که اول کیمسنه که درد عشقدن بنم کبی پریشان خاطر اولدیغی حالده
اوتورمیه برمسند توفیق شهیدان نشیند معنا بودر که شهیدلرک توفیقینک

مسندی

مسندی اوزرینه اوتورمز یعنی مراد مسند توفیق شهیدانه اوتورمغه سبب
درد عشقدن پریشانی اولدیغنی بیان ایدر ای خضر شکستی سبوی بر سر چو
معنا بودر که ای خضر سبوکه برشکست تشبیه قالمق زیرا که کین تشنگی از چشمهٔ
حیوان نشیند معنا بودر که بو صوسزلق چشمهٔ حیواندن اوتورمز
یعنی ای وادی عشقک خضری بابه سنده اولنی عاشق تشنه لب وجودک
سبوسنه برشکست واقع اولمدن چشمهٔ آب حیاتدن قالمق زیرا که حرارت
عشقدن حاصل اولنی بو تشنه لکی آب حیات نوش ایتمکله دفع ایتمک
ممکن دکلدر دیمکدر مراد تشنه لک چشمهٔ حیوان ایله دفع اولمدیغنی بیان ایدر
ای نوح مرنجان نفس چشم کشایت معنا بودر که ای دریای عشقده حضرت
نوح بابه سنده اولنی عاشق چشم کش اولنی نفسکی رنجیده ایتمه زیرا که کمین
آتش عشقت بطوفان نشیند معنا بودر که بو آتش آتش عشقدر طوفانیله
اوتورمز یعنی مراد آتش عشق آب طوفانیله منطفی اولمدیغنی بیان ایدر گرچاشنی
شربت درد تو نباشد معنا بودر که ای محبوب اگر سنک دردک شربتنک
لذتی اولمسیدی هرگز مگس دل بلب جان نشیند معنا بودر که کوکل مکسی
جانک دوداغنه اصلا اوتورمز یعنی مراد لذت شربت درد محبوبده
اولنی حالتی بیان ایدر عرفی برو از غمکدهٔ ما که کس اینجا معنا بودر که ای عرفی
برو بزم غمخانه مزدن کیمسنه بو غمخانه ده بی زخم دل و چاک گریبان نشیند
معنا بودر که زخم دلسز و چاک گریبانسز اوتورمز یعنی مراد غمخانه منک احوالنی
بیان ایدر کسی می طربم در ایاغ میریزد معنا بودر که بنم طرب و ذوقم باده سنی

اول کیمسنه پیمانه‌سنه توکرکه که زخم بگلوی فراغ میریزد معنا بودرکه غم زهرینی
فارغ البال اولنلر بوغازنه توکر یعنی مراد کندونک نوش ایتدوکی
باده‌نک شرطنی بیان ایدر کسی عنان دلم میکشد بکوی مراد معنا بودرکه
کوی مراده بنم کوکلم عنانی اول برکیمسنه چکرکه که خار فتنه براه سراغ
میریزد معنا بودرکه فتنه و خارنی سؤال یولنه توکرکه آیروق کیمسنه
خوف خاردن قلوب برزی اول کوی مراده سؤال ایتمسون دیمکدر یعنی
مراد عنان دلنی هرکس کوی مراده چکمکه قادر اولمدوغنی بیان ایدر کسی ز
نعمت مقصود پرورش بیند معنا بودرکه نعمت مراد و مقصوددن اول
برکیمسنه پرورش کورر که که استخوان هماپیش زاغ میریزد معنا بودرکه
هما قوشنک کموککنی زاغک اوکنه توکر یعنی مراد نعمت مقصوددن هرکسی
پرورش کورمدوکنی بیان ایدر کدای نور بود آفتاب در بزمی معنا بودرکه
کونش نورک کداسی اولور اول برمجلسده که که عشق خون جکر در چراغ میریزد
معنا بودرکه عشق جکر قاننی اول برمده یاغ یرینه چراغه توکر یعنی مراد
مبالغه اوزره خون جکرده اولنی روشنالغی بیان ایدر دم مسیح بود در مزاج
زنده دلان معنا بودرکه کوکلی زنده اولنلرک مزاجنده حضرت مسیحک
نفسی کبی پرخواص اولور حدیث عشق که خون فراغ میریزد معنا بودرکه
عشقک کلامیکه فراغت قاننی توکر یعنی عشقک کلامیکه زنده دللرک مزاجنه
فراغت قاننی توکه اول زمانده اول قان دم مسیح کبی پرخواص اولور
دیمکدر مراد زنده دللرک مزاجنده کلام عشقک تأثیرنی بیان ایدر زکات



مایهٔ زری منت آنکه فلک معنا بودرکه بنم رزقمک سرمایه‌سنک زکاتیدر
اول سنه که فلک بجیب حلهٔ طاوس باغ میریزد معنا بودرکه طاوس باغنک
حله‌سنک یاقه‌سنه توکر یعنی مراد حلهٔ طاوسک مزین اولدوغنه سبب کندونک
مایهٔ زکاتی اولدوغنی بیان ایدر ضمیر روشن ما بین که ظلمت عرفی معنا بودرکه
بزم درونمزک کمال روشنالغنی کورکه عرفینک ظلمتی بدامنش گهر شبچراغ
میریزد معنا بودرکه اول عرفینک اتکنه کوهر شبچراغ توکر یعنی مراد مبالغه
اوزره ضمیرنک روشنالغنی بیان ایدر غم تو هست بعیش جهان که پردازد
معنا بودرکه ای محبوب مادامکه سنک غمک وار دنیانک عیشنه کیم دوزیلور
یعنی کیم راغب اولور اولمز دیمکدر هوای تیغ تو در سر بجان که پردازد
معنا بودرکه ای محبوب مادامکه سنک قلیجک هواسی باشده درجانه کیم
راغب اولور اولمز یعنی مراد غم محبوبله هوای تیغ محبوب وار ایکن عیش
جهانه کیمسنه راغب اولمدوغنی بیان ایدر چنین که غمزه بیک زخم میکشد
همه را معنا بودرکه ای محبوب سنک غمزه‌کله بر زخمله بویله‌ین جمله عشاقی
قتل ایده بو تقدیرجه بکاوکا دل خونچکان که پردازد معنا بودرکه
قان دامله‌جی اولن کوکلک قازمسنه کیم دوزیلور دوزلمز دیمکدر یعنی
مراد غمزهٔ محبوب بر زخمله جمله عشاقی قتل ایتدوکنی بیان ایدر اگر آب تو نه در
دل نمک فشان آید معنا بودرکه ای محبوب اگر سنک دوداغک عشاقک
کوکلنه دوز صاچیجی کلمه یعنی زخم دل عشاقده نمک فشانی اولمه بتازه
کردن داغ نهان که پردازد معنا بودرکه کیزلی اولنی داغ دروننی تازه

ایتمکه کیمسه راغب اولوردی اولمزدی دیمکدر یعنی مراد لب محبوب زخم دل
عاشقه نمک فشان اولدوغنی بیان ایدر **کرشمه کشت جهانی چنانکه دل میخواست**
معنا بودر که کرشمهٔ محبوب بر جهانی هلاک ایلدی انجلین که کوکل استردی
یعنی کوکلک مرادی اوزره جهانی کرشمهٔ محبوب هلاک ایلدی بو تقدیرجه
**بگو بسوختن کشتکان که پردازد** معنا بودر که اول کشته لری یاندرمغه
کیمسه راغب اولور زیرا که صاغ کیمسنه دنیاده قالمدی دیمکدر یعنی مراد
مبالغه اوزره کرشمهٔ محبوب جهانی هلاک ایتدوکنی بیان ایدر **جان جهان**
**بر هشن نیم بسمل افتاده اند** معنا بودر که محبوبک یولنه جهان جهان
نیم بسمل اولمش عشاق دوشمشلردر بو تقدیرجه **بچاره سازئ این نیم جانان**
**که پردازد** معنا بودر که بو یارم جانلرک چاره سازلغنه کیمسه رغبت ایدر
ایتمز دیمکدر یعنی مراد محبوبک یولنده نیم کشته اولمش عاشقلر چوق اولدوغنی
بیان ایدر **اگر نه محرم دردی طلب کند عرفی** معنا بودر که اگر عرفی بر
درد محرمی اولمش کیمسنه طلب ایتمه **بجست وجوی من بی نشان که پردازد**
معنا بودر که بن بی نشانک جست وجوینه کیمسه راغب اولوردی اولمزدی
دیمکدر یعنی مراد محرم درد طلب ایتدوکنی بیان ایدر **دم مردن ز شوق**
**آنکه یار دلنواز آید** معنا بودر که اولمک دمنده آنک شوقندنکه دلنواز
اولمش محبوب کلور دیو **رود صد بار جانم با نفس بیرون و باز**
**آید** معنا بودر که جانم نفسله یوز کره طشره چقار و ینه کیرو به کلور دیمکدر
یعنی مراد مبالغه اوزره اولمک وقتنده محبوبک قدومنه منتظر اولدوغنی

بیاندر



بیان ایدر **نامهٔ عجزی که بنویسم بلطف او** معنا بودر که هر بر عجزه
منسوب اولمش نامه که نه انچه یازم اول محبوبک لطفیله **روان ناکشته محرم**
**صد جواب از پیش باز آید** معنا بودر که هنوز کندویه محرم روانه
اولمدن حضورندن یوز دانه جواب کلور دیمکدر یعنی مراد محبوبه
ارسال ایتدوکی نامه واصل اولمدن یوز جواب کلدوکنی بیان ایدر
**ملائک را بداغ رشک مرغان هوا سوزد** معنا بودر که هواده اولمش
مرغلرک حسدنک داغیله ملائکه یاندرر اول وقتکه **سوی دشت هر که باصدای**
**طبل باز آید** معنا بودر که صحرا طرفنه دوغری هر وقتکه طبل باز صدا ایله
کلور یعنی مراد محبوبک شاننی بیان ایدر که ملائکه دخی مرغان هوا کبی بونک
شکاری اولمق سوداسنده اولدوغنی بیان ایدر **دل معشوق را شوقیست**
**باهمراهی عاشق** معنا بودر که عاشقله همراه اولوب کشت کذار ایتمکده
معشوقک کوکلنده بر شوق واردر که **که گر محمود در کوی بیا ایاز آید** معنا
بودر که اگر سلطان محموده کل دیجک اولورسن اول ایاز خاص کلور
یعنی مراد دل معشوق عاشقله همراه اولمغه راغب اولدوغنی بیان ایدر
**گذشت و عالمی از تیغ نازش نیم بسمل شد** معنا بودر که محبوب کیچدی
و اول محبوبک نازی قلیجندن بر عالمک مخلوقی نیم کشته اولدی بو
تقدیرجه **دل سنگین دهش یا رب که هم زین راه باز آید** معنا بودر که
یاربی سن اول محبوبه دل سنکین ویرکه ینه بو کیچدوکی یولدن کلور یعنی
کلوب تغافل ایتمسون دل سنکین ویرکه نیم کشته اولمش مخلوقی عذاب ایده

قویمیوب تمام قتل ایتسون دیمکدر مراد مبالغه اوزره محبوبک تیغ نازندن
اولن حالتی بیاندرکه یوله بیچکله بر عالمی قتل ایلدی نه عرض حاجت از مانع
نکرددهمت عشقم معنا بودرکه همت عشق اکر عرض حاجت ایتمکدن بکا مانع
اولمیدی نیازم را نوید صد قبول از بی نیاز آید معنا بودرکه نیازم یوز
دانه قبول اولمق خبری بی نیازدن کلور دیمکدر یعنی نیاز ایدوب یلورمغم
شخصنه یوز دانه قبول حاجت اولمق خبری کلور بی نیاز اولوب یلورمدغمدن
فاما همت عشق بکا مانع اولوب عرض حاجت ایچون نیاز ایتمکه قویمز ما حصل
معنا بودرکه طلب ایتمزسزک یوز دانه حاجتمک قبول اولدغنک خبری
کلور وای اکر طلب حاجت ایچون نیاز ایتسم کورنه مرتبه مرادم و حاجتم
حاصل اولدوغن واربوندن قیاس ایله نیاز و نعمت جنت مناز اندیشه
کن رضوان معنا بودرکه ای خادم بهشت اولن رضوان جنتک نازو
نعمیله نازلنمه اندیشه ایت که که عرفی از بهشت درد با این ترکتاز آید معنا
بودرکه عرفی دخی درد و الم بهشتندن بو ترکتاز یله کلور دیمکدر یعنی مراد
کندونک بهشت دردن ترکتاز یله کلدوکن بیاندر کر بخواب اجلم دیده
جان کرم نشد معنا بودرکه اکر اجل خابنده بنم دیدهٔ جانم ایسجق اولمدیسه
حال دل چیست که امشب بفغان نرم نشد معنا بودرکه کوکلک حالی ندرکه
فریاد و فغانی سببیله بوکیجه نرم اولدی یعنی مراد اجل خابنده دخی جانم کوزی
اویقویه وارمیوب وکوکلی فغانیله نرم اولدوغن بیاندر و یاخود معنا
بویله دیمک اولاکه دیدهٔ جانم خاب اجل سببیله کرم اولوب اویقویه وارمیدی

لازم



لازم فریاد و فغانی سببیله نرم اولوب کوکلم خابدن بیدار اولوردی
دیمکدر ناوکی زد بدلم لیک چنان زآتش دل معنا بودرکه محبوبم کوکلم
بر اوق اوردی فقط کوکل آتشندن اکلین تیز بکذشت که پیکانش از ان
کرم نشد معنا بودرکه تیز کچدیکه اول اوقک پیکانی دخی اول کوکل آتشندن
کرم اولمدی یعنی مراد کوکلمک بر آتش اولوب محبوبک ناوکنک تیز رو
اولدوغن بیاندر عرض کردند بما روز ازل بود و نبود معنا بودرکه روز ازلده
بود و نبودی بزه عرض ایتدیلر فاما جز بدل دیدهٔ ما در دو جهان کرم نبود
معنا بودرکه بزم کوزمزه کوکلدن غیری نسنه ایله ایکی جهانده دخی کرم اولمدی
یعنی روز ازلده ایکی جهانده اولن اولمین اشیایی بزه عرض ایتدیلر فاما
بزم کوزمزه کوکلدن معقول و مناسب نسنه کورنمدی دیمکدر تصوف
معناسی اربابنه معلوم آه ازین شوم که افسانهٔ آتش شوق معنا بودرکه
آه بو جهادن که بر افسانه شوق آتشندن آمد از دل بزبانم که زبان نرم نشد
معنا بودرکه کوکلدن زبانم اوزرینه کلدی که زبانم نرم اولمدی یعنی مراد
آتش شوقدن زبانی اوزرینه بر آلای افسانه کلوب اول افسانه دن زبانی
نرم اولمیوب جهادده قالدوغن بیاندر وه چه کرمیست درین انجمن امشب که
نشرم معنا بودرکه عجبا بوکیجه بو مجلسده اولن کرمیت نه کرمیتدرکه
جهادن شمع و پروانه بهم صحبتشان کرم نشد معنا بودرکه شمعله پروانه نک
صحبتی بر بریله کرم اولمدی یعنی مراد مبالغه اوزره بو مجلسده اولن کرمیتی
بیاندر من و آن تشنه لب درد که صد دوزخ آه معنا بودرکه بن و اول

درده تشنه‌لب اولن کیمسنه یوز دوزخ مقداری آه کشت خالی وهر اکام و
دهان کرم نشد معنا بودرکه بوش اولدی وینه بزم دماغمزلره‌ها نمن
کرم اولمدی یعنی مراد مبالغه اوزره درده تشنه‌لب اولدوغن بیاندرکه
یوز دوزخ آه چکمکدن دوزخ بوش اولدی وینه بزم کام ودهانمز
قانمدی دیمکدر کرم خونریزئ عرفی زفغان کشت ولی معنا بودرکه
عرفینک کرم خونریزلکی فغاندن حاصل اولدی قاماسببی داشت نهانی
بهمان کرم نشد معنا بودرکه گیزلیجه بر سبب دونه‌اردی انکچون کرم اولمدی
دیمکدر یعنی مراد خونریزلکنه سبب گیزلی دردی اولدوغن بیاندر نغمهٔ
کزده تاثیر شیون نکشد معنا بودرکه اول بر نغمه‌که تاثیر ایتمک یولندن
سامعی شیون ایتمکه چکمیه سماعش دل ماتم زدهٔ من نکشد معنا بودرکه
اول جنس بی‌تاثیر اولن نغمه‌نک سماعنه بنم ماتم زده اولن کوکلم میل ایتدوب
چکمز دیمکدر یعنی مراد نغمهٔ بی‌تاثیره دل ماتم زده‌سی میل ایدوب استماع
ایتمدوکنی بیاندر دیت قتل من اینست که درروز جزا معنا بودرکه بنم
قتلمک دیتی بودرکه روز جزاده بزنم دست بداماننش ودامنی نکشد معنا
بودرکه بنم قاتلم اولن محبوبک اتکنه ال اورم وکندوسی چکی اتکنی المدن چکمیه
دیمکدر جذبهٔ مهر توام ذره ندانم تاکی معنا بودرکه ای محبوب سنک مهرک
جذبه‌سی بو ذرهٔ بلمزم که نیجه‌یه دکی از تهٔ غمکدهٔ سینه بروزن نکشد معنا بودرکه
غمخانهٔ سینه‌نک دبندن روزنه چکمیه یعنی مراد جذبهٔ مهر محبوب غمکدهٔ سینه‌سندن
ذرهٔ وجودنی جذب ایدوب روزن جنانه اخراج ایتمه‌سنی طلب ایتدوکنی بیاندر

غایت



غایت دردهمین است که درفصل بهار معنا بودرکه دردک انتهاسی بودرکه فصل
بهارده دل مرغان خزان دیده بگلشن نکشد معنا بودرکه خزان کورمش
اولن مرغلرک کوکلی کلشنه چکمیه دیمکدر یعنی مراد غایت دردبو اولدوغن
بیاندر وبو غزلک مقطعی بولنمدوغنه بیان اولنمدی کوشوریکه صحبت
شادی بهم خورد معنا بودرکه قنی بر شورش وغوغاکه شادلق صحبتی بربرن
بیه غم خون دل بریزد ودل خون غم خورد معنا بودرکه غم کوکل قانن توکه
وکوکل غمک قانن بیه یعنی مراد بر بوصفتلی اولن شورشه طالب اولدوغن
بیاندر زهر غم توکر بچکانم بکام خضر معنا بودرکه ای محبوب اگر سنک
غمکده اولن زهری خضرک دماغنه دملدجق اولورسم بودفعا اول
خضر آب حیات ریزد وخاک عدم خورد معنا بودرکه آب حیاتی دوکوب
خاک عدمی یه یعنی مراد مبالغه اوزره زهر غم محبوبده اولن لذتی
وچاشنی بیاندر نازم بآن کرشمه که جای کباب وهی معنا بودرکه محبوبک
اول کرشمه‌سنه نازش ایدرمکه کباب شراب یرنه خون فرشته ودل امرغ
حرم خورد معنا بودرکه فرشته‌نک قاننی شراب دیو نوش ایده وحرم
کعبه‌نک مرغنک کوکلنی کباب دیو یه دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره
کرشمهٔ محبوبده اولن حالی بیاندر هیجو شدم زهر سر موچشم چشم خون معنا
بودرکه هر سر مویمدن چشم چشم قان جوشش وخروش ایدر هرکه که دل بذوق
شهادت قسم خورد معنا بودرکه هروقت که کوکل ذوق شهادتیله یمین بیه
یعنی مراد شهید اولمق کمال اشتیاقنی بیاندر نامش زلوح همت عرفی برون

نویس معنا بودرکه عرفینک همتی لوحندن طشره یازک آدمی آن تشنه
کآب خضر زجام کرم خورد معنا بودرکه اول عاشق تشنه لبکه آب حیات
خضری کرم جامندن ییه یعنی آب حیاتی نوش ایده عاشق تشنه لبک نامنی
عرفینک همتی دفترندن طشره یازک دیمکدر مراد کمال همتن بیاندر
مراز غمکده سینه داغ میروید معنا بودرکه بنم غمخانه سینمدن داغ بتر
زبزمگاه محبت چراغ میروید معنا بودرکه محبت بزمگاهندن چراغ بتر
یعنی مراد سینه سیله بزمگاه محبتده اولن خواصی بیاندر بهشت کوکه تماشا
کند که حسن ترا معنا بودرکه جنت قنی که تماشا ایده که ای محبوب سنک حسنک
زباغ لاله واز لاله باغ میروید معنا بودرکه باغدن لاله بتورر و لاله دن
باغ بتورر دیمکدر یعنی مراد حسن محبوبده اولن اعجازی بیاندر فعل میروید
گاه لازم گاه متعدی اولمق معناسی شعره ویرمز مسیح کو کوهر آفتاب را
مفروش معنا بودرکه حضرت عیسی یه سویله که جوهر فروشلق ایدوب بزلره
کوهر آفتابی صاتمسون زیراکه که از خزانه ما شب چراغ میروید معنا بودرکه
بزم خزانه قلبمزدن دایما کوهر شب چراغ بتر دیمکدر یعنی مراد خزانه سنده اولن
حالتی بیاندر هزار کعبه فدای هزار کشته دوست معنا بودرکه بیک دانه کعبه
ریا محبوب حقیقینک عشقندن هلاک اولن عاشقک هزارینه فدا اولسون
زیراکه کز آن سلامت وزین درد و داغ میروید معنا بودرکه اول کعبه دن
صحت و سلامت حاصل اولور فاما بو هزاردن درد و داغ بتر دیمکدر یعنی
مراد هزار کشته محبتک خواصن بیاندر و تصوف معناسی اربابنه معلوم

نسیم

نسیم باغ که برمغز آستین افشاند معنا بودرکه عجبا قنغی محبوبک باغنک
نسیمی بنم دماغم اوزرینه یلکن صاچدیکه که روضه روضه گلم از دماغ میروید
معنا بودرکه روضه روضه کل بنم دماغمدن بتر دیمکدر یعنی مراد کمال
اوزره نسیم باغ محبوبده اولن تأثیری بیاندر تو پای کعبه رو آماده
کن که در هر گام معنا بودرکه ای طالب سن کعبه مقصوده کیدن آیاغنی
حاضر ایله زیراکه هر بر قدمده هزار خضر براه سراغ میروید معنا بودرکه
بیک دانه خضر سؤال یولنده بتر دیمکدر یعنی مراد راه کعبه مقصودک
خواصن و دشوارلغن بیاندر و تصوف معناسی اربابنه معلوم مگر ترانه
عرفی کسی بگلشن برد معنا بودرکه عرفینک ترانه سنی مگر برکیمسنه گلشنه ایلتدیکه
که بانک درد ز دستان زاغ میروید معنا بودرکه درد و الم صداسی زاغک
دستانندن بتر دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره ترانه سنده اولن تأثیری
بیاندر جماعتی که ز ناموس و نام میکفتند معنا بودرکه اول بر جماعت که
ناموس و نامدن دیرلر یعنی دعوالری و بحثلری عار و ناموسدن ایدی
فاما بدیر دوش زمستی و جام میکفتند معنا بودرکه دون کیجه دیرده
سرخوشلقدن و جامدن دیرلر یعنی صورت خلقده عار و ناموسدن دم
اورلر و تنها اولوب کیجه دیرمغانده اولدقلری زمان مستلکدن و جامدن
دم اورلر دیمکدر مراد جماعت ریاکارک احوالن بیاندر بیا ببین که چه
فتوی دهند در مستی معنا بودرکه گل گور که مستلک عالمنده نه جنس فتوا
ویررلر همان کروه که می راحرام میکفتند معنا بودرکه اول جماعت که

شرابه حرام دیدیلر یعنی مراد قولی فعلنه مطابق اولمیین جماعتدر دخلدر
فغانکه جمله فتادند در شکنجهٔ دام معنا بودرکه فریاد و فغان اولسونکه جمله سی
شکنجهٔ دام دوشمشلردر کنانکه عیب اسیران دام میکفتند معنا بودرکه
اول کیمسنه لرکه اسیران دام اولنلرک عیبن دیدیلر یعنی مراد کرفتار دام
اولنه دخل ایدن کیمسنه لر کندولری دام دوشدکلرن بیان ایدر بطوف کعبه
شنیدم ز ساکنان حرم معنا بودرکه طواف کعبه ده ساکنان حرمدن استماع
ایدرلر دیکه که اهل دیر مغان ز اسلام میکفتند معنا بودرکه اهل دیر اولان
کیمسنه لر مغنه سلام دیدیلر یعنی مراد اهل دیرک مغانه ایتدکلری سلامی
طواف کعبه ده ایکن ساکن حرمدن استماع ایتدوکن بیان ایدر تصوف معناسی
اربابنه معلوم بصحن دیر شنیدم ز زایران کنشت معنا بودرکه صحن دیرده
زایران کنشتدن ایشتدم دیرلردی همانکه بر در بیت الحرام میکفتند
معنا بودرکه اول سوزیکه بیت الحرامک قپوسی اوزرنده دیدیلر یعنی مراد
صحن دیرک عظمت وشاننی بیان ایدر تصوف معناسی اربابنه معلوم تمام
بوده بیک حرف کرم وما غافل معنا بودرکه بر ایشجی اولن حرفیله تمام
اولمشدی فاما بزلر غافل بولنمشز حکایتی که همه ناتمام میکفتند معنا بودرکه
اول بر حکایت که جمله دن ناتمام دیدیلر مکر بر حرفیله تمام اولورمش بزلر غافل
بولندق دیمکدر نقصان دیلین حکایتی تمام ایدن حرفک محتملاتی چوقدر
فاما اکثر احتمال بودرکه حرف عشق اوله ویاخود حرف محبت اوله تصوف
معناسی اربابنه معلوم فغان ز طبع تو عرفی غلط نمیرفتند معنا بودرکه

فریادو



فریاد و فغان اولسون سنک طبیعتکدن ای عرفی که غلط کیتمه مشلردر
سخنوران که تر اخوش کلام میکفتند معنا بودرکه ارباب سخن دائما که
سکا خوش کلام دیدیلر غلط دیمه مشلردر فغان اولسون سنک طبیعتکدن
ای عرفی دیمکدر یعنی مراد سخنوران جهان کندویه خوش کلام دیدکلرن
بیان ایدر اهل همت لب از دعا بستند معنا بودرکه صاحب همت اولن
وجود شریفلر دوداقلرنی دعا ایتمکدن بغلمشلردر کمر خدمت رضا بستند
معنا بودرکه قضا وقدره رضا ویرمک خدمتنک کمرنی میان جانلرینه
بغلمشلردر یعنی مراد اهل همت اولن اربابک احوالن بیان ایدر که کرد آینه
بود جاه وجلال معنا بودرکه جاه وجلال آیینه قلبک اطرافنده ایدی
فاما نادانلقلرندن عجز دریوزه بر کدا بستند معنا بودرکه قپو دوشمنک
عجزنی سایل اوزرینه بغلمشلردر یعنی اول دیارلرده اولن کدالر قپودن دوشدکلری
وقت عادتلری بودرکه اللرنده آینه دوتوب سائللق ایدوب اظهار عجز
ایدرلر مرادی اول جنس آینه دوتوب اظهار عجز ایدن کدایه دخلدرکه
اکر مقصودک دولت دنیایه نایل اولمق جمیع جاه وجلال آیینه قلبکک
اطرافنده موجود دوررکن نیچون اظهار عجز ایدوب کدالق ایدرسن دیمکدر
اکر بو بیته بو معنادن مناسب بر معنا ویررلرسه نه کوزل بو حقیر آنجق بو
قدر معنا ویرمکه قادر اولدم تماشا روند جان ودلم معنا بودرکه
بنم جان ودلم تماشایه کیده یورلر عجبا باز آیین غم کجا بستند معنا بودرکه کره
ینه آیین وارکان غمی نره ده بغلمشلردر دیمکدر یعنی مراد جان ودلی تماشای

غمدن خالی اولمدوغنی بیان ایدر مژده ریزید بر سر دستار معنا بودرکه
صاروغک باشی اوزرینه مژده توکلکزکه کز کل فتنه دستها بستند معنا
بودرکه فتنه وفاد کلنلدن دستهلر بغلمشلردر دیمکدر یعنی مراد دستهٔ
کل فتنهٔ دستارینه قویاجغنی بیان ایدر وقت پیغام یار سوختکان معنا بودرکه
محبوبک مژده سی وقتنده آتش عشقدن سوخته اولمش عشاق داغها بر
لب صبا بستند معنا بودرکه صبا روزکارنک دوداغنه داغلر بغلمشلردر
زیراکه پیغام محبوبی کتورن صبادر یعنی مراد پیغام یاردن سوختکان
دخی زیاده سوخته اولدوغنه بنا صبانک دوداغنه داغ اوردقلرن بیان ایدر
تا کلید بهشت شکستیم معنا بودرکه تاکه جنتک کلیدن شکست ایتدک
اول زمان در دوزخ بروی ما بستند معنا بودرکه دوزخک قپوسنی بزم
یوزمزه بغلمشلردر یعنی آرزوی نفس اماره اولمش عیش و عشرت جنتک
کلیدن شکست ایدوب دایما هوای نفسک خلافنجه کیتدوکمزه در دوزخ
بزم یوزمزه بغلمشلردر دیمکدر دخی بوندن معقولجه بر معنا ویررلرسه
نه کوزل تصوف معناسی اربابنه معلوم بعدم گر روان شوی عرفی
معنا بودرکه ای عرفی اگر عالم عدمه روانه اولجق اولورسن همان رو که
در یونه فنا بستند معنا بودرکه کیت که فنا قپوسن کیم بغلمشلردر یعنی فنا
قپوسی بغلو دکلدر اگر مرادک عالم عدمه روانه اولمقسه مانع یوقدر دیمکدر
مراد آرزوی عالم عدم ایتدوکنی بیان ایدر کاش آنگان که منعم از آن تندخو
کنند معنا بودرکه کاشکی اول کیمسنهلرکه بنی اول تندخو اولمش محبوبدن منع
ایدرلر


. ایدرلر صد دل نموده وام نگاهی بدو کنند معنا بودرکه یوز دانه کوکلی
بورج کوسترمشلردرکه اول محبوب تندخویه بر نگاه ایدهلر یعنی بنی منع ایده
یورلرکه اول تندخویه نیچون نگاه ایدرسن فاما کندولری یوز دانه کوکل
بورج آلوب اول تندخویه عرض ایده یورلرکه کاشکی کندولرینه اول تندخو بر
نگاه ایده دیمکدر مرادکندویی منع ایدنلرک احوالن بیان ایدر این تشنگی
بجام و قدح کم نمیشود معنا بودرکه بزده اولمش بو تشنهلک جام و قدح نوش
ایتمکله اکسک اولوب رفع اولمق احتمالی یوقدر بو تقدیرجه باساقیان
بگوی که فکر سبو کنند معنا بودرکه ساقیلره سویلکزکه سبونک فکرن ایدهلر
یعنی بادهٔ مجلسه سبو ایله کتورسونلر دیمکدر مراد تشنهلکی زیاده اولدوغنی بیان ایدر
اینست التماس که رندان پس از وفات معنا بودرکه وفات ایتدکدن
صکره رندلر رندان باده نوش بهشت وشو کنند معنا بودرکه باده
نوش اولمش رندلرک میتلرن شراب ایله غسل ایدهلر دیمکدر یعنی مراد مبالغه
اوزره رندان باده نوشک شرابه اشتیاقلرن بیان ایدر نازم بغمزهٔ که
ز شوق خدنک او معنا بودرکه بر محبوبکه غمزه سیله افتخار ایدرم که اول
غمزهنک خدنکنک شوقندن آسوده کان خاک حیات آرزو کنند معنا
بودرکه خاکده آسوده اولمش موتالر آرزوی حیات ایدرلرکه اول خدنک
غمزهنک مجروحی اولوب مقتولی اولالر دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره
خدنک غمزهٔ محبوبی مدحدر منمای داغ عشق بروحانیان دلا معنا بودرکه
ای کوکل داغ عشقی روحانیلره کوسترمه زیراکه اهل زکام را مده این گل که

بوکنند معنا بودرکه ارباب زکام بوکل بایه سنده اولن داغ عشقی ویرمکه
استشمام ایده لر زیرا که ارباب زکام رایحه آلمقدن عاجزلردر دیمکدر یعنی
مراد داغ عشقله روحانیلرک مناسبتی اولمدوغنی بیاندر رویم بکعبه بست کم
طاعت بران او معنا بودرکه بنم یوزم برکعبه یه متوجه اولمشدرکه اول کعبه نک
طاعت ایدجیلری از آب دیدهای ملائک وضو کنند معنا بودرکه ملائکه نک
کوزلرنک صویندن وضو ایدرلر دیمکدر یعنی مراد متوجه اولدوغی کعبه
مقصودک عظمت و شاننی بیاندر عرفی چه بیم داری از آسیب دلبران
معنا بودرکه ای عرفی محبوبلرک فتنه وجفاسندن نیچون خوف ایدرسن
بگذار تا بجان تو ناخن فرو کنند معنا بودرکه قوی اول محبوبلر تا سنک
جانکه درناقلرنی باتورسنلر دیمکدر یعنی مراد آسیب دلبراندن بی خوف
اولدوغنی بیاندر زچشمم آب حسرت میتراود معنا بودرکه بنم کوزمدن
آب حسرت ظهور ایدر زهر مویم شکایت میتراود معنا بودرکه هر مویمدن
شکایت ظهور ایدر دیمکدر چنان دردل خلد خار نمازم معنا بودرکه
کوکلده آنجلین درملر نمازک خاری بنی که کر کفرم از عبادت میتراود
معنا بودرکه بنم کفرم عبادتدن ظهور ایدر یعنی اوامر اللهیه شول مرتبه
امتثال ایدوب نماز و نیازه اول کونه اشتیاق اوزره سعی و کوشش ایدرم
که فرضا اکر جب اللهی بندن بر موجب کفر اولجق عمل دخی واقع اولورسه
ینه کثرت عبادتمدن ظهور ایدر دیمکدر دخی بوندن معقول بر معنا ویررلر ایسه
نه کوزل و تصوف معناسی خود اربابنه معلوم زهی بی آب روان دل که



ازوی معنا بودرکه عجب بی آبرودر اول کوکل که اول کوکلدن بکاوید
محبت میتراود معنا بودرکه قارشق سببیله محبت ظهور ایدر تحرکدرکه
کتم محبت ایدوب اظهار ایتمیه دیمکدر بکو بتیغ از چه شربت آب دادی
معنا بودرکه ای محبوب سویله که قلیجکه قنغی شربتدن صو ویردککه که از هر
زخم لذت میتراود معنا بودرکه هر زخمندن لذت ظهور ایدر ملک هم
چونمکس جوشد بر آن زخم معنا بودرکه ملک مکس کبی اول زخمک اوزرنه
جوش و خروش ایدرکه کز و شهد شهادت میتراود معنا بودرکه اول
زخمدن شهادت شهدی ظهور ایدر دیمکدر حذر کن زینی دعای آتش
آلود معنا بودرکه ای محبوب بو آتش آلود اولن دعادن حذر اوزره
اول زیرا که کزین چشم اجابت میتراود معنا بودرکه بو دعا چشمه سندن
اجابت ظهور ایدر دیمکدر تراود از لب عرفی سخنها معنا بودرکه عرفینک
دوداغندن بر آلای کلاملر ظهور ایدر فاما ولی هنکام فرصت میتراود
معنا بودرکه لکن فرصت وقتنده ظهور ایدر دیمکدر دلم در عالمی بازخم
زهر آلود میکردد معنا بودرکه بنم کوکلم اول بر عالمده زهرله آلوده
اولن زخمله دولنور که که از دنبال دل آوازه بهبود میکردد معنا بودرکه
کوکلک آردندن ایو اولدی آوازه سی دولنور یعنی مراد شهر عالمده
زخمدار اولمدوغنی بیاندر بهم کلفتم نومیشود هرکه که می بینم معنا
بودرکه هیمله بنم دشوارلغم وعداوتم تجدید اولور هر وقت که کورورم که
که داغ سینه پروانه آتش سود میکردد معنا بودرکه پروانه نک سینه سی

داغی آتشیله فایده مند اولدوغی حالده دولنور دیمکدر یعنی مراد
داغ سینه پروانه یه بقوب کندو سینه سنده اولن مرهمله عداوتی بیاندر
که نیچون بو مرهم بنم زخم سینه می ایو ایده یور دیمکدر ز داغ لعل تا قیامت
برک غم دارم دلی داغم معنا بودرکه تا قیامته وارنجیه دک لعلدن
اگرچه برک غم دونارم خوشنود دکلم فاما بو ایشدن زیاده داغ درون
اولمشمدرکه که گردون درزمان کامرانی زود میگردد معنا بودرکه فلک
کامرانلق زماننده غایتله تیز دولنور دیمکدر یعنی مراد فلک ایام غمده
بطئ الحرکه اولور فاما زمان کامرانیده تیز گچدوکنی بیاندر نگاه تلخ کام ما
دور دار از لعل او یارب معنا بودرکه تلخ دماغ اولنلرک نگاهنی ای
بارخدایا اول محبوبک لعل لبندن ایراق دوت یعنی آنلره نصیب ایتمه
زیرا که آب زندگی ناگاه زهر آلود میگردد معنا بودرکه ناگاه اول
اول آب حیات پایه سنده اولن لعل لب زهرله آلوده اولدوغی حالده
دولنور دیمکدر یعنی مراد لعل لب محبوبه دعا ورکه تلخ کاملره نصیب
اولمدوغنی بیاندر ندانم کز کدامین باده مستی میکند عرفی معنا بودرکه
عرفی بلمزم که عجبا قنغی شرابدن مستلک ایدر زیرا که که ناکامی طلب در
کعبه مقصود میگردد معنا بودرکه نامرادلغی طلب ایتدوکی حالده کعبه
مقصودده دولنور دیمکدر یعنی مراد بی مراد اولوب هیچ بر باده امیدندن
مست اولمدوغنی بیاندر مرو بمدرسه کاینجا خرد مهندس شد معنا بودرکه
ای گوکل صاقنوب مدرسه طرفنه گتمه زیرا که عقل تیزبینی اول مدرسه ده

مهندس



مهندس اولدی بو تقدیرجه دران مقام شنیدم که زر همه مس شد معنا
بودرکه اول مدرسه ده استماع ایتدم که آلتون جمله مس اولدی یعنی مراد
اهل حالیله اهل قالک امتزاجی اولمدوغنی بیاندر تصوف معناسی
اربابنه معلوم زگلشن خرد آنها که گوش زد شده بود معنا بودرکه
عقلک گلشنندن اول حکایتلرکه قولاغه دلکش ایدی حالا عدیل قصه
خواب وخمار نرگس شد معنا بودرکه نرگسک خواب وخمارینک قصه سنک
معادلی اولدی دیمکدر یعنی مراد گلشن خردده استماع ایتدوکی حکایه
بیاندر که ریخت بر مس ناچیز من این نفایس فیض معنا بودرکه بو نفایس
فیضی بنم مس ناچیزمک اوزرنه کیم دوکدی که که کیمیای سعادت گدای
این مس شد معنا بودرکه کیمیای سعادت دیدکلری نسنه بو مس ناچیزک
گداسی اولدی دیمکدر یعنی مراد مس ناچیزنک اوزرنه دوکلن نفایس بخشش
فیضنک خواصنی بیاندر بریز نامه دانش بمفلسان عرفی معنا بودرکه
ای عرفی دانش واذعان نامه سنی نقد دانشدن مفلس اولنلرک
اوزرنه توک زیرا که که هرکه بخل درین نامه ریخت مفلس شد معنا
بودرکه هرکیمکه بو نامه دانشه بخل ایدوب توکمیه عاقبت کندوسی مفلس
اولدی دیمکدر یعنی مراد معرفتی اربابندن کتم ایتمک جایز اولمدوغنی
بیاندر تا بود سراسیمه دلم دربدری بود معنا بودرکه تا که بنم گوکلم
سراسیمه اولمش ایدی بر دربدر ایدی اندیشه دل خانگی و دل سفری
بود معنا بودرکه گوکلمک اندیشه بی خانه وجودشکنی ایدی فاما

کوکل سفره کتمش ایدی یعنی مراد کوکلی سرسیمه و دربدر اولوب فکر ...
خانکی وکوکلی سفری اولدوغن بیاندر هرکاه که اندیشه عنان درکف ما
داشت معنا بودرکه هر وقت که اندیشه عنان اختیارینی بزم کفمزده
دوتدی یعنی عنان اختیارینی بزه تسلیم ایلدی بو دفعا کارم همه از بهر
جکر دشنه کری بود معنا بودرکه بنم جمله کارم جکردن اوتری خنجر یایمق
اولمش ایدی یعنی مراد اوز الیله جکرینه زخم اورمقدن اوتری دشنه کر
اولدوغن بیاندر هر جام که دیدیم کوارنده مهی داشت معنا بودرکه
هر اول جامی که کوارنده کوردک بر ماه صفت محبوب طوتدی فاما خونها
همه درکاسه صاحب نظری بود معنا بودرکه جمله قانلر صاحب نظر اولنلرک
کاسه‌سنده ایدی یعنی مراد بکجی اولنی بادهٔ نابک جامنی ماه صفت اولنی
محبوبلر آلوب ارباب نظرک کاسه‌سنه باده یرینه قان قویدقلرن بیاندر
با آنکه نمیداد امان سیلی فقرم معنا بودرکه بونکله برابر که سیلی فقر اصلا
بکا امان ویرمدی فاما دایم سر من درهوس تاجوری بود معنا
دایم بنم باشم تاجورلک هوسنده ایدی یعنی مراد سیلی فقردن خلاص
اولمیوب ینه دایما پادشاهلق سوداسنده اولدوغن بیاندر هرکاه که
مژکان مرا شوق تو بر داشت معنا بودرکه ای محبوب هر وقت که بنم کرپکلرمی
سنک شوقک که یوقارو قالدردی کر قطره وکر دجله سرشکم جکری بود
معنا بودرکه اکر قطره در و اکر دجله در بنم کوزم یاشی جکره منسوب ایدی
یعنی مراد شوق محبوبدن جکره منسوب اولن خونین اشکنی جریان ایتدوکنی

بیاندر

بیاندر قد مبتلای اندیشه بجز خار ندیدم معنا بودرکه اندیشه وافکاردوشکنده
خاردن غیری نسنه کورمدم فاما کلها همه برخوابکه بیخبری بود معنا بودرکه
جمیع کللر خبرسزلک خوابکاهنده ایدی یعنی مراد دنیاده عاقبت اندیش
اولوب افکار و اندیشه صاحبی اولن شخصک مرتبه‌سیله اوزندن بیخبر اولوب
هوای نفسنه تابع اولن شخصک رتبه‌سن بیاندر جمعیت عرفی همه زان است
که عمری معنا بودرکه عرفینک جمعیتی جمله آندن اوترندرکه بر عمردرکه
سود اکه بازارچه بی هنری بود معنا بودرکه هنرسزلک بازارچه‌سنک
تاجری اولمش ایدی یعنی مراد تحقیر نفس ایدوب عمرنی هنرسزلک بازارنده
تاجر ایتدوکنی بیاندر تا قدم بر اثرم نام ونشان خواهد بود معنا بودرکه
تا که بزم نام ونشانمزک اوزرینه اثر قدم اولمق استر یعنی مادامکه دنیاده وجودمزدن
اثر بولنه قچه کوشهٔ دامن ما وقف میان خواهد بود معنا بودرکه بزم
کوشهٔ دامانمز بیلمزک وقفی اولمق استر یعنی مراد دایما اتکی بیلده سعی و
کوشش ایتمکدن خالی اولمدوغن بیاندر کر شود کون ومکان زیر وزبر
بر در عشق معنا بودرکه اکر کون ومکان زیر وزبر اولوب خراب اولجق
اولورسه ینه عشقک قپوسی اوزرنده صورت ناصیه بر خاک عیان خواهد
بود معنا بودرکه درعشقده سجدهٔ تعظیم ایدن عشاقک آلننک نشانی
خاک اوزرنده عیان اولمق استر یعنی مراد عشقک فنا پذیر اولمدوغن
بیانده تصوف معناسی اربابنه معلوم جز ببازار قیامت دل پرخون زنهار
معنا بودرکه زنهار آگاه اولکه بازار قیامتدن غیری مکانده پرخون

[illegible] اولسن کوکلی مفروشید که این جنس گران خواهد بود [illegible] که

بو دل پرخون جنسنک متاعی آغربهالو اولمق استر یعنی مراد متاع دل پر

خونک ذی قیمت اولوب قبول اولمسی آنجق بازار قیامتده اولجغنی

بیاندر دیده بی نور شد از گریه خدارا بازآ معنا بودر که آغلمقدن کوز

بی نور اولدی الله ایچون اولسونکه عالم ازلده گفته بودی که بجای

نگران خواهد بود معنا بودر که دیمش ایدکه البتده بو گریه نک انتهاسنده

بر مکانه نگران اولمق استر یعنی مراد کثرت گریه دن دیده سی بی نور

اولوب رؤیت جماله طالب اولدوغنی بیاندر در آخر تماشا که دیدار

آور معنا بودر که ای محبوب کوکلی آخر الامر تماشا گاه دیداره گتورد

زیرا که تاکی این آینه در آینه دان خواهد بود معنا بودر که حتی نتیجه دک

بو آینه صفت اولسن کوکلم آینه دان پایه سنده اولسن در ونمزده اولمق

استر یعنی مراد تماشای جمال محبوب آرزو ایتدوکنی بیاندر دست فرسوده

شود آخر کم نام شوی معنا بودر که بو هنرمند اولسن ال فرسوده اولور

و آخر الامر نامک دخی دنیاده ایتر بو تقدیرجه من گرفتم هنرت گنج

روان خواهد بود معنا بودر که بن طوتایم که سنک هنر و معرفتنک گنج

روان اولمق استر الآخر الامر ینه کم نام اولمق مقرردر یعنی مراد دنیانک

و اهل دنیانک فناپذیر اولدوغنی بیاندر عرفی از پرمغان دست مداری

هرچند معنا بودر که ای عرفی پیرمغاندن صاقنوب الکی قالدرمیه سن

هر نه قدر که بر دولت بستن زنار گران خواهد بود معنا بودر که سنک کوکلک

اوزرنه

[illegible] اوزرنه [illegible] زناردن بغلمسی آغر اولمق استر یعنی زنار بغلنمق سکا گران گلور رشده

ینه پیرمغاندن الکی قالدرمه دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم

هر زمان قاصد از آنکو خبری می آرد معنا بودر که اول محله دن قاصد

هر زمان بر خبر گتورر خبر گشتنم از رهگذری می آرد معنا بودر که بنم

اولدکلمک خبرن بر ره گذردن گتورر یعنی مراد قاصد کوی محبوب

کندویه اولمک خبرن گتوردکنی بیاندر مست آن لذت شوقم که بسی بیک

خیال معنا بودر که اول لذت شوقک مستیم که بیک خیال میبرد که خبر که

می آرد معنا بودر که گاه بندن طرفه محبوب خبر ایلتور و گاه محبوبدن بکا

بر خبر گتورر یعنی مراد بیک خیالاتک خبر ایلتوب خبر گتوردکنی بیاندر سر آنکه

چشم بگردم که سنان مژه اش معنا بودر که اول گوزک باشنه قربان اولوب

دولانیمکه سنان مژگانی هردم از موکه عشق سری می آرد معنا بودر که

عشقک محترمورکه سندن هردم بر باش گتورر یعنی مراد سنان مژگانی محبوبک

مدحدر رتبهٔ عشق نگه کن که بوادی طلب معنا بودر که عشقک رتبه سنه نظر

ایت گور که طلب وادیسنده آتش طور برون از شجری می آرد معنا بودر که

آتش طوری بر شجردن طشره گتورر یعنی مراد عشقک رتبه سن بیاندر و تصوف

معناسی اربابنه معلوم مجنادم دخدا یا که بیار دیگر معنا بودر که مرد

خدا اوف غزی یا کیم گتورمکه قادر اولور اولمز بخت اگر بر سر من چاره گری

می آرد معنا بودر که بخت اگر بنم باشم اوزرنه بر چاره ایدیجی گتوررسه بو

ایشی مرد خدا اوف غزی گیمنه ایتمکه قادر اولمدوغنی بیاندر منت وصل

بو عرفی منه ای مه که فلک معنا بودرکه ای مه وصل منتن عرفیه قویمه که
فلک ازقفای هم شامی سحری می آرد معنا بودرکه جمیع کیجه نک قفاسنده
لازم بر سحری کتورر یعنی ای مه عرفیه منت ایتمه که بنم صنمام واصل اولکوب
ظلمت شبدن خلاص اولدک بلکه هر کیجه فلک اول بر سحرک روشنالغن
کتورر دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم سمن فشانم وخاشاک
برسوم ریزند معنا بودرکه بن سمن فشان اولدم دینه بنم باشمه اورزینه
خاشاک توکرلر چه کل دهم که بدل ازخم نشترم ریزند معنا بودرکه نه کل
ویره یم که بنم کوکلمه نشتر خار دوکرلر یعنی مراد زمانه دوستلرینک احوالن
بیاندرکه سن کندولرنه کل وسمن ویردکک زمانی آنلر سنک باشکه خاشاک
توکرلر وکوکلکه نشتر خار اوردقلرن بیاندر چو تشنکی کندم زهر نوش
بیدردان معنا بودرکه صوسزلق چونکه بنی زهر نوش ایده اولزمان
بو دفعا بیدردا اولنلر هزار شعلهٔ آتش بساغرم ریزند معنا بودرکه
بیکدنه شعلهٔ آتشی کتورب بنم ساغرمه توکرلر یعنی مراد بیدردلرک کندیله
ایتدوکی معاملهٔ بیاندر بهر بهاکه فروشندمی خرم زانی رو معنا بودرکه
بادهٔ هرنه بها ایله صاتارلرسه آلوردم اول یوزدنکه که هشته غم آرندد
برورم ریزند معنا بودرکه آرقه آرقه غمی کتورب بنم قابمه اورزینه توکرلر
یعنی مراد دفع غم ایچون بادهٔ هرنه قدر زیاده بهایه ویررلرسه صاتون
آلدوغن بیاندر زیراکه بومرتبه غمه مبتلا اولمشدر زمن چه بی ادبی دیده اند
عرفی باز معنا بودرکه ای عرفی ینه بندن نه بی ادبلک کورمشلرکه فغان





طعنه تسبیح دربزم ریزند معنا بودرکه طایفهٔ مغان طعنه تسبیحی بنم
حضورمه توکرلر یعنی مراد تسبیحه مغلر طعنه ایتدوکن بیاندر تصوف
معناسی اربابنه معلوم صنم ببزم تو با نالهٔ نیاز آلود معنا بودرکه ای
محبوب سنک بزمکده نیاز آلود اولن نالهٔ ایدن آنجق بنم دیمکدر تمام
کریه زشوق نکاه ناز آلود معنا بودرکه ناز آلود اولن نکاهک شوقندن
تمام کریه اولن آنجق بنم دیمکدر یعنی مراد بزم محبوبده نالهٔ نیاز آلود
وشوق نکاه ناز آلوددن تمام کریه اولدوغن بیاندر نقاب ناز بر
انداز وراه صومعه کیر معنای بودرکه ای محبوب ناز نقابنی جمالکدن
قالدر وصومعه نک یولنی طوت که عشقهای حقیقی شود مجاز آلود
معنا بودرکه حقیقی اولن عشقلر مجاز له آلوده اوله یعنی مراد جمال
محبوبده اولن حالتی بیاندرکه ارباب عشق حقیقت کوردکلری کبی
بی اختیار میل ایدوب عشقلری مجازه تبدیل اولور دیمکدر بکفر
موی سیه را سفید کردم لیک معنا بودرکه موی سیاهی هوای نفس
اولن افعال کفرده آغرتدم فاما هنوز طاعت بت میکنم نماز آلود
معنا بودرکه هنوز بت صفت اولن محبوبلرک اطاعتن ایدرم
نماز آلود اولدوغی حالده یعنی مراد کسر نفس ایدوب ایتدوکی اعمالی
نادم اولدوغن بیاندر حذر که ناز وجفا میکشیم از معشوق معنا
بودرکه ای رقیب حذر اوزره اول که محبوبدن بزلر دایما نازله
جفا چکمک اوزره یوز بو تقدیرجه نمیشویم تیغ بصلح ناز آلود معنا

بودر کە ناز آلودە اولسن صلحلە بزلرتسلی خاطر اولملو دیمکدر یا کە
نازلە اولسن صلح چوق اکمز ینە بوز تشمق مقرردر یعنی مراد محبوبلە
صلح ناز آلودە قابل اولمدوغنی بیاندر بە بزم قرب کە آوردە
بود عرفی را معنا بودر کە عرفی محبوبە تقرب بزمنە کیم کتورمش ایدی کە
کە سوختە زشفقهای احتراز آلود معنا بودر کە احتراز آلود اولسن میل و محبتدن
اول عرفی سوختە اولمش ایدی دیمکدر یعنی مراد مجلس قربە کلوب محبتدن
سوختە اولدوغنی بیاندر حسن نور افشانت کە آرایش ایمن شود معنا بودر کە
ای محبوب اگر سنک نور افشان اولسن حسنک وادی ایمنک آرایشی اولجق
اولورسە لالە سان شمع تجلی بر سر دامن شود معنا بودر کە شمع تجلی لالە کبی
آنک اوزرندە اولور دیمکدر یعنی مراد محبوبک نور افشان اولسن حسنندەکی
حالتی بیاندر چون زبزم خندە بر جنت کە در فردوس ما معنا بودر کە
جنتە نیجە خندە تو کیملە بزم فردوسمزدە طوبی از پژمردەگی سامان دە
گلخن شود معنا بودر کە طوبی دیدکلری شجر بو قدر لطافتلە پژمردە لکندن
سامان دە گلخن اولور دیمکدر یعنی مراد کندی فردوسندە اولسن لطافتی
بیاندر و تصوف معناسی اربابنە معلوم کە با اهل روضە کویم لذت اندوه دوست
معنا بودر کە اگر روضە اربابنە محبوبک غمندە اولسن لذتی دیسەک اولورسم
عیش جنت مختصر در ماتم و شیون شود معنا بودر کە جنتک عیشی مختصر
اولدوغی حالدە ماتم و شیوندە اولور دیمکدر یعنی لذت اندوە محبوبدە
اولسن حالتی بیاندر ریزشی ای ابر غم بر کشت زاد گریە تا معنا بودر کە ای

غم



غم بولودی گلعذار گریە تک اوزرنە بر ریزش ایت تا کە دانە صد خوشە
هر خوشە صد خرمن شود معنا بودر کە بر دانە یوز صلقم و هر صلقم یوز خرمن
اولە یعنی مراد ابر غمدن یاغمق طلب ایتدوکنی بیاندر کر بر افروزیم شمعی
بر مزار خویش از آن معنا بودر کە اگر کندی مزارمزک اوزرنە بر شمعی
ضیالندرجق اولورسق بو دفعا اول شمعدن بس چراغ مردە در دیر و حرم
روشن شود معنا بودر کە چوق چراغ مردە دیر و حرمدە روشن اولور
دیمکدر یعنی مراد مزارندە یانن شمعک حالتن بیاندر گرچە یعقوبیم اگر
بر جان و دل آتش زنیم معنا بودر کە اگرچە بزلر یعقوب صفت مکروبز
فاما اگر جان و دل اوزرنە آتش اورجق اولورسق صد مە کنعان خراب
از بوی پیراهن شود معنا بودر کە یوز دانە ماه کنعانی اولسن یوسف بوی
پیراهندن خراب اولور دیمکدر قصە یعقوب و بوی پیراهن اربابنە
معلومدر یعنی مراد کندونک وجودندە اولسن آتش عشقک کمال تأثیرن
بیاندر گفتم از عمر ابد عرفی ندارد ذوق گفت معنا بودر کە بن محبوبە
دیدم کە ای محبوب عرفی ابدی اولسن عمردن ذوق طوتمز بو دفعا
محبوب دیدیکە خالی از ذوقی نباشد گر شهید من شود معنا بودر کە بر
ذوقدن خالی اولمز اگر بنم دردعشقمدن شهید اولجق اولورسە یعنی مراد
شهید محبوب اولمق رجاسن بیاندر گلعذاران چو سر راه گذاری گیرند
معنا بودر کە گلعذار اولسن محبوبلر چونکە بر راه گذارک باشنی دوترلر
یعنی بر یولە گتمک مراد ایتدکلری زمان دامن باد باویزش خاری گیرند

معنا بودركه روزكارك اتكنى برخارك آصلمسيله طوتلر يعنى [illegible] ارلرنه
كندولرنه برخار ياپشسه روزكارك اتكنه ياپشورلركه نيچون بوخارى بزم
رهكذارمزدن قالدرمدكه يولده بزلره مانع اولدى ديمكدر مراد
كلعذار اولن محبوبلرك احوالنى بياندر دخى بوندن مناسبجه برمعنا ديرلرسه
نه كوزل اى صبا برقفس شوق كذر كن كه دمى معنا بودركه اى باد صبا
شوق قفسنده محبوس اولنه مرغله كذر ايت كه برنفس عندليبان خبر
از باغ بهارى گيرند معنا بودركه قفسده محبوس اولن عندليبلر بهاره
منسوب اولن باغدن خبر طوتهلر يعنى مراد قفسده محبوس اولن عندليبانك
احوالنى بياندر وتصوف معناسى اربابنه معلوم چون رود قافله از
پيش ودنيا يد جرى معنا بودركه چونكه كاروان ايلرودن گيدروكندو
برجرس كلمز بوتقديرجه بهتر آنست كه دنبال غبارى گيرند معنا بودركه راه رو
اولنلره يكرك اولن اولدركه برتوزك آردن توتهلر يعنى غبارك
آردنجه گيدهلر لازم وادب كاروانه واصل اولورلر ديمكدر تصوف
معناسى اربابنه معلوم صحبت ما وتوكرمست بكوتا امشب معنا بودركه
اى محبوب بوكيجه بزملهسنك صحبتك غايتله كرم وبرحرارتده امدى سويلكه
حتى بوكيجه شمع وپروانه ازينى بزم كنارى گيرند معنا بودركه شمعله پروانه
بوبزمدن بركنار طوتهلر يعنى مراد محبوبله صحبتى كرميت اوزره اولدوغنى
بياندر حذر از صحبت آن قوم كه از بوالهوسى معنا بودركه اول قومك
صحبتندن حذر اولكه بوالهوسلكدن هرنفس جايى وهردم پى كارى گيرند

معنا بودركه هر

معنا بودركه هرنفسى برمكانده اورلر وهردم بركارى تمام ايتمدن
بركارك آردندن طوترلر يعنى آخر كاره شروع ايدرلر ديمكدر مراد
صحبت بوالهوسدن حذر اوزره اولمغى بياندر بوغزلك مقطعى بونسخهده
تحرير اولنمدى چشم نه بهرخويش دم نزع ترشود معنا بودركه حالت
نزع وقتنده بنم كوزم كندودن اوترى ياش اولمز بلكه ترسدكه من
بميرم وغم دربدرشود معنا بودركه خوف ايدركه بن وفات اولمده
غم دربدر اوله يعنى مراد مبالغه اوزره غمله اولن اتحادن بياندر
هرگز بروى دوست نديدم كه دل نكفت معنا بودركه آصلا محبوبك
جمالنى كورمدم كه كوكل ديمهدى يعنى هرنه وقت كه كوردمسه ديديكه
تسكين شوق من بنكاه دكرشود معنا بودركه بنم شوقمك تسكينى بو
كورميله اولمز بلكه آخركورميله اولور ديمكدر يعنى مراد كمال اشتياقنى
بياندر هركورنده ديركه بر دخى كورهيم بردخى كورهيم الى غير النهايه
ماكريه دوستيم وتونازك دلى كنون معنا بودركه اى محبوب بزلر دائما
آغلمغله آشنايوز وسن خود برنازك كوكللى محبوبسن بارى امدى سحرى
بكن كه كريه هاى اثر شود معنا بودركه برسحر ايتكه بزم كريهمز بى اثر اولميه
يعنى مراد كريهسى محبوبه اثر ايدهجكنى بياندر معشوق راكرشمه بلند است
پس چرا معنا بودركه محبوبك چونكه ناز وكرشمهسى بلند پرواز در
پس نيچون آزرده از ملامت كوته نظر شود معنا بودركه كوته نظر اولنلرك
كيمسنهلرك ملامتندن آزرده اولور كيدركه اولميه يعنى مراد كرشمه

مجوب بلند پرواز اولدوغنی بیاندر بوغزلک مقطعی بولنمدغنه
تحریر اولنمدی کس زمجلس ماش دمانی بلند نزود معنا بودرکه
بزم مجلسمزدنی برکیمسنه نشدمانی طشره کتمز لازم غمناک اولوردیمکدر
نسیم باده ازین جا دماغ ترنزود معنا بودرکه نسیم باده بو بزم مجلسمز
اولنی یردنی دماغی تر اولدوغی حالده کتمز دیمکدر یعنی مراد مبالغه
اوزره مجلسنده اولنی آلام وغمومی بیاندر چراغ خلوت اندیشه داغ
ناکامیست معنا بودرکه اندیشه خلوتنک چراغی نامرادلق داغیدر
بو تقدیرجه خدا کنادکه این داغم ازجگر نزود معنا بودرکه اقتضا ایدهکه
بو داغ بنم جگرمدنی کتمیه دیمکدر یعنی مراد داغ نامرادلغی طلب ایتدوکنی
بیاندر چنان بساط ادب طرح کن که پروانه معنا بودرکه ای محبوب
بساط ادبی آنجلاین طرح ایتکه پروانه بطوف شمع بشوخی بال وپرنزود
معنا بودرکه بال وپرشوخلغیله شمعک طوافنه کتمکه قادر اولمیه دیمکدر
یعنی مراد مبالغه اوزره طرح بساط ادب ایتدوکنی بیاندر چگونه گوش بدستان
بو الفضول بود معنا بودرکه بنم کوشم بو الفضول اولنی شخصک دستاننی
نیجه سی اولورکه مراکه بادل خاموش خود بسر نزود معنا بودرکه بنم کندی
خاموش اولنی کوکلمله باش کتمز یعنی بنم خاموش اولنی کوکلمله بیله میل ایتمز
بو تقدیرجه هر بو الفضولک دستانی بیفایده سنه قولاغم نیجه میل ایدر ایتمز
دیمکدر مراد کلام بی معنایه کوشی میل ایتمدکنی بیاندر رفیق بادیه بازده
روی باید معنا بودرکه راز صحرانک یولداشی اول بره روکردرکه

کم نیم

کم نیم کام زهمراه بیخبر نزود معنا بودرکه یارم قدم دخی یولداشدنی
خبرسز کتمیه دیمکدر یعنی مراد رفیق بادیه رازک احوالنی بیاندر رد امنی
ترم ای ابر توبه دست بدار معنا بودرکه ای توبه بولودی بزم کناهکار
اولوب تر اولنی اتکمزدنی الی قالدرکه این معامله از پیش ما بدر نزود
معنا بودرکه بو معامله بزم حضورمزدنی طشره کتمز دیمکدر یعنی مراد ابر
توبیله اولنی معامله بیاندر تصوف معناسی اربابنه معلوم وبوغزلک
مقطعی بولنمدغنه تحریر اولنمدی یک درد توام دردل ناشاد نیاید معنا
بودرکه ای محبوب بنم ناشاد اولنی کوکلمه سنک بر دردک کلمزکه کز تلخی درد
کهنم یاد نیاید معنا بودرکه بنم کهنه اولنی دردمک آجلغننی خاطره کلمز
یعنی مراد دل ناشاده محبوبک بریکی دردی کلدکجه کهنه اولنی دردنک
آجیلغی خاطره کلدوکنی بیاندر کر دست دهد فرصتی ارزان نفروشی
معنا بودرکه ای طالب اگر بر فرصت ال ویره جک اولورسه صاقنوب اوجوز
صاتمیه سن زیراکه کین صید بدست هم صیاد نیاید معنا بودرکه بو شکار
هر صیادک النه کلمز یعنی مراد شکار امیدک الکه کیردوکی زمانی حفظیله مقید
اولمغی بیاندر رخساره میفروز برین دیده پرتاب معنا بودرکه ای محبوب
جمالکی بو پرحرارت اولنی کوزک حضورنده ضیالندرمه زیراکه کش جوهر
آینه زفولاد نیاید معنا بودرکه اول رخسارک آینه سنک جوهری فولاددنی
کلمز یعنی مراد مبالغه اوزره دیده سنده اولنی حرارتی بیاندر اگر فولاد
آینه دخی اولورسه کوزی اوکنه کلدوکجه اریمک مقرر اولدوغنی بیاندر

دوش آتشی افروخته بودم بدر شهر معنا بودر که شهرک قپوسنده دون کیجه
بر آتش یاندرمش ایدم فاما صد شکر که از آه کسی یاد نیاید معنا بودر که
یوز شکر اولسونکه هله بر کیمسه‌نک آهندن روزکار کلمز یوقسه اول شهر
قپوسنده یاندردغم آتشی شعله‌لندروب شهری بالکلیه یاندرردی دیمکدر
یعنی مراد در شهرده آتش افروخته ایتدکنی بیاندر صد بار نهادیم سر اندر ره
تسلیم معنا بودر که تسلیم اولمق یولنه باشمزی یوز کره قویدق فاما
توفیق بر آوردن جلاد نیاید معنا بودر که توفیق حق جلادی یوقارو
کتورمکده کلمز یعنی بز تسلیم اولدق فاما توفیق اولمدیکه جلاد کلوب
بزی قتل ایده دیمکدر مراد راه تسلیمه باشنی قویدغنی بیاندر از ناله زدم
دوش بشهر آتش و یکتن معنا بودر که دون کیجه ناله و فریاددن شهره
آتش اوردم فاما بر کیمسنه زین قوم گران خواب بفریاد نیاید معنا
بودر که بو گران خاب اولنی قومدن فریاده کلمز یعنی مراد کندونک ناله‌سندن
اولنی آتشله شهر خلقنک گران خاب اولدوغنی بیاندر زانها که بیاید
زغمت بر سر عرفی معنا بودر که ای محبوب اول نسنه‌لردن که سنک غمکدن
عرفینک باشنه کلور از تیشه یکی بر سر فرهاد نیاید معنا بودر که تیشه‌دن
بری فرهادک باشنه کلمز یعنی مراد کندونک غمی فرهادک چکدوکندن زیاده
اولدوغنی بیاندر عشق کوکز دل و دین نام و نشان کم باشد معنا بودر که
قنی عشق که کوکلدن و دیندن نام و نشان ایته یعنی مراد عشق اولدوغی
مکانده دل و دین اولمدوغنی بیاندر اهل غم باشم و اینان زمیان کم باشد

معنا بودر که عشقدر

معنا بودر که عشقک سببیله اهل غم اولایم و بو دل و دین غوغاسی اولقدر
ایته دیمکدر یعنی مراد عشقه طالب اولدوغنی بیاندر ای خوش آن حیرت
دیدار که کردد ز دلم معنا بودر که ای خوش اول حیرت دیدار که بنم کوکلمدن
حاصل اوله صد حکایت بدهان جمع و زبان کم باشد معنا بودر که دهانده
یوز حکایت جمع و زبان ایته یعنی مراد کمال حیرتنی بیاندر که دهاننده یوز
دانه حکایه جمع اولمشدر فاما تقریر ایتمکه لسانی یوق دیمکدر تا ابد مشهد ما
نکهت دل خواهد داشت معنا بودر که تا ابده وارنجه‌دک بزم مزارستانمز
کوکل رایحه‌سن طوتمق استر زیرا که بوی گل نیست که در فصل خزان کم باشد
معنا بودر که گل رایحه‌سی دکلدر که فصل خزان اولدوغی کبی ایته یعنی مراد
مزارون کوکلی ابده وارنجه‌دک رایحه ویردکنی بیاندر عرفی از روز
ازل کم شده کار خود است معنا بودر که عرفی روز ازلدن کندی کارینک
کم شده‌سی اولمشدر بو تقدیرجه فرصتی کو که بکار دگران کم باشد معنا
بودر که قنی بر فرصت که غیرلرک کارنده ایته اول آنجق اوز کارنده
ایتمشدر دیمکدر یعنی مراد عالم ازلده کم شده کار خود اولدوغنی بیاندر
مکن بیگانگی ناکه در این کارت خطا افتد معنا بودر که ای محبوب بیگانه‌لک
ایتمه که ناگاه سنک بو بیگانه‌لک کارکده خطا ایتمک واقع اوله زیرا که
اگر صد دل برانگیزند یکدل آشنا افتد معنا بودر که اگر یوز دانه کوکلی
قوپارجق اولورلرسه آنجق بری آشنا دوشر دیمکدر یعنی مراد محبوبک بیگانه
اولدوغنی بیاندر روم در سایه نخلی که در فصل خزان از وی معنا

بودرکه بر نخل قد اولسن محبوبک سایه سنه کیدرم که فضل خدا اندن دخی
اول نخل موزوندن ثمرهای کلو سوز بلا در دست و پا افتد معنا بودرکه
بلانک بوغازلی یاندرجی میوه لر اول نخلدن الده و آیقده دوشه زیراکه
میوه کامل اولدوغی زمان سایه سنده اوتورن شخصک النه و آیاغنه
دوشمک عادتدر یعنی مراد هر سایه نخلده اوتورمدوغنی بیان ایدر دلم
کاهی ره دیر وگهی راه حرم گیرد معنا بودرکه بنم کوکلم کاهی بر دیرک
یولنی طوتر وکاهی بر حرم کعبه نک یولنی طوتر بو تقدیرجه می سرگشتگی
دارد خرابش تا کجا افتد معنا بودرکه بنم کوکلم سرگشته لک شرابنی طوتر
تا نیره ده خراب اولدوغی حالده بیخود اولوب دوشه دیمکدر یعنی مراد سر انجامی
نه اولجغنی بلمدوکنی بیان ایدر هوسناکم سبب یارب پی خواهش لبم مکث معنا
بودرکه چوق هوسم وار درای باخدا رجادن اوتری بنم دوداغمی آچمه
زیراکه که دامان نفس ناگاه در دست دعا افتد معنا بودرکه ناگاه
دامان نفس دست دعایه دوشه بو دفعه خلاص اولمق دشوار اولور زیراکه
بنم رجام چوقدر دیمکدر یعنی مراد چوق هوسناک اولوب دعایه میل ایتمیوب
بی نیاز اولدوغنی بیان ایدر نسیم گل طلبان رو بهیچ جا نکنند معنا بودرکه
رایحه گلی طلب ایدن عاشق یوزلرنی هیچ بر مکانه ایتمزلر که صد معامله
هرگاه با صبا نکنند معنا بودرکه یوز دانه معامله هرگاه باد صبا ایله ایتمزلر
یعنی ایدرلر دیمکدر مراد گل صفت اولان محبوبک خوش رایحه سنی طلب
ایدن عاشقک احوالنی بیان ایدر اگر بعرش برآیند صوفیان مشکل معنا بودرکه

اگر

اگر صوفیان تا صافی عرش محبت محبوبه واصل اولجق اولورلر مشکلدرکه
که آستین نفشانند وعشوها نکنند معنا بودرکه استینلرنی صاچمیلر
وعشوه لر ایتمزلر یعنی ایدرلر دیمکدر مراد صوفیانک احوالنی بیان ایدرکه
صوفیلرک زهدوعی آنجق واصل عرش محبت اولنجیه دک در والا ابعد
الوصول کورکه نلر ایدرلر دیمکدر بزم زهد فروشان مروکه ممکن
نیست معنا بودرکه زهد وریا صاتنلرک صاقنوب مجلسنه وارمه زیراکه
ممکن دکلدرکه که همت از بر ود در دمش گدا نکنند معنا بودرکه
همت اگر آنلرک مجلسنه کیده جک اولورسه نفده اول همتی گدا ایتمزلر
یعنی همتی گدا ایدوب فقیر ایدرلر دیمکدر مراد زهد فروشانک کمال دناءتنی
بیان ایدر زبسکه تشنه دردم بکف میکوشم معنا بودرکه زیاده سیله تشنه دردم
فاتماینه نالایق اولنی اعماله سعی ایدوب کوشش ایده رم بوندن اوتری که
که تا ملائکه رحمت مرا دعا نکنند معنا بودرکه تاکه رحمت ملکلری بکا
دعا ایتمیه لر یعنی مراد کمال استغناسنی بیان ایدرکه بنی مغفرت ایدرسه حق
تعالی حضرتلری کمال لطفندن مغفرت ایتسون والا ملائکه دعاسیله
مغفور اولمغی استمدوغنی بیان ایدر برهمن کیشم که صد قسم طعنه بر اصحاب
زد معنا بودرکه برهمن مذهبلیم فاما بنم صداقتم اصحاب اوزرینه
طعنه اورمشدر دیمکدر یعنی کمال صداقتنی بیان ایدر وتصوف معناسی
اربابنه معلوم طوف آتشخانه ام صد خنده بر محراب زد معنا بودرکه
بنم آتشخانه مک طوافی محراب اوزرینه خنده اوردی دیمکدر یعنی مراد

طوف آتشخانه سنده اولنی حالتی بیانیدر مرحبا ای عشق کلبانکی که بی شوب
تو معنا بودرکه ای عشق مرحبا خوش کلدک بر کلبانکه اورکه سنک
آتشو بک اولمزسه عافیت خوش تکیه‌ها بر بالش سنجاب زد معنا بودرکه
عافیت بالش سنجاب اوزرنه خوش تکیه‌لر اوردی یعنی مراد راحتلکدن
اوصانوب عشقی طلب ایتدکنی بیان ایدر عشق یکدل شد بزخم تیغ یکرنگی شهید
معنا بودرکه یکدل اولنی عشق یکرنکلک تیغنک زخمیله شهید اولدی
فاما نکته پرداز خرد بر سلب وبر ایجاب زد معنا بودرکه نکته پرداز
خرد اولنی کیمسنه سلب اوزرنه و ایجاب اوزرنه اوردی دیمکدر یعنی
مراد یکرنکلک تیغیله عشقک شهید اولدوغنه نکته پرداز خرد اولنی
کیمسنه تعجب ایدوب کاه طرف سلبه وکاه جانب ایجابه میل ایتدکنی بیان ایدر
وتصوف معناسی اربابنه معلوم خضر آب زنده کی نوشید وعرفی خون
دل معنا بودرکه خضر آب حیات ایچدی وعرفی کوکل قانی نوش ایلدی
فاما این سبو پرشعله کرد وان آن قدح پر آب زد معنا بودرکه بو عرفی
سبوسی خون دل نوش ایتمکله پرشعله ایتدی و اول خضر آب حیات نوش
ایتمکله قدحی دولی صو اوردی دیمکدر یعنی مراد کندویله خضرک نوش
ایتدکنک فرقنی بیان ایدر تصوف معناسی اربابنه معلوم مجنونکه عیشش ازغم
لیلی شود لذیذ معنا بودرکه مجنونک ذوق وعیشی لیلانک غمندن لذیذ
اولور یعنی مراد مجنونک عیشنک لذیذ اولمسنه سبب لیلانک غمی اولدوغنی
بیان ایدر حرمان بکام او چو تمنی شود لذیذ معنا بودرکه نامراد اولوب

محروم

محروم ومایوس اولمق اول مجنونک دماغنده تمنا ورجا کبی لذیذ اولور
دیمکدر یعنی مراد مجنونک نامرادلقدن صفاسی اولدوغنی بیان ایدر این
تلخ کریه را شکر آمیز کن بخند معنا بودرکه ای محبوب بو آجی اولنی
آغلمغی شکرآمیز ایله خنده ایله تا کریه ام چو خنده لیلی شود لذیذ معنا
بودرکه تاکه بنم آغلمم لیلانک کولمسی کبی لذیذ اوله یعنی مراد خنده
محبوبده اولنی حالتی بیان ایدر چون سر کنم حدیث تو با ذوق اهل حال
معنا بودرکه ای محبوب چونکه سنک کلامکی اهل حالک ذوقیله باشلیم
یعنی اول حالت اوزره سنک کلامکی تقریر ایلیم کاری کنم که لفظ چو
معنی شود لذیذ معنا بودرکه بر ایش ایدیدم اول حدیثکی تقریر ایتدکده که
لفظ معنی کبی سامعه لذیذ اولیدی یعنی مراد حدیث محبوبده اولنی
حالتی بیان ایدر بی تربیت شمایل حسنت کمال یافت معنا بودرکه ای محبوب
سنک شمایل حسنک تربیتسز کمال بولدی زیراکه بی آفتاب میوه طوبی
شود لذیذ معنا بودرکه کونشسز شجر طوبانک میوه‌سی لذیذ اولور زیرا
عادت الله بودرکه میوه جنسی رنکی ماهتابدن الور ولذتی آفتابدن
الور فاما میوه شجر طوبا بونلرک تربیتنه محتاج دکلدر یعنی مراد شمایل
حسن محبوب تربیته محتاج اولمدوغنی بیان ایدر عرفی چه خوش بود که چو
بوسه کنم سؤال معنا بودرکه ای عرفی نه کوزل اولوردی محبوبدن
چونکه بر بوسه رجا ایلسم اول زمان مانند بوسه بر لبش آری شود لذیذ
معنا بودرکه محبوبک دوداغی اوزرنه نوله دیمک لفظی بوسه کبی لذیذ

اولوردی دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره بوسهٔ محبوبده اولان لذتی
وتأثیری بیاندر که بوسه‌سی نیجه لذیذ ایسه قوله ویره‌یم لفظی دخی کندونک
دوداغی اوزرنه لذیذ کلدوکنی بیاندر بر دای غم خبری از دل آواره
بیار معنا بودر که ای غم یوری آواره اولان کوکلدن بر خبر کتور زیرا
هرچه در این سفر انداخته یکبار بیار معنا بودر که هر نسنه که بو سفرده
پیدا ایدوب قازنمش ایسه بر الدن کتور دیمکدر یعنی مراد دل آواره‌دن
خبر الدوغنی بیاندر من ز داروی اجل چارهٔ دل یافته‌ام معنا بودر که
بن اجل داروسندن کوکل چاره‌سنی بولمشمدر بو تقدیرجه ای مسیحا
بودت بهتر ازین چاره بیار معنا بودر که ای مسیح زمانه اگر سنک بوندن
ایو بر چارک وار ایسه کتور دیمکدر یعنی مراد داروی اجلدن چارهٔ
دل بولدوغنی بیاندر ای اجل جان بنده اهل وفا سعی مکن معنا بودر که
ای اجل سعی و کوشش ایتمه که اهل وفا اولان کیمسنه جان ویرمک احتمالی یوقدر
یا برو رخصت از آن غمزهٔ خونخواره بیار معنا بودر که یوری اول خونخوار
اولان غمزه‌دن رخصت کتور که اهل وفا اولنلر سکا جانی تسلیم ایده‌لر
دیمکدر یعنی مراد اهل وفا غمزهٔ محبوبدن رخصت اولمدقجه اجله جان
ویرمدکلرنی بیاندر آتش طور بهر شت خسی نیست حلال معنا بودر که
آتش طور هر بر شت خس پایه‌سنده اولبده موسی لق دعواسن ایدنه
حلال دکلدر زیرا که عشق اگر میطلبی رو دل صد پاره بیار معنا بودر که
اگر طالب عشق اولمق مراد ایدرسن یوری صد پاره اولان کوکلی کتور

زیرا که

زیرا که بو هوای عشق مجرد سوزله اولمز دیمکدر یعنی مراد آتش طور هر بر
مشت خسه حلال اولمدوغنی بیاندر عرفی با دوست برو که دل و که جان
مفشان معنا بودر که ای عرفی محبوبه گیت گاه کوکلکی و گاه جانکی
صاجمه فاما جمع کن ارچه نه هیچ ارزد و یکباره بیار معنا بودر که
جمع ایله اگرچه بو جان و دل دوستک یاننده بر شیئه دکمز فاما بر
الدن کتور بولا که مقبوله کیچه دیمکدر یعنی مراد جان و دلی دوسته
ایلتدکنی بیاندر بادی کو ورق لاله و شمشاد ببر معنا بودر که قیش
فصلنک روزکارنه سویله لاله و شمشادک ورقنی ایلتسون هرچه
در معرض باد آمده کو باد ببر معنا بودر که هر نسنه که معرض روزکارده
کلمشدر سویله ینه روزکار ایلتسون دیمکدر یعنی مراد دنیانک و ما فیهانک
فنا پذیر اولوب باد فنایه وارجغنی بیاندر عدل کسری چه کند با فلک و
قدرت جم معنا بودر که کسرانک عدالتی و جمک قوت و قدرتی فلکده
نیلر زیرا که شکوه او زکسی نشنود از یاد ببر معنا بودر که اول محبوبک
شکایتنی بر کیمسه‌دن ایشتمز خاطردن ایلت یعنی بونلرک عدالتنی و قدرتنی
خاطردن کیدر کیتسون زیرا که اصلا اول محبوبک شکایتنی فلک بر کیمسه‌دن
ایشتمدی مراد طایفهٔ عشاقک محبوبدن بی شکوا اولدقلرنی بیاندر ساقیا
دختر رز منتظر مقدم ماست معنا بودر که ای ساقی دختر رز اولان باده
بزم مقدممزه منتظردر بو تقدیرجه بنشان به بر حجلهٔ داماد ببر معنا
بودر که اول عروس دختر رزی دامادک حجله‌سنک حضورنه ایلتوب

اولور دیمکدر یعنی مراد وخورزی مجلسده دعوی ایتدیکنی بیان ایدر کر
دلت مرده چه کویم چکنی ماتم کیر معنا بودرکه اکر سنک کوکلک مرده
اولمش ایسه انی سویلیهیم نه ایدرسنی ماتم طوت نام دل بر اثر ناله وفریاد
بر معنا بودرکه ناله وفریادک اثرنجه کوکلک نامنی ایلت یعنی چونکه
مرده دل اولمش سن ماتم ایدوب ناله وفریاد ایتدکک زمان وای
کوکل وای کوکل دی دیمکدر مراد مرده دل اولنه ماتم ایدوب ناله و
فریاد ایتمکک طریقنی بیان ایدر تاکی ای دل زمن افسانهٔ غم کوش کنی
معنا بودرکه ای کوکل نیجه دک بندن بر آلای افسانهٔ غم استماع ایدرسن
باری شکوهٔ پیش کسی از منی ناشاد بر معنا بودرکه بنی ناشاددن
برکیمسه نک حضورنه بر شکایت ایلت دیمکدر یعنی مراد کوکلیله اولنی
معامله سنی بیان ایدر برتر از شرم کناهیست ببخشیدن جرم معنا بودرکه
جرمی باغشلمق کناه ایشلمکدن زیاده در بو تقدیرجه کو ما عفو مکن
جرم من از یاد ببر معنا بودرکه محبوبه سویله که بنی عفو ایدوب جرمی
باغشلمه سون فقط بنم جرمی خاطردن ایلتسون دیمکدر یعنی مراد کمال
غیورلغنی بیان ایدر عرفی اندیشه مرنجان چو تو نتوانی ماند معنا
بودرکه ای عرفی اندیشه وافکارکه رنجیده ایتمه که دنیاده چونکه سن
پایدار اولوب قالمغه قادر دکلسن باری بو تقدیرجه کو همان شعر ترو
نام ترا یاد ببر معنا بودرکه تر وتازه اولن اشعاری همان دورم
سویله و اوزن نامکی خاطره ایلت دیمکدر یعنی مراد دنیاده کندودن

صکره

صکره اشعاری نامنی یاد ایتمکه سبب اولدوغنی بیان ایدر بپای خواهش ها
مدعی شود زنجیر معنا بودرکه بزم رجامز آیاغنه ینه اوز مطلوبمز
زنجیر اولور دیمکدر یعنی مراد مدعاسی حصوله کلمدیکنی بیان ایدر زیراکه
بکردن نفس ما دعا شود زنجیر معنا بودرکه بزم نفسمزک بوینینه
دعا زنجیر اولور دیمکدر یعنی مراد دعاسی دخی بی تأثیر اولدوغنی بیان ایدر
چو طوق کردن قمری چرا نشود معنا بودرکه قمرینک بوینینده اولن
طوق کبی غیری نیچون اولمز اکر به بندیان تو کر آشنا شود زنجیر معنا
بودرکه ای محبوب اکر سنک قوللرکله آشنا اولجق اولورسه زنجیر یعنی مراد
محبوبک زنجیره آشنا اولن بندهلری قمری صفت کردنی در زنجیر اولدوغنی
بیان ایدر زهد شکست بخلخال ساق لیلی روی معنا بودرکه لیلانک ساقنک
خلخالنه صنمق یوز قور یعنی شکست اولمق واقع اولورسه زمانده اکر
زکردن مجنون جدا شود زنجیر معنا بودرکه اکر مجنونک بوینندن زنجیر
عشق جدا اولجق اولورسه یعنی مراد مبالغه اوزره عشقک کمال تأثیرینی
بیان ایدر ز روز شوق تماشای یار پاره شود معنا بودرکه محبوبک تما
شاسی کوننک شوقندن شکست اولوب پاره پاره اولور اکر بپای نگاهی
حیا شود زنجیر معنا بودرکه اکر نگاهه منسوب آیاغنه شرم وحیا زنجیر
اولجق اولورسه یعنی مراد شوق جمال محبوبک کمال تأثیرنی بیان ایدر رهایی
از خم زنجیر عشق ممکن نیست معنا بودرکه خم زنجیر عشقدن خلاصلق ممکن
دکلدر بسوی بوسه اکر توتیا شود زنجیر معنا بودرکه بوسه طرفنه اکر زنجیر
توتیا دخی اولورسه محبوبک بوسه سی طرفنه اول توتیادن اولن زنجیر

عشقک حلقه سندن خلاص اولوب وارمق ممکن اولمدغنی بیان ایدر مراد
مبالغه اوزره متانت زنجیر عشقی بیاندر که تو بیادنی اوله دخی شکست
اولمق محالدر بوغزلک مقطعی بولنمدغنه تحریر اولنمدی اگر بکام رسی
از زمانه یاد آور معنا بودر که ای کوکل و یاخود ای طالب اگر مرادکه
واصل اولجق اولورسک زمانه دنی خاطره کتور یعنی انقلابات زمانی
خاطره کتوروب مرادکک قیمتن برخوشجه بیل دیمکدر خمار روز شراب
شبانه یاد آور معنا بودر که اول مرادک حصولی ایچون کوندزده
چکدکک درد خماری وکیجه ده نوش ایتدکک شراب بلای جمله دنی
خاطره کتور دیمکدر یعنی مرادانک مقصودکی النه آسانلقله
کیرمدکنی بیاندر شکسته بالی ازین باغ کوشه بگزین معنا بودر که
ای کوکل چونکه پروازه مجالک یوق شکسته بالسنی باری بو باغدن
بر کوشه اختیار ایدوب اوتور فاما چو بال و پر رسد از آشیانه یاد
آور معنا بودر که چونکه بال و پرک کمال بولوب یتشه اول وقت آشیانه دنی
خاطره کتور دیمکدر یعنی مراد آشیانه یه پرواز ایتمکه استعداد حاصل
اولدغی زمان آشیانی خاطره کتورمک لازم اولدغنی بیاندر تصوف
معناسی اربابنه معلوم مکن گناه وگر قسمت خراب شود معنا بودر که
گناه ایتمه اگر سنک قسمت ونصیبک خراب دخی اولجق اولورسه بهانه
بعفو دوست گریز از بهانه یاد آور معنا بودر که محبوبک عفوینه قاچ
بهانه دنی خاطره کتور دیمکدر زیرا احتمالدر که بر بهانه سبب اولوب سنی عفو
ایده مکن گناه دیر اولدغی وقت معنا بودر که اگر سنک قسمتک خراب

اولورسه ده

اولورسه ده [illegible] مظالم عباد ایدوب آخر کیمسه نک گناهن
ایشلمه دیمکدر وگر حواله بدوزخ شوی پی تسکین معنا بودر که اگر دوزخ جزاده
سر انجامک دوزخ جهنم اولجق اولورسه تسکین آتش ایچون ز آتش دل خود
یک زبانه یاد آور معنا بودر که بنم کوکلم آتشندن بر زبانه خاطره کتور
دیمکدر یعنی مراد کمال مبالغه اوزره کندونک آتش دلنک بر حرارت اولدغنی
بیاندر که بونک بر زبانه سنک حرارتنی خاطره کتورنی اهل دوزخ آیروق
آتش دوزخه قابل اولوب ساکن اولور دیمکدر بوغزلک دخی مقطعی بو
لنمدغنه تحریر اولنمدی همین معامله ما را بس است با زنار معنا بودر که
زنارله بزم همین بو معامله مز بسدر که که با طبیعت ما گشته آشنا زنار
معنا بودر که زنار بزم طبیعتمزله آشنا اولمشدر یعنی مراد زنار محبتله آشنا
اولوب معامله سنی بیاندر و تصوف معناسی اربابنه معلوم تمام عمر
بتسبیح کرده ام بازی معنا بودر که جمله عمرمی تسبیحله اوینجق ایتمشدر
فاما کجی طبیعت طفلانه وکجی زنار معنا بودر که اوشق طبیعتی نیرده
و زنار نیرده یعنی مراد زنارله تسبیحک رتبه سنی بیاندر من وتو بیهده
کوشیم باش تا قسمت معنا بودر که بنی و اگر سنی بوش یره سعی و کوشش
ایده یوز حاضر اولکه تا قسمت قام خبر دهد که گر سبحه وگر از زنار
معنا بودر که خبر ویرر که تسبیح کیمه لایقدر و زنار کیمه محلدر یعنی مراد
اگر سبحه و اگر زنار کیمه قسمتده اربابنه تقسیم اولندغنی بیاندر بکوبدیر
مغان آی و رایگان بر بند معنا بودر که دیر مغانه کل و دیکه رایگان

بغلسون امام ماکه بجان خواهد از ریا زنار معنا بودرکه بزم امامزکه
جانله استر ریادن زناری یعنی بزم امامزه سویلکه ریادن فرار ایدوب
دیرمغانه کلسون ورایکان زناری میانینه بنداتسون زیراکه بزم امامز
زناربند اولمغی جانله استر فاما ریادن خوف ایدوب بغلمیور دیمکدر مراد
امامک زناربند اولدوغن بیان ایدر گذشت عمر و زمتی نیافتم عرفی معنا
بودرکه ای عرفی عمر نازنین کچدی و سر خوشلکمدن بولمدم که سبحه بود مرادام
راه یا زنار معنا بودرکه بکا دام راه اولن سبحه میدی و یاخود زنار میدی
یعنی مراد کمال مستلکندن بی شعور اولدوغن بیان ایدر و تصوف معناسی
اربابنه معلوم بلب آرام کیر ای جان غمکین یکدمی دیگر معنا بودرکه دوداغه
آرام طوت ای غمکین اولن جان بر عزیزی نفس یعنی ای جان غمکین بدندن
مفارقت ایتمک استیوب دوداغه کلمشسن فاما لطف ایدوب بر
نفس آرام ایت زیرا احتمالدرکه که شاید در حریم سینه بغرسند غمی دیگر
معنا بودرکه شاید اول محبوب حرم سینه ده بر غیری غم دخی کوندره
بو دفعا ای جان سن سینه ده ولبده بولنمینجه غم کیرویه دونمک لازم
کلور دیمکدر مراد مبالغه اوزره غم محبوبه اشتیاقن بیان ایدر چو کردم تنکدل
شرح غمت هم با غمت کویم معنا بودرکه ای محبوب چونکه بن تنکدل اولورم
فاما غرابت بونده درکه سنک متن غمک شرحنی ینه غمکه سویلرم زیراکه
که در شرع محبت کفر باشد محرم دیگر معنا بودرکه شریعت محبتنده غمدن
غیری بر محرم دوتمق کفر اولور دیمکدر یعنی مراد شرح غم محبوبی ینه غم محبوبه

سویلدکن



سویلدکن بیان ایدر هم ز غم تنکدل گشتم هم از شادی کراجویم معنا بودرکه
هم غمدن تنکدل اولدم و هم شادلقدن اولدم بو تقدیرجه عجبا کیمی طلب
ایده یم که کر بنماید دلم راه بسوی عالم دیگر معنا بودرکه بنم کوکلمه بر
غیری عالمه یول کوستره زیراکه بو عالمک هم غمندن و هم شادلغندن
تنکدل اولیورم دیمکدر یعنی مراد تنکدل اولدوغن بیان ایدر کهی کردد
عرقناک از حیا کاهی زمی هردم معنا بودرکه بزم محبوبمز کاهی بر اولورکه
کمال حیاسندن ترلیوب عرقناک اولور و کاهی بر اولورکه حرارت باده دن
ترلیوب عرقناک اولور حاصل کلام هردم گلستان جمالش تازه دارد
شبنمی دیگر معنا بودرکه اول محبوبک گلستان جمالی بر تازه شبنم طوتر
دیمکدر یعنی مراد محبوبک کاه میدن کاه حیادن عرقناک اولدوغن
بیان ایدر قدم چون رنجه فرمودی ببالینم مرو یکدم معنا بودرکه ای محبوب
چونکه بن بیمارک بالیننه قدم رنجه بیوردکز باری بر دم قرار ایدوب
کیتمکز زیراکه بغایت مشرفم بر مرک بنشین یکدمی دیگر معنا بودرکه هلاک
اولمغه غایتله یقین اولمشم بر غیری نفس دخی اوتور دیمکدر یعنی مرام
حالت مرکده محبوب کندی اوزرنده بولندغن بیان ایدر مکش زحمت
بفرما غمزه را تا تیغ بردارد معنا بودرکه ای محبوب بوش یره زحمت
چکمه غمزه یه بیور تاکه قلیجی قالدرسن زیراکه که زخم دلفکاران از تو یابد
مرهمی دیگر معنا بودرکه دلفکار اولن عاشقک زخمی سندن بر غیری مرهم
بولار دیمکدر یعنی مراد تیغ غمزه دن مجروح اولوب محبوبدن مرهم آرزو ایتدکن

اولدوغنی بیاندر کفن شویم بخون دیده نی در چشمهٔ زمزم معنا بودرکه
کفنی بن خون دیده ایله ییقرم یوقسه چشمهٔ زمزمده ییقمزم زیراکه پرستار
صنم راهست عرقی زمزمی دیکر معنا بودرکه ای عرقی صنم صفت اولنی
محبوبک بنده‌لرنک برغیری زمزمی واردر دیمکدر یعنی مراد کفن
عشاقی زمزم پایه‌سنده اولنی خون دیده ایله ییقدغنی بیاندر کر مرد
وفایی ره بازار الم کیر معنا بودرکه ای سالک اکر مرد وفا ایسن الم وغم
بازارینک یولنی طوت ره پنجه زالماس کن و دامن غم کیر معنا بودرکه
یوری پنجه‌کی الماسدن ایله و بعده غمک اتکنی طوت زیراکه دامن غمی
طوتمغه هر پنجه قادر اولمز بلکه الماسدن پنجه لازمدر دیمکدر یعنی مراد
مرد وفانک احوالنی بیاندر اسباب پریشانیست ای دل همه جمعیت معنا
بودرکه ای کوکل سنک پریشان خاطر اولجق سببلرک جمله‌دن جمع وحاضردر
بو تقدیرجه دامن بمیان برزده راه عدم کیر معنا بودرکه اتککی
بیلکه اورشدرسن عالم عدمک یولنی طوت دیمکدر یعنی مراد اسباب پریشانلغی
جمع اولدوغنی بیاندر عیشی بغم دوست برابر نتوان یافت معنا بودرکه
محبوبک غمنه برابر اولجق برعیش بولمق ممکن دکلدر اکر مرادک بولمق ایسه
رو کام دو عالم همه را بر سر هم کیر معنا بودرکه یوری ایکی عالمک مرادینی
جمله‌سنی بربرنه طوت یعنی مراد ایکی عالمک کامنی بربرنه اورب تجسس ایلیک
بنه محبوبک غمنه معادل اولجق عیش بولنمدوغنی بیاندر خاکستر پروانه طلبکار
سموم است معنا بودرکه پروانه‌نک خاکستری باد سمومی طلب ایدیجیدر بوتقدیرجه

ای باد



ای باد صبا تازه گلزار ارم کیر معنا بودرکه ای حیات بخش اولنی باد مسیحا
لطف ایدوب گلزار ارمک یولنی طوت تاکه اول آتش عشقده سوخته
اولنلر تازه حیات بوله‌لر دیمکدر یعنی مراد باد مسیحای گلزار ارمه دعوت
ایتدوکنی بیاندر تا ان دام برین صید منه کین دل غرضیست معنا بودرکه
آگاه اول بو شکارک اوزرینه دام ودوزاق قورمه که شکار ایدججک
غرضنک کوکلیدر آخر کرتر اکفت که آهوی حرم کیر معنا بودرکه آخر
الامر ای محبوب سکا کیم دیدیکه آهوی حرمی طوت یعنی مراد کوکلی آهوی
حرم پایه‌سنده عزیز و محترم اولدوغنی بیاندر چکونه سوز غم او دهم سوز
دکر معنا بودرکه اول محبوبک غمنک یانمه‌سنی نیجه برغیری یانمغه ویره‌یم
زیراکه که دل فروغ نیابد ز دلفروز دکر معنا بودرکه کوکل فروغ
بولمز غیری دلفروز اولنی محبوبدن دیمکدر یعنی مراد بر محبوبدن غیریه
کوکل ویرمدوکنی بیاندر شراب شوقم اکر بوکنند محشریان معنا بودرکه
بنم شوقم باده‌سنی اهل محشر اکر ایچیجک اولورلرسه بو دفعه سؤال روز
قیامت فتد بروز دکر معنا بودرکه روز قیامتک سؤالی غیری کونه
دوشر زیراکه برالدنی مست ولایعقل اولوب سؤال وجوابه اقتدارلری
اولمز دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره باده شوقنده اولنی حالتی بیاندر
زامر ونهی محبت رسوم شرع مجوی معنا بودرکه محبتک امر ونهیندن رسوم
شرعیتی طلب ایتمه زیراکه که این یجوز دکر گفت ولایجوز دکر معنا بودرکه
بو دیه که جایزدر واول دیه که جایز دکلدر یعنی مراد عالم محبتده بو اختلاف اولمز

اولدوغنی بیاندر بیار تربت مجنون بمشهد عرفی ... که مجنونک
تربه‌سنی عرفینک مشهدینه کتور زیرا که عشق نوحه طرازی کند بنوزد که معنا
بودرکه اول مشهد عرفیده عشق برغیری سوزشیله نوحه طرازلق ایدرکم
آخریرلرده اول نوحه اولمق احتمالی یوقدر دیمکدر یعنی مراد کند ویله
مجنونک رتبه‌سنی بیاندر جان غمگین مفروش و دل خوش شنود مخر معنا
بودرکه ای طالب عشق اولن کیمسنه غمناک اولنی جانی صاتوب خوشنود
اولن کوکلی صاتون آلمه نقد همت مده و عشوهٔ مقصود مخر معنا بودرکه
همت نقدنی ویروب مراد و مقصود عشوه‌سنی صاتون آلمه دیمکدر یعنی
مراد ارباب عشق اولنلر بو جنس اشیادن فارغ اولدقلرنی بیاندر درد
گفتار شنو گوش بافسانه مکن معنا بودرکه گفتارده اولنی دردآلودلی
استماع ایت قولاغکی افسانه‌یه ایتمه شعله را بیع مکن از آتش ما دود مخر
معنا بودرکه شعله پایه‌سنده اولنی درد گفتاری بیع ایله فاتمایزم افسانه‌مز
آتشندن توتونی صاتون آلمه دیمکدر یعنی مراد اهل عشقه افسانه‌یه قولاق
طوتمق لازم اولمدوغنی بیاندر سینهٔ گرم نداری مطلب صحبت عشق
معنا بودرکه ای طالب چونکه پرحرارت اولنی سینه‌یه مالک دکلسن
باری عشقک صحبتنی طلب ایتمه زیرا که آتشی نیست چو در مجمره ات عود مخر
معنا بودرکه چونکه سنک مجمرکده بر آتش یوقدر باری عودی صاتون
آلمه دیمکدر یعنی مراد عودوشی اولنی صحبت عشقه مجمره مثال اولنی سینه
پرآتش لازم اولدوغنی بیاندر ذکر معشوق کن و درس فلاطون مشنو

معنا بودرکه محبوبک

معنا بودرکه محبوبک ذکرنی ایله و درس افلاطونی استماع ایتمه ببلبل
مست شود نغمهٔ داود مخر معنا بودرکه بادهٔ عشقدن مست و لایعقل
اولنی بلبل اول و نغمهٔ داودی صاتون آلمه دیمکدر یعنی مراد ذکر
محبوب جمله‌دن اهم اولدوغنی بیاندر عرفی ازمصلحت کار فراموش
مکن معنا بودرکه ای عرفی کارک مصلحتندن فراموش ایتمه مده از
کف بزیان گوهر بیسود مخر معنا بودرکه الکدن جوهر مرادکی زیانله
اوربیغایده اولنی گوهری صاتون آلمه دیمکدر یعنی مراد عاقبت
کاری اندیشه ایتمک هرکسه لازم اولدوغنی بیاندر شراب یأس بجام
وسبوی ما بگذار معنا بودرکه مأیوس و محروم اولمق شرابنی بزم
جام و سبومزه ترک ایت یعنی بزم جام و سبومزه قوی دیمکدر شکسته
رنگی مار ابروی ما بگذار معنا بودرکه ای محبوب بزم شکسته رنگ
اولمقلغمزی بنه بزم یوزمزه قوی دیمکدر یعنی مراد نه حالده اولورسق
اولالم دیمکدر بیاندر اگر شراب و گر خون دل و گر الماس معنا بودرکه
اگر شرابدر و اگر خون دلدر و اگر ریزهٔ الماسدر تو گوشه گیر و بکام و
گلوی ما بگذار معنا بودرکه ای محبوب و یاخود ای زاهد سن برگوشه
طوت و بو مذکور اولنلری بزم دماغمزه و بوغازمزه قوی دیمکدر
یعنی مراد هیچ برشیدن رجوعی اولمدوغنی بیاندر بگشته زار غم ای اشک
صد نظر داریم معنا بودرکه غم کشته زارینه ای اشک دیده یوز دانه
چشم امید طوتارز بو تقدیرجه بذوق گریه که آب بجوی ما بگذار

معنا بودر که کریه‌نک ذوقی حقیقیچون اولمدی بزم ابر ماغز بر حصولی
قوی دیمکدر یعنی مراد کشت زارعک محصولنه امیدوار اولدوغنی
بیاندر **مکن سراغ سراسیمگان شوق ای خضر** معنا بودرکه ای وادیء
عشقک خضری منزلنده اولن کیمسنه شوق محبوبدن سراسیمه و گم گشته
اولن عاشقی سؤال ایتمه زیراکه **نه آهنین قدمی جست وجوی ما بگذار**
معنا بودرکه آیاغی دمردن اولن دخی کلن بو تقدیرجه بزی جست وجو
ایتمکی فراغت ایدوب قوی دیمکدر یعنی آنجق آیاغی دمردن اولن کیمسنه
لازمدرکه بزی آرایوب بوله و الّا دمردن اولمین کیمسنه بزی آرامغله
بولمق احتمالی یوقدر مراد مبالغه اوزره گم گشته شوق اولدوغنی بیاندر
**ز نوحه لب نتوان بست و گریه مستانرا** معنا بودرکه گریه مستانه دن
و نوحه و فریاد ایتمکدن طوداغی بغلمق ممکن دکلدر امدی بو تقدیرجه
**تغافلی کن و ما نه الخوی ما بگذار** معنا بودرکه ای محبوب بر تغافل ایله
و بزی بنه بزم خویمزه قوی دیمکدر یعنی مراد نوحه گر اولوب گریه
مستانه ایتدوکنی بیاندر **نهفته تر ز نوای محتسب دو جام هست** معنا
بودرکه ای محتسب شهر اولن کیمسنه سندن گیزلیجه ایکی جام واردر و یاخود
ایکی پرده شراب واردر دیمک اوله بو تقدیرجه **صراحی همه بشکن سبوی ما**
**بگذار** معنا بودرکه جمله نک صراحیسن شکست ایله و بزم سبومزی قوی
دیمکدر یعنی مراد محتسب شهرله اولن معامله‌سن بیاندر و متصوفه معناسی
ارباینه معلوم **بر بیع خاک مذلت جبین بر عرفی** معنا بودرکه ای

عرفی



عرفی آلمکه مذلت خاکنه بیع ایتمکله ایلتمه زیراکه **تو این معامله با آب**
**روی ما بگذار** معنا بودرکه سن بو معامله‌یی بزم آب رویمزه قوی
دیمکدر یعنی مراد خاک مذلته جبیننی بیع ایتمدوکنی بیاندر **مردم**
**دارد جمال او دلم روشن هنوز** معنا بودرکه بن هلاک اولدم و اول
محبوبک جمالی هنوز بنم کوکلمی روشن طوتر دیمکدر **نور می بارد ز**
**نخل وادی ایمن هنوز** معنا بودرکه وادیء ایمنک نخلندن هنوز
نور یاغر دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره انوار جمال محبوبده اولن
تأثیراتی بیاندرکه موسی صفت اولن روحی وادیء نخل پایه‌سنده اولن
وجودندن مفارقت ایتمشکن ینه نخل وجودی نور یاغدردوغنی بیاندر
**بوی پیراهن دماغ پیر کنعان میکند** معنا بودرکه حضرت یوسفک
کوملکنک رایحه‌سی پیر کنعان اولن حضرت یعقوبک دماغنی دشلیوب
تأثیر ایدر **در ره باد مصر دارد بوی پیراهن هنوز** معنا بودرکه مصر
دیار مصرک روزگاری هنوز اول بوی پیراهنی طوتر دیمکدر یعنی مراد
بوی پیراهن یوسف باد مصرده هنوز موجود اولوب استشمام ایتمکه مستعد
ارباب بولنمدوغنی بیاندر **بسکه دوش از دود دل کاشانه را پر**
**کرده ام** معنا بودرکه بسکه کوکل دخاننده غمخانه‌مزی پر ایلدم حتی
**چاشت گشت و روشنای نیست در روزن هنوز** معنا بودرکه قوشلق
وقتی اولدی و هنوز بزم کاشانه‌مزک پنجره‌سنده روشنالق یوقدر
دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره دود دلنک کثرتنی بیاندر **در بهاران**

دوز نسیحه ۴

میوزد باد نشاط در دهر را معنا بودرکه فصل بهار اندہ نشاط منسوب
اولن روزکار دنیایه اسر فاما یک کلی زین باد شکفتت در کلشن
هنوز معنا بودرکه بو بادنشاط دخی کلشنده هنوز برکل شکفته اولمامشدر
دیمکدر یعنی مراد کلشن امیدده کل مرادی هنوز آچلمدوغنی بیانیدر
حرف مسندگاه جم عرفی میاور بر زبان معنا بودرکه جمک مسند کاهنک
کلامنی ای عرفی زبانک اوزرینه کتورمه زیرا که کر کند مستی چنین دراند
ره کلخن هنوز معنا بودرکه اول جم اکر سرخوشلغی بوبخلین ایدهجک
اولورسه هنوز کلخن یولنی بلور دیمکدر یعنی مراد مستلک دعواسن
ایدنلر ارباب آنجق ره کلخنی بلور و الا تاج و تختک یولنی بلمکه مناسبتی
اولمدوغنی بیانیدر بو بیته دخی بوندن معقولجه برمعنا ویررلرسه
نه کوزل دیده ام پژمرده حیران کل رویم هنوز معنا بودرکه
خار جفادن بنم کوزم پژمرده اولمشدر هنوز کل رویک حیرانی اولمشم
آب فرصت رفت و مشتاق لب جویم هنوز معنا بودرکه فرصت صویی
کیتدی و هنوز لب جوینک مشتاقی اولمشم یعنی مراد ضعف پیری وجودمه
تأثیر ایدوب هنوز هوا و هوسله آشنا اولدوغنی بیانیدر شد خزان و
بلبل از قول پریشان باز ماند معنا بودرکه وقت خزان اولدی و
بلبل دخی بر آلای پریشان قول سویلمکدن کیرو قالدی فاما من همان
دیوانه مرغ بی محل خوانم هنوز معنا بودرکه بن هنوز اول مجلسز
نغمه ایدن مرغ دیوانه یم دیمکدر یعنی مراد اوز احوال پریشاننی بیانیدر

هرقدم

هر قدم صد کاروان مشک از دنبال ماند معنا بودرکه هر بر قدم
یوروداننده مشک کاروانی آلوده قالدی فاما من بوی نافه در دنبال
آهویم هنوز معنا بودرکه بن هنوز نافه رایحه سی سببیله آهونک آردنده یم
یعنی مراد کاروان مشک آیاغنده موجود اولوب کندوسی بوی نافه
آرزوسیله آهونک آردنجه دوشدوکنی بیانیدر صد ره افکندم کمند
ناله بر ایوان عرش معنا بودرکه عرش محبتک ایوانی اوزرینه ناله
و فریاد کمندنی یوز نوبت بر قدم فاما از اثر دور است رنج دست و
بازویم هنوز معنا بودرکه بنم دست و بازومک رنج و مشقتی هنوز
تأثیر ایتمکدن ایراقدر دیمکدر یعنی مراد ایوان عرش محبته ناله کمندی
واصل اولوب بی اثر اولدوغنی بیانیدر دوش دستم راه لب کرد از
مستی ولی معنا بودرکه دون کیجه غایت سرخوشلغمدن الم طوداغم یولنی
ایتور مشدی فاما غرابت بونده درکه آشنای شیشه می بود زانویم هنوز
معنا بودرکه بنم قوجاغم هنوز شراب شیشه سیله آشنادر دیمکدر یعنی مراد
مبالغه اوزره بادهدن مست و لایعقل اولوب ینه شیشه شرابله آشنا
اولدوغنی بیانیدر عمر باشد کز جحیم در بهشت آورده اند معنا بودرکه
بر نیجه عمردرکه جحیمدن بنی بهشته کتوردیلر فاما وز غبار ظلمت عصیان
سیه رویم هنوز معنا بودرکه کناه ظلمتنک غبارندن هنوز سیاه رویم
دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره عصیاننک چوقلغنی بیانیدر کرد و ارا
در جهان نکذاشتم عرفی ولی معنا بودرکه ای عرفی اکرچه جهانده اصلا

دوا قویمیوب جمله‌سن ایتدم فاقانه فایده که پیچ وتاب درد وار هر
مویم هنوز معنا بودرکه بنم هر بر سر مویم دردک پیچ وتابنی طوتر هنوز
دیمکدر یعنی مراد وجودنده اولن دردی دوا پذیر اولمدوغنی بیاندر
خاشاک برق حسن بود عشق خانه سوز معنا بودرکه محبوبک حسننک برقنک
خس وخاشاکی اویاندرجی اولن عشق اولور دیمکدر یعنی مراد مبالغه
اوزره حسنده اولن تأثیری بیاندرکه خاشاکی بو مرتبه اولنجه کندوسی
نه مرتبه اولدوغنی بوندن قیاس اوله برقیست حسن شعله کداز زبانه
سوز معنا بودرکه حسن محبوب بر برقدر حرارتدرکه شعله آتشی اریدیجیدر
وهم زبانه آتشی یاندرجیدر دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره تأثیر
آتش حسن محبوبی بیاندر تاکی بهانه گیری واسوده کجاست معنا بودرکه
ای محبوب حتی نیچه‌یه دک بهانه دوتارسن وراحتلک نه یرده‌در امدی بو
تقدیرجه ای طالب ناموس درد پرور وشرم بهانه سوز معنا بودرکه
دردک عار وناموسن پرورده ایله وبهانه‌نک حجابنی یاندر دیمکدر یعنی
مراد عاشقه ناموس دردی پرورده ایدوب شرم بهانه‌یی یاندرمق لازم
اولدوغنی بیاندر در مزرع جهان مفشان دانه امید معنا بودرکه
ای کوکل ویاخود ای طالب مزرعه جهانده فایده امیدک دانه‌سن صاچمه
زیرا که زین دشت درکذر که زمینیست دانه سوز معنا بودرکه بو جهانک
مزرعه‌سی اولن صحرادن فراغت ایله زیرا که بو بر زمیندرکه دانه یاندرجیدر
دیمکدر یعنی مراد مزرعه جهانده برکیمسه‌نک دانه امیدی حصوله کلمدوکنی
بیاندر

بیاندر بر خرمن زمانه زنم آتش از فغان معنا بودرکه زمانه‌نک خرمنی
اوزرینه فریاد وفغان ایتمکدن آتش اوررم زیرا که شوق تو جان
کداز من ومن زمانه سوز معنا بودرکه ای محبوب سنک شوقک بنم جانمی
اریدیجیدر وبن جهانی یاندرجیم دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره وجودنده
اولن آتش شوقک تأثیرنی بیاندر گفتی چه طایرست دل سینه دشمنت
معنا بودرکه ای محبوب سن سؤال ایدوب دیدک که سنک سینه دشمن
اولن کوکلک عجبا نه مرغ طایردرکه آتش بخویش درزده وآشیانه
سوز معنا بودرکه اوز وجودینه آتش اورمشدر وآشیانه یاندرجیدر
یعنی مراد محبوب کندوسندن بنم کندونک احوالنی سؤال ایتدوکنی بیاندر
چون سیل آتش آمده‌ام مست اشتیاق معنا بودرکه مست اشتیاق
اولدوغم حالده آتش سیل کبی کلمشم که کز بوسه‌های گرم شوم آستانه سوز
معنا بودرکه پر حرارت اولن بوسه‌لردن محبوبک ایشکن یاندرجی اولایم
دیمکدر یعنی مراد کمال اشتیاقنی بیاندرکه کثرت بوسه‌دن آستانه محبوبی
یاندرجی اولمشدر عرفی مجو نهایت ایام دوستی معنا بودرکه ای عرفی
دوستلق ایامنک انتهاسن ایستمه زیرا که دریای آتشیست محبت کرانه سوز
معنا بودرکه محبت اول بر آتش دریاسیدرکه کرانه یاندرجیدر بو تقدیرجه
ایام دوستلغه نهایت اولمق احتمالی یوقدر دیمکدر یعنی مراد دریای
محبت کرانه سوز اولن آتش اولدوغنی بیاندر العطش ای عشق تلخ آب
بخاک ما بریز معنا بودرکه ای عشق صوسزلقدن فریاد اولسون بزم

وجودمز خاکنه باری اولمزسه بر آجی [illegible] دیمکدر یعنی یاخود از شربت
جرعۀ برجان پاک ما بریز معنا بودرکه بزم پاک اولان جانمز اوزرینه
سنک شرابکدن برجرعه توک یعنی مراد دفع عطش نلق ایچون عشقکدن
جرعۀ شراب طلب ایتدوکنی بیان ایدر باغ ناموسیم آب میوه ما تلخ بود
معنا بودرکه بزلر عار و ناموس باغی یوز فاتما آب میوه مز آجی ایدی
بوتقدیرجه مشت خونی بر دهان خنده ناک ما بریز معنا بودرکه ای محبوب
بزم خنده ناک اولان دهانمزک اوزرینه بر آوج قان توک تاکه بو آجلق
بزدن زایل اوله دیمکدر یعنی مراد آب میوه سی تلخ اولدوغنی بیان ایدر
ارغوان زار حیا شد پایمال زعفران معنا بودرکه کمال حیادن
ارغوانی رنک اولان چهره زعفرانی صفت اولان بیمارلغک پایمالی
اولدی بوتقدیرجه ای ساقی و یاخود ای محبوب شربت اشوده گی بر
برگ تاک ما بریز معنا بودرکه راحتلک شربتنی بزم اوزم چبوغمزک
یپراغی اوزرینه توک دیمکدر یعنی مراد ارغوان زار حیا شد پایمال زعفران
اولدوغنی بیان ایدر در رهش ما را چه می سنجی مروت را بسنج معنا
بودرکه محبوبک یولنده بزی نیچون تجربه ایدوب دارتسن مروت
دارت و یاخود آبروی دشنۀ نازی بخاک ما بریز معنا بودرکه نازه
منسوب اولان خنجرک آب روینی بزم خاکمز اوزرینه توک دیمکدر یعنی
مراد دشنۀ نازه طالب اولدوغنی بیان ایدر بر لب سیراب عرقی ریختی
صد چشمه زهر معنا بودرکه ای محبوب عرقینک سیراب اولان دوداغی

اوزرینه

اوزرینه [illegible] توکدک بوتقدیرجه باری اولمزسه جرعۀ هم بر درون
چاک چاک ما بزند معنا بودرکه بزم چاک چاک اولان درونمزک اوزرینه دخی
برجرعه توک دیمکدر یعنی مراد چاک چاک درون اولدوغنی بیان ایدر ای دل
زشوق آن مه نامهربان بسوز معنا بودرکه ای کوکل اول مه نامهربان اولان
محبوبک شوقندن یان دیمکدر تنها بگوشۀ رو و تا میتوان معنا بودرکه
تنها بر کوشه یه وار تا قادر اولدوغک قدر یان دیمکدر یعنی مراد تنهاده یانمغی
عاشقه مناسب اولدوغنی بیان ایدر کردی قبول منصب پروانه کی دلا معنا
بودرکه ای کوکل چونکه پروانه لک منصبین قبول ایلدک خود را زدی
با تشی او این زمان بسوز معنا بودرکه اول محبوبک آتشنه کندوکی اوردک
بوزمان یان دیمکدر یعنی مراد پروانه صفت کندوسنی آتش شمع محبوبه اوردوغنی
بیان ایدر این شعله در جگر نتوان بیش ازین نهفت معنا بودرکه بو شعلۀ آتش
عشقی جگرده بوندن زیاده پنهان ایتمک ممکن دکلدر بوتقدیرجه تا چند حفظ
آه کنم کو جهان بسوز معنا بودرکه حتی نیچه یه دک آتش آهی درونمده حفظ
ایده یم سویله جهان یانسون دیمکدر یعنی مراد درونده حفظ آه ایتدوکنی
بیان ایدر نعشم زکوی او مبرای همنشین بیار معنا بودرکه ای یاران همنشینی
اولان کیمسنه لر بنم صلیجه می اول محبوبک محله سندن ایلتمکز کتورک این مشت
استخوان در آن آستان بسوز معنا بودرکه بو بر اوچ کموکی بو آستانه ده یاندر
دیمکدر یعنی مراد نعش وجودنی کوی محبوبده یاندردوغنی بیان ایدر مستانه آمدی
و نشاندی بر آتشم معنا بودرکه ای محبوب مستانه اولدوغک حالده کلدک

وبنی آتش اوزره اوتورتدک امدی بو تقدیرجه نشین شکفتکی کن وتا
مغز جان بسوز معنا بودرکه ای محبوب سنداخی یانمده اوتوروکش دەلک
ایله تاکه مغز جانم یانسون دیمکدر یعنی مراد محبوب مستانه اولدوغی حالده
کندونک یاننه کلدوکنی بیاندر اسودکی مباد که عادت کنی دلا معنا بودرکه
ای کوکل اولیه که راحتلکی اوزکه عادت ایده سن از دیک نکاه واکشی و
از صد کمان بسوز معنا بودرکه اول محبوبدن بر نکاه چک ویوز دانه کماندن
یان دیمکدر یعنی ای کوکل اولیه که اسوده لکه میل ایدوب عادت ایده سن
اکرچی الواقع بو اسوده لک کماننه دوشمش ایسک باری اول محبوبک بر
نکاهنه راست کلکه سنی یوز دانه کماندن یاندرب اخراج ایتسون مراد
مبالغه اوزره نکاه محبوبده اولن حالتی بیاندر عرفی بسوز داغ کلی بر جکر
ولی معنا بودرکه ای عرفی بر کل صفت اولن محبوبک داغ عشقنی جکرک
اوزرنه یاندر فاما ناکس برهمت نفر بیدناهان بسوز معنا بودرکه
پنهانجه یاندر تاکه کیمسنه سنی مرحمله آکدیه لر دیمکدر یعنی مراد جکری اوزرنه
بر محبوبک داغ عشقنی یاندردوغنی بیاندر مده تسلیم از صلح بی مدار هنوز
معنا بودرکه ای محبوب بو مدارسز اولن صلحده هنوز بکا تسلی خاطر ویرمه
زیراکه کرمیشوم بقریب امیدوار هنوز معنا بودرکه هنوز سنک یالدیکه
امیدوار اولورم مع ذلک که صلحک وجوابک بی مدار وبی ثبات اولدوغنی
دخی بلورم دیمکدر یعنی مراد صلح محبوب بی مدار اولدوغنی بیاندر مباد
روز قیامت بوعده کاه آیی معنا بودرکه ای محبوب اولمیه که روز قیامتده

وعده کاهه



وعده کاهه کلهسن زیراکه دل نشسته در آنجا بانتظار هنوز معنا بودرکه
کوکل اول وعده کاه قیامتده اوتوروب هنوز انتظارله دردیمکدر
یعنی مراد وعده کاه قیامتده دخی محبوبه منتظر اولدوغنی بیاندر بدست
بوس تو از ذوق جان برون آمد معنا بودرکه ای محبوب سنک دست
بوسکک ذوقندن جان جسددن طشره کلدی نبرده لذت این زخم جان
شکار هنوز معنا بودرکه جان شکار اولن زخم هنوز بو لذتی ایلتمه
مشدرکه بنم جانم سنک دست بوسکک ذوقندن طشره کلمشدر دیمکدر یعنی
مراد دست محبوبده بوسه اولنق ذوقنی بیاندر فرو کرفت در وبام دیده را
حیرت معنا بودرکه در وبام دیدهٔ حیرت قبلیوب طوتدی بو تقدیرجه
نکشته کرم نکاهی بروی یار هنوز معنا بودرکه هنوز محبوبک جمالنه بر
کرم نکاه اولوب باقمغه قادر اولمامشدر زیراکه کوزنی حیرت قبلمشدر
دیمکدر یعنی مراد کمال حیرتندن جمال محبوبه نظر ایتمدوکنی بیاندر خزان
رسید کلستان عیش عرفی را معنا بودرکه عرفینک عیش وعشرتی کلستاننک
وقت خزان یتشدی فاما ندیده خرمی فصل نوبهار هنوز معنا بودرکه
هنوز اول عرفی فصل نوبهارک خرملکن کورمامشدر دیمکدر یعنی مراد نوبهار
فصلنی کورمیوب خزانه یتشدوکنی بیاندر جان رفت وسوز داین جکر
ناتوان هنوز معنا بودرکه جان کیتدی وهنوز بو ناتوان اولن جکر آتش
عشقدن یانمقی اوزره در شد خاک دیده ومژه ام خون فشان هنوز
معنا بودرکه کوز خاک اولدی وهنوز بنم مژکانم خون افشاندن اولمشدر دیمکدر

یعنی مراد بو مرتبه یه کلدکدن صکره [illegible] عشق[illegible] ای عالمی هلاک
تو فارغ مروکه هست معنا بودرکه ای اول محبوبکه بر عالمک مخلوقی سنک
درد عشقکدن هلاک اولمشدر بو تقدیرجه سن فارغ البال کتمه کم واردر
جانهای زخم خورده ات از پی روان هنوز معنا بودرکه ای محبوب
سنک زخمکی یمش جانلر هنوز اردجه یلمده درلر یعنی مراد محبوبک
مبالغه اوزره قاتل اولدوغن بیاندر چون مهربان شوی کم ستم
کشته ترا معنا بودرکه ای محبوب سن نیجه سی مهربان اولورسنکه سنک
ستمکدن کشته اولن عشاقک در زیر خاک مانده اثر ز استخوان هنوز
معنا بودرکه هنوز زیر خاکده کموکلرندن اثر باقی قالمشدر دیمکدر
یعنی مراد مبالغه اوزره محبوبک نامهربان اولدوغن بیاندرکه زیر
عشاقک کموکلرندن مادامکه اثر باقی قالدقجه مهربان اولمق احتمالی
یوقدر دکلکه عشاقک صاغلغنده مهربان اوله خاکم بباد رفت سراسیمه
هر طرف معنا بودرکه بنم وجودم توراغی سراسیمه اولدوغی حالده روزکارله
هر طرفه پریشان اولوب کیتدی و بو حالدن صکره بنه هیچ پیدا از دلم غم
عشقت نشان هنوز معنا بودرکه ای محبوب سنک غم عشقک هنوز بنم
کوکلمدن نام ونشانی استر دیمکدر یعنی مراد خاک وجودی برباد اولدقدن
صکره بنه غم عشقدن خلاص اولمدوغن بیاندر از تیر غمزهٔ تو بجون
میطپد دلم معنا بودرکه ای محبوب سنک تیر غمزه کدن بنم کوکلم قان ایچنده
چبلر فاما غرابت بونده درکه نفکنده غمزهٔ تو ببازو کمان هنوز معنا
بودرکه هنوز سنک

بودرکه هنوز سنک [illegible] بازو [illegible] دهی بر قیمه شکن بنم کوکلم تیر غمزه دن
زخمدار اولوب خون ایچنده چبلر یعنی مراد کمال مبالغه اوزره تاثیر تیر
غمزهٔ محبوبی بیاندر تابوت من روان شد و مهر وداع او معنا بودرکه
بنم تابوتم روان اولدی و اول تابوتمک وداعندن اوتری جان گریه
ناک مانده در آن آستان هنوز معنا بودرکه جان گریه ناک اولدوغی
حالده هنوز اول آستان محبوبده قالدی دیمکدر یعنی مراد تابوتی روان
اولوب جانی آستان محبوبده آغلیرق قالدوغن بیاندر عرفی اگرچه خفته
بخلوت سرای خاک معنا بودرکه اگرچه عرفینک وجودی خلوت سرای
خاکده خفته اولوب قالمشدر فاما بند ز بیم خوی تو راه فغان هنوز
معنا بودرکه ای محبوب سنک خویکک خوفندن هنوز فریاد وفغان ایتمکک
یولنی بغلر دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره محبوبک خوبندن احتراز ایتدیکنی
بیاندرکه هلاک اولدقدن صکره بنه خوف ایدوب فغان ایتمکه قادر
اولمیور داغ داغ کرد یأس وطالب کامم هنوز معنا بودرکه مأیوس
ومحروم اولمق بنم وجودمی داغ برداغ ایتدی و هنوز بنه طالب مراد
اولمشم دیمکدر دوزخی در هر بن مو دارم و خامم هنوز معنا بودرکه
وجودمده اولن هر بر مویک دبنده بر آتش دوزخ طوتارم و هنوز پوخته
اولمیوب خامم دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره وجودنده اولن آتشی
بیاندر شرم خونم میخورد و همت زبانم میکزد معنا بودرکه حجاب وحیا بنم قانمی
یر و همت زبانمی دیشلر بو تقدیرجه وز زبان خاموش واندر عین ابرامم

هنوز معنا بودر که زباندن سکوت ایتمشم وهنوز عین ابرامک ایچنده یم
دیمکدر یعنی مراد شرم وحیا محبوبدن مرادنی طلب ایتمکه مانع اولدوغن
بیاندر ایم آتش گشت وخاکم شد بخاکستر مبدل معنا بودر که بنم اجزای
وجودم اولنی آب آتش اولدی وخاکم خاکستره مبدل اولدی فاما
وندرین ره کس نمیداند سرانجام هنوز معنا بودر که بو راه عشق ایچنده
ایشته بو حالله کیردم وهنوز سرانجام نه اولجغنی کیمسنه بلمز دیمکدر یعنی
مراد راه عشقده اولنی احوالنی بیاندر بسکه صیادم اهر گوشه دام و
دانه ایست معنا بودر که بنم صیاد مک هر گوشه ده چوق دام ودانه سی
واردر فاما دانه شد در صید گاهم سبز و در دامم هنوز معنا بودر که
بنم صیدگاهمده اولنی دانه لر سبز اولوب چمنستانه دوندی وهنوز بنی
شکار امیدیله دام ایچنده یم دیمکدر یعنی مراد بو مرتبه یه کلدکده نصکره
ینه امید واراولدوغنی بیاندر موبمویم رشته زنار شد وز ناکسی معنا
بودر که بنم هر برمویم رشته زنار پایه سنده اولدی وینه ناکسلکمدن در خرابات
مغان بدنام اسلامم هنوز معنا بودر که پیر مغانک خراباتنده هنوز
اسلام تهمتیله بدنام اولمشم دیمکدر یعنی خرابات مغانده هر برمویم رشته
زنار محبت پایه سنده اولمشکن ینه بنی ریا اوزره اولنی اسلامله بدنام
ایدوب مسلمان دیر یورلر مراد هر بر مویه رشته زنار اولدوغنی بیاندر
تربتم کاشانه زنبور شد وز بخت بد معنا بودر که بنم مزارم کمال کهنه لکندن
زنبورک کاشانه سی اولدی فاما بد اولنی بختمک کمال نخوستندن می شنید

جهد



جهد جبر خوفته با بامم هنوز معنا بودر که یارمز اولنی بایقوش هنوز بنم
گوشه بامم اوزرنده اوتورر دیمکدر یعنی مراد کمال نحوستنی بیاندر آفتاب
هستیم عرفی بزردی روی کرد معنا بودر که ای عرفی بنم وارلغم گونشی
یوزنی صارولغه ایدوب ضعیف اولدی فاما وزشب یلدای غم در
اول شامم هنوز معنا بودر که غمک اوزن کیجه سندن هنوز اخشامک اولنده یم
دیمکدر یعنی مراد وارلغی آفتابی ضعیف اولوب بی نور اولدوغنی بیاندر
نکو بمیت بنشین در قدح شراب انداز معنا بودر که ای محبوب بنی سکا دیرم کم
اوتورده قدحه شراب قوی بلکه بویله دیرم کم کرشمه کن ویکشهر را خراب
انداز معنا بودر که بر کرشمه ایله واول کرشمه سببیله بر شهری خراب ایت
دیمکدر یعنی مراد محبوبک کرشمه سنک احوالنی بیاندر زبان ناز فصیح ولب
نیاز بمهر معنا بودر که محبوبک نازی زبانی تکلم ایتمکده غایتله فصاحت
اوزره وبزم نیازمز دوداغی مهر اولمش امدی بو تقدیرجه ای محبوب
بیا وطرح سوالات بیجواب انداز معنا بودر که کل وجوابسز برآلای سؤاللر
آت مجلسه دیمکدر یعنی مراد کند ویله محبوبک احوالنی بیاندر هم نتیجه
سیرابیست خامی ما معنا بودر که بزم ناپخته اولوب خام قالدوغمز جمله
سیراب اولدوغمزک نتیجه سیدر امدی بو تقدیرجه خدای را کذر ای بخت
بر سراب انداز معنا بودر که الله ایچون اولسون ای بخت سیراب راه گذاری
سرابه آت دیمکدر یعنی مراد تشنه لک طلب ایتدوکنی بیاندر زخود جدا شو
رو همره برهمن شو معنا بودر که ای گوکل ویا خود سالک کندی کندیکدن

جدا اول ویوری برهمنله همراه اولوب رفیق اول زخود نئی شوورد
سجده برشراب انداز معنا بودرکه کندی کندکدن بوشش اول ویوری
سجدهٔ شراب اوزرنه آت دیمکدر یعنی جذبهٔ محبوب حقیقتیله منکیف
اولوب سجدهٔ طاعتی شرابله متصف اولن عشق حقیقتة ایله دیمکدرو
تصوف معناسی اربابنه معلومدر کرت هوا است که باعشق هم پیاله شوی
معنا بودرکه عشقله هم پیاله اولمغه اگرسنک میلک وهواک واراسه
هزار میکده ازخون دل خراب انداز معنا بودرکه خون دلدن اولن
بیکدانه میخانه خراب ایدوب یابانه آت تاکه عشقله همقدح اولوب باده نوش
ایتمکه استعدادک اوله دیمکدر یعنی مراد عشقله هم پیاله اولمق دشوار
اولدوغن بیان ایدر مده عنان تعلق بدست هر ذره معنا بودرکه تعلق
عنان اختیارنی هر وجودی ذره پایه سنده اولن شخصک النه ویرمه
براکه دستی و بردوش آفتاب انداز معنا بودرکه برالی یوقارو کتور
و آفتاب صفت اولن محبوبک اموزنه آت دیمکدر یعنی مراد هر ذره صفت
اولن محبوبه میل ایتمدوکن بیان ایدر نه مرد ورطهٔ بحر حقیقتی عرفی معنا
بودرکه ای عرفی سن بحر حقیقتک ورطه سنک آدمی دکلسن امدی بوتقدیرجه
برو سفینهٔ تقلید در سراب انداز معنا بودرکه یوری تقلید سفینه سن
سرابه آت دیمکدر یعنی کرنفس ایدوب ارباب حقیقتدن اولمدوغن
بیان ایدر کونین مست و بادهٔ نابی ندیده کس معنا بودرکه مخلوق کونین مست
اولمشلر فاما برصاف باده کیمسنه کورمه مشدر سیراب هر دو عالم و آبی ندیده
کس



کس معنا بودرکه ایکی عالمک اربابی جمله سیراب اولمشلردر فاما برصوبیله
کیمسنه کورمه مشدر یعنی مراد اگر کونین ده و اگر عالمینده حقیقت اوزره
بادهٔ ناب و آب خوشگوار اولمدوغن بیان ایدر وتصوف معناسی اربابنه
معلومدر مردند تلخ کام جهانی و هیچ گاه معنا بودرکه بر جهانک خلقی تلخ
دماغ اولدقلری حالده هلاک اولدیلر و هیچ وقت درجام عشوه زهر
عتابی ندیده کس معنا بودرکه عشوه جامنده عتابه منسوب اولن زهری
کیمسنه کورمه مشدر دیمکدر یعنی مراد خلقک تلخ کام اولدقلری حالده
هلاک اولدوغن بیان ایدر مخمور نیم مست فراوان بود فغان معنا
بودرکه نیم سرخوش اولانک مخمورلغی چوق اولور فریاد و فغان اوسون که
کز جام لطف مست خرابی ندیده کس معنا بودرکه لطف واحسان جامندن
برمست خراب اولن سرخوشی کیمسنه کورمه مشدر دیمکدر یعنی مراد جام
لطفی دنیاده کیمسنه کورمدکن بیان ایدر دردا که طفل طالع ما یافت تربیت
معنا بودرکه دردا که بزم طفل طالعمز تربیت بولدی درعالمی که فصل
شبابی ندیده کس معنا بودرکه اول برعالمده که فصل شبابنی اول عالمده
کیمسنه کورمه مشدر دیمکدر یعنی مراد طفل طالعی تربیت بولدوغی عالمک
احوالن بیان ایدر در عهد جود و لطف تو دست امید را معنا بودرکه
ای محبوب سنک لطف و احسانک زماننده امید النی گیرندهٔ عنان و رکابی
ندیده کس معنا بودرکه دیزکن دوتجی و براوزنکی دوتجی اولدوغن
کیمسنه کورمه مشدر دیمکدر یعنی مراد زمان محبوبده اولن جود و لطفی بیان ایدرکه

اصلا شکوا ایدوب رکاب و عنانه یاپوشر مظلوملر بوقدر فریاد ازین غرور
کم در صید زیرکان معنا بودر که فریاد و فغان اولسون بو غروره که
زیرک اولان عاشقی شکار ایتمکده زان ترک نیم مست شتابی ندیده کس
معنا بودر که اول نیم مست اولان ترک محبوبدن بر عجله کیمسنه کورمشدر
دیمکدر یعنی مراد محبوبک بی عجله اولدوغنی بیاندر موسی ندیده ورنه
با برام یکنگاه معنا بودر که حضرت موسی کوردی یوقسه بر نگاه ایچک
ابرامیله صد جلوه کرد حسن و حجابی ندیده کس معنا بودر که حسن محبوب
یوز دانه جلوه ایلدی و بر حجابی کیمسنه کورمشدر دیمکدر یعنی مراد قصهٔ
ارنی انظر الیک احوالنی بیاندر و بو احوال اکر جلده اولده و اکر جلد
ثانیده بر نیجه موضعده بیان اولنمشدر و تصوف معناسی اربابنه معلوم
عرفی در ابر زمرهٔ مستان کرین کروه معنا بودر که ای عرفی زمرهٔ
مستانه کلکه بو کروه هدف اصلا آلوده کناه و ثوابی ندیده کس معنا
بودر که کناه و ثوابک آلوده سی اولان شخصی کیمسنه کورمشدر یعنی مراد
زمرهٔ مستانک احوالنی بیاندر بزم وصلت دیدم آنجا زهر در جاست و
بس معنا بودر که وصلت مجلسنی کوردم اول مجلسده جام ایچنده زهر
وار ایدی آنجق می شنیدم شربت لطفی همین نامست وبس معنا بودر که
لطفه منسوب اولنان شربتی استماع ایتدم آنجق بر نامی وار ایدی و اما
کندوسن کورمدم دیمکدر یعنی مراد بزم وصلتک و شربت لطفک احوالنی
بیاندر دانه میریزد تغافل میکند و می بیند زمان معنا بودر که دانه

توک

توکر و تغافل ایلر ولکن اوجه کوزتور زیرا که شیوهٔ صیادی افکنده
دامست وبس معنا بودر که صیادک شیوه سی آنجق دام براقمق دکلدر
دیمکدر یعنی مراد صیاده لازم اولان صنایعی بیاندر شرم دار ای مدعی
بشناس کوهر از سفال معنا بودر که ای مدعی حجاب طوت و حیا ایله جواهری
سفالدن فرق ایدوب آکله لب عزو بندم اکر مقصود الزامست وبس
معنا بودر که مدعی بر بوجه ایله دیدکدنی صکره دوداغمی آشاغه بغلدم
زیرا که مقصودم آنجق الزام ایتمک ایدی دیمکدر یعنی مراد مدعینی الزام
ایتدوکنی بیاندر جلوه و ناز از هزاران شیوهٔ خوبی یکیست معنا بودر که
جلوه ایتمک و ناز ایتمک بیک انه کوزلک شیوه سندن بردر یعنی جلوه و ناز
و هزاران شیوهٔ خوبی جمله دن لازمدر و الا مجرد خوبی قامت نه رعنایی
اندامست وبس معنا بودر که قامتک کوزللکی آنجق اندامک رعنالغیله
دکلدر دیمکدر یعنی مراد حسن زیبانک ما لزمسنی بیاندر عالم عشق و محبت را
طلوع مهر نیست معنا بودر که عالم عشقک و عالم محبتک اصلا خورشیدینک
طلوعی یوقدر زیرا که کس نشان ندهد ز صبح آنجا همین شامست وبس
معنا بودر که اول عالم عشق و محبتده کیمسنه صبحدن نشان ویرمز آنجق
جمله اوقاتی اخشامدر دیمکدر یعنی مراد عالم عشق و محبتده صبح روشن
مثالنده اولنکشده خاطرلکه اولمیوب بلکه ایماشام ظلمت مآل کبی
غم و غصه اولدوغنی بیاندر تا نیابی رهبری کام طلب در ره منه
معنا بودر که ای سالک حتی بر رهبر بولمدقجه طلب قدمنی یوله قویمه زیرا که

کذر دیر مغان تاکعبه یک کامست وبس معنا بودرکه دیر مغانک قپوسندن
تاکعبه مقصوده وارنجه دک آنجق بر قدم منزلدر دیمکدر یعنی مراد دیر
مغانک قپوسنده اولن خاصة بیاندر وتصوف معناسی اربابنه معلوم
نه همین زاهد بصد ناموس وننک آغشته است معنا بودرکه اویله دکلدرکه
آنجق زاهد یوز دانه ناموس وننکله آلوده اولمشدر آنچه ناموس برهمن
نیست اسلام وبس معنا بودرکه اول نسنه که برهمنک ناموسی دکلدر آنجق
ناموس اسلامدر یعنی آنجق زاهده مخصوص دکلدرکه طاعات وعباداتنک
یوز دانه ناموس وننکیله آغشته اولوب بین الناس زهد وورعله مشهور
آفاق اوله بلکه پیر طریقت اولن برهمن دخی یوز دانه ناموس وننکله
آغشته اولمشدر فاما آنجق ریا یله آلوده اولمش اسلامک ناموس وننکیله
مشهور دکلدر دیمکدر مراد برهمنک ریا یله اولن اسلامده علاقه سی
اولمدوغنی بیاندر وتصوف معناسی اربابنه معلوم از غمت هر ذره ام
صد غوطه در لذت زند معنا بودرکه ای محبوب سنک غمکدن بنم هر ذره
وجودم لذت بحرنه یوز دانه غوطه اورر فاما زینی ثمر نه صاحب لذت
همین کامست وبس معنا بودرکه بو غم میوه سندن و یاخود بو غوطه میوه سندن
لذت صاحبی دکلدر یعنی لذت آلمه مشدر آنجق دماغ واردر والا غیری
نسنه یوقدر دیمکدر یعنی مراد دماغی اولوب میوه غمدن و یاخود میوه
غوطه دن لذت آلمدوغنی بیاندر عرفی انجام غمت از ره روان دل مجوی
معنا بودرکه ای عرفی رهروان دل اولن کیمسنه دن غمک انتهاسنی سؤال

ایدوب



ایدوب اسم نیز اکر آنچه در این ره نخواهی یافت انجامست وبس معنا بودرکه
اول نسنه که بو راه عشقده بولمغه قادر دکلسن آنجق انجام غمدر دیمکدر
یعنی مراد راه عشقده غمه انجام اولمدوغنی بیاندر دوش در صومعه آمد
آمد صنم باده فروش معنا بودرکه باده فروش اولن محبوب دونکی کیجه
صومعه یه کلدی فاما نه حالده جام می بر کف وزنار حمایل بر دوش معنا
بودرکه جام شراب کفی اوزرنده وزنار حمایل اولدوغی حالده اموزی
اوزرنده یعنی مراد صنم باده فروشک صومعه یه نه حالده کلدوکنی بیاندر
وتصوف معناسی اربابنه معلوم همه سرمایه سودای دل خام طمع معنا
بودرکه صنم باده فروشک صومعه یه بو حال اوزره کلمسی جمله خام طمع
اولن کوکلک سوداسنک سرمایه سیدر دیمکدر ودخی همه نقصان متاع من
اسلام فروش معنا بودرکه جمله بن اسلام فروشک اسلامنک متاعنک
نقصانیدر صنم فروش صومعه یه بو حال اوزره کلمسی دیمکدر یعنی مراد
تحقیر نفسلی یدوب اوز احوالنی بیاندر غمزه اش کرم عنان کشته که بکریز و ماست
معنا بودرکه اول صنم باده فروشک غمزه سی کرم عنان اولوب بکا دیرکه
قاچ دورمه فاما عشوه اش طرز کنان کفت میندیش وبکوش معنا بودرکه
عشوه سی طرز ایده دک دیرکه اندیشه ایتمه وچالش یعنی مراد صنم باده
فروشله اولن احوالنی بیاندر غمزه شوخ در انداخته با نرکس مست معنا
بودرکه اول صنم باده فروش غمزه شوخی مست اولن نرکس چشمنه آتمشدر
بودفعا موجه طعنه برانگیخته از چشمه نوش معنا بودرکه نوش چشمه سندن

طنه موجب قوپارمشدر دیمکدر یعنی [illegible]
باده فروش صومعه یه کلوب بکا گفت کای عهدشکن صومعه به بود زدیر معنا
بودرکه دیدیکه ای عاشق عهدشکن صومعه دیردن یک میدیکه دیری
قویوب صومعه یه کلدک نغمهٔ عود کمی داشت ازین ذکر وخروش معنا
بودرکه دیرده اولن عودک نغمه سی بو صومعه ده اولن ذکرک وخروشک
نغمه سنده بر نقصانی یرمی وارایدیکه آنی قویوب بو مکانه کلدک دیمکدر
وتکرارینه اول صنم باده فروش دیدیکه توبه از باده وبربستن چشم ازرخ
من معنا بودرکه شرابدن توبه ایتمک وبنم جمالمه مشاهده ایتمکدن کوزی
بغلمق ودخی قطع زنار وبر افکندن سجاده بدوش معنا بودرکه
زنار محبتی میاندن کسمک وسجادهٔ زهد وورعی اوموز اوستنه براقمق
یعنی مراد صنم باده فروش کندو یه سرزنش ایتدکلری بیاندر وینه صنم
باده فروش دیرکه ننگ بادت که نه ایمانت حلالست ونه کفر معنا بودرکه
ای عاشق سکا عار وناموس اولسونکه سکا نه ایمانک حلالدر ونه کفرک حلالدر
وینه دیرکه شرم بادت که نه مستیت بذوقست ونه هوشی معنا بودرکه
سکا حجاب واقع اولسونکه نه سرخوشلغکده ذوقک واردر ونه هوشیارلغکده
ذوقک واردر دیمکدر زیرا که صد دل سوخته ازشوی افسرده دلت معنا
بودرکه اول صنم باده فروش ینه دیدیکه ای عاشق بیوفا سنک افسرده اولن
کوکلک شوملغندن یوز دانه آتش عشقه یانمش اولن کوکلی درخم طرهٔ
ما بازنشاندی ازجوش معنا بودرکه بزم طره مزک خمنده کیرداوتورتدک

جوشی



[illegible] ایتمکدن [illegible] اولن معامله‌که باقوب جوش ایتمکدن
کیروقالدیلر دیمکدر تکرارینه صنم باده فروش دیدیکه باری ازتو شکستی عهد
زما خود نه رواست معنا بودرکه ای عاشق بیوفا باری چونکه سن بزمله
ایتدکک عهد وپیمانی شکست ایده یورسن امدی بزدن طرفه اولمق لایق
دکلدر بو تقدیرجه تانی بکیر این قدح توبه شکن زود بنوش معنا بودرکه
آکاه اول عجبا توبه شکن اولن قدحی دوت وتیزجه نوش ایله دیمکدر وقدحی
ویردکدنصکره تکرارینه صنم باده فروش دیدیکه ای عاشق بیوفا توبه
اول اگر زود شکستی رستی معنا بودرکه اگر اولکی توبه یی تیزجه شکست ایتمش
اولیدک بو قدر سرزنشدن قورتلمشدک ورنه خود ریشه دواندست بدل
بیهوده کوشش معنا بودرکه اگر توبه اولی شکست ایتمک خود بو ریشه سنی
بوشی یره چالشیجی اولن کوکلکه یلدرردی دیمکدر محصل کلام صنم باده
فروشک بزمله معامله سندن صکره بگرفتم زدی آن جام که نوشم بادا معنا
بودرکه اول صنم باده فروشدن اول بکا ویردکی جام توبه شکنی الدم که
بکا نوش جان اولسون بو دفعه جامی دوتوب نوش ایتدکدنصکره
بکشودم لب خاموش ودل پندنیوش معنا بودرکه خاموش اولن ودوداغمله
نصیحت قبول ایتمین کوکلمی آچدم دیمکدر بعد ازان بر سر صلح آمد وگفتیم
بدیر معنا بودرکه بو قدر عتاب وخطابدن صکره کندو سیله سر صلحه کلوب
صومعه دن ینه قالقوب دیره دوغری متوجه اولوب کیتدک فاما خنده
بر زمرهٔ اسلام زنان دوش دوش معنا بودرکه اول صنم باده فروشله

آموزآموزه قویوب زمرۀ اسلامه خنده زنان اولدوغی حالده بنم
دیره روانه اولدق دیمکدر **من صنم کوی وحریدان همه درها یاهوی**
معنا بودرکه چونکه دیره کلدیکه بن صنم کوی اولمغه بشلدم وسایر حریدلر
ها یاهوی دیمکه بشلدیلر **من قدح بکروعانی نغمه زنی نوش نوش** معنا
بودرکه بن قدح طوتجی اولدم ومغلر نوش نوش نغمه سن اوجی اولدیلر
دیمکدر حاصل کلام **عرفی این قصه زخلوت نبری در بازار** معنا بودرکه
ای عرفی صنم باده فروشله اولنی بو قصۀ خلوتدن صاقنوب بازاره
ایلتمیه سن زیراکه **هان مبادا شنود محتسب شهرخوش** معنا بودرکه آکاه
اول اولمیه که محتسب شهر بو احوالی استماع ایده خاموش اول دیمکدر
یعنی مراد بوغزلک مطلعندن تا مقطعنه وارنجیه دک صنم باده فروشله
اولنی احوالی بیاندر وتصوف معناسی اربابنه معلومدر **درمانده ام**
**بصحبت امید وبیم خویش** معنا بودرکه کندی صحبت امید وبیمده
عاجز وفرومانده قالمشم **که نوحه سنج خویشم وکاهی ندیم خویش** معنا
بودرکه کاه کندی نوحه وزاریمی دارتجیم وکاه ینه کندی وجودمک
ندیم ومصاحبی اولورم دیمکدر یعنی مراد برقرار اوزره دورمیوب
پریشان احوال اولدوغنی بیاندر **کامی که ازشرف محک جود حاتمست** معنا
بودرکه اول برمرادکه کمال شرفندن حاتمک سخاوتنک سنک محکی پایه سنده در
**میبایدم کرفت زبخت لئیم خویش** معنا بودرکه اول فخرحاتم اولنی مرادی
بن کندی لئیم اولنی بختمدن دوتسم کرکدر یعنی مراد بخت لئیمنده اولنی

حالتی



حالتی بیاندر که حاتمک ... دکی مرادی بو دکی ویرمک قادر اولور
دیمکدر **بهوشم فدای نکهت آن کل که تا ابد** معنا بودرکه بنم عقلم اول
کل صفت اولنی محبوبک رایحه سنک فداسی اولسونکه تا ابده وارنجیه دک
**نام بهشت کرده بلند ازنسیم خویش** معنا بودرکه جنتک نامنی کندی
رایحه سندن بلند ایتمشدر یعنی بهشتک شهرتنه سبب کندنک خوش
رایحه سی اولمشدر دیمکدر مراد عقلی فدا اولدوغی محبوبک رایحه سنده
اولنی حالتی بیاندر **رستم زمدعی بقبول غلط ولی** معنا بودرکه
جور مدعیدن خلاص اولدم برآلای غلط ونادرست کلاملرنی قبول
ایتمک سببیله فاما **درنابم ازشکنجۀ طبع سلیم خویش** معنا بودرکه کندی
طبع سلیممک شکنجه سندن دائما حرارتده یم که نیچون مدعینک قول غلطنی
قبول ایلدک دیمکدر یعنی مراد مدعینک قول غلطنی قبول ایتدکندن
کندی طبع سلیمندن شکنجه ده اولدوغنی بیاندر **آنکس که بی چراغ درآید**
**بخلوتم** معنا بودرکه اول کیمسنه که بنم خلوتخانه مه چراغسز کله **بنمایش**
**تجلی طور ازحریم خویش** معنا بودرکه اول بی چراغ کلنی شخصه کندی
حرممدن تجلی طوری کوسترهیم دیمکدر یعنی مراد حرمنده تجلی طور
اولدوغنی بیاندر **شکرصفای سینه کنان آشتی** معنا بودرکه سینمک
صفاسنک شکرینی ایده رک بارشق ایدرم **دردستخیز اکرشناسم غنیم**
**خویش** معنا بودرکه اکرروز قیامتده کندی خصممی تانیجق اولورسم دیمکدر
یعنی مراد سینه سی کدورتدن بری وصاف اولدوغنی بیاندر **اکنون جی**

مغانه بعرفی حلال اشد معنا بودرکه می مغانه عرفیه ایشته شمدی حلال اولدی
زیراکه کربیخودی کذاشت ره مستقیم خویش معنا بودرکه بیخود ولا یعقل
اولدوغندن کندی راه مستقیمن ترک ایلدی دیمکدر یعنی مراد بیخود اولدوغن
بیاندر وتصوف معناسی اربابنه معلوم چو آمد جان بلب زانکونه
شد محو تمناش معنا بودرکه چونکه جان دوداغه کلدی اول محبوبک
تمناسی اول یوزدن محو اولدیکه که تا صبح قیامت برلب ازحیرت بود جاش
معنا بودرکه تا صبح قیامته وارنجیه دک کمال حیرتندن دوداق اوزرنده
اولور اول جانک مکانی ویاخود اول تمنانک مکانی یعنی مراد مبالغه
اوزره حیرت زده اولدوغن بیاندر بچشم مردمان ازضعف تن بنمایم
شادم معنا بودرکه خلقک کوزنه وجودی ضعفندن کوستررم
فامایه بوکا شادم کر که بی تابانه هرجامی توان زد بوسه برپایش معنا
بودرکه بی تاب وطاقت اولدوغم حالده بن اول محبوبک آیاغنه بوسه
اورمغه قادرم دیمکدر یعنی مراد ضعیف اولوب بن پای محبوبه
بوسه اورمغه اقتداری اولدوغن بیاندر بپوشید ای ملائک چشم تا
دلها بجاماند معنا بودرکه ای طائفه ملائکه کوزکزی اورتکز تاکه کوکلکز
یرنده باقی قاله زیراکه کر بازازجهت بالامیکشد زلف سمن سایش معنا
بودرکه کر واول بن سمن سا اولن زلفنی جمالندن یقاروقالدرمق
استیور دیمکدر یعنی مراد جمال محبوبی مدح درکه اکر چشم ملائک اول جمالی
کورسه‌لر بلاشبهه تعشق ایدوب کوکلرن ویرمک مقرردر دیمکدر ملک

تا

تا بیغمانم دارم دیهد در جلوه کاه او معنا بودرکه ملک طائفه‌سی تاکه
اول محبوبک جلوه کاهنده جمع اولن مردم بیغملری اورکذب داغیده
رود پرهیز کویان پیش سرو قد رعناش معنا بودرکه بو دفعه اول
جلوه کاهدن ممنوع اولن بیغملر پرهیز کویان اولدقلری حالده اول
محبوبک رعنا اولن سرو قدنک حضورنه واررلر دیمکدر یعنی مراد
محبوبک سرو قد رعناسنک جلوه سنده اولن حالتی بیاندر چو یار
ازبهر جان عرفی قدم ماند ببالینم معنا بودرکه ای عرفی چونکه محبوب
قدمنی بنم بالینمه قویه جاندن اوتری بو دفعه بدشواری دهم جانا
تا کنم کرم تقاضایش معنا بودرکه بندخی جانمی دشوارلغله تسلیم ایدرم
تاکه محبوبک تقاضاسنی پرحرارت ایده‌یم دیمکدر یعنی مراد محبوب
بالینی اوزرنه کلوب کندوسندن جان طلب ایتدوکن بیاندر آنکس که
توباشی دم رفتن نکرانش معنا بودرکه اول کیمسنه که ای محبوب جانی
بدنندن مفارقت ایدوب کیتدوکی دمده نظر ایدجکی سن یعنی جانی
چیقدوغی دمده سنک جمالکه نکران اوله بو تقدیرجه باصد هوس از
دل نرود حسرت جانش معنا بودرکه اول کیمسنه‌نک جانک حسرتی
یوزدانه هوسیله کوکلندن کیتمز دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره جمال
محبوبه اولن اشتیاقی بیاندر دل بهرهلاک ازتو طلب کرد نکاهی معنا
بودرکه کوکل ای محبوب سندن برنکاه طلب ایلدی هلاک اولمقدن
اوتری یعنی جان بدندن مفارقت ایتمک استیور کوکل سندن بر

نکاه طلب ایده یورکه اول نکاه سببیله تسلیم روح ایده فاما بیچاره
کوکل **غافل که دهد عمر ابد لذت آنش** معنا بودرکه بو ایشدن غافلدرکه
اول طلب ایتدوکی نکاهک آنک لذتی وحلاوتنک کندویه ابدی
اولن عمری ویره یعنی مراد نکاه محبوبده اولن خاصه بیاندر
**اسوده شهید توکه در پرسش محشر** معنا بودرکه ای محبوب روز
محشرده اولن سؤالدن سنک درد عشقکدن شهید اولن کیمسنه راحتدر
زیراکه **از حیرت حسن تو بود لال زبانش** معنا بودرکه ای محبوب سنک
حسنک کمال حیرتندن اول شهیدک زبانی لال اولوب جواب ویرمکه
اقتداری اولمز دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره حسن محبوبده اولن
تأثیری بیاندر **خونی که طلب میرود از جامهٔ یوسف** معنا بودرکه
اول برقانکه طلب کیدر یعنی طلب اولنور حضرت یوسفک جامه‌سندن
**عشق آورد از دیدهٔ یعقوب روانش** معنا بودرکه عشق اول طلب
اولنان قانی حضرت یعقوبک کوزندن روان ایدوب کتورر دیمکدر
یعنی مراد عشقک کمال غیورلغنی بیاندر وقصهٔ خون جامهٔ یوسف
وکریهٔ یعقوب اربابنه معلومدر وبعض نسخه‌ده عشق آورد از دیده
یعقوب نشانش واقع اولمشدر معناسی اربابنه معلوم **زان غمزه هلاکم
که اجل بهر شکاری** معنا بودرکه اول غمزه‌دن هلاک اولمشم بنکه اجل
برشکاردن اوتری **چون تیر ستاند نگذارد بکمانش** معنا بودرکه
چونکه اوق آله کمانه قومغه مجال ویرمیوب اول غمزه اجلی هلاک ایدر

دیمک



دیمک اولور یعنی مراد کمال مبالغه اوزره کندویی هلاک ایدن غمزه‌نک
جلادلغنی بیاندر و یاخود معنا بویله دیمک اولورکه اول بنی هلاک
اولدوغم تیر غمزهٔ اجل اوق کبی دوتوب قویزکه کمانه واصل اولور یعنی
اجل برشکار مراد ایتدوکی زمان اول تیر غمزهٔ کمانه قومیوب همان بویله
دوتدغی کبی شکار مجروح اولوب هلاک اولمق مقرردر دیمکدر مرادینه
غمزهٔ مدحدر **دیریست که جان رفته ومن کرم طبیدن** معنا بودرکه
جان بدندن مفارقت ایدوب کیده‌لی چوق زمان اولدی فاما بن
ینه حرارتله چیلمقده یم بو امید اوزره که **تا باز کشد حسرت نظاره
عنانش** معنا بودرکه تاکه بو حالمه نظاره ایتمک حسرتی اول محبوبک
عنانی کرویه چکه دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره محبوبه اشتیاقنی بیاندر
**فردا فکند جان بشهید ستمت صلح** معنا بودرکه یارن روز قیامتده
ای محبوب سنک ستمکدن شهید اولن عاشقک وجودلریله جان صلح اولوب
قابلرینه داخل اولمزلر زیراکه **از شومی دل بسکه ستم رفت بجانش** معنا
بودرکه کوکلک شوملغندن اول شهیدک جاننه چوق ستم وجفا کتدی
خوف ایدرکه ینه اول دنیاده چکدوکی ستمی چکه دیمکدر یعنی مراد مبالغه
اوزره محبوبک ستمکار اولدوغنی بیاندر **من خادم دیری که ببازیچه
ملائک** معنا بودرکه بن اول بردیرک خادمیم که طائفهٔ ملائک اوینمق
سببیله **جویند رهی در دل ترسابچه کانش** معنا بودرکه اول بن خادم
اولدغم دیرک ترسابچه‌لرنک کوکلنه واصل اولمغه بریول طلب ایدرلر

دیمکدر یعنی مرادخادمی اولدوغی دیرک خاصه‌سنی بیان ایدر چندان مکن
ای لب سخن ازحالت عرفی معنا بودرکه ای لب عرفینک حالتندن
چوقلق تکلم ایتمه زیرا اگر چهره بدیدار بود راز نهانش معنا بودرکه
سن تکلم ایتدکجه اول عرفینک درونندە اولان راز نهانی دیدارنده
ظاهر اولوب نمایان اولور دیمکدر یعنی مراد حالتنی یاد ایتدکجه
راز نهانی چهره‌سنده کورندکنی بیان ایدر فلک بسهو نوید چو نامه ستمش
معنا بودرکه فلک چونکه اول محبوبک ستم نامه‌سنی سهوله یازه‌جق اولورسه
سزد خون شهیدان تراود از قلمش معنا بودرکه لایقدرکه شهیدلرک
قانی اول فلکک قلمندن ظهور ایلیه دیمکدر یعنی مراد کمال مبالغه
اوزره محبوبک عشقه ستم ایدیجی اولدوغنی بیان ایدر وستمده اولان
تاثیری بیان ایدرکه نامه‌سنی تحریر ایتمکله قلمندن شهیدلرک قانی ظهور ایدر
دیمکدر کدام نامه بیداد نوشته فلک معنا بودرکه فلک قنقی ظلم و
جفا نامه‌سنی تحریر ایتدیکه که من بقطره اشکی نشسته ام رقمش معنا بودرکه
اول نامه‌نک رقمنی بن قطره اشکمله یایقمدم دیمکدر یعنی مراد کثرت
قطره اشکنی بیان ایدرکه فلک هرنه قدر نامه بیداد تحریر ایتدیسه بن اول
نامه‌نک رقمنی بیقیوب کیدردم دیمکدر چگونه جور بعنوان لطف ننوید
معنا بودرکه محبوبک جورنی عنوان لطفده نیجه‌سی یازردی اگر نبرده
فلک بی بلذت ستمش معنا بودرکه اول محبوبک ستم وجورنک لذتنه
اگر فلک ایرز ایلتمیدی یعنی فلک ستم وجور محبوبده اولان لذته واقف





اولدغندن اوتری ستمی لطف واقع ارسلوبنده تحریر ایتدی دیمکدر
مراد جور وستم محبوبده اولان لذتی بیان ایدر مرا زیارت دیری بکف شهرت
داد معنا بودرکه بکا بردیرک زیارتی کفرله شهرت ویردی که کم
میروند ملائک بسجده صنمش معنا بودرکه طایفه ملائکه اول دیرک
صنم صفت اولان محبوبک سجده‌سنه کیدرلر دیمکدر یعنی مراد زیارت
ایتدوکی دیرک خاصه‌سنی بیان ایدر وتصوف معناسی اربابنه معلوم
بصید مرغ دلم نازد آن صنم کزننک معنا بودرکه بنم دلمی شکار ایتمکه
نازایدر اول محبوبکه عاردن اوتری زدمکه برمانید طایر حرمش
معنا بودرکه طایر حرمی کندی دوزاغندن شکار ایتمکه تنزل ایتمیوب
اورکدر دیمکدر یعنی مراد محبوبک کمال استغناسنی بیان ایدر نهشت
زنده کسی رازغم کنون وقتت معنا بودرکه اول محبوب غمدن دنیاده
برکیمسه‌یی صاغ قویمدی زیرا اهدی اول وقتدرکه باز روح شهیدان
شود شهید غمش معنا بودرکه شهیدلرک روحی کیرو ینه اول محبوبک
غمنک شهیدی اوله یعنی مراد کمال مبالغه اوزره محبوبک غمنده اولان
حالتی بیان ایدر مباد باعث بیگانگی شود عرفی معنا بودرکه ای عرفی اولمیه‌کم
بیگانه‌لکه سبب اوله بو تقدیرجه ملوکه نیست مرا تاب لطف دمبدمش
معنا بودرکه دیمه‌که اول محبوبک دمبدم اولان لطفنه بنم طاقتم یوقدر
یعنی مراد محبوبک دمبدم اولان لطفنه تاب کتورمدکنی بیان ایدر دردل
شکن آفت چرخ نکاهش معنا بودرکه کوکلده چرخک آفتنک شکیندر

اول محبوبک نگاهی کویاکه طفلی کم پدرمیشکند طرف کلاهش معنا بودرکه
اول براوشقکه باباسی اول اوشاغک کلاهنک طرفنی صندرریعنی اول
پدرکه اولادنه التفات ایدوب اوخشادغی وقت نیجه که اول طفلک
باشنده اولن کلاه جفنی اکوب شکست ایدرسه کذلک اول محبوبک دخی
آفت چرخ پایه سنده اولن نگاهی بزم طفل دلمزده اول شکنی قوردیمکدر
مراد نگاه محبوب آفت چرخ پایه سنده اولدوغنی بیان ایدر دخی بوندن
معقول برمعنا ویررلرسه نه کوزل حاجت بر دنیا چه تمتع برد از بخت
معنا بودرکه دنیانک حاجتنی ایلتجی کیمسنه بختدن نه تمتع ایلتورکه کز
فر هما دور بود تا نگ شاهش معنا بودرکه اول حاجت بر دنیا
اولن کیمسنه نک شاهنک تارکندن فر همای سعادت ایراق اوله دیمکدر
یعنی شب وروز آرزوی دولت دنیا امیدیله خدمتنده اولدغی پادشاهک
که باشندن فر همای سعادت دور اولدقدن صکره بو تقدیرجه سن نه
مرتبه تمتع ایدکک معلوم مدر دیمکدر مراد خدمتنده اولدغی شاهک
تارکندن فر هما دور اولدغنی بیان ایدر ما لشکر عشقیم که تسخیر دو عالم
معنا بودرکه بز عشقک عسکری یوزکه ایکی عالمک تسخیری چون آب فرو
میچکد از تیغ سپاهش معنا بودرکه صو کبی اول عشقک سپاهنک قلیجندن
آشاغه دملر دیمکدر یعنی مراد لشکر عشقک مظفر اولدغنی بیان ایدر ره
بر مه کنعان فکند خجلت بهتان معنا بودرکه خجالت بهتانی یولی مه کنعانه
اولن حضرت یوسفک اوزرنه براقور تا روبره شکر کند محنت چاهش
معنا بودرکه تاکه

معنا بودرکه تاکه چاهنک جفاسی ومحنتی اول مه کنعانک یوزلی شکر ایتمک
یولنه ایده یعنی مراد مه کنعانه اولن خجلت بهتانی وقصهٔ چاهی بیان ایدر
اربابنه معلوم بیانه حاجت یوق از جور فلک داغ نگردد دل عاشق
معنا بودرکه فلک جورندن عاشقک کوکلی داغ اولمز زیراکه این باغچه
پرورده برقست گیاهش معنا بودرکه بو عاشقک کوکلی باغچه سنده اولن
اوتلر برق سوزانک پرورده سیدر بو تقدیرجه جور فلکدن داغ اولمق
احتمالی یوقدر دیمکدر یعنی مراد جور فلکدن دل عاشق داغ اولمدوغنی
بیان ایدر شاید که بالایش دامانش نگیرند معنا بودرکه لایقدرکه آلایشی
دامنی سبیله دوتمیه لر مستی که بدامان نگرد طرف نگاهش معنا بودرکه
اول بر سرخوشیکه دایما نجی لتنده کوزی طرفچه آلوده اولن دامانه
دوغری نظر ایده دیمکدر یعنی مراد کناهنه معترف اولن کیمسنه مغفرته
امیدوار اولدوغنی بیان ایدر سهلست که از ناصیه اش نور بتابد معنا
بودرکه اکر ناصیه سندن نور چیقه اولورسه سهلدر زیراکه عرفی که در عشق بود
ناصیه کاهش معنا بودرکه عرفینک که عشقک قپوسی کندونک ناصیه کاهی
اوله دیمکدر یعنی مراد ناصیه سندن نور ظهور ایتدوکنی بیان ایدر پا بدامن
درکش ای دل در جهان ز لذت مکش معنا بودرکه ای کوکل آیاغکی اتککه
چک جهانده مذلت چکمه دیمکدر سهو کردم بشکن وا ز دامنت منت مکش
معنا بودرکه سهو ایتدم دامنکی شکست ایله دامنکدن دخی منت چکمه دیمکدر
یعنی مراد کمال استغناسنی بیان ایدر لاف مردی میزنی در انجمن با دوست باشی

معنا بودرکه مردانلق لافن اوردسن باری بو تقدیرجه بیکا لازمدرکه
جمعیتنده محبوبله اوله‌سن والا اولمدقدنصکره **خویشتن را چون زنان**
**در گوشهٔ خلوت مکش** معنا بودرکه کندوکی عورتلر کبی گوشهٔ خلوته چکمه
دیمکدر یعنی خلقدن منقطع اولوب گوشهٔ خلوتده قرار ایدوب اوتورمق
عورتلر کاریدر مردانه‌لک اولدرکه مجالسده و محافلده اوتوروب ینه
دایما معاملک محبوبله اوله مراد خلوتی انجمنده ایتدوکنی بیاندر **غمزه‌را**
**بازو مرنجان زخم را ضایع مکن** معنا بودرکه ای محبوب جلاد غمزه‌کک
بازوسن رنجیده ایتمه و زخمنی دخی ضایع ایتمه زیرا اگر مراد بو ایشدن
بنم هلاک اولمه **اینک آمد جان بلب در کشتنم زحمت مکش** معنا بودرکه
ایشته امدی جانم دوداغمه کلوب واصل اولدی بو تقدیرجه بنی هلاک
ایتمکده زحمت چکمه دیمکدر یعنی مراد جانی دوداغمه کلدوکنی بیاندر **آسمانست**
**اینکه خاکت گشته بردن دامنت** معنا بودرکه ای محبوب آسماندر بوکه سنک
دامنکی ایلتمکدن اوتری سنک طپراغک اولمشدر **آفتابست اینکه نازت میکشد**
**منت مکش** معنا بودرکه ای محبوب کونشدر بوکه سنک نازک چکیور بو تقدیرجه
سن منت چکمه دیمکدر یعنی مراد محبوبک کمال حسنی و کمال استغناسنی بیاندر
که آسمان بو قدر علو شانله بولنده خاک اولمغی قبول ایده یورکه تاکه محبوبک
دامنی کندویه دوقنه و کونش بو مرتبه انواریله محبوبک جمالنک نازکشی
اولدوغنی بیاندر دخی بوندن مناسب بر معنا ویرلرسه نه کوزل **شهرهٔ در عافیت**
**عرفی قبول عشق نیست** معنا بودرکه ای عرفی شهر عافیتده مشهور و معروف

اولمق

اولمق مجرد عشقی قبول ایتمک دکلدر بلکه **آستین غم بگیرد دامن راحت مکش**
معنا بودرکه غمک اتککن طوت و راحتلک اتکن چکمه دیمکدر یعنی مراد
عالم عافیتده مشهور اولمغک اسبابن بیاندر **بحمد الله که جان دادم بآن**
**تلخی ز بیدادش** معنا بودرکه حمد اولسون که محبوبک ظلم و بیدادندن
اول کونه آجلغله جان ویردم که **که از من لذت آن تا قیامت میدهد**
**یادش** معنا بودرکه اول آجلغک لذتی تا قیامته وارنجیه دک محبوبه بنی
خبر ویرر یعنی محبوب بنی دایما یاد ایدرکه بیچاره عجب دشوارلغله جان
ویردی دیر مراد تلخلکله جان ویردکنی بیاندر **بر اهش مشت خاکی از وجودم**
**مانده و شادم** معنا بودرکه محبوبک یولنده بنم وجودمدن انجق بر
اوج خاک باقی قالمشدر و ینه بنی بوکا شادم که **که نتواند ز بس گرمی بنزدیک**
**آمدن بادش** معنا بودرکه اول باقی قالان بر آوج خاکک یقیننه زیاده
پر حرارت اولدوغندن روزکار کلمکه قادر دکلدر دیمکدر یعنی مراد کمال
مبالغه او ذره خاک وجودنده اولان آتش عشقی بیاندرکه زیاده پر حرارت
اولدوغنه روزکار خوف ایدوب اول خاکک یقیننه وارمدوغنی بیاندر
**دم مردن ز بیم آن دهد کامم که بعد از من** معنا بودرکه هلاک اولمق
دمنده محبوب بنم مرادمی اول خوفدن اوتری ویررکه احتمالدرکه بنی
هلاک اولدقدنصکره **کند ناکه غم ناکامیم ره در دل شادش** معنا بودرکه
ناگاه نامراد هلاک اولدوغمک غمی اول محبوبک شاد اولان کوکلنه یول
ایده دیمکدر یعنی مراد محبوب انجق هلاک اولدوغی دمده کندونک مرادینی

ویردکنی بیاندر بنبود این تیز دستیها اجل را پیش ازین عرفی معنا بودرکه
ای عرفی اجله بوندن اول بو تیز دستلکلر یوق ایدی فاما مکر بتعلیم
ترک غمزهٔ او کرد اوستادیش معنا بودرکه مکر اجله اول محبوبک ترک
اولن غمزه سنک تعلیمی بویله اوستاد ایلدی دیمکدر یعنی مراد ترک غمزهٔ
محبوب جان آلمقده مبالغه اوزره تیز دست اولدغنی بیاندرکه حتی اجله
دخی اول تیز دستلکی کندوسی تعلیم ایتمشدر دیمکدر از یاد برده ام روش
مهر و کین خویش معنا بودرکه کندی محبتمک و کندی عداوتمک روشن و
عادتنی خاطردن ایلتمشمدر نسیان فشانده ام بر بیاد و یمین خویش معنا
بودرکه کندی صاغمه و کندی صولمه فراموشلق صاچمشم دیمکدر یعنی مراد
مبالغه اوزره کمال حیرتنی بیاندرکه اوز وجودندن بیخبر اولمشدر رفتم بر
بت شکستن و هنکام بازکشت معنا بودرکه بتی شکست ایتمک واردم
ویکرویه دونمک وقتنده با برهمن کذاشتم از ننک دین خویش معنا بودرکه
برهمنه ترک ایتدم کندی دینمک عارندن یعنی بوتی شکست ایتمکه وارمش
ایدم فاما کرویه دونهجک وقت ینه کندی دینمک عارندن اول بوتی
شکست ایتمیوب برهمنه بغشلیوب حالی اوزره ترک ایدوب قویدم زیرا کیم
معتقده بن دخی بت پرست اکر شکست ایده جک اولیدم بنم دینمه دخی
عار لاحق اولوردی دیمکدر مراد صنم پرست اولدوغنه بت شکنی اولمدغنی
بیاندر و تصوف معناسی اربابنه معلوم درد اکر رفت فرصت دهقان
طینتم معنا بودرکه حیفا که بنم طینتم دهقاننک فرصتی کیتدی و هنوز

مردم



[مردم] کیا نیافته ز آب و زمین خویش معنا بودرکه خلق بنم آب و زمینمده
دخی اوت بولمشدر دیمکدر یعنی الدنیا مزرعة الآخرة اولمق اوزره
دهقان وجودم ضعیف و ناتوان اولوب فرصت الدنی کیتدی فاما هنوز
کیج بیز بایرسنده اولن اعمال صالحهٔ خلق آب و زمینمده کورمشدر دیمکدر
مراد کم نفس ایدوب بی عمل اولدوغنی بیاندر نه بزم آسمان و یکی ذرّه در
سماع معنا بودرکه آسمانک طقوز دانه مجلسی و بر ذرّه سماعده و آن
هم بکام دل نفشاندستین خویش معنا بودرکه و اول دخی کوکل مرادنجه
کندی ینکمی صاچمدی یعنی بو طقوز دانه فلکک بزمنده بر ذرّه مقداری
سماع ایتمکده دخی بنم استینم مرادنی صاچمدی که خاطرم خوش اوله دیمکدر
مراد بزم نه فلکده ذرّه قدر کام دلی حاصل اولمیوب رقص ایتمدکنی
بیاندر دخی بوندنه معقولجه بر معنا ویررلر سه کوزل خواهی که عیبهای
تو روشن شود ترا معنا بودرکه استرسن اکر سنک عیبلرک سکا معلوم
اوله یکدم منافقانه نشین در کمین خویش معنا بودرکه کندی کمینکده
منافقانه بردم اوتورکورکه اول زمان جمیع عیبلرک سکا روشن اولوب
آشکار اولور دیمکدر زیرا که نفاق اوزره اولنجه هر کس بشلر انسانک وجودنده
اولن عیبلری سویلمکه فاما هرکسله حسن معامله اولنجه انک عیبنی ستر ایدوب
اظهار ایتمزلر دیمکدر یعنی مراد انک عیبدن خالی اولمدغنی بیاندر من بنده
شهادتم اینک نکاشتم معنا بودرکه بن شهید اولمغه بنده یم و حالا امدی
یازدم هم بر مزار عرفی و هم بر نکین خویش معنا بودرکه بن بو شهادتک

بنده سی اولمغی هم عرفینک مزاری اوزرنه یازدم وهم کندی نکینم اوزرنه
یازدم دیمکدر یعنی مراد بنده شهادت اولدوغی بیاندر هرکه از خونریز
من آلوده کردد دامنش معنا بودرکه هر شول کیمسنه نک که بنم قانمی توکمکدن
آلوده اوله عذرننک این عمل در عهدهٔ شکر منش معنا بودرکه بودامنک
آلوده اولمسنک عملننک عذرننک نکی بنم عهده مده در دیمکدر یعنی
مراد کندی قاتلنک دامنی آلوده خون اولدوغی بیاندر رخت از اندازه
بیرون میبرد دهر خسیس معنا بودرکه خسیس اولان دهر حتی اندازه
وقیاسدن طشره ایلتور حتی آتشی بینم که میکرد دبکرد خرمنش معنا
بودرکه بر آتشی کوررم که اول دهرک خرمننک اطرافنه دولانور یعنی
مراد دهرک خسیس اولدوغی بیاندر کر محبت باغبان کلشن جنت شود
معنا بودرکه اکر محبت کلشن جنتک باغبانی اولجق اولورسه هایکرد
کلبن آسودکی درکلشنش معنا بودرکه اول جنتک کلشننده کلبن
آسوده لک آیق طوتمق احتمالی یوقدر یعنی بی مجال اولور دیمکدر
مراد مبالغه اوزره محبتده اولان تأثیری بیاندر در محبت زنده کی را
با شهادت جنک نیست معنا بودرکه عالم محبتده زنده لک شهادتله جنک
وجدالی یوقدر زیراکه محب اولان کیمسنه نک هم وجودی یوقدر وهم
مخالفتی یوقدر قاتنا بونک برله ینه دیده باید که بیند خون من در
کردنش معنا بودرکه بر کوز کرکدرکه کوره بنم قانم محبتنک بوینده اولسون
دیمکدر یعنی مراد محبتده شهید اولدوغی بیاندر وه چه صیادی که

هر صیدی

هر صیدی که زخمی از تو یافت معنا بودرکه عجبا ای محبوب سن طرفه صیاد
سنکه هر صیدکه سندن بر زخم بولدی یعنی زخم خورده اوله سر بدنبال تو
دارد جان در تنش معنا بودرکه تاکه اول زخم خورده اولان شکارک وجودنده
جان واردر ایما باشی سنک اردکجه طوتر بو امید اوزره که بر زخم دخی اوره
کندو یا شکار ایده سن یعنی عجب مراد شکار بازک زخمنده اولان حالتی
بیاندر عرفی آن تردامنی دارد که هنکام عذاب معنا بودرکه دامنی
دوترکه عرفی اول بر تردامندرکه عذاب وقتنده آتش دوزخ بمیرد کر
فشارد دامنش معنا بودرکه اکر اول عرفینک باشی اولان اتکنی صیقجق
اولورسه آتش دوزخ اول حجن صودن سوبوب هلاک اولور دیمکدر
یعنی مراد مبالغه اوزره تردامن اولدوغی بیاندر کر جشنی بملک جاشنی
صحبت خویشی معنا بودرکه ای محبوب اکر کندی صحبتکده اولان لذتی
وچاشنی ملک طایفه سنه طاتدوره جق اولورسن جام می کیرد و برباد
دهد عصمت خویشی معنا بودرکه شراب جامنی طوتر وکندی عصمتنی
برباد ایدر دیمکدر یعنی مراد صحبت محبوبده اولان تأثیری بیاندر چون
بخونریز خودم ساخته تشنه کنون معنا بودرکه ای محبوب چونکه بنی ینه بنم
خونی ریزلکنه تشنه دوزمشدرسن باری امدی هم خود این لطف بکن
تا نکشم منت خویشی معنا بودرکه ینه بو قانی توکمک لطفنی سن ایله حتی
بن بنم منتمی چکمیم دیمکدر یعنی مراد اوز خونریزلکنه تشنه اولدوغی بیاندر
تشنه ناز جی کشته شمشیرکجی معنا بودرکه ناز محبوبدن هلاک اولان بزده

وزخم شمشیردن قتل اولنلر یرده بو تقدیرجه چو ز ناز ند شهیدان تو بر حالت خویش معنا بودرکه ای محبوب سنک نازکدن شهید اولنلر نیجه سی اوز حالتلری اوزرنه نازایدوب افتخار ایتمزلر دیمکدر یعنی مراد کشته شمشیر اولمدوغی بیاندر

تا دگر جای بدلها نکند از غیرت معنا بودرکه تا غیری کوکللرده یر ایتموین دیو غیرتندن یارب آگاه شود درد تو از لذت خویش معنا بودرکه ای بارخدایا اول محبوبک دردوالمی کندی لذتندن خبردار اولسونکه آیروق کمال غیرتندن وارب برآلای کوکللرده مکان دوتموین دیمکدر یعنی مراد درد محبوبده اولان لذتی بیاندر من و درد تو سراسیمه بهم بر زده ایم معنا بودرکه ای محبوب بن وسنک دردک سراسیمه اولدوغمز حالده بربرمزه اورشمزدر دردم حشر چو سر بر کنم از تربت خویش معنا بودرکه روز حشرک دمنده چونکه باشمی کندی تربمدن یقاروایدم یعنی مراد روز حشرده دخی درد محبوبله ایده جک معاملکن بیاندر دهن خویش ببوسند ولب هم بمکند معنا بودرکه بربرنک اغزنی بوس ایدرلر وبرنک دوداغنی املر نه زمانده چون در آئینه ببینند بتان صورت خویش معنا بودرکه بت صفت اولنی محبوبلر چونکه آینه ده بربرنک صورتنی تماشا ایده لر یعنی مراد بربرنه تعشق ایتدکلرنی بیاندر

عرفی از یادی وصل برم هوش وخروش معنا بودرکه ای عرفی شراب وصلک یادندن عقلمی ضایع ایدوب ایلتورم بو تقدیرجه بسکه بی یار دلم تنگ شد از صحبت خویش معنا بودرکه محبوبسز کندی صحبتم چوق تنگ اولدی دیمکدر یعنی مراد صحبت محبوبی آرزو ایدوب می وصلک یادندن بی هوش اولدوغی بیاندر



بیاندر رفتم کر شکنم بملامت سبوی خویش معنا بودرکه کیتدم کم ملامتله کندی سبومی شکست ایدم در راه دل سبیل کنم ابروی خویش معنا بودرکه کوکل یولنده کندی یوزم صوینی سبیل ایده یم دیمکدر یعنی مراد سبوی بادهسنی شکست ایدوب آبروینی کوکل یولنده سبیل ایتدوکنی بیاندر بر عافیت چه ناز کنم کر بر آوردم معنا بودرکه راحتلک اوزرنه ناز ایدرم اکر یقاروکتورم خود را بعادت غم وغم را بخوی خویش معنا بودرکه کندی عادتنه وغمی کندی مک خوینه یعنی بن وغم بربرمزله آلشوب متحد اولدقدنصکره آیروق کورکه اول زمان عافیته نه نازو استغنالر ایتسم کرکدر دیمکدر مراد غمله متحد اولدوغی وقت راحتلکه ناز ایده جکنی بیاندر شد عمر تا که بر ده ر از خویشتن مرا معنا بودرکه برنجه عمرلر اولدیکه ای محبوب بنی بندن ایلتمشدرسن بو تقدیرجه باز آوردم که سوختم از آرزوی خویش معنا بودرکه ای محبوب بنی بنه بکا کتورکه کندی آرزوی اشتیاقمدن یاندم دیمکدر یعنی مراد محبت محبوب کندودن اوز وجودندن بیخبر ایتدوکنی بیاندر خود را چنان زعشق تو کم کرده ام که هست معنا بودرکه ای محبوب سنک عشقکدن کندمی انجلین ایتورمشمکه واردر مشکلتر از سراغ تو ام جست وجوی خویش معنا بودرکه بکا ای محبوب سنی سؤال ایتمکدن زیاده مشکللر کندی وجودمی جست وجوی ایدوب آرمقدن یعنی بن بنی انجلین کم کشته ایتمشمدرکه ای محبوب سنی سؤال ایتمکدن زیاده مشکل اولمشدر بن بنی آرمق دیمکدر مراد مبالغه اوزره کندی کندن ایتوردکنی بیاندر تا هست گفتگوی تو کشتم ز همدمان معنا بودرکه

ای محبوب تا که سنک کفتکویک بن سرخوشی اولدم بو دخی یار انلردن
بیکانه وار میشنوم کفتکوی خویش معنا بودرکه کندی کفتکویمی بیکانه‌دن
اولدیغم حالده استماع ایدرم دیمکدر یعنی مراد کفتکوی محبوبدن مست
لایعقل اولوب کندی کفتکوین بیکانه کبی استماع ایتدوکن بیاندر این حبس
کریه عرفی از اعجاز برتر است معنا بودرکه ای عرفی اعجازدن زیاده در
بو اغلمغی حبس ایدوب طوتمق زیرا که دریا نکرده کره در کلوی خویش معنا
بودرکه دریای برکیمسنه کندی بوغازنده بغلمه مشدر دیمکدر یعنی مراد دریا
کبی اولنی کریه‌سن بوغازنده حبس ایدوب اغلمدغنی بیاندر از بسکه بود جان
دم رفتن نکرانش معنا بودرکه جانی بدندن مفارقت ایدوب کتمک
دمنده اول محبوبه اول مرتبه زیاده سیله باقجی اولورکه هرکام اجل میکشد
از رحم عنانش معنا بودرکه اجل رحمندن هر آدمده اول جانک عنانن
چکر دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره هلاک اولمق دمنده محبوبه تماشا ایندوب
بقدغنی بیاندر هر بخت که افسانهٔ عشق تو شنید است معنا بودرکه ای محبوب
هر شول بخت که سنک افسانهٔ عشقکی استماع ایتمشدر بو تقدیرجه در شور قیامت
بود این خواب کرانش معنا بودرکه روز قیامتک غوغاسنده بو افسانهٔ عشق
اول استماع ایدن بختک خواب کرانی اولورکه اصلا آشوب قیامت قوغاغنه
کیروب کندوی بیدار ایتمک احتمالی یوقدر دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره
افسانهٔ عشقک تأثیرن بیاندر دل مسند شاهیست که صد دلبر کنعانی معنا
بودرکه کوکل بر محبوبک مسندیدرکه یوز دانه دلبر کنعانی در مملکت عشق

بود



بود دست نشانش معنا بودرکه مملکت عشقده اول محبوبک دست نشانی
اولور یعنی خدامی اولور دیمکدر مراد مسند دل قرارکاهی اولنی محبوبک
اوصافن بیان اولور زحمت مکش ای خضر که بیم ملامت معنا بودرکه
ای خضر سن بوش یره زحمت چکوب چشمهٔ زلاله رهبر اولمه زیرا که طعن و
ملامت خوفندن الماس نشاید بلب تشنه لبانش معنا بودرکه اول محبوبک
آتش عشقندن تشنه لب اولنی عشاق دوداقلرنه زهر قاتل اولنی الماسی
دیکمشلردر دیمکدر یعنی مراد محبوبک آتش عشقندن تشنه اولنلر آب حیاته
میل ایدوب دفع حرارت ایتمدکلرن بیاندر در سینهٔ مخمور وصالت
نتوان یافت معنا بودرکه ای محبوب سنک وصالک باده‌سندن مست
اولنی مخمورک سینه‌سنده بولمق ممکن دکلدر زخمی که زخمیازه توان
بست دهانش معنا بودرکه اول بر زخمی که آنک دهاننده خمیازه دن
بغلمق ممکن دردیمکدر یعنی مراد بادهٔ وصالدن مخمور اولنی مستک
احوالن بیاندر مآل معنایی ارباب باده نوش فهم ایدرلر فریاد که
هر غم که رسد بر درستی معنا بودرکه فریاد اولسون هر غم که وارلق
قپوسنه کلوب یتوشه اولزمان غمهای شهیدان تو کیرند عنانش معنا
بودرکه ای محبوب اول کلنی غمک عنانی سنک دردکدن شهید اولنی
عشاقک غملری توتوب یابانه کتمکه قویمز دیمکدر یعنی مراد هلاک اولدقدن
صکره دخی بنم غمله علاقه‌سی اولدیغنی بیاندر عرفی لب غماز چه بندی
که بود عشق معنا بودرکه ای عرفی غماز اولنی دوداغی نیچون بند ایدرسنکه

عشق اولور رازی که بگفتن نتوان کرد بیانش معنا بودرکه اول برازکه
دیمکله قادر اولمیه سن عشق اول رازی بیان ایدجی اولور دیمکدر یعنی
مراد راز عشق حفظ اولمدوغنی بیاندر ازسخن شهد ناب میچکدش
معنا بودرکه اول محبوبک کلامندن شهد ناب داملر وزتبسم شراب
میچکدش معنا بودرکه تبسمندن شراب داملر یعنی مراد اوصاف محبوبی
بیاندر هرحدیثی که پرسم ازدهنت معنا بودرکه هر سؤال برحدیثی که سنک
دهانکدن سؤال ایدم آب رو ازجواب میچکدش معنا بودرکه جوابندن
آب رو داملر دیمکدر یعنی مراد کمال حیا وحجابنی بیاندر میتوان گفت ازان
طراوت حسن معنا بودرکه اول طراوت حسندن دیمک ممکندرکه گز
جبین آفتاب میچکدش معنا بودرکه آلنندن گونش داملر دیمکدر یعنی
مبالغه اوزره طراوت حسنی بیاندر که زد این نیش بر دل گرم معنا بودرکم
بنم پرحرارت اولن گوکلم عجبا قنغی محبوب بونیشی اوردیکه کاش ازپیچ و
تاب میچکدش معنا بودرکه زخم نیشندن گوکلمک پیچ وتاب اولوب اضطراب ایدنده
آتش داملر دیمکدر یعنی مراد گوکلنه زخم نیش اوردوغنی بیاندر آتش عشق
نشأه دارد معنا بودرکه عشقک آتشی برنشأه وبرحالت دوترکه که شراب از
کباب میچکدش معنا بودرکه اول آتشک کبابندن شراب دامار دیمکدر
یعنی مراد آتش عشقک نشأه دار اولدوغنی بیاندر چه کند عرفی اگر نریزد
خون معنا بودرکه عرفی قان قان توکموب یانیلسونکه ازجگر خون ناب میچکدش
معنا بودرکه جگریندن خون ناب دامار دیمکدر یعنی مراد جگریندن خوناب دامله دوغنه
خون



خونریز اولدوغنی بیاندر بیم تانهم پا برون زخانه خویش معنا بودرکه
نیچه عمره دک آیا غمی کندی اوزخانمدن طشره قویمیزم دیمکدر بوتقدیرجه
نگاه بان خودم من برآستانه خویش معنا بودرکه کندی آستانمده ینه
کندمک نگاه بانیم دیمکدر یعنی مراد خلقدن عزلت ایدوب اوزخانه سنده
قرار ایدوب اوتوردوغنی بیاندر بهر طریق که بگذشت بی تأسف نیست معنا
بودرکه هربر طریقه که گچدیسه تأسف سزدگلدر یعنی بنم گوگلم هربر طریقه وارب
داخل اولدیسه آخر الامر اول طریقک احوالنه واقف اولوب داخل
اولدوغنه تأسف ایتمکه باشلدی امدی بو تقدیرجه بسوز داغ شوازعشرت
شبانه خویش معنا بودرکه ای گوگل یان وکندی عشرت شبانکدن داغ اول
دیمکدر یعنی مراد اوزعشرت شبانه سنک آتشیله سوزان اولوب اوزکه طریقه
میل ایتمدکنی بیاندر دران دیار دلم کرده خو بدمستی معنا بودرکه بنم
گوگلم بدمستلکه اول دیارده خو ایدرکه که محتسب کند از شعله تازیانه خویش
معنا بودرکه اول دیارده اولنن محتسب تازیانه سنی شعله آتشدن ایده
دیمکدر یعنی مراد هر دیارده بدمست اولمدوغنی بیاندر زمشکلات محبت
بیفکنم دامی معنا بودرکه محبتک مشکلاتندن بردام دوزوب براقیم که
که مرغ وهم بازد پاب ودانه خویش معنا بودرکه مرغ وهم وخیالات اول
دام مشکلاتی گوروب کندی آب ودانه سنه دونوب قناعت ایده دیمکدر
یعنی مراد دام محبتک دشوار اولدوغنی بیاندر نهفته خون دل ازدیده
سر دهم که مباد معنا بودرکه گوکل قاننی گوزدن گیزلیجه آقیدوب باشی ویرم که

مبادا غم زمانه بر جدولی بخانهٔ خویش معنا بودر که اولیه که زمانه نک غمی
کندی خانه سنه اول خون دلدن بر جدول ایلته دیمکدر یعنی مراد بو احترازدن
اوتری کوکل قاننی بر نیجه کوزندن آقدوب بیاندر دران ملکوش که آید
دلت بجا عرفی معنا بودر که اکا چالشم ای عرفیکه سنک مرغ دلک یرینه
کله یعنی مرغ دلک یرینه کلمسنه سعی ایتم زیرا اکر مرغ شوق نخواند در آشیانه
خویش معنا بودر که شوق مرغی کندی آشیاننده بر آلای نغمات ایدوب
اوقمز دیمکدر یعنی مراد کوکل مرغ شوق اولدوغنی بیاندر دلی دارم
که میجوشد زهر مو چشمهٔ خونش معنا بودر که اول بر کوکلی دوتارمکه هر بر
مو بیندن چشمهٔ خون جوش ایدر فاما نه آن خونی که بتوان از کرستن داد
بیرونش معنا بودر که اول بر قان دکلدر که آغلمغله طشره ویرمک ممکن
اوله دیمکدر یعنی مراد هر مو بینده چشمهٔ خون اولدوغنی بیاندر با فسون
میکند آلوده درد و عافیت بخشم معنا بودر که بنم عافیت بخش اولن
دردمی اول محبوب افسونله ایدر بو تقدیرجه باری بیا ای مرگ و آزادی
ببخش از درد افسونش معنا بودر که ای مرگ کل اول محبوبک درد افسونندن
بکا آزادلق ویر دیمکدر یعنی مراد درد افسوندن جاننه مرگ استدکنی بیاندر
ز کلکون کی نهد منت بدوش کوهکن شیرین معنا بودر که فرهادک
اوموزنه کلکوندن قنغی منت قور شیرینکه که ساق عرش کوهر می برد از
پای کلکونش معنا بودر که عرشک ساقی کوهر ایلتور کلکونک آیاغندن
یعنی مراد کلکونک اوصافنی بیاندر و قصهٔ کوهکن و کلکون و شیرین ازباننده

معلوم



معلوم اگر در جلوهٔ حسن آید عشق بی پرده معنا بودر که حسنک جلوه کاهنه
عشق پرده سز کلجک اولورسه اولزمان شود معلوم بر لیلی که لیلی بود مجنونش
معنا بودر که لیلانک اوزرینه معلوم اولور دیکه کندینک لیلیسی قنغی
مجنون ایدی دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم به تیر غمزهٔ نازم که
صد جا شکند در دل معنا بودر که اول بر غمزه نک اوقیله نازلنوب افتخار
ایدرم که یوز یرده کوکلده شکست اولور بدست معجز عیسی اگر آرند بیرون نتوان
معنا بودر که اگر حضرت عیسانک معجزی ایله اول اوقی طشره کتورجک
اولورلرسه ینه یوز یرده کوکلده شکست اولور دیمکدر یعنی مراد مبالغه
اوزره تیر غمزهٔ محبوبی مدحدر چنان حسن قبولی در ملامت هست عرفی را
معنا بودر که ملامتده عرفینک آنجلین حسن قبولی واردر که هر ساعت
در آغوش آورد بیدادکر دونش معنا بودر که کردونک ظلم و بیدادی
هر ساعت اول عرفیی آغوشنه کتورر دیمکدر یعنی مراد ملامتده حسن قبولی
اولدوغنی بیاندر چو تیر از دل کشد کو شربتی از لعل خندانش معنا بودر که
چونکه کوکلدن اوقی چکه اول محبوبک خندان اولن لبندن قنغی بر شربت که
که با هوش آیم و در سینه دزدم ذوق پیکانش معنا بودر که اول شربت
سببیله عقله کلم و سینه ده اول محبوبک پیکاننک ذوقنی اوغورلایم
دیمکدر یعنی مراد شربت لعل لب محبوبده اولنی خاصیتی بیاندر حریم دل
بود منزلکه جانان ولی عارف معنا بودر که حریم دل محبوبک منزلکاهی
اولور فاما عارف اولنی کیمسه نک دلش در کعبه و همسایهٔ دیر است ایمانش

معنا بودر که کوکلی کعبه‌ده در و ایمان و اعتقادی دیرک همسایه [illegible]
دیمکدر تصوف معناسی ارباب‌نه معلوم بزجری کشته آن غمزه کردیدم که
از خجلت معنا بودر که بر زجر و جفا ایله اول غمزه‌نک مقتولی اولدم که
خجالتدن شهادت نامها شستند در محشر شهیدانش معنا بودر که روز
محشرده اول محبوبک شهیدلری شهادت نامه‌لرینی محو ایلدیلر
دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره زجرله کشته اولدوغنی بیان ایدر بگاه
خواب خسرو باز انوی خسرو نهد شیرین معنا بودر که اکرچه خواب وقتنده
خسروک دیزنه قور شیرین باشنی ولیکن آستین کوهکن باشد مکس رانش
معنا بودر که فاما اینه فرهادک یکلکی اول شیرینک مکس رانی اولور دیمکدر
یعنی مراد تأثیر عشقی بیان ایدر و قصهٔ خسرو و شیرین و فرهاد ارباب‌نه
معلوم چه منتها که بر خوبان نهند در پرسش محشر معنا بودر که روز محشرک
سؤالنده سایر خوبان اوزرنه عاشقلری نه منتلر قویه‌لر که زیرا که
چو ناحق کشتکان خویش را بینند حیرانش معنا بودر که ناحق یره چونکه
کندونک کشته‌لرینی اول محبوبک حیرانی کوره‌لر دیمکدر یعنی مراد
کندی محبوبینی سایر خوبانڭ زیاده اولدوغنی بیان ایدر چه دردی
داشت عرفی از گریبان چاک ناکردن معنا بودر که یقه‌سنی چاک ایتمکدن
عرفینک عجبا نه دردی وار ایدی که دمی صد طعنه سالم داشتم چاک
گریبانش معنا بودر که بر دمده یوز دانه طعنه سالم دوتدم عرفینک
چاک گریبانی یعنی یوز طعن ایلدم ینه عرفی چاک گریبان ایتمدی مع ذلک که



چاک گریبان ایتمکدن دردی یوق ایدی دیمکدر بو عبارتی بو حقیر آنجق
بو قدر معنا ویرمکه قادر اولدم اکر ارباب ذکاوت دخی بوندن معقولجه
بر معنا ویررلر ایسه نه کوزل چو از زخم نزود خون که زند بر دل ریشم معنا
بودر که بنم زخممدن قان نیچه‌سی کتمسونکه اول محبوب یاره‌لی اولن کوکل
اوزرنه اورر دیمکدر و دخی جنبش دمبدم آن مژه نیشم از پی نیشم معنا
بودر که اول مژه‌نک دمبدم اولن جنبشی نشتر نشتر آردنجه اورر بنم
یاره‌لی کوکلمه بو تقدیرجه یا نیچه‌سی بنم زخممدن خونه روانه اولمسون یعنی مراد
زخمدار اولدوغنی بیان ایدر میکنندش متأثر شوید ای احباب معنا بودر که
محبوبه متأثر ایدرلر ای یاران سزلر اولمکز همه نعش من انگشت از پی و
ریشم معنا بودر که سیس ویشیدنی انگشت گزان اولدوغکز حالده بنم جنازه‌م
بولدقش اولمکز دیمکدر یعنی مراد کندونک هلاک اولدوغنه طعنه خلق
قائل اولن محبوبی متأثر ایتدکلرینی بیان ایدر کرم جور آن ستم اندیشی و
من از غم سوزان معنا بودر که جور و جفاسی پر حرارت اولن محبوبدر عاشقم
ستم ایتمک اندیشه‌سنده و بن خود آتش غمدن سوزان اولمقده‌یمکه کز نکرد
دل او زان ستم پیشه ازیشم معنا بودر که اول محبوبک کوکلی بوز زیاده
زیاده‌دن اولن ستمدن دوتولمه دیمکدر یعنی مراد کندوبه زیاده ستم
اولندغنه ینه محبوبک کوکلی پریشان اولوب دوتولدغنی بیان ایدر کرم شد سینه
که کو نیشتر و کو الماس معنا بودر که سینه پر حرارت اولدیکه نیشتر قنی و الماس
قنی یعنی بونلرک مرتبه‌سی بر دکلدر زیرا که بنم سینه‌مده بونک ایکینک دخی

زخمی واردر بو تقدیرجه چون بفردوس درآیم همه درد و همه ریشی معنا
بودرکه فردوسه نیجه داخل اولایم که جمیع وجودم درد و دروپاره در دیمکدر
یعنی مراد جمیع وجودی زخمدار اولدغنی بیان ایدر چند کویی که ببندش و
مبین روی نکو معنا بودرکه نیجه دک دیرسنکه اندیشه ایت و کوزل جمالی
کورم عرفی اینهابکسی کوکه بودیشی اندیش معنا بودرکه ای عرفی بو
نصیحتلری برآدمه سویلکه عاقبت اندیشی اوله دیمکدر یعنی مراد اوز
نفسنه نصیحت ایتدکنی بیان ایدر تاکی از کریه تو انی منع دو چشم تر خویش
معنا بودرکه کندی ایکی چشم تریمی کریه دن نیجه دک منع ایتمک ممکندر بعد
ازین ما و خجالت ز نصیحت کر خویش معنا بودرکه بوندن صکره بز و کندی
نصیحت ایدیجیدن خجالت یعنی مراد کندویه نصیحت ایدن شخصدن خجالت
چکدکنی بیان ایدر شود از کرمی داغ جکرم خاکستر معنا بودرکه بنم جکرم جک
داغنک حرارتندن کول اولور کر شب هجر ز الماس کنم بستر خویش معنا
بودرکه اکر هجران شبنده کندی دوشکمی الماسدن ایدجک اولورسم یا نوب
خاکستر اولور دیمکدر یعنی مراد جکرنده اولن داغنک مبالغه اوزره
حرارتنی بیان ایدر بسکه پروانه بود شعله طلب نزدیک است معنا بودرکه
بسکه پروانه آتش طلب ایدجی اولور یقیندرکه کر شود آتش و خود شعله
زند بر پر خویش معنا بودرکه اوزی آتش اولوب بنه کندی قنادینه
شعله اوره دیمکدر یعنی مراد پروانه نک کمال اشتیاقی اوزره شعله طلب
اولدغنی بیان ایدر بر زلیخا بره عشق همین طعنه بس است معنا بودرکه عشقده

بولننده



بولننده زلیخایه انجق بو قدر طعنه بسدرکه کر فرو بسته لب طعن ملامت کر
خویش معنا بودرکه کندویه طعنه ایدن زنان مصرک لبلرنی آشاغه
بغلدی دیمکدر یعنی مراد راه عشقده زلیخانک بو ایشدن غیری مدخول
یری اولمدوغنی بیان ایدر و قصه زلیخا و زنان مصر اربابنه معلوم بعد
مردن بر ای باد بجای خاکم معنا بودرکه ای روزکار بن هلاک اولدقدن
صکره بنم خاکمی بر مکانه ایلتکه کر فتند مصیبت زدکان بر سر خویش
معنا بودرکه مصیبت زده اولن کیمسنه لر اول خاکی کندی باشلرینه
صاچلر دیمکدر یعنی مراد خاکنده اولن حالتی بیان ایدر عشق در پیرهن یوسف
کنعانم سوخت معنا بودرکه عشق بنی یوسف کنعانک کوملکی آتشنده
یاندردی زان بیعقوب دهم سرمه ز خاکستر خویش معنا بودرکه اول
سببدن اوزی یعقوبه کندی خاکسترمدن سرمه ویررم دیمکدر یعنی
مراد خاکسترنده اولن تأثیری بیان ایدر و تصوف معناسی اربابنه معلوم
عرفی از ناصح اکر منفعلم باکی نیست معنا بودرکه ای عرفی اکر بن ناصحدن
محجاب ایدوب منفعل اولجق اولورسم غم دکلدر زیرا که کر خجل نیستم از
روی غم دلبر خویش معنا بودرکه کندی محبوبمک غمنک جمالندن خجل دکلم
دیمکدر یعنی مراد غم دلبردن خجل اولمدوغنی بیان ایدر صنم میکوی و در
میخانه مرقص معنا بودرکه ای طالب اولن عاشق لفظ صنمی سویله و میخانه
قیوسنده در رقص و دخی نوای مردن و مستانه مرقص معنا بودرکه
بر نغمه نوا ایله و مستانه اولدوغک حالده رقص ایله دیمکدر یعنی مراد

طالبه قاعده بیاندر وتصوف معناسی اربابنه معلوم عجب مستی بود با
رقص مستی معنا بودرکه عجب ذوق اولور مستلکله رقص ایتمک بو تقدیرجه
تو نیز ای باده در پیمانه میرقص معنا بودرکه ای باده سن دخی پیمانه ایچنده
رقص ایله دیمکدر یعنی مراد مستانه اولن رقصک ذوقنی بیاندر بجان
باغیر جانان در میامیز معنا بودرکه ای طالب جانله جانانه دن غیریسیله
قارشمه یعنی جانیله اولن معامله آنجق جانانله ایله فاما بتن با عاقل و
دیوانه میرقص معنا بودرکه وجودله عاقل و دیوانه ایله رقص ایله دیمکدر
یعنی مراد وجودی غیریله جانی محبوبله اولدوغنی بیاندر براف ان دست
برناموس و آنکه معنا بودرکه ای کوکل ناموس وعار اوزرینه الکی صاحج
آندن صکره یعنی عار وناموسدن کچ بعده میان محرم و بیکانه میرقص
معنا بودرکه محرم و بیکانه نك اورتاسنده رقص ایله دیمکدر یعنی مراد
عار وناموسدن کچلمدکجه رقص اولنمدغنی بیاندر مشو غرقی رهین باغ و
بلبل معنا بودرکه ای عرفی باغک و بلبلك رهینی اولوب کرفتاری اولمه
بیا نك جغد در ویرانه میرقص معنا بودرکه جغدك صداسیله ویرانه ده
رقص ایله دیمکدر یعنی مراد بو باغ صورته میل ایتمیوب بانك جغدله
رقص ایتدکنی بیاندر وتصوف معناسی اربابنه معلوم فصل کلست و
شکر نسیم بار فرض معنا بودرکه فصل کلدر ونسیم بارک شکری فرضدر
می در پیاله واجب وکل در کنار فرض معنا بودرکه بو فصل کلده شراب
پیاله ایچنده اولمق واجب منزلنده در وکل دخی کنارده اولمق فرض

پایه سنده در

پایه سنده در دیمکدر یعنی مراد فصل کلك مالزم سن بیاندر چندان اسیر شد
دل وارستکان که کشت معنا بودرکه اول مرتبه اسیر اولدی بی قید اولمش
عاشقك کوکلی که اولدی شکر کرشمهای تو بر روزکار فرض معنا بودرکه
سنك کرشمه لرکله شکری روزکارك اوزرینه فرض اولدی دیمکدر یعنی
مراد جمیع عالم محبوبه عاشق اولدقلرنی بیاندر صیاد غمزه تو چو زه
بست بر کمان معنا بودرکه ای محبوب چونکه سنك صیاد غمزك زهی کمانه
اوزرینه بغلدی بو تقدیرجه کردید عشق ناوك او بر شکار فرض معنا
بودرکه اول کمانك ناوکنك عشقی شکارك اوزرینه فرض اولدی دیمکدر
یعنی مراد ناوك صیاد غمزه نك رتبه سن بیاندر ازبسکه قابلیت عشق تو
داشتم معنا بودرکه ای محبوب سنك عشقکك قابلیتنی زیاده سیله طوتدوغمدن
کردم عطای حسن تو بر روزکار فرض معنا بودرکه ای محبوب سنك حسنك
عطاسنی روزکارك اوزرینه فرض ایلدم دیمکدر یعنی مراد زیاده سیله قابلیت
عشقی اولدوغنی بیاندر سنت بود زمیکده جذب نسیم می معنا بودرکه طریق
عشقده سنت اولور میخانه دن رایحهٔ باده جذب ایدوب استشمام ایتمك ودخی
وز در کهش بناصیه جذب غبار فرض معنا بودرکه اول میخانه نك درکاهندن
غباری ناصیه بله جذب ایتمك فرض اولور دیمکدر یعنی مراد رتبهٔ میخانه
بیاندر تصوف معناسی اربابنه معلوم زان مانده ام ز طاعت حق کز
هوای نفس معنا بودرکه حق تعالی حضرتلرینك فرض ایتدکی طاعت و
عبادتدن اول سببدن اوتری قالمشم که هوای نفسدن بر کردنم نهاده

**طبیعت هزار فرض** معنا بودر که بنم کردنم اوزرنه طبیعت بیکدانه فرض
قویمشدر دیمکدر یعنی مراد تحقیر نفس ایدوب هوای نفسه تابع اولوب اوامر
اللهه عدم امتثالنی بیاندر **انکار فیض شاهد و می بر فقیه فرض** معنا
بودر که باده نک و محبوبک فیضنی انکار ایتمک فقیهک اوزرنه فرضدر
فاما **برما اطاعت صنم میکسار فرض** معنا بودر که میکسار اولنی محبوبک
اطاعتی بزم اوزرمزه فرضدر دیمکدر یعنی مراد فقیهلر کندینک رتبه سنی
بیاندر **تا کی سؤال سنت و فرض ای فقیه خیز** معنا بودر که ای فقیه قالق
نیجه دک سنتله فرضک سؤالی **نازو کرشمه سنت و بوس کنار فرض** معنا
بودر که طایفۀ عشاقه نازو کرشمۀ محبوبی سنت منزلنده در و بوس
کنار فرض پایه سنده در دیمکدر یعنی مراد فقیه پرسؤال دخلدر و تصوف
معناسی اربابنه معلوم **عرفی باهل صومعه ساغر مده که هست** معنا بودر که
ای عرفی اهل صومعه یه ساغر ویرمه که واردر **بر صوفیان باده نهان**
**کش خمار فرض** معنا بودر که نهانی باده نوش ایدن صوفیلر اوزرنه خمار
فرضدر دیمکدر یعنی مراد اهل صومعه نک احوالنی بیاندر و تصوف معناسی
اربابنه معلوم **گر بگویم ز نظر دوست نهانست غلط** معنا بودر که اگر محبوب
نظردن گیزلیدر دیجک اولورسم بو سوز غلطدر **ور بگویم که بهر دیده**
**عیانست غلط** معنا بودر که و اگر محبوب هر گوزده عیاندر گوریور دیجک
اولورسم بو سوز دخی غلطدر زیرا که هر کس گورمکه قادر دکلدر دیمکدر یعنی
مراد محبوبک احوالنی بیاندر تصوف معناسی اربابنه معلوم **شش جهت**

فیض

**فیض پذیر از اثر رحمت اوست** معنا بودر که اول محبوبک رحمتنک
اثرندن شش جهت دخی فیض قبول ایدجیدر بو تقدیرجه **ور بگویم که بسوی**
**نگرانست غلط** معنا بودر که اگر فقط بر طرفه نگراندر دیرسم بو سوز
غلطدر زیرا شش جهته نگراندر و فیض بخشدر دیمکدر یعنی مراد محبوب
جهته نگران اولدوغنی بیاندر و تصوف معناسی اربابنه معلوم **میکشد**
**زارم و اصلا گنهی نیست مرا** معنا بودر که بنی زار اولدغم حالده هلاک ایدر
و اصلا بنم بر گناهم یوقدر و بونک برله **ور بگویم که مرا دشمن جانست**
**غلط** معنا بودر که اگر دیجک اولورسمکه محبوب بنم جانمک دشمانیدر که
بنی بی گناه هلاک ایده یور بو سوز دخی غلطدر زیرا که فی الحقیقه دشمن
جانم دکلدر بلکه دوستدر دیمکدر یعنی مراد بی گناه یره محبوب کندویی
هلاک ایتدکنی بیاندر **تیر دلدوز شهیدان همه از ترکش اوست** معنا
بودر که شهیدلرک گوکل دلجی اولنی اوقی جمله اول محبوبک ترکشندندر
بو تقدیرجه **ور بگویم که از آن سخت کمانست غلط** معنا بودر که اگر کمانی
برک اولنی محبوبدندر دیرسم بو سوز دخی غلطدر دیمکدر یعنی مراد شهیدانک
دلدوز اولنی اوقی اول محبوبک ترکشندن اولدغنی بیاندر **جز کمان هیچ**
**ندارم بکف از صدق خبر** معنا بودر که صدق خبردن الده کماندن غیری
بر هیچ نسنه طوتمزم **ور بگویم که همین محض کمانست غلط** معنا بودر که اگر
دیجک اولورسمکه انجق بو محض کماندر دخی غیری یوقدر بو سوز دخی غلطدر
یعنی مراد صدق خبردن کفنده کماندن غیری نسنه اولمدغنی بیاندر تصوف

معناسی اربابنه معلوم صدق اسرار درون عقل برهان سنجد
بودرکه اسرار درونك صداقتنی عقل برهانله وحجتیله دارتر بوسببدن
همه را آن غلط انکار دراز انست غلط معنا بودرکه آنك جملهسنی غلط
بازر آندن اوتر یدر غلط یعنی مراد عقلیله اسرار درون موافق اولمدیغنی
بیاندر زیراکه عقل ظاهر بیندر امور غیبیهیه مطلع دکلدر دیمکدر
تصوف معناسی اربابنه معلوم عرفی از بیخبرت خواند غلط شماری
معنا بودرکه ای عرفی محبوب سنی بیخبر اولان عاشقدن عدا ایلدی غلط
ظن ایتمیهسن کوهرت کر نشناسی زچه کانست غلط معنا بودرکه سن کندی
کوهر وجودکی اکر نه کاندن اولدیغنی فهم ایتمیهسن غلطدر کرکدر که کوهر
وجودکی نه معدندن اولدیغنی فهم ایدهسن دیمکدر یعنی مراد محبوب کندوینی
بیخبر بلدکنی بیاندر تصوف معناسی اربابنه معلوم کر تو خنده کنی از
کل و شراب چه حظ معنا بودرکه ای محبوب اکرسن بو آب و تاب ایله خنده
ایدیجك اولورسن آیروق کلدن و شرابدن نه حظ اولمز دیمکدر
ور تو زهر دهی تشنه را از آب چه حظ معنا بودرکه ای محبوب اکرسن
زهر ویرهجك اولورسن تشنهنك آیروق صویه احتیاجی اولوب صودن
محظوظ اولمز دیمکدر یعنی مراد اوصاف محبوبی بیاندرکه خنده ایتدکی
وقت کله و شرابه احتیاج قویمز و تشنه اولان عاشقه جام زهر ویردکی زمان
اول زهردن بر لذت الور آیروق صویه احتیاج قویمز دیمکدر اکر نه سایهٔ
حسن تو جویم از خورشید معنا بودرکه ای محبوب اکر خورشیددن سنك سایهٔ

حسنکی



حسنکی طلب ایتمم ز دشمنی شب و نور آفتاب چه حظ معنا بودرکه کیجهنك دشمنلکندن
و آفتابك نورندن نه حظ یعنی مراد دشمن دل اولان شب سیاهدن و نور آفتابدن
سایهٔ حسن محبوبی طلب ایتدکنی بیاندر و تصوف معناسی اربابنه معلوم
کمال حسن و جمال نشاط در جلوه است معنا بودرکه کمال حسن و کمال نشاط جلوهدهدر
بو تقدیرجه ای محبوب هزار سال نهفتش در نقاب چه حظ معنا بودرکه اول
کمال حسن و جمالی بیك سنه نقاب ایچنده پنهان ایتمکك نه حظی وار دیمکدر یعنی
مراد کمال حسن و جمال نقابده اولدیغنی بیاندر عنان این دل صد جا شکسته را
بکذار معنا بودرکه بو یوز یرده شکسته اولان کوکلك عنان اختیارنی
ای محبوب ترك ایله ستم نواز شها از ده خراب چه حظ معنا بودرکه ای ستم
نواز اولان محبوب بو خراب صفت اولان کوکل قریهسندن نه حظ ایدرسن
دیمکدر یعنی مراد کوکلی خراب اولدیغنی بیاندر ز آسمان طلبیدم نشان
راحت کفت معنا بودرکه آسماندن راحتلك نشانهسنی طلب ایتدم بدیکه
اکر سؤال غلط باشد از جواب چه حظ معنا بودرکه آسماندن راحتلك
نشانهسنی طلب ایتدم دیدیکه اکر سؤال غلط اولجق اولورسه جوابدن نه حظ
اولور اولمز دیمکدر یعنی مراد آسماندن راحتلك سؤالی غلط اولدیغنی
بیاندر تلافی شب غم میکنم بخواب صبوح معنا بودرکه غم کیجهسنك مکافاتنی
خواب صبوح ایله ایدرم اکر نه تلخی شب شکند ز خواب چه حظ معنا بودرکه
اکر اول خواب صبوح کیجهنك اجیلیغنی شکست ایتمزسه خوابدن نه حظ اولمش
اولور دیمکدر یعنی مراد خواب صبوح تلخی شبی زایل ایتدکنی بیاندر تصوف

معناسی اربابنه معلوم سبوی دردکشان محتسب شکست ولی معنا بودرکه
دردنوش اولنلرك سبوی باده سن محتسب شهر شکست ایتدی فاما اگر
دلی نخراشد ز احتساب چه حظ معنا بودرکه اگر اول محتسب بر کوکلی خراشیده
ایتمزسه احتسابدن نه حظ ایتمش اولور دیمکدر یعنی مراد محتسب اولنك
احوالنی بیاندرکه دایما آنلرك کاری دلخراش اولمقدر و الا مجرد سبوشکن
اولمغله متسلی اولمزلر دیمکدر نشاط فارغ و اندوه عاشق است شراب معنا
بودرکه شراب عاشقك هم نشاط فراغیدر و هم غم و اندوهیدر بو تقدیرجه
اگر ملال نیفزاید از شراب چه حظ معنا بودرکه اگر ملالتی زیاده ایتمزسه
شرابدن نه حظ اولور یعنی مراد شراب دافع غم و الم اکن کندولری حقنده
ملال اولدغنی بیاندر تصوف معناسی اربابنه معلوم ملولکه گوش
بواعظ نمیکند عرفی معنا بودرکه دیمه که عرفی کلام واعظه قولاق طوتمز
زیراکه ندیم میکده را از آیت عذاب چه حظ معنا بودرکه ندیم میخانه
اولن شخصك آیت عذاب و عقابدن نه حظی واردرکه کلام واعظ
قولاق طوته دیمکدر یعنی مراد ندیم میکده اولدغنی بیاندر بازاین همه
بصد دل خوشنود در سماع معنا بودرکه ینه بو بنم که یوز دانه خوشنود اولنی
کوکلله سماعده یم دیوانه وش زنغمهٔ داود در سماع معنا بودرکه نغمهٔ
داودیدن دیوانه کبی اولدغم حالده سماع ایتمکده یم دیمکدر یعنی مراد دل
خوشنودله نغمهٔ داودیدن دیوانه وش سماعده اولدوغنی بیاندر رویم
بروی دلبر قوال در سرود معنا بودرکه بنم یوزم محبوبك جمالنه مقابلدر

نای زن

نایی زن وحی سر آغاز ایتمکده و وحی دستم بدست شاهد مقصود در سماع
معنا بودرکه بنم الم مراد و مقصود محبوبنك الینده اولدغی حالده
رقص ایدوب سماع ایتمکده دیمکدر یعنی مراد محبوبله اولنی معامله سنی
بیاندر پرهیز ای فرشته که اینك بفرش و عرش معنا بودرکه ای
طایفهٔ فرشته پرهیز ایدوب احتراز ایدکه امدی فرشله عرشی اوزرینه
افشاندم آستین می آلوده در سماع معنا بودرکه شرابله آلوده اولنی
ینکمی سماع ایتمکده صاچدم پرهیز ایدك ای فرشته تاکه اوزرکزه دوقنمیه
دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم بازاین چه شورش است که
خونابه ریز شد معنا بودرکه ینه بو شورش غوغا ندرکه خونابه دوکجی
اولدی چندین هزار زخم نمك سود در سماع معنا بودرکه بو قدر بیك
نمك سود اولنی زخم سماع ایدوب رقص ایتمکده یعنی مراد سماع ایتمکده
زخم سودی خونابه ریز اولدغنی بیاندر زاهد که بود زمزمه دشمن بدیر
عشق معنا بودرکه زاهد خشك که زمزمه و نغماته دشمن ایدی فاما
عشقك دیرنده آمد بنیم زمزمهٔ عود در سماع معنا بودرکه عودك یارم
زمزمه سیله سماعه کلوب رقص ایتمکه باشلدی دیمکدر یعنی مراد دیر عشقك
عودنده اولنی زمزمه نك تأثیرنی بیاندر هنگام مرد نست طپیدن بخون
بست معنا بودرکه هلاك اولمق وقتیدر خونده چپلمق ایسه در زیراکه
دایم چو بیغمان نتوان بود در سماع معنا بودرکه بی غملر کبی علی الدوام
ممکن دکلدرکه سماعده اولوب رقص ایتمك دیمکدر یعنی مراد ذوق

وسرور دایم اولدیغنی بیان ایدر تصوف معناسی اربابنه معلوم عرفی سرود
بزم که یاد آمدش که باز معنا بودر که عجبا عرفینک خاطرینه قنغی محبوبک
مجلسنک سرودی کلدیکه بر روی آتش آمده چون دود در سماع معنا
بودر که آتشک یوزنده توتون کبی سماعه کلوب رقص ایتمکه باشلادی
دیمکدر یعنی مراد سرود بزم محبوبده اولنی حالتی بیان ایدر چنین کم
آمده منظور حسن شاه چراغ معنا بودر که بو بخلین کم چراغ شاهنک
حسننک منظوری کلمشدر بو تقدیرجه بناز کو شکن کوشه کلاه چراغ
معنا بودر که نازله سویله که چراغک کلاهنک کوشه سنی شکست ایتسونه یعنی
چراغ مجلس شاهده سوخته اولوب منظور حسنی اولدیغنه کلاهنی بر
خوشجه شکست ایدک تاکه ضیاسی دخی زیاده اوله دیمکدر مراد مجلس
شاهده یانن چراغی مدحدر ز نور معرفت حق بشاه در سخن است معنا
بودر که حق تعالینک معرفتنک نورندن شاهله دایما کلام سویلمده درکم
صباح طلعت خورشید وشام کاه چراغ معنا بودر که خورشیدک طلوعنک
صباحی وشام کاهک چراغی دیمکدر یعنی مراد خورشید وچراغ دایما
شاهله نور معرفت اللهدن بحث ایتدکنی بیان ایدر ز روشنی شب وروز
زمانه یکسانست معنا بودر که زمانه نک کیجه سی وکوندزی روشنلقده
برابردر از ان زمان که جهان مجلس است وشاه چراغ معنا بودر که اول
زماندن بریکه جهان بر مجلس پایه سنده در وشاه چراغ منزلنده در یعنی
مراد شاهک عمرنی وزمانی مدحدر وبو اصل غزلی ضمننده که بر کیمسنه

مدح

مدح ایده‌لر اول غزله غزل متیل دیرلر وممدوحی اولنی شاه اکبردر که
بیان ایدر فروغ ناصیه روزکار اکبرشاه معنا بودر که روزکارک
ناصیه سنک ضیاسی اکبرشاهدر که کر برفروخت بدلها زهر نکاه چراغ
معنا بودر که کوکلرده هر نکاهندن چراغ ضیالندرمشدر دیمکدر
یعنی مراد شاه اکبری مدحدر چراغ هستیش از نور طلعتت که هست
معنا بودر که اول شاه اکبرک وارلغی چراغی نور طلعتندندر که واردر
بچشم فقر چراغ وبچشم جاه چراغ معنا بودر که فقرک کوزنه چراغ وجاهک
چشمنه چراغ یعنی مراد اکبرشاهی مدحدر که فقرک وجاهک چشمنه چراغ
منزلنده در دیمکدر براه معرفت حق خود است هادی خویش معنا بودر که
معرفت الله یولنده کندوسی ینه کندوسنک دلیلی وهادیسی اولمشدر
دیمکدر بو تقدیرجه چراغ را ابر وکس برپیش چراغ معنا بودر که چراغک
یولنک اوکنه کیمسنه چراغی ایلتمز دیمکدر یعنی مراد ینه اکبرشاهی مدحدر که
وجودی بر چراغدر که اول چراغک یولنه کیمسنه چراغ ایلتمکه قادر دکلدر
زیرا که چراغک چراغه احتیاجی یوقدر طواف انجمنش چراغ راه دست
معنا بودر که شاه اکبرک مجلسنی طواف ایتمک کوکل یولنک چراغیدر
امدی بو تقدیرجه برای عرفی ازین انجمن بخواه چراغ معنا بودر که
بو مجلسدن عرفیدن اوتری بر چراغ طلب ایله دیمکدر یعنی مراد شاه اکبرک
مجلسنده اولنی خاصه بیان ایدر باز بمیدان ما فوج بلا بسته صف معنا بودر که
کیروینه بزم میدانمزه بلا وجفا کروهی صف باغلمشدر ودخی پای فلک

درمیان رسم امان برطرف معنا بودرکه فلکک آیاغنی اورتلقده وایهانه
رسمی خود برطرف اولمشدر آصلا امان بلمز دیمکدر یعنی مرادستم وجفایه
کرفتار اولدغنی بیان ایدر خرقه شکافان شوق با دف ونی درسماع معنا
بودرکه شوق خرقه سن یرتجیلر دف ونایسز سماع ورقص ایتمکده درلر
فی ماجبه فن نان شید تابع قانون ودف معنا بودرکه حیله ومکر جبه سن
صاحبلر قانونله دفک تابعی اولمشلردر دیمکدر یعنی مراد ارباب شوقله
ارباب شیدک احواللرنی بیان ایدر جان قدیم اشتها مانده بهمان ناشنا
معنا بودرکه اشتهاسی قدیم اولن جان ناشنا اولدغی حالده بهمان
قالمشدر فاما وین حادث غذا معدن آب وعلف معنا بودرکه بو
غذاسی حادث اولن وجود آب وعلفک معدنی اولمشدر دیمکدر یعنی
مراد روحله جسدک قدیم وحادث اولدغنی بیان ایدر وتصوف معناسی
اربابنه معلوم چیدم ودیدم تمام آب ورنکی نداشت معنا بودرکه
دوشردم وکوردم تماماً آصلانه برصویا واره بررنك طوتر یعنی
بی مزه وبی حلاوت کوردم نه میوه این چار باغ کوهر این نه صدف
معنا بودرکه بو عناصر اربعه نك چار باغنك میوه سنی وبو صدف پایه سنده
اولن طقوز فلک کوهرنی دیمکدر یعنی مراد میوه عناصر اربعه فناپذیر
اولوب بی حلاوت اولدغنی بیان ایدر وتصوف معناسی اربابنه معلوم
بو تقدیرجه کفتمش ای خود فروش چیست متاع تو کفت معنا بودرکه اول
میوه سی بی آب اولن باغبان چار باغه واول کوهر بی رنك اولن نه فلکه

دیرم کم

دیرم که ای خود فروش عجبا سنك متاعک ندر جواب ویروب دیدیکه کر
بخری شبچراغ وربفروشی خزف معنا بودرکه اکر آلجق اولورسن شبچراغ
دییو ویررم واکر صاتجق اولورسن خزف دییو آلورلر دیمکدر تصوف
معناسی اربابنه معلوم بشنود بو کنی اکر کوش ومغزیت هست معنا بودرکه
ایشت وبو ایله اکر قولاغک وبینک وار ایسه زمزمه لو کشف لخلخه من عرف
معنا بودرکه لو کشف زمزمه سنی استماع ایتمکه قولاغک وار ایسه ورایحه من
عرفی شم ایتمکه مغزک وار ایسه یعنی مراد لو کشف الغطاء ما ازددت یقیناً
بیورمشلردر حضرت علی وحضرت رسالت صلعم من عرف نفسه فقد عرف
ربه بیورمشلردر وتصوف معناسی اربابنه معلوم زیرا که بو کلامله بو
حدیث شریفک مضموننی تحقیق ایتمک لازم کلمه برنجه ورق اولمق مقرردر
فاما اهلنه معلوم اولدغنه بناءً بو حقیر دخی ارتکاب تکلف ایتمدک
عرفی اکر ره روی دوری منزل مبین معنا بودرکه ای عرفی اکر فی الحقیقه
مرادک یول کتمک ایسه منزلک ایراق اولدغنه نظر ایدوب اوصانمه زیرا که
همان توکل اولوب روکه مدد میکند همت شاه نجف معنا بودرکه یوری
که شاه نجفک همتی سکا امداد ایدر دیمکدر یعنی مراد راه رو اولدغنی
بیان ایدر وقصدی خود کندی مشربنده اولن اربابه معلوم بیانه حاجت
یوق غم میکزد لب من میمکم لب عشق معنا بودرکه غم بنم دوداغمی دیشلر
وبن عشقک دوداغنی امررم بو تقدیرجه میرم بتلخی غم نازم بمشرب عشق
معنا بودرکه غمک آجلغی سببیله هلاک اولورم فاما عشقک مشربیله نازده

افتخار ایدرم دیمکدر یعنی مراد عشقله وغمله کندونک معامله‌سن بیاندر داغی
شهروده کیست کز طعن ما برنجد معنا بودرکه شهرک وکوینک دانادلی اولانی
یکمدرکه بزم طعنه‌مزدن رنجیده اوله زیرا که خندند بر فلاطون اطفال
مکتب عشق معنا بودرکه عشقک مکتب خانه‌سنده اولنن اوشقلر افلاطونک
اوزرینه خنده ایدرلر دیمکدر یعنی مراد عشقک مکتبنده اولنن حالتی
بیاندر داروی صحت ما در صحبت ازل نیست معنا بودرکه بز بیمارک داروی
صحتی عالم ازل صحبتنده یوقدر نیست دیمکدر فاما اما ز سردی عقل زایل
شود تب عشق معنا بودرکه لکن عقلک صاوقلغندن عشقک اسیتمه‌سی
زایل اولوب کیدر دیمکدر یعنی مراد عقلی سرد اولدغن بیاندر وتصوف
معناسی اربابنه معلوم ناکامی من وعشق پرورده مراد است معنا بودرکه
بنم وعشقک نامرادلغی پرورده مراددر بو تقدیرجه در آفتاب غرق است
شام من وشب عشق معنا بودرکه دریای آفتابده غرقدر بنم کیجم وعشقک
دکیجه‌سی یعنی مراد اصلا کیجه حزب نور اولوب سیاه اولمز دیمکدر نور
آفتابه غرق اولدغن بیاندر وتصوف معناسی اربابنه معلوم در دیر و
کعبه سایل با کفر ودین مقابل معنا بودرکه دیرده وکعبه‌ده سایل اولنن
کیمسنه کفره ودینه مقابلدر بو تقدیرجه با نوش ونیش یکدل اینست
مذهب عشق معنا بودرکه نوش کبی اولنن دینله ونیش کبی اولنن کفرله اول
سایل یکدل اولور ایشته ارباب عشقک مذهبی بودر دیمکدر یعنی مراد
ارباب عشقک مذهبن بیاندر وتصوف معناسی اربابنه معلوم تاریخت

خون



خون عرفی از چشم خلق کم شد معنا بودرکه حتی که عرفینک قاننی دوکدی
خلقک کوزندن پنهان اولوب کم اولدی کویا که زان جلوه‌ها تو کویی این
بود مطلب عشق معنا بودرکه اول عشقک ایتدکی جلوه‌لردن سن دیرکه
عشقک مطلبی بو ایدیکه عرفینک قاننی دوکدکدن صکره خلقک کوزندن
غایب اوله دیمکدر یعنی مراد عشق کندونک قانن دوکوب غایب اولدغن
بیاندر این زخمهای کاری بر مغز جان مبارک معنا بودرکه بو شدید
اولنن زخملر جانک مغزینه اوزرینه مبارک اولسون دیمکدر عید شهادت
ما بر دوستان مبارک معنا بودرکه بزم شهادتمز بیرامی دوستلر اوزرینه
مبارک اولسون یعنی مراد زخم شدیدله مجروح اولوب شهید اولدغن بیاندر
دینم بعشوه رفت باز آمده مبادش معنا بودرکه بنم دینم بر محبوبک
عشوه‌سیله کیتدی ینه کیرو دونوب کلمک کندویه نصیب اولمسون وبونده
ماعدا ناموس هم عنان تافت بر دودمان مبارک معنا بودرکه عار و
ناموس دخی بزدن عنان اختیارنی دوندردی دودمان اوزرینه بو
حالمز مبارک اولسون دیمکدر یعنی مراد عشوه سببیله زهد وصلاحن برباد
ایتدکن بیاندر اینک فنا ببالین افسانه کو در آمد معنا بودرکه فنانک
وجودی شمدی افسانه سویلیه‌رک بصدوغه کلدی بو تقدیرجه ای چشم
ناغنوده خواب کران مبارک معنا بودرکه ای ناغنوده اولنن چشم
خواب کران سکا مبارک اولسون دیمکدر یعنی مراد افسانه فنای استماع ایدوب
خواب کرانه وشدکن بیاندر کویند کفر زلفی بردین زند شبیخون معنا

بو درکه دیرلرکه بر زلفک کفری دینی اوزرینه شبیخون ادوررر بو تقدیرجه
**برکوش دین فروشان این داستان مبارک** معنا بودرکه دین فروش اولن
زاهد خشکلرک قولاغی اوزرینه بو داستان مبارک اولسون دیمکدر یعنی مراد
محبوبک کفر پایه سنده سیاه اولن زلفی دین اوزرینه شبیخون ایتدکنی بیاندر
**بر ما خجسته بادا دوزخ فروزی عشق** معنا بودرکه عشقک دوزخ فروز اولمسی
بزم اوزرمزه خجسته اولسون **طوبی و حور و کوثر براین و آن مبارک** معنا
بودرکه طوبی و حوری و کوثر بونک و آنک اوزرینه مبارک اولسون دیمکدر
یعنی مراد آرزوی جنت ایتمیوب دوزخ فروز اولن عشقی طلب ایتدکنی بیاندر
**آمد نسیم شوقی گلهای درد بشکفت** معنا بودرکه شوقمه منسوب اولن نسیم کلدی
درد و الم کلری آچلدی **این نوبهار لذت بر باغ جان مبارک** معنا
بودرکه بو لذت نوبهاری جان باغنک اوزرینه مبارک اولسون دیمکدر
یعنی مراد نسیم شوق کلوب درد کلری آچلدغنی بیاندر **عرفی در آتش دل**
**میجوشی و خموشی** معنا بودرکه ای عرفی سن کوکل آتشنده جوش و خروش
ایدرسن و ینه بونک برله سکوت ایدوب خموش اولورسن بو تقدیرجه **داغ**
**زبان مخند قفل زبان مبارک** معنا بودرکه زبان اولن داغ درونک مخند اولسون
و خموشلغکه سبب اولن قفل زبانک مبارک اولسون دیمکدر یعنی مراد آتش
دلده جوش ایدوب ینه خموش اولدغنی بیاندر **صد مهر مینهم بلب گفت کوی**
**دل** معنا بودرکه کوکلک گفتکوینک دوداغی اوزرینه یوز دانه مهر سکوت
قورم بوندن اوتریکه **تا کرد غم بشکوه بخندد زروی دل** معنا بودرکه

تاکه



تاکه غم تورزی شکوا ایتمک سببیله کوکلک یوزندن خنده ایده دیمکدر یعنی
مراد دوداغنه مهر سکوت قویدغنی بیاندر **دامن بلبیل نیالاید آنکه**
**او** معنا بودرکه انکنی آب سلبیله بولشدرمز یعنی تنزل ایتمز هرشول کمسنه که
**در چشم سار درد گند شست و شوی دل** معنا بودرکه کوکلنی درد و الم چشمه
سارنده یقمش اوله دیمکدر یعنی مراد چشمه درده اولن حالتی بیاندر
**با صد غم آشناست دلم دست از و مدار** معنا بودرکه بنم کوکلم یوز دانه
غمله آشنادر ای طالب غم اولن کمسنه بنم کوکلمدن الی طوتمه یعنی علاقه سی
کسمه زیرا که **ترسم که غم عنان نتو گیرد بجوی دل** معنا بودرکه کوکلک ارکیجه
سببیله غم سنک عنانکی طوته دیمکدر یعنی مراد غمله کمال اتحادنی بیاندر که غم
کندونک رایحه سن هم صحبتی اولن شخصدن آلور **تا چند عمر در غم و اندیشه**
**بگذرد** معنا بودرکه حتی نیجه دک عمر غمله اندیشه ده کیچه سمدی کیرو **بر داشتیم**
**دست غم از زیر روی دل** معنا بودرکه غمک النی کوکلک چهره سنک آلتندن
یقاروق قالدردق دیمکدر یعنی مراد غم و افکاردن عاجز اولوب غمک دستنی
زیر روی دلدن قالدردغنی بیاندر **بکذ اختیم مرهم و الماس ریختیم** معنا
بودرکه مرهمله الماسی اریدوب دوکدک **آن بر جراحت جگر این در**
**کلوی دل** معنا بودرکه اول مرهمی جگرده اولن جراحتک اوزرینه و بو
الماسی کوکلک بوغازینه یعنی مراد مرهمله الماسله ایتدکی معامله یی بیاندر
**عرفی بیکدو جرعه خون بیخودی نمود** معنا بودرکه عرفی برایکی جرعه
خونی نوش ایتمکله بیخودلق کوستردی زیرا که **هرکز نخورده بود شراب سبوی**

دل معنا بودرکه هرکز کوکل سبوسنک شراب نوزش ایتمامشدی دیمکدر یعنی
مراد جرعهٔ خونی نوش ایدوب بیخود اولدیغنی بیاندر دردم نه باف انه و
افسون رود از دل معنا بودرکه ای محبوب بنم دردم کوکلدن افسانه و
افسونله کتمز اکر مرادک کیدرمکسه صد شعبده انکیزکه برون رود از دل معنا
بودرکه یوز دانه شعبده قوبارکه اول درد کوکلدن کیده دیمکدر یعنی
مراد کوکلنک دردی افسانه وافسونله کتمدککنی بیاندر آن بهر که بدل ره
ندهم روز سلامت معنا بودرکه سلامت کوننده یک اولمنی بودرکه کوکلم
یول ویرمیم آنها که در آشوب شبیخون رود از دل معنا بودرکه اول شنه لرکه
شبیخون آشوبنده کوکلدن کیدر یعنی یک اولمنی بودرکه روز سلامتده
آشوب شبیخون خاطره کتورمکه کرک زیرا که خاطر پریشان اولوب حضوره
مانع اولورلر دیمکدر ازبسکه دل سوخته ام تشنهٔ صلح است معنا بودرکه
ازبسکه بنم سوخته اولمش کوکلم صلحک تشنه سیدر بو تقدیرجه هرجورکه فردا
کند اکنون رود از دل معنا بودرکه هر جوریکه ای محبوب یارن ایتسک
کرک کوکلدن شمدی کیدر یعنی یاران ایده جک جور وجفاکی بکون چکیورم
دیمکدر بو تقدیرجه مراد محبوبله صلح اولمغه تشنه اولدیغنی بیاندر دیگر
نکنم دست زد بوالهوسان میل معنا بودرکه غیری بوالهوسلرک ال
اوردیغی شیئه میل ایتمزم کر آرزوی فریدون رود از دل معنا
بودرکه اگر کوکلدن فریدونک ملکنک آرزوسی دخی کیدرسه دیمکدر
یعنی مراد بوالهوسلکدن فراغت ایتدکنی بیاندر عرفی ره مجنون مرو

این



این دردنه دردیست معنا بودرکه ای عرفی مجنونک یولنه کتمه زیرا که
بودروبر درد کلدرکه کز بیهده کردیدن هامون رود از دل معنا
بودرکه بوشیره صحرایی دولشمقدن کوکلدن بودرد چقوب کیده
کتمز دیمکدر یعنی مراد دردی درد مجنوندن زیاده اولدیغنی بیاندر
دردا که فاش در غم جانانه سوختیم معنا بودرکه محبوبک آتش غم عشقنده
دردا که آشکارا اولدیغمز حالده یاندق وز درد وداغ محرم وبیگانه
سوختیم معنا بودرکه محرمک وبیگانه نک دردندن داغندن یاندق دیمکدر
یعنی مراد آتش غم عشقدن سوخته اولدیغنی بیاندر باخون صد شهید
مقابل نهاده اند معنا بودرکه یوز دانه شهیدک قاننه مقابل قویمشلردر
عمری که ما ز آتش افسانه سوختیم معنا بودرکه اول بر عمریکه بزلر آتش
افسانه دن یاندق دیمکدر یعنی مراد عمرینی صد خون شهیده مقابل
طوتدیغنی بیاندر کو شمع بر فروز به بزم طرب که ما معنا بودرکه سویله
بزم طربده شمعی ضیالندرسنکه بزلر بیرون در ز غیرت پروانه سوختیم معنا
بودرکه قپونک طشره سنده پروانه نک غیرتندن یاندق دیمکدر یعنی
مراد بزم طربده شمعک ضیادار اولمسنی طلب ایتدکنی بیاندر کس راه
کم نکرد که خضر رهی نیافت معنا بودرکه کیمسنه یولی ایتورمدیکه یولده
منسوب اولمش خضری بولمدی یعنی هر بر کیمسنه که یولی ایتوردیسه البتده بر خضری
بولوب کندویه دلیل اولوب یولی کوستردی فاما ما در میان کعبه و
بتخانه سوختیم معنا بودرکه بزلر کعبه ایله بتخانه میاننده یاندق آصلا بر

هادیٔ راه اولجق خضری بولمدق دیمکدر یعنی مرادکیم ایله تیجی نه میانندن

سوخته اولدغن بیانده‌ر زان تشنه مانده ایم که از کرمی نفس معنا بودرکه

آنده اوتری تشنه قالمشزدرکه نفسک حرارتندن دردست خضر جرعهٔ وپیمانه

سوختیم معنا بودرکه خضرک النده جرعهٔ وپیمانه یانده‌ردق دیمکدر یعنی

مراد کمال حرارتنی بیانده‌ر بکشا ید از بستن زنار عقده است معنا بودرکه

زنار بغلمقدن اگرسنک عقده مرادک آچلق اولورسه اولزمان دانی

که از چه سبحهٔ صد دانه سوختیم معنا بودرکه بلورسنکه بزلر صد دانه اولن

تسبیحی نندن اوتری یانده‌ردق یعنی مراد زناربندلکده اولن خاصه‌یی

بیانده‌ر وتصوف معناسی اربابنه معلوم عرفی بغیر شعلهٔ داغ جگر نبود

معنا بودرکه ای عرفی جگرده اولن داغک شعله‌سندن غیری نسنه دکل ایدی

شمعی که ما بگوشهٔ کاشانه سوختیم معنا بودرکه اول برشمعی که بزلر گوشهٔ

کاشانه‌مزده یانده‌ردق شعلهٔ داغ جگردن غیری نسنه دکل ایدی دیمکدر

یعنی مراد جگرنده اولن داغک شعله‌سن بیانده‌ر میفروشم راحت وعشق

ستمگر میخرم معنا بودرکه راحتلکی صاترم وستمگر اولن عشقی الورم میدهم بستن

روز خوش وآسیب اختر میخرم معنا بودرکه ایوکونی ویررم اخترک فتنه

صاتون الورم دیمکدر یعنی مراد راستلکی ویروب عشقی آلدغن بیانده‌ر

دهر مردافکن بمیدانم کند تکلیف ومن معنا بودرکه مرد افکن اولن

دهر بنی میدانه تکلیف ایدر وبن این متاع افتاده بربالای بستر

میخرم معنا بودرکه بو میدانه تکلیف متاعنی بسوق اوزرنه دوشدکم

حالده

...لده صاتون آلورم دیمکدر یعنی مراد کندی مریض اولوب بستر وبالین

اوزرنه دوشدکی زمان فلک کندویی میدانه تکلیف ایتدوکن بیانده‌ر مایه

دار همتم گر خار ره گردد فلک معنا بودرکه همتمک مایه داریم اگر فلک

بکا مانع اولوب خاک ره اولجق اولورسه بودفعا میفروشم پا بجا که آه

وشهپر میخرم معنا بودرکه اول خاک راه اولن فلکه آیاغمی بیع ایدوب

شهپر صاتون الورم تاکه اول شهپر سببیله پرواز ایدوب هوا اوزرنده

قطع منازل ایدم دیمکدر یعنی مراد فلک کندویه خاک راه اولوب د

کندوسی دخی کمال همتندن آیاغنی اول خاکه ویروب شهپر بیله پرواز

ایتدکن بیانده‌ر مهر بنما دجو از من که من این جنس را معنا بودرکه محبت گوستر

قامتا بندن محبت استمه زیرا که بن بو محبت جنسنی غایبانه میفروشم دربرابر

میخرم معنا بودرکه غایبانه‌ده اولدوغم وقت صاترم وحضورده

اولدغم وقت صاتون الورم دیمکدر یعنی مراد دوستیله اظهار محبتی غایبانه

ایتدکن بیانده‌ر درمحبت دل زیان از دوست دارد ورنه من معنا بودرکه

کوکل محبت بازارنده زیان ایتمکی دوست دن توب سود یوقسه بن نیم ناز

از وی بصد جان بلکه کمتر میخرم معنا بودرکه اول محبوبدن یارم نازه

شیوه یوز جانه بلکه دخی الکه صاتون آلورم دیمکدر یعنی مراد محبوبک

نیم نازنی یوز جانه صاتون آلدغن بیانده‌ر یکنگاه ویک تبسم گرکنی سرمایه‌ام

معنا بودرکه ای محبوب سرمایه صاحبی اولورم اگر بر نگاه وبر تبسم ایدجک

اولورسن بودفعا کثرت سرمایه‌دن نوش ونیش هر دو عالم راسراسر میخرم

معنا بودر که ایکی عالمک باشد نه باشه نوشنی ونیشنی صاتون آلورم دیمکدر
یعنی مرادنکاه محبوبده وتبسم محبوبده اولن حالتی بیاندر **روی بازار**
**مراد افروز عرفی بامنت** معنا بودر که ای عرفی بازار مرادک چهره سی
بکون بنمله در زیراکه **دامنی زمیفروشم دیده تر میخرم** معنا بودر که تر اولن
دامنی صاتارم ویاش اولن کوزی صاتون آلورم دیمکدر یعنی مرادکندونه
فتح اولدیغی بیاندر که بو اصل آلم صاتم ایده یور **ما تشنکی بدجلهٔ جیحون**
**نمیدهیم** معنا بودر که بز صوسزلغی دجلهٔ جیحونه ویرمز بو تقدیرجه
**یکا العطش بصد قدح خون نمیدهیم** معنا بودر که بر اَلعَطَش دیمکی یوز
دانه قدحله دولی قانه ویرمز دیمکدر یعنی مراد تشنه لکدن زیاده سیله
خوشنود اولدیغی بیاندر **آب حیات از لب ما میچکد ولی** معنا بودر که
آب حیات بزم لبمزدن داملر فاما **صد چشم زهر هست که بیرون نمیدهیم**
معنا بودر که یوز دانه زهر چشمه سی واردر که درونمزدن طشره ویرمز
دیمکدر یعنی مراد لبنده آب حیات اولوب درونده چشمهٔ زهر اولدیغی
بیاندر **شد رام تازیانهٔ تو توسن جنون** معنا بودر که ای محبوب جنون
توسنی سنک تازیانهٔ عشقکه رام اولوب مطیع اولدی بو تقدیرجه **دیگر**
**عنان فتنه بگردون نمیدهیم** معنا بودر که آیرو عنان فتنه دست
گردونه ویرمز دیمکدر یعنی مراد تازیانهٔ عشق محبوبه رام اولوب جنوندن
خلاص اولدیغی بیاندر **اهل زمانه را هوسی آب خضر بس** معنا بودر که
اهل زمانه یه خضرک آب حیاتنک هوسی بسدر **کس را اجز ز چاشنی خون**

نمیدهیم



**نمیدهیم** معنا بودر که فائده اولن لذت وچاشنیدن کیمسنه خبر ویرمز
دیمکدر یعنی مراد خون عشقده اولن چاشنی آب حیاتدن یک اولدیغی
بیاندر **بیدادی از طبیعت موزون بما رسید** معنا بودر که موزون
طبیعتدن بزه بر ظلم یتیشدیکه **کز بیم دل بقامت موزون نمیدهیم** معنا
بودر که خوفدن کوکلی قامت موزونه ویرمز دیمکدر یعنی مراد طبع
موزونده اولن بیدادی بیاندر **دیوانکیست عرفی ومعموره دشمنی**
معنا بودر که ای عرفی دیوانه لکدر ومعموره دشمنلکدر بو تقدیرجه
**ویرانه را بملک فریدون نمیدهیم** معنا بودر که خرابه فریدونک
ملکنه ویرمز دیمکدر یعنی مراد دیوانه لکی ملک فریدون اوزرینه
ترجیح ایتدکنی بیاندر **کاهی مصیبت دل کاهی ملال مردم** معنا
بودر که کاهی بر اولور که کوکلک مصیبتن چکرز وکاهی بر اولور که
خلقک ملاللنی چکرز زیراکه **در عشوه خانهٔ دهر اینست حال مردم**
معنا بودر که دهرک عشوه خانه سنده خلقک حالی بودر دیمکدر
یعنی مراد احوال دهری بیاندر **تا خون دل توان خورد ای تشنهٔ**
**کرامت** معنا بودر که ای تشنهٔ کرامت اولن طالب تا که کوکل قانی ایچمک
ممکندر **نزدیک لب میاور آب زلال مردم** معنا بودر که خلقک آب
زلالنی دوداغکه یقیننه کتوره دیمکدر یعنی مراد تشنهٔ کرامت اولن
طالبی خون دل نوش ایتمکه ترغیب ایتدکنی بیاندر **همت ز خویشتن جوی**
**بی بایزید وشبلی** معنا بودر که ای طالب همتی اوز وجودکدن استه

باریزیدر وشبلیسز زیرا اکر نتوان کرفت پرواز هرکز بیال مردم
بودرکه خلقک قندیله پرواز ایده‌ب اوچمق ممکن دکلدر دیمکدر یعنی
مرادم هرنه طلب ایدرسن اوزن وجودکده طلب ایله دیمکی بیاندر در
جلوه کاه معشوق عمرم کذشت لیکن معنا بودرکه بنم عمرم محبوبک
جلوه کاهنده کچدی فاما که درنظاره خویش ودرخیال مردم معنا
بودرکه کاه کندی حالمه نظر ایدردم وکاه خلقک خیالنه نظر ایدردم
دیمکدر یعنی مراد عمری جلوه کاه محبوبده بو حال اوزره کچدکنی بیاندر
بانک انا الحق ما بهای وهو بلنداست معنا بودرکه بزم انا الحق دیدکمزک
صیت وصداسی های هوسز بلند اولمشدر بو تقدیرجه نتوان هلاک
خود را کردن وبال مردم معنا بودرکه اوز نفسمزک هلاک اولمسی
خلقک وبالی ایتمک ممکن دکلدر دیمکدر یعنی مراد های هوسز انا الحق
دیدکنی بیاندر وتصوف معناسی اربابنه معلوم هنکام عذرخواهی
نادان زهرنوش است معنا بودرکه عذرخواه اهلق وقتنده نادان
اولنی کیمسنه زهرنوش ایدجیدر کر جام جم نداری مشکن سفال مردم
معنا بودرکه کر جام جمی دوتمزسن باری خلقک سفالنی شکست ایتمه
دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم والرشد است عرفی بر نقش
خامهٔ خویش معنا بودرکه عرفی اوز قلمنک نقشنه واله وحیران اولمشدر
بویله اولدقدن صکره تاچند فتنه کردد بر خط وخال مردم معنا
بودرکه حتی نیچه‌یه دک خط وخالی اوزره فتنه اولسون دیمکدر یعنی

مراد



مراد اوز خامه سنک نقشنه حیران اولدغنی بیاندر مستی کو که خرد را
ز جنون دل شکنم معنا بودرکه قنی مستلک که جنوندن عقلک کوکلنی
شکست ایده‌یم ودخی شیشه‌ها بر سر مستوری عاقل شکنم معنا بودرکه
شیشه‌لری عاقلک مستورلغی باشی اوزرنه شکست ایده‌یم دیمکدر یعنی
مراد مستلکده اولنی جنونلی عقلک اوزرنه ترجیح ایتدکنی بیاندر سر
خود را ز می صحبت خود کرم کنم معنا بودرکه اوز باشمی ینه اوز صحبتمک
باده سندن پرحرارت ایده‌یم ده دردل عافیت اندیشهٔ باطل شکنم
معنا بودرکه راحتلکک کوکلنده بر آلای باطل اولنی اندیشه وافکاری
شکست ایده‌یم دیمکدر یعنی مراد اوز باده سندن مست اولوب عافیتدن
فارغ اولدغنی بیاندر ای ادب بال و پر طعنه فرو ریز که من معنا
بودرکه ای ادب طعنه ایتمک بال و پرن آشاغه دوکه بن قدم قافله
نارفته بمنزل شکنم معنا بودرکه کاروانک آیاغنی منزل مقصوده
واصل اولمدن شکست ایده‌یم دیمکدر یعنی مراد منزل مقصوده
قافله قدمیله کتمیوب پروازله کیتدکنی بیاندر موج دریای بلا میدهد
این مژده که ما معنا بودرکه بلا دریاسنک امواجی بو مژده‌ویرر که
بز کشتی صبر بنزدیکی ساحل شکنم معنا بودرکه صبر سفینه سنی
ساحل یقینه واردغی کبی شکست ایدرم دیمکدر یعنی مراد بلای
عشقک دریاسنک موجنده اولنی حالتی بیاندر که ساحله واردقدن
صکره کشتی جبر کرک ایدیکه سلامت اوزره خلاص اوله فاما موج

مژده ویره یورکه ساحله وار دغی کبی شکست ایدرم عرفی از ساحری تا
عشق دهد رخصت ما معنا بودرکه ای عرفی اگر عشقک ساحرسی بزه
رخصت ویره جک اولورسه بفسون بال و پر جادوی بابل شکنم معنا
بودرکه مکر و فسونله جادوی بابلک بال و پرن شکست ایدرم دیمکدر
یعنی مراد ساحری عشقده اولن حالنی بیاندرکه رخصت ویرمکله بزلر
بو ایشه قادرز دیمکدر ای ساقی بلا ز شراب تو سوختیم معنا بودرکه
ای بادهٔ بلانک ساقیسی اولن شخص سنک شرابکدن یانرق با آنکه
آتشیم ز آب تو سوختیم معنا بودرکه بونکله برلکه بزم وجودمز آتش
صویکدن یانرق دیمکدر یعنی مراد ساقی بلانک شرابنده اولن حالتی
بیاندر در شب گذشت عمر و ندیدیم روی صبح معنا بودرکه عمر کیجه ده کچدی
و اصلا صباحک یوزنی کورمدک بو تقدیرجه ای بخت از گرانی خواب
تو سوختیم معنا بودرکه ای بخت بد سنک گرانی خوابکدن یانرق دیمکدر
یعنی مراد بختک احوالنی بیاندر پایت رکاب پرور و دستت عنان نواز
معنا بودرکه ای محبوب سنک آیاغک رکاب پرورده ایدیجیدر و الک
عنان نوازدر بویله اولدقدن صکره از غیرت عنان و رکاب تو سوختیم
معنا بودرکه سنک عنان رکابک غیرتندن یانرق دیمکدر یعنی مراد
عنان رکابن بوس ایتمک کندویه نصیب اولمدغن بیاندر از شعله محبت ما
سوخت شمع یار معنا بودرکه بزم محبتمزک شعله سندن محبوبک شمع حیاسی
یاندی بو تقدیرجه ای حسن جلوه کن که نقاب تو سوختیم معنا بودرکه ای حسن
محبوب

محبوب جلوه ایت بوقسه سنک نقابکی یانردق دیمکدر یعنی مراد شعلهٔ
محبتنده اولن تأثیری بیاندر چون داغ او برم بجحیم اهل معصیت
معنا بودرکه چونکه اول محبوبک داغ عشقنی دوزخه ایلتم اول زمان
دوزخده ساکن اولن اهل دوزخ گویند دور شو کز تاب تو سوختیم
معنا بودرکه دیرلرکه ایراق اول که سنک حرارتکدن یانرق دیمکدر
یعنی مراد داغ عشقده اولن حرارتی بیاندرکه اهل دوزخ طاقت
گتورمز ماهم روانه ایم بمعموره عدم معنا بودرکه عالم عدمک معمورهٔ
سنه بز دخی روانه اولوب گیدیجیوز بویله اولدقدن صکره عرفی
تحملی ز شتاب تو سوختیم معنا بودرکه ای عرفی بر تحمل ایت که سنک
عجلکدن یانرق دیمکدر یعنی مراد معمورهٔ عدمه عجله ایتدکن بیاندر
بردیم ز کوی ش دم سردی و گذشتیم معنا بودرکه محبوبک محلهٔ سندن
آنجق بر صادق نفس ایلتوب کچدک سودیم بر آن دریغ زردی و
گذشتیم معنا بودرکه اول قپونک اوزرنه آنجق بر روی زرد سوروب
کچدک دیمکدر یعنی مراد کوی محبوبدن و در محبوبدن بی بهره اولدیغن
بیاندر یاران بستادند که این جلوه که کیست معنا بودرکه یارانلر دور
دیلرکه بو عجبا قنغی محبوبک جلوه گاهیدر فاما ما سرمه گرفتیم ز گردی
تو گذشتیم معنا بودرکه ای محبوب بزلر آنجق سنک توزکدن سرمه
دوتدق و کچدک یعنی مراد غبار کوی محبوبدن آنجق نصیبی سرمه اولدیغن
بیاندر هر که گره ما بیکی راه بر افتاد معنا بودرکه هر وقت که بزم یولمز

برراه بره دوشدیسه دیدیم چو خود بیهده گردی وگذشتیم معنا بودرکه
اول راه بری وحی کندیمز کبی بوش یره دولانجی کورب کچدک دیمکدر
یعنی مراد کندویی مرادنه واصل ایدجک دلیله راست کلمدکن بیاندر چون
باد صبا روی بهر جا که نهادیم معنا بودرکه باد صبا کبی یوزمزی هرنه
یره که قویدقسه چیدیم غبار ره مردی وگذشتیم معنا بودرکه برار دک
یولنک یوزنی دوشوب کچدک دیمکدر یعنی مراد روزکار کبی هرجانبه
توجه ایدوب غبار راهدن غیری نسنه حاصل ایتمدکن بیاندر هرگاه
گذار من وعرفی بهم افتاد معنا بودرکه هر وقتکه بنمله عرفینک ره
گذاری بر برنه مصادف دوشدیسه دادیم بهم تحفهٔ دردی وگذشتیم
معنا بودرکه بر برمزه درده منسوب اولان تحفه ویروب کچدک دیمکدر
یعنی مراد دردناک اولدغن بیاندر زندانی زلف یار خویشیم معنا بودرکه
اوز محبوبمزک زلفنک زندانینه کرفتار اولمشز دیمکدر محنت زدهٔ
دیار خویشیم معنا بودرکه اوز شهرمزک محنت زده سی اولمشز دیمکدر
ایوب نه ایم لیک ملایم معنا بودرکه اکرچه بزلر درد و بلا چکمدکده
حضرت ایوب پایه سنده دکیلوزدن تا ینه بزلر محنت کش روزگار خویشیم
معنا بودرکه اوز عمرمزک درد و محنتن چکیجیوز دیمکدر هرگز مراد
دل نبودیم معنا بودرکه اصلا کوکل مرادنه واصل اولمدق عمریست که
شرمسار خویشیم معنا بودرکه بر عمردرکه کندی کندیمزدن حجاب ایده رز
دیمکدر عزت طلبی نه شیوهٔ ماست معنا بودرکه عزت و رفعت طلب
ایتمک لک

ایتمک لک بزم شیوه مز دکلدر زیرا که ما دشمن اعتبار خویشیم معنا بودرکه
بزلر اوز اعتبارمزک دشمنی یوز دیمکدر عرفی زجنون ما خجل شد
معنا بودرکه عرفی بزم جنونمزدن حجاب ایدوب خجل اولدی پنداشت
باختیار خویشیم معنا بودرکه بویله ظن ایتدیکه بو جنون بزم اختیارمز
لندر فاما دکلدر دیمکدر یعنی مراد مطلعدن تا مقطعه وارنجیه دک
اوز احوالنی بیاندر چند بر بستر از ان چشم فسون ساز افتم معنا بودرکه
اول فسون ساز اولان کوزدن نیجه دک دوشک اوزرنه دوشه یم یعنی
مریض اولایم تکیه بر بالش نشتر کنم و باز افتم معنا بودرکه بالش نشتر
اوزرنه دایانه یم وکرو ینه دوشه یم دیمکدر یعنی مراد محبوبک چشم فسون
سازندن بیمار اولوب صاحب فراش اولدغن بیاندر باسم ای شمع
چه داری نیم آن پروانه معنا بودرکه ای شمع بنم خاطرمی نیچون دوترسن
بن اول پروانه صفت اولان عاشق دکلمکه که کرم بال بسوزند ز پرواز
افتم معنا بودرکه اکر آتش شمعدن بنم قنادمی دخی یاندرسلر پروازدن
دوشه یم دوشمزم دیمکدر یعنی مراد پروازدن دوشمدکن بیاندر پای
شهباز سلامت ملکش پیدکم من معنا بودرکه سلامت شهبازینک آیاغنی
آچمغزکه بن نیم آن مرغ که در چنگل این باز افتم معنا بودرکه اول مرغ
دکلمکه بو بازک چنکالنه دوشه یم دیمکدر یعنی شهباز سلامتدن شکار
اولمدغن بیاندر حیرت ازبسکه عنان تاب دلم شد ترسم معنا بودرکه
حیرت زیاده سیله کوکلمک عنان اختیارنه حرارت ویرجی اولدی خوف

ایدرمکه که ز انجام ره عشق باغاز افتم معنا بودرکه عشقک یولنه ابتدن
ابتداسنه دوشه یم دیمکدر یعنی عشقک انجامنه و اصل اولنجیه دک بوقدر
درد و بلا چکدم بو دفعه کثرت جورندن خوف ایدرمکه بنی ابتدای عشقه
دوشره دیمکدر عرفی آرام مجو از دلم آزرفته کمن معنا بودرکه ای عرفی
بنم کوکلمدن امدن یره آرام و قراری طلب ایتمه زیرا اول کیتدیکه ازوق
بن بازبر تکیه که عشق بصد ناز افتم معنا بودرکه عشقک تکیه کاهنه یوز
دانه نازله دوشه یم دیمکدر یعنی مراد کوکلمدن آرام و قرار کیتدکنی بیاندر
مستم دگر این بیخودی از روی که دارم معنا بودرکه بن مست و حیرانم غیری
ازوق بو بیخودلکی قنغی محبوبک یوزندن دوتایم دیوانگی از غمزه ء
جادویی که دارم معنا بودرکه قنغی محبوبک جادو اولن غمزه سندن
دیوانلکی دوتایم دیمکدر یعنی مراد مست اولدغن بیاندر ای دل ز جنونم
کله داری عجب از تو معنا بودرکه ای کوکل بنم جنونمدن شکایت ایدرسن
سندن عجبدر زیرا که همسایگی فتنه ز پهلوی که دارم معنا بودرکه فتنه ایله
قونشی اولدغمی کیمک پهلوسندن دوتایم دیمکدر یعنی مراد اوز کوکلی
کندوسنک جنونندن تعجب ایتدکنی بیاندر مست آمده ام از عدم ای جمع
بکوئید معنا بودرکه عالم عدمدن مست اولدغم حالده کلدم ای جماعت
سویلکزکه دامن زکه در چینم و دل سوی که دارم معنا بودرکه آنکی
قنغی محبوبدن جمع ایده یم و کوکلی قنغی محبوب طرفنه دوتایم دیمکدر یعنی
مراد عالم عدمدن مست کلدکنی بیاندر جانم بلب آورد مسیحا وزد دم
معنا بودرکه مسیحا



معنا بودرکه مسیحا دم اولن محبوب بنم جانمی ده داغمه کتوردی واوله
مرده لری احیا ایدجی نفسنی اورمدی زیرا که دانسته که به بهبود زدلروی
که دارم معنا بودرکه بلمش ایدیکه صاغلغمی بن کیمدن دوتارم دیمکدر
یعنی مراد نفس مسیحا ایله زنده اولمیوب دم محبوبله بهبود اولدغن
بیاندر فردا که دل از حور بهشتم نکشاید معنا بودرکه یارن روز
قیامتده که بنم کوکلم حوری بهشتدن محظوظ اولوب کشاده اولمدقدن
صکره داند دو عالم که غم روی که دارم معنا بودرکه اول زمانده
ایشته ایکی عالمک مخلوقی بلورلرکه قنغی محبوبک جمالنک غمنی دوتارم
دیمکدر یعنی مراد خاطری حوری بهشتله کشاده اولمیوب اوز محبوبنی
طلب ایتدکنی بیاندر در دیده ز حسن فرو ریزد و حیرت معنا بودرکه
بنم کوزمه خیالات حسن و خیالات حیرت آشاغه دوکلمکده در بو
تقدیرجه باز این سر شوریده بزانوی که دارم معنا بودرکه کرو بنم
بو شوریده اولان باشمی کیمک قوجاغنده دوترم دیمکدر یعنی مراد
کوزنه حسنله حیرت مستولی اولدغنی بیاندر عرفی طلبی جرعه مقصود
نکوئی معنا بودرکه ای عرفی مراد و مقصود جرعه سنی برخوشجه طلب
طلب ایدرسن فاما اصلا دیمزسنکه کین کرم روی ازان خوی که دارم
معنا بودرکه لا عمر درشر بسر برده و در باخته ام معنا بودرکه عمری
دادی اشعارده باشه ایلتمشم داوینامشم و بوندن ماعدا عمر در باخته را
بار دگر باخته ام معنا بودرکه بو اوینمش عمری بر غیری کره دخی اوینامشم

دیمکدر یعنی مرادی بودرکه جمیع اشعاریکه آلتی بیک بیت ایدرمش دیو روایا
سفرن ایدرکن صویه غرق اولمش بو دفعا تکرار بیکیدن شلمش آلتی
بیک بیت دخی سویلیوب ایجاد دیوان ظهوره کتورمش ایشته بو بیتده
دبو غزلده اول احواله اشارت واردر العطش میزند از تشنه لبی هر
مویم معنا بودرکه صوسزلقدن بنم هر مویم العطش صداسن اورر
زیرا که قدحهای پر از خون جگر باخته ام معنا بودرکه خون جگردن پر
اولمش قدحلری اوینامشم دیمکدر یعنی مراد تشنه اولدغی بیاندر
شاید ار تلخ کشم ناله ز حرمان سخن معنا بودرکه سخنک حرماننده آچی
که آچی ناله چکسم زیرا که طوطی گرسنه ام تنک شکر باخته ام معنا بودرکه آج
اولن طوطیم و شکر تنکنی اوینایوب ضایع ایتمشم دیمکدر یعنی مراد
طوطی گرسنه اولدغی بیاندر رصد شرع هنر چون نشود محو که من معنا
بودرکه هنر و معارف شرعی و احکامی نیچه محو اولمسونکه بن شش هزار
آیت احکام هنر باخته ام معنا بودرکه احکام هنرک آلتی بیک علامتنی
اوینایوب ضایع ایتمشم دیمکدر یعنی مراد اول دریاده ضایع اولن
آلتی بیک بیتی بیاندر گفته شد ز کفم شعر که ناگفته بجاست معنا بودرکه
سویلنن آلتی بیک بیتم اگر دریاده المدن ضایع اولوب گیتدیسه شعر اولسونکه
هنوز سویلنلممش ابیات یرنده دور زیرا که معنیده از دو صد گنج
یکی مشت گهر باخته ام معنا بودرکه ایکی یوز خزینه دن بر اوج گهری ضایع
ایدوب اوینامشم دیمکدر یعنی مراد آلتی بیک بیت دریاده ضایع اولدیسه

هنوز

395

هنوزدن بو بنده بو قدر گنج گهر وار دیمکه اشارتدر ساقی مصطبه
نطقم و می ریخته ام معنا بودرکه نطق مصطبه سنک ساقیسیم دائما
باده کبی پر کیف اولن مضموناتی سامعک جام قلبنه و ساغر گوشنه
دوکرم و بوندن ماعدا طایر باغچهٔ قدسم و پر باخته ام معنا بودرکه
باغچهٔ قدسک طایریم و پر و بال اوینایوب ضایع ایتمشم دیمکدر یعنی
مراد اوز رتبه سن بیاندر صد مصیبت کده در بهر سخنم مدغم شد معنا
بودرکه بنم هر سوزمده یوز دانه مصیبت خانه مدغم اولمشدر بو تقدیرجه
عرفی این ناله که در شام و سحر باخته ام معنا بودرکه ای عرفی بو ناله و
فریاد یکه هر شام و سحر اوینایوب ضایع ایدرم هر سوزمده یوز مصیبت
کده مدغمدر دیمکدر یعنی مراد ناله و فریادنده اولن حالتی بیاندر
هیچ از ینی نشد غم نقش کف دی زدیم معنا بودرکه اصلا بو تشدر
غم اولن دنیادن برکشدن نقشی اورمدق دیمکدر پیکان آمده عنقای
مرادی زدیم معنا بودرکه کمانه کلمشکن مراده منسوب اولن عنقای
اورمغه قادر اولمدق دیمکدر یعنی مراد طالعندن شکوادر چند خود
شیشه بگیریم و بریزیم معنا بودرکه شیشه نیچه دک طوتالم و تراغ دوکلم
یکدو جامی ز کف حور نژادی زدیم معنا بودرکه بر حوری نژاد اولن
محبوبک کفندن بر ایکی جامی اورمغه قادر اولمدق دیمکدر یعنی مراد
جام مرادی کف حوری نژاددن نوش ایتمدکنی بیاندر من ازین سو
تو از آن سو تو بگو ایدل زار معنا بودرکه بن بو طرفدن سن او طرفدن

بیکانها

ای دل زارسن سویله دست درد دمن کسری زده دادی نزدیم خدا ایه داده
الی نوشش روا نمه اتکنم اور دغم حالده بر داد اورمدق دیمکدر
یعنی مراد بر صاحب عدالتک دامننه ال اوروب داد ایتمکدن بیاندر
بر دل صد ورق از یاس ببندیم گره معنا بودرکه صد ورق اولن
کوکلک اوزرنه مأیوس اولمقدن دوکم بغلدق زیراکه نخشادیم
دل وفال مرادی نزدیم معنا بودرکه کوکلی آچمدق ومراده منسوب اولن
فالی دخی اورمدق دیمکدر یعنی مراد قالدن مأیوس اولدغن بیاندر
عرفی از مردم آلوده پریشان شده ایم معنا بودرکه ای عرفی بز آلوده
وکدار اولن کیمسنه لردن پریشان اولمشزدر آه سردیم بره پاک نهادی
نزدیم معنا بودرکه برسرد اولن آهی بر پاک نهاد اولن کیمسنه نک یولنده
اورمدق دیمکدر یعنی مراد پاک نهاد اولن کیمسنه لرله صحبت ایتمیوب
آلوده دار اولن شخصلرله هم مجلس اولدغنمزه پریشان اولدغن
بیاندر تا بکی همه اندیشهٔ باطل باشم معنا بودرکه حتی نیجه دک باطل
اولن اندیشه وافکارک یولداشی اولایم دردیار طرب آسوده تر از دل
باشم معنا بودرکه دیار ذوق وصفاده کوکلدن زیاده راحت اولایم
دیمکدر یعنی مراد اوزره احوالن بیاندر گر گذشتم ز در کعبه نه از بی‌خبریست
معنا بودرکه اگر بن کعبه قپوسندن کچدمسه بی‌خبر اولدغمدن دکلدر زیراکه
حکم عشقست که آشفته شمایل باشم معنا بودرکه عشقک مقتضای حکمی بودرکه
بن آشفته شمایل اولایم دیمکدر یعنی مراد آشفته شمایل اولدغن بیاندر
منکه

396

منکه دارا وسکندر علف تیغ من اند معنا بودرکه دارا وسکندرکه
بنم تیغمک علفی پاره سنده اولار بو تقدیرجه رسد این نیز که در معرکه
بسمل باشم معنا بودرکه بو دخی یتشور که معرکهٔ جنکده بسمل اولایم دیمکدر
یعنی مراد اوزرتبه سن بیاندر منکه از کشته شدنهم دلم آرام معنا بودرکه
بنم کوکلمکه هلاک اولمقدنی هم راحت اولوب آرام بولمینجه جای
آن نیست که منت کش قاتل باشم معنا بودرکه آنک یری دکلدرکه قاتلک
منت کشی اولایم دیمکدر یعنی مراد کوکلی مقتول اولمقدنه دخی آرام
بولمدغن بیاندر منکه ناحق نکشیدم چمن گل نشدم معنا بودرکه بن که تشنهٔ
عشقی نوشش ایتمدکجه چمن محبتک کلی اولمدم بو تقدیرجه گر بمسجد روم از
میکده جاهل باشم معنا بودرکه اگر میخانه دن مسجده کیدجک اولورسم
جاهل نادان اولمش اولورم دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم
عنکبوتش بزوایا همه زنار تنید معنا بودرکه عنکبوت دورت کوشه سنده جمله زنار
صارر نیرده خانقاهی که منش مرشد کامل باشم معنا بودرکه اول بر
خانقاهده که بن اول خانقاهده مرشد کامل اولایم دیمکدر یعنی مراد
اوزرتبه سن بیاندر دل و دین آفت آزادگی آمد عرفی معنا بودرکه
ای عرفی کوکل و دین ایکیسی دخی آزادلک آفتی کلمشدر بویله اولدقده
بر ازین نیست که بی مذهب و بی دل باشم معنا بودرکه بوندن اعلا یوقدر
که امدنکره بوریایله آلوده اولن دین دارلغی ترک ایدوب بی مذهب
وبی دل اولایم دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم دل در شکن طرهٔ

نیافته ۲

دل بند شکستیم معنا بودرکه کوکلی دل بند اولن محبوبک طرهٔ شکسته‌سنده
صندردق صد نیش بلا در دل خورسند شکستیم معنا بودرکه یوزدن
نیش بلایه قانع اولن کوکلده صندردق دیمکدر یعنی مراد اوز
احوالنی بیاندر سودا زدکی بین که دل همنفسانرا معنا بودرکه سودا
زده‌لکی و دیوانه‌لکی کورکه همنفس اولن یار انلرک کوکلنی صد بار
زشنیدن یک پند شکستیم معنا بودرکه بر نصیحتی استماع ایتمکدن اوندن
یوز کره شکست ایتدک دیمکدر یعنی مراد دل شکن یاران اولدغن بیاندر
مارا مکن از عشق بزهر مژه نومید معنا بودرکه بزی مژه‌سی زهرناک
اولن عشقدن ناامید ایلمه زیراکه کین توبه باامید شکرخند شکستیم معنا
بودرکه بو توبه‌یه شکرخند امیدیله شکست ایتدک دیمکدر یعنی مراد شکرخند
امیدیله توبه شکن اولدغن بیاندر ازبسکه شکفتیم زتلخ آب کشیدن معنا
بودرکه ازبسکه تعجب ایتدک آجی صو چکمکدن یعنی مراد بادهٔ عشق اوله
حتی درکام مگس چاشنی قند شکستیم معنا بودرکه ملک دماغنده شکرک
لذتنی شکست ایتدک دیمکدر یعنی مراد نوش ایتدکی تلخ آب شکردن لذیذ
اولدغن بیاندر میکفت بیعقوب محبت که بسی ما معنا بودرکه محبت
یعقوبه دیدیکه بزلر چوق دلهای پدر درغم فرزند شکستیم معنا بودرکه
پدرک کوکلنی فرزندک غمنده شکست ایتدک دیمکدر یعنی مراد قصهٔ
یعقوبی و احوال یوسفی بیاندر دردا که ازین عهد که دل باصنمی کرد
معنا بودرکه فریاد اولسون بو عهددنکه کوکل بر صنم صفت اولن محبوبله

ایتدی



ایتدی قاتما صد عهد نهانی بخداوند شکستیم معنا بودرکه گیزلیجه یوزدن
عهدی خداوندله شکست ایتدک دیمکدر یعنی مراد خداوندله اولن
عهدی شکست ایدوب محبوبله اولن عهدی شکست ایتمدکن بیاندر
ناکام تو عرفی ثمر آلوده نگردد معنا بودرکه ای عرفی حتی سنک دماغنک
میوه ایله آلوده اولمسون دیو درباغ طرب نخل برومند شکستیم معنا
بودرکه ذوق و صفا باغچه‌سنده درخت میوه داری جمله‌دن صندردق
دیمکدر یعنی مراد اوز احوالنی بیاندر با بادهٔ شوق تو بهوش جان دزدم
معنا بودرکه ای محبوب سنک شوقک شرابیله جانک عقلنی آلدن اوغری
اوغورلدم که کو لذت غمت ازکام این و آن دزدم معنا بودرکه
غمکده اولن لذتی آنک و بونک دماغندن اوغورلدم یعنی مراد محبوبک
غمنده اولن لذتک کمال تأثیرن بیاندر توکرم دانی و ترسم که چون
رسی برمن معنا بودرکه ای محبوب سن اسب نازکی غایتله تیز و حرارتله
سورجیسن خوف ایدرم که چونکه کلوب بنم اوزرمه شوب و اصل اولورسن
بو تقدیرجه چکونه شیوهٔ دزدی ازان عنان دزدم معنا بودرکه
اوغرلق شیوه‌سنی اول تیز رو اولن عناندن نیجه‌سی اوغورلرم دیمکدر
یعنی مراد مبالغه اوزره تیز عنان اولدغن بیاندرکه دزدلک شیوه‌سن
اول چابک عناندن اوغورلمق ممکن دکلدر دیمکدر خوشی آن وصال که
هردم حلاوت نکهت معنا بودرکه اول وصال خوشدرکه هردم سنک
نکاهکده اولن لذتی و حلاوتی دل از نگاه زدل جان و من زجان

زدم معنا بودرکه کوکل ننکا همدن اوغورلیه وکوکلدن جان اوغورلیه‌وب
جاندن اوغورلیم دیمکدر یعنی مراد ننکا همده محبوبده اولنی حلاوتی
بیاندر بجور تا کنم او ر ادلبری میخواهم معنا بودرکه جور وجفا ایتمکده
حتی اول محبوبی دلبر وشجیع ایتدکدن صکره استرم که که فاش کریم و پنهان
اشراز ان دزدم معنا بودرکه آشکارا کریه وفریاد ایده‌یم وکزلیجه اول
کریه‌دن اثر اوغورلیم دیمکدر یعنی مراد کریه فاشده اولنی تأثیری اوغور
لدغنی بیاندر بجرم عشق چو فردا بدو زخم فکنند معنا بودرکه عشقک جرمی
سببیله یارن روز قیامتده چونکه دوزخه براقرلر اول زمان تمام آتش
دوزخ در استخوان دزدم معنا بودرکه دوزخک آتشی بالتمام جمله‌ده
لموکده اوغورلرم دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره استخوانده اولنی
حالتی بیاندرکه جمله آتش دوزخی استخوانده اوغورلیوب حفظ ایتمک
ممکندر دیمکدر خوش آنکه یار بمن بدکمان شود عرفی معنا بودرکه ای
عرفی اول نسنه خوشدرکه محبوب بندن طرفه بدکمان اوله زیرا که که لذت
ستم از زخم امتحان دزدم معنا بودرکه ستمک لذتنی امتحان زخمندن
اوغورلیم یعنی بدکمان اولدغی صورتده امتحان ایتمک ایچون زخم
اورمقدن خالی اولمز بو دفعه بن اول زخمک ستمنده اولنی لذتی اوغور
لرم دیمکدر یعنی مراد ستم محبوبده اولنی لذتی بیاندر هر کرا دشمن شوم
بر عیب خود محرم کنم معنا بودرکه هر شول کمسنه‌یه که دشمن اولم اول اوز
عیبم اوزرینه اول دشمنی مطلع ایدوب محرم ایدرم بوندن اوتری که

تا

تا نه بیم طعنه با او کینه جویی کم کنم معنا بودرکه تا که طعنه ایتمک خوفندن
اول دشمنلر عداوت ایدوب کینه جولغی آز ایده‌یم دیمکدر یعنی مراد اوز
عیبنه دشمنی بو دایمه‌دن اوتری واقف ایدوب محرم ایتدکنی بیاندر
الوداع ای دوستان و دشمنان رفتم که باز معنا بودرکه ای دوستلر
وای دشمنلر سزکله وداع اولسون زیرا بن ینه کیتدم که دشمنی با شادمانی
دوستی با غم کنم معنا بودرکه شادمانلغله دشمنلک معامله‌سن ایده‌یم
وغم واندوهله دوستلق وآشنالق معامله‌سن ایده‌یم دیمکدر یعنی مراد
غمله وشادمانلغله معامله بیاندر ترک عادت کر بیک نوبت نشاید چند
گاه معنا بودرکه اکر عادتی وقتلونی بر نوبتده بیلجه ترک ایتمک لایق
دکلسه نیجه وقت اولورکه تشنگی را چاره از نظاره زمزم کنم معنا بودرکه
صوسزلغه چاره آب زمزم نظاره ایتمکدن ایدرم یعنی عادت عشاق
بودرکه دفع تشنه‌لک ایتمیه و اول عادتی بر نوبت بیله ترک ایتمک جایز
اولمدقدن صکره بزدخی دفع تشنه‌لک ایچون آب نوش ایتمزز فاما نظاره
ایتمکدن ینه برزر اول تشنه‌لکه چاره ایده‌رز دیمکدر مراد آب زمزم
نظاره ایتمکدن تشنه‌لکه چاره ایتدکنی بیاندر دخی بوندن معقولجه بر معنا
ویررلر سه‌ز کوزل کر فلاطون ادهم الزام نادانم ولی معنا بودرکه اکر
عقلده وذکاوتده افلاطونه پایه‌سنده اولنی کمسنه‌لری الزام ایدجک
اولورسم ینه نادانم فاما کوس دانایی زنم کر خویش را ملزم کنم معنا بودرکه
دانالق کوسنی اورم اکر اوز نفسمی الزام ایدجک اولورسم دیمکدر یعنی

مراد اوز وجودنی عارف اولنلر کمنه الزام ایدوب کندی رتبه سن فهم ایده
بلمک افلاطونی الزام ایتمکدن موجه اولدغنی بیاندر از تماشا بازمانم کر
من از طور خویش معنا بودر که تماشا ایتمکدن کرو قالورم اکربنی اوز
اوضاع واطوارمدن هر کرا بیکانه یابم باخود شی محرم کنم معنا بودر که
هر شول کمسنه که بیکانه بولایم وکندم محرم ایده یم اولزمان اکروق دنیاه
سیر و تماشا ایتمکدن کرو قالورم زیرا که اوضاع واطوارم بیکانه اولنلر
کمسنه اول مرتبه چوقدر که اکربنی بونلری بولوب کندم محرم ایتمکه سعی ایدنجه
اکروق دنیاده تماشادن قالورم دیمکدر دخی بوندن معقول معنا ویررلر
نکوزل عرفی از کوشش تأمل پنبه خفت براکر معنا بودر که ای عرفی کوششی
تأملدن خفت پنبه سن یوقارو کتور تا بهجت بی نیاز از همت حاتم کنم معنا
بودر که حاتمک همتندن واحساننده حتی سنی هیچ بر شیله بی نیاز ایده یم
تاکه حاتمه احتیاجک اولمیه دیمکدر یعنی مراد کوشش تأملدن پنبه خفتنی
قالدردغنی بیاندر من کینه را مهر خریدار نیستم معنا بودر که بن کینه مجتبله
صاتون آلجی دکلم زیرا که دل پیش تست یک بدل یار نیستم معنا بودر که
ای محبوب کوکلم سنک حضورکده فاما بنی کوکلله دوست دکلم دیمکدر
یعنی مرادی اوز احوالنی بیاندر تا کرده ام وداع براحت رسیده ام معنا
بودر که حتی که بو آلایش دنیا ایله وداع ایلیوب ترک ایلمشم راحته واصل
اولمشم زیرا که حقیقت اوزره نظر اولنجق اولورسه یک منزل است راه
وکران بار نیستم معنا بودر که وار حجنمز عالم عدم یولی بر منزلدر دیو کم

دخی



دخی آغر دکلدر دیمکدر یعنی مراد کران بار اولمدغنی بیاندر آغاز دوستیست
عنان ستم مکیر معنا بودر که ای محبوب هنوز دوستلغک وآشنالغک ابتداسیدر
بو تقدیرجه ستم وجفا عنانن دوتمه زیرا که درمانده محبت بسیار نیستم معنا
بودر که زیاده سیله چوق اولنن محبتک عاجز قالمشی دکلمکه عنان ستمی دوتاسین
دیمکدر یعنی مراد محبوب ایله اولنن معامله بیاندر کویم کهی خوش آمد انسود کی
بدل معنا بودر که کاهیجه بر کوکلر احتلنک خوش آمد لکن سویلرم بونکبرله
ینه دردتر اهنوز سزاوار نیستم معنا بودر که ای محبوب سنک دردکه لایق
دکلم دیمکدر یعنی مراد محبوبک دردنک رتبه سنی بیاندر دردم قویست لیک
جانم که کو بمیت معنا بودر که ای محبوب بنم دردم غایتله زیاده وقویدر
فاما انجلینن که سکا بیان ایدوب سویلرم امدی سندخی دارو ملکن خراب
که بیمار نیستم معنا بودر که داروی شفای خراب ایدوب ضایع ایتمکدن
خسته دلم دیمکدر یعنی مراد اوزدوی داروی ایله شفا پذیر اولمدغنی بیاندر ترک
وفا بجور نه آیین دوستیست معنا بودر که جور سببیله وفایی ترک ایتمک
دوستلق عادتی دکلدر زین شیوه ظن مبر که خریدار نیستم معنا بودر که ای
محبوب کمان ایلمه که بو شیوه خریدار دکلم بلکه خریدارم دیمکدر یعنی مراد
جور سببیله وفایی ترک ایتمدکنی بیاندر درعشق روستایی ودر عقل شهریم
معنا بودر که عالم عشقده دانشم وادراکم روستایی ودهقانی پایه سنده در
فاما عقلده شهریم بو تقدیرجه ناموس را بجهل طلبکار نیستم معنا بودر که
عار و ناموسی جهل سببیله طلبکار دکلم دیمکدر ناموسدن مراد عشق وجهلدن

مقصود عقل یعنی مراد عشقله عقلک رتبه سن بیلانلر عرفی زمن حکایت
معشوق نشنوی معنا بودرکه ای عرفی معشوقک حکایتنی بندن استماع
ایتمیورسن زیرا که مست شراب عشقم وهشیار نیستم معنا بودرکه عشقک
باده سنک مستی اولمشم وصاحب عقل دکلم دیمکدر یعنی مراد باده عشقک
مستی اولدغنی بیانلر عفوت آوردم دل شرمنده را آتش زدم
معنا بودرکه ای محبوب سنک عفوکی واحسانکی کتوردم وشرمنده اولن
کوکله آتش اوردم خط آزادی نمودم بنده را آتش زدم معنا بودرکه
آزادلق خطنی کوستردم وبنده یه آتش اوردم دیمکدر یعنی مراد عفو
محبوبه اعتمادی اولدغنی بیانلر کاوکاو خانه کردم جنس بیقیمت نبود
معنا بودرکه خانه وجودمی قازم قازم ایلدم اصلا بر قیمتسز جنس یوقدی
ایدی بلکه جمله ذی قیمت شیلر موجود ایدی بو تقدیرجه شکر کردم کوهر
از زنده را آتش زدم معنا بودرکه بو احسانه شکر ایدوب اوجز اولنی
کوهره آتش اوردم دیمکدر یعنی مراد خانه وجودنده اولن جمله جوهر
ذی قیمت اولدغنی بیانلر خنده را باکریه دیدم بود در رد وقبول
معنا بودرکه ردک وقبولک قپوسی اوزرنده کولمکی واغلمغی ایکیسن
دخی کوردم فاما کریه را مقبول دیدم خنده را آتش زدم معنا
بودرکه اغلمغی مقبول کوردم وکولمکه آتش اوردم دیمکدر یعنی
کریه خنده دن مقبول اولدغنی بیانلر دیده از مقصود بستم تا شود
لذت شود معنا بودرکه دیده طمعیکه مراد ومقصوددن بغلدم تا که اوق

لذت



لذت وحلاوت نشئه سی فتح اولوب آچلدی بو تقدیرجه خانمان طالع
فرخنده را آتش زدم معنا بودرکه فرخنده اولن طالعک خانماننه
آتش اوردم دیمکدر یعنی مراد مقصوددن چشم امیدن بستہ ایتدکن
بیانلر بانک هیهاتی ز دل برداشتم کز کو میش معنا بودرکه هیهات
هیهات لماتوعدون صداسی کوکلدن ایله چکوب قالدردمکه اول
صدانک حرارتندن مرده را بیدار کردم زنده را آتش زدم
معنا بودرکه مرده بیدار ایلدم وزنده یه آتش اوردم دیمکدر یعنی
مراد صداسنده اولن حالتی وتاثیری بیانلر دوستان تا شدم
آیینه از خوب وزشت معنا بودرکه دوستلرک تاکه خوبدن وزشتدن
بر آینه سی اولدی یعنی دوستلرک بر آینه سی واردرکه خوبی وزشتی
کوسترر بو تقدیرجه مومو عرفی دل شرمنده را آتش زدم معنا
بودرکه ای عرفی شرمنده اولن کوکله مومو آتش اوردم دیمکدر
یعنی مراد وجودنه مومو آتش اوردغنی بیانلر از باغ جهان دیده
ببستیم وکذشتیم معنا بودرکه جهانک باغندن دیده طمعی بغلدق و
کچدک شاخی ز درختی شکستیم وکذشتیم معنا بودرکه بر درختدن
بر شاخی شکست ایتدک وکچدک دیمکدر یعنی مراد باغ جهاندن نومید
اولدغنی بیانلر دامن کش ما بود قریب غم ناموس معنا بودرکه
عار وناموسک غمنک یلدسی دامنمزی چکجیدی یعنی بزی
بعضی شیدن منع ایدردی فاما حالا زین کش مکش بیهده رستیم و

گذشتیم معنا بودر که بو بیهده اولنن کشی مکشدن خلاص اولدقجه
گچدک دیمکدر یعنی مراد عار و ناموس قیدندن خلاص اولدیغنی بیاندر
هرکه که بمار احتیاج راه گرفتند معنا بودر که هروقتکه ارباب
راحت اولنن تن پرورلر که بزه یول دوتدلر یعنی بزمله هم مجلس اولدیلر
اول زمان لخت دل آن طایفه خستیم وگذشتیم معنا بودر که اول
ارباب راحت اولنن طایفه نک کوکلنک پاره سنی دلدق وگچدک
دیمکدر یعنی مراد ارباب راحتله اولنن معامله سن بیاندر بایست در
آتش زدن و زود گذشتن معنا بودر که آتشه اورمق گرکدر و دخی
الکلنیوب تیز گچمک گرکدر خودرا بدل سوخته بستیم وگذشتیم معنا
بودر که کندمزی سوخته اولنن کوکله بغلدق وگچدک دیمکدر یعنی مراد
وجودنی و کوکلنی بربرنه بند ایدوب آتش عشقه سوخته ایتدکنی بیاندر
گفتند که از کعبه گذشتن نه زهوش است معنا بودر که دیدیلر که
کعبهٔ ظاهریدن گچمک طور عقلدن دکلدر گفتیم که ما مردم مستیم و
گذشتیم معنا بودر که جواب ویروب دیدکه بزلر برآلای سرخوش و
لایعقل آدملرز وگچدک یعنی مراد مست اولدغنه بناءً کعبهٔ ظاهریدن
گچدکنی بیاندر و تصوف معناسی اربابنه معلوم صد جا بکمند آمده بودیم
درین راه معنا بودر که بو راه خطرناک دنیاده یوز یرده کمند حیله الله
گلمش ایدک فقط اینه چو برق زبند هم جستیم وگذشتیم معنا بودر که برق
خاطف کبی جمله سنک بندلرندن صچرایوب گچدک دیمکدر یعنی مراد بند مکر



یه گرفتار اولمدیغنی بیاندر هرگاه که چشم من و عرفی بهم افتاد معنا
بودر که هر شول وقتکه بنم کوزمله عرفینک کوزی بربرینه مقابل دوشدیسه
در هم نگرستیم و گرستیم وگذشتیم معنا بودر که بربرمزه نظر ایتدک
و آغلدق وگچدک دیمکدر یعنی مراد اوز احوالنی بیاندر کو عشق کردر
غمزدگی نام برآرم معنا بودر که قنی عشقکه غمزده لکده نام و نشان
یوقارو کتورم یعنی اول عشقک غمنی چکمده نام صاحبی اولایم دیمکدر
دست بسزای دل خودکام برآرم معنا بودر که خودکام اولنن کوکلک
لایقیله بر دستی یقارو کتوره یم دیمکدر یعنی مراد طلب عشق ایدوب
کوکلی خودکام اولدیغنی بیاندر بدخوی شوم روزی ازین جان
غم اندیش معنا بودر که بو غم اندیش اولنن جاندن البته بر کونی
بدخوی اولورم بو دفعا از غمکدهٔ سینه بدشنام برآرم معنا بودر که
غمخانهٔ سینه دن اول جان غم اندیشی سوکرک یوقارو کتوررم دیمکدر
یعنی مراد جان غم اندیشندن بیزار اولدیغنی بیاندر سررشتهٔ زنار
جهانی بکف آید معنا بودر که جهانه منسوب اولنن زنارک سررشته سی
اله کلور اول زمانکه یک رشته گر از پردهٔ اسلام برآرم معنا بودر که
اگر حقیقت پردهٔ اسلامدن بر رشته حاصل ایدوب یوقارو کتوره جک
اولورسم اول زمان سررشتهٔ زنار جهانی اله کلوب کیفیت احواله
واقف اولورم دیمکدر تصوف معناسی اربابنه معلوم گر روشنی
راز برون افکنم از دل معنا بودر که اگر درونمده مستور اولنن رازک

واسرارک روشنالغنی کوکلدنی طشره برمحق اولورسم اول زمانی کلبانگ
انا الحق زدره بام برآرم معنا بودرکه انا الحق کلامنک صداسنی قوپنی
و بامدن یوقارو کتورم دیمکدر یعنی مراد درونده اولنی رازک
روشنالغنی بیاندر ازدام غم آزادم شو کو دل عرفی معنا بودرکه
دام غمدن آزاد اولمه وسوسیله که عرفینک کوکلی آهوی حرم نسبت کم
ازدام برآرم معنا بودرکه حرم کعبه نک آهوی دکلدرکه کندوسنی
دامدن خلاص ایدوب یوقارو کتوره یم دیمکدر یعنی مراد دام غمدن
آزاد اولمغی طلب ایتدککنی بیاندر بوغزلک بر بیتی دخی وار ایدی
فاما عبارتی درست اولمدغنه بیان اولنمدی بلب داغ تو ما خنده
برمرهم زده ایم معنا بودرکه ای محبوب سنک داغ عشقکک دوداغیله
مرهم شفایه خنده اورمشزدر طعنه شادی بدل سوخته از غم زده ایم
معنا بودرکه شادلق طعنه سنی سوخته اولنی کوکله غمدنی اورمشزدر دیمکدر
یعنی مراد لب داغله مرهم خنده اوردغنی و دل سوخته غمدنه شادلق
طعنه سنی اوردغنی بیاندر دل برسوایی ما خوش مکن ای عشق که ما معنا
بودرکه ای عشق بزم رسوا ایلیغمزه سنی کوکلکی خوش ایتمه زیرا که بزلر طبل
ناموس تو بر بام دو عالم زده ایم معنا بودرکه سنک عار و ناموسک
طبلنی ایکی عالمک بامنه اورزنده اورمشزدر دیمکدر یعنی مراد عشقله
اولنی معامله سنی بیاندر بزم مقصود مچینید کز آشوب جنون معنا بودرکه
مراد و مقصود مجلسنی خراب ایدوب دوشورمکز که آشوب جنوندن صدده

این



این بزم خود چیده درهم زده ایم معنا بودرکه بو بزم مقصودی بوز
ده آشاغه دوشوروب دربرنه اورمشزدر دیمکدر یعنی مراد آشوب جنون
سوفندنی بزم مقصودی بوز نوبت پریشان ایدوب بر برنه اوردغنی
بیاندر نقد امید حریفان همه در کیسه ماست معنا بودرکه حریفلرک
جمله نقد امیدی بزم کیسه مزده موجوددر بونک برله دین عجبی که غلط
باخته و کم زده ایم معنا بودرکه بوز یاده سیله عجیب و غریبدرکه بنه
غلط اویناشزدر و الک اورمشزدر دیمکدر یعنی مراد بو قدر
سرمایه ایله بنه اوینده اولوروب غلط اویناد غنی بیاندر بر دوای عزکه
ناموس کلیدش کم کرد معنا بودرکه ای بیکانه سن یوری کیتکه عار و
ناموس کلیدنی ایتمشدر قفل الماسی که جا بر در مرهم زده ایم معنا
بودرکه قفل الماسکه بزلر مرهمک قپوسنه اورزنه اورمشزدر عار و ناموس
اول قفلک کلیدنی ایتمشدر دیمکدر یعنی مراد ناموسدن اوتری وجود دنده
اولنی زخم مرهم ایتمدککنی بیاندر خاموش ای عزکه هم بسته لبانی میدانند
معنا بودرکه ای بیکانه سنی سکوت ایتکه بنه دوداغنی بغلو اولنلر بلورلرکه
که بر بینا رشته گره بهر چه محکم زده ایم معنا بودرکه بو رشته لب اورزنه
سکوت ایتمک دوکمن ندنی اوتری بو یلجه محکم اورمشزدر دیمکدر
یعنی مراد سکوت ایتدکنده حکمت اولدغنی بیاندر عرفی از باده غم
نشأ شادی مطلب معنا بودرکه ای عرفی غم شرابندن شادلق نشأسنی
طلب ایتمه زیرا که این نه جامیست که در انجمن جم زده ایم معنا بودرکه بو

باده غم اول بر جام دکلدر کم جمعک مجلسنده اویشمز در دیمکدر یعنی مراد
باده غمده نشاط دلی اولمدغی بیاندر باز میخواهم که شوق دلربایی
خوش کنم معنا بودر که کرو ینه استرمکه بر دلربا اولسن محبوبک شوقنی
خوش ایده یم وز برای چهره سودن خاکپایی خوش کنم معنا بودر کم
چهره سورمکدن ایچون بر خاکپای خوش ایدرم دیمکدر یعنی مراد ینکیدن
جوش وخروشه کلدیکنی بیاندر باز میخواهم که چون بلبل ز شوق کلرخی معنا
بودر که کرو ینه استرمکه بلبل کبی بر کلرخ اولسن محبوبک شوقندن از ترنمهای
درد افزا نوای خوش کنم معنا بودر کم درد زیاده ایدجی ترنمادن
بر نوای خوش ایدم دیمکدر یعنی مراد آرزوی عشق کلرخ ایتدیکنی بیاندر
باز میخواهم که دل در دست وجان در آتشین معنا بودر که کیرو ینه استرمکه
کوکل الده اولدغی حالده وجان آتشینده اولدغی حالده درمیان
دلبران افتم نوای خوش کنم معنا بودر که محبوبلرک اورتاسنه دوشوب
بر نوا نغمه‌سن خوش ایده یم دیمکدر یعنی مراد آرزوی درونی بیاندر
باز میخواهم که بنشینم براه وعده‌ء معنا بودر که کیرو ینه استرمکه بر وعده‌نک
یولنه اوتورایم بو دفعه خواطر خود را به آواز پای خوش کنم معنا
بودر که اوز خاطری هر بر آیاغک آوازیله خوش ایده یم دیمکدر یعنی
مراد وعده محبوبه منتظر اولوب یول اوزرنده اوتوردغنی بیاندر
باز میخواهم که در راه وفا یکدل شوم معنا بودر که کیرو ینه استرمکه
وفا یولنده یکدل اولایم زیرا اکر تا بکی هر دم دل خود را از جای خوش

کنم



کنم معنا بودر که اوز کوکلمی نیجه‌یه دک هر دم بر یردن خوش ایده یم دیمکدر
یعنی مراد وفایله یکدل اولدغنی بیاندر باز میخواهم که بر خیزم ز بزم
عافیت معنا بودر که کیرو ینه استرمکه بزم عافیتدن قالقیمده همچو
عرفی کوشه‌ء محنت سرایی خوش کنم معنا بودر که عرفی کبی بر محنت
سرایک کوشه‌سنی خوش ایده یم دیمکدر یعنی مراد بزم عافیتدن قالقوب
کوشه‌ء محنت سرایده قرار ایدوب اوتوردغنی بیاندر دلی داریم و
ما جمع پریشان از غم اوییم معنا بودر که بزلر بر کوکل دوتارز و بز
جمع اول محبوبک غمندن پریشانلرز که کرمی رد برای درد و ما در ماتم
اوییم معنا بودر که اول بزلر غمندن پریشان اولدغمز محبوب دردنه
اوتری مرتبه‌ء هلاکه کلور و بزلر ینه صد اقتمز دن کندونک ماتمنده یوز
دیمکدر یعنی مراد محبوب کندولرینه ایتدیکی معامله‌یی بیاندر اکر بو بیته
بوندن معقولجه بر معنا ویررلرسه نه کوزل بو عبارتنه بو حقیر آنجق
بو قدر معنا ویرمکه قادر اولدم بدین آمیزش واین محرمی که تو
بدل داری معنا بودر که بو قاریشمغی و بو محرملکی الرسن کوکلده
دوتارسن یعنی جانی و کوکلدن ایدرسن بو تقدیرجه ممکن بیکانکی ایدل
که ما هم محرم اوییم معنا بودر که ای کوکل بیکانه‌لک ایتمکه بزلرده هی
اول محبوبک محرمی یوز دیمکدر یعنی مراد کندی دخی کوکلی کبی محرم
اولدغنی بیاندر آسوده کی با ماناز دد در اوانم معنا بودر که
راحتلک دمنده درد بزمله دوزلمز بو تقدیرجه درده ناز ایدوب افتخار

ایدرمکه که از روز ازل ممنونی عهد محکم اودیم حقا بودرکه روز ازلدن
اول غمک محکم اولان عهدنک ممنونی یوز دیمکدر یعنی مراد غمله روز ازلدن
بروبر بندن مفارقت ایتمه مک ایچون عهد محکم ایتدکن بیاندر اگرما
مرد غم باشیم و تاب آریم ابن غم را معنا بودرکه اگر بزلر ارباب غم ایسک بو
غمه طاقت کتوررز زیرا که که نا شایسته چند آرزومند غم اودیم معنا بودرکه
برنیچه نالایق اول محبوبک غمنک آرزومندی یوزکر کدرکه اگر مرد غم
ایسک بو غمه طاقت کتوررز دیمکدر یعنی مراد آرزومند غم محبوب اولدیغی
بیاندر بجو فرزانه عرفی که کوید حالت عشقت معنا بودرکه ای عرفی بر
مرد فرزانه طلب ایله تاکه سکا سنک عشقک حالتنی سویلیه زیرا که ما
دیوانه هرزه کرد عالم اودیم معنا بودرکه بزلر اول محبوبک عالمنک
بوش یره دولانجی دیوانه لری یوز دیمکدر یعنی مراد هرزه کرد اولدیغی
بیاندر زمن بنود فغانی که دوش میکردم معنا بودرکه اول بر فغانیکه
دون کیجه ایتدم بندن دکل ایدی بلکه نصیحت غم ردی تو کوش میکردم
معنا بودرکه ای محبوب سنک جمالنک غمنک نصیحتنی کوش ایتدم دیمکدر
یعنی مراد نصیحت غم ردیی استماع ایتدکن بیاندر فغان نه شیوه اهل
دلست ای بلبل معنا بودرکه فریاد و فغان ایتمک اهل دل اولانک شیوه سی
دکلدر ای بلبل وگرنه من زتو افزون خروش میکردم معنا بودرکه
یوقسه بن سندن زیاده جوش و خروش ایدردم دیمکدر یعنی مراد فغان و
فریاد ایتمک شیوه اهل دل اولمدیغی بیاندر کرم بجمع افسردکان قدم

میرفت



میرفت معنا بودرکه افسرده دلی اولانلرک مجمعنه اگر بنم قدم کیتدیسه
بناله همه را شعله پوش میکردم معنا بودرکه بر ناله ایله جمله سنی شعله
پوش ایدردم دیمکدر یعنی مراد ناله سنده اولان حالتی و تأثیری بیاندر
چنان حلاوت لعل تو می ستودم دوش معنا بودرکه ای محبوب دونکی
کیجه سنک لعل لبکده اولان لذتی و حلاوتی آنجلین مدح ایتدمکه کر نیشی را
متأثر زنوش میکردم معنا بودرکه نیشی نوشدن زیاده متأثر ایتدم
دیمکدر یعنی مراد حلاوت لعل لبی بیاندر زدست محتسب آمد بسنک بدنامی
معنا بودرکه محتسب شهرک الندن بدناملق سنکی کلدی سبوی می که منش
زیب دوش میکردم معنا بودرکه سبوی شرابیکه بن اول سبوی شرابی
اوموزمک زینتی ایتدم دست محتسبدن اول سبویه سنک بدناملق کلدی
دیمکدر یعنی مراد سبوسنه سنک بدناملق دوقندیغی بیاندر خوشش آنکه
کفت خوشم با شکایت درنه معنا بودرکه اولسنه خوش ایدیکه محبوب
دیدیکه بن سنک شکایتکله خوشم یوقسه زشکوه ات بنگاهی خموش میکردم
معنا بودرکه ای محبوب سنک شکایتکدن بر نکاهله سکوت ایدردم دیمکدر
یعنی محبوب ابتداء دیدیکه بن سنک شکایت ایتدکلکدن خوشم اول سببدن
بندخی شکوا ایلدم و الا اگر بویله دیمه سیدی کوز اوجیله بر نگاه ایدوب
اشارت ایتسه بن خموش اولوب شکوا ایتمزدم دیمکدر مراد شکوا ایتدکن
بیاندر منم با این همه تردامنی همان عرفی معنا بودرکه بوتردامنلکله همان
بنم ای عرفیکه که عیب زاهد پشمینه پوش میکردم معنا بودرکه پشمینه پوش

اولنی نا ایمدک ... بن ایدرم دیمکدر یعنی مراد نردامنی لکلرینه را ... عزیم
بوشه طعن ایتدکنی بیان ایدر در آتش آمدیم و فغانی نداشتیم معنا بودرکه
آتش عشقه وجودمز سوخته اولدی و بر افغان دوتمدق یعنی فریاد و
فغان ایتمدک دیمکدر بودیم شمع شوق و زبانی نداشتیم معنا بودرکه محبوبک
شوقنک شمعی اولدق فاما اصلا بر زبان دوتمدق دیمکدر یعنی مراد
سراپا شمع کبی وجودی سوخته اولدغنی بیان ایدر صد شیوه یافتیم ز معشوق
روز وصل معنا بودرکه روز وصالده محبوبدن یوز دانه شیوه
و ناز بولدق فاما و ز بهر نیم شیوه بیانی نداشتیم معنا بودرکه بز لر
یارم شیوه دن اوتری بر کلام دوتمدق دیمکدر یعنی مراد کندوسی طلب
ایتمزسز محبوب روز وصالده یوز دانه شیوه ایتدکنی بیان ایدر صد ره
بدیر و کعبه قدم رفت و هیچگاه معنا بودرکه دیره و کعبه یه آیاق یوز
نوبت کیتدی فاما هیچ بر وقت دستی نیافتیم و عنانی نداشتیم معنا
بودرکه برالی بولمدق و بر عنانی دوتمدق دیمکدر یعنی مراد دیره و کعبه یه
وار ب دست و عنان صاحبی اولمدغنی بیان ایدر و تصوف معناسی
اربابنه معلوم دوشینه کاوکاو بی غصه کردیک معنا بودرکه
دونکی کاوکاو بزلره چوق غم و غصه ایلدی فاما اینه در سینه ناشکسته
فغانی نداشتیم معنا بودرکه سینه ده ناشکسته اولنی بر فغانی دوتمدق
دیمکدر یعنی مراد تحمل ایدوب فغان ایتمدکنی بیان ایدر دایم زدیم غوطه
در آتش برای خلق معنا بودرکه مخلوقدن اوتری دایما آتشه دالردق

فاما بزم

فاما بزم حقمزده در هیچکس بمهر گمانی نداشتیم معنا بودرکه هیچ بر کیمسه یه
محبتله بر کمان دوتمدق دیمکدر یعنی مراد کندوسی خلقدن اوتری
وجودنی آتشه براقوب بنه خلقدن مهر و محبت کورمدکنی بیان ایدر میلی
نداشتیم بسودای کس و لی معنا بودرکه کیمسه نک اصلا بر میل دوتمدق
فاما در هیچ شهر نرخ گرانی نداشتیم معنا بودرکه هیچ بر شهرده بر آغر نرخ
دوتمدق دیمکدر یعنی مراد هر قنغی شهره وارد قده بی قیمت اولدغنی
بیان ایدر عرفی بتافت پنجه ما جور بخت معنا بودرکه ای عرفی پر اولنی
بختک جوری بزم پنجه مزی بوردی فاما شکر خدا که بخت جوانی نداشتیم
معنا بودرکه خدایه شکر اولسونکه هله بر بخت جوان دوتمدق اگر بختمز
جوان اولیدی معلوم اولدیکه پنجه مزی شکست ایدردی دیمکدر یعنی
مراد بخت پیر پنجه سن بوردغنی بیان ایدر دل را چه امیدی که بدار الشفا بریم
معنا بودرکه ای محبوب قاتل کوکلی نیجون ویررسنکه دار الشفایه ایلتهلم
زیرا که این مرغ بسمل از دم تیغت کجا بریم معنا بودرکه بو مرغ بسمل
پایه سنده اولنی کوکلی سنک دم تیغکدن نیره یه ایلتهلم دیمکدر یعنی مراد
تیغ محبوبدن کوکلی بسمل اولدغنی بیان ایدر یاران مدد کنید که از وادی
مجنون معنا بودرکه ای دوستلر امداد ایدکه جنون وادیسندن دیوانه
گرفته بدار الشفا بریم معنا بودرکه دیوانه اولنی کوکلی دوتوب دار
الشفایه ایلتهلم یعنی مراد یاراندن امداد طلب ایتدکنی بیان ایدر این مایه
معصیت نه سزاوار بخشش است معنا بودرکه بو کناه و معصیت

سرمایه‌سی انعام و احسانه لایق ... کلمه بر تقدیرجه **در حشر انتظار شفاعت چرا بریم** معنا بودرکه روز حشرده انتظار شفاعت نیچون ایلته‌لم دیمکدر یعنی مراد معصیتک چوق اولدغن بیان‌ایدرکه شفاعته دخی کتمک احتمالی یوقدر دیمکدر **این آب روکه صاف شراب خجالتست** معنا بودرکه بو آب روکه صافیچه خجالت شرابیدر فاما **صدره بخاک ریخته دیگر کجا بریم** معنا بودرکه یوز نوبت خاکه دوکلمشدر غیری یره ایلته‌لم دیمکدر یعنی مراد آب روی صافیچه شراب خجالت اولدغن بیان‌ایدر **ما تاب انفعال نداریم جور بس** معنا بودرکه ای محبوب بز منفعل اولمق طاقتن دوتمزز بو تقدیرجه یتر جور ایله زیراکه بو کثرت جوردن **لازم شود مبادکه نام وفا بریم** معنا بودرکه لازم اولورکه مبادا آیروق وفانک نامنی ایلته‌لم دیمکدر یعنی مراد جور تمام اولوب خلاص اولنجه آیروق وفانک احتمالی اولدغن بیان‌ایدر **همت به بین که وقت شبیخون احتیاج** معنا بودرکه کمال همتی کورکه احتیاجک شبیخونی وقتنده **امیدهای کشته به پیش دعا بریم** معنا بودرکه هلاک اولمش امیدلری دعانک حضورنه ایلترز تاکه احیا اولوب وجوده کله دیمکدر یعنی مراد وقت احتیاجده همتی عالی اولدغن بیان‌ایدر **توفیق کوکه پیش عطای دوست وسیله دوست** معنا بودرکه دوستک عطاسنه و احسانه وسیله اولن توفیقی کیم **ایمان شکسته زنکند ریا بریم** معنا بودرکه ریا کمندندن شکسته اولن بر ایمانی ایلته‌لم دیمکدر یعنی مراد توفیق طلب ایتدکن بیان‌ایدر **بازار**

دوست



**دوست کنج دو عالم چه میکند** معنا بو... رکه محبوبک بازاری ایکی عالمک خزینه‌سن نیلسون بو تقدیرجه **جهدی کنیم و دست و دل آشنا بریم** معنا بودرکه بر جهد ایده‌لم تاکه آشنا اولن الیله آشنا اولن کوکلی ایلته‌لم دیمکدر یعنی مراد بازار محبوبده کنج دو عالم مفید اولمیوب آشنا اولن دست و دل مفید اولدغن بیان‌ایدر **عرفی غمین مشو که داوش آمدست** معنا بودرکه ای عرفی غمناک اولمه‌کم فلکک باخت داو قویمغه کلمشدر بو تقدیرجه **آیدکه هرچه برده به یک نقش وا بریم** معنا بودرکه اولاکه هر نسنه‌که بزدن اوتوب ایلتمشدر بر نقشده کندوسندن ایلته‌لم دیمکدر یعنی مراد فلکله لعبت بازلغن بیان‌ایدر **کر نه خود را بیخود از سنک جنونه میاختم** معنا بودرکه اکر سنک جنوندن کندمی بیخود دوز میبیدم **دوش با این درد دل تا روز چونه میاختم** معنا بودرکه دون کیجه بو قدر کوکل دردیله تا صباحه وارنجه‌دک نیجه‌سی دوزردم دیمکدر یعنی جنون اولدغمه بو مرتبه دردلی دویمدغن بیان‌ایدر **با آن دوری کم ذوقم میفزاید روز وصل** معنا بودرکه محبوبدن اول ایراقلق اولسونکه وصال کوننده ذوقم زیاده اولور یعنی اول ذوق قدر ایراقلق بکا نصیب اولسون دیمکدر زیراکه **حسرت دل هر دم از یادت فزون میاختم** معنا بودرکه کوکلک حسرتنی هر دم سنک یادکدن زیاده دوزدم دیمکدر یعنی مراد محبوبدن ایراق اولمقده بیحساب ذوق اولدغن بیان‌ایدر **آه ازان حرمان که دل را از خیالات محال** معنا بودرکه اول حرماندن آه اولسونکه کوکله محال اولن خیالاتدن **کاه میدادم تسلی کاه خونه**

میاختم معنا بودرکه [illegible] اولیه که تیتلی شیریرم دکاه اولورکه ثانی ایدم

دیمکدر یعنی مراد محال اولن خیالدن کوکلیله ایتدکی معامله بیاندرکی

غم فرهاد و من یکسان بود کرمن زدل معنا بودرکه فرهادک غمیله بنم غم

قچن یکسان اولوب برابر اولورکه اکر بن کوکلدن غم برون میریختم صد

بیستون میاختم معنا بودرکه غمی طشره دوکجک اولورسم یوز دانه کوه

بیستون دوزردم دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره کوکلنده اولن

غمک چوقلغن بیاندر کر خبر میداشتم عرفی زناسازئ او معنا بودرکه

ای عرفی اکر اول محبوبک بومرتبه ناسازلغندن خبردار اولیدم کی

چنین خود را بدست غم زبون میاختم معنا بودرکه کندمی غمک الندە

بوبکلین قچن زبون ایدردم دیمکدر یعنی مراد محبوبک ناسازاولدغن

بیاندر خوش آن مستی که باشد دوست پندآموز ودشمن معنا بودرکه

اول سرخوشلق خوشدرکه دوست ودشمن کندویه نصیحت اوکرەلر دیمکدر

وبوندن ماعدا ملامت زنده وارازدر درون آید زروزن هم معنا

بودرکه ملامت ورسوایلق وزره کبی قپودن وهم پنجرەدن ایچرو کله دیمکدر

یعنی مراد مستلکه وملامته اشتیاقی اولدغن بیاندر هجوم کریه لختی داد

برون ازدل تنکم معنا بودرکه آغلمغک هجومی وغلبه‌سی بنم دار اولن

کوکلمدن بر پارچه قوپاروب طشره ویردیکه که جوی دیده آتش خیز شد

دریای دامنم هم معنا بودرکه اول دل تنکک هجوم کریه‌دن طشره کلن

پارچه‌سنک حرارتندن کوزک ایرمغی آتش خیز اولدی پای دامنده

دیمکدر

407

دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره لخت دلنده اولن حرارتی بیاندر شود

کل خار ره کر بهمره او بی دکر بی او معنا بودرکه کل خار راه اولور

کرک اول محبوبله یولداش اول کرک اولمه آصلا آنک مرافقتنک سکا

فایده‌سی بوقدر دیمکدر بوتقدیرجه قدم بر کل نهی مرهم بر بهمراه و

سوزن هم معنا بودرکه ای طالب چونکه قدمکی کل اوزرنه قویاسن

کندکله بیله هم سوزن وهم مرهم کوتوز دیمکدر زیراکه قدمک بومرهم وبو

سوزنه محتاج اولور یعنی مراد کل خار راه اولدغن بیاندر وفا از

سنکدل یاران زهان بایست اما من معنا بودرکه سنکدل اولن دوستلردن

وفا کیزلیجه کرک ایدی فاما بن شنوشیدم که عیبم دوست میدانست ودشمن

هم معنا بودرکه پوشیده ایتمدم زیراکه بنم عیبمی هم دوست بلوردی وهم

دشمن بلوردی دیمکدر یعنی مراد سنکدل اولن یارانه وفادار اولدغن

بیاندر مکن اهمال در مکتوب عرفی بردن ای قاصد معنا بودرکه ای

قاصد عرفینک مکتوبنی دوسته ایلتمکده صاقنوب اهمال ایتمه فنی نشنین

که حسرت نامه انشا کنم من هم معنا بودرکه فاما ای قاصد برزاکلنکه بن

دخی دوسته بر حسرت نامه انشا ایده‌یم دیمکدر یعنی مراد محبوبه مکتوب

انشا ایتدکن بیاندر چو زخم تازه دوخته از خون لبالبم معنا بودرکه

ینکی دیکلمش زخم کبی قاندن لبالب اولوب دولمشم بوتقدیرجه ای وای

اکر شکوه شود آشنا لبم معنا بودرکه ای وای اکر شکایته بنم دوداغم آشنا

اوله دیمکدر یعنی مراد دوداغی آچمغه مجالی اولمدغن بیاندر نیچه شکوا ایتسون

بیدردی آورد هم قول طرب مسیح معنا بودرکه ای مسیح طرب وذوقک
قولی ونغمه‌سی جمله بیدردلک کتورر یعنی قول طرب دفع ملال ایدوب
ساعی بیدرد ایدر امدی کاهی بحال کوی دل میکشیم معنا بودرکه
کاهی بر حال دلی رجی سویلیوب دوداغمی آچ دیمکدر یعنی مراد حال دلک
قولنی ونغمه‌سنی آرزو ایتدکنی بیان ایدر بستیم ز شکوه وذوق ادب
شناخت معنا بودرکه ای محبوب بنم دوداغمی شکایت ایتمکدن بغلدک
فاما ادبک ذوقنی فهم ایدوب اکلدیکیم هر موی من ادا کند این شکوه
بالبم معنا بودرکه بنم هر بر مویم ذوق ادبی فهم ایدوب بو دوداغم اولنی
شکایتی لسان حالیله بنم دوداغمدن ادا ایتمکه باشلدی دیمکدر یعنی مراد دوداغی
بغلو اولوب وجودنده اولن مویلر زبان حالیله دوداغنه شکایتی ادا
ایتدکنی بیان ایدر بگذشت عمر وگفت وشنو با تو رو نداد معنا بودرکه
ای محبوب عمر کچدی وگفت وشنو سکا یوز ویرمدی یعنی گفت وشنوده
رخصت ویروب التفات ایتمدک دیمکدر بو تقدیرجه ای بی نصیب گوشم
وای بی نوا لبم معنا بودرکه ای بنم استماعدن نصیب سز اولن قولاغم
وای بنم تکلمدن بی نوا اولن دوداغم دیمکدر یعنی مراد محبوب گفت و
شنودنه التفات ایتمدکنی بیان ایدر صد بار لب گشودم و بر کسی نریختم
معنا بودرکه دوداغی یوز نوبت آچدم وکیمسه‌نک اوزرنه دوکمدم خونها
که موج میزند از سینه تا لبم معنا بودرکه اول قانلری که سینه‌دن دوداغمه
وارنجه‌دک موج اوروردی دیمکدر یعنی مراد درونده اولن خونک

چوقلغنی



چوقلغنی بیان ایدر در دل گذشت یا فرو ریختم بدل معنا بودرکه محبوب
کوکلده کچدی وبنم کوکلمه دوکدم پیغامهای گرم داشت نهان از صبا لبم معنا
بودرکه بنم دوداغم روزکاردن پنهان دوتوب صاقلدیغی پیغاملری بنم
کوکلمه دوکدی دیمکدر یعنی مراد پیغامن پنهان ایتدکنی بیان ایدر لب وعده
کرده بود که گوید غم بدوست معنا بودرکه لب وعده ایتمشدیکه بنم غممی
محبوبه سویلیه وحالا وقتست اگر بوعده نماید وفا لبم معنا بودرکه اکر ایشته
سویلیجک وقتدر بنم دوداغم وعده‌یه وفا کوسترجک اولورسه دیمک یعنی
مراد لبنک کندویه وعده ایتدکنی بیان ایدر اقرار کنی که سنگ دلم بعد
از آن اگر معنا بودرکه ای محبوب سنک دل اولدیغکی سن اقرار ایله بو اقراردن
صکره اگر بنی لب وا کنم بشکوه بدندان بخا لبم معنا بودرکه شکوه ایله
دوداغمی کشاده ایدجک اولورسم شرط بو ایله اولسونکه دشکله بنم دوداغمی
چیننه دیمکدر یعنی مراد محبوبک سنک دل اولدیغنی بنه محبوبه اعلام ایتدکنی
بیان ایدر عرفی بتربات زفا آتش که جاویدان معنا بودرکه ای عرفی بو بی
معنا اولن کلام تربات آتش اورکه ابد الآباد ماند گرسنه چشم وباشد گدا
لبم معنا بودرکه کوزم آچ قله ودوداغم کدا اوله دیمکدر یعنی مراد کلام
بی معنادن اظهار عجز ایتدکنی بیان ایدر ما جام درد باده وفی کم کشیده ایم
معنا بودرکه جام دردی بزلر دفیله ونایله آز نوش ایلدک دیمکدر فاما
دایم قدح نهفته ز محرم کشیده ایم معنا بودرکه قدحی دایما محرمدن کزلیجه
چکمشزدر دیمکدر یعنی مراد دفیله ونایله شرابی آز ایچدکنی بیان ایدر دهن ز جام

می مکش ای محتسب کہ ما [illegible] بودرکہ ای محتسب آهنکی توزیع ایدوب شرابدن
چکمہ کہ بزلر جام وسبو بچشمۂ زمزم کشیده ایم معنا بودرکہ جامی وسبو
آب زمزم چشمه سنه چکمشزدر دیمکدر یعنی مراد جام وسبونک قدرینی بیاندر
دانسته ایم تلخی عیش کذشته را معنا بودرکہ کچن عیش وعشرتک نه مرتبه
تلخ اولوب بی مذاق اولدغنی بلمشزدر تاخویش را بجلقۂ ماتم کشیده ایم
معنا بودرکہ تاکہ کندمزی ماتم مجلسنه چکمشزدر اول زماندن بری
کچن عیشمزک تلخ اولدغنی بلمشزدر دیمکدر یعنی مراد حلقۂ ماتمده
اولن لذتی وحلاوتی بیاندر ناسور کشته زخم نمکی را چه میکند معنا
بودرکہ زخم وجود ناسور اولمشدر آیروق نمکی نیلسون زیراکه ما انتقام
خویشی زمرهم کشیده ایم معنا بودرکہ بز اوز انتقاممزی مرهمدن چکمشزدر
دیمکدر یعنی مراد زخم وجودی ناسور اولوب مرهمله علاج پذیر اولمدغنی
بیاندر ای آسمان منا ز به بیداد خود که دوش معنا بودرکه ای آسمان
اوز بیدادکه چوقلق ناز ایتمکه دون کیجه آهی برای مردم عالم کشیده ایم
معنا بودرکه مخلوق عالمدن سنک حقکده بر آه سوزناک چکمشزدر اول
سنک حقکدن کلور دیمکدر یعنی مراد خلقدن اوزری آسمانک آه چکدکنی
بیاندر تا داده ایم شیوه غم پیشکی قرار معنا بودرکه تاکه غم پیشه لک
شیوه سنه قرار ویرمشزدر بو تقدیرجه عرفی جهاز مردم بیغم کشیده ایم
معنا بودرکه ای عرفی بیغم اولن مخلوقدن نه زحمتلر چکمشزدر دیمکدر
یعنی مراد غم پیشه اولدغنی بیاندر ساغر زدست مردم آزاده چون
کشیم

کشیم معنا بودرکه فارغ آزاده اولنلردن [illegible] الندن ساغری بز نیجه سی
چکه‌لم لب ریز کشته است زخوف باده چون معنا بودرکه باده خوندن
لب ریز اولمشدر بو تقدیرجه بز نیجه سی چکه‌لم دیمکدر یعنی مراد دست مردم
آزاده دن ساغر شرابی آلوب نوش ایتمدکنی بیاندر ما روی کرم را
دل وجان تحفه کرده ایم معنا بودرکه محبوبنک بزلر جانمزی وکوکلمزی
تاب خنده‌یله کرم اولن جمالنه تحفه ایدوب هدیه ایتمشزدر بو تقدیرجه
این تحفه پیش ابروی نکشاده چون کشیم معنا بودرکه بو جان ودل
تحفه سنی کمال غضبدن قاشلری چتلمش اولوب هنوز کشاده اولمین
ابرو صاحبنک حضورنه نیجه‌سی چکه‌لم دیمکدر یعنی مراد محبوبک ابروسی
کمال غضبدن کشاده اولمدغنی بیاندر ما را بود معامله با عالم قدیم
معنا بودرکه بزم معامله‌مز عالم قدیمله اولور بو تقدیرجه منت ازین جهان
عدم زاده چون کشیم معنا بودرکه بو یوقدن دوغمش جهاندن نیجه سی
منت چکه‌لم یعنی مراد بو فنا پذیر اولن جهاندن منت کش اولمدغنی بیاندر
ما مرد دستگیری کس نیستیم لیک معنا بودرکه بزلر کیمسنه‌نک الن دوتجی شخص
دکلوز فاما دامن زدست مردم افتاده چون کشیم معنا بودرکه دوشمش
اولن شخصک الندن اتکی نیجه‌سی چکه‌لم چکمز دیمکدر یعنی مراد مردم افتاده‌یه
معین اولدغنی بیاندر دل را عنان کرفته صنم میکشد بدیر معنا بودرکه
کوکلک عنان اختیارنی دوتوب صنم صفت اولن محبوب دیره چکیور
عجبا او را بوعظ بر سجاده چون کشیم معنا بودرکه وعظله ونصیحتله اول

کوکلی سجاده باشی اوزره نیجه چکه‌لم دیمکدر یعنی مراد محبوب صنم عذارڭ ولنڭ

دیره چکدکمن بیاندر و تصوف معناسی اربابنه معلوم بر دین پرست

سجده بت لازمست لیک معنا بودر که دین پرست اولکن زاهد خشکک

اوزرنه بت صفت اولان محبوبک سجده تعظیمی لازمدر فاما این نقش

بر جبین دل ساده چون کشیم معنا بودر که بو سجده تعظیم نقشنی ساده

دل اولان دین پرستک آلنی اوزرنه نیجه‌سی چکه‌لم دیمکدر یعنی مراد دین

پرستک ساده دل اولدغن بیاندر دل اگر داده ایم عنانش بدست

دوست معنا بودر که کوکلی نیجه ویره‌لم که اول کوکلک عنان اختیاری

محبوبک النده در بو تقدیرجه ما از کفش عنان دل داده چون کشیم

معنا بودر که ویرلمش اولان کوکلک عنانی اول محبوبک الندن بزلر نیجه‌سی

چکه‌لم دیمکدر یعنی مراد عنان دلی دست دوستده اولدغن بیاندر عرفی

بهشت نسیه و بزم وصال نقد معنا بودر که ای عرفی جنت غایب و بزم

وصال محبوب حاضر بو تقدیرجه دست از عنان دولت آماده چون

کشیم معنا بودر که حاضر و مهیا اولان دولتک عنانندن الی نیجه‌سی

چکه‌لم دیمکدر یعنی مراد بهشت غایب و بزم وصال حاضر اولدغن

بیاندر منم که آب و گل و رنگ لاله میطلبم معنا بودر که بنمکه آب گلی

و رنگ لاله طلب ایدرم دیمکدر دریغ لباس شراب دو ساله میطلبم

معنا بودر که بو لباسده ایکی یللق شراب طلب ایدرم دیمکدر یعنی مراد

آب گل رایحه‌سنده اولان شرابی و رنگ لاله گبی اولان باده عشقی طلب

ایتدکمن



ایتدکمن بیاندر شکست جام شرابم ز سنگ توبه ولی معنا بودر که بنم

جام شرابم توبه داشندن شکست اولدی فاما درین خزان دیت

خون لاله میطلبم معنا بودر که بو فصل خزانده اول شکست اولان جام

شرابک قانک دیتندن اوتری بن دخی لاله طلب ایدرم دیمکدر یعنی

مراد شکست اولان جام شرابک دیتندن اوتری جام لاله طلب ایتدکمن

بیاندر زباده توبه حرامست در طریقت عشق معنا بودر که طریقت عشقده

باده محبتندن توبه ایتمک حرامدر اگر قبول نداری رساله میطلبم معنا

بودر که اگر بو جوابی قبول دوتمزسن صحتنه رساله طلب ایدرم دیمکدر

یعنی مراد باده محبتندن توبه ایتمک طریقت عشقده حرام اولدغن بیاندر

متاع ملک شهادت که کیمیای دلست معنا بودر که شهادت دیارینک متاعیکه

کوکل کیمیاسیدر اگر دعا نفروشد ز ناله میطلبم معنا بودر که اگر اول

متاع دعایه صاتلمزسه ناله و فریاد ایتمکدن طلب ایدرم دیمکدر یعنی مراد

متاع شهادت کیمیای دل اولدغن بیاندر چنان بوادی مستی ز خویش کم

گشتم معنا بودر که سرخوشلق وادیسنده کندی کندمدن آنجلاین کم گشته

اولوب بیهوش اولمشمکه کم لب زباده و دست از پیاله میطلبم معنا

بودر که دوداغی شرابدن طلب ایدرم و الی پیاله‌دن طلب ایدرم دیمکدر

یعنی مراد مبالغه اوزره اوزندن بیخبر اولدغن بیاندر علاج درد تو

عرفی حکیم نشناسد معنا بودر که ای عرفی سنک وجودکده اولان دردک

علاجنی حکیم فهم ایده‌بلمز زیراکه کم من بروز شفا این مقاله میطلبم

معنا بودرکه [illegible] لکن بن [illegible]
کتابلردن طشره طلب ایدرم دیمکدر یعنی مراد وجودنده اولن درد
معنوی اولوب صوری اولمدغن بیاندر دل کز لبت فسانه بگوشش
نمیزنیم معنا بودرکه ای محبوب سنک لعل لبکدنکه کوکلک قولاغنه فسانه
اورمزز یعنی اورمغه قادر اولمزز دیمکدر زیراکه مستست واین ترانه
بگوشش نمیزنیم معنا بودرکه اول کوکل مستدر وبو لعل لبک حکایتنک
ترانه سنی اول مست اولن کوکلک قولاغنه اورمزز دیمکدر یعنی مراد
کوکلک مست اولدغن بیاندر این بس سزای طعنۀ زاهدکه هیچگاه معنا
بودرکه زاهد خشکک طعنه سنک لایقی بودرکه هیچ بر وقت قول شرابخانه
بگوشش نمیزنیم معنا بودرکه شرابخانه نک قولنی اول زاهدک قولاغنه
اورمزز دیمکدر یعنی مراد قول میخانه دن زاهدک محروم اولدغن بیاندر
گل گوش جان کشاده وما بلبلان باغ معنا بودرکه گل صفت اولن
محبوب جان قولاغنی آچمشدر وبز باغ عشق بلبللری اصلا یکبانگ
بلبلانه بگوشش نمیزنیم معنا بودرکه اول گوش جانی کشاده ایدنی
کلک قولاغنه بر بانگ بلبلانه اورمزز دیمکدر یعنی مراد گوش گل
استماع ایتمکه لایق نغمه ایتمدکن بیاندر زاهد بنغمه گوش یالوده
ماهنوز معنا بودرکه زاهد نغمیله قولاغنی آلوده ایلدی وبزلر هنوز
از ناله تازیانه بگوشش نمیزنیم معنا بودرکه ناله وفریاددن حاصل
اولن تازیانه اول زاهدک قولاغنه اورمزز دیمکدر یعنی بزلر هنوز

تازیانه



[illegible] اورمزز [illegible] زاهدک [illegible] اولدی دیمکدر
عرفی چه عاشقست که در گریه غرق نیست معنا بودرکه عرفی نه عاشقدرکه
آغلمقده غرق دکلدر تا آه عاشقانه بگوشش نمیزنیم معنا بودرکه
تاکه عاشقانه اولن آهی اول عرفینک قولاغنه اورمزز دیمکدر یعنی مراد
عشقده نقصانی اولدغن بیاندر تاکی دهم بدست تماشا زمام چشم
معنا بودرکه کوزک زمام اختیارلرینی نیجه دک سیر وتماشانک النه ویره‌یم
باری اولمزسه فالی زنم که گریه برآید بنام چشم معنا بودرکه بر فال
اورایمکه کوزک آدنه آغلمق چیقاروکله دیمکدر یعنی مراد زمام چشمی
دست تماشایه ویردکن بیاندر ای گریه بی مضایقه از در درآ که من
معنا بودرکه ای آغلمق مضایقه سز وزحمتسز قپودن ایچرو کلکه بن
هردم بخون دل بنویسم سلام چشم معنا بودرکه کوزک سلامنی هردم کوکل
قانیله یازردم دیمکدر یعنی مراد کوزلردن یاش یرینه خون دل جریان
ایتدکن بیاندر ازبسکه حیرت آمد وبیگانگی فزود معنا بودرکه ازبسکه
حیرت غالب اولوب کلدی وبیگانه لک زیاده اولدی زیراکه امشب خیال
دوست نکرد بدرام چشم معنا بودرکه محبوبک خیالی بوکیجه کوزه رام
اولمدی دیمکدر یعنی مراد خیال محبوب کوزنه رام اولمدغنه کندویه حیرت
کلوب بیگانه اولدغنی بیاندر صد نوحه هست برلب ونسپرده راه گوش
معنا بودرکه دوداغ اوزرنده یوز دانه نوحه وماتم واردرکه راه
گوشی هنوز سپرده ایتمامشدر صد گریه هست در دل ونشنیده نام چشم

معنا بودر كه [illegible] آغلمق واردر كه كوز هنوز ايچی [illegible]
ايتمشدر ديمكدر يعنی مراد نوحه‌سی وكريه‌سی بيحد اولدوغنی بياندر عرفی
فسرده چونكه نبود مجلسم كه باز معنا بودر كه ای عرفی بزم مجلسم هيچ
اولمسونكه بنم خاليست شيشهٔ دل دخوشكست جام چشم معنا بودر كه كوكل
شيشه‌سی مئ عشقدن خالی و بوش و كوز جامی اشك شوقدن تهی و خشك
ديمكدر يعنی مراد بی باده و بی كريه اولدوغنی بياندر از دل غم او دريغ
داريم معنا بودر كه اول محبوبك غمنی كوكلدن دريغ دوتارز اين می
زسبو دريغ داريم معنا بودر كه بو می غمی سبوی دلدن دريغ دوتارز
ديمكدر تا بر سر كوی او نلغزد معنا بودر كه تاكه اول محبوبك محله‌سنك
باشی اوزرنده سورچمسون ديو پای از لب جو دريغ داريم معنا بودر كه
آياغمی ايرمق كنارندن دريغ دوتارز ديمكدر خود چيست متاع دين
كه او را معنا بودر كه متاع دين خود نه شيدر كه اول متاع دينی از روی
نكو دريغ داريم معنا بودر كه كوزل جمال صاحبندن دريغ دوتارز ديمكدر
عالم همه ريشی و آبله و ما معنا بودر كه عالم جمله ياره اولمشدر و قرحه
اولمشدر و بزلر يك خنده از و دريغ داريم معنا بودر كه بر كولمكی اول
بو صفتلی اولان عالمدن دريغ دوتارز ديمكدر سيراب مقرريم زان
رو معنا بودر كه اول جهالدن سيراب مقرر اولمشز در بو تقديرجه بنم
آب از كو دريغ داريم معنا بودر كه سر كوی محبوبدن آبی دريغ دوتارز
ديمكدر دزديم زچاك سينه مرهم معنا بودر كه چاك سينه‌دن مرهمی او

عورلدق



[illegible] زين رخنه نكو دريغ داريم [illegible] كه [illegible] تندن يمه‌يه
[illegible] دوتارز ديمكدر عرفی بد ما مكو كه اسرار معنا بودر كه ای
عرفی بزم كملكمزی سويلمه كه بو اسرارمزی از بيهده كو دريغ داريم
معنا بودر كه بيهوده سويليجيدن دخی دريغ دوتارز ديمكدر هر چند
بيغمانه بمكن فتاده ايم معنا بودر كه هر نه قدر كه غمزه اولدوغمز حالده
مسكنه دوشدك زنجير صد كرشمه بكردن فتاده ايم معنا بودر كه يوز دانه
ناز و كرشمه‌نك زنجيرنی بوينه براقمشزدر ديمكدر يعنی مراد بنم اولدوغندن
اوتری زنجير كرشمه‌يله مقيد اولدوغنی بياندر در نعمت او فتاده و شكری
نميكنيم معنا بودر كه نعمته دوشمشزدر فاما بر شكر ايتميوز بو تقديرجه بس
ناشكفته در كل و كلشن فتاده ايم معنا بودر كه چوق ناشكفته اولدوغمز
حالده كل و كلشنه دوشمشزدر ديمكدر يعنی مراد مقابله نعمتده ادای شكر
ايتمدكنی بياندر خوشدل بنور شمع شبستانت از برون معنا بودر كه ای
محبوب سنك شمع شبستانك اوز نوريله خوشدلدر بو تقديرجه طشره‌دن
شبها نچاك و ديده بروزن فتاده ايم معنا بودر كه كيجه‌لر طراغه دوشمشزدر
و كوزمزی روزنه براقمشزدر ديمكدر يعنی مراد محبوب اوز خلوت خانه‌سنده
كندی شمع شبستاننك نوريله خوشدل اولوب آخر كيمسه‌نك كلمسندن محظوظ
اولمدوغنه كندوسی بو غمله خاكه دوشوب و كوزنی روزنه دوشردكنی بياندر
دخی بوندن معقولجه بر معنا ويررلرسه نه كوزل كرد حريم ديدم و دو ديده ام
كشند معنا بودر كه حريم ديرك توزی اولدوغم بنی توتيا كبی كوزه چكرلر بوندن

اوتری که تا از کدام کوشهٔ دامن فتاده ایم [illegible] بورکه تا کوشهٔ قفس
و امنک کوشه سندن دوشمشزدر دیمکدر یعنی حرمیم دیرکی غبار
رتبه سن بیاندر از قسمت ازل نکنی شکوه یان خموش معنا بودرکه عالم
ازلده اولن قسمتدن شکوا ایتمه آگاه اولوب خموش اول زیراکه ما شاخ
طوبییم بگلخن فتاده ایم معنا بودرکه بزلر درخت طوبانک شاخی یوز
فاتمه گلخنه دوشمشزدر دیمکدر یعنی مراد شاخ طوبا اولوب گلخنه دوشدکنی
بیاندر مفکن بخاک ار ثمر نارسیم بخش معنا بودرکه ای باغبان برقمم داد اگر
میوهٔ خام ایسمده زیراکه کز شاخ نخل وادی ایمن فتاده ایم معنا بودرکه
وادی ایمنک نخلنک شاخندن دوشمشزدر دیمکدر یعنی مراد شاخ نخل
وادی ایمن اولدغنی بیاندر دربزم روز عرفی اگر عیش ها کنیم معنا بودرکه
ای عرفی اگر کوندز اولن مجلسده عیشلر دخی ایدجک اولورسق فاما اینه
شب تا سحر بحلقهٔ شیون فتاده ایم معنا بودرکه کیجه تا صباحه وارنجه دک
شیون و ماتم حلقه سنه دوشمشزدر دیمکدر یعنی مراد کوندز عیش و نوشده
کیجه ماتمده اولدغنی بیاندر تنها نه دلق خود بمی ناب شسته ایم معنا بودرکه
می صافیله انجق یالکز کندی خرقه‌مزی ییقمه دق بلکه ناموس یک قبیله با بین
آب شسته ایم معنا بودرکه بر قبیله نک عار و ناموسن بومی نابک صویله
ییقه مشزدر دیمکدر یعنی مراد خرقهٔ وجودنی می نابله ییقدغنی بیاندر قسمت
بلاست ورنه می آلوده دلق خویشی معنا بودرکه بزلره عالم ازلده بلا و
محنت قسمت اولمشدر یوقسه می آلوده اولدغی حالده اوز دلقمی صدده ز شوق

کوشه



کوشهٔ محراب شسته ایم معنا بودرکه کوشهٔ محرابک شوقندن یوز نوبت ییقه مشزدر
دیمکدر یعنی مراد شوق محراب ایله بووقده خرقهٔ وجودنی ییقه دغنی بیاندر ما
توبه دشمنیم و قدح دوست دورنیت معنا بودرکه بزلر توبه ایتمکه دشمنوز
و قدح باده دخی دور ایتمکه دوست دکلدرکه کز دل خیال صحبت اصحاب
شسته ایم معنا بودرکه کوکلدن یارانک صحبتن ییقه مشزدر دیمکدر و یاخود
معنا بویله دیمک اولورکه بزلر توبه ایتمکه دشمنوز و قدح شرابه دوستوز بوتقدیرجه
ایراق دکلدرکه کوکلدن اصحاب صفانک صحبتن ییقه مشزدر یعنی آنلرک
مجلسنک شوقی و محبتی درونمزده یوقدر زیراکه اگر اولیدی توبه دشمن و قدح
دوست اولمزدق دیمکدر بو معنا مناسبدر از بس شکفته در دهن تیغ
رفته ایم معنا بودرکه قلیجک آغزنده زیاده سیله مسرور اولوب شکفته خاطر
اولدغمزده سپرمشزدر ترس قیامت از دل قصاب شسته ایم معنا بودرکه
روز قیامتک خوفنی قصاب جلادک کوکلندن ییقه مشزدر دیمکدر یعنی مراد
دهان تیغده کشاده خاطر اولدغنه قصاب جلادک کوکلندن خوف روز
قیامتی کیدردکنی بیاندر هم کفر ما بلذت و هم دین ما بذوق معنا بودرکه
بزم کفر و عصیانمز دخی لذیذدر و دین و دیانتمز دخی ذوقلیدر زیراکه
زنار و سبحه در شکر ناب شسته ایم معنا بودرکه سبب کفر و عصیان اولنی
زناری و باعث دین و دیانت اولن تسبیحی شکر نابده ییقه مشزدر دیمکدر
یعنی مراد کفری و اسلامی لذیذ و پر ذوق اولدغنی بیاندر تا وان دل
عطا مکن ای دل شکن که ما معنا بودرکه ای دل شکن اولن محبوب کوکلکه

الم وغم احسانلرینه [illegible] از دفتر معامله این باب بشسته ایم [illegible]
معامله دفترندن بو باب تاوانی بیلمه یقدق دیمکدر یعنی مراد [illegible]
اولن معامله بیاندر عرفی ببین که گریه چه طوفان نموده است
معنا بودر که ای عرفی گور که آغلمق نه جنس طوفان گوسترمشدر که
کز چشم بخت دوستی خواب بشسته ایم معنا بودر که بختک گوزندن اویقونک
دوستلغنی ییقه مشدر دیمکدر یعنی مراد کثرت گریه دن دیدهٔ بختی بیدار اولدغنی
بیاندر نشسته بر سر گنج و بفقر مشهورم معنا بودر که خزینه نک باشی اوزره
اوتورمشم وینه فقر و احتیاجله مشهورم دیمکدر یعنی مراد فقر اختیاری
صاحبی اولدغنی بیاندر نهفته در ته دامن چراغ و بی کندم معنا بودر که
چراغی اتک آلتنده پنهان ایتمشدر وینه بی نورم دیمکدر یعنی مراد چراغ
ظاهره تنزل ایتمدکنی بیاندر مسیح تا دم آخر فسون دمید و هنوز معنا
بودر که مرده احیا ایتمکده مسیح صفت اولن حکیم تا نفس اخیره وارنجیه دک
بر آلای فسون ایدوب اوفوردی فاما هنوز بصد جراحت روز نخست رنجورم
معنا بودر که روز نخستک یوز دانه زخم و جراحتیله بیمار و رنجورم دیمکدر
یعنی مراد وجودنده اولن جراحت علاج پذیر اولمدغنی بیاندر چنان
بخواهش دیدار تشنه ام شب وصل معنا بودر که شب وصلده خواهش دیدار
محبوبله انجلین تشنه ام که کز شوق هم بتقاضا نذید در طورم معنا بودر که
شوقک وجودی دخی تقاضا ایتمکله ینه بنی طور سیناده گورمدی دیمکدر
یعنی مراد مبالغه اوزره خواهش دیدارله تشنه اولدغنی بیاندر و احوال

طور



[illegible] وشوق اربابنه معلومدر وخصوصا [illegible] موسی وطور بو
[illegible] بر نجه مکالمه [illegible] نکاه مهر که دلم را توان تسلی داد
معنا بودر که نکاه ایلتمکه بنم گوگلمه تسلی ویرمک ممکن اوله زیرا که کز نا امید
تر از زخمهای ناسورم معنا بودر که صحت بولمق خصوصنده ناسور اولن
زخملرندن زیاده نا امید اولمشم دیمکدر یعنی مراد گوکلی تسلی قبول ایتمدکنی
بیاندر مکن بصورت دیوار بستم عرفی معنا بودر که ای عرفی بنم وجودمی
دیوارده نقش اولن صورته نسبت ایتمه زیرا که که من کتابهٔ محراب بیت
معمورم معنا بودر که بن بیت معمورک محرابنک کتابه سیم دیمکدر یعنی مراد
اوز رتبه سن بیاندر بسکه درد عالمی در عشق تنها میکشم معنا بودر که
بسکه بر عالمک جمله دردو المنی عشقده یالوکز چکرم حتی ناله امروز را
از ضعف خود امیکشم معنا بودر که بکونکه گونک ناله سنی کمال ضعفدن
چکرم دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره دردکشلکده ضعیف اولدغنی
بیاندر خار خار راحتم ره میزند ای ساربان معنا بودر که ای ساربان
بنم خار خار راحتم یول اورر یعنی ره زن اولوب مانع اولور بو تقدیرجه
کرم ران محمل کر ناکه خاری از پا میکشم معنا بودر که محملی حرارتله تیز چ
سوکه ناکاه احتمالدر که آیا قمدن بر خاری چکه یم دیمکدر یعنی مراد پایده
اولن خار رهزن اولدغنی بیاندر چون بمرگ خود بیم رحم کن خونم
بریز معنا بودر که ای محبوب چونکه بنی اوزمکله هلاک اولایم باری سن
رحم ایدوب بنم قانمی توک تا که کز شهیدان تو خود را سوزنشها میکشم معنا

بودرکه سنک ور [illegible] عشقده [illegible] شهید [illegible] [illegible]

وتو بیجاره جکرم دیمکدر یعنی مراد [illegible] تو کمکی طلب ایتدکن

بیاندر عشق را در کف متاعی بود کفتم جیت کفت معنا بودرکه عشقک

النده بر متاع وار ایدی سؤال ایتدمکه ندر بو متاع جواب ویروب دیدیکه

نبل بدنامیت بر روی زلیخا میکشم معنا بودرکه بدناملق نیلیدرکه زلیخانک

یوزی اوزرنه چکرم دیمکدر یعنی مراد عشقله ایتدکی معامله بیاندر تا مرا

هستی بجا ابد بود عرفی سایه وش معنا بودرکه ای عرفی تاکه بنم وجودم

دنیاده موجوددر سایه کبی خویشتن را ازپی خوبان رعنا میکشم معنابودرکه

کندمی رعنا اولن محبوبلرک اردنجه چکرم دیمکدر یعنی مراد هلاک اولنجیه دک

محبوبلردن فارغ اولمدغنی بیاندر تاکی بجرم تشنه لب و مضمحل افتم معنا

بودرکه حتی نیجه دک لب تشنه و مضمحل اولدیغم حالده حرم دوشم کو دیر محبت کم

بدریای دل افتم معنا بودرکه قنی محبتک دیریکه کوکل دریاسنه دوشم

دیمکدر یعنی مراد ویرله حرمک رتبه سن بیاندر کو معرکۀ عشق که از بوی شهادت

معنا بودرکه سپاه عشقک معرکۀ میدانی قنی که شهادتک رایحه سندن بیخود

شده درلجۀ خون منفعل افتم معنا بودرکه بیخود و لا یعقل اولدغم حالده

لجۀ خونه منفعل دوشم دیمکدر یعنی مراد معرکۀ عشقدن رایحۀ شهادتی طلب

ایتدکن بیاندر مسی زمن آموز که جوان شعله دما دم معنا بودرکه سرخوشلغی

بندن اوکرنکه شعله کبی دما دم از داغ جکر خیزم و در چاک دل افتم معنا

بودرکه جکر داغندن قالقرم و کوکل چاکنه دوشرم دیمکدر یعنی مراد شعله

شمعی

ی [illegible] شعله [illegible] بیاندر کو انجمن قرب که تا بال کشایم معنا

بودرکه قنی محبوبک تقرب مجلسیکه حتی [illegible] صفت شوق قنادن آچوب

پرسوخته پیرامن شمع چکل افتم معنا بودرکه پرمی یاندرد غم خالده چکل

اولن شمعک اطرافنه دوشم دیمکدر یعنی مراد انجمن تقربی طلب ایتدکن

بیاندر عرفی که کمان داشت که از وادی اسلام معنا بودرکه ای عرفی

کیم کمان ایتوتاردیکه وادی اسلامدن باز آیم و در سجده که بت خجل افتم

معنا بودرکه کیرو به کلیمده بت صفت اولن محبوبک سجده کاهنده خجل

دوشم دیمکدر یعنی مراد سجدۀ بتده خجل دوشدکن بیاندر و تصوف معناسی

اربابنه معلوم نالیده ام زدرد مکر بانک بلبلم معنا بودرکه درد عشقدن

ناله و فریاد ایلدم مکر بلبل صداسیم دیمکدر خوشیده ام بباغ مکر نکهت کلم معنا بودرکه

باغ عشقده جوش و خروش ایلدم مکر کلک رایحه سیم دیمکدر یعنی مراد بلبل

ناله وکل رایحه اولدغنی بیاندر کرنه قیامتم زچه لب ریز فتنه ام معنا بودرکه

اکر بنم وجودم قیامت کلمه یدنی اوتری فتنه نک ریزی اولمشم ورنه

ندامتم زچه عین تأملم معنا بودرکه یوقسه بنم وجودم ندامت دکلسه ندن

اوتری عین تأمل اولمشم دیمکدر یعنی مراد کمال مبالغه اوزره وجودنده

آلام و غمومی و اندیشه و افکاری بیاندر دل موج خیز درد و جبین صافی

از کره معنا بودرکه کوکل درد و الم امواجن قالدرجی اولمشدر و جبین

دخی کثرت اندیشه دن صافیچه دوکم اولمشدر بو تقدیرجه کویاکه دریای

اضطرابم و کوه تحملم معنا بودرکه موج خیز درد اولمقده اضطراب دریاسی

اولمشم وجبین [illegible] تحمل اولمشم دیمکدر یعنی [illegible] اولان
بیاندر ای مدعی بمیرکه در تکیه رضا [illegible] بودرکه ای دعواجی اولان کیمسنه
هلاک اول که رضا وصبر تکیه سنده منت فروش دوش وکنار توکلیم
بودرکه توکلک اموزنه وقوجاغنه منت صاتجیوز دیمکدر یعنی مراد مدعیه
وخطدرکه بزلر ارباب دعوا دکیلوز بلکه تکیه رضاده توکله منت فروش اولدیغن
بیاندر عرفی خموشی بگزینم که در بهار معنا بودرکه ای عرفی اول خموشلغی
اختیار ایده یمکه فصل بهارده کل بیندم بباغ و ندانکه بلبلم معنا بودرکه
کل بنی کوره باغده و بلبل اولدیغمی بلمیه دیمکدر یعنی مراد خموشلق اختیار
ایلدیکن بیاندر زین برنم نه این بار بر آشفتم ورفتم معنا بودرکه بو مجلسده
آشفته وپریشان اولوب کیتدکم بمانی بودفعه دکلدر بلکه هر نوبت بو مجلسدن
آشفته وپریشان کیدرم دیمکدر بو تقدیرجه که بودکه تلخی زتو نشنفتم ورفتم
معنا بودرکه تحقیق واقع اولدیکه ای محبوب سندن آجیلق ایشتمدم وکیتدم بلکه
دایما سندن برآلای تلخ جوابلر استماع ایدوب کتمشمدر دیمکدر یعنی مراد
محبوبک بزمده کندویله اولان معامله سن بیاندر دارد اثر سوده الماس
بچشم معنا بودرکه بنم کوزم الماسک سوده سنک اثرن دوتر نه کردی که
بمژکان زدرت رفتم ورفتم معنا بودرکه ای محبوب اول بر توزکه سنک
قپوکدن مژکانیله سپردم وکیتدم دیمکدر یعنی مراد محبوبک قپوسن مژکانیله
سپروب واول قپونک توزی کوزنه الماس سوده سی کبی اثر ایلدیکن بیاندر
ای همنفسان رفتن ازین غمکده غم نیست معنا بودرکه ای همنفس اولان
دوستلر

[illegible] بو غمخانه دن کیتمک غم [illegible] شرده مباشیدکه
نشکفتم ورفتم معنا بودرکه پژمرده وپریشان اولماغزکه غنچه خندان
بی آچلدم وکیتدم دیمکدر یعنی مراد جهاندن ناکام کیتدیکن بیاندر امیدکه
در نامه مه ثبت نباشد معنا بودرکه امیدوارجاکه بنم نامه مه همتمده ثبت
وتحریر اولمیه این رازکه از غیر تو بنهفتم ورفتم معنا بودرکه بو رازی
سندن غیری سندن حفظ ایدوب کیتدم دیمکدر یعنی مراد نامه سنده امید
وتحاشیت اولمدیغن بیاندر ناصح مفشان برجگرم نیش همان گیر معنا
بودرکه ای ناصح زاهد بنم جکرم اوزرنه نیش کلامکی ساچمه همان دوتکه
کین هرزه بجان از تو بپذیرفتم ورفتم معنا بودرکه بو بی معنا اولان نصایحکی
سندن جانیله قبول ایدوب کیتدم یعنی مراد ناصحه تعرض ایلدیکن بیاندر
این تلخی جان حرازان غمزه بربیند معنا بودرکه بنم بو آجیلغمی اول
غمزه دن کوریکز ای اهل مصیبت سخنی گفتم ورفتم معنا بودرکه ای اهل
مصیبت وماتم اولان کیمسنه لر بر سوز دیدم وکیتدم دیمکدر یعنی مراد ذکر ایلدکلری
ارباب مصیبته غمزه محبوبک احوالن اعلام ایلدیکن بیاندر عرفی در
ناسفته درین بحر بسی است معنا بودرکه ای عرفی بو بحر دنیاده ویاخود
بو بحر عشقده دلنمامش اینجو غایتله چوق واردر فاما آنکار که صد
درج کهر سفتم ورفتم معنا بودرکه بو یله ظن ایتکه یوز حقه کهری دلدم
وکیتدم دیمکدر یعنی مراد درناسفته منزلنده اولان مضمونات بو بحر
کلامده غایتله چوق قدر فاماسن بویله قیاس ایتکه جمله سن ادا ایدوب

کیتدک دیمکی بیا[illegible] ریشی کرفته سینه خود ریش میکنم [illegible] بنی دلکیر ریشی
دولوب اوزسینه‌ی مجروح ایدرم زیرا که تا نیست فرصتی ادب خویش میکنم
معنا بودرکه تا که الده بر فرصت واردر کندمی تادیب ایدرم دیمکدر
یعنی مرادینشله اوز وجودنی ریش ایتدکنی بیاندر نایاب گوهریست مرادم
وکرنه من معنا بودرکه بنم درونمده اولن مرادم بر گوهردرکه بر مکانده
بولنمق احتمالی یوقدر والا اکر بولنمق ممکن اولیدی بنی دریوزه از
توانکر ودرویش میکنم معنا بودرکه توانکردنی ودرویشدن دریوزه
ایدوب اول گوهر مرادمی اله کتورردم دیمکدر یعنی مراد گوهر مقصودی
نایاب اولدغنی بیاندر منصوبه چیده عشق ومرا پیش خوانده است
معنا بودرکه عشق منصوبه‌سن جمع ایتمشدر وبنی حضورینه دعوت ایتمشدر
منهم پیاده بعبث پیش میکنم معنا بودرکه بنی دخی پیاده لکی بوشیره
حضوره ایدرم دیمکدر یعنی مراد عشق منصوبه‌سن جمع ایتدکده نفسکره
کندویه حضورینه دعوت ایدوب کندی دخی عبث یره پیاده جه حضورینه
واردغنی بیاندر بیهوده رفتنم زخر وماندگی بر است معنا بودرکه
بوشیره سیر وسیاحت ایدوب گیتمکم فرومانده وعاجز اولوب اوتورمقدن
یکدر زیرا که تا خضر نیست رهبری خویش میکنم معنا بودرکه تا که دلیل
راه اولجق خضر اولمدقجه کندی رهبرلکمی ایدرم دیمکدر یعنی مراد فرومانده
اوتورمقدن بیهوده سفر ایتمک یک اولدغنی بیاندر دانم که هیچ چاره
دهر درد من اضطراب معنا بودرکه درونمده اولن دردک چاره‌سی نه



[illegible] بن بلوردم فقط اینه هر دم کمال افضل ایمک [illegible] از عقل مصلحت
اندیش میکنم معنا بودرکه مصلحت اندیش اولن عقلک آزارنی ایدرم
دیمکدر یعنی مراد دردنک چاره‌سن ینه کندی بلدکنی بیاندر عرفی
اکر ز کاوش دل مانده ام چه باک معنا بودرکه ای عرفی اکر کوکلی قازمقدن
قالدم‌سه نه غم ناخن ز کارشد طلب نیش میکنم معنا بودرکه دیرنق عملدن
قالدیسه نشتر طلب ایدرم دیمکدر یعنی مراد کوکلنی نشتر ایله قازیدغنی بیاندر
منم که پاره دل در دهان غم دارم معنا بودرکه بکا مخصوص درکه کوکل
پاره‌سنی غمک آغزنده دوترم یعنی غمک آغزینه کوکل پاره‌سنی قویارب
ویررم دیمکدر بزیر ناصیه صد داستان غم دارم معنا بودرکه ناصیه
آلتنده غمک یوز دانه حکایتنی دوترم دیمکدر یعنی مراد غمله کمال الفتنی
بیاندر دلم که زخم پذیر کند نمیدانم معنا بودرکه بنم کوکلمک زخم قبول
ایدجکنی بلمزم وکرنه تیر نفس در کمان غم دارم معنا بودرکه یوقسه نفس
اوقنی غمک کماننده حاضر دوترم دیمکدر یعنی مراد تیر نفسی کمان غمده
حاضر اولوب کوکلنه زخم اورمغنی بیاندر ازان بر بیع غم ایم که در دکانچه
عشق معنا بودرکه آنذنی اوتری غمک بیعکا بنه کلورمکه بازار عشقک
دکانچه‌سنده هزار قافله عشرت زبان غم دارم معنا بودرکه بیکدن ازعیش و
عشرت کاروانی قدر غمک زبانی دوترم دیمکدر یعنی مراد بازار عشقک
دکانچه‌سنده غمدن زیان ایتدکنی بیاندر چه شد که جان بغمت داده ام
بکفته عشق معنا بودرکه بن جانی ای محبوب سنک غمکه عشقک جوابیله ویرمشمدر

بو نقدیر [illegible] اکر عمت بکریزد ضمان غم دارم معنا بودرکه
اکر سنک غمک فرار ایدجک اولورسه [illegible] دوترم دیمکدر یعنی
مراد عشقک جو ابیله غم محبوبه جان ویروب و غم فرار ایندکدن وکنده
ضمان جکدکن بیا ندر بکوبش دی وصلت که تیغ بردارد معنا بودرکه
ای محبوب وصلکده اولن شادمانلغه سویله که جفا و ستم قلجن یقاره
قالدرسن زیراکه که میل زمزمة الامان غم دارم معنا بودرکه غمک خوف
نیغدن الامان دیوب فریاد ایتمک زمزمه سنک میلنی دوترم دیمکدر یعنی
مراد الامان دیوب فریاد ایتمکه مایل اولدغنی بیا ندر چرا غمش نکند
برمن اعتماد که من معنا بودرکه محبوبک غمی نیچون بنم اوزرم اعتماد و
اعتقاد ایتمزکه بن ستم کشیده ولی مهربان غم دادم معنا بودرکه
ستم کشیده یم فاما ینه غمک مهربانلغنی دوترم دیمکدر یعنی مراد مهربان
غم اولدغنی بیا ندر ستم کشیده دلی مهربان غم دارم معنا بودرکه ولی
لفظندن و اضحدر و معنا بودرکه ستم کشیده اولدغی حالده غمک مهربانی
اولن برکوکلی دوترم دیمکدر که از بهشت شود معصیت عنان تابم
معنا بودرکه اکر جنتدن بنم عنانمی کناه و معصیت دوندرجک اولورسه
هزار شکرکه صد بوستان غم دارم معنا بودرکه بیک شکرکه غمک یوز
دانه باغ و بوستاننی دوترم یعنی مراد بهشتدن رد اولندغی وقت بوستان
غمده حضور ایدجکنی بیا ندر چکونه فهم حدیثم کنند بیدردان معنا
بودرکه دردسز اولن کیمسنه لر بنم کلامی چکونه فهم ایدرلر یعنی ایتمزلر زیراکه

کم خانه

کم خانه زاد ملالم زبان غم دارم معنا [illegible] غشم
[illegible] یعنی مراد خانه زاد ملال اولدغنی بیا ندر از آن
دیار عدم شد مسخرم عرفی معنا بودرکه ای عرفی اقلیم عدم آندن
اوتری بکا مطیع اولوب مسخر اولدیکه که صد سپاه بلا در عنان
غم دارم معنا بودرکه یوز دانه بلا و محنت عسکرنی عنانمده دوترم
دیمکدر یعنی مراد بلا و غمله کمال الفتنی بیا ندر چه دورست اینکه
نفع از کردش کردون نمی بینم معنا بودرکه بو دورنه دوردرکه
چرخ فلکک دونمسندن اصلا نفع و فایده کورمیورم دیمکدر
غم لیلی نمی یابم دل مجنون نمی بینم معنا بودرکه لیلانک غمنی بولمیورم
و مجنونک کوکلنی کورمیورم دیمکدر یعنی مراد عصرک و زمانک
تبدیل اولدغنی بیا ندر رواج تیغها بین که با این مردم آزاری
معنا بودرکه غمزه اولمغک رواجلغنی کورکه بو مردم آزارلغله برابر
ملامتها که میدیدم ز دهر اکنون نمی بینم معنا بودرکه اول ملامتلکلرکه
دهردن کورمشدم شمدی کورمیورم دیمکدر یعنی مراد غمزه لرک رواج
اولدغنی بیا ندر بهر کامی شهید غمزه اش زین بیش میدیدم معنا بودرکه
اول محبوبک غمزه سنک شهیدلی هر برادمده بوندن زیاده کوررردم
فاما درین عهد استخوانی زاغ در هامون نمی بینم معنا بودرکه بو عصرده
زاغک کمکن دخی صحراده کورمیورم دیمکدر یعنی مراد عصرک تبدیل
اولدغنی بیا ندر مکر راه خیال غمزه ات بر سینها بستی معنا بودرکه ای

محبوب مکرعشـ [illegible] کریه
خاک شهیدان چشمهای خون نمی بینم [illegible] شهید [illegible]
اوزرنه قان چشمه‌لرنی کورمیورم دیمکدر یعنی مراد خیال غمزه‌سنه
عاشق اوزرنه بسته اولدغنی بیاندر نمی رنجم اگر قدر وفای من نمیدانی
معنا بودر که ای محبوب طنّاز اگر بنم وفامک قدرنی بلمیجک اولورسن
بنه سندن رنجیده اولمزم زیرا که که با این حسنت از حسن آفرین ممنون
نمی بینم معنا بودر که بو حسنه‌سنی حسن یارجی اولان مولادن ممنون اولور
کورمیورم دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره محبوبک مستغنی اولدغنی بیاندر
مکن آغاز صلح انگیختن عرفی تحمل کن معنا بودر که ای عرفی تحمل ایت صلح
قوبارمغه ابتدا ایلمه زیرا که که رنگ آشتی با آن رخ گلگون نمی بینم معنا
بودر که محبوبک کمال غضبندن اول گلگون اولان چهره‌سنده بارشمق
رنگنی کورمیورم دیمکدر یعنی مراد محبوبک زیاده سیله غضوب اولدغنی
بیاندر از گریه های بیهده سر تا بپا ترم معنا بودر که بیهده اولان
آغلمقلردن باشدن آیاغه وارنجیه دک یاش ایچنه غرق اولمشم دیمکدر
هرچند بیش گریه کنم با صفاترم معنا بودر که هرنه قدر که زیاده آغلرم
ذوق و صفام دخی زیاده اولور دیمکدر یعنی مراد گریه‌دن صفاسی
زیاده اولدغنی بیاندر با آنکه عمر هاست که بیگانه تنت معنا بودر که
بونک برله که برنیجه عمردر که بنم بیگانمدر فاما ینه هر روز با کرشمه او آشنا
ترم معنا بودر که هرکون اول محبوبک ناز و کرشمه سیله زیاده آشنا

اولمقده یم



او[illegible] معنا [illegible]
هر[illegible] بیاندر رضوان چگونه گوش بدستان من
کند معنا بودر که رضوان جنت بنم دستانمه نیجه‌کی قولاق دوتوب استماع
ایدر که که ز بلبلان گلشن او خوش نواترم معنا بودر که اول رضوانک
گلشننده اولان بلبللردن خوش زیاده نوایم دیمکدر یعنی مراد خوش نوا
اولدغنی بیاندر خود را چه سان فروشم و کس چون خرد مرا معنا بودر که
کندمی نه کونه صاتایم و خلق بنی نیجه‌سی صاتون آلسون که که ز طبیعت خود
پر بهاترم معنا بودر که اوز طبیعتمک گوهرندن زیاده بها ایدرم بنی
دیمکدر یعنی مراد اوز وجودنک ذی قیمت اولدغنی بیاندر نتوان دم
از قبول بدین مایه زد که من معنا بودر که بو سرمایه‌یله ینه قبولیتدن نفس
اورمق ممکن دکلدر که بن از صوفیان گوشه نشین با حیاترم معنا بودر که
گوشه نشین اولان صوفیلردن زیاده حیا صاحبیم دیمکدر یعنی مراد صاحب
حیا اولدغنی بیاندر ای کام بخش غمزه اگر بینوا کشی معنا بودر که ای جلاد
غمزه‌سنک مرادنی ویرجی اولان محبوب اگر مرادک عاشق بینوایی قتل
ایتمک ایسه اول مرا که از دل خود بینواترم معنا بودر که اول بنی قتل
ایتکه اوز کوکلمدن زیاده بینوا اولمشم دیمکدر یعنی مراد بینوا اولدغنی
بیاندر بیمهری تو دمبدم افزونتر است و من معنا بودر که ای محبوب سنک
بی محبت اولمغک دمبدم زیاده‌تر اولیور و بن از مهربانی تو محبت
افزاترم معنا بودر که سنک مهربانلغکدن زیاده بنی محبت آرترجیم دیمکدر

مراد محبوب بی مهر [illegible] باشد بای عشق
کو سرتش کسی نیافت معنا بودرکه عشقت شیوه [illegible] اول محبوبک اسرارینی
برکیمسنه بولمدی فاما از نیش غمزهٔ تو بدل آشناترم معنا بودرکه سنک
غمزه نک نیشندن زیاده کوکلده اول اسرار شیوه یله بن آشنایم دیمکدر
یعنی مراد عشقک شیوه سنک سریله کوکلده آشنالغی نیش غمزهٔ محبوبدن
زیاده اولدیغنی بیاندر یک روز غم شب نرساندم که غم نگفت معنا
بودرکه غم بنی برکون اخشام یتشدرمدکه غم دیمدی یعنی بنی هرکونکه اخشام
یتشدردکی وقت صفاسندن دیردیکه صد شکر کامشب از همه شب فتنه دا
ترم معنا بودرکه یوز شکرکه بو کیجه جمله کیجه لردن زیاده فتنه دوغرجیم
دیمکدر یعنی مراد هر روز وشب فتنهٔ غمله مفتون اولدیغنی بیاندر
گر در زمانه یار وفا کیش دیدمی معنا بودرکه اگر زمانه ده وفا مذهبلی
اولان دوستی کوردم معلوم او شدی که از تو باوفاترم معنا بودرکه
اول وفا مذهبلی اولان دوستک معلومی اولوردیکه بن کندوسندن زیاده
وفادارم دیمکدر یعنی مراد زمانه ده یار وفادار اولمدیغنی بیاندر
عرفی بناز بر اثر نور دانشم معنا بودرکه ای عرفی بنم دانشمده اولان نورک
اثرنجه چاکه کز ماه و آفتاب ترا رهنماترم معنا بودرکه آیدن و کونشدن
زیاده سکا یول کوسترجیم دیمکدر زیرا که ماه و آفتاب غروب و ارتفاعا
بنم نور دانشم دائما روشندر دیمکدر یعنی مراد نور دانشی مدحدر پیش
بردم در قمار عشق جانان باختن معنا بودرکه اوچ ایلتجی بم محبوبک

عشقنک

[illegible] صد شکافم بدولت د
یک کمپیاده باختن [illegible] بیانی اوینایوب دست حریفدن
[illegible] ایتمکده کوکلم اوزرنده یوزدن شکاف وار دیمکدر یعنی مراد
قمار عشق جانانی اوینادیغنی بیاندر گوی میدان وفا را زخم چوگان شکند
معنا بودرکه وفا میدانک توپنی چوگانک زخمی شکست ایدر گردین
میدان سپهر آید بچوگان باختن معنا بودرکه اگر سپهر غدار بو میدانده
چوگان اوینامق ایچون کلیجک اولورسه دیمکدر یعنی زخم چوگان گوی
وفا شکست ایتمک امر محال ایکن سپهر چوگان بازلق ایچون میدانه کلدکدن
صکره شکست اولمق ممکندر دیمکدر مراد سپهرک زیاده سیله چوگان بازلغنی
و غدارلغنی بیاندر بر دل و جان دیده عشق و دیده بازی هوشدار
معنا بودرکه کوکل اوزرنه و جان اوزرنه کوزمشدر عشق و اوینی دخی
دوشورمشدر یعنی عشقک کوزی جانله دلده در و اوینی دخی دوشورمشدرکه
اوتمغه یتینمدر امدی بو تقدیرجه با حریف بیش بین مستانه نتوان باختن
معنا بودرکه زیاده کورجی اولان حریفله سرخوش اولوب اوینامق
ممکن دکلدر دیمکدر یعنی مراد حریفک بیش بین اولدیغنی بیاندر بیدل و
دینم وگرنه من کجا منزل کجا معنا بودرکه بن بیدلم و بی دینم یوقسه بن نرده
و منزل نرده فاما از تهی دستی دلیرم در پریشان باختن معنا بودرکه
پریشان وده عشق اوین اوینامقده دل و دیندن تهی دست اولدیغم
دلیرم و شجیعم دیمکدر یعنی مراد تهی دست اولدیغنه او دیده خوفی اولمدیغنی

بیاندر باستمکر دوستان رسم دل بیظرف ماسه [illegible]
دوستلر [illegible] دوستلری [illegible] ... ... درکه دشمنی
درزیدن و در دوستی جان باختن معنا بودرکه دشمنلک ایده جز
ودوستلقده جان اوینه یوز دیمکدر یعنی مراد ستمکر اولن دوست
دوشمنلک ایدکن وخالص اولن دوستک یولنه جان اوینادغی
بیاندر نشئه صدسال حلم ازیکدرشتی کم نشد معنا بودرکه یوزیللق حلمک
نشئهسی برغضبدن نقصان اولمز زیراکه کی بیک تلخی توان صد شکرستان
باختن معنا بودرکه یوز شکرستانی بر آجیلغله اوینایوب ضایع قیلمق ممکندر
ممکن دکلدر دیمکدر یعنی مراد یوزیللق حلم برخشونتله گیتمدکنی بیاندر دست
عرفی ازگریبان کس جدا هرگز نديد معنا بودرکه عرفینک النی هرگز کیمسه دن
جدا اولمنی کیمسنه کورمدی یعنی دایما دست درگریبان اولمشدی بو تقدیرجه
خواهد آخر دست درچاک گریبان باختن معنا بودرکه آخر الامر عرفینک
مرادی بودرکه النی چاک گریبانده اوینایه دیمکدر یعنی مراد النی چاک
گریبانده ضایع ایدجکنی بیاندر خوش آن ساعت که میرفتی وطاقت
میرمیداز من معنا بودرکه ای محبوب اول ساعت نه خوش ساعت ایدیکه
سن کیتدک و بندن دخی صبر وطاقت اورکوب کیتدی تغافل از توهی
بارید وحسرت میچکید ازمن معنا بودرکه ای محبوب سندن تغافل یاغردی
و بندن حسرت دملردی دیمکدر یعنی مراد محبوبلهجکی معاملهسنی بیاندر
خوش آن مدت که هرگز بر مراد من نبود معنا بودرکه اول مدت خوش مدت
ایدیکه



ایدیکه هر [illegible] مرادم اوزره اولمدی [illegible] نصیحتهای بی تابانه
گاهی میشنید ازمن [illegible] بودرکه بی تابانه اولن نصایحی [illegible] بندن
استماع ایدردی دیمکدر یعنی مراد محبوب کندوسندن گاهی بر نصیحت استماع
ایدکنی بیاندر خوش آن عزت که می افزود بیدادش اگر گاهی معنا بودرکه
اول عزت خوش ایدیکه محبوبک بیدادنی زیاده ایدردی اگر گاهی بر
حدیث شکوه آمیزی بگوشش میرسید از من معنا بودرکه شکایتله قارشق
اولن کلام بندن محبوبک قولاغنه واصل اولجق اولورسه اول زمان
بیدادنی دخی زیاده ایدردی دیمکدر یعنی مراد محبوبک بیدادنی بیاندر
ز ذوق کشتن مژکرم خون کشتی ومیدانم معنا بودرکه ای محبوب بنم هلاک
اولدغمک ذوقندن قانک آبجق اولوب صفا ایتدک و بلورمکه که
ممنونند فردای قیامت صدشهید از من معنا بودرکه یارن روز قیامتده
یوز دانه شهید بندن ممنون اولمشدرلر که اول محبوبی کرم خونه ایلدم
زیراکه سایر شهیدلری قتل ایتدکی وقت ذوقندن اصلا کرم خون
اولمامشدی دیمکدر یعنی مراد کندینک هلاکنک ذوقندن محبوب کرم
خون اولدغنی بیاندر دلا امشب کجا بودی که محرم بودم و عرفی معنا
بودرکه ای کوکل عجبا بو کیجه نیرده ایدک که بن عرفیله محرم اولمش ایدم
وعرفی چه زهرآلوده نشترها بجانش میخلید ازمن معنا بودرکه بندن
زهرله آلوده اولن نشترلری جاننه خلیده ایتمشدر دیمکدر یعنی مراد
اونک جاننه نشتر زهرآلود اوردغنی بیاندر کوی شوقی که دل مست

جنون آید برون [illegible] بینوب اولن شراب قانیکه کوکل مست جنون
اولدیغی حالده طشره کله هرنگاه از دیده با صد موج خون آید برون
معنا بودر که کوزندن هر نگاهی یوز دانه قان موجیله طشره کله دیمکدر
یعنی مراد شراب شوقی طلب ایتدکن بیاندر آنکه شیر بیشهٔ جرأت از دست
غمت معنا بودر که اول کیمسنه که بیشهٔ جرأت ارسلانی پایه سنده درای محبوب
سنک غمک الندن ناچشیده سیلئ اول زبون آید برون معنا بودر که
بر طپنجه اورمزدن اول زبون اولدیغی حالده طشره کلور دیمکدر یعنی
مراد دست غم محبوبده شیر بیشهٔ جرأت اولن کیمسنه لر ایله زبون اولدیغی بیاندر
نالهٔ نازدیک لب صد جا شود پامال درد معنا بودر که ناله و فریاد تا دودا عنک
یقیننه وارنجه دک یوز یرده درد والمک پایمالی اولور بو تقدیرجه جان
بیمار از درون سینه چون آید برون معنا بودر که درون سینه ده خسته
اولان جان عجبا نیجه کی طشره کلور که ناله یوز یرده پامال اولور دیمکدر
یعنی مراد درونده اولان دردک چوقلغنی بیاندر چون ز رود فرهاد
با آن جذبه شاید کز رهش معنا بودر که فرهاد چونکه اول ذوقله و اول
جذبه ایله کیدجک اولورسه لایقدر که اول فرهادک یولندن صورت شیرین
زکوه بیستون آید برون معنا بودر که شیرینک صورتی کوه بیستوندن
طشره کله دیمکدر یعنی مراد جذبهٔ عشق فرهادی بیاندر و برنم دیوانجه ده
بوغزلک مقطعی بولنمدغنه بیان اولنمدی دانی که حیف مصلحت ما
گریستن معنا بودر که بلورمسنکه گریه ده بزم مرادمز و مصلحتمز نلر نهان

ملول



ملول بودن و پیدا گریستن [illegible] بو [illegible] اولمقدر و آشکارا
آغلمقدر یعنی مراد ملالتله گریستن بیاندر فارغ مشو کز گریه کم بسیار
اشک ریز معنا بودر که آغلمقدن فارغ اولمه که چوق اشک توکجی کیمسنه
واردر که صد ساله گریه باخت یک ناگریستن معنا بودر که یوز یللق
آغلمغی بر کره آغلممغه اوینامشدر دیمکدر یعنی مراد محتنده بر کره گریه
ایتممک یوز یللق گریه‌یی برباد ایتدکن بیاندر بید رود اندر نصیحت ارباب
دل را چه کار معنا بودر که بیدرد اولن شخصه ارباب دلک پند و نصیحتینک
کاری یوقدر یعنی فایده‌سی یوقدر زیرا که خندیدن آشنا بنود با گریستن
معنا بودر که کولمکلک آشنا اولمز آغلمقله یعنی مراد خندان اولن بیدرد لره
گریان اولن اربابک نصایحی مفید اولمدیغنی بیاندر دایم بگریه عرفی
و چون زنیک بنگری معنا بودر که اگرچه دایما آغلمغه غرق اولمش سن
فاما چونکه دیدهٔ حقیقت اوزره بر خوشجه بقجق اولورسن زین گریه
ره دراز بود تا گریستن معنا بودر که بو جنس آغلمقدن یول اوزون
اولور تا حقیقت اوزره آغلمغه دیمکدر یعنی مراد هر گریه کارگر اولمدیغنی
بیاندر درمان دردمن ز مسیحا مجو که هست معنا بودر که بنم وجودمده
اولن دردک درمانی مسیحا صفت اولن طبیبدن طلب ایتمه که واردر
دردم جفای یار و مداوا گریستن معنا بودر که بنم دردم جفای محبوبدر
و درمانی آغلمقدر دیمکدر یعنی مراد گریه دردمنده درمان اولدیغنی
بیاندر گاهی بیاد سرو قدی گریه هم خوشست معنا بودر که گاهی بر سرو قد

محبوبلر [illegible] آغلمق [illegible] كه تاكى ز شوق سدره وطوبا كريستن
معنا بودركه حتى نجه دك سدره نك وطوبا [illegible] ايسكه
يعني مراد سرو قد محبوبك ياديله آغلمق خوشن اولدغن بياندر عمرى
بكريهاى هوس شد بسر كنون معنا بودركه هوا وهوس آغلمقنك سببيله
عمر باشه كيدوب خلاص اولدى وشمدى عمرى بتازه بايدم آن وا
كريستن معنا بودركه بكا بر تازه عمر لازمدركه اول هوا وهوسده آغلمق
سببيله كچدكم عمردن اوترى آغلايم ديمكدر يعني مراد ابتداى ظهورنده
عمرنى هوا وهوسله اوترى آغلمقده كچدكن بياندر هركس كه راحت
كريه بحالش روا است ليك معنا بودركه هركسكه وار در حالنه كوره آغلمق
كندويه لازمدر فاما نتوان بعالمى تك وتنها كريستن معنا بودركه ممكن
دكلدركه بر مخلوق عالم ايچون تك وتنها اوز باشنه آغلمق ديمكدر يعني
مراد هركسه اوز حالنه كوره آغلمق لازم اولدغن بياندر عرفى زكريه
دست نداري كه در فراق معنا بودركه اى عرفى آغلمقدن ال قالديرمزكه
ايام فراقده دردت ز دل نبرد الا كريستن معنا بودركه سنك دردك
كوكلدن كتمز الا آغلمقله كيدر ديمكدر يعني مراد كريه دن خالى اولمدغن
بياندر بچه رو بجلوه آيد طلب نيازمندان معنا بودركه نيازمند اولنى
عشاقك طلبى ومرادى نه يوزله جلوه يه كلوركه نه دل نياز خرم نه لب اميد
خندان معنا بودركه نه نيازك كوكلى خرم ونه اميدك دوداغى خندان
ديمكدر يعني مراد نيازمندانك مرادى حصوله كلمدكن بياندر كله از تهى

كمندى

كمندى [illegible]
ان [illegible] كمند داشكوا ايكن
[illegible] كه كر غزال ها نيايد بكمند ارجمندان معنا بودركه
بزم غزال وحشى پايبسنده اولنى محبوبمز ارجمند اولنى عشاقك كمندنه
كلمز ديمكدر يعني مراد كمندى غزالدن بوش اولدغن بياندر چه كند
زبون شكارى بچنين شكار كاهى معنا بودركه بو نجلين بر نازك شكار
كاهنده بر زبون شكارى نيلسونكه كه زخم كمند بوسد لب عنبرين كمندان
معنا بودركه بزم محبوبمزك كمندنك خمى عنبرين كمند اولنى محبوبلرك دوداغنى
بوس ايدر بو تقديرجه زبون اولنى شكارى نيلسون ديمكدر يعني مراد اوز
محبوبنك رتبه سنى بياندركه ساير عنبرين كمند اولنى دلبرلر بونك شكارى
اولمق آرزوسن ايتدكلرنى بياندر چه كمان باطلست اينكه بود عزيز
صيدى معنا بودركه بر صيد عزيز اولمق اميدنده اولمق عجب كمان باطلدر
زيراكه كه بعجز بسته كردد بكمند صيد بندان معنا بودركه صيد بند اولنلرك
كمندنه عجزله بسته اولنى صيد عزيز اولمق كمانندن وترسه عجب كمان باطلدر
ديمكدر يعني مراد رضاسيله بسته كمند اولميوب عجزله بسته اولنى صيد عزيز
اولمدغن بياندر بكرشمه بنازم كه ز باد دامن او معنا بودركه اولى
بركرشمه يله نازايدرمكه اول كرشمه نك اتكنك روزكارندن زده موج
زهر آفت بكلوى نوشخندان معنا بودركه نوشخند اولنلرك بوغازنده
آفت زهرك موجن اورمشدر ديمكدر يعني مراد مبالغه اوزره كرشمه ده
اولنى تأثيرى وحالتى بياندر زچنان بناز عرفى كه عنان رود ز دست

معنا بو [illegible] ی [illegible] آنجلین [illegible] تو [illegible] طوباکرستن
همین حدیث میکوسبک عنان سمندرا [illegible] عنا [illegible]
عنانی اوننلره [illegible] بو کلامی سویله که آنجلین چامیونلرکه عنا ن
اللرندن کتمیه دیمکدر یعنی مراد طریق عشقده آهسته کتمک مقبول اولدیغن
بیان ایدر میرم زهجر وکویم یارب بجرت من معنا بودرکه محبوبک هجرندن
هلاک اولیورم و دیرمکه یاربی بنم حرمتم حقیچون اولسونکه کزداغ او
سوزان کس را مجنت من معنا بودرکه اول محبوبک داغندن بنم محنتمده
کیمسه یانذرم دیمکدر یعنی مراد هجر محبوبدن هلاک اولدیغن بیان ایدر
هنکام نزع اینست مقصود من کرکوید معنا بودرکه حالت نزع وقتنده
محبوبدن بنم مراد ومقصودم آنجق بودرکه دیه چیزی اکر نکردد فهم از
اشارت من معنا بودرکه اکر بنم اشارتمدن برنسنه فهم اولنمزسه اولزمانی
محبوب دیرکه ایشته اشارتدن مرادی بویله دیمکدر دیبو اعلام ایتدره
دیمکدر یعنی مراد محبوبدن مقصودی آنجق بومرتبه اولدیغن بیان ایدر
خوش ساعتی که میکرد منعم زکریه محرم معنا بودرکه اول برساعت خوش ساعت
ایدیکه محرم اولدیغی حالده محبوب بنی آغلمقدن منع ایتدی کردش بجبین
ابرو بیرون زصحبت من معنا بودرکه اول محبوب چینی ابروسیله آغلمغی
بنم مجلسمدن طشره ایتدی دیمکدر یعنی مراد کندوسن کریه دن منع ایتدکن
بیان ایدر از ناوک تو عمدا دشوار میدهم جان معنا بودرکه ای محبوب سنک
ناوک غمزه کدن جانمی قصدا دشوار لقله اوررم نادر دلت بماند ذوق شهادت

من



من [illegible] بو [illegible] دکه [illegible] کیانک مجبت [illegible] بنم [illegible] قالسون
دیمکدر یعنی [illegible] که محبوبدن دشوارلقله جانی ویردکن بیان ایدر رفتم که
بهر صلح کنش عجزی کنم بعرفی معنا بودرکه کیتدم که محبوبله صلح اولمقده
اورتیه عرفیه عجز اظهار ایلیم بوتقدیرجه کو دل مکش بطعنم اینست
طاقت من معنا بودرکه کوکله سویله که بنی طعنه ایتمکله هلاک ایتمسون
زیراکه آنجق بو قدردر بنم طاقتم دیمکدر یعنی مراد اظهار عجز ایدوب
محبوبله صلح اولدیغن بیان ایدر بوستان پژمرده کردد از دل ناشاد من
معنا بودرکه بوستان امید پژمرده و پریشان اولور بنم ناشاد اولن
کوکلمدن یاسمین را خنده برلب سوزد از فریاد من معنا بودرکه یاسمینک
خنده سی دوداق اوزرنده یانر بنم فریادمدن دیمکدر یعنی مراد کوکلمده
وفریادمده اولن حالتی وتأثیری بیان ایدر باغبان عشق میکوید که خاکستر
شود معنا بودرکه عشقک باغبانی دیرکه یانوب خاکستر اولور شانه
باد صبا در طره شمشاد من معنا بودرکه باد صبانک شانه سی بنم شمشادده
اولن محبوبمک زلفنده یانوب خاکستر اولور دیمکدر یعنی مراد طره
محبوبده اولن حرارتی بیان ایدرکه شانه باد صبایه یانذرب خاکستر ایدر
دیمکدر کفتم آیین مغان پر ذوق تر یا زاهدان معنا بودرکه بنی دیدمکه
عجبا پیر مغانک عادتمی زیاده سیله پر ذوقدر یاخود زاهدلرکمی عشق
کفت آیین مجنونی من وفرهاد من معنا بودرکه عشق جواب ویروب دیدیکه
ایکیندنجی بنم مجنونمک و بنم فرهادمک عادتی بکدر دیمکدر یعنی مراد عادت

مجنون دخی باده آیین مغان وزاهد دخی یک ویر ذوق اول [illegible] اکر نیست
کفر نفس اسلام نی اسلام کفر آمیز نیست معنا بودرکه [illegible] زده بعض
کفرا ولجق افعالی [illegible] اسلام اولجق اعمال [illegible]
خود اسلامله قارشمش کفر واردر یعنی هیچ برنده کمال اوزره دکل
بو تقدیرجه عجبا حکمت ایزد نداند چیست از ایجاد من معنا بودرکه
حق تعالی حضرتلرینک حکمتی بنم وجودمی ایجاددن نه اولدیغنی بلمیورم
دیمکدر یعنی مرادی کثرت نفس ایدوب صاحب عصیان اولدیغنی بیاندر
صد بت از هر ذره بتراشی و ماند پاره معنا بودرکه هر بر ذره سنده
یوز دانه بتی یونوب وجوده کتورسن وینه اول ذره دن بر پاره سی
باقی قالور کرکنی ای برهمن کلکشت کفرآباد من معنا بودرکه ای
برهمن اکر بنم کفرآبادمی کلکشت ایده جک اولورسن دیمکدر یعنی
مراد مبالغه اوزره کفرآبادنک ذره سنده اولان حالتی بیاندر و
تصوف معناسی اربابنه معلوم عرفی از من کر ملولی سی درخونم مکن
معنا بودرکه ای عرفی اکر بندن ملول اولمش سن باری بنم قانمه سعی
ایتمه زیراکه سیل غم را التفاتی هست با بنیاد من معنا بودرکه بنم
وجودمک بنیادیله غم سیلنک بر التفاتی واردر البته بر کون اول
سیل آنی خراب ایدر دیمکدر یعنی مراد سیل غمک بنیادیله التفاتی اولدیغنی
بیاندر نام حسنت چون برم بر آسمان آید کران معنا بودرکه ای محبوب
سنک حسنکک نامنی بن آسمان اوزرنه نجه‌سی ایلته بیلمکه آغر کلور آسمان تحمل
ایتمز

ایتمه [illegible] زیراکه کر بکل بادی وزد بر باغبان آید کران معنا
بودرکه [illegible] اولورسه باغبانک اوزرنه آغر کلور
دیمکدر یعنی مراد مبالغه اوزره حسن محبوبک عظمتنی بیاندر شهسوار
حسن را سرمست باید بود لیکه معنا بودرکه شهسوار حسن اولان محبوب
کرکدرکه سرمست اوله فاما نه چنان مستی که در دستش عنان آید کران
معنا بودرکه اول قدر مست اولمیه که النده عنان اختیار آغر کله دیمکدر
یعنی مراد شهسوار حسن اولان محبوبه میانه‌جه مستلک لازم اولدیغنی بیاندر
دست بر دل ماند از درد حزن دهندی بسی معنا بودرکه صاحب عقل اولدیغی
دردونی اوتری الی یورکی اوزرنده چوق قالور آنکه بر دست و
دلش رطل کران آید کران معنا بودرکه اول کیمسه‌نک که الی اوزرنه
وکوکلی اوزرنه رطل کران اولان باده عشق آغر کلور دیمکدر یعنی مراد
صاحب عقل وصاحب زهد اولوب الله باده عشق المین کیمسه‌نک الی
یورکی اوزرندن کیمدکنی بیاندر بی کناهی بین که چون آید بقصد
کشتنم معنا بودرکه کناهسزلغی کورکه چونکه اول محبوب بنی هلاک
ایتمک قصدنه کله چون بره بندد خدنکی بر کمان آید کران معنا
بودرکه چونکه براوقی کریشی اوزرنه بند اول زمان یای اوزرنه آغر
کلور دیمکدر یعنی مراد بی کناه اولدیغنی محبوب کندی اوقیله اورمغه
مراد ایده یور فاما یایک اوزرنه اوق آغر کلدکنه اورمغه قادر
اولمدیغنی بیاندر سبب بی کناه اولدیغیدر کر متاع وصل شیرین را بدان

نتوان خرید معنا بودر که اکر شیرینک وصلنک متاعنی آنکا آلمق ممکن
دکل بر دل پرویز کنج شایکان آید کران معنا بودر که پرویزک
کوکلی اوزرنه کنج شایکان آغر کادر دیمکدر یعنی مراد وصل شیرینی
کنجله آلمق ممکن اولمدغنی بیاندر احوال شیرین وقصه پرویز اربابنه
معلوم ترک دلجوی کند چون منفعل کردم ز لطف معنا بودر که
محبوب دلجویلغی ترک ایدر چونکه بن لطف واحساننه منفعل اولایم
زیرا که بر کریمان شرم روی میهمان آید کران معنا بودر که کریم النفس
اولن کیمسه‌لرک اوزرنه مهماننک حجابلی اولن چهره‌سی آغر کلور دیمکدر
یعنی مراد کندوسی محبوبک مهمانی اولوب لطفنه راست کلدکجه منفعل
اولوب بعده محبوب دخی دلجویلغی ترک ایتدکنی بیاندر در غمی زد
غوطه عرفی کان غم لذت سرشت معنا بودر که عرفی اول بحر غمه
غوطه اورمشدر که اول لذت طبیعتنده اولن غم بر دل یاران سبک
بر دشمنان آید کران معنا بودر که اول عرفینک غوطه اوردغی غم
لذت سرشت یارانک کوکلی اوزرنه سبک کلور ودشمنلرک کوکلی
اوزرنه آغر کلور دیمکدر یعنی مراد غوطه اوردغی غمک احوالنی بیاندر
نرو از نازمی تابدکه نظاره‌ام من معنا بودر که بنم ماه صفت اولن
محبوبم نظاره وقتنده کمال نازندن بر جمالنی دوندروب حفظ ایدر
نازد از لطافت عارضش تاب نگاه من معنا بودر که ونه خود اول
محبوبک عارضی کمال لطافتدن بنم نکاهم طاقت کتورر دیمکدر یعنی مراد

مبالغه



مبالغه اوزره لطافت عارض محبوبی بیاندر بفتوی کسی خون مرا
ریختی که ز بخشش معنا بودر که ای محبوب اول برکیمسه‌نک فتواسیله
بنم قانمی توکیورسنکه روز محشرده کنم کر دعوی خون باز خواهد شد
کواه من معنا بودر که اکر بر دعوا ایدجک اولورسم قانی بنم کردنم شاهدم
اولور دیمکدر یعنی مراد فتوای خصمله مقتول اولدغنی بیاندر مرا
کشتی و خوشحالم بدان غایت که پنداردم معنا بودر که ای محبوب بنی ناحق
یره قتل ایلدک اما بو قتل اولدغمه بر مرتبه‌ده در غایتده خوشحالم که
ظن ایدرم که بو خوشحاللغمی کورب تو خواهی بود فردای قیامت داد
خواه من معنا بودر که یارن روز قیامتده بنم دادخواهم سن اولاسن
دیمکدر یعنی مراد قتل اولدغنه زیاده سیله خوشحال اولدغنی بیاندر
چو نزدیک شما ای کشتگان عشق می آیم معنا بودر که ای درد عشقدن هلاک
اولن شهیدلر چونکه بن سزک یقینکزه کلم اول زمان بدرد و حسرت
آرایش کنید آرامگاه من معنا بودر که بنم مکانمی دردله وحسرتله برخوبجه
تزیین ایدوب آرایش ایدک دیمکدر یعنی مراد کشتگان ملحق اولدغنی بیاندر
ز حسرت میرم و سوی تو از غیرت نمی آیم معنا بودر که ای محبوب بن سنک جمالنک
حسرتندن هلاک اولیورم وینه کمال غیورلغمدن سنک طرفکه کلمیورم مکر که
از رویت مباد الذتی یابد نگاه من معنا بودر که اولمیه که سنک جمالکدن
بنم نکاهم بینه بر لذت بوله دیمکدر یعنی مراد حسرت جمالدن هلاک اولدغنی
بیاندر ز عشق کوهکن شیرین بخود می نازد و خسرو معنا بودر که فرهادک

عشقندن شیرین کندی کندیه ناز ایدرفاما خسرو بدین خوشی دل که
دارد غرور از عز و جاه من معنا بودر که خسرو بو لکا خوشدل اولوب
متسلی اولمشدر که شیرین بو غروری بنم عز و جاهمدن در دیمکدر یعنی
مراد عشق فرهاددن شیرین کندی کندیه ناز ایتدکنی بیاندر و احوال
کوهکن و شیرین و خسرو ارباب معلوم برافکن پرده از حیرت چو عرفی
بی زبانم کن معنا بودر که ای محبوب جمالکدن پردهٔ یقارو براق عرفی
کبی کمال حیرتدن بنی بی زبان ایله چرا بسیار میکوشی در اثبات کناهم
معنا بودر که بنم کناهمی اثبات ایتمکده نیچون بو مرتبه چوق چالشوب سعی
ایدرسن دیمکدر یعنی مراد جمال محبوبدن پردهنک یقارو قالقدغنی
تمنا ایتدکنی بیاندر دلا رنجی بر کز دردمندان میتوان بودن معنا
بودر که ای کوکل اول برنجی ایلتکه دردمند اولنی عشقک زمرهسندن
عد اولنمق ممکن اوله زیرا که بری بکزر دردچکمکله اول زمرهٔ دردمنداندن
اولمق ممکن دکلدر بکش کردن که خاک مستمندان میتوان بودن معنا
بودر که کردن کشلک ایتمه که مستمندلرک خاکپایی اولمق ممکن اوله دیمکدر
یعنی مراد رنج کش اولمقده و خاکپای اولمقده اولنن خاصیتی بیاندر
بیا بالانشینی واعظا می رامکن ضایع معنا بودر که ای واعظ دخال
بالانشین اولنن ارباب کمالک بیندهسن بو تقدیرجه وعظکده بادهٔ
عشقک قدرنی ضایع ایتمه بیا در دیر هم صدر لوندان میتوان بودن
معنا بودر که ای واعظ دیر مغانه هم کلکه زمرهٔ لونداننک صدری اولمق

ممکن

ممکن اوله دیمکدر یعنی مراد بالانشین اولنن واعظک عشقی ضایع ایتدکنی
اوتری [illegible] عشقی ایتدکنی بیاندر بکو بیدم که تا تسبیح بر زنار بکزینم معنا
بودر که بکا سویلکن تا که بندنی تسبیحی زنار عشقه ترجیح ایدهیم
اکر در زمرهٔ طاعت نشینان میتوان بودن معنا بودر که اکر مجرد
تسبیح کردانلغیله زمرهٔ طاعت نشینانده اولمق ممکن اوله دیمکدر یعنی
مراد مجرد تسبیحله زمرهٔ طاعت نشینانده اولمق ممکن اولمدغنی بیاندر
دمی کان غمزه صیدی را بخون غلطان کند دانی معنا بودر که بر دم که
اول غمزهٔ خونخوار بر شکاری قانه ایچنده غلطان ایدجک اولورسه اول
زمان بلورسنکه که مشتاق کمند صید بندان میتوان بودن معنا
بودر که صید بند اولنن محبوبلرک کمندنک مشتاقی اولمق ممکن اوله
دیمکدر یعنی مراد محبوبلرک کمندنک شکاری اولمقده اولنن حالتی بیاندر
اکر دندان فشردن بر جکر این چاشنی دارد معنا بودر که اکر جکر اوزرینه
دیش صقمق بو لذتی و چاشنی دوتجق اولورسه فدای لذت هر زخم دندان
میتوان بودن معنا بودر که دندانک هر زخمنک لذتنک فداسی اولمق
ممکن اوله دیمکدر یعنی مراد زخم دنداننده اولنن لذتی بیاندر اکر کامی
لب امید عرفی تلخ میکردد معنا بودر که ای عرفی اکر کاهیجه بر لب امید
تلخ اولهجق اولورسه بشش میجش زخیل زهرنوشان میتوان بودن
معنا بودر که اول امیدک دوداغنی دادکه زهرنوش ایدنلرک کروهندن
اولمق ممکن اوله دیمکدر یعنی مراد لب امیدی کاهی بر تلخ اولوب مقصودی

وجود [illegible] بیانذر تا تیغ بکف داری بر نفس دو دستی زن معنا
بودرکه ای طالب تاکه الکده تیغ مجاهده دورسن نفس اماره یه
اوزرینه ایکی [illegible] ایکی الکله اور دیمکدر تا سنک دست
آید بر شیشهٔ هستی زن معنا بودرکه تاکه الکه بیوجودلق داشی کیرجک
اولورسه وارلق شیشه سنه اوزرینه اور دیمکدر یعنی مراد نفس اماره
شیشه اورمغی وشیشهٔ وارلغی سنکله اورمغی بیانذر چون مرغ هوا تا کی
بر آب و هوا جوشی معنا بودرکه مرغ هوا کبی آب و هوا اوزرینه نیجه دک
جوش وخروش ایدرسن پروانه صفت خودرا بر شعله پرستی زن معنا
بودرکه پروانه صفت اولدغک حالده اوزکی شعله پرستلک اوزرینه
اور دیمکدر یعنی مراد طالب راه عشق اولنه طریق سلوکی بیانذر اندوه
مسلط کن بر شادی دون فطرت معنا بودرکه غم و اندوهی مسلط
ایله اصلی وخلقتی آلچق اولن شادمانلغک اوزرینه شمشیر بلندیرا
بر تارک پستی زن معنا بودرکه بلند مرتبه لک شمشیرنی پست پایه لسک
باشی اوزرینه اور دیمکدر یعنی مراد بیوجود اولمغک طریقنی بیانذر نادیده
عدم خامی درزن بوجود آتش معنا بودرکه ای طالب عالم عدمی کورمدکجه
خامسن امدی بو تقدیرجه وجودکه آتش اورب محو ایت چون عدم سیر
کردی بازآ در هستی زن معنا بودرکه چونکه عالم عدمی سیر ایتدک ارتق
کیرویه کلوب وارلق قپوسن اور دیمکدر یعنی مراد اول بو وجودی آتش
عشقده سوخته ایتدکجه وارلغه قدم باصلمدغنی بیانذر در راه طلب

عرفی



عرفی باهوش بسبک میرو معنا بودرکه طلب یولنده [illegible]
[illegible] چون ناهوشی [illegible] بکوچهٔ مستی زده [illegible] نکه
عقل راه طلبده آیقدن قال[illegible] دیمه [illegible] اوزرینه
اور دیمکدر یعنی مراد راه طلبده عقل آیقدن قالمدقجه کوچهٔ وارلقده
اوتورمق ممکن اولمدغنی بیانذر اینک رسید وعده کش دنقاب کو
معنا بودرکه ایشته محبوبک بزه ایتدکی وعدهٔ رؤیت جمال شمدی
یتشدی کش دنقاب قنی رفتیم تا دریچهٔ صبح آفتاب کو معنا بودرکه
تا صبحک دریچه سنه وارنجه دک کیتدک آفتاب قنی دیمکدر یعنی مراد
آفتابی کورمدکنی بیانذر جامی کشید محتسب و فتنه میکند معنا بودرکه
شهرک مجلسی بر جام شراب نوش ایلدی و فتنه ایده یور بو تقدیرجه
اول محتسبه کوتاز یانهٔ ادب احتساب کو معنا بودرکه سویله که احتسابک
آدابنک تازیانه سی قنی یعنی مراد محتسبک احوالنی بیانذر خونم حلال
بر تو ولی داور جزا معنا بودرکه ای محبوب بنم قانم سنک اوزرکه حلال
فاما داور روز جزا اولن حضرت الله کر کوید شهید که کشتی جواب کو
معنا بودرکه اکر بکا دیرسه که کیمک شهیدی اولدک جواب قنی یعنی مراد
قاتنه محبوبه حلال ایتدکنی بیانذر کیفیت شباب هم از جنس کیمیاست معنا
بودرکه شبابلق کیفیتی دخی بنه جنس کیمیادندر فاما اینک شباب نشاء
عهد شباب کو معنا بودرکه ایشته ایام شباب نشئهٔ عهد شباب قنی یعنی مراد
عهد شبابلقدن نشئه کورمدکنی بیانذر طالب بر العطش نکشیم تن

زنیم [illegible] بودرکه [illegible] العطش [illegible]

تماما [illegible] وجود آب [illegible] دست آب کو [illegible] بود

اولمسی [illegible] یعنی مراد تشنه لب اولوب العطش دیدکنی

بیان ایدر شرمش نظاره دشمن وشوخم نگاه دوست معنا بودرکه

محبوبک شرم وحیاسی کند ویه نظاره ایدوب بقمغه دشمنندر ونم شوخم

جمال محبوبه نگاه ایدوب بقمغه دوستندر بو تقدیرجه دل پاره پاره

شد ز کشکش نقاب کو معنا بودرکه کشاکشندن کوکل پاره پاره اولدی

نقاب قنی یعنی مراد شوخی نگاه دوست اولدوغنی بیان ایدر عرفی ملکوکم

مستی وراه عدم دراز معنا بودرکه ای عرفی دیمه که سن سرخوشسن

وراه عدم اوزوندر زیرا که اینک شدم سوار عنان ورکاب کو معنا

بودرکه شمدی سوار اولدم فاما عنان قنی ورکاب قنی یعنی مراد با عنان

وبی رکاب سوار اولوب راه عدم متوجه اولدغنی بیان ایدر ای که سرتا

قدم را جنون داشته معنا بودرکه ای اول محبوبکه باشندن تا آیاغنه

وارنجه دک بنی جنونده دوتمشدرسن یعنی باشندن آیاغنه بنی دیوانه

وجنون ایلدک تا مرا داشته غرقه بخون داشته معنا بودرکه تا که بنی

غرقه دوتمشدرسن قانده دوتمشدرسن دیمکدر یعنی مراد محبوب کندویه

مجنون ایدوب خون ایچنده غرق ایتدکنی بیان ایدر سر انصاف تو کردم که

تو با این همه حسن معنا بودرکه ای محبوب سنک انصافکک باشنه دولانایم که

سن بو مرتبه حسن ولطافتله از دل من طمع صبر وسکون داشته معنا

بودرکه

بودرکه [illegible] دلمدن صبر وسکون طلبی دوتمشدرسن دیمکدر یعنی مراد

[illegible] غایتله [illegible] اولدغنه کندوسنده صبر وقرار قالمدغنی بیان ایدر

که دلیرانه بتازی بمن ای چرخ روا است معنا بودرکه ای چرخ بنم اوزرمه

اگر دلیرانه اولدغک حالده چاپوق اولورسنی لایقدر زیرا که تا تو

در معرکه خصم زبون داشته معنا بودرکه تا که سنی معرکه میدانده

اولدقچه دایما زبون اولن خصمی دوتمشدرسن دیمکدر یعنی مراد کندوسی

خصم قوی اولدغنی بیان ایدر نوش کنی خون دلم تا بشناسی ای خضر معنا

بودرکه ای خضر بنم کوکلم قانینی نوش ایله تا که فهم ایده سنکه که تو در چشمه

حیوان همه خون داشته معنا بودرکه چشمه حیوانده سن جمله قانی دوتمشدرسن

دیمکدر یعنی مراد کندونک خونلی آب حیوان کبی اولدغنی بیان ایدر دست

عرفی بخراز خویش وبخورشید فروش معنا بودرکه عرفینک کوکلنی کندوسندن

صاتون آل وکونشه صات تا ببینی که چه می ارزد وچه فا داشته معنا

بودرکه حتی کوره سنکه نه دکر ونیجه سی دوتمشدرسن دیمکدر یعنی مراد کوکلی

جوهرذی قیمت اولدغنی بیان ایدر ساغر لب ریز مرکی بر کف مشتاق نه

معنا بودرکه مرکک لب ریز اولن ساغرنی مشتاق رؤیت اولن عاشقک

النه قوی دیمکدر زمزمه آتشین بر کف عشاق نه معنا بودرکه آتشناک

اولن زمزمه عشاقک النه قوی دیمکدر یعنی مراد مشتاق مرکدن وعشاق

زمزمه دن محظوظ اولدغنی بیان ایدر زهر غمت ریختم بر جگر هر دوا معنا

بودرکه ای محبوب سنک غمکده اولن زهری هر دوانک جگری اوزرینه

دوکمشمه بونقدیرجه دست تسلی کنون بر کف تریاق نه معنا بودرکه
تسلی الی تریاق [illegible] لنه قوی دیمکدر یعنی مراد جمله درد آسمه م اولدقده
صکره ایردوقی تریاق فاروقه احتیاج قالمدغنی بیان ایدر حسن صنم
پرده سوخت ایدل دیدار دوست معنا بودرکه ای دیداره دوست
اولن کوکل صنم صفت اولن محبوبک آتش حسنی پرده یاندردی بو
نقدیرجه ناصیه بر خاک بند حوصله بر طاق نه معنا بودرکه آلنکی خاک
اوزرینه قیله وحوصله کی طاق اوزرینه قوی دیمکدر یعنی مراد جمال
محبوبدن پرده رفع اولدغنه ایردوقی ناصیه سی خاک سجده دن قالقموب
بی حوصله اولدغنی بیان ایدر ای قلم شعله خیز دود دل ما بریز معنا بودرکه
ای شعله مضمونات قالدرجی اولن قلم بزم کوکلمزک توتونی توک
کتونیه بودفعه آتش حسرت فروز در دل اوراق نه معنا بودرکه حسرت
ضیا لندرجی اولن آتشی اوراقک کوکلنه قوی دیمکدر یعنی مراد قلمله
کوکلنک معامله سن بیان ایدر عرفی اگر در جگر شعله بدای شکست معنا
بودرکه ای عرفی اگر جگرده شعله آتشی شکست ایتمکی بلمیجک اولورسن
صد فلک از دود دل بر سر آفاق نه معنا بودرکه کوکل توتوندن
آفاقک باشی اوزرینه یوز دانه چرخ فلک قوی دیمکدر یعنی مراد
دود آهنک حلقه لری چرخ فلکه مشابه اولدغنی بیان ایدر نفسی که غمزه
او بصفا بلا نشسته معنا بودرکه اول محبوبک غمزه سیله بر نفس بلا
صفنده اوتورمشدر بو نقدیرجه بهوای دل مسجاره فنا نشسته

معنا



معنا بودرکه کوکل هواسیله مسجاره فنا اولمق بولنده اوتورمشدر دیمکدر
یعنی مراد [illegible] محبوبه بیان ایدر [illegible]
فنا ده قرار ایتمشدر چو رسی بترب ما سفال بنازه امنی معنا بودرکه
ای محبوب چونکه بزم تربه [illegible] اولاسی یاری نازله دامانکی ساچمه زیرا که
که غبار درد و حسرت بمزار ما نشسته معنا بودرکه درد وحسرت غباری
بزم مزارمزه اوتورمشدر احتمالدرکه دامانک روزکاردن اول غبار
قالقوب اوزرکه قونه دیمکدر یعنی مراد مزاری غبار درد وحسرتله مالا
مال اولدغنی بیان ایدر شود آشکار فردا که براه وعده او معنا بودرکه
یارن روز قیامتده آشکار اولوب معلوم اولورکه اول محبوبک وعده سی
یولنده زغم بهشت و دوزخ دو جهان جدا نشسته معنا بودرکه جنتک وجهنمک
غمندن ایکی جهانک مخلوقی باشقه اوتورمشدر دیمکدر یعنی مراد آرزوی
جنت ایدن وخوف دوزخ چکن خلقدن ماعدا راه وعده محبوبده کیم جدا
اولوب باشقه اوتوردغی معلوم اولور دیمکدر زدعا چه کار جویم که
میان تنکدستان معنا بودرکه دعادن نه ایش طلب ایدهلم تنکدستلرک
اورتاسنده بهزار ناامیدی اثر دعا نشسته معنا بودرکه اول دعانک
اثری بیکدانه ناامیدلکله اوتورمشدر دیمکدر یعنی مراد دعادن مأیوس
اولدغنی بیان ایدر زره وفا درین کوکه گذشته دامنی افغانه معنا بودرکه
دامن افغان اولدغی حالده وفا یولندن عجبا بو کوی بده کیم کچدیکه که غبار
کوچه ما بر تو نیا نشسته معنا بودرکه بزم کوچه مزک غباری توتیا اوزرینه

اوتورشدر دیمکدر یعنی مراد غبار کوچه‌سی اول دفا [illegible] لندی [illegible]
اوله [illegible] تکمه [illegible] سبب [illegible] توتیا [illegible] بول او [illegible]
روم از جهان دلشادم کر براه تا قیامت معنا بودرکه جهاندن کیدروب [illegible]
وینه شادمکه تا روز قیامته وارنجه [illegible] بول اوزرنده زخیال غمزه
او چشم بلا نشسته معنا بودرکه اول محبوبک غمزه سنک خیاللندن بلا
جفاحشمی اوتورمشدر دیمکدر یعنی مراد غمزهٔ محبوبده اولنی تأثیری
وحالتی بیاندر تو وبزم عیش عرفی من وکوچه که هرسو معنا بودرکه
ای عرفی سن وبزم عیش وعشرت وبن واول بر کوچه که هرطرف سرخونچکان
فتاده دل بیدوا نشسته معنا بودرکه باشی خونچکان اولدیغی حالده
دوشمشدر وکوکل دواسز اولدیغی حالده اوتورمشدر دیمکدر یعنی مراد
کندی اولدیغی کوچه‌نک احوالنی بیاندر عاشقی دکان رسوایی بشهر و
کو منه معنا بودرکه ای طالب اکر صحیح عاشق سن رسوایلق دکاننی
شهرده ومحله‌ده قویمه یعنی شهرده ومحله‌ده رسوایلق صاتوب
اظهار عشق ایتمه دیمکدر برسرشمشیر نه رو برسر زانو منه معنا بودرکه یورکنی
شمشیر عشقک باشی اوزرینه قوی والا زانوی حیرت باشی اوزرنه قویمه
دیمکدر یعنی مراد طریق عشقی بیاندر عشق از بازیچه نشناس امت مجنونا
مشو معنا بودرکه عشقی سن اوینداق اکلمه مجنونک امتی وتابعی اولمه سر
بیاد چشم جانان در پی آهو منه معنا بودرکه محبوبک کوزنک یادیله
باشکی آهونک ایزنده قویمه دیمکدر یعنی مراد هوای نفس اوزره اولنی

عشقه

[illegible] دل بود شایسته درد آنکه از صد دل یکی معنا
بودر [illegible] لایق اولنی کوکلدر آندن صکره هر کوکل دکل [illegible] یوز
کوکلدن بری انجق دیردیمکه لایقدر بو تقدیرجه تهمت درد داد برای
شکوه بهر مو منه معنا بودرکه شکوادن اوتری دردک تهمتنی هر
بر مویک اوزرنه قویمکه وجودده درده لایق اولنی انجق دلدر
والا سایر اعضا دکلدر دیمکدر یعنی مراد هر کوکل درد چکمکه لایق
اولمدیغنی بیاندر درد اکر آرام کرد دردلش از دامن مدار معنا
بودرکه درد وغم اکر وجودده آرام ایدوب قرار دوتجق اولورسه
النی دامنکدن آیرمه فاما عافیت کر غم شود زانوش بر زانو منه معنا
بودرکه راحتلک اکر غم صورتنده دخی اولورسه دیزلی دیزک اوزرنه
قوی دیمکدر یعنی مراد عاشق صادقه درد وغم عافیتدن زیاده اینی
دوستی اولدیغنی بیاندر موبمو از درد بیدرمان لبالب شو دلی
معنا بودرکه درمانسز اولنی دردن مو بمو لبالب طیطلو اول فاما
کر بساط مرگ بستر باشدت پهلو منه معنا بودرکه اکر مرگک بساطی
سکا دوشک اولورسه دخی اول دوشکک اوزرینه یانکی قویمه بنم
بوغا اول قویمقده وجودده بر راحتلک کلور دیمکدر یعنی مراد درمانسز
اولنی دردن موبمو لبالب پر اولدیغنی بیاندر کوه الماس ار
شود ذوق تماشا در دلت معنا بودرکه ذوق تماشا اکرسنک
کوکلکده الماس طاغی دخی اولورسه یعنی کوه الماس مرتبه سنده دخی

الماس سای

اوا [illegible] بکسی [illegible] جلوه‌گاه دوست عرفی [illegible]

محبوبک جلوه‌گاهنده [illegible] بوزتمه [illegible] دیمکدر [illegible]

[illegible] بیاندر جز و شراب حیرتم زان قد جلوه ساز

ده معنا بودرکه ای محبوب قالقی بنم حیرتم شرابنی اول جلوه ساز اولن قدو

قامتکدر ویردیمکدر روی بروی عشوه کن دوش بدوش نازده معنا

بودرکه یوزکی عشوه‌نک یوزینه ایله و اموزکی نازک اموزینه ویر دیمکدر

یعنی مراد محبوب جلوه‌یه قالقدیغی وقت اوصافنی بیاندر ای دل ساده گفتمت

نام وفا مبر کنون معنا بودرکه ای حیله و مکردن ساده اولن کوکل بن خود

سکا دیدم که وفانک نامنی اعدی ایلتمه یعنی وفایی ذکر ایدوب خاطره گتورمه

فاما مرهم داغ خویش را ازنمک امتیاز ده معنا بودرکه اوز وجودکده

اولن داغک مرهمنی دوزدن امتیاز ویر دیمکدر یعنی مراد نمک پایه‌سنده

اولن وفانک نامنی ذکر ایتمه دیمکی بیاندر توسن ناز کرده زینی ای دل

عافیت گزین معنا بودرکه ای راحتلک اختیار ایدجی کوکل محبوب توسن

نازنی ایرلشدر بو تقدیرجه موی بموی خویش را خرده رشکتاز ده معنا

بودرکه اوز وجودکه موی بموی بیغما و تالان مژده‌سنی ویر دیمکدر یعنی

مراد محبوبک توسن نازنده اولن احوالی بیاندر که دو عروس را بهم

تاب مشارکت بود معنا بودرکه ایکی عروسک بربریله مشارکت طاقتی ایچون

اولور اولمز دیمکدر بو تقدیرجه یا در مردی مزن یا سه طلاق از ده

معنا بودرکه یاخود مردم زاده‌لک قپوسن اورمه یعنی اول دعوایی

ایتمه



[illegible] طلاق ویر دیمکدر یعنی مراد حرص و طمع ایردوم

[illegible] شیوه بیاحری بود نیک کرشمهای تو

معنا بودرکه ای محبوب سنک نازک کرشمه‌لرکک [illegible]

شیوه‌سی اولور بو تقدیرجه یا بقفای عشق کن یا بزکات نازده معنا

بودرکه ای محبوب سامرینک شیوه سنک نکی اولن کرشمکی یاخود عشقک

قدرسنه ایله و یاخود نازک زکاتنه ویر دیمکدر یعنی مراد کرشمه محبوبه طالب

اولدیغنی بیاندر یارب ازان کرشمه ام کاوش دل نصیب کن معنا

بودرکه ای بار خدایا اول کرشمه‌دن بکا کاوش دل نصیب ایله زیراکه

سینه کبک داده ناخن شاهباز ده معنا بودرکه بکا سینه کبک حالتنی

ویرمشدرسن باری ناخن شاهبازده‌نی ویر دیمکدر یعنی مراد ناخن شاهباز

طلب ایتدیکنی بیاندر دم زده عرفی از وفا نازمکش با متحان معنا بودرکه

عرفی وفا کشلکدن دم اوروب لاف ایتمشدر حتی اول عرفینک امتحان ایچون

اورمقدنی اوتری دشنه زهرداده را زان مژه درازده معنا بودرکه

اول اوزن اولن کریکدن زهرلی اولن خنجری ویر که امتحان ایچون

عرفیی اورایم زیراکه وفادن دم اورمشدر دیمکدر یعنی مراد وفا کشلکدن

دم اوردیغنی بیاندر بار رفت و نکردیم عزم جای خوشی معنا بودرکه

فصل بهار کیتدی و بر خوش منزله عزم ایدوب کتمدک برهنه سر نشستیم

در هوای خوشی معنا بودرکه برهنه سر اولدیغمز حالده بر خوش هوای

روزگارده اوتوردق دیمکدر یعنی مراد فصل بهارده حضور ایتمدیکنی

[illegible] بهار رفت و بهنگامهٔ نوا سنجان معنا بودرکه [illegible]
دانو [illegible] دمی نه هوش نه فتیم از نوای خوشی
بو [illegible] دا [illegible] سال [illegible] بندن [illegible] س لا [illegible] ایل اولوب عقلدن کیتدک
دیمکدر یعنی مراد بهار کیدوب خوش [illegible] استماع ایتمدکمز بیاندر بهار
رفت و بمستان کریه دوست دمی معنا بودرکه بهار کیتدی و آغلمغله
دوست اولن سرخوشلر بله بر نفس نداشتیم سرودی بهای هوی خوش
معنا بودرکه بر خوش های هوی بله بر آوازه دوتمدق دیمکدر یعنی مراد
بهار کیدوب مستان کریه دوستیله های هوی ایدوب سرود ایتمدکمز
بیاندر بهار رفت و بگلبانگ بلبلان چمن معنا بودرکه بهار کیتدی و
چمنک بلبللرنک کلبانکیله پیاله نکشیدیم درهوای خوشی معنا
بودرکه بر خوش هوا اوده بر پیاله شراب نوش ایتمدک دیمکدر ترنمات
تو عرفی خوشند دانایان معنا بودرکه ای عرفی دانا دل اولن ارباب
معارفلرک ترنماتکله خوشدلر یعنی محظوظدرلر بو تقدیرجه ندیده ام
بجهان چون نژاد خوای خوشی معنا بودرکه جهانده بر کنجلینی نژاد خای خوشی
کورمدم دیمکدر یعنی مراد کسر نفس ایدوب نژاد خای اولدیغنی بیاندر
اگر از دلش از دکانچهٔ ناموس بستانی معنا بودرکه اگر زیب و زینتی ناموس
دعارک دکانچه‌سندن آلجق اولورسن سراویل تذرو و حلهٔ طاوس
بستانی معنا بودرکه تذروک سراویلنی و طاوسک حله‌سن آلورسن
دیمکدر یعنی مراد عار و ناموسک دکانچه‌سنک متاعنک پاکلکنی و استحکامنی
بیاندرکه

[illegible] ندر [illegible] صاحب ناموس اوله تذرو دیدکلری قوش [illegible]
[illegible] باغندن چقمیوب دایما صاحب ناموس [illegible]
[illegible] طاوس [illegible] که حاجت [illegible] اولمیوب [illegible] اولورسه [illegible]
ناموسک دخی زیب و زینتی [illegible] اولور دیمکدر [illegible] عبارته کوره بو
حقیرک ویردکی معنا بودرکه بیانی اولندی فاما اگر سماعه موقوف معناسی
دارایه اول باشقه‌در مطلقیله اولمز ارباب ذکاوته معلومدر بیانه
حاجت یوق نکیری هیچ اسباب ترنم در ضرور افتد معنا بودرکه اصلا
هیچ ترنمات و ذوق اسبابنی دوتمه‌سن اگر ضرورت دخی دوشجک اولورسه
یعنی اگر اقتضا جبیله دخی اولورسه اسباب ترنم میل ایدوب قالدرمزر اگر
فی الحقیقه نظر اولنورسه همه هیهات بردادی همه افسوس بستانی معنا بودرکه
جمله هیهات دیمکی قالدرسن و جمله افسوس و حیف دیمکی آلورسن دیمکدر
یعنی مراد دنیاده اولن اسباب ترنمک نتیجه‌سی هیهات و افسوس دیمک
اولدیغنی بیاندر چراغت از دل آتش پرستان کر شود روشن معنا بودرکه
ای طالب سنک چراغ مرادک اگر آتش پرست اولنلرک کوکلندن اولجق
روشن اولورسه اول زمان در اندازی باتش سبحه و ناقوس بستانی
معنا بودرکه الکده اولن ریا سبحه‌سنی آتشه آترسن و ناقوس آلرسن دیمکدر
یعنی چراغ مقصودک فننی فرقه‌دن روشن اولورسه اول کروهک تابعی
اولمغی بیاندر و تصوف معناسی اربابنه معلوم ادب از دست مگذاری
بسودای وصال ای دل معنا بودرکه ای کوکل محبوبک وصالی سوداسیله

معناسی بو [illegible] شرابدن [illegible] بیلمشی جان دهی عزت تاشش
بوس بستانی معنا بودرکه [illegible] محبوب [illegible]
بوسه [illegible] دیمکدر یعنی [illegible] او وصال سودا سیله ادبی ترک ایتمک [illegible]
بیاندر هر آن سرمایهٔ مقصود کان نایاب تر عرفی معنا بودرکه [illegible]
هر شول مراد و مقصود سرمایه سیکه دنیاده بولنمق احتمالی اولمز زیاده [illegible]
نایابدر بجوانی کرد هندت قدر ناحوس بستانی معنا بودرکه اکرا ول
نایاب سرمایهٔ اولن مقصودی سکا برقانه ویرجک اولورلرسه ناموس
اولنسنه نک قدرلی و قیمتی آلمش اولورسن دیمکدر یعنی مراد ناموس
اولن سرمایهٔ مقصودی برقانه آلدغی بیاندر نه شکیب توبه از می ادب
زمان مستی معنا بودرکه نه شرابدن توبه ایتدکمزه صبر جز وارددر ونه خود
سرخوشلق عالمنده ادبمز واردرکه بچین زلف ساقی نکنم دراز دستی
معنا بودرکه ساقینک چین زلفنه دراز دستلک ایتمیه یم دیمکدر یعنی
مراد اوز احوالنی بیاندر چه کشی ز ناز لشکر تو بکو فدای شو معنا بودرکه
ای محبوب کمال نازدن نیچون لشکر چکیورسن اکر مرادک بنی قتل ایتمک ایسه سویله
که بنم فدام اول زیراکه که کران نمیفروشد بتو کس متاع هستی معنا بودرکه
وارلق متاعنی سکا کیمسنه آغر بها یله صاتمز دیمکدر یعنی مراد وارلغی متاعی
اولن جانی محبوبه اوجوز بهایه ویردکنی بیاندر چه عقوبتست یارب من
عافیت گزین را معنا بودرکه بن عافیت گزینه ای بارخدا یا عجبا بونه عقوبتدر
و بونه عذابدرکه نه کمان زود مردن نه امید تندرستی معنا بودرکه نه تیز جه



هلاک اولمق کمانی واردر ونه خود تندرست اولمق امیدی
[illegible] اولدغی بیاندر هم
نقد جنس یمانی بتو بر فشاندم اکنون معنا بودرکه [illegible]
[illegible] سرمایه سنی شمدی سنک اوزرکه ساچدم بو تقدیرجه تو ونک آن
بضاعت من و عیش تنکدستی معنا بودرکه ای محبوب سن و اول جنس یمانک
نقدنک بضاعتنک تنکی و بن تنکدستلک عیشی دیمکدر یعنی مرادسن اول
بضاعتله صاحب سرمایه اول و بن تنک دست اولایم دیمکی بیاندر ره طاعت
تو یارب که رود چنانکه شاید معنا بودرکه لایق اولدغی اوزره سنک
طاعت و عبادتک یولنه ای بارخدایا کیم کتمکه قادردر قادردکلدر
زیراکه چو نیاید از برهمن بسزا صنم پرستی معنا بودرکه چونکه صنم پرست
اولمغه لایق اولن عبادتکه برهمندن وجودده کلمیه دیمکدر یعنی مراد صنم
حقیقتنه اولن طاعتک یولنه کیمسنه کتمکه قادر اولدغی بیاندر گله نیامدها
گل وعدهاست ورنه معنا بودرکه محبوبک کلممسنک شکواسی ایتدکه
وعده لرک کلی پایه سنده در یوقسه بهمین خوش است عرفی که تو نامه
فرستی معنا بودرکه عرفی بونکله دخی خوشدرکه ای محبوب سن بر نامه
کوندره سن دیمکدر یعنی مراد محبوبک کلممسندن شکوا ایتدکنی بیاندر ضنم
ای نالهٔ سحر بکشی معنا بودرکه ای سحر ناله سی بنی نیچه دک هلاک ایدرسن
هردم ز آتشی دکر بکشی معنا بودرکه هردم بنی بر غیری آتشدن هلاک
ایدرسن دیمکدر یعنی مراد نالهٔ سحریدن هلاک اولدغی بیاندر در اینی

**دودکده لا [illegible]ند** معنا بودرکه بو دودخانه اولن وجود [illegible] بکلمه [illegible]

[illegible] اکر **چند مرا زکوهی اثر بکشی** معنا [illegible] درکه تا شرر اولن آه [illegible]

نجه دک هلاک [illegible] ایدرسن دیمکدر [illegible] مراد آه و ناله‌سی بی اثر اولدغن بیاندر

**ای که پروانکی کنی ترسم** معنا بودرکه ای [illegible] که هر پروازلک ایده [illegible]

خوف ایدرمکه **آتشم را ببال و پر بکشی** معنا بودرکه بنم وجودمده اولن آتشی

بال و پر کده اولن روزکارله برباد ایدوب هلاک ایده‌سن دیمکدر یعنی مراد

وجودنده اولن آتش عشقی بیاندر **ناله ام سنک را بکریاند** معنا بودرکه بنم ناله

فریادم کمال تأثیرندن داشی آغلدر بو تقدیرجه **ای فلک مرغ نامه بر بکشی** معنا

بودرکه ای فلک نامه ایلتجی اولن مرغی هلاک ایدرسن دیمکدر یعنی مراد ناله‌سنده

اولن تأثیری بیاندرکه هواده اولن مرغ نامه بری یاندرمق ممکندر **کشتی از غمزه**

**اهل عالم را** معنا بودرکه ای محبوب مخلوق عالمی غمزه‌دن هلاک ایلدی

**بعد ازین غمزه را که بکشی** معنا بودرکه بوندن صکره کیمسنه قالمدی مکر غمزه

هلاک ایدرسن دیمکدر یعنی مراد غمزهٔ محبوب اهل عالمی هلاک ایتدکن بیاندر

**تا کیم چون چراغ شام بلا** معنا بودرکه تا نیجه دک بنی بلا و محنت اخشامنک

چراغی کبی **زنده سازی و در سحر بکشی** معنا بودرکه دیری دوزه‌سن و سحر

وقتنده هلاک ایده‌سن دیمکدر یعنی مراد چراغ شام بلا کبی اولدغن بیاندر

**چون کشی اهل درد عرفی را** معنا بودرکه ای محبوب چونکه مرادک اهل دردی

هلاک ایتمکدر باری عرفیئی **چشم دارم که بیشتر بکشی** معنا بودرکه امید

دوترمکه جمله‌دن مقدمجه هلاک ایده‌سن دیمکدر یعنی مراد اهل دردن

اولدغن



[illegible] بیان [illegible] **تا خورد نخوری چاشنی درد ندانی** معنا بودرکه ای طالب

تا که بو طریق عشقده [illegible] درد و الملک چاشنی‌سینه اولدغن بلمیسن

**تا [illegible] آنچه بمن کرد ندانی** معنا بودرکه تا که اعمال محبوبه مایل اولنجه

کندکنی ویرمیه‌سن اول [illegible] ایتمدکه بلمزسن دیمکدر یعنی مراد طریق

عاشقلغی بیاندر **تا بوی کلی نشنوی و کم نکنی ناز** معنا بودرکه ای محبوب

تا که برسنبلین اولن محبوبک رایحه‌سنی استماع ایتمدکجه نازی آز ایتمزسن

زیرا که هنوز **آشفتکی باد چمن کرد ندانی** معنا بودرکه چمن دولانجی اولن

روزکارک ندن آشفته و پریشان اولدغن بلمزسن دیمکدر یعنی مراد

محبوب عاشق اولمدقجه آشفته‌لرک احوالن بلمدکن بیاندر **می نوشم و**

**کلکون شوم و بیهده خندم** معنا بودرکه شراب نوش ایدرم و کلکون

چهره اولورم و بوش یره خنده ایدرم بوندن اوترکه **تا از غم دنیا**

**رخ زرد ندانی** معنا بودرکه تا که غم دنیادن اوتری بنم چهره‌می صاری

بلمیه‌سن دیمکدر یعنی مراد دفع غم ایچون می نوش ایتدکن بیاندر **تا سر نشود**

**خاک بجولانکه مقصود** معنا بودرکه تا که باش مراد و مقصودک جولانکهنده

خاک اولمدقجه **بر سر مقدم شدن کرد ندانی** معنا بودرکه توزک سرمه

اوزرنه مقدم اولدغنی بلمزسن دیمکدر یعنی مراد جان و برمدکجه جانانه

ال کیرمدکن بیاندر **ای نو بجهان آمده غم حصهٔ ماکو** معنا بودرکه ای

جهانه ینکی کلن غم بزم حصه‌مزدر قنی **شد و بر کردرسم ره آورد ندانی**

معنا بودرکه مکر چوق اولدیکه یولدن کلمکک عادتنی بلمیورسن دیمکدر

یعنی مراد [illegible] عمدانی کندی بو معنا حقیقتنی بیا[illegible] اورا آنکه

بدرد دل عرفی جکرت سوخت معنا بودرکه ای اول کیمسنه که عرفینک [illegible] کنده

اولان درد و غمه شک جکرک یا[illegible] بو[illegible] امید که جان بیدوستدانی

معنا بودرکه امید [illegible] دردینه [illegible] احوالنی بلمیه‌سن دیمکده

یعنی مراد درد دلنه محبوبک جکری سوخته اولدغنی بیاندر کرکشی بتیغ و

دوستار کشی معنا بودرکه ای محبوب اکرسن قلیج چکوب دوستارکی هلاک

ایدجک اولورسن نکشی چون منزارهزار کشی معنا بودرکه اکر بیکن

دخی قتل ایدجک اولورسن بنم کبی دوستاری هلاک ایتمیه‌سن دیمکدر

یعنی مراد هلاک اولنلرده کندوسندن زیاده دوستار اولمدغنی بیاندر

آتشم زن که زنده کردم باز معنا بودرکه ای محبوب بنم وجوده آتش عشقی

اورکه کیرو ینه تازه حیات بولوب زنده اولایم کرچه شمع هزار بار

کشی معنا بودرکه اکرچه بنم امیدم شمعنی بیک کره سوندروب هلاک ایدرسن

قامتاینه آتش عشقله بنی زنده ایدرسن دیمکدر یعنی مراد شمع کبی کاه زنده

وکاه مرده اولدغنی بیاندر در قیامت کند کل افشانی معنا بودرکه

روز قیامتده کل افشانلق ایدر بلبلی را که در بهار کشی معنا بودرکه اول بلبل

نامرادیکه فصل بهارده هلاک ایدرسن دیمکدر یعنی مراد بهارده حسرتله مقتول

اولان بلبل روز قیامتده کل افشان اولدغنی بیاندر منت قتلم ارکنی قسمت

معنا بودرکه ای محبوب بنم قتلمک منتنی اکر قسمت ایدجک اولورسن دو جهان را

بزیر بار کشی معنا بودرکه ایکی جهانی دخی اول قسمت اولان منتک یوکنک

آلتنده

بعض نسخه‌ده ارکنی قیمت
واقع اولمشدر معناسی
معلوم



آلتنده [illegible] ایدرسن دیمکدر یعنی مراد قتل اولنمغک منتی مبالغه اولندیغی

[illegible] اولدغنی بیاندر تاکی ازین عشوه بنم مستان‌را معنا بودرکه ای محبوب

تا نیجه‌یه دک بنم مست اولان [illegible] کمال [illegible] شکنی جام و دو خمار کشی معنا

بودرکه جام بادهلرنی شکست ایدوب کندولرنی [illegible] زه خمارده هلاک ایدرسن

دیمکدر یعنی مراد عشوهٔ محبوبده جامهٔ شکست اولوب خمارده هلاک

اولدقلرنی بیاندر ترسم ای عشق مهربان که مرا معنا بودرکه ای مهربان

صورتنده اولان عشق خونریز خوف ایدرمکه بنی سر بزانوی غمکار کشی

معنا بودرکه سر بزانوی غمکار اولدغم حالده هلاک ایدرسن دیمکدر یعنی

مراد عشقدن خوف ایتدکنی بیاندر بتماشا طلب ترحم را معنا بودرکه

مرحمتی تماشایه دعوت ایله عرفی خویش را چون زار کشی معنا بودرکه ای

محبوب چونکه اوز عرفیٔ بیچاره‌کی زار و زبون اولدغی حالده هلاک

ایده یورسن باری مرحمتی و ترحمی تماشایه دعوت ایله کلسونلر عرفینک حالنی

کورسونلر دیمکدر یعنی مراد محبوب کندوبی زار و زبون اولدغی حالده

هلاک ایتدکنی بیاندر ای صید غم عشوه نمایی که تو باشی معنا بودرکه ای اول

صید غم اولان کرفتارکه عشوه نماسن اولاسن بو تقدیرجه بیمار بامید دوایی

که تو باشی معنا بودرکه بیماردر اول کیمسنه که آنک دواسنی امیدکی سن اولاسن

دیمکدر یعنی مراد بهار اول کیمسنه که محبوب کندونک دردینه درمان اولمق امیدنده

اوله ابتدا اول کیمسنه دایما خسته و بیمار اولدغنی بیاندر زیرا که محبوبلر عاشقک

دردینه دوا اولمق احتمالی یوقدر دیمکدر رحمی بکجا نکر نکنی عیب نکیرند معنا

بنده‌نك ای محبوب اگر کیمسنه‌یه [illegible] مهر و رحم ایتمیجک اولورسه عجب توتمزلر زیرا که
**غارت‌زده مهر و وفایی باشی** معنا بودرکه بر مهر و وفانك غارت‌زده‌سی
سن اولاسن دیمکدر یعنی مراد محبوب غارت‌زده مهر اولوب کیمسنه‌یه رحم
ایتمدکنی بیان‌ایدر **مردم همه جویند نشاط و طرب و عیش** معنا بودرکه خلق
جمله‌دن دنیاده نشاط و طرب و عیش و عشرت طلب ایدرلر فاما **من فتنه و**
**آشوب و بلایی که تو باشی** معنا بودرکه بن فتنه و آشوب و اول بلایی که سن
اولاسن ایشته بن بونلری طلب ایدرم دیمکدر یعنی مراد مخلوق ذوق
طلب ایدوب کندوسی محبوبك فتنه و آشوب و بلاسن طلب ایتدکنی بیان‌ایدر
**ای بخت زشاهی بگدایی برسیدم** معنا بودرکه ای بخت بدشاهلقدن
گدالغه یتشدم **درسایهٔ میمون همایی که تو باشی** معنا بودرکه اول بر مبارک
اولن همانك سایه‌سنده که سن اولاسن ای بخت بدشاهلقدن گدالغه
یتشدم دیمکدر یعنی مراد بختندن شکوادر **از بسکه ملائک بتماشای تو جمعند**
معنا بودرکه ازبسکه ای محبوب تماشاکه طایفهٔ ملائك جمع اولمشلردر بو تقدیرجه
**اندیشه نگنجد بسرایی که تو باشی** معنا بودرکه ای محبوب اول بر سرایده که
سن موجود اولاسن اندیشه و افکار اول سرایه صغمز دیمکدر یعنی مراد محبوب
اولدیغی دلده اندیشه و افکار صغمدیغن بیان‌ایدر **خورشید بگردد سر هر ذره بگردد**
معنا بودرکه کونش هر بر ذره‌نك باشنك اطرافنه دولانور **آنجا که خیال**
**تو و جایی که تو باشی** معنا بودرکه اول مکانده که سنك خیالك اوله و اول
یرده که سن ساکن اولاسن اول مکانلرده خورشید هر ذره‌نك باشنه دولانور
دیمکدر



دیمکدر یعنی مراد محبوبك [illegible] اولدیغی [illegible]
بیان‌ایدر **عرفی چه کند [illegible] فضل** معنا بودرکه عرفی نیلسون
[illegible] بك [illegible] کندی [illegible] **از نعمت دیدار گدایی**
**که تو باشی** معنا بودرکه دیدارك نعمتندن بر گدا ایکه سن اولاسن یعنی مراد
محبوبك دیدارنك نعمتنك گداسی اولدیغن بیان‌ایدر **بشتاب در راه طلب**
**بگذر زهر آسودنی** معنا بودرکه طلب یولنده عجله اوزره اول هر راحتلك
اولسه‌دن فارغ اولوب ترك ایله زیراکه **این ره که بی پایان خوشست**
**ارزد قدم فرسودنی** معنا بودرکه بو راه طلب که بی پایان اولدیغی حالده خوش
قدمی فرسوده ایتمکه دگر دیمکدر یعنی مراد راه طلبك بی پایان اولدیغی خوش
اولدیغن بیان‌ایدر **تحصیل درد دوستی افزونتر است از بیش و کم** معنا بودرکه
دوستلق دردنك تحصیلی بیش و کمدن زیاده افزوندر بو تقدیرجه **دست**
**از طلب کوته مکن تا ممکنست افزودنی** معنا بودرکه طلبدن الکی کوته ایتمه
تا که زیاده ایتمک ممکندر دیمکدر یعنی مراد تحصیل درد دوستی چوق اولدیغن
بیان‌ایدر **کی نعمت دیدار او میگنجد اندر حوصله** معنا بودرکه اول محبوبك دیدارنك
نعمتی حوصله‌یه نیجه صغر صغمز دیمکدر بو تقدیرجه **موسی کجا داغم کند از دست و**
**لب آلودنی** معنا بودرکه الیله و دوداغی آلوده ایتمکدن حضرت موسی بنی نزده
داغ ایدر ایده‌مز دیمکدر یعنی مراد رؤیت دیدار نعمتی هر کوکله صغمدیغن بیان‌ایدر
و احوال موسی و قصهٔ رؤیت ارباب معلومیدر **هر شوخ کامد درجهان بگذاشت**
**رسم تازه‌ای** معنا بودرکه هر بر شوخ محبوب که جهانه کلدی بر تازه عادت قویدی

فاما کوارز تو در عالم بهانی برادوستان بخشودنی معنا بودرکه سنڭ بو عالمده
عاشقلره دوستلر اوندن بغشلیق قلسونلر دیمکدر یعنی مراد جهانه کلن محبوبلرک
هر بری بر تازه رسم خوبوب کندونڭ محبوبی دخی دوستلر اونڭ بغشلیق
خوبلغن بیاندر . اندیشه‌لی افسوس‌لی عرفی چه بید روست این معنا بودرکه
اندیشه و افکار یوق و افسوس و حیف ایتمک یوق ای عرفی بونلر دردشولکدرکه
ایده یورسن دیمکدر کم سوز الو مانده‌لی که دست بر هم سودنی معنا بودرکه
کاه باشی دیزده اولمق وکاه الی بربرنه سورمک یعنی مراد عاشقه بونلر لازمدر
دیمکی بیاندر کمان دارم که این درد وتحمل میکند کاری معنا بودرکه کمان
دوشرمکه بودرد وتحمل برایش ایدر بو تقدیرجه بکو با کل که استغنای بلبل
میکند کاری معنا بودرکه کله سویله که بلبلک استغناسی نهی دکلدر لازم بر
ایش ایدر دیمکدر یعنی مراد درد وتحملک نتیجه‌سی اولدیغن بیاندر بصلح ایدل
چه کوشی صبر کن کر یار باز آید معنا بودرکه ای کوکل صلحه بخونی چالشوب سعی
ایدرسن جرایت اکر محبوب کیرو دونوب کلجک اولورسه غم فرصت مخور کاکا
تغلل میکند کاری معنا بودرکه غم فرصتی یمه که کاهی براولورکه تغلل دخی
برایش ایدر دیمکدر یعنی مراد صلحه سعی ایتدکن بیاندر دل دانای شهرها
بکف آخر نتلی شد معنا بودرکه بزم شهرمزک داناترنك کوکلی آخر الامر کوکلی
منتلی اولدیکه که باد وراشت هرکز کاف تزلزل میکند کاری معنا بودرکه
هرکز آنی اینانرلرکه تزلزل لازم برایش ایدر دیمکدر بو بیت مبنی علی الحکایه
اولمق واردر زیرا که معنای عبارتدن برخوشجه وضح معنا فهم اولنمیور تکلفاتیله
اولنی

اولمق معنا بوحیدر کنه یانده چندان مقبول دکلدر بهشتی پروران ای دل
متاع جنسی بنما معنا بودرکه ای کوکل فقرلق لذتلرده ایدنلره بوقلی متاعنی
کوسترمه زیرا که کر باب بستان عوض تجمل میکند کاری معنا بودرکه
بهشتلر اولنی کیمسنه‌لره عوض تجملات ایتمک لازم آنلری عزتله کتورب برایش
ایدر دیمکدر یعنی مراد تن پرور اولوب فقیرلق صاحبی اولنلر باهمت اولدیغن
بیاندر دل بلبل زبهر بادی هزاران رازمی فهمد معنا بودرکه بلبلک کوکلی
هر بر باد کلشندن نیجه بیک راز فهم ایدر بو تقدیرجه زپنداری که ناز وعشوه
کل میکند کاری معنا بودرکه ایله ظن ایتمیه سنکه کلک ناز وعشوه‌سی بر
ایش ایدر دیمکدر یعنی مراد بلبلک رازدان اولدیغن بیاندر اکر مهر افزای
غرور افزاید آن سرکش معنا بودرکه اکر محبت اوندره زیاده اولجق اولورسن
اول سرکش اولنی محبوب غروری زیاده ایدر بو تقدیرجه تغافل کن که با عرفی
تغافل میکند کاری معنا بودرکه تغافل ایتکه عرفیله تغافل لازم برایش ایدر
دیمکدر یعنی مراد محبوبله اولنی
معامله‌سن بیاندر

سنه ١١٥٩
فی ٣ شعبان